

PERSIAN

فارسی

ترجمہ کنندہ

شاہ ولی اللہ دہلوی

Walk-In Islamic InfoCenter

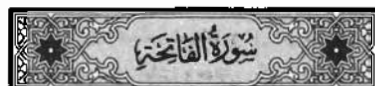
One Dundas Street west # 2535
Toronto, ON, M5G 1Z3, Canada

☎ (647) 994-6807 & (647) 782-2303

info@collectfreequran.org

سوره فاتحه مکی و آن هفت آیات است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ①

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ②

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ③

إِلَهِكَ نَعْبُدُكَ وَإِلَيْكَ نَسْتَعِينُ ④

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ⑤

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ⑥

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ⑦

بنام خدای بخشاینده مهربان .

ستائش برای خدای است پروردگار
عالمها * (۱) (۱)

بخشاینده مهربان (۲) .

خداوند روز جزا (۳) .

(تنها) ترا می پرستیم و (تنها) از تو مدد
می طلبیم (۴) .

بنما مارا راه راست (۵) .

راه آنانکه اکرام کرده ای برایشان (۶) .

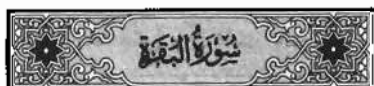
نه راه آنانکه خشم گرفته شد بر آنها و نه راه
گمراهان (۷) (۲) .

(۲۲) توضیح: ستائش خداوندی راسخ است که پروردگار جهانیان است .

(۱) مترجم گوید یعنی عالم انس و عالم جن و عالم ملائکه و علی هذا القیاس فتح الرحمن .

(۲) مترجم گوید مراد از آنانکه اکرام کرده شد بر آنها چهار فرقه اند نبیین و صدیقین و شهدا و صالحین و مراد از آنانکه خشم گرفته شد بر آنها یهود اند و از گمراهان نصاری، آمین قبول کن دعای مارا فتح الرحمن .

سوره بقره مدنی است و آن دوصد و هشتادوشش آیت و چهل رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آلَمَ ۱

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ۝

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ۝

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ بَصَارِهِمْ
غِشَاوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ
بِؤْمِنِينَ ۝

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ اللَّهَ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .

آلَمَ (۱) .

این کتاب هیچ شبهه نیست در آن
رهنماست پرهیزگاران را (۲) .

آنانکه ایمان می آرند به نادیده و برپایی
دارند نماز را و از آنچه ایشان را روزی
داده ایم خرج می کنند (۳) .

و آنانکه ایمان می آرند بآنچه فرود آورده
شده بسوی تو و آنچه فرود آورده شده
پیش از تو و بآخرت ایشان یقین دارند
(۴) .

ایشانند بر هدایت از جانب پروردگار
خویش و ایشانند رستگاران (۵) .

هر آئینه آنانکه کافر شدند برابر است
برایشان که بترسانی ایشان را یا نه ترسانی
ایشان را ایمان نیارند (۶) .

مهر نهاد خدا بر دلهای ایشان و بر شنوایی
ایشان - و بر چشمهای ایشان پرده ایست و
ایشان راست عذاب بزرگ (۷) .

و از مردمان کسی هست که می گوید ایمان
آوردیم بخدا و بروز بازپسین نیستند
ایشان مومنان (۸) .

فریب می دهند خدا را و مومنان را و
بحقیقت نمی فریبند مگر خود را و نمی
فهمند (۹) .

فِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَضٌ فَرَّادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ۖ لِّمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ
مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

إِنَّمَا أَنْتُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا
آمَنَ السُّفَهَاءُ إِنَّمَا أَنْتُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

وَإِذَا قُلُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى
شُيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّمَا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَؤُونَ ﴿١٤﴾

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهَدَىٰ قَبَّاحَتْ تِجَارَتُهُمْ
وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ

در دل‌های ایشان بیماری ست پس افزون
داد بایشان خدا بیماری وایشان راست
عذاب درد دهنده بسبب آنکه دروغ
می‌گفتند (۱۰) .

وچون گفته شود ایشان را تباه کاری
مکنید در زمین، گویند جزاین نیست که
ما اصلاح کاریم (۱۱) .

آگاه شوبه تحقیق ایشانند تباه کاران
ولیکن آگاه نمی‌شوند (۱۲) .

وچون گفته شود ایشان را که ایمان آرید
چنانکه ایمان آوردند مردمان، گویند آیا
ایمان آریم چنانچه ایمان آوردند
بیخردان؟ آگاه شوبه تحقیق ایشانند بی
خردان ولیکن نمی‌دانند (۱۳) .

ووقتیکه ملاقات می‌کنند با اهل ایمان
گویند ایمان آورده ایم و چون تنها شوند
باشیاطین خود^(۱) گویند هر آئینه
ما با شما ایم جزاین نیست که ما تمسخر
می‌کنیم (۱۴) .

خدا تمسخر می‌کند به ایشان و مهلت
میدهد ایشان را در گمراهی خویش
سرگشته شده (۱۵) .

ایشان آنکسانند که خریدند گمراهی را
عوض هدایت پس سود نیافت تجارت
ایشان و راه یاب نشدند (۱۶) .

داستان ایشان مانند داستان کسی ست که

افروخت آتش را پس چون روشن کرد
آتش دوربر اورا دورساخت خدا نوراین
گروه را و بگذاشت ایشان را در تاریکی
ها هیچ نه بیند (۱۷) .

کرانند گنگانند کوراند پس ایشان
باز نمی گردند (۱۸) .

یا داستان ایشان مانند باران تنداست آمده
از آسمان که باشد دروی تاریکی ها
ورعد و برق درمی آرند انگشتان خود را
در گوشهای خود بسبب آواز های پُر هول
از ترس مرگ، و خدا احاطه کننده است
کافران را (۱۹) .

نزدیک ست که برق بُر باید چشمهای
ایشان را، هرگاه روشنی دهد برق
ایشان را راه روند در آن روشنی و چون
تاریکی دهد برایشان بایستند و اگر
خدای خواست هر آئینه می برد شنوائی
ایشان را و دیده های ایشان را هر آئینه
خدا بر همه چیز توانا است (۲۰) .

ای مردمان بپرستید پروردگار خویش را
آنکه آفرید شمارا و کسانی را که پیش

ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يَبْصُرُونَ ⑤

ضَوْءٌ يَكُونُ عَنْهُمْ فَلَمْ يَرْجِعُوا ⑥

أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَنَبَقٌ يُجْعَلُونَ
أَصَابِعُهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ
بِالْكَافِرِينَ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ يُخَفُّ أَبْصَارُهُمْ كَمَا أَبْصَاءَ لَهُمْ مَسْوَاتٍ
وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَنَهَبَ بِسَوْعِهِمْ
وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑧

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ⑨

(۱) مترجم گوید که حاصل مثل آنست که اعمال منافقان همه نابود شود چنانکه
روشنی آن جماعت دور شد .

(۲) مترجم گوید که حاصل مثل آن ست که منافقان در ظلمات نفسانی افتاده اند
و چون مواظبه بلیغه شنوند فی الجمله ایشان را تنبیهی می شود و آن فائده نکند
مانند مسافران که در شب تاریک و ابرحیران باشند و در برق دوسه قدم بروند
و باز ایستند والله اعلم .

از شما بوده اند تادرپناه شوید^(۱) (۲۱) .

آنکه ساخت برای شما زمین را بساطی و آسمان را سقفی و فرود آورد از آسمان آب پس بیرون آورد بسبب وی از انواع میوه ها روزی برای شما پس مقرر مکنید همتایان برای خدا درحالیکه شما میدانید (۲۲) .

و اگر هستید در شبهه از آنچه فرود آوردیم بر بنده خود (یعنی از قرآن) پس بیارید یک سوره مانند آن و بخوانید مددگاران خود را بغیر از خدا اگر هستید راست گو (۲۳) .

پس اگر نکردید و البته نتوانید کردن پس حذر کنید از آن آتشی که آتش انگیز وی^(۲) مردمان و سنگها باشند آماده کرده شده است برای کافران (۲۴) .

و بشارت ده آنکسان را که ایمان آورده اند و کردند کارهای شائسته بآنکه ایشان راست بوستانها میرود زیر آن جویها هرگاه داده شوند از آنجا روزی از قسم میوه، گویند این همانست که داده شده بودیم پیش ازین و آورده شود بایشان آنروزی مانند یکدیگر^(۳) و ایشان راست در آنجا زنان پاک کرده شده و ایشان در آنجا جاویدند (۲۵) .

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

وَلَنُكْفِيَنَّكَ رَبِّي مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٢﴾

فَإِنْ كُنْتُمْ تَفْعَلُوا وَلَئِن تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ لَبَآئِكُم مِّن دُونِهَا النَّاسُ وَالْجِبَارَةُ أُوْحَدَتْ لِّلْكَافِرِينَ ﴿٢٣﴾

وَنَبِّئِ الَّذِينَ آمَنُوا عَمَّا أَهْلِيهِمْ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ رَزَقُوا قَالُوا هَٰذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِن قَبْلُ وَأَتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَنْجَارٌ تَنْظُرُونَ ۖ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾

(۱) تا پرهیزگار شوید .

(۲) یعنی هیزمهای وی .

(۳) یعنی غباری فقد آن مرغوب هیچ ساعت بخاطر ایشان نه نشینند والله اعلم .

هر آئینه خدا شرم نمیکند از آنکه بزند مثال پشه و بالاترازان ، اما آنانکه ایمان آورده اند میدانند که این مثال راست است از پروردگار ایشان و اما آنانکه کافرند می گویند چه چیز خواسته است خدا باین مثال خدا گمراه میکند بسبب وی بسیاری را و هدایت میکند بسبب وی بسیاری را و گمراه نمی کند به آن مگر بدکاران را (٢٦).

(آن فاسقان)^(١) که می شکنند پیمان خدا را بعد بستن آن و می بُرند آنچه خدا فرموده است پیوستن آن و فساد می کنند در زمین ایشانند زیان کاران (٢٧).

چگونه کافر شوید بخدا و حال آنکه بودید بی جان پس زنده گردانید شمارا ، بعد از آن بمیراند شمارا باز زنده گردانید شمارا بازسوی وی باز گردانیده شوید (٢٨).

وی آنست که بیافرید برای شما هر چه در زمین ست همه را باز متوجه شد به سوی آسمان پس ساخت آن راهفت آسمان و او به همه چیز دانا است (٢٩).

و یادکن چون گفت پروردگار توبه فرشتگان که من آفریننده ام در زمین جانشینی را گفتند آیا می آفرینی در زمین

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَعِجُ أَنْ يُضْرِبَ مَثَلًا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَا ذَا أَلَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا أَقْثَرُ هَدًى بِهِ كَثِيرًا وَمَا يَضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَهُمْ بِهِ أَنْ يُوْصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَانًا فَأَخْبَاكُمُ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ فَيُعَذِّبُهُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ جِجْيَاءَ ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ عَلَىٰ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

وَلَوْ قَالَ رَبِّكَ إِنِّي مُعَذِّبُكُمْ فِي الْأَرْضِ جِجْيَاءَ ثُمَّ لَأَرْجِيَنَّكُمْ لَيَقْبِلَنَّ مِنْكُمْ لُتْفًا إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُنَاصِيكُمُ

(١) کافران چون ذکر پشه و عنکبوت در قرآن شنیدند طعن کردند و گفتند که خدای تعالی بذکر این چیزهای خسیس چه اراده کرده است این آیت نازل شد والله اعلم .

يَحْمِدُكَ وَيَقْسِيْ لَكَ قَالِ اِنِّيْ اَعْلَمُ بِالْاَعْمٰنِ ⑤

کسی را که فساد کند دروی و خونریزی کند و ما تسبیح می گوئیم بحمدتو به پاکی اقرار می کنیم برای تو- فرمود هر آئینه من میدانم آنچه شما نمی دانید . (۳۰)

وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِئُوْنِيْ بِاَسْمَآءِ هٰۤؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ⑥

و بیاموخت خدا آدم را نامهای همه مخلوقات باز عرضه کرد آن چیزها را بر فرشتگان پس گفت خبر دهید مرا بنام های این چیزها اگر شماراست گوهستید . (۳۱)

قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَاۤ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْخَبِيْرُ ⑦

گفتند به پاکی یاد می کنیم ترا هیچ دانش نیست مارا مگر آنچه تو آموختی بما هر آئینه تویی دانای با حکمت (۳۲) .

قَالَ يٰۤاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّا اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّيْ اَعْلَمُ غَيْۢبَ السَّمٰوٰتِ وَالدَّرْءِ وَاَعْلَمُ مَا تُنۢبِئُوْنَ وَاَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ⑧

فرمود ای آدم خبر ده فرشتگان را بنام های این ها، پس چون خبر داد ایشان را به نام های این ها فرمود آیانه گفته بودم شمارا که هر آئینه من میدانم پنهان آسمان ها و زمین را و میدانم آنچه آشکارا می کنید و آنچه پوشیده می داشتید (۳۳) .

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْۤا اِلَّاۤ اِبٰلٰسَ ۖ اِلٰی وَاَسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَٰفِرِيْنَ ⑨

و چون گفتیم به فرشتگان سجده کنید آدم را، پس سجده کردند مگر ابلیس قبول نکرد و سرکشی نمود و گشت از کافران . (۳۴)

وَقُلْنَا يٰۤاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰۤذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظَّٰلِمِيْنَ ⑩

و گفتیم ای آدم بمان تو و زن تو در بهشت و بخورید از بهشت خوردن بسیار هر جاکه خواهید و نزدیک مشوید باین درخت که خواهید شد از ستمگاران (۳۵) .

كَانَ لَهَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيْهِ وَقُلْنَا

پس بلغزانید هر دورا شیطان از آنجا پس بر آورد ایشان را از آن نعمتها که بودند در آن

و فرمودیم فرود آئید بعضی شما دشمن باشد بعضی را و شما راهست در زمین آرام گاه و بهره مندی تامدتی (۳۶) .

پس فرا گرفت آدم از پروردگار خود سخنی چند پس قبول کرد خداوند توبه او را بپهریانی خود، بیشک او توبه قبول کننده مهربانست^(۱) (۳۷) .

فرمودیم فرود آئید از آنجا همه شما پس اگر بیاید به شما از من هدایتی پس هر که پیروی کرد هدایت مرا هیچ ترس نیست بر آن جماعت و نه ایشان اندوه خورند (۳۸) . و کسانی که کفر ورزیدند و تکذیب کردند آیاتهای ما را ایشان اند باشند گان دوزخ، ایشان در آنجا جاویدند (۳۹) .

ای^(۲) فرزندان یعقوب یاد کنید آن نعمت مرا که ارزانی داشتیم بر شما و وفا کنید به پیمان من تا وفا کنم پیمان شما را و تنها از من بترسید (۴۰) .

و ایمان آرید بآنچه فرود آورده ام در حالیکه باور کننده آنچه باشماست و مباشید نخستین منکرا و مستانید عوض آیتهای من بهای اندک را تنها از من بترسید (۴۱) .

أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِنَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى مِّنْ بَيْنِ هَٰذِهِ هَٰذِهِ فَلَا تُقُوْا عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُفُّوْنَ عَنْ تَزْوِيْرٍ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

يٰٓبَنِي إِسْرَءٰٓءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِيَّ أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِنِّي فَالِقُ الْيَمِّنِ ﴿٤٠﴾

وَالْمُؤْمِنِينَ أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكْفُرُوا أَوْلَىٰ كَافِرِينَ وَلَا تَتَّبِعُوا بِالنَّبِيِّ مِمَّا قِيلَ لَهُ وَآيَاتِي فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾

(۱) و آن کلمات این ست رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخٰسِرِينَ واللہ اعلم .

(۲) مترجم گوید خدای تعالی بنی اسرائیل را نعمتهای خود یاد آوری و معجزه هائی که درین قوم ظاهر شده بود ذکر فرمود آنگاه شبهات و هفوات ایشان را رد کرد بدلائل و این قصه ممتد است تا قوله تعالی وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرٰهٖمَ رَبُّهُ .

وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْقَائِلِينَ وَتَكْفُرُوا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۴۱﴾

وخلط مکنید راست را با ناراست و پنهان مکنید راست را درحالیکه شما میدانید، (۴۲).

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿۴۲﴾

و برپا دارید نماز را و بدهید زکوة را و نماز گذارید بانماز گذارندگان (۴۳).

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۴۳﴾

آیامی فرمائید مردمان را به نیکوکاری و فراموش میکنید خویشتان را و شما میخوانید کتاب (یعنی تورات) را آیا نمی فهمید (۴۴).

وَأَسْمِعُوا الصَّابِرِينَ وَالصَّلَاةَ وَرَأَاهَا الْكِبِيرَةَ إِلَّا عَلَى الشَّعْبِ ﴿۴۴﴾

و مددطلبید^(۱) به شکیبائی و نماز- و هراینه نماز دشوار ست مگر بر فروتنان (۴۵).

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ أَنْهَمُ مُتَقَوِّوْنَ فِيهِمْ وَأَنْهَمُ إِلَهُ رَجْعُونَ ﴿۴۵﴾

آنانکه میدانند که ایشان ملاقات خواهند کرد با پروردگار خویش و آنکه ایشان بسوی وی باز خواهند گشت (۴۶).

يَذِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَلِي

ای فرزندان یعقوب یاد کنید آن نعمت مرا که ارزانی داشته ام بر شما و آنکه فضل دادم شمارا بر همه عالم ها^(۲) (۴۷).

فَصَلُّوا عَلَى الْعَلِيِّن ﴿۴۶﴾

و حذر کنید از آن روز که کفایت نه کند هیچکس از کس چیزی را و پذیرفته نه شود از هیچ کس شفاعت و گرفته نشود از هیچ کسی عوض و نه ایشان یاری داده شوند (۴۸).

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُفْعَدُ مِنْهَا عَذَابٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿۴۷﴾

(یاد کنید نعمت من) آنوقت که رهانیدیم شمارا از آلِ فرعون می رسانیدند بشما سخت ترین عذاب ذبح میکردند پسران

وَاذْكُرُوا نِعْمَتَكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَوْمُ مَوْنَكُمْ مِمَّا عَذَابُوا يَذْبَحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَعِينُونَ يَوْمَ ذُلِّكُمْ بِالْأَمْرِ مِنَ

(۱) یعنی در جمیع حاجات و مصائب واللہ اعلم .

(۲) یعنی عالمیان آن زمان .

وَرَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿۵۰﴾

شمارا وزنده میگذاشتند دختران شمارا
ودرین کار آزمائشی بزرگ بود از جانب
پروردگار شما^(۱) (۴۹) .

وَإِذْ فَرَقْنَا بَيْنَكُمْ وَالْفِرْعَوْنَ الْإِلَهِ وَنُوحٍ
وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿۵۱﴾

وآنوقت که شکافتیم برای شما دریا را پس
خلاص کردیم شمارا و غرق ساختیم کسان
فرعون را و شما میدیدید (۵۰) .

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَلْبَيْنَ لَيْلَةٍ ثُمَّ أَخَذْنَا مِنَ الْعِجْلِ
مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿۵۲﴾

وآن^(۲) وقت که میعاد مقرر کردیم باموسی
چهل شب پس گرفتید گوساله^(۳) را پس
از رفتن موسی و شماستمگار بودید (۵۱) .

ثُمَّ عَصَيْنَا عَنْكُمْ مِنَ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَتَذَكَّرُونَ ﴿۵۳﴾

پس درگزرانیدیم از شما بعد ازین تا بآنکه
شما سپاسگذاری کنید (۵۲) .

وَإِذْ أَخَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفِرْعَوْنَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿۵۴﴾

وآنوقت که دادیم موسی را کتاب و
حجت تا بآنکه شمارا یابید (۵۳) .

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ أَنفُسَكُمُ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ تَتَذَكَّرُونَ ﴿۵۵﴾ إِنِّي بَارِكُكُمْ وَأَقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عَشْرَ بَرَكَاتٍ عَلَىٰ الْإِنسَانِ
هُوَ الْكَوْنُ الرَّحِيمُ ﴿۵۶﴾

وآن وقت که گفت موسی قوم خود را ای
قوم من هر آئینه شما ستم کردید
برخویشتن بفرا گرفتن گوساله پس باز آئید
بسوی آفریدگار خود بکشید خویشتن را
این بهتر است شمارا نزد آفریدگار شما
پس پذیرفت خداوند توبه شمارا
بمهربانی خود هر آئینه اوست توبه پذیر

(۱) مترجم گوید سبب کشتن پسران آن بود که کاهنان فرعون را خبر داده بودند که در
بنی اسرائیل پسری پیدا شود که باعث برافتادن پادشاهی او گردد .

(۲) مترجم گوید که خدا موسی علیه السلام را وعده داد که چهل شب در طور معتکف
شود تا تورات عطا فرمائیم درین مدت بنی اسرائیل بفریب سامری گوساله پرستی
اختیار کردند خدای تعالی بعد عود موسی حکم فرمود که بعضی ایشان بعضی
را بکشند و این توبه ایشان است .

(۳) یعنی معبود ساختید .

مهربان (۵۴) .

و^(۱) آن وقت که گفتید ای موسیٰ هرگز باور نداریم ترا تا آنکه به بینیم خدای آشکارا پس گرفت شمارا صاعقه و شما میدیدید (۵۵) .

باز زنده گردانیدیم شمارا پس از مردن شما، تا شما شکرگزاری کنید^(۲) (۵۶) .

و سایبان ساختیم بر شما ابر را و فرود آوردیم بر شما من و سلوی را، گفتیم بخورید از پاکیزه های آنچه دادیم شمارا و ایشان ستم نه کردند بر ما ولیکن بر خویش ستم میکردند (۵۷) .

و آن وقت که گفتیم در آئید درین ده^(۳) پس بخورید از آنجا با فروزی هر جا که خواهید خوردنی گوارا و در آئید به دروازه سجده کنان و بگوئید سوا ما آمرزش ست تا بیامرزیم شمارا گناهان

فَلَمَّا قُلْنَا لِمُوسَىٰ إِنَّ تُؤْمِنُ لَكَ حَتَّىٰ تَرَىٰ اللَّهَ جَهْرًا
فَأَخَذْنَاكَ مِنَ الضُّعُفَةِ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٤﴾

ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكَ لَعَلَّكَ تَشْكُرُونَ ﴿٥٥﴾

وَلَقَدْ أَنْعَمْنَا عَلَيْكَ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَىٰ
وَالسَّلْوَىٰ كُلًّا مِنْ طَلَبَتِ مَارِءَ قَوْمِكَ وَمَا ظَلَمُونَا
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٦﴾

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ كُلُّوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
رَغَدًا أَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا أَوْ قُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرَ لَكُمْ
خَطِيئَتَكُمْ وَسَبِّحُوا الْحَمْدَ عِشِينَ ﴿٥٧﴾

(۱) مترجم گوید موسیٰ علیه السلام هفتاد کس را از بنی اسرائیل با خود بُرد تا باوی کلام الهی استماع نمایند ایشان بعد از شنیدن خواهانِ رویت شدند و در طلب آن پالزحد ادب بیرون نهادند خدای تعالی آن همه را بصاعقه بسوخت و باز بدعای موسیٰ زنده ساخت اشارت باین قصه است این آیت .

(۲) بنی اسرائیل مامور شدند به جهاد عمالقه و ایشان در آن باب تغافل کردند پس معاقب شدند بافتادن در بیابان چهل سال و آنجا چون آب و طعام و خیمه ها مفقود شد خدای تعالی به دعای موسیٰ علیه السلام من و سلوی نازل ساخت و از سنگی دوازده چشمه روان کرد و ابر را سایبان گردانید قدر این نعمتها نشناختند و کفرانِ نعمت کردند اشارت بدین قصه است این آیت .

(۳) یعنی دهی که در زمان حضرت موسیٰ فتح شده بود .

شما و زیادہ خواہیم دادنکو کاران را (۵۸).
 پس بدل کردند کسانی کہ ستمگار
 بودند سخنی بجز آنچه فرمودہ شدایشان
 را^(۱) پس فرود آوردیم بر آن ستمگاران
 عذابی از آسمان بسبب بدکار بودن ایشان
 . (۵۹)

و آنوقت کہ آب خواست موسی برای
 قوم خود پس گفتیم بزن بعضای خود
 سنگ را پس روان شد از سنگ دوازده چشمہ
 بدانست ہر قوم آب خورد خود را^(۲)
 گفتیم بخورید و بنوشید از روزی خدا و
 فساد مکنید در زمین تباهی کنان (۶۰) .

و آن وقت کہ گفتید ای موسی ہرگز
 شکیبائی نہ کنیم بربک طعام پس طلب
 برای مالز پروردگار خود تا بیرون آرد برای
 مالز آن جنس کہ میرویانند زمین از ترہ
 وی و بادرنگ وی و گندم وی و عدس وی
 و پیازوی - گفت موسی آیا بدل می کنید
 آنچه وی فروترست بر آنچه وی بہترست -
 فرود آئید بشہری پس ہر آئینہ باشد شمارا
 آنچه خواستید، وزدہ شد^(۳) برایشان
 خواری و بی نوائی و بازگشتند بخشی
 از خدا این بسبب آنست کہ باور نمی

قَبَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلَ غَيْرِ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا
 عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ مَا كَانُوا
 يَشْكُرُونَ ﴿٥٩﴾

وَإِذِ اسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
 فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
 مَشْرِبَهُمْ كُلُّوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتَدُوا
 الْأَرْضَ مُمْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِمُوسَى لَنْ نُصِيبَ عَلَى طَعَامِهِ وَاجِدًا فَادْعُنَا
 رَبَّكَ لِيُخْرِجَ لَنَا مِمَّا تُثْمِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا
 وَفُؤُومِهَا وَعَدَسَیْهَا وَبَصِلَهَا أَمْ لَمْ تُؤْمِنُوا بِالَّذِي
 هُوَ أَذُنٌ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ مِنْهُ لِيُطْلُوا وَاصْبِرُوا إِنَّ لَكُمْ بِنَا
 سَاءَ لَتَمُوتُنَّ وَتُحْرَبُ عَلَيْهِمُ الدَّائِلَةُ وَالْمُسْكِنَةُ وَبَاءَ وَبَعْضُ
 مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا لَا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
 وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ يَكْفُرُ الْحَقُّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا
 وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

(۱) یعنی بجای حطته حنطته گفتند .

(۲) یعنی بنی اسرائیل دوازده قبیله بودند برای ہر قبیله يك چشمہ معین شد واللہ اعلم .

(۳) یعنی فرود آورده شد .

داشتند آیت های خدا را و می کشتند پیغامبران را به ناحق این بسبب گناه کردن ایشان است و آنکه از حد در می گذشتند (۶۱).

هر آئینه آنانکه مسلمان شدند و آنانکه یهود شدند و نصاری و بی دینان هرکه از ایشان ایمان آرد بخدا و یروز باز پسین و کردگار شائسته پس ایشان راست مزد ایشان نزد پروردگار ایشان و نه ترس بود برایشان و نه ایشان اندوهگین شوند^(۱) (۶۲).

و آن وقت که گرفتیم پیمان شمارا و برداشتیم بالای شما طور را گفتیم بگیری آنچه داده ایم شمارا باستواری^(۲) و یاد کنید آنچه در آنست تا بود که در پناه شوید (۶۳).

باز روگردانیدید بعد ازین پس اگر نمی بود بخشایش خدا بر شما و مهربانی او هر آئینه می شدید از زیان کاران (۶۴).

و هر آئینه دانسته اید آن کسانرا که از حد در گذشتند از شما در شنبه^(۳) پس گفتیم ایشان را بوزینه شوید خوار شده (۶۵).

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرِينَ
مَنْ يَأْتِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَلَا لَهُمْ عَذَابٌ ۝۶۱

وَلَا أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ رَاقِعًا فَأُولَئِكَ الظَّالِمُونَ ۝۶۲
الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَهْدِهِمْ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَلَا لَهُمْ عَذَابٌ ۝۶۳

لَقَدْ كَرِهْنَا لَكُمْ أَنْ تَكُونُوا مِمَّنْ يَنْهَوْنَ عَنْ الْبَيْتِ
وَلَقَدْ كَرِهْنَا لَكُمْ أَنْ تَكُونُوا مِمَّنْ يَنْهَوْنَ عَنْ الْبَيْتِ
وَلَقَدْ كَرِهْنَا لَكُمْ أَنْ تَكُونُوا مِمَّنْ يَنْهَوْنَ عَنْ الْبَيْتِ ۝۶۴

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدُوا لَكُمْ فِي النَّارِ فَقَالُوا لَهُمْ
كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ۝۶۵

(۱) حاصل معنی آیت آنکه آدمی در اصل از هر فرقه که باشد چون ایمان آورد از اهل نجات بود خصوصیت فرقه معتبر نیست.

(۲) یعنی احکام تورات.

(۳) یعنی شکار کردند و شکار کردن در روز شنبه در دین بنی اسرائیل حرام بود.

پس ساختیم این قصه را عبرتی برای آن قوم که در آن ده بودند^(۱) و آن قوم که پس از ایشان آیند و پندی پرهیزگاران را

(۶۶).

و^(۲) آنوقت که گفت موسی بقوم خود هر آئینه خدا می فرماید شمارا به کشتن گاوی گفتند آیامارا مسخره می گیری؛ گفت پناه می گیرم بخدا از آنکه باشم از نادانان (۶۷).

گفتند سوال کن برای ما از پروردگار خود تا بیان کند برای ما چیست آن گاو گفت هر آئینه خدا می فرماید که هر آئینه وی گاوی است نه پیرو نه جوان میانه است در میان این و آن پس عمل کنید به آنچه فرموده شدید (۶۸).

گفتند سوال کن برای ما از پروردگار خود تا بیان کند برای ما چیست رنگ آن گاو، گفت هر آئینه خدا می فرماید که وی گاویست زرد، پُر رنگ آن قدر که خوش میکند بینندگان را (۶۹).

گفتند سوال کن برای ما از پروردگار خود تا بیان کند برای ما چگونه است آن گاو هر آئینه گاوان مشته شدند بر ما و هر آئینه اگر خواسته است خدا راه

فَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِّلْمُتَّقِينَ ۝۱۴

وَرَادَّ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۚ قَالُوا أَتَشْفَعُ لَنَا هَؤُلَاءُ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۝۱۵

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ كَلَّا فَارِضٌ وَلَا يَكُونُ عَوْنٌ لِّلَّذِينَ ذَلِكُمْ قَاتِلُوا مَا تَأْمُرُونَ ۝۱۶

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْ هِيَ ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ الْبَاطِلِينَ ۝۱۷

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۚ إِنَّ الْبَقَرَ تَشْبَهُ عَلَيْهِمْ وَإِنَّ شَاءَ اللَّهُ لَهَيَّئُوا ۝۱۸

(۱) یعنی در آن زمانه حاضر بودند.

(۲) مترجم گوید شخصی را از بنی اسرائیل کشته یافتند و کشته آن معلوم نه بود خدای تعالی حکم فرمود که گاوی را ذبح کنند و بعضی وی را بر آن مقتول بزنند تا زنده شود و از قاتلان خود خبر دهد القصه گاؤ را به مبلغ خطیر خرید کردند و بزدند مقتول زنده شد و پسران عم خود را نام برد که ایشان کشتند پس قاتلان را بقصاص رسانیدند از آن باز قاتل را از میراث محروم ساختند والله اعلم.

یافتگانیم (۷۰) .

گفت هر آئینه خدا میفرماید که وی گاوِیست نه محنت کشنده که شخم زند زمین را و نه آب می دهد زراعت را سلامت ست هیچ خال نیست دروی ، گفتند حالا آوردی سخن درست (۷۱) پس ذبح کردند و نزدیک بود که این کار نکنند (۷۱) .

و آنوقت که کشتید شخصی را پس نزاع کردید دروی - و خدا بیرون آورده است چیزی را که پنهان میکردید (۷۲) .

پس فرمودیم بزنبید این شخص را به پاره ای از گاو این طور زنده میکند خدا مُردگان را و می نماید شمارا نشانه ای خود تا بود که دریابید (۷۳) .

باز سخت شد دل‌های شما بعد ازین پس آنها مانند سنگ اند بلکه زیاده تر در سختی ، و هر آئینه از سنگ هانست که روان می شود ازوی جویها - و هر آئینه از سنگها آنست که می شکافد پس بیرون می آید ازوی آب ، و هر آئینه از سنگها آنست که فرو می افتد از ترس خدا و نیست بیخبر از آنچه می کنید (۷۴) .

(ای مومنان) آیا امیدی دارید که (یهود) منقاد شوند به دین شما و هر آئینه گروهی از ایشان می شنیدند کلام خدا را (یعنی

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّدُنَّ لِلَّذِينَ لَا يَشْعُرُونَ وَلَا تَعْلَمُونَ
أَتُحَرِّمُونَ مَا كَرِهَ اللَّهُ حَتَّى يُتْلَىٰ عَلَيْهِ
فَذَرُوهَا وَاصْبِرُوا ۚ إِنَّهَا بَقَرَةٌ ۖ كَذَبُوكُم بِهَا ۚ

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّعَىٰ كُلُّ مِشْرَقٍ أَنَّهُ قَتَلُوهَا ۚ
فَإِذْ قَتَلْتُمُوهُمْ فَاتَّخِذُوا آلَ قَارِئٍ مَّثَلًا ۚ

فَقُلْنَا لَهُمْ يُبَيِّنُ لَكُمْ قَوْلَ اللَّهِ ۚ وَتُحَرِّمُ
الْبَيْتَ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۚ

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ وَفِيكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فَكُنْ
أَوَّلَ قَوْمٍ لَّيْسَ لَهُمْ شَأْنٌ مِّنَ الْآلِهَةِ ۚ وَإِن
مِّنْهَا لَمَّا يَشْفِقُ فَيُخْرِجُ مِنْهُ الْمَاءَ ۚ وَإِن مِّنْهَا لَمَّا يَحْمِلُ
مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ بِفَعَالٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۚ

أَفَتَعْطِفُونَ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِكُمْ وَالَّذِينَ قَدْ كَانُوا قَرِينًا مِّنْهُمْ
وَيَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِن بَعْدِ مَا عَقِلُوا

(۷۵) توضیح : وی گاوِیست که پرورده نگشته تا زمین را شخم کند و نه کشت را
آبیاری کند و از هر عیبی پاک و نباشد دروی رنگ دیگری .

وَهُمْ يَعْلَمُونَ ④

وَإِذَا قَالُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا الْمَسَاءُ إِذَا عَلَا بَعْضُهُمْ
إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُوعَدُونَ نَوْمَهُمْ هَذَا قُلْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
لِيَجْازِلَهُمْ بِهِ عِندَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ⑤

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُصَوِّرُونَ
وَمَا يَعْلَمُونَ ⑥

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَخْلُقُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي فَإِنْ هُمْ إِلَّا
يُظُنُّونَ ⑦

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ
هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيُشْرَوْا بِهِ فَمَا قَلِيلٌ فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا
كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْتُمُونَ ⑧

وَقَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارَ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَعْبُدُونَ
عِندَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَفَرْتَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ⑨

تورات را) پس بدل میکردندش دانسته
بعد از آنکه فهمیده بودند اورا (۷۵) .

و چون ملاقات کنند با مومنان گویند ایمان
آوردیم و چون تنها شوند بعض از ایشان
بابعضی^(۱) گویند آیا خبر میدید ایشان را
بآنچه کشاده است خدا بر شما^(۲)
تا منظره کنند باشما بآن دلیل نزد
پروردگار شما آیا در نمی یابید (۷۶) .

(این جهولان) آیا نمیدانند که خدا میداند
آنچه پنهان می کنند و آنچه آشکارا می
نمایند (۷۷) .

و بعضی از ایشان ناخواندگان (یعنی
بیسوادانند) کتاب (توراة) را جز آرزوهای
باطل نه پندارند و نیستند مگر گمان کننده
(۷۸) .

پس وای آنکسان را که می نویسند کتاب
را بدست های خود بازمی گویند این
از نزدیک خداست تا بگیرند عوض وی
بهای اندک را پس وای ایشان را بسبب
نوشتن دست های ایشان و وای ایشان را
بسبب پیشه گرفتن ایشان (۷۹) .

و گفتند نرسد بمانش دوزخ مگر چند روز
شمرده شده بگو آیا گرفتید از پیش خدا
پیمانی تا هرگز خلاف نه کند خدا پیمان
خود را یا اینکه می گوئید برخدا آنچه

(۱) یعنی بارئسان خویش .

(۲) یعنی نعمت پیغمبر آخر الزمان .

نمی دانید^(۱) (۸۰) .

آری هر که کرد کار بد و به احاطه گرفت
اورا گناه او پس ایشان اند باشندگان
دوزخ ایشان در آنجا جاویدند (۸۱) .

و کسانی که ایمان آوردند و کردند کارهای
شائسته ایشانند باشندگان بهشت ایشان
در آنجا جاویدند (۸۲) .

و آنگاه که گرفتیم پیمان بنی اسرائیل که نه
پرستید مگر خدا را و بوالدین نکوئی کنید
و باهل قرابت و یتیمان و بی نوایان
و بگوئید بمردمان سخن نیک و برپا دارید
نماز را و بدهید زکوة را پس برگشتید
روگردان شده مگر اندکی از شما (۸۳) .

و آنگاه که گرفتیم پیمان شما را که
مریزد خون یکدیگر را و بیرون مکنید قوم
خویش را از خانه های خویش پس قبول
کردید و خود شما گواهی میدهید (۸۴) .

باز شما آن گروهید که می کشید قوم
خویش را و بیرون می کنید گروهی را
از قوم خود از خانه های ایشان یکی
مددگار دیگری می شوید برستم کردن
در حق ایشان بگناه و تعدی و اگر اسیر شده
بشما می آیند فدا میدهید عوض ایشان

بَلْ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَيْرَتُهُ فَأُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ
إِلَّا اللَّهَ تَوْبًا لِّالَّذِينَ إِهْسَانًا فَعَزَّزْنَا
وَالْيَسْرَىٰ وَالْمَلَائِكَةَ وَفُوتُوا الْمِيثَاقَ حَسَنًا
وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
أَنفُسَكُمْ مِن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تُشْهَدُونَ ﴿٨٣﴾

ثُمَّ أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فِرْقًا مِّنْكُمْ
مِّن دِيَارِهِمْ تَطْعَمُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن
يَأْتُواكُم بِنُفُسٍ عُذْرٌ لَهُمْ وَهُمْ فِي هَٰؤُلَاءِ عَلَىٰكُمْ إِخْرَاجُهُمْ
أَقْرَبُ لَكُمْ بِبَعْضِ الْكَذِبِ وَتُفَرِّقُونَ بَعْضًا مِّمَّا جَاءَ
مَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْيًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ

(۱) مترجم گوید یکی از عقائد باطله یهود آن بود که می گفتند یهودنبا شند در دوزخ
مگر روزی چند و این خطا است زیرا که دخول جنت موقوف بر ایمان بخدا
و روز قیامت و پیغامبر آخر زمان است جنس یهود و غیر آن اعتبار ندارد و اشارت
بهین معنی است درین آیت واللہ اعلم .

الْقِيَمَةُ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٥٠﴾

و حال آنکه حرام است بر شما بیرون کردن
ایشان آیا ایمان می آرید به بخشی از کتاب
و کافر می شوید به بخش دیگر پس
چيست جزای آنکه چنین کند از شما
مگر خواری در زندگانی دنیا و روز قیامت
گردانیده شوند بسوی سخت ترین عذاب
و نیست خدا بی خبر از آنچه میکنید^(۱)
(۸۵).

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ
عَذَابُهُمُ الْعَذَابِ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٥١﴾

ایشان آنکسانند که خریدند زندگانی دنیا را
عوض آخرت پس سبک کرده نشود
از ایشان عذاب و نه ایشان یاری داده
شوند (۸۶).

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ
وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيْتَ وَأَتَيْنَاهُ رُوحَ الْقُدُسِ
أَمْكِنًا جَاءَهُمْ رَسُولُنَا إِنَّا إِلَهُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ
فَقَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٥٢﴾

و هر آینه دادیم موسی را کتاب و از پی
در آوردیم بعد از وی پیغمبران را و دادیم
عیسی پسر مریم رانسانه های روشن و قوت
دادیم او را بروح القدس - یعنی جبرئیل -
آیا هرگاه آورد پیغامبری نزد شما آنچه
دوست ندارد نفسهای شما سرکشی
کردید پس گروهی را دروغگو داشتید
و گروهی را کشتید (۸۷).

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ

و گفتند^(۲) دلهای ما در پرده است، بلکه

(۱) یعنی منع کرده شدند از کشتن و جلاوطن کردن و در ظلم مدد گاری نمودن
و فرموده شدند بفدای اسیران و ایشان ازین همه احکام بفدای اسیران عمل کردند
و بس زیرا که موافق نفس ایشان افتاد و این طاعت نفس است طاعت خدا نیست .

(۲) مترجم گوید و دیگر از قبایح یهود آن بود که میگفتند قلوبنا غلف یعنی در دین خود
آنقدر استحکام داریم که هیچ شبهه بدان راه نمی یابد و این خطا است که سبب
قبول نکردن دین اسلام حسد و جهل بود نه تقوی زیرا که آثار تقوی هیچگاه =

فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كَذِبٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ
كَاذِبًا وَآمِنٌ قَبْلَ يَسْتَفْهِجُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَلَّمْنَا
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ
اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٤٨﴾

يَحْمِلُوا أَسْرُؤَهُمْ وَإِنْ أَقْبَضَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِهِمَا أَنْزَلْنَا اللَّهُ مَعَنَا
أَنْ يُكَلِّمَ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ عَلَى فُضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
فَبَاءُوا وَبَعَثْنَا عَلَى عَصَىٰ وَفُلَانٍ كُفْرَيْنَ عَذَابٍ
مُعْتَدٍ ۝

وَلَا تَقِيلْ لَهُمُ الْيُثْمَانِيَةَ إِنَّ اللَّهَ قَالَ لَوْلَا ذُو الْيُثْمَانِيَةِ لَخَبِثَ الْوَسْطَىٰ وَكَانَ الْفَرَسُ كَاسْنٍ ۚ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُ ۚ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِمَا أَنْتُمْ مُّذِنُونَ ۚ أَلَيْسَ بِاللَّهِ الْمُسْلِمُونَ ۝١١

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اخْتَلَفْتُمْ فِيهَا فَوَاحِشًا

نفرین کرده است ایشان را خدا بسبب کفر ایشان پس اندکی ایمان آرند (۸۸) .
وآنگاه که آمدبایشان کتاب ازنزدیک^(۱) خدا باورکننده آنچه بایشان است و پیش ازیں طلب فتح می کردند برمشرکان پس هرگاه آمدبایشان آنچه میدانستند منکرشدند ویرا پس لعنت خدا است برآن کافران^(۲) (۸۹) .

بدچیز است آنچه فروختند عوض وی
خوشتن راکه کافر شوند بآنچه فروداورده
است خدا بسبب حسد برآنکه فروداورد
خدا برحمت خود برهرکه خواهد ازبندگان
خود پس بازگشتند بخشمی بالای خشمی
وکافران راست عذاب خوارکننده (۹۰).

و چون گفته شود ایشان را ایمان آرید بآنچه
فروود آورده است خدا گویند ایمان می
آریم بآنچه فروود آورده شد بر ما و ایشان
کافر می شوند بآنچه غیر از ویست حال
آنکه او راست است باورکننده آنچه
بایشان است بگو پس چرامی کشتید
پیغمبران خدا را پیش ازین اگر
شما مؤمن بودید (۹۱) .

وهر آئینه آمد به شما موسیٰ به نشانه های

= از ایشان ظاهر نمی شد و اشارت بهمین معنی است درین آیات .

(۱) یعنی قرآن .

(۲) تعریض است بآن قصه که یهود خبیر باغطفان جنگ میکردند و هزیمت می یافتند آخر دعا کردند که به بعثت نبی آخر الزمان مارانصرت بده .

مِنْ بَعْدِهِمْ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿۹۱﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ
خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا
وَعَصَيْنَا أَلَمْ نَأْتِرْ بِنُورٍ قُلْ نَارُ بَيْتِهِمْ الْعِجْلُ
يَكْفُرُهُمْ قُلْ يَسْمَأُ يَا مَعْزُومُ بِيَّةٍ
إِنَّمَا أَنْتُمْ لَنَا كُفْرًا كَثِيرًا لَكُمْ مَوَافِقِينَ ﴿۹۲﴾

قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ
دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۹۳﴾

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿۹۴﴾

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ وَمِنْ
أَلْيَنِ الْأَشْرَافِ وَإِذْ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعْتَرَفُ لَفَسَدَتِ
وَمَا هُوَ بِزَخْرَجِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَذَّبَ وَتَوَلَّى
بَصِيرَتُهُمْ أَعْمَى ﴿۹۵﴾

روشن پس گرفتید گوساله را پس ازوی
و شما ستمگار بودید (۹۲) .

و آنگاه که گرفتیم پیمان شما را و برداشتیم
بالای شما طور را گفتیم بقوت بگیرید
آنچه رابه شما دادیم و بشنوید - گفتند (۱)
شنیدیم و نافرمانی کردیم و آمیخته کرده
شد در دلهای ایشان دوستی گوساله بسبب
کافر بودن ایشان بگوید چیز است آنچه
میفرماید شما را ایمان شما اگر
هستید از اهل ایمان (۹۳) .

بگو (۲) اگر هست شما را سرای باز پسین
نزد خدا بتخصیص بجزاز مردمان دیگر
پس آرزو کنید مرگ را اگر هستی در است
گو (۹۴) .

و هرگز آرزو نکنند او را هیچگاه بسبب آنچه
پیش فرستاده است دستهای ایشان و خدا
دانا است به ستمگاران (۹۵) .

و هر آینه بیای ایشان را حریص ترین مردم
بر زندگانی و حریص تر از آنانکه مشرک
اند دوست میدارد یکی از ایشان کاش عمر
داده شود هزار سال و نیست رهاننده وی
از عذاب آنکه عمر داده شود و خدا
بیناست بآنچه می کنند (۳) (۹۶) .

(۱) یعنی بزبان حال .

(۲) دیگر از تحریفات یهود آن بود که میگفتند که داخل نخواهد شد در هشت هیچکس
مگر یهود و این خطا است زیرا که علامت بهشتیان مشتاق شدن بملاقات خدا است
و ایشان از مرگ هراسان بودند و اشارت بهمین معنی است درین آیت .

(۳) دیگر از جمع هفوه کلام بیهوده را گویند هر چه از دهن برآید .

ثُمَّ مَنْ كَانَ مِنَ الْيَهُودِ فَإِنَّ زُلْزَلَةً عَلَيْهِ
يَأْتِيهِمْ فَيَقْتُلُونَ مُنَافِقِيَّ يَدِيهِمْ وَمَعْدَى وَبُشْرَى
لِلْمُؤْمِنِينَ ۝

بگو^(۱) هر که باشد دشمن جبرئیل چه زیان
می کند پس به تحقیق جبرئیل فرود آورده
است قرآن را بر دل تو بحکم خدا باور
دارنده آنچه پیش از وی است و رهنما
و مژده دهنده اهل ایمان (۹۷).

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ
وَمِيكَائِيلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ۝

هر که باشد دشمن خدا را و فرشتگان و ویرا
و پیغامبران و ویرا و جبرئیل و میکائیل را
پس هر آینه خدا دشمن کافران است
(۹۸).

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَتُبَيِّنْهُ لِقَوْمٍ يُفْهِمُونَ ۝

و هر آینه فرود آورديم بسوی تو نشانه های
روشن و کافر نمی شوند بآنها مگر بدکاران
(۹۹).

أَوْفُوا بِالْعَهْدِ وَأَعْتَدُوا لِمَنْ بَدَلَهُ قَرِينًا مِّنْكُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ۝

آیا هرگاه که بستند پیمانی را برانداخت آن
را گروهی از ایشان بلکه اکثر ایشان
باور نمی دارند (۱۰۰).

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ
نَبَّأَ قَوْمٌ مِّنْ أَتَيْنَ أَنْزَلُوا الْكِتَابَ كَذَّبَ اللَّهُ وَرَاءَهُ
ظُهُورُهُمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

و هرگاه که آمد بایشان پیغامبری از نزد خدا
باوردارنده آنچه بایشان است افکند
گروهی از آن قوم که داده شده اند کتاب آن
کتاب خدا را پس پشت خویش، گویا نمی
دانند (۱۰۱).

وَالَّذِينَ آمَنُوا أَتَتْهُمُ السَّيِّطُورُ عَلَىٰ مُلُوكِ سُلَيْمَانَ ۝

و پیروی^(۲) کردند آنچه می خواندند

(۱) دیگر از هفوات یهود آن بود که جبرئیل را دشمن میداشتند که عذاب بر ارم سابقه
فرود آورده این خطا است که جبرئیل مامور است از بارگاه حق عزوجل ویراچه
اختیار.

(۲) دیگر از هفوات یهود آن بود که سحر میگرد و سلیمان علیه السلام را ساحر می
دانستند این افترا بود بر سلیمان علیه السلام و اشارت بهمین معنی است درین
آیت.

وَمَا كَفَرُوكُمْ وَلَكِنَّ الْفَاطِمِينَ كَفَرُوا وَيَعْلَمُونَ
النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ بِبَابِلَ
هَارُوتَ وَمَلُوكَ وَمَا يُعَلِّمُونَ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ
بِهِ بَيْنَ السُّرِّ وَزُجْرِهِ وَمَا لَهُمْ بِبَابِلَ مِنْ
أَحَدٍ إِلَّا يَرُدُّونَ إِلَى اللَّهِ وَرَبِّ الْعَالَمِينَ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا أَنَّهُمْ اشْتَرَوْا مَالَهُ
فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَائِفِهِمْ بِمَا شَرَوْا فِي
أَنْفُسِهِمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۲﴾

شیطانان در سلطنت سلیمان - و کافر نشد
سلیمان ولیکن شیطانان کافر شدند
می آموختند مردمان را جادو و پیروی
کردند بآنچه فرود آورده شد بر دو فرشته
در بابل هاروت و ماروت و نمی آموزند
هیچ کس را تا آنکه گویند جزاین نیست که
ما بلائیم پس کافر مشو پس یادمی
گیرند از ایشان افسونی که جدائی می
افکنند بسبب وی در میان مرد و زن او
نیستند ایشان زبان رساننده بسحر
هیچکس را مگر باراده خدا و ایشان می
آموختند آنچه زیان میرساند ایشانرا و سود
ندهد ایشان را و هر آئینه دانسته اند هر که
بستاند جادو که نیست او را در آخرت هیچ
بهره و هر آئینه بد چیزست آنچه فروختند
عوض وی خویشتن را کاش می دانستند
(۱۰۲).

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَآتَوْا الْحَقَّ الْمُبَرَّكَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ حَقَّ
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۳﴾

و اگر ایشان ایمان می آوردند و تقوی
اختیار می کردند هر آئینه ثواب از نزدیک
خدا بهتر بودی کاش می دانستند (۱۰۳).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا
وَأَسْمِعُوا وَلِكُلِّمِينَ عَذَابُ الْكَافِرِينَ ﴿۱۰۴﴾

ای مومنان مگوئید راعنا و بگوئید انظرنا
و نیک بشنوید و کافران راست عذاب درد
دهنده (۱۰۴).

(۱) دیگر از هفوات یهود آن بود که در مجلس پیغامبر آمده لفظ راعنامی گفتند و این
لفظ را دو معنی است یکی آنکه رعایتکن مارا و شفقت کن بر ما دیگر رعونت
دارنده یعنی ابله - و قصد ایشان سب بود حق سبحانه و مسلمانی را ازین کلمه نهی
کرد برای سبب فساد و اشارت بهمین معنی است درین آیت .

مَا يَدْعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الشِّرْكَاءَ
 أَنْ يَكُونُوا عَلَيْهِمْ عَمَلًا قَرْنًا وَلَا يَكُونُوا لَهُمْ
 بِرَحْمَتِهِمْ مِنْ يَسَاءَلَا وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ⑤

مَا تَسْتَعِينُونَ أَيْدِي أَوْلِيائِهِمْ كَاتِبِينَ وَعَمِلُوا كَمَلَكٍ
 تَعْلَمُونَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑥

أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ قَوْلٍ وَلَا تَحْسِبُوا ⑦

أَمْ يُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَى
 مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْأَفْكَارَ الْإِنْسَانِ فَقَدْ ضَلَّ
 سَوَاءَ السَّبِيلِ ⑧

وَذَكِّرْ الَّذِينَ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أَنْ يُؤْتُوا دِينَكُمْ مِنْ بَعْدِ
 إِيمَانِكُمْ فَكُلُوا وَشَرُّوا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ
 مَا تَكْتَبُونَ لَهُمْ الْحَقُّ أَنْ تَعْتَفُوا وَأَصْلَحُوا أَهْلِي يَأْتِي
 اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑨

دوست نمیدارند آنانکه کافر شدند از اهل
 کتاب و نه مشرکان که فرود آورده شود
 بر شما هیچ نیکی از پروردگار شما و خدا
 مخصوص می کند به بخشایش خود
 هر که خواهد و خدا خداوند فضل بزرگ
 است (۱۰۵) .

هر چه نسخ می کنیم از آیتی یا فراموش
 می گردانیم آرای می آیم بهتر از وی یا
 مانند وی آیندانسته ای که خدا بر همه چیز
 تواناست ^(۱) (۱۰۶) .

آیندانسته ای که خدا راست پادشاهی
 آسمانها و زمین و نیست شمارا بجزوی
 هیچ دوست و نه یاری دهنده (۱۰۷) .

آیامی خواهید که سوال کنید پیغامبر خود را
 چنانکه سوال کرده شد موسی پیش ازین
 و هر که بستاند کفر را عوض ایمان پس هر
 آئینه گم کرد راه میانه را (۱۰۸) .

دوست داشتند بسیاری از اهل کتاب که
 کافر گردانند شمارا بعد از ایمان شما
 بسبب حسد از نزدیک نفوس خود پس
 از آنکه واضح شد برایشان حق پس
 عفو کنید و در گذرانید تا آنکه آرد خدا فرمان
 خود را ^(۲) هر آئینه خدا بر همه چیز
 تواناست (۱۰۹) .

(۱) مترجم گوید درین آیت تعریض است بجواب یهود که انکار نسخ می کردند واللہ اعلم .

(۲) یعنی امر کند بجهد ایشان واللہ اعلم .

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا
لَا تُؤْخِرُونَ مِنْ خَيْرِ عِدَدٍ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا
أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

بَلْ مَن أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ
رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَى
لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتَّبِعُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ قَالَهُ عَجَبٌ يَتَّبِعُهُمُ الْغَيْبُ
فِيمَا كَانُوا بِآيَاتِهِ يَعْتَصِفُونَ ۝

وَمَن أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَن يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ
وَسُئِيَ فِيهَا خَمْرُهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَا
إِلَّا خَائِبِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ

و برپا دارید نماز را و بدهید زکوة را و آنچه
پیش می فرستید برای خویشتن از نیکوکاری
خواهید یافت آنرا نزد خدا هر آئینه خدا
بآنچه می کنید بیناست (۱۱۰).

و گفتند هرگز به بهشت درنیاید مگر آنکه
یهود باشد یا ترس باشد این آرزوهای باطله
ایشانست بگویاید دلیل خود را اگر
هستید راست گو (۱۱۱).

بلی هر که منقاد کرد روی خود را برای خدا
و وی نیکوکار باشد پس او است مزد او
نزد پروردگار خویش، و نیست ترس
برایشان و نه ایشان اندوهگین شوند
(۱۱۲).

و گفتند (۱) یهود نیستند ترسایان بر هیچ
چیزی، و گفتند ترسایان نیستند یهود
بر هیچ چیزی و ایشان همه می خوانند
کتاب را هم چنین گفتند آنانکه نمی
دانند، (۲) مانند قول ایشان، پس خدا
حکم کند میان ایشان روز قیامت در آنچه
اختلاف می کنند در آن (۱۱۳).

و کیست ستمگارت تر از آنکه منع کرد مسجد
های خدا را از آن که یاد کرده شود نام
خدا در آنها و کوشش کرد در ویرانی آنها،
این گروه نمی سزد ایشان را که درآیند

(۱) دیگر از هفوات اهل کتاب آن بود که هر فرقه از یهود و نصاری دیگر را انکار می
کرد و اشارت به همین معنی است درین آیت.

(۲) یعنی مشرکان گفتند.

عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۱۴﴾

بمسجدها مگر هراسان ایشان راست
دردنیا خواری وایشان راست در آخرت
عذاب بزرگ^(۱) (۱۱۴) .

فَاللَّهُ الشَّرِيفُ وَالْمُعَرَّبُ فَأَيُّهَا تَوَلَّوْا إِلَهُكُمْ وَحَدَّ اللَّهُ إِلَهُ
اللَّهُ وَأَيُّهَا عِلْمٌ ﴿۱۵﴾

و خدا راست مشرق و مغرب هرسوکه
روآرید همانجاست روی خدا هر آئینه
خدا فراخ نعمت دانا است^(۲) (۱۱۵) .

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا مُبْهِنَةً بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَه قَبِيضٌ ﴿۱۶﴾

و گفتند بگرفت خدا فرزند را، پاکی او
راست بلکه او راست آنچه در آسمانها
و زمین است، همه فرمانبردار او هستند^(۳)
(۱۱۶) .

بَيِّنَةُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ
لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿۱۷﴾

آفریننده آسمان ها و زمین است، و چون
می کند کاری پس جزاین نیست که می
گوید او را بشو پس می شود (۱۱۷) .

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ اللَّهِ أَفَوَيْلًا
أَيُّهُ مَكَدُكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ
قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِلْقَوْمِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱۸﴾

و گفتند آنانکه هیچ نمیدانند (یعنی
مشرکان) چرا با ما سخن نمی گوید خدا
یا نمی آید بما نشانه ای هم چنین گفتند
کسانیکه پیش از ایشان بودند مانند قول
ایشان بیکدیگر مشابَهت دارند دلهای
ایشان، هر آئینه بیان کردیم نشانه هارا
برای گروهی که یقین می کنند (۱۱۸) .

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنَّا لَنُفَعِّلُ عَنْ

هر آئینه ما فرستادیم ترا براستی مژده

(۱) درین آیت تعریض است بکفار مکه و بشارت است به مغلوب شدن ایشان والله اعلم .

(۲) دیگر از هفوات یهود آن بود که چون استقبال بیت المقدس منسوخ شد استهزاء میکردند اشارت همین معنی است درین آیت .

(۳) دیگر از هفوات اهل کتاب آن بود که یهود عزیز را و نصاری عیسی را پسر خدای گفتند در رد ایشان خدای تعالی این آیت نازل کرد .

وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ
لِلْعَالَمِينَ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنْتَهِى عَهْدِي
الْعَالَمِينَ ﴿۱۲۴﴾

و یاد کن چون بیازمود ابراهیم را پروردگار
او بسختی چند، پس ابراهیم بانجام
رسانید آنها را، گفت خدا هر آئینه من می
گردانم ترا پیشوای مردمان گفت ابراهیم
واز اولاد من نیز (پیشوایان پیدا کن -)
فرمود نه رسد عهد (وحی) من بظلمان
(۱۲۴).

وَأَوْجَعْنَا الْبَيْتَ مَخَافَةَ الْعَالَمِينَ وَأَسَاءُوا الْغَيْثُ وَأَمِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ
مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ
وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿۱۲۵﴾

و آنگاه که قرار دادیم کعبه را مرجع
مردمان و محل امن و بگیرد از جای قدم
(ایستگاه) ابراهیم نمازگاه و وحی
فرستادیم بسوی ابراهیم و اسمعیل که
پاک سازید خانه مرا برای طواف کنندگان
و اعتکاف کنندگان و رکوع سجده
کنندگان (۱۲۵).

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْعَلْ لِي مِنْ
الْقُرْبَىٰ مَنْ أَمِنْ وَأَنَا مَخْذُومٌ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
فَأَمْرُهُ أَفْوَاجًا وَهُوَ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَفِي السَّجْدِ ﴿۱۲۶﴾

و آنگاه که گفت ابراهیم ای پروردگار من
بساز این مکان را شهر با امن و روزی ده
ساکنان وی را از میوه ها و روزی ده آنرا
که ایمان آورد از ایشان بخدا و روز
باز پسین فرمود خدا و کسیکه کافر شود
بهره مند گردانمش اندکی پس به بیچارگی
برانم او را بسوی عذاب آتش ووی
بد جای باز گشت است (۱۲۶).

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا
إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۲۷﴾

آنگاه که بلند می کردند ابراهیم و اسمعیل
بنیادهای خانه را گفتند ای پروردگار ماقبول
کن از ما هر آئینه تویی شنوا دانا (۱۲۷).
ای پروردگار ما و بگردان ما را فرمان

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً

لَكَ وَأَنَا مَتَابِلُكَ وَتُبَّ عَلَيْكَ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
الْحَكِيمُ ﴿۳۵﴾

بردار خودت و از اولاد ما بکن گروهی
منقاد خودت و بنما مارا طریق عبادتهای ما
و بمهربانی بازآ بر ما بدرستی که تویی توبه
پذیر مهربان (۱۲۸) .

رَبَّنَا وَأَنْتَ فَهِيَ رُسُلًا مِنْهُمْ يَتَوَّاعِلُوكُمُ إِلَيْكُمْ
وَيَعْلَمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُرِيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۳۶﴾

ای پروردگار ما بفرست در میان ایشان
پیغامبری از ایشان بخواند برایشان آیتهای
ترا و بیاموزد ایشان را کتاب و علم و پاک
کندایشان را هر آئینه تویی توانادانا
(۱۲۹) .

وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ الْأَمْنِ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ
اضْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَآلَهُ فِي الْآخِرَةِ لَئِنْ
الْهَادِيِينَ ﴿۳۷﴾

و کیست که رو بگرداند از کیش ابراهیم
مگر آنکه در احمق افکند نفس خود را
و هر آئینه برگزیدیم او را درین سرای و هر
آئینه او در سرای دیگر از شائستگان است
(۱۳۰) .

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۳۸﴾

آنگاه که گفت او را پروردگار او که
منقاد شو گفت منقاد شدم مر پروردگار
عالمهارا (۱۳۱) .

وَوَضَّيْ بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَيْنَهُ وَيَعْقُوبَ بَيْنَهُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى
لِكُلِّ دِينٍ فَلَاحِقُونَ إِلَّا وَاتَّخَذُوا مُسْلِمُونَ ﴿۳۹﴾

و وصیت کرد باین کلمه ابراهیم پسران
خود را و یعقوب نیز فرزندان را ای
فرزندان من هر آئینه خدا برگزیده است
برای شما این دین را پس (ازین جهان)
نمیرید مگر مسلمان شده (۱۳۲) .

أَمْ لَمْ تَكُنْ تُشْهِدُ أَمْ أَدْخَلْكَ يَعْقُوبَ الْيَوْمَ إِذْ قَالَ
يَسْئَلُكَ مَا تَعْبُدُ فَمَنْ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ
آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَهَارُونَ هَؤُلَاءِ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۴۰﴾

آیا حاضر بودید آنگاه که پیش آمد یعقوب
را موت آنگاه که گفت فرزندان خود را چه
چیز را عبادت خواهید کرد بعد از من گفتند
عبادت کنیم معبود ترا و معبود پدران ترا
که ابراهیم و اسمعیل و اسحق اند
عبادت کنیم آن معبود یگانه را و ما او را
منقادیم (۱۳۳) .

بَلْ أَتَتْهُم مِّنْ غَيْرِهَا مَأْكُوتٌ وَلَقَدْ عَمَتْهُم مَّائِكَةُ سَوْدٍ
وَلَا تَحْشُرُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۷﴾

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۸﴾

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَلِإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۱۹﴾

فَإِنْ أَمَّنَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَا آمَنَ بِنُوحٍ فَقَدِ اهْتَدَىٰ وَلَوْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿۲۰﴾

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ
عِيدُونَ ﴿۲۱﴾

قُلْ أَتُحِبُّونَ آلَ اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَكِنَّا عَمَّا نَعْمَلُ

این گروهی است که درگذشت وی راست
آنچه کسب کردند و شمارا است آنچه
کسب کردید و شما پرسیده نخواهید شد
از آنچه آن گروه می کردند (۱۳۴) .

و گفتند شوید یهود یا ترسا تاراه بیابید،
بگو بلکه پیروی می کنیم بملت ابراهیم
که حنیف بود و نبود از اهل شرك (۱۳۵) .

بگوئید ایمان آوردیم بخدا و بآنچه فرود
آورده شده بسوی ما و آنچه فرود آورده
شده بسوی ابراهیم و اسمعیل و اسحق و
یعقوب و ذریت یعقوب و بآنچه داده شد
موسی و عیسی را و آنچه داده شدند
پیغامبران از پروردگار خویش تفریق نمی
کنیم در میان هیچ کس از ایشان و ما برای
حق عزوجل منقادیم (۱۳۶) .

پس اگر باور دارند اهل کتاب بآنچه باور
داشتید شما پس راه یافتند و اگر برگشتند
پس جزاین نیست که ایشان در مخالفت
اند پس زود با شد که کفایت کند ترا
خدا بانتقام از ایشان و اوست شنوا دانا
(۱۳۷) .

قبول کردیم رنگ خدا را (۱) و کیست بهتر
از خدا باعتبار رنگ و ما او را پرستند گانیم
(۱۳۸) .

بگو آیا مکابره می کنید با ما در باب خدا
و او پروردگار ما و شماست و ما راست

وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿۲۸﴾

کردارهای ما و شما راست کردارهای
شما و ما اورا باخلاص پرستندگانیم
(۱۳۹) .

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَنتُمْ أَغْلَبُ أَم
اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۲۹﴾

آیامی گوئید که هر آینه ابراهیم و اسمعیل
و اسحق و یعقوب و نیرگان او یهود بودند
یا ترسابودند بگو شمدادانا ترید یا خدا
و کیست ستمگار تراز آنکه بیوشد آن گواهی
را که نزدیک اوست از جانب خدا و نیست
خدا بی خبر از آنچه می کنید (۱۴۰) .

بَلْ أَتَىٰ أَهْلَهُ فَذَكَرَ أَخَاهُ وَكَلَّمَ مَا كَسَبَتْ
وَلَا تَسْمَعُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۳۰﴾

این گروهی است که درگذشت ویراست
آنچه کسب کردند و شماراست آنچه
شما کسب کردید و پرسیده نخواهید شد
از آنچه ایشان می کردند (۱۴۱) .

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَنِّي وَعِلِّيَّاهُ الْغِي
ثُ كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ يَلَهُ الشُّرُوقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿۳۱﴾

(۱) خواهند گفت بیخردان از مردم چه چیز
برگردانید ایشان را از آن قبله که ایشان
بودند بر آن (یعنی از بیت المقدس)
بگو خدا را است مشرق و مغرب راه می
نماید هر کر اخو اهد بسوی راه راست
(۱۴۲) .

(۱) چون آنحضرت صلی الله علیه وسلم بمدینه هجرت فرمود شانزده ماه یا هفده ماه
بطرف بیت المقدس نماز می گذارد آرزو میکرد که خدای تعالی کعبه را قبله وی
سازد خدای تعالی نازل کرد قدری تقلب الایة بعد از آن جواب شبهه سفهادرین
مسئله نازل کرد سيقول السفهاء وبعد از آن امر فرمود به صبر بر مشاق جهاد و در
بسیاری از احکام توحید و قصاص و حج و صوم و صدقه و نکاح و طلاق که اهل
جاهلیت تحریف کرده بودند یا رعایت انصاف نمی کردند بیان حقیقت حال فرمود
و رد و ابطال شبهات مخالفین کرد و سوال های ایشان را جواب داد و این سیاق عمتد
است تا الم ترالی الذین خرجوا .

وَلَدَاكَ جَعَلْنَاهُ أَمَةً وَسَطًا لَّنُؤْشِرْهُ عَلَى النَّاسِ وَلَيَكُونَ
الرَّسُولُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا
إِلَّا لَعَلَّكُمْ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ
وَلَوْ كُنْتَ إِلَّا بَيِّنَةً لِّلَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَلَوْ أَنَّ اللَّهَ
يُرِيدُ أَنْ يَمُوتَ أَتَأْخُذُوا بِاللَّهِ لَعَذَابُ الْغَوِيِّ ۝۱۷

وهم چنین ساختیم شمارا گروهی مختار تا
گواه باشید بر مردمان و تا باشد رسول گواه
بر شما و مقرر نکردیم آن قبله را که بودی
بر آن (یعنی بیت المقدس را) مگر برای
آنکه بدانیم کسی را که پیروی پیغمبر کند
جدا از آن کس که بازگردد بر هر دو پاشنه
خود و هر آئینه هست این خصلت دشوار
مگر بر آنانکه ایشانرا راه نموده است خدا
و خدا ضائع نمی سازد گرویدن شمارا هر
آئینه خدا بر مردمان بخشاینده مهربان است
(۱۴۳) .

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَهْرَةَ مَكَّةَ إِنَّ الدِّينَ أَذُنُ الْكِتَابِ لِيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۝۱۸

به تحقیق مامی بینم گشتن روی تو
در جانب آسمان^(۱) پس البته متوجه
گردانیم ترا بآن قبله که خوشنود شوی
بوی پس متوجه گردان روی خود را
بطرف مسجد حرام و هر جا که باشید پس
متوجه گردانید روهای خویش را بطرف
وی و هر آئینه اهل کتاب میدانند که این
راست است از پروردگار ایشان و نیست
خدا بی خبر از آنچه می کنند (۱۴۴) .

وَلَيْسَ إِلَهٌ مِّنَ الدِّينِ أَذُنُ الْكِتَابِ بَلْ إِلَهُ قَائِلُهُمْ وَبَلَّتْكَ
وَمَا أَنتَ بِتَارِكٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِبَارِعُ قِبْلَتِهِمْ
وَلَيْسَ الْبَيْتُ أَهْوَاءَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَ لَدِينٍ

و هر آئینه اگر بیاری پیش اهل کتاب
هر نشانه هرگز پیروی نکنند قبله
تراو نیستی تو پیروی کننده قبله ایشان را

(۱) یعنی آنچه در سابق علم الهی مقرر شد آنست که قبله امت محمد مصطفی صلی
الله علیه وسلم کعبه باشد و توجه به بیت المقدس يك چند مدت بنابر حکمت
امتحان است .

الْعِلْمُ إِنَّكَ إِذْ أَنْتَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٦﴾

نیستند بعضی ایشان پیروی کنندۀ قبله
بعض دیگر را و اگر تو پیروی کنی
خواهش های نفسانی ایشان را بعد آنچه
آمده است بتوزدانش هر آئینه توباشی
آنگاه ازستمگاران (۱۴۵) .

کسانیکه داده ایم ایشان را کتاب می
شناسند * ویراچنانکه می شناسند فرزندان
خویش را و هر آئینه گروهی ازایشان می
پوشند حق را دانسته (۱۴۶) .

این درست است ازپروردگار تو پس
مباش از شک آرندگان (۱۴۷) .

وهر کسی راجانبی هست که وی متوجه
آنست پس شتاب کنی بسوی نیکی
هاهرجا که باشید بیاردشمارا خدا جمع
ساخته هر آئینه خدا بر همه چیز تواناست
(۱۴۸) .

وهرجا که روی پس متوجه کن روی
خود را جانب مسجد حرام و هر آئینه وی
راست است ازپروردگار تو نیست خدا
بی خبر از آنچه می کنی (۱۴۹) .

وهر جاکه روی پس متوجه کن روی
خود را جانب مسجد حرام وهر جاکه
باشید پس متوجه کنی رو های خویش را
جانب وی تانباشد مردمان را الزام بر شما
مگر آنانکه ستم کردند ازین جماعت پس

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ فَلَا
يُفْقَهُوا لَهُمْ لَيْسَتِمْ عَلَى الْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِي وَجَّهَهُمْ هُوَ مَوْلَاهُمْ فَأَنذِرْهُمْ الْيَوْمَ الْآخِرَ أَنِ إِنَّمَا كُنُوا
يَأْتِيَهُمْ مِنَ اللَّهِ جُوعِيدَانِ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ
لَقِيتَ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤٠﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ
مَلَأْتُمْ قُلُوبَكُمْ وَجْهَكُمْ لَمْ يَحْطَرُوا لَكُمْ لِيَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ
إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا عِشَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

يَعْبَىٰ عَلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٢﴾

(☆) بعض علماء از ضمیر "يَعْرِفُونَهُ" پیغمبر مراد گرفته اند والله اعلم (مصحح) .

(۱) یعنی حقیقت استقبال کعبه را .

مترسید از ایشان و بترسید از من و تا تمام
کنم نعمت خود را بر شما و تا بود که راه
یابید^(۱۱) (۱۵۰).

چنانکه فرستادیم پیغامبری در میان
شما از قوم شما میخواند بر شما آیت های
ما را پاک می سازد شمارا و می
آموزد شمارا کتاب و حکمت و می آموزد
شمارا آنچه نمی دانستید (۱۵۱).

پس یاد کنید مرا تا یاد کنم شمارا و سپاس
گوئید مرا و ناسپاسی من مکنید (۱۵۲).

ای مسلمانان مدد جوئید در تحصیل ثواب
آخرت به صبر و نماز و هر آئینه خدا
باصابران است (۱۵۳).

و مگوئید کسی را که کشته شود در راه
خدا که ایشان مرد گانند بلکه ایشان زنده
اند ولیکن شما درک نمی کنید (۱۵۴).

و هر آئینه بیازمائیم شمارا به چیزی از ترس
و گرسنگی و نقصان مال ها و جان ها
و میوه ها و بشارت ده صابران را (۱۵۵).

آنانکه چون برسد بدیشان سختی گویند
هر آئینه ما از آن خدانسیم و هر آئینه
مابسوی وی باز خواهیم گردید (۱۵۶).

این گروه برایشان است درودها از

كَمَا ارْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنْكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ
وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥٠﴾

فَادْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ وَاذْكُرُوا لِي وَاللَّذِينَ هُمْ
﴿١٥١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالقُرْآنِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ
الصَّابِرِينَ ﴿١٥٢﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقَسِّلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ اأَمْواتٌ بَلْ أَحْيَا وَلَكِنَّ
لَكُم شَعْرُونَ ﴿١٥٣﴾

وَلَنَبْلُوَكُمْ فِي الرِّجَالِ وَالْأَعْيُنِ وَالْجُوعِ وَنَقْصِ الرِّقَالِ
وَالْأَنْفُسِ وَالْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالْأَمْوَالِ ﴿١٥٤﴾

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ مُّصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ
رَاجِعُونَ ﴿١٥٥﴾

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُنْتَدُونَ ﴿١٥٦﴾

(۱) مترجم گوید در تورات مذکور است که امتی از بنی اسرائیل پیدا خواهد شد که
تعظیم کعبه کند پس توجه آنحضرت صلی الله علیه وسلم به کعبه حجت باهره
است بر صدق نبوت آنحضرت صلی الله علیه وسلم نزدیک اخبار یهود اگرچه
سفهاء یهود طعن کنند که قبله انبیاء را گذاشت والله اعلم فتح الرحمن .

پروردگار ایشان و بخشایش و ایشانند راه یافتگان (۱۵۷) .

هر آئینه صفا و مروه از نشانه های خدا است پس هر که حج خانه کند یا عمره بجا آورد پس بزه نیست بروی در آنکه طواف کند در میان این هر دو^(۱) و هر که نیکی بجا آرد پس خدا قبول کننده دانا است (۱۵۸) .

هر آئینه آنانکه می پوشند آنچه فرود آورده ایم از سخنان روشن و هدایت بعد از آنکه بیان کردیم آنرا برای مردمان در کتاب آن گروه لعنت می کند ایشان را خدا و لعنت میکنند ایشانرا لعنت کنندگان (۱۵۹) .

مگر کسانی که توبه کردند و نیکوکاری پیش گرفتند و بیان کردند پس این گروه (بمهربانی) توبه می پذیرم از ایشان و منم توبه پذیر مهربان (۱۶۰) .

هر آئینه آنانکه کافر شدند و مردند در حال کافر بودن آن گروه برایشان است لعنت خدا و فرشتگان و مردمان همه يك جا (۱۶۱) .

همیشه باشند در آن لعنت سبک کرده نشود از ایشان عذاب و نه ایشان مهلت داده شوند (۱۶۲) .

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مَا أَنزَلْنَاهُمْ إِلَيْنَا الْهُنَاءَ وَالْمُرَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعِينُونَ ﴿١٥٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّاهُمْ فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَأَمَّاؤُوا هُمْ كَفَّارٌ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمُ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

خُلِدِينَ فِيهَا لَا يُقَلِّبُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْقَرُونَ ﴿١٦٢﴾

(۱) بعض اهل اسلام صفا و مروه را از شعائر طواف بیت گمان کرده از آن دست بازداشتند - زیرا که در جاهلیت بالای صفا و مروه دویست عبادت می شد - پس این آیه نازل شد .

و معبود شما خدا یگانه است نیست هیچ معبود برحقى بجزوى بخشاینده مهربان است (۱۶۳) .

هر آئینه در آفرینش آسمانها و زمین و آمدورفت شب و روز و آن کشتی که میرود در دریا بآنچه سود میدهد مردم را (یعنی تجارت) و درآنکه فرود آورد خدا از آسمان آب پس زنده ساخت بسبب وی زمین را پس از مردن آن و پرکنده ساخت در زمین هر نوع جنبنده و درگردانیدن بادهای و در ابرام کرده شده میان آسمان و زمین هر آئینه نشانه هاست آن گروه را که درمی یابند (۱۶۴) .

و از مردمان کسی هست که می گیرد بغیر از خدا هم تایان را، دوست میدارند ایشان را مانند دوستی خدا و کسانی که ایمان آوردند قوی تراند در دوستی خدا و اگر ببینند ستمکاران هنگامیکه مشاهده کنند عذاب را (می فهمند) اینکه قدرت و توانائی همه خدا را است و اینکه خدا صاحب سخت عقوبت است (۱۶۵) .

در آن حالت که بزار شوند پیشوایان کفر از تابعان و ببینند عذاب را و بریده شود به نسبت ایشان همه اسباب یعنی وسیلهای (۱۶۶) .

و گویند پیروی کنندگان کاش ما را باز کشتی باشد تا بیزاری کنیم از آن پیشوایان چنانکه بزار شدند ایشان از ما هم چنین بنماید خدا در نظر ایشان کردارهای

وَاللَّهُمَّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿۱۶۳﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْخَلْقِ الْأَوَّلِ وَالْعَلَّامِ الْغُيُوبِ فِي الْبَحْرِ مَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَكَرَ فِيهَا مِنْ كُلِّ ذَاكِبَةٍ وَكُفِّرَ بَيْنَ الرِّيحِ وَالْعَصَابِ السَّعِيرِينَ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُعْقِلُونَ ﴿۱۶۴﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَكْفُرُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَا أَتَى اللَّهُ مَوْتَهُمْ كَذَّبُوا اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَئِن لَّا يَذْكُرُوا إِذْ يَبْعَثُ الْعَذَابَ لَأَنَّهُمْ كَفَرُوا جَمِيعًا وَإِنَّ اللَّهَ لَشَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿۱۶۵﴾

إِذْ ذُكِّرُوا بِالْإِيمَانِ ثُمَّ جَاءُوا مِنَ اللَّهِ عَوْرًا وَالْعَذَابَ وَتَعَلَّمَتْ بِهِمُ الرِّبَابِ ﴿۱۶۶﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّا كُنَّا نَفْتَحُ أَعْيُنَهُمْ مَا تَذَكَّرُوا وَمَا كُنَّا لِنَعْلَمَ بِهِمْ اللَّهُ أَعْمَاءُ لَمْ يَحْرَبْ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِمُحْسِنِينَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿۱۶۷﴾

ایشانرا پشیمانی ها برایشان نیستند
ایشان بیرون آیندگان از دوزخ (۱۶۷) .
ای مردمان بخورید حلال پاکیزه را از
آنچه در زمین است و پیروی کنید گام
های شیطان را هر آئینه او شمارا دشمن
آشکار است^(۱) (۱۶۸) .

جزاین نیست که میفرماید شمارا به
بدکاری و بی حیائی و بآنکه افتر کنید
بر خدا آنچه نمی دانید (۱۶۹) .

و چون گفته شود ایشان را پیروی کنید
آنرا که فرود آورد خدا گویند بلکه پیروی
می کنیم چیزی را که یافته ایم بروی پدران
خویش را آیا تقلید می کنند اگرچه
پدران ایشان نمی فهمیدند چیزی را و راه
نمی یافتند (۱۷۰) .

و مثال کافران در نشنیدن پند پیغامبر و درک
نکردن آن مانند حال کسی است که او
آواز کند آنچه را که نشنود او (یعنی حیوانی
که درک نکند) از آن آواز جز صدا و خواندن
پس ایشان کران و گنگان و کوراند پس
ایشان هیچ نمی فهمند (۱۷۱) .

ای مسلمانان بخورید از پاکیزه ها آنچه
روزی دادیم شمارا و سپاس گوئید خدا را
اگر هستید اورامی پرستید (۱۷۲) .

جزاین نیست که حرام کرده است بر شما
مردار را و خون را و گوشت خوک را و آنچه

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۝۱۶۸

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالْقِسْوَ وَالْفَحْشَاءِ وَإِنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝۱۶۹

وَلَا ذَا قِيلَ لَهُمْ أَتَعْبَهُوا مَا آتَى اللَّهُ قَالَ أَوَلَيْسَ نَعْبَهُ
مَا آتَيْنَاهُ عَلَيْهِ آبَاءُنَا وَآلُؤْكَانَ آبَاءُهُمْ
لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ۝۱۷۰

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا
دُعَاءَ وَنِدَاءَ صُفْحًا لَّهُمْ عُمْىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝۱۷۱

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ۝۱۷۲

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِزْيِيرِ وَمَا هُنَّ بِهِ

(۱) مترجم گوید اهل جاهلیت چیزها را از نزد خویش حرام ساخته بودند بحائز و
سوائب خدای تعالی در رد ایشان نازل کرد (فتح الرحمن) .

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا بِأَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَكَفَرَ عَلَيْهِ وَإِنَّ اللَّهَ
عَفُوفٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱﴾

آواز بلند کرده شود براو بغیر نام خدا پس
هر که مضطر شود نه تعدی کننده و نه
از حد درگذرنده پس گناه نیست بروی (۱)
هر آئینه خدا آمرزنده مهربان است (۲)
(۱۷۳).

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيُسْتَرُونَ
بِهِ شَمًا لَّيْلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ
وَلَا يَكْنَهُمْ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا كَلِمَةٌ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۲﴾

هر آئینه کسانی که می پوشند آنچه فرود
آورده است خدا از کتاب و می ستانند
عوض وی بهای اندک، آن جماعت نمی
خورند در شکم های خود مگر آتش را
و سخن نگویند بایشان خدا روز قیامت و
نه پاک کند ایشان را و ایشان راست
عذاب درد دهنده (۱۷۴).

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابِ
بِالْغُرُورِ ﴿۱۳﴾ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿۱۴﴾

ایشانند آنانکه خرید کردند گمراهی را
عوض هدایت و عذاب را عوض آموزش
پس چه شکیبانند ایشان بردوزخ (۱۷۵).
این همه بسبب آنست که خدا فرود آورد
کتاب را برآستی و هر آئینه آنانکه اختلاف
کردند در کتاب البته در مخالفت دورانند
از صواب (۱۷۶).

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ سَرَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ الَّذِينَ
اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿۱۵﴾

نیست نکوکاری آنکه متوجه کنید
روی خود را بطرف مشرق و

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ وَبِلَ الشَّرْقِ وَالْمَغْرِبِ

(۱) یعنی در خوردن آن چیزها .

(۲) مترجم گوید که اگر گوئی که درین آیت حصر کرده شد تحریم را در اشیاء مذکوره
حالآنکه در حدیث سبع و حمار و مانند آن را نیز حرام شمرده است پس وجه
تطبیق چه باشد گویم حصر اضافی است به نسبت بحائرو سوائب که حرام می
دانستند پس در بهیمة الانعام هیچ چیز حرام نیست غیر اشیاء مذکوره و در خیال و
سبع و مانند آن سخن نه داشتند والله اعلم .

وَلَذِكْرِ الَّذِينَ مَنَآمُوا يَوْمَهُمْ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِذِكْرِ الْوَيْدِ وَالْغَيْبِ
وَالْغَيْبِ وَأَنَّ الْمَاءَ عَلَى حَيْثُ دَوَى الْقُرْنَى وَالْغَيْبِ
وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمِينَ
وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَأَتَى الزَّكَاةَ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمِينَ إِذَا
لَهُمْ أَمْوَالٌ وَالْمُسْلِمِينَ فِي الْبَيْتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمِينَ
الْبَيْتِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿۳۰﴾

مغرب^(۱) ولیکن صاحب نیکوکاری
آنست^(۲) که بخدا و روز قیامت و
فرشتگان و کتاب و پیغامبران ایمان آورد
و بدهد مال را باوجود دوست داشتن آن
مال به خویشاوندان و یتیمان و فقیران
و مسافران را و سوال کنندگان را و خرج
کند درباب بردها^(۳) و برپا دارد نماز را و
بدهد زکوة را و وفا کنندگان بر عهد خویش
چون عهد کنند و صبر کنندگان در تنگ
دستی و سختی و بوقت کارزار ایشانند
راست گو و ایشانند پرهیزگاران (۱۷۷).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَبِئْسَ مَا كُنْتُمْ تَفْعَلُونَ فِي الْقَتْلِ وَالْحَرْبِ
يَا أَيُّهَا الْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأَنْفِ بِالْأَنْفِ فَمَنْ غَفَى لَهُ مِنْ أَخِيهِ
فَمَنْ غَفَى لَهُ مِنَ الْمَعْرُوفِ وَأَذَانُ اللَّهِ بِأَحْسَنِ ذَلِكَ غَفِيتُ مَنْ
لَزِمَهُمْ وَرَحِمَهُ فَمَنْ اعْتَدَى بِعَدْوٍ ذَلِكَ فَلَهُ صَدَابُ إِلَيْهِمْ ﴿۳۱﴾

ای مسلمانان لازم کرده شد بر شما
قصاص در کشتگان^(۴) آزاد در مقابله آزاد
است^(۵) و بنده در مقابله بنده و زن در
مقابله زن پس کسی که در گذشته شد از
او چیزی را از خون برادرش^(۶) پس
حکم او پیروی کردن است به نیکوئی^(۷)
و رسانیدن خون بهاست بوی به خوش
خوئی^(۸) این حکم سبک کردن است

- (۱) یعنی توجه جهت مشرق و مغرب چنانکه یهود و نصاری زعم می کنند نیکوکاری نیست بلکه منسوخ شده است .
- (۲) یعنی صاحب آن نیکوکاری که ملتهداران اختلاف ندارند فتح .
- (۳) یعنی در آزادی یا خلاصی بندگان مکاتب .
- (۴) یعنی اعتبار مائثل در کشتگان .
- (۵) یعنی مثل اوست در حکم .
- (۶) یعنی چیزی از خون مسلمان مقتول .
- (۷) یعنی وی دم به حسن معامله مطالبه کننده به درشتی .
- (۸) یعنی قاتل به خوش خوئی ادانماید نه به صعوبت .

از پروردگار شما و مهربانی است پس هر که از حد گذرد بعد از این ویراست عذاب درد دهنده (۱۷۸) .

و شما را بسبب قصاص زندگانی است ای خداوندانِ خرد تاباشید که پرهیزگاری کنید^(۱) (۱۷۹) .

لازم کرده شد بر شما و قتیکه پیش آید کسی را از شما موت اگر مال بگذارد وصیت کردن برای پدر و مادر و نزدیکان به نیکوئی لازم شد این کاربرمقیان (۱۸۰) .

پس هر که بدل کند وصیت را بعد از آنکه شنیدش پس جزین نیست که گناه تبدیل بر آنکسان است که بدل می کنند آن وصیت را هر آئینه خدا شنوای داناست (۱۸۱) .

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۷۹﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا احْتَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا فَاوْصِيَةٌ
لِأُولِي الدِّينِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿۱۸۰﴾

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَمَّا آيَةُ عَلَى الَّذِينَ
يَبْذُلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۱۸۱﴾

(۱) اهل جاهلیت شریف را در مقابل وضع نمیکشتند و در مقابل شریف چند کس از وضع میکشتند خدای تعالی نازل فرمود که حکم الهی باعتبار مماثلت است در اجناس کشتگان باین معنی که احرار را حکم جداس است که هر حر مثل حر دیگرست در آن حکم و عبید را حکم جداس است که هر عبد مثل عبد دیگرست در آن حکم و زنان را حکم جداس است که هر زن مثل زن دیگرست در آن حکم و امتیاز زنان ست حکم و در باب دیات نه در باب قود یعنی قصاص پس هر فردی ازین اجناس مساوی ست با فرد دیگر هر چند بعضی شریف باشد و بعضی وضع و بعضی جمیل و بعضی ذمیم بعضی مالدار و بعضی فقیر و سنت زیاده کرده است دو جنس دیگر مسلمان در مقابل مسلمان است و کافر در مقابل کافر پس اگر بعض ورثه عفو کنند یا از کشتن گذشته خون بها قبول نمایند ولی دوم را باید که بحسن معامله مطالبه کند نه بدرستی و قاتل را باید که بخوشخونی ادا کند نه به بدخونی .

فَمَنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ جَنَاحًا وَرَأْسًا فَاصْلَحْ بِهِمْ
فَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ اللَّهُ عَظِيمٌ ۝١٧

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِ ۖ مِن قَبْلِهِمْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ صِيَامٌ
عَلَىٰ أَن يَكُونُوا ۗ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِ ۖ مِن قَبْلِهِمْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ صِيَامٌ
عَلَىٰ أَن يَكُونُوا ۗ فَذَلِكُمْ فَذِيهِ
طَعَامٌ يُسْكِنُكُمُ فَتَكُونُوا خَيْرًا لِّغُلَامِكُمْ ۚ وَآلُ
تَعْمُرُوا خَيْرًا لِّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝١٨

پس هر که ترسید از وصیت کننده ظلمی
یا گناهی پس صلاح آرد در میان ایشان
پس هیچ گناه نیست بروی هر آئینه خدا
آمرزنده مهربان است ^(۱) (۱۸۲) .

ای کسانی که ایمان آوردند لازم کرده شد
بر شما روزه داشتن چنانچه لازم کرده
شد بر کسانی که پیش از شما بودند تا باشد که
پرهیز گاری کنید (۱۸۳) .

روزه داشتن چند روز شمرده شده پس
هر که باشد از شما بیمار یا مسافر پس
لازم است شمارا آن از روزه های دیگر و
لازم است بر آنانکه میتوانند روزه داشتن
(یعنی ونمی دارند) فدیة ^(۲) که عبارت
از خوراك يك درویش است پس هر که
بجا آرد نیکی این پس بهتر است او را
و آنکه روزه دارید بهتر است شمارا اگر
شما می دانید ^(۳) (۱۸۴) .

(۱) حکم وصیت منسوخ است بآیت مواردیث .

(۲) مضمون این آیت تخمیر است درصوم و فدیة این معنی منسوخ شد به آیتی که
متصل می آید مترجم گوید شاید که معنی آیت چنین باشد که واجب است
بر آنانکه میتوانند داد فدیة را دادن فدیة که عبارت از طعام يك درویش است مراد
صدقه الفطراست و سنت آنرا مقدر کرد به يك صاع خرما یا صاع از طعام پس
آیت محکم باشد منسوخ و شاید که معنی آیت چنین باشد واجب است بر آنانکه
میتوانند قضا کردن یعنی وقضا نکردند تا آنکه رمضان دیگر درآمد والله اعلم .

(۳) فدیة دادن که عبارت از طعام يك مسکین است و آن مقدار است بيك مد و این حکم
منقول است از قاسم و سعید بن جبیر و همین است مذهب شافعی و درین صورت
نیز محکم است غیر منسوخ .

شَهْرٍ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ
الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
وَالْتَّكْلُفَ ۚ وَلَيُكْرِهُوا إِلَهُ اللَّهِ عَلَى مَا هَدَكُمُ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۲۰﴾

ماه رمضان آن است که فرود آورده شد
در وی قرآن راه نمای برای مردمان
وسخنان روشن ازهدایت وازجداکردن
حق و باطل پس هرکه دریابد از شما آن
ماه را پس البته روزه دارد آن را وهرکه
بیمارباشد یا مسافر پس بروی لازم است
شمار آنچه فوت شد از روزهای دیگر
میخواهد خدا به شما آسانی ونمی
خواهد بشما دشواری و میخواهد که تمام
کنید شمار را وبه بزرگی یاد کنید خدا را
به شکر آنکه راه نمود شمارا وتاباشدکه
شما شاکر شوید (۱۸۵) .

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ
الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۚ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِلَعَنِهِمْ
يَسْخَرُونَ ﴿۲۱﴾

وچون استفسار کنندترا بندگان من
ازحال من پس هر آئینه من نزدیک ام
قبول می کنم دعای دعا کننده را وقتیکه
دعاکنندرا پس باید که فرمانبرداری من
کنند و باید که بگروند بمن تاباشد که راه
یابند (۱۸۶) .

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ النِّسَاءِ الرِّفْقَ إِلَىٰ نِسَائِكُم مِّمَّا هُنَّ
بِئْسَ لَكُمْ وَانْتُمْ لَا تَأْسَ ۚ لَئِنْ سَأَلْتُمْ لَخَرِجَ إِلَيْكُمْ مِنْهُم
مَعْتَمِدُونَ ۚ أَنفُسُكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَقَا عَنْكُمْ ۚ فَالَّذِينَ
بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مِمَّا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ فَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ
يَسْبَغَ لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ
ۚ ثُمَّ أَتُوا الصِّبَا إِلَى الْمِيلِ وَلَا تَبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ
عَلِفُونَ ۚ فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا

حلال کرده شد برای شما در شب روزه
مخالطت کردن با زنان خود ایشان بمنزله
پوشش اند شمارا وشما بجای پوشش اید
ایشان را دانست خدا که شماخیانت می
کردید درحق خویشتن پس بمهربانی باز
گشت بر شما و درگذشت از شما پس الآن
مخالطت کنید بازنان و طلب کنید آنچه
مقدر کرده است خدا برای شما (یعنی
اولاد) و بخورید و به نوشید تاآنکه
روشن شود برای شما رشته سفید
ازرشته سیاه (مراد از رشته سفید

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٠﴾

فجر است) پس از آن تمام کنید روزه را تا شب و مساس نکنید زنان را در حالیکه شما معتکف باشید در مسجدها اینها منهای خدا است پس نزدیک نشوید بآنها همچنین بیان می کند خدا آیت های خود را برای مردمان تا پرهیزگاری کنند (۱۸۷).

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتَذَلُّوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِإِلَاحِهِمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

و غورید اموال خویش را در میان خویشان بناحق و مرسانید اموال خود را به حاکمان (یعنی برشوت) تا بخورید پاره ای از اموال مردم به گناه (به ستم) در حالیکه شما میدانید (۱۸۸).

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَمْوَالِ الَّتِي مِنْ مَوَاقِفِكَ لِلنَّاسِ وَالْحَجَّةِ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

می پرسند ترا^(۱) از ماه های بگو اینها میعاداند برای مردمان و برای حج^(۲) و نیست نیکوکاری آنکه در آئید در خانه های (در حالت احرام) از پس پشت آنها ولیکن صاحب نیکوکاری آنست که پرهیزگاری کند و در آئید در خانه ها از راه دروازه ها و بترسید از خدا تا باشد که شما رستگار شوید (۱۸۹).

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَفْقَهُوا قِيَامَ لُوتَكُمْ

و جنگ کنید در راه خدا بآنانکه جنگ می کنند با شما و از حد مگذرید هر آئینه خدا

- (۱) مترجم گوید ظاهر نزدیک این بنده آن ست که سوال کردند از شهر حج که شوال و ذیقعده و نه روز از ذی الحجه باشد که آیا حج موقت است بآنها یا نه و یکی از تحریفات جاهلیت آن بود که در حالت احرام از بالای دیوار جسته و یا از سوارخ دیوار گذشته بخانه می آمدند و از راه دروازه نمی آمدند پس نازل شد این آیت .
- (۲) یعنی تا مردمان احرام حج بپوشید در آنها فتح الرحمن .

وَلَا تَقْتُلُوا إِنَّا لِلَّهِ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٩٠﴾

وَأَقْتُلُواهُمْ حَيْثُ تَقْبَلُونَهُمْ وَأُخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ
أَخْرَجُوكُمْ وَأَلْفَتْهُ أَشْدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْبَلُواهُمْ
عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُفْرِتُوا كُمْ فِيهِ قَاتِنٌ
فَتَلَوْكُمْ فَاقْتُلُواهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾

فَإِنْ اتَّخَذُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٢﴾

وَقَبِلْتُمْهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً وَتَكُونَ الدِّينَ
بِهِمْ فَإِنْ اتَّخَذُوا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَنْ
اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِمْ مِثْلَ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

دوست نمی دارد از حد گذرندگان را
(۱۹۰).

و بکشید مشرکان را هر جاکه بپاییدایشان
را و بیرون کنید ایشان را از آنجا که بیرون
کردند شمارا (یعنی از مکه) و غلبه شرک
سخت تر است از قتل^(۱) و کارزار مکنید
با ایشان نزدیک مسجد حرام تا آنکه کارزار
کنند باشما در آن جا پس اگر بجنگند
باشما پس بکشید ایشان را هم چنین
است سزای کافران (۱۹۱).

پس اگر بازماندند پس هر آئینه خدا
آمرزنده مهربان است (۱۹۲).

و بجنگید با ایشان تا آنکه نابود شود شرک و
شود دین محض برای خدا پس اگر باز
ماندند^(۲) پس نیست دست درازی مگر
برستمگاران (۱۹۳).

ماه حرام عوض ماه حرام است و حرمت
شکنیهاداری قصاص است پس هر که
تعدي کند بر شما پس دست درازی کنید
بر وی مانند دست درازی وی بر شما
و ترسید از خدا و بدانید که خدا
با پرهیزگاران است^(۳) (۱۹۴).

(۱) یعنی در مقابله او قتل جائز است .

(۲) یعنی از شرک .

(۳) حاصل این آیات آنست که در مسجد حرام و در شهر حرام ابتداء به قتال نباید کرد
و چون کافران ابتدا کنند در مقابله ایشان باید جنگ کردن که این معنی با حرمت
مسجد و شهر نزاع ندارد چنانکه ابتداء از کشتن مسلمان درست نیست و اگر خون =

وخرج کنید در راه خدا و میفکنید خویشتن را بسوی هلاکت و نیکوکاری کنید هر آئینه خدا دوست می دارد نیکوکاران را (۱۹۵) .

وتمام کنید حج و عمره را برای خدا پس اگر بازداشت شوید لازم است آنچه سهل باشد از قربانی و متراشید سرهای خود را تاآنکه برسد قربانی بجائش (۱) پس هرکه باشد از شما بیمار یا اورا رنجی باشد درسراو (۲) پس لازم است عوض آن از روزه یا صدقه یا قربانی پس چون ایمن شدید پس هرکه بهره ورشده اداء عمره (۳) سپس به اداء حج (یعنی تمتع کرد یا قران) پس لازم است آنچه سهل باشد از قربانی پس هرکه نیاید پس لازم است روزه داشتن سه روز در وقت حج و هفت روز و قتیکه بازگردید از سفر این يك ده تمام ست این حکم آن راست که نه باشد خانواده وی باشند مسجد حرام و بترسید از خدا و بدانید که خدا سخت عقوبت ست (۴) (۱۹۶) .

وَأَنِفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تَقُولُوا إِنَّا لَا نَحْمِلُهُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۱۹۵

وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَقْلُقُوا زُرُّوهُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ قَرِينًا أَوْ بِهِمْ أَزْوَاجٌ فَهِيَ الْقَرِينَةُ فَمَنْ سَاءَ بِكُمْ فَأَصْدَقُوا أَوْ لَكُمْ فَإِذَا أَفْتَمْتُمْ فَمَنْ تَمَنَّاهُ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَهِيَ الْفِئَةُ الْكَلْبَاءُ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٌ إِذَا رَجَعْتُمْ مِنْ ذَلِكَ عَشْرَةٌ كَلِمَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حُلُوفُ السَّجْدِ الْمَعْرُوفِ ۝۱۹۶ وَالْقَوْلُ لِلَّهِ وَاعْمَلُوا إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝۱۹۷

= ناحق ریخته باشد به قصاص میتوان کشت و فقهاء بآن سبب تصریح نکرده اند که اقامت حربیان به مکه بعد فتح مکه بودنی نیست والله اعلم .

(۱) یعنی در حج رمی جمره العقبه کنند بمنی و در عمره از سعی بین الصفا والمروه فارغ شوند به مکه والله اعلم .

(۲) یعنی شپش بسیار داشته باشد و باین سبب حلق کند پیش از حلال شدن والله اعلم .

(۳) یعنی بامور ممنوعه احرام بهره ورشد .

(۴) درین آیت چند حکم مذکور شده است و جواب اتمام حج و عمره بعد از شروع =

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَدَّ
وَلَا عُدُولَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ حَيْثُ يَفْعَلُهُ
اللَّهُ وَتَزُودُوا فَإِنَّ حَجْرَ الزَّوَادِ الثَّقَوِيَّ
وَالثَّقَوِيَّ يَأُولَى الْأَلْبَابِ ⑤

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَسْتَغْفِرُوا لَكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ
فَإِذَا أَقَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِندَ
الشَّعَرِ الْحَرَامِ وَأَذْكُرُوا كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ
كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَيْسَ الضَّالِّينَ ⑥

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑦

فَإِذَا أَقَضْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ
كَمَا كَرَّمْتُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ

حج موقت است بماء های دانسته شده^(۱)
پس هر که لازم کرد بر خود درین ماه
هاجج را (یعنی احرام بست) پس مخالطت
زنان جائز نیست و نه بدکاری و نه باهم
مشاجره کردن در حج و هر چه می کنید
از نیکی میداند او را خدا و توشه همراه
گیرید هر آئینه بهترین فوائد توشه
پرهیزگاری است (یعنی از سوال و دزدی)
و از من بترسید ای خداوندان خرد (۱۹۷).

نیست شمارا گناهی در آنکه طلب کنید
در موسم حج روزی از پروردگار خویش
پس آنگاه که باز گردید از عرفات پس
یاد کنید خدا را نزدیک مشعر حرام (یعنی
بمزدلفه) و یاد کنید خدا را به شکر آنکه
راه نموده است شمارا و هر آئینه بودید
پیش ازین از گمراهان (۱۹۸).

پس باز گردید از آنجا که باز میگردند عامه
مردمان^(۲) و آمرزش طلب کنید از خدا
هر آئینه خدا آمرزنده مهربانست (۱۹۹).

پس چون ادا کردید ارکان حج خویش را
پس یاد کنید خدا را (یعنی در منی) مانند
یاد کردن شما پدران خویش را بلکه

= و حکم احصار و کفارت ارتکاب امور ممنوعه احرام به عذر مرض و ماهیت تمتع
و وجوب قربانی بر تمتع و الله اعلم .

(۱) یعنی شوال و ذیقعد و عشره ذالحجه .

(۲) مترجم گوید یعنی از عرفات نه از مزدلفه چنانکه قریش تحریف کرده بودند و الله
اعلم .

زیاده تر یاد کردن پس از مردمان کسی هست که می گوید ای پروردگارا بده مارا درد دنیا نیست اورا در آخرت هیچ نصیبی (۲۰۰) .

و از مردمان کسی هست که می گوید ای پروردگارا بده مارا درد دنیا نعمت و در آخرت نعمت و محفوظ دار مارا از عذاب دوزخ (۲۰۱) .

این گروه ایشان راست بهره از ثواب آنچه بعمل آوردند (یعنی از ثواب آخرت) و خدا زود کننده حساب است (۲۰۲) .

و یاد کنید خدارا در چند روز شمرده شده (یعنی ایام منی) پس کسی که شتاب کوچ کند در دو روز (یعنی از منی) پس گناه نیست بروی و آنکه دیر ماند پس گناه نیست بروی مر آنرا که پرهیزکاری کند و برسد از خدا و بداند که شما بسوی وی جمع آورده خواهید شد^(۱) (۲۰۳) .

و از مردمان کسی هست که بشگفت می آرد ترا سخن او در باب زندگانی دنیا و گواه می آرد خدا را بر آنچه در دل و پست حال آنکه او سخت ترین ستیزندگان است (۲۰۴) .

و چون ریاست پیدا کند بشتابد در زمین تا تباهی کند در آن و نابود سازد زراعت

مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۝

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا أَثَرَ عَلَيْهِ وَفَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا أِثْرَ عَلَيْهِ أَلَمْ يَأْتِ الْفُتُوْلَةَ وَاعْلَمُوا الْكَلَمَ الْبَرَّ ۝

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُ قَوْلَهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَنُفِثَ لَهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْإِنْسَانِ ۝

وَإِذَا تَوَلَّى سَفَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ۝

(۱) مترجم گوید بعد ازین خدای تعالی تصویر می فرماید حال کافران و مومنان را والله اعلم .

ومواشی را و خدا دوست ندارد تباه کاری
را (۲۰۵) .

و چون گفته شود اورا بترس از خدا حل
کندش تکبر برگناه پس کفایت کننده وی
دوزخ است و هر آئینه وی بدجائیست
(۲۰۶) .

واز مردمان کسی هست که می فروشد
خویش را برای طلب رضامندی خدا و
خدا مهربان است بر بندگان (۲۰۷) .

ای کسانی که ایمان آوردید در آئید باسلام
همه يك جا و پیروی مکنید گامهای شیطان
را هر آئینه اوشمارا دشمن آشکارا هست
(۲۰۸) .

پس اگر لغزیدید بعد از آنکه آمد به شما
سخنان روشن پس بدانید که خدا غالب
داناست (۲۰۹) .

انتظار نمی کنند اهل عصیان مگر آن را که
بیاید بایشان خدا در سایبان ها از ابر
و بیایند فرشتگان و بانجام رسانیده
شود کار و بسوی خدا بازگردانیده میشوند
کارها (۲۱۰) .

پرس از بنی اسرائیل چه قدر دادیم
ایشان را از نشانه های روشن و هر که بدل
کند نعمت خدا را پس از آنکه بیاید بوی
یعنی کفر پیش گیرد تا نعمت مفقود گردد
پس هر آئینه خدا سخت عقوبت ست
(۲۱۱) .

آراسته کرده شده است کافران را
زندگانی این جهان و سخریه می کنند

وَإِذْ أَخْبَلْنَا لَهُ آتَيْنَ اللَّهُ أَخْبَدَتْهُ الْيَوْمَ بِالْأَمْرِ
فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَيْسَ الْبِهَادُ ⑤

وَمِنَ الثَّالِثِينَ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْنِعَاءَ مَرْضَاتٍ
اللَّهُ وَاللَّهُ سَمُوتٌ بِالْأَمْرِ ⑥

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ
كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ
لَعَدُوٌّ مُبِينٌ ⑦

قُلْ زَكَّيْنُمْ مَنْ يَهْدِي مَا جَاءَكُمْ مِنَ الْمُنِذِرِ
فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ⑧

مَنْ يَنْظُرُونَ (إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلُمٍ لَيْلٍ مِنَ
السَّمَاءِ وَالسَّيْحَةِ وَفُتِحَ الْآسْمُ
وَالِلَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ⑨

سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَاتِنَا
وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ
فَلَا لِلَّهِ شُكْرٌ يُذْكَرُ ⑩

رَبِّنَا لِلَّذِينَ كَفَرُوا نُحْيِيهِمُ الدُّنْيَا وَيُخْرَجُونَ مِنَ الدُّنْيَا

اٰمَنُوا وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ
مَنْ يَّشَاءُ بِعَدْرِ جَاسٍ ﴿۲۱﴾

كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً ثُمَّ فَعَلَتْ اللّٰهُ التَّمِيْزَ
مَبْتَلِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ
لِيُخَلِّصَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ وَمَا
اَخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اَوْثَرُوْهُ مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ يَغْيٰبِيْنَهُمْ هٰذَا اللّٰهُ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاٰذْنِهِ
وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ ﴿۲۲﴾

اَمْحَسِبْتُمْ اَنْ تَخْلُقُوْا الْجِبَالَ وَ لَمَّا يَاۤتِكُمْ مَّكُّلُ الَّذِيْنَ
خَلَقُوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَّتَّعْتُهُمُ الْاَنْسَاءَ وَالْطَّرَافَ
وَرَزَقْنٰهُمُ اَحْسٰى يَقُوْلُ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
مَعَهُ مَعٰى نَصْرُ اللّٰهِ الْاَرَاقُ نَصْرُ اللّٰهِ قَرِيْبٌ ﴿۲۳﴾

با اهل ایمان و کسانی که تقوی دارند بالا
تراز ایشان باشند روز قیامت و خدا روزی
میدهد هر کرامی خواهد بی شمار (یعنی
بسیار) (۲۱۲).

بودند مردمان يك گروه^(۱) پس فرستاد
خدای تعالی پیغامبران را بشارت دهنده
و بیم کننده و فرود آورد بایشان کتاب به
راستی تا حکم کند آن کتاب میان مردمان
در آنچه اختلاف کردند در آن^(۲) و اختلاف
نه کردند در آن مگر کسانی که داده شده
بایشان کتاب (یعنی امت دعوت) بعد
از آنکه آمد بایشان نشانه ها از جهت حسد
در میان خویش پس راه نمود خدا مومنان
را بآن حق که اختلاف کردند در وی
باراده خود و خدا راه می نماید کسی را
که خواهد بسوی راه راست^(۳) (۲۱۳).

آیا پنداشتید ای مردمان که در آئید به
بهشت حال آنکه هنوز پیش نیامده است
شمارا حالت آنانکه گذشتند پیش از شما
رسید بایشان سختی و محنت و جنبانیده
شدند تا آنکه می گفت پیغامبر و کسانی که
ایمان آوردند با وی کی باشد یاری دادن
خدا آگاه شوید که هر آینه یاری دادن

(۱) یعنی پیش از آمدن هر پیغامبر متفق بودند باینکه دیگر در دین او اختلاف نداشتند .

(۲) یعنی در اصول مختلف می شوند .

(۳) حاصل آنست که سُنَّة الله جاری شده بآنکه بعد بعثت هر پیغامبر در امت
دعوت اختلاف واقع می شود از آن تنگدل نباشد و الله اعلم .

خدا نزدیک است (۲۱۴) .

سوال می کنند ترا که چه چیز را خرج کنند بگو آنچه خرج کردید از مال پس مادر و پدر را باید و خویشاوندان و یتیمان و درویشان و مسافران را و آنچه کنید از نیکی پس هر آئینه خدا بوی دانا است (۲۱۵) .

لازم کرده شد بر شما جنگ و آن دشوار است شمارا و شاید که شما ناخوش دارید چیزی را حال آنکه وی بهتر باشد شمارا و شاید که دوست دارید چیزی را حال آنکه وی بد باشد شمارا و خدا میداند و شما نمی دانید (۲۱۶) .

سوال می کنند ترا از ماه حرام از جنگ کردن در آن^(۱) بگو جنگ کردن دروی سخت کاری است و باز داشتن از راه خدا و ناگرویدن بخدا و باز داشتن از مسجد حرام و بیرون کردن اهل این مسجد از وی سخت تر است نزدیک خدا و فتنه انگیزختن^(۲) سخت تر است از کشتن^(۳) و همیشه باشند که جنگ می

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْآزْدِيَّةُ وَالْيَتَامَى وَالسَّكِينِ وَالنَّسِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۝

كَلِمَ عَلَيْكَ الْإِنْتَالُ وَهُوَ كَرُّهُ لَكُمْ وَعَلَى أَنْ تَكُونُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَلَى أَنْ تُجِيرُوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْقُرْبَىٰ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْأَخْرَاجِ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يَقَاتُونَكُمْ حَتَّى يَزِيدُوا عَنْكُمْ وَيَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ لَكُمْ مِيقَاتُ الْحَرْبِ وَفِيهَا قِتَالٌ وَلَهُمْ كَيْدٌ وَهُمْ كَارِفُونَ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي

(۱) یعنی رجب، ذی القعدة و ذی الحجه و محرم که در شریعت حضرت ابراهیم جنگ کردن درین ماه ها حرام بود پس سوال کردند که در شریعت محمدیه حکم تحریم باقی مانده یا نه ؟ الله اعلم .

(۲) یعنی ترویج شرک .

(۳) حاصل جواب آنست که قتال کفار جائز است و تحریم قتال مسلمانین مغالظه میشود والله اعلم .

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿۲۷﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجْهَهُدُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أُولَئِكَ يُرْجَوْنَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۲۸﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْمِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ
وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا
وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْغَفْوُ كَذَلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿۲۹﴾

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحٌ
لَّهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَإِنْ أَتَيْنَهُمُ الْغَفْوَةُ
مِنَ الْمَصْصِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَعَنَّاكُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَكِيمٌ ﴿۳۰﴾

کنند باشما تا آنکه بازگردانند شمارا از دین
شما (یعنی از اسلام) اگر توانند و هر که
برگردد از شما از دین خود پس کافر بمیرد
آن گروه نابود شد کارهای ایشان درد دنیا و
آخرت و ایشانند باشندگان دوزخ ایشان
در آنجا جاویدند (۲۱۷) .

هر آئینه آنانکه ایمان آوردند و آنانکه
هجرت کردند و جهاد نمودند در راه خدا
آن گروه امیدوارند بخشایش خدا را
و خدا آمرزندهٔ مهربان ست (۲۱۸) .

سوال می کنند ترا از شراب و قمار بگو
درین هردو گناه بزرگ است و نفع هاست
مردمان را (یعنی درد دنیا) و گناه این هر دو
بزرگ تر است از نفع آنها^(۱) و سوال می
کنند ترا چه چیز خرج بکنند بگو خرج
کنید زیاده را^(۲) هم چنین بیان می کند
خدا برای شما آیت ها را تا باشد که تأمل
کنید (۲۱۹) .

در مصلحت دنیا و آخرت و سوال می
کنند ترا از یتیمان بگو بصلاح آوردن کار
ایشان بهتر است^(۳) و اگر مشارکت کنید
بایشان پس ایشان برادران شمایند و خدا
میداند تباہ کار را از صلاح کار و اگر خدا
می خواست سخت می گرفت شمارا هر آئینه

(۱) یعنی حرام اندو به منافع التفات نه باید کرد واللہ اعلم .

(۲) یعنی از حاجت ضروری .

(۳) یعنی بغیر شرکت .

خدا غالب استوار کاراست (۲۲۰).

وبزنی مگیرید زنان مشرک را تاآنکه ایمان آرند و هر آئینه کنیز مسلمان بهتر است از زن مشرک اگر چه بشگفت آورده باشد شمارا و بزنی مدهید به مشرکان تاآنکه ایمان آرند (یعنی زنان مومنه را) و هر آئینه غلام مسلمان بهتر است از مشرک اگر چه به شگفت آورده باشد شمارا^(۱) گروه مشرکان می خوانند به سوی دوزخ و خدا می خواند بسوی بهشت و بسوی آمرزش بقدرت خود و بیان می کند آیتهای خود را برای مردمان تاباشد که بپذیرد شوند (۲۲۱)

و سوال می کنند ترا از حیض بگو که وی نجاست است پس یکسو شوید از زنان در حال حیض و نزدیکی نکنید بایشان تاآنکه پاک شوند پس چون نیک پاک شدند^(۲) پس نزدیکی کنید بایشان از آن راه که مباح کرده است شمار خدا (یعنی در قُبُل) هر آئینه خدا دوست میدارد توبه کنندگان را و دوست میدارد پاک شوندگان را (۲۲۲).

زنان شما کشت زار شمایند پس بیائید به کشت زار خویش هر روش که خواهید^(۳)

وَلَا تَتَّبِعُوا الشِّرْكَاءَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَكِنَّهُ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَا تُحِبُّوا الشِّرْكَاءَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْحَيَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاتَّقِ اللَّهَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوا مَا يَظْهَرُ قَدْ أَتَى النَّفَرُونَ قَالُوا هَؤُلَاءِ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّوَابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

يَسْأَلُكُمُ خِزَانَتِكُمْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ شُعْبَةَ وَقَالُوا لَا نَفْسُكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُوا الصَّالِحَاتِ وَتُغْفَرْ لَكُمْ

(۱) یعنی هر بنده از بندگان خدا که مومن باشد و هر کنیز از کنیز های خدا که مومنه باشد بهتر است از مشرک و مشرکه . والله اعلم .

(۲) یعنی غسل بجا آرند .

(۳) یعنی بهر گونه که بخواهید می توانید جماع کردن (نزدیکی با همسران خود) یعنی =

الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾

ویش فرستید یعنی اعمال صالحه را برای خویشتن و بترسید از خدا و بدانید که شما باوی ملاقات خواهید کرد و بشارت ده مسلمانان را (٢٢٣) .

و ممکنید نام خدا را آماج برای سوگندان خویش برای اینکه نیکوکاری کنید و پرهیزگاری نمائید و صلاح آرید در میان مردمان و خدا شنوای داناست ^(١) (٢٢٤) .

مواخذه نمی کند شمارا خدا به بیهوده گوئی درسوگند های شما ^(٢) ولیکن مواخذه می کند شمارا بآنچه که قصد کرده است دل های شما و خدا آمرزنده بردبار است (٢٢٥) .

مرآنکسان راکه ایلامی کنند از زنان خویش ^(٣) انتظار کردن چهار ماه است پس اگر باز گشتند یعنی ازین سوگند پس هر آئینه خدا آمرزنده مهربانست (٢٢٦) .
و اگر قصد کردند جدائی راپس هر آئینه خدا شنوای داناست (٢٢٧) .

و آن زنان که طلاق داده شد ایشان را انتظار سه حیض یاسه طهر کنانند خویشتن را وجائز نیست ایشان را اینکه

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا
وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٣﴾

لَا يُؤْخَذُ كُفْرًا بِاللَّهِ يَالْفُؤَادِ أَلَمْ تَكُنْ يَوْمَ أَنْ يُؤْخَذَ كُفْرًا
بِمَا كُنْتُمْ تُلْقُونَ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

لِلَّذِينَ يُؤْذُونَ مَنْ يَأْتِيهِمْ تَرْغِصٌ أَرْبَعَةٌ أَشْهُرٌ وَقَدْ
قَامَ الْقُرْآنُ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾

وَلَا تَحْزَنْ عَزِمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَكْنَ بَأْفَاقَهُنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَلَا يَحِلُّ

= غلطانده و ازپس پشت و غیر آن به شرط آنکه در قُبُل باشد
(یعنی در مکان معروف) .

(١) یعنی سوگند برای موقوف کردن کارنیک جائز نیست .

(٢) یعنی لاوالله و بل والله بغیر قصد گوید غلط دانسته سوگند خورد علی اختلاف المذهبین والله اعلم .

(٣) یعنی قسم می خورند که جماع نکنند .

لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيُؤْمَلْنَ أَهْلًا يَرْضَاهُنَّ
فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي
عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾

الطَّلَاقُ مَرْصُومٌ فَأَمَّا لَكُمُ الْمَعْرُوفُ أَوْ تَصْرِيحٌ
بِإِحْسَانٍ وَلَا يَجِدُ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا
اتَّخَذْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُؤْيِمَا خُدَّوَدَ اللَّهِ
فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُؤْيِمَا خُدَّوَدَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ
فِيمَا أَفْعَدْتُمْ فِي بَيْنِكُمْ خُدَّوَدَ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوا هُنَّ
وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٧﴾

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ
رَجُلًا آخَرَ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ أَنْ

پنهان کنند آنچه خدا آفریده است در
رحمهای ایشان (یعنی ولد و حیض) اگر
ایمان آورده اند بخدا و روز بازپسین
و شوهران ایشان سزاوار تراند به بازآوردن
ایشان در حباله خود درین مدت اگر
خواهند نیکوکاری و زنان را هست مانند
آنچه بر زنان است بوجه پسندیده^(۱) و مردان
را هست برایشان بلندی یعنی فرمانروائی
و خدا غالب استوار کا راست (۲۲۸) .

طلاق (رجعی) دوبار است پس از آن
یا نگاه داشتن ست بخوش خوئی یا راها
کردن به نکوئی و حلال نیست شمارا که
بگیرید چیزی را از آنچه داده اید زنان را^(۲)
مگر آنگاه که بترسند مرد و زن که برپا
ن توانند داشت احکام خدا را^(۳) پس اگر
بترسید ای مسلمانان از آنکه برپا ندارند
این هر دو احکام خدا را پس گناه نیست
برایشان در آنچه عوض خود داد زن، این
حدها مقرر کرده خداست پس بیرون مروید
از آنها و هر که بیرون رود از حدود خدا پس
آن گروه ایشانند ستمگاران (۲۲۹) .

پس اگر طلاق داد (یعنی بارسوم) پس
هرگز حلال نمی شود این زن آن مرد را تا
آنکه درآید به نکاح شوهر دیگر (یعنی

(۱) یعنی زنان را بر مردان حق است چنانچه مردان را بر زنان حق است .

(۲) یعنی حلال نیست که بدل طلاق از مهر بگیرد .

(۳) یعنی در معاشرت .

يَكْرَاهِيَانِ فَلْيَأْكُلْهُمَا حَمْدًا وَلِلَّهِ وَإِلَيْهِ
حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۲۳۰﴾

اودخول کند) پس اگر طلاق دادش این
شوهر دیگر پس گناه نیست بر آن هر دو
در آنکه بازگردند بنکاح باهم اگر بدانند
که برپایمی توانند داشت احکام خدا را
و این حدود خداست بیان میکند آن
حدود را برای قومی که میداند (۲۳۰) .

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَهَلْ كُنَّ أَحَدُكُمُ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضَرَارًا لِّتَعْتَدُوا أَوْ مَن يَفْعَلْ
ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ
هُزُوءًا وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ
عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةَ يُوعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۲۳۱﴾

چون طلاق دادید زنان را پس رسیدند
به میعاد خود^(۱) پس نگاه دارید ایشان را
به نکوئی یا رها کنید ایشان را به نکوئی
و نگاه مدارید ایشان را برای
ضرر رسانیدن تا ستم کنید و هر که این
کند پس هر آینه ستم کرد بر خود و مگیرید
آیت های خدا را تمسخر و یاد کنید نعمت
خدا را بر خویش و آنچه فرود آورد بر شما
از کتاب و علم که پند میدهد شما را بآن و
بترسید از خدا و بدانید که خدا هر چیز
داناست (۲۳۱) .

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَهَلْ كُنَّ أَحَدُكُمُ
فَلْيَأْكُلْهُنَّ أَنْ يَكُنَّ أَزْوَاجًا إِذَا تَرَكَهُنَّ
بَيْنَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ مَنْ
كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
ذَلِكَ أَزَلٌّ لَّكُمْ وَأَعْلَمُ بِاللَّهِ يَعْلَمُ
وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۲۳۲﴾

و چون طلاق دادید زنان را پس رسیدند به
میعاد خود^(۲) پس منع مکنید ایشان را
از آنکه نکاح کنند با شوهران خویش^(۳)
و قتیکه بایک دیگر راضی شدند در میان
خویش به روش پسندیده این حکم
پند داده میشود بآن هر کسی را که مومن
باشد از شما بخدا و روز قیامت و این

(۱) یعنی نزدیک رسیدند بانقضاعدت .

(۲) یعنی عدت منقضی شد .

(۳) یعنی با شوهران سابق خود یا شوهران دیگر که بایشان رغبت پیدا کردند .

کارخوشتراست و پاکیزه تر و خدا می داند
و شما نمی دانید (۲۳۲) .

و مادران باید که شیر دهند فرزندان
خویش را دو سال تمام این حکم آن راست
که خواهد تمام کردن مدت شیر را و بر
پدر نفقه و پوشاک این زنان شیره است
بوجه پسندیده تکلیف داده نمی شود
بر هیچ کس الا قدر توانائی او رنج نباید داد
مادر را بسبب فرزند وی و نه پدر را
بسبب فرزند وی و لازم است بروصی
مانند این پس اگر بخواهند مادر و پدر
از شیر بازگرفتن (یعنی پیش ازدوسال)
بعد رضامندی میان یکدیگر و مشورت
کردن بایکدیگر پس هیچ گناه نیست
بر ایشان و اگر خواهید که دایه بگیرید برای
فرزندان خویش پس هیچ گناه نیست
بر شما چون تمام تسلیم نمودید آنچه
دادنش را مقرر کردید بخوش خوئی
و بترسید از خدا و بدانید که خدا به آنچه
می کنید بیناست (۲۳۳) .

و کسانی که بمیرند از شما و بگذارند زنان
را باید که انتظارکنانند این زنان خویشان
را چهارماه و ده روز پس چون رسیدند
به میعاد^(۱) خویش پس گناه نیست بر شما
در آنچه کردند در حق خویشان بوجه
پسندیده یعنی نکاح بطور شرع و خدا

وَالَّذِينَ يُضِرُّونَ أَوْلَادَهُمْ حَوْلِيَّ كَامِلِينَ لَيْسَ أَرَادَ أَنْ
يُعْطِيَ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِوْنُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
لَا تُكْفَى نَفْسٌ إِلَّا وَسْعَهَا أَنْصَارُ الْوَالِدِ لَا يُؤْلَدُهَا وَلَا يُؤْلَدُ
لَهُ يُؤْلَدُ لِلَّهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ
تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَفَتْحًا فَلَا جُنَاءَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُزَكِّمُوا
تَمْرَضَهُمَا أَوْلَادَهُمْ فَلَا جُنَاءَ عَلَيْهِمْ إِذَا أَسْلَمْتُمْ تَامُّهُمْ
يَا الْمَعْرُوفِ وَالْقَوْلُ اللَّهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَمُنُّ

عَمَلُونَ بَعِيْرٌ ④

وَالَّذِينَ يُؤْلَدُونَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ الْأَرْجَاءَ تَكْفِيْنَ بِالْمَعْرُوفِ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغَ الْإِمْلَانُ فَلَا جُنَاءَ عَلَيْهِمْ
فِيمَا قَعَلُوا فِي أَنْفُسِهِمْ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ⑤

بآنچه می کنید آگاه ست (٢٣٤) .

و نیست گناه بر شما درسخنی که کنایت کردید بوی ازخواستگاری زنان یعنی در میان عدت یا پنهان داشتید دردلهای خود دانست خدا که شما یاد خواهید کرد این زنان را یعنی آشکارا بعد از عدت ولیکن وعده ندهید بایشان نکاح را به پنهانی مگر آنکه گوئید سخنی پسندیده را یعنی بکنایت و قصد مکنید عقد نکاح را تا آنکه رسد ميعاد مقرر به نهایت خود و بدانید که خدامی داند آنچه دردلهای شماست پس بترسید ازوی و بدانید که خدا آمرزنده بُردبار است (٢٣٥) .

هیچ گناه نیست بر شما اگر طلاق دادید زنان را در آن وقت که هنوز دست نرسانیده اید بایشان یا معین نکرده اید برای ایشان مقداری^(۱) و بهره دهید این چنین مطلقات را^(۲) لازم است بر توانگر مقدار حال او بهره دادن و بر تنگدست مقدار حال او بهره دادن بخوشخونی لازم شده بر نیکوکاران (٢٣٦) .

و اگر طلاق داده اید زنان را پیش از آنکه دست رسانید بایشان و معین کرده باشید برای ایشان مقداری پس لازم است نیمه آنچه معین کردید مگر آنکه ببخشند زنان

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَتْتُمْ
فِي النِّسَاءِ عِلْمَ اللَّهِ أَتَيْتُمْ سَتْرَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تَأْتُوا بِهِنَّ
يُرَ الْآلَ أَنْ تَقُولُوا أَوْ لَا مَعْرُوفًا وَلَا تَعْرُضُوا عِدَّةَ النِّكَاحِ
حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابَ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي
أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ عَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ
تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمِمَّا يُوعَاظُ بِهِنَّ التُّبَيُّعُ قَدْ رُءِ
عَلِ الشُّقْرِ قَدْ رُءِ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ
لَهُنَّ فَرِيضَةً فَيَصِفْ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا
الَّذِي بَيْنَهُ عِدَّةَ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَ

(۱) یعنی مهر را .

(۲) یعنی پوشاک بدهید .

یادرگزدرد کسیکه بدست اوست عقد نکاح یعنی زوج حق خود گذاشته تمام دهد و آنکه درگذرید نزدیک تراست به پرهیزگاری و فراموش نکنید احسان کردن را در میان خویش هر آئینه خدا بآنچه می کنید بیناست (۲۳۷) .

پایبندی کنید بر همه نمازها و برنماز میانه (یعنی خصوصاً بر نماز عصر) بایستید برای خدا فرمان بردارند گان (۲۳۸) .

پس اگر ترسیدید یعنی از دشمن و مانند آن پس روان برپاهای خود نماز گذارید یا سواره پس چون ایمن شوید پس یاد کنید خدا را چنانکه آموخته است شمارا آنچه نمی دانستید (۲۳۹) .

و آنانکه قبض روح ایشان کرده شود از شما و بگذارند زنان را لازم کرده شد برایشان وصیت کردن برای زنان خویش بآنکه بهره دهند ایشان را تا یکسال بدون بیرون کردن پس اگر بیرون روند پس گناه نیست بر شما در آنچه کردند در حق خویشان از کار پسندیده یعنی نکاح بطور شرع و خدا غالب استوار کار است^(۱) (۲۴۰) .

طلاق داده شدگانرا لازم است بهره مند ساختن بخوشخوئی یعنی نفقه و سکنی لازم کرده شد بر پرهیزگاران (۲۴۱) .

لَا تَسْأَلُوا الْقُضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾

فَإِنْ خِفْتُمْ فِرَاجَ الْوَرِجَاءِ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَهُ تَلَوُّوا لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَلَهُنَّ مِمَّا فَرَغْنَ لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ الْخُرَاجِ ۚ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾

وَالْمُطَلَّاتُ مِمَّا فَرَغْنَ بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقَّ عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾

(۱) مترجم گوید این آیت نزدیک جهور منسوخ است بآیت «أربعة أشهر وعشرا» والله اعلم .

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرُّوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ
فَقَالَ لَهُمْ اللَّهُ مُتُّوا أَمْ جَاءَهُمْ أَنْ اللَّهُ لَنْ قُضِيَ عَلَى
النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

وَقَالُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضِعَّهُ لَهُ أَضْعَافًا
كَبِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْطِطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٣﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْهَالِكِينَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ
قَالُوا لِلَّهِ بُعْثْ لَنَا مُدَّا فَاتَّخَذَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ
هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَلَى الْوَتَانِ أَنْ تُلَاقُوا قَالُوا
وَنَالْنَا الْأَنْفَالِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أَخْرَجْنَا مِنَ
دِيَارِنَا وَأَبْنَاءَ قُلُوبِنَا فَلَمَّا كُنِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا
مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٦٤﴾

همچین بیان میکند خدا برای شما احکام
خود را تا باشد که شما بفهمید (۲۴۲).

آیا نه دیدی ای بیننده بسوی کسا نیکه
بیرون آمدند از خانه های خویش و ایشان
هزاران بودند از بیم مرگ پس گفت ایشان
را خدا بمیرید باز زنده گردانید ایشان را
هر آئینه خدا صاحب بخشایش است
بر مردمان و لیکن اکثر ایشان سپاس نمی
کنند (۲۴۳).

و جنگ کنید در راه خدا و بدانید که خدا
شنوای داناست (۲۴۴).

کیست آنکه وام دهد خدا را وام دادن نیک
پس چند برابر سازد خدا آن مال را برای
او و مراتب بسیار و خدا تنگ می سازد
و گشاده می کند روزی را و بسوی
او باز گردانیده شوید (۲۴۵).

آیانگاه نکردی بجمعی از بنی اسرائیل بعد
از موسی چون گفتند مر پیغامبر خویش را
که بر انگیز برای ما بادشاهی تا جنگ کنیم
در راه خدا گفت پیغامبر آیا نزدیک هستید
اگر واجب کرده شود بر شما جنگ این
که جنگ نکنید گفتند وجه شده است مارا
که جنگ نه کنیم در راه خدا و بتحقیق
بیرون کرده شدیم از خانه های خویش پس
وجدا کرده شدیم از فرزندان خویش پس
آنگاه که واجب کرده شد بر ایشان جنگ
رو گردانیدند مگر اندکی از ایشان و خدا
دانا است به ستمگاران (۲۴۶).

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مِدْيَا
قَالُوا أَلَيْكَ الْبَلَاءُ عَيْنًا وَعَنْ حَقِّ يَالْمَنِينِ
مِنْهُ وَلَمْ يُلَاحِظْ سَعَةً مِنَ النَّاسِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ
عَلَيْكُمْ وَارِدَا بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي
مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٤﴾

وگفت مرایشان را پیغامبرایشان هر آئینه
خدا پادشاه مقرر کرده است برای شما
طالوت را گفتند چگونه باشد اورا
پادشاهی بر ما و ماسزوار تریم به
پادشاهی از وی و داده نشده است وی
رافراخی در مال گفت هر آئینه خدا
برگزیده است اورا بر شما و داده است اورا
فراخی در دانش و افزونی در بدن و خدا
می بخشد پادشاهی خود را بهر که خواهد
و خدا جواد دانا است (۲۴۷).

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّالُوتُ مِنْهُ
سِكِّينَةٌ مِنْ تَحْتِهِ وَفِيهَا نَمْلٌ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَخِرُّونَ
تَحْتَهَا الْمُلْكَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٢٥﴾

وگفت ایشان را پیغامبرایشان هر آئینه
نشان پادشاهی او آنست که بیاید به
شما صندوقی که در آن آرام دلست از
پروردگار شما و باقیمانده از آنچه که
گذاشتند آل موسی و آل هارون بر میدارند
اورا فرشتگان هر آئینه درین صورت
نشانه است شمارا اگر باوردارنده اید
(۲۴۸).

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ
فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا
مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَفَرَّسُوا مِنْهُ إِلَّا أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ
هُوَ الَّذِينَ اصْطَفَى قَالُوا لَهُ الْآيَةُ هَذِهِ لَنَا الْيَوْمَ بِطَالُوتَ وَجُودِهِ
قَالَ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ أَكُنْتُمْ مُتْلِفُوا لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْكُمْ وَكُنْتُمْ أَكْثَرُ

پس چون جدا شد (یعنی از وطن) طالوت
بالشکرها گفت هر آئینه خدا آزمائش
کننده است شمارا بجوئی پس هر که
بنوشد از آن جوی پس نیست از آل من
و هر که نچشد آنرا پس اواز آل من است
الآنکه بردارد یک کف آب بدست خود
پس آشامیدند از آن جوی مگر اندکی
از ایشان پس آنگاه که گذشتند از جوی
طالوت و مومنان همراه او گفتند نوشندگان
نیست توانائی ما را امروز بمقابله جالوت
و لشکرهای او گفتند آنانکه می

که ایشان ملاقات خواهند کرد با خدا بسا گروه اندک غالب شد بر گروه بسیار باراده خدا و خدا با شکیبایانست (۲۴۹) .

و آنگاه به میدان آمدند برای جنگ جالوت و لشکر های وی این صالحان گفتند ای پروردگار ما بریز بر ما شکیبائی و محکم کن قدم های ما را و غلبه ده ما را بر گروه ناگرویدگان (۲۵۰) .

پس شکست دادند آن کفار را بتوفیق خدا و کشت داود جالوت را و داد خدای تعالی داود را پادشاهی و علم و بیاموخت او را از آنچه میخواست و اگر نمی بود دور کردن خدا مردمان را گروهی را بدست گروهی هر آئینه تباہ می شد زمین ولیکن خدا صاحب بخشاش است بر عالم ها (۲۵۱) .

این ها آیات خداست میخوانیم آنرا بر تو (ای محمد) برستی و هر آئینه تواز پیغامبرانی (۲۵۲) .

این پیغامبران فضل دادیم بعضی را از ایشان بر بعضی، از ایشان کسی هست که با او سخن گفت خدا و بلند کرد بعضی را در مرتبه ها و دادیم عیسی پسر مریم را معجزه ها و قوت دادیم او را بروح القدس و اگر میخواست خدا بایکدیگر قتال نمی کردند آنانکه پس از ایشان بودند پس از آنکه آمد بایشان حجت ها ولیکن اختلاف کردند پس از ایشان کسی هست که ایمان آورد و از ایشان کسی هست که

عَلَيْتُمْ فِيهِ كَذِبَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٤٩﴾

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا آفِرْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

فَوَثَّقْنَاهُ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَاتَّخَذَ اللَّهُ الْمَلِكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مَا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمُ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنْ اللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾

تِلْكَ الرُّسُلُ الَّتِي نُنَادِي بِهَا لِكُلِّ قَوْمٍ وَلَكِنْ لَيْسَ الْغَوَّاسِينَ ﴿٢٥٢﴾

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَمِنْهُمْ قُلٌّ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَنْزْلَ الْفُتُورِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَفْتَلَمَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ لَنَسَوْنَ فَعِلَهُمْ مَنْ أَسَ وَبِهِمْ مَنْ كَفَرُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَفْتَلَمُوا وَلَكِنْ اللَّهُ يُفَعِّلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

کافر شده و اگر می خواست خدا بایکدیگر نمی جنگیدند ولیکن خدا میکند آنچه می خواهد (۲۵۳) .

ای مسلمانان خرج کنید از آنچه روزی دادیم شمارا پیش از آنکه بیاید روزی که خرید و فروش نیست در آن روز و نه دوستی و نه سفارش و کافران ایشانند ظالمان (۲۵۴) .

خدا آنست که هیچ معبود برحق نیست بجزوی زنده تدبیر کننده عالم نمی گیرد او را (پینکی) یعنی خواب سبک و نه خواب اوراست آنچه در آسمانهاست و آنچه در زمین است کیست آنکه شفاعت کند نزد او الا بحکم او میداند آنچه پیش دست ایشان است و آنچه پس پشت ایشان است و فرامیگیرند مردمان از معلومات حق چیزی را مگر آنچه وی خواسته است فرا گرفته است کرسی او آسمان ها و زمین را و گران نمی شود بروی نگهبانی این هردو او بلند مرتبه بزرگ قدر است (۲۵۵) .

نیست جبر کردن برای دین^(۱) هر آئینه ظاهر شده است راه یابی از گمراهی پس هر که منکر طاعت شود (یعنی معبودان باطل) و ایمان آرد بخدا پس هر آئینه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَعْلَمُونَ أَنَّ
يَأْتِي يَوْمَ لَا بَغْيَ فِيهِ وَلَا خُلَّةَ وَلَا شَفَاعَةَ وَالْكَافِرُونَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٣﴾

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ
لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ بَايِنَ آبَيْنِهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٤﴾

لَا كُرْهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٥﴾

(۱) یعنی حجت اسلام ظاهر شد پس گویا جبر کردن نیست اگر چه فی الجمله به صبر باشد والله اعلم .

چنگ زده است بدست آویزی محکم که
نیست گسیستن آنرا و خدا شنوای دانا است
(۲۵۶) .

خدا کارساز مومنان است بیرون می آرد
ایشانرا از تاریکی ها بسوی روشنی
و آنانکه کافرانند کارسازان ایشان طاغوت
است (یعنی معبودان باطل) بیرون می
آرند ایشان را از روشنی بسوی تاریکی
ها این جماعت باشندگان دوزخند ایشان
در آنجا جاویدند (۲۵۷) .

آیاندیدی بسوی کسی که مکابره کرد
با ابراهیم درباره پروردگار او بخاطر آنکه
داد او را خدا پادشاهی (یعنی نمرود)
چون گفت ابراهیم پروردگار من آنست
که زنده میکند و می میراند گفت آن
کافر من زنده می کنم و می میرانم^(۱)
گفت ابراهیم پس هر آئینه خدا می آرد
خورشید را از مشرق پس تو بیار آن را
از طرف مغرب پس مغلوب شد کافر
و خدا راه نمی نماید گروه ستمگاران را
(۲۵۸) .

یامانندان شخصی که گذشت بردهی ووی
افتاده بود بر سقفهای خود^(۲) گفت چگونه
زنده کند این را خدا بعد از مردن آن

اللَّهُ وَلِ الَّذِينَ آمَنُوا يُجْزِيهِمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَزَلَّ اللَّهُ أَصْوَاحَهُمْ ظُلُمَاتٍ يَخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ
إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ
الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُبْعِثُ الْمَوْتِ
أَمْ يَتَّبِعُ الْمَثَلِ إِنْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ قَالَ اللَّهُ يَأْتِي بِالْمَئِثَةِ
الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ
لَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٧﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْبَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا
قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِاللَّهِ بَعْدَ مَوْتِهَا قَامَتْهُ اللَّهُ
وَأَمَّا عَامِلٌ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا

(۱) یعنی به ستم مستحق کشتن رامی گذارم و کسی را که مستحق کشتن نیست می
کشم والله اعلم .

(۲) مترجم گوید آن شخص عزیز بود .

أَوْبَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ يَمُوتُ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَى
كَلَامِكَ وَشَرَايِكَ لَمْ يَكُنْ لَهُ قَلْبٌ يَنْظُرُ إِلَى جَنَابِكَ
وَلَيَجْعَلَنَّكَ آيَةً لِلْعَالَمِينَ وَانْظُرْ إِلَى الْعِصَامِ
كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوها لَهَا قَلَمًا نَبِيذِينَ لَهُ
قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

پس میراند اورا خدای تعالی صدسال
بعد از آن برانگیختش گفت چه قدر درنگ
کردی گفت درنگ کردم يك روز یا پاره
ای از روز گفت بلکه درنگ کردی
صدسال پس نگاه کن به سوی طعام خود
و آشامیدنی خود که متغیر نشده و نگاه کن
بسوی الاغ خود و می خواهیم که گردانیم
ترانشانه ای برای مردمان و نگاه کن
بسوی استخوانها چگو نه به حرکت
درمی آوریم آن را بعد از آن می پوشانیم
بر آن گوشت را پس چون واضح شدش
این حال گفت به یقین می دانم خدا
بر همه چیز تواناست (۲۵۹) .

وَلَوْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ
قُلْتُ لَكَ قَالَ بَلْ وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قُلُوبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً
مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ
جُزْءًا مِّنْ ذُرِّعَةٍ يَّابِتُكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝

و آنگاه که گفت ابراهیم ای پروردگار من
بنما مرا چگونه زنده می کنی مردگان را
گفت خدا آیا باور نداری گفت آری باور
داشته ام لیکن می خواهم که آرام گیرد
دل من (۱) گفت خدا پس بگیر چهار عدد
از پرندگان پس بهم آورهمه را نزدیک
خود قطعه قطعه بعد از آن بگذار بر هر
کوهی پاره ای ازیشان بعد از آن ندا کن
ایشان را البته بیایند پیش توستابان و بدان
که خدا غالب استوار کار است (۲۶۰) .
صفت آنانکه خرج می کنند اموال خود را
در راه خدا مانند صفت يك دانه است که
برویاند هفت خوشه رادر هر خوشه صد

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ
حَبَّةٍ أَلْقَتْ سَبعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُبُلٍ مِائَةُ حَبٍّ ۝

(۱) یعنی عین الیقین میخواهم والله اعلم .

دانه است و خدا چند برابر می دهد هر کرا خواهد و خدا جواد دانا است (۲۶۱) .

آنانکه خرج می کنند اموال خود را در راه خدا بازایی آن انفاق نمی آرند منت نهادن را و نه ایدارسانیدن را ایشانراست مزدایشان نزد پروردگار ایشان نیست ترس برایشان و نه ایشان اندوهگین شوند (۲۶۲) .

سخن ملائم گفتن و درگذشتن^(۱) بهتر است از آن خیرات که از پی آن آزرده کردن باشد و خدا بی نیاز بُردبار است (۲۶۳) .

ای مومنان تباه مکنید خیرات خود را به منت نهادن و آزرده کردن همچو کسیکه خرج می کند مال خود را برای نمودن مردمان و ایمان ندارد بخدا و روز قیامت پس صفت او مانند صفت سنگ صاف است که بروی باشد اندک خاکی پس رسید بوی بارانی عظیم پس گذاشت اورا سخت و صاف مانده، توانائی ندارند اهل ریا بر چیزی از آنچه عمل کردند و خدا راه نمی نماید گروه کافران را^(۲) (۲۶۴) .

وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَتًّا وَلَا أَذًى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذًى وَاللَّهُ عِنْدَ حَلِيمٌ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابٌ فَتَرَكَ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ وَمَا كَنُوبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝

(۱) از بی ادبی سائل .

(۲) مترجم گوید حاصل این مثل آنست که عمل منان و مرائی درد دنیا می نماید که عمل است و در آخرت نابود میشود و هیچ فائده نمی دهد چنانکه بر سنگی خاك افتاده باشد و بظاهر چنان می نماید که قابل زراعت است و چون باران بارد محو شود والله اعلم .

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُبْذَرُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ
وَيَنْتَظِرُونَ أَفْعَالَهُمْ كُلَّ حَبْلٍ بِمِثْقَلِ ذَرَّةٍ فَإِنَّهَا وَإِلَى
قَائِلَتِهَا ضَعِيفِينَ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ
يَتَّبِعُوا بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۵۹﴾

أَيُّدٍ أَحَدُهُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ حَبْلَةٌ مِنْ قَبْلِ وَأَعْتَابِ
يَعْرِفُونَ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَأَصَابَةُ الْكَافِرِ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا
إِغْصَارٌ فَيُؤَنَّرُ فَأَخْشَعَ كَذَلِكَ بَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۶۰﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ مِنْ كُلِّ مَوْضِعٍ وَمِمَّا
أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَتَّبِعُوا الْهَيْبَةَ مِنْهُ
تَنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِأَخْيَارٍ إِلَّا أَنْ تُنْفِقُوا
فِيهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَكِيمٌ ﴿۶۱﴾

وصفت آنانکه خرج می کنند مال های
خویش را از جهت طلب رضامندی خدا
و بسبب اعتقاد ناشی از دلِ خویش مانند
صفت باغی است بمکان بلند که رسید
بوی بارانی عظیم پس آورد میوه های
خود را دوچندان و اگر نمی رسید او را
باران عظیمی پس شبنم کفایت میکرد و
خدا بآنچه می کنید بیناست^(۱) (۲۶۵) .

آیا دوست میدارد یکی از شما که باشد
او را باغی از درختانِ خرما و انگور می رود
زیر آن جویها مرا ورا هست در آن باغ هر
جنس از میوه ها و رسیده باشد او را کلان
سالی و باشد او را اولاد ناتوان پس درین
حالت رسید آن باغ را گردبادی که در آن
آتش است پس پاك بسوخت همچنین
واضح می سازد خدا برای شما آیتها را
تا باشد که تأمل کنید^(۲) (۲۶۶) .

ای مومنان خرج کنید از پاکیزه های آنچه
شما کسب کردید و از پاکیزه های آنچه
بیرون آوردیم برای شما از زمین و قصد
مکنید ناپاك را از آن خرج میکنید آن را
نیستید گیرنده آن مگر وقتی که چشم
پوشی کنید در گرفتن آن و بدانید که خدا

(۱) مترجم گوید حاصل این مثل آن ست که عمل اهل اخلاص فائده ها میدهد از
سابقین باشد یا از اصحاب یمین .

(۲) حاصل این مثل آن ست که عمل متان و مرائی در وقت شدت احتیاج نابود شود
چنانکه بوستان این شخص در وقت شدت احتیاج به سوخت .

بی نیاز ستوده است (۲۶۷) .

شیطان وعده میدهد به شما تنگدستی را
ومی فرماید به بی حیائی شمارا و خدا
وعده می کند به شما آمرزش را از جانب
خود و نعمت دادن را و خدا جواد دانا
است (۲۶۸) .

میدهد حکمت را هر که را خواهد و هر که
داده شد او را حکمت پس هر آئینه داده
شدنیکوئی بسیار و پندپذیر نه می شوند
مگر خداوندانِ خرد (۲۶۹) .

و آنچه خرج کردید از خیرات و یا لازم
کردید بر خود از نذری پس هر آئینه خدا
میداند آنرا و نیست ستمگاران را هیچ
یاری دهنده (۲۷۰) .

اگر آشکار کنید خیرات را پس نیکو چیز
است آن و اگر پنهان کنید آنرا و بدهید آن
را به فقیران پس این بهتر است شمارا
و دور سازد از شما بعضی گناهان شمارا
و خدا بآنچه می کنید آگاه است (۲۷۱) .

لازم نیست بر تو (ای محمد) هدایت
ایشان^(۱) لیکن خدا هدایت می کند
هر کرامی خواهد و آنچه خرج کردید از مال
پس نفع برای ذات شماست و لانتی
نیست که خرج کنید مگر برای طلب
رضای خدا و آنچه خرج کردید از مال به
تمام رسانیده شود بسوی شما (یعنی
ثواب) او، و شما ستم کرده نخواهید

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ
يَعِدُكُمُ الْغِنَىٰ وَالْإِيمَنَ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِّنْ نَّذْرٍ
فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾

إِنْ تَبَدُّوا لِلْقَدَرِ فَبِعَمَلِهِمْ إِنَّ تُخَفُّوهُمَا
وَتُؤْتُوهُمَا الْفَقْرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَيَكْفُر عَنْكُمُ
مِّنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا تُنْفِسْكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ
إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَيُؤْتِ
إِيَّيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَنْظُرُونَ ﴿٢٧٢﴾

(۱) یعنی ایصال مطلوب الی الله .

شد (۲۷۲) .

خیرات برای آن فقیرانست که بندکرده شدند در راه خدا^(۱) نمی توانند سفر کردن در زمین، توانگر می پندارد ایشان را نادان بسبب طمع نه کردن تومی شناسی ایشان را به قیافه ایشان سوال نمی کنند از مردمان بالحاح و آنچه خرج کنید از مال پس هر آئینه خدا بآن دانا است (۲۷۳) .

کسانیکه خرج می کنند اموال خویش را شب و روز پنهان و آشکارا پس ایشان راست مژدایشان نزد پروردگار ایشان نیست ترس برایشان و نه ایشان اندوهگین شوند (۲۷۴) .

کسانیکه میخورند سود را بر نه خیزند یعنی از گور مگر چنانکه برمی خیزد کسی که دیوانه ساخت او را شیطان به سبب آسیب رسانیدن، این بسبب آنست که سود خوران گفتند جزاین نیست که سوداگری مانند سود است و حالانکه حلال کرده است خدا سوداگری را و حرام ساخته سود را پس کسی که آمد بوی پند از جانب پروردگار او پس بازماند ازین کار پس او راست آنچه گذشت و کار او مفوض است بخدا^(۲) و هر که

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
لَا يَسْتَطِيعُونَ قَرَارًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ
أَغْنِيَاءَ مِنَ الْعَالَمِينَ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ
النَّاسَ الْإِحْقَاقَ وَمَا تَنْفَعُوهَا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ
بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِالْإِثْمِ وَالنَّهْيِ
وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يُعْرَضُونَ ﴿٢٧٤﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقْوَمُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِينَ
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ
مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَكَ
مَوْعِدَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَاذْكُفْهَا سَالِفٌ وَأَمْرٌ إِلَى اللَّهِ
وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾

(۱) یعنی بسبب اشغال بجهاد کسب کردن نمی توانند . والله اعلم .

(۲) یعنی سودی که قبل آیت تحریم گرفته باز گردانیدنش لازم نیست . والله اعلم .

بازگشت بسود خوری^(۱) پس آن گروه باشندگان دوزخ اندایشان در آنجا جاویدند (۲۷۵).

نابودی سازد خدا برکت سود را و افزون می سازد برکت خیرات را و خدا دوست ندارد هرناسپاس گنهگار را (۲۷۶).

هر آئینه کسانی که ایمان آورده اند و کردند کارهای شائسته و برپاداشتند نماز را و دادند زکوة را مرایشان راست مُزد ایشان نزد پروردگار ایشان نیست ترس بر ایشان و نه ایشان اندوهگین شوند (۲۷۷).

ای کسانی که ایمان آوردید بترسید از خدا و ترك کنید آنچه مانده است از سود اگر هستید از اهل ایمان (۲۷۸).

پس اگر نه کردید پس خبردار باشید به جنگی از طرف خدا و رسول او و اگر توبه کردید پس شما راست اصل مال های شما نه شما ستم کنید و نه بر شما ستم کرده شود (۲۷۹).

و اگر باشد مفلسی پس لازم است مهلت دادن تا توانگری و آنکه خیرات کنید بهتر است شمارا اگر هستید داننده (۲۸۰).

و بترسید از آن روز که باز گردانیده شوید در آن بسوی خدا پس تمام داده شود هر شخصی را آنچه عمل کرده است و ایشان ستم کرده نه شوند (۲۸۱).

يَتَخَقَّ اللَّهُ إِلَيْهَا وَيَرْزُقُهَا الْقُدَّاتُ وَاللَّهُ لَظِيمٌ كُلُّ
كَلَامٍ أَشْيُو ①

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ②

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ③

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ
شُئْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ
وَلَا تُظْلَمُونَ ④

وَإِنْ كَانَ دُونُ عَشْرَةٍ فَنُظْرَةٌ إِلَى مَعْرَفَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا
حَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُعْلِمُونَ ⑤

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَلَّى كُلُّ نَفْسٍ
نَاصِبًا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ⑥

(۱) یعنی بعد از تحریم .

کنید و باید که رنج داده نشود نویسنده و نه گواه و اگر بکنید این کار را پس هر آئینه این گناه است شمارا و بترسید از خدا و می آموزد شمارا خدا و خدا بهر چیز دانا است (۲۸۲) .

و اگر مسافر باشید و نیابید نویسنده را پس لازم است گرویدست آورده شده پس اگر امین داند گروهی از شما گروهی را پس باید که ادا کند آن کس که امین دانسته شد امانت خود را و باید که به ترسد از خدا پروردگار خود و پنهان نکنید گواهی را و هر که پنهان کند آن را پس هر آئینه گناهگار است دل او خدا بآنچه می کنید آگاه است (۲۸۳) .

خدا راست آنچه در آسمان هاست و آنچه در زمین است و اگر آشکار کنید آنچه در دل شما است^(۱) یا پنهان دارید آنرا البته حساب آن بگیرد از شما خدا پس بیمارزد کسی را که خواهد و عذاب کند کسی را که خواهد و خدا بر همه چیز تواناست (۲۸۴) .

باور داشت پیغامبر آنچه فرود آورده شد بسوی او از پروردگار او و مومنان نیز همه ایمان آوردند بخدا و فرشتگان او و کتاب های او و پیغامبران او و گفتند فرق نمی

وَلَنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَعْيٍ لَّوْ كُنْتُمْ مُّقْتَصِدِينَ ۚ وَانْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الْأُمِّيْنُ أَمَانَتَهُ وَلْيَذِخِّرِ اللَّهُ رِزْقَهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۚ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ إِمْرٌ قَلْبُهُ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

يَلْعَنَ فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَنْ تُبَدَّ وَ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُنْفَوُ عَنْكُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ فَيَكْفُرُوا مِنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾

أَمَّنَ الرُّسُلُ ۚ يَمَّا أَنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَيْكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۚ لَا تَمَرُقُ

(۱) یعنی از قسم نفاق و اخلاق و حسد و نصیحت و مثل آن نه از قسم حدیث نفس والله اعلم .

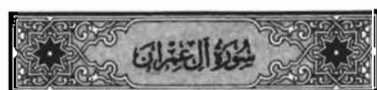
بَيْنَ أَحَدَيْنِ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
عُذْرًا لَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾

لَا يَكْفُرُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا رُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا
اَلْكَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤْخِذْنَا إِنْ نُسِئْنَا وَلَا نَحْطَا رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُغْلِبْنَا مَا لَنَا حَقٌّ وَلَا تَقْهَرْ
عِبَادَكَ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨٦﴾

گذاریم میان هیچ کسی از پیغامبران او^(۱)
و گفتند شنیدیم و فرمانبرداری کردیم
میخواهیم آمرزش توای پروردگار
ماویسوی تو است باز گشت (۲۸۵) .

خدا واجب نمی کند بر هیچ کس الامقدار
طاعت او مراوراست آنچه عمل کرد و
بروی باشد آنچه گناه کرد گفتند ای
پروردگار مابعقوبت مگیر مارا اگر
فراموش کنیم یا خطا کنیم ای پروردگار
ماومنه برسرما بار گران چنانکه نهادهی آنرا
برکسانیکه پیش از ما بودند ای پروردگار
ماومنه برسرما آنچه توانائی آن نیست مارا
و در گذارما و بیمارما را و به بخشای مارا
توئی خداوند ما پس غلبه ده مارا بر گروه
کافران (۲۸۶) .

سوره آل عمران مدنی است و آن
دو صد آیت و بیست رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ

لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿٢﴾

بنام خدای بخشننده مهربان .
الْم (۱) .

خدا آن ذات است که نیست هیچ معبود
برحق مگر اوزنده تدبیرکننده عالم است
(۲) .

فرود آورد بر تو کتاب را براستی باور
دارنده آنچه پیش دست وی است و فرود
آورد تورات و انجیل را (۳) .

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٣﴾

(۱) یعنی بعض را معتقد و بعض را منکر نمی باشیم .

پیش ازین برای راه نمودن بمردمان و
فروود آورد قرآن را هر آئینه کسانی که کافر
شدند بآیات خدا ایشانراست عذاب
سخت و خدا غالب صاحب انتقام است
(۴).

هر آئینه بر خدا پوشیده نمی شود چیزی
در زمین و نه در آسمان (۵).

او آنست که صورت می بندد شمارا در
ارحام چنانچه خواهد نیست هیچ معبود
برحق بجز او غالب استوار کاراست
(۶).

او آنست که فروود آورد بر تو کتاب بعضی
از آن آیت های واضح است آنجمله اصل
کتاب است و بعضی دیگر محتمل معانی
باهم مشبه پس اما کسانی که دردل ایشان
کجی است پیروی می کنند آنرا که متشابه
است از آن کتاب برای طلب فتنه و طلب
تأویل آن و نمیدانند مراد آن را مگر خدا و
ثابت قدمان در علم می گویند ایمان
آوردیم باین متشابه این همه از نزد
پروردگار ماست و پندپذیر نمی شوند
مگر خداوندان خرد (۷).

می گویند ای پروردگار ما کج مکن دلهای
مارا بعد از آنکه راه نمودی مارا و عطا کن
برای ما نزد خود رحمت هر آئینه تویی
عطا کننده (۸).

ای پروردگار ما هر آئینه تو جمع کننده
مردمانی در آن روز که هیچ شك نیست

مَنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ⑤

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ⑥

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑦

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ
مِنْ الْأُكْتُبِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ
وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ
فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِكُلِّ نَبَأٍ مِنْ رَبِّنَا وَنَايِذُكَ
إِلَّا أَوَّلُ الْأَنْبِيَاءِ ⑧

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ
رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَكَابُ ⑨

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ

الْبَيْعَادِ ۝

در آن هر آئینه خدا خلاف نمیکند وعده را (۹) .

هر آئینه آنانکه کافر شدند دفع نکند از ایشان اموال ایشان و نه اولاد ایشان از عذاب خدای تعالی چیزی را و ایشانند آتش انگیز دوزخ (۱۰) .

حال ایشان مانند حال آل فرعون است و آنانکه پیش از ایشان بودند دروغ داشتند آیاتِ ما را پس گرفت ایشانرا خدا بسبب گناهان ایشان و خدا سخت عقوبت است (۱۱) .

بگو کافران را که مغلوب خواهید شد و برانگیخته خواهید شد بسوی دوزخ و بد جایگاه است او (۱۲) .

بتحقیق هست شمارا نشانه در آن دو قوم که بهم آمدند^(۱) يك گروه جنگ میکرد در راه خدا و گروه دیگر کافر بودند می دیدند مسلمانان آن کافران را دو برابر خویش بدیده چشم و خدا قوت میدهد به نصرت خود هر کرا خواهد هر آئینه درین واقعه پندی هست خداوندان بصیرت را (۱۳) .

آراسته کرده شده است برای مردمان دوستی آرزوهای نفس از زنان و فرزندان و خزانه های جمع ساخته از زر و سیم و اسباب نشانمند ساخته و چهار پایان

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
مِنْ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۝

كَذَّبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْيُهُمْ وَهُمْ يُجَاهِدُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
وَبِئْسَ الْيَهَادُ ۝

فَدَكَانَ لَكُمَا يَوْمَ فِي فِتْنَتَيْنِ الثَّقَاتُ يَتَرَفَّعْنَ فِي سُبُلِ
اللَّهِ وَالْأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ تَرَوْنَهُمْ مَخْلُوبَةً رَأَى الْعَيْنُ وَاللَّهُ
يُؤَيِّدُ بَصُورَهُ مَنْ يَشَأْ لَنْ يَفِي ذَلِكَ
لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝

رُئِينَ لِلنَّاسِ حُبَّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ
وَالثَّغَاوِرِ الْمَقْنَطَرِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْوُصْطَىٰ وَالْخَيْلِ
السَّوْنَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْعُرُوبِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

(۱) یعنی روز بدر و الله اعلم .

وَاللَّهُ عِنْدَهُ خُسْنُ النَّبِیِّ ۝

قُلْ أَؤْتِیْتُكُمْ شَیْءًا مِّنْ دُونِ الَّذِینَ اتَّعَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّتْ بَحْرُی مِّنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِینَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِیرٌ بِالْعِبَادِ ۝

الَّذِینَ یَقُولُونَ رَبَّنَا ائْتِنَا مِمَّا قَدْ غَوَّیْنَا دُؤُوبَنَا وَوَقْنَا
عَذَابَ النَّارِ ۝

الضَّالِّمِینَ وَالْمُذِلِّینَ وَالْمُفْسِدِینَ وَالْمُتَغَبِّثِینَ
وَالْمُسْتَغْفِرِینَ بِالْحَصْرِ ۝

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَیُّ الْقَیُّومُ
قَابِضُ الْبَیِّنَاتِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِیزُ الْحَكِیمُ ۝

إِنَّ الدِّینَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْیًا

وزراعت، این ست بهره زندگانی دنیا و
نزد خداست بازگشت نیک (۱۴).

بگو (ای محمد) آیا خبردهم شما را آنچه
بهتر است ازین مرمقیان را باشد نزد
پروردگار ایشان بوستان ها می رود از
زیر آن جویها جاوید باشندگان در آن و
باشند زنان پاکیزه و باشند خوشنود از
خدا و خداینست به بندگان (۱۵).

آنانکه می گویند ای پروردگار ما هرآینه
ما ایمان آوردیم پس بیامرزمارا گناهان ما
نگاهدار مارا از عذاب آتش (۱۶).

شکیبایان و راست گویان و فرمانبرداران
و خرج کنندگان و آمرزش خواهندگان
در اوقات سحر (۱۷).

گواهی^(۱) داد خدا^(۲) آنکه نیست هیچ
معبود برحق مگر او و گواهی دادند
فرشتگان و خداوندان دانش در آن حال
که خدا تدبیر کننده عالم ست بعدل،
نیست هیچ معبود برحق مگر او غالب
استوار کار است (۱۸).

هر آینه دین معتبر نزد خدا اسلام است و
اختلاف نه کردند (یعنی در قبول اسلام)

(۱) مترجم گوید ازینجا خدای تعالی شروع می فرماید درمناظره اهل کتابین و ردّ
شبهات ایشان و تعداد تحریفات ایشان و این قصه ممتد است تا قوله واذغدوت من
اهلك .

(۲) یعنی آشکار ساخت .

بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ يَأْتِ اللَّهَ قَاتِلًا اللَّهُ سَرِيعٌ

الْحِسَابِ ⑤

اهل کتاب مگر بعد از آنکه آمد بایشان دانش^(۱) از روی حسد در میان خویش و هر که کافر باشد بآیت های خدا پس هر آئینه خدا زود گیرنده حساب است . (۱۹)

پس اگر مکابره کنند باتو (یا محمد) پس بگو منقاد ساختم روی خود را برای خدا و هر که پیروی من کرد نیز منقاد ساخت و بگو باهل کتاب و بناخوانندگان آیا اسلام آوردید پس اگر اسلام آوردند به تحقیق راه یافتند و اگر روی گرانیدند پس جزاین نیست که برتوست پیغام رسانیدن و خدا بیناست به بند گان (۲۰) .

هر آئینه کسانی که کافر می شوند بآیتهای خدا و می کشند پیغامبران را بناحق و می کشند آنان را که بعدل می فرمایند از مردمان پس خبرده ایشانرا بعدذاب درد دهنده (۲۱) .

این گروه آنند که نابود شد عمل های ایشان در دنیا و آخرت و نیست ایشان را یاری دهنده (۲۲) .

آیاندیدی بسوی آنانکه داده شدند پاره ای از علم کتاب خوانده می شوند بسوی کتاب خدا تاحکم کند میان ایشان پس رومی گرداند گروهی از ایشان اعراض کنان (۲۳) .

قَاتِلًا حَتَّى تَقُولَ قَوْلًا أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ
وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأَسْمَاءَ أَسْلَمْتُمْ فَإِنْ
أَسْلَمُوا فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ
وَاللَّهُ بِصِرَاطِ الْعِبَادِ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ
يَعَذِّبُ حَتَّى لَا يَتَذَكَّرُوا الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ
الَّذِينَ كَتَبَتْ لَهُمْ عَذَابَ آلِهِمْ ⑦

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ⑧

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ
اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ فِرَقًا بَيْنَهُمْ وَهُمْ يَعْرِفُونَ ⑨

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارَ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَةً وَعَظَمُوا
فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٤﴾

این بسبب آنست که ایشان گفتند هرگز
نرسد بما آتش دوزخ مگر روزی چند
شمرده شده و فریفت ایشان را در دین
ایشان آنچه افترا میکردند (۲۴) .

فَلَيْسَ إِذَا جَمَعْتُهُمُ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُعِدَتْ كُلُّ نَفْسٍ
مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

پس چگونه بُود حال وقتیکه جمع کنیم
ایشان را در روزی که هیچ شك نیست
در آن و تمام داده شود هر شخصی را
جزاء آنچه عمل کرده و ایشان ستم کرده
نشوند (۲۵) .

قُلِ اللَّهُ لَكَ الْمُلْكُ نَوْمُ الْمُلْكِ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِيلُ الْمُلْكِ
مَنْ تَشَاءُ وَتُفْرُغُ مَنْ تَشَاءُ وَيُنْزِلُ مَنْ تَشَاءُ لَيْسَ إِكْثَارُ
إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

بگو بار الها ای خداوند پادشاهی میدهی
پادشاهی هرکرا خواهی و باز می گیری
پادشاهی از هر که خواهی و ارجمند
می سازی هرکرا خواهی و خوار می
سازی هرکرا خواهی بدست تست نیکی
هر آئینه تو بر همه چیز توانائی^(۱) (۲۶) .

تُؤْتِيهِ الْبَلْ لَفِي الْهَرَمِ وَتُؤْتِيهِ الْبَلْ فِي الْبَلِّ وَتُؤْتِيهِ الْبَلْ
مِنَ الْبَلِّ وَتُؤْتِيهِ الْبَلِّ مِنَ الْبَلِّ وَتُؤْتِيهِ الْبَلِّ مِنَ الْبَلِّ
يَعْتَرِجُ حَسَابٌ ﴿٢٧﴾

درمی آری شب را در روز و درمی آری
روز را در شب و بیرون می آری زنده را
از مرده و بیرون می آری مرده را از زنده
و روزی میدهی هرکرا می خواهی
بی شمار (۲۷) .

لَا يَخْذِلُ الْمُؤْمِنُونَ الْكُفْرَانَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ
الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ
إِلَّا أَنْ تَتَّبِعُوا مَا نَهَى اللَّهُ وَتَحَذَرُوا اللَّهَ

باید که دوست نگیرند مسلمانان کافران را
بجز اهل ایمان و هر که این کند پس نیست
در چیزی از آن خدا^(۲) مگر آنکه دفع
شرایشان کنید بنوعی از حذر کردن

(۱) مترجم گوید که در امر این دعا بشارت است به مغلوب شدن کافران .

(۲) یعنی در عهد خدا نیست .

نَفْسُهُ إِلَى اللَّهِ الْمُسِيرُ ﴿۳۰﴾

ویرحذر می‌دارد شمارا خدا از خود و بسوی خدا بازگشت است (۲۸).

بگو اگر پنهان کنید آنچه در سینه‌های شماست یا آشکار کنیدش می‌داند آن را خدا و میداند آنچه در آسمان‌هاست و آنچه در زمین است و خدا بر همه چیز تواناست (۲۹).

آن روزیکه حاضر یابد هرکس آنچه عمل کرده است از نیکی و آنچه کرده است از بدی دوست دارد که کاش بودی در میان وی و در میان آن بدی مسافتی دور ویرحذر می‌دارد شمارا خدا از خود و خدا بسیار مهربان است برندگان (۳۰).

(ای محمد) بگو اگر دوست می‌دارید خدا را پس پیروی من کنید تا دوست دارد شمارا خدا و پیامرزد شمارا گناهان شما و خدا آمرزنده مهربان است (۳۱).

بگو فرمان برید خدا را و پیغامبر را پس اگر روگردانند پس هر آئینه خدا دوست ندارد کافران را (۳۲) (۱).

هر آئینه خدا برگزید آدم را و نوح را و آل ابراهیم را و آل عمران را بر عالمها (۳۳).

درحالتیکه این جماعت نسلی بودند

قُلْ إِنْ تَحِبُّوا مَا فِي صُدُورِكُمْ آتُونُوا بَعْدَ ذَٰلِكَ يَكْمُلُ اللَّهُ وَيَقْلُصَ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۳۱﴾

يَوْمَ يُجَدُّ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَكُلٌّ عِلَّتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَمِنَ الْأَمْدِ بَیِّنًا أَوْ يُعَذِّبُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿۳۰﴾

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۳۲﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ﴿۳۱﴾

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿۳۳﴾

ذُرِّيَّةَ بَعْضِهِمْ مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۳۰﴾

(۱) مترجم گوید که نصاریٰ باحضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم درباب عیسی علیه السلام گفتگو کردند حق سبحانه این آیات نازل ساخت بعد از نزول این آیتها نصاریٰ را بمباهله دعوت کردند همه عاجز شده جزیه قبول نمودند.

بعضی آن پیدا شده از بعضی و خدا
شنوای دانا است (۳۴).

آنگاه که گفت زن عمران ای پروردگار
من هر آئینه من نیاز تو کردم آنچه
در شکم من است آزاد کرده^(۱) پس قبول
کن از من هر آئینه توئی شنوای دانا (۳۵).

پس چون بزاد دختر را گفت ای پروردگار
من هر آئینه زادم این را دختر و خدا
دانا است بآنچه وی بزاد گفت آن زن
نیست پسر مانند دختر^(۲) و هر آئینه
نامیدم او را مریم و هر آئینه من در پناه تو
می گذارم او را و نسل او را از شیطان
ملعون (۳۶).

پس قبول کرد مریم را پروردگار اوبه
قبول نیک و پالیده ساخت او را پالیدن
نیک و خبر گیر ساخت بروی زکریا را
هرگاه داخل می شد زکریا بر مریم در
مسجد می یافت نزد او روزی را^(۳) گفت
ای مریم از کجاست تو این روزی گفت
اواز نزد خداست هر آئینه خدا می دهد
روزی هر کرا می خواهد بی شمار (۳۷).

آن وقت طلب کرد زکریا از پروردگار خود
گفت ای پروردگار من عطا کن مرا از نرود

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي
مُحَرَّرًا وَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑤

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
بِمَا وَضَعْتُ ۖ وَلَيْسَ الذَّكَوٰلُ أَفْضَلُ مِنِّي وَأَنِّي سَتِيتُهَا مَرِيَمَ
وَأَنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذَرِيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ⑥

فَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَوَكَّلَهَا
زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْغُرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا
رِزْقًا قَالَتْ لِيَوْمَئِذٍ لِّيُؤْتِيَهُ اللَّهُ رِزْقًا مِّنْ يَّشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ⑦

هَٰذَا لَكَ دُعَاؤُكَ يَا رَبِّهِ ۖ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ⑧

(۱) یعنی از خدمت والدین معاف داشته .

(۲) یعنی دختر خدمت بیت المقدس رانمی شاید .

(۳) یعنی میوه زمستان در تابستان و میوه تابستان در زمستان .

خودنسل پاك هر آئینه تو شنوای دعائی (۳۸) .

پس ندا کردند اورا فرشتگان و او ایستاده بود نماز می گذارد در عبادت گاه، که خدا بشارت می دهد ترا به یحیی باشد باوردارنده کلمه از جانب خدا^(۱) و سردار و پارسا و پیغامبری از نیکوکاران (۳۹) .

گفت ای پروردگار من چگونه پیدا می شود برای من فرزندی و رسیده است مرا کلان سالی وزن من نازا هست، گفت همچنین خدا میکند آنچه می خواهد (۴۰) .

گفت ای پروردگار من معین کن برای من نشانی^(۲) فرمود که نشان تو آنست که سخن نه توانی گفت بامردمان سه روز مگر بشارت و یاد کن پروردگار خود را بسیار و تسبیح بگوبه شام و صباح (۴۱) .

و آنگاه که گفتند فرشتگان ای مریم هر آئینه خدا برگزید ترا و پاك ساخت ترا و برگزید ترا بر زنان عالمها (۴۲) .

ای مریم فرمانبرداری کن پروردگار خود را و سجده کن و نمازگذار بانماز گذاران (۴۳) .

(ای محمد) این از خبرهای غیب است وحی می کنیم آنرا بسوی تو و تو نبودی

فَتَادُّهُ الْمَلَكَةُ وَوَقَّاهُمْ فُضِّلَ فِي الْمَرْيَمَ
أَنَّ اللَّهَ يَبْخُرُكَ يَحْيَى مُصَدِّقًا لِّكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا
وَخَصُّوا زَيْنَبًا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۳۸﴾

قَالَ رَبِّ أَلَيْسَ لِي عَلَمٌ وَقَدْ بَلَغَنِي الْكِبَرُ وَأَمْرًا
عَاجِزًا قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿۳۹﴾

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّي آيَةً قَالَ أَيْدُكَ الْوَحْيُ وَالْكَاسُ
كَذَلِكَ آيَاتُ الْأَمْثَلِ وَأَلْزَمْنَاكَ كِتَابًا وَسَيِّدًا
بِالْحَقِّ وَالْإِبْرَارِ ﴿۴۰﴾

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ
وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿۴۱﴾

يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿۴۲﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ

(۱) یعنی عیسی را باور دارد .

(۲) یعنی نشان حمل آن فرزند .

إِذْ يَقُولُونَ أَفَلَا لَهُمْ بَرْهَانٌ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَوِسُونَ ﴿۳۷﴾

إِذْ قَالَتِ الْمَلَكَةُ يَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ مِنْكِ نَافِلَةً
الْبَيْتِ عِزِّي ابْنِ مَرْيَمَ وَجِهَا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَ مِنَ الْمُتَقَرِّبِينَ ﴿۳۸﴾

وَيَكْلِمُ النَّاسَ فِي الْهَيْدَى وَكَلَامَ الَّذِينَ الظَّالِمِينَ ﴿۳۹﴾

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ
كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ
لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿۴۰﴾

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِسَابَ وَالنُّجُومَ وَالْإِنْبِئَاتِ ﴿۴۱﴾

وَرَسُولًا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ
أَنِّي أَخْلَقُ لَكُمْ مِنَ الطَّيْرِ طَيْرًا فَمَنْ أَتَى اللَّهَ بِحَرْجٍ
فَمِئُونٌ مِمَّا يَدِينُ اللَّهُ وَأَنَّهُ يَكُونُ لَكُمْ يَوْمَئِذٍ
وَمَا تَتَذَكَّرُونَ فِي بَيْتِكُمْ فِي ذَلِكَ آيَةٌ لَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۴۲﴾

نزد آن قوم چون می انداختند قلمهای
خویش را^(۱) تا کدام کس از ایشان خیر
گیر مریم شود و نبودی نزد ایشان آنگاه
که باهم منازعه می کردند (۴۴).

آنگاه که گفتند فرشتگان ای مریم هر
آئینه خدایشارت می دهد ترابه کلمه ای از
جانب خود که نام او مسیح عیسی پسر
مریم است با آبرو دردنی و آخرت و از
مقربان بارگاه حضرت عزت است (۴۵).

وسخن گوید به مردمان در گهواره و وقت
کهن سالی و باشد از شائستگان (۴۶).

گفت ای پروردگار من چگونه شود مرا
فرزند و دست نرسانیده است بمن هیچ
آدمی فرمود همچنین خدا پیدا میکند
هرچه می خواهد چون سرانجام میکند
کاری پس جزاین نیست که میگوید او را
که بشو پس میشود (۴۷).

و بشارت داد که می آموزد او را خدا کتاب
و دانش و تورات و انجیل را (۴۸).

و گرداند او را پیغامبری بسوی بنی
اسرائیل باین دعوی که آورده ام پیش
شمانشانه ای از پروردگار شما اینکه هر
آئینه من می سازم برای شما از گِل مانند
شکل پرنده پس می دمم در آن پس باشد
پرنده ای به حکم خدا و به می کنم کور
مادرزاد را و برص دار را (یعنی پیسی

(۱) یعنی قرعه می انداختند.

را) وزنده می سازم مُردگان را به حکم خدا و خبر می دهم شمارا بآنچه میخورید و آنچه ذخیره می نهید درخانه های خود هر آئینه دراین کار نشانه است شمارا اگر باور دارند ه اید (۴۹) .

و آمده ام باور دارنده آنچه پیش دست من است از تورات و آمده ام تاحلال گردانم برای شما بعض آنچه حرام شده بود بر شما و آوردم نزد شما نشانه از پروردگار شما پس بتر سید از خدا و فرمان من برید (۵۰) .

هر آئینه خدا پروردگار من و پروردگار شماست پس پرستش کنید اورا این است راه راست (۱) (۵۱) .

پس آنگاه که دریافت عیسی از قوم خود کفر را گفت کیستند یاری دهندگان من بسوی خدا گفتند حواریان مائیم یاری دهندگان خدا ایمان آوردیم به خدا و گواه باش که ما فرمانبرداریم (۵۲) .

ای پروردگار ما ایمان آوردیم بآنچه فرود آوردی و پیروی کردیم پیغمبر را پس بنویس ما را با شاهدان (۲) (۵۳) .

نقشه کشیدند و خداوند چاره جوئی کرد و خداوند (۳) بهترین چاره جویان

وَمَصَدَّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَأَجَلَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي جُوعِمَ عَلَيْكُمْ وَجُنتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْخَوَارِيُّونَ هُمْ أَنْصَارُ اللَّهِ أَمَّا بِاللَّهِ فَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْكَائِرِينَ ۝

(۱) القصه این بشارت در حق عیسی علیه السلام متحقق شد و یهود را بدین خود دعوت نمود .

(۲) یعنی در زمره شهداء که اکمل امت اند والله اعلم .

(۳) یعنی بآن کافران .

است (۵۴) .

آنگاه که گفت خدای عیسیٰ هر آئینه من برگیرنده توأم^(۱) و بردارنده توام بسوی خود و پاک کننده توام از صحبت کسانی که کافر شدند و گرداننده تابعان توام بالای کافران^(۲) تا روز قیامت باز بسوی من است باز گشت شما پس داوری می کنم میان شما در آنچه اختلاف می کردید اندر آن (۵۵) .

اما کافران پس عذاب کنم ایشان را به عذاب سخت دردنا و آخرت نیست ایشان را یاری دهنده (۵۶) .

و اما کسانی که ایمان آوردند و کردند کارهای شائسته پس تمام دهد خدا ایشانرا مزدایشان و خدا دوست نمی دارد ظالمان را (۵۷) .

این را می خوانیم (یا محمد) بر تو که از آیتها و کتاب حکیم است (۵۸) .

هر آئینه حال عیسیٰ نزد خدا مانند حال آدم است آفرید او را از خاک باز گفت او را بشو پس شد^(۳) (۵۹) .

این سخن راست است از پروردگار تو پس مباش از شک آرندگان (۶۰) .

پس هر که مکابره کند با تو درباره عیسیٰ

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ رَافِعًا إِلَىٰ مَوْصِلِهِمْ وَقُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَسِعِلْ الَّذِينَ اتَّبَعُوا قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِهِمْ فَأَحْكُم بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَذَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ لُجُومٍ ۝

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيَرْجِيهِمْ أَجْرُهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ۝

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝

أَتَعْصِي مِنْ رَبِّكَ فَلَآ تَكُن مِنَ الْمَعْذُورِينَ ۝

فَمَنْ حَاجَّكَ مِنْ بَدِيعِ آيَاتِنَا مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ

(۱) یعنی ازین جهان .

(۲) یعنی غالب بر ایشان .

(۳) یعنی انسان شد .

تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَكُمْ وَأَبْنَاكُمْ وَنِسَاءَكُمْ وَبَنِيكُمْ
وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ تَبَيَّنَ لَهُمْ فَجَعَلَ لَعْنَتَ اللَّهِ
عَلَى الْكَافِرِينَ ⑤

إِنَّ هَذَا صَوُّ الْقَصَصِ الْعَنِي وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ
وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑥

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِمُ الْبُقُوعُونَ ⑦

مَنْ يَأْهَلِ الْكُذِبِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
الْأَعْتَدُ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَكْفُرُ بَعْضُنَا
بِبَعْضٍ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا
إِشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ⑧

يَا أَهْلَ الْكُذِبِ لِمَ تَعْلَمُونَ أَنَّ الْبُرْهَانَ مَا نَزَّلَتْ التَّوْرَةُ
وَالْإِنْجِيلَ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ⑨

هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ حَاجِبْتُمْ مِنَّا لَكُمْ بِهِ
عِلْمٌ فَلِمَ تُنَاجُونَ مِنَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⑩

بعد از آنچه آمد بتو از دانش پس
بگو بیائید تا بخوانیم فرزندانِ خود را و
فرزندانِ شمارا و زنانِ خود را و زنانِ
شمارا و ذات های خود را و ذات های
شمارا پس همه بزاری دعا کنیم پس
لعنت خدا گوئیم بر دروغگویان (۶۱) .

هر آئینه این ست خیر است و نیست
هیچ معبود برحق بجز خدا و هر آئینه خدا
غالب استوار کار است (۶۲) .

پس اگر روگردانیدند پس خدا داناست
به تباه کاران (۶۳) .

بگو ای اهل کتاب بیائید بسوی سخنی
مسلم میان ما و شما که نه پرستیم بجز
خدا و شریک نسازیم باوی چیزی دیگر را
و پروردگار نگیرد بعض از ما بعض دیگر را
بجز خدا پس اگر روی گردانیدند پس
بگوئید که گواه باشید ما مسلمانی (۶۴) .

ای اهل کتاب چرا مکیاره می کنید درباره
ابراهم^(۱) و فرود آورده نه شده است
تورات و انجیل مگر بعد ابراهیم آیا
نمی فهمید (۶۵) .

آگاه شوید شما ای قوم مکیاره کردید
در آنچه شمارا بوی دانش است پس
چرا مکیاره می کنید در آنچه شمارا بوی
دانش نیست و خدامی داند و شما

(۱) یعنی بعض گفتند یهودی بود و بعض گفتند نصرانی بود .

نمی دانید^(۱) (۶۶) .

نه بود ابراهیم یهودی و نه نصرانی ولیکن
بود حنیف مسلمان و نه بود از شرک
آرندگان^(۲) (۶۷) .

هر آئینه نزدیک ترین مردم بابراهیم آن
کسان بودند که پیروی او کردند یعنی
در زمان او این پیغامبرو مومنان و خدا
کارساز مومنان است (۶۸) .

آرزو کردند طائفه ای از اهل کتاب که
گمراه سازند شمارا و گمراه نمی سازند
مگر خویشان را و آگاه نیستند (۶۹) .

ای اهل کتاب چرا کافر می شوید بآینهای
خدا حال آنکه خود شما گواهی می دهید
(۷۰) .

ای اهل کتاب چرا خلط می کنید حق را
به باطل و چرا می پوشید حق را و حال
آنکه شما میدانید (۷۱) .

و گفتند گروهی از اهل کتاب^(۳) ایمان
آرید بآنچه فرود آورده شده است بر
مسلمانان اول روز و انکار کنید آخر آن
روز تا شاید که مسلمانان بر گردند^(۴)
(۷۲) .

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ
حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ⑥

إِنَّ أَوَّلَ الْغَايَةِ بِإِبْرَاهِيمَ لَكَذِبٌ أَتَّبَعُوهُ وَهَذَا
النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ⑦

وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ
وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ⑧

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَقُولُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ
تَشْهَدُونَ ⑨

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ⑩

وَقَالَتِ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَی النَّبِيِّ
آمَنَّا وَهِيَ الْفِتْنَةُ الْكُبْرَىٰ وَالْخُرُوعُ عَنْ عَهْدِهِمْ بِرِجْوَانٍ ⑪

(۱) یعنی در مسائل منصوصه در تورات اختلاف کردید تا چه رسد بغير منصوصه .

(۲) مترجم گوید حنیف آنرا می گفتند که استقبال کعبه کند و حج گذارد و ختنه نماید و از
جنابت غسل کند حاصل آنکه نام کسی بود که بشریعت ابراهیمی متدین باشد .

(۳) یعنی بایکدیگر .

(۴) یعنی در شک افتند .

وَلَا تَقُومُوا لِلْإِيمَانِ نَجِيمَ وَبَيْنَكُمْ قُلُوبُ إِنْ هَدَى اللَّهُ فُتًى
 أَنْ يُؤْتِيَ أَحَدٌ بِثَلٍّ مَّا أَهْتَيْتُمْ بِهِ أَوْ يُخَاجُوكُمْ عِنْدَ
 رَبِّكُمْ قُلْ إِنْ الْفَضْلُ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
 وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
 الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

وَمِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِقِطْعَةٍ لِيُؤْتِيَهُ الْيَتِيمَ
 وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤْتِيهِ الْيَتِيمَ
 إِلَّا مَادُمَتْ عَلَيْهِ قَالِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ
 عَلَيْنَا الْإِيمَانُ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

بَلَى مَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ وَاتَّقَ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ يَعْبُدِ اللَّهَ وَأَيْنَاهُمْ شَيْئًا قَلِيلًا
 أُولَئِكَ لَخَلَفَ لَهْمُ الْآخِرَةِ وَلَا يَكْلَهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ

و متقاد مشوید مگر کسی را که پیروی
 دین شما کند بگو (یا محمد) هر آئینه
 هدایت، هدایت خدا است گفتند باور
 مکنید آنکه داده شود کسی مانند آنچه
 داده شده اید شما، یا گروهی الزام دهند
 شمارا نزد پروردگار شما بگو نعمت
 بدست خداست می دهد آن را بهر که
 خواهد و خدا فراخ نعمت داناست (۷۳).

مختص می گرداند به بخشایش خود
 هر که خواهد و خدا صاحب فضل عظیم
 است (۷۴).

و از اهل کتاب کسی هست که اگر امین
 داری او را بخزانة بازدهد او را بتو
 و از ایشان کسی هست که اگر امین داری
 او را بیک دینار بازدهد آنرا بتو مگر
 تا وقتی که باشی بر سر او ایستاده و این
 خیانت بسبب آنست که گفتند نیست
 بر ما در حق ناخواندگان هیچ راه^(۱)
 و دروغ می گویند برخدا و حال آنکه ایشان
 (این را) میدانند (۷۵).

آری هر که وفا کند بعهده خود و پرهیزگاری
 کند پس هر آئینه خدا دوست میدارد
 پرهیزگاران را (۷۶).

هر آئینه کسانی که می ستانند عوض
 پیمانی که با خدا بستند و عوض سوگندان
 خویش بهای اندک را آن گروه هیچ نصیب

(۱) یعنی ما را بر مال عرب که هم دین ما نیستند مؤاخذه نخواهد شد.

إِلَيْهِمْ يُؤْمَرُ الْيَمِينَةُ وَلَا يَزِيدُهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۵۵﴾

وَأَنَّ مِنْهُمْ لَفِرَاقَاتٌ لَوْ أَنَّ إِلَهُتَهُمْ بِالْكِتَابِ لَتَعَصَبَنَّهُ
مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُمْ مِنَ الْكَافِرِينَ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿۵۶﴾

مَا كَانَ لِإِبْرَاهِيمَ أَنْ يُتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ وَالْحُكْمُ وَالشُّبُهَاتُ
تَعْرِفُونَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ
كُونُوا زَانِبِينَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ الْكَذِبُ وَبِمَا كُنْتُمْ
تَدْرُسُونَ ﴿۵۷﴾

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُتَّخَذَ وَالِ الْمَلَائِكَةِ وَالنَّبِيِّينَ
أَرْبَابًا أَيَا مَرْكُومًا بِالْكَفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿۵۸﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِنْكُمْ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ
وَحِكْمَةٍ تَعْرِفُكُمْ رَسُولٌ مِّنْكُمْ مَّقْصِدٌ لِّمَا مَعَكُمْ
لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضُكُمْ وَآخِذُكُمْ

نیست ایشان را در آخرت و سخن
نگوید بایشان خدا و نگاه نه کند بسوی
ایشان روز قیامت و پاک نه سازد ایشان را
و ایشان راست عذاب درد دهنده (۷۷) .

و هر آینه از اهل کتاب گروهی هستند که
می پیچند زبان خویش را به (خواندن)
کتاب تا گمان کنید که آن از کتابست
و نیست آن از کتاب^(۱) و می گویند که این
از نزد خدا ست و نیست آن از نزد خدا
دروغ می گویند برخدا و حال آنکه
ایشان (این را) میدانند (۷۸) .

سزاوار نیست هیچ آدمی را که عطا کند
او را خدا کتاب و علم و نبوت باز بگوید
به مردمان بند گان شوید مرا بدون خدا
و لیکن مثل این شخص می گوید که
باشید ربانی^(۲) بسبب آموزاندن کتاب
و خواندن آن (۷۹) .

و سزاوار نیست که فرماید شمارا که
پروردگار گیرید فرشتگان و پیغامبران را
آیا بکفر می فرماید شمارا بعد از آنکه
مسلمان شده باشید (۸۰) .

و آنگاه که گرفت خدای تعالی پیمان
پیغامبران را که آنچه دادم شمارا از کتاب
و علم باز یابید به شما پیغامبری باور
کننده آنچه با شماست البته ایمان آرید باو

(۱) یعنی به تکلف از خود چیزی نوشته در کتاب غلط ساخته می خوانند .

(۲) یعنی مرشد خلق شوید .

عَلِ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي ۖ قَالُوا أَتُؤْتِنَا قَالَ فَاشْهَدُوا
وَأَنَّا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿۷۱﴾

فَمَنْ قَوْلِي بَعْدَ ذَٰلِكَ قَالُوا لَيْكَ هُمُ الْقَائِمُونَ ﴿۷۲﴾

أَفَعَلَيْدِينِ اللَّهِ يُبْقُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا إِلَىٰ يَوْمِ لَاحِقٍ ﴿۷۳﴾

قُلْ أَصْلَاحٌ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ وَمَا أَفْتَىٰ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا تُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۷۴﴾

وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنِّي
وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿۷۵﴾

كَيْفَ يُعَذِّبُ اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا
أَنَّهُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا وَجَاءَهُمُ الْيَقِينُ ۖ وَاللَّهُ لَا يُعَذِّبُ
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۷۶﴾

والبته یاری دهید او را، فرمود خدا آیا
اقرار کردید و گرفتید براین کار عهد
مرا^(۱) گفتند اقرار کردیم فرمود پس گواه
باشید^(۲) و من باشما از گواهانم (۸۱) .
پس هر که برگردد بعد ازین پس آن گروه
ایشانند بدکاران (۸۲) .

آیا این کافران غیر دین خدا می طلبند و
خدا را منقاد شده اند آنانکه در آسمان ها
و زمین اند بخوشی یا نا خوشی و بسوی
او گردانیده شوند (۸۳) .

بگوایمان آوردیم بخدا و آنچه فرود آورده
شده است بر ما و آنچه فرود آورده شده
بود بر ابراهیم و اسمعیل و اسحق و
یعقوب و نبیرگان وی و آنچه داده شد
موسی و عیسی و پیغامبران را از پروردگار
ایشان فرق نمی گذاریم میان هیچ یک از
ایشان و ما خدا را منقادیم (۸۴) .

و هر که طلب کند غیر اسلام دینی دیگر را
پس هرگز قبول کرده نخواهد شد از و
واو در آخرت از زیان کاران است (۸۵) .

چگونه راه نماید خدا گروهی را که
کافر شدند بعد از اسلام خود و بعد از
اینکه گواهی دادند که پیغمبر برحق است
و بعد از آنکه آمد بایشان حجت، و خدا راه
نمی نماید گروه ستم گاران را (۸۶) .

(۱) یعنی قبول کردید .

(۲) یعنی بر یکدیگر .

لَوْلَا جَزَاءُهُمْ اَنْ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ﴿٥٠﴾

خَلِيدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٥١﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ قُلُوا وَاعْتَدُوا بِمَا فِيهِمْ شُرَكَاءُ إِذْ دُفِنُوا كُنْ
تَقْبَلُ تَوْبَهُمْ وَوَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَرَاءَ كَأَنْ يُقْبَلَ
مِنْ أَحَدِهِمْ سُلُّ الْأَرْضِ دَفْعًا وَلَوْ امْتَدَّتْ بِهِ
أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٥٤﴾

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا حُبَبْتُمْ وَذَرُّوا غُلْفَهُ
مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهٖ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

كُلُّ الظَّالِمِ كَانَ جَلِيلِيٍّ إِسْرَءِيلَ إِلَّا مَا حَزَمَ
إِسْرَءِيلَ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ كُلُّ
فَاتُوا بِالْتَّوْرَةِ فَنَالُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٦﴾

این گروه سزای ایشان آنست که باشد
برایشان نفرین خدا و فرشتگان و مردمان
همه ایشان (۸۷) .

جاویدان در آن لعنت، سبک کرده نه شود
ازایشان عذاب و نه ایشان مهلت داده
شوند (۸۸) .

الآنکه توبه کردند بعد ازین و نیکوکاری
نمودند پس هر آئینه خدا آمرزندهٔ مهربان
است (۸۹) .

هر آئینه کسانی که کافر شدند بعد از اسلام
خویش باز زیادتی کردند در کفر هرگز
قبول کرده نشود توبه ایشان و آن گروه
ایشانند گمراهان (۹۰) .

هر آئینه آنان که کافر شدند و کافر مردند
هرگز قبول کرده نخواهد شد از هیچ یک
ایشان مقدار پُری زمین از زر و اگر چه
عوض خود دهد آن را آن گروه ایشانراست
عذاب دردهنده و نیست ایشان را هیچ
یاری دهنده (۹۱) .

هرگز نیابید نیکوکاری را تا آنکه خرج کنید
از آنچه که دوست می دارید و هر چیز که
خرج کنید پس بدرستی که خدا بوی
دانااست (۹۲) .

همه طعام حلال بود بر بنی اسرائیل مگر
آنچه حرام کرده بود یعقوب برخویشتن
پیش از آنکه تورات نازل کرده شود
بگویارید تورات را پس بخوانید آن را

اگر هستید راست گوی^(۱) (۹۳) .

پس هر که دروغ بگوید بر خدا بعد ازین
پس آن گروه ایشانند ستم گاران (۹۴) .

بگوراست گفت خدا پس پیروی کنید
ملت ابراهیم را حنیفی کیش شده و نه بود
از مشرکان (۹۵) .

هر آئینه اول خانه ای که مقرر کرده شد برای
مردمان آن ست که درمکه است برکت
داده شده و هدایت مردمان را (۹۶) .

در آن خانه نشانه های روشن است از آن
جمله جای ایستادن ابراهیم^(۲) و هر که
درآید آنجا ایمن بود و حق خدا ست
بر مردمان حج خانه کعبه هر که توانائی
دارد رفتن بسوی آن از جهت اسباب راه
و هر که کافر شود پس هر آئینه خدا بی نیاز
است از عالم ها (۹۷) .

بگوای اهل کتاب چرا کافر می شوید
بآیات خدا و خدا حاضر است بر آنچه
می کنید (۹۸) .

بگوای اهل کتاب چرا باز می دارید از راه
خدا کسی را که ایمان آورد می طلبید

فَمِنْ أَقْرَبَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ قَالُوا لَكُمُ
هُمُ الْخَالِفُونَ ﴿٩٣﴾

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَإِذَا هُوَ آيَةٌ الْإِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ
مِنَ الشُّرَكَاءِ ﴿٩٤﴾

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى
لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٥﴾

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا رُبِّهِمْ وَرَمَضَانَ دَخَلَهُ كَانَ أَمْنًا وَهُوَ
عَلَى الْكَافِرِينَ فِي الْعَذَابِ مِنْ أَسْفَلِ أَلْوَانٍ سَيِّئًا وَمَنْ
كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَعْرِضُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ
شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ
تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ

(۱) مترجم گوید یهود بر حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم طعن می کردند که شما دعوی ملت ابراهیم می کنید و آنچه درخاندان ابراهیم نمی خوردند مانند گوشت شتر و شیر آن می خوردید حق تعالی جواب داد که همه چیز حلال بود پیش از نزول تورات الا گوشت و شیر شتر و تحریم گوشت و شیر شتر ملت ابراهیم نیست خاصه بنی اسرائیل بود بسبب تحریم جد ایشان والله اعلم .

(۲) یعنی نقشی که در سنگ ظاهر شده .

عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۹۹﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فِرْعَانَ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ يَرُدُّكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُنُوزٍ ۝

وَكَيْفَ تَصْفِرُونَ ۚ وَأَنْتُمْ تُشَلُّ عَلَيْكُمُ آيَاتُ اللَّهِ وَبِقَوْلِ رَسُولِهِ
وَمَنْ يُعَصِّمُوا يَلْبِسْ قَدْ هَدَى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَتَّبِعُوا
إِزْوَاجَكُمْ مُشْرِكِينَ ۝

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ
إِخْوَانًا ۚ وَلَنْتُمْ عَلَى شِقَا قَوْمٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُم
مِّنْهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝

برای آن راه کجی^(۱) و شما با خبراید و
نیست خدا بی خبر از آنچه می کنید (۹۹).
ای مسلمانان اگر فرمان برید گروهی را
از اهل کتاب کافر گردانند شمارا بعد
از اسلام شما (۱۰۰).

و چگونه کافر شوید و خوانده می شود
بر شما آیات خدا و در میان شما هست
پیغامبر خدا و هر که چنگ استوار کرد
بخدا پس هر آینه راه نموده شد بسوی
راه راست (۱۰۱).

ای مسلمانان بترسید از خدا حق ترسیدن
از وی و نمیرید مگر مسلمان شده (۱۰۲).

و چنگ زنید به ریسمان خدا^(۲) جمع آمده
و پراکنده مشوید و یاد کنید نعمت خدا را
که بر شماست چون بودید دشمن
یکدیگر^(۳) پس الفت انداخت میان
دلهای شما پس شدید به نعمت خدا
برادر بایکدیگر و بودید برکناره چاله ای
از آتش پس رهانید شمارا از آن همچنین
بیان می کند خدا برای شما نشانه های
خود را تا باشد که راه یابید^(۴) (۱۰۳).

(۱) یعنی شبهات می آرید تا نزد مردمان ظاهر شود که کج است.

(۲) به دین خدا.

(۳) یعنی اوس و خزرج و عرب معديه و یمنیه و عرب و عجم بایک دیگر دشمنی
داشتند.

(۴) یعنی تفرق در اصول دین حرام است که جمعی معتزلی باشد و جمعی شیعه و علی
هذا القیاس.

وَلَنْ تَنَالُوا أَمَّةَ يَدٍ عَنْ غُونٍ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦٠﴾

وَلَا تَتَّبِعُوا أَكْثَرَ دِينَ قَوْمٍ قَوْمًا وَآخَرًا وَمِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ
الْبَيِّنَاتُ وَالْأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦١﴾

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ
وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَانْقَلِبُوا إِلَى الْعَذَابِ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٦٣﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزِلُوهَا عَلَيْكَ يَا حَقِّي وَمَا اللَّهُ
يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾

وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ ﴿٦٥﴾

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

و باید که باشد از شما گروهی که بخوانند
بسوی نیکی و به فرماید به کار پسندیده
و منع کنند از ناپسندیده و آن گروه ایشانند
رستگاران (۱) (۱۰۴).

و مباحثید مانند کسانی که پراگنده شدند
و اختلاف بایکدیگر کردند بعد از آنکه آمد
بایشان حجت ها و آن گروه ایشان راست
عذاب بزرگ (۲) (۱۰۵).

آن روز که سفید شود یک پاره رویها و
سیاه گردید یک پاره رویها اما آنانکه سیاه
گشت رویهای ایشان بدیشان گفته شود
ایا کافر شدید بعد از اسلام خویش پس
بچشید عذاب را بسبب کافر شدن خویش
(۱۰۶).

و اما آنانکه سفید شد رویهای ایشان پس
در رحمت خدا باشند ایشان در آنجا
جاویدند (۱۰۷).

این آیات خداست می خوانیم آن
را بر تو برآستی و نمی خواهد خدا ستم
کردن بر مردمان (۱۰۸).

و خدا راست آنچه در آسمان هاست و
آنچه در زمین است و بسوی خدا باز
گردانیده می شود همه کارها (۱۰۹).

هستید شما بهترین امتی که بیرون آورده
شد (۳) برای مردمان می فرمائید بکار

(۱) یعنی واجب بالكفایه است که جمعی بامر معروف و نهی از منکر قیام نمایند .

(۲) یعنی مانند یهود و نصاری مشوید که هفتاد و چند فرقه گشتند .

(۳) یعنی مقرر کرده شد .

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ لَكَانَ حَيًّا أَهْلَهُمْ مِنْهُمْ الْيَهُودُ
وَالنَّصَارَى ۝

لَنْ يَفُوقُوا إِلَّا أَدْنَىٰ وَانْ يُقَابِلُوا يُدْرِكُوا
الْأَبْطَاحِينَ لَا يُضَرُّونَ ۝

ضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَالَةَ أَيْنَ مَا تَقْعُوا إِلَّا لَعْلَبٌ مِنَ اللَّهِ
وَحِيلٌ مِنَ النَّاسِ وَيَأْتُو بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَتَةَ ذَلِكَ يَأْتُهُمْ كَأَنَّهُمْ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ الرِّبِّيَّاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۝

لِيُنْزِلُوا سَوَآءٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتَمَلَّوْنَ
آيَاتِ اللَّهِ أَنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ۝

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ

پسندیده و منع می کنید از ناپسندیده
و باور میدارید خدا را و اگر ایمان
می آوردند اهل کتاب هر آئینه بهتر می بود
ایشان را بعضی از ایشان مسلمانند و
اکثر ایشان بدکاراند (۱۱۰) .

هرگز زیان نه رسانند به شما مگر اندک
رنجی^(۱) و اگر کارزار کنند با شما پشت
بسوی شما کنند^(۲) باز نصرت داده نه
شوند (۱۱۱) .

زده شد برایشان خواری هر جاکه یافته
شوند مگر بدست آویزی از خدا و دست
آویزی از مردمان^(۳) و باز گشتند بخشی
از خدا زده شد برایشان ناداری، این
بسبب آنست که کافر می بودند بآیات خدا
و می کشتند پیغامبران را بناحق این بسبب
گناه کردن ایشان ست و بسبب آنکه
از حدمی گذشتند (۱۱۲) .

برابر نیستند همه از اهل کتاب گروهی
هست ایستاده^(۴) می خوانند آیاتِ خدا را
در اوقات شب و ایشان سجده می کنند^(۵)
(۱۱۳) .

باور میدارند خدا را و روز قیامت را و

(۱) یعنی بسبب زبان درازی .

(۲) یعنی بگریزند .

(۳) یعنی مگر بعهده ذمه .

(۴) یعنی راست کردار .

(۵) یعنی آنانکه از ایشان مسلمان شده مانند عبدالله بن سلام .

يَا مَعْرُوفٍ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ
فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٩﴾

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكَمِّرُوهُ وَاللَّهُ
 عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٢٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ تُعَذِّبُهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
فِي اللَّهِ سَعْيًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فَجَتْ
صَوَافِتَ حَوْرٍ قَوْمٌ كَلِمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلِكَتْهُ وَمَا
قَلِمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

يَأْتِيهِمُ الْوَيْلُ مِنَ الْمَوْءَاتِ أَلَمْ تَعْبُدُوا بَنَاتِكُمْ دُونَكُمْ
لَا تِلْكَ بَنَاتُكُمْ هُنَّ أَدْوَامٌ عَنَ يَمِينِكُمْ بَنَاتُ الْبَغْضَاءِ
مِنْ أَقْوَامِهِمْ وَأَخْلَصَ صُورُهُمْ الْكَافِرُونَ يَكْفُرُ الْكَافِرُ الْأَرَبُ
إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

هَآئِنَّمْ اُولَآءِ يُحِبُّوْنَهُمْ وَلَا يُحِبُّوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ بِالْكِتٰبِ

می‌فرمایند بکار پسندیده و منع می‌کنند از ناپسندیده و سبقت می‌کنند در نیکی‌ها و ایشان از شائسته کارانند (۱۱۴).

و آنچه می‌کنند از نیکی پس نا قدر شناسی
کرده نه شود بایشان به نسبت آن عمل و
خدا داناست به پرهیز گاران (۱۱۵).

هر آینه کسانی که کافر شدند دفع نکند
از ایشان مالهای ایشان و نه فرزندان ایشان
از عذاب خدا چیزی را و ایشانند دوزخیان
ایشان در آنجا جاویدند (۱۱۶) .

مثال آنچه خرج می کنند درین زندگانی دنیا مانند مثال بادبست که در آن سرمای سخت است برسید زراعت گروهی را که ستم کردند برخویشتن پس نابود ساخت آن را و ستم نه کرد برایشان خدا و لیکن برخویشتن ستم می کردند^(۱۱۷).

ای مسلمانان دوست پنهان مگیرید غیر از خویش^(۲) کوتاهی نمی کنند در فتنه انگیزی میان شما دوست داشتند رنج شمارا هر آئینه ظاهر شد دشمنی از دهان ایشان و آنچه پنهان کرده است سینه های ایشان سخت تراست هر آئینه بیان کردیم برای شما نشانه ها اگر دانا هستید (۱۱۸) .

آگاه شوید شما ای قوم که دوست
مدارید ایشان را و ایشان دوست

(۱) حاصل آنست که صدقات ایشان نابود می شود .

(۲) یعنی از غیر مسلمانان .

نمی دارند شمارا و ایمان می آرید همه کتاب الهی و ایشان چون ملاقات کنند با شما گویند ایمان آوردیم و چون تنها بشوند بگزند بر شما انگشتان خود را از خشم بگو بمیرید بسبب خشم خویش هر آئینه خدا داناست بآنچه در سینه هاست (۱۱۹) .

اگر برسد به شما نعمتی ناخوش کندهایشان را و اگر برسد به شما سختی خوشحال شوند بآن و اگر شکیانی کنید و پرهیزکاری نمائید هیچ زیان نه رساند شما مگر ایشان هر آئینه خدا بآنچه می کنند در برگرفته است^(۱) (۱۲۰) .

و یادکن آنگاه که پگاه بیرون آمدی از میان اهل خانه خود می نشاندی مسلمانان را در جایگاهها برای جنگ و خداشنوای دانا است^(۲) (۱۲۱) .

آنگاه که خواستند دوفرقه از شما که بزدلی

كُلُّهُ وَلَئِذَا الْقَوْمُ قَالَُوا امَّا لَا وَلَئِذَا اخْلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَاطِمِلَ مِنَ الْفَيْظِ قُلْ مُؤْتُوا بَقِيَّتَكُمْ إِنْ اللَّهَ عَلَيْهِ يَدَابُ الْعُدَّةِ ﴿١١٩﴾

إِنْ تَسْتَكْبِرُوا تَسْتَكْبِرُوا تَكُونُوا مِنْكُمْ وَإِنْ تُسَلِّمُوا سَلَامًا يَسْلَمْ مِنْكُمْ وَإِنْ تُصَيِّرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنْ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُخِيطٌ ﴿١٢٠﴾

وَإِذْ عَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاصِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

إِذْ هَبَّتْ غُلَامَاتُكُمْ بِكُمْ أَنْ تَقْتُلُوا وَاللَّهُ وَابِعُكُمْ عَلَى

(۱) درغزوه احد اهل تفاق میل کردند بآنکه در شهر متحصن شوند و اصحاب خواستند که بیرون آمده جنگ کنند بعد از آنکه هزیمت واقع شد منافقان این را محل طعن گرفتند و وقت جنگ حضرت پیغامبر بر بالای کوهی جماعتی را مقید ساختند که ازین جانب نبینند چون آثار فتح ظاهر شدن در گرفت آن جماعت در پی غنیمت افتادند و عصیان پیغمبر کردند بشومی این عصیان هزیمت بر مسلمانان افتاد و همه فرار کردند الا ماشاء الله خبر شهادت حضرت پیغامبر شائع شد منافقان قصد ارتداد کردند پس در جواب طعن منافقان و عتاب خلاف امر کنندگان و تشنیع بیوفایان حق سبحانه نازل کرد .

(۲) و یاد کن زمانی را که بامداد از میان خانواده خود بیرون رفتی و پایگاههای جنگ را برای مسلمانان مهیا میکردی (مصحح) .

اللَّهُ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَنِي كَنْزٍ إِذْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ سُلُوكُ السُّبُلِ إِلَّا بِإِذْنِهِ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّ إِلَهُكُمُ الْمَلَائِكَةُ
النَّارِ مِنَ السَّمَاءِ مَنزِلِينَ ﴿٢٤﴾

بَلَىٰ لَنْ نَصُورَهُمْ وَتَقْتُلُوا بِأَنفُسِكُمْ هَٰذَا
يُمِدُّ إِلَهُكُمُ الْمَلَائِكَةُ مِنَ السَّمَاءِ ﴿٢٥﴾

وَمَا جَعَلَ اللَّهُ إِلَّا بَرْقًا كَرْمًا وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ
دُخَانًا دُمُومًا ﴿٢٦﴾

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتُنَّهُمْ فَيَقْبَلُوا
عَذَابًا ﴿٢٧﴾

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ
وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ ﴿٢٨﴾

وَلَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَعْرِضُونَ بَيْنَهُمْ

کنند و خدا کارساز ایشان بود و بر خدا باید
که توکل کنند مسلمانان^(۱) (۱۲۲) .

و هر آینه خدا فتح داد شمارا روزید و شما
خوار بودید پس به ترسید از خدا تا بود که
شکر گذاری کنید (۱۲۳) .

چون می گفتی به مسلمانان آیا کفایت نه
خواهد کرد شمارا که امداد کند شمارا
پروردگار تان به سه هزار کس از
فرشتگان فرود آورده شده (۱۲۴) .

بلی اگر صبر کنید و پرهیزگاری نمائید و
بیابند کافران بسوی شما باین جوش
خود امداد کند شمارا پروردگار شما به
پنج هزار کس از فرشتگان نشان مندر کرده
(۱۲۵) .

و نه ساخت خدای تعالی این مدد را مگر
برای مژده دادن شما و برای آنکه آرام گیرد
دلهای شما بآن و نیست فتح مگر از نزد
خدا غالب استوار کار (۱۲۶) .

چنین کرد تا هلاک کند طائفه ای را از
کافران یا مغلوب سازد ایشان را پس باز
گردند به مراد نارسیده (۱۲۷) .

نیست ترا ازین کار چیزی یا بهمه ربانی توبه
ایشان را می پذیرد یا غالب کند ایشان را
زیرا که ایشان ستمگارند (۱۲۸) .

و خدا راست آنچه در آسمان هاست و

(۱) یعنی بنی سلمه و بنی حارثه که خیال فرار بخاطر ایشان گذشته بود باز
خدای تعالی ایشان را از جبن محفوظ داشت .

و يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبُطْهِ
تَضَعِفُ سَوَاقِطُوا إِلَهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦١﴾

وَاتَّقُوا الشُّرَكَاءَ الَّتِي أَعْدَدْتُ لِلْكَافِرِينَ ﴿٦٢﴾

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾

وَسَلِّعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ وَرَحْمَةٍ وَجَهَنَّمَ عَذَابُهَا أَلَمٌ
وَالْأَرْضُ أَعْدَتْ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

الَّذِينَ يَتَّقُونَ فِي التَّسَرَّاءِ وَالْفَقَرِ وَالْكَثِيمِينَ الْغَيْظِ
وَالْعَافِينَ عَنِ النَّكْلِ وَاللَّهُ يَحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٥﴾

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ
فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ
وَلَمْ يُعْسِرُوا أَمْلًا مَافَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

أُولَئِكَ جَزَاءُ أَهْلِ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّتْ خُبْرِي
مِنْ عَذَابِهَا إِلَّا أَهْلَ خِلْدِينَ فِيهَا وَهُمْ أَجْرُ الْعَمِلِينَ ﴿٦٧﴾

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَمَا تَتَذَكَّرُونَ

آنچه در زمین است می آمرزد هر کرا
خواهد و عذاب می دهد هر کرا خواهد
و خدا آمر زنده مهربان است (۱۲۹) .

ای مومنان بخورید سود را چند برابر تو بر تو
و بر رسید از خدا تا باشد که رستگار شوید
(۱۳۰) .

و پناه گیرید از آن آتش که آماده کرده شده
است برای کافران (۱۳۱) .

و فرمان برید خدا را و پیغامبر را تا باشد که
بر شما مهربانی کرده شود (۱۳۲) .

و شتاب کنید بسوی آمرزش از پروردگار
خویش و بسوی بهشتی که پهنائی آن مانند
آسمان ها و زمین است آماده کرده شده
است برای پرهیز گاران (۱۳۳) .

آنانکه خرج می کنند در آسایش و سختی
و فرو خوردگان خشم و عفو کنندگان
تقصیر از مردمان و خدا دوست می
دارند نیکوکاران را (۱۳۴) .

و آنانکه چون کار زشت کنند یا ستم کنند
بر خود یاد کنند خدا را پس آمرزش
خواهند برای گناهان خود و کیست که
بیا مرزد گناهان را مگر خدا و به آنچه
کردند دانسته اصرار نورزیدند (۱۳۵) .

آن گروه پاداش ایشان آمرزش است
از پروردگار ایشان و بوستانهایی که می
رود زیر آن جویها جاویدند در آن جا و نیک
است اجر اطاعت کنندگان (۱۳۶) .

هر آئینه گذشته است پیش از شما واقعه
های آنانی که پیش از شما بودند، پس

فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٥﴾

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلَّذِينَ يَنْتَظِرُونَ ﴿٣٦﴾

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٧﴾

إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْعٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْعٌ مِثْلُهُ
وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نَدَاؤُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ
الَّذِينَ آمَنُوا وَيَكْفَخَ مِنْكُمْ شُكَّاءَهُ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٨﴾

وَلِيُمَخِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٩﴾

أَمْرٌ حَبِيبٌ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلِتَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ
جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمُوتُونَ الْيَوْمَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ
رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٤١﴾

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ

سیر کنید در زمین و بنگرید که چگونه
بود آخر کار تکذیب کنندگان (۱۳۷) .

این پیامی است برای مردمان و هدایتی و
پندی برای پرهیزگاران (۱۳۸) .

و سست مشوید و اندوهناک مباشید و شمائید
غالب اگر مسلمان هستید (۱۳۹) .

اگر برسد شمارا زخمی پس رسیده است
جماعت کافران را زخمی مانند آن^(۱) و این
حادثه ها که می گردانیم آن را در میان
مردمان برای فوائد بسیار و تا متمیز سازد
خدا مومنان را و شهید گرداند بعضی را
از شما و خدا دوست نمی داردستمگاران
را (۱۴۰) .

و تا که سره و خالص کند خدا مسلمانان
را^(۲) و نابود سازد کافران را (۱۴۱) .

آیا گمان کردید که در آئید به بهشت و هنوز
متمیز نه ساخته است خدا مجاهدان را
از شما و پیش از آنکه متمیز سازد صابران
را (۱۴۲) .

و هر آئینه شما آرزومی کردید مرگ را^(۳)
پیش از آنکه ملاقات آن کنید پس دیدید
آن را و (در حالیکه) شما می نگرستید
(۱۴۳) .

و نیست محمد مگر پیغمبر هر آئینه گذشته

(۱) یعنی دربدر .

(۲) یعنی ذنوب ایشان را محو کند .

(۳) یعنی شهادت را .

اند پیش از وی پیغامبران آیا اگر بمیرد
یا کشته شود برمی گردید برپاشنه های
خود^(۱)؟ و هر که برگردد برپاشنه های خود
پس هیچ زیان نه رساند خدا را و خدا ثواب
خواهد دادش که گذاران را (۱۴۴).

و نیست هیچ شخصی را که بمیرد
الاباراده خدا نوشته شده است مقید
بقید وقت و هر که خواهد جزای دنیا
بدهیمش از ثواب دنیا و هر که خواهد
جزای آخرت بدهیمش از ثواب آخرت
و بزودی جزای نیک خواهیم
داد سپاسگذاران را (۱۴۵).

و بسا پیغامبر که قتال کردند با کفار همراه
او خدا پرستان بسیار، پس سستی نه
کردند بسبب مصیبتی که ایشان را رسید
در راه خدا و ناتوانی نه کردند و بیچارگی
نه نمودند و خدا دوست می دارد صابران
را (۱۴۶).

و نبود سخن این خدا پرستان بجز آنکه
گفتند ای پروردگار ما بیای مرز ما را گناهان
ما را از حد گذشتن ما در کار خود واستوار
کن پاهای ما را و نصرت ده ما را بر قوم
کافران (۱۴۷).

پس عطا کرد خدا ایشان را جزای نیک
در دنیا و جزای نیک در آخرت و خدا
دوست می دارد نیکوکاران را (۱۴۸).

ای مومنان اگر فرمان برداری کافران کنید

أَفَلَمْ يَأْتِ الْفُلَّيْنِ الْفُلَيْنِ الْفُلَيْنِ الْفُلَيْنِ
يَنْفَعُ عَلَى عَيْنِهِ فَلَنْ يُفَارِقَهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي
اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ④

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ يَخْشَى الْمُؤْمِنُونَ
وَمَنْ يُؤْذِ قَوَّابَ الدُّنْيَا نُؤْذِيهِ مِنْهَا وَمَنْ يُؤْذِ
قَوَّابَ الْآخِرَةِ نُؤْذِيهِ مِنْهَا وَسَيَجْزِي الشَّاكِرِينَ ⑤

وَكَايْنِ تَنْ تَبِي قَتَلَ مَعَهُ رَبِّيُونَ كَثِيرٌ مِمَّا
وَهُؤُلَا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا
وَمَا اسْتَكَاوُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ⑥

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا الْآنَ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَنَجِّنَا أَقْدَامَنَا
وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ⑦

فَاتَّخَذَهُمُ اللَّهُ قَوَّابَ الدُّنْيَا وَحَسَنَ قَوَّابَ الْآخِرَةِ
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ⑧

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِّي تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا

يُرْذَلُكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خِيسِينَ ﴿٣٩﴾

بَلَىٰ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ الْمَوْلِيَيْنِ ﴿٤٠﴾

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا
يَا اللَّهُ مَا لَهُمُ يُنْزَلُ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَهُمُ النَّارُ وَ
يُشَىٰ مَثْوَى الْقَلِيلِينَ ﴿٤١﴾

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِآذِينِ
حَقِّ إِذْ أَفْشَلْتُمْ وَتَتَّاعَتُمْ فِي الْأُمْرِ وَعَصَيْتُمْ
مِنْ بَعْدِ مَا أَرْسَلْنَا مَا تُحِبُّونَ وَمِنْكُمْ مَنْ يُؤَيِّدُ
الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَنْ يُؤَيِّدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ
عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ
ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٢﴾

إِذْ تَضَعُونَ وَلَا تَلُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ
يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَاكُمْ فَأَتَابَكُمْ عَمَّا كُنْتُمْ لَئِيْلًا
تَخْرُجُوا عَلَىٰ مَا قَاتَلْتُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ
وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

(۱) یعنی فرار کردید .

باز گردانند شمارا برپاشنه های شما پس
باز گردیدزبان کارشده (۱۴۹) .

بلکه خدا یاری دهنده شماست و او
بهترین یاری دهندگان است (۱۵۰) .

خواهیم انداخت دردل کافران بزدی
بسبب آنکه شریک مقرر ساختند با خدا چیزی
را که هیچ حجت فرونه آورده است خدا
برای او و جای ایشان دوزخ است و او بد
اقامت گاه است ستمگاران را (۱۵۱) .

وهر آئینه راست کردخدا درحق شما
وعده خودرا چون می کشید کافران را
بحکم خدا تاوقتیکه بزدی کردید و نزاع
کردید درکارخویش و نافرمانی کردید
بعدازآنکه عطا نمود به شما آنچه می
خواستید از شما کسی بود که می خواست
دنیا را و از شما کسی بود که می خواست
آخرت را آنگاه باز گردانید شمارا از
ایشان^(۱) تا امتحان کند شمارا وهر آئینه
درگزرائید از شما و خدا صاحب رحمت
است بر مومنان (۱۵۲) .

آنگاه که دورمی رفتید در گریختن و متوجه
نمی شدید بر هیچ کس و پیغامبر می
خواند شمارا در جماعت که پس پشت
شما بود پس جزا داد شمارا باندوهی
بالای اندوهی این پند دادن برای آنست
تا اندوهناک نشوید بر آنچه از دست

شمارفت و نه بر آنچه رسید بشما و خدا
با خبر است بآنچه می کنید (۱۵۳) .

باز فرود آورد بر شما پس از اندوه ایمنی که
پینکی بودمی پوشید گروهی را از شما
و گروهی دیگر بودند که اندوهناک ساخته
بودایشان را فکر خویشتن گمان می کردند
بخدا گمان باطل چون گمان اهل جاهلیه
(یعنی اهل کفر) می گفتند آیاهست مارا
از این کار هیچ چیزی^(۱) بگوید رستیکه همه
کار خدا راست پنهان می دارند در دل
خویشتن آنچه آشکار نمی کنند برای تو
می گویند اگر بودی مارا ازین کار چیزی
کشته نمی شدیم درین جا بگو اگر می
بودید در خانه های خویش هر آئینه بیرون
می آمدند کسانی که مقدر شده است
برایشان کشته شدن بسوی کشتن گاه
خویش^(۲) و تاب آرماید خدا آنچه در سینه
شما است و تاکه سره و خالص کند آنچه
در دل های شماست و خدا دانا است بآنچه
در سینه ها است (۱۵۴) .

هر آئینه کسانی که رو گردانیدند از شما
روزی که بهم آمدند دو جماعت^(۳) جزاین
نیست که لغزایدایشان را شیطان بشومی
بعض آنچه کردند و هر آئینه عفو کرد خدا

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمْنًا نَحْمَدُهُ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ وَلِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكُنْتُمْ مِنَ الْغَافِلِينَ
قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ نَقُولُ تَنَاوَلْتُمُونَهَا كَلَّا بَلْ أَنْتُمْ فِي يَتَرَاتٍ
لَعَزَّ الَّذِينَ كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلَ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ
اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

لَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ وَلَوْ آمَنْتُمْ يَوْمَ التَّنَجُّسِ إِتَابْنَا سَبِيلَهُمْ
الَّذِينَ يُبْعِثُ بَعْضُ مَا كُتِبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٥﴾

(۱) یعنی درین کار ما را اختیار نیست و به تدبیر ما کار نمی کنند .

(۲) و این کار برای آن کرده شده که در علم الهی مقدر بود .

(۳) یعنی کافران و مسلمانان .

از ایشان هر آئینه خدا آمرزنده بُردبار است (۱۵۵).

ای مومنان مباشید مانند آنانکه کافر شدند و گفتند در حق برادران خویش وقتیکه سفر کنند در زمین یاباشند بجهاد بیرون آمده^(۱) اگر می بودند ایشان نزد ما نمی مردند و کشته نمی شدند تا گرداند خدا این سخن را حسرتی درد دل های ایشان و خدا زنده می کند و می میراند و خدا بآنچه می کنید بینا است (۱۵۶).

و اگر کشته شدید در راه خدا یا مُردید هر آئینه آمرزشی از خدا و بخشایشی بهتر است از آنچه جمع می کنند (۱۵۷).

و اگر مُردید یا کشته شدید البته بسوی خدا برانگیخته خواهید شد (۱۵۸).

پس به سبب مهربانی از خدا نرم شدی برای ایشان و گرمی بودی درشت خوسخت دل پراکنده می شدند از دوروبر تو پس در گذرازشان و آمرزش خواه برای ایشان و مشورت کن بایشان درین کار پس آنگاه که قصد محکم کردی پس اعتماد کن بر خدا هر آئینه خدا دوست می دارد توکل کنندگان را (۱۵۹).

اگر نصرت دهد شمارا خدا هیچکس غالب نیست بر شما و اگر بغیر نصرت و گذارد شمارا پس کیست که نصرت دهد شمارا بعد از وی و بر خدا باید که

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلَاحِظُوا كَاتِبِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا
لَا يُغْنِيهِمْ دَأْوُهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَا أَلَّاغُرِي كَاتِبُوا
عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا إِلَيْجَلَّ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي
قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُخَيِّ وَيُخَيِّتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ۝

وَلَيْنَ فِتْنَتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مِتُّمْ مَغْرِبَةً مِّنَ اللَّهِ
وَرَحْمَةً خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ۝

وَلَيْنَ مِتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَ اللَّهِ عَشْرُونَ ۝

فِيمَا رَحِمَهُ مِّنَ اللَّهِ لَيْتَ لَهُمْ قَوْلُهُمْ قُلْ غَلِبَ الْقَلْبُ
لَا تُفَضِّلُوا بَيْنَ حَوَالِكُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ
وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ۝

إِنْ يَتَضَرَّكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ إِنَّهُ يَحْذَرُ لَكُمْ فِتْنًا ذَٰلِكُمْ
يَتَضَرَّكُم مِّنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝

توکل کنند مسلمانان (۱۶۰) .

و هرگز خیانت نبی رانشاید و هر که خیانت کند خواهد آورد آن چیز را که خیانت کرده است بروز قیامت^(۱) پس تمام داده شود هر شخصی راجزای آنچه کرده است و ایشان ستم کرده نشوند^(۲) (۱۶۱) .

آیا کسیکه در پی خوشنودی خدا ست باشد مانند کسی که بازگشت بخشم خدا و جای اودوزخ است و بدجائی است (۱۶۲) .

ایشان دارای مراتب اند نزد خدا و خدا بیناست بآنچه می کنند (۱۶۳) .

هر آئینه نعمت فراوان داد خدا بر مومنان آنگاه که فرستاد در میان ایشان پیغمبری از قوم ایشان می خواند برایشان آیات خدا و پاک سازد ایشان را و می آموزد ایشان را کتاب و علم و هر آئینه بودند پیش ازین در گمراهی آشکار (۱۶۴) .

آیا چون رسید به شمامصیبتی که بدست آورده بودید دوچند از آن گفتید از کجا آمد این مصیبت بگو که آن از نزد نفوس شماست هر آئینه خدا بر همه چیز تواناست (۱۶۵) .

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكْفُرَ وَمَنْ يَكْفُرْ يَأْتِ بِمَا عَلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تَوَلَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝

أَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَآمِنْنَ بِمَا وَعَدَ اللَّهُ وَمَا أُوتِيَ جَهَنَّمَ وَبِشِ الْمَصِيرِ ۝

هُمُ الَّذِينَ يُؤْتُونَ زَكَاةَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ فِي مَا يَعْمَلُونَ ۝

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝

أَوَلَمْ يَأْتِ أَصَابَكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِنْهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

(۱) یعنی بر سر برداشته .

(۲) مترجم گوید چون حضرت صلی الله علیه وسلم متصرف بودند در غنیمت این آیت نازل شد تا کسی گمان خیانت نه کند .

وَمَا آصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فِئَادِنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ تَافَعُوا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا اللَّهَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أُوَادِّ قَوْمٍ قَالُوا وَتَعْلَمُونَ أَلَا كُذِّبْتُمْ. هُمْ لِلْكَفَرِ
يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ تَالَيْسَ
بِئَاثَانِكُمْ وَلِلَّهِ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿٤٠﴾

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا إِنَّا نَزَّلُونَا مَا فِئَادِنِ اللَّهِ
قَادِرُونَ عَلَى أَنْ نَقُصِّرَ عَنْهُمُ الْيَوْمَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

وَالَّذِينَ الَّذِينَ قَالُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَالُنَا بِلِأَيِّكُمْ
يَعْتَدُونَ يَوْمَ يُرْزَوْنَ ﴿٤٢﴾

فَوَجَّهْنِ بِمَا أَنَّهُمْ لِلَّهِ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبِشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ
يَلْقُوا يَوْمَهُمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَأَلَهُمْ يَوْمَئِذٍ ﴿٤٣﴾

و آنچه رسید به شما روزیکه بهم
آمدند دو گروه پس باراده خدا بود
و تا متمیز سازد مومنان را (۱۶۶) .

و تا متمیز سازد آنان را که منافق شدند و
گفته شد ایشان را بیائید بجنگید در راه
خدا یادفع کنید کافران را^(۱) گفتند
اگر می دانستیم جنگ کردن^(۲) هر آئینه
پرووی شما می کردیم این گروه بسوی
کفر آن روز نزدیک تر بودند نسبت به
ایشان بجانب ایمان می گویند بدهان های
خویش آنچه نیست دردل های ایشان
و خدا دانا تر است بآنچه می پوشند (۱۶۷) .

آنانکه خود از جنگ بازنشسته گفتند درحق
برادران خویش که اگر فرمان مامی بردند
کشته نمی شدند بگودفع کنید از خویشان
مرگ را اگر هستی دراست گو (۱۶۸) .

و مرده گمان مکن کسانی را که کشته
شدند در راه خدا بلکه زنده اند نزد
پروردگار خویش روزی داده می شوند
(۱۶۹) .

شادان بآنچه عطا کرده است خدا ایشان
را از فضل خود و خوش وقت می شوند
به آنانکه بایشان نه پیوسته اند از پس
ایشان به سبب آنکه هیچ ترس نیست
برایشان و نه ایشان اند و هناك شوند (۱۷۰) .

(۱) یعنی از بلاد خویش .

(۲) یعنی مصلحت می دانستیم .

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِهِ وَإِنَّ اللَّهَ لَاجْمِيلٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦١﴾

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِدَعْوَةِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ مَا آصَابَهُمُ
الْقَرْصَةُ الَّذِينَ أَحْسَنُوا لَهُمْ وَاعْتُوا أَجْرَ عَظِيمٍ ﴿١٦٢﴾

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ قَالُوا أَحْصِنَّا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٦٣﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا عِبَادَ اللَّهِ وَفَضِّلْ لِمَنْ يَنْسِبُ إِلَيْكُمْ سَوْءًا وَخَيْرًا
يَرْضَوْنَ اللَّهَ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٦٤﴾

إِنَّمَا ذِكْرُ الشَّيْطَانِ يُعْرِقُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَحْفَظُوا لَهُمْ وَاعْلَمُوا
إِنَّ كُفْرَهُمْ مُّضِنٌّ ﴿١٦٥﴾

خوش وقت می شوند به نعمت خدا
و فضل او و بآنکه خدا ضائع نمی کند مزد
مومنان را^(۱) (۱۷۱).

کسانیکه قبول کردند حکم خدا و رسول
را بعد از آنکه رسیده بود بایشان زخم،
برای کسانی ازین جماعت که نیکوکاری
و تقوی کرده اند مزد بزرگ است (۱۷۲).

آنانکه گفتند بایشان مردمان (که کافران)
لشکر جمع کرده اند برای شما پس به
ترسید از آن لشکر هاپس زیاده کرد این
سخن ایمان ایشان را و گفتند بس است
مارا خدا و نیک کار گزار است (۱۷۳).

پس باز گشتند این مسلمانان به نعمتی از
خدا و فضل او نه رسید بایشان هیچ
آسیمی و پیروی خوشنودی خدا کردند
و خدا صاحب فضل بزرگ است (۱۷۴).

جزاین نیست که این خبر دهنده شیطانست
می ترساند دوستان خود را^(۲) پس شما
مترسید از کافران و به ترسید از من اگر

(۱) مترجم گوید در احد مسلمانان و کفار باهم عهد بستند که وعده گاه قتال میان
ایشان سال آینده سوق بدر باشد چون موسم سوق بدر رسید کفار شخصی را
فرستادند جمعیت ایشان بیان کرده مسلمانان را در حیز توقف اندازد با وجود آن
جماعتی از مسلمانان همراه آنحضرت برآمدند و بدر رسیدند و در تجارت سودها
یافتند و هیچ يك از کفار مزاحم ایشان نشد و این غزوه را بدر صغری میگویند خدا
در مدح ایشان می فرماید .

(۲) یعنی ضعیف اسلام را .

مومن هستید (۱۷۵) .

واندوهگین نه کنند ترا (یا احمد) آنانکه می شتابند در نصرت کفر هر آئینه ایشان هیچ زیان نه رسانند خدارا^(۱) می خواهد خدا که نه دهد ایشان راهیچ بهره در آخرت وایشان راست عذاب بزرگ (۱۷۶) .

هر آئینه آنانکه خریدند^(۲) کفررا عوض ایمان هیچ زیان نه رسانند خدارا وایشان راست عذاب درد دهنده (۱۷۷) .

و گمان نه کنند کافران که مهلت دادن ماییشان را بهتر است درحق ایشان جزاین نیست که مهلت می دهیم ایشان را تازیاذه شوند در گناهکاری وایشان راست عذاب خوار کننده (۱۷۸) .

هرگز نه گذاردخدا مسلمانان را برآن حال که شماهستید برآن تاآنکه جداکند ناپاک را ازپاک وهرگز مطلع نه کند خداشمارا برغیب ولیکن خدا برمی گزیند ازپیغامبران خود هرکرا خواهد پس ایمان آریده خدا و پیغامبران او و اگر ایمان آرید و پرهیزکاری کنید شمارا باشد مزدبزرگ (۱۷۹) .

وبایدکه گمان نکنند آنانکه بخل می کنند بآنچه عطا کرده است خدا ایشان را ازفضل خود این بخل را بهتر برای

وَلَا تَحْزَنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنُفَعُوا وَاللَّهُ سَيَكْفُرُ عَنْهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا لَمِنْ أَهْلِ الْإِيمَانِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ حَقٌّ فِي الْإِيمَانِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ حَقٌّ فِي الْإِيمَانِ ۝۳۰

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنُفَعُوا وَاللَّهُ سَيَكْفُرُ عَنْهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ حَقٌّ فِي الْإِيمَانِ ۝۳۱

وَلَا يَحْزَنُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْمُؤْمِنِينَ لَهُمْ حَقٌّ فِي الْإِيمَانِ ۝۳۲

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَكُنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمُوتَ الْخَبِيثُ مِنَ الظَّالِمِينَ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُشَاءُ فَأَمَّا زُورُ اللَّهِ وَرُؤُسِهِمْ فَلَا تُؤْمِنُوا وَتَتَّبِعُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝۳۳

وَلَا يَحْزَنُ الَّذِينَ يَبْعَثُونَ بِمَا أَنشَأَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ مُؤَخَّرًا لَهُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لِّمَنْ يَبْعَثُونَ

(۱) یعنی دین اورا .

(۲) یعنی اختیار کردند .

مَا جَعَلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ الْشُّعُوبُ
وَالْأَرْضُ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْلَمُونَ خَيْرٌ ۝

خویش بلکه اوبدست برای ایشان نزدیک است که بر شکل طوق پوشانیده شود ایشان را آنچه بخل کرده اند بآن روز قیامت^(۱) و خدا راست میراث اهل آسمانها و زمین و خدا بآنچه می کنید دانا است (۱۸۰).

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَعَّرَ عَنْهُمْ
أَغْنِيَاءُ سَلَكُوا مَا قَالُوا وَفَعَلَهُمُ الْآلِیَاءُ لَمْ يَغْنَوْا حَتَّى
وَقَوْلُ ذُو قُوَّةٍ عَذَابَ الْخَرِیقِ ۝

هر آینه شنید خدا سخن آنانکه گفتند که خدا فقیر است و ما توانگریم^(۲) خواهیم نوشت آنچه گفتند و بنویسیم کشتن ایشان پیغمبران را بناسحق و بگوئیم بجشید عذاب سوزنده را (۱۸۱).

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتِ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ
بِقَلَامٍ لِلْجَبِّدِ ۝

این عذاب بسبب عملی است که پیش فرستاده است دست های شما و بسبب آنست که خدا ستم کننده نیست بر بندگان (۱۸۲).

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عٰهَدَ إِلَيْنَا الْآلُوفِينَ لِرَسُولٍ
حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ الْكَافِرُونَ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ
مِّنْ قَبْلِ يٰسَافِرٍ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قُلْتُمْ هَؤُلَاءِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

آنانکه گفتند که خدا حکم فرستاده است بسوی ما که ایمان نیاریم به هیچ پیغامبر تا آنکه بیارد مارا قربانی که بخورد او را آتش^(۳) بگو آوردند نزد شما پیغامبران پیش از من معجزه ها و آن رانیز که شما گفتید پس چرا کشتید ایشان را اگر هستید راست گو (۱۸۳).

فَإِنْ كَذَّبْتُمْ فَلَا تَكُ لِلَّهِ مُبْرَأَتٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ جَاءُوا

پس اگر بدروغ نسبت کردند ترا پس بدروغ نسبت کرده شدند پیغامبران

(۱) یعنی آن مال را بصورت مار کرده در گردن ایشان اندازند .

(۲) یعنی چون یهود شنیدند اقرضوا الله گفتند ما غنی ایم و خدا فقیر است والله اعلم .

(۳) یعنی گوسفندی که از غیب آتش او را بردارد .

بِالْحَيَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۝

لَنْ نَفِيسَ ذَاقَةُ الْمَوْتِ وَاسْمُكَوْنِ الْجُورِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ رُحُوزَ عَنِ النَّارِ وَأَدْخَلَ
الْجَنَّةَ فَقَدْ قَانَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ
الْعَرُورِ ۝

لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ
أَشْرَكُوا آذَى كَثِيرًا وَلَنْ تُصِفُوا الْمُتَّقِينَ فَإِنْ
ذَلِكَ مِنْ عَمَلِ الْآمُورِ ۝

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ
لِلْعَالَمِينَ وَلَا تَكْفُرُونَ فَتَقَبَّلُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ
وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَمَنْ مَاشَرُونِ ۝

لَتَعْلَمَنَّ الَّذِينَ يُفَرِّقُونَ بَيْنَ أَتَوَاتُ الْيُحْيُونَ أَنْ يُحْسِنُوا
بَيْنَهُمْ يَعْمَلُوا فَلَا عَسَى لَهُمْ بِمَعَادٍ مِنَ الْعَذَابِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

وَلَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

پیش از تو آوردند حجت هارا و صحیفه
هارا و کتاب روشن را (۱۸۴) .

هر نفسی چشنده موت است و جزاین
نیست که تمام داده خواهید شد مزد
خویش را روز قیامت پس هر که
دورداشته شد ازدوزخ و درآورده شد به
بهشت پس هر آئینه بمراد رسید و نیست
زندگانی دنیا مگر بهره فرینده (۱۸۵) .

البته آزمائش خواهید کرده شود شمارا
درمالهایتان و جانهایتان و خواهید شنید از
آنانکه کتاب داده شده اند پیش از شما
و از مشرکان سرزنش بسیار و اگر صبر
کنید و پرهیزگاری نمائید هر آئینه این
خصلت ازکارهای مقصود است
(۱۸۶) .

و یادکن چون گرفت خدا عهد اهل کتاب
را که البته بیان کنید کتاب را برای
مردمان و نه پوشید آن را پس بانداختند آن
عهد را پس پشت خویش و گرفتند عوض
وی بهای اندک پس بدچیزی است که
می ستانند (۱۸۷) .

هرگز مپندار کسانی را که شادمان می
شوند بآنچه کردند و دوست میدارند که
ستوده شوند بآنچه نه کرده اند هرگز
مپندار ایشان را نجات یافته از عذاب
و ایشان راست عذاب درد دهنده
(۱۸۸) .

و خدا راست پادشاهی آسمان ها و زمین
و خدا بر همه چیز توانا است (۱۸۹) .

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٣٥﴾

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُوهِهِمْ
وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا
خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٣٦﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَاللَّهُ لَظَالِمٌ
مِّنْ أَنفَادٍ ﴿٣٧﴾

رَبَّنَا إِنَّا أَسْمِعْنَا مُنَادِيًا يَدْعُو إِلَى الْإِيمَانِ
أَنِ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَأَمَّا النِّفَاقَ فَأَعْبَاهُمْ لَنَا ذُكُوبًا
وَكُفْرًا عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّاتِنَا مَعَ الْأُمُورِ ﴿٣٨﴾

رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَعَدْنَا عَلَىٰ رَسُولِكَ لَوَافِيءُ نَاقِمَةٍ
إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْوَعْدَ ﴿٣٩﴾

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُم مَّن
ذَكَرَ وَأُنْشِئُ بَعْضَهُم مِّنْ بَعْضٍ ۖ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَأُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِ وَقَتَلُوا وَقُتِلُوا

هرآئینه درآفرینش آسمان ها و زمین و
آمد و شد شب و روز نشانه هاست
خداوندانِ خرد را (۱۹۰) .

آنانکه یاد می کنند خدا را ایستاده و نشسته
و بر پهلوی خویش خفته و تأمل می کنند
درآفرینش آسمان ها و زمین می گویند ای
پروردگار ما نیافریده ای این را باطل^(۱)
پاکست ترا پس نگاه دار مارا از عذاب
آتش (۱۹۱) .

ای پروردگار ماهرآئینه توهر کرا در آری
به دوزخ به تحقیق رسوا کردی اورا و نیست
ستم گاران را هیچ یاری دهنده (۱۹۲) .

ای پروردگار ماهر آئینه شنیدیم ندا کننده
را با آواز بلند میخواند بسوی ایمان که
ایمان آرید به پروردگار خویش پس ایمان
آوردیم ای پروردگار ما پس بیامرز گناهان
مارا و دورکن از ما بدیهای مارا و بمیران
مارا بانیکوکاران (۱۹۳) .

ای پروردگار ما وعده مارا آنچه وعده
کرده ای به ما بزبان رسولان خود و رسوا
مکن مارا روز قیامت هر آئینه توخلاف
وعده نمی کنی (۱۹۴) .

پس قبول کرد دعای ایشان را پروردگار
ایشان بآنکه من ضائع نمی سازم عمل
هیچ عمل کننده را از شما از مردیان
بعضی شما از جنس بعض است پس

(۱) یعنی بغیر تدبیر بلیغ واللہ اعلم .

لَا تَقْرَأُ عَنْهُمْ سِيَئَاتِهِمْ وَلَا دَخَلَتْهُمْ جَنَّتُ بَحْرِي
مِنْ عَذَابِهَا إِلَّا تَهَرَّؤُا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عِندَ اللَّهِ وَ اللَّهُ
عِنْدَهُ خَيْرُ النَّوَابِ ۝۴۱

لَا يَغْرِبُكَ قَلْبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبَلَاءِ ۝۴۲

مَتَاعُ قَلِيلٍ مِمَّا كَسَبْتُمْ وَهُمْ جَهَنَّمُ وَ بِشَ الْيَهَادِ ۝۴۳

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا إِلَهَهُمْ جَنَّتُ بَحْرِي مِنْ عَذَابِهَا إِلَّا تَهَرَّؤُا
خَلِيدِينَ فِيهَا تَزُولُ عَنْ عَذَابِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ
خَيْرٌ لِلْآبِرِ ۝۴۴

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ
وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَشِعِينَ لِلَّهِ الْأَيْسَرُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا قَلِيلًا أُولَئِكَ نَحْمَدُكُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝۴۵

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَاصْبِرُوا وَاصْبِرُوا وَاصْبِرُوا
لَعَلَّكُمْ تَهْلِكُونَ ۝۴۶

آنانکه هجرت کردند و بیرون کرده شدند
از خانه های خویش ورنجانیده شدند در
راه من و جنگ کردند و کشته شدند البته
دورکنم از ایشان گناهان ایشان را و البته
در آرم ایشان را در باغ هائی که می رود زیر
آن جوی ها پاداشی از نزد خدا و خدا نزد
اوست پاداش نیک (۱۹۵) .

باید که نه فریب ترا آمد و شد کافران
در شهرها (۱۹۶) .

این بهره مندی اندک است بعد از آن جای
ایشان دوزخ باشد و وی بدجائی است
(۱۹۷) .

لیکن آنانکه ترسیدند از پروردگار خود
ایشان راست بوستان ها می رود زیر آن
جوی ها جاویدان در آنجا مهمانی از نزد
خدا و آنچه نزد خدا ست بهتر است
نیکوکاران را (۱۹۸) .

و هر آئینه از اهل کتاب کسانی اند که
ایمان می آرند بخدا و بآنچه فرود آورده
شد بسوی شما و بآنچه فرود آورده
شد بسوی ایشان فروتنی کنندگان برای
خدا نمی ستانند عوض آیت های خدا برای
اندک آن گروه ایشان راست مزد ایشان نزد
پروردگار ایشان هر آئینه خدا زود
حساب گیرنده است (۱۹۹) .

ای مومنان صبر کنید و محنت کشید و برای
جهاد آماده باشید و بترسید از خدا باشد
که رستگار شوید (۲۰۰) .

سوره نساء مدنی است وآن يك صد و هفتاد
و هفت آیت و بیست و چهار ركوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا
وَقِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَبِّبًا ①

بنام خدای بخشاینده مهربان .

ای مردمان به ترسید از آن پروردگار
خویش که بیافرید شمارا از یک کس و
آفرید از آن یک کس زن اورا و منتشر
ساخت ازین دو کس مردمان بسیار و زنان
بیشمار و بترسید از آن خدا که از یکدیگر
به نام اوسوال می کنید و بترسید از قطع
خویشاوندی هر آئینه خدا هست نگاهبان
بر شما (۱) .

وَالَّذِي يَتْلُو آيَاتِهِمْ أُمُورُهُمْ وَلَا تَنكِحُوا الْأَخْيَاطَ إِلَّا بِالْإِذْنِ وَالْأُكُوفِ
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهِمْ وَنَحْلِهِمْ أَصْفَاءُ ②

و بدهید به یتیمان اموال ایشان را و بدل
نکنید ناپاک را به پاکیزه و مخورید اموال
ایشان را بهم آورده باموال خویش هر
آئینه این گناهی بزرگ ست (۲) .

وَلَنْ يَخْفَؤُكُمْ إِلَّا نَفْسُطُوا إِلَى السَّعْيِ فَاكْفُهُوا
مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِثْلِي وَتِلْكَ
وَرُبِعٌ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةٌ
أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ آدَنَى الْأَقْوَلِ ③

و اگر ترسیدید که عدل نتوانید کرد
در حق دختران یتیمه پس نکاح کنید آنچه
خوش آید شمارا از سائر زنان دودو،
وسه سه، و چهار چهار، پس اگر
دانید که درین صورت نیز عدل نتوانید
کرد پس نکاح کنید يك زن رایاسریه
گیرید آنرا که مالک اوشد دستهای شما این
نزدیک تراست بآنکه جور نکنید (۳) .

وَالَّذِي تَنَالُوا صَدُوقَتُهُمْ يَخْلَفُ بَيْنَ يَدَيْكُمْ

و بدهید زنان را مهرایشان بخوشدلی و

(۱) در جاهلیت اولیای دختران یتیمان مانند (پسران عمو) ایشان را بنکاح خود
درمی آوردند و ایضای حقوق نکاح نمی کردند خدای تعالی آیت فرستاد .

عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَرِيًّا قَرِيًّا ①

اگر زنان در گذرند بخوشدلی برای شما از بعضی از آن مهر پس بخورید آن را ساز گار و خوشگوار (٤) .

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا
وَارْثًا لَهُمْ فِيهَا وَكُلُوا مِنْهُم مِّمَّا كَسَبُوا وَلَا تَأْكُلُوا
مِمَّا كَسَبُوا ②

و مدهید بی خردان را اموال خود که کرده است خدا آن را سبب استقامت معیشت برای شما و بخورائید و به پوشانید ایشان را از آن اموال و بگوئید بایشان سخن نیکو^(۱) (٥) .

وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ
مِنْهُمْ رِيْشًا فَادْفَعُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَيْهِمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا
إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا ③ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا
فَلْيَسْعَ ④ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ⑤
فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ
وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَحِيشًا ⑥

و امتحان کنید یتیمان را^(۲) تا آنگاه که رسند به حدنکاح^(۳) پس اگر دریافید از ایشان حسن تدبیر پس برسانید بایشان اموال ایشان را و غورید آن اموال را^(۴) باسراف و شتاب از ترس آنکه بزرگ شوند و هر که باشد توانگر پس باید که پرهیزگاری کند^(۵) و هر که فقیر باشد پس باید که بخورد بوجه پسندیده پس چون رسانید بایشان اموال ایشان را گواه گیرید برایشان و بس است بحقیقت خدا حساب گیرنده (٦) .

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ⑦

مردان را حصه هست از آنچه بگذارند پدر و مادر و خویشان و زنان را نیز حصه

- (۱) یعنی بر سفا حجب باید کرد و اموال ایشان که بحقیقت همه مسلمانان بآن منتفع اند بی واسطه یا بواسطه بدست ایشان داده ضائع نه باید ساخت والله اعلم .
- (۲) یعنی در ایام کودکی .
- (۳) یعنی بالغ شوند .
- (۴) یعنی در خرد سالی ایشان .
- (۵) یعنی وصی یتیم اگر توانگر باشد از اموال یتیم چیزی نگیرد .

هست از آنچه بگذارند پدر و مادر و خویشان از آنچه کم باشد از مال یا بسیار حصه مقرر کرده شده^(۱) (۷).

و چون حاضر شوند هنگام قسمت میراث خویشان^(۲) و یتیمان و گدایان پس بدهید ایشانرا چیزی از آن^(۳) و بگوئید بایشان سخن نیکو (۸).

و باید که بترسند از خدا آنانکه اگر بگذارند بعد از خود اولاد ناتوان را خائف باشند برایشان که ضائع شوند پس باید که از خدا بترسند و باید که بگویند سخن استوار^(۴) (۹).

هر آینه آنانکه میخورند اموال یتیمان را به ظلم جزاین نیست که میخورند در شکم خویش آتش را و بزودی در آیند به دوزخ (۱۰).

حکم می کند شما را خدا در حق اولاد شما که مرد راهست مانند حصه دوزن اگر اولاد میت همه دختر باشند بیشتر ازدو نفر پس ایشان راست دوسوم آنچه

و لِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ
وَمَا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ①

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينُ فَأَرْضُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ
قَوْلًا مَعْرُوفًا ②

وَالَّذِينَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً
ضَعْفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ
وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ③

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا
يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ④

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِي يَرِثُكَ مِنَ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ
لِلنَّسَاءِ الْوَرِثَةُ مِثْلُ مَا لِلرِّجَالِ وَلَئِنْ كَانَتْ أَجْدَةً وَاجِدَةً فَلَهَا
النِّصْفُ وَلَا تَرِثُونَ الْوَرِثَةَ الْوَاحِدَةَ مِنْهُمَا الشَّدَاةُ وَتَرِثُونَ

(۱) یعنی مردان و زنان هر دو حصه دارند از هر مال که باشد کم بود یا بسیار درین رد است بر اهل جاهلیت که زنان را حصه نمی دادند .

(۲) یعنی خویشان غیر وارث .

(۳) یعنی بطریق استحباب .

(۴) یعنی آنانکه اولاد داشته باشند بوجهی وصیت کنند که اولاد را ضرر نرسد و این در شرع بمقدار يك سوم مال یا کمتر از آن است والله اعلم .

كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ كُنَّ لَكُم مِّنْ وَلَدٍ وَوَرِثَةُ آبَاؤِهِ فَلَهُمُ الشُّكُّ
 فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْمِثَّةِ الشُّكُّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ
 يُوصِيْنَ بِهَا أَوْ دِيْنِ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُوْنَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ
 لَكُمْ نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ فَإِنْ كَانَ عَلَيْكُمْ مِّمَّا

میت گذاشته است^(۱) و اگر ذریتش يك دختر باشد پس او راست نیم ترکه و هست پدر و مادر میت راهریکی را از ایشان يك ششم آنچه بگذاشته است اگر باشد میت را فرزندی، پس اگر نباشد او را فرزندی و وارث او پدر و مادر او شوند پس هست مادرش را يك سوم ترکه^(۲) پس اگر باشند میت را برادران هست مادرش را يك ششم ترکه^(۳) و این تقسیم بعد از ادای وصیتی است که میت بآن فرموده یا بعد از ادای دین^(۴) پدران شما و پسران شما امید انید که کدام يك از ایشان نزدیک تر است به شما در نفع رسانیدن حصه معین کرده شد از جانب خدا هر آینه هست خدادانای استوار کار (۱۱) .

وَلَكُمْ يَصْطُ مَا تَرَكُوا أَزْوَاجُكُمْ إِنْ كُنَّ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ
 كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلِكُمُ الرِّبْعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ
 يُوصِيْنَ بِهَا أَوْ دِيْنِ وَلَهُنَّ الرِّبْعُ مِمَّا تَرَكْنَ إِنْ كُنَّ لَهُنَّ
 لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّلُثُ مِمَّا تَرَكْنَ
 مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ فَوْضُوْنَ بِهَا أَوْ دِيْنِ وَلَنْ كَانَ رَجُلٌ

و شمار هست نیمه آنچه بگذاشته اند زنان شما اگر نباشد ایشان را فرزندی پس اگر ایشان را فرزندی باشد شمارا است يك چهارم آنچه بگذاشته اند بعد از ادای وصیتی که بآن فرموده باشند یا بعد از ادای دین و زنان را ست يك چهارم آنچه

(۱) مترجم گوید حکم دو دختر نیز ثلثان است و الله اعلم .

(۲) یعنی مابقی برای پدر است .

(۳) یعنی برادران و خواهران حصه مادر را ناقص می سازند اگر چه خود چیزی نیابند و يك برادر و يك خواهر ناقص سازد و الله اعلم .

(۴) یعنی اگر وصیت باشند نخست ادای وصیت کنند و اگر دین باشد نخست ادای دین کنند .

يُورِثُ كُلَّاهُ لَوَامْرَاةٍ وَلَوْ أَنَّهُ أَوْعَضَ قُلُوبَهُمَا
 الشُّرُكُ فَإِنْ كَانُوا الْكَرَّ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثَّلَاثِ
 مَنْ بَعْدَ وَصِيَّةِ تَوْصِيٍّ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةُ
 مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَلِيمٌ ﴿١٧﴾

شما بگذاشتید اگر نه باشد شمارا فرزندی
 پس اگر باشد شمارا فرزندی پس زنان
 را ست يك هشتم آنچه بگذاشته اید بعد
 از ادای وصیتی که بآن فرموده باشید یا
 ادای دین و اگر مرد مرده که از وی میراث
 می خواهند یا زن مرده کلاله باشد^(۱)
 و او را برادری هست یا خواهری^(۲) پس
 هریک از ایشان راست يك ششم ترکه پس
 اگر اخیافان بیشتر ازین باشند پس ایشان
 باهم شریک اند در يك سوم ترکه بعد
 از ادای وصیتی که بآن فرموده شده یا بعد
 از ادای دین بغير آنکه ضرر رساننده
 باشد^(۳) حکم کرده شده است از جانب
 خدا و خدا دانای بُردبار است (۱۲) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَمَنْ يَخْلُقِ اللَّهُ وَرَسُولُهُ يَدْخُلُ جَنَّتِي
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ
 الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٨﴾

این همه حدها مقرر کرده خداست و هر که
 فرمانبرداری کند خدا و رسول او را در
 آردش به بهشت هائی که می رود زیر آن
 جوی ها جاویدان در آن و این ست
 پیروزی بزرگ (۱۳) .

وَمَنْ يُضِلَّ اللَّهُ وَرَسُولَهُ سَبُوحٌ عَلَيْهِمْ
 نَارُ السَّعِيرِ فِيهَا لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٩﴾

و هر که نافرمانی کند خدا و رسول او را
 و تجاوز کند از حدهای مقرر کرده
 او در آردش بآتش جاویدان در آن و
 او را ست عذاب رسوا کننده (۱۴) .

وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ النَّجَاشَةَ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ

آنانی که زنا می کنند از زنان شما پس گواه

(۱) و معنی کلاله آن ست که پدر و فرزند و برادر و خواهر تنی ندارد .

(۲) یعنی اخیافی .

(۳) یعنی وصیتی که زیاده از ثلث بود اعتبار ندارد و الله اعلم .

فَأَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِمْ أَزْوَاجَ مِثْلِهِمْ فَإِنْ
شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُمْ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى
يُؤْتُوهُمْ الْبُيُوتَ أَوْ يُجْعَلَ لَهُنَّ سَبِيلٌ ⑤

وَالَّذِينَ يَأْتِيَنَّهُا مِنْكُمْ فَادْفُكْنَاهَا فَيُنْثَرُ ذَرَأُهَا
فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ⑥

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ الشُّرُوءَ بِجَهَالَةٍ
ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ⑦

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ الشَّيْءَاتِ حَتَّى
إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ إِلَى اللَّهِ
وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَرَاءُ أُولَئِكَ
أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ⑧

طلبید برایشان چهارمرد ازجنس
خویش^(۱) پس اگر گواهی دادند محبوس
کنید ایشان را درخانه ها تاآنکه عمر
ایشان را تمام کند مرگه یا مقررکنند
خدای تعالی برای ایشان راهی^(۲) (۱۵) .

وآن دوکس که زنا می کنندازشماپس آزار
دهید ایشان را پس اگر توبه کردند
ونیکوکاری پیش گرفتند پس اعراض کنید
ازتعذیب ایشان هر آئینه خدا هست توبه
پذیر مهربان^(۳) (۱۶) .

جزاین نیست که وعده قبول توبه لازم
برخداست برای آن کسان که میکنند
معصیت را به نادانی بعد ازآن توبه کنند
بزودی^(۴) پس آن گروه است که خداوند
توبه وبازگشت آنان رامی پذیرد وهست
خدا دانای استوارکار (۱۷) .

ونیست وعده قبول توبه آن کسان را که
می کنندمعاصی تاآنگاه که پیش آیدکسی
را ازایشان مرگه، گفت هر آئینه من توبه
کردم الحال ونه آن کسان را ست که کافر
بمیرند این گروه آماده ساختیم برای ایشان
عذاب درد دهنده (۱۸) .

(۱) یعنی از مسلمانان .

(۲) بعد این آیت خدای تعالی راهی مقررکردو آن رجم . ثیب وجلد بکر است پس
اکنون حکم حبس نیست والله اعلم .

(۳) این آیت مجمل است ودراحدیث آمده است که بکر آزاد را صدتازیانه، بایدزد و
ثیب آزاد را سنگسار باید کرد وغلام راپنجاه تازیانه بایدزد والله اعلم .

(۴) یعنی پیش ازحضور مرگه .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا
تَعْضُلُوهُنَّ لِيَنْدَحِبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْنَهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَاحِشَةٍ مُبِينَةٍ وَعَلَيْكُمْ وَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ
فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ⑤

وَأَنْ أَذْهَبْتُمْ الْصَّيِّدَ إِلَيْكُمْ كَانَ رِزْقُ الْغَايِبِ عَلَيْكُمْ لِمِثْلِ
رِزْقِ الْغَايِبِ فَلَا تَأْخُذُوا بِمَا آتَاكُمْ اللَّهُ مِنَ الْغَايِبِ وَلَا تَحِبُّوا
إِلَيْهَا ⑥

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ
بَيْتًا فَأَعْلَيْنَهَا ⑦

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ
إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ⑧

ای مومنان حلال نیست شمارا آنکه میراث گیرید زنان را و ایشان ناخوش باشند^(۱) و منع نکنید ایشان را^(۲) تا بدست آرید بعض آنچه داده اید ایشان را مگر اینکه آنان دچار گناه آشکاری شوند (میتوان ایذا داد) و زندگانی کنید بازنان بوجه پسندیده زیرا که اگر ناپسند کنید ایشان را پس شاید که ناپسند کنید چیزی را و پیدا کند خدای تعالی در آن چیز خیر بسیار (۱۹) .

و اگر بخواهید تبدیل کردن زنی بجای زنی و داده باشید یکی را از ایشان قنطاری^(۳) پس باز بگیرید از آن مال چیزی را آیامی گیرید آن را به ستم و تعدی آشکار (۲۰) . و چگونه می گیرید آن را حال آنکه رسیده است بعض شمایه بعضی^(۴) و گرفتند زنان از شما عهد محکم را^(۵) (۲۱) .

و نکاح نکنید کسی را که نکاح کرده باشند با او پدران شما از زنان مگر آنچه گذشت (عفو است) هر آئینه این هست کاربرد و مبعوض و این بدراهی است (۲۲) .

(۱) اهل جاهلیت زنان را نیز از جمله میراث می دانستند ولی میت اگر می خواست بجزرد (نکاح خود) می آورد و اگر می خواست منع میکرد که با اجنبی نکاح کند تا آنکه حق تعالی این آیت فرستاد .

(۲) یعنی از نکاح بهره خواهند .

(۳) یعنی مال بسیار در مهر داده باشید .

(۴) یعنی مباشرت کردید .

(۵) یعنی ایجاب و قبول بحضور شهود در میان آمد .

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَوَّلَاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ
وَبَنَاتُ أَخَوَاتِكُمُ الرَّحِمَاتِ وَأَقْرَبُونَ إِلَيْكُمْ أَرْضَعْتُمْ أَوْ حَلَلْتُمْ
مِنْ الرِّضَاعَةِ وَأُمَّهُنَّ نِسَاءُكُمْ وَلِلرِّجَالِ أَنْ يَتَزَوَّجُوا مِنْ بَنَاتِهِمْ
مِنْ نِسَائِهِمْ الَّتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ كُنْتُمْ تَزَوَّجُوا فَلَاحِبَّكُمْ
فَلَاحِبَّكُمْ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ
وَأَنْ تَتَزَوَّجُوا مِنْ الرِّجَالِ الْأَقْرَبِينَ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥﴾

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كُتِبَ
اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُجَلَ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَنْبَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ
مُعْتَمِدِينَ عَلَى مَسْجِدٍ فَمَا اسْتَبَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَلَهُنَّ
أُجُورُهُنَّ فَرِيضَةً وَلَكُمْ جُنَاحٌ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ تَعْدِ
الَّذِي بَيْنَهُنَّ وَاللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٦﴾

حرام کرده شدند بر شما مادران شما
ودختران شما وخواهران مادران شما وودختران
برادر وودختران خواهر و آن مادران شما که شیر
داده اند شمارا^(۱) وخواهران شما
از جهت شیرخوارگی و مادران زنان شما
ودختران زنان شما که درکنار شما
پرورش می یابند ازبطن آن زنان که شما
وطی کردید بایشان پس اگر وطی نکرده
باشید بایشان پس هیچ گناه نیست بر شما
وزنان پسران شما که ازپشت شما باشند^(۲)
وحرام کرده شد آنکه جمع کنید میان
دوخواهر مگر آنچه گذشت (عفو است) هر
آئینه خدا هست آمرزنده مهربان (۲۳) .

وحرام کرده شدند زنان شوهردار مگر
آنچه مالک اوشده است دست های شما^(۳)
لازم ساخته است خدا بر شما و حلال
کرده شد شمارا ماسوای این همه محرمات
(حلال کرده شد) که طلب نکاح کنید
باموال خویش عفت طلب کنان نه به
شهوت رانی^(۴) پس کسی که استمتاع
کردید باوی از زنان بدهید ایشان را مهر

(۱) یعنی دایه ها .

(۲) یعنی پسر خوانده نه باشد .

(۳) یعنی اگر زنی را از دارالحرب اسیر کرده اند نکاح و تَسْرَى اوصحیح
بودهرچند آنجا زوج داشته باشد والله اعلم .(۴) یعنی نکاح صحیح آن ست که مهر باشد و مؤبد باشد بحسب ظاهر زیرا که چون
حاجت جماع همیشه است واحصان بدون عقد مؤبد حاصل نشود والله اعلم .

ایشان که مقرر کرده شده^(۱) و نیست
بر شما گناهی در آنچه بایکدیگر راضی
شدید بعد از مهر مقرر^(۲) هر آئینه خدا
هست دانای استوار کار (۲۴) .

و هر که نتواند از شما از جهت توانگری که
نکاح کند زنان آزاد مسلمان را پس باید که
نکاح کند از آنچه مالک او شده است
دست شما (مراد کنیزکان شما اند که
مسلمان باشند) و خدا دانای تراست بایمان
شما بعضی شما از جنس بعضی است^(۳) پس
نکاح کنید کنیزکان را با اجازه اهل ایشان
و بدهید ایشان را مهر ایشان بخوش
خوئی در حالیکه عقیقه باشند نه زناکننده
نه دوست پنهانی گیرنده^(۴) پس چون
در حباله زوج آمدند اگر زنا کنند پس
برایشان است نیم مقدار آنچه بر زنان
آزاد است از عقوبت^(۵) نکاح کنیزکان
کسی راست که بترسد از گناه از شما
و آنکه صبر کنید بهتر است شمارا خدا
آمرزنده مهربان است (۲۵) .

وَمَنْ لَّمْ يَتَّخِذْ مِنْكُمْ طَوْلًا لَّا يَكُنِ الْمُحْصَنَاتُ الْمُؤْمِنَاتِ
فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَمِنْكُمْ الْمُؤْمِنَاتُ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
بِأَيْمَانِكُمْ بِعَظْمِكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَأُولَئِكَ بِيَاذِنِ
أَهْلِهِمْ وَاتُّوهُنَّ أَجُورُهُنَّ بِالْعُرْوَةِ الَّتِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَلَا مُغْنِيَاتُ الْخُدَّاءِ فَإِذَا أَحْصَيْنَ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ
فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ
لِأَنَّهُنَّ الْغَنَى وَلَهُنَّ نِكَاحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتُ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذَكِيذٌ ۝

- (۱) یعنی بجماع تمام مهر لازم میشود والله اعلم .
- (۲) یعنی بعد مقرر کردن اگر بتراضی زیاده یا کم کنید باک نیست والله اعلم .
- (۳) یعنی کنیزکان نیز بنات آدم اند والله اعلم .
- (۴) فارق در نکاح و اتخاذ اخدان شرط شهود است و در احصان و سفاح مؤید بودن عقد بحسب ظاهر والله اعلم .
- (۵) یعنی پنجاه تازیانه و اگر در حباله زوج نباشد نیز عقوبت او پنجاه تازیانه است زیرا که ذکر این قید بجهت نفی احتمال زیاده است و این معنی در حدیث مبین شده والله اعلم .

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّيبَ الَّتِي فِي قُلُوبِكُمْ وَيُتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٢٣﴾

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ يُبْذَلُوا إِلَيْهَا ﴿٢٤﴾

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ رِجَالَكُمُ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ بَدَلُوا الْمَالَ عَلَى يَدَيْهِمْ إِذَا كَانَ لَكُمْ جَارَةٌ فَزُكُوا عَنْهَا وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَدُونَ وَالْزَّوْجَ وَتَدُونَ لَهُ وَالْزَّوْجَ وَتَدُونَ لَهُ وَالْزَّوْجَ وَتَدُونَ لَهُ

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدَّ غَدَابًا وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ حُكْمٌ وَأَنَّ اللَّهَ يَسِيرٌ ﴿٢٦﴾

إِنْ تَحِبَبُوا الْبِرَّ أُولَئِكَ شَهْرُكُمْ مِنْكُمْ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدَّ غَدَابًا وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ حُكْمٌ وَأَنَّ اللَّهَ يَسِيرٌ ﴿٢٧﴾

وَلَا تَسْتَوُوا أَصْلَ اللَّهِ بِهِ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ

می خواهد خدا که بیان کند برای شما وبنماید شمارا راه های کسانی که پیش از شما بودند و برحمت باز گردد بر شما و خدا دانای استوار کار است (۲۶).

و خدا می خواهد که برحمت باز گردد بر شما و می خواهند آنانکه پیروی شهوات می کنند که کجروی کنید کجروی عظیم (۲۷).

می خواهد خدا که سبک کند از شما و انسان ضعیف آفریده شده است (۲۸).

ای مؤمنان مخورید اموال خود را در میان خویش بنالحق^(۱) مگر اینکه آن دادستد تجارت باشد بعد رضامندی یکدیگر از شما و مکشید خویشان را هر آئینه خدا هست به شما مهربان (۲۹).

و هر که چنین کند به تعدی و ستم پس بزودی در آریمش به دوزخ و این بر خدا آسان است (۳۰).

اگر احتراز کنید از کبائر منهایت ناپود سازیم از شما صغائر شمارا و در آریم شمارا بمحل گرامی^(۲) (۳۱).

و آرزوی مکنید مرتبه ای را که خداوند به آن برتری داده بعضی را از شما بر بعضی

(۱) یعنی مال يك دیگر بنالحق نباید خورد.

(۲) گناه کبیره آنست که بر آن خدمشروع شده یا وعده دوزخ کرده آمده یا بکفر مشغول شده در قرآن یا سنت صحیح و هر که از کبائر اجتناب کند صغائر او را نماز و روزه و صدقه ناپودی سازد والله اعلم.

مردان را هست بهره از آنچه حاصل کرده اند و زنان راهست بهره از آنچه حاصل کرده اند و بطلید ازدرگاه خدا ازبخشاش اوهر آئینه خداهست همه چیزدانا (۳۲) .

ومقررکردیم وارثان برای هر چیزی از آنچه گذاشته اند پدرومادروخویشان وکسانیکه ایشان را مربوط ساخته است عهدهای شمایس بدهید ایشان را بهره ایشان هر آئینه خدا هست برهمه چیزحاضر^(۱) (۳۳) .

مردان تدبیر کارکننده تسلط دارند برزنان به سبب آنکه فضل نهاده است خدا بعض آدمیان را بر بعضی^(۲) و بسبب آنکه خرج کردند ازاموال خویش پس زنان نیکوکار فرمانبردارند، نگاهدارنده اند^(۳) درغیبت زوج به نگاه داشت خدا^(۴) و آن زنان که میترسید ازنافرمانی ایشان پس پنددهید ایشان را و ترک کنید ایشانرا درخواب گاه^(۵) و بزیند ایشان را پس اگر فرمانبرداری شماکردند پس جستجو

مِمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ وَسَأَلَ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝

وَكُلٌّ جَعَلْنَا مَوْلَىٰ وَمَلَائِكَةُ الْوَالِدِينَ وَالَّذِينَ
عَقَدْتَ أَيْمَانُكُمْ فَأَوْفُوا نَصِيْبَهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝

الَّذِينَ جَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ عَلَى الْوَسْءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى
بَعْضٍ وَبِمَا آتَيْنَاهُم مِّنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَالَّذِينَ هُمْ يُحْفَظُونَ
لِلغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ۚ وَالَّذِينَ عَمَّا قُورُونَ تُشَوَّرُهُمْ
وَأَمْرُهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُمْ ۚ فَإِنِ اطَّعْتُمْ
فَلَا تَجْعَلُوا عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

- (۱) یعنی حلیف را رعایت کردن یا وصیت کردن میتواند وایشانرا در میراث دخل نیست و میراث برای اقربا مقرر کرده شده است والله اعلم .
- (۲) یعنی بسبب آنکه مردان در اصل جبلت برتر اند از زنان .
- (۳) یعنی مال و آبرو را .
- (۴) در این آیت بیان فرمود که مرد فرمان روا است بسبب فضل جبلی و بسبب انفاق وزن صالحه کسی است که فرمانبرداری کند و حفظ مال - و آبرو - نماید والله اعلم .
- (۵) یعنی مباشرت مکنید .

وَأَنْ يَخْشَوُا رَبَّهُمَا فَاِذْعَبُوا حَکْمًا مِّنْ أَهْلِهَا
وَحَکْمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدُوا إِصْلَاحًا يُوَفِّقُ اللَّهُ بَيْنَهُمَا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٤﴾

مکنید برایشان را می را^(۱) هر آئینه
خدا هست بلند مرتبه بزرگ قدر (۳۴) .
و اگر ترسیدید (ای حاکمان) اختلاف
میان زن و شوهر پس برگزینید صلاح
کاری از خویشان مرد و صلاح کاری
از خویشان زن اگر این صلاح کاران
بخوانند صلح را البته موافقت آرد خدا
در میان ایشان هر آئینه هست خدا دانای
آگاه (۳۵) .

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَاللَّهُ دِينُ إِحْسَانًا
وَيَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالسَّكِينِ وَالْمُجَارِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْمُجَارِذِي الْجَنِّبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنِّبِ وَالْبَيْنِ السَّيِّئِ وَمَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنْ اللَّهُ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
غَفِيًّا لَّا يَخْوُزَا ﴿٣٥﴾

و بپرستید خدا را و شریک او مقرر مکنید
چیزی را و به پدر و مادر نیکوکاری کنید
و بخویشان و یتیمان و گدایان و همسایه
خویشاوند و همسایه اجنبی و به هم نشین
برپهل و نشسته و به مسافر و بآنچه دست
شما مالک اوشد^(۲) هر آئینه خدا دوست
ندارد کسی را که باشد متکبر خود ستاینده
(۳۶) .

لِلَّذِينَ يَخُلُونِ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ
مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاعْتَدُوا لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٦﴾

کسانیکه آنان بخل می کنند و مردمان را
به بخل وامی دارند و می پوشند آنچه خدا
داده است ایشان را از فضل خود و آماده
ساخته ایم برای کافران عذاب رسواکننده
(۳۷) .

وَالَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ
لَهُ قَرِينًا سَاءَ قَرِينًا ﴿٣٧﴾

و آنان را که خرج می کنند اموال خود را
برای نمودن مردمان و معتقد نیستند بخدا
و نه بروز قیامت و هر که شیطان یار او باشد

(۱) یعنی به حيله ايجادادن تجسس مکنید و الله اعلم .

(۲) یعنی غلامان و کنیزکان .

پس وی بدياری است (۳۸) .

وچه زیان بود برایشان اگر ایمان می آوردند بخدا و روز آخر و خرج می کردند از آنچه خداداده است ایشان را و هست خدا بایشان دانا (۳۹) .

وهر آئینه خدا ستم نمی کند وزن ذره ای و اگر آن عمل نیکی باشد چند برابر کندش و بدهد از نزد خود مزد بزرگ (۴۰) .

پس چه حال باشد آنگاه که بیاریم ازهر قومی گواهی را و بیاریم ترا گواه براین امت (۴۱) .

انروز آرزو کنند آنانکه کافر شدند و نافرمانی پیغامبر کردند کاش برایشان زمین هموار کرده شود^(۱) و پنهان نکنند از خدا هیچ سخنی را (۴۲) .

ای مومنان به نماز نزدیک شوید حال آنکه شما مست باشید تا آنکه به فهمید آنچه بزبان می گوئید^(۲) و به نماز نزدیک شوید در حال جنابت تا آنکه غسل کنید مگر آنکه مسافر باشید و اگر بیمار باشید یا مسافر یا بیاید کسی از شما از جای قضاء حاجت یا مباشرت زنان کنید و نیاید آب را پس قصد کنید به زمین پاک پس مسح کنید برویهای خویش و دست های خویش هر آئینه هست خدا عفو کننده بخشاینده (۴۳) .

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَأَمْنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَقَدْ آمَنَتَا
رَبَّهُمَا اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِرِيمٍ عَلِيمًا ۝

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً يَضَعُهَا
وِزْرَتٍ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ۝

ثَلَاثٌ إِذَا جِئْتُمْ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَاكَ
عَلَى هَذِهِ الشَّجَرَةِ ۝

يَوْمَ يَدْعُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصُوا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّى
بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَآ يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَى
حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنْأَلًا لِرَبِّ سَبِيلٍ
حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَلَاظِ أَوْ لَسْتُمْ مِنَ النِّسَاءِ فَلَمْ يَجِدُوا
مَاءً فَتَمَسَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ۝

(۱) یعنی از ایشان نامی و نشانی نماند .

(۲) این حکم قبل از تحریم خمر بود بعد از آن مستی بالکلیه حرام شد والله اعلم .

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا نُصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُشْكِرُونَ
الضَّلَّةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَتَمَنَّوْا السَّبِيلَ ﴿٥٧﴾

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا ذُو قُوَّةٍ
يَا لَلْوَيْبِ ۖ ﴿٥٨﴾

مِنَ الَّذِينَ هَآؤُلَاءِ يُخْرِفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ
وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمِعْ غَيْرَ مَسْمُوعٍ وَرَاعِنَا
لَيَا لَيْسَ بِهِمْ وَطَعْنًا فِي الَّذِينَ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا
وَاطْعَنَّا وَاسْمِعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمًا
وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ يَلْكُمُ فِيهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ أَمَّا إِلَيْنَا مَصَدِّقًا لِمَا
مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَقُولَ وَجْهًا فَذَرْهَا عَلَىٰ أَهْلِهَا

آیندید (۱) کسانی که داده شده اند بهره
ای از کتاب (یعنی یهود) می ستانند
گمراهی را و می خواهند که شما گم کنید
راه را (۴۴).

و خدا داناتراست به دشمنان شما و خدا
دوست بس است و خدایاری دهنده بس
است (۴۵).

از یهود گروهی هستند که تغییر می دهند
کلمه هارا از جای آن ها و می گویند (۲)
شنیدیم و نافرمانی کردیم و می گویند
«اسمع غیر مسمع و راعنا» می پیچانند
سخن را بزبان خویش و طعنه می
زنند در دین و اگر ایشان می گفتند شنیدیم
و فرمانبرداری کردیم و بجای «اسمع غیر
مسمع» اسمع می گفتند و بجای «راعنا»
انظرنا هر آئینه بهتری بود ایشان را و
درست تر ولیکن لعنت کرده است ایشان
را خدا بسبب کفر ایشان پس ایمان نمی
آرند مگر اندکی (۳) (۴۶).

ای اهل کتاب ایمان آرید بآنچه
فرود آوردیم، باور کننده آنچه باشماست

(۱) مترجم گوید که خدای عزوجل در رد یهود و تعداد قبایح ایشان آیات فرستاد .

(۲) یعنی بزبان حال .

(۳) مترجم گوید پیچانیدن سخن آنست که سب را چنان در کلام خلط کنند که کسی
نشناسد «واسمع غیر مسمع» دومعنی دارد یکی آنکه بشنو در حالتیکه معظم و محترمی و
کسی باتو خلاف رضای تونواند گفت دیگر آنکه بشنودر حالتی که محقری و کسی
باتو سخن نمی گوید و راعنا نیز دومعنی دارد یکی آنکه رعایت کن ما را دیگر احق
رعونت دارنده غرض ایشان سب بود کلمه محتمل معین می گفتند والله اعلم .

أَوْ لَعْنَهُمْ كَمَا لَعَنَّاهُ أَصْحَابَ النَّبِيِّ وَكَانَ اللَّهُ مُقُولًا ﴿٥٠﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٥١﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ رَبُّهُوَ رَبُّهُم بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يَذِلُّهُمُ قَبِيلًا ﴿٥٢﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ يَقْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَيْدَ وَكَفَى بِهِ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٥٣﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالْكَاثُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ﴿٥٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٥﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٧﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٩﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦١﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٢﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٣﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٤﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٥﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٧﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٦٩﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٧٠﴾

پیش از آنکه محوکیم صورت هایی را پس بگردانیمش بر شکل پشت سر یا لعنت کنیم ایشان را چنانکه لعنت کردیم اهل شنبه را و هست اراده خدا شدنی (۴۷) .

هر آئینه خدا نمی آمرزد که او را شریک مقرر کرده شود و می آمرزد غیر از آن هر کرا خواهد و هر که به خدا شرک ورزد هر آئینه افترا بسته است گناهی بزرگ را (۴۸) .

آیا ندیدی بسوی کسانی که ستایش می کنند خود را بلکه خدا ستایش می کند هر کرا خواهد و ستم کرده نخواهند شد مقدار رشته ای (۴۹) .

به بین چگونه می بندند برخداد روغ را و این گناه آشکار او را پس است (۵۰) .

آیا ندیدی بسوی کسانی که بهره از کتاب داده شدند ایمان می آورند به بت و معبود باطل و می گویند در حق مشرکان که ایشان راه یابنده تراند از مسلمانان (۵۱) .

ایشان آن گروه اند که لعنت کرد خدا ایشان را و هر که لعنت کندش خدا پس نخواهی یافت مرا و یاری دهنده (۵۲) .

آیا ایشان راهست بهره ای از پادشاهی پس

(۱) یعنی می گویند که بنی اسرائیل برگزیدگان خدایند ایشان را عذاب نخواهد شد مگر چند روز .

(۲) درین آیت تعریض است بآن که یهود روز احزاب مددگار مشرکان شدند .

نَقِيرًا ۝

آن هنگام ندهند بمردمان مقدار نقیری^(۱)
(۵۳).

ایاحسد می کنند بمردمان بر آنچه ایشان
را داده است خدای تعالی از فضل خود
پس هر آینه مادادیم آل ابراهیم را کتاب
ودانش ودادیم ایشان را پادشاهی بزرگ
(۵۴).

پس از کفار کسی هست که ایمان آورد بان
کتاب و از ایشان کسی هست که باز
داشت از وی و کفایت ست دوزخ آتش
افروخته (۵۵).

هر آینه کسانی که کافر شدند بآیات ما
زود درآریم ایشان را باتش هرگاه که بخته
گرد پوستانهای ایشان بعوض پیدا کنیم
برای ایشان پوستهای دیگر غیر از آن
تابچشد عذاب را هر آینه خدا هست
غالب استوارکار (۵۶).

وکسانی که ایمان آوردند و کارهای شائسته
کردند زود درآریم ایشان را به بوستانهایی که
میرود زیر آن جوی ها جاویدان آنجا همیشه،
ایشان راست آن جا زنان پاک کرده شده
و درآریم ایشان را بسایه نیک (یعنی
راحت تمام) (۵۷).

هر آینه خدا می فرماید شمارا که ادا کنید
امانت هارا به اهل آن ومیفرماید که
براستی حکم کنید چون حاکم شوید میان

أَمْ يَحْسَدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
فَقَدْ اتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ۝

فَيَنْهَوْنَ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّقَهُ وَكُنْ بِجَهَنَّمَ
سَوِيرًا ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْآيَاتِ سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ
جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَنْهَارٌ مُطَهَّرَةٌ
وَسَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ۝

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ
بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَعْلَمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ۝

(۱) نقیر غلاف نازکی است که بر پشت خسته خرما می باشد .

مردمان هر آئینه نیکو چیز است آنچه
خدا بآن پند میدهد شمارا هر آئینه
خدا هست شنوای بینا^(۱) (۵۸) .

ای مومنان فرمانبرداری کنید خدارا و
فرمانبرداری کنید پیغامبر را و فرمان
روایان را از جنس خویش پس اگر
اختلاف کنید در چیزی پس برگردانید
اورا بسوی خدا و پیغامبر اگر اعتقاد
دارید بخدا و روز آخرت این بهتر است
و نیکوتر باعتبار عاقبت^(۲) (۵۹) .

آیندیدی بسوی کسانی که گمان می کنند
که ایمان آوردند بآنچه بسوی تونازل
کرده شده است و بآنچه پیش از تونازل
کرده شد، می خواهند که قضایای خویش
رفع کنند بسوی سرکش و حالانکه
فرموده شد ایشان را که منکر وی شوند
و شیطان می خواهد که گمراه سازد
ایشان را گمراهی دور (۶۰) .

و چون گفته شود بایشان بیایید بسوی آنچه
نازل کرده است خدا و بسوی پیغامبر
می بینی منافقان را باز می ایستند

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي
الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ
وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
فَإِنَّ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۝

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ
وَمَا أَتُوا مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَّبِعُوا آلَ الْكَافِرِينَ
وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ
يُقِيلَهُمْ صَلَاتًا يَنْعِينَهَا ۝

وَلَا أَقِيلَ لَهُمْ تَعَالُوا إِلَى مَا نُزِّلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ
رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ۝

(۱) درین آیت اشاره است بقصه عثمان حجبی که مفتاح کعبه ازدست وی گرفتند
و مردمان آن را از حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم طلب کردند آنحضرت قبول
نموده بعثمان رد فرمود .

(۲) مردم ضعیف الایمان در خلاف هوای نفس بحکم شرع راضی نمی شدند و گاهی
بکاهنان و رؤسای کفر رجوع می کردند چون آنحضرت ایشان را براین معنی
تذییر یا تهدید فرمود سوگند خوردند که مخالفت آن حضرت مقصود ما نیست
خدای تعالی درین باره آیات فرستاد .

از توباعراض (۶۱) .

پس چه حال است آنگاه که برسد بایشان مصیبتی بسبب آنچه پیش فرستاده است دستهای ایشان پس هرگاه بیایند نزد تو قسم می خورند بخدا که نخواسته بودیم مگر نیکوکاری و موافقت کردن را^(۱) (۶۲) .

این گروه آنانند که می داند خدا آنچه در دل های ایشان است پس اعراض کن از ایشان^(۲) و پندده ایشان را و بگو بایشان سخنی مؤثر در دلهای ایشان (۶۳) .

و نه فرستادیم هیچ پیغامبری را مگر برای آنکه اطاعت کرده شود بحکم خدا و اگر این جماعت وقتیکه ستم کردند برخویشتن می آمدند نزد تو پس آمرزش طلب می کردند از خدا و طلب آمرزش کرد برای ایشان پیغمبر هر آینه می یافتند خدارا توبه پذیر مهربان (۶۴) .

پس قسم به پروردگار تو که ایشان مسلمان نه باشند تا آنکه حاکم کنند ترادراختلافی که واقع شد میان ایشان باز نیابند در دلهای خویش تنگی از آنچه حکم فرمودی و قبول کنند بانقیاد (۶۵) .
و اگر مامی نوشتیم^(۳) برایشان که بکشید خویشتن را یا بیرون شوید از خانه های

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
ثُمَّ جَاءُوكَ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا أَحْسَنًا
وَتُوفِيقًا ۝

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ قَاعْرَضُوا عَنْهُمْ
وَعَظَمُوا وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ۝

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ
إِذْ كَلَّمُوا الْقَوْمَ ثُمَّ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ
لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ۝

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُخْلِفُوا فِيمَا شَجَرِ
بَيْنَهُمْ ثُمَّ لِيَحْجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ
وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۝

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ اقْرَحُوا

(۱) یعنی مردمان خصوم .

(۲) یعنی از قتل ایشان .

(۳) یعنی واجب می کردیم .

مِنْ دِيَارِكُمْ مَا قَلِيلٌ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّكُمْ
فَعَلُوا مَا يُوعَدُونَ بِهِ لَكَانَ غَيْرَ آلِهِمْ وَأَشَدَّ تَبِيئًا ۝

وَإِذَا أَلَيْسَ لَهُمْ مِنَ الدِّنَارِ أَجْرٌ عَظِيمًا ۝

وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ مَرْغَبَاتٌ مُتَشَفِّعَاتٌ ۝

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْقِدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
وَحَسَنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ۝

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اخذُوا حُرْمَتَكُمْ فَاذْكُرُوا
تُبَاتٍ أَوْ تَرْوُوا جَمِيعًا ۝

وَإِنْ مِنْكُمْ لَشَرٌّ لِكَيْتَرَنَّ فَإِنْ أَصَابَكُمْ مُصِيبَةٌ قَالِ
قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْنَا إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۝

وَلَكِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ كَأَن لَّمْ
تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلَيْتُنَّ لَمْتُ مَعَهُمْ

خویش نمی کردند این کار را مگر
اندکی از ایشان و اگر می کردند آنچه بآن
پند داده می شدند هر آئینه بهتر بودی
ایشان را و محکم تر در استواری دین (۶۶).
و آنگاه البته می دادیم ایشان را از نزد
خویش مزد بزرگ (۶۷).

و هدایت می کردیم ایشان را براه راست
(۶۸).

و هر که فرمان برد خدا و رسول را پس این
جماعت همراه آن کسانی که انعام کرده
است خدا بر ایشان از پیغمبران و صدیقان
و شهیدان و صالحان و چه خوبند
آنها از جهت رفاقت (۶۹).

این بخشایش از خدا است و بس ست خدا
دانا^(۱) (۷۰).

ای مسلمانان برگزید سلاح خود را پس
بیرون روید گروه گروه شده یابرون روید
همه با هم (۷۱).

و هر آئینه بعضی از شما آنست که درنگ
می کند پس اگر برسد به شما مصیبتی
بگویند انعام کرد خدا بر من چون نبودم
حاضر بایشان (۷۲).

و اگر به رسد به شما نعمتی از خدا البته
بگویند گویا هرگز نبود میان شما و میان

(۱) مترجم گوید مردم ضعیف الاسلام در اول اسلام که جهاد فرض نشده بود دعوت
اسلام قبول نمودند و چون جهاد فرض شد از آن تقاعد کردند و از بعضی کلمات
منافقانه سر بر می زد و بعضی با مخالفین هم زبان شده خلاف رضای آنحضرت رای
می دادند خدای تعالی درین باره آیات فرستاد .

فَأُفْزِرُ فَوْرًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾

وی دوستی کاش می‌بودم با ایشان پس می‌یافتم مطلب بزرگ را (۷۳) .

پس باید که جنگ کنند در راه خدا آن مومنان که می‌فروشدند زندگانی دنیا را بآخرت و هر که جنگ کند در راه خدا پس کشته شود یا غالب آید بدهیمش مزد بزرگ را (۷۴) .

و چیست شمارا که جنگ نمی‌کنید در راه خدا و برای بیچارگان از مردان و زنان و کودکان^(۱) آنانکه می‌گویند ای پروردگار ما بیرون آرمارا ازین ده که ستمکارانند اهل آن و مقررکن برای ما از نزد خود کارسازی و مقرر کن برای ما از نزد خودیاری دهنده (۷۵) .

مومنان می‌جنگند در راه خدا و کافران می‌جنگند در راه معبود باطل پس جنگ کنید بادوستانِ شیطان هر آئینه حیلۀ شیطان سست است (۷۶) .

آیندید بسوی کسانی که گفته شد ایشان را بازدارید دستهای خود را^(۲) و برپاکنید نماز را و بدهید زکوة را^(۳) پس چون نوشته شد برایشان جنگ ناگاه گروهی ازایشان می‌ترسند از مردمان مانند ترسیدن از خدا یا بیشتر و گفتند ای

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُغْتَلَبْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمُ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الظَّالِمِينَ فَيَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَتَلَاكِبُوا عَلَيْهَا اقْتَالًا إِذْ أَمْرُنَ مِنْهُمْ يَجْحَثُونَ النَّاسَ لَخَشِيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ

(۱) یعنی گرفتاران بدست کفار .

(۲) یعنی جنگ مکنید .

(۳) یعنی پس قبول کردند .

كُتِبَ عَلَيْهَا الْقِتَالُ وَهُنَّ لَاحِرٌ قَلِيلٌ أَلْجَأُ لِقَائِهِمْ قُلُوبٌ
مِّنَ الَّذِينَ قَبِلُوا الْآخِرَةَ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا يُظْلَمُونَ
شَيْئًا ۝۴

پروردگار ماچرانوشتی برماکارزار چرازنده
نگذاشتی مارا تاوقتی نزدیک بگوهره
مندی دنیا اندک است و آخرت بهتر است
کسی را که پرهیزگاری کند و ستم کرده
نخواهید شد مقدار رشته ای (۷۷) .

أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ
مُّسَيَّدَةٍ وَإِن يَصِيبَهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِندِ اللَّهِ
وَإِن يَصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِندِ اللَّهِ قُلْ كُلٌّ
مِّنْ عِندِ اللَّهِ قُلْ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ ۝۵

هر جاکه باشید دریابد شمارا مرگ
واگرچه باشید در محل های محکم و اگر
برسد بایشان نعمتی گویند این از نزد
خداست و اگر برسد بایشان شدتی
(یعنی سختی) گویند یا محمد این از نزد تست
بگوهره از نزد خدا است پس چه حال
است این قوم را نزدیک نیستند که بفهمند
سخنی را (۷۸) .

مَا أَصَابَكُم مِّنْ حَسَنَةٍ مِّنْ اللَّهِ وَكَأَنَّكَ مِنَ سَيِّئَاتِهِ فَبِئْسَ
تَفْسِيرًا وَأَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ رَسُولًا وَكَلَّمَا اللَّهُ شَهِيدًا ۝۶

آنچه رسید به تو از نعمت پس از خداست
و آنچه رسید به تو از محنت پس از نزد
نفس تست و فرستادیم ترا برای مردمان
پیغامبری و بس است خدا حاضر و گواه
(۷۹) .

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فِتْنًا
أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حُمُودًا ۝۷

هر که فرمانبرداری کند پیغامبر را پس هر
آئینه فرمانبرداری خدا کرد و هر که
اعراض کرد پس نفرستادیم ترا برایشان
نگهبان^(۱) (۸۰) .

(۱) یعنی این کلمه حق است که خیر از جانب خدا است و شر از جانب بنده لیکن
مقصود این مردم ازین کلمه درست نیست و آن اینست که جهاد با جمیع قبائل عرب
معقول نیست پس اگر فتح باشد بس نعمتی غیر مترقب است و اگر هزیمت باشد
موافق حال این تدبیر است و چون جهاد بامر الهی همه خیر است عقل را
در آنجا دخل دادن صحیح نه باشد والله اعلم .

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ أَذًا بَرَزُوا مِنْ عِندِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ
مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبْهِيُونَ فَأَعْرِضْ
عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ٥١

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ اللَّهِ
لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ٥٢

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَذًا غَوَّاهُ وَكَوَرَدُهُ
إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَرْحَامِ لَهُمْ تَحْلِيمَةٌ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ
مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَفُتِنْتُمُ الشَّيْطَانَ
إِلَّا وَكَيْلًا ٥٣

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسُكَ وَنَجْزِ
الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِيَكُمْ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ
بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ٥٤

مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِمَّا فُتِنَ عَنْهَا وَمَنْ يُشْفَعْ

ومی گویند دردل ما فرمانبرداریست پس
چون بیرون روند از نزد تو گروهی از
ایشان بوقت شب رای زنند غیر آنچه
تومی فرمائی و خدایمی نویسد یعنی درنامه
اعمال آنچه شب می گویند پس اعراض
کن از ایشان و توکل نمابر خدا و خدا
کارسازنده بس است (۸۱).

آیاتأمل نمی کنند قرآن را و اگر می بود
از نزد غیر خدا البته می یافتند درواختلاف
بسیار (۸۲).

ووقتیکه بیاید نزد ایشان خبری ازایمنی
یا ترس مشهور سازند آن را واگر
برمیگردانیدند آن را بسوی پیغامبر و
بسوی فرمان رویان از اهل اسلام هر آینه
می یافتند مصلحت آن خبر را آنانکه
از ایشان میتوانند بر آوردن مصلحت آن
واگر نمی بود بخشایش خدا بر شما
و رحمت اوابته پیروی می کردید شما
شیطان را مگر اندکی (۸۳).

پس جنگ کن (یا محمد) در راه خدا
بر تو مؤاخذه نیست مگر از جان تو و رغبت
ده مسلمانان را^(۱) نزدیک است که
موقوف سازد خدا جنگ کافران را و خدا
سخت تراست باعتبار جنگ و سخت
تراست باعتبار عقوبت (۸۴).

هر که شفاعت کند شفاعتی نیک
باشد او را بهره ای از ثواب آن و هر که

(۱) یعنی بر تو رغبت داد نیست و بس اگر همراهی نکنند بر تو مؤاخذه نیست والله اعلم.

شَعَاعَةً يَنْتَعِبُونَ لَهُ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
مُؤْتِنًا ۝

شفاعت کند شفاعتی بد باشد اورا
حصه ای از عذاب آن وهست خدا بر همه
چیز توانا^(۱) (۸۵) .

وَلَا أُخْبِتُهُمْ فِي هَيْبَةٍ وَفَحَّيْنَا بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْرُدُوهَا إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَبِيبًا ۝

وچون تعظیم کرده شوید به سلامی پس
تعظیم کنید بکلمه ای بهتر از آن یا مانند
همان کلمه جواب دهید هر آئینه هست
خدا بر همه چیز حساب گیرنده (۸۶) .

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ ۝
وَمَنْ أَضَلُّ مِنْ اللَّهِ حَدِيثًا ۝

بجز خدا نیست هیچ معبود برحقى البته
بهم آرد شمارا به روز قیامت هیچ شك
نیست در آن و کیست راست گوتر
از خدا در سخن^(۲) (۸۷) .

فَمَا لَكُمْ فِي الشُّفَعَةِ قَوْلٍ ۚ وَاللَّهُ أَرْكَبُهُم بِمَا كَسَبُوا
أَعْرَبُونَ ۚ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يَضِلَّ اللَّهُ
فَلَنْ يَهْدِيَ لَهُ سَبِيلًا ۝

پس چیست ای مسلمانان شمارا درباره
تعلق کنندگان دو گروه شدید^(۳) و خدا
نگونسار ساخت ایشان را بشومی آنچه
کردند آیا می خواهید که راه ننماید (یعنی
از جمله راه یابان شمارید) کسی را که گمراه
ساخت او را خدا و هر کرا خدا گمراه
کنند یابی برای او هیچ را می (۸۸) .

وَذُوالْوَلَتِكُمْ ۚ إِنَّ كَمَا كَفَرُوا فَكَافَرُوا سَوَاءٌ فَلَا
تَسْتَعِينُوا مِنْهُمْ بَلَاءًا ۚ خُذْ بِلِجَابِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ
تَوَلَّوْا فَنَحْنُ لَهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَتَّىٰ تَصِلَ إِلَىٰ جَنْبِهِمْ
وَلَا تَكُونُوا مِنْهُمْ وَلَا تُنصِرُوا ۝

این تعلق کنندگان آرزو کردند که شما نیز
کافر شوید چنانچه ایشان کافر شدند پس
برابر باشید پس دوست مگیرید هیچکس
را از ایشان تا آنکه هجرت کنند در راه

(۱) یعنی مثلاً سفارش گدای به توانگرتا او را چیزی بدهد نیک است و سفارش برای
سارق تادست او نه بُرند درست نیست .

(۲) مترجم گوید خدای تعالی بیان می فرماید که به تعلق کفار اعتماد نباید کرد .

(۳) یعنی بعضی به تعلق فریفته شدند و بعضی نشدند و می بایست که همه باتفاق
فریفته نمی شدند والله اعلم .

خدا^(۱) پس اگر اعراض کردند (یعنی از اسلام و هجرت) پس اسیر گیرید ایشان را و بکشید هر جا که یابید ایشان را و دوست و یار مگیرید کسی را از ایشان (۸۹).

(اسیر گیرید و بکشید) مگر آنان را که پیوند دارند با گروهی که میان شما و میان ایشان عهد است یا باینند نزد شما حالانکه تنگی آمده است سینه های ایشان از آنکه بجنگند با شما یا بجنگند با قوم خویش^(۲) و اگر خدمای خواست هر آئینه مسلط می ساخت ایشان را بر شما پس می جنگیدند با شما پس اگر این فریق یکسوشوند از جانب شما و نچنگند با شما و بيفگنند بسوی شما پیغام صلح را پس خداوند بر ضد ایشان را می در اختیار شما گذاشته است^(۳) (۹۰).

خواهید یافت قومی را که می خواهند ایمن شوند از شما و ایمن شوند از قوم خود هر گاه باز گردانیده می شوند بسوی فتنه انگیزی نگونسار انداخته شوند در آن^(۴) پس اگر یکسونه شوند از جنگ

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءَوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يَقَاتِلُوكُمْ أَوْ يَنْتَازِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَكَّهُمْ عَلَيْهِمْ فَلَفَتُوكُمْ فَلَمَّاعَتُوكُمْ فَلَمَّ يَنْتَازِلُوكُمْ وَأَلْفَا إِلَيْكُمْ السَّلَامَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ⑤

سَيِّدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلًّا وَدُونِ الْفِتْنَةِ أَرْضُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعِزُّوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ وَكَلَفُوا

(۱) یعنی مسلمان شوند و هجرت کنند .

(۲) مترجم گوید و کسی که ایمان آورد و هجرت نه کند حکم او بطریق اولی فهمیده شد والله اعلم .

(۳) یعنی اگر اسلام آورد و هجرت کنند ایشان را دوست باید گرفت و اگر اسلام نیارند می باید کشت مگر آنکه پیمان داشته باشند و ثابتانرا بر عهد و حلفای معاهدان رابه هیچ وجه نتوان ایذا داد والله اعلم .

(۴) صلح می کنند و باز نقض عهد می نمایند والله اعلم .

أَيُّدِيَهُمْ تَحَنُّوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقْتُلُوهُمْ

وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٤١﴾

وَمَا كَانَ يُؤْمِنُ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً

فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ

كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُمْ مُمْسِقُونَ فَمَا يَكْفِرُ رَقَبَةً مُؤْمِنَةً إِنْ

كَانَ مِنْ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَلْيَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ

وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فِيمَا أَمَرَ بِهِ مِنْ مَتَاعٍ بَعِيْنٍ

تُؤْتَى مِنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤٢﴾

شما و نیفکنند بسوی شما پیغام صلح را
و باز ندارند دستهای خویش را پس
اسیر گیرید ایشان را و بکشید هر جاکه یابید
ایشان را و این جماعت داده ایم شما را
بر ایشان حجت ظاهر (۹۱) .

ونه^(۱) سِرْدِ مسلمانانی را که بکشد
مسلمانانی را لیکن قتل واقع میشود بخطأ
(یعنی بغیر قصد) و هر که بکشد مسلمان
را بخطأ پس لازم است آزاد کردن برده
مسلمان و خون بهارسانیده شده به کسان
مقتول مگر آنکه درگذرند از آن پس اگر
باشد مقتول از گروه دشمنان شما
و او مسلمانست پس لازم است آزاد کردن
برده مسلمان^(۲) و اگر باشد مقتول از قومی
که میان شما و ایشان عهد است^(۳) پس
لازم است خون بهارسانیده شده به کسان
او و آزاد کردن برده مسلمان پس هر که
نیابد برده را پس لازم است روزه داشتن
دوماه پی در پی مشروع در کفارت به جهت
قبول توبه است از جانب خدا و هست
خدادانای استوار کار^(۴) (۹۲) .

(۱) مترجم گوید خدای تعالی احکام قتل خطایان می فرماید و آنکه امتناع از کسیکه به
کلمه اسلام متکلم شد واجب است و فضل مجاهدان و وجوب هجرت از دار کفر
بدار اسلام و کیفیت نماز سفر و نماز خوف بیان می کند و الله اعلم .

(۲) یعنی مقتول مسلمان اگر از ساکنان دار الحرب باشد دیت لازم نیست و الله اعلم .
(۳) یعنی او و مومن باشد .

(۴) جمهور مفسرین تصور (و ان کان من قوم بینکم و بینهم میثاق) در مقتول
کافر کردند به ملاحظه آنکه توارث در میان مومن و کافر منقطع است و سیل دیت =

وهرکه بکشد مسلمانی را بقصد پس جزای او دوزخ است جاوید باشد آنجا و خشم گرفته است بر او خدا و لعنت کرد او را و آماده ساخته است برای او عذابی بزرگ (۹۳).

ای مسلمانان چون سفر کنید در راه خدا (یعنی برای جهاد) پس نیک تحقیق کنید و مگوئید کسی را که بسوی شما سلام انداخته است نیستی مسلمان می طلبید متاع زندگانی دنیا را پس نزد خدا غنیمت های بسیار است هم چنین بودید پیش ازین پس انعام کرد خدا بر شما پس تحقیق کنید هر آینه خدا هست بآنچه کنید آگاه (۹۴).

برابر نیستند نشینندگان غیر معذور از مسلمانان و جهاد کنندگان در راه خدای تعالی به مالهای خویش و جانهای خویش برتری داده است خدا مجاهدان را به مال و جان خویش بر نشینندگان در مرتبه و هر یکی را وعده نیک کرده است خدا و افزون داده است خدا مجاهدان را به نسبت نشینندگان مزد بزرگ^(۱) (۹۵).

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَعَزَّوَالَهُ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا وَكَرِهَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ٩٣

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا حُرِّمْتُمْ سَبِيلَ اللَّهِ فَتَمَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا إِنَّا وَلِيَ الْإِسْلَامَ لَمَّا كُنَّا مُؤْمِنًا تَتَّبِعُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ فَكُنْتُمْ مِنَ الْغَافِلِينَ ٩٤

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرَ أُولِي الْقُوَّةِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَى وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ٩٥

= سبیل میراث است و بنده ضعیف می گوید تمهید مسئله به (وما كان لمؤمن ان يقتل مؤمناً الا خطأ) و تقید به «و هو مؤمن» در نظیر مانحن فيه ظاهر است در آنکه اینجا قید ایمان معتبر است و لزوم دیت بجهت و فابعدست نه بر سبیل میراث و نظیرش وجوب مهرست در مسئله مؤمنه از قوم متعاهدین در سوره ممتحنه الله اعلم.

(۱) فائده قید غیر اولی الضرر آنست که در اولی حکم مطرد نیست بلکه جمعی باشند از اولی الضرر که نیت صحیحه دارند ثواب عمل کامل یابند والله اعلم.

دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ الشَّيْءُ كُلُّهُ ثُمَّ كَذَّبُوا
قَالَوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالَوا كُنَّا مُسْتَضْعِفِينَ فِي
الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَلَيْسَ فَتَهَاجِرُوا
فِيهَا قَالُوا لَيْتَ مَا أُولَئِكَ جَهَنَّمَ
وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٥١﴾

إِلَّا الْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٥٢﴾

قَالُوا لَيْتَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَفْعُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ
عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٥٣﴾

وَمَنْ يُهَاجِرْ فَيُجِدْ فِي الْأَرْضِ
مُرْعًا كَثِيرًا أَوْ سَعَةً مِمَّا يُخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ
مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ
فَقَدْ وَفَّعَ أَجْرَهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٤﴾

وَإِذَا صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ

افزون داده است مرتبه ها از جانب خویش
و آمرزش و بخشایش و هست خدا آمرزنده
مهربان (۹۶) .

هر آئینه آنانکه فرشتگان قبض ارواح
ایشان کردند درحالتیکه ستمگار بودند
برخویشتن^(۱) فرشتگان بایشان گفتند
درچه حال بودید شما گفتند بودیم
بیچاره گان در زمین گفتند آیا فراخ نبود
زمین خدا تا هجرت می کردید در آن پس
آن جماعت جای ایشان دوزخ است
و او بدجائی است (۹۷) .

مگر آنانکه بحقیقت بیچاره اند از مردان و
زنان و کودکان هیچ چاره نمی توانند
و هیچ راه نمی یابند (۹۸) .

پس آن جماعت نزدیک است که خدا عفو
کند از ایشان و هست خدا عفوکننده
آمرزنده (۹۹) .

و هر که ترك وطن کند در راه خدا
بیابد در زمین اقامت گاه بسیار و فراخی
معیشت و هر که بیرون رود از خانه خود
هجرت کنان بسوی خدا و پیغامبر او
و سپس دریابد او را موت^(۲) پس به تحقیق
ثابت شد مزد او بر خدا و هست خدا
آمرزنده مهربان (۱۰۰) .

و چون سفر کنید در زمین پس نیست بر شما

(۱) یعنی بترك هجرت از دار الحرب بدار السلام و به تكثير سواد كفار و الله اعلم .

(۲) یعنی در راه قبل وصول بمقصد .

نَقَصُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنَّ جَهَنَّمَ أَنْ يَفْعَلَكُمْ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٥٠﴾

گناهی در آنکه قصر کنید قدری از نماز
اگر بترسید از آنکه در بلا افگند شمارا
کافران هر آئینه کافران هستند
شمار دشمن آشکار^(۱) (۱۰۱) .

وَإِذْ أَكُنْتَ فِيهِمْ فَأَمَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَهُمْ طَائِفَةٌ
مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ وَأُدْأَبُوا لِيُكَفِّرُوا
مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ وَلَيَأْتِيَ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا
مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَلَوْ كُنْتُمْ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيُبَيِّنُونَ
عَلَيْكُمْ قِيلَةً وَآيَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ
أَذًى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَ
خُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُبِينًا ﴿٥١﴾

و چون باشی در میان مؤمنان^(۲) پس
برپا کردی برای ایشان نماز را پس باید
بایستد گروهی از ایشان باتو و باید که
برگیرند سلاح خویش را پس چون
سجده کردند آنان پس باید که باشند پشت
سر شما^(۳) و باید که بیاید آن گروه دیگر که
هنوز نماز نخوانده اند پس
نماز گذارند باتو و باید که بگیرند حذر^(۴)
و سلاح خود را آرزو کردند کافران کاش
غافل شوید از سلاح خویش و متاع خویش
پس حمله کنند بر شما یک باره و هیچ گناه
نیست بر شما اگر باشد شمارا رنجی
از باران یا بیمار باشید در آن که بنهید
سلاح خویش را و البته بگیرید حذر خود را
هر آئینه خدا آماده کرده است برای
کافران عذاب رسوا کننده^(۵) (۱۰۲) .

(۱) مترجم گوید مشهور آن است که این آیت در صلوة مسافران نازل شده است و خوف
قید اتفاقی است و آنچه نزدیک این بنده رجحان یافته است آنست که این آیت
در صلوة خوف نازل شده است و سفر قید اتفاقیست و مراد از قصر در کیفیت رکوع
و سجود است که بایمای ادامیتوان کرد نه در کمیت رکعات والله اعلم .

(۲) یعنی وقت خوف .

(۳) یعنی مقابل عدو .

(۴) و حذر خود زره و سپر را گویند .

(۵) مترجم گوید این را صورتهاست یکی آنکه امام دوبار نماز گذارد یک بار =

فَإِذَا قُضِيَتْ الصَّلَاةُ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا
وَعَلَىٰ جُوبِئِهِمْ ۖ فَإِذَا أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ
الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿٥﴾

وَلَا تَهْوُوا إِلَى اتِّبَاعِ الْقَوْمِ الَّذِينَ تَكُونُوا تَأْكُمُونَ
فَإِنَّهُمْ يَأْكُمُونَ كَمَا تَأْكُمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا
لَا تَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٥﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَدَكَ
اللَّهُ ۚ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ﴿٥﴾

پس چون نماز تمام کردید پس یاد کنید خدا را ایستاده و نشسته و برپهلوهایی خویش پس چون مطمئن شدید برپا کنید نماز را^(۱) هر آئینه هست نماز بر مومنان فرض وقت معین کرده شده (۱۰۳) .

و سستی مکنید در جستجوی کفار اگر شما دردمند می شوید پس ایشان نیز دردمند می شوند چنانکه شما می شوید و شما امید دارید از خدا آنچه ایشان را امید نیست و هست خدادانای استوار کار (۱۰۴) .

هر آئینه^(۲) ما فرود آوردیم بسوی تو کتاب را بر آستی تا حکم کنی میان مردمان بآنچه شناسانده است ترا خدا و مباش خصومت کننده برای حمایت خیانت کنندگان (۱۰۵) .

= باین جماعت و دیگر بار بآن جماعت دیگر آنکه امام بایک جماعت يك ركعت گذارد و در قیام توقف کند تا آنکه ركعت دیگر خوانده مقابل عدوروند آن جماعت دیگر آمده اقتدا به امام کنند و ركعت دیگر بآن جماعت خواند در قعده چندان توقف کند که از ركعت دوم فارغ شوند آنکه بایشان سلام دهد این هر دو با صورتهای دیگر همه صحیح شده و همه محتمل آنست و الله اعلم .

(۱) یعنی بطریق نماز امن و الله اعلم .

(۲) مترجم گوید مردم ضعیف الاسلام اگر کسی را از ایشان مرتکب گناهی می شد دور وی حیلها بافته پیش آنحضرت بوجهی اظهار میکردند که بر ائمه او بخاطر مبارك می رسید و بایکدیگر خلوت کرده رازها بخلاف رضای شریف در میان می آوردند خدای تعالی آیات فرستاد .

وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمُ الْكَافِرِينَ إِنَّهُمْ أَنفُسُهُمُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُجِيبُ مَنْ كَانَ حَؤُوتًا أَشِيمًا ۝

يَسْتَعْفِفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَعْفِفُونَ مِنَ اللَّهِ
وَهُمْ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ
اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ۝

هَآؤُنْكَ هَؤُلَاءِ جَادَ لَكُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ
يُجَالِ اللَّهُ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ
وَكِيلًا ۝

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ
اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

وَمَنْ يَكْسِبْ خَيْرًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُ بِهِ نَفْسِهِ فَقَدْ اخْتَلَفَ
بُهَاتَانِ وَإِنَّمَا بَيْنَانِ ۝

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ
أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ
شَيْءٍ ۝ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ

و آمرزش خواه از خدا هر آئینه هست خدا
آمرزنده مهربان (۱۰۶) .

و خصومت مکن از جانب آنانکه خیانت
می کنند خویشان را هر آئینه خدا دوست
ندارد آنرا که باشد خیانت کننده گنهگار
(۱۰۷) .

پنهان می کنند از مردمان و پنهان نمی
کنند از خدا و او بایشان ست آنگاه که به
شب مشورت میکنند آنچه خدا نمی
پسندد از تدبیر و هست خدا بآنچه میکنند در
بر گیرنده (۱۰۸) .

آگاه باشید شما ای قوم که خصومت
کردید از طرف خیانت کنندگان در زندگانی
دنیا پس کیستکه خصومت کند با خدا
از طرف ایشان روز قیامت یا کیست که
باشد برایشان کار سازنده (۱۰۹) .

و هر که انجام دهد کار بدیاستم
کند بر خویش باز آمرزش طلبد از خدا بیابد
خدا را آمرزنده مهربان (۱۱۰) .

و هر که بکند گناهی پس جزاین نیست که
می کند آن را بر جان خویش و هست خدا
دانای استوار کار (۱۱۱) .

و هر که بکند خطائی یا گناهی باز تهمت
زند بآن بیگناهی را پس بر خود برداشت
افترا و گناه ظاهر را (۱۱۲) .

و اگر نمی بود فضل خدا بر تو و بخشایش او
قصد کرده بودند گروهی از ایشان که گمراه
کنند ترا و گمراه نمی کنند مگر خویشان

را هیچ ضرری نرسانند به تواز چیزی و نازل ساخت خدا بر تو کتاب و دانش و آموخت ترا آنچه نمی دانستی و هست فضل خدا بر تو بزرگ (۱۱۳) .

نیست خوبی در بسیاری از مشورت پنهانی ایشان لیکن خوبی در مشورت کسی است که می فرماید بصدقه یا بکار پسندیده یا به صلاح کاری میان مردمان و هر که این کند به طلب خوشنودی خدا پس بزودی بدهیمش مزد بزرگ (۱۱۴) .

و هر که مخالفت پیغامبر کند بعد از آنکه معلوم شد او راهدایت و پیروی کند غیر راه مسلمانان را متوجه بکنیمش بآنچه میگردد^(۱) و در آیمش بدوزخ و او بدجائی ست (۱۱۵) .

هر^(۲) آئینه خدا نمی آمرزد آنکه شریک با او مقرر کرده شود و می آمرزد غیر شرک هر کرا خواهد و هر که شریک خدا مقرر کند پس گمراه شد گمراهی دور (۱۱۶) .

مشرکان نمی پرستند بجز خدام گربتانی را که بنام دختران مسمی کرده اند و نمی پرستند مگر شیطان دور رفته از حد را (۱۱۷) .

لعنت کرد او را خدا و گفت شیطان بگیرم از بندگان تو حصه ای که در علم ازلی معین شده (۱۱۸) .

و البته گمراه کنم ایشان را و البته در آرزوی

مَا لَكُمْ لَكُنْ تَعْلَمُوْا كَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ عَظِيْمًا ﴿۱۱۳﴾

لَا خَيْرَ فِيْ كَيْفِيَّتِهِمْ تَحْوِيْلُهُمْ اِلَّا مَنْ اَمْرٍ بِصِدْقَةٍ اَوْ
مَعْرُوفٍ اَوْ اَصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ
ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ فَسَوْفَ نُوْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۱۱۴﴾

وَمَنْ يُخَافِ الرِّسَالَهَ مِنْ بَعْدِ مَا كَتَبْنَا لَهُ
الْهُدٰى وَيَكْتُمْ غَيْرَ سَبِيْلِ الْمُؤْمِنِيْنَ تُوَلِّهِ
مَا تُوَلِّ وَنُصَلِّهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيْرًا ﴿۱۱۵﴾

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذَلِكَ
لِمَنْ يَشَآءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿۱۱۶﴾

اِنْ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهَا اِلَّا اِنْشَآءَ اِنْ يَدْعُوْنَ
اِلَّا شَيْطٰنًا مُّرِيْدًا ﴿۱۱۷﴾

لَعَنَهُ اللّٰهُ وَقَالَ لَا تَجِدَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا
مَّفْرُوضًا ﴿۱۱۸﴾

وَلَا ضَلٰلَهُمْ وَلَا مَيِّتَهُمْ وَلَا اَمْرُهُمْ فَلْيَجْعَلْنِ اِذَا

(۱) مترجم گوید یعنی قوت دل بیفرائم .

(۲) مترجم گوید از اینجا تغلیظ تحریم شرک می فرماید .

الْأَعْمَارِ وَلَا مَرْتَبَهُمْ فَلْيَعْبُدُوا خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّبِعِ الشَّيْطَانَ وَلْيَا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خَسْرًا مُبِينًا ﴿٣٥﴾

يَعِدُّهُمْ وَمُوعِدُهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٣٦﴾

أُولَئِكَ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُجِدُونَ عَنْهَا مَخِصًا ﴿٣٧﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿٣٨﴾

لَيْسَ بِأَمَانِيَّتِكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزِيهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٣٩﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَؤْتِنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُلَاقُونَ فِيهَا بَأْسًا ﴿٤٠﴾

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ

باطل افکنم ایشان را والبته بفرمایم ایشان را تابشگافند گوش چهارپایان را والبته بفرمایم ایشان را تا تغییر دهند آفرینش خدا را^(۱) و هر که دوست گیرد شیطان را بجز خدا پس زیان کارشد زیان ظاهر (۱۱۹) .

و عده می دهد ایشان را و در آرزوی می اندازد ایشان را و عده نمی دهد ایشان را شیطان الافریب (۱۲۰) .

آن جماعت جای ایشان دوزخ است و نیابند از آن راه نجاتی (۱۲۱) .

و آنانکه ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند در آریم ایشان را به بوستانهایی که می رود زیر آن جویها جاویدان آنجا همیشه وعده کرده است خدا بر استی و کیست راست گوتر از خدا در سخن (۱۲۲) .

نیست کار بوفق آرزوی شما و نه بوفق آرزوی اهل کتاب هر که بکند کار بد جزا داده خواهد شد به آن و نیاید برای خود بجز خدا هیچ دوستی و نه یاری دهنده (۱۲۳) .

و هر که بکند از کارهای شایسته مرد باشد یا زن و او مسلمان است پس آن جماعت در آیند به بهشت و ستم کرده نه شوند مقدار نقیری (۱۲۴) .

و کیست نیکوتر باعتبار دین از کسی که

(۱) مترجم گوید یعنی مانند خصی کردن و سوزن زدن بر بدن تاسرخ یا کبود گردانند والله اعلم .

منقاد ساخت روی خود را برای خدا و اونیکو کار است و پیروی کرد ملت ابراهیم را در حالتی که حنیف بود و خدا دوست گرفت ابراهیم را (۱۲۵) .

و خدا راست آنچه در آسمان هاست و آنچه در زمین ست و هست خدا بهمه چیز در برگرنده (۱۲۶) .

و طلب فتوی می کنند از تو درباره زنان^(۱) بگو خدا فتوی میدهد شمارا درباره زنان و آنچه خوانده می شود بر شما در کتاب نازل شده است در حق آن زنان یتیمه که نمی دهید ایشان را آنچه فرض کرده شده است برای ایشان و رغبت می کنید که به نکاح در آرید ایشان را^(۲) و نازل شده است درباره بیچاره گان از کودکان و حکم ست بآنکه تعهد حال یتیمان کنید با نصاب و هر آنچه می کنید از نیکوئی هست خدا بان دانا^(۳) (۱۲۷) .

اگر زنی بترسد از شوهرش سرکشی یا روگردانی راپس گناه نیست برایشان در آنکه صلح آرند در میان خویش نوعی از صلح

وَاتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾

وَلَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ مُجِيبَ سُّؤٰلٍ ﴿١٢٦﴾

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يَفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُثَلِّ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ فِي يَتِمِّي النِّسَاءَ الَّتِي لَا تُولَدُوهُنَّ مَا لَيْبَ لِهِنَّ وَرَزْعُوْنَ اَنْ تَكُوْنُوْنَ وَالسُّتْصَفِيَّاتِ مِنَ الْوُلْدَانِ اَنْ تَقُوْمُوْا لِيَتَنِي بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوْنَ مِنْ خَيْرٍ قٰنَ اللَّهُ كَانَ بِهِ عَلِيْمًا ﴿١٢٧﴾

وَإِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ

(۱) یعنی چه نوع بایشان معامله باید کرد و الله اعلم .

(۲) در نکاح زنان یتیمه رغبت می کردند بسبب براعت جمال و حوادث سن در ادای نفقه و مهر کوتاهی می نمودند و الله اعلم .

(۳) جواب این استفتاء تفصیلی داشت پس خدای تعالی بعضی مسائل را حواله فرمود بر آیات سابقه و آن مسئله تحریم ظلم بر یتیمی النساء است و بعضی را اینجا جواب داد و آن مسئله نشوز و تحریم میل کلی بیک زن و اعراض از زن دیگر و اباحه طلاق در صورت ضرورت و الله اعلم .

وَأُخْبِرَتِ الْأُنثَىٰ الشَّعْمَ ۖ وَإِنْ تَحْسَبُوا وَيَتَلَقَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ
كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٣٩﴾

وَلَنْ تَسْتَظِفُّوهُ ۖ إِنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ
فَلَا تَبْلُغُوا أَكْلَ النِّسْلِ ۖ قَدْ رُوِيَ مَا كَانَتْ مَعْلُومَةً وَلَنْ تُصْلِحُوا
وَتَعْمَلُوا ۖ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٤٠﴾

وَلَنْ يَتَعَفَّوْا يَاقَيْنِ ۖ اللَّهُ كَلِمَاتٍ سَعَتِهِ ۖ وَكَانَ
اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿٤١﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَلَقَدْ وَهَبْنَا الْأَنْدِيْنَ
أَوْثُو الْكِتَابِ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ اتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَإِنْ تَكْفُرُوا
فَإِنَّ يَلَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٤٢﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

إِنْ يَشَاءُ يُدْخِلْهُمْ أَتَمًّا النَّاسُ وَيَأْتِ الْآخِرِينَ ۚ وَكَانَ
اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

وصلح کاری بهتر است، وحاضر کرده
شده اند نفوس نزدیک بخل^(۱) و اگر
نیکوکاری و پرهیزگاری کنید پس هر آئینه
خدا هست بآنچه می کنید دانا (۱۲۸).

و نه توانید هرگز عدل کردن میان زنان
اگرچه نهایت رغبت کنید پس باری کجی
مکنید تمام کجی تا آنکه بگذارید آن زنان
را مانند معلقه^(۲) و اگر اصلاح کنید
و پرهیزگاری نمائید پس هر آئینه
خدا هست آمرزنده مهربان (۱۲۹).

و اگر مردوزن از یکدیگر جدا شوند کفایت
کند خدای تعالی هر یکی را از توانگری
خود هست خدا جواد استوار کار (۱۳۰).

و خدای راست آنچه در آسمان هاست
و آنچه در زمین ست و هر آئینه حکم
فرمودیم آنانرا که داده شدند کتاب پیش
از شما و شمارانیز که برسید از خدا و اگر
کافر شوید پس هر آئینه خدا راست آنچه
در آسمان هاست و آنچه در زمین است
و هست خدا توانگر ستوده شده (۱۳۱).

و خدا راست آنچه در آسمان هاست و آنچه
در زمین است و خدا کارساز بس است
(۱۳۲).

اگر خواهد دور کند شمارا ای مردمان
و بوجود آورد دیگران را و هست خدا براین
کار توانا (۱۳۳).

(۱) یعنی از بخل غائب نمی شوند و آن رانمی گذارند و الله اعلم .

(۲) مترجم گوید معلقه زنیست که نه بیوه باشد و نه باو شوهر موافقت کند .

هر که باشد طالب جزای دنیا (یعنی جزای عمل در دنیا طلب کند) پس نزد خدا است ثواب دنیا و آخرت و خدا شنوا و بیناست^(۱) (۱۳۴).

ای مسلمانان باشید برپادارنده عدالت اظهار حق کننده برای خدا و اگر چه بر ضرر خویشتن یا پدر و مادر و خویشاوندان باشد اگر آنکه حق بروی ثابت میشود توانگر باشد یا فقیر بهر حال خدا مهربان تر است برایشان پس پیروی خواهش نفس مکنید اعراض کتان از عدل و اگر بیچانید سخن را یارو گردانید پس هر آئینه خدا هست بآنچه می کنید آگاه (۱۳۵).

ای مسلمانان ایمان آرید بخدا و پیغامبر او و آن کتاب که فرو فرستاده است بر پیغامبر خود و آن کتاب که فرو فرستاده است پیش ازین و هر که کافر شود بخدا و به فرشتگان او و کتاب های او و پیغامبران او و روز آخرت پس هر آئینه گمراه شد گمراهی دور^(۲) (۱۳۶).

بیگمان آنانکه ایمان آوردند باز کافر شدند باز ایمان آوردند باز کافر شدند باز زیادت کردند در کفر^(۳) هرگز نیامرزد خدای تعالی ایشان را و هرگز ننماید ایشان را

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا قَوْمَينَ يَأْلُوهُ غُلُوبًا وَلَوْ عَلَّ أَفْئِدَتُكُمْ أَوْ أَلْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ عَنِّيَا أَوْ قَعِيرًا قَالَتْهُ أُولَىٰ بِهِمَا فَاكْلَتُهُمَا هَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَلَنْ تُنْصَرُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ مَنْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ سَلَكًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا إِنَّهُمْ أَزْدَادُ كُفْرًا إِنَّ اللَّهَ لَيَغْفِرُ لَهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾

(۱) یعنی پس چرا طالب هر دو نباشید والله اعلم .

(۲) مترجم گوید مراد آنست که هر که در ملت اسلامیة داخل شد او را به تفصیل تصدیق

این چیزها باید کرد .

(۳) یعنی اصرار کردند والله اعلم .

راهی (۱۳۷) .

خبر^(۱) ده منافقان را بآنکه ایشان را باشد عذاب درد دهنده (۱۳۸) .

آن منافقان که کافران را دوست میگیرند بجز مؤمنان آیند ایشان ارجندی می طلبند پس هرآئینه ارجندی خدا را است همه یکجا (۱۳۹) .

وهرآئینه فرو فرستاده است خدا بر شما در قرآن که چون بشنوید آیاتهای خدا را که به آنها کفر ورزیده میشود و تمسخر کرده میشود بآنها پس منشنید با ایشان تا آنکه شروع کنند در سخنی غیر از آن هرآئینه شما اگر چنین نکنید مانند آن کافران باشید هرآئینه خدا هم آورده است منافقان و کافران را همه یک جاد دوزخ (۱۴۰) .

آن منافقان که انتظار شما می کشند پس اگر باشد شما را فتحی از جانب خدا گویند آیا نبودیم باشما^(۲) و اگر باشد کافران را نصیبی گویند یعنی بکافران آیا غالب نه شدیم بر شما^(۳) و آیا باز نه داشتیم شما را از ضرر مسلمانان^(۴) پس خدا حکم خواهد کرد میان شما روز قیامت و هرگز

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا جَعَلْنَا لَكُمُ الْكُفْرَ فِي الْكُفْرِ

لَا الَّذِينَ يَكُونُونَ الْكُفْرَ مِنْ أَوْلِيَاءِ الَّذِينَ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
يَتَّبِعُونَ عَنْهُمْ الْوَرَّةَ فَإِنَّ الْوَرَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۝

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَأَلْتُمُ ابْنَ اللَّهِ بِكُلِّ
بِهَا وَتَسْتَعِزُّ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا عَنْهَا حَتَّى تَخْرُجُوا فِي
حَدِيثِ غَيْرِهَا ۚ إِذَا مَثَلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ حَكِيمٌ
الْمُتَّقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ۝

لَا الَّذِينَ يَكُونُونَ يَكُفْرًا ۚ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ شَيْءٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا
أَلَمْ تَكُنْ مَعَهُمْ وَلَوْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ
نَسْتَعِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْتَعِلُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَهُ يُحْكِمُ اللَّهُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ۝

(۱) مترجم گوید از اینجا و عید منافقان بیان می فرماید .

(۲) یعنی از زمره شما ایم و الله اعلم .

(۳) یعنی خواه خواه شما را مصلحت دانستیم که با مسلمانان بجنگید و نه گذاشتیم که بمصلحت دیگر عمل کنید و الله اعلم .

(۴) یعنی سعی کردیم که ضرر مسلمانان بشما نه رسد و الله اعلم .

نگشاید خدا مرکافران را بر مومنان راهی^(۱)
(۱۴۱) .

هر آئینه منافقان فریب می دهند بگمان
خود خدا را و خدا نیز فریب می
دهد ایشانرا و چون منافقان بسوی نماز
برخیزند کاهلی کنان برخیزند می نمایند به
مردمان و یاد نمی کنند خدا را مگر اندکی
(۱۴۲) .

متردداند در میان این و آن نه بسوی اینانند
و نه بسوی آنان و هر کرا گمراه کند خدا پس
هرگز نیابی برای او هیچ راهی (۱۴۳) .
ای مسلمانان دوست مگیرید کافران را
بجز مومنان آیا می خواهید که ثابت
کنید برای خدا برخویشتن دلیلی ظاهر
(۱۴۴) .

هر آئینه منافقان در طبقه زیرترین اند
از آتش و نه یابی هرگز برای ایشان هیچ
یاری دهنده (۱۴۵) .

مگر آنانکه توبه کردند و اصلاح پیش گرفتند
و چنگ زدند (برسمان) خدا و خالص
گردانیدند دین خود را برای خدا پس
آنجماعت همراه مومنانند و زود بدهد خدا
مومنان را مزد بزرگ (۱۴۶) .

چه کند خدا بعد از شما اگر شکر گذاری
کنید و ایمان آرید و هست خدا قدر شناس
دانا (۱۴۷) .

إِنَّ الْمُتَّقِينَ لِيُجْزَوْنَ اللَّهُ وَهُوَ غَدِيرُهُمْ وَإِذَا قَامُوا
إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كَمَا لَيَأْتُونَ النَّاسَ وَلَئِنْ كَرِهُوا
اللَّهُ وَالْآلَاءُ ۖ

مُتَذَبِّذِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ يَهْدِيَهُ رَبِّكَ ۖ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لَهُمْ سُلْطَانًا
مُهِينًا ۖ

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي الدَّرَجَةِ الْأَعْلَى مِنَ الدَّرَجَاتِ وَلَنْ تَجِدَ
لَهُمْ نَصِيرًا ۖ

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَلَمْ يَتَّخِذُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا
دِينَهُمْ فَلَهُمْ قَوْلٌ مَعَهُ الْمَوْتَانِ لَمْ يَسْفُحَا
اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ۖ

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ وَكَانَ
اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ۖ

(۱) یعنی نشود که اسلام را مستاصل گردانند و الله اعلم .

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوِّ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ
وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿۸۵﴾

إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ غَيْرًا تَتَغَوَّضُوا عَنْ سُوءِ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿۸۶﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ بِاللهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُقَرِّضُوا
بَيْنَ اللهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ
وَيُرِيدُونَ أَنْ يُتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿۸۷﴾

أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُهِينًا ﴿۸۸﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُقَرِّضُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْخَذُ عَنْهُمْ أَجْرُهُمْ وَكَانَ اللهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿۸۹﴾

يَسْأَلُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُخَلَّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابُ السَّمَاءِ
فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى الْأَكْبَرُ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرَأَى أَنْ اللهُ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْهُمُ الضُّعْفَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ أَخَذُوا الْعِجْلَ

دوست نمی دارد خدا بلند گفتن سخن
بدرا مگر سخت گفتن مظلوم که
عفاست و هست خداشنوا دانا (۱۴۸) .
اگر آشکارا کنید کار نیک را یا پنهان کنید آن
را یا عفو کنید از ظلمی پس هر آینه هست
خدا عفو کننده توانا (۱۴۹) .

هر آینه کسانی که کافر می شوند بخدا
و پیغامبران او می خواهند که تفرقه کنند
در میان خدا و پیغامبران او (۱) می
گویند ایمان می آریم به بعض پیغامبران
و نامعتقد می شویم بعض را و می خواهند که
راهی گیرند در میان این و آن (۱۵۰) .

آن جماعت ایشانند کافران به حقیقت
و آماده ساخته ایم برای کافران عذاب
رسوا کننده (۱۵۱) .

و کسانی که ایمان آوردند بخدا و پیغامبران
او و تفرقه نه کردند در میان هیچ یکی
از ایشان آن جماعت خواهد داد خدا ایشان را
مزد ایشان و هست خدا آمرزنده مهربان
(۱۵۲) .

در (۲) خواست می کنند از تو اهل کتاب که
فرود آری برایشان کتابی از آسمان یعنی
یکدفعه پس سوال کرده بودند از موسی
سخت تر ازین گفتند خدا را بنما بما آشکارا

(۱) یعنی بخدا ایمان آرند و به پیغامبران ایمان نیاورند والله اعلم .

(۲) مترجم گوید ازین جا خدای تعالی رد شبهه یهود می کند که قرآن چرا یکدفعه مثل
الواح موسی نازل نه شد و این سخن ممتد است تا یا اهل کتاب لاتغفلوا .

مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَقَوَّاعُنَ
ذَلِكَ وَأَتَيْنَا مُوسَى سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٥٧﴾

پس گرفت ایشان را صاعقه بسبب گناه
ایشان باز معبود گرفتند گوساله را
بعد از آنکه آمد بایشان معجزه ها پس در
گذشتیم ازین جریمه و دادیم موسی را
غلبه ظاهر (١٥٣) .

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بَيْنَ يَدَيْهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا
الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا
مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٥٨﴾

و برداشتیم بالای ایشان طور را برای
گرفتن عهد ایشان و گفتیم ایشان را در آئید به
دروازه سجده کنان و گفتیم ایشان را
تجاوز مکنید در روز شنبه و گرفتیم از ایشان
عهد محکم (١٥٤) .

فِيمَا نَقُصُّهُمْ مِنْهَا قَوْمَهُمْ زَكَرِيَّا إِذْ بَايَعُوا اللَّهَ وَإِنَّمَا إِلَهُ الْكَافِرِينَ
بَدَّلَ حَقًّا وَقَوْلُهُمْ قُلُونَا غُلَّتْ أَيْ طَبَعُ اللَّهِ عَلَيْهَا يَكْفُرُ وَهُمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٩﴾

پس بسبب شکستن ایشان عهد خود را
و بسبب کفر ایشان بآیات خدا و کشتن
ایشان انبیارا بناحق و گفتن ایشان که
دلهای مادر پرده است نه بلکه مهربانده
است خدای تعالی بردل های ایشان بسبب
کفر ایشان پس ایمان نیارند مگر اندکی
(١٥٥) .

وَيَكْفُرُ بِهِمْ وَيَقُولُهُمْ عَلَى مَرْيَمَ بَعْثَانَا عَظِيمًا ﴿٦٠﴾

و بسبب کفر ایشان و گفتن ایشان بر مریم
بهتانی بزرگ^(١) (١٥٦) .

وَقَوْلُهُمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ
اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ
وَأَنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي سَكِّينَةٍ
مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعُ الظُّلَمِ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿٦١﴾

و بسبب گفتن ایشان هر آئینه ما کشتیم
مسیح عیسی پسر مریم را که فی الواقع
پیغامبر خدا بود و نه کشته اند او را و بردار
نه کرده اند او را ولیکن مشتبه شد بایشان
و هر آئینه کسانی که اختلاف کردند در باب
عیسی در شک انداز حال او و نیست ایشان

رابآن یقینی لیکن پیروی ظن میکنندوبه یقین نه کشته انداورا (۱۵۷) .

بلکه برداشت اوراخدای تعالی بسوی خود وهست خدا غالب استوارکار (۱۵۸) .

ونباشدهیچ کس ازاهل کتاب الا البته ایمان آورد بعیسی پیش ازمردن عیسی^(۱) وروزقیامت باشد عیسی گواه برایشان (۱۵۹) .

پس به سبب ظلمیکه به ظهورآمدازیهود حرام ساختیم برایشان چیزهای پاکیزه که حلال بودندایشان را وبسبب بازداشتن ایشان مردمان بسیارازراه خدا (۱۶۰) .

و گرفتن ایشان سود را وحال آنکه منع کرده شده اندازآن وخوردن ایشان اموال مردمان را بناحق ومهیاکردیم برای کافران ازایشان (یعنی مصرّان برکفر) عذاب درد دهنده^(۲) (۱۶۱) .

لیکن ثابت قدمان درعلم ازاهل کتاب ومومنان ایمان می آرندبانچه فروفرستاده شده است بسوی تووآنچه فروفرستاده

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ۝۵۵

وَلَنْ يَمُنَ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا الْيَهُودُ بِمَا قِيلَ مِنْهُمْ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ۝۵۶

فَظَلِمُوا مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتُ أُجَلَّتْ لَهُمْ وَبِضْرَايِهِمْ مِنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ۝۵۷

وَأَخَذْنَاهُم بِالْأَيْمَانِ إِذْ قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَنزَلْنَا إِلَيْنَا الْكِتَابَ بِالْبَيِّنَاتِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝۵۸

لَكِنَّ الرَّاكِبِينَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ

(۱) مترجم گوید یعنی یهودی که حاضرشوند نزول عیسی را البته ایمان آرند والله اعلم .

(۲) مترجم گوید اگرکوهی انکار عیسی بعدنزول تورات کرده بودند وتحريم لحوم ابل وتحريم ذی ظفردر تورات مذکور بودپس چگونه جزای انکار عیسی باشد گویم نزدیک این بنده ظاهر آنست مراد ازتحريم طيِّبات موقوف داشتن نعمت هااست که سابقاً ایشانرا داده بودند ازپادشاهی ونبوت ونصرت و غیرآن واین مشابه آن آیتيست (ضربت عليهم الذلة والمسكنة) الايه واین آیت (وحرام على قرية اهلكناها) وحينئذ جميع كلام باهم مربوط باشد والله اعلم .

وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُسْتَقِيمُونَ بِالنُّفُوسِ الْأَقْبَرِ أُولَئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٧﴾

إِنَّا وَحَّيْنَا إِلَيْكَ كَمَا وَحَّيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالْإِسْحَاقَ مِنْ بَعْدِهِ
وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْإِسْمَاعِيلَ وَعِيسَى وَإِيُوبَ وَيُوسُفَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ
وَأَيُّهَا دَاوُدَ نَكُونُوا ﴿٣٨﴾

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ
نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَخَوُّيًّا ﴿٣٩﴾

رُسُلًا مُبْتَلَيْنَ وَمَنْذِرِينَ لِقَالِ الْيَهُودِ لِمَا نَسِيَ عَلَى اللَّهِ
حُجَّةً بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٤٠﴾

لَكِنَّ اللَّهَ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالنَّبِيُّ كَذِبٌ
يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ
صَلُّوا ضَلَالًا عَظِيمًا ﴿٤٢﴾

شده است پیش از تو و (مدح می کنیم)
بر پادارانندگان نماز را و هم چنین دهندگان
زکوة را و ایمان آرندگان بخدا و روز آخر
این جماعت زود بدهیم ایشانرا مُرد بزرگ
(۱۶۲).

هر آئینه ما وحی فرستادیم بسوی
تو چنانکه وحی فرستادیم بسوی نوح
و پیغامبران پس از وی و چنانکه وحی
فرستادیم بسوی ابراهیم و اسمعیل و
اسحق و یعقوب و نبیرگان و عیسی
و ایوب و یونس و هارون و سلیمان
و چنانکه دادیم داود رازبور (۱۶۳).

و چنانکه فرستادیم پیغامبرانی که قصه
ایشان گفته ایم بر تو پیش ازین و پیغامبرانی
که قصه ایشان نه گفته ایم به تو و گفت
خدا باموسی سخن (۱۶۴).

فرستادیم پیغامبران مژده دهندگان و بیم
کنندگان تانه باشد مردمان را بر خدا الزام
بعد فرستادن پیغامبران^(۱) و هست
خدا غالب استوار کار (۱۶۵).

لیکن خدا گواهی میدهد بآنچه فرو فرستاده
است بسوی تو که فرو فرستاد آن رابه
علم خود و فرشتگان نیز گواهی می دهند
و بس است خدا گواه (۱۶۶).

هر آئینه کسانی که کافر شدند و باز داشتند
یعنی مردمان را از راه خدا به تحقیق گمراه

(۱) یعنی تانه گویند که تقصیر مانیست هیچ پیغمبر نزدیک مانیامد والله اعلم .

شدند گمراهی دور (۱۶۷) .

هرآئینه کسانی که کافر شدند و ستم کردند
هرگز نیامرزد ایشان را خدا و نه
نمایدایشان راراهی (۱۶۸) .

مگرراه دوزخ جاویدان آنجا همیشه
و هست این آسان برخدا (۱۶۹) .

ای مردمان هرآئینه آمدبه شما پیغامبر
براستی ازجانب پروردگار شما پس
ایمان آرید تا ایمان آوردن بهتر باشد برای
شما و اگر کافر شوید پس هرآئینه خدا را
است آنچه در آسمانها و زمین است
و هست خدادانا استوار کار (۱۷۰) .

ای^(۱) اهل کتاب از حد مگزید در دین
خود و مگوئید برخدا مگر سخن راست
جزاین نیست که مسیح عیسی پسر مریم
پیغامبر خداست و کلمه اوست انداخت
آن را بسوی مریم و روحی است از جانب
خدا پس ایمان آرید بخدا و پیغامبران او
و میگوئید خدایان سه اند باز آئید ازین
قسم گفتار تا این باز ماندن بهتر باشد
شمارا جزاین نیست که خدامعبود یگانه
است پاکست خدا را از آن که باشد او را
فرزندی مراو راست آنچه در آسمان ها
و آنچه در زمین است و بس است
خدا کار سازنده (۱۷۱) .

هرگز رنگ ندارد عیسی از آنکه باشد بنده

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرَ لَهُمْ
وَلَا لِيُغْفِرَ لَهُمْ طَرِيقًا ۝

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ
عَنِ اللَّهِ يَسِيرًا ۝
يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا
خَيْرَ الْكُفْرِ وَان تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

يَا هَلْ الْكِتَابَ لَا تَعْلَمُونَ فِي ذُنُوبِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ
إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلَّمَتْهُ
الْقُدْسُ إِلَى مَرْيَمَ وَوَضَعْنَهُ فَآمَنَتْ بِإِلَهِهِ وَوَسَّلَهُ ۖ وَلَا
تَقُولُوا شَيْئًا ۚ إِنَّهُمْ اخْتَارَ اللَّهُ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ
سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝

لَنْ يَتَّخِذَ الرَّسُولُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ

(۱) مترجم گوید ازینجا شروع می فرماید در رد شبه نصاری و الله اعلم .

الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْفِذْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ
فَسَيَحْشُرُهُمُ إِلَهُ جَوِيْعًا ﴿٥٩﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنَفَذُوا وَاسْتَكَرُّوا
فَيُعَذِّبُهُمُ عَذَابُ الْيَمِينَةِ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٠﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا
إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿٦١﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ
فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةِ رَبِّهِمْ وَفَضْلٍ
وَيُعَذِّبُهُمُ إِلَهُ صَرَاظًا مُسْتَوِيعًا ﴿٦٢﴾

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلِمَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ
لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِيهَا
إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا النِّصْفَانِ وَمِمَّا
تَرَكُوا لَإِنْ كَانَ لَخَوَاتِمًا بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ يَرِثُ حَقٌّ
الَّذِينَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَهُمْ أَنْ يَضِلُّوا وَاللَّهُ بِخَلْقِ كُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

خدا ونه فرشتگان مقرب ننگ دارند
وهرکه ننگ کند از بندگی او و سرکشی
کند پس خواهد برانگیخت ایشانرا نزدیک
خویش همه یکجا (۱۷۲) .

پس اما کسانی که ایمان آوردند و کارهای
شائسته کردند پس تمام هدایشان را
مزدایشان و زیاده هدایشان را از فضل
خود و اما کسانی که ننگ داشتند و سرکشی
کردند پس عذاب کندایشان را عذاب درد
دهنده و نیابند برای خویش بجز خدا هیچ
دوستی ونه هیچ یاری دهنده ای
(۱۷۳) .

ای مردمان به تحقیق آمد نزدیک شما دلیلی
از پروردگار شما و نازل کردیم بسوی
شما روشنی آشکارا (۱۷۴) .

اما کسانی که ایمان آوردند بخدا و چنگ
زدند باو پس زود درآردایشان را در رحمت
و فضل (از نزدیک) خود و به نماید ایشان
را بسوی خود راه راست (۱۷۵) .

طلب فتوی میکنند از تو بگو خدای تعالی
فتوی میدهد شما را در باب میراث کسیکه
والد و ولد ندارد اگر مردی بمیرد که
فرزندش نیست (یعنی ونه والد)
و اورا خواهری باشد^(۱) پس خواهرش
راست نیمه آنچه گذاشته است و اگر این
خواهر مردی آن برادر وارث اوشدی

(۱) مترجم گوید یعنی اعیانی و اگر نباشد علاتی قائم مقام اعیانی بود .

ا گر نباشد آنرا فرزندی پس ا گر خواهران
دوباشند پس ایشان را ست دوسوم
حصه آنچه بگذاشته است و اگر ایشان
جماعت باشند مردان و زنان پس
مرد است مانند حصه دوزن بیان می
کند خدای برای شما تا گمراه نشوید
و خدا بهمه چیز داناست (۱۷۶) .

سوره هانده مدنی است و آن یکصد
و بیست آیت و شانزده رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوفُوا بِالْعُقُودِ ۚ أُخِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ
الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُنْتَهَلُ عَلَيْكُمْ مِنْ غَيْرِ حِلٍّ الصِّيدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مَا يُرِيدُ ①

ای مومنان وفا کنید بعهد ها (یعنی عهدهای
که با خدا بسته اید در التزام احکام او تعالی)
حلال کرده شده برای شما چهار پایان
از قسم آنعام مگر آنچه خوانده شد
بر شما^(۱) نه حلال دارند شکار در حالتی
که محرم باشید هر آئینه خدا حکم میکند
آنچه می خواهد (۱) .

ای مسلمانان هتک حرمت مکنید نشانهای
خدارا و نه ماه حرام را^(۲) و نه قربانی را
و آنچه در گردن او قلاده می اندازند و نه
قصد کنندگان بیت الحرام را که می طلبند
فضلی از پروردگار خویش و خوشنودی
از وی^(۳) و چون احرام کشادید پس شکار

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ ۚ وَكَرَّ الشَّهْرَ الْحَرَامِ
وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آيِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ
فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَلَئِنْ أَحْلَلْتُمْ قَاصِطًا ذُلًّا
وَلَا تَحْجِرْ مِنْكُمْ شَيْئًا قَوْمًا أَنْ صَدُّوا عَنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ
تَعْتَدُوا وَأَوْقَعُوا عَلَى الْإِذَى وَالْمَقْتُولَ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ

(۱) یعنی شتر و گاو و گوسفند و این سه قسم را آنعام گویند حلال است مگر میته،
موقوفه و آنچه بیاید والله اعلم .

(۲) یعنی قتال در رجب و ذیقعد و ذی الحجه و محرم نه باید کرد والله اعلم .

(۳) یعنی تعرض حاجیان و معتمران مسلمانان نباید کرد و لقطه ایشان نباید گرفت =

وَالْعُدُولِ ۖ وَأَعْلَوْا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑤

بکنید و حمل نکند شمارا دشمنی گروهی بسبب آنکه بازداشتند شمارا از مسجد الحرام^(۱) بر تجاوز کردن از حد و بایکدیگر مدد کنید بر نیکوکاری و پرهیز گاری و بایکدیگر مدد مکنید برگناه وستم و بترسید از خدا هر آئینه خدا سخت است عقوبت او^(۲) (۲) .

حرام کرده شد بر شما مردار و خون (یعنی خون مسفوح) و گوشت خوک و آنچه نام غیر خدا بوقت ذبح او یاد کرده شود و آنچه به خفه کردن مرده باشد و آنچه بستگی یا بعصا مرده باشد و آنچه از جای بلند افتاده بمیرد و آنچه به شاخ زدن مرده باشد و آنچه درنده خورده باشد الا آنچه بعد آفتها ذبح کرده باشید، حرام است آنچه ذبح کرده شود به نام بتها^(۳) و حرام کرده شد آنکه طلب کنید معرفت قسمت خود به تیرهای فال این همه فسق است - امروز نا امید شدند کافران از دین شما پس مترسید از ایشان و بترسید از من - امروز کامل کردم برای شما دین شمارا

حُرِّمَتْ عَلَيْكَ الْمَيْتَةُ وَالذَّمُّ وَالْحُمْرُ الْغَيْرُ وَمَا أُولُ الْيَغْيُرِ
الْمُؤَبَّهَةِ وَالْمُنْفَعَةِ وَالْمَوْفُودَةُ وَالْمُتَرَفِّعَةُ وَالنَّطِيجَةُ وَمَا
أَكَلَ الشَّيْءُ إِلَّا مَا ذَلِكُمْ مِمَّا ذُكِّرَ عَلَى النَّصْبِ ۖ وَإِنْ تَنَقَّسُوا
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا فَمِنْ الْيَوْمِ يَمِيسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
فَلَا تَحْسَبُوهُمْ وَاشْتَوْنَ الْيَوْمَ أَمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَمَلْتُ
عَلَيْكُمْ يَمِينِي وَرَضِيتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي
مَخْصَصَةٍ غَيْرِ مَخْصَصَاتِي لَا إِثْمَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑥

= واللہ اعلم .

- (۱) یعنی پیش از فتح مکه و پیش از آنکه مسلمان شوند واللہ اعلم .
- (۲) مترجم گوید حکم تغلیظ تحریم قتال در شهر حرم مخصوص است بمسلمین بدلیل آیت سوره بقره و تحریم تعرض حاجیان نیز به مسلمین آیت سوره براءت و این آیات آخر مانزل است منسوخ داشتن آنها چنانکه عامه مفسرین گویند راست نمی آید واللہ اعلم .
- (۳) مترجم گوید یعنی بر صورت قبر واللہ اعلم .

و غام کردم بر شما نعمت خود را و اختیار کردم اسلام را دین برای شما پس هر که ناچار شود در گرسنگی غیر مائل به گناه پس هر آئینه خدا آمرزنده مهربان است^(۱) (۳).

سوال می کنند ترا چه حلال کرده شد برای ایشان بگو حلال کرده شد برای شما پاکیزه ها^(۲) و آنچه آموخته باشید او را از جانوران شکاری در حالتیکه شکار تعلیم کنندگانید می آموزید این ها را بعض آنچه خدای تعالی شمارا آموخته است پس بخورید از آنچه نگاهداشتند برای شما^(۳) و یاد کنید نام خدا را بر آن^(۴) و بترسید از خدا هر آئینه خدا زود حساب کننده است (۴).

امروز حلال کرده شد برای شما پاکیزه ها و طعام اهل کتاب حلال است برای شما و طعام شما حلال است برای ایشان^(۵)

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا حَلَّلَ لَهُمْ قُلُوبُ الْكُفَّاتِ وَمَا لَكُمُ الْيَتِيمَ
الْجَوَارِ الْمُكَلِّينَ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ وَمَا لَكُمُ اللَّهُ فَعَلًا وَمَا
أَمْسَلَكُمْ عَلَيْهِمُ وَالَّذِينَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِمُ وَتَعَالَى اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الْكُفَّاتِ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَّلَ
لَكُمْ وَطَعَامُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْغَيْبِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُحْصَنَاتِ

(۱) مترجم گوید یعنی در غمضه خوردن مردار جائز است و نزدیک ابی حنیفه فائده لفظ غیر مائل بگناه آنست که زیاده از ضرورت نخورد و نزدیک مالک و شافعی آنست که قاطع طریق و سارق را رخصت نیست و این آیت آخر قرآنست بعد ازین هیچ آیت نازل نه شد والله اعلم .

(۲) آنچه عرب پاکیزه دانند والله اعلم .

(۳) مترجم گوید یعنی نخورده و ندیده باشند برای خوردن خود والله اعلم .

(۴) مترجم گوید یعنی نزدیک ارسال جانوران شکاری والله اعلم .

(۵) مترجم گوید یعنی آنچه براهل کتاب حلال بود بر شما حلال ست مثل گوسفند و گاؤ و آنچه بر شما حلال کرده شد بر کسیکه از ایشان مسلمان شود حلالست مثل شتر و ذی ظفر و قبیله ها یهود و نصاری را درین باب اعتبار نیست والله اعلم .

مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
مُحْصِينَ غَيْرُ مُسْفِحِينَ وَلَا تَخْذِلُوا أَعْدَاءَكُمْ وَهُمْ يُكْفَرُوا
بِالْإِسْلَامِ فَقَدْ خِطَّ عَلَيْهِمُ وَهْرٌ مِنَ الْإِفْرَةِ مِنَ الْحَرِيرِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَجْزَلُكُمْ
إِلَى الْكُعْبَةِ قُرْآنُكُمْ جُزْأً فَالْقُرْآنُ وَإِنْ كُنْتُمْ
مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْمَاءِ فَاغْسِلُوا
أَوْ لَسَّمُوا الْيُسْأَىٰ فَكُلُّكُمْ نَجِدٌ وَأَمَّا قَمِيصَتُكَ فَاغْسِلْهَا
بِمَاءٍ فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرِّهِ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَ
لِيُزَكِّيَ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

وحلال کرده شد برای شما محصنات
از زنان مسلمانان و محصنات از زنان
کسانیکه کتاب داده شدند پیش از شما
چون بدهید ایشان را مهرایشان عفت
طلب کنند نه شهوت رانندگان و نه
دوست پنهان گیرندگان و هر که
نامعتقد اسلام باشد پس نابود شد عمل او
و او در آخرت از زیان کاران ست (۱) (۵).

ای مسلمانان چون برخیزید بسوی نماز
پس بشوئید رویهای خود را و دست های
خود را تا آرنج های و مسح کنید سرهای
خود را و بشوئید پائیهای خود را تا شتالنگ
و اگر باشید باجنابت پس غسل کنید
و اگر باشید بیمار یا مسافر یا بیایدیکی
از شما (از قضاء حاجت) از خلجای
یا تماس کرده باشید زنان را (۲) پس نیاید
آب پس قصد کنید خاک پاک را پس مسح
کنید از آن خاک بروی خود و دست خود نه
می خواهد خدا که مشروع کند بر شما
مشقتی ولیکن می خواهد که پاک
سازد شمارا و تمام کند نعمت خود را بر شما
تا شود که شکر گزاری کنید (۶).

(۱) مترجم گوید محصنات اینجا نزدیک امام ابی حنیفه بمعنی پارساست و نزدیک
شافعی بمعنی آزاد و از (غیر مسافحین) مفهوم شده که نکاح متعه درست نیست
و از (ولا تخذلوا اعداءکم) مفهوم شده که نکاح سر درست نیست والله اعلم.

(۲) مترجم گوید یعنی جماع کرده باشید و نزدیک شافعی دست رسانیدن بزنان ناقض
وضو است والله اعلم.

وَأَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّيْذِي
وَأَتَقَّكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ①

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ
يَاقِظُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاَنُ قَوْمٍ عَلَى
أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ②

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ③

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ④
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ
هَمَّ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ
أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ⑤

و یاد کنید نعمت خدا را بر خویش و پیمان
خدا را که عهد بسته است با شما بآن پیمان
آنگاه که گفتید شنیدیم و فرمان برداری
کردیم^(۱) و ترسید از خدا هر آئینه
خدا داناست بآنچه در سینه ها باشد (۷) .

ای مسلمانان متعهد حق خدا باشید
گواهی دهند گان بر راستی و حمل نکنند
شمارا دشمنی قومی بترك عدل عدل
کنید عدل نزدیک تر است به پرهیز گاری
و ترسید از خدا هر آئینه خدا آگاه است
بآنچه می کنید (۸) .

وعده کرده است خدایه کسانی که ایمان
آوردند و کارهای شائسته کردند باین
مضمون که ایشان راست آمرزش و
مزد بزرگ (۹) .

و کسانی که کافر شدند و بدروغ نسبت
کردند آیات مارا ایشانند اهل دوزخ (۱۰) .
ای مومنان یاد کنید نعمت خدا را
بر خویشان آنگاه که قصد کردند قومی که
دراز کنند دستهای خود را بسوی شما^(۲)
پس باز داشت دست های ایشان را
از شما و ترسید از خدا و بر خدا باید که
توکل کنند مومنان^(۳) (۱۱) .

(۱) یعنی عهدیکه وقت بیعت بستید والله اعلم .

(۲) یعنی قتال کنند والله اعلم .

(۳) این معجزه چند نوبت متحقق شد از آن جمله آنست که آنحضرت صلی الله علیه
و سلم به تقریبی بمحله یهود رفته بودند شخصی از ایشان خواست که سنگی =

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اشْعَى عَسْرَفِيًّا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَتَيْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَرْتُمْ أَمْوَالَكُمْ فَأَوْضَحْتُ لَكُمْ قَرَضًا حَسَنًا لَا أَكْفَرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَا أَدْخِلَكُمْ حَتَبَاتٍ يَخْرِقُ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ⑩

وہر آئینہ گرفت خدای تعالی پیمان بنی اسرائیل و معین ساختیم از ایشان دوازده سردار و گفت خداہر آئینہ من باشمام مضمون پیمان آنکہ اگر برپاداشتید نماز را و دادید زکوٰۃ را و معتقد شدید پیغمبران مرا و تقویت کردید ایشان را و قرض دادید خدا را قرض نیک^(۱) البتہ نابود سازم از شما گناہان شمارا و البتہ در آرم شمارا بہ بوستانہامیرود زیر آن جویہا پس ہر کہ کافر شود از شما بعد ازین پس گم کرد راہ راست را (۱۲) .

فَمَا نَقَرْنَاهُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَلْقٍ لَا يَخْلَعُونَ إِلَّا قِلِيلًا مِنْهُمْ قَاعَفَ عَنْهُمْ وَأَصْفَحَ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْخَاسِرِينَ ⑪

پس بہ سبب شکستن ایشان پیمان خویش را لعنت کردیم ایشان را و سخت گردانیم دلہای ایشان را تغییر میدہند کلمات را از مواضع آن ہا و فراموش کردند حصہ از آنچه بآن پنددادہ شدند و ہمیشہ ہستی کہ آگاہ میشوی برخیاہنتی از ایشان مگر اندکی از ایشان پس در گذر کن از ایشان و اعراض کن ہر آئینہ خدا دوست میدارد نیکوکاران را (۱۳) .

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ

و گرفتیم از کسانی کہ گفتند ما نصاری ئیم پیمان ایشان را پس فراموش کردند حصہ از آنچه بآن پنددادہ شدند پس برانگیختیم

= بالای آنحضرت بافگند خدای تعالی دست آن شخص بند کرد و از آن جملہ آنست کہ کفار قریش در حدیبیہ از جنگ باز ایستادند بعد از آنکہ داعیہ جنگ داشتند و از آن جملہ آنست کہ یکی از یاران مسیلمہ کذاب دست درازی خواست خدای تعالی دست او را گرفت ساخت .

(۱) یعنی در جہاد صرف کردید بتوقع ثواب آخرت واللہ اعلم .

الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ
يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٥﴾

يَا هَلْ الْكِتَابَ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ
كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ
وَيَعْلَمُ مَا عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ
وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿٥﴾

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ مُبَلَّغِ
الْسَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ
وَيَهْدِي لَهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ
مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ
يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ غَنِ ﴿٥﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ

در میان فرقه های نصاری دشمنی و کینه
تا روز قیامت و زود خبر خواهد داد ایشان را
خدا بآنچه می کردند (۱۴) .

ای اهل کتاب هر آئینه آمد به شما
پیغامبر مابیان می کند برای شما بسیاری
از آنچه پنهان می داشتید از کتاب یعنی
از کتاب الهی و او در گذر میکند از
تقصیرات بسیار (ای اهل کتاب) هر آئینه
آمد به شما از جانب خدا نوری و کتابی
روشن (یعنی قرآن) (۱۵) .

بسبب آن دلالت می نماید خدا کسی
را که طلب رضای او کرد بسوی راه های
نجات و بیرون می آرد ایشان را از تاریکی
ها بسوی روشنی باراده خود ودلالت می
کند ایشان را بسوی راه راست (۱۶) .

هر آئینه کافر شدند کسانی که گفتند که خدا
همون مسیح پسر مریم است ^(۱) بگو که
می تواند از خدا چیزی را (از انتقام)
اگر بخواهد که هلاک کند عیسی پسر
مریم را و مادرش را که مریم است و آنان
را که در زمین اندهمه یکجا و خدا راست
پادشاهی آسمان ها و زمین و آنچه در میان
این هر دو است می آفریند هر چه میخواهد
و خدا بر همه چیز تواناست (۱۷) .

و گفتند یهود و ترسایان ما پسران خدائیم و
دوستان اوئیم ^(۲) بگو پس چرا عذاب می

(۱) یعنی حلول کرده است در وی والله اعلم .

(۲) مترجم گوید یعنی خدا را پدر خود می گفتند والله اعلم .

يَعْلَمُ بِأَنَّهُمْ يُدْعُونَ إِلَهُ مِثْلَهُمْ يَشْرُونَ خَلْقَ يَغْفِرَ لِمَن يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۚ أَوَلَمْ تَكُنْ لَكُمُ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَا
بَيْنَهُمَا آيَاتٍ ۚ الْعَصِيرُ ۝

کند شمارا بر گناهان شما بلکه شما
آدمیانید از جنس آنچه پیدا کرده است می
آمرزد هر کراخواهد و عذاب می کند هر
کراخواهد خدا را است پادشاهی آسمان
ها و زمین و آنچه در میان این هر دو باشد
و بسوی اوست رجوع (۱۸) .

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُم مَّا كُنْتُمْ عَلَىٰ قُرْبَىٰ مِّنَ
الرُّسُلِ ۚ أَن تَقُولُوا مَا نُمَلِّكُ ۖ تَأْمُرُنَا بِشَيْءٍ وَلَا نَكُونُ ۚ فَقَدْ جَاءَكُمْ
بَيِّنَاتٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

ای اهل کتاب هر آینه آمده است بشما
پیغامبر ما بیان می کند برای شما درحالت
انقطاع آمدن پیغمبران^(۱) تا نگویید که
نیامد نزدیک ما هیچ مژده دهنده و بیم
دهنده آری هر آینه آمده است بشما مژده
دهنده و بیم دهنده و خدا بر همه چیز
تواناست (۱۹) .

وَلَا قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَقَوْمِ ۚ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْسِمَاءَ وَجَعَلَ لَكُم مَّاوَاغَا ۚ أَنْتُمْ مَّا لَمْ
يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ۝

و یادکن چون گفت موسی قوم خود را ای
قوم من یاد کنید نعمت خدا را بر خویش
چون پیدا کرد در میان شما پیغامبران را
و پادشاه ساخت شمارا و داد به شما آنچه
نداد به هیچ کس از عالمیان^(۲) (۲۰) .

يَقَوْمِ ۚ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ
وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ۝

ای قوم من در آئید به زمین پاک که مقرر
ساخته است آن را خدا برای شما و روگردان
مشوید بر سمت پشت خود آنگاه زیان کار
گردید (یعنی فرار مکنید) (۲۱) .

قَالُوا يٰمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَلِينَ ۚ وَقَالَ لَن تَدْخُلُونَهَا
حَتَّىٰ تَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ۝

گفتند ای موسی هر آینه آنجا گروهی
هستند زورآور و هر گز ما داخل نشویم
آنجا تا آنکه ایشان بیرون آیند از آنجا پس

(۱) یعنی بعد عیسی بجز پیغمبر ما هیچ پیغمبری مبعوث نشد و مدت میان ایشان
پانصد شصت سال بود والله اعلم .

(۲) یعنی معجزات عظیمه از قلی بحر (یعنی شکاف دریا) و رفع طور والله اعلم .

۱ اگر ایشان از آن جا بیرون شوند هر آئینه
مادر آئیم (۲۲) .

گفتند دومرد از اهل تقوی که انعام کرده
بود خدا برایشان^(۱) در آید ای قوم برای
جماعت از راه دروازه چون درآمدید به
دروازه پس هر آئینه شما غالب باشید
و بر خدا توکل کنید اگر مسلمان هستید
(۲۳) .

گفتند ای موسی ماهر گز در نه آئیم درین
زمین هیچ گاه مادامی که ایشان در آنجا اند
پس تو و پروردگار تو بروید و جنگ کنید
هر آئینه ما این جانسته گانیم (۲۴) .

گفت (موسی) ای پروردگار من قادر
نیستم الا بر خود و برادر خود (یعنی
هارون) پس فیصله کن میان ما و میان
گروه گناهکاران (۲۵) .

گفت خدا پس آن زمین حرام کرده شده
است برایشان چهل سال سرگردان می
شوند در زمین پس اندوهناک مباش بر
گروه ستمگاران^(۲) (۲۶) .

و بخوان بر قوم خود خیر دو پسر آدم را
براستی چون نیاز حق کردند قربانی را
پس قبول کرده شد از یکی و قبول کرده نه
شد از دیگری^(۳) گفت قایل البته بکشم

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ اللَّهَ نَعْمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا
ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَالْقَوْمَ غَيْرُونَ
وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

قَالُوا لَنُؤْتِيَنَّكَ إِنَّا لَنَدْخُلُهَا أَبَدًا تَدْمُو فِيهَا فَالْذَّهَبَ
أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ بَيْنَنَا
وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾

قَالَ فَإِنَّهَا حَرَمَةٌ عَلَيْهِمْ ذَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيَهُونَ
فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾

وَأَنزَلَ عَلَيْهِمُ بَنِي آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبِلُ
مِنْ أَحَبِّهِمَا وَلَمْ يُقْبَلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتَتَلَكَ قَالَ
إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣﴾

(۱) یعنی یوشع و کالب .

(۲) یعنی حکم کردیم که بآن زمین منتفع نشوند چهل سال .

(۳) یعنی هابیل نیکوترین گوسفندی به نیاز برداز غیب آتشی ظاهر شد و بخورد
و قایل بدترین گندم پیش آورد و آتش نیازش را قبول نکرد و این سبب حسد شد =

تراها بیل گفت جزاین نیست که خدا قبول می کند از متقیان (۲۷) .

اگر دراز کنی بسوی من دست خود را تاب کشی مرا من هرگز دراز نکنم بسوی تو دست خود را تاب کشم ترا هر آئینه من می ترسم از خدا پروردگار عالمها (۲۸) .

هر آئینه من می خواهم که ببری گناه مرا و گناه خود را پس باشی از اهل دوزخ و این جزای ستمکاران است (۲۹) .

پس نفس اوسهل ساخت در نظر او کشتن برادرش را پس بکشت او را پس شد از زیان کاران (۳۰) .

پس فرستاد خدا زاغی را که میشگافت در زمین تا بنمایدش چگونه بپوشد جثه برادر خود را گفت ای وای بر من! آیا عاجز شدم از آنکه باشم مانند این زاغ پس بپوشیدمی جثه برادر خود را پس شد از پشیمان شدگان (۳۱) .

بسبب این حادثه حکم کردیم بر بنی اسرائیل که هر که بکشد کسی را بغیر عوض کسی و بغیر فساد در زمین (یعنی قطع طریق و ارتداد) پس چنانستی که کشته است مردمان را همه یکجا و هر که سبب زندگانی کسی شد پس چنانستی که زنده ساخت مردمان را همه یکجا و هر آئینه

لَنْ يَسْطِقَ إِلَى يَدَيْهِ لِيُثْبِتَنِي مَا تَأْتِي بِسُطَيْدِي إِلَيْكَ لَا تَقْتُلْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ سَمُوَ أَيْشِي وَإِيَّكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

فَقَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَرَ مِنَ الْخَيْرِينَ ﴿٣٠﴾

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْمَةَ أُخِيهِ قَالَ يُوَيْلَيُّ أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِي سَوْمَةَ أُخِي فَأَصْبَرَ مِنَ الشَّدِيدِينَ ﴿٣١﴾

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُزِفُونَ ﴿٣٢﴾

= واللہ اعلم .

(۱) بعد کشتن ندانسته که چگونه دفن کند جثه او را بر پشت نهاده میگشت واللہ اعلم .

آمدند به بنی اسرائیل پیغامبران مابه نشانه
های روشن باز بسیاری از ایشان بعد ازین
در زمین تجاوز کنند گانند^(۱) (۳۲) .

جزاین نیست جزای کسانی که جنگ می
کنند با خدا و رسول او و می شتابند
در زمین بقصد فساد (یعنی قطع طریق می
کنند) آنست که کشته شوند یا بردار
کشیده شوند یا بریده شود دست ها
و پایهای ایشان از جانب مخالف^(۲) یا دور
کرده شوند از وطن این رسوائی است
ایشان را در دنیا و ایشان راست در آخرت
عذاب عظیم (۳۳) .

مگر کسانی که توبه کردند پیش از آنکه
دست یابید برایشان پس بدانید که خدا
آمرزنده مهربان است^(۳) (۳۴) .

ای مسلمانان بترسید از خدا و به طلبید
قرب بسوی او و جهاد کنید در راه
او تا رستگار شوید (۳۵) .

هر آئینه کافران اگر باشد بدست ایشان
آنچه در زمین است همه يك جا و همراه او
مانند او مهیا برای آنکه عوض خود دهند

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ
فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ
أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ
الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ جِزَاؤُ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ⑤

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ
فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑥

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ
الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ⑦

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ لَا هُمْ مَنَافِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ

(۱) یعنی چون از قابیل رسم قتل پیدا شد هر قتل که در جهان واقع شود او را بدان
مواخذہ کنند همچنین در هر زمانه کسی که رسم کشتن نومی کند بحکم من سَرَّ
سنة سينة كان له كفلٌ منها در قتل که بعد از وی آمد شرکتی پیدایمی نماید پس
این جا من اجل ذالك بجای علی قیاس ذالك واقع شده است والله اعلم .

(۲) یعنی دست راست و پای چپ والله اعلم .
(۳) یعنی حد ساقط است و حقوق آدمیان ساقط نیست والله اعلم .

آن را از عذاب روز قیامت هرگز قبول کرده
نه شود از ایشان و ایشان راست عذاب درد
دهنده (۳۶) .

بخواهند که بیرون روند از دوزخ و نیستند
بیرون رفتگان از دوزخ و ایشان راست
عذاب دائم (۳۷) .

و مرد دزد وزن دزد ببرید دستهای ایشان
را جزای آنچه به عمل آورده اند عبرتی از
طرف خدا و خدا غالب داناست (۳۸) .

پس هر که توبه کرد بعد ستم
خود و کارشائسته بعمل آورد پس هر آینه
خدا برحمت باز میگردد بروی هر آینه
خدا آمرزنده مهر بانست (۳۹) .

آیاندانسته ای که خدام را و راست پادشاهی
آسمان ها و زمین عذاب می کند
هر کس خواهد و می آمرزد هر کس خواهد
و خدا بر همه چیز تواناست ^(۱) (۴۰) .

ای پیغامبران و هوگین نه کنند ترا کسانی که
سعی می کنند در کفر از آنانکه گفتند بدهان
خویش ایمان آوردیم و ایمان نیاورده
است دلهای ایشان و از قوم یهود نیز ایشان
شنوند گانند سخن دروغ را ^(۲) شنوند گانند

الْقِيَمَةِ مَا تَقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا لَهُمْ لِيُخْرِجُوهُنَّ
مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا
نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ
عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ
مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزَنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ
مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَنفُسِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ
وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا اسْتَفْعَوْا إِلَيْكُم بِسُلُوفٍ
لِقَوْمٍ آخَرِينَ أَمْ يَأْتُوكُمْ يُخْبِرُونَ أَلَكُمْ مِنْ بَعْدِ

- (۱) مترجم گوید در تورات رجم زانی نازل شده بود و یهود تحریف کرده روی زانی
را سیاه کردن و چند تازیانه زدن قرار دادند و در زمان آنحضرت در میان ایشان
زنا واقع شد زانی را پیش آنحضرت بدست منافقان و ذمیان فرستادند بقرآن که
اگر جلد فرمایند بکنیم و اگر رجم فرمایند نکنیم آن حضرت صلی الله علیه
وسلم حقیقت رجم اظهار فرمودند و رجم کردند درین آیات اشاره است بآن قصه .
(۲) یعنی معتقد آن شده اند .

مَوَاضِعَهُ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ
لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ
تَمْلِكَ لَهُ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ
اللَّهُ أَنْ يَبْطِرْهُمْ فُلُوْا بِهِمْ لَعْنَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦﴾

برای گروه دیگران که هنوز پیش تو نیامده
اند^(۱) تغییر میدهند کلمات را (بعد
از ثبوت آنها) در موضع خویش گویند
اگر داده شوید این حکم محرف قبول
کنید و اگر آنرا داده نه شوید پس
احتراز نمائید و هر که خدا ضلالت او را
اراده کرده است پس هرگز نه توانی برای
او از خدا چیزی از هدایت ایشان آناند که
نخواست است خدا که پاک کند دلهای
ایشان را ایشان راست در دنیا رسوائی
و ایشان راست در آخرت عذاب بزرگ
(۴۱).

سَمِعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْثَرُونَ لِلسَّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُمْ
بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَصْفُرُوا
رُءُوسَهُمْ وَإِنْ هَكُوتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْقَاسِطِينَ ﴿٧﴾

ایشان شنوند گانند سخن دروغ را
خورند گانند حرام را (یعنی رشوت را)
پس اگر بیایند پیش تو حکم کن میان
ایشان یا اعراض کن از ایشان و اگر
اعراض کنی از ایشان هیچ زیان نه رسانند
بتو و اگر حکم کنی پس حکم کن میان
ایشان بانصاف هر آینه خدا دوست میدارد
عدل کنندگان را^(۲) (۴۲).

وَكَيْفَ يَحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ
ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ
بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

و چگونه حکم می کنند ترا و نزدیک ایشان
تورات است که در آن حکم خداست
باز اعراض می کنند بعد از این و نیستند
ایشان معتقدان^(۳) (۴۳).

(۱) یعنی جاسوسان حربیان اند والله اعلم .

(۲) مترجم گوید یعنی اهل ذمه اگر قضیه خویش بامام رفع کنند اگر خواهد حکم
کند و اگر خواهد بزعمای ایشان مفوض نماید والله اعلم .

(۳) یعنی اگر غرض ایشان طلب رضای خدای تعالی بودی بر تورات عمل =

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا
الشَّاهِدُونَ الَّذِينَ آسَلُوا الذِّكْرَ هَٰذَا وَذَوُ الرِّبَاطِ
وَالْأَحْيَاءُ بِهَا اسْتَعْفُوا مِنْ كُتُبِ اللَّهِ وَكَانُوا
عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَحْكُمُوا النَّاسَ وَاحْتَوُونَ وَلَا تَتَّبِعُوا
بِأَيِّ قَوْمٍ قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِهَا أَنْزَلَ اللَّهُ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٥٠﴾

هر آئینه مافروداوردیم تورات را در وی
هدایت و روشنی است حکم می کنند بآن
پیغامبران که متقاد حکم الهی اند برای
یهود و حکم می کنند خداپرستان و احبار
ایشان همه حکم میکردند بآنچه حافظ آن
گردانیده شده اند از کتاب خدا و بر آن گواه
بودند^(۱) پس گفتیم مترسید از مردمان
و ترسید از من و خریدم کنید بآیت های
من بهای اندک و هر که حکم نکند بآنچه
فرو فرستاده است خدا پس ایشانند
نامعتقدان (۴۴) .

وَكُنَّا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ
بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ
بِالسِّنِّ وَالْجُرُوءَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ
كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِهَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥١﴾

و لازم ساختیم بر یهود در تورات که
شخص به عوض شخص ست یعنی
بعوض او باید کشت و چشم عوض چشم
است و بینی عوض بینی است و گوش
عوض گوش است و دندان عوض دندان
و حکم زخم ها به اعتبار مماثلت است
پس هر که عفو کند از آن زخم پس این
عفو کفارت است و ویراو هر که حکم نه
کند بآنچه خدا فرو فرستاده است پس
ایشانند ستمگاران (۴۵) .

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٥٢﴾

و از پس فرستادیم بری این پیغمبران
عیسی پسر مریم را باوردارنده آنچه پیش
او بود که تورات است و دادیمش انجیل
دروی هدایت و روشنی است
و باوردارنده آنچه پیش وی بود که تورات

= میکردند لیکن غرض فاسدداشتند .

(۱) یعنی به یقین معلوم کرده بودند که حکم الهی است والله اعلم .

باشد و هدایت و پند متقیان را (۴۶) .

و فرمودیم باید که حکم کنند اهل انجیل
بآنچه فرو فرستاده است خدای تعالی در وی
و هر که حکم نکند بآنچه فرو فرستاده
است خدا پس ایشانند بدکاران (۴۷) .

و فرو فرستادیم بسوی تو کتاب را برآستی
باوردارنده آنچه پیش وی است از کتاب
و نگهبان بروی^(۱) پس حکم کن در میان
ایشان بآنچه فرو آورده است خدا و پیروی
مکن خواهش های ایشان را اعراض کنان
از آنچه آمد بتواز حکم الهی برای هر
گروهی از شما مقرر ساخته ایم شریعتی
و راهی و اگر خواستی خدا گردانیدی
شمارا يك امت و لیکن خواست که
بیازماید شمارا در آنچه به شما داده است
پس شتاب کنید بسوی نیکوکاری^(۲)
بسوی خدا رجوع شماست همه يك جا
پس خبر دهد شمارا بآنچه در آن اختلاف
می کردید (۴۸) .

و فرمودیم که حکم کن میان ایشان بآنچه
فرو داده است خدا و پیروی مکن
خواهش های ایشانرا و بترس از ایشان
از آنکه گمراه کنند ترا از بعض آنچه
فرو فرستاده است خدا بسوی تو پس اگر
اعراض کنند پس بدان که می خواهد
خدا که عذاب کند ایشان را به سبب

وَلَا يُحِبُّ اَهْلَ الْاِنْجِيلِ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا
اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاولٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٤٦﴾

وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
الْكِتٰبِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاَحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ
وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَهُمْ عَنِ اَرْوَاحِ الْحَقِّ الَّذِي جَعَلْنَا
مِنْكُمْ فِرْقَةً وَمِنْ بَاقِيَ اَوْشَاءَ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْا
وَاحِدَةً وَلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فَاَنْتُمْ كَاٰفٍ فَاَسْتَقِمْ
اَلْحَقَّ اِلَى اللّٰهِ مَوْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيَنْتَظِرُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٧﴾

وَإِنْ أَحْكَمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
وَاحِدَهُمْ أَنْ يَفْتُرُوا عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُ أَعْمَارُ يَذَّكَّرُ بِهِ لِمُنَاصِحَتِهِمْ
بَعْضُ دُخُوْرِهِمْ وَإِنْ كَثُرُوا مِنْ التَّلَاثِ
لَفَرِّقُونَ ﴿٤٨﴾

- (۱) یعنی تحریف را از غیر تحریف جدای سازد و الله اعلم .
(۲) یعنی اتباع فرمان الهی در شریعت پیغمبر زمان و الله اعلم .

بعض گناهان ایشان و هر آئینه بسیاری
از مردمان بدکارانند (۴۹) .

آیا حکم جاهلیت می خواهند؟ و کیست
خوب تر از خدا باعتبار حکم برای قومی
که یقین دارند^(۱) (۵۰) .

ای مومنان دوست مگیرید یهود و نصاری
را بعض ایشان دوست بعض اند و هر که
از شما دوست دارد ایشان را پس هر آئینه
اواز جله ایشانست هر آئینه خداه را نمی
نماید گروه ستمگاران را (۵۱) .

پس می بینی کسانی را که در دلهای ایشان
بیماریست یعنی نفاق سعی می کنند
در دوستی یهود و نصاری می گویند می
ترسیم از آنکه برسد مایان را مصیبتی^(۲)
پس نزدیک است که خدا بیار د فتح را یا
چیزی دیگر را از نزدیک خود پس پشیمان
شوند بر آنچه پنهان داشتند در دل های
خویش (۵۲) .

و بگویند مومنان (یعنی بعد از فتح
و پیروزی) آیا ایشانند آنانکه قسم خوردند
بخدا سخت ترین سوگند های خویش که
البته ایشان همراه شما اند امروز نابود

أَفَكُمُ الْجَاهِلِيَّةُ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ
حُكْمًا الْقَوْمُ الَّذِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ
بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ٥١

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ
يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُبَدِّلَ آيَاتِنَا فَقَالَ اللَّهُ تَتَلَوْنَهَا
يَا الْفِتْرَةَ أَوَّلُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ فَاصْبِرُوا عَلَى مَا كُنتُمْ
فِي أَنْفُسِهِمْ يَمْزِنَ ٥٢

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَأُولَ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ
جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنْهُمْ لَسَعَمَكُمُ حِطَّتْ آثِمَاتُهُمْ
فَأَصْبَحُوا خَيْرِينَ ٥٣

- (۱) مترجم گوید حاصل این آیات التزام است بر اهل کتاب که با وجود التزام کتاب
بر حسب آن عمل نمی کنند و درین آیات بیان آن ست که هر قرن را شریعتی
داده اند و بعد نزول قرآن بجز متابعت آن متابعت دیگر جائز نیست والله اعلم .
- (۲) مترجم گوید یعنی احتمال دارد که هزیمت بر اهل اسلام افتد پس موافقت
با حریبان مصلحت است .

شد عملهای ایشان پس گشتند زیان کار
(۵۳) .

ای مومنان هر که از شما بر گردد از دین
خود پس خواهد آورد خدا گروهی را که
دوست می دارد ایشان را و ایشان دوست
می دارند او را متواضع اند بر مومنان
درشت طبع اند بر کافران جهاد می کنند
در راه خدا و نمی ترسند از ملامت ملامت
کننده این بخشایش خدا است میدهد آن
را بهر که خواهد و خدا جواد داناست^(۱)
(۵۴) .

جز این نیست که دوست شما خدا است
و رسول او و مومنانی که بر پامی دارند
نماز را و می دهند زکات را و ایشان
پیوسته نماز گزارند (۵۵) .

و هر که دوستی کند با خدا و با رسول او و با
مومنان پس هر آینه گروه خدا هموست
غالب (۵۶) .

ای مسلمانان دوست مگیرید کسانی را
که تمسخر و بازی گرفته اند دین شما را
از کسانی که داده شده ایشان را کتاب
پیش از شما و سائر کافران را و برترسید
از خدا اگر مسلمان هستید (۵۷) .

و چون ندانید بسوی نماز تمسخر و بازی
گیرند آن را^(۲) این بسبب آن است که ایشان

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي
اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ
عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَحِثُّونَ
لَوْمَةً لَآ يُوْذَوْنَ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رُكَّعُونَ ۝

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ
اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ
هُزُوءًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أَوْفُوا الصَّكَّةَ مِنْ قَبْلِكُمْ
وَالَّذِينَ آوَلِيَاءُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مَوْمِنِينَ ۝

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُوءًا وَلَعِبًا
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ۝

(۱) مترجم گوید این وعده در زمان حضرت ابو بکر صدیق متحقق شد و مهاجران
و انصار و تابعان ایشان با مرتدان جهاد کردند و الله اعلم .

(۲) مترجم گوید یعنی باذان استهزا کنند و الله اعلم .

گروهی هستند که نمی فهمند (۵۸) .

بگوای اهل کتاب عیب نمی گیرید بر ما مگر آنکه ایمان آوردیم بخدا و بآنچه فرو فرستاده شده است بسوی ما و بآنچه فرو فرستاده است پیش ازین و مگر آنکه بیشتر از شما بدکارانند (۵۹) .

بگو آيا خبر دهم شمارا به بدتر از اين^(۱) باعتبار جزاء نزديك خدا آن بدتر کسی است که لعنت کرد اورا خدا و خشم گرفت بروی و گردانید از ایشان بوزینه گان و خوکان و کسیکه پرستید معبود باطل را این گروه بدتر اند باعتبار جای و گمراه تر اند از راه راست (۶۰) .

و چون بیابند پیش شما گویند ایمان آوردیم حال آنکه به کفر درآمدند و به کفر بیرون رفتند و خدا دانا تر است بآنچه می پوشیدند (۶۱) .

و می بینی که بسیاری از ایشان سعی می کنند در گناه و تعدی و حرام خوردن ایشان هر آئینه بد چیز است که به عمل آوردند (۶۲) .

چرا منع نمی کنند ایشان را خدا پرستان و دانشمندان از دروغ گفتن ایشان و حرام خوردن ایشان هر آئینه بد چیز است که می کردند (۶۳) .

و گفتند یهود دست خدا بگردن بسته

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَقْتُمُونَ وَمَا أَلَا أَنْ أَمَّا
يَا اللَّهُ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ
وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ لَقِيُونَ ۝

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ
اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْفِرْدَاقَ وَالْخَنَازِيرَ
وَعِبَدَ الطَّاغُوتِ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ
السَّبِيلِ ۝

وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ
قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ۝

وَرَوَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
وَأَكْثَرُهُمُ الشُّعْطَاءُ يَتَّبِعُونَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

لَوْلَا نِعْمَتُهُمُ الرَّبِّ لَكُنُودِينَ وَالْخَبَّارُ عَنْ قَوْلِهِمْ
الْإِثْمُ وَالْأَلِيمُ الشُّعْطَاءُ يَتَّبِعُونَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلِجُنُوبِهِمَا

(۱) مترجم گوید بدتر از آن عیب دار که شما بیان کردید .

قَالُوا لَنْ يَدُلَّهُ مَبْطُوحُنْ يُفِيضُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَنْ تَبِيدَ بُيُوتُهُمْ
مِنْهُمْ مَا أَتَزَلَّ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا تَأْوَلُّوهُ وَالْقِيَامَ لَكُمْ
الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كَلِمَةً أَوْ قَدُوا أَنَا زَا
لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا
يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكُنَّا عَنْهُمْ سَبِيلًا
وَلَا دَخَلَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ آتَمُوا تَوَارَئِدَ الْإِنجِيلِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ
رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ
أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءٌ بِأَعْيُنِنَا ﴿٦٥﴾

(۱) یعنی بخل دارد .

(۲) یعنی چون می خواهند که بادشمنان خود که متدین به یهودیت نیستند جنگ کنند مقهور و مغلوب می شوند .

(۳) یعنی سائر کتب سابقه .

(۴) مترجم گوید حاصل آن است که اگر برپایمی داشتند حکم تورات و انجیل را =

است^(۱) بگردن بسته باد دست های ایشان و لعنت کرده شد ایشان را بسبب آنچه گفتند بلکه دودست اوکشاده است خرج می کند چنانچه میخواهد و البته بیفزاید در حق بسیاری از ایشان آنچه فرو فرستاده شد بسوی تواز پروردگار تونافرمانی و کفر را و افگندیم در میان فرقه های یهود دشمنی و ناخوشی تا روز قیامت هر گاه که برمی افروزند آتشی را برای جنگ فرو می نشاندند خدا^(۲) و می شتابند در زمین برای فساد و خدا دوست نمی دارد مفسدان را (۶۴) .

و اگر اهل کتاب ایمان می آوردند و پرهیزگاری میکردند نابود ساختمی از ایشان گناهان ایشان را و در آوردمی ایشان را به بوستان های نعمت (۶۵) .

و اگر ایشان برپایمی داشتند حکم تورات و انجیل را و آنچه فرو دآورده شده است بسوی ایشان از پروردگار ایشان^(۳) خوردندی از بالای خود و از زیر پایهای خود از ایشان گروهی هست میانه رو و بسیاری از ایشان بدچیز است که می کنند^(۴) (۶۶) .

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ
قَبْلَ بَقْعَتِ رِسَالَتِهِ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ
لَذِي هَدًى الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾

قُلْ يَكْفُلُ الْكِتَابُ أَمْرًا عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمُ وَلِكُلِّ ذِيكُمُ الْكِتَابُ
وَمَنْ يَأْتِزِلْ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا فَكُفْرًا ۚ فَلَا
تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِقُونَ وَالنَّصَارَى
مَنْ أَمِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَلَى صَاحِبِهِمْ ظُهُورُهُمْ وَأَوَّلُهُمْ
يَعْرَضُونَ ﴿٦٩﴾

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ رُسُلًا قُلْنَا

ای پیغامبر برسان آنچه فروداورده شده
است بسوی تواز جانب پروردگار تو و
اگر نکردی^(۱) نرسانده باشی پیغام
خدارا و خدا نگاهدارد ترا از مردمان هر آئینه
خدا را نه نمی نماید گروه کافران را (۶۷).

بگوای اهل کتاب نیستید بر چیزی تا آنکه
برپا کنید حکم تورات و انجیل را و آنچه
فرو فرستاده شده است بسوی شما
از پروردگار شما^(۲) و البته بیفزاید در حق
بسیاری از ایشان آنچه فرو فرستاده شده
است بسوی تواز جانب پروردگار تو
(یعنی قرآن) طغیان و کفر راپس
اندوهگین مشوبرقوم کافران^(۳) (۶۸).

هر آئینه مسلمانان و یهودان (و همچنین
است) حال ستاره پرستان و ترسایان هر که
ایمان آرد از ایشان بخدا و روز آخر
و کردگار شائسته هیچ ترس نیست برایشان
و ایشان اندوهگین نه شوند^(۴) (۶۹).

هر آئینه گرفتیم عهد بنی اسرائیل

= پیش از نزول قرآن و پیش از آنکه حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم مبعوث
شود برکت فراوان نصیب ایشان می شد لیکن مخالفت کردند پس بانواع بلا
مبتلا گشتند والله اعلم.

(۱) یعنی اگر يك آیت هم نرساندی والله اعلم.

(۲) مترجم گوید یعنی قرآن و سایر کتب سابقه.

(۳) مترجم گوید حاصل آنست که بروفق قول خود ملزم می شوند زیرا که التزام
شریعتی میکنند و بر حسب آن نمی روند قطع نظر از انکار قرآن والله اعلم.

(۴) یعنی دراصل از هرفرقه که باشد چون ایمان آرد از اهل نجات است و
خصوصیت فرق را اعتبار نیست والله اعلم.

جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا
وَفَرِيقًا يَلْقَاوْنَ ۝

وَحَسِبُوا أَن لَّكُونُوا مِن دُونِهِمْ فَأَنذَرْنَاهُمْ أَنَّهُمْ أَتَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَنَجَّاهُم بِالْبَاسِ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ وَأَنهَىٰ عَنِ الْفِيلِ ۝

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ
الْمَسِيحُ يَبْنِي لَكُمْ أَيْدِيَكُمْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ
مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ
وَمَا أُوْنَهُ لَنَازِلًا ۝

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَلَاثٌ ثَلَاثٌ وَمِمَّنْ الْوَالِدُ
إِلَٰهٌ وَابْنٌ إِلَٰهٌ وَنَحْوُهُمْ أَتَقُولُونَ لَا مَسْئَلَةَ الْيَوْمِ الْآخِرِ
مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ؟

و فرستادیم بسوی ایشان پیغمبران را هر
گاه آمدی بایشان پیغامبری بآنچه دوست
نمی داشت نفس ایشان گروهی را به دروغ
نسبت کردند و گروهی را می کشتند (۷۰).

و پنداشتند که هیچ عقوبت نخواهد
بود پس کور شدند و کر گشتند پس باز
گشت برحمت خدا برایشان^(۱) پس
باز کور شدند و کر گشتند بسیاری از ایشان
و خدا بیناست بآنچه می کنند (۷۱).

هر آئینه کافر شدند کسانی که گفتند خدا
همان است عیسیٰ پسر مریم و گفته بود
عیسیٰ ای بنی اسرائیل پرستید خدا را
پروردگار من و پروردگار شما هر آئینه
کسی که شریک خدا مقرر می کند حرام
کرده است خدا بهشت را بروی و جای
اودوزخ است و نیست ستمگاران را هیچ
یاری دهنده^(۲) (۷۲).

هر آئینه کافر شدند کسانی که گفتند که خدا
سوم سه کس است^(۳) و هیچ إله برحق
نیست مگراله یگانه و اگر باز نه آیند
از آنچه می گویند خواهد رسید کافران را
از ایشان^(۴) عذاب درد دهنده (۷۳).

آیا رجوع نمی کنند بسوی خدا و آمرزش

(۱) یعنی محمد صلی الله علیه وسلم را فرستاد والله اعلم.

(۲) اعتقاد حلول نوعی از شرک است.

(۳) یعنی در مرتبه الوهیت سه کس هستند یکی خدا و دیگری عیسیٰ و سوم روح
القدس والله اعلم.

(۴) یعنی اهل اصرار را از ایشان.

وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۴۹

نمی طلبند از او و خدا آمرزنده مهربان
ست (۷۴) .

نیست عیسیٰ پسر مریم مگر پیغامبری
گذشته اند پیش از وی پیغامبران
و مادر او ولیه بود هر دومی خوردند طعام
را بین چگونه بیان می کنیم برای ایشان
نشانه ها بازبین چگونه گردانیده می
شوند^(۱) (۷۵) .

بگو آیات خدا می کنید بجز خدا چیزی را
که نمی تواند برای شما زبانی و نه سودی
و خدا همان است شنو ادا (۷۶) .

بگوای اهل کتاب از حد مگذرید در دین
خود بناحق و پیروی نکنید خواهش نفس
قومی را که گمراه شدند پیش ازین و
گمراه کردند مردمان بسیاری را و کجروی
کردند از راه راست^(۲) (۷۷) .

لعنت کرده شد کافران را از بنی اسرائیل
بر زبان داود و عیسیٰ پسر مریم این بسبب
آنست که نافرمانی میکردند
و از حد میگذشتند (۷۸) .

يك دیگر رامنع نمی کردند از آن عمل
زشت که مرتکب آن شدند هر آینه
بد چیزی است که میکردند (۷۹) .

می بینی که بسیاری از ایشان دوستی
میکنند با کافران (یعنی بامشرکان) هر آینه

مَا أَلْسِبُوا أَنْ يَكُونَ لَهُمْ رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأَنَّهُ
صَدَاقَةٌ مِمَّا كَانُوا كَالِ الْفُطُرِ أَنْظَرْتُمْ بَيْنَ يَدَيْكُمْ الْآيَاتِ
تُمْ أَنْظَرْتُمْ أَنْ يَكُونَ ۝۵۰

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ لَكُمْ صَرَخُوا لَا تَنْفَعُوا
وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝۵۱

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ
وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ
وَاضْلَوْا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ۝۵۲

لِوَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ
وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۝۵۳

كَانُوا إِلَّا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوا لَيْسَ مَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ۝۵۴

تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَقُولُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا

(۱) یعنی از معرفت حق .

(۲) یعنی پیشوایان یهودیت و نصرانیت که برای ایشان مذهب قرار داده اند والله اعلم .

لَيْسَ بِأَذْنَمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَفِي الْعَذَابِ لَهُمْ خِلْدُونَ ﴿٥٠﴾

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ مَا أَنْزَلْنَا إِلَيْهِمَ
الْعَذَابَ وَهُمْ أَهْلُهَا وَلَكِنْ كَذَّبُوا عَنْهُمْ
فَيَسْخَرُونَ ﴿٥١﴾

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ
وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً
لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي ذَلِكَ
يَأْتِي مِنْهُمْ فَتَشِينُ وَرَهْبَانًا وَآلَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٥٢﴾

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنَهُمْ
تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا
رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٥٤﴾

بدچیز نیست که پیش فرستاده است برای
ایشان نفوس ایشان آن چیزخشم گرفتن
خداست برایشان وایشان درعذاب
جاویدانند (۸۰) .

و اگر ایمان آوردند به خدا و پیغامبر
(یعنی پیغامبر خود) و آنچه فروفرستاده
شده است بسوی وی البته دوست نه
گرفتند مشرکان را ولیکن بسیاری ازایشان
فاسقانند (۸۱) .

هرآئینه بیابی سخت ترین مردمان درعداوت
بامسلمانان یهود و مشرکان را وهرآئینه
بیابی نزدیک ترین مردمان در دوستی
مسلمانان کسانی را که گفتند مانصاری'یم
این بسبب آن ست که ازجنس ایشان
هستند دانشمندان و گوشه نشینان و بسبب
آنست که ایشان تکبر نمیکنند (۸۲) .

و چون بشنوند آنچه فروفرستاده شده
برپیغامبر به بینی چشم های ایشان را
اشک میریزد به سبب آنچه شناختند ازحق
می گویند ای پروردگار ما ایمان آوردیم
پس بنویس مارا باشاهدان^(۱) (۸۳) .

و چیست مارا که ایمان نیاریم بخدا و آنچه
آمده است بما از دین راست و چیست مارا
که طمع نه کنیم که داخل کند مارا
پروردگار^(۲) باقوم صالحان (۸۴) .

(۱) یعنی جماعتی که اکمل امت باشند والله اعلم .

(۲) یعنی به بهشت .

قَالَا بَعْدَ اللَّهِ يَمَا قَالُوا جُنُبٌ عَجَزَىٰ مِنْ نَجْمَاتِ الْأَقْطَارِ وَخِلْدِينَ
فِيهَا وَذَلِكَ جِزَاءُ الْمُعْتَصِينَ ۝

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَهَنَّمَ ۝

يَأْتِيهِمُ الْيَقِينُ أَمَّا أُولَٰئِكَ فَهُمْ قُلُوبُهُمْ مَتَاعٌ لِّأَلْفِ لَآلِهَةٍ
وَلَا تَعْتَدُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۝

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ ذَكِيمٌ
أَنَّهُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۝

لَا تُؤْخَذُكُمْ بِالَّذِينَ آمَنُوا لَكُم مِّنَ اللَّهِ لِقَاءٌ يُؤْخَذُكُمْ
بِهِمْ فَتُحْكَمُ لَكُمْ فِيهَا لَقَاءُكُمْ وَطَعَامُ فَسْرَةٍ مُّسْكِينٍ
مِّنَ أَسْوَطِ الْأَقْطَابِ ۚ أَهْلِيكُمْ وَزَوْجَهُمْ أَوْ عَمَلُهُمْ
فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَوَيْلًا ۚ ذَلِكَ كَقَارِ أَنْ يَأْمُرَكُمْ
أَن تَحْلِفُوا ۚ وَاعْلَمُوا أَنِّي أَنَا اللَّهُ كَذَّابٌ يُّبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ

پس جزا داد ایشان را خدا بر آن مقوله که
گفتند بوستانها میرود زیر آن جویها جاویدان
آنجا و این است جزای نیکوکاران^(۱) (۸۵).

و کسانی که کافر شدند و بدروغ نسبت
کردند آیاتِ ما را ایشانند اهل دوزخ (۸۶).

ای مومنان حرام مکنید لذاذ آنچه خدا
حلال ساخته است برای شما
و از حدمگذرید هر آئینه خدا دوست
نمیدارد از حد گذرندگان را (۸۷).

و بخورید آنچه روزی داده است شما را
خدا حلال پاکیزه و بترسید از آن خدا که
شما بوی ایمان آوردید^(۲) (۸۸).

بازخواست نمی کند از شما خدا به لغو
درسوگند های شما ولیکن بازخواست
می کند از شما بسبب محکم کردن
سوگندها بقصد^(۳) پس کفارت یمین
منعقد طعمام دادن ده مسکین راست
از جنس میانه از آنچه می خوراند اهل
خود را یا پوشش دادن ایشان را
یا آزاد کردن برده پس هر که نیابد لازم است

(۱) مترجم گوید در آیات مذکوره اشارت است به فضیلت قومی از نصاریٰ حبشه که
همراه جعفر طیار بخدمت آنحضرت آمده مسلمان شدند والله اعلم .

(۲) یعنی ترك نکاح یا ترك اكل كم و امثال آن درست نیست والله اعلم .

(۳) مترجم گوید یعنی به لغو کفارت واجب نیست چنانکه از دورشاهی بیند و بظن
گوید که والله زید است و زید نباشد و بر یمین منعقد است اگر حانث شود کفارت
واجب است چنانکه گوید والله این طعام نخورم یا درین خانه درنه آیم و علی
هذا القیاس والله اعلم .

إِنَّهُ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥﴾

روزه داشتن سه روز اینست کفارت
سوگند های شما چون سوگند خورید
(یعنی و حانت شوید) و نگاهدارید
سوگند های خود را^(۱) همچنین بیان می
کند خدا برای شما آیه های خود را تا بود که
شما شکر کنید (۸۹).

ای مسلمان جزاین نیست که خمر و قمار
و نشانه های معبودان باطل و تیره های فال
پلید است از کردار شیطان است پس
احتراز کنید از وی تا بود که شما
رستگار شوید (۹۰).

جزاین نیست که می خواهد شیطان که
بیندازد در میان شما دشمنی و ناخوشی
بسبب خمر و قمار و باز دارد شمارا از یاد
خدا و از نماز پس آیا الحال شما باز
ایستادگانید (۹۱).

و فرمانبرداری کنید خدا را و فرمانبرداری
کنید پیغامبر را و بترسید پس اگر
روگردانیدید پس بدانید که بر پیغامبر
مانیست مگر پیغام رسانیدن آشکار (۹۲).

نیست بر کسانی که ایمان آوردند و کارهای
شائسته کردند گناهی در آنچه خوردند^(۲)
چون پرهیزگاری کردند و ایمان آوردند
و کارهای شائسته کردند باز پرهیزگاری
کردند و ایمان آوردند باز پرهیزگاری
کردند و نیکوکاری نمودند و خدا دوست

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْمِرُ وَالْأَنصَابُ وَالْأَرْزَاقُ
يُحْسِنُ عَلَى الشَّيْطَانِ فَأَصْطَبُوا لَعَلَّكُمْ تَفْقَهُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْمِرِ وَيَصَدِّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ
أَنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَوْنَا
عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاءُ الْأَمِينُ ﴿٥٢﴾

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعُمُوا
إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا
وَآمَنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٣﴾

(۱) یعنی تا مقدور حانت نه شوید والله اعلم .

(۲) یعنی قبل از تحریم .

میداردنیکوکاران را^(۱) (۹۳) .

ای مسلمانان هر آینه می آزماید شمارا خدا به چیزی از شکار برسد بآن دستهای شما و نیزه های شما تا متمیز کند خدا کسی را که غائبانه از وی ترسد پس هر که تعدی کند بعد ازین اوراست عذاب درد دهنده (۹۴) .

ای مسلمانان مکشید صید را چون احرام بسته باشید و هر که بکشد اورا از شما بقصد پس واجب است جزا و آن جزا مانند چیزیست که اورا کشته است از جنس چهارپایان حکم کند بآن دو صاحب عدالت از شما باشد آن چهارپایه قربانی رسیده بکعبه یا آن جزا کفارت است طعام فقیران یا برابر آن از روزه تاب چشده جزای کردار خود عفو کرده است خدا از آنچه گذشت و هر که دیگر بار کند انتقام گیرد از وی خدا و خدا غالب صاحب انتقام است^(۲) (۹۵) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَبِئْسَ مَا كُنْتُمْ تَفْعَلُونَ الْقَبِيلُ تَتَالَفُ أَيْدِيكُمْ
وَمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ اللَّهُ مَنَّ غَاثُهُ يَا غَافِقِينَ أَعْتَدَى بَعْدَ
ذَلِكَ قَلْعَ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ
فَتَعَدَّ أَجْرًا فَمَنْ لَمْ يَجِدْ مِنَ الْعَمَلِ عَلَيْكُمْ بِهِ ذَوْا عَدْلٍ
وَمَنْ هَذِهِ الْكَلْبَةُ الْكَلْبَةُ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ
ذَلِكَ صِيَامُ الْيَدَيْنِ وَبِالْأَمْرِ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لَكُمْ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝

(۱) مترجم گوید یعنی آنچه قبل از تحریم خوردند عفو است چون در تقوی رسوخ پیدا کردند و این سخن بدان ماند که کسی گوید باتو احسان کنم و باز بتو احسان کنم بمعنی آنکه پیوسته احسان کنم والله اعلم .

(۲) مترجم گوید جزای صید یکی از سه چیز تواند بود مماثل صید را در حرم ذبح کند و مماثلت نزدیک شافعی بخلقت و هیئت است و نزدیک ابی حنیفه به قیمت یا بقیمت صید طعام خرید نماید و بمسکینان دهد و نزدیک شافعی هر مسکینی را مدی و نزدیک ابی حنیفه هر مسکینی را نیم صاع از گندم یا یک صاع از جو یا بشمار مسکینان علی اختلاف المذهبین روزه دارد والله اعلم .

أَجَلٌ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَهْلِكُمْ وَحُرْمٌ
عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿۹۶﴾

حلال کرده شد برای شمشکار دریا و خوردن آن تا منفعت باشد برای شما و برای قافله و حرام کرده شد بر شما شکار بیابان تا وقتی که احرام بسته باشید و بترسید از آن خدا که بسوی وی حشر کرده خواهد شد (۹۶).

جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْغُرُفَةَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ
الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ذَلِكَ لِيَتَذَكَّرُوا أَنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ
يُحْكِلُ شَيْءٍ عَلَيْهِ ﴿۹۷﴾

گردانید خدای تعالی کعبه را که خانه بزرگوارست سبب انتظام امور مردمان و ماه حرام را و قربانی را و آنچه در گردنش قلاده اندازند این بیان برای آنست که تا بدانید که خدا میداند آنچه در آسمانهاست و آنچه در زمین است و تا بدانید که خدا بهمه چیز دانا است (۹۷).

إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ رَحِيمٌ ﴿۹۸﴾

بدانید که خدا سخت است عقوبت او و آنکه بدانید که خدا آمرزنده مهربان است (۹۸).

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ
وَمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۹۹﴾

نیست بر پیغامبر مگر رسانیدن پیغام و خدای داننده آنچه آشکارا می کنید و آنچه پنهان می کنید (۹۹).

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ
الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۱۰۰﴾

بگو (ای محمد) برابر نیست پلید و پاک و اگر چه در عجب آرد تو را بسیاری پلید پس بترسید از خدا ای خداوندان خردتار ستگار شوید (۱۰۰).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَن شَيْءٍ إِنْ تَبَدَّلَ لَكُمْ
تَنُوبُهُ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُقُولُ الْقُرْآنُ تَبَدُّدٌ

ای مسلمانان سوال مکنید از آن چیزها که اگر ظاهر کرده شود حقیقت آنها پیش شما غمگین کند شمارا و اگر سوال کنید

(۱) مترجم گوید یعنی مال حرام و مال حلال برابر نیست اگر چه حرام بسیار جمع می شود والله اعلم .

لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥١﴾

از آن وقتی که فرود آورده می شود قرآن البته ظاهر کرده شود برای شماعفو کرد خدای تعالی از آن سوالات و خدا آمرزنده بردبار است (۱) (۱۰۱) .

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿٥٢﴾

هر آئینه سوال کرده بودند از مثل آن چیزها قومی پیش از شما باز کافر شدند بآنها (۱۰۲) .

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَيِّنَةٍ وَلَا مِصْلَةٍ وَلَا خَلْوَةٍ لَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَقَعُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَآكَرَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٣﴾

مشروع (۲) نکرده است خدای تعالی هیچ بحیره و نه سائبه و نه وصیله و نه حام را ولیکن کافران دروغ برخدا می بندند و بسیاری از ایشان در نمی یابند (۱۰۳) .

وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَكُلَّكَ الْبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَحْتَسِبُونَ ﴿٥٤﴾

و چون گفته شود ایشان را بیائید بسوی آنچه فرو فرستاده است خدا و بسوی پیغامبر گویند بس است مارا آنچه بر آن یافتیم پدران خود را و اگر چه پدران ایشان هیچ نمی دانستند و هیچ راه نمی یافتند (۱۰۴) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا تَضُرُّوهُمِنْ شَيْءٍ إِذَا

ای مسلمانان محافظت کنید خویشان را ضرر نمی رساند شمارا کسی که گمراه

(۱) مترجم گوید بعض مردم از آنحضرت بغیر ضرورت سوال میکردند یکی گفت پدر من کیست و دیگری گفت که مرجع من بهشت است یا دوزخ درین باب نازل شد .

(۲) مترجم گوید اهل جاهلیت احکامی چند اختراع کرده بودند و در آنهابه قول اسلاف خود تمسک مینمودند از آنجمله بحیره و آن ماده شتری است که او را برای بتان مقرر میکردند و شیر او یکسی نمیدادند و سائبه که برای بتان جانور را میگذاشتند و بار بر پشت او نمی نهادند و وصیله و آن ماده شتر است که اول بار در اول عمر شتر ماده نر آید بعد از آن بغیر فصل دیگر بار ماده زاید پس آنرا برای بتان میگذاشتند و بعد از آنکه از حلی چند بچه گرفتندی او را معاف داشتندی از رکوب و جز آن او را عام گفتندی خدای تعالی این همه را فسخ فرمود و آیت فرستاد .

أَهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مُجِئِكُمْ جَمِيعًا يَتُوبُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ
حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَيْنِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَوْخَرَبٍ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ
أَنْتُمْ صَرَفْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَكُفَّيْتُمْ عَنْ حُصِيَّةِ الْيَتِيمِ
عَجِسُوا لَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيَقِيمُنِ بِاللَّهِ إِنْ ارْتَبْتُمْ
لَا تَشْتَرِي بِهِ نَفْسًا وَلَا وَكَانَ ذَا قُرْبَى وَلَا تَكُنْ مِنْ شُهَدَاءِ
اللَّهِ إِنَّ أَزْوَاجَ الَّذِينَ يَتُوبُونَ ﴿٥١﴾

وَأَنْ تَكُونَ عَلَى أَيْمَانٍ مُتَقَاتٍ إِنْ شَاءَ آخَرُونَ يَقُومُونَ مَقَامَهُمَا

شد چون شماره یاب شدید بسوی خداست رجوع شما همه يك جا پس خبر دهد شمارا بآنچه عمل می کردید^(۱) (۱۰۵).

ای مسلمانان نصاب شهادت در میان شما وقت وصیت چون برسد به یکی از شما موت دو کس اندکه صاحب عدالت باشند از شما یا دیگران از غیر شما اگر شما سفر کرده باشید در زمین پس رسد به شما مصیبت موت اگر شک داشته باشید باز دارید ایشان را بعد از نماز (یعنی نماز عصر) پس قسم خورند بخدا که خرید نمی کنیم عوض سوگند خداهای دنیا را و اگر چه کسیکه برای نفع او گواهی میدهم صاحب قرابت باشد و پنهان نمی کنیم گواهی خدا^(۲) هر آئینه ما آنگاه از گنهگاران باشیم (۱۰۶).

اگر * اطلاع واقع شد بر آنکه این دو گواه

(۱) یعنی اگر شما صلاح کردید و شرط امر معروف بجا آوردید مخالفت مخالفان ضرر نمی کند والله اعلم .

(۲) ایضاً مترجم گوید اگر مسلمانی را اتفاق سفر افتاد و در جائی که هیچ مسلمان نبود محتضر شد ناچار دوزمی را ترکه خود سپرد و بروصیت خود گواه ساخت، ایشان از آن ترکه جام نقره ای را خیانت کردند و چون اولیای میت از ایشان مطالبه نمودند قسم خوردند که ما بآن اطلاع نه داریم بعد از آن آن جام نزدیک صواغی پیدا شد گفت که این دوزمی بدست من فروختند درین باره آیت نازل شد و دو کس از اولیای میت قسم خورده آن جام را گرفتند .

(*) توضیح: پس اگر اطلاع حاصل شد که آنها مرتکب گناهی شده اند پس دو گواه از اقارب نزدیک میت که نسبت به اقارب دیگر میت مستحق میراث اویند جانشین آن دو گواه شوند .

مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأُولَىٰ فَيَقِيْمِينَ يَأْتُوهُ
لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِلَّا كَلَامًا
بَيْنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾

حاصل کردند گناهی^(۱) پس بایستند
دوکس دیگر که قرابت قریبه داشته باشند
بجای آنها از جماعتی که مال راحق
خود ساخت هر یکی ازدو گواه دروغ به
زبردستی برایشان^(۲) پس سوگند خورند
بخدا که گواهی مادرست تراست از گواهی
آن دو و از حد تجاوز نکرده ایم هر آینه
ما آنگاه ازستمگاران باشیم (۱۰۷) .

ذٰلِكَ اَدْنٰی اَنْ يَّاتُوْا بِالْبَهَادَةِ عَلٰی وُجُوْهِهِمْ اَوْ يَخَافُوْا اَنْ
تُرَدَّ اِمْلَانُ بَعْدَ اِمْلَانِهِمْ وَالْقَوَالُ لِلّٰهِ وَاسْتَعْوَا وَاللّٰهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٥﴾

این اسلوب نزدیک تراست بآنکه بیازند
گواهی را بروجه آن یعنی بروجهیکه
باید در گواهی دادن یا بترسند از آنکه
رد کرده شود سوگندها بعد سوگند های
ایشان^(۳) و بترسید از خدا و بشنود حکم
اورا و خدا راه نمی نماید گروه فاسقان
را^(۴) (۱۰۸) .

- (۱) یعنی گواه حق که خدا بآن فرموده و الله اعلم .
- (۲) یعنی دروغ گواهی دادند و دروغ قسم خوردند .
- (۳) یعنی اگر کسی داند که بعد از سوگند من سوگند مدعی نخواهد بود سوگند دروغ خورد و اگر بداند که چون کذب ظاهر شود مدعیانرا سوگند دهند و حق به سوگند ایشان ثابت شود از سوگند دروغ احتیاط کند .
- (۴) مترجم گوید تاویل آیت بمذهب شافعی آن ست که مراد از شهادت وصیت است و از منکم من اقاربکم و ذکر ائین برای احتیاط و قسم دادن بجهت مدعا علیه بودن درین دعوی که خیانت کرده اند و تعیین صلوة عصر بجهت تغلیظ یمین و اختیار ائین برای احتیاط و اقامت اولیان بجهت مدعا علیه بودن برایشان در دعوی که بجهت حذر خود تقریر میکند چنانچه در صورت مذکوره دعوی اشتراء کرده بودند و آن ارتبتم فان عثر اشارتست بتوجه دعوی کسی وبمذهب ابی حنیفه مانند آن ست مگر آنکه تعیین صلوة عصر بجهت آنست که قضات در محکمه همین وقت می نشستند پس گویا که گفته شد در محکمه قضا =

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ
لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ⑤

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ادْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى
وَالِدَيْكَ إِذْ آتَيْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَزَكَّيْتُكَ
فِي الْبَهْدِ وَإِذْ مَنَّ اللَّهُ عَلَىكَ الْكُتُبَ وَالْحِكْمَةَ وَالْغُورِيَّةَ
وَالْإِنجِيلَ وَإِذْ خَلَقْتَ مِنْ الطِّينِ كَهَيْئَةَ الطَّيْرِ
بِإِذْنِي فَتَنَفَّسُ فِيهَا فَجْءَتْ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتَرَى
الْأَكْمَامَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي مُدْخِرِ الْمُوتَى بِإِذْنِي
وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنكَ إِذْ جُنْتَهُمْ
بِالْبَيْتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنَّا
هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ⑥

وَإِذْ أَوْحَيْنَا إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي
قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ⑦

یادکن آن روز را که جمع کنند خدا پیغامبران
را پس بگوید چه جواب داده شد شمارا
گویند هیچ دانش نیست مارا هر آئینه توی
داننده امر پنهانی^(۱) (۱۰۹) .

آن وقت که گوید خدای تعالی ای عیسی
پسر مریم یادکن نعمت مرا بر خویش و
بر والده خویش چون قوت دادم ترا بروح
القدس (یعنی به جبریل علیه السلام)
سخن می گفتمی بامردمان در گهواره
و در حالت معمری و چون آموختم ترا
کتاب و دانش و تورات و انجیل و چون
پیدا می کردی از گل مانند شکل مرغ به
حکم من پس دم می زدی دروی پس می
شد مرغی به حکم من و به میگردی
کور مادر زاد را و برص دار را به حکم من
و چون بیرون می آوردی مردگان را
بحکم من^(۲) و چون بازداشتی شربنی
اسرائیل را از تو آنگاه که آوردی نزدیک
ایشان معجزه هاپس گفتند کافران از ایشان
نیست این مگر سحر آشکارا (۱۱۰) .

و چون الهام فرستادم بسوی حواریان که
ایمان آرید به من و به پیغامبر من گفتند
ایمان آوردیم و گواه باش یا عیسی بر آنکه

= واللہ اعلم .

(۱) یعنی نخست از سر خضوع و نیایش ایشان گویند در برابر توبه نسبت دانش
مارا هیچ دانش نیست بعد از آن گواهی دهند ب راست خویش واللہ اعلم .

(۲) یعنی از گور زنده برمی آوردی واللہ اعلم .

مامسلمانیم (۱۱۱) .

چون گفتند حواریان ای عیسیٰ پسر مریم آیامی تواند پروردگار تو که فرو فرستد بر ما دسترخوانی از آسمان گفت عیسیٰ بترسید از خدا اگر مومن هستید^(۱) (۱۱۲) .

گفتند می خواهیم که بخوریم از آن دسترخوان و آرام گیرد دل های ما و بدانیم که راست گفتی باما و باشیم بر نزول آن از گراهان (۱۱۳) .

گفت عیسیٰ پسر مریم بار خدایا ای پروردگار ما فرود آر بر ما دسترخوانی پُر از طعام از آسمان تا باشد عیدی برای ما و برای اوائل امت ما و آخر امت ما و معجزه از جانب تو و روزی ده مارا و تو بهترین روزی دهند گانی (۱۱۴) .

گفت خدا من فرود آورنده ام آن را بر شما پس هر که از شما کافر شود بعد از این پس من تعذیب کنم او را عذابیکه تعذیب نه کنم بآن هیچ يك را از اهل عالم^(۲) (۱۱۵) .

و یاد کن آن وقت که گوید خدای عیسیٰ پسر مریم آیاتو گفتمی به مردمان که خدا گیرید مرا و مادر مرا بجز خدای تعالی^(۳)

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾

قَالُوا إِنَّا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَنَطْمِئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَّقْتَ وَأَنْتَ وَتَكُونُ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٣﴾

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٤﴾

قَالَ اللَّهُ إِنَّ مَنَظَرَهَا عَلَيْكُمْ مَنْ يَكْفُرْ بَعْدَ مَنَظَرِي فَأَعَذُّبُهُ عَذَابًا أَلِيمًا أَعَذُّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِ وَأُمَّيِّهِمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا بَشَرًا مِثْلُكُمْ قُلْنَا إِنَّا لَقَوْلُ

(۱) حاصل این ست که الهام فرستادم بسوی حواریان در آن مدت که معجزه طلب کردند و بر حسب مراد میدند .

(۲) مترجم گوید بعد از آن خوانی نازل شد از آسمان بروی گوشت و نان پس خوردند و سیر شدند والله اعلم .

(۳) مترجم گوید خدای تعالی روز قیامت نعمت های خود را بر عیسیٰ یاد دهد بعد =

گفت به پاکی یادمی کنم ترانه سزد مرا که بگویم آنچه لائق من نیست اگر گفته باشم این قول پس تو آن را دانسته ای می دانی آنچه در ضمیر من است و نه می دانم آنچه در ضمیر تست هرائینه توداننده امور پنهانی (۱۱۶) .

نه گفته ام بایشان مگر آنچه فرموده بودی مرابآن که پرستید خدارا پروردگار من و پروردگار شما بودم برایشان نگاهبان مادامی که در میان ایشان بودم پس وقتی که برگرفتی مرا^(۱) توبودی نگاه بان برایشان و تو بر همه چیز نگاه بانی (۱۱۷) .

اگر عذاب کنی ایشان را پس ایشان بندگان تواند و اگر بیمارزی ایشانرا پس توی غالب استوارکار (۱۱۸) .

گوید خدا امروز روزی است که نفع کند راست گویان را راستی ایشان ایشان را باشد بوستانها میرود زیر آن جویها جاویدان آنجا همیشه خوشنود شد خدا از ایشان و خوشنود شدند ایشان از خدا این ست رستگاری بزرگ (۱۱۹) .

خدا راست پادشاهی آسمان هاو زمین و آنچه در آن هاست و او بر همه چیز تواناست (۱۲۰) .

مَا لَيْسَ لِي بِشَيْءٍ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتُمْ أَنِّي كُفْرِي
وَلَا أَعْلَمُ بَأَنِّي كُفْرُكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَأْمُورٌ بِهِ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ
وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا كُنْتُ فِيهِمْ قَلَمًا تَوَفِّيكَ كُنْتُ
أَنْتَ الْوَكِيلَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾

إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِن تَرْحَمْهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿١١٨﴾

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْ ذَلِكَ الْفَوْزَ الْعَظِيمِ ﴿١١٩﴾

يَلْبِسُ لَكُمْ السَّيِّئَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْأَفْقِ وَفَوْقَهُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

= از آن سوال کند که خود را اله می گفתי یا نه بجهت تاکید و برای قطع شبهه نصاری ببالغ وجوه والله اعلم فتح الرحمن .
(۱) یعنی بر آسمان بردی مرا .

سوره انعام مکی است و آن یک صد و شصت
و پنج یاشش آیت و بیست رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الْقُلُوبَ
وَالنُّوْرَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ①

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلَكُمْ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى
عِنْدَ اللَّهِ لَكُمْ أَنْتُمْ مَّتَرَوْنَ ②

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ
وَيَعْلَمُ مَا يُكْسِبُونَ ③

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِهِ إِلَّا كَانُوا
عَنْهَا مُعْرِضِينَ ④

فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ اتَّخَذُوا آلَ فُلُوقٍ يَأْتِيهِمْ آيَاتُ اللَّهِ مَا كَانُوا
بِهِ يَشْكُرُونَ ⑤

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُمْ أَهْلُ الْأَرْضِ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَدُهُمْ فِي الْأَرْضِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

ستایش آن خدای راست که آفرید آسمان
ها و زمین را و پیدا کرد تاریکی ها و روشنی
باز کافران با پروردگار خویش برابر می
کنند (۱) .

او است آنکه بیافرید شمارا از گِل
باز مقرر کرد وقت مرگ را و مدتی معین
هست نزدیک او (۲) باز شما شک می
کنید (۲) .

او است خدا (۳) در آسمان ها و در زمین می
داند پنهان شمارا و آشکار شمارا و میداند
آنچه عمل می کنید (۳) .

و نمی آید به کافران هیچ نشانه از نشانه
های پروردگار ایشان الا از آن رو گردان
شدند (۴) .

پس بد رستیکه تکذیب کردند حق را
(یعنی رسول را و آنچه آورده بود از قرآن
و دین حق) چون آمد ایشانرا پس خواهد
آمد بایشان جزای آنچه بوی تمسخر
میکردند (۵) .

آیا ندیده اند که چه قدر هلاک کرده ایم

(۱) یعنی معبودان باطل را .

(۲) یعنی برای قیام قیامت .

(۳) یعنی متصرف و فرمانروا .

(۴) یعنی با صدق آن خبردارد والله اعلم .

مَالَهُمْ يَنْفَعُهُمْ وَلَا تَرْسُلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَصَلُّنَا
الْمَاءَ الْيُسْرَىٰ مِنْ يُحْيِيهِمْ فَأَهْلِكْنَاهُمْ يَوْمَ تُوِيْدُمْ وَأَنشَأْنَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قُرْبَانًا آخَرِينَ ①

پیش از ایشان از آسمانها که استقرار داده
بودیم ایشان را در زمین آنقدر که
استقرار نداده ایم شمارا و فرستاده بودیم
باران برایشان پی در پی ریزنده
و پیدا کردیم جویها میرفت زیر ایشان^(۱)
پس هلاک کردیم ایشان را به گناهان
ایشان و پیدا کردیم بعد از ایشان امتی دیگر
یعنی مردمان دیگر (۶).

وَلَوْ رَأَيْنَا عَلَيْكَ كِبَارًا فَرَطًا لَفَسَدُوا بِأَيِّدِهِمْ لَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّبِينٌ ②

و اگر فرو فرستادیم بر تو نوشته در ورقی پس
مساس میکردند آن را بدست خود گفتندی
کافران نیست این مگر سحر ظاهر^(۲) (۷).
و گفتند کافران چرا فرو نداده آورده
شد بر پیغامبر فرشته ای^(۳) و اگر
فرو فرستادیم فرشته را البته بانجام
رسانیده شدی کار باز مهلت داده نه
شوند^(۴) (۸).

وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكَ الْقَوِيُّ
الْأَمْرُ لَاصْطَرَّوْنَ ③

و اگر میکردیم آن فرستاده را فرشته ای
لازم می شد که کنی مش مردی (یعنی به
شکل مردی) و هر آینه مشتبه میکردیم
برایشان آنچه الحال اشتباه میکنند^(۴) (۹).

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا
عَلَيْهِمْ مَا يَلْبَسُونَ ④

و هر آینه تمسخر کرده شد به پیغامبران پیش
از تو پس فرود آمد به تمسخر کنندگان

وَلَقَدْ اسْتَعْجَلْنَا يٰرُسُلُ مِنْ قَبْلِكَ فَكَفَىٰ

(۱) یعنی زیر مساکن ایشان.

(۲) یعنی تعصب ایشان بمرتبه ای است که اگر نزول کتاب را بحس ظاهر به بینند
نیز انکار کنند.

(۳) یعنی بوجهی که ما آنرا بحس ظاهر به بینیم والله اعلم.

(۴) یعنی ظهور ملائکه باین وجه مستلزم هلاک ایشان است در حکمت الهی والله اعلم.

از ایشان جزای آنچه بآن تمسخر می کردند^(۱) (۱۰) .

بگو سیر کنید در زمین باز نظر کنید چگونه شد آخر کار دروغ پندارند گان (۱۱) .

بگو - کراست آنچه در آسمان هاوزمین است بگو خدای راست لازم کرد برخود مهربانی البته جمع کند شمارا در روز قیامت هیچ شك نیست در آن آنانکه زیان کردند در حق خویشان پس ایمان نمی آرند (۱۲) .

واوراست آنچه ساکن شد در شب و روز واواست شتو ادانا (۱۳) .

بگو یادوستی گیرم بجز خدای پیدا کننده آسمان هاوزمین واو رزق میدهد و رزق داده نمی شود بگوهر آئینه امر کرده شده است مرا که باشم نخستین مسلمان (یعنی ازین امت) وفرموده شد که مباش از شریک مقرر کنندگان (۱۴) .

بگوهر آئینه من می ترسم ا گر نافرمانی پروردگار خود کنم از عذاب روز بزرگ (۱۵) .

هر که عذاب باز داشته شود از وی آن روز پس مهربانی کرد خدا بروی واین است مطلب یابی ظاهر (۱۶) .

واگر سختی رساند خدا بتو هیچ دفع کننده نیست آن رامگروا و اگر نعمت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ سَخَرُوا مِنْكُمْ مَا كَانُوا يَسْتَهْزِئُونَ ①

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ②

قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ قُلْ يَكُونُ كَذَّبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةِ لِيَجْمَعَنَّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ③

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْبَيْتِ وَاللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ④

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ اتَّخَذُ وَلِيًّا قَاطِرَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُمْ وَلَا يَغْنَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَلُونَ أَقْلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ⑤

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ⑥

مَنْ يُعْرِضْ عَنْهُ يَوْمَ يَنْفَعُ دَرَجَتَهُ وَذَلِكَ الْقُورُ الْمُهَيَّنَّ ⑦

وَأَنْ يَسْأَلَ اللَّهَ بَصِيرًا فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَلَنْ

(۱) یعنی جزای کلمه که بطریق سخر به باینهامی گفتند .

يَسْأَلُكَ بِغَيْرِ فَهْوٍ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑤

وَهُوَ الْقَاهِرُ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۖ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْحَمِيدُ ⑥

قُلْ أَتَى شَيْءٌ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللَّهُ سَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَتَيْكُمْ
لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهَةً أُخْرَى قُلْ لَأَشْهَدَنَّ أَنَّهَا
هُوَ إِلَهُ الْوَاحِدِ وَإِنِّي نَرَى مِمَّا تُشْرِكُونَ ⑦

الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ يَلْبِسْ يُعْرَفُونَ كَمَا يُعْرَفُونَ آبَاءَهُمْ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَتَشْكُرُ لَهُمْ قَوْمٌ لَا يُلْمُونَ ⑧

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ
لَأُقْلِعُ الظَّالِمُونَ ⑨

رساند به تو پس او بر همه چیز تواناست
(۱۷) .

واوست غالب بالای بندگان خود
واوست دانا آگاه (۱۸) .

بگو چه چیز برتر است در باب شهادت^(۱)
بگو خداست وی اظهار حق کننده است
میان من و میان شما و وحی کرده شد
بسوی من این قرآن تا بیم کنم شمارا بآن
و بیم کنم آن را نیز که قرآن باو برسد
آیا شما اثبات می کنید که با خدا هستند
معبودان دیگر بگو من اثبات نمی کنم
بگو جز این نیست که او معبود یگانه است
و هر آینه من بیزارم از آنچه شما شریک
مقرر میکنید (۱۹) .

آنانکه ایشان را کتاب داده ایم می
شناسند حقیقت این قول را^(۲) چنانکه
می شناسند پسران خود را آنانکه زیان
کار شدند در حق خویشان پس ایشان
ایمان نمی آرند (۲۰) .

و کیست ستمگارت از کسی که برست
بر خدا دروغ را یا بدروغ نسبت کرد آیات
اورا هر آینه رستگار نمی شوند

(۱) یعنی اظهار حق کردن والله اعلم .

(۲) یعنی کلمه توحید، همینطور تفسیر کرده است مترجم و برای توضیح گوئیم که
بسیاری از مفسرین مراد از (بمعرفه کما یعرفون ابناهم) که می شناسند اورا
یعنی رسول خدا را که در کتابهای آنان وصف و نعت او موجود است همین معنی
را گرفته اند والله اعلم .

ستمگاران (۲۱) .

و یادکن آن روز که حشر کنیم ایشان را همه يك جا باز گوئیم مشرکان را کجا اند آن شریکان شما که ایشان را بطن اثبات می کردید (۲۲) .

بعد از آن نه باشد عذر ایشان مگر آنکه گویند قسم بخدا پروردگار ما که مشرک نه بودیم (۲۳) .

بنگر چگونه دروغ گفتند برخوشتن و گم گشت از ایشان آنچه افترامی کردند (۲۴) .

و از ایشان کسی هست که گوش می نهد بسوی تو و پیدا کرده ایم بردل های ایشان پرده ها تانه فهمند آن را و در گوش های ایشان گرانی را و اگر به بینند هر معجزه ایمان نیارند بآن تا وقتی که بیایند پیش تو مکابره کنان با تو گویند این کافران نیست این مگر قصه های پیشینان (۲۵) .

و ایشان منع میکنند از متابعت او و دور می شوند از متابعت او و هلاک نمی کنند مگر خوشتن را و نمی دانند (۲۶) .

و تعجب کنی اگر ببینی ایشان را وقتی که باز داشته شوند نزدیک آتش پس گویند ای کاش ما باز گردانیده شویم پس بدروغ نسبت نه کنیم آیات پروردگار خویش را و شویم از مسلمانان (۲۷) .

نه بلکه ظاهر شد ایشان را جزای آنچه می پوشیدند پیش ازین یعنی جزای عقائد باطله را و اگر دانیده شوند البته رجوع کنند بسوی آنچه منع کرده می شدند

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَبِينًا ثُمَّ يَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّا سُرِقَاوُكُمُ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ۝۲۱

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبُّنَا لَكُنَّا مُشْرِكِينَ ۝۲۲

أَنظُرْ كَيْفَ كَذَّبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝۲۳

وَمِنْهُمْ مَن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمُ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّحَابِ سَاقِطًا يَنظُرُونَ ۝۲۴

وَهُمْ يَبْهَتُونَ عَنْهُ وَيَخْلَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَلَيْهِمْ وَإِنْ يُلْقَوْا إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَابْتِغَاءً مِّنَ الْهَوَىٰ ۝۲۵

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ ذُقُوا فَلُوا عَلَىٰ النَّارِ فَقَالُوا لَإِنَّمَا أَتَرَدُّ وَلَا تَحْكُمُ بِرَأْيِكَ رَبَّنَا وَلَوْ كُنَّا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝۲۶

بَلْ بَايَعُوا اللَّهَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَاللَّهُمُ لَذِئْبُونَ ۝۲۷

وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا دُعَايَاتُنَا وَنَحْنُ
يَسْمَعُونَ ۝

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ دُقُّنَا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ قَالَ لَيْسَ هَذَا إِلَّا نَجْوَىٰ
قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ۝

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ
السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا هَٰؤُلَاءِ شِئْرَانَا عَلَىٰ مَا كُفَرْنَا بِهِمَا ۖ وَهُمْ
يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ أَلَسَاءَ مَا يَرْجُونَ ۝

وَمَا آيَةُ النَّبِيِّ إِلَّا الْآيَةُ ۖ وَلَهُمْ وَلَدٌ إِلَّا لِزَوَّارٍ خَيْرٌ لِّذِينَ
يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ
لَا يَكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ۝

وهرآئینه ایشان دروغگویانند (۲۸) .

و گفتند نیست هیچ حیات مگر زندگانی
این جهانی ماونستیم ما برانگیختگان^(۱)
(۲۹) .

و تعجب کنی اگر به بینی آنگاه که
بازداشته شوند بحضور پروردگار خویش
گوید خدا آیا این درست نیست گویند آری
درست است و قسم پروردگار ما گوید
بچشید عذاب را بسبب آنکه کافر بودید
(۳۰) .

به تحقیق زیان کار شدند آنانکه بدروغ
نسبت کردند ملاقات خدایان آنگاه که
بباید بایشان قیامت ناگهان گویند ای
پشیمانی ما برتقصیر ما درباب قیامت
وایشان بردارند بارهای خویش را^(۲)
برپشتهای خویش آگاه شوید بد چیز است
آنچه بر میدارند^(۳) (۳۱) .

و نیست زندگانی دنیا مگر بازی و لهو
وهرآئینه سرای آخرت بهتر است متقیان
را آبادرنمی یابید (۳۲) .

هرآئینه میدانیم که اندوهگین
میکند ترا آنچه ایشان می گویند پس هرآئینه
ایشان به دروغ نسبت نمی کنند ترا فقط
ولیکن این ستمگاران آیات خدا را

(۱) یعنی منکر حشراند والله اعلم .

(۲) یعنی گناهان خویش را .

(۳) یعنی عمل بد بشکل خیری نهایت زشتی و ناخوشی شده بر پشت او بنهند .

انکاری می کنند (۳۳) .

وهرآئینه بدروغ نسبت کرده شد پیغامبران را پیش از توپس صبر کردند بر تکذیب خویش ورنجانیده شدن خویش تاآنکه پیامدبایشان نصرت ما نیست هیچ تغیر دهنده وعده های خدارا وهرآئینه آمدبه تو بعض خبرپیغامبران (۳۴) .

واگر گران شده باشد برتوروگردانی ایشان پس اگر می توانی که بجوئی سوراخی درزمین یا نردبانی درآسمان پس بیاری پیش ایشان معجزه^(۱) و اگرخواستی خداجمع ساختی ایشان را برهدایت پس مباح ازجاهلان (۳۵) .

جزاین نیست که قبول میکنند^(۲) آنانکه می شنوند و مُردگان (یعنی کافران) برانگیزدایشان را خدا بازسوی او گردانیده شوند (۳۶) .

وگفتند چرا فرونده آورده شد برپیغامبر نشانه ای ازجانب پروردگار^(۳) بگوهرآئینه خدافادراست برآنکه فروفرستد آیتی و لیکن اکثر ایشان نمی دانند (۳۷) .

و نیست هیچ جانوری درزمین ونه هیچ

وَلَقَدْ كَذَّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبْرًا عَلٰی مَا كُنْتُمْ يُوعَدُونَ
وَأُوذُوا وَحَتَّىٰ آتَاهُم نَصْرُنَا فَنَالُوا الْكِبْرِيَالِ بِحُكْمِنَا
وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ شِيعَائِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٤﴾

وَلَنْ كَانَ كِبْرُكَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ وَلَئِنْ اسْتَعْطَمْتَ أَنْ نَبْتَلِيَّ
نَفَقَاتِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمَاتِ السَّمَاءِ فَنَازِلُهُمْ يَأْتِيهِمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهَدْيِ فَلَا تَلْوَنَ مِنَ الْبَهِيلِينَ ﴿٣٥﴾

إِنَّمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَمْعَمُونَ وَالْمُؤْمِنِينَ يَجْعَلُهُمُ اللَّهُ
إِلَىٰ يَوْمٍ رَجُومٍ ﴿٣٦﴾

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ
يُنْزِلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

وَمِمَّنْ دَاخِلُونَ فِي الْأَرْضِ وَلِظُهُمْ ظِلٌّ فِي جَنَّاتِهِ إِلَّا أَمَمٌ

(۱) یعنی ازآنجا که می توانی که معجزه بیاری بیار حاصل آنست که تفویض کن اثرخودرا بر خدا والله اعلم .

(۲) یعنی دعوت اسلام را .

(۳) یعنی از آن نشانه ها که می طلبیدند والله اعلم .

أَمْثَلَكُمْ مَا كُنْتُمْ فِي الْكُفِّ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ
لِلَّهِ بِهِمْ حِسْرَةٌ ⑤

پرنده که می پرد بدو پر خود مگر ایشان
جماعت هاند مانند شما فرو گذاشت
نکرده ایم در کتاب (یعنی لوح محفوظ)
هیچ چیزی را باز بسوی پروردگار خود
حشر کرده خواهند شد (۳۸) .

وَالَّذِينَ نَادَوْا بِالْبُتُهَاةِ وَكَانُوا فِي الظُّلُمَاتِ مِنْ يَسَاءِ اللَّهِ
يُضِلُّهُمْ وَمِنْ يَسَاءِ جِبَلُهُمْ عَلَيْهِمْ أَصْحَابُ أَعْيُنٍ ⑥

و کسانی که بدروغ نسبت کردند آیاتِ مارا
کرانند و گنگانند در تاریکی ها
هر کرا خواهد خدا گمراه کندش و هر کرا
خواهد براه راست گرداندش (۳۹) .

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنْذَرْتُمْ السَّاعَةَ أَغَيْرَ اللَّهِ
تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑦

بگو آید دید ا گر بیاید بشما عذاب خدا
یا بیاید به شما قیامت آیا بغیر خدا تضرع
می کنید ا گر راست گوهستید (۴۰) .

بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتُسْأَلُونَ
عَلَيْهِ يَوْمَئِذٍ ⑧

نه بلکه خاص بجناب اودعامی کنید پس
دفع می کند آنچه دعای کنید برای دفع
آن ا گر خواهد و فراموش می کنید آن
چیز را که او را شریک مقرر کردید (۴۱) .

وَلَقَدْ أَوْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ أَنْ تَلْجُزُوا بِالْبُتُهَاةِ وَالْقَرَارِ
لَعَلَّهُمْ يَنْصَرِعُونَ ⑨

وهر آئینه فرستادیم بسوی امتان پیش
از تو^(۱) پس در گرفت کردیم ایشان را به
تنگی معیشت و بیماری تازاری کنند
(۴۲) .

فَلَوْلَا إِذْ دَعَاَهُمْ بِأَسْمَاءِ تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ⑩

پس چرا زاری نکردند و قتی که آمد بایشان
عذابِ ما ولیکن سخت شد دل های ایشان
وزینت داد در نظر ایشان شیطان آنچه می
کردند (۴۳) .

فَلَمَّا قَسُوا أَمْهَادَ دُرُوبِهِ فَفُتْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابُ كُلِّ شَيْءٍ

پس چون فراموش کردند آنچه پند داده
شد ایشان را بآن کشاده ساختیم برایشان

حَتَّىٰ إِذَا فَرَّخُوهُمَا أَوْ لَمَّا أَخَذَتْهُمُ بُعْثَةً فَإِذَا هُمْ
مُبْلِسُونَ ﴿٦٧﴾

فَقَطَّعُوا دَابِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَعْمَدُوا إِلَهُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَ أَبْصَارَكُمْ وَ خَمَّ
عَلَى قُلُوبِكُمْ قُلْ إِنَّ إِلَهَ عِزِّ اللَّهِ بِأَيْتُمُوهُ أَنْظَرُ كَيْفَ نَصْرُوهُ
إِلَّا بَيْتُهُمْ يَصُدُّونَ ﴿٦٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ كُرْآنَ أَكْثَرِ عَذَابِ اللَّهِ بُعْثَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ
يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧٠﴾

وَمَا يُرْسِلُ الْمُرْسِلِينَ إِلَّا الْمُتَكَبِّرِينَ وَنُنْذِرِينَ فَمَنْ أَمِنَ
وَاصْلَحَ فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧١﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا لَعَنَتْهُمْ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿٧٢﴾

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ

درهای همه چیز^(۱) تا آن هنگام که شادمان
گشتند بآنچه داده شد ایشان را درگرفت
کردیم ایشان را ناگهان پس شدند ناامید
(۴۴).

پس بریده شد بیخ گروه ستمگاران
و سپاس خدای راست پروردگار عالمها
(۴۵).

بگو آیدید اگرباز گیرد خدا شنوائی
شمارا و چشم های شمارا و شهر زنده بدل
های شما کیست خدا غیر الله تعالی که
آنها بیارد به شما به بین چگونه گوناگون
بیان می کنیم آیت هارا بازایشان رو
گردان می شوند (۴۶).

بگو آیا دیدید اگریاید به شما عذاب خدا
ناگهان یا آشکارا آیا هلاک کرده شوند^(۲)
مگر قوم ستمگاران (۴۷).

و نمی فرستیم پیغامبران را مگر بشارت
دهنده و بیم دهنده پس هرکه ایمان آورد
و نیکوکاری کرد پس هیچ ترس نبود
برایشان و نه ایشان اندوهگین شوند (۴۸).

و کسانی که به دروغ نسبت کرده اند آیات
مارا برسد بایشان عذاب بسبب فاسق
بودن ایشان (۴۹).

بگو نمی گویم بشما که نزدیک من است
خزانه های خدا و نه می گویم که میدانم

(۱) یعنی باستدراج نعمتهای فراوان دادیم واللہ اعلم .

(۲) یعنی هلاک کرده نشوند .

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَإِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُكُمْ أَنَّ تَأْخُذُونِي بِسَبَبِ مَا بَدَأْتُ فَعْلَامَ ۖ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُخْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُم مِّنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَهُم مَّنْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَصِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَطَرَهُمْ فَتَكُونُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِن بَيْنِنَا إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٥٣﴾

فَإِذَا جَاءَهُ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مِّنْ عَمَلٍ مُّكْرَمٍ مَّوَدَّةَ بَيْنِهِم ۚ

غیب راونه می گویم بشما که من فرشته ام پیروی نمی کنم مگر چیزی را که وحی کرده شد بسوی من بگو آیا برابر میشود نابینا و بینا آیاتامل نمی کنید (۵۰) .

و بترسان بقرآن یعنی پند ده بقرآن کسانی را که می ترسند از آنکه حشر کرده شوند بسوی پروردگار خویش نباشد ایشانرا بجز خدا هیچ دوستی و نه سفارش کننده تا پرهیزگاری کنند (۵۱) .

(۱) و دور ممکن کسانی را که مناجات می کنند به پروردگار خویش بامداد و شام می طلبند رضای او را نیست بر تو از حساب ایشان چیزی نیست از حساب تو برایشان چیزی تا برانی ایشان را که آنگاه باشی از مستمگران (۵۲) .

و همچنین امتحان کردیم بعض مردمان را به بعض تا گویند آیا این جماعت انعام کرده است خدا بریشان از میان ما خدای تعالی فرمود آیا نیست خدا دانایتر بشکر کنندگان (۵۳) .

و چون بیایند پیش تو کسانی که ایمان آورده اند بآیتهای ما پس بگو سلام علیکم لازم کرده است پروردگار شما بر خود مهریانی را (لازم کرده است) که هر که بکند از شما کار بد به نادانی

(۱) رؤسائی کفار بآن حضرت گفتند که ما را عارست که با فقرای مسلمین صحبت داریم ایشانرا از مجلس خود یکسو کن تا بابتو بنشینیم خدای تعالی آیت فرستاد .

ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهَا وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

وَلَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ الْأَيَّاتِ وَلِنُعْظِيَنَ سَبِيلَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
قُلْ لَا أَشْهَدُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذَا وَمَا آتَايَنْ

الْمُتَشَبِّهِينَ ۝

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عَشِدْتُمْ لِي
تُشْعَبُونَ بِهِ إِنَّ الْعُلَمَاءَ مِنَ الْبَنِي إِسْرَءِيلَ يَفْقَهُوا السَّخِيفَ
خَيْرٌ الْفَاسِقِينَ ۝

قُلْ إِنْ أَرَادَ عَشِدْتُمْ لِي تَشْعَبُونَ بِهِ لَفِظِي الْأَمْرَ بِنِي
وَبَيِّنَتُمْ لِي اللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ۝

وَعِنْدَ مَا نَزَّلْنَا الذِّكْرَ لَا يَخْلَعُونَ إِلَّا طُفُولًا أَعْلَمُ بِالَّذِينَ يَبْذُرُونَ
تُطْفَأُ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمُ الْمَوْلُودَاتُ وَالْأُنثَىٰ كَذَّابَةٌ أَطْلَحْتَ الْأَرْضَ وَالْزُلْفَىٰ
وَلَا تَأْكُلُ إِلَّا ذِئْبًا بِمِثْلِ خَنزِيرٍ ۝

باز توبه کرد بعد از آن و نیکوکاری نمود
پس خدا آمرزنده مهربان است (۵۴) .

و همچنین تفصیل می کنیم نشانه هارا
و تا ظاهر شود راه ستمگاران^(۱) (۵۵) .

بگوهر آئینه منع کرده شد مرا که عبادت
کنم آن کسانی را که شما می پرستید
بجز خدا بگو پیروی نمی کنم آرزوهای
شمارا گمراه شده باشم آنگاه و نه باشم
از راه یافتگان (۵۶) .

بگوهر آئینه من بر حجت من از پروردگار خود
و بدروغ داشتید آن دلیل را نیست نزدیک
من آنچه شما بزودی می طلبید آن را^(۲)
نیست حکم مگر خدا را بیان می کنند
درست را و او بهترین فیصله کنندگان
است (۵۷) .

بگو اگر بزدی نزدیک من آنچه بزودی
می طلبیدش هر آئینه بانجام رسانیده
شدی کارمیان من و میان شما و خدا
دانا تراست به ستمگاران (۵۸) .

و نژاد و ست کلید های غیب^(۳) نمی
داندش مگر او و میدانند آنچه در بیابان
و دریاست و نمی افتد هیچ برگی الا می
داندش و نمی افتد هیچ دانه در تاریکی
های زمین و نه هیچ تری و نه خشکی

(۱) ظاهر نزدیک مترجم آن است که این واژه زائد است مثل واژه و فتحت ابوابها .

(۲) یعنی عقوبت در اختیار من نیست .

(۳) یعنی انواع علم غیب .

الاثبت است در کتاب روشن (۵۹) .

واوست آنکه قبض روح شمامی کذبه شب^(۱) می داند آنچه کسب کردید بروزبازیری انگیزد شمارا در روزتابانجام رسانیده شود میعاد معین بازسوی اوباز گشت شماست بازخبر دهد شمارا بآنچه می کردید (۶۰) .

واوست غالب بالای بندگان خود و می فرستد بر شما ملائکه نگاهبان تاوقتیکه بیاید به کسی از شما مرگ قبض روح اوکنند فرستادگان ماوایشان تقصیر نمی کنند (۶۱) .

باز گردانیده شوند مُردگان بسوی الله خداوندایشان که حق است مر او راست حکم و اوستاب ترین حساب کنندگان ست (۶۲) .

بگو کیست که می رهند شمارا از تاریکی های بیابان و دریا^(۲) مناجات می کنید یجناب اویزاری و نیازپنهانی می گوئید اگر رهای دهدمارا ازین محنت هر آئینه باشیم ازشکر کنندگان (۶۳) .

بگو خدای رهند شمارا از آن محنت و ازهر اندوهی باز شما شریک مقرر می کنید (۶۴) .

بگو اوست توانا بر آنکه فرستد بر شما عذابی

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ بِمَجْرَحِكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
ثُمَّ يَرْجِعَكُم فِيهِ لِيُقَضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنْفَخُ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٩﴾

وَهُوَ الْقَائِمُ أَوَّلُ يَوْمٍ يُبَادِلُهُ يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ أَكْفَرُ طَوْنٍ ﴿٦٠﴾

ثُمَّ رُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ ۖ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَعَزُّ
الْحَسِيمِ ﴿٦١﴾

قُلْ مَنْ يُنْفِخُكُمْ مِنْ ظِلْمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُوهُ تَضَرُّعًا
وُخْفَةً ۚ هَٰؤُلَاءِ أُنْجَسَاءٌ مِنْ هَٰؤُلَاءِ لَئِنْ كُنْتُمْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٢﴾

قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُنْفِخُكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ مَكَرٍ ثُمَّ أَنْتُمْ مُنْجَرُونَ ﴿٦٣﴾

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِهِ

(۱) یعنی وقت نوم .

(۲) یعنی از مصیبت های بیابان و دریا .

أَوْ مِنْ تَحْتِ أَعْيُنِكُمْ أَوْ يَلْسَكُوا شَيْعًا وَيُذِيقُوا بَعْضُكُم
بَأْسَ بَعْضٍ أَتُحِبُّونَ أَنْ يَرْثِيَهُمُ اللَّهُ لَعَنَهُمْ يَفْقَهُونَ ۝

وَلَذَّبَ بِهِ قَوْمًا وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِبَكِيٍّ ۝

لَعَلَّ تِلْكَ آيَاتُ سَفَرٍ سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى
يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُبَيِّنُكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ
بَعْدَ الذِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

وَمَاعَلَى الَّذِينَ يَفْقَهُونَ مِنْ جَسَادِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ
ذُكِّرُوا لَعَنَهُمْ يَفْقَهُونَ ۝

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لُوبًا أُولَئِكَ لَهُمْ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا وَكَرِهَ أَنْ يُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدِيلٍ

از بالای شما^(۱) یا از زیر پاهای شما^(۲) و جمع کند شمارا گروه گروه و بچشانند بعض شمارا جنگ بعض^(۳) بنگر چگونه گوناگون بیان می کنیم آیت هارا تا بفهمند (۶۵)

و به دروغ نسبت کردند قرآن را قوم تو و آن راست است بگو نیستیم بر شما نگاهبان (۶۶)

هر خبر را میعاد نیست و خواهید دانست (۶۷)

و چون به بینی آنان را که بحث شروع کنند در آیت های ما پس رویگردان از ایشان تا وقتی که بحث شروع کنند در سخنی غیروی و اگر فراموش گرداند ترا شیطان پس منشین بعد یاد آوردن با گروه ستمگاران (۶۸)

و نیست بر کسانیکه پرهیزگاری کردند از حساب کافران چیزی ولیکن برایشان لازم است پند دادن تا شود که پرهیزگاری کنند (۶۹)

و بگذار کسانی را که دین خود گرفتند بازی و لهو و فریفت ایشان را زندگانی دنیا و پندده بقرآن برای احتیاط از آنکه بمهلکه گذاشته شود نفسی را بسبب آنچه

(۱) یعنی چنانکه سنگ بر قوم لوط بارید .

(۲) یعنی چنانکه قارون بزمین رفت .

(۳) یعنی افواج متعدده پیدا شود و بایکدیگر جنگ کنند .

لَا يُخَذُّ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ
شَرَابٌ مِنْ حَيْثُ وَعَدَ اللَّهُ إِلَيْهَا كَأُتُوا بِكَافُورٍ ۝

کرده است نیست اورا بجز خدا هیچ
دوست و نه شفاعت کننده و اگر عوض
خود دهد هرفدای که تواند گرفته نه شود
از وی آن جماعت آنانند که بمهلکه
گذاشته شدند به و بال آنچه کردند ایشان
راست آشامیدنی از آب جوشانیده و ایشان
راست عذاب درد دهنده بسبب آنکه
کافر بودند (۷۰) .

قُلْ أَنتُمْ عَوَامٌ دُونَ اللَّهِ مَالًا يَنْفَعُنَا وَالْكَافِرُونَ ۝ وَرُدُّوا عَلَى
أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهَ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ
فِي الْأَرْضِ حَيْرَانًا ۝ لَمَّا أَصْحَبْنَا يَدَّ عَوْفٍ إِلَى الْأُتْدَى اتَّقِينَا ۝
قُلْ إِنَّ هَدَى اللَّهُ هَوَالَهُدَى وَأَمْرًا لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

بگو آیامناجات کنیم بجز خدا کسی را که
نفع نه دهد ما را و زیان نه رساند ما را و باز
گردانیده شویم برپاشنهای خود بعد از آنکه
راه راست نموده است ما را خدا مانند
کسی که گمراه کرده باشند اورا پریان
در زمین حیران مانده مر اورا یارانند که می
خوانندش بسوی راه راست که بیابسوی
مابگوهر آئینه هدایت خدا همان است
هدایت حقیقی و فرموده شده است مارا که
منقاد شویم پروردگار عالمهارا (۷۱) .

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ۝

و فرموده شد که برپا دارید نماز را و بترسید
از خدا و اوست آنکه بسوی او حشر کرده
خواهید شد (۷۲) .

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ
يَقُولُ لَنْ يُبَيَّنَّ ذُوقُوا الْحَقَّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ
فِي الصُّورِ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْحَكِيمُ ۝

و اوست آنکه بیافرید آسمانها و زمین
بتدبیر محکم و روزیکه بفرماید^(۱) که بشو
پس می شود سخن اود درست است
و مرا و راست پادشاهی روزیکه دمیده
شود در صور

داننده پنهان و آشکار است و اوست
استوار کار آگاه (۷۳) .

و یادکن چون گفت ابراهیم پدر خود آزر را
آیا میگیری بتان را معبودان هرائینه من می
بینم ترا و قوم ترادرگمراهی ظاهر (۷۴) .

و همچنین می نمودیم ابراهیم را ملک
آسمان ها و زمین تا او از یقین کنندگان
باشد^(۱) (۷۵) .

پس چون تاریک شد بروی شب
دیدستاره ای گفت این است پروردگار من
پس وقتی که فرو رفت گفت دوست ندارم
فرو روندگان را (۷۶) .

پس چون دید ماه را طلوع کرده گفت این
است پروردگار من پس وقتی که فرو رفت
گفت اگر هدایت نکند مرا پروردگار من
البته شوم از گروه گمراهان (۷۷) .

پس وقتی که دید خورشید را طلوع کرده
گفت این ست پروردگار من این بزرگتر
ست پس چون فرو رفت گفت ای قوم
هرائینه من بیزارم از آنچه شریک مقرر
میکند (۷۸) .

هرائینه متوجه ساختم روی خود را بسوی
کسی که بیافرید آسمانها و زمین را
در حالتیکه حنیفم و نیستم از مشرکان (۷۹) .

وَإِذَا قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَسْبَحَ مَا أَصْنَأُ رَبِّي
أَبْرَئِكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ①

وَكَذَلِكَ نُرَى إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ
مِنَ الْمُوقِنِينَ ②

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ دَاوُودُ قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ
قَالَ لَا أُحِبُّ الْإِنْسَانَ ③

فَلَمَّا زَاغَ الْفَجَرُ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ
لَمْ يَجِدْ رَبِّي إِلَّا قَوْمًا يُمِيزُونَ ④

فَلَمَّا زَاغَ الشَّمْسُ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا الْكُفْرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ
قَالَ يَقُولُونَ إِنِّي بَرَأْتُ رَبِّي إِنَّمَا اتَّخَذُوا لَكُمْ مَلَكُوتًا ⑤

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا
أَكُفِّرَنَّ الْكَافِرِينَ ⑥

(۱) یعنی چنانکه بروی ظاهر کردیم که بتان لائق عبادت نیستند نیز ظاهر ساختیم که
ستاره و هر چه در آسمانها است و زمین لائق عبادت نیست و او در ولیکون
زائده است والله اعلم .

وَعَلَيْكُمْ قَوْمُهُ قَالَ أَتُحِبُّونَ فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَيْنَ
وَلَا خَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا
وَيَسِيرَ بِرَبِّ كُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا فَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وجدال کردند با او قوم او گفت آیا جدال
می کنید بامن درباره خدا و تحقیق هدایت
کرده است مرا و نمی ترسم از آنچه شما
شریک مقرر می کنید با خدا ولیکن می
ترسم از آنکه خدا اراده کند چیزی^(۱)
واحاطه کرده است پروردگار من همه
چیز از جهت دانش آیبند نمی گیرید
(۸۰).

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُ وَلَا خَافُونَ أَكْفَرُوا لَكُمْ بِاللهِ
مَا لَهُ يَزُولُ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَنْتُمْ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ
إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

و چگونه ترسم از کسی که اورا شریک
مقرر می کنید و شما نمی ترسید از آنکه
شریک خدا مقرر کردید چیزی را که فرونه
فرستاده است بر شما دلیلی برای آن پس
کدام يك ازین دو گروه سزاوار تر است
بامن بگوئید اگر می دانید (۸۱).

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ
وَهُمْ يُهْتَدُونَ ﴿٥٢﴾

خدای تعالی فرمود کسانی که ایمان آوردند
و دنیا میبختند ایمان خود را به شرک آن
جماعت ایشان راست ایمنی و ایشانند راه
یافتگان (۸۲).

وَبَلَدِكَ جُمُوعًا أُتْبِعُوا مِنْ قَوْمِهِ ثُمَّ دَرَجَاتٍ
مَنْ نَسَا أَنْ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾

و این است حجت مادادیمش ابراهیم را
بر قوم او و بلند می کنیم در مراتب هر کرا
می خواهیم هر آئینه پروردگار
تواستوار کار داناست (۸۳).

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾

و عطا کردیم ابراهیم را اسحاق و یعقوب
هر یکی را از ایشان هدایت کردیم و نوح را
هدایت کردیم پیش ازین و از اولاد ابراهیم
راه نمودیم داود و سلیمان و ایوب

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الْمُضِلِّينَ ﴿٥٠﴾

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوسُفَ وَهُدًى وَآدَمَ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾

وَمِنَ الْأَنْعَامِ وَالدَّيَّانِ وَالْحَوَانِ وَالْجَنَابِ هُمُوهَا وَهُدًى هُمُوهَا
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾

ذَٰلِكَ هُدًى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِّنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أُتُوا بِالْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ وَالنَّبُوءَةِ قَبْلَ
يَكْفُرُ بِهِمَا لَوْلَا فَتَدَّ وَكَلَّتْ بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا
بِهِمَا يَكْفُرِينَ ﴿٥٤﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَيُهْدِيهِمْ أَفْتَدِيهِمْ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِن مَوْءَاذِيكُمْ
لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٥﴾

ویوسف و موسی و هارون را و هم چنین
جزامی دهیم نیکوکاران را (۸۴) .

وهدایت کردیم زکریا و یحیی و عیسی
والباس را همه آنان از صالحان بودند (۸۵) .

وهدایت کردیم اسمعیل و یونس
و لوط را و هریک را فضل دادیم براهل
زمان (۸۶) .

وهدایت کردیم بعضی را از پدران ایشان
و اولاد ایشان و برادران ایشان و برگزیدیم
ایشان را و دلالت کردیم ایشان را بسوی
راه راست (۸۷) .

این است هدایت خدا دلالت می کند
بدان هر کس خواهد از بندگان خویش و
اگر شریک مقرر میکردند نابودشدی
از ایشان آنچه کرده بودند (۸۸) .

این جماعت آنانند که دادیم ایشان را
کتاب و حکمت و پیغامبری پس اگر
کافر شوند بآیات قرآن این کافران پس
ما مقرر ساختیم برای ایمان
بآنها گروهی را که هرگز کافرنه
شوند^(۱) (۸۹) .

این جماعت انبیاء کسانی اند که هدایت
کرد ایشان را خدا پس به روش ایشان
اقتداکن بگو سوال نمی کنم از شما هیچ
مزد بربتلایف قرآن نیست این مگر
پند عالمهارا^(۲) (۹۰) .

(۱) یعنی مهاجرین و انصار و سائر اختیار و الله اعلم .

(۲) یعنی چنانکه انبیاء صبر کردند برای ذاء کفار تو نیز صبر کن و الله اعلم .

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَى سَيِّدٍ
 مِن شَيْءٍ قُلْ مَنَ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا
 وَهُدًى لِّلنَّاسِ يَتْلَوْنَهَا قُرْآنًا مِّمَّا بَدَّوْنَهَا وَعَمَّوْنَ كَثِيرًا
 وَعَلَّمَهُمْ قُلُوبَهُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّهُمُ وَإِلَّا أَبَاقُوه قُلْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الْفَاسِقِينَ ﴿٩١﴾

وصفت نکردند یهود خدا را حق صفت او
 چون گفتند فرو نه فرستاده است خدا
 بر هیچ آدمی چیزی بگو که فرو فرستاد
 کتابی که آورده است او را موسی روشنی
 و هدایت مردمان رامی گردانید او را
 و دو قسم و رقه‌اشکارا می کنید آن را
 و پنهان می کنید بسیاری را و آموخته شدید
 (یعنی در قرآن) آنچه نمی دانستید شما
 و نه پدران شما می دانستند^(۱) بگو خدا
 فرو و آورد باز بگذار ایشان را در بحث
 ایشان در حالتیکه بازی میکنند^(۲) (۹۱).

وَهَذَا كِتَابُنَا أَنزَلْنَاهُ بِالرُّسُلِ يُدَيِّرُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَيُؤْتِيهِ
 أَمْرًا قَرِيرًا وَمَنْ حَوَّلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ
 وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾

و این قرآن کتابیست که فرستادیم او را
 برکت باور دارنده آنچه پیش از وی بود
 و تابیم کنی اهل مکه را و کسانی را که
 گرد مکه ساکن اند و معتقدان آخرت البته
 ایمان می آرند بقرآن و ایشان بر نماز خود
 محافظت می کنند^(۳) (۹۲).

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ

و کیست ستمگار تر از کسی که بر بست
 بر خدا دروغی^(۴) یا گفت وحی فرستاده

(۱) یعنی کتمان آیات تورات را قرآن اظهار کرد و الّسابق یقین نمی دانستند .

(۲) حاصل آنست که اگر یهود گویند که خدای تعالی بهیچ بشر وحی نمیفرستد
 نقض کرده میشود بتورات و اگر گویند میفرستد استبعاد فرستادن قرآن مجرد
 تعصب است پس اذ قالوا بجای ان قالوا گفته شد .

(۳) مترجم گوید انذار اولاً عرب را کرده شد که زبان عربی می فهمند ثانیاً جمیع اهل
 ارض را بواسطه ترجمه پس این جا انذار اول مراد است مانند آیت "هو الذی
 بعث فی الامم رسولاً منهم يتلوا عليهم آياته الآیه" و درآیت "وما ارسلناک
 الا راحه للعلمین" از اولی و ثانوی واللّه اعلم .

(۴) یعنی اعتقاد کرده مثلاً که بحائر و سوائب از امر الهی است و اتفاق سلف دلیل =

وَلَمَّا نَسُوا اللَّهَ فَنَسِوْا مَا نُنَزِّلُ لَهُمْ مِنَ الْكِتَابِ فَمُحَذِّرَاتٌ لِّلَّذِينَ يُنْفِرُونَ فِي سُلُوكِ جُنُودِهِمْ فَذَلِكُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ ﴿٢٧﴾

شده است به من و بحقیقت نفرستاده شده است بسوی او چیزی و از کسی که گفت فرود خواهم آوردمانند آنچه فرود آورده خدا^(۱) و تعجب کنی چون بنگری و فقیکه ظالمان در شدائد مرگ باشند و فرشتگان دست های خود را دراز می کنند^(۲) می گویند بیرون آرید روحهای خود را امروز جزا داده خواهید شد عذاب رسواکننده به سبب آنکه می گفتید برخدا ناحق و بسبب آنکه از تصدیق آیات اوسرکشی می کردید . (۹۳)

وَلَقَدْ جَعَلْنَا نُوحًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَفَأَنْتُمْ أَشْرَكُونَ ۚ مَا نَدْعُو بِهِكُمْ آلِهَةً وَلَا نَدْعُوا إِلَهًا إِنَّا أَتَيْنَاكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّنْ رَبِّكُمْ ۚ فَاصْبِرْ ۚ إِنَّكَ كَمِثْلِ الْغَاسِقِ ۙ

و گوئیم هر آئینه آمديد پيش ما تنها چنانكه
آفریده بودیم شمارا اول بار و بگذاشتيد آنچه
عطا کرده بودیم شمارا پس پشت خویش
و نمى بينیم باشما شفاعت کنندگان
شمارا آنكه گمان مى کردید كه ایشان
در تربیت شما شریکان خدا اند هر آئینه
بریده شد پيوند میان شما و گم شد از شما
آنچه گمان مى کردید (۹۴) .

إِنَّ اللَّهَ فُتِحَ الْغَيْبِ وَالنَّوَى يُعْرِضُ الْحَقَّ مِنَ الْمَيْتِ وَيُعْرِضُ
الْمَيْتَ مِنَ الْحَقِّ ذَلِكُمُ اللَّهُ فَأَنْتُمْ تُفَكِّهُونَ ⑩

هرآئینه خداشگافنده دانه وخسته است
بیرون می آردزنده را ازمرده و بیرون
آرنده مرده است اززنده این ست خدا
پس ازکجابر گردانیده می شوید (۹۵) .

قَالُوا الرُّبُوبُ اجْعَلْ لَنَا سَكَنًا وَالْقَمَرُ حُسْبَانًا

شگافنده صبح است و گردانید شب را

برآن ست واللہ اعلم .

(۱) یعنی انشای کتابی مثل قرآن خواهیم کرد و انشای را بطریق مشاکلت انزال گفته شد.

(۲) یعنی میزنند واللہ اعلم .

ذَٰلِكَ نَذِيرٌ لِّلَّذِينَ يَكْفُرُونَ ۝۵۱

آرامگاه و گردانید خورشید و ماه رامعیار
حساب این ست تقدیر خدا غالب دانا
(۹۶).

واوست آنکه بیافرید برای شما ستاره ها
تا راه بیابید به سبب آنها در تاریکی های
بیابان و دریا هر آینه به تفصیل بیان کردیم
نشانه هارا برای گروهی که می دانند (۹۷).
واوست آنکه پیدا کرد شما را از یک
شخص پس شمار اقرار گاهی است
و ودیعت جانی هر آینه به تفصیل بیان
کردیم نشانه هارا برای گروهی که می
فهمند (۹۸).

واوست آنکه فرود آورد از آسمان آبی پس
بیرون آوردیم بسبب آن آب گیاه
هر چیز را سپس بیرون آوردیم از آن گیاه
سبزه راکه بیرون می آریم از آن سبزه دانه
یکی بردیگری پیوسته و از شکوفه های
درخت خرما خوشه های آویزان نزدیک
بهم و در دسترس است و بیرون آوردیم
بوستانها از درختان انگور و بیرون آوردیم
زیتون و انار مانند یکدیگر و غیر مانند
یکدیگر^(۱) بنگرید بسوی میوه درخت
چون میوه آردو بسوی پختگی او هر آینه
در این نشانه هاست گروهی راکه ایمان
دارند (۹۹).

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَضَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝۵۲

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِن نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ
وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَضَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ۝۵۳

وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ
شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا مَّخْرُجًا مِنْهُ خُضْرًا كَمَا كُنْتُمْ مِنَ الْغُلِيِّ
مِن طَلْعِهَا أَفَقَاتُوا دَابَّةً وَجَدَتْ مِنْ أَغْطَابٍ وَالزَّيْتُونَ
وَالنَّارُثَانِ مَشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ أَنْظِرُوا إِلَى شَرِّهِ
إِذَا أَشْمَرُوا نَبْعَهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝۵۴

(۱) یعنی در صورت درخت و ثمر مانند یکدیگر است و در طعم مخالف يك پاره
شیرین و یکپاره ترش یا تلخ والله اعلم .

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ
يَعْبُدُونَهُمْ عَلَيْهِمْ سَعِيرَةٌ وَتَلَىٰ عَلَيْهِمْ سُورَةُ ٥٥

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
صَاحِبَةً وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ٥٥

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ٥٥

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ ٥٥

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَآئِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ
عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ٥٦

وَكَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ الْأَيَّاتِ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِيُبَيِّنَ
لِقَوْمِهِمْ ٥٦

و مقرر کردند کافران برای خدا شریکان را که
از قسم جن اند حال آنکه خدا آفریده است
ایشان را و به افترا ثابت کردند اورا فرزندان
و دختران بغیر دانش پاکیزه اورا و بلند
است از آنچه بیان میکنند (۱۰۰) .

او آفریننده آسمانها و زمین است چگونه
باشد اورا فرزندی و حال آنکه نبود او را
زن و بیافرید هر چیز را و او هر چیز
دانا است (۱۰۱) .

این است خدا پروردگار شما بیست هیچ
معبود برحق مگر او آفریننده هر چیز است
پس پرستش کنید اورا و او بر هر چیز
کار ساز است (۱۰۲) .

در نمی یابند اورا چشم ها (یعنی دردنا) و
او در می یابد چشم هارا و او است
مهربان آگاه (۱۰۳) .

هر آینه آمدند بشما دلیل ها از جانب
پروردگار شما پس هر که بینا شد نفع
اوراست و آن که نابینا ماند پس زیان
بروید بگو (یا محمد) و نیستم
بر شما نگاهبان (۱۰۴) .

و همچنین گوناگون بیان می کنیم نشانه ها را
و تا آنکه گویند که خواندای و تابیان کنیم این
دین را برای گروهی که می دانند (۱۰۵) .

(۱) مترجم گوید احتمال بود که کفار گویند کتابهای سابقه را خوانده و آنچه میگوی
ما خود از کتب سابقه است نه وحی الهی است پس خدای تعالی قرآن را بوجهی
نازل ساخت و بوجهی گوناگون بیان کرده محال این شبهه نماند زیرا که این =

إِنَّمَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِن نَّبِيِّكَ أَنَّ إِلَهًا لَّهُوَ وَاعْبُدْ
عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۝۱۰۶

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا
وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝۱۰۷

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا
بَغِيًّا يَعْلَمُ كَذَلِكَ زَيْنًا لِّكُلِّ آسَفٍ عَلَيْهِمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۱۰۸

وَأَقْسُوا بِاللَّهِ جَهْدَ آيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ آيَةٌ لِّیُؤْمِنُوا
بِهَاقِلٍ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا
جَاءَتْ لَا یُؤْمِنُونَ ۝۱۰۹

وَنَقَلَبْ أَفْئِدَهُمْ وَابْصُرْهُمْ لَعَلَّاهُمْ یُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ
مَرَّةٍ وَكَذَّبُوا فِی طَغْيَانِهِم بِعَمَّهُونَ ۝۱۱۰

(یا محمد) پیروی کن چیزی را که وحی کرده شد بسوی تواز جانب پروردگار توهیج معبود برحق نیست مگرا و اعراض کن از مشرکان (۱۰۶).

و اگر خواستی خدا شریک مقرر نمی کردند و نگردانیدیم ترا برایشان نگاهبان و نیستی تو برایشان متعهد (۱۰۷).

وای مسلمانان دشنام مدهید کسانی را که مشرکان می پرستند بجز خدا زیرا که ایشان دشنام خواهند داد خدا را از روی ظلم بغیر دانش همچنین آراسته کردیم در نظر هر گروهی کردار آن گروه باز بسوی پروردگار ایشان باشد رجوع ایشان پس خبر دهد ایشان را بعاقبت حال آنچه می کردند (۱۰۸).

و سوگند خوردند کافران به سخت ترین سوگندان خویش که اگر بیاید بدیشان معجزه البته ایمان آرند بآن بگوجزاین نیست که معجزه ها نزدیک خداست و چه مطلع ساخته است شمارا ای مسلمانان آیا نمیدانید که آن معجزه ها چون بیاید ایشان ایمان نیارند (۱۰۹).

و صرف کنیم دلهای ایشان را و چشمهای ایشان را چنانکه ایمان نیاوردند بقرآن اول بار و بگذاریم ایشان را در گمراهی خود سرگردان گشته (۱۱۰).

وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَهُمُ الْمَلِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْقِي وَ
حَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
اللَّهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ يَجَاهِلُونَ ﴿١١٠﴾

و اگر ما می فرستادیم بسوی ایشان
فرشتگان را و سخن می گفتند بایشان
مُردگان و جمع میکردیم برایشان همه چیز
گروه گروه هرگز ایمان نمی آوردند مگر
وقتی که خواستی خدا ولیکن بسیاری
از ایشان نادانی می کنند (۱۱۱) .

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ شَيْءٍ عَذَابًا شَدِيدًا إِلَّا لِلْإِنْسِ وَالْإِنِ
يُوجِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ
رَبُّكَ مَا فَصَلْنَاهُمْ وَمَا قَفَّوْنَ ﴿١١١﴾

و همچنین پیدا کردیم برای هر پیغامبری
دشمن از شیطانهای انس و جن بطریق
وسوسه القاء می کنند بعضی ایشان بسوی
بعضی سخن ظاهر آراسته تافریب دهند و
اگر خواستی پروردگار تونمی کردند این
کار را پس بگذار ایشان را بافترای ایشان
(۱۱۲) .

وَلْيَصْغُرْ لِلَّهِ أَفْدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ يَا آلَافِرَ
وَلْيَعْزُزْهُ وَلْيَضْحَكُوا مَا هُمْ مُقْتَرُونَ ﴿١١٢﴾

و القاء می کنند سخن بظاهر آراسته تا میل
کنند بسوی اودل های کسانی که ایمان
ندارند بآخرت و تاپسند کنند او را و تا عمل
کنند آنچه ایشان کننده آند (۱۱۳) .

أَفَعَيِّرَ اللَّهُ أَتَيْفِي حَكْمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ لِكُلِّ الْكِتَابِ
مُقَصِّلًا وَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مَكْرُلٌ
مِنْ رَبِّكَ يَا الْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٣﴾

بگو آیا طلب کنم فیصله کننده بجز
خدا و اوست آنکه فرو فرستاد بسوی شما
قرآن واضح کرده شده و کسانی که داده ایم
ایشان را کتاب یعنی تورات می دانند که
قرآن فرو فرستاده شده است از جانب
پروردگار تو براستی پس مباش از شک
کنندگان^(۱) (۱۱۴) .

(۱) یعنی یهودی دانند که نزول وحی میشود و آدمی را خدای تعالی پیغمبر می
سازد و در حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم و در قرآن دلائل صلیق موجود
هست مترجم گوید در سورت های مکیه مذکور شده است که یهود تصدیق میکنند =

وَلَمَّا كَلِمَاتٍ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدًا لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۱۵﴾

وَأَن تَطِغَ الْكُرْمَنُ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
إِن يَكْفُرُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَأَن هُمْ إِلَّا خُرُوصٌ ﴿۱۱۶﴾

إِن رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يُضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُفْتَرِينَ ﴿۱۱۷﴾

فَقُلْ أَوْمِئًا ذِكْرُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿۱۱۸﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ إِلَيْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذْهُ
لَكُمْ حَازِمًا عَلَيْهِ إِلَّا مَا اضْطُرَّرْتُمْ إِلَيْهِ وَأَن كَثُرَ
لَيُضِلُّنَّ بِأَهْوَاءِهِمْ يَغْدِرُ لَهُمُ إِن رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُفْتَرِينَ ﴿۱۱۹﴾

وتمام است سخن پرور دگار تو در راستی
و انصاف هیچکس تغیر کننده نیست سخن
های او را و اوست شنو ادانا (۱۱۵).

و اگر فرمانبرداری کنی بسا کسان را که
در زمین اند گمراه کنند ترا از راه
خدا پیروی نمی کنند مگر گمان را
و نیستند مگرد و غگو (۱۱۶).

هر آئینه پروردگار داننا تراست بکسی که
دور می شود از راه وی و او داننا تراست براه
یافتگان (۱۱۷).

پس بخورید از آنچه ذکر کرده شد نام خدا
بروی (یعنی هنگام ذبح وی) اگر مومن
هستید بآیات خدا (۱۱۸).

و چیست شمارا که نمی خورید از آنچه
ذکر کرده شده است نام خدا پیروی و حال
آنکه به تفصیل بیان کرده است برای
شما آنچه بر شما حرام ساخته است الا آنچه
مضطرب باشید بسوی او (۱۱۹) و هر آئینه
بسیاری گمراه می کنند بخواهش نفس

= قرآن را و در سورت های مدنیّه مذکور است که یهود تکذیب میکنند آنرا و وجه تطبیق
آن ست که چون آنحضرت صلی الله علیه وسلم در مکه بود هنوز دعوت
یهودنکرده بودهمه بصدق قرآن معترف بودند که حکم آن بر عرب لازم است
و هیچکس از ایشان انکار نکرده و چون هجرت فرمود ایشانرا دعوت کرد بعناد
درآمدند در سیرت ابن اسحاق چند قصه باین مضمون مذکور است والله اعلم.

(۱) یعنی آنچه کافران در باب تحریم و تحلیل اشیا شبهات میکردند باطل است والله اعلم.

(۲) مترجم گوید یعنی میته حرام است الا وقت ضرورت تناول آن رخصت است
والله اعلم.

خویش بغیر دانش هرآئینه پروردگارتو داناتراست به ستمگاران (۱۱۹) .

وترک کنید آشکارا گناه را وپنهان اورا هرآئینه کسانیکه گناه می کنندجزا داده خواهند شد بحسب آنچه میکردند (۱۲۰) .

وغورید ازآنچه یاد کرده نه شد نام خدا بروی وهرآئینه خوردنش گناه است وهرآئینه شیاطین وسوسه القاء می کنند بسوی دوستان خویش تاخصومت کنند باشما و اگر فرمانبرداری ایشان کنید هر آئینه شما مشرک باشید^(۱) (۱۲۱) .

آیاکسی که مرده بود پس زنده ساختیمش^(۲) وپیدا کردیم برای اونوری که میرو دباوی میان مردمان مانند کسی باشد که صفتش این ست که در تاریکی ها است نیست بیرون آینده از آن همچنین آراسته کرده شده است در نظر کافران آنچه می کردند^(۳) (۱۲۲) .

وهمچنین پیدا کردیم در هر دهی رئیسان فساق آن ده تافساد کنند در آن ده وبحققت ضرر نمی کنند مگردر حق خویشان ونمی دانند (۱۲۳) .

وچون بیاید بایشان نشانه ای گویند هرگز

وَدَرَوَا ظَاهِرَ الْإِلَهِ دَبَابُطَةً إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ الْإِلَهِ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتُلُونَ ﴿۱۱۹﴾

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يَذْكُرْ أَسْمَاءُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَكَذَلِكَ لَظَنُّ الْوَسْوَاسِ الْخَافِضِينَ إِلَى أَوْلِيَهِمْ لِيُجَادُوا لَكُمْ فَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿۱۲۰﴾

أَوْ مَنْ كَانَ مِثْلًا فَأَخْبَيْنَاهُ وَجَعَلْنَاهُ نُورًا نَبْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ نُزِيلُ الْكِتَابَ لِقَوْمٍ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۲۱﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مَخْرُومًا لِيَسْكُنُوا فِيهَا وَمَا يَسْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿۱۲۲﴾

وَإِذَا جَاءَهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَىٰ مِثْلَ

(۱) مترجم گوید مراد ازین وسوسه آنست که اهل جاهلیت می گفتند چرا کشته خود را بخوریم وکشته خدا را نخوریم والله اعلم .

(۲) یعنی کافر بود هدایت کردیمش .

(۳) چنانکه رؤساء کفار که در نصرت کفر سعی می کردند والله اعلم .

مَا أَوْفَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ جَعَلَ رَسُولَهُ
 سُبْحَنُ الَّذِينَ أَجْرُمُوا أَصْغَارُ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابُ
 شَدِيدٌ يُدَبَّرُ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿۳۹﴾

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ
 وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا
 يَصْعَقُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۴۰﴾

وَهَذَا إِصْرُ طَرِكِكَ مُسْتَوِيًّا قَدْ فَضَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
 يَذْكُرُونَ ﴿۴۱﴾

لَهُمْ دُرُ السَّلَاطِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿۴۲﴾

وَيَوْمَ يَخْرُجُهُمْ جَمِيعًا لِمِيعَاةٍ الْجِنِّ قَدْ اسْتَكْبَرُوا
 مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَفَلَا يَسْمَعُونَ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْمِعْ
 بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلِّغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا قَالَ

ایمان نیاریم تا وقتی که داده شود ما را
 مانند آنچه داده شده است پیغامبران
 خدا را^(۱) خدادانا تراست بمحل نهادن
 پیغامبری خود خواهد رسید این گناهکاران
 را رسوائی نزدیک خدا و عذابی سخت
 بسبب آنکه بدمی اندیشیدند (۱۲۴) .

پس هر که خدا خواهد که هدایت کندش
 کشاده کند سینه او را برای اسلام^(۲)
 و هر که خواهد که گمراه کندش تنگی
 کند سینه او را در نهایت تنگی گویا
 بالا میرود در آسمان همچین می اندازد
 خدا ناپاکی را بر کسانی که ایمان نمی
 آرند^(۳) (۱۲۵) .

و این اسلام راه پروردگار تست راست
 آمده هراتنه تفصیل کردیم نشانه هارا
 برای گروهی که پند پذیر میشوند (۱۲۶) .

ایشان راست سرای سلامتی یعنی بهشت
 نزدیک پروردگار ایشان و او کار ساز
 ایشانست بسبب آنچه میکردند (۱۲۷) .

و روزی که حشر کند خدا ایشانرا همه یک
 جا گوید ای گروه جن^(۴) تابع خود بسیار
 گرفتید از مردمان و میگویند دوستان ایشان
 از آدمیان^(۵) ای پروردگار مابهره مند

(۱) یعنی بر هر کسی از ماجرئیل فرود آید و وحی نازل بشود والله اعلم .

(۲) یعنی بفهماندش حقیقت اسلام و محاسن آن والله اعلم .

(۳) یعنی هر چند می خواهند حقیقت اسلام و محاسن آن بفهمند نمی توانند والله اعلم .

(۴) یعنی ای شیاطین .

(۵) یعنی تابعان ایشان را از کفار .

الَّذِينَ آمَنُوا بِكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا أَلَا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ
رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿۳۹﴾

شد بعض ما از بعض^(۱) و رسیدیم
بمعاد خویش که معین کرده بودی برای
ما^(۲) گوید خدا آتش جای شماست
جاویدان آنجا لیکن آنچه خدا خواسته
است^(۳) هر آینه پروردگار تو استوار کار
دانا است (۱۲۸) .

وَكَذَلِكَ نُورِي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿۴۰﴾

و همچنین مسلط می کنیم بعض ستمگاران
را بر بعض به سبب شومی آنچه می کردند
(۱۲۹) .

يَمَعَّرَ الْجَنِّ وَالْإِنْسَ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ
يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُزَكِّوْكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا قَالُوا أَشْهَدُ نَاعِلٌ أَنْفُسَنَا وَعَرْتَهُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَيَّ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا أَكْثَرِينَ ﴿۴۱﴾

ای گروه جن و انس آیا نیامدند به شما
پیغمبران از جنس شما می خواندند بر شما
آیات مرا و بیم می کردند شما را از ملاقات
این روز شما گویند اعتراف کردیم
بر خویشتن و فریب داده بودایشان را
زندگانی دنیا و گواهی دادند بر خویشتن
که ایشان کافر بودند^(۴) (۱۳۰) .

ذَلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا
غَافِلُونَ ﴿۴۲﴾

این ارسال رسل بسبب آنست که هرگز
پروردگار تو هلاک کننده شهرها نباشد
بجزای ظلم در حالیکه اهل آنها غافل
باشند^(۵) (۱۳۱) .

وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا

و هر شخص را مرتبه هاست از اجر آنچه

- (۱) یعنی متبوعان خوشوقت شدند بتابعان و تابعان محظوظ شدند از متبوعان والله اعلم .
- (۲) یعنی برای حساب ما پس در حق ما چه حکم است .
- (۳) یعنی در حق اهل نجات والله اعلم .
- (۴) مترجم گوید مراد آن است که آیانیامده اند از مجموعه جن و انس و آن صادق است
بیودن رسل از انس مبعوث بانس و جن والله اعلم .
- (۵) قبل بعثت عقوبت نمی آید والله اعلم .

وَمَارَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿۱۳۱﴾

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ۚ إِن يَشَاءْ يُدْهِبْكُمْ
وَيَسْتَفْلِحْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ لَكُمْ أَنْتُمْ ثَمَرٌ
ذُرِّيَّةٍ قَوْمٍ الْآخِرِينَ ﴿۱۳۲﴾

إِن مَّا تُوْعَدُونَ إِلَّا بِمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزَةٍ ﴿۱۳۳﴾

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَايِلٌ فَسَوْفَ
تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ
إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿۱۳۴﴾

وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ آدَمَ الْخُرُوبَ وَالْأَنْعَامَ نَصِيبًا

کردند و نیست پروردگار تویی خبر
از آنچه به عمل می آرند (۱۳۲) .

و پروردگار توغنی خداوند رحمت است
اگر خواهد دور کند شمارا و جانشین
سازد پس از شما هر که را خواهد چنانکه
پیدا کرد شمارا از نسل قومی دیگر (۱۳۳) .

هر آئینه آنچه وعده کرده میشود شمارا البته
آمدنی است و نیستید شما عاجز کنندگان
(۱۳۴) .

بگوای قوم من عمل کنید شما بر حالت
خویش هر آئینه من نیز عمل کننده ام
زود باشد که بدانید کسی را که باشد او را
عاقبت پسندیده در آخرت هر آئینه
رستگار نشوند ظلما (۱۳۵) .

(۱) و مقرر کردند برای خدا از آنچه او

(۱) مترجم گوید اهل جاهلیت احکامی چند اختراع کرده بودند از آن جمله آنست که
از زراعت و مواشی پاره ای برای خدا مقرر می کردند پاره ای برای بتان و حصه
خدا بر مساکین و ضعیفان صرف میکردند و حصه بتان بآستانه بتان میرسانیدند پس
اگر چیزی از حصه خدا در حصه بتان مخلوط میشد ترك می کردند که خدا
حاجت نه دارد و اگر از حصه بتان در حصه خدا مخلوط می شد آن را جدا
میکردند که بتان محتاج اند و آنچه آنست که قتل دختران تجویز میکردند
و پیشوایان ایشان بدین معنی فتوی داده بودند و از آنچه آنست که بعضی
زراعت و مواشی را حجر میساختند که غیر سدن بتان کسی دیگر نخورد و آنچه
برای بتان ذبح میکردند نام خدا بر آن نمی گرفتند از آنچه آنست که چون
بحائر و سوا تب بچه میدادند گرزنده بودی مردان را حلال میدانستند زنان را
و اگر مرده بودی همه را حلال میدانستند خدای تعالی رد این مذاهب باطله
فرمود و آنچه حکم حق است بیان فرمود و محرماتی که همه اهل باطل بر آن متفق
اند ذکر کرد و الله اعلم .

شُرَكَاءَ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمُ اللَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ
ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٦١﴾

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ
مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزُّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْثَرُ
وَالزَّيْتُونَ وَالزُّمَانُ مُمَشَّاهَا وَغَيْرَ مُثَلَّاهَا
كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٦٢﴾

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلُوا مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ اللَّهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٣﴾

همه در آن شریک اند جزا خواهد داد به
مقابله این بیان ایشان هر آئینه اواستوارکار
دانا است (۱۳۹) .

هر آئینه زیان کار شدند آنانکه
کشتند فرزندان خود را از جهت بیخردی
بغیر دانش و حرام کردند آنچه روزی
دادایشان را خدابه سبب دروغ بستن
بر خدا به تحقیق گمراه شدند ایشان و نبودند
راه یافتگان (۱۴۰) .

و خدا آنست که پیدا کرد بوستانهای برداشته
شده برپایها^(۱) و بوستانهای غیر برداشته
شده برپایها^(۲) و پیدا کرد درختان
خرمارا و زراعت را گوناگون میوه های
هر یکی و زیتون و انار را مانند یکدیگر
و غیر مانند یکدیگر^(۳) بخورید
از میوه های آن چون میوه بیرون آورد و
بدهید زکوة او را روز درویدن وی
و اسراف مکنید هر آئینه خدا دوست ندارد
اسراف کنندگان را (۱۴۱) .

و پیدا کرد از چهار پایان بار بردارنده را
و جانوری را که بر زمین غلطاندند به جهت
ذبح بخورید از آنچه روزی داده است
خدا شما را و پیروی مکنید گامهای شیطان

(۱) یعنی درختان انگور و مانند آن والله اعلم .

(۲) یعنی درختان برساق ایستاده والله اعلم .

(۳) یعنی افراد هر نوعی باعتبار صورت مانند یک دیگر اند و به اعتبار مزه نه والله
اعلم .

را هرآئینه اوشمارا دشمن ظاهر است
(۱۴۲).

آفریده هشت قسم را از گوسفند دو قسم
وازیزد و دو قسم^(۱) بگوآیالین دوزنرا حرام
کرده است خدای تعالی یا این دوماده را
یا آن را که مشتمل شده است بروی
رحمهای این دوماده خبر دهید مرابه
دانش^(۲) اگر هستی دراست گو (۱۴۳).

و پیدا کرد از شتر دو قسم و از گاؤ دو قسم
بگو آیالین دوزنرا حرام کرده است
خدایا این دوماده رایا آنرا که مشتمل شده
است بروی رحم های این دوماده
ایا حاضر بودید و قتی که حکم کرد شمارا
خدایان پس کیست ستمگارت از کسی که
بندد بر خدادار و غ تا گمراه کند مردمان را
بغیر دانش هرآئینه خدا راه نمی نماید قوم
ستمگاران را (۱۴۴).

بگونمی یابم در آنچه وحی فرستاده شده
بسوی من هیچ چیز حرام بر خورنده که
بخورد آن را مگر آنکه باشد مردار یا خون
ریخته شده یا گوشت خوک پس هرآئینه
حرام است یا آنچه فسق باشد که برای غیر
خدا آواز بلند کرده ذبح شود پس هر که
درمانده شود نه بغی کننده و نه از حد
گذرنده پس هرآئینه پروردگار تو آمرزنده

ثَلَاثِينَ أَزْوَاجًا مِنَ الصَّامَاتِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْرُوفَاتَيْنِ
قُلْ ذَا الذِّكْرَيْنِ حَرَّمَ أَرْحَامُ الْأَثْنَيْنِ أَمَّا اسْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
أَرْحَامُ الْأَثْنَيْنِ فَيُحَرِّمُونِي بِعِلْمِهِ إِنْ كُنْتُمْ مُصِيقِينَ ۝

وَمِنَ الْأَبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ ذَا الذِّكْرَيْنِ
حَرَّمَ أَرْحَامُ الْأَثْنَيْنِ أَمَّا اسْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأَثْنَيْنِ
أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَضَعُوا اللَّهُ بِهَذَا آثَمًا أَظَلَمُ مِنْ
أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ يَغْيِرُ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

قُلْ لَا آيِدِي فِيمَا أُوْحِيَ إِلَيَّ مُعَرَّمًا عَلَى طَائِعٍ يَطْعَمُهُ
إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْمَنَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ
خَنَازِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أَيْلَ غَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ
اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

(۱) یعنی نرو ماده از هر يك واللہ اعلم .

(۲) یعنی نقل صحیح بیارید از ابراهیم و اسمعیل علیهما السلام و از کتب الهیه واللہ اعلم .

مهربان است^(۱) (۱۴۵) .

و بریهو د حرام ساختیم هر جانور ناخن دار^(۲) و از گاؤ و گوسفند حرام ساختیم بر ایشان پیه این دو قسم مگر پیهی که برداشته است پشت این دو قسم یا برداشته است آنرا رودهای آنچه متعلق شد با ستخوان این طور جزا دادیم ایشان را بمقابله ستم ایشان و هر آئینه ماراست گوئیم (۱۴۶) .

پس اگر به دروغ نسبت کنند ترا بگو که پروردگار شما خداوند مهربانی بسیار است و رد کرده نمی شود عقوبتِ اواز قومِ ستمگاران (۱۴۷) .

زود باشد که بگویند مشرکان اگر خواستی خدا یعنی رضای او بودی شریک مقرر نمی کردیم و نه پدران مامی کردند و نه حرام می کردیم چیزی را همچنین بدروغ نسبت کردند کسانی که پیش از ایشان بودند تا آنکه چشیدند عقوبتِ ما بگو آیا هست نزدیک شما دانشی^(۳) تا بیرون آرید آن را برای ما پیروی نمی کنید مگر شبهه را و نیستید شما مگر دروغگو (۱۴۸) .

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَزَمْنَا كُلَّ ذِي ظُلْمٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَزَمْنَا عَلَيْهِمْ مِنْهُمْ شَيْئًا إِنَّ مَا احْمَلْتُمْ ظُهُورُهَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَرَأَاهُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٤٥﴾

فَإِنْ كَذَّبُوا فَقُلْ ذَرْهُمْ دُورَ رَحْمَةٍ وَأَسْعَى وَلَا يَرْضَ بِأَمْسَةٍ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٦﴾

سَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَزَمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ حَتَّى دَخَلُوا أَبْسَسًا ثُلًى هَلْ عِنْدَهُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُمْ لَنُحِيطَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامِ إِلَّا الْفَنَّا وَلَكِنَّ أَنتُمُ الْآخِرُونَ ﴿١٤٧﴾

(۱) مراد حصر اضافی است به نسبت بهیمة الانعام و آن اصناف ثمانیه مذکور است سگ و شیر و بازو غیر آن اگر چه حرام است از بهیمة الانعام نیست و در آن بحث نداشتند والله اعلم .

(۲) یعنی مثل شتر و شتر مرغ والله اعلم .

(۳) یعنی نقل از کتب الهی والله اعلم .

قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ قُلُوا شَاءَ لَهْدَكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۴۹﴾

قُلْ هَلْ مِنْكُمْ شَهِدٌ أَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ
حَرَّمَ هَذَا فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَكْفُرُ
أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِالْإِيمَانِ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْبُدُونَ ﴿۵۰﴾

قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّيَ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ
إِمْلَاقٍ عَمَّنْ زُفَرْتُمْ وَلِأَنَّهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا
ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ ذَلِكَمْ وَصَّيْتُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿۵۱﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالْقِيَمَةِ أَحْسَنَ حَتَّى
يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَيْثِ وَالْإِيمَانَ يَالْفُسْطُ لَا تُكْثِفُ

بگو خدا راست دلیل محکم پس اگر
خواستی خدا هدایت کردی شمارا همه
يك جا (۱۴۹) .

بگویارید گواهان خود را آنانکه گواهی
میدهند که خدا حرام ساخته است این را
پس (یا محمد) اگر بفرض گواهی دهند تو
معترف مشو با ایشان و پیروی مکن خواهش
کسانی که به دروغ نسبت کردند آیات
مارا و کسانی که اعتقاد ندارند بآخرت
و ایشان با پروردگار خود برابر میکنند^(۱)
(۱۵۰) .

بگویانید تابخوانم آنچه حرام کرده است
پروردگار شما بر شما (فرموده است) که
شريك او مقرر مکنید چیزی را و بوالدین
نیکوکاری کنید و مکشید اولاد خود را
از ترس فقر ما روزی میدهم شمارا و
ایشان را و نزدیک مشوید به بی حیائی^(۲)
آنچه علانیه باشد از آن و آنچه پوشیده باشد
و مکشید هیچ نفس را که حرام ساخته
است خدا کشتنش الّا بحق^(۳) این حکم
فرموده است شمارا تا بود که شما به فهمید
(۱۵۱) .

و نزدیک مشوید به مال یتیم الّا بخصلتی
که وی نیک است تا آنکه رسد به جوانی
خود و تمام کنید پیمان و ترازو را بانصاف

(۱) یعنی معبود باطل را والله اعلم .

(۲) یعنی بزنا و لواطت .

(۳) یعنی بقصاص و مثل آن .

نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أَوْ أَتَاكُمُ فَاعْبُدُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
وَيَعْبُدُوا اللَّهَ أَوْفُوا ذِكْرَكُمْ وَصَلُّوا بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۵۲﴾

وَإِنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَأَتَابِعُوا وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
تَفْتَرِقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذِكْرَكُمْ وَصَلُّوا بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۵۳﴾

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْهِمًا
لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿۵۴﴾

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكًا فَاتَّبِعُوا وَلَا تُفِرُوا لَعَلَّكُمْ
تُرحَمُونَ ﴿۵۵﴾

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا
وَإِنْ كُنَّا عَنْ وَرَاسِهِمْ لَفُغَلِّينَ ﴿۵۶﴾

تکلیف نمی دهیم هیچکس را مگر
قدر طاقت او و چون سخن گوئید^(۱) پس
رعایت انصاف بنمائید و اگر چه آن
محکوم علیه صاحب قرابت باشد و بعهد
خدا^(۲) وفا کنید این حکم فرموده است
شمارا تا پند پذیر شوید (۱۵۲) .

و خبر داده است که آنچه مذکور شد راه
من است راست و درست آمده پس
پیروی او کنید و پیروی مکنید راه های
دیگر را که این راه هاجدا کنند شمارا از راه
خدا این حکم فرموده است شمارا
تا پرهیز گاری کنید (۱۵۳) .

باز می گویم که داده بودیم موسی را کتاب
تا نعمت تمام کنیم بر هر که نیکوکار بود
و بیان کنیم هر چیز را و بجهت هدایت
و مهربانی تا ایشان بملاقات پروردگار
خویش ایمان آرند^(۳) (۱۵۴) .

و این قرآن کتابیست که فرو فرستادیمش
با برکت پس پیروی او کنید و پرهیز گاری
کنید تا مهربانی کرده شود بر شما (۱۵۵) .

فرستادیمش تا نگوئید بجز این نیست که
فرو داده شد کتاب یعنی تورات و انجیل
بر دو گروه پیش از ما و به تحقیق بودیم ما
از تلاوت ایشان بی خبر (۱۵۶) .

(۱) یعنی گواهی دهید یا حکم کنید و الله اعلم .

(۲) یعنی بنذر او .

(۳) مترجم گوید ظاهر نزدیک این بنده آنست که حرام گردانیدیم اشیای مذکوره
را در ازل بر قوم نوح و هلم ج را باز دادیم موسی را کتاب و الله اعلم .

أَوْفَوْهُ لَوْ أَنَّا نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ
فَقَدْ جَاءَهُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكَمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّمَن
أَظْلَمَ وَمَن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَئِيرَى
الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنِ الْيَمِينِ وَالْشَّمَائِلِ الْعَذَابُ بِمَا
كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿۵۵﴾

یا گوئید اگر فرود آورده شدی بر ما کتاب
هر آئینه می بودیم راه یافته تراز ایشان پس
آمده است به شما حجتی از پروردگار شما
و هدایت و بخشایش پس کیست ستمگار
تراز کسی که بدروغ نسبت کند آیات
خدارا و اعراض کند از آن جزا خواهیم داد
اعراض کنندگان را از آیات خویش
بدترین عذاب بسبب آنکه اعراض می
کردند (۱۵۷) .

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ
بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا
إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ
انظُرُوا إِلَىٰ مَا تُنظِرُونَ ﴿۵۶﴾

آیا منتظر نیستند مگر آن را که بیایند
بدیشان فرشتگان^(۱) یا بیاید پروردگار تو
یا بیاید بعض نشانه های پروردگارتو^(۲)
روزی که بیاید بعض نشانه های
پروردگارتو نفع نه دهد نفسی را که ایمان
نیآورده بود پیش ازین ایمان او یا نفع ندهد
نفسی را که کسب نکرده بود در ایمان
خود عمل خیر^(۳) بگوانتظار کنید هر آینه
مانیز منتظریم (۱۵۸) .

إِنَّ الَّذِينَ يَفْتُرُونَ دِينَهُمْ وَمَا أُوثِّبُوا لَهُمْ فِي شَيْءٍ
إِنَّمَا أُمُورُهُمْ إِلَى اللَّهِ يَرْجِعُهَا إِلَيْهِمْ لَكُلُوا يَفْعَلُونَ ﴿۵۷﴾

به تحقیق کسانی که پراکنده کردند دین
خود را و گروه گروه شدند نیستی از ایشان
در هیچ حساب^(۴) جزاین نیست که
کار ایشان گذاشته شده بسوی خداست
باز خبر دهد ایشان را بعاقبت آنچه می

(۱) یعنی برای قبض ارواح .

(۲) یعنی طلوع شمس از مغرب یاد ایه الارض واللّه اعلم .

(۳) یعنی آتوز توبه گنهگار و ایمان کافر قبول نشود واللّه اعلم .

(۴) یعنی از تو مواخذه نخواهند کرد واللّه اعلم .

کردند (۱۵۹) .

هرکه آورد نیکی پس اوراست ده چندان
آن وهرکه آوردیدی جزا داده نخواهد شد
الا مثل آن وایشان ستم کرده نخواهند
شد (۱۶۰) .

بگو هرآئینه دلالت کرده است مرا
پروردگار من بسوی راه راست مراد می
دارم دین درست کیش ابراهیم را حنیف
شده و نه بود از مشرکان (۱۶۱) .

بگو هرآئینه نماز من وحج و قربانی من
و زندگانی من و موت من همه برای
خداست پروردگار عالمها (۱۶۲) .

هیچ شریک نیست مرا ورا و باین توحید
فرموده شد مراو من نخستین مسلمانانم
(۱۶۳) .

بگو آیا طلب کنم پروردگار غیر خدا
واوست پروردگار همه چیز و عمل نمی
کند هیچ کسی مگر بذات خود و بر ندارد
هیچ بردارنده باردیگرا بازسوی پروردگار
شما رجوع شما باشد پس خبردار کند
شمارا بآنچه که در آن اختلاف می کردید
(۱۶۴) .

واو آنست که ساخت شمارا جانشینان در
زمین و بلند کرد بعضی را بالای بعضی
درجه ها تابیا زامید شمارا در آنچه داده
است به شما هرآئینه پروردگار تو شتاب
کننده عقوبت است و هرآئینه او آمرزنده
مهربان است (۱۶۵) .

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مِثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
فَلَا يَجْزِي إِلَّا مِثْلُهَا وَهُمْ لَظَالِمُونَ ﴿١٥٩﴾

قُلْ إِنِّي هَدَيْتُ رَبِّيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَدِينًا قَدِيمًا مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَ مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦٠﴾

قُلْ إِن صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦١﴾

لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٢﴾

قُلْ أَغْنِيَ اللَّهُ عَنْكَ رِبَاؤَهُمْ كُلَّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ
إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٣﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا كُنتُمْ فِيهِ سَوِيَّةً سَرِيعَةً الْعُقَابُ رِجَالٌ
لِّغُورَرِّ جِيمٍ ﴿١٦٤﴾

سوره اعراف مکی است و آن دو صد و شش
آیت و بیست و چهار رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَصَصُ ۱

كَيْتَبُ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ
لَتُنذِرَنَّهُمْ وَنُوَاحِيَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

إِنِّي عَوَّامًا أُنْزِلُ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ
دُونِ أَوْلِيَاءَ فَلْيَبْتَغُوا مَا تَتَّبِعُونَ ۝

وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا
أَوْهُمْ قَالُوا ۝

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا
ظَالِمِينَ ۝

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ۝

فَلَنَقْصُصَ عَلَيْهِمْ بِحُجَّتِهِمْ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ۝

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ تَعَلَّتْ مَوَازِينُهُ

بنام خدا بخشاینده مهربان .

الْقَصَصَ (۱) .

این کتابیست که فرودآورده شد بسوی
تو پس باید که نباشد در سینه تو هیچ تنگی
از تبلیغ او فرودآورده شد تا بایم کنی بآن
و برای پند مسلمانان را (۲) .

پیروی کنی آنرا که فرودآورده شد بسوی
شما از جانب پروردگار شما و پیروی
مکنید بجزوی دوستان را (۱) اندکی
پند می پذیرید (۳) .

و بَسَاةِ که هلاک کردیمش پس آمد بوی
عقوبت ما و ایشان شبانگاه آرمیده بودند و
و قتی که ایشان در خواب نیم روز بودند
(۴) .

پس نبود قول ایشان چون بیامد بایشان
عقوبت ما الا آنکه گفتند هر آینه
ما ستمکار بودیم (۵) .

پس البته سوال خواهیم کرد آن کسانی را
که پیغامبر فرستاده شد بسوی ایشان و
البته سوال خواهیم کرد پیغامبران را (۶) .

پس البته بیان خواهیم کرد بحضور ایشان (۷)
بدانش و نبودیم غائب (۷) .

و سنجیدن اعمال بانصاف آن روز بود نیست

(۱) یعنی معبودان باطل که دوست می گرفتید و الله اعلم .

(۲) یعنی همه اعمال ایشان را .

قَالُوا لَيْسَ لَهُمُ الْمَقِيضُونَ ﴿٨﴾

پس هر که گران شد پله نیکی های او پس ایشانند رستگار (۸) .

وَمَنْ خَلَقَتْ مَوَازِينَهُ قَالُوا لَكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ

وهر که سبک شد پله نیکی های او پس آن جماعت آنانند که زیان کردند در حق خویشان بسبب آنکه بآیات ما انکار می کردند (۹) .

بِمَا كَانُوا يَآيِتُونَا لِكُلِّ لُحْمٍ

و هر آئینه استقرار دادیم شمارا در زمین و پیدا کردیم برای شمارا آنجا اسباب معیشت اندکی شکرمی کنید (۱۰) .

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ

قَالُوا لَئِنْ كُنَّا لَنَكُونُونَ ﴿٩﴾

و هر آئینه آفریدم شمارا (یعنی پدر شمارا) باز صورت بستیم شمارا (یعنی پدر شمارا) باز گفتیم به فرشتگان که سجده کنید آدم را پس سجده کردند مگر ابلیس نبود از سجده کنندگان (۱۱) .

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا

لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْرَاهِيمَ لَمْ يُكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿١٠﴾

گفت خدا چه چیز منع کرد ترا از آنکه سجده کنی و قتی که امر کردم ترا گفت من بهترم از تو آفریدی مرا از آتش و آفریدی او را از گِل (۱۲) .

قَالَ مَا مَنَّكَ إِلَّا تُعِيدُ أَذْأَمْرُكَ قَالَ آتَاخُذْ مِنْهُ حَقَّقْنِي

مِنْ تَأْمُرْ خَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿١١﴾

گفت پس فرود رو از آسمان زیرا که لائق نیست ترا که سرکشی کنی در آن پس بیرون شو هر آئینه تواز خوار شوندگانی (۱۳) .

قَالَ فَأَمِيطُوا عَنْهَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ

مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿١٢﴾

گفت بار الهامهلت ده مرا تا روزیکه آدمیان برانگیخته شوند (۱۴) .

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٣﴾

گفت پس بسبب آنکه گمراه کردی مرا البته به نشینم برای آدمیان براه راست تو یعنی تا از آن منع کنم (۱۶) .

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٤﴾

قَالَ يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥﴾

پس البته بیایم بسوی ایشان از پیش ایشان

ثُمَّ أَنْزَلْنَاهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ

سَمَاءٍ لَهُمْ وَلَا جِدُّكَ لَهُمْ ۚ شَرِيبٌ ۝۴۱

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا لَّنْ يَبْعَثَ مِنْكُمْ لَكُمُنَّ
جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ۝۴۲

وَلَا تَمْسُكُنَّ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا
وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝۴۳

فَوَسَّسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ
سَوَاءٍ لَّهُمَا وَقَالَ مَا لَهُمَا رِيكُاعَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ
إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ۝۴۴

وَقَالَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لِنَاصِحٍ ۝۴۵

فَدَلَّاهُمَا بِغُرُوفٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوَاءُهُمَا وَطَفِقَا
يَخِيفُضِينَ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِي النَّبَةِ ۚ وَتَادَعَاهُمَا أَنَّهُمَا
عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلَّ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ۝۴۶

وازیس پشت ایشان وازجانب راست
ایشان وازجانب چپ ایشان و نیایی اکثر
ایشان را شکر گذار (۱۷) .

گفت بیرون رواز آسمان نکوهیده رانده
شده بخداهرکه پیروی کند ترا از آدمیان
البته پُرکنیم دوزخ را از شما همه یکجا
(۱۸) .

و گفتیم ای آدم ساکن شوتو و زن تو
در بهشت پس بخورید از هر جاکه خواهید و
نزدیک شوید باین درخت که خواهید
شد ازستمگاران (۱۹) .

پس وسوسه داد ایشان را شیطان
تا آشکارا گرداند برای ایشان آنچه پوشیده
بود از نظر ایشان از شرم گاه های ایشان گفت
منع نکرده است شمارا پروردگار شما
ازین درخت مگر برای احتیاط از آنکه
شوید دوفرشته یا شوید از جاوید
باشندگان (۲۰) .

و قسم خورد برای ایشان که من از نصیحت
کنندگانم شمارا (۲۱) .

پس بسوی پستی انداخت ایشانرا بفریب
دادن پس چون چشیدند آن درخت را ظاهر
شد ایشان را شرمگاهای ایشان و شروع
کردند که برگی بالای برگی می چسپانیدند
برخویش از برگ درختان بهشت و ندا کرد
ایشان را پروردگار ایشان که آیا منع
نکرده بودم شمارا ازین درخت و نه گفته
بودم به شما که هرائینه شیطان شمارا
دشمن آشکار است (۲۲) .

قَالُوا رَبَّنَا ظَنَّمْنَا أَنَّكَ مُنْزِلُ الْوَحْيِ وَإِنَّا لَنَكُونُ مِنْ
الْمُحْذَرِينَ ﴿٣٩﴾

قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ
مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٠﴾

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٤١﴾

يَبْقَىٰ أَدَمُ قَدْ أَنْزَلَ عَلَيْكَ لِبَاسًا يُوَافِقُ سَوَآتِكَ وَرَجَعْنَا
لِلْبَاسِ الْتَقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَبْرُ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾

يَبْقَىٰ أَدَمُ لَا يَفْتِنُكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكَ مِنَ الْجَنَّةِ
يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوَآتِهِمَا إِنَّكَ يَوْمَ تَكُونُ فِيقِيلُهُ مِنْ
حَيْثُ لَا تَعْلَمُونَ لَقَدْ جَعَلْنَا الشَّيْطَانَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٣﴾

وَإِذْ أَعْلَوْا فَاجْتَنِبْهُمْ قَالُوا وَمَا جَاءَنَا بِاللَّهِ وَآلِ اللَّهِ أَمْرًا
يَعْمَلُ قُلُوبُ الْإِنْسَانِ أَتَاخِذُ الْفِتْنَةَ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾

گفتند ای پروردگار ماستم کردیم برخویش
و ا گر نیامری مارا و مهربانی نکنی بر ما
البته از زبان کاران باشیم (۲۳) .

گفت خدافروروید بعض شما بعضی
رادشمن خواهد بود و شمارادر زمین
استقرار و بهره مندی باشد تاوقتی معین
(یعنی نامرگ) (۲۴) .

گفت خدادرزمین زندگانی خواهید کرد و
در آنجا خواهید مرد و از آنجا بیرون آورده
شوید (۲۵) .

ای فرزندان آدم هر آئینه ما فرود آوردیم
بر شما لباسی که ببوشد شرمگاه شمارا
و فرود آوردیم جامه های زینت را و لباس
پرهیزگاری وی از همه بهتر است این
از نشانه های خداست تا ایشان
پندپذیر شوند (۲۶) .

ای فرزندان آدم گمراه نکند شمارا شیطان
چنانکه بیرون آورد پدر و مادر شمارا
از بهشت برمی کشید از ایشان جامه ایشان
را تابنماید ایشان را شرمگاه ایشان
هر آئینه شیطان و قوم اومی بینند
شمارا از آن جاکه شما نه می بینید ایشانرا
هر آئینه ما ساختیم شیاطین را کار گذار
کسانیکه ایمان ندارند (۲۷) .

و چون بکنند کار زشت گویند یافتیم برین
کار پدر این خود را و خدافرموده است ما را بآن
بگوهر آئینه خدانمی فرماید بکار زشت
آیامی گوئید برخدا آنچه نمی دانید (۲۸) .

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿۵۸﴾

بگوهرائینه فرموده است پروردگار من بانصاف وفرموده است که راست کنید رویهای خود را^(۱) نزدیک هر نماز و پرستیداورای برای او خالص کرده عبادت را چنانکه آفرید شمار نخست هم چنان دیگر بار خواهید شد^(۲) (۲۹).

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ ۚ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنََّّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿۵۹﴾

گروهی رازاه نمود و گروهی را ثابت شد برایشان گمراهی هرائینه شیاطین را دوست گرفتند بجز خدا و می پنداشتند که ایشان راه یافتگانند (۳۰).

يُنَبِّئُكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَانُوا أَشْرَكُوا وَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿۶۰﴾

ای فرزندان آدم بگیرید زینت خود را^(۳) نزدیک هر نماز و بخورید و بیاشامید و از حد مگذرید هرائینه خدا دوست نمیدارد از حد گذرندگان را (۳۱).

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الزَّرْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۶۱﴾

بگو کیست که حرام کرد زینت خدا را که پیدا کرده است برای بندگان خود و کیست که حرام کرده است پاکیزه هارا از زر زق بگو آن پاکیزه هازملایس و مآکل برای مسلمانان ست در زندگانی دنیا^(۴) خالص شده برای ایشان روز قیامت همچنین بیان می کنیم نشانه هارا برای گروهی که می دانند^(۵) (۳۲).

(۱) یعنی بسوی کعبه .

(۲) یعنی سروپا برهنه ختنه ناکرده محشور شوید والله اعلم .

(۳) یعنی لباس خود را .

(۴) یعنی لائق ایشانست اگر چه دیگران نیز استعمال کنند والله اعلم .

(۵) مترجم گوید درین آیت اشارت است بر مذهب رهبان یهود و نصاری و مختشین عرب که توسع را در مآکل و ملابس مکروه میداشتند والله اعلم .

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ
وَالْبَغْيَ وَقُتِرَ الْفَيْقَ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا
وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۳۱﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَلَمَّا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ سَاعَةً
وَلَا يَسْتَعِيزُونَ ﴿۳۲﴾

يَبْقَىٰ آدَمُ إِنَّمَا يَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ يَفْضَحُونَ عَلَيْهِمُ ابْنِي قَبِيلِهِ
أَتَقِي وَأَصْلَحَ فَلَا تَحْزَنُوا عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۳۳﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۳۴﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
أُولَٰئِكَ يَتْلَوْنَ نَجْمَهُمْ فِي الْأَكْثَادِ إِذَا جَاءَهُمْ
رُسُلُنَا يَكْفُرُونَ قَالُوا أَلَيْسَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَهُمْ لَا يُفْقَهُونَ ﴿۳۵﴾

بگوا جز این نیست که حرام کرده است
پروردگار من بی حیائی ها را آنچه علانیه
باشد از آن و آنچه پوشیده و حرام کرده
است گناه و تعدی ناحق و آنکه شریک خدا
مقرر کنید چیزی را که خدا هیچ دلیل
بر آن نازل نکرده است و آنکه بگوئید
بر خدا آنچه نمی دانید (۳۳).

وهر گروهی را میعاد است^(۱) پس چون
بیاید^(۲) میعاد ایشان تاخیر نکنند یک
ساعت و نه سبقت کنند^(۳) (۳۴).

ای فرزندانِ آدم اگر بیایند به شما پیغامبران
از جنس شما می خوانند بر شما آیات مرا
پس هر که پرهیزگاری کند و نیکوکاری
نماید پس هیچ ترس نه باشد برایشان و نه
ایشان اندوهگین شوند (۳۵).

و کسانی که بدروغ نسبت کردند آیات
مارا و سرکشی کردند از قبول آنها ایشان بندگان
دوزخ اند ایشان آنجا جاویدان اند (۳۶).

پس کیست ستمگار تر از کسی که بر بست
بر خدا دروغ رایا بدروغ نسبت کرد آیات
اورا آن جماعت برسد بایشان بهره ایشان
از آنچه نوشته شد در لوح محفوظ^(۴)
تا وقتی که چون بیایند نزدیک ایشان

(۱) یعنی وقتی معین است برای هلاک ایشان والله اعلم .

(۲) یعنی نزدیک شود .

(۳) یعنی بر زبان حضرت آدم چنانکه در سورة بقره اشارت رفت والله اعلم .

(۴) یعنی نعمت و نعمت که مقدر شده در دنیا بایشان برسد والله اعلم .

كَانُوا كَافِرِينَ ۝

فرستادگان ما تا قبض ارواح ایشان کنند
گویند کجاست آنچه شما می پرستیدید
بجز خدا گویند گم شدند ایشان
از ما و معترف شدند بر خویش باین که
ایشان کافر بودند (۳۷) .

حکم کند خدا که داخل شوید همراه امتانی
که گذشته اند پیش از شما از جن وانس
در آتش هر گاه که درآید قومی لعنت کند
قوم دیگر مانند خود را تا وقتی که چون به
یکدیگر برسند در دوزخ همه یکجا
گویند جماعت متاخر از ایشان در حق جماعت
متقدم از ایشان ای پروردگار ما ایشان
گمراه کردند ما را پس بده ایشان را عذاب
دوچند از دوزخ فرماید خدا هر یکی را
دوچند است ولیکن نمی دانید^(۱) (۳۸) .

و گویند جماعت متقدم از ایشان جماعت
متاخر را از ایشان پس نیست شمارا هیچ
بزرگی بر ما پس بچشید عذاب را بسبب
آنچه می کردید (۳۹) .

هر آینه کسانی که بدروغ نسبت کردند
آیات ما را و سرکشی کردند از قبول آن
هرگز کشاده نه شود برای ایشان دروازه
های آسمان و در نیابند به بهشت تا وقتی که
داخل شود شتر در سوراخ سوزن^(۲)
و همچنین جز امید هیم گناهکاران را (۴۰) .

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ أَمَمٍ مِثْلِكُمْ مِنَ الَّذِينَ دَارُوا فِي
النَّارِ فَكُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا دَخَلُوا فِيهَا
جَمِيعًا قَالَتْ أَخْرِضْنَاهُمْ لِرَبِّنَا هَؤُلَاءِ أَصْلَوْنَا فَأَنزِلْهُمْ
عَذَابًا ضِعْفَيْنِ مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ
وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ۝

وَقَالَتْ أُولَهُمْ لَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَهُمْ كَمَا كَانُوا لَكُمْ عَلَيْهِمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْهِمْ أَنْ تَقُولُوا
فَدُودُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تُكْفِرُونَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّمُ لَهُمْ
أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي
سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ۝

(۱) یعنی تابعین را عذاب کفر تقلید و متبوعین را عذاب ضلال و اضلال والله اعلم .

(۲) یعنی محال است والله اعلم .

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَلِكَ تُجْرَى
الْقُلُوبُ ۝

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا وِزْرًا وَسِعَ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝

ایشان را ازدوزخ فرش بُود وازبالای
ایشان ازدوزخ پوششها باشد وهمچنین جزا
می دهیم ستمگاران را (۴۱) .

وکسانیکه ایمان آوردند وکارهای شائسته
کردند تکلیف نمی دهیم هیچکس را
مگر به قدر طاقت او آنجماعت باشندگان
بهشت اند ایشان آنجا جاویدان باشند
(۴۲) .

ویرون آریم آنچه در سینه های ایشان بُود
از کینه^(۱) میروذیرایشان نهرها و گویند
سپاس آن خدا راست که دلالت
کردماربوسوی این بهشت و هرگز نبودیم
راه یابنده اگر راه نه نمودی مارا خدا
هرآئینه آمدند فرستاد گان پروردگار
ما براستی و نداد کرده شونده که این بهشت
داده شدید آن را بسبب آنچه می کردید
(۴۳) .

ونداکنند اهل بهشت اهل دوزخ را که
ماراست یافتیم آنچه وعده کرده بود به
ما پروردگار ما پس آیاشما هم راست یافتید
آنچه به شما وعده کرده بود پروردگار شما
گفتند آری پس آواز کند آوازکننده ای
در میان ایشان که لعنت خدا بر آن
ستمگاران است (۴۴) .

که بازمی داشتند مردمان را از راه خدا

وَتَرَعْنَا مَا يَصْنَعُونَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولَنَا بِحَقٍّ وَنُودُوا أَنْ
يَكُونُوا مِنَ الْمُتَّبِعِينَ ۝

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ النَّارَ إِنَّ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا
رَبُّنَا حَقًّا أَهْلُهَا وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ
مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ۝

الَّذِينَ يَصْنَعُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

(۱) یعنی آن کینه ها که در دل بهشتیان باشد دورکنیم مثل آنچه میان عثمان و علی
وطلحه و زبیر و عائشه رضی الله عنهم واقع شد والله اعلم .

وَيَبْتَغُونَ جَوَابًا وَهُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٦٠﴾

وَيَذَرُونَهَا إِجَابًا وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَتِهِمْ
وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
وَهُمْ يَقْبِضُونَ ﴿٦١﴾

وَلَا تَصِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبِّ نَادِ
تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٢﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَقَرُّونَ بِهِمْ سِيمَتُهُمْ قَالُوا
مَا أَعْنَى عَنْكُمْ جِئْتُمْكُمْ وَمَا لَكُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٦٣﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَقْسَمُوا لَكُمْ وَاللَّهُ بِرَحْمَتِهِ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ
لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٤﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ
الْمَاءِ أَوْ كُنَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهُمَا عَلَى
الْكَافِرِينَ ﴿٦٥﴾

ومی خواستند برای آن راه کجی^(۱)
وایشان بآخرت اعتقادداشتند (۴۵) .

ودر میان بهشت ودوزخ حجابیست^(۲)
وبراعراف مردمانی باشند که می شناسند
هریکی را از اهل موضعین بقیافه^(۳) ایشان
و ندانند اهل اعراف اهل بهشت را که
سلام علیکم هنوز به بهشت در نیامده اند
وایشان طمع آن دارند (۴۶) .

و چون گردانیده شود چشمهای اهل اعراف
به طرف اهل دوزخ گویند ای پروردگارا
مکن ما را همراه گروه ستمگاران (۴۷) .

و ندانند اهل اعراف مردانی را که می
شناسند ایشان را به قیافه^(۳) ایشان گویند
کفایت نه کرد از شما جمعیت شما و آنکه
سرکشی می کردید (۴۸) .

ایا این جماعت اند آنانکه شما قسم
میخوردید که هرگز خدا نه رساند بایشان
هیچ رحمت^(۳) گفته شد ایشان را که در آئید
به بهشت هیچ ترس نیست بر شما و نه شما
اندوهگین شوید (۴۹) .

و ندانند اهل دوزخ اهل بهشت را که
بریزید بر ما چیزی از آب یا از سائر آنچه
روزی داده است شمارا خدا گویند
هر آئینه خدا حرام ساخته است این

(۱) یعنی می خواستند به شبهات این راه را باطل سازند .

(۲) و آن مسمی باعراف است والله اعلم .

(۳) یعنی فقرای مسلمین که کافران از ایشان حسابی نمی گرفتند والله اعلم .

هر دورا بر کافران (۵۰) .

آنانکه گرفته اند دین خود را بازی و لهو و فریب داد ایشان را زندگانی دنیا پس امروز فراموش کنیم ایشان را چنانکه ایشان فراموش کردند ملاقات این روز خویش را و چنانکه انکار میکردند بآیات ما^(۱) (۵۱) .

و هر آینه آوردیم برای ایشان کتابی که مفصل کرده ایم آفریدانش برای رهنمائی و بخشایش مومنان را (۵۲) .

انتظار نمی کنند کفار مگر مصداق این وعده را روزیکه بیاید مصداق آن گویند کسانی که فراموش کرده بودند آفرایش ازین هر آینه آمده بودند پیغامبران پروردگار مابراستی پس آیا هستند برای ما شفیعان تا شفاعت کنند برای ما یا باز گردانیده شویم بسوی دنیا پس عمل کنیم غیر آنچه می کردیم^(۲) هر آینه زیان کردند در حق خویش و گم شده از ایشان آنچه افترامی کردند (۵۳) .

هر آینه پروردگار شما آن خدا است که آفرید آسمان ها و زمین را در شش روز باز مستقر شد بر عرش می پوشاند شب رابه روز^(۳) می طلبد شب روز رابه شتاب^(۴)

الَّذِينَ اخَذُوا دِينَهُمْ هَوًا وَاعْبَوْا عَنْهُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
فَالْيَوْمَ نُنَسِّهُمْ لِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ هَذَا وَمَا كَانُوا يَأْتِيَنَا
بِجُدُون ۝

وَلَقَدْ جِئْتَهُم بِكِتَابٍ فَضَّلْنَاهُ عَلَىٰ مَا هُمْ عَلَىٰ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ
الَّذِينَ نُسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْحَقِّ
فَقُلْ لِمَا مِنْ شَفَعَاءٍ فَيُشْفَعُونَ لَنَا أَوْرَدْنَاهُمْ لَعْنَةَ
الْغَائِبِينَ قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَعْتَرُونَ ۝

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ
جَحِشًا وَالنُّجُومُ فَتَحْتِ يَأْمُرُهُمْ

(۱) و فراموش کردن خدا ترك ایشان است در دوزخ والله اعلم .

(۲) یعنی مسلمان شویم و بت را نه پرستیم .

(۳) یعنی گاهی اجزای شب را بلباس نهار پوشانیده در حساب نهار می گرداند والله اعلم .

(۴) یعنی از پی درآمدن شب بعد روز مشابه آنست که گویا کسی کسی را دوان و شتابان می طلبد .

لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَرَّكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿۵۴﴾

وآفرید خورشید و ماه و ستارگان را رام شده بفرمان خدا آگاه شو اوراست آفریدن و فرمانروائی بغایت بزرگ است خدا پروردگار عالمها (۵۴) .

ادْعُوا رَبَّهُمْ تَعَزُّوا وَخُطِبُوا لَهُ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ﴿۵۵﴾

به پرستید پروردگار خود را زاری کنان و پوشیده از مردمان هر آئینه اودوست ندارد از حد گذرندگان را (۵۵) .

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿۵۶﴾

و فساد مکنید در زمین بعد از اصلاح آن^(۱) و به پرستید اورا به ترس و امید هر آئینه بخشاش خدا نزدیک است از نیکوکاران (۵۶) .

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا لِّبَنِي يَدَى رَحْمَةٍ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَتِ سَمَابًا طَفَأَ أَسْفَنَهُ لِيَكْدِيَ قَيْدٍ فَأَنْزَلْنَا يَهُ الْبَاءَ فَأَخْرَجْنَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتُ لَكُمْ تَدَارُونَ ﴿۵۷﴾

واوست آنکه می فرستد بادهای را مژده دهنده پیش از رحمت خود^(۲) تا وقتی که بردارد ابرگران را روان کنیم آن را بسوی شهری مرده پس فرود آریم بواسطه آن ابر آب را پس بیرون آریم بآن آب از جنس هر میوه همچنین بیرون آریم مردگان را^(۳) تا پند پذیر شوید (۵۷) .

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتَهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا يَلْدًا كَذَٰلِكَ نَعْرِفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُشْكِرُونَ ﴿۵۸﴾

و شهر پاکیزه برمی آید گیاه او بفرمان پروردگار او و زمین ناپاکیزه بر نمی آید رستنی او مگر ناهموار بدیرروینده همچنین گوناگون بیان می کنیم نشانه ها برای قومی که شکر گذاری می کنند^(۴) (۵۸) .

(۱) یعنی بسبب بعثت رسول الله صلی الله علیه وسلم .

(۲) یعنی پیش از باران .

(۳) یعنی از قبور بیرون کنیم .

(۴) مترجم گوید این مثل است برای پند در قلب سلیم و عدم تاثیر آن در غیر سلیم والله اعلم .

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَتُوبُوا عَبْدُ اللَّهِ مَا
لَكُمْ مِنَ الْغَيْرَةِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

قَالَ الْمَلَأُونَ قَوْمَهُ إِنَّا لَنَرُكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

قَالَ يَتُوبُوا لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ
الْعَالَمِينَ ۝

أَتُفَكِّرُونَ أَمْ لَا ۚ يَرْسِلَتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ
الَّذِينَ لَا تَعْلَمُونَ ۝

أَوْحَيْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذُرِّيٌّ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ
يُنذِرُكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝

فَكَذَّبُوهُ فَأَخْبَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَأَعْرَفْنَاهُ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ۝

وَلَمَّا عَادَ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَتُوبُوا عَبْدُ اللَّهِ مَا لَكُمْ
مِّنَ الْغَيْرَةِ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝

هر آئینه فرستادیم نوح را بسوی قوم او
پس گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را
نیست شمارا هیچ معبود برحق بجزوی
هر آئینه من می ترسم بر شما از عقوبت
روز بزرگ (۱) (۵۹) .

گفتند اشراف از قوم او هر آئینه ما می بینیم
ترادگر مرامی ظاهر (۶۰) .

گفت ای قوم من نیست بامن هیچ گمراهی
ولیکن من پیغامبرم از جانب پروردگار
عالمها (۶۱) .

میرسانم به شما پیغام های پروردگار
خودونیک خواهی می کنم برای شما و
میدانم از حکم خدا آنچه نمی دانید (۶۲) .

آیاتعجب کردید از آنکه آمد به شما پندی
از جانب پروردگار شما (فرودا آمده)
برزبان مردی از شما تا بایم کند شمارا
وتا پرهیزگاری کنید وتامهربانی کرده
شود بر شما (۶۳) .

پس دروغگو پنداشتند آن را پس نجات
دادیم اورا و کسانی را که باوی بودند
در کشتی و غرق ساختیم کسانی را که
دروغ پنداشتند آیات ما را هر آئینه ایشان
بودند گروهی نابینا (۶۴) .

و فرستادیم بسوی قوم عاد برادر ایشان
هود را گفت ای قوم من عبادت کنید خدا
را نیست شمارا هیچ معبود برحق غیر او

آیا پرهیزگاری نمی کنید (۶۵) .

گفتند اشراف کفار از قوم او هر آئینه مایم
بینیم ترا در بی خردی و هر آئینه ما می
پنداریم ترا از دروغ گویان (۶۶) .

گفت ای قوم من نیست بامن هیچ بی
خردی ولیکن من پیغامبرم از جانب
پروردگار عالمها (۶۷) .

میرسانم بشما پیغام های پروردگار خود من
برای شما نیک خواه با امانتم (۶۸) .

ایا تعجب کردید از آنکه بشما پندی آمد
از جانب پروردگار شما بر مردی از شما
تا بیم کند شمارا و یاد کنید آن وقت که
گردانید شمارا جانشین بعد از قوم نوح
و افزود برای شما در خلقت قوت را پس
یاد کنید نعمت های خدا را تا شمارستگار
شوید (۶۹) .

گفتند آیا آمده ای پیش ما تا عبادت کنیم
خدا را تنها و بگذاریم آنچه می پرستیدند
پدران ما پس بیار پیش ما آنچه وعید می
کنی^(۱) ما را اگر هستی از راست گویان (۷۰) .

گفت ثابت شد بر شما از جانب پروردگار
شما عقوبت و خشم آیامکابره می کنید
بامن در باره نامهای چند که شما
مقرر کرده اید آن را و پدران شما مقرر
کرده اند^(۲) فرو نیاورده است خدا بر آن

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرُكَ فِي
سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۝

قَالَ يَقُولُ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالِي رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ۝

أَوْعَيْتُكُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرُنَا عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ
لِيُنْذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا أَنْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ
قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَضْعَةً فَادْكُرُوا الْآيَةَ
اللَّهُ لَعَلَّكُمْ تَتْلَوْنَ ۝

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْبُعْدِ اللَّهُ وَنَدْرَمَا كَانَ يَعْبُدُ
آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُونَ إِنَّا نَكُنْتُ مِنَ الضَّالِّينَ ۝

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَعُقُوبَةٌ
أَلَمْ تَكُنْ فِي أَسْمَاءِ سَيِّئُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مِمَّا
تَزُكُّ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْظُرُوا إِلَيَّ مَعََكُمْ مِنَ
الْمُنْظَرِينَ ۝

(۱) یعنی بیار عقوبت را .

(۲) یعنی بی اصل است .

هیچ دلیل پس انتظار کنید هر آئینه من نیز همراه شما از منتظرانم (۷۱) .

پس نجات دادیم او را و کسانی را که با او بودند بمهربانی از جانب خویش و بریدیم بیخ آنانکه دروغ می پنداشتند آیاتِ ما را و نه بودند از مومنان (۷۲) .

و فرستادیم بسوی قوم ثمود برادر ایشان صالح را گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را نیست شمارا هیچ معبود بر حق غیر او هر آئینه آمده شما دلیلی از جانب پروردگار شما این ماده شتر نیست پیدا کرده خدا نشانه ای برای شما پس بگذاریدش که چرد در زمین خدا و مرسانید او را هیچ بدی که آنگاه بگیرد شمارا عقوبت درد دهنده (۷۳) .

و یاد کنید (نعمت الهی) آن وقت که گردانید شمارا جانشین بعد از قوم عاد و استقرار داد شمارا در زمین می سازید از نرم آن کوشکها و تراشیده خانه ها می سازید کوه هارا پس یاد کنید نعمت های خدا را و تباهی مکنید در زمین فساد افگنان (۷۴) .

گفتند آن اشراف که سرکشی کرده بودند از قوم او آنانرا که هر کسی ضعیف دانست ایشان را مرکسانی را که ایمان آورده بودند از ایشان آیامیدانید که صالح فرستاده شده است از جانب پروردگار خود گفتند اهل ایمان هر آئینه ما بشریعتی که وی فرستاده شده است بآن شریعت

فَأَمَّيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧١﴾

وَاللَّيْلُ كُنُودٌ أَنَّهُمْ مُطِيعُوا قَالِ يَقُومُوا عِبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنَ الْعِزَّةِ قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ قَدْ رُؤِيَ هَاتَا كُلٌّ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ آيَةِ ﴿٧٢﴾

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَخِفُونَ مِنْهُنَّ لِهَاتِهِ تُفْهِمُونَ الْجِبَالِ بَيْوتًا فَادْكُرُوا اللَّهَ وَلَا تَفْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٣﴾

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضِعُوا لِمَنْ أَمَنَ مِنْهُمْ أَقْعَلُونَنَا قَالُوا لِمَنْ أَرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٤﴾

معتقدانیم (۷۵) .

گفتند سرکشان هرآئینه مابآنچه معتقد آن
شدید کافرانیم (۷۶) .

پس کشتند آن ماده شتر را و تجاوز کردند
از فرمان پروردگار خویش و گفتند ای
صالح بیار ما آنچه وعیدی کنی ما را اگر
هستی از پیغامبران (۷۷) .

پس در گرفت ایشان را زلزله پس گشتند
مرده بزانو افتاده در سرای خویش (۷۸) .

پس صالح اعراض کرد از ایشان و گفت ای
قوم من رسانیدم به شما پیغام پروردگار
خود و نیک خواهی کردم برای شما ولیکن
دوست نمی دارید نیک خواهی کنندگان را
(۷۹) .

فرستادیم لوط را آن وقت که گفت بقوم
خود آیا می کنید آن بی حیائی که پیش
از شما نکرده است آنرا هیچ کس از عالمها
(۸۰) .

هرآئینه شما میروید بشهوت بسوی مردان
بعجز زنان بلکه شما گروه مفسرانید (۸۱) .

ونه بود جواب قوم او الا آنکه گفتند
بیرون کنید ایشان را زده خود هرآئینه
ایشان مردم پاکبازی طلب کننده اند (۸۲) .

پس نجات دادیم او را و اهل خانه
او را مگر زنش را که بود از باقی ماندگان
در آنجا (۸۳) .

و بارانیدم بر ایشان بارانی (یعنی از سنگ)
پس بنگر چگونه بود آخر کار گناهکاران
(۸۴) .

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَكَ يَا لَيْلَىٰ أَمَلْنَاهُ
كَيْفَ نَوْنٌ ⑤

فَعَقَرُوا الشَّاةَ وَعَتَوَا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا
يُضِلُّهُمْ أَشْيَانَا يَمَازِيدُ أَنْ كُنْتَ مِنَ
الْمُرْسَلِينَ ⑥

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمًا ⑦

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي
وَصَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِجِينَ ⑧

وَلَوْ ظَلَمْنَا أَفْئِدَةً أَنْ لَوْ نَمْنُ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ
بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْغَالِبِينَ ⑨

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ
بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ⑩

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ
مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ⑪

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ وَكَانَتْ
مِنَ الْغَابِرِينَ ⑫

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُجْرِمِينَ ⑬

و فرستادیم بسوی قوم مدین برادر ایشان
شعیب را گفت ای قوم من به پرستید خدا را
نیست شمارا هیچ معبود برحق بجز او
هر آئینه آمده است بشما دلیلی از پروردگار
شما پس تمام کنید پیمان و ترازو را
و ناقص مدهید بمردمان اشیای ایشان را
و فساد مکنید در زمین بعد اصلاح آن این
کار که گفتیم بهتر است شمارا اگر
با و درازندگانید (۸۵) .

و منشنید بهر راه که بترسانید و باز دارید
از راه خدا کسی را که ایمان آورده است
با و مجوئید برای آن راه کجی و یاد کنید
آن وقت که شما اندک بودید پس بسیار
گردانید شمارا و بنگرید چگونه شد آخر کار
مفسدان (۸۶) .

و اگر هست گروهی از شما مومن بآنچه
فرستاده شدم بآن و گروهی نا مومن پس
صبر کنید تا آنکه فیصله کند خدا در میان
ما و او بهترین حکم کنندگان است^(۱)
(۸۷) .

گفتند آن اشراف که سرکشی کرده
بودند از قوم او البته بیرون کنیم ترا ای
شعیب و کسانی را که همراه تو ایمان
آوردند از ده خود یا این که باز گردید
در دین ما گفت آیا عود کنیم اگر چه

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ أَهْلِ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَوْمَ اعْبُدُوا اللَّهَ
مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ
رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَلَا تَعْدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا حِجَابًا وَأَذْكُرُوا
إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَفَرْتُمْ وَأَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

وَأِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي
أُرْسِلَتْ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّى
يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ
يَشْعُوبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَوْمِنَا وَلَنُغَوِّدَنَّ فِي إِلَهِنَا
قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾

(۱) یعنی واجب آن بود که همه متفق میشدند برایمان و چون متفق نه شدند منتظر
فیصله کردن باشند والله اعلم .

ماناخواهان باشیم (۸۸) .

هرآئینه بر بسته باشیم برخدا دروغی اگر بازگردیم در دین شما بعد از آنکه برهانید خدا مارازوی و هرگز لائق نیست مارا که عودکنیم در آن مگر آنکه خواهد خدا پروردگار ما احاطه کرده است پروردگار ما همه چیز از روی دانش برخدا توکل کردیم ای پروردگار ما فیصله کن در میان ما و در میان قوم ما برستی و توبهترین فیصله کنندگانی (۸۹) .

و گفتند آن اشراف که کافر بودند از قوم او بیاران خود اگر متابعت کنید شعیب را هرآئینه شما آهنگام زیان کاریاشید (۹۰) .

پس در گرفت ایشان را زلزله پس صبح کردند در سرای خویش مرده برزنا افتاده (۹۱) .

آنانکه دروغگو پنداشتند شعیب را گویا نبودند آنجا، آنانکه دروغگو پنداشتند شعیب را ایشان بودند زیان کار (۹۲) .

پس روگردانید از ایشان و گفت ای قوم من رسانیدم به شما پیغام های پروردگار خود و نیک خواهی کردم برای شما پس چگونه اندوه خورم بر قوم کافران (۹۳) .

ونه فرستادیم در هیچ دیهی پیغامبری را مگر گرفتار کردیم اهل آنرا به سختی و رنج تا (بود) که ایشان زاری کنند (۹۴) .

باز دادیم بایشان بجای محنت راحت را تا آنکه بسیار شدند و گفتند هرآئینه رسیده بود پدران ما را سختی

قَدْ أَفْرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنَّهُ قَالَ فِي مَلِكِهِمْ بَعْدَ إِذْ جَعَلْنَا اللَّهُ مَتْنًا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يُشَاءَ اللَّهُ رَبَّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْعَمْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٨﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِبَنِي إِسْمَاعِيلَ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذْ الْخَيْرُونَ ﴿٨٩﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جثثين ﴿٩٠﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا يَفْعَلُونَ فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَيْرِينَ ﴿٩١﴾

مَوَّلَىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَ قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَتِي رَبِّي وَفَصَحْتُ لَكُمُ الْكَيْفَ الْمَلِكِ عَلَى قَوْمِهِمْ كَمَا بَرَأَ ﴿٩٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْأَسَاءَةِ وَالْقِرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٩٣﴾

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوا وَفَاقُوا لَدُنَّا مَسْأَلَنَا الْقِرَاءَ وَالشَّوْءَ فَأَخَذْنَا مِنْهُمُ بَعْثَةً وَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٤﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ
مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم
بِمَا كَانُوا يَعْسِفُونَ ﴿٩٥﴾

أَوَامِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيِّنَاتٍ وَهُمْ
نَاكِثُونَ ﴿٩٦﴾

أَوَامِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضَعْفَىٰ
وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٧﴾

أَفَأَمَّا مَكْرُهُهُمْ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَهُهُمْ إِلَّا الْقَوْمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿٩٨﴾

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا
أَنْ لَّوْنَسَاءَ أَصْنَفُهُمْ يَبْتَغِيهِمْ وَكُلُّهُمْ عَلَىٰ تُلُوِّهِمْ
فَقَمًّا أَوْ كَافَّةً ﴿٩٩﴾

يَذَٰلِكَ الْقُرْآنُ يُعْطَىٰ عَلَيْكَ مِنَّا بَيِّنَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُ
نُسَلِّمُهُ بِاللَّيْلِ فَمَنْ كَانَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ قِيلَ

وراحت^(۱) پس گرفتیم ایشان را ناگهان
وایشان خبر نه داشتند (۹۵) .

و اگر اهل ده ها ایمان آوردند و
بهریزگاری کردند و هر آینه می کشادیم
برایشان برکت ها از آسمان و زمین ولیکن
به دروغ نسبت کردند پس گرفتیم ایشان
را به وبال آنچه میکردند (۹۶) .

آیا ایمن شدند اهل ده ها از آنکه بیاید
عذاب ما بایشان شبانگاه و ایشان خفته
باشند (۹۷) .

آیا ایمن شدند اهل ده ها از آنکه بیاید
بایشان عذاب ما وقت چاشت و ایشان
بازی میکنند (۹۸) .

آیا ایمن شدند از مکر خدا^(۲) پس ایمن نمی
شوند از مکر خدا مگر گروه زیان کاران
(۹۹) .

آیا واضح نه شد بر آنانکه وارث زمین می
شوند بعد از هلاک ساکنان آن زمین
که اگر خواست می عقوبت رسانید می
ایشان را بسبب گناهان ایشان و مهر می
نهمیم بر دل های ایشان پس ایشان نمی
شنوند (۱۰۰) .

این ده ها را ذکر می کنیم پیش تو بعض
از خبرهایشان و هر آینه آمده بودند باهل

(۱) یعنی عادت زمان است که گاهی سختی و گاهی راحت می باشد از باب
مؤاخذة بر اعمال نه بُود والله اعلم .

(۲) یعنی از تدبیر اهلاك والله اعلم .

كَذَلِكَ يُلَقِّمُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ۝

آنها پیغمبران ایشان بامعجزه ها پس هرگز ایمان نیاوردند بآنچه تکذیب کرده بودند پیش از آن همچنین مهرمی نهد خدا بر دل های کافران (۱۰۱) .

وَمَا وَجَدْنَا لِكَثِيرٍ مِنْهُمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا

ونه یافتیم در اکثر ایشان وفای عهد و هر آینه یافتیم اکثر ایشان را بدکار (۱۰۲) .

أَلَمْ نَكْفُرْهُمْ لِقَافٍ ۝

باز فرستادیم بعد ایشان موسی را به نشانه های خویش بسوی فرعون و قوم او پس کافر شدند بآن نشانه ها پس بنگر چگونه بود آخر کار مفسدان (۱۰۳) .

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ

قَطَمُوا بِهَا فَأَنظَرْنَاهُ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝

و گفت موسی ای فرعون هر آینه من پیغامبرم از جانب پروردگار عالمها (۱۰۴) .

وَقَالَ مُوسَىٰ يُفِرُّ فِرْعَوْنُ إِنَّهُ رَسُولٌ مِنَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

سزاوارم بآنکه نه گویم بر خدامگر سخن راست، آورده ام به شما نشانه از جانب پروردگار شما پس بفرست بامن بنی اسرائیل را (۱۰۵) .

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَىٰ الْمُلُوكِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ تَدْرُسْتُمْ بُيُوتَهُ

مِنْ رَبِّكُمْ فَأَنْبِئُوا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ ۝

گفت اگر آورده ای معجزه پس حاضر کن آن را اگر هستی از راست گویان (۱۰۶) .

قَالَ إِنْ كُنْتُمْ جِئْتُمْ بِآيَةٍ فَاتَّبِعْنِي أَمَّا كُنْتُمْ مِنَ

الصَّادِقِينَ ۝

پس انداخت عصای خود را پس ناگهان آن عصا ازدهای ظاهر شد (۱۰۷) .

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ۝

و بیرون آورد دست خود را پس ناگهان آن دست نورانی شد برای بینندگان (۱۰۸) .

وَنَزَعْنَاهُ فَإِذَا هِيَ بَعْضُ الْأُطْطِيرِينَ ۝

گفتند اشراف از قوم فرعون بایکدیگر هر آینه این شخص ساحر دانا است (۱۰۹) .

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا السَّاحِرُ عَلِيمٌ ۝

می خواهد که بیرون کند شمارا از زمین شما پس چه می فرمائید (۱۱۰) .

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِهِمْ ۚ فَمَاذَا أَنْتُمْ مُرَوِّونَ ۝

گفتند ای فرعون موقوف دارا و را و برادر او را و بفرست در شهرها نقیبان را (۱۱۱) .

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ خَبِيرِينَ ۝

يَأْتُواكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٢﴾

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ كُنَّا لَمَكْرُوهٌ
الْعَالَمِينَ ﴿١١٣﴾

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿١١٤﴾

قَالُوا يَمُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ غَنُ الْمُلُوكِ ﴿١١٥﴾

قَالَ لَعَلَّوْا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ
وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾

وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ
مَا يَأْتُونَكَ ﴿١١٧﴾

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾

فَغَلَبُوا هَٰؤُلَاءِ وَاتَّقُوا أَصْغَرَ مِنْهُمْ ﴿١١٩﴾

وَاللَّيْلِ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

قَالُوا اأَمْثَلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٢٢﴾

قَالَ فِرْعَوْنُ امْكُثْ بِمِمْ قَبْلَ أَنْ أَذِّنَ لَكُمْ إِنَّ هَٰذَا
لَمَكْرُومٌ كَرِيمٌ فِي الْمَدِينَةِ لَنُفَخِّيَنَّ مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ
نَعْلَمُونَ ﴿١٢٣﴾

تابیارند پیش تو هر ساحر دانارا (۱۱۲) .
وآمدند ساحران پیش فرعون گفتند هر آینه
مارا مزدی می باید اگر غالب شویم
(۱۱۳) .

گفت آری و هر آینه شما از مقربان باشید
(۱۱۴) .

گفتند ای موسی! یا این است که نخست
تو افگنی یا ما باشیم اندازنده (۱۱۵) .

گفت موسی! شما افکنید پس آن هنگام که
افگندند بجادو بستند چشم های مردمان
را و بترسانیدند ایشان را و آوردند
جادوی بزرگ را (۱۱۶) .

ووحی فرستادیم بسوی موسی که بیفکن
عصای خود را پس ناگهان آن عصا فرو می
برد آنچه بدروغ اظهار میکردند (۱۱۷) .

پس ثابت شد حق و باطل شد آنچه می
کردند (۱۱۸) .

پس قوم فرعون مغلوب شدند آنجا و خوار
گشتند (۱۱۹) .

و انداخته شدند ساحران سجده کنان
(۱۲۰) .

گفتند ایمان آوردیم به پروردگار عالمها
(۱۲۱) .

پروردگار موسی و هارون (۱۲۲) .

گفت فرعون ایایمان آوردید بموسی پیش
از آنکه اجازت دهم شمارا هر آینه این
تدبیر است که اندیشیده اید آنرا
در شهر تابیرون کنید ازین شهر ساکنان آنرا
پس خواهید دانست (۱۲۳) .

لَا قِطْعَنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ مِنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَا تَمْلِكُكُمْ
اجْمَعِينَ ۝

قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ۝

وَمَا تَنْقُمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ أَمَّا رَأَيْتَ رَبَّنَا إِنَّمَا جَاءَنَا رَبُّنَا
أَقْبَرُ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقُّنَا مُسْلِمِينَ ۝

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ
لِيَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرُكَ وَالْهَتَّكَ قَالَ سَتَقْبَلُونَ
أَبْنَاءَهُمْ وَتَسْتَكْفِي سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ وَإِنَّا لَنُفَوِّقُهُمْ قَهْرُونَ ۝

قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ
الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝

قَالُوا أَوَإِذْ يَنْتَابُ قَبِيلُ أَنْ تَأْتِيَنَا مِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا
قَالَ عَلَىٰ رَبِّكُمْ أَنْ يَهْلِكَ عَدُوُّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَ كُفْرُ
الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۝

البته بِرُّم دست های شمارا و پاهاى
شمارا بخلاف یکدیگر^(۱) بازبردار کشم
شمارا همه يك جا (۱۲۴) .

گفتند هرائينه مابسوى پروردگار خود رجوع
کنندگانيم (۱۲۵) .

وانكارنمى كنى بر ما مگرآنكه ايمان
آوردیم به نشانه های پروردگار خویش
چون بیامد بما ای پروردگار ما بریز بر ما
شکيبائی و قبض ارواح ماكن در حالیکه
مسلمان باشیم (۱۲۶) .

وگفتند اشراف از قوم فرعون آیامى گذارى
موسى و قوم اورا تافسادکنند در زمین و
تابگذارى عبادت ترا و معبودان ترا گفت
خواهيم كشت پسران بنى اسرائيل را و
زنده خواهيم گذاشت دختران ایشان را
و ما برايشان غالبانيم (۱۲۷) .

گفت موسى ب قوم خود مدد طلبيد از خدا
و صبر كنيد هرائينه زمين خدا را است
او وارث مى كند هر كرا خواهد از بندگان
خویش و سرانجام خوب براى
پرهيزگاران است (۱۲۸) .

گفتند ايذا داده شدیم پيش از آنكه بيايى
نزديك ماو بعد از آنكه آمدى نزديك ما
گفت اميد است كه پروردگار شما هلاك
كند دشمن شمارا و خليفه گرداند شمارا
در زمين پس بنگرد چگونه عمل مى

(۱) يعنى دست راست و پاى چپ والله اعلم .

کنید (۱۲۹) .

وهرآئینه گرفتارکردیم کسان فرعون را
بقحط ها وبه نقصان میوه ها تاشود که
ایشان پندپذیرند (۱۳۰) .

پس چون آمدی بایشان فراخی گفتندی
این لائق ماست وا گربرسیدی بایشان
سختی شگون بدگرفتندی موسی و کسانیکه
باوی بودند آگاه باش جزاین نیست که
شگون بدایشان نزدیک خداست ولیکن
بیشتر ازایشان نمی دانند^(۱) (۱۳۱) .

و گفتند کسان فرعون ای موسی هرچه
بیاری آن را ازنشانه ها تاسحرکنی مارابدان
پس مانیستیم ترا باوردارنده (۱۳۲) .

پس فرستادیم برایشان طوفان و ملخ و
کنه (شپش) و غوکها (قورباغها) و خون
نشانه های واضح کرده شده پس سرکشی
کردند و بودند قوم گناهگاران (۱۳۳) .

ووقتیکه فرودامد برایشان عقوبت گفتند
ای موسی دعاکن بجناب پروردگار
خودبان اسماء وادعیه که وحی کرده
است نزدیک توا گرزائل کنی ازما عقوبت
راالبته معتقد شویم تراو به فرستیم باتو
بنی اسرائیل را (۱۳۴) .

پس چون زائل کردیم ازایشان عقوبت
راتامدنی که ایشان رسندگاندن بان
نا گهان عهدمی شکستند (۱۳۵) .

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالنَّبِيِّينَ وَفْقَصَ مِمَّنْ
الْكَافِرِينَ لَعْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ ۖ ﴿٣٠﴾

فَإِذَا جَاءَهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَئِنَّا هِيَ غَائِبَةٌ
نُظْيِرُوا بِئْسَ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَمَنْ مَعَهُ
الْإِيمَانُ أَطِيعُوا عِندَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَاتٍ لَنُحَرِّثَنَ بِهَا
قَبَاغِحَ ۖ لَئِنْ يَأْتِيَنَّاهُمْ مِنْ آيَاتٍ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
سُوءَاتِهِمْ وَلَنُقَاتِلَنَّهُمْ نَقَاتِلًا ۚ ﴿٣٢﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ
وَالْبَلَائِثَ وَنُفُثَ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۚ فَاتَّخَذُوا
فِتْنًا مِمَّنْ خَلَقْنَا ۚ ﴿٣٣﴾

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا لِمَ يَأْتِيَنَا
الرِّجْزُ وَلَمْ يُنذِرْنَا بِهِ رَسُولَ اللَّهِ أَن يَأْتِيََنَا
بِهِ ۚ وَكُنَّا نَحْكُمُهُمْ أَتَيْنَا بِهِمْ بِآيَاتٍ
الْبَاطِلَةِ لَعَلَّ هُمْ يُعْذِرُونَ ۚ ﴿٣٤﴾

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ وَالْكَرْلَ إِذْ
هُمْ يُلْفُونَ ۚ ﴿٣٥﴾

(۱) یعنی مواخذہ اعمال برایشان است والله اعلم .

فَأَنزَلْنَا مِنْهُمْ قَارِعًا فَهَلْ فِي الْيَمِّ يَأْتُهُمْ كَذِبًا
يَأْتِيَنَّا وَكَأَنَّمَا غَرَقُوا ١٣٦

وَأَوْثَرْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُضْعِفُونَ مَسَارِقَ
الْأَرْضِ وَمَعَارِبَهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَتَنَّتْ كَلْبَتُ رَبِّكَ
الْحُسْقَى عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ لَمَّا صَبَرُوا وَوَدَّعَيْنَا
مَا كَانُوا يَفْعَعُونَ وَفُؤْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ١٣٧

وَجُوزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْطِفُونَ
عَلَى أَصْنَامِهِمْ قَالُوا يَتَّبِعُونَ أَجْعَلْ لَنَا آلِهَةً كَمَا لَهُمْ
الْهَةُ قَالُوا قَوْمٌ يَجْهَلُونَ ١٣٨

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِعَتَاهُمْ فِيهِ وَبِطِلٌ مَا كَانُوا
يَعْبُدُونَ ١٣٩

قَالَ أَغَدِ اللَّهُ أَبْوِيئَكُمْ إِلَهُاتِهِمْ فَفَلَّحَهُمْ عَلَى
الْعَالَمِينَ ١٤٠

وَإِذْ أَنجَيْنَاكَ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَشُومُونَ مَسَامُةَ الْعَذَابِ
يَقُولُونَ أَتَأْتُهُمْ وَنُصَلِّحُونَ فِسَاءَ أَمْرِهِمْ ذَلِكُمْ
بِكَلَمَةٍ مِنْ رَبِّكَ عَظِيمٌ ١٤١

پس انتقام گرفتیم از ایشان پس غرق کردیم
ایشان را در دریا بسبب آنکه ایشان دروغ
می‌پنداشتند آیاتِ ما را بودند از آن بی
خبر (۱۳۶) .

ومیراث دادیم گروهی را که ضعیف
شمرده می شدند مشارق و مغارب زمینی
که برکت نهادیم در آن^(۱) راست شد وعده
نیک پروردگارتو بر بنی اسرائیل بسبب
آنکه صبر کردند و خراب کردیم آنچه
ساخته بود فرعون و کسان او و آنچه برمی
افراشتند (۱۳۷) .

و گذرانیدیم بنی اسرائیل را از دریا پس
آمدند بر گروهی که مجاورت می کردند
بر بتان خویش گفتند (بنی اسرائیل) ای
موسی بساز برای ما معبودی چنانکه ایشان
را هستند معبودان گفت هر آینه شما گروهی
هستید که نادانی می کنید (۱۳۸) .

هر آینه این جماعت باطل کرده شده است
مذهبی که ایشان در آند و باطل است آنچه
می کردند (۱۳۹) .

گفت موسی آیا غیر خدا طلب کنم برای
شما معبودی و اوفضل داده است شمارا
بر عالمها (۱۴۰) .

و یاد کنید نعمتِ ما چون نجات دادیم
شمارا از کسان فرعون می رسانیدند به
شما عقوبتِ سخت می کشتند پسران
شمارا و زنده می گذاشتند دختران شمارا

(۱) یعنی زمین شام بایشان دادیم چه بقعه های شرقیه و چه بقعه های غربیه واللہ اعلم .

ودرین مقدمه آزمایش بزرگ بود از جانب پروردگار شما (۱۴۱) .

و وعده کردیم باموسی سی (۳۰) شب و تمام کردیم آن میعاد را بده شب پس کامل شد میعاد پروردگار او چهل شب و گفت موسی به برادر خود هارون جانشین من باش در قوم من و صلاح کاری کن و پیروی منما راه تباه کاران را (۱۴۲) .

و چون آمد موسی بوعده گاه ما و سخن گفت با او پروردگار او گفت ای پروردگار من بنما بمن خویشتن را تا نظر کنم بسوی تو گفت خدا نخواهی دید مرا ولیکن نظر کن بسوی کوه پس اگر قرار گیرد بجای خود خواهی دید مرا پس و قتی که ظهور کرد پروردگار او بر آن کوه گردانید آن کوه را زمین هموار ساخته و افتاد موسی بی هوش شده پس چون به هوش آمد گفت به پاکی یادمی کنم ترا باز گشتم بسوی تو و من اول مسلمانانم (۱۴۳) .

گفت ای موسی هر آینه من برگزیدم ترا بر مردمان به پیغام های خود و به شنواییدن سخن خود پس بگیر آنچه عطا کردم ترا و باش از شکر کنندگان (۱۴۴) .

و نوشتیم برای موسی در لوح ها از هر جنس برای پند و برای بیان هر چیز پس گفتیم بگیر آنرا به قوت و بفرما قوم خود را تا عمل کنند به بهترین آنچه دروست^(۱) خواهم

و وَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَّمْنَا بَعَثَرَةَ ثَمَرٍ وَبَقَاكَ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤١﴾

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِبِيعَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ ارْنِي أَنْظُرَ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرِيكَ وَلَكِنْ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرِيكَ فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَنَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٢﴾

قَالَ يٰمُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَا آتَيْنَاكَ وَلَنْ يَمُنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٣﴾

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْآفِينَ ﴿١٤٤﴾

وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنُ أُمِّ الْقَوْمِ اسْقُطْ عَنْكَ وَفِئَتَاؤُنِي وَكَادُوكَ لِتَقْتُلَنِي فَمَا تَبْتَغِي مِنَ الرِّجْزِ
وَلَا تَحْمِلِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ①

از من آیشتاب کردید از حکم پروردگار خویش و انداخت الواح را و گرفت موسی سربرادر خود را می کشیدش بسوی خود گفت هارون ای پسر مادر من هراثینه این قوم ضعیف شمردند مرا و نزدیک بودند که بکشند مرا پس شادمکن بسبب اهانت من دشمنان را و شمارمکن مرا با گروه ستمگاران (۱۵۰) .

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِسْحَاقَ وَاجْعَلْ لِي رَحْمَةً وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ②

گفت موسی ای پروردگار من بیمارز مرا و برادر مرا و داخل کن مارا در بخشایش خود و تو بخشاینده ترین بخشایندگانی (۱۵۱) .

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْحِجْلِ سَيَبْئَلُهُمْ عَذَابُ رَبِّهِمْ وَذَلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ③

هرآئینه کسانی که معبود گرفتند گوساله را خواهد رسید باین جماعت خشمی از پروردگار ایشان و رسوائی در حیات دنیا و هم چنین جزای دهمی افرا کنندگان را (۱۵۲) .

وَالَّذِينَ آمَنُوا الشَّيَاطِينُ يَمْتَلِكُونَ مِنْ بَعْضِهَا وَآمَنُوا بِرَبِّكَ مِنْ بَعْضِهَا الْغَوْرُ زَجِلٌ ④

وهرآئینه کسانی که گناه ها کردند باز توبه نمودند بعد از آن گناهان و ایمان آوردند البته پروردگار تو بعد از توبه آمرزنده مهربان ست (۱۵۳) .

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْوَحْشَىٰ فِي شِجْنِهِ هَٰذَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ يَرْجُونَ ⑤

و چون ساکن شد خشم از خاطر موسی گرفت الواح را و در مکتوب وی هدایت بود و بخشایش آنان را که ایشان از پروردگار خود می ترسند (۱۵۴) .

وَاخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا أَلِيًّا قَالُوا أَتَقُلُّ أَنْتَ أَنْتَ أَهْلُكُم مِّنْ قَبْلِ وَرَأَىٰ أَنَّهُ لَكُمْ

و اختیار کرد موسی از قوم خود هفتاد کس برای میعاد ما^(۱) پس وقتی که گرفت ایشان

(۱) یعنی تا عذر گویند از عبادت گوساله و این جماعت اگر چه عبادت نکرده بودند =

يَمَاقِلَ الشُّعْرَاءِ وَمَا إِنَّمَا لِيُؤْمِنُ بِمَا مَن
تَشَاءُ وَتَهْدِي مَن تَشَاءُ أَنْتَ وَآيَاتُنَا غُورُنَا وَأَرْحَمُنَا
وَأَنْتَ خَيْرُ الْغُفُورِينَ ۝

رازلزه گفت موسی ای پروردگار من
اگر می خواستی پیش ازین ایشان را
ومرا هلاک می کردی^(۱) آیا هلاک می کنی
مارا بجزای آنچه کردند بی خردان از قوم
مانیست این حادثه مگرامتحان تو گمراه
می کنی بآن هرکراخواهی و راه می
نمائی بآن هرکراخواهی توکارساز مائی
پس بیامرز مارا ومهربانی کن برما
وتوبهترین آمرزندگانی (۱۵۵) .

وَأَكْتُبُ لَكَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا
هَذَا نَالِيكَ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَن أَشَاءُ وَرَحْمَتِي
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ مَّا كُتِبَ لِلَّذِينَ يُتَّقُونَ فَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ۝

وبنویس (یعنی مقدرکن) برای ما درین
دنیا نیکی ودرآخرت نیزنیکی هرائینه ما
رجوع کردیم بسوی تو گفت خداعذاب
من می رسانمش بهرکه خواهم ومهربانی
من احاطه کرده است هرچیزرا پس
خواهم نوشت (رحمت کامله خودرا)^(۲)
برای کسانیکه پرهیزگاری میکنند وزکوة
میدهند و کسانیکه ایشان بآیات مامعتقد
می شوند^(۳) (۱۵۶) .

أَلَّذِينَ يَكْفُرُونَ الرُّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي
يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ

(خواهم نوشت رحمت اخرویه) برای
آنانکه پیروی می کنند آن پیغامبررا که نبی
امی است آنکه می یابند نعت اونوشته
نزدیک خویش درتورات وانجیل می

= برعبادت کنندگان انکار هم نکردند پس خدای تعالی هلاک ساخت واللہ اعلم.

(۱) یعنی اگر در بنی اسرائیل هلاک می شدند تهمت قتل برموسی نه نهادندی
والله اعلم .

(۲) یعنی درآخرت .

(۳) یعنی فساکتبهائست که درآخرزمان رحمت خاص باشد بمتابعان نبی امی
والله اعلم .

لَهُمُ الْعَذَابُ الَّذِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ
الْمَوْتِ وَغُرُورُهُ وَتَمَسُّرُهُ وَتَمَسُّرُهُ
الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ الْوَحْيَ هُوَ الْوَحْيُ ۝

فرماید ایشان را بکارپسندیده و منع می
کند ایشان را از ناپسندیده و حلال می
سازد برای ایشان پاکیزه هارا و حرام می
کند برایشان ناپاکیزه هارا و ساقط می
کند از ایشان بار گران ایشان را و آن مشقت
هارا که بود برایشان پس آنانکه ایمان
آوردند با او و تعظیم کردند او را و یاری
دادند او را و پیروی کردند نوری را که
همراه وی نازل کرده شده است
ایشانند رستگاران^(۱) (۱۵۷).

قُلْ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ اِنِّى رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيعًا
اَلَّذِي لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيِى
وَيُمِيتُ فَاَمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ الَّذِى اَتٰنِى
بِاٰتِىۡنَ الْاٰخِرَةِ ۝

بگو ای مردمان هر آینه من پیغامبر خدایم
بسوی شما همه یکجا، آن خدا و او راست
پادشاهی آسمان ها و زمین نیست هیچ
معبود برحق مگر اوزنده می کند و می
میراند پس ایمان آرید به خدا و به پیغامبر
او که نبی امی است آنکه تصدیق می
نماید خدا را و سخنان او را و پیروی کنید
او را تا بود که شما راه یاب شوید (۱۵۸).

وَمِنْ قَوْمِ مُوسٰى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهِ
يَعْدِلُوْنَ ۝

و از قوم موسی گروهی هست که دلالت
می کنند مردمان را براه راست و براستی
حکم می کنند (۱۵۹).

وَقَطَعْنٰهُمْ اِثْنَيْ عَشَرَ سَبْعًا اِلٰهًا وَاَوْحَيْنَا اِلٰى
مُوسٰى اِذَا اسْتَسْقٰى قَوْمُهٗ اَنْ اَخْرِجَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَاَلْجَسَتْ مِنْهُ الْاَفْعٰى عَشْرَةً فَبَدَا قَدْرُ عِلْمِ كُلِّ اَنْتَابِ

و متفرق ساختیم بنی اسرائیل را به دوازده
قسم قبیله قبیله گروه گروه و وحی
فرستادیم بسوی موسی وقتی که آب

(۱) مترجم گوید بشارت دادن خدای تعالی حضرت موسی را و به امت مرحومه اول
دلیل است بر نبوت آنحضرت و لهذا می فرماید واللہ اعلم .

مَشَرَّيْهِمْ وَكَذَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ
الْمَنِّ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٥﴾

وَأَنقَلِبْ لَهُمُ اسْمُهُمُ الْعَرَبِيَّةَ وَكُلُوا مِنهَا
حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
نَغْفِرْ لَكُمْ خِلَافَتَكُمْ سَكَنُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ
لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا
كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

وَسَلَّمْهُمْ إِلَى الْغَرِيَّةِ الْأَيْمَى كَانَتْ حَافِظَةً
الْبَحْرَ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ
يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَاقًا وَيَوْمَ لَا تَأْتِيهِمْ
كَذَلِكَ يَتْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَسْتَفْتُونَ ﴿٥٨﴾

خواستند از وی قوم وی که بزن بعضای
خود سنگ را پس روان شد از آن سنگ
دوازده چشمه بدانت هر گروهی آب
خور خود را و سایبان ساختیم برایشان
ابرا و نازل کردیم برایشان من و سلوی
راگفتیم بخورید از پاکیزه های آنچه روزی
داده ایم شما را و ایشان برماستم نکردند
ولیکن بر خویشتن ستم می کردند (۱۶۰).

و یادکن چون گفته شد ایشان را که ساکن
شوید درین دیه و بخورید ازین دیه
هرجاکه خواسته باشید و بگوئید حطه
و داخل شوید به دروازه سجده کنان
تا بیامریم برای شما گناهان شما را زیاده
خواهیم داد نکوکاران را (۱۶۱).

پس بدل کردند ستمگاران از بنی اسرائیل
سخنی غیر آنچه فرموده شد ایشان را پس
فرستادیم برایشان عقوبتی از آسمان بسبب
آنکه ستم می کردند (۱۶۲).

و سوال کن (یا محمد) یهود را از حال دیهی
که بود ساکن بر لب دریا چون از حد می
گذشتند در روز شنبه و قتیکه می آمد ماهیان
به ایشان ظاهر شده روزیکه ایشان به
تعظیم شنبه مشغول می شدند و روزیکه
تعظیم شنبه نمی کردند نمی آمدند ایشان
را همچنین آزمودیم ایشان را بسبب آنکه
فسق میکردند^(۱) (۱۶۳).

(۱) مترجم گوید اهل دیه سه قسم بودند قسمی شکار میکردند و قسمی از آن نهی می =

وَأَذْ قَالَتْ أُنثَىٰ ۖ إِنَّهُمْ مُّكْفَرُونَ ۚ قَوْمًا لَّا يَهْتَدُونَ ۚ أَوَلَمْ نَكُنْ لَهُمْ آيَةً ۖ فَهُمْ لَا يُفْقَهُونَ ۚ

و یادکن چون گفت گروهی از اهل آن دیه^(۱) چراپند میدهند گروهی را که خدای تعالی هلاک خواهد کرد ایشان را یا عذاب خواهد کرد ایشان را عذاب سخت گفتند تا مارا عذری باشد نزدیک پروردگار شما و تا باشد که ایشان پرهیزکاری کنند (۱۶۴).

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ ۖ أَجْبَنَّا الَّذِينَ يَهْتَدُونَ ۚ عَنِ الشُّعْرِ ۖ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَدَابِ بَيْتِهِمْ ۖ يَمَّا كَانُوا يُفْسِقُونَ ۚ

پس وقتی که فراموش کردند آنچه بآن پند داده شد ایشانرا نجات دادیم کسانی را که منع میکردند از کار بد و گرفتار کردیم ستمگران را به عذاب سخت به سبب آنکه فاسق بودند (۱۶۵).

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ ۖ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۚ

پس چون تکبر کردند از ترك آنچه منع کرده شد ایشان را از آن گفتیم ایشانرا شوید بوزیngان خوار شده (۱۶۶).

وَأَذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لِيُبْعَثَ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ مَنْ يَسْتَوْفِيهِمْ سَوَاءٌ الْعَذَابُ إِنْ تَبَكَ لَسَوْفَ يُعْطَىٰ الْعُقَابُ ۚ إِنَّهُ لَعَفُورٌ ذُو جُنُونٍ ۚ

و یادکن چون آگاه گردانید پروردگارتو^(۲) که البته بفرستد برایشان تاروز قیامت کسی را که برساند بایشان عقوبت سخت هر آئینه پروردگار تو زود عقوبت کننده است و هر آئینه او آمرزنده مهربان است^(۳) (۱۶۷).

وَقَطَعْنَا فِي الْأَرْضِ سَبْطًا مِنْهُمْ الصَّالِحِينَ ۚ وَوَعَدُوهُمْ دُونَ ذَلِكَ ۚ وَبَلَّوْهُمْ بِالْأَسْفَلِ ۚ وَكَتَبْنَا لَهُمْ رِجُوزَهُمْ ۚ

و پراکنده کردیم بنی اسرائیل را در زمین گروه گروه بعضی از ایشان شایسته کارانند و بعضی از ایشان سوای اینند و امتحان

= کردند و قسمی نه شکاری می کردند و نه از آن منع میکردند والله اعلم .

(۱) یعنی قسم ثالث نهی کنندگان را والله اعلم .

(۲) یعنی بنی اسرائیل را .

(۳) بعد ازین هیچ پادشاهی در بنی اسرائیل پیدا نشده، همیشه لگدکوب پادشاهان اسلام و نصاری و مجوس می بودند والله اعلم .

کردیم ایشانرا به نعمت ها و مشقت ها تابا ز کردند یعنی بسوی راه راست (١٦٨).

پس از پی درآمدند بعد از ایشان جانشینان بدکه وارث تورات شدند^(١) اختیاری کنند متاع این عالم خسیس را و می گویند آمرزیده خواهد شد برای ما و اگر بیاید متاعی مانند آن البته بگیرند آن را^(٢) آیا گرفته نه شده است برایشان آن عهد که در تورات است که نگویند برخدا مگر سخن راست و خوانده اند آنچه در تورات است و سرای آخرت بهتر است پرهیزگاران را آیا نمی فهمید (١٦٩).

و آنانکه تمسک می کنند به کتاب و برپاداشتند نماز را هر آئینه ماضی نمی سازیم مزداین نکوکاران را (١٧٠).

و یادکن چون برداشتیم کوه را بالای ایشان گویای سائبان است و گمان کردند که آن کوه خواهد افتاد برایشان گفتیم بگیرد آنچه دادیم شمارا بعد تمام و یاد کنید آنچه دروست تا بود که شما در پناه باشید از عذاب (١٧١).

و یادکن چون گرفت پروردگار توازینی آدم از پشت ایشان اولاد ایشان را^(٣) و گواه

فَخَلَعْنَا مِنْهُمُ عَبْدَهُمْ وَخَلَعُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَوَّلِيِّ وَيَقُولُونَ سَيُفَرِّقُنَا وَنَأْتِي الْآخِرَةَ عَرَضَ وَشَلْهُ يَأْخُذُونَ أَلَمْ يُعْذَبْ عَلَيْهِمُ نَبِيُّ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالَّذِي الْأَخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَكْفُونَ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿١٦٨﴾

وَالَّذِينَ يُتْلُونَ الْكِتَابَ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِكْرَامًا يُضَاعَفُ أَجْرُ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٦٩﴾

وَلَذِ تَمَنَّا الْجِبِلَ كَوْفَهُمْ كَانَتْ ظِلَّةً وَكَفَرُوا أَنَّهُ وَقَعُوا لَيْعُهُمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاهُمْ بِقُوَّةٍ وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٠﴾

وَإِذْ أَخَذْنَاكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ

(١) یعنی احبار بنی اسرائیل .

(٢) یعنی مصر اند بر اخذ آن و غیر نادم اند ازان و توبه مصر غیر نادم صحیح نیست والله اعلم .

(٣) یعنی روز میثاق از آدم اولاد او را پیدا کرد از ایشان اولاد ایشانرا به ترتیبی که =

ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتَ
بِرَبِّهِمْ قَالُوا بَلَىٰ أَشْهَدُ أَنَّا قُلُوبُؤُنَا
وَلَا غُفْلِينَ ﴿٥٥﴾

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ الْبَاقُونَ مِن قَبْلِ
وَلَنَآ ذُرِّيَّةٌ مِّن بَعْدِ أَهْلِنَا لَنَلْعَبَنَّهُمْ
بِمَنَازِلِهِمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥٦﴾

وَكَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ الْأَنبِيَاءَ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٧﴾

وَأَنزِلْ عَلَيْهِم نَبَأَ الَّذِي أُنْزِلَتْ آيَاتُهُ فَآفَسُوا لِمَن مِّنْهَا
فَالْبَعْثَةُ الْغَاطِلُونَ ﴿٥٨﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهَا بِهَا وَلَآئِنَّهَا لَآخُذَةٌ إِلَىٰ الْأَرْضِ وَآسَمَ
هُوَ فَسَأَلْنَا كَيْفَ تَكْفُلُ عَلَىٰ يَدَيْهَا
أَوْ تَتَزَكَّىٰ يَلْهَىٰ ذَٰلِكَ مِثْلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا

گردانید ایشان را بر ذات ایشان گفت آبانیستم
پروردگار شما گفتند آری هستی گواه
شدیم، این شاهد گرفتن برای احتراز از آن
است که بگوئید روز قیامت هر آئینه ما بی
خبر بودیم ازین توحید (۱۷۲) .

یابگوئید که بجزاین نیست که شرك آورده
بودند پدران ما پیش از ما ومانسلی بودیم
آمده بعد از ایشان^(۱) آیا هلاک می کنی ما را
به عقوبت آنچه بدکاران کردند (۱۷۳) .

وهم چنین بیان می کنیم نشانه ها و تاباز
کردند (۱۷۴) .

و بخوان برایشان خبر کسی که داده بودیم
اورا علم آیات خود پس بیرون رفت
از علم آن آیات^(۲) پس در پی او شد
شیطان پس گشت از گمراهان^(۳) (۱۷۵) .

و اگر می خواستیم برداشتمی اورا^(۴) به
سبب این آیات ولیکن میل کرد بسوی
پستی و پیروی خواهش خود کرد پس
صفت او مانند صفت سگ است اگر
مشقت اندازی بروی^(۵) زبان ازدهن

= در خارج متحقق شد واللہ اعلم .

(۱) یعنی پس تقلید ایشان کردیم .

(۲) یعنی تابع شهوات نفس شد و تابع شهوات نفس را عالم نه توان گفت .

(۳) یعنی بلعم با عور که کتب الهی خوانده بود بعد از آن باغوا ی زن خود ایدای
حضرت موسی علیه السلام قصد کرد و ملعون شد واللہ اعلم .

(۴) یعنی منزلت اورا .

(۵) یعنی بزدن و دوانیدن .

يَا أَيَّتُهَا النَّاسُ قُصُّوا الْقَصَصَ الَّتِي لَكُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٥﴾

سَاءَ مَثَلًا لِّلْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَانفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿٥٦﴾

مَنْ يَدْعُ اللَّهَ فَهُوَ الْمُتَدْعَىٰ وَمَنْ يُضِلَّ فَإِنَّهُ يَهْدِي ۚ هُمْ فِي السَّمَاءِ يُرْجَوْنَ ﴿٥٧﴾

وَلَقَدْ دَرَأْنَا إِلَيْهِمْ كِبْرًا مِّنَ الْهِنِّ وَالْإِنشِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ كَالْإِصْطَارِ لَ هُمْ أَفْئَلُ أُولَٰئِكَ فِي الْغُلُوبِ ﴿٥٨﴾

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٩﴾

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ

بیرون افگند و اگر بگذاری اورانیز بیرون افگند این صفت گروهیست که دروغ شمرند آیات مارا پس بخوان برایشان این پندهارا تا ایشان تأمل کنند (۱۷۶) .

باعتبار صفت بدانند این قوم که دروغ شمرند آیات مارا و بر خویشان ستم می کردند (۱۷۷) .

هر که را خدا راه نمایش پس همانست راه یابنده و هر که گمراه سازدش پس آن جماعت ایشانند زیان کاران (۱۷۸) .

وهر آئینه بیافریدیم برای دوزخ بسیاری از جنیان و آدمیان، ایشانرا دلهاست که نمی فهمند بآن و ایشان را چشم هااست که نمی بینند بآن و ایشان را گوشها است که نمی شنوند بآن ایشان مانند چهارپایان اند بلکه ایشان گمراه تراند، ایشانند بی خبران (۱۷۹) .

و خدا راست نام های نیک پس بخوانید اورا بآن نام ها و بگذارید آنانرا که کجروی می کنند در نام های خدا^(۱) داده خواهد شد مرایشان را جزای آنچه میکردند (۱۸۰) .

و از آن جماعت که پیدا کرده ایم گروهی هست که دلالت می کنند بدین حق و بآن دین حق عدل می کنند (۱۸۱) .

و کسانی که دروغ پنداشتند آیات مارا پایه

(۱) یعنی ابو المسیح و ابو الملائکه می گفتند .

لَا يَمْلِكُونَ ٥٠

وَأَمِلْ لَهُمْ زَنْ كَرِيْمٌ ٥١

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا أَنَّا صَارِجُهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ إِن هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ٥٢

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَكَلُوبَاتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ إِلَهُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ٥٣

مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ٥٤ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ٥٥

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجِيبُهُ الْوَقْتُ إِلَّا الْوَهْلُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَذَلِكَ خِيفَ عَلَيْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٥٦

پایه بکشیم ایشان را (تا عمل هلاک) از آنجا که ندانند (١٨٢) .

و مهلت دهم ایشان را، هر آینه تدبیر من محکم است (١٨٣) .

آیاتأمل نه کردند که نیست این هم نشین ایشانرا هیچ دیوانگی، نیست اومگر بیم کننده آشکارا (١٨٤) .

آیا نظر نکردند به پادشاهی خدا در آسمان ها و زمین و در آنچه خدا پیدا کرده است از هر چیز و آیا نظر نه کردند در آن که شاید نزدیک شده باشد اجل ایشان پس بکدام سخن بعد قرآن ایمان خواهند آورد (١٨٥) .

هر که گمراه سازدش خدا پس هیچ راه نماینده نیست او را و می گذارد ایشان را خدا در گمراهی خویش سرگردان شده (١٨٦) .

سوال می کنند ترا از قیامت که کی باشد استقرار او بگو جز این نیست که علم قیامت نزدیک پروردگار من است پدید نیارد او را در وقت اومگر خدا، گران شده است^(١) در آسمانها و زمین نباید به شما مگر ناگهان سوال می کنند ترا از قیامت گویا تو کاوش کننده ای از آن^(٢) بگو جز این نیست که دانش او نزدیک

(١) یعنی مشکل شده است دانستن قیامت .

(٢) یعنی عالمی بآن .

خداست ولیکن بسیاری از مردمان نمی دانند (۱۸۷) .

بگو نمی توانم برای خود نفع رسانیدن و نه ضرر کردن مگر آنچه خدا خواسته است و اگر من دانستمی علم غیب را هر آینه بسیار جمع کردم از جنس منفعت و نه رسیدی بمن هیچ سختی، نیستم من مگر بیم کننده مژده دهنده برای گروهی که ایمان دارند (۱۸۸) .

اوست آنکه پیدا کرد شمارا از يك شخص و پیدا کرد از آن يك شخص زنش را تا آرام گیرد باوی^(۱) پس چون جماع کرد مردی با زن خود بازگرفت باری سبك پس آمدورفت کردبان بارسبك بعد از آن چون زن گران بار شد هر دو دعا کردند بجناب پروردگار خویش که اگر فرزندی شائسته به دهی ما را باشیم از شکر کنندگان (۱۸۹) .

پس چون داد خدای تعالی ایشان را فرزندی شائسته مقرر کردند برای اوشریکان در آنچه داده بود بایشان پس بلند قدر است خدا از آنچه شريك مقرر میکنند^(۲) (۱۹۰) .

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْبَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسْنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٧﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ مِن نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَبْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنُكَفِّرَنَّ مِنْ الشَّكِيِّنَ ﴿١٨٨﴾

فَلَمَّا أَتَاهَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ مَرْكَاتٍ فِيمَا اتَّخَذْتُمَا قَعْلًا لِلَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨٩﴾

(۱) "فلما تغشها" کلام علیحده است یعنی خدای تعالی آدم و حوا را پیدا کرد و از ایشان نسل بسیار پیدا آورد بعد از آن تفصیل انتشار نسل می فرماید .

(۲) مترجم گوید این تصویر است حال آدمی را که نزدیک ثقل حمل نیت اخلاص درست کند و چون فرزند بوجود آید آن را فراموش سازد و در تسمیه اشراک کند منطبق بر حال حوا چنانکه در حدیث صحیح آمده که حوا حامله شد شیطان بدش =

يُخْرِجُونَ مَا لَمْ يَخْلُقْنَا وَهُمْ يَحْكُمُونَ ﴿٥٥﴾

آیا این مشرکان شریک مقرر می کنند چیزی را که هیچ نمی آفریند و خود این شریکان آفریده می شوند (۱۹۱) .

وَلَا يَسْطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرٌ وَلَا أَنفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿٥٦﴾

و نمی توانند برای پرستندگان خود یاری دادن و نه خود را یاری می دهند (۱۹۲) .

وَأَن تَنْصُرَهُمُ الْهَادِي الْأَيْبَةُ سَوَاءٌ عَلَيْكَ

و اگر بخوانید بتان را بسوی راه هدایت پیروی نکنند شمارا^(۱) برابر است بر شما آنکه دعوت کنید ایشان را یا خاموش باشید ای مشرکان (۱۹۳) .

أَدْعُوهُمْ أَمْ أَن لَّكُمْ صَاوِتُونَ ﴿٥٧﴾

هر آئینه کسانی که عبادت می کنید ایشان را بجز خدا بند گانند مانند شما پس بخوانید ایشان را و باید که قبول کنند دعای شمارا اگر راست گوهستید (۱۹۴) .

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ

فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٨﴾

آیاتان را پاهاست که راه می روند بآن آیا ایشان را دست هاست که تناول میکنند بآن آیا ایشان را چشم ها است که می بینند بآن آیا ایشان را گوشهاست که می شنوند بآن بگوا مشرکان بخوانید شریکان خود را بعد از آن تدبیر کنید در حق من و مهلت دهید مرا (۱۹۵) .

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ أَلَهُم

أَعْيُنٌ يُبْصَرُونَ بِهَا أَمْ أَلَهُم

أُذُنَا شُرَكَاءُ لَهُمْ تَسْمَعُونَ فَلَا تَنْظُرُونَ ﴿٥٩﴾

هر آئینه کار ساز من خداست آنکه فرود آورد کتاب را و او کار سازی می

إِنَّ دَلِيلَ اللَّهِ الْاِذْيَ نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَوَكِّلُ الْغُلِيَّامَ ﴿٦٠﴾

= وسواس انداخت و چون فرزند متولد شدند او عبدالحارث مقرر کرد و چون وجود جمیع قیود در امثال این مواضع ضرور نیست آدم از لوث شرک مبرا باشد و این آیت عصمت او را مصادمت نکند کذا فهمت و از اینجا دانسته شد که شرک در تسمیه نوعیست از شرک چنانکه اهل زبان ما غلام فلان و عبد فلان نام می نهند .
(۱) یعنی اگر بگوئید بخورید یا پاشا می دهیج کار نکنند .

کندنی کو کاران را (۱۹۶) .

و آنکه می خوانید ایشان را بجز خدا نمی
توانند یاری دادن شمارا و نه خود را یاری
می دهند (۱۹۷) .

و اگر دعوت کنید ایشان را بسوی راه
هدایت نه شنوند سخن شمارا و ای بیننده
می بینی بتان را که می نگرند بسوی
تو و حال آنکه ایشان هیچ نمی بینند
(۱۹۸) .

لازم گیر دگر در او بفرما بکار پسندیده
و اعراض کن از نادانان (۱۹۹) .

و اگر باز دارد ترا و سوسه بازدارنده
از جانب شیطان آمده پس پناه طلب کن
از خدا هر آینه او شنوا دانا است (۲۰۰) .

هر آینه متقیان چون برسدا ایشان را
و سوسه از شیطان یادمی کنند خدا را پس
ناگهان ایشان بینامی شوند (۲۰۱) .

و برادران کافران^(۱) می کشند ایشان را در
گمراهی سپس باز نمی ایستند (۲۰۲) .

و چون نمی آری نزدیک ایشان آیتی می
گویند چرا از طرف خود اختیار نکردی او را
بگو جز این نیست که پیروی می کنم بآنچه
فرو د آورده شده است بسوی من از
پروردگار من این قرآن نشانه ها است
آمده از پروردگار شما و هدایت و بخشایش

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَدْعَهُمْ وَلَا
أَنْفُسُهُمْ يَصْرِفُونَ ﴿٩٦﴾

وَأَنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَمْنَعُوا وَتَرْتَمِمْ يَتَقَرُّونَ إِلَيْكَ
وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩٧﴾

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿٩٨﴾

وَإِنَّا لَنُرْسِلُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِأَنْتَ وَآتَاكَ
سَبْعٌ مِائَاتٌ ﴿٩٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ خَلَفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿١٠٠﴾

وَإِخْوَانُهُمْ يَبْتَغِيهِمْ فِي الْغَى تَتَوَلَّوْا بَدْعَهُمْ ﴿١٠١﴾

وَإِذْ أَلَمْ تَأْتِهِمْ بَآيَةٌ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْنَاهَا قُلْ إِنَّمَا أُكَلِّمُ
مَنْ يُؤْتِي إِلَيْنِ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَافُ مِنْ رَبِّكُمْ وَهَدَى
رَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٢﴾

(۱) یعنی قرینان ایشان از شیاطین و الله اعلم .

وَإِذْ أَقْرَبَى الْقُرْآنُ فَنَسْتَبِعُوا لَهُ وَكَفَّتُ الْعَالَمُ
تُرْجَمُونَ ﴿٢٧﴾

وَإِذْ تَرَرْتُمْ فِي نَفْسِكُمْ نَصْرًا عَازِجَةً وَذَوْنَ
الْجَبَرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ
مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنْ عِبَادَتِكَ أَلَيْسَ لَهُمْ عِبَادَةٌ
وَبِشِعْوَنَ لَهُ وَلَهُ يُجْعَلُونَ ﴿٢٩﴾

است مرقوم مومنان را (۲۰۳) .

و چون خوانده شود قرآن پس گوش نهید
بسوی آن و خاموش باشید تا مهربانی کرده
شود بر شما (۲۰۴) .

و یادکن پروردگار خود را در ضمیر خود
بزاری و ترسکاری و یادکن پروردگار
خود را به کلام پست تر از بلند آوازی
بامداد و شبانگاه و مباحث از غافلان (۲۰۵) .

هر آئینه کسانی که نزدیک پروردگار تواند^(۱)
سر کشی نمی کنند از عبادت او و بیای
یاد میکنند او را و بتخصیص او را سجد می
کنند (۲۰۶) .

سوره انفال مدنی است و آن هفتاد و
پنج آیت و ده رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

می پرسند ترا از غنیمت ها^(۲) بگو غنیمت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا

(۱) یعنی ملاء اعلی .

(۲) سوره انفال در قصه بدر فرود آمده است در آیات این سوره اشارت بوقائع این
غزوه واقع شده از آن جمله آنست که مسلمانان در غنیمت مباحثه میکردند آنانکه
غارت کرده بودند خواستند که تنها بر آن متصرف شوند دیگران خواستند که علی
السویه قسمت شود خدای تعالی نازل ساخت که متصرف و مختار در غنائم خدا
و رسول اوست و دیگری را درین باب دخل نیست آنچه اهل جاهلیت می کردند
از استیثار غارت کننده به غنیمت باطل است بعد از آن حکم فرمود که غنیمت
را پنج قسم باید کرد چهار قسم در میان غانمان قسمت کنند و یکی در بیت المال
نگاهداشته به تصرف آن رسانند و این تصرف حق است و عطای اوست بغیر دخل
غارت کنندگان پس آیه "قل الانفال لله والرسول" محکم است غیر منسوخ .

اللَّهُ وَأَصْلَحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ①

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ
وَإِذَا أُتِلَتْ عَلَيْهِمْ آيَةُ رَبِّهِمْ إِنَّمَا تَأْوِيلُهَا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ②

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ③

أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَمَعْمَرَةٌ وَزِيَرَةٌ كَرِيمَةٌ ④

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ لَكَاذِبُونَ ⑤

يُجَادِلُونَكَ فِي الْقِيَامَةِ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْيُسُوفُونَ إِلَى الْمَوْتِ
وَهُمْ يَنْظُرُونَ ⑥

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ
وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشُّكُوكِ تَكُونُ لَكُمْ

ها خدا و رسول راست^(۱) پس به ترسید
از خدا و به صلاح آرید صحبتی را که میان
شما است و فرمانبرداری کنید خدا و
رسول او را اگر مسلمان هستید (۱) .

جزاین نیست که مومنان آنانند که چون
یاد کرده شود خدا بترسد دلهای ایشان
و چون خوانده شود برایشان آیات خدا
زیاده سازند آن آیات ایمان ایشان را
و بر پروردگار خویش توکل میکنند (۲) .

آنانکه برپای دارند نماز را و از آنچه روزی
داده ایم ایشانرا خرج میکنند (۳) .

این جماعت ایشانند مومنان به تحقیق ایشان
را است مرتبه هائزدیک پروردگار ایشان
و آمرزش و روزی نیک (۴) .

چنانکه بیرون آورد ترا پروردگار توازخانه
تو به تدبیر درست و هوائینه گروهی
از مسلمانان ناخوشنود بودند^(۲) (۵) .

خصوصت میکردند با تو درسخن راست
بعد از آنکه ظاهر شد گویا رانده می شوند
بسوی مرگ و ایشان در آن می نگرند (۶) .

و (یاد کن نعمت الهی را) آن گاه که
خدایکی ازدو گروه را وعده شمامی داد
که وی شمارا باشد و دوست میداشتید

(۱) یعنی متصرف در غنائم ایشانند و کسی دیگر را اختیار نیست والله اعلم .

(۲) مترجم گوید یعنی کار در قسمت بروفق حکم خداست نه موافق آرزوی نفوس
چنانکه بیرون آوردن تو به تدبیر درست بود نزدیک خدا برخلاف اراده قوم والله
اعلم .

وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَيِّقَ الْحَقَّ بِحُكْمِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ۝

که چیزی غیر از جنگ شمارا بود و می خواست خدا که ثابت کنندین حق را به فرمان های خویش و ببرد بنیاد کافران را (۷).

يُخَيِّقُ الْحَقَّ وَيَبْطِلُ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝

می خواست تا ثابت کند دین حق را و برطرف کند دین باطل را اگر چه ناخوشنود باشند گناهکاران (۸).

إِذْ تَسْتَعِينُونَ رَبَّكُمْ فَأَسْتَجِبَ لَكُمْ أَنِّي مُبْدِلُكُمْ بِالْفَلَاحِ مِنَ الْمَلِكَةِ مُزَوَّدِينَ ۝

آنگاه که فریادمی کردید در جناب پروردگار خویش پس قبول کرد دعای شمارا که من مددکننده شما بمزار کس از فرشتگان از پس ایشان جماعت دیگر را آورده (۹).

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُرْئًى وَكَفَّارَةً بِكُمْ وَمَا النَّصْرَ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝

و نساخت خدا این مدد را مگر برای مژده و تا آرام گیرد بآن دل های شما و نیست فتح مگر از نزدیک خدا هر آینه خدا غالب با حکمت است (۱۰).

إِذْ يُغِيثُكُمُ الْعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُظْهِرَ لَكُمْ بِهِ وَيَذْهَبَ عَنْكُمْ رَجَزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ۝

آنگاه که می پوشید شمارا به خواب سبک بجهت ایمنی از نزدیک خود و فرود می آورد بر شما از آسمان آب باران تا پاک کند شمارا بآن و ببرد از شما آلودگی شیطان و تابه بند دبر دلهای شما یعنی ثابت دارد

- (۱) مترجم گوید درین آیات تعریض است بآن قصه که آنحضرت صلی الله علیه وسلم در غزوه بدر برای غارت کردن کاروان قریش متوجه شدواین خبر بکاروان رسید راه ساحل اختیار نمودند خلاص شدند ابوجهل که بمددایشان بالشکر گران از مکه بر آمده بود مقابل آنحضرت شد بعضی اصحاب میل بغارت کردن و جمعی قصد کارزار لشکر نمودند و مرضی آنحضرت جنگ با لشکر بود .
- (۲) یعنی یک هزار بودند بعد از آن سه هزار گشتند و بعد از آن پنجهزار شدند والله اعلم .

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنْي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا
سَالِفِينَ فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْعُصْبَ قَاصِرُوهَا قُوتَى
الْإِغْثَاقِ وَأَضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ⑩

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑪

ذَلِكَ قَدْ وَفَّوهُ وَأَنْ يُكَفِّرَ عَنْ عَذَابِ النَّارِ ⑫

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا الْعَمَلُ الْكَافِرُ كَفَرُوا وَارْحَمًا
فَلَا تَوَلَّوْهُمْ إِلَّا بَارًا ⑬

وَمَنْ يُؤْلَمْ يَوْمَهِمْ دُبْرَةً إِلَّا مُتَحَرِّفًا إِلَيْهِمْ
أَوْ مُتَحَرِّفًا إِلَيْهِمْ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ
وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ⑭

فَلَمْ تَنْتَهِ لَهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ مَلَكَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ

دلهارا و محکم کند بآن پا هارا^(۱۱) .
آنگاه که وحی می فرستاد پروردگار
توسوی فرشتگان که من باشمام پس
استوارسازید مسلمانان را رعب خواهم
افگند دردلهای کافران پس بزنید ای
مسلمانان بالای گردن ها و بزنید از ایشان
هرطرف دست و پای را^(۱۲) .

این بسبب آن ست که ایشان خلاف
کردند با خدا و رسول او و هرکه خلاف
کند با خدا و رسول او پس خدا سخت
عقوبت است^(۱۳) .

این را بچشید و بدانید که کافران راست
عذاب آتش^(۱۴) .

ای مومنان چون بهم آئید با کافران انبوه
کرده پس مگردانید بسوی ایشان پشت
هارا^(۱۵) .

و هرکه بگرداند بسوی ایشان آن روز
پشت خود را مگر رجوع کنان برای جنگی
یا پناه جویان بسوی گروهی پس هر آئینه باز
گشت بخشی از خدا و جای او جهنم است
و بد جای است^(۱۶) .

پس شما نه کشته اید این جماعت را
ولیکن خدا گشت ایشان را و تو (یا محمد)

(۱) مترجم گوید درین آیات تعریض است بآن قصه که روز بدر مسلمانان تشنه بودند و محدث بودند آب نداشتند و ازین جهت وسوسه شیطان به خاطر ایشان راه می یافت خدای تعالی باران فرستاد و خواب سبک را بر چشم ایشان مسلط کرد تا اضطراب دل ایشان برطرف شد .

وَلَكِنَّ اللَّهَ رَحِيمٌ وَلِيُبَلِّغَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلََاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَبِيعٌ عَلِيمٌ ⑤

ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُؤِثِّرٌ كَثِيرٌ ⑥

إِنْ تَسْتَفْتِهِمْ فَاقْضَ لَهُمْ الْغَنَمَ ۚ وَإِنْ تَدْعُهُمْ فَبِهِمْ وَخَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَإِنْ تَعُدُّوا عِدَّةَ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ غَنَمُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَاتُّمَّ سَمْعُونَ ⑧

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ⑨

نیافگندی^(۱) و قتیکه افگندی ولیکن خدا افگند تا عطا کند مسلمانان را از نزدیک خویش عطای نیکو هر آینه خدا شنود انا است^(۲) (۱۷) .

حال این ست و بدانید که خداست کننده است حیلۀ کافران را (۱۸) .

ای کافران اگر طلب فتح می کردید پس آمد به شما فتح و اگر باز ایستید پس آن بهتر است شمارا و اگر باز گردید (یعنی بنا فرمانی) باز گردیم^(۳) و دفع نکنند از شما جماعت شما هیچ چیز اگر چه بسیار باشد .

و بدانید که خدا با مسلمانان است^(۴) (۱۹)

ای مسلمانان فرمانبرداری کنید خدا و رسول او را و روی مگردانید از وی و حال آنکه شما می شنوید (۲۰) .

و مشوید مانند کسانی که گفتند شنیدیم و ایشان نمی شنوند^(۵) (۲۱) .

(۱) یعنی مشتِ خاک را .

(۲) مترجم گوید تعریض است بآن قصه که آن حضرت صلی الله علیه وسلم روز بدریک مشت سنگ ریزه بسوی کفار انداخت پس هیچکس از ایشان نه بود که چیزی از آن به چشمش داخل نشد و استقلال تازه به خاطر مسلمانان ظاهر شد و این تأیید غیبی بود .

(۳) یعنی بجزا دادن .

(۴) مترجم گوید تعریض است بآن قصه که ابو جهل روز غزوه بدر دعا کرد که بار خدایا هر که از میان این هردو گروه قاطع رحم است و دین باطل پیش گرفته است او را هلاک کن و به حقیقت متصف باین صفات ابو جهل و قوم او بودند .

(۵) یعنی مانند اهل کتاب که تورات خواندند و به زبان معترف شدند و بر آن عمل نکردند .

إِنْ شَرَّ النَّاسُ بَرَاءَتَ اللَّهِ فَالْأَسْمَاءُ الْبُكْرَةُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ①

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ②

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَهٌُ مُنْتَبِهُونَ ③

وَأَقْوَافُ فِتْنَةٍ لَا تُضْمِنُ الَّذِينَ ظَلَمُوا امْرَأَتَكُمْ خَافَةً وَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ④

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ فَخَافُونَ أَنْ يَتَخَفَّكُمُ النَّاسُ فَوَعَدَكُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ⑤

هر آئینه بدترین جنبنندگان نزدیک خدا کرانندگانند آنانکه در نمی یابند (۲۲).

و اگر دانستی خدا در ایشان نیکوئی البته شنوای ایشان را^(۱) و اگر شنوایی ایشان را حتماً روی میگردانیدند اعراض کنان (۲۳).

ای مسلمانان قبول کنید خواندن خدا و رسول را چون بخواند شمارا برای آنکه زنده سازد شمارا و بدانید که خدا حائل می شود در میان انسان و دل او^(۲) و بدانید که بسوی او برانگیخته خواهید شد (۲۴).

و به پرهیزد از فتنه که نه رسد بآنانکه ستم کردند از شما به تخصیص^(۳) و بدانید که هر آینه خدا سخت عقوبت کننده است^(۴) (۲۵).

و یاد کنید (ای مهاجران نعمت الهی را) آن وقت که شما اندک بودید ناتوان شمرده در زمین یعنی در مکه می ترسیدید از آنکه بر بایند شمارا مردمان پس جای داد شمارا یعنی در مدینه و قوت داد شمارا به نصرت خود و روزی داد شمارا از چیزهای پاکیزه ناشود که سپاسداری کنید (۲۶).

(۱) یعنی لیکن ندانست .

(۲) یعنی عزیمت او نسخ می کند .

(۳) یعنی بلکه عام بود شامت او والله اعلم .

(۴) و آن فتنه ظهور عقوبت بدعت است یا ترک نهی منکر والله اعلم .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا
أَمْثَلَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ أَمْنٌ بِاللَّهِ وَأُولَٰئُكُمْ فَتَنَةُ اللَّهِ
عِنْدَ أَجْرٍ عَظِيمٍ ﴿٨١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَشَاءُوا يُجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا
فِيكُمْ كَمَا سَيَأْتِيكُمْ وَيُفَعِّرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمِ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ يَهْرُكُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوا أَوْ يُفْتَلُوا
أَوْ يُخْرَجُوا وَيَكْفُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ
خَيْرُ الْمَكِيرِينَ ﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَتَى عَلَىٰ آلِهِمْ إِلَهُ قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ
لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٨٤﴾

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ
فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حَجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨٥﴾

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ

ای مسلمانان خیانت مکنید با خدا و رسول
و خیانت مکنید امانت های یک دیگر را
در حالیکه شما میدانید (یعنی مفاسد آنرا)
(٢٧).

و بدانید که مال های شما و فرزندان شما
آزمائش است و آنکه خدا نزدیک اوست
مزد بزرگ (٢٨).

ای مسلمانان اگر برترسید از خدا
پیداکنید برای شما فتی را و در گذارد
از شما گناهان شما را و بیامرز شما را و خدا
صاحب فضل بزرگ است (٢٩).

و (یادکن نعمت الهی) آنگاه که تدبیر
کردند در حق تو کافران تا حبس کنند ترا یا
بکشند ترا یا جلاوطن کنند ترا و ایشان
تدبیر می کردند و خدا تدبیر می
کرد یعنی بایشان و خدا بهترین تدبیر
کنندگانست ^(١) (٣٠).

و چون خوانده شود برین جماعت آیات ما
گویند بتحقیق شنیدیم اگر خواهیم بگوئیم
مانند این نیست این مگر افسانه پیشینیان
(٣١).

و آنگاه که گفتند بار خدایا اگر هست این
قرآن راست از نزدیک تو پس بیار بر ما
سنگ را از آسمان یا بیار بر ما عذاب دردناک
را (٣٢).

و نیست خدا که عذاب کند ایشان را و تو
میان ایشان باشی و هرگز نیست

(١) تعریض است بآن قصه که کفار در مکه جمع شده این رای می زدند .

مُعَذِّبُهُمْ وَهُمْ يَخِشُّونَ ﴿٣٠﴾

وَمَا لَهُمْ آلَافُ يَوْمَئِذٍ يَهُومُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَ إِنْ أُولِيَاءُ إِلَّا الْمُتَفَتُونَ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً
وَتَصْدِيهً فَذُنُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلْيَفْئُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدَّوْا عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيَفْغُوْنَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ
يُقْلَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُخْرَجُونَ ﴿٣٤﴾

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَاتِ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَاتِ بَعْضُهُ
عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكَبُهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ
هُمُ الْخَبِيرُونَ ﴿٣٥﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا نُغْفِرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ

خدا عذاب کننده ایشان و ایشان استغفار
می کنند^(۱) (۳۳) .

و چیست مرایشان را که عذاب نکند ایشان
را خدا حال آنکه ایشان باز میدارند یعنی
مردمان را از مسجد الحرام و نیستند سزاوار
آنجا، نیستند سزاوار در آنجا مگر متقیان
ولیکن بیشترین ایشان نمی دانند (۳۴) .

و نیست^(۲) نماز ایشان نزدیک خانه کعبه
بجز صغیر کردن و دستک زدن پس
بجشیدای کافران عذاب را بسبب
کافر شدن خود (۳۵) .

هر آئینه کافران خرج می کنند اموال
خود را تا بازدارند مردمان را از راه خدا
پس زود باشد که خرج کنند آنرا باز باشد
آن خرج کردن پشیمانی برایشان
باز مغلوب شوند و کافران بسوی دوزخ
رانده شوند (۳۶) .

تاجدا سازد خدای تعالی ناپاک را از پاک
و بنهد ناپاک را بعضی آن را بر بعضی پس
توده سازد آنهمه را یکجا پس در آردش
در دوزخ این جماعت ایشانند زیان
کاران^(۳) (۳۷) .

بگو کافران را اگر باز ایستند آمرزیده

(۱) یعنی سنت خدا آنست که تا پیغامبر در میان قوم باشد عذاب عام نمی کند
و همچنین تا آنکه ایشان استغفار کنند عذاب نمی آید .

(۲) یعنی بعد هجرت حضرت سید البشر از میان ایشان .

(۳) یعنی در اصل استحقاق عذاب دارند لیکن بودن پیغامبر در میان ایشان مانع
بود و الحال مانع برخاست .

وَأَنْ يَعُوذُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿۳۸﴾

شودایشان را آنچه گذشت و اگر عود کنند
پس هر آینه گذشته است روش پیشینیان^(۱)
(۳۸).

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِئْتَهُ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ
بِلَا إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۳۹﴾

و کارزار کنید ای مسلمانان بایشان تا آنکه
نه باشد هیچ فتنه (یعنی غلبه کفر) و
باشد دین همه برای خدا پس اگر
بازایستند از شرک (یعنی مسلمان شوند)
هر آینه خدا بآنچه میکنند بیناست (۳۹).

وَأَن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الْمَوْلَىٰ
وَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ ﴿۴۰﴾

و اگر رو بگردانند^(۲) پس بدانید که خدا
مددگار شما است نیک مددگار است وی
و نیک یاری دهنده است (۴۰).

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنِ دَلَّوْا خِصْمَةً
لِّرَسُولٍ وَلِلَّذِي الْفَرَأَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ فَإِنَّ
السَّيْلَ إِن كُنتُمْ مِنْهُمْ يَأْتِيهِمْ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ
الْفَرَأَيْنِ يَوْمَ انشَقَّ الْجَمْعَيْنِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۴۱﴾

و بدانید که آنچه غنیمت یا
فتید از کافران از هر جنس پس پنجم حصه
اش خدا راست و پیغامبر را و خویشاوندان
را^(۳) و یتیمان و درویشان و مسافران را
اگر ایمان آورده اید بخدا و بآنچه
فرو فرستادیم بر بنده خویش روزی که
جدا شد حق از باطل روزیکه بهم آمدند دو
گروه^(۴) و خدا بر همه چیز تواناست^(۵)
(۴۱).

(۱) مترجم گوید و این تصویر است حال کسی را که می خواهد جزو کل چیزی را
باطل سازد و دفع کند .

(۲) یعنی از اسلام .

(۳) یعنی خویشاوندان پیغامبر را که بنی هاشم و بنی مطلب اند .

(۴) یعنی ایمان آوردند بآنکه پرویز بدر نصرت نازل فرمود .

(۵) مترجم گوید چهار خمس غانمان را باید داد یک خمس در بیت المال نهاده بر پنج
حصه قسمت بایک دیگر علی اختلاف المذاهب والله اعلم .

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدَّةِ الدِّينِ وَهُمْ بِالْعُدَّةِ الْقُصْوَى وَ
الرَّكْبِ اسْتَقْلَلْتُمْ مَذْكُمْ وَلَوْ كُنْتُمْ لَخَفَّتْ لَمُ فِي
الْبُعْدِ وَلَكِنْ لِيَقْضَى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ
مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَبَحْيَى مَنْ حَى عَنْ بَيِّنَةٍ
وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

اگر ایمان آوردید بآنچه فروفرستادیم
بربنده خود آنگاه که شما بکناره نزدیک
بودید و ایشان بکناره دورتر و کاروان پائین
تراز شما (یعنی بجانب دریا) و اگر
بایکدیگر وعده جنگ مقرر می کردید البته
اختلاف می نمودید در وعده لیکن جمع
کرد تا بانجام رساند خداکاری را که کردنی
بود تا هلاک شود کسی که هلاک شده
است بعد قیام حجت و زنده ماند کسی
که زنده شده بعد قیام حجت و هر آئینه
خدا شنوایان است^(۱) (۴۲).

إِذْ بَرَكَهُمُ اللَّهُ فِي مَتَابِكِ قَلِيلًا وَلَوْ أَنْ يَرْكَبَهُمْ
كَثِيرًا أَلْقَيْتَهُمْ وَتَنَزَّاعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ
اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلَيْهِمْ رِيْذَاتُ الضُّدِّ ﴿٦١﴾

آنگاه که بنمود خدا ایشان را به تودر
خواب تواند کی و اگر بنمودی بتو ایشان
را بسیار البته بزدی میکردید و بایکدیگر
نزاع می نمودید در کار و لیکن خدا
سلامت داشت یعنی از بزدی هر آئینه وی
داناست بآنچه در سینه ها است (۴۳).

وَإِذْ يَرْكَبُوكُمُ إِذْ تَتَّقِيهِمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيَقْلِلُكُمْ
فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضَى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِنَّ اللَّهَ
لَرْحِيمُ الْأُمُورِ ﴿٦٢﴾

و آنگاه که به نمود به شما ایشان را چون
روبرو شدید در چشمهای شما اندکی
و کم نمود شمارا در چشمهای آنان
تا بانجام رساند خدا کاری را که کردنی
بود و بسوی خدا بازگردانیده شوند کارها
(۴۴).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاغْلُظْوا وَادْكُرُوا
اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٣﴾

ای مسلمانان چون روبرو شوید با گروهی
پس ثابت باشید و یاد کنید خدا را بسیار

(۱) مراد از هلاک اصرار بر کفر است و از حیات مسلمان شدن و این که ایمان آورده اید
بآنچه فروفرستادیم بربنده خود.

بود که شما رستگار شوید (۴۵) .

و فرمانبرداری کنید خدا و رسول او را
و بایکدیگر نزاع نکنید که درین صورت
بزدل شوید و برود دولت (و قوت) شما
و شکیبائی کنید هر آئینه خدا باشکیبایان
است (۴۶) .

و مباحثید مانند کسانی که بیرون آمدند از
خانه های خود از روی سرکشی
و خودنمایی بمردمان و باز میدارند از راه
خدا و خدا با آنچه می کنند دربر گیرنده
است (۴۷) (۱) .

و آنگاه که شیطان بیاراست برای این
کافران کردار های ایشان را و گفت هیچ
کس از مردمان غلبه کننده نیست بر شما
امروز و هر آئینه من مدد کننده ام شما را
پس چون روبرو شدند هردو گروه باز
گشت شیطان بر پاشنه های خود و گفت
هر آئینه من بی تعلقم از شما هر آئینه من
می بینم آنچه شما نه می بینید هر آئینه من
می ترسم از خدا و خدا سخت عقوبت
است (۴۸) .

آنگاه که می گفتند منافقان و آنانکه در
دل های ایشان بیماریست فریفته کرده است
این مسلمانان را دین ایشان و هر که توکل
کند بر خدا هر آئینه خدا غالب درست
کار است (۴۹) .

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَسَازَعُوا فَمَشَلُوا وَتَذَهَبَ
بِعِظْمِكُمْ وَأَصِيرُوا إِنْ اللَّهُ مَعَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٥﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ
النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا
يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٦﴾

وَأَذَرْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَإِعْلَابٍ لَكُمْ
الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتِ الْفِئَتَيْنِ
كَتَمَ عَلَى عَصِييَةٍ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَزِيءٌ لِلْأَوَّلِينَ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٧﴾

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ
هُمُورُهُمْ وَهُمْ يَتَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٤٨﴾

وَلَوْ تَرَىٰ اِذْ يَتَوَفَّى الْاَلَمِينَ لَكُمُ الْوَسْطَانُ الَّذِي يَصْرِفُهُنَّ
وُجُوهَهُمْ وَادْبَارُهُمْ وَاُذُنُوا عَذَابِ الْخَرِيقِ ﴿۵۱﴾

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ اَيْدِيَكُمْ وَاِنَّ اللهَ لَيَسِّرُ
بِظُلْمٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿۵۱﴾

كَذٰلِكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَاَلَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ الله
فَاَخَذَهُمُ اللهُ بِذُنُوبِهِمْ اِنَّ اللهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۵۲﴾

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللهَ اَمَرَ بِكُمْ مُّغَرَّبًا بِمَا اُنْعَمَ عَلٰىكُمْ وَكَيْفَ
يُغَيِّرُ وَاَمَّا يَنْفُبُهُمْ وَاِنَّ اللهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۵۳﴾

كَذٰلِكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَاَلَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ
رَبِّهِمْ فَاهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَاَحْرَقْنَاهُمْ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَكُلِّ
كَانُوا ظٰلِمِينَ ﴿۵۴﴾

اِنَّ شَرَّ الْاَلْوَانِ عِنْدَ اللهِ الْاَزْهَقُ لَكُمُ وَاَدْبَارُهُمْ لَئِيْلُ الْمُنْزِلِ ﴿۵۵﴾

و (تعجب میکردی) اگر می دیدی (ای) بیننده) چون فرشتگان قبض ارواح کافران می کنند میزنند بر رویهای ایشان و برپشتهای ایشان (ومی گویند) بهچشید عذاب سوزان را (۵۰) .

این به سبب آن کردار که پیش فرستاده است دستهای شما و بسبب آنست که خدا ظلم کننده نیست برندگان (۵۱) .

مانند عادت قوم فرعون و آنانکه پیش از ایشان بودند کافر شدند بآیات خدا پس گرفتار کرد خدا ایشان را بگناهان ایشان هرآنینه خدا توانا سخت عقوبت است (۵۲) .

این بسبب آنست که خدا هرگز نیست تغییردهنده هیچ نعمتی که انعام کرده باشد آنرا بر قومی تا آنکه ایشان بدل کنند حالی را که در ذات ایشانست^(۱) و بسبب آنست که خدا شنوادران است (۵۳) .

مانند حال کسان فرعون و آنانکه پیش از ایشان بودند دروغ شمردند آیات پروردگار خویش را پس هلاک ساختیم ایشان را بگناهان ایشان و غرق ساختیم کسان فرعون را و هر يك ستمگار بودند (۵۴) .

هرآنینه بدترین جنبنندگان نزدك خدا آنانند که کافر شدند پس ایمان نمی

(۱) یعنی کفران نعمت را به شکر و معصیت را به طاعت .

آرند (۵۵) .

آنانکه عهد بسته ای بایشان باز می شکنند عهد خود را در هر مرتبه و ایشان پرهیز نمی کنند^(۱) (۵۶) .

پس اگر بیایی ایشان را در جنگ متفرق سازه سبب کشتن ایشان آنان را که پس پشت ایشان باشند بود که پندپذیر شوند (۵۷) .

و اگر بررسی از گروهی خیانت را پس باز گردان بسوی ایشان عهد ایشانرا بنوعی که همه برابر شوند^(۲) هر آئینه خدا دوست نمیدارد خیانت کنندگان را (۵۸) .

و باید که نه پندارند کافران که ایشان پیش دستی کرده اند هر آئینه ایشان عاجز نتوانند ساخت (۵۹) .

و مهیا سازید ای مسلمانان برای ایشان آنچه توانید از توانائی^(۳) و از آماده داشتن اسبان بترسانید بآن دشمن خدا را و دشمن خویش را و قومی دیگر را نیز بجز ایشان شمانمی دانید ایشان را خدا میداند ایشان را^(۴) و آنچه خرج کنید از هر چه باشد

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ⑤

وَأَمَّا اتَّقَهُمْ فِي الْحَرْبِ فَمَنْ خَلَفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ⑥

وَأَتَاغَاغَاغَ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَأَيُّ الْيَوْمِ عَلَى سَوَاءٍ ⑦
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ⑧

وَلَا يُحِبُّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا اسْتَبَقُوا إِلَهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ⑨

وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَأَسْلَفُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَنْفُسَهُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⑩

(۱) مترجم گوید تعریض است بقبائل یهود که آنحضرت صلی الله علیه وسلم بایشان صلح کرده بودند و ایشان وقت بعد وقت غدومی نمودند والله اعلم .

(۲) یعنی ملامت نقض عهد بر شما لازم نیاید والله اعلم .

(۳) یعنی استعمال آلات جنگ مثل تیر انداختن .

(۴) یعنی اهل نفاق را والله اعلم .

در راه خدا تمام داده شود به شما^(۱) و شما ستم کرده نشوید (۶۰) .

و اگر میل کنند بصلح توهم میل کن بسوی آن^(۲) و توکل کن بر خدا هر آینه وی شنودا نااست (۶۱) .

و اگر خواهند که فریب دهند ترا پس کفایت کننده است ترا خدا همونست آنکه قوت داد ترا بیاری دادن خود و به مسلمانان (۶۲) .

و همونست آنکه الفت داد میان دلهای ایشان اگر خرج می کردی آنچه در زمین است همه يك جا الفت نمی دادی میان دل های ایشان ولیکن خدا الفت افکند میان ایشان هر آینه وی غالب با حکمت است (۶۳) .

ای پیغامبر کفایت کننده است ترا خدا و کفایت کننده آنان را که پیروی تو کرده اند از مسلمانان (۶۴) .

ای پیغامبر رغبت ده مسلمانان را بر جنگ اگر باشند از شما بیست کس صبر کننده غالب شوند بر دوصد کس و اگر باشند از شما صد کس غالب شوند بر هزار کس از کافران بسبب آنکه ایشان گروهی هستند که نمی فهمند^(۳) (۶۵) .

وَلَنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاجْتَنِبْهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

وَلَنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخِفُوا عَوْدَكَ فَإِنَّ هَٰذَا اللَّهُ هُوَ الْبَاقِي ۝
أَيُّدِكَ بِبَصُورَةٍ وَالْمُؤْمِنِينَ ۝

وَاللَّهُ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ جَمِيعًا مَا أَفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَبَرُوا عَلَى مَا تَنَذَّرْتَنَ وَإِنْ يُكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَائِمٌ بِغَدَابَتِهِمْ فَلَا يُغَيِّرُ قَوْلَهُمْ ۝

(۱) یعنی ثواب او و الله اعلم .

(۲) مترجم گوید این امر برای اباحت است و الله اعلم .

(۳) مترجم گوید چون این آیت نازل شد واجب گشت ثبات با ده چندان از کفار بعد =

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَلَّمَ الْقُرْآنَ وَإِنْ يَشَاءُ يُغْفِرْ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْكُمْ وَإِنْ يُعَذِّبْ مَنْ يَشَاءُ مِنْكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ ذَكِيٌّ ۝

مَا كَانَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَسْتَزِفُوا أَثَرِي فِي الْأَرْضِ يَوْمَ يُزَيَّلُ السَّيِّئُونَ وَالثَّابِتِينَ فِي الْآخِرَةِ وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ۝

لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفْتَدْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

فَقُلُوا إِنَّمَا غَنِمْتُمْ حُلَالَ طَبَا ۖ وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُلْ لَنْ يَأْتِيَنَّكُمْ مِنَ الْغَنَمِ أَنْ يَكُونَ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا مِنْكُمْ خَيْرًا مِنْكُمْ خَيْرًا مِنْكُمْ وَتَغْفِرَ اللَّهُ عَنْكُمْ ۝

اکنون سبک ساخت خدا از شما و دانست که در میان شما ضعیفی هست پس اگر باشند از شما صدکس شکیبای غالب آیند برد و صدکس و اگر باشند از شما هزارکس غالب آیند برد و هزار کس به فرمان خدا و خدا با صابران است (۶۶) .

سزاوار نه بود پیغامبری را که بدست وی اسیران باشند تا آنکه قتل بسیار بوجود آرد در زمین می خواهید مال دنیارا و خدامی خواهد مصلحت آخرت را و خدا غالب با حکمت است (۶۷) .

اگر نبودی حکم از خدا پیشی گرفته (۶۸) البته میرسید به شما در آنچه گرفتید عذاب بزرگ (۶۸) .

پس بخورید از آنچه غنیمت گرفتید حلال پاکیزه و بترسید از خدا هر آینه خدا آمرزنده مهربان است (شمارا) (۶۹) .

ای پیغامبر بگو آنان را که در دستهای شما اند از اسیران اگر داند خدا در دل شما نیکی البته بدهد شما را بهتر از آنچه گرفته شد از شما و پیامرزد شما را و خدا

= ازان منسوخ شد بوجوب ثبات در مقابله دو چند و الله اعلم .

(۱) مترجم گوید صحابه از اسیران بدر فدا گرفتند با جتهد خویش و مرضی نزدیک خدای تعالی قتل این جماعت بود لیکن چون بنص صریح ممنوع نشده بود عفو فرمود این آیت نازل شد .

(۲) یعنی حکم غیر منصوص و مقدر در لوح محفوظ و الله اعلم .

امر زنده مهربان است^(۱) (۷۰) .

و اگر خواهند خیانت باتو پس هر آئینه خیانت کرده بودند با خدا پیش ازین پس قدرت داد ترا برایشان و خدا داد انا با حکمت است (۷۱) .

هر آئینه آنانکه ایمان آوردند و هجرت کردند و جهاد نمودند بمالهای خود و جانهای خود در راه خدا و آنانکه جای دادند و نصرت کردند این جماعت بعضی ایشان دوستان بعضی اند^(۲) و آنانکه ایمان آوردند و هجرت نه کرده اند نیست شمارا از کارسازی ایشان هیچ چیز تا آنکه هجرت کنند و اگر مدد طلب کنند از شما در کار دین پس لازم است بر شما یاری کردن مگر بر جماعتی که میان شما و میان ایشان عهد باشد و خدا بآنچه می کنید بیناست (۷۲) .

و آنانکه کافر شدند بعضی ایشان دوستان بعضی اند اگر نه کنید ای مسلمانان این کار را^(۳) باشد فتنه در زمین و فساد بزرگ (۷۳) .

و آنانکه ایمان آوردند و هجرت کردند و جهاد نمودند در راه خدا و آنانکه جای دادند و نصرت کردند این جماعت ایشانند

وَالَّذِينَ يُرِيدُوا رِجَاكَ فَقَدْ خَالُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَلَمَكُنْ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَلِيمٌ ①

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ أَوْادُوا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَهَاجَرُوا أَمَّا لَهُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجَرُوا وَلَنْ اسْتَصْرَفُوا فِي الَّذِينَ قَعَلَكُمْ النَّصْرَ الْأَعْلَى قَوْمٌ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِثْقَالُ وَاتِلَهُمَا قَعَلُونَ بَصِيرٌ ②

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَقُولُ أَتُنَافِقُونَ ③
الَّذِينَ فَسَدُوا كَيْدُهُمْ ④

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ وَإِنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ أَوْادُوا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمُ

(۱) تعریض است بعباس بن عبدالمطلب .

(۲) یعنی مهاجر و انصار بایکدیگر باید که نصرت دهند و مواخات کنند .

(۳) یعنی دوستی را بایکدیگر .

مَعْفَرَةً قَدْ رَزَقَ كَثِيرًا ﴿٥٠﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِن بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ لِقَائِهِ
وَمِنَ الْأَوَّلِ الْأَرْحَامَ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

مومنان به حقیقت ایشان راست آمرزش و
روزی نیک (۷۴) .

و آنانکه ایمان آوردند پس ازین و هجرت
نمودند و جهاد کردند همراه شمالین گروه
نیز از شماست و خویشاوندان بعضی ایشان
نزدیک تراند به بعضی در حکم خدا^(۱)
هر آئینه خدا همه چیز داناست (۷۵) .

سوره توبه مدنی است و آن يك صدویست
ونه آیت و شانزده رکوع است

بَرَاءَةً مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٥٢﴾

قطع معامله است از جانب خدا و رسول
او از آنانکه عهد بسته بودید بایشان از
مشركان^(۲) (۱) .

فَيَخْرُجُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْتَلُوا الْكُفْرَ يَمْجُرُونَ اللَّهَ
وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ﴿٥٣﴾

پس سیر کنید ای مشركان در زمین چهار
ماه و بدانید که شما عاجز کننده خدا نه
باشید و بدانید آنکه خدا رسوا کننده کافران
است (۲) .

وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ
اللَّهُ يَبْرِئُ الْمُشْرِكِينَ وَهُوَ رَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتَلُوا فَتَوَخَّوْهُ

و خبر رسانید نست از جانب خدا و رسول
او بسوی مردمان روز حج بزرگ که خدا
بیزار است از مشركان و رسول اونیز

(۱) یعنی صله و توارث میان اهل قرابت که اصحاب فروض و عصبیات اند لازم
است والله اعلم .

(۲) مترجم گوید سال نهم حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم علی مرتضی را در
موسم حج فرستاد تا عهود مشركان را براندازد الّا چهار ماه ایشان را فرصت داد
تا در امر خود تأمل کنند مگر دو فرقه بنی ضمیره و بنو کنانه که خیانت در عهد
نکرده بودند پس خدای تعالی عهد ایشانرا تا مبعاد آن مقرر داشت و تا ندا کند
که بعد ازین هیچ مشرك بحج نیاید و هیچ برهنه طواف کعبه نکند و اوائل سوره
برآه برای ایشان بر خواند والله اعلم .

بیزاراست پس اگر توبه کنید آن بهتر باشد شمارا و اگر روی بگردانید پس بدانید که شما عاجز کننده خدانه اید و خبرده کافران را به عذاب درد دهنده (۳).

مگر آنانکه بایشان عهد بسته بودید از مشرکان بازگمی نه کردند باشما در چیزی و مدد ندادند بر شما کسی را پس بویا رسانید بسوی ایشان عهدایشان را تامدت ایشان هر آئینه خدا دوست می دارد پرهیزگاران را (۴).

پس چون آخر شوند ماه های حرام^(۱) بکشید مشرکان را هر جاکه بیابید و بگیرید ایشان را و بند کنید ایشان را و بنشینید برای ایشان بهر کمین گاه پس اگر توبه کنند و برپا دارند نماز را و بدهند زکوة را پس بگذارید راه ایشان را هر آئینه خدا آمرزنده مهربان است (۵).

و اگر کسی از مشرکان طلب امان کند از تو امان بده او را تا بشنود قرآن باز برسان او را بجای ایمنی وی و این بسبب آنست که ایشان گروهی هستند که نمیدانند^(۲) (۶).

لَكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْزِي اللَّهِ وَحَشَىٰ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَعِذَابُ الْيَوْمِ ۝

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتُوا إِلَيْكُمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مَدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝

وَإِذَا السَّلَاحُ الْإِسْهَارُ لِلْعُورِ فَأَتُوا الشُّرَكَاءَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْصُرُوهُمْ وَأَعِدُّوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ ابْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ۝

(۱) یعنی آن چهار ماه که ایشان را فرصت داده بودند .

(۲) مترجم گوید آنحضرت صلی الله علیه وسلم با کفار قریش صلح کرده بودند و ایشان در مقام عذر آمده بر کشتن حلفای آنحضرت اعانت نمودند و این صورت سبب فتح مکه شد خدای تعالی برای ترغیب بر غزوة فتح آیات فرستاد .

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدَتْكُمْ السَّجْدَ الْحَرَامَ قَبْلَ اسْتِغْفَارِهِمْ
لَهُمْ قَسْطٌ مِمَّا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ الْمُتَّقِينَ ①

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْآلِ الْأُولَىٰ مِنْهُمْ
يَرْضَوْنَكُمْ بَأْفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ
فَاسِقُونَ ②

إِشْرَؤُا بِآيَاتِ اللَّهِ كَثِيرًا لَّيْلًا قَصِدًا وَأَعَنَ سَيِّئُهُ
إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ③

لَا يَرْفِقُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةَ وَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْمُعَذَّبُونَ ④

فَإِنْ تَأَلَّفَوْا وَآمَأُوا الصَّلَاةَ وَأَنَؤُوا الزَّكَاةَ وَأَخْلَوْا فِي
الَّذِينَ وَلَقَدْ فُصِّلَ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ⑤

وَإِنْ تَكُونُوا آيْمَانُكُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ
وَطَعْنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَهْلَ الْكُفْرِ

چگو نه بود مشرکان را عهد نزدیک خدا
ونزدیک رسول او إلا آنانکه عهد بسته
بودید بایشان نزدیک مسجد حرام^(۱) پس
مادام که بر عهد ثابت باشند برای شما،
نیز ثابت باشید شمار برای ایشان هر آئینه
خدا دوست میدارد پرهیز گاران را (۷) .

چگونه بود مشرکان را عهد و اگر غالب
آیند بر شما نگاه ندارند در باب شما حق
خویشی را و نه عهد را رضامند می
سازند شمارا بدهنهای خویش و قبول
نمی کنند لهای ایشان و بیشترین ایشان
فاسقاند (۸) .

خرید کردند بآیت های خدا بای اندک^(۲)
پس بازداشتند مردمان را از راه خدا هر آئینه
بدکاری ست که ایشان می کردند (۹) .

نگاه نمی دارند درباره هیچ مسلمانی حق
خویشی را و نه عهد را و آن جماعت
ایشانند از حد در گذشتگان (۱۰) .

پس اگر توبه کنند و برپا دارند نماز را
و بدهند زکوة را پس ایشان برادران
شمانند در دین و واضح می سازیم آیات
را برای گروهی که می دانند (۱۱) .

و اگر بشکنند سوگندان خویش را پس
از عهد بستن خویش و طعنه زنند در دین
شما پس کارزار کنید با پیشوایان کفر

(۱) یعنی قریش که در حدیبیه بایشان صلح واقع شده بود .

(۲) یعنی تابع شهوات نفس شدند ایمان را ترک کردند .

إِنَّهُمْ لَا آيْمَانَ لَكُمْ بِعَهْدِهِمْ يَتَخَوُّونَ ﴿٧٠﴾

أَلَا تَتَذَكَّرُونَ قَوْمًا نَكَثُوا آيْمَانَهُمْ وَهَرَبُوا
بِالْحُرَاجِ الرِّسُولِ وَهُمْ يَدَّوْكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
أَتَعْتَبُونَهُمْ فَأَلْفَهُ أَتَى أَنْ تَخْشَوْا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧١﴾

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِآيَاتِهِمْ وَيُخْزِيهِمْ وَيَقْتُلُهُمُ عَلَيْهِمُ
وَيْتُفِصُّ صُدُورُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾

وَيَذِذْهُمُ غِيظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧٣﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ
وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَنَّةٍ
وَاللَّهُ جَبَّارٌ مُعْتَدِلٌ ﴿٧٤﴾

مَا كَانَ لِلشَّافِرِينَ أَنْ يَحْمِزُوا مَيْمِدَ اللَّهِ شَهِيدِينَ عَلَى
أَنفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ
خَالِدُونَ ﴿٧٥﴾

هرآئینه سوگند نیست ایشان را، بُود که
ایشان بازمانند (۱۲) .

آیا جنگ نمی کنید با گروهی که شکستند
سوگندان خویش را و قصد کردند
جلالوطن ساختن پیغامبر را و ایشان
ابتدا کردند نقض عهد باشما اول مرتبه
آیامی ترسید از ایشان پس خدا سزاوار
تر است بآنکه بترسید از وی اگر
مسلمانید (۱۳) .

جنگ کنید بایشان تا عذاب کند ایشان را
خدا بدستهای شما و رسوا سازد ایشان را
و فتح دهد شمارا برایشان و شتابخشد
سینه های گروه مسلمان را (۱۴) .

و دور کند اندوه دل های ایشان را و برحمت
باز گردد بر هر که خواهد و خدا دانای
استوار کار است (۱۵) .

آیا گمان کردید که گذاشته شوید^(۱) و هنوز
متمیز نه ساخته است خدا آنان را که
جهاد کرده اند از شما و نه گرفته اند
بجز خدا و بجز پیغامبر او و بجز مومنان
هیچ دوست پنهانی و خدا داناست بآنچه
می کنید (۱۶) .

روان باشد مشرکان را که آباد سازند
مسجد های خدا را اعتراف کرده بر خود به
کفر آن جماعت باطل شد عمل های
ایشان و در آتش همیشه باشند

(۱) یعنی تکلیف جهاد نشود .

كانند^(۱) (۱۷) .

جزاین نیست که عمارت می کند مسجد های خدا را کسیکه ایمان آورده است بخدا و بروز آخر و برپاداشته است نماز را و داده است زکوة و نه ترسیده است مگر از خدا پس توقع است که این جماعت از راه یافتگان باشند (۱۸) .

آیا کردید آب نوشانیدن حاجیان را و آباد ساختن مسجد حرام را مانند عمل کسی که ایمان آورده است بخدا و روز آخر و جهاد کرده است در راه خدا برابر نیستند نزد خدا و خدا راه نمی نماید گروه ستمگاران را (۱۹) .

و آنانکه ایمان آوردند و هجرت کردند و جهاد نمودند در راه خدا با اموال خویش و جان های خویش بزرگ تراند در مرتبه نزد خدا و این جماعت ایشانند مطلب یابان (۲۰) .

مژده دهد ایشان را پروردگار ایشان برحمت از نزدیک خود و بخوشنودی و بیوستانها که ایشان را در آنجا نعمت دائم بود (۲۱) .

باشندگان آنجا همیشه هر آئینه خدا نزدیک اوست مزد بزرگ (۲۲) .

ای^(۲) مسلمانان دوست مگیرید پدران

إِنَّمَا يَحْتَرِفُ اللَّهُ مِنَ الْإِيمَانِ يَوْمَ الْآخِرَةِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٧﴾

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ أَنَّى يَوْمَ الْآخِرَةِ وَجَهْدَنَا سَبِيلَ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

أَلَمْ يَنْ أَمْشُوا وَهَاجَرُوا وَجَهْدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْثَرُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١٩﴾

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَدَّاهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢٠﴾

خُلُودِينَ فِيهَا أَيْدِ الْإِنِّ اللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا آبَاءَكُمْ وَآخَوَانَكُمْ

(۱) مترجم گوید تعریض است به جواب مفاخرت قریش بعمار مسجد حرام .

(۲) مترجم گوید بعد غزوه فتح در ترغیب بر جهاد مشرکین و اهل کتاب نازل شد .

أُولَئِكَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
فَإُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿۲۷﴾

قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ
وَخَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ بَاقِيَةٌ فَتُتْرَكُوا وَتَجَارَةً تَخْشَوْنَ
كَسَادَهَا وَنَسِيكُنْ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرْتَضَوْا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
بِأَمْرٍ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿۲۸﴾

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاقِنَ كَثِيرَةٍ
وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كُرُوفُكُمْ فَلَمْ تُخَنِّعْكُمْ
شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ
وَلَّيْتُمُ مُدْبِرِينَ ﴿۲۹﴾

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَابَ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿۳۰﴾

ثُمَّ يُؤْتِي اللَّهُ مَنِ بَعِيَ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ

خود را و برادران خود را اگر اختیار کنند
کفر را بر ایمان و هر که از شما دوستی دارد
بایشان آن جماعت ایشانند ستمگاران
(۲۳).

بگو اگر هستند پدران شما و پسران شما
و برادران شما و زنان شما و خویشاوندان
شما و آن مالهایی که کسب کرده اید آن را
و تجارتی که می ترسید از بی رواجی آن
و منزل ها که پسند می کنید آن را دوست
تر نزدیک شما از خدا و رسول او و از جهاد
در راه او پس منتظر باشید تا آنکه بیارد
خدا عقوبت خود را و خدا را نمی نماید
گروه فاسقان را (۲۴).

هر آینه^(۱) فتح داد شما را خدا در جاهای
بسیار و روز حنین نیز چون به شگفت
آورد شما را بسیاری شما پس دفع نه
کرد آن بسیاری از شما چیزی را و تنگ
شد بر شما زمین با وجود فراخی آن پس بر
گشتید پشت داده (۲۵).

باز فرو فرستاد خدای تعالی تسکین خود را
بر پیغامبر خود و بر مومنان و فرو فرستاد
لشکر هائی که شما نه دیدید ایشان را
و عقوبت کرد کافران را و این ست جزای
کافران (۲۶).

باز بر حمت باز گردد خدا بعد ازین بر هر که

(۱) مترجم گوید در غزوہ حنین شکست گونه بمسلمین روداده بود بعد از آن
خدای تعالی نصرت داد و بجهت تذکیر نعمت این آیات فرستاد .

عَفْوَرَجِيمٌ ⑤

خواهد^(۱) و خدا آمرزنده مهربان است
(۲۷).

ای مسلمانان جزاین نیست که مشرکان
پلیداند پس بایدکه نزدیک نشوند به
مسجد حرام بعد ازین سال شان و اگر
می ترسید تنگدستی را^(۲) پس توانگر
خواهد ساخت شمارا خدا از فضل خود
اگر خواهد هرآینه خدا دانای درست
کارست^(۳) (۲۸).

جنگ کنید با آنانکه ایمان نمی آرند بخدا
ونه به روز آخر و حرام نمی شمردند آنچه
حرام کرده است خدا و پیغامبر او و اختیار
نمی کنند دین راست را از اهل کتاب
تا آنکه بدهند جزیه را از دست خود
خوارشدگان (۲۹).

و گفتند یهود که عزیر پسر خداست و گفتند
نصاری که مسیح پسر خداست این قول
ایشان ست بدهنهای شان^(۴) مشابهت
کرده اند با سخن قومی که کافر شدند
پیش ازین^(۵) لعنت کرد ایشان را خدا
چگونه بگردانیده می شوند^(۶) (۳۰).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نجسٌ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عِلْمِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَمَوْفٍ يُغْفِرُ لَكُمْ اللَّهُ مِنْ قُضَايَا إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑥

قَالُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَنْتَهُونَ
عَنِ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا
الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ⑦

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى
الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ يَا قَوَاهِمُ
يُضَاهَوْنَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
قَبْلُ قَاتِلُهُمْ اللَّهُ أَلَى يُؤْمِنُونَ ⑧

(۱) یعنی توفیق اسلام دهد هر کرا خواهد از کافران واللہ اعلم.

(۲) یعنی بسبب انقطاع سوداگران واللہ اعلم.

(۳) مترجم گوید خدایتعالی در باب جهاد اهل کتاب و گرفتن جزیه از ایشان می فرماید.

(۴) یعنی اصلی ندارد.

(۵) یعنی مشرکان که ملائکه را دختران خدا می گویند.

(۶) یعنی از راه صواب.

اَتَّخَذُوا اَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۳۱﴾

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يَتَذَكَّرَ الْإِنسَانُ أَنْ كَذَّبَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿۳۲﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَفَيْنَ الْحَقِّ لِيُظْهِرَ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿۳۳﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَافْكُوتُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْوَصَّةَ لَا يُفْعَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿۳۴﴾

يَوْمَ يُخْفَى عَلَيْكُمْ تَارِيحُهُمْ فَتَكُونُ بَهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ فَذُقُوا

گرفتند دانشمندان وزاهدان خود را پروردگاران بجز خدا و مسیح پسر مریم را و نه فرموده شده اند مگر آنکه عبادت کنندیک خدا را نیست هیچ معبود برحق بجزوی پاکست وی از آنکه شریک او مقرر می کنند (۳۱) .

می خواهند که فرو نشانند نور خدا را بدنه های شان^(۱) و قبول نکنند خدا الا آنکه تمام سازد نور خود را اگرچه ناخوش شوند کافران (۳۲) .

اوست آنکه فرستاد پیغامبر خود را به هدایت و دین راست تا غالب کندش بر ادیان همه اگرچه ناخوش شوند مشرکان (۳۳) .

ای مسلمانان هر آئینه بسیاری از دانشمندان وزاهدان اهل کتاب می خورند اموال مردمان را به باطل و بازمی دارند از راه خدا و آنانکه ذخیره می کنند زر و نقره را و خرج نمی نمایند آن را در راه خدا^(۲) بشارت ده این جماعت را به عذاب دردناک (۳۴) .

روزی که گرم کرده شود^(۳) بر آن مال در آتش دوزخ پس داغ کرده شود بر آن پیشانیهای ایشان را و پهلوهای ایشان را

(۱) یعنی به شبهات تقریر می کنند در ابطال دین و الله اعلم .

(۲) یعنی زکوة نمی دهند .

(۳) یعنی دمیده شود .

مَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝

وپشتهای ایشان را و گفته شود این ست آنچه ذخیره نهادید برای خود پس بپشید آنچه ذخیره می کردید (۳۵) .

هرآئینه شمار ماه ها نزدیک خدا دوازده ماه است در کتاب خدا روزی که آفرید آسمان ها و زمین را از آن جمله چهارماه حرام است اینست دین درست پس ستم مکنید در آن چهار ماه برخویشتن^(۱) و جنگ کنید بامشرکان همه ایشان چنانکه ایشان جنگ می کنند با همه شما بدانید که خدا بامتقیان است (۳۶) .

جزاین نیست که نسی زیادتى است در کفر گمراه گردانیده می شوند بآن کافران حلال می شمردند آن ماه را يك سال و حرام می شمردند آن را سال دیگر تا موافقت کنند با شمار آنچه حرام ساخته است خدا پس حلال سازند چیزی را که حرام ساخته است خدا آراسته کرده شده است برای ایشان کردار های بدایشان و خداراه نمی نماید قوم کافران را^(۲) (۳۷) .

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَغْلِبُوا فِيهِمْ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝

إِنَّمَا النَّسِيْ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِّيُؤْطُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنٌ لَهُمْ سَوَاءُ أَعْمَلُوا أَمْ لَمْ يَفْعَلُوا الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝

(۱) مترجم گوید در دین حضرت ابراهیم مقرر بود که در محرم و رجب ذیقعد و ذی الحجه بایک دیگر جنگ نه کنند اهل جاهلیت این حکم را تحریف کرده گاهی صفر را محرم می ساختند و محرم را صفر و علی هذا القیاس و این را نسی می گفتند خدایتعالی اصل این حکم را باقی داشت باینوجه که جنگ ناحق هیچگاه درست نیست و درین ماه ها حرمت آن مغلظ میشود و جنگ با کافران همه وقت درست است و نفی تحریف ایشان فرمود .

(۲) یعنی بقتال ناحق .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ فَاذْكُرُوا الْفَوَاحِشَ الَّتِي كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۲۸

ای مسلمانان چیست شمارا که چون به شما گفته می شود بیرون آئید در راه خدا گران شده میل می کنید بسوی زمین آیارضامند شدید به زندگانی دنیا عوض آخرت پس نیست متاع زندگانی دنیا در برابر آخرت مگر اندکی^(۱) (۳۸) .

إِلَّا تَتُوبَ إِلَى اللَّهِ فَبُخْسٌ عَلَيْكُمْ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۲۹

اگر بیرون نیائید عذاب کند شمارا عذابی درد دهنده و بدل شما گیرد قومی را بجز شما و هیچ زیان نه رسانید خدارا و خدا بر همه چیز توانا است (۳۹) .

إِلَّا تَتُوبَ إِلَى اللَّهِ فَبُخْسٌ عَلَيْكُمْ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۲۹

اگر نصرت ندهید پیغامبر را چه باک هر آئینه نصرت داده است اورا خدای تعالی آنگاه که بیرون کردندش کافران دوم دوکس آنگاه که این دوکس در غار بودند آنگاه که می گفت یار خود را^(۲) اندوه غور هر آئینه خدا با ماست پس فرو فرستاد خدا تسکین خود را بر پیغامبر و قوت دادش به لشکر هائی که نسیدید آن را و فرو تر ساخت سخن کافران را و سخن خدا همونست بلند و خدا غالب درست کار است (۴۰) .

(۱) مترجم گوید آنحضرت صلی الله علیه وسلم در وقت عسرت و گرمی هوا متوجه غزوه تبوک شدند و بسیاری از صحابه موافقت کردند و از مسلمین سه کس بغیر عذر تحلف کردند و توبه ایشان بعد پنجاه روز قبول افتاد و از منافقان کلمات نفاق سر برزد خدا تعالی در مدح ایشان و ذم آنان و عفو از آن سه کس آیات فرستاد .

(۲) یعنی ابوبکر صدیق را .

إِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَىٰ بِكُمُ
وَلَكِن بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللهِ
لَوْ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٥١﴾

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعَنَ لَكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَقَالُوا لَكَ بِالَّذِينَ

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ
أَن يَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
بِالْمُتَّقِينَ ﴿٥٢﴾

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ
يَتَرَدَّدُونَ ﴿٥٣﴾

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِن كَرِهَ

بیرون آئید سبک بار و گرانبار^(۱) و جهاد
کنید بمالهای خویش و جانهای خویش
در راه خدا این بهتر است شمارا اگر می
دانید (۴۱) .

اگر بودی آنچه بآن دعوت می کنی نفع
قرب الحصول و سفری آسان البته پیروی
می کردند ترا ولیکن دور شد برایشان
مسافت راه و سوگند خواهند خورد بخدا
که اگر می توانستیم بیرون می آمدیم
باشما هلاک می کنند خویش را^(۲)
و خدایم داد که ایشان دروغگویند (۴۲) .

عفو کند خدا از تو چرا دستور اجازت دادی
ایشان را تا آنوقت که بود که هویدا شوند
مرترا راست گویان و بدانی دروغگویان را
(۴۳) .

اجازت نمی طلبند از تو آنانکه ایمان آورده
اند بخدا و روز آخر در تخلف از آنکه
جهاد کنند با اموال خویش و جانهای خویش
و خدا داناست بمتقیان (۴۴) .

جز این نیست که اجازت می طلبند
از تو آنانکه ایمان نمی آرند بخدا و روز آخر
و شک آورده است دلهای ایشان پس ایشان
در شک خود سرگردان می شوند (۴۵) .

و اگر خواستندی بیرون آمدن مہیامی

(۱) یعنی در حالیکه اسباب و حشم بسیار دارید یا بجز قدر ضروری بدست شما نباشد
و باین توجیه آیت محکم باشد غیر منسوخ والله اعلم .

(۲) یعنی بسوگند دروغ .

کردند برای آن سفرسامان را ولیکن ناپسند داشت خدا برانگیختن ایشان را پس از حرکت بازداشت ایشان را و گفته شد بنشینید بانشینندگان^(۱) (۴۶) .

اگر برمی آمدند میان شما نمی افزودند در حق شما مگر فساد را و البته مرکب می تاختند میان شما فتنه جوین در حق شما^(۲) و میان شما سخن شنوانند از ایشان^(۳) و خدا داناست به ستمگاران (۴۷) .

هر آئینه طلب کرده بودند فتنه را پیش ازین و بگردانیدند برای تو مصلحت ها تا آنکه بیامد نصرت حق و غالب شد کار خدا و ایشان ناخواهان بودند (۴۸) .

و از ایشان کسی است که می گوید اجازت ده مرا و در فتنه مینداز مرا^(۴) آگاه شو که در فتنه افتاده اند و هر آئینه دوزخ دربر گیرنده است کافران را (۴۹) .

اگر برسد به تونعمتی ناخوش کند ایشان را و اگر برسد به تو مصیبتی گویند بدست آورده ایم مصلحت خود پیش ازین^(۵) و بگردند شادمان شده (۵۰) .

اللَّهُ اِيْمَانَهُمْ فَكَتَبَهُمْ وَ قِيلَ اَقْبِلُوا
مَعَ الْقَوَائِدِ ۝

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ اِلَّا خَبَالًا
وَلَا اَوْصَعُوا اِغْلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ
وَفِيكُمْ سَمْعُونُ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۝

لَقَدْ ابْتَغَوْا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبْتَ اِلَيْكَ الْاُمُورَ
حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَرِهُونَ ۝

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ اُذِنَ لِي وَلَا تَنْصِتْ لِيَ اَلَا فِي
الْفِتْنَةِ وَسَقَطُوا لِانْ جَهَّمَ لِمِصْرَةَ يَالْكُفْرِينَ ۝

اِنْ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ فَعَسَىٰ اَنَّ هِيَ مِنْ تُصِيبِكَ مُصِيبَةٌ
يَقُولُوا قَدْ اُذِنَا اَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَّهُمْ
فَرِحُونَ ۝

(۱) واین تصویر است القای عزم مختلف رادر خاطر ایشان .

(۲) یعنی سعی در فتنه میکردند .

(۳) یعنی سخن ایشان قبول میکنند .

(۴) یعنی مراد بلادروم مبرید که جمال رومیان دیده مفتون خواهم شد والله اعلم .

(۵) یعنی پنهان با اعداء موافقت کرده ایم یا از سفر تخلف نموده ایم مارا هیچ باک =

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا
وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۵۱﴾

قُلْ هَلْ تَرَوْهُوَ بِشَاءٍ إِلَّا أَحَدَى الْمُتَّبِعِينَ
وَهُنَّ تَكْرِيضٌ يَكْمُرُ أَنْ يُصِيبَهُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ
مِنْ عُنْدِهِ أَوْ يَأْتِيَهُمْ نَافِلَةٌ أَمْ كَانُمْ
مُنَافِعُونَ ﴿۵۲﴾

قُلْ أَنْتُمْ عَاظِمُونَ أَوْ كَرِهَ الْإِنْسَانُ أَنْ يَقْبَلَ مِنْكُمْ كُنُفًا
قَوْمًا فَيقين ﴿۵۳﴾

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ يَقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِاللَّهِ وَبِرُسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَى وَلَا يُؤْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿۵۴﴾

فَلَا تُغْنِيكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
بِمَا فِي الصُّلُوحِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿۵۵﴾

وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمُتُونَ

= نیست والله اعلم .

(۱) یعنی فتح یا شهادت .

(۲) یعنی مشقت جمع مال و حفظ اولاد و تأسف بر آنچه فوت شود والله اعلم .

بگو هرگز نه رسد بما مگر آنچه نوشته است
خدا برای ما و است کار ساز ما و برخدا
باید که توکل کنند مسلمانان (۵۱) .

بگو انتظار نمی برید در حق ما مگر یکی
از دو خصلت نیک را^(۱) و ما انتظار می
کشیم در حق شما که برساند خدایه شما
عذاب را از نزدیک خود یا بدست ما پس
انتظار کشید هر آینه مانیز با شما منتظرانیم
(۵۲) .

بگوای منافقان خرج کنید بخوشی یا
ناخوشی هرگز قبول کرده نخواهد شد
از شما هر آینه شما هستید قوم فاسقان
(۵۳) .

و باز نداشت ایشان را از آن که قبول کرده
شود از ایشان خرج ایشان الا آنکه ایشان
کافر شدند بخدا و رسول او و نمی آیند به
نماز مگر کاهلی کنان و خرج نمی کنند
مگر ناخواهان (۵۴) .

پس به شگفت نیارد ترا مالهای ایشان و نه
فرزندان ایشان جز این نیست که می
خواهد خدا که عذاب کند ایشان را بآنها
در زندگانی دنیا^(۲) و برآید جانهای ایشان
و ایشان کافر باشند (۵۵) .

و سوگند می خورند بخدا که ایشان از

وَمَا هُمْ بِمُتَّقِينَ ۝ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ۝

لَوْ يَخْتَرُونَ مَلَجًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ مَذَلًّا لَوْ كَرِهَ إِلَهِهِ
وَهُمْ يَجْهَلُونَ ۝

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا
رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْتَعْجِلُونَ ۝

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا
حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ
إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ۝

إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالسَّكِينِ وَالْمُعْتَزِلِينَ عَلَيْهَا
وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَامِينَ وَفِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ ذُنَّ قُلْ

جگه شما اند و نیستند ایشان از شما ولیکن
ایشان جماعتی هستند که می ترسند (۵۶) .

اگر بیابند پناهی را یا غارها را یا جای
درآمدن را هر آینه متوجه شوند بآن
شتاب کنان (۵۷) .

و از ایشان کسی هست که عیب می کند ترا
در قسمت صدقات پس اگر داده
شود ایشان را از آن خوشنود شوند
و اگر داده نه شوند از آن ناگهان ایشان
خشم می گیرند (۵۸) .

و اگر ایشان رضامند می شدند بآنچه داده
است ایشان را خدا و رسول او می گفتند
بس است ما را خدا، خواهد داد مارا
خدا از فضل خود و رسول او هر آینه
ما بسوی خدا توقع دارند گانیم (بهر بودی)
(۵۹) .

جزاین نیست که صدقه ها برای فقیران
است و بی نوایان و کارکنان بر جمع
صدقات و آنانکه الفت داده می شود
دلهای ایشان را^(۱) و برای خرج کردن
در آزادی برده ها و برای وام داران و برای
خرج کردن در راه خدا^(۲) و برای مسافران
است حکم ثابت شده از نزدیک خدا
و خدا دانای درست کار است (۶۰) .

و از ایشان آنانند که می دهند آزار پیغامبر را

(۱) یعنی ضعیف الإسلام .

(۲) یعنی جهاد .

أَذُنَ خَيْبٍ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ بِالْمُؤْمِنِينَ
وَرَحْمَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمُ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ
رَسُولَ اللَّهِ لَعَنَهُ اللَّهُ عَذَابُ اللَّهِ ۝

و می گویند وی سبک گوش است^(۱)
بگووی سبک گوش نیکوست برای شما
باورمی کند گفته خدا را و قبول می کند
مشورت مسلمانان را و رحمت است برای
اهل ایمان از شما و آنانکه ایذامی دهند
پیغامبر خدا را ایشان راست عذاب درد
دهنده (۶۱) .

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ
أَحَقُّ أَنْ يَرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۝

سو گند می خورند بخدا برای شما
تارضامندکنند شما را و خدا و رسول او
سزاوار تراند بآنکه رضامند سازند او
را اگر مسلمان اند (۶۲) .

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ
تَارِجَهُمْ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْبِعْزَى الْعَظِيمُ ۝

آیاندانستند که هرکه خلاف کند باخدا
و رسول او پس هرآئینه او راست آتش
دوزخ جاویدان آنجا این ست رسوائی
بزرگ (۶۳) .

يَعَذِّرُ الْمُتَفَقُّونَ أَنْ تُكْرَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةُ النَّبِيِّينَ
يَمَافِي قُلُوبِهِمْ قُلْ اسْتَغْفِرُوا إِنَّ اللَّهَ مُخِرٌ
مَّا يَخْتَارُونَ ۝

می ترسند منافقان از آنکه فرودآورده
شود بر مسلمانان سوره ای که خبردهد
ایشان را بآنچه دردل های منافقان است
بگو مسخره کنید هرآئینه خدا پدیدآورنده
است چیزی را که می ترسید (۶۴) .

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ
بِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ كَسْهَرًا وَنَ ۝

و اگر سوال کنی ایشان را گویند جزاین
نیست که ما درهزل شروع می نمودیم
و بازی می کردیم بگو آیا بخدا و آیت های
او و پیغامبر او تمسخر می کردید (۶۵) .

لَا تَعَذِّرُوا قُلُوبَكُمْ بِعَدَابِ اللَّهِ إِنْ تَعَفُّ عَنْ

عذر مگوئید هرآئینه شما کافرید بعد از ایمان

(۱) یعنی هرچه کسی گوید قبول می کند .

خود^(۱) اگر در گذریم از سرگروهی از شما البته عذاب کنیم گروهی را بسبب آنکه ایشان گنهگار بودند (۶۶) .

مردمان منافق و زنان منافق بعض ایشان از جنس بعض اند می فرمایند بکار ناپسندیده و منع می کنند از کار پسندیده و می بندند دستهای خود را فراموش کردند خدا را پس خدا فراموش ساخت ایشان را هر آئینه منافقان ایشانند فاسقان (۶۷) .

وعده داده است خدا مردان منافق را و زنان منافق را و کافران را آتش دوزخ همیشه باشندگان آنجا، دوزخ بس است ایشانرا و لعنت کرد ایشان را خدا و ایشان راست عذاب دائم (۶۸) .

مانند آنانکه پیش از شما بودند زیاده تر از شما در قوت و بیشتر در اموال و اولاد پس بهره مند شدند به نصیبه خویش^(۲) پس شما نیز بهره مند شدید به نصیبه خویش چنانکه بهره مند شدند آنانکه پیش از شما بودند به نصیبه خویش و شروع در هزل کردید چنانکه ایشان شروع در هزل کردند آن جماعت نابود شد عمل های ایشان در دنیا و آخرت و آن جماعت ایشانند زیان کاران (۶۹) .

طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ تَعَذِّبُ طَائِفَةٌ يَأْتِهِمُ كَانُوا
يُجْرِمُونَ ۝

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم مِّنْ بَعْضٍ يَأْتِرُونَ
يَا الْمُنْكَرُ وَيَتَّبِعُونَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ
أَيْدِيَهُمْ تَسْأَلُ اللَّهَ فَتَرِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ
هُمْ الْفٰسِقُونَ ۝

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتُ وَالْكٰفِرَاتُ نَارَ جَهَنَّمَ
خٰلِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُنَّ وَلَعَنَّ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِيمٌ ۝

كَانَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا تَشَدَّدَ مِنْكُمْ قُوَّةً وَكَثُرَ
أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ فَاسْتَمْتَعُوا بِعَلَاَقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ
بِعَلَاَقِهِمْ كَمَا اسْتَمْتَعُوا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ يَخْلَقُهُمْ
وَحَضَّتُمْ كَأَلَدَى خَاصُوا أُولَئِكَ حَبِطَتِ أَعْمَالُهُمْ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ۝

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ

(۱) یعنی ایمان بزبان خود .

(۲) یعنی از دنیا .

وَتُؤَدُّهُ وَقَوْمُ اِبْرَاهِيمَ وَاصْحَابُ مَدْيَنَ وَالنُّؤُفُكِيَّةُ
اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ
كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ⑤

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَلَقَدْ يَمُونُ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ اُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ اِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑥

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكَنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
دَرِيسُونَ مِنَ اللَّهِ اَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَالشُّعَاقِثِينَ وَاعْلَظْ عَلَيْهِمْ
مَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَيْسُ الْمَصِيرِ ⑧

آیانیا آمده است بایشان خبر آنانکه پیش
از ایشان بودند قوم نوح و عاد و ثمود و قوم
ابراهیم و اهل مدین و اهل موتفکات
آمدند بایشان پیغامبران ایشان به نشانه
های روشن پس هرگز نه شد که خدا ظلم
کند برایشان ولیکن ایشان برخویشتن
ظلم میکردند (۷۰) .

و مردان مسلمانان و زنان مسلمانان بعض
ایشان دوستان بعض اند می فرمایند
بکارپسندیده و منع کنند از کار ناپسندیده
و برپای می دارند نماز را و می دهند زکوة را
و فرمانبرداری می کنند خدا و رسول او را
این جماعت رحم خواهد کرد برایشان
خدا هر آئینه خدا غالب درست کار است
(۷۱) .

و عده کرده است خدامردان مسلمانان
و زنان مسلمانان را بوستانها که می رود
زیر آن جویها همیشه باشندگان آنجا
و جایهای پاکیزه در بهشت های همیشه
ماندن و خوشنودی خدا بزرگ تراست
از همه این ست پیروزی بزرگ (۷۲) .

ای پیغامبر جهاد کن با کافران^(۱) و جهاد
کن با منافقان^(۲) و درشتی کن برایشان
و جای ایشان دوزخ است و وی بدجائی
است (۷۳) .

(۱) یعنی بسیف .

(۲) یعنی بزبان .

سوگند می خورند بخدا که نه گفته اند و هر آئینه گفته اند سخن کفر و کافر شده اند بعد اسلام خویش و قصد کردند آنچه نیافتند^(۱) و انکار نکردند مگر آنکه توانگر ساخت ایشان را خدا و رسول او از فضل خود^(۲) پس اگر توبه کنند بهتر باشد ایشان را و اگر بر گردند از توبه عذاب کند ایشان را خدا عذاب درد دهنده دردنا و آخرت نیست ایشان را در زمین هیچ کار ساز و نه هیچ یاری دهنده (۷۴) .

و از ایشان کسی هست که عهد بسته است با خدا البته اگر بدهد ما را از فضل خود هر آئینه صدقه دهیم و البته باشیم از نیکوکاران (۷۵) .

پس وقتی که بداد ایشان را از فضل خود بخیلی کردند بآن و برگشتند اعراض کنان (۷۶) .

پس خدای تعالی عاقبت حال ایشان ساخت نفاق را در دلهای ایشان تا روزی که ملاقات کنند با وی بشومی آنکه خلاف کردند با خدا آنچه وعده کرده بودند با وی و بشومی آنکه دروغ گفتند (۷۷) .

آیند دانسته اند که خدا می داند سخن پنهان ایشان را و راز گفتن ایشان را و آنکه خدا داننده غیب هاست (۷۸) .

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَتُوا بِآلِمِ يَنَالُوا وَمَا فَعَلَهُمْ إِلَّا أَنْ أَخَذَهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَوُوا يَعْبُدُوهُمْ اللَّهُ عَدَا ابْنِ الْيَمَانِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ دَلِيلٍ وَلَا أَنْصَارٍ ⑤

وَمِنْهُمْ مَنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰنَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُوْنُ مِنَ السّٰلِكِيْنَ ⑥

فَلَمَّا اٰتٰهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوْا بِهٖ وَكُوْنُوْا اَوْهُمْ مُّخْرَجُوْنَ ⑦

فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فَاِذَا فِیْ اٰیٰتِیْهِمْ اٰلِیَوْمَ یَقُوْنَةُ بِمَا اَخْلَفُوْا اللّٰهَ مَا وَعَدُوْهُ وَبِمَا كَانُوْا یَكْذِبُوْنَ ⑧

اَلَمْ یَسْأَلُوْا اِنَّ اللّٰهَ یَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلٰمُ الْغُیُوْبِ ⑨

(۱) یعنی ایذای پیغمبر .

(۲) و این نوعی از تحکم است والله اعلم .

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي

الْقِدَاقِ وَالَّذِينَ لَا يُجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ

فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۵۰

آنانکه عیب می کنند، رغبت کنندگان را
از مسلمانان در صدقات و عیب می کنند
آنان را که نمی یابند مگر مشقت خود را^(۱)
پس تمسخر می کنند بایشان تمسخر
کرد خدا بآن تمسخر کنندگان و ایشان راست
عذاب درد دهنده (۷۹) .

اسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً

كَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ يَأْتِيَهُمْ كُرْهًا مِنْ آلِهِمْ وَرَسُولِهِ

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝۵۱

آمرزش طلب کن برای ایشان یا آمرزش
طلب مکن برای ایشان^(۲) اگر آمرزش
خواهی برای ایشان هفتادبار هرگز نیامرزد
ایشان را خدا این بسبب آنست که ایشان
کافر شدند بخدا و رسول او و خدا راه نمی
نماید گروه فاسقان را (۸۰) .

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعِدِهِمْ عِلْفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يَخْرُجُوا

بِأَمْرِ اللَّهِ وَأَقْبَرَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرْبِ

قُلْ نَارُكُمْ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝۵۲

شادمان شدند پس ماندگان به نشستن
خویش برخلاف پیغمبر خدا و ناپسند کردند
که جهاد کنند با اموال خویش و به جانهای
خویش در راه خدا و گفتند بایکدیگری بیرون
مروید در گرمی بگواتش دوزخ سخت
تراست در گرمی اگر درمی یافتندی (چنین
نکردندی) (۸۱) .

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَكُونُوا أَكْثَرًا ۝۵۳ جَزَاءُ مَا

كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝۵۴

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُواكَ لِتُخْرِجَهُمْ

پس باید که بخندند اندکی و بگریند
بسیاری سزای آنچه می کردند^(۳) (۸۲) .
پس اگر باز آرد ترا خدای تعالی بسوی
گروهی از ایشان پس دستوری طلبند

(۱) یعنی بمزدوری چیزی پیدامیکنند و صدقه میدهند .

(۲) یعنی هر دو صورت یکسان است .

(۳) مترجم گوید مراد خبرست با آنکه درد دنیا خواهند خندید و در آخرت خواهند گریست .

از توبرای بیرون آمدن^(۱) بگو بیرون نخواهید آمد با من هرگز و جنگ نخواهید کرد همراه من با هیچ دشمنی هر آینه شما رضامند شدید به نشستن اول بار پس بنشینید با پس ماندگان (۸۳).

و (یا محمد) نماز مگذار بر هیچ یکی از ایشان که بمیرد، هرگز و مایست بگور وی هر آینه ایشان کافر شدند بخدا و رسول او و مردند و ایشان فاسق بودند (۸۴).

و بشگفت نیارد ترا اموال ایشان و نه فرزندان ایشان جز این نیست که می خواهد خدا که عقوبت کند ایشان را بآن درد دنیا و بیرون شود روح ایشان و ایشان کافر باشند (۸۵).

و چون فرود آورده شود سورتی باین مضمون که ایمان آرید بخدا و جهاد کنید همراه رسول او دستوری می طلبند از تو خداوندان و سعت از ایشان و گویند بگذار ما را تا باشیم بانشتگان (۸۶).

راضی شدند بآنکه باشند با زنان پس مانده و مهر نهاده شد بر دلهای ایشان پس ایشان فهم نمی کنند (۸۷).

لیکن پیغامبر و آنانکه ایمان آوردند با او جهاد کردند با اموال خود و جان های خود و این جماعت ایشان راست نیکی ها و این جماعت ایشانند

قُلْ مَنْ هَؤُلَاءِ أَمْرِي أَبَدًا وَلَنْ تُفَادِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَافِعِينَ ۝

وَلَا تَضِلَّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقْعُرُوا عَلَى قَبْرِهَا إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنَابُوا وَهُمْ فَيَسُوتُونَ ۝

وَلَا تَحْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْالُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَ بِهِمُ بَعْدَ إِذْ نَالُوا الدَّيْنَ وَرَزَقَهُمُ اللَّهُمَّ وَهُمْ كَاذِبُونَ ۝

وَلَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو الْكُفُولِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا لَكُمْ فَتْمَ السَّيِّدِينَ ۝

رَضُوا بِأَن يَخُولُوا مَعَ الْغَوَالِبِ وَلَجِبَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَتْمَ لَوْ يَفْقَهُونَ ۝

لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝

رستگاران (۸۸) .

آماده ساخته است خدا برای ایشان بوستانها میرود زیر آن جویها جاویدان آنجا این ست پیروزی بزرگ (۸۹) .

و آمدند اهل عذر از صحرای نشینان تادستوری داده شود ایشان را و نشستند آنانکه دروغ گفتند با خدا و رسول او (یعنی در اظهار اسلام) خواهد رسید بکافران از ایشان عذاب درد دهنده (۹۰) .

نیست بر ناتوانان و نه بر بیماران و نه بر آنانکه نه می یابند آنچه خرج کنند هیچ گناهی چون نیک خواهی کنند با خدا و رسول او نیست بر نیکوکاران هیچ راه عتاب و خدا آمرزنده مهربان است (۹۱) .

و نه بر آنانکه چون بیابند پیش تو تا سواری دهی ایشان را گویی نمی یابم آنچه سوار کنم شمارا بر آن باز کردند و چشم های ایشان روان باشد باشک بجهت اندوه که نمی یابند آنچه خرج کنند (۹۲) .

جزاین نیست که راه عتاب بر آنان ست که دستوری می طلبند از تو و ایشان توانگر اند راضی شدند بآنکه باشند بازنان پس مانده و مهر نهاد خدا بر دلهای ایشان پس ایشان نمی فهمند (۹۳) .

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

وَجَاءَ الْمُعَذِّبُونَ مِنَ الْأَشْرَافِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

لَيْسَ عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا انْصَرَفُوا إِلَىٰ رَسُولِهِمْ فَاَعْلَىٰ الْمَخْسِينَ مِنَ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا اتَّوَلَّوْا لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أُحِبُّ مَا أُحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَاعْنَبُوا عَنْهُمْ نَقِصٌ مِنَ الْكَافِرِ حَزَنًا أَلَّا يَحْمِلُوا مَا يَنْفِقُونَ ۝

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُونَ لَنَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ قَدْ بَيَّنَّا اللَّهُ مِنْ أَجَابِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنْظَرُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۱۰﴾

سَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجُوسٌ مُّمَادُّونَ بِهِمْ جَهَنَّمَ بَرَاءُ لَنَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۱۱﴾

يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَإِنْ تَعْرِضُوا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿۱۲﴾

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿۱۳﴾

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَكْرِضُ بِكُلِّ الْدَوَاءِ عَلَيْهِمْ ذِكْرُ اللَّهِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۱۴﴾

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ

عذرخواهی کنند پیش شما چون بازآید بسوی ایشان بگو عذرخواهی مکنید باور نکنیم سخن شمارا هرآینه آگاه ساخته است خدا ما را به بعضی خبرهای شما و خواهد دید خدا و رسول او عمل شمارا (یعنی در دنیا) سپس باز گردانیده شوید بسوی عالم الغیب و آشکار پس خبر دهد شمارا بآنچه میکردید (۹۴) .

سوگند خواهند خورد بخدا پیش شما چون بازآید بسوی ایشان تا رو بگردانید از ایشان پس شما رو بگردانید از ایشان هرآینه ایشان پلیداند و جای ایشان دوزخ است سزای آنچه میکردند (۹۵) .

سوگند میخورند برای شما تا رضا مند شوید از ایشان پس اگر رضامند شوید از ایشان هرآینه خدا رضامند نشود از گروه فاسقان (۹۶) .

صحرا نشینان سخت تر اند در کفر و نفاق (۱) و سزاوار تر اند بآنکه ندانند احکام شریعتی را که نازل کرده است خدا بر پیغامبر خود و خدا دانای درست کار است (۹۷) .

و از اعراب کسی هست که تاوان می شمارد چیزی را که خرج می کند و انتظار می کشد در حق شما مصائب را برایشان باد مصیبت بد و خدا شنوای داناست (۹۸) .

و از اعراب کسی هست که ایمان می آرد

مَا يُنْفِقُ قُرْبَىٰ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۚ أَلَا
 إِنَّهَا قُرْبَىٰ لَهُمْ ۚ سِوَا مَا جَاءَهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ إِنَّ
 اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٩﴾

وَالَّذِينَ الْأَقْلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
 اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَوَضَعْنَا عَنْهُمْ
 أَثْمَافَهُمْ ۚ وَتَجَرَّي عَنْهَا الْأَنْفُسُ خُلْدِينَ ۚ وَفِيهَا أَعْدَاءُ
 ذَلِكَ الْفُزُوءِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٠﴾

وَمِنْ خَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ ۚ وَمِنْ أَهْلِ
 الْمَدِينَةِ مَرَدُّوا عَلَىٰ النَّفَاقِ ۚ لَا أَعْلَمُهُمْ نَحْنُ
 نَعْلَمُهُمْ سَاعِدِ اللَّهُ قُرْبَىٰ لَهُمْ ۚ تَوَرَّجُوا إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾

وَالَّذِينَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآثِمًا
 غَمَىٰ اللَّهُ أَنَّ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٢﴾

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ

بخدا وروز آخر می شمارد چیزی را که
 خرج می کند سبب قربت نزد خدا و وسیله
 دعای نیک پیغامبر آگاه باش هر آئینه وی
 قربتست ایشان را داخل خواهد کرد ایشان
 را خدا در رحمت خود هر آئینه خدا آمرزنده
 مهربان است (۹۹) .

و سبقت کنندگان نخستین از مهاجران
 و انصار و آنانکه پیروی ایشان کردند به
 نیکوکاری خوشنود شد خدا ازین جماعت
 و ایشان خوشنود شدند از وی و آماده
 ساخت برای ایشان بوستانهایی که میرود
 زیر آن جویها جاویدان آنجا همیشه، این
 ست پیروزی بزرگ (۱۰۰) .

از آنانکه دوروبر شمایند از اعراب منافقاند
 و بعضی از اهل مدینه خوی نفاق دارند
 تونمی دانی ایشان را ما میدانیم ایشان را
 عذاب خواهیم داد ایشانرا دوبار^(۱) سپس
 بازگردانیده شوند بسوی عذاب بزرگ
 (۱۰۱) .

و دیگران هستند که اقرار کردند بگناهان
 خود آمیخته اند عمل نیک را با عمل
 دیگر که بدست، نزدیک ست که خدا
 بر حمت متوجه شود برایشان هر آئینه
 خدا آمرزنده مهربانست (۱۰۲) .

بگیر از اموال ایشان زکوة راتاپاک سازی
 ایشان را و بابرکت کنی ایشان را بآن

(۱) یعنی در میان مسلمانان ذلیل شوند و در اموال و اولاد آفات بینند .

ودعای خیر کن برای ایشان هر آئینه دعای تو سبب آرامش است ایشان را و خدا شنوای داناست (۱۰۳) .

آیاندانسته اند که خدا اوست که توبه قبول می کند ازبندگان خود و میگیرد صدقات را و آنکه خدا اوست توبه پذیرنده مهربان (۱۰۴) .

و بگو عمل کنید پس زود خواهد دید خدا و رسول او و مومنان عمل شمارا و زود بازگردانیده خواهید شد بسوی داننده پنهان و آشکار پس خبر دهد شمارا بآنچه می کردید (۱۰۵) .

و دیگران اند موقوف داشته شده بفرمان خدا یا این ست که عذاب دهد ایشان را یا برحمت متوجه شود برایشان و خدادانای درست کار است (۱۰۶) .

و از ایشان آنانند که ساخته اند مسجدی برای زیان رسانیدن و بجهت کفر و برای تفرقه افکندن میان مسلمانان و کمین گاه ساختن برای آنانکه جنگ کرده اند با خدا و رسول او پیش ازین و البته سوگند خورند که نخواسته ایم مگر خصلت نیک را و خدا گواهی میدهد که ایشان دروغ گویند (۱۰۷) (۱) .

مایست آنجا هرگز، هر آئینه مسجدی که

عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

وَقُلْ اْعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَيَرْجُونَ إِلَى اللَّهِ الْعَيْبُ وَالشَّهَادَةُ فَذَرْنَهُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

وَالْآخَرُونَ مَرْجُونَ لَكُمُ اللَّهُ إِنَّمَا يَتُوبُ عَنْهُمْ وَإِنَّمَا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُضَادَّ أَلَمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفْنَ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لِمَسْجِدٍ أَشْسَ عَلَى النَّفْسِ مِنْ أُولَىٰ بُيُوتٍ

(۱) مترجم گوید جماعتی از منافقان مسجدی ساخته بودند به نیت فاسد تانفریق مسلمین باشد و کمینگاه کافران خدای تعالی بهدم آن امر فرمود و الله اعلم .

بنیاد نهاده شده است برنیت تقوی
از روزاول بهترست که بایستی در آن،
آنجامردانی اند که دوست میدارند که پاک
شوند و خدا دوست میدارد پاک شوندگان
را (۱۰۸) .

آیا کسی که بنیاد نهاد عمارت خود را
بر ترس از خدا و خوشنودی او بهترست
یا آنکه بنیاد نهاده است عمارت خود را
بر کناره زمین رودخورده در حال افتادن
پس افتاد با صاحب خود در آتش دوزخ
و خدا راه نمی نماید گروه ستمگاران
را (۱) (۱۰۹) .

همیشه باشد عمارت ایشان که بنا کرده
اند (۲) سبب شك در دل ایشان مگر آنکه
پاره پاره شود دل‌های ایشان و خدا دانای
درست کار است (۱۱۰) .

هر آئینه خدا خریده است از مسلمانان
جانهای ایشان و مالهای ایشان را بعوض
آنکه ایشان را باشد بهشت، جنگ می کنند
در راه خدا پس می کشند و کشته می شوند
و عده لازمی است بر خدا ثابت
در تورات و انجیل و قرآن و کیست
وفاکننده تر بعهده خویش از خدا پس
شادمان باشید باین فروختن خود که

لَقَدْ أَنْتَسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ
أَمَنْتَ أَنْتَسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شِقَاجِرٍ هَلْ أَتَاهَا رَبُّهُ فِي
نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ①

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ أَزًّا
تَقَعَمَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ②

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَ
يُقْتَلُونَ سَوْمًا عَلَيْهِمْ حَقَّاقِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبِشِرُوا
بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ③

(۱) عمارت ساختن بر اساس تقوی کنایت است از اخلاص در اعمال و عمارت
ساختن بر کناره رودخورده کنایت از ریاض و عجب در اعمال والله اعلم .

(۲) یعنی مسجد ضرار .

معامله کردید بآن و این است پیروزی
بزرگ (۱۱۱) .

ایشان توبه کنندگانند، عبادت کنندگانند،
حمد گویندگانند، سفرکنندگانند درراه
خدا، رکوع و سجده کنندگانند،
فرمایندگانند بکارپسندیده و منع کنندگانند
ازناپسندیده و نگاه دارندگانند احکام خدا
را و مرده ده مسلمانان را (۱۱۲) .

روانبود پیغامبر را و نه مسلمانان را که
طلب آموزش کنند برای مشرکان اگر چه
خویشاوند باشند بعدازآنکه ظاهر شد
ایشان را که آن گروه اهل دوزخ اند
(۱۱۳) .

و نبود آموزش خواستن ابراهیم برای
پدر خود مگر بخاطر وعده ای که کرده بود
با وی پس چون روشن شد برای ابراهیم
که وی دشمن خداست بیزار شد از وی
هرآئینه ابراهیم دردمند بُردباربود
(۱۱۴) .

و هرگز نیست که خداگمراه کند قومی را^(۱)
بعد ازآنکه هدایت نموده باشدایشان را
تاآنکه واضح سازد برایشان آنچه از وی
پرهیزکنند هرآئینه خدا بهر چیزدانااست^(۲)
(۱۱۵) .

الَّذِينَ هُمْ يُعَذِّبُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالْغَائِبِ مِنَ الشُّعْرِ
وَالْحَقُّ لَدَيْهِمْ أَفَلَا يَتُوبُونَ ۖ (۱۱۱)

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا
لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۖ (۱۱۲)

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ
وَعَدَهَا آتَاهُ فَمَا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَأَ مِنْهُ
إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ۖ (۱۱۳)

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّى
يُحْجِثَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ
بِالْعَالَمِينَ ۖ (۱۱۴)

(۱) یعنی در حساب گمراهان نمی شمارد قومی را .

(۲) یعنی تا پیغامبر نه آید تبلیغ نکند معذوراند فتح .

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ
وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣٠﴾

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ
الَّذِينَ أَتَوْهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا
كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ قَوْمٍ مِنْهُمْ لَمَّا تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ
يَهْدِي رُؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِعُوا حَتَّى إِذَا صَافَتْ عَلَيْهِمُ
الْأَرْضُ بِأَرْجَحَتِ وَصَافَتْ عَلَيْهِمُ أَنْفُسُهُمْ وَكَلَمُوا أَنَّ
لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ
اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلَوْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءٌ مَذْجًا لَكُنْتُمْ مِنَ الْغَارِبِينَ ﴿٣٣﴾

مَا كَانَ لِلْأَهْلِ الْيَدِيَّةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ
أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَلْفِهِمْ عَنْ
نَفْسِهِ ذَلِكَ يَأْتُهُمْ لِيُصِيبَهُمْ ظُلُمٌ وَلَا نَصَبٌ
وَلَا عَصَافَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَتَوَلَّوْنَ مَوَاطِنَ تَعْيِظُ
الْكَفَّارَ وَلَا يَتَأَلَوْنَ مِنْ عَذَابِ تِلْكَ الْأَكْثَبِ لَهُمْ بِهِ

هرآئینه خدا ویراست پادشاهی آسمان
هاوزمین زنده می کند و می میراند
و نیست شمارا بجزوی هیچ کارسازی
ویاری دهنده ای (۱۱۶) .

هرآئینه برحمت متوجه شد خدا برپیغامبر
و آن مهاجران و انصار که پیروی وی
کردند در وقت تنگ دستی بعد از آنکه
نزدیک بود که منحرف شود دلهای گروهی
از ایشان باز برحمت متوجه شد برایشان
هرآئینه وی برایشان بخشاینده مهربان
است (۱۱۷) .

و بر آن سه کس که موقوف داشته شدند
تا آنکه تنگ شد برایشان زمین باوجود
فراخی آن و تنگ شد برایشان جانهای
ایشان و دانستند که پناهی نیست از خدا
مگر بسوی او باز خدا برحمت متوجه
شد برایشان تا ایشان رجوع کنند^(۱) هرآئینه
خدا توبه پذیرنده مهربانست (۱۱۸) .

ای مسلمانان بترسید از خدا و باشید
بیراست گویان (۱۱۹) .

لایق نبود اهل مدینه را و آنانرا که حوالی
ایشانند ازاعراب که باز پس مانند
از همراهی رسول خدا و نه آنانکه رغبت
کنند در حفظ خویش اعراض کرده از ذات
رسول خدا این بسبب آنست که نمی
رسد بایشان تشنگی و نه رنج و نه گرسنگی

عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٦﴾

وَلَا يَفْقَهُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كَلَبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا ذِكْرُ مَنْ كُلِّ
فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا
قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿٢٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ
الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ
الْمُتَّقِينَ ﴿٢٩﴾

وَإِذَا مَا أَنْزَلْنَا سُورَةً فَيَنْهَهُمُ مَنْ يَقُولُ إِنَّا كُفُّرٌ
زَادَتْهُمْ هَؤُلَاءِ إِيمَانًا قَالُوا مَا الَّذِي بَيْنَ أَمْثَلِ قَرَادَتِهِمْ
إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٣٠﴾

در راه خدا و نهند گامی بر جایی که بخشم
آرد کافران را و بدست نمی آرند از دشمن
هیچ دست آوردی مگر نوشته شود برای
ایشان بسبب آن عمل صالح هر آینه خدا
ضائع نمی کند مزد نیکوکاران را (۱۲۰).

و خرج نمی کنند هیچ خرجی چه
اندک و چه بسیار و طی نمی کنند هیچ
میدانی را مگر نوشته شود برای ایشان
عمل صالح تاجزا دهد ایشان را خدا پاداش
نیکوترین آنچه می کردند (۱۲۱).

و ممکن نیست مومنان را که برآیند^(۱)
همه يك جا پس چرا بیرون نیاید از هر
جمعی از ایشان چند کس تا دانشمند شوند
در دین و تا بیم دهند قوم خود را چون
باز آیند بسوی ایشان بُود که ایشان
بترسند^(۲) (۱۲۲).

ای مسلمانان جنگ کنید بآنانکه نزدیک
شمایند از کافران و باید که کافران بیابند
در شما درستی را و بدانید که خدا بامتقین
است (۱۲۳).

و چون فرود آورده شود سوره ای پس
از منافقان کسی هست که می گوید در حق
کدام يك از شما افزوده است این سوره
ایمان را اما اهل ایمان پس بتحقیق
افزوده است در حق ایشان ایمان را

(۱) یعنی به طلب علم .

(۲) یعنی طلب علم دین فرض کفایه است .

وایشان شادمان می شوند (۱۲۴) .

و اما آنانکه در دل‌های ایشان بیماریست پس افزوده است در حق ایشان پلیدی را همراه پلیدی ایشان و مُردند و ایشان کافر بودند (۱۲۵) .

آیانی بینند که ایشان سزاداده می شوند در هر سال يك بار یادوبار^(۱) بازتوبه نمی کنند و نه ایشان پند می گیرند (۱۲۶) .

و چون فرود آورده شود سوره ای^(۲) نظر کنند بعضی ایشان به بعضی باشندگی و گوید آیا می بیند هیچ کس شمارا؟ پس بازگردند^(۳)، بازگردانیده است خدایان ایشان را بسبب آنکه ایشان گروهی هستند که نمی دانند (۱۲۷) .

به تحقیق ای مسلمانان آمده است به شما پیغامبری از قبیل شما دشوارست بروی رنج شما حریص است بر هدایت شما به مسلمانان بخشاینده مهربان است (۱۲۸) .

پس اگر بازگردند بگوس است مرا خدا، هیچ معبود برحق نیست بجزوی، بروی توکل کردم و او خداوند عرش بزرگ است^(۴) (۱۲۹) .

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾

وَأَلَّا يَرْوُنَّ أَنَّهُمْ يَقْتُلُونَ فِي كُلِّ مَرَّةٍ أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذْكُرُونَ ﴿١٢٦﴾

وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَٰذَا يَرَاهُمْ قَدْ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

(۱) یعنی با امراض و مصائب .

(۲) یعنی سوره ای که دروی بیان نفاق ایشان باشد .

(۳) یعنی بخانه های خود .

(۴) یعنی چنانکه قادرست عرش را نگاه می دارد و ترا نیز نگاه می دارد از شر

کافران و منافقان .

سورة يونس مكي است وآن يك ص و نه
آيت ويازده ركوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّسُولَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَأُوا الْقُرْآنَ حَتَّىٰ تَتْلُوا

أَكْبَارَ اللَّائِسِ كَمَا أَنَّ أَوَّلَهُنَّ إِلَىٰ رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أُنْذِرَ النَّاسَ
وَيَذَرُ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ
الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُحْمَلُونَ ①

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْأُمُورَ مَنْ شَفِيعٌ إِلَّا مِنْ
عِنْدِهِ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ②

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَذَابُ اللَّهِ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ③

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ
لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا لَعَلَّ

بنام خدای بخشاینده مهربان .
الْأَء، این آیت های کتاب با حکمت است
(۱) .

آیات عجب است مردمان را که وحی
فرستادیم بسوی مردی از ایشان که
بترسان مردمان را و بشارت ده مسلمانان
را بآنکه ایشانرا هست جای پای نیکی نزد
پروردگار ایشان، گفتند کافران هر آئینه این
شخص جادوگر آشکار است (۲) .

هر آئینه پروردگار شما خدائست که آفرید
آسمان ها و زمین را در شش روز
باز مستقر شد بر عرش تدبیر می کند کار را
نیست هیچ شفاعت کننده مگر بعد دستور
وی، این ست خدا پروردگار شما پس
بپرستید او را آیاند نمی گیرید (۳) .

بسوی اوست رجوع شما همه يك جا
وعده کرده است خدا وعده درست
هر آئینه وی ابتدا کند آفرینش را باز دیگر
بار بازگرداندش تاجزا دهد آنان را که
ایمان آورده اند و کارهای شائسته
کرده اند بانصاف و آنانکه کافر شدند ایشان
راست آشامیدنی از آب گرم و عقوبت درد
دهنده بسبب آنکه کافر بودند (۴) .

او آنست که ساخت خورشید را درخشنده
و ماه را روشن و معین کرد برای ماه منزل
ها را تا بدانید شمار سال ها و تابدانیید

حساب را نیافریده است خدای تعالی این را مگر به تدبیر درست بیان می کند نشانها را برای گروهی که میدانند (۵) .

هرآئینه درآمد و رفت شب و روز و در آنچه آفریده است خدا در آسمان ها و زمین نشانه هاست گروهی را که پرهیزگاری می کنند (۶) .

هرآئینه آنانکه امید ندارند ملاقات ما را و خوشنود شده اند به زندگانی دنیا و آرام گرفته اند بآن و آنانکه از نشانه های ما بی خبراند (۷) .

این جماعت جای ایشان آتش ست به سبب آنچه عمل می کردند (۸) .

هرآئینه آنانکه ایمان آورده اند و کارهای شائسته کرده اند هدایت کند ایشان را پروردگار بسبب ایمان ایشان یعنی بمقامات نجات، میرود زیرایشان جویهادر بوستانهای نعمت (۹) .

دعای ایشان در آنجا سبحانهك اللهم باشد یعنی پاکی تراست بار خدایاو دعای خیر ایشان بایکدیگر سلام بود و نهایت دعای ایشان این ست که حمد خدا را ست پروردگار عالمیان (۱۰) .

و اگر زود می رسانی خدای تعالی بمردمان سختی را مانند آنکه زود می طلبند نعمت را بانجام رسانیده می شد در حق ایشان اجل ایشان پس می گذاریم آنان را که امید ملاقات ما ندارند سرگردان شده در بیراهی خویش (۱۱) .

يَقْصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُعْلَمُونَ ⑤

إِنَّ فِي آيَاتِنَا إِلَهَاتٍ وَالْبَهَارِ وَمَخْلُوقِ اللَّهِ فِي السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُعْقِلُونَ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا

وَاطْمَأْنَوْا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِنَا غُفْلُونَ ⑦

أُولَئِكَ مَا لَهُمْ لَنَا بِهَا كَالَّذِينَ لَا يُكْفِلُونَ ⑧

إِنَّ الَّذِينَ (مَنْ) أَوْ عَدُوِّ اللَّهِ لِيَصْلَبَ بِهِمْ ثُمَّ رَأَوْهُمْ

بِأَيْمَانِهِمْ تُجْرَى مِنْ تَحْتِهِمْ الْأَكْثَرُ فِي جَدَّتِ النَّجِيمِ ⑨

دَعَاؤُهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَحَمْدُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَلِغَيْرِ

دَعَاؤُهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑩

وَلَوْ يُعْجِلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتَعْجَلَهُمْ بِالْغَيْرِ لَقُضِيَ

إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ فَتَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَا فِي

طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ⑪

وَلَا أَمْسَ الْإِنْسَانَ الْفَرْدَانَا لِحَبْلِهِ أَوْ قَائِمًا
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ صُورَهُ مَرَّكَانَ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى شَيْءٍ
مِّنْهُ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ لِمَنِ لَمْ يَشْكُرْ مَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٥٠﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونُ مِن قَبْلِكَ لَمَّا ظَلَمُوا وَجْهَهُمْ
رُسُلَهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ مِن بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ
تَعْمَلُونَ ﴿٥٢﴾

وَلَقَدْ أَشْخَلَّ عَلَيْهِمُ إِذْ أَنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرُ يُحْشَرُونَ
إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَأَوْبَدُ آلِهَةً قُلْ مَا يَكُونُ لِي
أَنْ أَدْعِيَهُمْ إِلَى تِلْكَ الْأَلْهَةِ إِنِّي خَشِيتُ أَنِّي مِمَّنْ
يُلَاقَىٰ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٣﴾

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ شَيْئًا
لَّيْسَتْ بِكُمُ الْعَمْرَأَتِ مِن قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥٤﴾

و چون رنج برسد بآدمی دعا کند بیارگاه ما
خفته برپهلوی خود یانشسته یا ایستاده
پس آنگاه که برداشتیم از وی رنج وی را
برود گویا نخوانده بودمارا بدفع کردن
رنجی که رسیدش هم چنین آراسته کرده
شداز حد گذرندگان را آنچه می کردند
(۱۲) .

وهرآئینه هلاك کرده ایم قرن هارا پیش
از شما چون ستم کردند وآمدند بایشان
پیغامبران ایشان بانسانه های روشن وهرگز
آماده آن نبودند که ایمان آرند هم چنین
سزا می دهیم گروه گناه گاران را (۱۳) .

باز جانشین ساختیم شمارا در زمین پس
از ایشان تابیینیم چگونه کار می کنید (۱۴) .

و چون خوانده شود برایشان آیات واضح
ما گویند آنانکه امیدملاقات ما را ندارند
بیار قرآنی بجزاین یاتغییر ده اورا^(۱)
بگوروا نبود مرا که تبدیل کنم از
جانب خود پیروی نمی کنم مگر آنچه را
که وحی فرستاده شد بسوی من هرآئینه
من می ترسم اگر نافرمانی پروردگار
خودکنم ازعذاب روز بزرگ (۱۵) .

بگو اگر خدای خواست نمی خواندم
آن را بر شما و خبردار نمی کرد خدا
شمارا بان هرآئینه گذرانده ام در میان شما

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
إِنَّهُ لَا يَفْعَلُهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٥﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ
وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُحِبُّونَ
اللَّهَ بِمَا لَا يَفْعَلُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ
سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَنَّا إِلَهٌ يُّشِيرُونَ ﴿١٦﴾

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا
كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَفَنَقَىٰ بَيْنَهُمْ ذُرِّيَّتَهُمْ
فَيَذَلُّونَ ﴿١٧﴾

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِن رَّبِّهِ
فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَاتَّبِعُوا أَمْرًا مَّعَكُمْ
مِّنَ الْمُتَنَبِّئِينَ ﴿١٨﴾

وَلَإِذَا دَعَا النَّاسُ رَجَعَةً مِّنْ بَعْدِ عَذَابٍ مَّتَّسَمَهُمُ إِذْ أَنذَرْتَهُمْ
فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ بِأَمْرِهِ إِنَّهُ لَمُسَدِّدٌ لِّمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٩﴾

عمری پیش از این آباد نمی یابید (۱۶) .
پس کیست ستمگارت از کسی که بر بند
بر خدا دروغ را یا دروغ شمرد آیات وی
را هرآینه (سخن اینست که) رستگار
نمی شوند گناهگاران (۱۷) .

ومی پرستند بغیر از خدا چیزی که ضرر نه
دهد ایشان را و نه سود رساند بایشان
ومی گویند ایشان شفاعت کنندگان مایند
نزد خدا بگو آیا آگاه می کنید خدا را بآنچه
نمی داند در آسمان ها و زمین ، پاکی وی
راست و برتر است از آنکه شریک مقرر می
کنند (۱۸) .

وَبُودُوا مَرْدَمَانِ مَكْرِيكَ امْت^(۱) پس
اختلاف کردند^(۲) و اگر نمی بود کلمه ای
که سابق صادر شده است از پروردگار
تو فیصله کرده می شد میان ایشان در آنچه
اندران اختلاف دارند (۱۹) .

ومی گویند چرا فرو فرستاده نه شده
است بر این پیغامبر نشانه ای از پروردگار
وی بگو جزاین نیست که علم غیب
خدا را است پس انتظار کنید هرآینه من
باشما از منتظرانم (۲۰) .

و چون بچسانیم مردمان را رحمتی پس
از سختی که رسیده بود بایشان ناگهان
ایشان را بداندیشی باشد در نشان های

(۱) یعنی بر توحید و ملت ابراهیمی .

(۲) یعنی بسبب عمرو بن لُحی .

ما^(۱) بگو خدا زودترست در تدبیر کردن
هر آئینه فرستادگان ما می نویسند آنچه
بداندیشی می کنیدی^(۲) (۲۱) .

اوست آنکه روان می کند شمارا
در خشکی و در دریا تا وقتی که باشید
در کشتی ها و روان شوند کشتی ها
باسواران خود بیادخوش و شادمان شوند
ایشان بآن باموافق، نگاه برسد بآن
کشتی ها بادی تند و بیاید بایشان موج
از هر طرف و بدانند که از هر جهت گرفتار
گشتند دعا کنند ببارگاه خدا خالص کرده
برای اوعبادت را که اگر نجات دهی مارا
ازین بلا باشیم از شکر گزاران (۲۲) .

پس آنگاه که نجات داد ایشان را ناگهان
ایشان بیراهی می کنند در زمین ناحق، ای
مردمان جزاین نیست که بیراهی شماریان
برجان شماست یافتید بهره زندگانی دنیارا،
باز بسوی ما بازگشت شماست پس
با خبر سازم شمارا بآنچه می کردید (۲۳) .

جزاین نیست که مثال زندگانی دنیا مانند
آبی است که فرو د آور دیمش از آسمان پس
درهم آمیخت بسبب وی روئیدگی زمین
از آنچه می خوردند مردمان و چهار پایان
تا وقتی که بدست آورد زمین پیرایه خود را

هُوَ الَّذِي يَسِّرُ لَكَ الْيُسْرَى وَيَصْعَقُ لَكَ الْغَلِيظَ وَإِذَا كُنْتَ فِي الظَّلَامِ وَ
جَرَيْنَ بِكَ الْيَمُّ بِرَيْحٍ عَالِيَةٍ فَنَفَخْنَا فِي السَّحَابِ مَاءً فَاصْبَتْ
وَعَالِيَهُمُ النُّورُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا
اللَّهَ عَظِيمِينَ لَهُ الْيَوْمَ إِلَهِ الْيَوْمَ وَلَكِنْ أَجَعَلْنَا مِنْهُمْ فِئَةً يَلُكُونَ
مِنَ الشَّكِرِينَ ③

فَلَمَّا أَتَيْنَاهُمْ إِذِ اللَّهُمَّ يَبْقُونَ فِي الْأَرْضِ يَقُولُ الْكَافِرُ الْكَافِرِينَ
إِنَّمَا نَعْبُدُ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مِنَّا الْهَيْوَةَ الدُّنْيَا قَوْمَ الدِّينِ أَمْرِيكُمْ
فَتَنبِئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ④

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَتْرَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاغْتَمَلَ
بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ وَمِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا
أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ
قَادِرُونَ عَلَيْهَا إِنَّمَا أَمْرُنَا لَيْلٌ أَوْ نَهَارٌ فَجَعَلْنَاهَا

(۱) یعنی بکفران نعمت .

(۲) مترجم گوید بعد از آن خدای تعالی بیان میفرماید کیفیت مکر و کفران نعمت را
والله اعلم .

حَیِّدَا اِنَّ لَمْ تَعْنِ بِالْأَمْرِ كَذَلِكَ نَقُصِّلُ
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۱﴾

وَاللَّهُ يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُولَآئِكَ السَّامِعُونَ الْمُهْمِلُونَ
إِلَآ جَرِيرَاتُ الْمُغْفِرِينَ ﴿۱۱﴾

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا النِّسَىٰ وَزِيَادَةً وَلِكَرِهَتِ وَجْهَهُمْ فَتَرْكُوهُ
ذَلَّةٌ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۱۱﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِسَيِّئَةٍ لَّا تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ
مَّا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِن فَاحِشٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وَجُوهُهُمْ قِطْعًا
مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۱۱﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ
أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَرَأَيْنَاهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ
مَا كُنْتُمْ إِلَّا أَنْتُمْ بَدَّلْنَاكُمْ ﴿۱۱﴾

وآراسته شد وگمان کردند ساکنان آن
زمین که ایشان توانایند برانتفاع از آن
ناگهان بیامد بزمین فرمان مادرشب یا
درروز پس گردانیدیم آن را مثل زراعت
ازبیخ بریده گویا نبود دیروز، همچنین
بیان می کنیم نشانه ها را برای گروهی که
تأمل می کنند (۲۴).

و خدا می خواند بسوی سرای سلامتی
و هدایت می کند هر کرا خواهد بسوی راه
راست (۲۵).

آنان که نیکوکاری کردند برایشان بهشت
باشدو زیاده بر آن^(۱) و نه پوشد چهره های
ایشان را هیچ سیاهی و نه هیچ خواری
این جماعت اهل بهشت اندایشان
آنجا جادانند (۲۶).

و آنان را که بعمل آوردند کردار های بد،
جزای بدی مثل آنتست و بیوشد ایشان را
خواری، نباشد ایشان را از خدا هیچ پناه
دهنده، گویا پوشانیده شده است
صورت های ایشان به پاره هائی از شب
تاریک این جماعت اهل آتش اند ایشان
آنجا جادانند (۲۷).

و برسید از روزیکه برانگیزیم ایشانرا همه
یکجا بازگوئیم مشرکان را بایستید برجای
خود، شما و آنانکه شما ایشان را شریک
خدا ساخته اید پس جدائی اندازیم میان

ایشان و می‌گویند شریکان ایشان که
شما مارا نمی‌پرستیدید (۲۸) .

پس بس است خدا گواه میان ما و میان
شما هر آینه ما بودیم از پرستش شما
بی‌خبر (۲۹) .

آنجا دریابد هر شخصی آنچه پیش فرستاده
است، و گردانیده شوند بسوی خدامالک
حقیقی ایشان و گم شد از ایشان آنچه افترا
می‌بستند (۳۰) .

بگو که روزی می‌دهد شمارا از جانب
آسمان و زمین، کیست که مالک باشد
گوش و چشمها را^(۱) و کیست که بیرون
آرد زنده را از مرده و بیرون آرد مرده را
از زنده^(۲) و کیست که تدبیر کند کار را
خواهند گفت آن خدا است بگو آیا پس
حذر نمی‌کنید (۳۱) .

پس این ست خدا پروردگار شما بحق
پس چیست بعد راستی مگر گمراهی پس
چگونه برگردانیده می‌شوید (از عبادت
خدا) (۳۲) .

هم چنین ثابت شد قضای پروردگارتو بر
فاسقان که ایشان ایمان نیارند (۳۳) .

بگو آیهست از شریکان شما کسی که
آغاز کند آفرینش را باز دوباره
بازگرداندش بگو خدا نومی‌کند آفرینش

قُلْ يَا آلِهَةَ شَهِيدَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ
لَغَافِلِينَ ﴿۲۸﴾

هَذَا لَكَ تَبَوُّؤُ كُلِّ نَفْسٍ مَّا سَلَفَتْ أَرَأَيْتَ إِنْ لَمْ يَمُرَّهُ
الْحَقُّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿۲۹﴾

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَتَمَنَّ تَبْلِيكَ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأُمُورَ فَيَقُولُونَ اللَّهُ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۳۰﴾

قَدْ لَكُمْ اللَّهُ رَبٌّ كَرِيمٌ ﴿۳۱﴾ فَمَا ذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى
تُصَرِّفُونَ ﴿۳۲﴾

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۳۳﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلْ اللَّهُ
يَبْدَأُ الْخَلْقَ

(۱) یعنی خالق گوش و چشم باشد .

(۲) یعنی حیوان را از نطفه و نطفه را از حیوان .

ثُمَّ يَعْتَدِرُ فَاَنْتَ تُؤْتِيهِمْ ⑤

قُلْ هَلْ مِنْ شَرِكَاكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي
لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتْلِكَمُ أَفَمَنْ لَا يَهْدِي
إِلَّا أَنْ يَهْدِي مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ⑥

وَمَا يَكْتُمُ الْكُفْرَانُ إِلَّا الْفَنَاءَ لِلْأَوَّلِينَ مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا
إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِمْ يَأْمُرُونَ ⑦

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ
تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَارِيبَ فِيهِ
مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑧

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ
اسْتَفَعْتُمُوهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑨

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِبُّوا بِهِمْ وَلَمَّا بَأْنَاهُمْ تَأْوِيلَهُ
كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ⑩

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ

را باز دوباره بازگرداندش پس چگونه
برگردانیده می‌شوید (از عبادت خدا) (۳۴).
بگو آیا هست از شریکان شما کسی که راه
نماید بسوی دین حق؟ بگو خدا ست که
راه می‌نماید بسوی دین حق، پس کسی
که راه می‌نماید بسوی حق لائق تراست
بآنکه پیروی کرده شود یا کسیکه خود راه
نمی‌یابد مگر آنوقت که راه نموده شود
وی را پس چیست شمارا؟ چگونه حکم
می‌کنید (۳۵).

و پیروی نمی‌کنند بیشتر از ایشان مگر وهم
را هر آئینه وهم کفایت نمی‌کند از معرفت
حق چیزی را هر آئینه خدا داناست بآنچه
می‌کند (۳۶).

و نیست این قرآن افتراء بغیر حکم خدا
ولیکن هست باوردارنده آنچه پیش از وی
است و بیان شریعتی است که نوشته شد
بر مردمان هیچ شبهه نیست در آن از
پروردگار عالم هاست (۳۷).

آیامی گویند افترا بسته است آن را بگو پس
بیارید سوره ای مانند آن و بخوانید هر کرا
توانید بغیر از خدا اگر هستید راست گو
(۳۸).

بلکه دروغ شمرده اند چیزی را که
نمی‌دانند آنرا و هنوز نیامده است مصداق
وعدۀ وی هم چنین دروغ پند داشتند
آنانکه پیش از ایشان بودند پس بنگر
چگونه شد عاقبت ستمکاران (۳۹).

و از ایشان کسی هست که ایمان می‌آرد

يَا الْفَاسِقِينَ ﴿٤٠﴾

بآن وازایشان کسی هست که ایمان نمی‌آرد بآن و پروردگار تودانا تراست بمفسدان (۴۰) .

وَأَنْ كَذَّبُوا فَقُلْ أَلَمْ يَعْمَلُوا أَنْتُمْ بِرِجْفُونَ
مِمَّا عَمِلُوا وَأَنَا بَرٌّ وَمِنَّا عَمِلُونَ ﴿٤١﴾

و اگر به دروغ نسبت کنند ترا پس بگو مراست عمل من و شماراست عمل شما شما بی تعلقید از آنچه من می‌کنم و من بی تعلقم از آنچه شما می‌کنید (۴۱) .

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْمَعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا
لَيَسْمَعُونَ ﴿٤٢﴾

وازشان کسی هست که گوش فرامی‌دهد بسوی تو آیاتو می‌شنوایی کَران را اگرچه در نمی‌یافتند (۴۲) .

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُهْدِي الْعُمْيَ
لَوْ كَانُوا لَيَهْدُونَ ﴿٤٣﴾

وازشان کسی هست که می‌نگرد بسوی تو آیاتو راه می‌نمائی کوران را اگرچه نمی‌بینند (۴۳) .

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الشَّيَاقَ وَلَكِنَّ الْقَوْمَ أَنْفُسُهُمْ
يَهْدُونَ ﴿٤٤﴾

هرآئینه خداهیچ ستم نمی‌کند بر مردمان ولیکن مردمان بر خویشان ستم می‌کنند (۴۴) .

وَيَوْمَ يُخْرَجُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَسُوا إِلَّا سَعَاءَ مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ
بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

وروزیکه برانگیزد خدا ایشانرا گویا که درنگ نه کرده بودند مگر ساعتی از روز شناسا باشند بایک دیگر بتحقیق زیان کار شدند آنانکه دروغ پنداشتند ملاقات خدا را و نه بودند راه یافتگان (۴۵) .

وَأَمَّا نُرُوحُكَ بَعْضَ الَّذِينَ يُدْعُهُمْ أَوْ نَسُواكَ فَإِنَّا
مَرْجِعُهُمْ لَإِلَهِهِ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

و اگر بنمائیم ترا بعض آنچه وعده می‌کنیم بایشان یا بمیرانیم ترا (بهر حال) بسوی ما ست بازگشت ایشان باز خدا آگاه است بر آنچه می‌کنند (۴۶) .

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ فَهُيَ بَيْنَهُمْ

وهرامتی را پیغامبری هست پس چون

يَا قُتَيْبَةُ هَذَا لَكَ وَلَدُكَ ۝

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِغِيظِ اللَّهِ وَلَاقِعَ الْبَأْسِ إِنْ أَنتُمْ لَا تَهْتَدُونَ ۝
 أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً
 وَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ۝

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْعَذَابِ إِن كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝
 مِنْهُ الْمَوْجُودُونَ ۝

أَكْفُرُوا أَمَا وَرَقَعْنَا لَكُمْ إِلَهًا فَأَنْتُمْ تُكْفِرُونَ ۝
 بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۝

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُعْزَوْنَ
 إِلَيْهَا أَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ ۝

وَيَسْتَفْتُونَكَ إِنَّمَا هُوَ قَوْلٌ مِنْ رِبِّكَ إِتَّقِ اللَّهَ يَا أَنْتُمْ الْمُجْرِمُونَ ۝

آمد پیغامبر ایشان فیصله کرده شود میان
 ایشان بانصاف و برایشان ستم کرده نه
 شود (۴۷) .

ومی گویند کی باشد این وعده اگر
 هستید راست گو (۴۸) .

بگو مالک نیستم برای خود زانی و نه
 سودی مگر آنچه خدا خواسته است هر
 گروهی رامی عادی هست چون بیاید
 میعاد ایشان تاخیر نه کنند ساعتی و نه
 سبقت جویند (۴۹) .

بگو آیایده اید اگر بیاید به شما عذاب او
 شبانگاه یا بروز (بهر حال) چه چیزی را
 بشتاب می طلبند از آن عذاب این
 گناه کاران (۵۰) .

باز وقتی که متحقق شود آیا ایمان آرید
 بآن آنگاه گفته شود آیا اکنون ایمان آوردید
 و پیش ازین بشتاب می طلبیدید آن را (۵۱)
 (۵۱) .

باز گفته شود ستمگاران را به چشید
 عذاب جاویدان را جزا داده نمی شوید
 مگر بسبب آنچه شما می کردید (۵۲) .

ومی پرسند ترا آیا درست است این وعده
 بگواری قسم به پروردگار من هر آینه آن
 درست است و شما عاجز کننده نیستید
 (۵۳) .

(۱) یعنی رسل و اتباع ایشان نجات یابند و کافران هلاک شوند .

(۲) یعنی باستهز او تکذیب .

و اگر باشد هرنفس ستم کننده را آنچه در زمین است البته فدیهِ خود دهد آن را و در ضمیر خود دارند پشیمانی چون ببینند عذاب را و فیصله کرده شود میان ایشان بعدل و برایشان ستم کرده نشود (۵۴).

آگاه باش هر آئینه خدای راست آنچه در آسمان ها و زمین است، آگاه باش هر آئینه وعده خدا راست است ولیکن بیشترین ایشان نمی دانند (۵۵).

اوزنده می کند و می میراند و بسوی وی بازگردانیده شوید (۵۶).

ای مردمان آمده است به شما پندی از پروردگار شما و شفای آن مرضی که در سینه ها ست و راه نمودنی و بخشایشی مسلمانان را (۵۷).

بگو به فضل خدا و برحمت او باین چیزها باید که شادمان شوند، آن بهتر است از آنچه جمع می کنند (۵۸).

بگو آید دید چیزی را که فروداورده است خدا برای شما از جنس روزی پس ساختید بعض آن را حرام و بعض آن را حلال بگو آید خدا اجازه داده است شما را یا بر خدا دروغ می بندید (۵۹).

و چیست گمان آنانکه افترا می بندند بر خدا دروغ را به روز قیامت^(۱) هر آئینه خدا صاحب فضل است بر مردمان ولیکن

وَلَوْلَا اِنْجِلْ نَفْسٌ ظَلَمَتْ مَا فِى الرَّحْمٰنِ لَافْتَنَتْ بِهِ وَاَسْمٰوُا النَّجٰثَةَ لَمَّا رَاوُا الْعَذَابَ وَفِىْهِ يَنْهٰهُمْ بِاَلْسِنٰتٍ وَّهُمْ لَا يَحْطَمُوْنَ ﴿۵۴﴾

اَلَا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ الْاَرٰنَ وَعَدَ اللّٰهُ حَقًّا وَّلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۵۵﴾

هُوَ يَخْفٰى وَيُخِىْتُ وَاَلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۵۶﴾

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَبِقَآءِهَا فِى الصَّدُوْرِ وَهٰذِىْ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۵۷﴾

قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهِ قَدْ اِنَّا اِنَّا قُلْ فَاِذَا لَكُمْ اَمْرٌ فَاسْتَشٰرُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿۵۸﴾

قُلْ اَرَأَيْتُمْ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِنْ رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلٰلًا قُلْ اَللّٰهُ اَوْنَ لَكُمْ اَمْرًا عَلَى اللّٰهِ تَعٰلٰوْنَ ﴿۵۹﴾

وَمَا ظَنُّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكُذِبَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۶۰﴾

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتَذَكَّرُ مِنْهُ مِنْ قَوْلٍ وَلَا تَعْمَلُونَ
 مِنْ عَمَلٍ إِلَّا نُنَاكِسُهُمْ هُوَ الَّذِي يُفَصِّلُ الْوَحْيَ لَكُمْ هُوَ الَّذِي يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ
 عَنِ رِزْقٍ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ
 وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ⑤

إِلَّا أَنْ أُولَئِكَ لَمْ يَخَافُوا اللَّهَ لَأَخَوْتِهِمْ عَلَيْهِمْ فَلَهُمْ عَذَابٌ عَزِيزٌ ⑥

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ⑦
 لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَبِيبَةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا يَتَذَكَّرُ
 إِلَّا كَذِبٌ اللَّهُ ذَلِكَ هُوَ الْقَوْرُ الْعَظِيمُ ⑧

وَلَا يَخْرُجُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
 هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑨

إِلَّا أَنْ يُلَاحِظَ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَنْتَظِرُ
 الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ
 يَخْلُقُونَ إِلَّا الْفَنَ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ⑩

بیشتر ایشان سپاسگذاری نمی کنند (۶۰).
 ونمی باشی در هیچ شغلی ونمی خوانی
 هیچ آبتی را از طرف خدا آمده ونمی
 کنی در هیچ کاری مگر هستیم بر شما مطلع
 چون درمی آید در آن کار و پوشیده نمی
 شود از پروردگار تو هم وزن ذره ای
 در زمین ونه در آسمان ونیست خرد تر
 از آن ونه بزرگ تر مگر نوشته شده است
 در کتاب روشن (۶۱).

آگاه باش هر آینه دوستان خدا هیچ
 ترسی نیست برایشان ونه ایشان
 اندوهگین شوند (۶۲).

آنانکه ایمان آوردند ومی ترسیدند (۶۳).
 ایشان راست بشارت در زندگانی دنیا^(۱)
 و در آخرت، نیست هیچ تبدیل مرسخان
 خدا را این بشارت همانست پیروزی
 بزرگ (۶۴).

و غمگین نه کند ترا سخن ایشان هر آینه
 غلبه خدا را است همه يك جا اوست
 شنوای دانا (۶۵).

آگاه باش هر آینه خدا را است هر که
 در آسمان هاست و هر که در زمین است
 و پیروی نمی کنند آنانکه پرستش می کنند
 بغیر از خدا شریکان را بحقیقت پیروی
 نمی کنند مگر وهم را ونیستند مگر دروغ
 گو (۶۶).

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْجُورًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٥٠﴾

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنَّ عِنْدَ لَكُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا أَنْتُمْ قٰوْلُوْنَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٥٢﴾
مَتَاعًا فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ لِنَدِّيَهُمْ
الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٥٣﴾

وَأَنزِلْ عَلَيْهِمْ نَبَأًا تَوْبَةً أَوْ قَالَ لِقَاءَهُ يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ كَانَ كَرِيمًا
مَّقَابِلًا وَيَذَكِّرُ بِالْآيَاتِ اللَّهُ فَعَلِ اللَّهُ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا
أَمْرَكُمْ وَصَرُّوا كَمَا تُمْرُونَ أَمْ يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غِنًى ثُمَّ فَضُّوا إِلَيَّ
لَا تُنْظَرُونَ ﴿٥٤﴾

فَإِنْ يَوَدُّكُمْ فَمَا سَأَلْتُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ إِلَّا عَلَىٰ عِلَّةٍ
وَأُفِّرْتُ بَيْنَ الْكُفْرِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

اوست آنکه ساخت برای شما شب را تا آرام گیرید در آن و ساخت روز را روشن هراتینه درین نشانه هاست گروهی را که می شنوند (۶۷) .

گفتند کافران فرزند گرفته است خدا، پاکی اوراست اوست بی نیاز، اوراست آنچه درآسمان هاست و آنچه درزمین است نیست نزد شما هیچ حجتی برین آیا می گوئید برخدا آنچه نمی دانید (۶۸) .

بگوهراتینه آنانکه برمی بندند برخدا دروغ را رستگار نمی شوند (۶۹) .

ایشان را باشد بهره مندی دردنیای بازبوسی ماست بازگشت ایشان پس بچشایم ایشان را عذاب سخت بسبب آنکه کفرمی ورزیدند (۷۰) .

وبخوان برایشان خبرنوح را چون گفت به قوم خود ای قوم من اگر دشوار شده باشد بر شما قیام من وپند دادن من بآیت های خدا پس برخدا توکل کردم پس عزیمت درست کنید درکار خود همراه شریکان خویش پس نه باشد کار شما پوشیده بر شما بازحمله برید بسوی من ومهلت مدهید مرا (۷۱) .

پس اگر اعراض کردید^(۱) پس نخواسته بودم از شما هیچ مزدی نیست مزد من مگر برخدا وفرموده شد مرا که باشم

از مسلمانان (۷۲) .

پس دروغ پنداشتندش پس نجات دادیم
 اورا و آنان را که باوی بودند در کشتی
 و گردانیدیم ایشان را جانشین و غرق
 کردیم کسانی را که دروغ پنداشتند آیات
 مارا پس بنگر چگونه شد آخر کار بیم
 کرده شدگان (۷۳) .

باز فرستادیم بعد نوح پیغامبران را بسوی
 قوم ایشان پس آوردند پیش ایشان نشانه
 های روشن را پس هرگز مستعد آن نه
 بودند که ایمان آرند بآنچه دروغ پنداشته
 بودند آن را پیش ازین هم چنین
 مژمری نهیم بردل های از حد گذرندگان
 (۷۴) .

باز فرستادیم بعد از ایشان موسی و هارون
 را بسوی فرعون و قوم وی بان نشانه های
 خویش پس تکبر کردند و بودند قومی
 گناهکار (۷۵) .

پس چون آمد بایشان سخن درست از نزد
 ما گفتند هر آینه این سحر ظاهر است (۷۶) .

گفت موسی آیا چنین می گوئید سخن
 درست را چون بیامد به شما یا سحر است
 این، و رستگار نمی شوند ساحران (۷۷) .

گفتند آیا آمده ای پیش ما تا باز داری مارا
 از دینی که یافتیم بر آن پدران خود را
 و تاباشد شمارا ریاست در زمین و نیستیم
 ما شمارا باوردارنده (۷۸) .

و گفت فرعون بیارید پیش من هر ساحر
 بسیار دانارا (۷۹) .

فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلِيفَ
 وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
 الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
 فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ
 قُلُوبَ الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٣﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٧٤﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَشِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧٥﴾

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَتَوَسَّعُونَ فِيهِمْ
 الشُّجُورُ ﴿٧٦﴾

قَالُوا أَجْمَعُونَ لِنَفْسِنَا عَمَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا وَنَكُونُ لَكُمُ
 الْكَافِرِينَ أَلَمْ يَأْتِ الْكُرْشُ وَبِأَعْيُنِنَا لَمَّا بَدَأُوا يُؤْمِنُونَ ﴿٧٧﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتَأْتُونِي بِالْحَقِّ سِحْرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٨﴾

پس وقتی که آمدند ساحران گفت ایشان را موسیٰ بافکنید آنچه شما افکنند گانید (۸۰).

پس چون افگندند گفت موسیٰ آنچه آورده اید سحراست هرآینه خدا باطل خواهد ساخت آن را هرآینه خدا راست نمی آرد کارمفسدان را (۸۱).

وثابت خواهد کرد خدا سخن درست را به فرمان خود اگرچه ناخوش دارند گناهگاران (۸۲).

پس ایمان نیاوردند به موسیٰ مگر جماعتی از قوم وی با وجود خوف از فرعون و اشراف ایشان که عقوبت کند ایشان را و هرآینه فرعون سرکشی بود در آن سرزمین و هرآینه وی از حد گذرندگان بود (۸۳).

و گفت موسیٰ ای قوم من اگر ایمان آورده اید بخدا پس بروی توکل کنید اگر مسلمان هستید (۸۴).

پس گفتند برخدا توکل کردیم، ای پروردگار ما مکن مارا لگدکوب قوم ستمگاران (۸۵).

و نجات ده مارا برحمت خود از گروه کافران (۸۶).

و وحی فرستادیم بسوی موسیٰ و برادر وی که بگیرد برای قوم خود در شهر مصر خانه ها و قرار دهد خانه های خود را جای نماز^(۱) و برپا دارید نماز را و بشارت

فَلْيَأْتِ السَّحَرَاءَ لَهْمٌ فَوَيْلٌ لِلْقَوْمِ أَنْهُمْ مُقْتُلُونَ ۝

فَلْيَأْتِ الْعَوَالَءَ مَوْسَىٰ مَا يَشْتَرِيهِ السِّحْرَانِ اللَّهُ سَيَبْطِلُ
إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

وَيُحْيِ اللَّهُ الْحَيَّ بِحَيَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝

فَمَا آمَنَ لِمُوسَىٰ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهِ عَلَىٰ خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِكَةٍ أَنْ يُنْفِثَهُمْ فَنَزَلَ فِرْعَوْنُ لَعَالِي فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ
لِئِيمٍ الْمُسْرِفِينَ ۝

وَقَالَ مُوسَىٰ يَتُوبَ إِنْ كُنْتُمْ مِنْكُمْ إِلَّا جُحُودٌ يَا اللَّهُ فَعَلَيْكُمْ تَوَكَّلُوا إِنْ
كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ۝

فَقَالُوا عَلَی اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ۝

وَعَجَّتا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۝

وَإِذْ حَسِبْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَآخِيهِ أَنْ تَبْهَوَا يَوْمَكُمْ
يَهْضَمُ بَيْوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَلَبِثَ الْمُؤْمِنُونَ ۝

ده مومن را (۸۷) .

و گفت موسی ای پروردگار ما هر آینه توداده ای فرعون و قبیله اورازینت و مال های بسیار درزندگانی دنیا ای پروردگار ما تا گمراه کنند عالم را از راه تو ای پروردگار ما مسخ کن مالهای ایشان را مھر زن بر دلهای ایشان که ایمان نیارند تابینند عذاب درد دهنده (۸۸) .

گفت خدا هر آینه قبول کرده شد دعای شما پس ثابت باشید و پیروی مکنید راه جاهلان را (۸۹) .

و گذرانیدیم اولاد یعقوب را از دریا پس در پی ایشان شدند فرعون و لشکرا و از راه ستم و تعدی تا وقتی که رسیدش مشقت غرق گفت باورداشتهم که نیست هیچ معبود برحق مگر آنکه ایمان آورده است به وی بنی اسرائیل و من از مسلمانانم (۹۰) .

گفته شد آیا اکنون ایمان می آری و بتحقیق نافرمانی کرده بودی پیش از این و بودی از مفسدان (۹۱) .

پس امروز نجات دهیم بدت را (۱) (به همان جسد تو یعنی بغیر تغییر) تاباشی نشانه آنان را که پس از تو آیند و هر آینه بسیاری از مردمان از نشانه های ما بی خبراند (۹۲) .

هر آینه جادادیم بنی اسرائیل را بمقام

وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَتْ زِينَةً
وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا
اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى
يُرَوُّوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝

قَالَ قَدْ أُجِيبْتُ وَهُوَ كَمَا فَاسْتَوَيْتُمَا وَلَا تَكْفِرُنَّ سَبِيلَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَجَوَزْنَا بِدَنِيَّاسَ إِلَى الْبُحْرِ فَاتَّبَعْنَاهُ وَفِرْعَوْنَ وَجُنُودَهُ يَبْغِي
وَعَدُوا حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَآتَامَنَ الْمُسْلِمِينَ ۝

الْحَقُّ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَلَنْتَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغُلُونَ ۝

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِيقَاتِ دُرُوزِهِمْ مِّنْ

الْكَافِرِينَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

إِن كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْأَلِ الَّذِينَ يَخْرُجُونَ
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا آيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُونَ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٩٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾

وَلَوْ جَاءَهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

فَقُلْ لَكَانَتْ قُرْبَىٰ أَمَتٌ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ الْقَوْمِ يُونُسَ
لَمَّا امْتَنَّاعُوا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَنَجَّيْنَاهُمْ إِلَىٰ جَنَّتٍ ﴿٩٨﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّ جَمْعٍ مِمَّا أَقَامْتَ تَكْوِينَهُ
الْإِنْسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا آمُونِينَ ﴿٩٩﴾

نیک و روزی دادیم ایشان را از پاکیزه ها
پس اختلاف نکردند تا آنکه آمد بایشان
دانش (یعنی قرآن) هر آینه پروردگار تو
حکم کند میان ایشان روز قیامت در آنچه
اختلاف می کردند (۹۳).

پس اگر در شکی از آنچه فرو فرستادیم
بسوی تو پس پرس آنان را که می خوانند
کتاب را پیش از تو^(۱) هر آینه آمده است
پیش تو و وحی درست از پروردگار تو پس
هرگز مشو از شک آندگان (۹۴).

و هرگز مباش از آنانکه دروغ پنداشتند
آیاتِ خدا را، آنگاه شوی از زیان کاران
(۹۵).

هر آینه آنانکه ثابت شد برایشان حکم
پروردگار تو ایمان نیارند (۹۶).

اگرچه بیاید بایشان هر نشانه تا آنکه ببینند
عذاب در دهنده را (۹۷).

پس چرا نبود دهی که ایمان آرد^(۲)
پس سود دهدش ایمان وی مگر قوم یونس
چون ایمان آوردند برداشتیم از ایشان
عقوبت رسوائی در زندگانی دنیا و
بهره مند ساختیم ایشان را تا ممتدی (۹۸).

و اگر می خواست پروردگار تو ایمان
می آوردند آنانکه در زمین اند همه ایشان
یک جا آیاتو اجبار توانی کرد مردمان را

(۱) یعنی تظاهر شود که برانبیای سابق نیز وحی نازل میشد والله اعلم.

(۲) یعنی نزدیک نزول عذاب.

تامسلمان شوند (۹۹) .

وروا بکود هیچ شخصی را که ایمان
آرد مگر بخواست خدا و می اندازد پلیدی
را بر آنانکه در نمی یابند (۱۰۰) .

بگو ببینید چه چیزاست در آسمان ها
وزمین وفاتده نمی دهند نشانه ها و
ترسانند گان گروهی را که باور نمی کنند
(۱۰۱) .

پس انتظار نمی کشند مگر مانند مصیبت
های آنانکه گذشتند پیش از ایشان بگو
انتظار بکشید هر آینه من نیز باشما
از منتظرانم (۱۰۲) .

باز نجات دهیم پیغامبران خود را و آنان را
که ایمان آوردند همچنین لازم است
بر ما که نجات دهیم مومنان را (۱۰۳) .

بگوای مردمان اگر هستید در شبهه از دین
من پس نمی پرستم آنان را که شما
می پرستید غیر از خدا ولیکن عبادت
می کنم آن خدا را که قبض ارواح شما
می کند و فرموده شد مرا که باشم
از مسلمانان (۱۰۴) .

و فرموده شد آنکه راست کن روی خود
را برای دین حنیف و هرگز مباحث
از مشرکان (۱۰۵) .

و مخوان بجز خدا چیزی را که سود ندهد
ترا و زیان نه رساند به تو پس اگر چنین
کنی باشی آنگاه از ستمگاران (۱۰۶) .

و اگر برساند خدا بتورنجی پس نیست
بردارنده آن را مگر او و اگر خواهد

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَجَعَلَ الْيَتِيمَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٩﴾

قُلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَلْوَاسِ وَالْخُسُوفِ وَالْجُذَامِ وَمِنَ الْوَقْوَاقِ
وَالْتَّنَادِ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

فَهُمْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ آيَاتِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلِ
فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٠١﴾

ثُمَّ دَخَلْنَا رَمْلًا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ ۖ حَتَّىٰ أَتَيْنَاهُمُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾

قُلِ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي نَسِيتُ فِي شَيْءٍ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ
الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي
يَتَوَكَّلُكُمْ وَأُفِيضُ إِلَيْكُمْ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

وَأَنْ أَوْمِعَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٤﴾

وَلَا تَتَّبِعْ مَنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَاقَتْكَ وَلَا تَبْعَكَ وَلَا يُغْنِيكَ عَنْ
فَعَلَتِ وَأَنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٥﴾

وَأَنْ يَسْأَلَكَ اللَّهُ يَوْمَ فَلَا تَشْفَعُ لَهُ إِلَّا الْهُدَىٰ وَالْكَرَامَ
يَعْبُدُ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ

الْعَفْوُ الرَّحِيمُ ④

در حق تونعمتی پس نیست هیچ دفع
کننده فضل او را میرساندش بهره
خواهد ازبندگان خود واوست آمرزنده
مهربان (۱۰۷) .

بگوای مردمان بتحقیق آمده است به
شماوخی راست از پروردگار شماپس
هرکه راه یافت جزاین نیست که راه یابد
برای خود وهرکه گمراه شد جزاین
نیست که گمراه می شود بزبان خود
ونیستم من بر شما نگهبان (۱۰۸) .

و(یامحمد) پیروی کن چیزی را که وحی
فرستادیم بتووشکیانی کن تاآنکه فیصله
کند خدا واو بهترین فیصله کنندگان
است (۱۰۹) .

سوره هود مکی است وآن يك ص دو بیست
وسه آیت وده رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
الر .

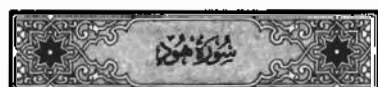
این کتابیست که استوارکرده شد آیات او
بازواضح کرده شده آمده از نزد خدای
درست کارباخبر (۱) .

(بآن مضمون که پیغامبرگوید) عبادت نکنید
مگر خدا را هرآئینه من شمارا ازجانب
اوبیم کننده وشارت دهنده ام (۲) .

وآنکه آمرزش طلب کنید از پروردگار
خود بازرجوع کنید بسوی وی تابهره مند
سازد شمارا به بهره نیک تامیعاد معلوم
وتا بدهد هر صاحب بزرگی را جزای

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ
افْتَدَىٰ بِأَنْفِهِمْ بِغَنَةٍ ۖ مَنْ قَلَّ فَاَتِمَّا يُغْنِ
عَلَيْهَا وَمَا آتَا عَلَيْكُمْ مِنْ كَثِيرٍ ⑤

وَأَنبِئْهُمْ بِمَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ ۖ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ
الْحَاكِمِينَ ⑥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ⑦
الر

كَيْتَبُ الْحِكْمَةِ إِنَّهُ لَمُفَصَّلَاتٌ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ⑧

أَلَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ ۚ إِنَّنِي لَكُم مِّنْ نَّبِيِّينَ ⑨

وَأَن اسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ ۚ سَوْفَ يُؤْتِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ حَسَنًا ۖ إِنَّ
أَجَلَ شَسْعَىٰ ۚ وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ ۚ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَثِيرٍ ⑩

بزرگی او و اگر روگردان شوید پس
هرآئینه من می ترسم بر شما از عذاب روز
بزرگ (۳) .

بسوی خداست بازگشت شما و او
بر هر چیز تواناست (۴) .

آگاه باش این کافران می پیچند سینه
های خود را^(۱) می خواهند که پنهان
شوند از خدا آگاه باش چون بر سر
می کنند جامه های خود را میداند آنچه
پنهان می دارند و آنچه آشکار می کنند
هرآئینه اوداناست بسریکه در سینه
هاست^(۲) (۵) .

و نیست هیچ جنبنده در زمین مگر بر خداست
روزی او و می داند جای ماندن او را
و جای نگاهداشتن او را هر يك در کتاب
روشن است^(۳) (۶) .

و اوست آنکه آفرید آسمان ها و زمین را
درشش روز و بود عرش او بر آب
(آخر کار آفریدن شما آنکه) تابیا زمايد
شمارا که کدام يك از شما نیکوتر است

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑤

إِلَّا إِلَهُهُمْ يُنْشِئُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ الْكَلِمَ الَّتِي يَنْتَقِلُونَ
بِهَا أَنْ يَكُونَ لَكُمْ آيَاتٌ وَمَا يَعْلَمُونَ أَنَّكُمْ عَلَيْهِمْ يَوْمَ
الْفُتُورِ ⑥

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رُزُقُهَا
وَيَعْلَمُ مَسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ⑦

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ
عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتُمْ
إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ

(۱) یعنی اعراض می کنند .

(۲) مترجم گوید میتوان گفت پیچیدن سینه عبارت از آنست که فکر های ناصواب کند
و شبهات واهی دل خود را اطمینان دهد و عقائد حق را فراموش سازد زیرا که
صدرا اینجا بمعنی علوم صدر آمده است .

(۳) یعنی در لوح محفوظ نوشته شده مترجم گوید مستودع جائی است که بغیر اختیار
او آنجا نگاهداشته بودند مانند صُلب و رِجَم و مستقر جائیست که باختیار خود
می ماند مثل خانه .

هَذَا الْأَكْبَرُ يُرْسِلُ ⑤

از جهت عمل و اگر گوئی که هر آینه شمابرانگیخته شوی بعد از موت البته گویند کافران نیست این سخن مگر جادوئی ظاهر (۷).

و اگر باز داریم از ایشان عقوبت را تا مدتی شمرده شده البته گویند چه چیز باز می دارد آنرا آگاه باش روزیکه بیاید بایشان نه باشد باز داشته شده از ایشان و فرا گیرد ایشان را آنچه استهزای کردند بآن (۸).

و اگر بچشانیم آدمی را نعمتی از نزد خود باز بگیریم آن را از وی هر آینه وی ناامید و ناسپاس است (۹).

و اگر بچشانیم آدمی را رفاهیتی بعد سختی که رسیده باشد به وی البته گوید برفتند سختی ها از من هر آینه وی شادمان خود ستاینده است (۱۰).

مگر آنانکه شکیانی نمودند و کارهای شائسته کردند آن جماعت ایشان راست آمرزش و مزد بزرگ (۱۱).

پس شاید توترک کنی بعض آنچه وحی فرستاده می شود بسوی تو و تنگ می شود بآن سینه تو^(۱۱) از جهت آنکه می گویند چرا فرو آورده نه شد بروی گنجی یا چرا نیامد همراه او فرشته جزاین نیست که تو بیم کننده ای و خدا بر هر چیز نگهبان است (۱۲).

وَلَيْنَ أَخْرَجْنَاهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أَتَقْتُمْ مَعَهُدَهُ لَيَقُولُنَّ مَا عَصِينَا أَلَيَوْمَ يُأْتِيهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ مَصْرُوعًا لَهُمْ وَهَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ⑥

وَلَيْنَ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ رَدَدْنَاهَا إِنَّهُ لَيَفُورٌ مُّعْوَرٌ ①

وَلَيْنَ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَشَتْهُ لَيَقُولُنَّ ذَهَبَ النَّبِيَّاتُ عِتًى لَّآئِهِ لَفِ رَحْمَةٍ مُّغْوَرٌ ②

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ③

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كُتُبٌ وَجَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ④

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأَنذَرْتُكُمْ سُورَةَ الْمَثُورِ مَقْرُونَةً
ادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۵۱﴾

قَالُوا يَتَّبِعُهُ الْكُفْرُ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُغْنِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ إِلَهُ الْإِلَهِ
إِلَّا هُوَ هَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿۵۲﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِرْ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ
فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَازِبُونَ ﴿۵۳﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُغْنِ عَنْهُمْ الْآخِرَةُ إِلَّا الْآخِرَةُ وَحِطَ مَا
صَبَرُوا فِيهَا وَابِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۵۴﴾

أَفَمَنْ كَانَ عَلَى يَتِيمَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَتِلْكَ شَهِدَتْ مِنْهُ وَمِنْ
قَبْلِكَ يُبْسِئُ مَسِيٍّ إِمَامًا أَقْرَبُ إِلَيْكَ تُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ

آیامی گویند افترا بسته است (قرآن را) بگو پس بیارید ده سوره را مانند این بر یافته و بخوانید هر کرا توانید بجز خدا اگر راست گوهستید^(۱) (۱۳) .

پس اگر قبول نکنند آن کافران سخن شما را بدانید که قرآن نازل کرده شده است بعلم خدا و بدانید که هیچ معبود برحق نیست مگر وی پس آیاشما مسلمان هستید^(۲) (۱۴) .

هر که خواسته باشد زندگانی دنیا و تجمل آن بتمام رسانیم بسوی این جماعت جزای اعمال ایشانرا درینجا و ایشان درینجا نقصان داده نه شوند^(۳) (۱۵) .

این جماعت آنانند که نیست ایشان را در آخرت مگر آتش و باطل شد در آخرت آنچه کرده بودند و نابودست آنچه به عمل می آوردند (۱۶) .

آیا کسی که باشد بر حجتی از جانب پروردگار خود^(۴) و دنبال وی می آید گواهی از جانب پروردگار او^(۵) و پیش

(۱) مترجم گوید نخست بدۀ سوره تحدی واقع شد و چون از آن عاجز شدند بیک سوره تحدی فرمود .

(۲) یعنی بر اسلام ثابت باشید .

(۳) یعنی ثواب صدقه و صلۀ رحم که از کفار بوجود می آید در دنیا داده میشوند بتوسیع رزق و صحت بدن .

(۴) یعنی دلیل عقلی .

(۵) یعنی قرآن .

يَعْلَمُ بِهِمُ مِنَ الْحَرْابِ قَالَتْ اَمْ مَوْعِدُهُمْ فَلَا تَكُنْ فِي مِرَّةٍ
مِّنْهُ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥﴾

از قرآن گواه وی بود کتاب موسیٰ پیشوایی
و بخشایشی مثل دیگران باشد این
جماعت ایمان می آرند بقرآن و هر که
کافر شد بآن از گروه ها پس آتش وعده گاه
ویست پس مباش در شبهه از نزول قرآن
هر آئینه وی درست است، آمده
از پروردگار تو ولیکن بیشتر مردمان ایمان
نمی آرند (۱۷).

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا اَوْ لِهَيْبَتِكَ يَخِرُّونَ
عَلَىٰ رِجْلِهِمْ وَيَقُولُ الشُّعَاذُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَّبُوا عَلٰى
رَبِّهِمْ اَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٦﴾

و کیست ستمگاتر از کسی که بریست
بر خدا دروغی را این جماعت آورده
شوند پیش پروردگار خویش و گویند
گواهان^(۱) ایشانند آنانکه دروغ بستند
بر پروردگار خویش آگاه باش لعنت
خداست بر ستمگاران (۱۸).

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَعُودُونَ عِوَابًا وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ كَاذِبُونَ ﴿٧﴾

آنانکه بازمی دارند مردمان را از راه
خدا و می خواهند برای آن راه کجی را
و ایشان بآخرت کافرانند (۱۹).

اُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ
مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ اَوْلِيَاءَ يَضَعُ لَهُمُ الْعَذَابَ مَا كَانُوا
يَسْتَعْجِلُونَ السَّعَةَ وَمَا كَانُوا يَنْجُرُونَ ﴿٨﴾

این جماعت نه باشند عاجز کننده
در زمین و نه باشد ایشان را بعجز خدا از
دوستان، دوچند کرده شود ایشان را
عذاب نمی توانستند شنیدن (یعنی بسبب
شدت ناخوشی) و نمی دیدند^(۲) (۲۰).

اُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٩﴾

این جماعت آنانند که زیان کردند در حق
خویش و گم شد از ایشان آنچه برمی
بافتند (۲۱).

(۱) یعنی کراما کاتبین .

(۲) مترجم گوید و میتوان گفت که همزه استفهام انکاری محذوف است یعنی آیا
نمی توانستند شنیدن و آبانمی دیدند .

لَا جَبْرَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿۲۲﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَخَبَّرُوا إِلَى رَبِّهِمْ
لَوْلَاكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۲۳﴾

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْنَى وَالْجَمْرِ وَالْحَصِيرِ وَالسَّبْعُ مَثَلٌ
يَسْتَوِينَ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿۲۴﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ إِلَى أَنْ يَخُذَ عَلَيْهِمْ عَذَابَ يَوْمِهِ ﴿۲۵﴾

أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِهِ
أَلَيْسَ ﴿۲۶﴾

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرْكُ الْإِسْرَاءِ
يُثَلِّثُنَا وَمَا تَرْكُ الْبَعَثِ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا
بِأَدْوَى الرَّأْيِ وَمَا نَرَى لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ
كَذِبِينَ ﴿۲۷﴾

قَالَ يَوْمَ أَرْسَلْتُمْ أَنْ مَنَّتُمْ عَلَى يَدَيْهِمْ وَأَنْتُمْ
رَحِمَةٌ مِنْ عِنْدِ رَبِّكُمْ فَتَبَيَّنَتْ عَلَيْكُمْ أَنْتُمْ مَكْمُومًا
وَأَنْتُمْ لَهَا كَرِهُونَ ﴿۲۸﴾

بیشک این جماعت در آخرت ایشانند
زیانکارتر (۲۲) .

هرآئینه آنانکه ایمان آوردند و عمل های
شائسته کردند و فروتنی کردند توجه کنان
بسوی پروردگار خویش ایشان اهل
بهشت اند ایشان آنجا جاویدانند
(۲۳) .

مثال این دو فریق مانند کور و کر و بینا
و شنواست آیا هر دو برابرند در صفت
آیا پند نمی گیرید (۲۴) .

وهرآئینه فرستادیم نوح را بسوی قوم
او گفت هرآئینه من برای شما بیم دهنده
آشکارم (۲۵) .

(باین مضمون) که میپرستید مگر خدا را
هرآئینه من می ترسم بر شما از عذاب
روز درد دهنده (۲۶) .

پس گفتند جماعتی که کافر بودند از قوم
اونمی بینیم ترا مگر آدمی مانند خویش
ونه می بینیم که پیروی تو کرده باشند
(بتأمل سرسری) مگر آنانکه ایشان ارادل
مایند ونمی بینیم برای شما هیچ بزرگی
بر خود بلکه می پنداریم شمارا دروغگو
(۲۷) .

گفت ای قوم من خبر دهید مرا بدانکه اگر
باشم برحجتی از پروردگار خود وداده
باشد بمن بخشاشی از نزد خود پس
پوشسانیده شد حقیقت آن

بر شما آیا اجبار کنیم شمارا بر آن
و شما ناخواهان آن باشید؟ (۲۸).

وای قوم من طلب نمی کنم از شما بر این
پیغام رسانیدن مالی را، نیست مزد من
مگر بر خدا و نیستم طردکننده
مسلمانان (یعنی از صحبت خود) هر آینه
ایشان ملاقات کنندگانند با پروردگار
خویش ولیکن من می بینم شمارا قومی
که جهالت می کنید (۲۹).

وای قوم من که نصرت دهد مرا از عقوبت
خدا اگر برانم ایشان را آیابندمی گیرید
(۳۰).

و نمی گویم به شما که نزد من است
خزینه های خدا و نه آنکه میدانم غیب را
و نمی گویم که من فرشته ام و نمی گویم
آنان را که بخواری می نگردیدیشان
چشمهای شما که نخواهد داد خدا بدیشان
هیچ نعمتی خدادانا تراست بآنچه
در ضمیر های ایشان است هر آینه من
آنگاه ازستم گاران باشم (۳۱).

گفتند ای نوح مکابره کردی باما پس
بسیار کردی مکابره ما را پس بیار آنچه
وعده می کنی اگر هستی از راست گویان
(۳۲).

گفت جزاین نیست که بیارد آن را به
شما خدا اگر خواهد و شما عاجز کننده
نیستید (۳۳).

و سود نمی دهد شمارا نصیحت من اگر
خواهم که نصیحت کنم شمارا اگر خدا

وَيَقُولُ لَا تَحْمِلُوهُ عَلَيْهِمْ مَا لَآ أَنْ أُجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَمَّا
يَطْرُقُ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُنْكَرُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَإِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ
عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَجْمَعِينَ ۝

وَيَوْمَ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِن طردتهم أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا
أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ هُمْ يُرِيدُونَ عِيشَتُهُمْ كُنْ يُؤْتِهِمْ
اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَمِنَ
الظَّالِمِينَ ۝

قَالُوا لَنُؤْتِيَنَّكَ مَا تَطْلُبُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَوَّلُونَ ۝ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مُتَحَدِّثٌ
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝

قَالَ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ

أَنْ يُقِيمُوا صُورَتَهُمْ وَلِيْلَهُمْ رُجُوعٌ ﴿٣٤﴾

خواسته باشد که گمراه کند شمارا اوست
پروردگار شما و بسوی او بازگردانیده
می‌شوید (۳۴) .

أَمْ يَقُولُونَ افْعَلْهُ قُلُوبُنَا إِنَّا فَتَرَيْنَاهُ فَفَعَلْنَا بِعِبَادِنَا
بِرَأْيِنَا وَنَحْنُ نَعْتَدُ يَوْمَهُمْ ﴿٣٥﴾

(یا محمد) آیامی گویند افترا بسته است
قرآن را بگو اگر افترا بسته ام قرآن را پس
بر من است گناه من و من بی تعلقم از گناه
کردن شما^(۱) (۳۵) .

وَأَوْحِيَ إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ
فَلَا تَهْتَبْهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

ووحی فرستاده شد بسوی نوح که ایمان
نخواهد آورد از قوم تو مگر آنکه مومن
شده است پس اندوه مخور بسبب آنچه
می‌کردند (۳۶) .

وَأُضْمِرَ الْفُلُوكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيُنَا وَلَا تَحْطِطُنَّ فِي
الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٧﴾

و به ساز کشتی را بدیدگاه ما و بفرمان ما
وسخن مگویان درباره آنانکه ستم کردند
هرآئینه ایشان غرق شدگانند (۳۷) .

وَيَضْمُرُ الْفُلُوكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأْنِ قُوْبَهُ يَخْرُؤْنَ
قَالَ إِنَّ كَسْرَ بَابِهَا وَأَنَا كَسْرٌ وَهِيَ مَاءٌ كَمَا يُبَدِّلُ اللَّهُ
مَآئِهَا فَبُذِلَ ﴿٣٨﴾

ومی ساخت نوح کشتی را و هکاه که
می‌گذشت بر آن کشتی جماعتی از قوم او
تمسخر میکردند باوی ، گفت اگر
مسخره می کنید مارا پس هرآئینه
مامسخره خواهیم کرد شمارا چنانکه شما
مسخره می‌کنید (۳۸) .

فَتَوَقَّعُ الْعَالَمُونَ مِنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ
عَذَابٌ مُّقْتَدِرٌ ﴿٣٩﴾

پس خواهید دانست آن را که بیایدش
عذابی که رسوا کندش و فرودآید بروی
عقوبتی دائم (۳۹) .

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنَوُّونَ فَذَلِكُنَّ أَصْحَابُ الْغُلَّةِ ﴿٤٠﴾

(در همین معامله بود) تا وقتی که آمد فرمان
ما و بجوشید تنور و گفتیم بردارد کشتی

(۱) مترجم گوید این جمله اضافه کرده شد در وسط قصه قوم نوح تا تنبیه باشد بر
تطبیق حال مشرکین مکه با حال قوم حضرت نوح والله اعلم .

ازهرجنسی دوتن (نروماده) را وپرادر
اهل خودرا مگرآنکه سبقت کرده است
بروی قضا^(۱) وپرادر مسلمانان را،
وایمان نیاوردند باوی مگراندکی (۴۰) .

وگفت (نوح) سوار شوید درکشتی، بنام
خداست روان شدن وی وایستادن وی
هر آئینه پروردگار من آمرزندهٔ مهربانست
(۴۱) .

وآن کشتی می بُرد ایشان را درموجی
مانند کوه ها وآواز داد نوح پسر خودرا
واو بود درکرانه ای پسرک من سوارشو
باما ومباش باکافران (۴۲) .

گفت پناه خواهم گرفت بسوی کوهی که
نگاه دارد مرا ازآب گفت نوح هیچ نگاه
دارنده نیست امروز از عذاب خدا مگر
آنکه خدا رحم کرده است بروی وحائل
شد موج میان ایشان پس شد ازغرق
شدگان (۴۳) .

وگفته شد ای زمین فروبرآب خودرا وای
آسمان بازمان^(۲) وکم کرده شد آب وبه
انجام رسانیده شدکار وقرارگرفت کشتی
برکوه جودی وگفته شد هلاکت باد قوم
ستمگاران را (۴۴) .

و آواز داد نوح پروردگار خودرا پس گفت
ای پروردگار من هرآئینه پسر من ازاهل

رَبِّجَنِّ اشْتَرِيْ وَاهْلَكَ الْاٰمَنُ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
وَمَنْ اٰمَنَ وَمَا اٰمَنَ مَعَهُ الْاٰكِلِيْنَ ۝

وَقَالَ اَرْبَابُهُنَّ يٰبَنِيَّ اٰلِهَيْكُمْ اَللّٰهُ جَعَلَهَا وُتُسَلَّهَا اِنَّ رَبِّيْ لَغَفُوْرٌ
كَرِيْمٌ ۝

وَهِيَ تَجْرِيْ بِهَيْمٍ فِيْ مَوْجٍ كَالْجِبَالِ ۝ وَتَاذَى نُّوحٌ اٰبَنَهُ
وَكَانَ فِىْ مَغْزَلٍ يُّنْفِىْ اَزْكَبَ مَعًا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِيْنَ ۝

قَالَ سَابِقٌ اِلَىْ جَبَلٍ يَّغْمُصُ فِىْهِ مِنَ الْمَاءِ ۝ قَالَ لَرَاٰصَهُ
الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ الْاٰمَنُ رَحِمَهُ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ
مِنَ الْمَغْرُوْبِيْنَ ۝

وَقِيلَ يٰاَرْضُ اِنْبَلِيْ مَآرِلَ وَبَسْمًا ۝ اَفْلِيلِيْ وَغِيْضَ الْمَآءِ
وَقُصِّىْ الْاَمْوَاسُ تَوَتَّ عَلَى الْيُودِيِّ ۝ وَقِيلَ بَعْدَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِيْنَ ۝

وَتَاذَى نُّوحٌ رَبَّكَ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ اٰتَمِيْ مِنْ اٰهْلِيْ

(۱) یعنی زن نوح وکنعان پسر نوح .

(۲) یعنی ازباران .

من است وهرآئینه وعده تورااست است
و توبهترین حکم کنندگانی (۴۵) .

گفت ای نوح هرآئینه وی نیست ازاهل تو
هر آئینه او کاری ناشائسته است پس
سوال مکن تو مرا از چیزی که نیست ترا
دانش به آن هرآئینه من پندمیدهم ترا
برای احتراز ازآنکه باشی از جاهلان
(۴۶) .

گفت ای پروردگار من هرآئینه من پناه می برم
به توازانکه به پرسم از تو آنچه نیست
مرادانش به آن واگر نیامرزی مرا و رحمت
نه کنی بر من باشم از زیان کاران (۴۷) .

گفته شدای نوح فرودآ با سلامتی از جانب
ما و همراه برکت هافرودا آمده بر تو و برامت
هائی که پیدا شوند از همراهان تو و امت
هائی دیگر که بهره مند می سازیم ایشان
را دردنیاباز برسد بایشان از جانب ماعذاب
درد دهنده (۴۸) .

این قصه از اخبار غیب است وحی
میفرستیم آن را بسوی تو نمی دانستی آن
را تو و نه قوم تو می دانستند پیش ازین
پس صبرکن هرآئینه عاقبت مرمقیان
راست (۴۹) .

و فرستادیم بسوی عاد برادر ایشان هود را
گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را
نیست شمار هیچ معبود برحقى بجزوی
نیستید شما مگر افتراء کننده (۵۰) .

ای قوم من نمی طلبم از شما براین پیغام
مزدی را، نیست مزد من مگر برکسیکه

وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَكِمِينَ ۝

قَالَ يُؤْمِرُ اللَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ وَلَا
تَسْأَلُنِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ۝

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَلَا
تُعَذِّبْنِي وَتَرْحِمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝

قَالَ يُؤْمِرُ اللَّهُ بِسَلَامٍ مِمَّا يَرْكَبُ عَلَيْكَ وَعَلَى أَمِيرٍ
وَمَنْ مَعَكَ وَأَمْرٌ وَسَنُجِيبُكَ بِمَا تُسْأَلُ وَمَنْ تَتَّخِذُ
الْيَوْمَ ۝

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ الْغَيْبُ لَوْ جِئَ بِكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ۝

وَالِى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقُولُوا عَبْدُ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ
الْيَوْمِ غَيْرُهُ إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا مُقْتَرُونَ ۝

يَقُولُوا لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَنْجَى الْأَعْلَى الْإِثْمَى

فَطَرْنَاهُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۵۱﴾

وَلَقَوْمٌ اسْتَفْزَفُوا رَبَّهُمْ فَمَا تَوْفِيقُنَا إِلَيْهِمْ يُرْسِلُ السَّمَاءَ
عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَبِذِكْرِهِمْ فَتْوَةً إِلَى قُلُوبِهِمْ وَلَا تَلَوْا
مُجْرِمِينَ ﴿۵۲﴾

آفریده است مرا آبادر نمی یابید (۵۱) .
وای قوم من آموزش طلبید از پروردگار
خود باز رجوع کنید بسوی اوتابفرستد باران
را بر شماریزان و بیافزاید شمارا قوتی
همراه قوت شما و روگردان مشوید
کنهگار شده (۵۲) .

قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا
عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿۵۳﴾

گفتند ای هود نیافریدی بما دلیلی ونیستیم
ما ترك كننده معبودان خودرا بگفته تو
ونیستیم ماترا باوردارنده (۵۳) .

إِنْ نَقُولُ إِلَّا غَيْرُكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا مُؤْمِنٌ قَالَ إِنْ شِئْتُمْ اللَّهُ
وَأَشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿۵۴﴾

نمی گوئیم مگر آنکه رسانیده اند بتو بعض
معبودان ما ضرری، گفت هرآئینه من گواه
می سازم خدا را و شما گواه باشید که من بی
تعلقم از آنچه شما شريك می گیرید
(۵۴) .

مِنْ دُونِهِ وَلَكِن مَّن نَّجْمًا ثُمَّ لِنَنْظُرُنَّ ﴿۵۵﴾

بجزوی پس توطئه کنید در حق من همه
يك جاباز مهلت مدهید مرا (۵۵) .

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبُّكُمْ مِمَّنْ دَاخِلُ الْأَمْوَالِ
أُخْرِجَتَا صِيغَتَهَا إِنْ رَأَيْتُمْ عَلَيَّ صَلاَةً فَاسْتَجِيبُوا ﴿۵۶﴾

هرآئینه من توکل کردم بر خدا پروردگار
من و پروردگار شما نیست هیچ جنبنده ای
مگر خدا گیرنده است به پیشانی او^(۱)
هرآئینه پروردگار من برراه راست است^(۲)
(۵۶) .

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَعَنَّا أَبْغَضَكُمْ تَأْتِي السُّبُوتُ بِهِ إِلَيْكُمْ
وَيَتَخَفُ رَقِي

پس اگر روگردان شوید ضرری بمن
عائد نیست هرآئینه رسانیدم به
شما پیغامی را که فرستاده شدم همراه آن
بسوی شما و جانشین سازد پروردگار من

(۱) یعنی مالك اوست .

(۲) یعنی حكيم است .

قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَقْفُوا عَنْهُنَّ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ۝

وَلَقَدْ جَاءَ أَمْرُنَا نَحْنُ الْهُودُ وَإِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَنَحْنُ مُنْهَرُونَ عَذَابٌ غَلِيظٌ ۝

وَبِكَ عَادُ جَدًّا وَإِبْرَاهِيمَ رَحْمَةً وَصَوَّرُ الْمَلَكُ وَالْمَعْرُوفُ
جَبَّارٌ عَنِيبٌ ۝

وَأَسْمِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَبِئْسَ الْقِيَمَةُ لَكَ أَنْ عَادُ
كَفَرُوا بِكَ الْآبَاءُ الْعَادُ قَوْمٌ هُودُ ۝

وَلَمَّا تَوَدَّ أَخَاهُ صَاحِبًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنَ إِلَهِ
غَيْرِهِ هَوَانًا لَّكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمِلُوا فِيهَا فَاسْتَفْتِمُوهَا
فَتَوَوُّوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ۝

قَالَ الْإِصْبِيُّ قَدْ كُنْتُ فِيمَا تَرْجُو أَقْبَلَ هَذَا أَتَيْتُكَ لَعْنَةً
يَعْبُدُهَا وَتَأْتِيكَ الْفِتْنَةُ فَكَيْفَ تَكُونُ إِلَيْهِمْ رِيءُ ۝

قومی را بغیر از شما و هیچ زیان
نتوانید رسانیدن خدا را هر آینه پروردگار
من بر همه چیز نگهبان است (۵۷) .

و چون آمد عذاب مانجات دادیم هود را
و آنان را که ایمان آوردند با وی برحمتی
از جانب خود و برهانیدیم ایشان
را از عقوبت سخت (۵۸) .

و این است سرگذشت عاد انکار کردند
آیات پروردگار خود را و نافرمانی نمودند
پیغامبران او را و پیروی کردند فرمان
هر سرکش ستیزنده را (۵۹) .

و از بی ایشان فرستاده شد در دنیا لعنتی
و روز قیامت نیز، آگاه باش هر آینه عاد
کافر شدند به پروردگار خود آگاه باش
نفرین بادعاد را که قوم هود بودند (۶۰) .

و فرستادیم بسوی ثمود برادر ایشان صالح
را گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را
نیست شمارا هیچ معبود برحق جزوی
او پیدا کرد شمارا از زمین^(۱) و ساکن
گردانید شمارا در زمین پس طلب آمرزش
کنید از وی باز رجوع کنید بسوی او
هر آینه پروردگار من نزدیک است
پذیرنده دعاست (۶۱) .

گفتند ای صالح بودی تودر میان
ما امید داشته شده پیش ازین آیامنع می کنی
ما را از آنکه عبادت کنیم معبودانی را که

(۱) یعنی آفرید پدر و مادر شما آدم و حوا را از خاک که شما از نسل آنهاست .

عبادت میکردند پدران ما و هر آئینه
مادرشبهه قوی ایم از آنچه میخوانی مارا
پسوی آن (۶۲).

گفت ای قوم من آیادیدید اگر باشم
برحجتی از پروردگار خود عطا کرده
باشد بمن از جانب خود بخشاشی پس
که نصرت دهم را از عقوبت خدا اگر
نافرمانی او کنم پس نمی افزائید در حق من
مگر زیان کاری را (۶۳).

وای قوم من اینست ماده شتری که
خدا فرستاده است برای شمانشانه پس
بگذاریدش تابخورد در زمین خدا
و مرسانید به وی هیچ ضرری که آنگاه
بگیرد شمارا عقوبتی نزدیک (۶۴).

پس پی زدند آن را پس گفت صالح بهره
مند باشید درسرای خود سه روز این
وعده هست غیر دروغ (۶۵).

پس وقتی که آمد فرمان مانجات دادیم
صالح را و آنان را که ایمان آوردند همراه
وی به بخشاشی از جانب خود و رهانیدیم
از رسوائی آن روز، هر آئینه پروردگارتو
اوست توانای غالب (۶۶).

و در گرفت ستمگاران را آواز سخت پس
صبح کردند درسرای خود مرده هائی
بر روی افتاده (۶۷).

گویا هرگز نه بودند آن جا آگاه باش
هر آئینه نمود انکار کردند پروردگار
خود را هر آئینه دوری باد نمود را (۶۸).

هر آئینه آمدند فرستادگان ما پیش ابراهیم

قَالَ يَقُولُونَ آمَنَّا بِرَبِّنَا عَلَىٰ يَدَيْهِمْ وَمِنْ رَبِّنَا وَاتَّبَعُوا مَا
رَحِمَهُ فَمَنْ يَتَصَدَّقْ مِنَ الْمَالِ مِنْ غَيْرِ عَصِيَّةٍ فَلَهُ أَجْرٌ يُؤْتِيهِ
تَجَرُّوهُ ۝

وَيَقُولُ هَذِهِ نَافَاةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ وَذُرُّهَا تَأْكُلُ فِي أَرْضِ اللَّهِ
وَلَا تَمْسُوهُابَسْوَةً فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ۝

فَعَمَّوْهُمَا فَقَالَ سَمْعَوْنِي دَارَكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ وَعَذَابُ غَيْرِ
مَلَكُوتٍ ۝

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جُثَلًا ۝

كَأَنَّمْ يَقُولُفِيهَا الْآرَاءُ تَتَوَدَّالْقَوْمُأَنَّهُمْ أَلَا بُعْدُ
لِإِسْهَادٍ ۝

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا قَالُوا سَلَامٌ

به بشارت، سلام گفتند ابراهیم جواب سلام داد پس درنگ نکرد درآنکه آورد گوساله ای بریان (۶۹) .

پس چون دید که دستهای ایشان نمی رسد بآن خوف زده شد ازایشان و بخاطر آورد ازایشان ترسی گفتند مترس هرآئینه مافرستاده شده ایم بسوی قوم لوط (۷۰) .
وزن ابراهیم ایستاده بود پس بخندید^(۱) پس مژده دادیمش بتولد اسحاق وبعد اسحاق بوجود یعقوب (۷۱) .

گفت ای وای بر من آیاخواهم زادومن پیرم واین شوهر من است کلان سال شده هرآئینه این چیزی عجیب است (۷۲) .

فرشتگان گفتند آیا تعجب می کنی از قدرت خدا، بخشایش خدا و برکات او بر شماست ای اهل این خانه هرآئینه خداستوده شده بزرگوارست (۷۳) .

پس چون رفت از ابراهیم خوف و آمدش بشارت شروع نمود جدال کردن با مادر باره قوم لوط (۷۴) .

هرآئینه ابراهیم بردبار ناله کننده رجوع کننده بخدا بود (۷۵) .

گفتیم ای ابراهیم بگذرا زین جدال هرآئینه (حال اینست که) آمد عقوبت پروردگار تو وهر آئینه این جماعت

فَمَالِكُ أَنْ جَاءَ يُعْبِلُ حَبِيبِي ۝

فَتَنَارًا آتَيْنَاهُمْ لَا تُسْمِنُ إِلَّا أَنْ يَكُونُوا بِرُؤْسِهِمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
قَالُوا الْكُفَّاءُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطَ ۝

وَأَمْرَأَةً قَالِمَةً فَغَضِبْتُ فَتَزَيَّجَهَا إِيَّاسُحْقَ وَهِيَ زَرْاءُ
إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ۝

قَالَتْ يَوَاسِقِي آلِدٌ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْثٌ مِنْ خِثَاءِ هَذَا
لَقَدْ عَلِمْتُنِي عَجِيبَ ۝

قَالُوا اتَّعَجِبِينَ مِنَ أَمْرِ آلِهِ رَحِمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَتُهُ عَلَيْهِمْ أَهْلَ
الْبَيْتِ إِنَّهُ حَبِيبٌ حَمِيدٌ ۝

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُكْرَىٰ يُجَادِلُنَا
فِي قَوْمِ لُوطَ ۝

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَلِيمٌ ۝

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّكَ قَدْ جَاءَ أَمْرُكَ وَإِنَّهُمْ
إِيتِيَهُمْ عَنِ ابْنِ عَدِيبٍ مُرْدُودٌ ۝

خواهد آمد بایشان عقوبتی که باز گردانیده نشود (۷۶) .

و چون آمدند فرستادگان ما پیش لوط اندوهگین شد بسبب ایشان دل‌تنگ شد به سبب ایشان و گفت این روزیست سخت^(۱) (۷۷) .

و آمدند پیش لوط قوم اوشتابان بسوی او و پیش از آن میکردند کارهای زشت لوط گفت ای قوم من این دختران من اند (یعنی نکاح کنید) این ها پاکیزه تراند برای شما پس بترسید از خدا و رسوا نکنید مرا در مورد مهمانان من آیانیست از شما هیچ مردشائسته ای (۷۸) .

گفتند هر آینه تودانسته ای که نیست مارا در دختران توحاجتی و هر آینه تومیدانی آنچه می خواهیم (۷۹) .

گفت ا گر مرا بمقابله شما قوتی می بود یا پناه می گرفتم به قوم زورآور (چنین میکردم) (۸۰) .

فرشتگان گفتند ای لوط هر آینه ما فرستادگان پروردگار تو ایم نخواهند رسید به تو پس بیراهل خود را بپاره ای از شب و باید که واپس ننگرد هیچکس از شما مگر زن تو که رسیدنی است اورا آنچه رسید باین قوم هر آینه میعاد

وَلَمَّا جَاءَتْهُمْ أَلْوَابِيهِمْ وَصَأَ بِهِمْ ذُرْعَاؤُهُمْ قَالَ هَٰذَا يَوْمُ عَصِيبٍ ⑤

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَوْمَ هَٰؤُلَاءِ بِنَاتٍ لِّمَنِ الْكَلْبُ فَأَتَوْا اللَّهَ وَلَا عَرْوُونَ فِي حَقِّهِ الْإِسْ وَتَوَحَّجُوا رَشِيدًا ⑥

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا بِبَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَأَنْتَ لَتَعْلَمُنَا بَشِيرًا ④

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَرْوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ⑤

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْصُرْنَا لَنَمَسَّنَّكَ بِهَٰؤُلَاءِ الْإِثْمِ فَاصْبِرْ يَا هَٰؤُلَاءِ لَمَّا يَقْضِ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ وَلَا تَلْمِزْهُمْ مِنْهُمْ أَحَدًا إِلَّا أَمْرًا أَنْتَ مُصِيبُهُمْ أَمَّا بَأْسُهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الضُّمِيرُ أَلَيْسَ الضُّمِيرُ بِغَيْرِيبٍ ⑥

(۱) مترجم گوید یعنی ایشان نوجوان خوش روی بودند و عادت قوم معلوم بود پس خوف فتنه پیداشد والله اعلم .

ایشان وقت صبح ست آیاصبح نزدیک نیست؟ (۸۱).

پس چون آمد فرمان ما ساختیم زیران (ده ها) را زیران و بارانیدیم بر آنجاستگهای ازگل پخته، پی در پی (۸۲).

نشان مند ساخته شده نزد پروردگار توواین سنگ هانیستند دورازستمگاران (۸۳).

و فرستادیم بسوی قوم مدین برادرایشان شعیب را گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را نیست شمارا هیچ معبود برحقى مگروی و کم مکنید پیمانه و ترازو را هر آئینه من می بینم شمارا که در نعمتید و هر آئینه من می ترسم بر شما از عذاب روزدر بگیرنده (۸۴) (۱).

وای قوم من کامل کنید پیمانه و ترازو را بانصاف و کم مرسانید بمردمان چیزهای ایشان را و تباهکاری مکنید در زمین فسادکنان (۸۵).

باقی گذاشته خدای تعالی بهتر است برای شما اگر باور دارنده اید و نیستم من بر شما نگهبان (۸۶).

گفتند ای شعیب آیاماز تو میفرماید ترا که بگذاریم آنچه می پرستیدند پدران ما یا بگذاریم آنکه کنیم درمال خود هرچه خواهیم هر آئینه تو مرد بُردبار شائسته

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَابًا مِّنْ سَحَابٍ لِّئَلَّا تُبْصِرُوا ۖ

مُتَوَسِّمَةً عِندَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ۝

وَالِى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَاقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ دُونِهِ وَارْتَقُوا الصَّكَّالَ وَالْيَمِينَ إِنَّ لِيْ أَرْسُلَكُمْ عَلَيْهِ وَإِنِّيْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ۝

وَيَقُومُوا أَوْشُوا الْيَمِينَ وَالْيَمِينَ يَاقَوْمِ وَلَا تَتَّبِعُوا النَّاسَ أَشْيَاءَ هُمْ وَلَا تَعْتَوُوا الْأَرْضَ مُفْسِدِينَ ۝

بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۚ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۝

قَالُوا يَشْعِيبُ أَسْأَلُكَ تَأْمُرُنَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّ لَكُم فِىْ أَمْوَالِنَا مَاقَشِقُوا إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَكِيمُ الرَّشِيدُ ۝

وَرَأَاهُمْ ظَهْرًا إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ غَبِيرٌ ﴿۹۲﴾

تراست پیش شما از خدا و گرفتید خدا را
انداخته پس پشت خویش هر آینه
پروردگار من بآنچه میکنید در پیگیرنده
است (۹۲) .

وَيَقُولُ لِعْمَالِهِ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ سَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخَوِّدُهُ وَهُمْ هُوَ كَذِبٌ وَرَبُّهُوَ إِلَهِي
مَعَكُمْ فَقَبِّحْ ﴿۹۳﴾

وای قوم من عمل کنید برطور خود
هر آینه من نیز عمل کننده ام زود خواهید
دانست آن را که بیایدش عذابی که رسوا
کندش و آن را که وی دروغگوست
و انتظار برید هر آینه من باشما منتظرم
(۹۳) .

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا لَنَجْيًا شَعْهَبًا وَأَوَّلَتْ أُنْمُوتُ أَمْعَةً بَرْحَةً
مَتَّاءُ أَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْثَةَ فَاصْبَحُوا
بِأَرْهَمٍ حَمِيمِينَ ﴿۹۴﴾

و وقتی که آمد عذاب ما نجات دادیم
شعیب را و آنان را که ایمان آوردند باوی
به بخشاشی از خود و دیگر گرفت ظالمان را
آواز سخت پس گشتند درسراهای خویش
مرده افتاده (۹۴) .

كَانَ لَمْ يَتَوَفَّاهَا إِلَّا بَعْدَ الْمَدِينِ كَمَا بَعْدَتْ نَمُودُ ﴿۹۵﴾

گویا هرگز نه بودند آنجا آگاه باش دوری باد
مدین را چنانکه دور افتادند نمود
(۹۵) .

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَنٍ مُّبِينٍ ﴿۹۶﴾

و هر آینه فرستادیم موسی را به نشانه های
خود و به دلیل روشن (۹۶) .

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا
أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿۹۷﴾

بسوی فرعون و جماعت او پس پیروی
کردند فرعون را و نه بود فرمان فرعون
براه راست (۹۷) .

يَقْدُمُ رُومَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْدَحَهُمُ النَّارُ وَبِشِ الرُّودِ
الْمُورُودِ ﴿۹۸﴾

پیشوا شود فرعون قوم خود را روز قیامت
پس بیاردایشان را بآتش و بدجائست که
وارد آن شدند (دوزخ) (۹۸) .

وَأَتَّبَعُوا فِي هَذِهِ أَمْعَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ بِشِ الرُّودِ
الْمُورُودِ ﴿۹۹﴾

وازی ایشان آورده شد لعنت درین دنیا
و روز قیامت نیز بدعطائست که داده

شد (آن لعنت) (۹۹) .

این از اخبارده ها ست که میخوانیم آن را
بر تو بعضی از آن باقیست و بعضی از بیخ
بریده (۱۰۰) .

و ستم نکردیم ایشانرا ولیکن ایشان ستم
کردند بر خویشان پس هیچ دفع نکردند
از ایشان معبودان ایشان که میخواندند
بغیر از خدا وقتی که آمد فرمان پروردگار
تو و نیفزودند ایشان را بجز هلاکی
(۱۰۱) .

و همچنین ست گرفتار کردن پروردگار تو
چون بگیرد ده ها را و آنها ستمگار باشند
هر آئینه گرفت وی درد دهنده سخت
است (۱۰۲) .

هر آئینه درین سخن نشانه است کسی
را که ترسیده است از عذاب آخرت آن
روز روزیست که جمع کرده شوند در آن
مردمان و آن روز روزیست که همه حاضر
شوند در وی (۱۰۳) .

و موقوف نمی داریم آنرا مگر تاملت معین
(۱۰۴) .

روزی که بیاید سخن نگوید هیچ کس
مگر بدستور حق پس بعضی ایشان بدبخت
باشند و بعضی نیک بخت (۱۰۵) .

اما آنانکه بدبخت شدند پس در آتش باشند
ایشان را باشد آنجا فریاد سخت و ناله
زار (یعنی مانند آواز خر) (۱۰۶) .

باشند جاودان آنجا مدت بقای آسمان ها
و زمین مگر آنچه که خواسته است

ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ الْقُرْآنِ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قُلُوبٌ وَحَصِيدٌ ۝۹۹

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ
آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ تَتَىٰ لِمَا جَاءَ أَمْرُ
رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتٍ ۝۱۰۰

وَكَذَٰلِكَ أَخَذْنَا مِنْكَ آيَةً إِذَا أَخَذَ الْقُرْآنُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ
أَخَذَ الْإِلَهُ شَدِيدٌ ۝۱۰۱

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ
تُجْمَعُ أُولَٰئِكَ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمُ تَفْشَىٰ هُودٌ ۝۱۰۲

وَمَا تُؤَخِّرُهُ إِلَّا إِلَىٰ أَجَلٍ مُعْتَدٍ ۝۱۰۳

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلُمُ النَّفْسُ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَيُسْمِعُهُ شَيْئًا
وَسَمِعًا ۝۱۰۴

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ
وَشَهيقٌ ۝۱۰۵

خَالِدِينَ فِيهَا مَا مَدَّتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ
إِنَّ رَبَّكَ فَقَالَ لِمَ يُؤَيَّدُ ۝۱۰۶

پروردگار تو هر آئینه پروردگار تومی کند
آنچه می خواهد (۱۰۷) .

و اما آنانکه نیک بخت کرده شدند پس
در بهشت باشند جاودان آنجا تا مدت بقای
آسمان ها و زمین مگر آنچه که خواسته
است پروردگار تو بخششی غیر منقطع^(۱)
(۱۰۸) .

پس مباش در شبهه از آنچه می پرستند این
گروه نمی پرستند مگر چنانکه می پرستیدند
پدران ایشان پیش ازین و مالبته تمام دهنده
ایشانیم حصه ایشان را ناکاهیده^(۲) (۱۰۹) .

و هر آئینه دادیم موسی راکتاب پس
اختلاف افتاد در آن و اگر نمی بود سخنی
که سابقاً صادر شده از پروردگار تو
هر آئینه فیصله کرده می شد میان ایشان و
ایشان در شبهه قوی اندازان (۱۱۰) .

و هر آئینه هر کسی وقتی که برانگیخته شود
البته تمام خواهد داد ایشان را پروردگار
تو جزای کردار ایشان هر آئینه وی بآنچه
میکنند داناست (۱۱۱) .

پس استوار باش چنانچه فرموده شده
تورا و آنانکه توبه کرده اند همراه تونیز،
واضح مگذرید هر آئینه وی بآنچه می کنید

وَأَنَّا الَّذِينَ سَوَّدْنَا فِي الْغَمِّ هُمْ يَسْتَسْتَوُونَ فِيهَا كَأَنَّمَا هِيَ تِلْكَ الْأَرْضُ الْأَمْشَاءُ رَبِّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْدُوفٍ ۝

قُلْ تَكُونُوا رِجَالًا أَوْ قِبَالًا أَلَا يَعْبُدُونَهَا مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا
يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَأَنَّا لَمَوْفُوهُمْ بِبَيْتِهِمْ عِزٍّ
مَنْقُوضٍ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاسْتَخْلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفَقِصَ بَيْنَهُمْ وَأَنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ
مُزَيَّي ۝

وَأَنَّا لَمَّا آتَيْنَاهُمْ رَبِّكَ أَعْمَالَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ۝

فَأَنشَرْنَاهُمْ كَمَا كُفِّرُوا وَنَسَبْنَا بَيْنَهُمْ لَاقِطَاتٍ مِنَ الرِّثَاءِ يَأْكُلْنَ
مِمَّا كَسَبُوا ۝

- (۱) مترجم گوید یعنی مدت ماندن در بهشت و دوزخ مانند مدت دوام آسمان ها و زمین
است در دنیا اگر زیادتی را که در مشیت خداست و در فهم کسی نمی گنجد اعتبار
نکند حاصل بیان دوام است ببالغ وجوه والله اعلم .
(۲) یعنی حصه ایشان از عذاب .

بیناست (۱۱۲) .

و میل مکنید بسوی آنانکه ستم کردند که
آنگاه برسد به شما آتش و نیست شمارا
بجز خدا دوستان باز نصرت داده نه شوید
(۱۱۳) .

و برپاکن نمازرا دو طرف روز و ساعتی
چند از شب هر آینه طاعات دور میکنند
گناهان را این پندی هست پند پذیران را
(۱۱۴) .

و شکیبائی کن هر آینه خدا ضائع نمی
سازد مزد نیکو کاران را (۱۱۵) .

پس چرا نه شدند از آن قرنهایکه پیش
از شما بودند اهل خرد که منع کنند از فساد
در زمین مگر اندکی از آن جماعت که
نجات دادیم از میان ایشان و پیروی کردند
ستمگاران چیزی را که آسودگی داده
شدند بآن^(۱) و بودند گناه گاران (۱۱۶) .

و هرگز نیست پروردگار تو که هلاک کند
ده ها را به ستم و اهل آن نیکوکار باشند
(۱۱۷) .

و اگر می خواست پروردگار تو البته
می گردانید مردمان را يك ملت و همیشه
باشند مختلف (۱۱۸) .

مگر آنکه بروی رحم کرده است
پروردگار تو و برای این اختلاف آفریده
است ایشان را و تمام شد سخن

وَلَا تَرْكُؤُوا إِلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَتَقْسِمْ لَهُمْ نَارًا وَمَا لَهُمْ مِنَ دُونِ
اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ ﴿۱۳﴾

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزَكَاةً وَيَسِّرَ الْيَلَّ إِنِ الْحَسَنَى
يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلَّذِينَ هُمْ ﴿۱۴﴾

وَاصْبِرْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي أُمَّ الْمُجْرِمِينَ ﴿۱۵﴾

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَتَهَوَّنَ
عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ آمَنُوا مِمَّا هُمْ
وَاشْتَبَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا آتَاهُمْ فَاذْنَبُوا وَكَانُوا
مُجْرِمِينَ ﴿۱۶﴾

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا
مُصْلِحُونَ ﴿۱۷﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ
مُخْتَلِفِينَ ﴿۱۸﴾

إِلَّا مَن تَجَوَّزْتِكَ وَلَا إِلَيْكَ خَلْقَتُهُمْ وَتَتَّ كَلِمَةً رَبِّكَ

لَا تَلْقَىٰ جَهَنَّمَ الْيَوْمَ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٥٤﴾

وَكَلَّا تَقْصُصَ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نَحْنُ بِمُؤَدِّيهِ
وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَا تَشَاءُوا
إِنَّا عَمِلُونَ ﴿٥٦﴾

وَانظُرْ إِلَىٰ آثَانَا مَنظُورٌ ﴿٥٧﴾

وَلَوْ غِيبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ
وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ الْغُبِينَ ﴿٥٩﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾

پروردگار تو، که البته پرکنم دوزخ را از
جنیان و مردمان همه یک جا^(۱) (۱۱۹).

وهر چیزی را حکایت می کنیم برتواز اخبار
پیغامبران آن چیزی است که ثابت می
گردانیم بآن دل ترا و آمده است به تودرین
سوره سخن درست و پندی و یادآوری
برای مسلمانان (۱۲۰).

وبگورآنان را که ایمان نمی آرند عمل کنید
برطور خود هرآئینه مانیز عمل
کنندگانیم (۱۲۱).

وانتظار کشید هرآئینه مانیز منتظریم
(۱۲۲).

وخدا راست علم غیب آسمان ها وزمین
وبسوی اوبازگردانیده می شودکار همه
آن پس عبادت کن اورا وتوکل کن براو
ونیست پروردگار تو بیخبر ازآنچه
می کنی (۱۲۳).

سورة يوسف مکی است وآن يك صدویازده
آیت ودوازده ركوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

الرّ این آیت ها آیاتِ کتاب روشن است
(۱).

هرآئینه مافروفرستادیم آن را قرآن عربی

(۱) مترجم گوید درعرف اختلاف رانسبت میکنند باهل باطل نه باهل حق ويقال قال
اهل الحق کذا وخالقهم فرق پس استثنای من رَحِمَ بى تکلف صحيح شد واللّه
اعلم .

باشد که شما دریابید (۲) .

ما حکایت می کنیم بر تو بهترین قصه ها
بوحی فرستادن خود بسوی تو این قرآن را
و هر آئینه حال این ست که تو بودی پیش
از آن از بی خبران (۳) .

یاد کن چون گفت یوسف پدر خود را ای
پدر من هر آئینه من بخواب دیدم یازده
ستاره را و خورشید و ماه را دیدم برای
خود سجده کننده (۴) .

گفت ای پسرک من بیان مکن خواب
خود را پیش برادران خود که آنگاه اندیشه
کنند در حق توحیله هر آئینه شیطان آدمی
را دشمن آشکار است (۵) .

و چنانکه خواب بتونمود همچنین
برگزیند ترا پروردگار تو و بیاموزد ترا
از علم تاویل الاحادیث (یعنی تعبیر رویا)
و تمام کند نعمت خود را بر تو و بر فرزندان
یعقوب چنانکه تمام کرد آن را بر دود جَد تو
پیش ازین ابراهیم و اسحق هر آئینه
پروردگار تودانای استوار کارست (۶) .

هر آئینه هست در قصه یوسف و برادران
او نشانه ها سوال کنندگان را (۷) .

چون گفتند که یوسف و برادر حقیقی
او دوست تراند نزد پدر ما از ما و جماعتی
هستیم هر آئینه پدر ما در خطای ظاهر
است (۸) .

بکشید یوسف را یا بیفکنیدش به زمین
غیر معلوم تا خالی شود برای شما توجه

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ
هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ⑤

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ
كَوْكَبًا وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ سَاجِدِينَ ⑥

قَالَ يَبْنَؤُكَ لَأَقْصَصُ رُؤْيَاكَ عَلَىٰ أَسْوَدَ وَكَيِّدُوكَ
كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ⑦

وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ
الْأَحَادِيثِ وَيُضَاهِيهِمْ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا اتَّخَذَ
عَلَىٰ آبَائِكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑧

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلَّذِينَ يَدَّبَرُون ⑨

إِذْ قَالَ الْيُوسُفُ لِأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيَّ أَمَّا مَنَا
وَعَنْ غَضَبِ اللَّهِ إِنَّ آتَانَ لَقَدْ ضَلَّيْنا ⑩

لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَوْطَوْهُ عَاثِلًا لَكُمْ وَجْهَهُ أَبَوَيْكُمْ

وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ①

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَصْنَعُوا يُوسُفَ وَالْقَوْسَ فِي غَيْبَتِ الْجَبْتِ
يَلْقَظُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ②

قَالُوا يَا أَبَا نَاهٍ مَا لَكَ لَا تَأْمُرُنَا بِعَلِّ يُوْسُفَ وَإِنَّا لَهُ
لَنَعْمُونَ ③

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَزْنِمْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ لَنَحْفُظُونَ ④

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذْهَبُوا بِهِ وَلَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ
الدَّيْتُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ⑤

قَالُوا لَيْنَ أَكَلَهُ الدَّيْتُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ
إِنَّا إِذَا الْخِصْرُونَ ⑥

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْتَمَعُوا أَنْ يُجْعَلُوا فِي غَيْبَتِ الْجَبْتِ
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَجِّيَهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ⑦

وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ⑧

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِشُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ
مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الدَّيْتُ وَآ أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا
وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ⑨

پدر شما و تاباشید بعد ازین گروهی شائسته
(یعنی توبه کنید) (۹) .

گفت گوینده از ایشان مَکْشِد یوسف را و
بیفکنیدش در قعر تاریک چاه تا برگیرد او
را بعض مسافران اگر کنندگانید
(این کار را) (۱۰) .

گفتند ای پدر ما چیست حال تو که امین
نمی پنداری ما را بر یوسف وهرائینه
ما اورانیک خواهانیم (۱۱) .

بفرست اورا با ما فردا تا میوه بسیار خُورَد
و بازی کند وهرائینه ما اورا نگاه بانیم
(۱۲) .

گفت هرائینه اندوهگین می کند مرا آنکه
بَرِیدش و می ترسم از آنکه بخورد او را
گرگ و شما از وی بی خبر باشید (۱۳) .

گفتند اگر بخورد او را گرگ و ما جماعتی
هستیم هرائینه ما آنگاه زیان کارباشیم
(۱۴) .

پس چون بَرَدَنَدش و عزیمت کردند که
بیفکنندش در قعر تاریک چاه و وحی
فرستادیم بسوی او که البته خبردار
خواهی ساخت ایشان را باین ماجرای
ایشان و ایشان نه شناسند (۱۵) .

و آمدند پیش پدر خود شبانگاه میگریستند
(۱۶) .

گفتند ای پدر ما هرائینه ما شروع کردیم در
مسابقه و گذاشتیم یوسف را نزدیک رخت
خویش پس بخورد او را گرگ نیستی تو باور
دارنده ما اگر چه باشیم راستگو (۱۷) .

وآوردند برپسراهن او خون دروغ را
یعقوب گفت نه، بلکه آراسته است برای
شما نفس شما تدبیری را پس کارمن صبر
نیک است و خدامدد طلبیده می شود از
وی برآنچه شما بیان می کنید (۱۸).

وآمد کاروانی پس فرستادند سقای (یعنی
آب آور) خود را پس انداخت دلخواه خود
گفت ای مژده من این نوجوانی است و اهل
قافله پنهان ساختند او را سرمایه دانسته
و خداداناست بآنچه می کردند (۱۹).

و (برادران) فروختندش به بهای ناقص
درهمی چند شمرده شده بودند درباره
یوسف از بی رغبتان (۲۰).

وگفت شخصی که خرید یوسف را از اهل
مصر بزن خود گرامی دار جای او را شاید
که نفع دهد ما را یا فرزند گیریم او را
و همچنین قراردادیم یوسف را در آن
سرزمین و تا بیا موزیم او را از علم تاویل
الاحادیث و خداتواناست بر مراد خود
ولیکن اکثر مردمان نمیدانند (۲۱).

و چون رسید یوسف به نهایت قوت خود
دادیم وی را دانائی و علم و همچنین
جزا میدهم نیکوکاران را (۲۲).

طلب کرد یوسف را زنی که او در خانه
اش بود از نفس او (و این کنایت از طلب
جماع است) و بیست دره را و گفت پیش
آ گفت پناه بر خدا بیشک او مولای من
است نیکو ساخت جایگاه

وَجَاءَهُ عَلَى قَبْرِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ
لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ
عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿۱۸﴾

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَسْلَمُوا وَادَّيَّهُمْ فَادُّوا دَلُوكَ قَالَ
يُشْرَىٰ هَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿۱۹﴾

وَسَرُّوهُ بِشَيْءٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ
 مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿۲۰﴾

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ
عَلَىٰ أَن يَتَّبِعُنَا وَنُحْدَاهُ وَلَكَ ذَٰلِكَ مِثْلُ يَوْسُفَ
فِي الْأَرْضِ فَلَمَّعَلِمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ
عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۲۱﴾

وَلِكُنَّا لَهُ أَتَيْنَاهُ خُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿۲۲﴾

وَرَأَوْهُ اتَّبَعَهُ الْغُلَامُ هُوَ ذُو بَيْتَاهُمَا عَنِ قَبْرِهِ وَعَلَّقَتِ الْأَوْبَابَ
وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ
إِنَّهُ لَا يَفْعِلُ الْظَالِمُونَ ﴿۲۳﴾

مرا^(۱) هرآئینه رستگار نمی شوند ظالمان
(۲۳) .

وهرآئینه قصد کرد آن زن بسوی یوسف
و قصد کردی یوسف بسوی او اگر نه
بود آنکه دید یوسف دلیل پروردگار
خود را، چنین کردیم تابازگردانیم ازوی
بدی و بی حیائی را هرآئینه وی از بندگان
مخلص ماست (۲۴) .

وبایکدیگر سبقت کردند بسوی دروازه
و بدرید آن زن پیراهن یوسف را از پشت
و یافتند شوهر زن را نزدیک دروازه گفت
چيست جزای کسیکه خواسته باشد باهل
تو کارید را مگر آنکه بزندان انداخته شود
یا عقوبتی درد دهنده (۲۵) .

یوسف گفت این زن خواست مرا از نفس
من و گواهی داد گواهی از قبیله زن که
اگر هست پیراهن یوسف دریده از
جلو، پس این زن راست گفته است
و یوسف از دروغ گویانست (۲۶) .

و اگر هست پیراهن او دریده از پشت،
پس این زن دروغ گفته است و یوسف
از راست گویان است (۲۷) .

پس شوهرش چون دید پیراهن او را دریده
از پشت، گفت این قضیه از مکر شما زنان
است هرآئینه مکر شما زنان بزرگ است
(۲۸) .

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا اَنْ رَّا بُرْهَانَ رَبِّهٖ
كَذٰلِكَ لَيَصُوْغُ عَنْهُ الشُّوْرُ وَالْفَحْشَاءُ اِنَّهٗ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُتْلِیْنَ ﴿۲۳﴾

وَاَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصُهَا مِنْ دُبُرٍ وَالْغِيَا
سَيِّدَهَا كَذٰلِكَ الْبَابُ قَالَتْ اَخْبَرْتُكُمْ اَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكِ
سُوْرًا اِلَّا اَنْ يَّجِيْنَ اَوْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۲۴﴾

قَالَ هِيَ رَاوَدْتَنِيْ عَنْ نَفْسِيْ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ اَهْلِهَا
اِنْ كَانَ قَمِيْصُهَا مِنْ دُبُرٍ فَلْيَفْضَلْ وَهِيَ مِنَ
الْمُؤْمِنِ الْكَذِبِيْنَ ﴿۲۵﴾

وَ اِنْ كَانَ قَمِيْصُهَا مِنْ دُبُرٍ فَكَذٰبٌ وَ هُوَ مِنَ
الضَّالِّيْنَ ﴿۲۶﴾

فَلَمَّا رَا قَمِيْصُهَا مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ مِنْ كَيْدِكُنَّ اِنَّ
كَيْدَكُنَّ عَظِيْمٌ ﴿۲۷﴾

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾

وَقَالَ يَسُوفاً فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الْيَاقُوتُ الْمُبِينُ فَيُؤْثِرُونَ لَهُنَّ مَنَاقِبَهُنَّ مِن دُونِ الْمَنَاقِبِ أَفَنُفْسُهُنَّ يَكْفُرْنَ بِمَا كُنَّ يَفْعَلْنَ وَلَهُنَّ مَوَازِينُ ۖ وَلِيُكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّ النَّصَبُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا لَدْتُهُنَّ فَإِنِّي إِلَيْهِنَّ وَلَآتُصَوِّفُ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصَبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَوَّرَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ

ای یوسف درگذر ازین ماجرا وای زن طلب آموزش کن برای گناه خود هرآئینه تو بوده ای از خطا کنندگان (۲۹) .

وگفتند زنانی چند در شهر که زن عزیز می طلبید نوجوان خود را از نفس او هرآئینه دردش جاکرده است از روی دوستی هرآئینه مامی بینیم او را در گمراهی ظاهر (۳۰) .

پس چون شنید زن عزیز غیبت ایشانرا قاصد فرستاد بسوی ایشان و مهیا کرد برای ایشان مجلسی و داد هریکی را از ایشان کاردی و گفت ای یوسف بیرون آ براین زنان پس چون بدیدندش بزرگ یافتندش و ببریدند دستهای خویش وگفتند پاک است خدا، نیست این نوجوان بشری، نیست این شخص مگر فرشته گرامی (۳۱) .

زن عزیز گفت این ست آنکه ملامت کرده بودید مرا در عشق وی وهرآئینه طلبیدم از او نفس او را پس نگاه داشت خود را و اگر نکند آنچه می فرمایم او را البته بزندان انداخته شود و البته باشد از خوارشدگان (۳۲) .

یوسف گفت ای پروردگار من زندان دوست تراست نزد من از آنچه میخوانند مرا بسوی آن و اگر تو بازنداری از من فریب این زنان را البته میل کنم بایشان و باشم از نادانان (۳۳) .

پس قبول کرد دعای او را پروردگار او

السَّيِّئَةِ الْعَلِيمِ ۳۳

پس بازداشت از یوسف فریب ایشان را
هرآئینه وی شنوای داناست (۳۴) .

باز ظاهر شد آن جماعت را بعد از آن که
دیده بودند نشانه ها که البته بزندان
درآوردند اورا نامدتی^(۱) (۳۵) .

و داخل شدند بزندان همراه یوسف
دوجوان یکی از ایشان گفت هرآئینه
بخواب می بینم خود را که آب گیرم
از انگور و دیگری گفت که هرآئینه
بخواب می بینم خود را که برداشته ام
بر سر خود نانی که مرغان از آن میخورند
خبردار کن ما را به تعبیر این خواب
هرآئینه ما بینیم ترا از نیکوکاران (۳۶) .

گفت نخواهد آمد بشما هیچ طعامی که داده
می شوید آن را مگر خبردار کنم شما را به
تعبیر آن پیش از آنکه بیاید به شما این
تعبیر از آن قبیل است که آموخته است مرا
پروردگار من هرآئینه من ترك كردم كيش
قومی که ایمان نمی آرند بخدا و ایشان
بآخرت اعتقاد دارند (۳۷) .

و پیروی کردم کیش پدران خود را،
ابراهیم واسحق و یعقوب شاید ما را که
شریک خدا مقرر کنیم چیزی را، این از
فضل خداست بر ما و بر مردمان ولیکن
بیشتر مردمان شکر نمی کنند (۳۸) .

ثُمَّ يَدَّاهُ مِنَ الْعَمِيقِ مَا رَأَوْا إِلَّا نَجْمًا مُجْتَمِعَةً فَهَيَّجَتْ ۝۳۵

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَّنَ قَالَ لَعَدُوِّي أَرَأَيْتِ إِنِّي أَصْبِرُ خَيْرًا
وَقَالَ الْخَوَّالِيُّ أَرَأَيْتِ إِنِّي أَجْعَلُ قَوْقَرًا بَيْنِي وَخَيْرًا أَتَأْكُلُ الطَّيْرَ مِنْهُ
يَبْنُتَانِ يَتَأْوِيلُهُمَا إِنَّا نَنْتَرِكُ مِنْ الْمُحْسِنِينَ ۝۳۶

قَالَ لَا يَأْتِيَكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقُنِيهِ إِلَّا رَتْنَا كُمَا يَتَأْوِيلُهُ
قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا إِنَّمَا عَلَيْكَ رَبِّي وَإِنِّي تُرِكَتُ مَلَكَةٌ
قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝۳۷

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ
لَنَا أَنْ نَشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا
وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَر النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝۳۸

(۱) یعنی مشورت کردند که یوسف را بزندان باید کرد تا نزد مردمان براثت زلیخا ظاهر شود .

يَصَاحِبِي الْيَحْيَىٰ ۚ أَرَبَأَ مُتَعَزِّوْنَ خَيْرًا مِّنْ اللَّهِ

الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٦٠﴾

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ

وَأَبَاءُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ

أَمْرًا أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾

يَصَاحِبِي الْيَحْيَىٰ ۚ إِنَّمَا أَحَدُكُمْ فَاصْتَبَىٰ رَبَّهُ خَيْرًا

وَأَمَّا الْآخَرُ فَيَصْلُبُ فَتَأْكُلُ الطُّيُورُ مِنْ رَأْسِهِ فَتُضَىٰ

الْأَمْرَ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِينَ ﴿٦٢﴾

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ

رَبِّكَ فَأَنْسَاهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي الْيَحْيَىٰ

يَضَعُ يَسْرِينَ ﴿٦٣﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَاتٍ يَسْرِينَ يُأْكَلْنَ

سَبْعَ عِجَافٍ وَسَبْعَ سُبُلَاتٍ خُضْرٍ وَآخِرُ بَيْتٍ يَأْكُلُهَا

الْمَلَأَ أَفْئُونِي فِي رُبِّي أَيَّ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٦٤﴾

قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا عَنَّا بِرَأْيِ الْأَحْلَامِ بِغُلِيَيْنِ ﴿٦٥﴾

ای دویار زندان آیامعبودان پراکنده
بهتراند یا خدا یکتای غالب (۳۹) .

عبادت نمی کنید بغیر از خدا مگر نام هائی
چندرا که نام نهاده اید آنها را شما و پدران
تان نفرستاده است خدا بر آنها هیچ دلیلی
نیست فرمانروائی مگر خدا را فرمود که
عبادت مکنید مگر فقط وی را این ست
کیس درست ولیکن بیشتر مردمان
نمی دانند (۴۰) .

ای دو یار زندان آتایکی از شما پس
بنوشاند مولای خود را شراب و اما آن
دیگر پس بردار کرده شود پس بخورد
مرغان از سر او فیصله کرده شدکاری که
در وی سوال می کنید (۴۱) .

و گفت یوسف به شخصی که دانسته بود
که خلاص یابنده است از آن دو کس
یادکن مرا نزد مولای خود پس شیطان
فراموش گردانید از خاطرویی که
یاد کند پیش مولای خود پس ماند یوسف
در زندان چند سال (۴۲) .

و گفت پادشاه هر آئینه من بخواب می بینم
که هفت گاو فربه میخورند آن هارا هفت
گاو لاغر و می بینم هفت خوشه سبزا
و هفت خوشه دیگر خشک را ای جماعت
جواب دهید مرا درباره خواب من اگر
خواب را تعبیر می گوئید (۴۳) .

گفتند این خوابهای شوریده است
و ما نیستیم به تعبیر خوابهای شوریده دانا
(۴۴) .

وَقَالَ الَّذِي نَجَّاهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
فَارْتَمِلُونِي ﴿٥٠﴾

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سَوِيَّاتٍ
يَأْكُلُ هُنَّ سَبْعَ عِجَافٍ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ
يُبْسِي أَكَلِيٍّ أَرْجِعْهُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

قَالَ رَجُلُونَ سَبْعُ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُونَهُ
فِي سَبِيلِهِ إِنَّهُ يَأْتِي بِالْحَمَلِ ثَبَاطُثًا ﴿٥٢﴾

تَوَيَّأَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعَ شِدَادٍ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّحْتُمْ مِنْهُنَّ
إِلَّا ذُقْ يُؤْكِلُنَّ ﴿٥٣﴾

تَوَيَّأَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُّ النَّاسُ وَفِيهِ
يَعْصُرُونَ ﴿٥٤﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ الْتَمُّنِيُّ يَا أَرْمُوزُ أَتَانَا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ
إِلَى رَبِّكَ فَسَأَلَهُ مَا بَالُ النَّمُوتِ الَّتِي نَقَطَعَنَ

وگفت آنکه نجات یافته بود از آن دو کس
و بیاد آورد بعد مدتی من خبر دهم شمارا
به تعبیر این خواب پس بفرستید مرا^(۱)
(۴۵) .

گفت ای یوسف ای راست گو جواب ده
مارا درین خواب که هفت گاو فربه
میخورند ایشان را هفت گاو لاغر و هفت
خوشه سبز و هفت خوشه دیگر خشک،
بود که من بازگردم بسوی مردمان تائیشان
بدانند (۴۶) .

گفت زراعت کنید هفت سال پی در پی
بر عادت خود پس آنچه بدروید بگذاریدش
در خوشه آن مگراند کی از آنچه بخورید
(۴۷) .

باز بیاید بعد از آن هفت سال سخت
بخورند آنچه سابق ذخیره نهاده بودید
برای آنها مگر اندکی از آنچه با احتیاط نگاه
دارید (۴۸) .

باز بیاید بعد از آن سالی که درو باران
فرستاده شود بر مردمان، و درو آب
گیرند از انگور و غیر آن^(۲) (۴۹) .

و گفت پادشاه بیارید پیش من یوسف را
پس چون آمد نزد یوسف فرستاده پادشاه
گفت بازگرد بسوی مولای خود پس سوال

(۱) مترجم گوید پس بسوی یوسف فرستادند و ملاقات کرد والله اعلم .

(۲) پادشاه این تعبیر شنیده مشتاق ملاقات یوسف گشت و یوسف علیه السلام مدتی
توقف نمود تا برائت ذمه اش ظاهر گردد والله اعلم .

أَيُّدِيهِمَا إِنَّ رَبِّي يَبْعُثُ عَلَيْهُ ⑤

قَالَ مَا خَطْبُكُمْ إِذْ أُرَادْتُمْ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ
بِئْسَ مَا لَنَا عَلِيمًا عَلَيْهِمْ سَوْءٌ قَالَتْ أُمَّرَأَتُ الْغَيْرِ الْمُنْخَصَّصِ
الْبَقِ أَنْتَا أُرَادْتَهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الضَّالِّينَ ⑥

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
كَيْدَ الْغَافِلِينَ ⑦

وَمَا أَبْرَىٰ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَكْرَاهَا بِلِلَّاسِوءِ إِلَّا
مَا رَجَعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑧

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أرى فِي رُءُوسِكُمْ خُصْفًا يَتَفَتَحُ فَلَمَّ ثَابِتُهُ
قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَمِنَ الْمُبْشِرِينَ ⑨

کن اورا چيست حال آن زنان که بریدند
دستهای خویش را هرآئینه پروردگار
من بحیله بازی ایشان داناست (۵۰).

گفت پادشاه چه بُود حال شما وقتی
که خواستید یوسف را از نفس او (یعنی
تابلغزانیدش) گفتند پاکی خدا راست
ندانستیم بریوسف هیچ گناهی، گفت زن
عزیز اکنون ظاهر شد سخن راست که
من طلبیدم اورا از نفسش و هرآئینه
اواز راست گویان است (۵۱).

(گفت یوسف) این همه برای آنست
تا بداند عزیز که من خیانت او نکرده ام
غائبانه و بداند که خدا راه نمی نماید
خیانت کنندگان را (۵۲).

و به پاکی صفت نمی کنم نفس خود را
هرآئینه نفس بسیار فرمایند است به بدی
مگر آنوقت که مهربانی کند پروردگار من
هرآئینه پروردگار من آمرزنده مهربانست
(۵۳).

و گفت پادشاه بیاریدش پیش من تا مقرر
کنمش خالص برای خدمت خود پس
چون سخن گفت بایوسف (۲) گفت ای
یوسف هرآئینه تو امروز پیش ماصاحب
قدر امانت داری (۵۴).

(۱) یعنی شهادت بر اقرار از لیخابه عفت یوسف پوشیده اند والله اعلم .

(۲) یعنی قابلیت اوشناخت .

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْهَا ۝

وَكَذَلِكَ سَكَنَ الْيُوسُفُ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا أَمْرًا بِحَيْثُ يَشَاءُ
نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝

وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۝

وَجَاءَ اخْوَةَ يُوسُفَ فَنَدَخُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ
لَهُ مُتَكَبِّرُونَ ۝

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِهَاجَتِهِمْ قَالَ انْشُونِي بِأَنْعُمَ لَكُمْ مِنْ أَيْدِيكُمْ أَلَا
تَرَوْنَ أَنِّي أُوتِيَ الْكَيْلَ وَالْإِخْلَافَ الْمُنِيرِينَ ۝

فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِي ۝

قَالُوا سُبْحَانَكَ أَبَاةَ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ۝

وَقَالَ لِفَتَاتِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَهُمْ فِي رِجَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ

گفت مقررکن مرا بر خزانه های این
سرزمین هرائینه من محافظت کننده
دانایم (۵۵) .

و همچنین تمکین دادیم یوسف را در آن
سرزمین، قرار می گرفت از آن سرزمین
هر جاکه میخواست، می رسانیم برحمت
خود هر کرا خواهیم وضائع نمی کنیم
مزدنی کوکاران را (۵۶) .

و هرائینه مزد آخرت بهترست آنان را که
ایمان آوردند و پرهیزگاری می کردند
(۵۷) .

و آمدند^(۱) برادران یوسف پس داخل
شدند بروی پس بشناخت ایشان
را و ایشان اورا شناسا بودند (۵۸) .

و چون مهیا کرد برای ایشان سامان ایشان
را گفت بیارید پیش من برادر علّاتی
(ناتنی) خود را که از پدر شماست آیا نمی
بینید که من تمام میدهم پیمانه را و من
بهترین پذیرائی کنندگانم (۵۹) .

پس اگر نیاوردید اورا پیش من پس
هرگز پیمانه نه باشد برای شما نزد من
و هرگز نزدیک نشوید بمن (۶۰) .

گفتند اورا از پدرش خواهیم خواست،
مالبته این کار کنندگانیم (۶۱) .

و گفت یوسف غلامان خود را بنهید

(۱) بعد از آن قحط افتاد در جمیع نواحی مصر و شام اولاد یعقوب را مشقت بسیار
رسید بسوی یوسف متوجه شدند والله اعلم .

يَرْفُوقَهَا إِذْ انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَمْ يَعْلَمُوا ۖ يَرْجِعُونَ ﴿٥١﴾

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أِهْلِهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَنِيَ مَنَا الْكَيْلُ
فَارْسِلْ مَعَنَا خَافَا أَنْ تَكُنْ لِوَالِدِكُمَا لُحْطُون ۖ ﴿٥٢﴾

قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمَنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ
قَالَ لَهُ خَيْرٌ خِفَظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٥٣﴾

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ
قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبُئُكَ هَذِهِ بِضَاعُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَبُئُكَ
أَهْلُنَا وَقَفَّظُوا خَافَا وَتَرَدَّدُوا كَيْلَ بَيْعِهِ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٥٤﴾

قَالَ لَنْ أَرْسِلَ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُوا مِنِّي مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ
لَتَأْتُنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَبَكُمْ فَلَمَّا أَتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ
اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٥٥﴾

وَقَالَ يَبْنَئِي لَأَكُونُ خُلُوفًا مِّنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَأَدْخُلُوا مِن

سرمایه ایشان را در خرچینه‌های ایشان، شاید ایشان به شناسند آن را چون باز روند باهل خویش بُود که ایشان باز آیند^(۱) (۶۲).

پس چون باز گشتند بسوی پدر خویش گفتند ای پدر ما منع کرده شد از ما پیمانہ پس بفروست بامادرمارا تا پیمانہ گیریم وهر آئینه مانگهبان وی هستیم (۶۳).

گفت یعقوب امین نگیرم شمارا بروی مگر چنانکه امین گرفته بودم شمارا بربرادروی پیش ازین پس خدا بهترست نگاه دارنده و اومهربان ترین مهربانان است (۶۴).

و چون بگشادند رخت خود یافتند سرمایه خود را باز گردانیده بایشان گفتند ای پدر ما چه می خواهیم بیش ازین این ست سرمایه ما باز گردانیده شده بسوی ما پس باز رویم به مَلِک و غله آوریم برای اهل خود و حفاظت کنیم برادر خود را و زیاده آریم پیمانہ یک شترو آنچه آورده ایم پیمانہ اندک است (۶۵).

گفت نه فرستم اورا با شما تا آنکه دهید مرا عهدهی از خدا که البته باز آرید اورا بمن مگر آنکه گرفتار کرده شوید پس چون دادندش عهد خویش یعقوب گفت خدا بر آنچه می گوئیم نگهبان است (۶۶).

و گفت ای پسران من داخل مشوید از یک

(۱) یعنی بسبب دادن طعام و بگرفتن سرمایه دیگر بار طمع کنند واللہ اعلم .

أَبَايَ مُتَتَّقَةً وَمَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٥٩﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي
عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ
قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا
أَخُوكَ فَلَا تَهِشْ بِمَا كَانَوَا يَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي رَحْلِ
أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَتَيْنَهَا الْعِبرَةُ لَكُمُ السِّرُّونَ ﴿٦٢﴾

قَالُوا وَاقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقَدُونَ ﴿٦٣﴾

قَالُوا تَفْقَدُ صَوَاعَ الْبَلَدِ وَلَيْسَ جَارِيَهُ جَمَلٌ
بَعِيرٌ وَأَتَانِيهِ رَعِيمٌ ﴿٦٤﴾

دروازه و درآئید از دروازه‌های پراکنده^(۱) و دفع نمی‌کنم از سر شما چیزی را از قضای خدا، نیست فرمانروائی مگر خدا را بروی توکل کردم و بروی باید که توکل کنند متوکلان (۶۷) .

و چون داخل شدند از آن راه که فرموده بود ایشان را پدر ایشان دفع نمی‌توانست کرد از سر ایشان چیزی را از قضای خدا لیکن سرانجام دادخطری را که در ضمیر وی بود و هرآینه او بود خداوند دانش بآنچه ما آموخته بودیم او را ولیکن اکثر مردمان نمی‌دانند (۶۸) .

و چون داخل شدند بر یوسف جای داد بسوی خود برادر تنی خود را گفت هرآینه من برادر توام پس اندوهگین مباش بسبب آنچه میکردند (۶۹) .

پس وقتی که مهیا کرد برای ایشان سامان ایشان نهاد آوند آب خوردن را در خرچین برادر خود بعد از آن آواز داد آواز دهنده ای که ای کاروان هرآینه شما دزدید (۷۰) .

رو بسوی ایشان در آورده گفتند چیست آنچه گم کرده اید (۷۱) .

گفتند گم کرده ایم پیمانه پادشاه را و برای کسی که بیاوردش يك بار شتر باشد و من باین وعده ضامنم (۷۲) .

(۱) یعنی تاجش زخم نرسد .

قَالُوا تَاللّٰهِ لَئِنْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْتُمُ الْفُسَيْدَ فِي الْاَرْضِ وَمَا
كُنَّا سِرْقِيْنَ ۝

قَالُوا فَمَا جَزَاؤُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِيْنَ ۝

قَالُوا جَزَاؤُكُمْ مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُكُمْ كَذٰلِكَ
نَجْزِي الْظٰلِمِيْنَ ۝

فَبَدَا يَأْوِيْعِيْهِمْ قَبْلَ وِعَاۡءِ اَخِيْهِ ثُمَّ اسْتَرْجَعَهَا
مِنْ وِعَاۡءِ اَخِيْهِ كَذٰلِكَ يَكْدُ نَا يُّوسُفَ مَا كَانَ
لِيَاْخُذَ اَحَاۡدَ فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ اِلَّا اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ تَرْفَعُ
دَرَجَتُكَ مِنْ شَآءٍ وَّ قَوْقُلْ كُلُّ ذِيْ عِلْمٍ عَلَيْهِ ۝

قَالُوْا اِنْ يَّسْرِىْ قَدْ سَرَقَ اَمْرُكَ مِنْ قَبْلِ قَاَسَرَهَا
يُّوسُفُ فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ اَنْتُمْ شَرِيْقٰٓكُنَا
وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ۝

گفتند بخدا قسم هر آئینه دانسته اید که
نیامده ایم مآتافسادکنیم در زمین و هرگز نه
بوده ایم دزد (۷۳) .

گفتند پس چیست جزای این فعل ا گر
دروغ گویاشید (۷۴) .

گفتند جزای این فعل کسی است که یافته
شود متاع در خرجین او پس همان
شخص باشد جزای او ^(۱) همچنین
جزای دهیم ستم گاران را (۷۵) .

پس شروع کرد یوسف به تفحص
خرجینهای ایشان پیش از خرجین برادر
خود بعد از آن برآورد پیمانه را از خرجین
برادر خود همچنین تدبیر کردیم برای
یوسف نمی خواست که اسیر گیرد برادر
خود را بحکم قانون پادشاه لیکن (اسیر
گرفت) به مشیت خدا بلند می گردانیم
مراتب کسی را که خواهیم و بالای
هر خداوند دانش دانائی هست (۷۶) .

گفتند ا گر دزدی کند این شخص دور
نیست که دزدی کرده بود برادر او پیش
ازین پس پنهان داشت یوسف این سخن
را در ضمیر خود و آشکار نه کرد آن را
پیش ایشان گفت (دردل خود) شهادتت
در منزلت و خدا دانا است بآنچه وصف
می کنید ^(۲) (۷۷) .

(۱) یعنی اورا غلام گیرند والله اعلم .

(۲) حضرت یوسف بتی از طلا از آن جد مادری خود بدزدید تا از عبادت صنم بازماند =

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ
أَحَدًا مِّنْ مَّكَاتِنَا إِنَّا نَحْنُكَ مِنَ الْمُتَحِينِينَ ﴿٥﴾

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنْ نَأْخُذُ بِالْأَمْرِ وَجَدْنَا مَتَاعًا عِنْدَهُ
إِنَّا أَذْأَطْلُونُ ﴿٦﴾

فَلَمَّا اسْتَمْتَعُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ
أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ
اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ
الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِيَ ابْنِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ
خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٧﴾

ارْجِعُوا إِلَى آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقٌ
وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ
خَافِظِينَ ﴿٨﴾

وَسَأَلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا
فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٩﴾

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ

گفتند ای عزیز هر آینه اورا پدریست
پیرکلان سال پس بگیر یکی را از ما بجای
او هر آینه مامی بینیم ترا از نیکوکاران
(۷۸) .

گفت پناه بر خدا از آنکه بگیریم مگر کسی
را که یافته ایم متاع خویش را نزد او
بتحقیق آنگاه ستمگار باشیم (۷۹) .

پس چون ناامید شدند از وی، تنها رفتند
بخلوت مشورت کنان گفت بزرگ ترین
ایشان آیاندانسته اید که پدر شما گرفته
است بر شما عهدی از خدا و پیش ازین
کوتاهی کرده بودید در حق یوسف پس
ترك نخواهم کرد این سرزمین را تا وقتی که
اجازه دهد مرا پدرم یا حکم کند خدا مرا
و اوبهترین حکم کنندگان است (۸۰) .

(ای برادران) باز روید بسوی پدر خویش
پس بگوئید ای پدر ما هر آینه پسر تودزدی
کرد و گواهی نه دادیم الّا آنچه
می دانستیم^(۱) و نه می دانستیم علم غیب
را (۸۱) .

و پیرس دهی که بودیم در آن و از کاروانی
که آمده ایم در آن و البته ماراست گویانیم
(۸۲) .

گفت (یعقوب) بلکه آراسته کرده است

= یامشابه به این قصه چیزیکه سبب تهمت اوباشد بدزدی، بوقوع آمده بود والله اعلم .

(۱) یعنی گفتند "جزاؤه من وجد فی رحله فهو جزاؤه" والله اعلم .

عَنِ اللَّهِ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَعْدُ عَلَى يُوسُفَ وَأَبِصْرُ
عَيْنِهِ مِنَ الْعَزْرِ فَهُوَ كَظِيمٌ ۝

قَالُوا إِنَّ اللَّهَ تَقَاتُوا أَتَدْرُكُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا
أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ۝

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَحْدِيَ وَهَرَبْتُ إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ
اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

يَبْنَئِي أَدْهُمُوا فَتَسْكُنُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَجِيبُوا وَلَا تَأْكُلُوا
مِنْ دَرِّهِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْتِيَنَّكَ مِنْ دَرِّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْكَاثِرُونَ ۝

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَا وَأَهْلُنَا
الْقَرْحُ وَجِئْنَا بِضَاعَتِنَا بِمُزْنٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ
وَوَصِّدْقَ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ۝

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَجِيبُوا
إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ۝

قَالُوا إِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا آخِرُ

برای شما نفوس شماکاری را پس حال
من صبر نيك است امید آنست که
خدایبارد پیش من ایشان را همه يك جا
هرآئینه اودانای باحکمت است (۸۳) .

ورویگردانید ازایشان و گفت وای اندوه
من بریوسف و سفید شدند دوچشم
اوبسبب اندوه پس اوپُر شده بودازغم
(۸۴) .

گفتند بخدا همیشه هستی که یادمی کنی
یوسف را تاآنکه شوی بیمار یا شوی
ازهلاک شدگان (۸۵) .

گفت جزاین نیست که بیان می کنم غم
سخت و اندوه خودرا به جناب خدا ومی
دانم ازجانب خدا آنچه نمی دانید (۸۶) .

ای پسران من بروید پس جستجو کنید از
یوسف و برادر او و ناامید م باشید ازرحمت
خدا هرآئینه (سخن اینست که) ناامید
نمی شوند ازرحمت خدا مگر گروه
کافران (۸۷) .

پس چون داخل شدند بریوسف گفتند ای
عزیز رسیده است بما واهل ماسختی
وآورده ایم سرمایه ناچیز (یعنی اندك)
پس تمام ده مارا پیمانه وصدقه كن برما
هرآئینه خدا جزای دهد صدقه دهندگان
را (۸۸) .

گفت آیا دانستید قبح آنچه کردید به
یوسف و برادرش وقتی که شما نادان
بودید (۸۹) .

گفتند آیابه تحقیق تو یوسفی؟ گفت من

قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَىٰ نَارِثَةٍ مِّن يَّتَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ
لَافِضٌ بِّعَمَلِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ اِشْرَكَ اللَّهُ عَلَيْهِ نَارِثَةٌ كُنَّا
لِخَطِيئَتِهِ ﴿٩١﴾

قَالَ لَا تَزِرُ وَبَآئِكُمْ الْيَوْمَ بُعْثُ اللَّهِ لَكُمْ وَهُوَ
أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾

إِذْ هَبُوا بَقِيَّةَ مِصْرَ هَذَا الْقَوَّةَ عَلَىٰ وَجْهِ ابْنِ يَاقَانَ
بَصِيرَةً وَأَنزَلْنَا فِيهَا لَكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾

وَلَمَّا فَصَلَ ابْنُ يُوسُفَ قَالَ أَبَوَاهُ إِنَّ ابْنَكُمَا رَجِيءٌ
يُوسُفَ لَوْلَا أَن تَدْعَانِي ﴿٩٤﴾

قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالٍ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْفَهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَانْجَبَ بِصِيرَةٍ
قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ إِنِّي أَنَا اللَّهُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

قَالُوا يَا بَنَاتَنَا اسْتَعْفُوا لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾

قَالَ سَوْفَ أَسْتَعْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾

یوسفم واین برادر من است هرآئینه منت
نهاد خدا برما هرآئینه (سخن این ست
که) هرکه پرهیزگاری کند و صبر نماید پس
خدا ضائع نمی سازد مزد نیکوکاران را
(۹۰).

گفتند قسم به خدا هرآئینه برتری داده
است ترا خدا برما وهرآئینه مایه خطا کننده
بودیم (۹۱).

گفت هیچ سرزنش نیست بر شما امروز
بیا مزد خدا شمارا و او مهربان ترین
مهربانان است (۹۲).

ببرید این پیراهن مرا پس بپوشید
بر چهره پدرم تا شود بینا و بیاید پیش من
اهل خویش را همه یک جا (۹۳).

و چون جدا شد کاروان (یعنی از شهر)
گفت پدر ایشان هرآئینه من می یابم بوی
یوسف را اگر به نقصان عقل نسبت
نکنید مرا (۹۴).

گفتند بخدا قسم هرآئینه تو در خطای قدیم
خودی (۹۵).

پس چون پیامد پیش وی مژده دهنده
انداخت پیرهن را بر صورت وی پس بینا
گشت گفت آیا نه گفته بودم به شما که
هرآئینه من میدانم از جانب خدا آنچه
نمیدانید (۹۶).

گفتند ای پدر ما آمرزش طلب کن برای
مادر حق گناهان ما هرآئینه ما
گناهگار بودیم (۹۷).

گفت بزودی طلب آمرزش خواهم

کرد برای شما از پروردگار خود هر آئینه
او آمرزنده مهربان است (۹۸) .

پس چون درآمدند بریوسف (یعنی
درخیمه اش و او برای استقبال برآمده بود)
جای داد بسوی خود پدر و مادر خود را
گفت در آئید بمصر ایمن شده اگر خدا
خواسته باشد (۹۹) .

و بالا بُرد پدر و مادر خود را بر تخت خود
و ایشان افتادند بسوی او سجده کنان و
گفت ای پدر من این ست تعبیر خواب من
که پیش ازین دیده بودم هر آئینه راست
ساخت آنرا پروردگار من و نعمت فراوان
داد بمن چون بیرون آورد مرا از زندان
و آورد شما را از صحرا بعد از آنکه خلاف
افکند شیطان میان من و میان برادران من
هر آئینه پروردگار من تدبیر نیک سازنده
است چیزی را که میخواهد هر آئینه
اوست دانای با حکمت (۱۰۰) .

ای پروردگار من دادی مرا پادشاهی
و آموختی مرا تاویل احادیث ای پیدا
کننده آسمان ها و زمین تویی کار ساز من
در دنیا و آخرت مسلمان بمیران مرا
و لاحق کن مرا به صالحان (۱۰۱) .

(یا محمد) این قصه از اخبار غیب است
و حی می کنیم آن را بسوی تو و تونه
بودی نزد ایشان چون عزم کردند
بر مشورت خود توطئه کنان (۱۰۲) .

و مسلمان نیستند اکثر مردمان و اگر چه
حرص کنی (۱۰۳) .

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَى إِلَيْهِ أَخُوهُ وَقَالَ ادْخُلُوا
مَعِيَ لِنَسَاءِ اللَّهِ آمِينَ ﴿٩٨﴾

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ
يَأَيَّتْ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلْتُ رَبِّي
حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ
بِيَكُمُ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي
وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٩٩﴾

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مَا تَأْوِيلُ
الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيٌّ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ تَوَكَّلْ عَلَى مُسْلِمَاءَ وَالْحَقُّنِي يَا ضَالِّينَ ﴿١٠٠﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ اجْتَمَعُوا أَمْرُهُمْ وَهُمْ يَكْفُرُونَ ﴿١٠١﴾

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٩﴾

وَكَايْنِ تَرَىٰ إِسْرَافَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمْشُونَ
عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿٦٠﴾

وَمَا يَذُرُّونَ إِلَّا ذُرَّهُمْ يَأْتِيهِمُ الْيَأْسُ لِآلَاءِهِمْ ثُمَّ يُلْكَؤْنَ ﴿٦١﴾

أَقْأَمُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ
أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٢﴾

قُلْ هَذِهِ سَبِيلُ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ وَأَنَا مِنَ
الشَّاعِقِينَ وَنُحْنُ اللَّهُ وَمَا نَأْمَنُ مِنَ الْمُكْفِرِينَ ﴿٦٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نَحْنُ الْيَوْمَ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ
أَلَمْ تَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَفَلَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَرَ الرُّسُلَ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُفِّرُوا بِنِعْمَةِ اللَّهِ
نَصْرًا أَفْلَحُوا مَنْ تَشَاءُ وَلَازِمَةٌ بَأْسُنَا مِنْ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٥﴾

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ

و سوال نمی کنی از ایشان برتبلیغ قرآن
هیچ مزدی، نیست این مگر پندی
جهانیان را (۱۰۴).

و بسا نشانه هایند در آسمان ها و زمین
می گذرند بر آن اعراض کنان از تأمل در آن
(۱۰۵).

و ایمان نمی آرند اکثر ایشان بخدا مگر
شریک او مقرر کرده (۱۰۶).

آیا ایمن شده اند از آنکه بیاید بایشان
عقوبتی عام از عذاب خدا یا بیاید بایشان
قیامت ناگهان و ایشان آگاه نه باشند
(۱۰۷).

بگواین راه من است می خوانم بسوی
خدا باحجت ظاهر، من و پیروان من
و پاکی خدا راست و نیستم من از
مشرکان (۱۰۸).

و نه فرستاده ایم پیش از تو مگر مردانی را
که وحی می فرستادیم بسوی ایشان
از اهل ده ها یا سیرنکرده اند در زمین تابه
بینند چگونه شد آخر کار آنانکه پیش
از ایشان بودند و هر آئینه سرای آخرت
به ترست متقیان را آیانی فهمید (۱۰۹).

(مهلت دادیم) تا وقتی که چون نا امید
شدند پیغامبران و گمان کردند قوم ایشان
که بدروغ وعده کرده شده بایشان آمد
بایشان نصرت ما پس نجات داده
شده هر کرا خواستیم و باز داشته نمی شود
عذاب ما از گروه ستمگاران (۱۱۰).

هر آئینه هست در قصه پیغامبران پندی

حَدِيثًا يُقَرَّى وَلَكِنْ تَصْدِيقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ
تَفْصِيلُ لِمَا فِي شِقَاقِهِ وَهُذِيَ وَرَحْمَةُ يَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّحَابَ بِغَيْرِ عِلْمٍ تَرَوْنَهَا تُمْسُو عَلَى
الْعُرُشِ وَنَحْمُ السَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْعَلُ لِكُلِّ شَيْءٍ
يُذَكِّرُ الْإِنْسَانَ لَعَلَّكُمْ يَلْقَاهُ رَبُّكُمْ تَوَدُّونَ ﴿١٠﴾

وَهُوَ الَّذِي مَكَدَ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ
كُلِّ الْأُمُوتِ جَعَلَ فِيهَا رُوحًا وَأَنْزَلَ فِيهَا مِنَ السَّمَاءِ الْمَاءَ
إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَبِرُونَ ﴿١٠﴾

وَفِي الْأَرْضِ قَطْعٌ مُتَبَعٌ وَجَعَلْنَا مِنْ أَغْطَابٍ وَرَوَّافٍ
صُنُوفًا وَغَيْرَ صُنُوفٍ لِيُشْفِيَ بِهَا وَاجِدٌ وَتُفْصِلَ بَعْضُهَا
عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَبِرُونَ ﴿١٠﴾

خداوندانِ خرد را نیست قرآن سخنی که
بدروغ بریافته شود ولیکن هست
باوردارنده آنچه پیش از وی هست و بیان
کننده هرچیز و هدایت و بخشایش
مسلمانان را (۱۱۱) .

سوره رعد مدنی است و آن چهل و سه
آیت و شش رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

المرّ این ها آیات قرآنند و آنچه فروفرستاده
شد از پروردگار تو راست است ولیکن
اکثر مردمان ایمان نمی آرند (۱) .

خدا آنست که برداشت آسمانها را بغیر
ستون ها که بینید آن را بعد از آن
مستقر شد بر عرش و مسخر کرد خورشید
و ماه را هر یکی سیر میکند بمیعادی معین
تدبیر کار می نماید بیان می کند نشانه هارا
تا شما به ملاقات پروردگار خود دقیقین
آرید (۲) .

و او آنست که گسترد زمین را و آفرید در آن
کوه ها و نهرها را و از هر نوع میوه آفرید
در زمین دو قسم (ترش و شیرین خوب
و بد) می پوشاند شب را بر روز هر آینه
درین نشانه هاست قومی را که تفکر
می کنند (۳) .

و در زمین تکه های مختلف پیوسته
بایکدیگراست و بوستانهایی از درختان
انگور و کشت زارست و درختان خرما
بعضی بسیار پر شاخ و بعضی غیر آن،
آبیاری می شوند به یک آب و برتری می

دهیم بعضی را بر بعض درطعم میوه ها
هر آئینه در این نشانه ها ست قومی را که
می فهمند (۴) .

و اگر تعجب کنی پس عجب است
سخن ایشان که آیا وقتی که خاک شویم
آیا مادر آفرینشی نو خواهیم بود، ایشانند
آنانکه نامعتقد شدند به پروردگار خویش
وایشانند (باین صفت) که طوق در گردن
ایشان باشد وایشانند اهل آتش ایشان
آنجا جایدان باشند (۵) .

و به شتاب می طلبند از تو عقوبت پیش
از راحتی وهر آئینه گذشته است پیش
از ایشان عقوبت ها وهر آئینه پروردگار
تو خداوند آمرزش است مردمان را
با وجود ستمگار بودن ایشان و هر آئینه
پروردگار تو سخت عقوبت است (۶) .

ومی گویند کافران چرا فرستاده نه شد
براین پیغمبر نشانه از پروردگار او (یا
محمد) جزاین نیست که تو بیم دهنده ای
وهر قومی راه نمائی است (۷) .

خدای دادند آنچه در شکم دارد هر ماده
و آنچه ناقص میکنند رحم ها و آنچه زیاده
می گردانند و هر چیزی نزد او باندازه است
(۸) .

داناست به پنهان و آشکار بزرگ است بلند
مرتبه است (۹) .

یکسان است از شما کسی که به پوشد
سخن را و کسی که با آواز بلند گوید آن را
و کسی که وی پنهان است در شب و کسی

وَأَيْنَ تَجَبُّ قَوْلُهُمْ إِذَا كَانُوا تُرَاءًا لَيْسَ خَلْقِي
بَدِيدُهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَهُمْ أُولَئِكَ الَّذِينَ
أَعْتَقُوا وَهُمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑤

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْثَّيْتَةِ قَبْلَ الْمُسْتَعْرِ وَقَدْ خَلَّتْ مِنْ
قَبْلِهِمُ الْمَثَلُ وَإِنْ رَبِّكَ لَذُو مَقْفَرٍ لِّمَا تَأْسِ عَلَى
ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ⑥

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ
إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَإِلَى كُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ⑦

أَلَلَّهُ يَعْلَمُ مَا تُحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا يَضِيحُ الرَّحَامُ
وَمَا تَزِدُّهُ مِنْ شَيْءٍ عِنْدَ رَبِّكَ ⑧

عَلَيْهِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ ⑨

مَوَاقِفُكُمْ مِنْ أَسْرَ الْقَوْلِ مَنْ جَهَر بِهِ وَمَنْ هُوَ
مُسْتَعْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ⑩

که اورا هر روز (۱۰) .

برای آدمی فرشتگانند از پی یکدیگر آینده میان دودست او و پشت سر او نگاه میدارند اورا به حکم خدا هر آینه خدا تغییر نمی دهد حالتی را که به قومی باشد تا وقتی که ایشان تغییر دهند آنچه در ضمیر ایشان ست و چون اراده کند خدا ب قومی عقوبت را پس باز گردانیدن نیست آن را و نیست ایشان را بجزوی هیچ کار سازی (۱۱) .

و اوست آنکه می نماید شمارا برق برای پیدا کردن ترس و امید و بر میدارد ابرهای گران را (۱۲) .

و به پاکی یاد می کند رعد با ستایش او و فرشتگان نیز از ترس او، و می فرستد صاعقه ها را پس میرساند آنها بهره که خواهد و کافران مکابره می کنند درباره خدا و او بسیار با قوت است (۱۳) .

مرا و راست دعای حق^(۱) و آنانکه کافران ایشان را میخوانند بغیر از خدا قبول نمی کنند دعای ایشان را بهیچ وجه مگر مانند کسی که بگشاید دودست خود را بسوی آب تابرسد بدهنش، و آن آب هرگز رسنده نیست بدهان او و نیست دعای کافران مگر در بی فائده گی (۱۴) .
و خدا را سجده می کند هر که در آسمان ها

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَ
مِّنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُعَذِّبُوهُمَا
يَا أَتَقْتُمْ اللَّهَ الْغَلِيظَ الَّذِي ظَلَمَ النَّفْسَ الَّتِي نَفَسَ
وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مَن ذَلِيلٍ ①

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ غَوَاً وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ السَّحَابَ
الْبُقْعَالَ ②

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ
السَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ
فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ③

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْمِعُونَ
لَهُمْ شَيْئًا إِلَّا كَيْبَاطٌ لَهُمُ الْآثَانُ الْيَسِيلُ ④
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا مَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مَن يَنْصُرُهُمْ
فِي اللَّهِ وَهُوَ يُعَذِّبُهُمْ وَيُنَزِّلُ الْغَمَامَ ⑤

وَاللَّهُ يَجْعَلُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طُوعًا وَكَرْهًا

(۱) یعنی اورا سزد که بجناب او نیاز کنند و مدعا طلبند و اواجابت فرماید والله اعلم .

وَيُظِلُّهُمْ بِالْغُدُّوۥ وَالْأَصَالِ ۝

وزمین است خواهان و ناخواهان و سجده می کنند سایه های ایشان بوقت صبح و شام^(۱) (۱۵) .

بگو کیست پروردگار آسمان ها و زمین بگو (از طرف ایشان) خداست بگو آیا گرفتید بجز وی دوستانی که نمی توانند برای خویشتن سودی و نه زبانی بگو آیا برابرست نابینا و بینا (هرگز) آیا برابرست تاریکی ها و روشنی آیا مقرر کرده اند خدارا شریکانی که آفریده باشند مانند آفریدن خدا پس مشبه شده است آفرینش برایشان بگو خدا آفریننده هر چیز است و او مست یگانه غالب (۱۶) .

فروفرستاد از آسمان آب را پس روان شدند رودها باندازه خویش پس برداشت آب روان کفی را که بالای آب بلند شده و از آنچه میگذاردش در آتش به طلب پیرایه یا به طلب رخت خانه کفی هست مانند کف آب همچنین بیان می کند خدا مثل حق و باطل را، اما آن کف پس میرود ناچیز شده و اما آنچه سودمیرساند بمردمان می ماند در زمین همچنین بیان می کند خدا مثل هارا^(۲) (۱۷) .

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ أَتَأْتِكُمْ مِنْ دُونِهِ آلِهَةٌ لَا تُبْسَلُونَ لَأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْكَافِرُ وَالْبَصِيرَةُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَةُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلَ اللَّهُ شُرَكَاءَ خَلْقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ اَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَانْحَمَلُ السَّيْلُ رَبِّدَا اُرْيَا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حُلِيَّةٍ اَوْ مَتَاعٍ رَبِّ يَسْأَلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ هَ قَامَا الرَّبُّ فَيَذْهَبُ جَهَّاءً اَوْ اَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْاَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْاَمْثَالَ ۝

(۱) کافران و منافقان ناخواهان سجده می کنند هنگام سختی یا ترس شمشیر فرشتگان و مسلمانان خواهان والله اعلم .

(۲) مترجم گوید لایندست که در هر جنس خیر و شر باشد همچنین لاینداست که در آدمیان نیکوکاران و بدکاران باشند لیکن نیکوکارانرا مستقر میسازد و کارایشان را =

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْخَيْرُ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْجُدُوا لَهُ لَوْ أَنَّ
لَهُمْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا مِّمَّا كَفَرُوا لَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَلَكِنَّ
سُوءَ الْحِسَابِ يُؤْخِرُ عَنْهُمْ وَعَذَابَهُمْ بِمَا كَفَرُوا يُسْرِعُ ۝

آنان را که قبول کردند سخن پروردگار
خویش حالت نیک است و آنانکه قبول نه
کردند سخن او را اگر باشد ایشان را
آنچه در زمین است همه یک جا و مانند
آن همراه آن البته فدیة خود دهند آن را
انجماعت، ایشان راست سختی حساب
و جای ایشان دوزخ است و آن بدجائی
است (۱۸).

أَفَنَنْتَعِمُ أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝
الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَمْ يُؤْمِرُوا بِالْإِسْلَامِ

آیا کسی که میداند آنچه را که فروفرستاده
شده بسوی تو از جانب پروردگار
تورااست است مانند کسی است که وی
نابیناست جزاین نیست که پندپذیر
میشوند خداوندان خرد (۱۹).

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَقْضُونَ الْبَيْعَاتِ ۝

آنانکه وفای کنند بعهد خدا و نه
می شکندند عهد را (۲۰).

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا آمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْتُونُونَ ذَمًّا
وَيُخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ۝

و آنانکه می پیوندند آنچه فرموده است
خدا پیوند کردن آن و می ترسند
از پروردگار خویش و می ترسند از سختی
حساب (۲۱).

وَالَّذِينَ صَبَرُوا بِالْبَيْعَةِ وَجِبِ رُبُّهُمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا
مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَذَرُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ
أُولَئِكَ لَمْ يُغْفَرْ لَهُمُ الذَّنْبُ ۝

و آنانکه شکیبائی کردند به طلب رضای
پروردگار خویش^(۱) و برپا داشتند نماز را
و خرج کردند از آنچه ماروزی دادیم
بایشان پنهان و آشکارا و دفع می کنند با
نیکوئی بدی را این جماعت را است
جزای آن سرای (۲۲).

= پیش میرد و بدکاران را هلاک میکند و الله اعلم .

(۱) یعنی بطلب رضای او .

جَعَلْتُ عَذِينَ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آلِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ
وَوُجُوهِهم بِاللَّيْلِ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٦٠﴾

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَدَّقْتُمْ فِيمَا عَقَّبَى الدَّارِ ﴿٦١﴾

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ
مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ
لَهُمُ الْعَذَابُ وَأَلَهُمْ سُوْرَةُ الدَّارِ ﴿٦٢﴾

اللَّهُ يَسْطُرُ السُّرُورَ لِمَنْ يَشَاءُ وَصَرُّهُ وَفِرْعَوْنُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا سَاءَةٌ ﴿٦٣﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَمْ يَأْتِزِلْ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ
يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يَنَاقِبُ ﴿٦٤﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ
اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٦٥﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ مَا يُبَيِّنُ

به بوستانهای همیشه جاودان درآیند
ایشان و هر که نیکوکار باشد از پدران ایشان
و زنان ایشان و اولاد ایشان و فرشتگان
داخل شوند برایشان از هر دروازه (۲۳) .

گویند سلامتی باد بر شما بسبب صبر کردن
شما پس نیک است جزای آن سرای (۲۴) .

و آنانکه می شکنند عهد خدا را بعد
استوار کردن آن و قطع می کنند آنچه
فرموده است خدا به پیوند کردن آن و
فساد می کنند در زمین آنجماعت ایشان
راست لعنت و ایشان راست سختی آن
سرای (۲۵) .

خدا گشاده می سازد روزی را برای هر که
خواهد و تنگی می سازد و کافران شادمان
شدند به زندگانی دنیا و نیست زندگانی
دنیا نسبت به آخرت مگر متاع اندک (۲۶) .

و می گویند کافران چرا فرود آورده نه شد
بر پیغامبر نشانه از جانب پروردگار (۱) بگو
هر آینه خدا گمراه می کند هر کرا خواهد
و راه می نماید بسوی خویش هر کرا
که رجوع کرد (یعنی راه می نماید بسوی
خود) (۲۷) .

آنان که ایمان آوردند آرام می گیرند دل
های ایشان به یاد خدا آگاه شوبه یاد خدا
آرام می گیرند دل ها (۲۸) .

آنان را که ایمان آوردند و کارهای نیک

(۱) مترجم گوید یعنی از قسمی که درخواست میکردند .

کردند حالت خوش باشد ایشان را و خوب جایگاه باشد (۲۹) .

همچنین فرستادیم ترا درامتی که گذشتند پیش از آن امت های بسیار تابخوانی برایشان آنچه وحی فرستادیم بسوی تو و ایشان کافرند بخدای بخشاینده بگوا و پروردگار من است نیست هیچ معبود برحق مگر او بروی توکل کردم و بسوی اوست رجوع من (۳۰) .

و اگر می بود قرآنی که روان کرده می شد بسبب آن کوهها یا شکافته می شد به سبب آن زمین یابه سخن آورده میشد بسبب آن مُردگان را (نیزایمان نمی آوردند) بلکه خدا راست کار همه یکجا آیاندا نسته اند مسلمانان که اگر می خواست خدا البته راه می نمود مردمان را همه يك جا و همیشه کافران باین صفت باشند که میرسد بایشان بسبب آنچه کردند عقوبتی سخت یافرو می آید آن عقوبت نزدیک بخانه ایشان^(۱) تا وقتی که بیاید وعده خدا هر آئینه خدا خلاف وعده را نمی کند (۳۱) .

و هر آئینه تمسخر کرده شد به پیغمبران پیش از تو پس مهلت دادم کافران را باز گرفتار کردم ایشان را پس چگونه بود

كَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ فِي آتُونٍ فَذَلَّتْ مِنْ قَبْلُهَا أَلَمْ تَتَّقُوا
عَذَابَ اللَّهِ الَّذِي آتَيْنَا الْيَهُودَ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْحَقِّ يَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاللَّهُ مَتَكِبٌ ۝

وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْبِهَالُ أَوُحِطْتَ بِهِ الْأَرْضُ
أَوْ لَمْ يَرَهُ الْمَوْتَى بَلْ يَكْفُرُ أَكْثَرُ النَّاسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ
لَوْ شَاءَ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ سَبِيلًا وَلَا لَكَ ذُلٌّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَهُمْ فِي
مَخَاصِفٍ أَعْيُنُهُمْ أَفْرَاسٍ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدَ الْفُتُونِ
اللَّهُ أَكْبَرُ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَاهُ مِنْ بَرْنِي قَبْلُكَ فَلْيَلِمْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ
أَلْعَنَهُمُ اللَّهُ كَذِبًا كَانَ عَقَابُهُ ۝

(۱) مترجم گوید و آن کنایت است از شدتی که از وی خوفِ هلاک برایشان مستولی شود باختر نجات یابند والله اعلم .

عقوبت من (۳۲)

آیا کسی که خبرگیرنده است برهرکس بجزای آنچه عمل کرده است (مثل این بتان باشد) ومقرر کردند کافران خدای را شریکان بگوییان کنید نامهای ایشان را^(۱) آیاخبرمیدهد خدا را به آنچه نمیداند در زمین یا فریفته می شوید به سخن سرسری^(۲) بلکه آراسته کرده شده است کافران را اندیشه فاسد ایشان و بازداشته شده اند از راه وهرکه راگمراه کند خدا نیست اوراهیچ راه نما (۳۳) .

ایشان راست عذاب در زندگانی دنیا وهرآئینه عذاب آخرت سخت ترست ونیست ایشان راز(عذاب) خداهیچ نگاه دارنده (۳۴) .

صفت بهشتی که وعده کرده شده است متقیان را اینست که میرود زیرآن جویها، میوه های اوجاویدان است و سایه اش همچنین، این است جزای متقیان وجزای کافران آتش است (۳۵) .

وآنانکه دادیم ایشان را کتاب خوشحال میشوند بآنچه فرستاده شد بسوی تو وازین جماعت ها کسی است که انکارمی کند بعض اورابگو جزاین نیست

أَمَّنْ هُوَ قَالَهُمْ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ إِذَا كُتِبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ
قُلْ مَقُولُهُمْ إِنَّمَا يُكَلِّمُهُ بِالْإِنشَاءِ فِي الْأَرْضِ أَمْ يَرْجُونَ الْقَوْلَ
بَلْ نَحْنُ الْمَكِينُونَ ثُمَّ كَذَّبُوا وَصَلُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا
لَهُمْ مِنَ الْغَوْمِ إِلَّا بَاقٍ ۝

مَنْ لِّلْبَنَةِ أَلْقَى دُعَاءَ الْمُتَّقُونَ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
أَكْثَاهَا دَابَّاءٌ وَطِلَافٌ تَلُكُ عُفُفَى الدَّيْنِ أَنْتَوَاتُ وَعُفُفَى
الْمُكْرِمِينَ الشَّارُ ۝

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ
وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُكِيدُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُبْرِئُ

(۱) مترجم گوید معنی اوصاف ایشان را ذکر کنید تا باوصاف خدا مقابله کرده شود و فن مماثلت ظاهر گردد والله اعلم .

(۲) یعنی تقلید پدران میکنید درسخن بی اساس والله اعلم .

که فرموده شد مرا که عبادت کنم خدارا
و شَرِكْ تَوَزَّم به وی، بسوی او میخوانم
و بسوی اوست بازگشت من (۳۶).

و همچنین فر فرستادیم قرآن را کتابی
عربی و اگر پیروی کنی خواهش نفس
ایشان را بعد از آنچه آمده است به تو
از علم نیست ترا از عقوبت خدا هیچ
کار سازنده و نه نگاه دارنده (۳۷).

و هر آینه فرستادیم پیغامبران را پیش از تو
و دادیم ایشان را زنان و فرزندان و نشاید
هیچ پیغامبر را که بیارد هیچ نشانه مگر به
حکم خدا هر قضائی را اجل و موعدی
باشد (۳۸).

نابود میسازد خدا هر چه میخواهد و ثابت
می کند هر چه خواهد نزد اوست ام
الکتاب (یعنی لوح محفوظ) ^(۱) (۳۹).

و اگر بنمائیم ترا بعض آنچه وعده
می کنیم بایشان یا قبض روح تو کنیم
بهر حال جزاین نیست که بر تو پیغام
رسانیدن است و بر ماست حساب (۴۰).

آیا ندیدند که مامی آئیم به این زمین ناقص
می سازیم آترا از جوانب آن و خدا حکم
می کند نیست هیچ رد کننده حکم او را

أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَهًا أَدْعُوا إِلَيْهِ مَآبٍ ⑤

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنْ اذْبَحْتَ أَهْوَاءَهُمْ
بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا وَاقٍ ⑥

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا
وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ
اللَّهِ لِيُحِلَّ أَجَلٌ كِتَابٍ ⑦

يَخُودُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُخَيِّتُ ⑧ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ⑨

وَلَنْ مَّا تُؤْتِيكَ بَعْضُ الَّذِي يُعِدُّهُمْ أَوْ تُنَوِّقِيكَ
فَأَسْأَلُكَ الْبَلَاءَ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ⑩

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ
لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ⑪

(۱) مترجم گوید صورت حادثه در عالم ملکوت خلق میفرماید بعد از آن اگر خواهد
محو کند و اگر خواهد ثابت دارد و شاید که معنی چنین باشد که هر زمانی را
شریعتی هست نسخ می کند خدای تعالی آنچه میخواهد و ثابت می گذارد آنچه
را خواهد نزد اوست لوح محفوظ والله اعلم.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ
مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عَقَّبَى الْكَاذِبَ ۝

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَمْ نَكُنْ لَكُمْ رَسُولًا مَنْ كَفَى بَالَكُمْ سَهِيلًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَ اللَّهِ عِلْمُ الْكِتَابِ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّسُولُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ غَرِيبٍ الْحَمْدُ ۝

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ
مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۝

لَا تَدْعُ دُونَهُ يَدْعُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ

واو زود حساب گیرنده است^(۱) (۴۱) .
وهر آئینه تدبیر کردند آنانکه پیش از ایشان
بودند پس خدا راست تدبیر همه میدانند
آنچه به عمل می آرد هر نفسی و خواهند
دانست این کافران که کراباشد جزای آن
سرای (۴۲) .

ومی گویند کافران نیستی پیغامبر بگوئیس
است خدا گواه در میان من و شما و بس است
کسیکه نزد اوست علم کتاب^(۲) (۴۳) .

سورة ابراهيم مكي است و آن پنجاه
ودو آیت و هفت رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

الرّ این کتابیست که فرو فرستادیم آن را
بسوی توتایبیرون آری مردمان را از تاریکی
ها بسوی روشنی بحکم پروردگار ایشان
بسوی راه خدای غالب ستوده (۱) .

براه خدائی که اوراست آنچه در آسمان ها
است و آنچه در زمین است و وای کافران
را از عذاب سخت (۲) .

آنانکه اختیار می کنند زندگانی دنیا را
بر آخرت و باز می دارند مردمان را از راه

(۱) یعنی روز بروز شوکت اسلام بزمین عرب منتشر میشود و دارالحرب ناقص میگردد
و از اطراف آن عامه مفسرین آیت را مدنی دانند و نزد مترجم لازم نیست که
مدنی باشد و مراد از نقصان دارالحرب اسلام اسلم و غفارو جهینه و عرینه
و قبائل، این است پیش از هجرت .

(۲) یعنی احبار یهود می دانند که رسالت آن حضرت صلی الله علیه وسلم صحیح
است والله اعلم .

خدا و می طلبند دروی کجی^(۱) ایشانند
گمراهی دور (۳) .

ونه فرستادیم هیچ پیغامبر را مگر به زبان
قوم او تابیان کند برای ایشان پس گمراه
سازد خدا هرکرا خواهد و راه نماید هرکرا
خواهد و اوست غالب با حکمت (۴) .

وهر آئینه فرستادیم موسی را به نشانه های
خود گفتیم که بیرون آرقوم خود را
از تاریکی ها بسوی روشنی و پندیده ایشان
را بروزهای خدا^(۲) هر آئینه درین نشانه
هاست برای هرشکیبای شکر گذار (۵) .

و یادکن آنوقت که گفت موسی قوم خود را
یاد کنید نعمت خدا را برخویش چون
نجات داد شمار از آل فرعون می رسانیدند
به شما سختی عذاب و می کشتند پسران
شمارا و زنده می گذاشتند دختران شمارا
و درین حال آزمائش بزرگ بود
از پروردگار شما (۶) .

و آن وقت که خبردار ساخت پروردگار
شما که اگر شکر کنید بیشتر دهم شمارا
و اگر ناسپاسی کنید هر آئینه عذاب من
سخت است (۷) .

و گفت موسی اگر کافر شوید شما و هر که
در زمین است همه یک جا پس هر آئینه
خدا توانگر ستوده شده است (۸) .

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ فِي ظُلُمٍ لَّيْلٍ ۖ

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ يُبَيِّنُ
لَهُمْ آيَاتِ اللَّهِ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ ۖ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝

وَلَاذَقَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِذْ كُرُوا فِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ إِذْ
أَنجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُوكُمْ مَوْتَهُ الْعَذَابِ
وَيَذَرُكُمْ أَبْنَاءَ آلِهِمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكَ
لِبَلَاءٍ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٍ ۝

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ
كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ۝

وَقَالَ مُوسَى إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَعَنُوكُمْ عَيْنًا ۝

(۱) یعنی به شبهات ثابت می کنند که کج است .

(۲) یعنی بوقایعی که از جانب او بودند .

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَمَعَادٍ
وَشُودَّةٍ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ
إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا
أَعْيُنَهُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا تُرَابٌ نَارِبٌ أَلَسْكُمْ
بِهِ فَلَا تَعْلَمُ شَيْئًا مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ وَرُسُلُهُمْ ①

قَالَتْ رُسُلُهُمْ إِنِّي اللَّهُ شَيْئًا فَاطِرُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ
وَيُؤْتِيَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّا أَنْتُمْ
إِلَّا نَسْتَوْشِلُكُمْ وَتَكِيدُونَ أَنْ تَصَدُّوا عَنْ مَا
كُنَّا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا قَالُوا تَرَىٰ بُسُلْطَنَ مُبِينٍ ②

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنَّا نَحْنُ إِلَّا نَسْتَوْشِلُكُمْ وَلَكِنْ اللَّهُ يَنْزِلُ
عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَنٍ
إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ قَلْبُكُمْ كُلِّ الْمُؤْمِنِينَ ③

وَمَا لَنَا إِلَّا أَنْ نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلْيَصِيرُوا

آینا آمده است به شما خبر آنانکه پیش
از شما بودند قوم نوح و عاد و ثمود
و کسانی که بعد از ایشان آمدند نمی داند
ایشان را^(۱) مگر خدا آمدند نزد ایشان
پیغامبران ایشان به معجزه ها پس
باز آوردند دستهای خود را در دهانهای
خود^(۲) و گفتند هر آئینه ما منکریم بآنچه
فرستاده شدید به آن و هر آئینه مادر شبیه
قوی ایم از آنچه می خوانید مارا بآن^(۹).

گفتند پیغامبران ایشان آیا در خدا شبیه است
آفریننده آسمان ها و زمین می خواند شما
را تا بیا مرزد برای شما گناهان شما
و موقوف دارد شمارا تا مدتی معین، گفتند
نیستید شما مگر آدمی مانند ما می خواهید
که باز دارید مارا از آنچه عبادت میکردند
پدران ما پس بیارید پیش ما حجتی ظاهر
(۱۰).

گفتند بایشان پیغامبران ایشان نیستیم
ما مگر آدمی مانند شما ولیکن خدا نعمت
فراوان میدهد بهر که خواهد از بندگان
خود نیست ممکن مارا که بیاریم حجتی
مگر به حکم خدا و بر خدا باید که توکل
کنند مسلمانان (۱۱).

و چیست مارا که توکل نه کنیم بر خدا
و هر آئینه نموده است مارا راه های ما

(۱) یعنی عدد و صفات ایشان را .

(۲) یعنی از نهایت تعجب و انکار انگشت به دندان گزیدند والله اعلم .

عَلَى مَا أَذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿۱۱﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلرُّسُلِ هُمْ أَنْتُمْ جُنُودُ اللَّهِ فَأَمَّا الْكُفْرُ
لَتَعُودَنَّ فِي بِلَادِنَا فَأَوَّلَى الْيَوْمِ وَهُمْ لَهْلِكُونَ
الظَّالِمِينَ ﴿۱۲﴾

وَلَنُكَفِّرَنَّ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ
مَقَامِي وَعَافُوهُ ﴿۱۳﴾

وَأَسْقِمْ وَأَغَابَ كُلَّ جَبَلٍ عَيْنِي ﴿۱۴﴾

مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُنْفِثُ مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ ﴿۱۵﴾

يَكْفُرُهُمْ وَلَا يَكْفُرُهُمْ دِيَانِيهِ الْوَيْتُ مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ وَمَا هُمْ بِمُعِيذِينَ مِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿۱۶﴾

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا أَنْتُمْ أَهْلُ اللَّهِ كَمَا لَا يَسْتَدْرِيهِ
الْبَرْقُ يَوْمَ عَاصِفٍ لَا أَفْقِدُونَ وَمَا كَسَبُوا عَلَى شَيْءٍ
ذَلِكَ هُوَ الْفَصْلُ الْبَعِيدُ ﴿۱۷﴾

والبته صبر خواهیم کرد بر اذیتی که
مارا کردید و برخدا باید که توکل کنند
توکل کنندگان (۱۲) .

و گفتند کافران پیغامبران خویش را البته
اخراج کنیم شمارا از سرزمین خود یا
باز آئید در دین ما پس وحی فرستاد بسوی
ایشان پروردگاریشان که هلاک خواهیم
کرد ستمگاران را (۱۳) .

وساکن خواهیم ساخت شمارا در زمین
بعد از ایشان این وعده برای کسی است که
بترسد از ایستادن بحضور من و بترسد از
بیم من (۱۴) .

و طلب فتح کردند پیغامبران و زیان
کار شد هر گردن کش ستیزنده (۱۵) .

پیش روی اودوزخ است و نوشانیده شود
از آب زرداب (یعنی چسک و خون
جهنمیان) (۱۶) .

جرعه جرعه فروکشد آن را و نزدیک نه
بُود از آنکه سهولت درکشد آن را و بیایدش
موت^(۱) از هر جای و او مرده نه بُود و پیش
روی اوست غذایی سخت (۱۷) .

مثال آنانکه نامعتقد شدند به پروردگار
خویش (این ست) اعمال ایشان مانند
خاکستری بُود که سخت و زید بر آن باد
در روزی که باد تند دارد قدرت ندارند
بر هیچ چیز از آنچه کسب کرده بودند این

است گمراهی دور^(۱) (۱۸) .

آیانیدی که خدا آفرید آسمان ها و زمین را بتدبیر محکم اگر خواهد دور کند شمارا و بیارد آفرینش خلقی نو (۱۹) .
نیست این برخدا دشوار (۲۰) .

وحاضر شوند پیش خدا همه يك جا پس گویند ضعیفان گردن كشان را (یعنی تابعان پیش روان را) هرآئینه مابودیم تابع شما پس آیاشما دفع کننده هستیادازما پاره ای ازعذاب خدا گویند اگرراه می نمود مارا خدا، راه نمائی می کردیم شمارا برابریست برما که اضطراب کنیم یاشکیائی ورزیم نیست مارا هیچ نجات دهنده ای (۲۱) .

و گفت شیطان وقتی که فیصله کرده شدکار^(۲) هرآئینه خدا وعده داد شمارا وعده راست و وعده دادم شمارا پس خلاف وعده کردم من باشما و نه بود مرا بر شما هیچ تسلط لیکن بود آنکه بخواندم شمارا پس قبول کردید سخن مرا پس ملامت مکنید مرا و ملامت کنید خویش را نیستم فریادرس شما و شما نیستید فریادرس من هرآئینه من بیزار شدم از آنکه مرا شریک مقرر کردید پیش ازین هرآئینه

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَمْدِ إِنَّ يَوْمَئِذٍ هَبْكُم دَيْمَاتٍ يَخْلَقُ جَدِيدًا ۝

وَمَا ذَلِكُ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ۝

وَرَزَوُا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ الَّذِينَ اسْتَغْنَوْا إِنَّا كُنَّا ثَمَرًا لَكُمْ تَتَعَبُوهنَ أَنْتُمْ مَقْنُونُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهْدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرَعْنَا أَمْ سَوَّيْتَنَا مَالَنَا مِنْ مَنِّهِ ۝

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُمُونِي وَلَا لَوْعُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصَوِّرِكُمْ وَمَا أَنَا بِمُضْعِفٍ لِي لَقُرْتُ بِمَا أَمَرْتُكُمْ مِنْ قَبْلِ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

(۱) یعنی اعمال ایشان همه برباد شوند و بدان منتفع نگردند والله اعلم .

(۲) مترجم گوید یعنی وقتی که بهشتیان به بهشت در آیند و دوزخیان ره دوزخ گیرند والله اعلم .

ستمگاران ایشان راست عذاب درد
دهنده (۲۲) .

ودرآورده شدند آنانکه ایمان آوردند
وکارهای شائسته کردند به بوستانهاییکه
می رود زیر آن جویها جاودان در آن به
حکم پروردگار خویش دعای خیرایشان
بایکدیگر آنجا سلام است (۲۳) .

آیا ندیدی چگونه زده دما مثال سخن
پاکیزه را مانند درخت پاکیزه که ریشه اش
استوار باشد و شاخش در آسمان (۲۴) .

میدهد میوه های خود را هرفصلی به
حکم پروردگار خویش و می زند خدا مثل
هارا برای مردمان تا بود که پندپذیر شوند
(۲۵) .

ومثل سخن ناپاک مانند درخت ناپاک
است که برکنده شد از بالای زمین نیست
اوراهیچ استقراری^(۱) (۲۶) .

واستوار می سازد خدا مسلمانان را بر
سخن درست در زندگانی دنیا و در آخرت
و گمراه میسازد خدا ستمگاران را و میکند
خدا آنچه می خواهد^(۲) (۲۷) .

آیاندیدی بسوی آنانکه بدل کردند نعمت

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ
يَتَخَفَتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۝

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ صَرَّبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ
طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ۝

تُؤْتِي أَكْثَرَهَا ثَمَرًا لَّيْسَ بِأُذُنٍ لِّرَبِّهَا وَنَضِرُ اللَّهُ الْعَمَٰلَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ لَّا جُنْتٌ مِنْ
قَوِّ الْأَرْضِ يَأْكُلُهَا مِنْ بُرَادٍ ۝

يَخْبِتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۝

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَكَلُوا قَوْمَهُمْ

(۱) یعنی شریعت حق در ملکوت ثابت است و در دنیا هر روز رواجی تازه می یابد
و مردمان منتفع میشوند و ملت جاهلیت در ملکوت استقرار ندارد هر چند در میان
مردم شائع شود در نهایت درهم و برهم کرده آید والله اعلم .

(۲) یعنی وقت مرگ توفیق شهادت میدهد و وقت سوال منکرون کبر بقول حق گویا
میسازد والله اعلم .

دَارَ الْبَوَارِ ۵۳

خدارا بناسپاسی^(۱) و فرود آوردند قوم خود را به سرای هلاکی (۲۸) .

که دوزخ است در آیند آنجا و آن بد قرار گاه است (۲۹) .

و مقرر کردند برای خدا همتایان تا گمراه کنند عالم را از راه او بگوبهره مند شوید هر آینه بازگشت شما بسوی آتش ست (۳۰) .

بگو آن بندگان مرا که ایمان آورده اند برپادارند نماز را و خرج کنند از آنچه ماروزی دادیم ایشان را پنهان و آشکارا پیش از آنکه بیاید روزی که خرید و فروش نیست در آن و نه بایکدیگر دوستی بود (۳۱) .

خدا آنست که آفرید آسمان ها و زمین را و فرو فرستاد از آسمان آب را پس بیرون آورد بآن آب روزی برای شما از انواع میوه ها و مُسَخَّر ساخت برای شما کشتی را تا برود در دریای حکم او و مُسَخَّر ساخت برای شما جویهارا (۳۲) .

و مُسَخَّر ساخت برای شما خورشید و ماه را همیشه روندگان و مُسَخَّر ساخت برای شما شب و روز را (۳۳) .

و داد شمارا از هر چه خواستید و اگر بشمارید نعمت خدارا احاطه نتوانید کرد

جَهَنَّمَ تَصْلَوْنَهَا وَيُشِ الْقَارِ ۵۴

وَجَعَلُوا لَهُ أَنْتَ إِذَا الْخُلُوعِ عَنْ سَيِّئِهِ
قُلْ تَتَّبِعُوا فَإِنْ مَحْصِرَكُمْ إِلَى النَّارِ ۵۵

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا
مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَمَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا يَسْعَى فِيهِ وَلَا يَجْلُ ۵۶

أَلَمْ يَكُنْ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ
وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّفْلَكَ لَتَكُونَنَّ فِي الْبُحْرِ يَامِرًا وَسَخَّرَ
لَكُمْ الْاَنْهَارَ ۵۷

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِمَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمْ
الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۵۸

وَأَنبَأَكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَلَنْ نَعْذِبَ وَاعْتَبَتْ إِلَهُ

(۱) یعنی ناسپاسی کردند بشومی آن نعمت مفقود شد پس گویا نعمت دادند و کفر خریدند و الله اعلم .

لَا تُضَوِّفَانِ الْإِنْسَانَ لَقَلُّوهُ كَفَّارًا ۝

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا
وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ۝

رَبِّ إِنِّي أَخْلُفُكَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ ۚ وَمَنْ
يَسْمَعْ بِي فَإِنَّهُ بِي ۚ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ۝

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي
زُرْعَةٍ وَعِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا
الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَهْلَهُ مِنَ التَّائِبِينَ رَبَّنَا وَسَيَأْتِيهِمْ
وَارِثُهُمْ فِيهِ مِنَ التَّائِبِينَ رَبَّنَا وَسَيَأْتِيهِمْ

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا تُخْفِي
عَنِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝

أَلَسَدُ الْإِنْسَانِ الْكَافِرُ ۚ وَهَبْ لِي عَلَى الْكَافِرِينَ
وَأَسْأَلُكَ رَبِّي لِسْمِ اللَّهِ الْأَمَامِ ۝

آن را هر آئینه انسان ستمگار ناسپاس است
(۳۴) .

و یادکن چون گفت ابراهیم ای پروردگار
من بکن این شهر را جای امن و دوردار مرا
و فرزندان مرا از آنکه عبادت بتان کنیم
(۳۵) .

ای پروردگار من این بتان گمراه کرده اند
بسیاری را از مردمان پس هر که پیروی من
کرد پس هر آئینه او از (آل) من است و هر که
نافرمانی کرد مرا پس هر آئینه تو آمرزنده
مهربانی (۳۶) .

ای پروردگار ما هر آئینه من ساکن ساختم
بعضی از اولاد خود را^(۱) بواادی بی
زراعت نزدیک خانه محترم تو، ای
پروردگار ما تا برپا دارند نماز را پس
بگردان دلہائی چند را از مردمان رغبت
کننده بسوی ایشان و روزی ده ایشان را از
میوه هاتابود که ایشان سپاس گذاری کنند
(۳۷) .

ای پروردگار ما هر آئینه تو میدانی آنچه
پنهان می داریم و آنچه آشکار می کنیم
و پوشیده نمی ماند بر خدا هیچ چیزی
نه در زمین و نه در آسمان (۳۸) .

سپاس آن خدای راست که عطا کرد مرا
با وجود کلان سالی اسمعیل و اسحق
هر آئینه پروردگار من شنونده دعاست (۳۹) .

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا
وَتَقَبَّلْ دُعَاءً ⑤

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ
يَقُومُ الْحِسَابُ ⑥

وَلَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ عَافٍ عَنِ الْعَثَمِ الظَّالِمُونَ ه
إِنَّمَا يُؤِخِّرُهُمْ لِيَوْمَ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ⑦

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُؤُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ
طَرْفُهُمْ وَأَنْفَذْتَهُمْ هَوَاءً ⑧

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ يَقُولُ الَّذِينَ
ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ آجَلٍ قَرِيبٍ حَبَّ دَعْوَتِكَ وَتَكْتُمُ
الرُّسُلُ أُولَٰئِكَ تُكْوَىٰ أَكْسِمُكُمْ مِنْ قَبْلِ الْمَكِينِ نَقُولُ ⑨

وَسَلَّمَ فِي مَسْكِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَبَيْنَ الْمَكَيْفِ
فَعَلْنَا بِهِمْ وَصَرَبْنَا لَكُمُ الْوَسْطَالَ ⑩

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَلَنْ كَانَ
مَكْرُهُمْ إِلَّا زُلْفًى ⑪

ای پروردگار من بگردان مرا برپادارنده
نماز وازاولاد من نیز ای پروردگار
ماقبول کن دعای مرا (۴۰) .

ای پروردگار ما بیمارز مرا و مادر و پدر
مرا و مسلمانان را روزی که قائم شود
حساب (۴۱) .

وهرگز مبندار خدا را بی خبر از آنچه
می کنند ستمگاران جزاین نیست که
مهلت می دهد ایشان را برای روزیکه خیره
شوند در آن چشم ها (۴۲) .

شتاب کنندگان، سر خود بردارندگان
باز نمی گردد بسوی ایشان چشم ایشان
ودلهای ایشان خالی است (۴۳) .

و بترسان مردمان را از روزی که بیاید
بایشان عذاب پس گویند ظالمان ای
پروردگار ما مهلت ده مارا تا میعاد
نزدیک تا اجابت کنیم دعوت ترا و پیروی
کنیم رسولان را، گفته شود بایشان آیا
قسم نمی خوردید پیش ازین که نه
باشد شمارا هیچ زوال (۴۴) .

وساکن شدید در منازل آنانکه ستم کردند
بر خویش و واضح شد شمارا که چه کردیم
بایشان و زدیم برای شما مثل ها (۴۵) .

وهرآینه تدبیر کردند بتدبیر خویش و نزد
خداست علم تدبیر ایشان و اگر چه باشد
تدبیر ایشان که از جابر کندکوه هارا (۴۶) .

فَلَا تَسْبَحَنَّ لِلَّهِ خَلْقًا وَمَعْدَمًا رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو
انْتِقَامٍ ۝

يَوْمَ تَبْذُلُ الْأَرْضُ عِبْرَ الْأَرْضِ وَالْمَوْتُ يَوْمَئِذٍ وَلَهُ
الْوَلَدُ الْآخِرُ ۝

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝

سَرَّابِهِمْ مِنْ قَطْرَانٍ تَنْفُثُ مِنْهُمُ الرِّيحُ ۝

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

هَذَا بَابُ النَّاسِ فَلْيَنْتَبِذُوا إِلَيْهِ لَعَلَّكُمْ أَكْفَرُ الْوَالِدِ
وَلْيَدَّكُوا الْآلِيَابَ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَةُ تِلْكَ الْحِكْمَةُ وَفُرْانُ مُبِينٍ ①
رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ②

پس میندار خدارا خلاف کنندۀ وعدۀ
خود بارسولانِ خودهرآئینۀ خداغالب
صاحب انتقام است (۴۷) .

روزی که تبدیل کرده شود این زمین بغیر
این زمین و تبدیل کرده شوند آسمان ها
و ظاهر شوند بحضور خدای یگانه غالب
(۴۸) .

وببینی توآن روزگناه گاران را دست و پا
بهم بسته درزنجرها (۴۹) .

لباس ایشان ازسُرب گداخته باشد وبپوشد
روی ایشانرا آتش^(۱) (۵۰) .

تاجزا دهدخدا هرکسی را بآنچه کرده
است هرآئینۀ خدا زود حساب گیرندۀ
است (۵۱) .

این قرآن خبررسانیدن است مردمان
را^(۲) وتاییم داده شوند بآن وتابدانند که
جزاین نیست که وی خدای یگانه است و
تاپندپذیرشوند خداوندانِ عقل (۵۲) .

سوره حجر مکی است و آن نود و نه
آیت و شش رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
الرّٰی این آیت های کتاب الهی وقرآن
روشن ست (۱) .
بسبببود که دوست دارند کافران کاش

(۱) قطران چیزی سیاه بدبودارست که آتش دران زودمی گیرد والله اعلم .

(۲) یعنی نازل کرده شده است برای تبلیغ .

مسلمان بودندی (۲) .

بگذار ایشان را تابخورند و بهره مند شوند و مشغول کند ایشان را امید و سپس خواهند دانست (۳) .

وهلاك نه کردیم هیچ دهی را مگر که وی را اجل بود معلوم (۴) .

سبقت نمی کند هیچ گروهی از مدت خود و نه تاخیر می کنند (۵) .

و گفتند کافران ای کسی که فرود آورده شده است بروی قرآن هرآینه تو دیوانه ای (۶) .

چرا نمی آری پیش ما فرشتگان را اگر هستی از راست گویان (۷) .

فرو نمی فرستیم فرشتگان را مگر بتدبیر محکم و نه باشند آنگاه مهلت داده شده (۸) .

هرآینه فرو فرستادیم قرآن را و هرآینه ما اورانگاهبانیم (۹) .

و هرآینه پیغامبران را فرو فرستادیم پیش از تو در فرقه های پیشینیان (۱۰) .

و نمی آید به ایشان هیچ فرستاده مگر بودند که باو تمسخر می کردند (۱۱) .

همچنین درمی آریم استهزاء را در دلهای گناه گاران (یعنی کفار مکه) (۱۲) .

ایمان نیارند بقرآن و هرآینه گذشت آئین پیشینیان (۱۳) .

و اگر بگشاییم برایشان دری از آسمان پس شوند باین صفت که از آن بالا

ذَرَهُمْ يَكُلُوا وَيَسْتَعْمُوا وَيُلْهِهُمْ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ ﴿٦﴾

مَاتِيقٌ مِنْ أَمَلٍ أَجَلُهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٧﴾

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٨﴾

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ﴿٩﴾

مَا نُنَزِّلُ الْمَلَكَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذْ أُنْظِرُونَ ﴿١٠﴾

إِنَّا نَحْنُ نُزِّلُ الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ الْخٰفِضُونَ ﴿١١﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِعْبِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢﴾

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٣﴾

كَذٰلِكَ نَسْلَكُ فِي قُلُوبِ الْمُتَّبِعِينَ ﴿١٤﴾

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرَجُونَ ﴿١٦﴾

میروند (۱۴) .

البته گویند جزاین نیست که بند کرده شده چشم های ما بلکه ماقومی هستیم جادوزده (۱۵) .

وهرآئینه پیدا کردیم درآسمان برجهای و بیاراستیمش برای بینندگان (۱۶) .

ونگاهداشتیمش ازهر شیطان رانده شده (۱۷) .

مگر آنکه بدزدی شنود پس درپی وی افتد آتش آشکار (۱۸) .

وزمین را گسترانیدیم و انداختیم درآن کوه هارا و رویانیدیم درآن ازجنس هر چیز سنجیده^(۱) (۱۹) .

وساختیم برای شمادرآن جا اسباب معیشت و ساختیم برای شماآنکه نیستید اوراروزی دهنده^(۲) (۲۰) .

و نیست هیچ چیز مگر نزد ما خزانه های اوست و فرو نمی آریم آن را مگر باندازه مقرر (۲۱) .

و فرستادیم بادهارا باردارکننده ابرپس فرودآوردیم ازآسمان آب را پس نوشانیدیم شمارآن آب و نیستید شما آن را جمع کننده (۲۲) .

وهرآئینه مازنده می سازیم و می میرانیم و مائیم وارث (۲۳) .

لَقَالُوا إِنَّمَا بُرِّتَ بِمِثَارِ آبٍ عَنْ قَوْمٍ مَسْجُورِينَ ①

وَلَعَدَّ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّظِيرِينَ ②

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيزٍ ③

إِلَّا مِنْ أَمْرٍ اسْتَبَقَى السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ يَهْلِكُ يَهْلِكُ ④

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَلْبَسْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ ثَمَرٍ مَوْزُونٍ ⑤

وَجَعَلْنَا الْكُوفَ فِيهَا مَعَاشٍ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرُزْقِينَ ⑥

وَلَنْ يَنْفَعَكَ شَيْءٌ إِذَا كُنْتَ تَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا تَنْزِلُهَا إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ⑦

وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ حَبًّا وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَافِرِينَ ⑧

وَإِنَّا لَأَعْلَمُ نَحْمِي وَنُنْيِتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ⑨

(۱) یعنی هر نوع را صورتی و صفتی است که از آن جا تجاوز نمیکند .

(۲) یعنی غلامان و جانوران و الله اعلم .

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا
الْمُتَأَخِّرِينَ ﴿۳۷﴾

وَلَا رَيْبَ أَنْ هُوَ خَشَرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿۳۸﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ
مَسْنُونٍ ﴿۳۹﴾

وَالْإِنَّاءَ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ﴿۴۰﴾

وَلَا قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ
صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿۴۱﴾

فَإِذَا نَسَوْتَهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعْوَاهُ سَجِدِينَ ﴿۴۲﴾

فَعَبِدَ الْمَلِكَةَ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿۴۳﴾

إِلَّا إِبْلِيسَ إِنْ أَنْ يَكُونَ مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۴۴﴾

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَنْ تَكُونَ مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۴۵﴾

قَالَ لَوْ أَنِّي لَبِئْسَ خَلْقَتُهُ مِنْ صَلْصَالٍ
مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿۴۶﴾

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿۴۷﴾

وَلَا مَلِيكَ اللَّعَنَةُ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿۴۸﴾

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿۴۹﴾

وهرائینه دانسته ایم پیشینیان را از شما
وهرائینه دانسته ایم پسینیان را (۲۴) .

وهرائینه پروردگار تو اوست که برانگیزد
ایشان را هرائینه اوستوار کار داناست (۲۵) .

وهرائینه آفریدیم آدمی را از گِل خشک
از نوع گِل سیاه بوی گرفته (۲۶) .

و جنهارا پیدا کردیم پیش ازین از آتش
سوزان (۲۷) .

و یادکن چون گفت پروردگار تو فرشتگان
را هرائینه من آفریننده ام آدمی را از گِل
خشک از نوع گِل سیاه بوی گرفته (۲۸) .

پس چون راست کنمش و بدمم دروی
از روح خود پس افتید پیش او سجده کنان
(۲۹) .

پس سجده کردند فرشتگان تمام ایشان
همه یک جا (۳۰) .

مگر ابلیس سرباز زد از آنکه باشد
باسجده کنندگان (۳۱) .

گفت خدا ای ابلیس چیست ترادری که
نمی باشی با سجده کنندگان (۳۲) .

گفت هرگز نیستم که سجده کنم آدمی را که
پیدا کرده ای او را از گِل خشک از نوع گِل
سیاه بوی گرفته (۳۳) .

گفت پس بیرون شواز بهشت هرائینه
تورانده شده ای (۳۴) .

وهرائینه برتست لعنت تا روز قیامت (۳۵) .

گفت ای پروردگار من مهلت ده مراتی روزی که
برانگیخته شوند مردمان (۳۶) .

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٧﴾

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي

الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾

الْأَعْيَادَ لَهُ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤٠﴾

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَوِيمٌ ﴿٤١﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ

اتَّعَاكَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾

وَأَنَّ جَهَنَّمَ لَوُوعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾

أَدْخُلُوها بِسَلَامٍ آمِينَ ﴿٤٦﴾

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا عَلَى

سُرُوقَتِهِمْ لِيَنْقَلِبُوا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٤٧﴾

لَا يَسْتَهْجِئُهُمْ فِيهَا نُصُوبٌ وَمَا لَهُمْ فِيهَا مِنْ مَّخْرَجٍ ﴿٤٨﴾

يَنِي عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

گفت هر آینه توازمهلت داده شدگانی (۳۷).

تاروز آن وقت مقرر (۳۸).

گفت ای پروردگار من بسبب آنکه گمراه
کردی مرا البته بیارایم معصیت را برای
ایشان در زمین و البته گمراه سازم ایشان را
همه يك جا (۳۹).

مگر بندگان خالص تو را از ایشان (۴۰).

گفت خدا این اخلاص را هیست راست که
بر من می رسد (۴۱).

هر آینه بندگان من نیست ترا برایشان غلبه
لیکن غلبه تو بر کسی باشد که پیروی
تو کرد از گمراهان (۴۲).

وهر آینه دوزخ وعده گاه ایشان ست همه
يك جا (۴۳).

اورا هفت دراست هردی را از گمراهان
حصه است جدا کرده شده (۴۴).

هر آینه پرهیزگاران در بوستان ها و چشمه
ها باشند (۴۵).

ایشان را گفته شود در آئید درینجا بسلامتی
ایمن شده (۴۶).

و بیرون کشیم آنچه در سینه های ایشان
بُود از کینه برادر یکدیگر شده و پیروی
یکدیگر بر تاخت ها (۴۷).

نرسد به ایشان آنجا هیچ رنجی و نیستند
ایشان از آنجا بیرون کرده شده (۴۸).

خبر ده بندگان مرا که من آمرزنده مهربانم
(۴۹).

و بآنکه عذاب من همان عذاب درد دهنده

است (۵۰) .

و خبر ده ایشان را از مهمانان ابراهیم (۵۱) .
چون داخل شدند بروی پس سلام گفتند
ابراهیم گفت هر آئینه ما از شما ترسانیم
(۵۲) .

گفتند مترس هر آئینه ما مژده می دهیم
ترا بفرزندی دانا (۵۳) .

گفت آیا بشارت دادید مرا با وجود آنکه
رسید بمن پیری پس به چه چیز بشارت
می دهید (۵۴) .

گفتند مژده دادیم ترا بر راستی پس مباش
از نا امیدان (۵۵) .

گفت و کیست که نا امید شود از رحمت
پروردگار خود مگر گمراهان (۵۶) .

گفت پس چیست خبر شما ای فرستادگان
(۵۷) .

گفتند هر آئینه ما فرستاده شدیم بسوی
گروهی گنهگار (۵۸) .

بجز آل لوط هر آئینه ما البته نجات
خواهیم داد ایشان را همه یک جا (۵۹) .
غیر زنش که مقرر کرده ایم که هر آئینه
وی از یازماندگان است (۶۰) .

پس وقتیکه آمدند بآل لوط فرستادگان
(۶۱) .

گفت هر آئینه شما گروهی نا آشنائید (۶۲) .
گفتند بلکه آورده ایم پیش تو آنچه در آن
شبهه می کردند (یعنی عقوبت) (۶۳) .
و آورده ایم پیش تو وعده راست

وَبَيْنَهُمْ عَنْ صَدِيقٍ إِبْرَاهِيمَ ۝

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ۝

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نَحْمِلُ غَدَاكَ يُحْمِلُهُ عَلَىٰ

قَالَ أَتَيْتُكُمْ مُوقِنًا عَلَىٰ أَنْ تَشْعَبَ الْكِبَرُ فَعَلِمَ

تُخَيَّرُونَ ۝

قَالُوا بَشِّرْكَ يَا صَاحِبَ فَلَاكُنْ مِنَ الْقَاطِلِينَ ۝

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ ضَرْبَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ۝

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ۝

قَالُوا إِنَّا بَرِّسَاءٌ آلَ قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ۝

إِلَّا آلَ لُوطَ إِنَّا كُنْجُومُهُمْ أَجْمَعِينَ ۝

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ۝

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطَ الْمُرْسَلُونَ ۝

قَالَ لَهُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ۝

قَالُوا بَلْ جِئْتُمْكُمْ بِمَآ كَانُوا فِيهِ يَسْتَمْتُونَ ۝

وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۝

فَأَمْرًا أَتَىكَ يَتْفِرُ مِنَ الْجِيلِ وَالشَّيْءُ أَدْبَارُهُمْ
وَلَا يَتَّقُونَ مِنْكُمْ أَحَدًا وَأَمْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٥٩﴾

وَقَفِينَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْكُرْآنَ دَائِرَهُ هَؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ
مُضْجِعُونَ ﴿٦٠﴾

وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَتَّبِعُونَ ﴿٦١﴾

قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ صِغَبٌ لَا تَنْفَعُ حُيُوتٌ

وَأَنْعَمُوا لِلَّهِ وَلَا تُخْزَوْنَ ﴿٦٢﴾

قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦٣﴾

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتُ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٤﴾

لَعَبْرَةُ إِنَّهُمْ لَبُنِ سَرَاحِهِمْ يَمْعُونَ ﴿٦٥﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّيْحَةُ مَرْفُوفِينَ ﴿٦٦﴾

فَجَعَلْنَاهَا سَاءَ لَقَاءً وَأَمْسَخْنَاهُمْ بِجَارٍ
مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٦٧﴾

راوهر آئینه مال بته راست گوئیم (۶۴) .

پس بپراهل خود را به پاره ای از شب
و توازی ایشان رو و باید که پس نه نگردد
از شما هیچکس و بروید آنجا که فرموده
شوید (و آن سرزمین شام بود) (۶۵) .

و وحی فرستادیم بسوی لوط این سخن
که بیخ ایشان بریده شود چون بوقت
صبح در آیند (۶۶) .

و آمدند اهل شهر بشارت می دهند
(۶۷) .

گفت لوط هر آئینه ایشان مهمان من اند
پس رسوا مکنید مرا (۶۸) .

و بتر سید از خدا و خوار مکنید مرا
(۶۹) .

گفتند آیا منع نکرده بودیم ترا از میزبانی
غریبان (۷۰) .

گفت این ها دختران من اند اگر هستید
کننده کاری^(۱) (۷۱) .

قسم بزندگانی تو که این کافران در گمراهی
خویش سرگردان میشوند^(۲) (۷۲) .

پس دریافت ایشان را آواز هولناک چون
بوقت شروق درآمدند (۷۳) .

پس ساختیم بالای آن شهر هارا زیر آن
و بارانیدیم بر ایشان سنگ از نوع سنگ

(۱) یعنی اگر قضای شهوت خواهید نکاح بنات من کنید . والله اعلم .

(۲) این کلمه در وسط قصه حضرت لوط اضافه کرده شد تا تنبیه باشد بر تطبیق حال
مشرکین مکه بر حال قوم لوط و امثال ایشان . والله اعلم .

کَلِّ (۷۴) .

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّمَنْ تَوَسَّعَتْ

هرآئینه درین قصه نشانه هاست عبرت
گیرندگان را (۷۵) .

وَأَنَّهَا لَیْسَ بِمِثْلِ ثِقَلٍ

وهرآئینه شهرها برایی هستند که دایم آمد
ورفت دارد (۷۶) .

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمُؤْمِنِينَ

هرآئینه دراین نشانه است مومنان را (۷۷) .
وهرآئینه بودند اهل آیکه البته ستمگاران
(۷۸) .

وَأَن كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ ظَالِمِينَ

فَلَنَقَبْنَاهُم مِّنْهُمُ وَإِنَّهُمْ لَمَّا مَوْشِيُونَ

پس انتقام کشیدیم ازایشان شهرهای قوم
لوط و شهرهای آیکه هردو براه آشکار
هستند (۷۹) .

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسِلِينَ

وهرآئینه دروغگو شمردند ساکنان حِجْر
پیغامبران را (۸۰) .

وَأَنبَأَهُمُ الْمَلَكُ أَنَا نُوا عَمَّاءُ مُعْرِضِينَ

ورسانیدیم بایشان آیت های خود را پس
شدند از آن روگردان (۸۱) .

وَكَا نُوايَجُوتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ

و بودند میتراشیدند ازکوه ها خانه های
ایمن (۸۲) .

فَلَنَذَرَنَّهُمُ الصَّيْحَةَ مُصْهِرِينَ

پس گرفت ایشان را آواز سخت هنگام
صبح (۸۳) .

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

پس دفع نکرد ازایشان آنچه کسب
می کردند (۸۴) .

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ

و نیافریدیم آسمان ها و زمین و آنچه مابین
این هاست مگر بتدبیر درست وهرآئینه

وَأَنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْرِفْ الصَّعْقَةَ الْجَبِيلَ

قیامت آمدنیست پس درگذر (یعنی ازبی
ادبیهای ایشان) درگذشتن نیکو (۸۵) .

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَلِ وَالْقُرْآنِ
الْعَظِيمِ ۝

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْتَابًا أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝

وَقُلْ إِنِّي آتَا الشَّدِيدَ الْبُيُوتِ ۝
كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقَسِّبِينَ ۝

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ۝

فَوَرَبِّكَ لَنَسْتَأْتِيَهُمْ أَجْمَعِينَ ۝

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۝

إِنَّا فَتَنَّاكَ الْفُتُونَةَ ۝

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۝

هر آئینه پروردگار تو همانست آفریننده دانا
(۸۶) .

وهر آئینه دادیم ترا هفت آیت از آنچه
در نماز مکرر خوانده میشود^(۱) و دادیم
ترا قرآن بزرگ (۸۷) .

باز مکن دو چشم خود را بسوی آنچه بهره
مند ساخته ایم بآن جماعت هارا از کافران
و اندوهناک مشو برایشان و پست بکن
بازوی خود را^(۲) برای مسلمانان (۸۸) .

و بگوهر آئینه من بیم دهنده آشکارم (۸۹) .
فرو دخواهیم آورد عذاب را مانند آنچه
فرو د آورده بودیم بر تقسیم کنندگان
(یعنی یهود و نصاری) (۹۰) .

آنانکه ساختند کتاب الهی را پاره پاره^(۳)
(۹۱) .

پس قسم به پروردگار تو البته سوال کنیم
ایشان را همه یک جا (۹۲) .
از آنچه میکردند (۹۳) .

پس آشکار کن بآنچه فرموده میشوی
و اعراض کن از مشرکان (۹۴) .

هر آئینه ما بسنده ایم ترا از شرّ تمسخر
کنندگان (۹۵) .

آنانکه مقرر میکنند با خدا معبود دیگر را

(۱) یعنی سورة فاتحه .

(۲) یعنی تواضع کن .

(۳) مترجم گوید یعنی اهل کتاب که بر بعض آیات عمل می کردند و بر بعضی نه والله اعلم .

پس زود میدانند (۹۶) .

وهرائینه می دانیم از حال تو که تنگ می شود
سینه تو بسبب آنچه می گویند (۹۷) .

پس به پاکی یادکن پروردگار خود را
باستائش او باش از سجده کنندگان (۹۸) .

و عبادت کن پروردگار خود را تا وقتی که
برسد بتو مرگ (۹۹) .

سوره نحل مکی است و آن یکصد و بیست و
هشت آیت و شانزده رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
آمد حکم خدا پس بشتاب طلب مکنید
آن را ^(۱) پاک است خداوند قدرست
از آنچه شریک او مقرر می کنند (۱) .

فرودمی آرد فرشتگان را بوحی باراده خود
بر هر که خواهد از زندگان خود که بترسانید
(باین مضمون خدا میفرماید) که نیست
هیچ معبود برحق مگر من پس بترسید
از من (۲) .

آفرید آسمان ها و زمین را به تدبیر درست
بلند قدر است از آنکه شریک او مقرر
می کنند (۳) .

آفرید آدمی را از منی پس ناگهان وی
ستیزنده آشکار است (۴) .

و چهارپایان را آفرید برای شما در آنها
پوششی و منفعت های دیگر است و بعضی

وَلَقَدْ عَلِمْتُمْ أَنَّكَ يَصِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ۝

فَتَعْبُدْ عِبَادِيكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ۝

وَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
أَنِّي أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوا سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ①

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ②

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ③

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ④

وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ

(۱) یعنی غلبه دین اسلام و تعذیب کفار به یقین شدنی است چرا شتاب میکنند والله اعلم .

آنهارا میخورید (۵).

و شمارا در آنها آرایش است چون وقت
شام از صحرا باز می آرید و چون بسوی
صحرا سر می دهید (۶).

و بر میدارند بارهای شمارا بسوی شهریکه
هرگز نمی رسیدید بآن مگر بمشقت
جان ها هر آئینه پروردگار شما بخشاینده
مهربان است (۷).

و آفریداسیان و شتران را و خران را تا سوار
شوید بر آن و برای آرایش و می آفریند آنچه
نمی دانید (۸).

و برخدا میرسد راه میانه و بعض راه هاکج
است و اگر می خواست وی راه می نمود
شمارا همه يك جا (۹).

اوست آنکه فرود آورد از آسمان آب را برای
شما از آن آب آشامیدنی است و از آن آب
درختان است که در آن میچرانید (۱۰).

میرویاند برای شما بسبب آب زراعت را
و زیتون و درختان خرما و انگور را
و از هر جنس میوه ها، هر آئینه درین نشانه
است گروهی را که تفکر می کنند (۱۱).

و مسخر کرد برای شما شب و روز
و خورشید و ماه را و ستارگان مسخراند به
فرمان وی هر آئینه درین نشانه هاست
گروهی را که در می یابند (۱۲).

و مسخر کرد آنچه آفرید برای شما در زمین
گوناگون رنگهای او ^(۱) هر آئینه درین نشانه

و مِنْهَا تَأْكُلُونَ ⑤

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْجَعُونَ وَحِينَ تُسْرَحُونَ ⑥

وَتَحْمِلُ أَرْغَامَكُمْ إِلَىٰ بُكَاءٍ تُكُونُوا فِيهَا إِكْرِيضًا
الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَوْفٌ رَّحِيمٌ ⑦

وَالْخَيْلِ وَالْإِبَالِ وَالْجِبْرِ لَئِكُمْ وَهَذَا وَزِينَةٌ
وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ⑧

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَاذِبٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ ⑨

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ
وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ⑩

يُسَبِّحُ أَكْثَرُهُ الرِّجُّ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلُ
وَالْأَعْنَابُ وَحِينَ كُلِّ الْكُمُرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْتَدُونَ ⑪

وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وَالنَّجْمُورَ مَسْخُورَةً يَا أَيُّهَا الَّذِينَ فِي ذَلِكَ لَآيَةٍ
لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ⑫

وَمَا ذَرَأَ الْكَفَرُ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ⑬

(۱) یعنی از انواع حیوان و نبات .

است گروهی را که پندمی پذیرند (۱۳).

واوست آن که مسخر ساخت دربارا
تابخورد از آن گوشت تازه (یعنی ماهی)
و تابیرون آید از آن پیرایه که به پوشید آن
را می بینی کشتی هارا رونده در دریا و
مسخر کرد دربارا تا طلب معیشت کنید
از فضل او و تا بود که شکر کنید (۱۴).

وافکند در زمین کوه های محکم برای
احتراز از آنکه بجنباند شمارا و آفرید جویها
وراه هارا تا بود که راه یاب شوید (۱۵).
و آفرید نشانه ها و به ستارگان ایشان راه
می یابند (۱۶).

آیا کسی که می آفریند مانند کسی است
که نمی آفریند آیا پند نمی گیرید (۱۷).
و اگر بشمارید نعمت خدا را احاطه نکنید آن
را هر آینه خدا آمرزنده مهربان است (۱۸).
خدا میداند آنچه پنهان میدارید و آنچه
آشکار میکنید (۱۹).

و آنان که می پرستند کافران ایشان را
بغیر از خدا نمی آفرینند چیزی را و خود
شان آفریده می شوند (۲۰).
مردگانند نه زندگان و نمی دانند کی
برانگیخته خواهند شد (۲۱).

معبود شما معبود یگانه است پس آنانکه
معتقد نمی شوند بآخرت دلهای ایشان
ناشناس است و ایشان سرکش اند (۲۲).
بی شک خدا میداند آنچه پنهان میدارند
و آنچه آشکار میکنند هر آینه اودوست
ندارد سرکشان را (۲۳).

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَيْنَا لَكُمْ لَمَّا تَمْشِي
وَتَسْفِرُ حَوَامِلُهُمْ تَبَسُّونَهَا وَتُزْنِي
الْفُلُوكَ مَوَاجِرَ فِيهِ وَلَئِنْ تَعَاوَيْنَ فُضِّلَ
دَعَاكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٣﴾

وَالَّذِي فِي الْأَرْضِ رَوَايَا أَنْ يَضِيدَكُمْ وَأَنْتُمْ
أَوْسَلَاءٌ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٤﴾

وَعَلَيْكُمْ وَالْجَبَّارِينَ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

أَلَمْ يَخْلُقْ لَكُمْ الْأَنْفُسَ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٦﴾

وَأَنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١٧﴾

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُرْسُونَ وَمَا تُنْفُونَ ﴿١٨﴾

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿١٩﴾

أَمْ أَمَاتَ الْغَافِقِينَ أَمْ آتَاهُمْ مَا يَشْعُرُونَ أَلَيْسَ
بِيعْقُونَ ﴿٢٠﴾

إِنَّهُمْ إِلَهٌ وَلِجَدِّ قَالِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
فُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢١﴾

لَا حَرَمَ أَنْ اللَّهُ يَعْلَمَ مَا يُرْسُونَ وَمَا يُنْفُونَ
إِنَّ أَكْثَرُ الْمُشْكِكِينَ ﴿٢٢﴾

إِنَّ أَكْثَرُ الْمُشْكِكِينَ ﴿٢٣﴾

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا اَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا اَسَاطِيرُ
الْاٰلِئَيْنِ ﴿۲۴﴾

لِيُحْمِلُوْا اَوْثَارَهُمْ كَاِمْلَئَةٍ يَوْمَ الْاٰمَةِ وَمِنْ اَوْثَارِ
الَّذِيْنَ يَصْنَعُوْنَ لَهُمْ بَعِيْرٌ عَلَيْهِمُ الرِّسَالُ مَا يَزُوْرُوْنَ ﴿۲۵﴾

قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللّٰهُ
بُنْيَانَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ
فَوْقِهِمْ وَاشْمَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۲۶﴾

ثُمَّ يَوْمَ الْاٰمَةِ يُخْرِجُوْهُمْ وَيَقُوْلُ الْاِيْنُ شُرَكَآءِ الَّذِيْنَ
كُنْتُمْ تُشَاقِقُوْنَ فِيْهِمْ قَالِ الَّذِيْنَ اَوْثَرُ الْعِلْمُ اِنَّ الْخِزْيَ
الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِيْنَ ﴿۲۷﴾

الَّذِيْنَ تَتَوَفَّوْهُمْ النَّٰلِكَةُ ظَالِمِيْنَ اَنْفُسِهِمْ قَالُوا لَوْلَا
مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوْرٍ اِلَّا اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۸﴾

فَاَدْخُلُوْا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَكُمْ

و چون گفته شود ایشان را چیست آنچه
فروفرستاده است پروردگار شما گویند
افسانه های پیشینیان است (۲۴) .

مآل این گفتار آنکه بردارند بارگناه خویش
بتمام روز قیامت و بردارند نیز بعض
بارهای آنانکه گمراه می سازند ایشان را
بغیر دانش آگاه شوید بد است آنچه
برمیدارند (۲۵) .

هر آئینه بداندیشی کردند آنانکه پیش
از ایشان بودند پس بیامد (فرمان) خدا
بسوی عمارت ایشان از جانب بنیادها پس
افتاد برایشان سقف از بالای ایشان
و آمد بدیشان عذاب از آن جهت که
نمی دانستند^(۱) (۲۶) .

باز روز قیامت رسوا کند ایشان را و گوید
کجایندگان شریکان من که مخالفت می
کردید در حق ایشان گویند اهل علم
هر آئینه رسوائی و سختی امروز بر کافران
است (۲۷) .

آنانکه قبض ارواح ایشان میکردند
فرشتگان حال آنکه ستمگار بودند
بر خویش پس انداختند آن کافران پیغام
انقیاد را ما هرگز نمی کردیم هیچ عمل بد
گفته شود آری هر آئینه خدا داناست بآنچه
می کردید (۲۸) .

پس در آئید بدروازه های دوزخ جاویدان

مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿۲۹﴾

آن جا پس بَدَسْت جای سرکشان (دوزخ)
(۲۹) .

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَبَرٌ
لِّمَنْ أَهْلُوا بِآيَاتِ الْكِتَابِ هَذِهِ الذِّكْرُ الْحَكِيمُ ۖ
خَيْرٌ وَأَمَّا الْفُتُورُ ﴿۳۰﴾

وگفته شد متقیان را چیست آنچه
فروفرستاد پروردگار شما گفتند فرود آورده
است بهترین سخن آنان را که نیکوکاری
کردند درین سرای حالت نیک است
وهر آئینه سرای آخرت بهترست وهر آئینه
آخرت نیکو سرای متقیان است (۳۰) .

جَعَلْتُ عَذْبًا يَذْخُلُونَهَا قَوْمٌ مِّنْ عِبَادِي الَّذِينَ هُمْ فِيهَا
يَايَسُونَ ۚ وَكَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿۳۱﴾

به بوستانهای همیشه ماندن درآیند آن
جامیرود زیر آن جویها، ایشان راست
در آن هرچه خواهند همچنین جزا
می دهد خدا متقیان را (۳۱) .

الَّذِينَ سَوَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ طَائِفَتًا يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
ادْخُلُوا الْجَنَّةَ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۲﴾

آنانکه فرشتگان قبض ارواح ایشان می
کنند حالانکه شادمان باشندگویند
فرشتگان سلام بر شما باد درآئید به
بهشت جزای آنچه می کردید (۳۲) .

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّي
كَذَلِكَ عَصَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿۳۳﴾

انتظار نمی کشند کافران الا آنکه بیایند
بایشان فرشتگان (۲) یا بیاید فرمان پروردگار
تو (۳) هم چنین کردند آنانکه پیش از ایشان
بودند وستم نکرد برایشان خدا ولیکن
برخویش ستم می کردند (۳۳) .

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَالٌ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۳۴﴾

پس رسیدبایشان جزای گناهان اعمال
ایشان و فرود آمد بایشان آنچه بآن استهزاء

(۱) مترجم گوید خدای تعالی این دو صورت را برای بیان حال و مال اهل سعادت و اهل شقاوت نازل فرموده والله اعلم .

(۲) یعنی برای قبض ارواح .

(۳) یعنی عذاب او .

می کردند (۳۴).

وگفتند مشرکان اگر خواستی خدا نمی پرستیدیم بجزوی هیچ چیز را نه ما و نه پدران ما و حرام نمی دانستیم بغیر فرمان وی هیچ چیزی را^(۱) هم چنین کردند آنانکه پیش از ایشان بودند پس نیست برپیغامبران بجز خبر رسانیدن آشکارا (۳۵).

وهرائینه فرستادیم درهرگروهی پیغامبری را که عبادت خدا کنید و احترام کنید ازبتان پس ازایشان کسی بود که راه نمودش خدا و از ایشان کسی بود که ثابت شد بروی گمراهی پس سیر کنید درزمین پس بنگرید چگونه شد آخرکار تکذیب کنندگان (۳۶).

اگر کوشش کنی بر هدایت ایشان چه سود هرائینه خدا راه نمی نماید آن را که گمراه میسازد و نیست ایشان را هیچ یاری دهنده (۳۷).

و قسم خوردند به خدا بمحکم ترین سوگند های خود که بر نه انگیزد خدا مرده را آری برانگیزد وعده درست لازم شده بروی ولیکن بیشترین مردمان نمی دانند (۳۸).

آری برانگیزد تابیان کند برای ایشان آنچه اختلاف می کنند در آن و تابداوند کافران که ایشان دروغگو بودند (۳۹).

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا أَرْحَامُنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ قَعَلُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَعَلُوا عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاءُ الْيُسْنِ ۝

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الصَّلَاةَ قَبِلْتَهُمْ مِنْ هَذَا اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ فَبَيَّزُوا فِي الْأَرْضِ فَأَنظَرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝

إِنْ تَحْضِرْ عَلَى هَذَا مِنْكُمْ لَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ لُصِيْرٍ ۝

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلْ وَعْدٌ عَلَيْهِمْ حَقٌّ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

لَيُسْـَٔلَنَّ لَهُمُ الَّذِي يُضِلُّوْنَ فِيهِ وَلَيَعْلَمَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَكْثَرُ فَالُوا كَذِبِينَ ۝

(۱) یعنی سلف ما اجماع کرده اندوآن بدون رضای خدا منعقد نمی شود والله اعلم .

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٠﴾

نیست فرمان ما برای چیزی چون خواهیم
آفریدنش مگر گوئیم اورا بشو پس
می شود (۴۰) .

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا إِلَى اللَّهِ مِنَ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا النَّبِيُّونَ هُمْ
فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

و آنانکه ترك ديار خود کردند برای خدا
بعد از آن که ستم کرده شد برایشان البته
جامی دهیم ایشان را در دنیا بسرای نیک
وهر آئینه مزد آخرت بزرگ تراست اگر می
دانستند (۴۱) .

الَّذِينَ صَبَرُوا عَلَىٰ رِبِّهِمْ بَتُوكُلُونَ ﴿٥٢﴾

آنانکه صبر کردند و بر پروردگار خویش
توکل مینمایند^(۱) (۴۲) .

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ فَاعْلَمْ الْاَهْلُ
الَّذِينَ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٣﴾

و نه فرستادیم پیش از تو مگر مردانی را
که وحی فرستادیم بسوی ایشان پس
سوال کنید از اهل کتاب اگر نمی دانید^(۲)
(۴۳) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَوَسَّلَ إِلَيْهِ تَوَسُّلُ الْاَهْلِ
الَّذِينَ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٤﴾

فرستادیم ایشان را بدلائل و کتاب ها
و فرود آوردیم بسوی تو کتاب تابیان کنی
برای مردمان شریعتی را که فرود آورده
شده بسوی ایشان و تابود که ایشان تفکر
کنند (۴۴) .

أَقَامِينَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يُخَفِّفَ اللَّهُ بِهِمُ الرَّاغِبِينَ
أُولَئِكَ هُمُ الْعَذَابُ مِنَ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾

آیا ایمن شده اند آنانکه اندیشیدند تدبیر
های بد^(۳) از آنکه فرو برد خدا ایشان را به
زمین یابایید بایشان عذاب از آن جا که
ندانند (۴۵) .

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَابُؤِهِمْ فَهُمْ يُمَعَّرُونَ ﴿٥٦﴾

یابگیرد ایشان را درآمد و شد ایشان پس

(۱) و این وعده متحقق شده و مهاجرین را به مدینه جای داد .

(۲) یعنی پیغامبران سابق آدمی بودند فرشته نه بودند والله اعلم .

(۳) یعنی در حق پیغامبران و مومنان .

نیستند عاجز کننده (۴۶) .

یابگیردایشان را بعد ترس^(۱) پس هرائینه
پروردگار شما لطف کننده بخشاینده است
(۴۷) .

آیاندیده اند بسوی آنچه پیدا کرده است
خدا ازهر چیزی که میگردد سایه های
اواز جانب راست واز جانب چپ سجده
کنان برای خدا خوار شده (۴۸) .

و خدای را سجده می کنند آنچه در آسمان
هاست و آنچه در زمین است از نوع جنبیده
و فرشتگان نیز سجده می کنند و ایشان
سرکشی نمی کنند (۴۹) .

می ترسند از پروردگار خود از بالای
خویش و می کنند آنچه فرموده می شوند
(۵۰) .

و گفت خدا فرامگیرید دومعبود جزاین
نیست که وی معبود یگانه است پس
از من بترسید (۵۱) .

و مرا و راست آنچه در آسمان ها و زمین
است و مرا و راست عبادت لازم شده آیا
از غیر خدا می ترسید (۵۲) .

و آنچه باشما است از نعمت از جانب
خداست باز چون رسد بشما سختی پس
بسوی اومی نالید (۵۳) .

باز چون بردارد سختی را از سر شما ناگهان
گروهی از شما به پروردگار خود

أَوَلَمْ يَتَذَكَّرْهُمْ عَلَى عَذَابِي وَأَنَّهُمْ كَانُوا يُرْجَوْنَ ۝

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَتَّحُونَ أَظْلُمُ الْبَصِيرِ
الْبَصِيرِ وَالسَّمَاءِ بِلِيبِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَهُمْ ذُرُورُونَ ۝

وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَمَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ
وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۝

يَخْلَعُونَ وَأَنَّهُمْ مِنْ قَوْمٍ يَفْقَهُونَ مَا يُفْقَهُونَ ۝

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَذَكَّرُوا الْهَيْئِ إِنِّي بَأْسَ الْهَيْئِ وَاجِدٌ
فَأَيُّ قَوْمٍ هَؤُلَاءِ ۝

وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا
أَفَغَيْرَ اللَّهِ تُسَلِّطُونَ ۝

وَمَا يَكُمُ مِنَ تَعْمَةٍ فَإِنَّ اللَّهَ شَرُّ أَدْنَىٰ مِمَّا تَكْفُرُ بِهِ
تَجْعَلُونَ ۝

ثُمَّ إِذَا كُشِفَ الضَّعْفُ عَنْكُمْ إِذَا فَرَّقَ مِثْلُكُمْ بِرَبِّكُمْ يُتْرَكُونَ ۝

(۱) یعنی بعد اقامت قرائن هلاک .

شريك مقرر می کنند (۵۴) .

تانا سپاسی کنند آنچه دادیم ایشان را پس بهره مند شوید پس زود خواهید دانست (۵۵) .

و مقرر کردند برای چیزی که نمایندند تحقیق آن یعنی برای بتان حصه از آنچه روزی دادیم ایشان را، بخدا البته پرسیده خواهید شد از آنچه افرامی کردید (۵۶) .

و مقرر میکنند برای خدادختران را، پاک است او و مقرر میکنند برای خویش آنچه رغبت مینمایند^(۱) (۵۷) .

و اگر مرده داده شود یکی را از ایشان بتولد دختر روی اوسیه گردد و او پرازندوه باشد (۵۸) .

پنهان شود از قوم بسبب ناخوشی آنچه مرده داده شد بوی در تامل افتد که آیا باقی گذاردش بخواری یا در آردش در خاک آگاه شوید بداست حکم ایشان (۵۹) .

آنان را که معتقد نمی شوند بآخرت صفت بدست و خدای راست صفت بلند و او غالب با حکمت است (۶۰) .

و اگر گرفتار کند خدا مردمان را بسبب ستم ایشان نه گذارد بر زمین هیچ جنبنده ولیکن مهلت می دهد ایشان را تا وقتی مقرر پس چون برسد آن وقت مقرر ایشان

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَسُّوا قُلُوبَ قَوْمِكُمْ ۝

وَيَعْمَلُونَ لِمَا لَا يَعْمَلُونَ لِنَبِيِّائِهِمْ أَلَمْ نَقْتُلْهُمْ تَارَةً
لَكُنْ أَنْ عَمَّا كُنْتُمْ تَقْتُلُونَ ۝

وَيَعْمَلُونَ لِمَا لَا يَنْبَغُ لَكُمْ وَلَهُمْ آيَاتُهُمْ ۝

وَلَا يَسْرَاحُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَنْهُ وَهُمْ عَلَىٰ عُرُشِهِمْ ۝

يَتَوَارَى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ أَلَيْسَ عَلَىٰ هَؤُلَاءِ
يَدُ اللَّهِ فِي الْغُيُوبِ أَلَمْ يَكُنْ لَهُ الْكُتُوبُ مِنْ قَبْلُ
وَلَهُ الْكِتَابُ الْعَظِيمُ ۝

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلَهُ الْبُكُورُ
الْأُولَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۝

وَلَوْ أَنَّهُ لَدَى اللَّهِ الْغَايِبُ لَطَلَّوْهُمْ مَا تَرَكُوا عَلَيْهِمْ مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَخْرُونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَعِذُّونَ ۝

بازنمانند ساعتی ونه پیش روند (۶۱) .
 ومقرر می کنند برای خدا آنچه ناپسند می
 دارند^(۱) و بیان می کنند زبانهای ایشان
 سخن دروغ را که ایشان را باشد
 نیکوئی^(۲) شکی نیست در آنکه ایشان را
 باشد آتش و آنکه ایشان پیش فرستادگانند
 بدوزخ (۶۲) .

قسم بخدا هر آئینه (پیغامبران) فرستادیم
 بسوی امتانی که پیش از تو بودند پس
 بیاراست برای ایشان شیطان کردارهای
 ایشان پس او یار این کافران است
 امروز ایشان راست عذاب درد دهنده
 (۶۳) .

وفرونیاوردیم بر تو کتاب را مگر به سبب
 آنکه بیان کنی برای ایشان آنچه در آن
 اختلاف کردند و برای راه نمودن
 و بخشایش قومی را که می گروند
 (۶۴) .

وخدا فرود آورد از آسمان آب را پس زنده
 ساخت بآن زمین را بعد مرگ آن هر آئینه
 درین نشانه است گروهی را که می شنوند
 (۶۵) .

وهر آئینه شمارا در چهار پایان پندی هست
 می نوشانیم شمارا از جمله آنچه در شکم
 وی است از میان سرگین و خون شیر
 خالص گوارا آشامندگان را (۶۶) .

وَيَجْعَلُونَ لِمَا يُكْفَرُونَ نَصِيبًا مِّمَّا يَتْلُونَ الْكَذِبَ إِنَّ لَهُمْ
 عَذَابًا لَّعِيبًا إِنَّ لَهُمُ النَّارَ أَنَّهُمْ يُفْرَقُونَ ۝۱۶

ثُمَّ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ قَوْمًا لَّهُمُ
 الشَّيْطَانُ أَعْمَالُهُمْ فَهُمْ فِي يَوْمٍ ذُو الْعِلْمِ وَأَلَّامٍ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۷

وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا تِبْيَانًا لِّمَا فِي
 الْخُلُقِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝۱۸

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْيَاهُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي
 ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝۱۹

وَأَن لَّكُمُ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا يَوْمَ النَّارِ
 فَإِنَّهُ يَرْجُوا يَوْمَ النَّارِ ۝۲۰

(۱) یعنی دختران .

(۲) یعنی نجات در آخرت .

وَمِنْ شَرَابِ النَّعِيمِ وَالْأَحْتَابِ تَخَذُونَ مِنْهُ سَكْرًا وَرِزْقًا
حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۴۹﴾

واز میوه های درختان خرما ودرختان
انگور قسمی هست که میسازید از آن
شراب مست کننده و میسازید از آن روزی
حلال هرآئینه درین نشانه است گروهی
را که درمی یابند (۶۷) .

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا
وَمِنَ الشَّجَرِ وَغَاوِيِ السُّوْنِ ﴿۵۰﴾

والهام فرستاد پروردگار تو بسوی زنبور
عسل که بساز خانه ها ازکوه ها و
ازدرختان ازآنچه مردمان بنامی کنند
(۶۸) .

ثُمَّ عَلَىٰ مِنْ كُلِّ جَبَلٍ فَاغْوِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا لَّعَلَّكَ مِنَ
بُطُورِهَا تَارِكٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِعَارٌ لِّلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۵۱﴾

بازبخور ازهرجنس میوه ها وبروره های
پروردگار خویش رام شده برمی
آیدازشکم این زنبوران آشامیدنی گوناگون
رنگ های او، درآن آشامیدنی شفاست
مردمان را هرآئینه درین مقدمه نشانه
است گروهی را که تفکر می کنند (۶۹) .

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَوَفِّقُكُمْ وَيَحْكُمُ مِنْ يَوْمٍ إِلَى الْآخِرِ
الْعَمَلِ لَئِنْ لَّمْ يَعْلَمْ بَعْدَ عَلِيمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿۵۲﴾

وخدا آفریدشمارا باز بمیراند شمارا
وازشماکسی هست که عائد کرده میشود
بخوار ترین عمر مالش آنکه نه داند بعد
از دانستن چیزی را هرآئینه خدا داناتوانا
است (۷۰) .

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ
فُضِّلُوا بِرَأْوِي رَبِّهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِعَذَابِ
اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿۵۳﴾

وخدا فضل داد بعض شمارا بر بعضی
درروزی پس نیستند آنانکه افزونی داده
شدند عائد کنندگان روزی خودرا
برمملوکان خود تاهمه ایشان درروزی
برابر باشند آیا نعمت خدا را انکارمی
نمایند^(۱) (۷۱) .

و خدا آفرید برای شما از جنس شما زنان را
و آفرید برای شما از زنان شما پسران و
نیرکان را و روزی داد شمارا از پاکیزه
ها آیا به باطل معتقد می شوند و به نعمت
خدا ایشان ناسپاسی مینمایند (۷۲) .

و می پرستند بجز خدا کسی را که نمی
تواند برای ایشان روزی دادن از آسمان ها
و زمین چیزی را و قادر نمی شوند (۷۳) .

پس بیان مکنید برای خدا داستان ها
هر آینه خدا می داند و شمانمی دانید
(۷۴) .

بیان کرد خدا داستانی بنده مملوکی که
توانائی ندارد بر هیچ چیزی و کسی که
دادش از نزد خود روزی نیک پس وی
خرج میکند از آن روزی پنهان و آشکارا آیا
برابر می شوند، همه ستائش خدای
راست بلکه اکثر ایشان نمی دانند (۷۵) .

و بیان کرد خدا داستانی دیگر دومی که
از ایشان گنگ است قدرت ندارد بر چیزی
و او گران ست برخواجه خود هر کجا
فرستدش نیارد از آن جا هیچ نیکی آیا
برابرست این شخص و کسی که می
فرماید مردمان را بعدل و خودش بر راه
راست است^(۱) (۷۶) .

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لَّتَكُنَّ لَكُمْ رَاحَةٌ
وَأَزْوَاجٌ بَيْنَ وَبَيْنَ وَحَفَافَةٌ ذَرَرَةً مِّنَ الْغَیْبِ
أَيَّهَا الْمَاطِلُ يُؤْمِنُونَ وَبِعِصْيَةِ اللَّهِ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿۷۲﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿۷۳﴾

فَلَا تَقْرُبُوا إِلَهَ الْأَمْثَالِ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿۷۴﴾

كَرِهَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَن
رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُفْنِقُ بِهِ يَمْرَأًا جَهْرًا
هَلْ يَسْتَوُونَ الْقَمِيدُ بِذَلِكَ أَمْ لَهُمْ آلَاءٌ لَا يَشْكُرُونَ ﴿۷۵﴾

وَكَرِهَ اللَّهُ مَثَلًا تَجْلِسَ أَحَدُهُمَا إِلَى الْآخَرِ لَا يَقْدِرُ
عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى مَوْلَةٍ أَيْنَمَا يُوَجِّهُ لَا يَأْتِي بِغَيْرِ
هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿۷۶﴾

(۱) مترجم گوید حاصل این دو مثل آنست که آنچه در عالم تصرف ندارد با خدا برابر
نیست چنانکه مملوک ناتوان بامالک توانا برابر نیست و چنانکه گنگ بی تمیز
باصاحب هدایت و اهتدای برابر نیست .

خدای را است علم پنهان آسمان ها
وزمین نیست کار قیامت (یعنی نزدیک
قدرت او) مگر مانند چشم بهم زدن بلکه
اونزدیک تر است هر آئینه خدا به همه چیز
تواناست (۷۷) .

و خدا بیرون آورد شمارا از شکم های
مادران شما نمی دانستید چیزی را
و پیداساخت برای شما شنوائی و چشم ها
و دل ها تابود که شکر کنید (۷۸) .

آیانگاه نکردند بسوی مرغان رام شده
دروای آسمان نگاه نمیدارد ایشان را
مگر خدا هر آئینه درین نشانه ها ست
گروهی را که ایمان می آرند (۷۹) .

و خدا ساخت برای شما از خانه های شما
جای سکونت و ساخت برای شما از
پوست های چهار پایان خانه های سبک
می یابید آن را روز سفر خود و روز اقامت
خود و ساخت از پشمهایشان و کرکهایشان
و موهایشان اسباب خانه و بهره مندی
تا وقت مقرر (۸۰) .

و خدا پیدا ساخت برای شما از مخلوقات
خود سایه ها و پیدا کرد برای شما از کوه ها
غارها و ساخت برای شما جامه ها که نگاه
دارد شمارا از گرمی^(۱) و جامه ها که نگاه
دارد شمارا از ضرر جنگ شما، هم چنین
تمام میدهد نعمت خود را بر شما تا بود که

وَلَهُ غِيبُ السُّهُوبِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا
كَلِمَةٍ الْبَصِيرُ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ۝

أَلَمْ يَرْوِ إِلَى الظَّيْرِ مُسْحَرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يَسْكُرْنَ
إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ
الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اقَامَتِكُمْ
وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا
إِلَى حِينٍ ۝

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْجِبَالِ
الْأَكْنَانَا وَجَعَلَ لَكُم سَرَابِیلَ تَنفِیْکُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِیلَ
تَقْیِکُم بِالْسَّحَابِ کَذَلِكَ یُبَیِّنُ نِعْمَتَهُ عَلَیْکُمْ
لَعَلَّكُمْ تُشْکُرُونَ ۝

منقادشويد (۸۱) .

پس اگر اعراض کنند جزاین نیست که
برتوییغام رسانیدن آشکاراست (۸۲) .

می شناسند نعمت خدا را بازانکار آن می
کنند و بیشترین ایشان کافراند (۸۳) .

و آن روز که برانگیزیم از هر گروهی گواهی
را^(۱) باز دستوری داده نه شود کافران
را^(۲) و نه از ایشان رجوع بمرضیات الهی
طلب کرده شود (۸۴) .

و چون ببینند ستمگاران عذاب را
اضطراب کنند پس سبک کرده نه
شود از ایشان و نه ایشان مهلت داده شوند
(۸۵) .

و چون به بینند مشرکان شریکان خود را
گویند ای پروردگار ما این جماعت شریکان
مایند که می پرستیدیم بغیر از تو پس
شریکان پیغام فرستند بسوی ایشان (این
سخن را) که هر آینه شما دروغگویانید
(۸۶) .

و همه تسلیم خدا شوند در آن روز و گم
گردد از ایشان آنچه افتراء می کردند (۸۷) .
آنانکه کافر شدند و باز داشتند^(۳) از راه
خدا افزون دهیم ایشان را عذابی بالای
عذابی به سبب آنکه فساد می

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۝

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمْ

الْكَاذِبُونَ ۝

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ

لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا لَهُمْ يُسْعَفُونَ ۝

فَإِذَا رَأَوْا آيَاتِنَا ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ

وَلَهُمْ يُنْظَرُونَ ۝

وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ أَشْرَكُوا شَرَّكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ

شُرَكَاءُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ قَالُوا

لَهُمُ الْقَوْلُ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ۝

وَالْقَوْلُ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ هَذَا سَلَامٌ وَضَلَّ عَنْهُمْ

مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝

الَّذِينَ كَفَرُوا وَاصْذُوقُوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَذُنُوبُهُمْ عَذَابٌ

فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ۝

(۱) و آن نبی آن قوم باشد و الله اعلم .

(۲) یعنی تا عذر خود کنند .

(۳) یعنی مردمان را .

کردند^(۱) (۸۸) .

وآن روز که برانگیزیم درهرامتی گواهی
برایشان ازقبیله ایشان^(۲) و بیاریم ترا گواه
بر آنها و فرود آوریم بر تو کتاب برای بیان
کردن هر چیز و برای راه نمودن و بخشایش
و مرزده دادن مسلمانان را (۸۹) .

هر آئینه خدا می فرماید بانصاف
و نیکوکاری و عطا کردن بخویشاوندان
و منع می کند از بی حیائی و کارناپسندیده
و تعدی، پند می دهد شمارا تا بپوشد که
شما پندپذیر شوید (۹۰) .

و وفا کنید به عهد خدا چون عهد بندید
و مشکند سوگندها را بعد محکم ساختن
آنها و هر آئینه ساخته اید خدارا بر خویش
نگاهبان^(۳) هر آئینه خدامیداند آنچه می
کنید (۹۱) .

و باشید مانند زنی که گسست رشته
خود را بعد از استواری پاره پاره، میگیرد
سوگند های خویش را مکرد میان خود
تا افزون تر شود گروهی از گروهی^(۴)
جزاین نیست که می آزماید خدا شمارا
بآن افزونی و البته بیان کند برای
شماروز قیامت آنچه در آن اختلاف می

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ
وَجِئْنَاكَ بِشَهِيدٍ عَلَى هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
يَتْلُوهُ لِلْكَافِرِينَ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى
لِلْمُسْلِمِينَ ۝

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي
الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ
بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ۝

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غَزْلَهُنَّ مِنْ بَعْدِ قُرْعَةٍ
اتَّخَذْنَ تَنْفِيذًا مِنْ أَيْمَانِهِمْ فَخَلَا بَيْنَهُمْ أَنْ
تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبُوءُ اللَّهُ بِهِ وَلِيَحْكُمَ
لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝

(۱) یعنی عذاب گمراهی و گمراه کردن .

(۲) مترجم گوید و آن نبی آن قوم باشد .

(۳) یعنی نام او را در قسم مذکور کرده اید .

(۴) یعنی برای منفعت دنیا تا مال و منال زیاده بدست آرد .

نمودید^(۱) (۹۲) .

و اگر خواستی خدا ساختی شمارا يك گروه و لیکن گمراه می کند هر کرا خواهد و راه می نماید هر کرا خواهد و البته پرسیده خواهید شد از آنچه می کردید (۹۳) .

و مگیرید سوگند های خود را و سیله نیرنگ (به عهد شکنی) در میان خویش پس بلغزد قدمی بعد استواری آن بچشید عقوبت به سبب بازداشتن از راه خدا و شمارا باشد عذاب بزرگ^(۲) (۹۴) .

و مستانید عوض عهد خدا بهای اندك هر آئینه آنچه نزد خداست بهترست شمارا اگر شما بدانید (۹۵) .

آنچه نزد شماست فانی شود و آنچه نزد خداست پاینده است و بدهیم صابران را مزد ایشان بحسب نیکوترین آنچه می کردند (۹۶) .

هر که عمل نیک کرد مرد باشد یا زن و او مسلمان است هر آئینه زنده کنیمش بزندگانی پاک^(۳) و بدهیم آن جماعت

وَأَوْشَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ تَبْلُغُوا
مَنْ يَشَاءُ وَنَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتَسْمَعُنَّ عَنَّا
لَكُمْ نَهْمًا ۝۳۷

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلاً بَيْنَكُمْ فَتَوَلَّوْا قَدَمَ بَعْدَ
تَوَلَّيْتُمْ وَأْتُوا الشَّوْءَ بِمَا صَدَقْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝۳۸

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ تَسْمًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ
خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝۳۹

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ
صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۴۰

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا قَرْنًا ذَكَرًا أَوْ اُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَنَجْزِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۴۱

(۱) مترجم گوید مراد تحریم یمین غموس است و حاصل مثل آن ست که اعمال خود را بریاد مکنید چنانکه این زن عمل خود را تباه کرد والله اعلم وگویا اینجا اشاره است بآنکه یمین غموس بریاد کننده اعمال است والله اعلم .

(۲) مترجم گوید یعنی در جهاد عهد کرده و قسم خورده دغا (عهد شکنی) کردن بسبب آنست که کافران من بعد قول ایشان را معتبر ندانند و بایشان صحبت ندارند بلکه مسلمانان در شبهه افتند والله اعلم .

(۳) یعنی درد نیانعمت دهیم .

رامزدایشان بحسب نیکوترین آنچه می کردند (۹۷) .

پس وقتی که خواهی قرآن خواندن پناه طلب کن بخدا از شیطان رانده شده (۹۸) .

هرآئینه نیست شیطان را غلبه بر آنانکه ایمان آوردند و بر پروردگار خود توکل میکنند (۹۹) .

جزاین نیست که غلبه او بر آنست که دوستداری او میکنند و آنانکه ایشان بخدا شریک مقرر می کنند (۱۰۰) .

و چون بدل کنیم آیتی بجای آیتی^(۱) و خدadanنده ترست بآنچه فرود می آرد گویند جزاین نیست که توافرا کننده ای بلکه اکثرایشان نمیدانند (۱۰۱) .

بگوفروداورده است او را روح القدس از جانب پروردگار تو براستی تا مستقیم سازد خدا مومنان را و برای راه نمودن و مژده دادن مسلمانان را (۱۰۲) .

و هرآئینه مامیدانیم که کافران می گویند جزاین نیست که می آموزد این پیغامبر را آدمی زبان کسی که نسبت می کنند بسوی او عجمی ست و این قرآن زبان عربی واضح ست (۱۰۳) .

هرآئینه آنانکه ایمان نمی آرند بآیات خدا راه نه نماید ایشان را خدا و ایشان را باشد عذاب درد دهنده (۱۰۴) .

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ۝

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝

لَا سُلْطَانَهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَكَّلُونَ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ۝

وَإِذْ ابْتَلَا آيَةَ قَمَرَانَ آيَةً وَكَانَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَتَزَلَّلُ
قَالَ أَتَأْتَانِي أَنْتَ مُعَذِّبٌ أَمْ أَتُزَلَّلُ لَكُمْ ۝

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ۝

وَلَقَدْ عَلِمُوا أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا عَلَّمَهُ بِشَرِّ لِسَانِ الَّذِي
يُلْقِدُونَ إِلَيْهِ أَعْمَجِي وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ۝

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

جزاین نیست که افتراء میکنند دروغ را
آنانکه ایمان ندارند بآیت های خدا
وایشانند دروغگویان (۱۰۵) .

هرکه کافر شود بخدا بعدایمان خود
مگر آنکه جبر کرده شود بروی و دلش
مطمئن باشد بایمان ولیکن کسی که سینه
کُشاده کند بکفر یعنی راضی شود،
برایشان است خشم از خدا وایشان راست
عذاب بزرگ (۱۰۶) .

این خشم به سبب آنست که ایشان
دوست داشتند زندگانی دنیا را بر آخرت
و بسبب آنست که خدا راه نمی نماید
گروه کافران را (۱۰۷) .

ایشانند آن جماعت که مُهر نهاده است
خدا بر دل های ایشان و برگوش ایشان
و دیده های ایشان وایشانند بی خبران
(۱۰۸) .

شک نیست در آنکه ایشانند در آخرت زیان
کاران (۱۰۹) .

باز پروردگار تو آنان را که هجرت کردند
بعد از آن که عقوبت کرده شدایشان را
تا کلمه کفر بگویند باز جهاد کردند و صبر
نمودند هر آئینه پروردگار تو بعد ازین
مقدمه البته آمرز گار مهربانست (۱۱۰) .

آن روز که بیاید هر شخصی جدال کنان
از ذات خود و بتمام داده شود هر شخصی
را جزای آنچه کرده است وایشان ستم
کرده نشوند (۱۱۱) .

و بیان کرد خدا داستان دهی که بود ایمن

إِنَّمَا يَتَقَرَّبُ الْكَذِبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١٠٥﴾

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقُلُوبُهُ
مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

ذَٰلِكَ يَأْتِيهِمْ أَسْحَابُ الْحَبِطِ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَنَسِيَ اللَّهُ أَصْلَهُمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا قُتِلُوا
ثُمَّ جَهِدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى
كُلُّ نَفْسٍ مَاعِملَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرِيبَةً كَانَتْ إِمْنَةً مُطْمَئِنَّةً

يَا أَيُّهَا رِذْقُهَا رَعْدًا مِنْ قُلْ مَكَانٍ لَقَرَّتْ يَأْتِعُمُ
اللَّهُ قَادًا أَهْلًا اللَّهُ لِبَاسِ الْجُودِ وَالْخَوْفِ يَمَّا كَانُوا
يَصْعَقُونَ ﴿١٣﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ
الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

فَكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَاعْبُدُوا اللَّهَ حَالًا قَلْبًا وَأَشْكُرُوا
نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ كُنْتُمْ لَشَاكِرِينَ ﴿١٥﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَيْزُرِ
وَمَا أَهْلَ الْغَيْزِ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٦﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا
حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتَنفَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنْ
الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١٧﴾

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾

مطمئن می آمد به اوروزی اوبه کسادگی
ازهرجای پس ناسپاسی کرد به نعمت
های خدا پس چشاید خدا اوراپوشش
گرسنگی وترس بسبب آنچه می کردند
(۱۱۲) .

وهرآئینه آمد پیش ایشان پیغامبری
ازجنس ایشان پس تکذیبش کردند پس
گرفت ایشان را عقوبت وایشان
ستمگاربودند^(۱) (۱۱۳) .

پس بخورید ازآن چه خداوروزی داد
شمارا حلال پاکیزه وشکر کنید برنعمت
خدا اگر اورامی پرستید (۱۱۴) .

جزاین نیست که حرام ساخته است
خدا بر شما مرداروخون وگوشت خوک را
وآنچه ذکر کرده شد بنام غیر خدا برذبح
وی پس هرکه مجبور کرده شدو نه ستم
کرده ونه ازحد گذشته پس خدا آمرزگار
مهربانست (۱۱۵) .

ومگوئید چیزی را که بیان می کند حکم
اورا زبان شما به دروغ که آن حلال است
واین حرام است تا افتراء کنید برخدا
دروغ را هرآئینه آنانکه افتراء می کنند
برخدا دروغ را رستگار نمی شوند (۱۱۶) .
ایشان را بُود بهره مندی اندک وایشان را

(۱) مترجم گوید این قصه اجمالی اختراع کرده شده است از قصه های بسیار و منطبق
است برواقعه های بیشمار و لهذا مثل نامیده شد در عبارت اذا قها الله لباس الجوع
والخوف جمع کرده شده است و تشبیه در یک سیاق؟ والله اعلم .

باشد عذاب درد دهنده (۱۱۷) .

و بریهود حرام کرده بودیم آنچه قصه کردیم بر تو پیش ازین (یعنی درسوره انعام) و ستم نه کردیم بر ایشان ولیکن ایشان بر جان خویش ستم میکردند (۱۱۸) .

باز هرائینه پروردگار تو آنان را که کار بد کردند به نادانی باز توبه کردند بعد از آن و شایسته کار شدند هرائینه پروردگار تو بعد ازین توبه آمرزگار مهربانست (۱۱۹) .

هرائینه ابراهیم بود امتی (بزرگوار) عبادت کننده برای خدا مائل بدین حق و نه بود از مشرکان^(۱) (۱۲۰) .

سپاس دارنده نعمت های خدا را برگزیدش خدا و دلالت نمودش بسوی راه راست (۱۲۱) .

و عطا کردیمش درین سرا نعمت و هرائینه او در آخرت از شائسته حالان است (۱۲۲) .

بعد از آن وحی فرستادیم بسوی تو که پیروی کن کیش ابراهیم را حنیف شده و نه بود از مشرکان (۱۲۳) .

جزاین نیست که لازم کرده شد تعظیم شنبه بر آنانکه اختلاف کردند در آن

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَزْنًا مَّا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الشُّرُكَهَ أَلَوْ تَوَّابُونَ ﴿١١٩﴾ بَعْدَ ذَلِكَ وَاسْأَلُوا إِنْ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا الْغَفُورَ الرَّحِيمَ ﴿١٢٠﴾

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَالَتْ أَتِلْكَ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢١﴾

شَاكِرًا لِلنِّعْمَةِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢٢﴾

وَإِنِّي فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَإِنِّي فِي الْآخِرَةِ لَبِينُ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٣﴾

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٤﴾

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنْ رَبَّكَ

(۱) مترجم گوید حنیف آنرا گویند که حج و خسته و غسل جنابت می کرده باشد والله اعلم توضیح: حنیف آنرا گویند که شرك و باطل را ترك کرده بدین حق مائل باشد، مصحح .

وهرآئینه پروردگار تو حکم کند در میان ایشان روز قیامت در آنچه اندر آن اختلاف میکردند^(۱) (۱۲۴).

دعوت کن (یعنی مردمان را) بسوی راه پروردگار خویش به دانش و پندنیک و مناظره کن با ایشان به طریقی که وی نیک است هرآئینه پروردگار توداناترست به کسیکه گمراه شد از راه او و اودانا تراست براه یابان (۱۲۵).

و اگر مکافات کنید پس مکافات کنید به مثل آنچه باشما معامله کرده شد و اگر صبر کنید هر آئینه آن صبر بهترست صابران را (۱۲۶).

و شکیبائی کن و نیست شکیبائی تو مگر به توفیق خدا و اندوه مخور برایشان و مباح در تنگدلی از آنکه بد اندیشی می کنند (۱۲۷).

هرآئینه خدا بآپرهیز گاران است و با آنانکه ایشان نیکوکارانند (۱۲۸).

سوره الاسراء مکی است و آن يك صد و یازده آیت و دوازده رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

پاك است آنكه ببرد بنده خود را شبی از مسجد حرام بسوی مسجد اقصی که

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَنْ كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾

أَوْ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالنُّوعِطَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ يَاتِلَىٰ هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾

وَأَنْ عَاقِبَتُهُمْ نَعَّاجٍ بِإِسْمِ اللَّهِ مَاعُوذُ لَهُمْ وَلَا لِيِنْ صَبْرُهُمْ لَهُمْ خِيَرَةُ اللَّهِ يُخَيِّرُ ﴿١٢٦﴾

وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَلُوبٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَنَ الَّذِي اسْرٰى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ

(۱) مترجم گوید یعنی یهود بحث میکردند در شبیه طائفه ای گفتند که خدای تعالی روز شبیه از خلق فارغ شد پس در شبیه عبادت باید کرد و طائفه ای سکوت کردند خدای تعالی تعظیم روز شبیه باین سبب برایشان واجب گردانید والله اعلم .

الْعَوَامِلَ السَّجِدَ الْأَخْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِيُرِيَهُ بَنِي
إِسْرَائِيلَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ①

وَاتَيْنَا مُوسَى الْكَتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ
أَلَّا يَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكَلِيلًا ②

ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلِنَا مَعَهُ نُورٌ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ③

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي الْكُتُبِ لَقَدْ مَنَعْنَا فِي الْأَرْضِ
مُزْنًا وَتَعْلَنَ عَوْلَاكَ يَرَا ④

وَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّأُولَىٰ بَأْسٍ
شَدِيدًا فَجَاءُوا طَائِلًا مِنَ النِّيبِ وَكَانَ وَعْدُ مَفْعُولًا ⑤

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْوَرْدَةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ
فَظَنُّوا أَنَّهُمْ لَنُؤْتِيَهُمْ أَكْثَرَ تَقْصِيرًا ⑥

إِن أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنُتُمْ لَا تَفْسِدُكُمْ وَإِن أَسَؤُا فَظَاهَرَا
فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرِ لَئِيمُونَ أَوْجُوهَكُمْ وَلَيْدٌ خُلُوعًا

برکت نهادیم گرداگرد آن تابنمائیمش
بعض نشانه های خودهرآئینه اوست
شنواینا^(۱) (۱) .

ودادیم موسی را کتاب و ساختیمش
هدایت بنی اسرائیل را گفتیم که نگیرید
بجز من کارسازی (۲) .

فرزندان قومی که برداشتیم ایشان را
بانوح (یعنی برکشتی) هرآئینه وی بودبنده
سپاسگذار (۳) .

ووحی فرستادیم بسوی بنی اسرائیل
درتورات که البته فساد خواهید کرد در
زمین دوباروالیه طغیان خواهید کرد بسر
کشی بزرگ (۴) .

پس چون بیاید وعده نخستین بارازآن
دو، بفرستیم بر شما بندگان خودرا
خداوندان کارزار سخت پس درآیند میان
خانه ها (یعنی برای قتل ونهب) وهست
وعده خداشدنی^(۲) (۵) .

بازدهیم شمارا غلبه برایشان وپی درپی
دهیم شمارا اموال و فرزندان و سازیم
شمارا بیشتر باعتبار لشکر^(۳) (۶) .

و گوئیم اگر نیکوکاری کنید نیکوکاری
کرده باشید برای خویشان و اگر

(۱) یعنی خدای تعالی در شب معراج پیش از صعود بر آسمان ها آنحضرت صلی الله علیه وسلم را بمسجد بیت المقدس رسانید .

(۲) مترجم گوید و این وعده متحقق شد بتسلط جالوت پادشاه عمالقه .

(۳) مترجم گوید و این معنی در خلافت حضرت داؤد ظاهر شد .

الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبَذَرُوا فِيهَا مَغْلُوبِينَ ۝

عَنِ رَبِّكَ أَنْ يَرْصَلَكَ فَإِنْ إِذْ تُدْعَوْنَ أَنْ تَجْعَلُوا لَهُمْ
لِكُلِّهُمْ حَصِيرًا ۝

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِي هُوَ أَقْوَمُ وَيُبَيِّرُ الْغُفْلِينَ
الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الظُّلُمَاتِ إِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

وَيَذُرُ الْإِنْسَانُ بِالْغَيْرِ دُعَاءً بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ۝

وَجَعَلْنَا آيَاتٍ لِلَّذِينَ يَمْحُونَ آيَاتِنَا آيَاتٍ لِيُبَيِّنَ اللَّهُ مَا بَيْنَ يَدَيْهِ

بدکاری کنید پس آن بدی برای خودتان است
پس چون بیاید وعده دیگر بازفرستیم
بندگان خود را تا ناخوش سازند روی
های شما را و تا در آیند بمسجد چنانچه
در آمده بودند اول بار و تا از بابا فگندند
بر هر چه غالب شوند افگندنی (۷) .

گوئیم نزدیک است پروردگار شما را آنکه
رحم کند بر شما و اگر رجوع کنید به
نافرمانی ما رجوع کنیم بعقوبت و ساختیم
دوزخ را برای کافران زندان (۸) .

هر آینه این قرآن راه می نماید بخصلتی
که اودرست تراست و بشارت میدهد آن
مسلمانان را که کارهای شایسته می کنند
بآن که ایشانرا باشد مزد بزرگ (۹) .

و اینکه آنانکه ایمان نمی آرند بآخرت
آماده کرده ایم برای ایشان عقوبت درد
دهنده (۱۰) .

و دعای می کند آدمی به بدی (۳) مانند دعای
وی به نیکویی و هست آدمی شتاب کار
(۱۱) .

و ساختیم شب و روز را دوشانه پس بی

(۱) مترجم گوید و این وعده متحقق شد و قتیکه حضرت یحیی راکشتند پس بخت
نصر را مسلط ساخت .

(۲) مترجم گوید ایشان عود کردند بفساد و تکذیب حضرت عیسی و حضرت
پیغامبر جنگ کردند با او پس خدای تعالی عود فرمود بتعذیب ایشان بقتل و اسرو
جزیه .

(۳) مترجم گوید یعنی در حالت تنگدلی برخود و بر اولاد خود دعای بدمی کند .

الْهَارِ مُبْهِمَةً لِّتَنْتَعُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ الْيَوْمِ
وَالْحِسَابَ وَكُلُّ شَيْءٍ فَضْلًا مِّنَّا ۝۱۲

وَكُلُّ إِنْسَانٍ لِّزَمْنِهِ لَاقِيَةٌ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ
الْحِسَابِ كِتَابًا يُنَاقِشُهُ مُنْشُورًا ۝۱۳

إِذَا كُتِبَ عَلَيْكَ الْقِتْلُ يَوْمَ عَلَيْكَ حَبِيبًا ۝۱۴

مِنَ الْمُتَلَوِّ ۚ إِنَّمَا يَهْتَدِي لِذَنبِهِ ۚ وَمَنْ حُلِّ وَثِمًا جِئِلُ عَلَيْهَا
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ تَبْعَثَ
رُسُلًا ۝۱۵

وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا
فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَرْنَاهَا دَمِيرًا ۝۱۶

وَكَلَّا هَلْ كُنَّا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ۚ وَكُلِّي يَرْيَكَ
بِذُنُوبٍ عِبَادًا خَبِيرًا ۝۱۷

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ جَنَّاهُ ۚ وَمَنْ أَمَّا آثَامُ الَّذِينَ بُرِّدُوا جَنَّاهُ
لَهُ جَهَنَّمُ يُصْلِحُهَا مَاءً مُّوَسَّاتًا حُورًا ۝۱۸

نورساختیم نشانه شب را و ساختیم نشانه
روز را درخشان (سبب دیدن اشیاء)
تأطلب کنید فضلی را از پروردگار خود
و تابداید شمار سال هارا و بدانید حساب
را و هر چیزی را بیان کردیم بتفصیل (۱۲).

و بهر آدمی متصل ساختیم نامه عمل او را
بسته در گردن او و بیرون آریم برای او
روز قیامت نامه ای که بیند آن را بازگشاده
(۱۳).

گوئیم بخوان نامه خود را بس است نفس
تو امروز بر تو حساب کننده (۱۴).

هر که راه یاب شد جزاین نیست که راه
یاب میشود برای نفع خود و هر که گمراه
شد پس جزاین نیست که گمراه میشود
بر ضرر خود و بر ندارد هیچ بردارنده
بار دیگری را و نیستیم ماعذاب کننده
تا آنکه فرستیم پیغامبری را (۱۵).

و چون خواهیم که هلاک کنیم دهی را
می فرمائیم به سرکشان آنجا یعنی آنچه
خواهیم پس نافرمانی کنند آنجا پس ثابت
شود بر آن ده وعده عذاب پس برهم زنیم
ایشان را برهم زدنی (۱۶).

و بساکس را هلاک کردیم از طبقات
مردمان بعدنوح و بس است پروردگار تو
به گناه بندگان خود دانا بینا (۱۷).

هر که خواسته باشد آسودگی دنیا به
شتاب دهیم و یرا در آن جا هر چه خواهیم
هر کرا خواهیم باز مقرر کنیم برای او دوزخ
در آید بآن نکوهیده رانده شده (۱۸).

وهرکه بخواهد ثواب آخرت و سعی کند برای وی سعیی که لائق وی است و او مسلمان باشد پس این جماعت هست سعی ایشان مقبول (۱۹) .

هرفرقه را پی در پی میدهیم این فرقه را و آن فرقه را زببخشش پروردگار تو نیست بخشش پروردگار تو باز داشته شده (۲۰) .

بین چگونه برتری داده ایم بعض مردمان را بر بعض^(۱) و هراثینه آخرت زیاده تر بود در تمیز درجات و بیشتر باشد در برتری دادن (۲۱) .

مقرر مکن با خدا معبودی دیگر را آنگاه بنشینن نکوهیده بی یارمانده (۲۲) .

و حکم کرد پروردگار تو که عبادت مکنید مگر فقط وی را و باید رومادر نیکوکاری بکنید اگر برسد نزدیک تو بکلان سالی یکی از ایشان یا هر دو پس مگوایشان را آف و بانگ مزین برایشان و بگو بایشان سخن نیکو (۲۳) .

و پست کن برای ایشان بازوی تواضع را از جهت مهربانی و بگو ای پروردگار من ببخشای ایشان را چنانچه پرورش دادند مرا در خورد سالی (۲۴) .

پروردگار شما داناستراست به آنچه در ضمیر شما ست اگر باشید شایسته

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ۝

كُلًّا مِنْ مَّزَلَّةٍ وَهُوَ الَّذِي عَظَّمَ لَكُمْ مَا كَانَتْ عِظَامُكُمْ ۝ عَظْمُورًا ۝

أَنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَالْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَالْأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ۝

لَا تَحْمِلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ تَعْبُدُ مَدْمُومًا خَدُّهُ وَلَا تُؤْمِنُ ۝

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا يَاقُوتَ الْوَالِدِينَ إِحْسَانًا إِنَّمَا تَبْلَغُنَّ عِندَ الْكَبِيرِ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آيَاتٍ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۝

وَأَخْفِضْ أَلْفًا جَنَاحَ الدَّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّهِمَا كَرِيمًا ۝

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي قُلُوبِكُمْ إِن تَكُونُوا صَاحِبِينَ فَإِنَّكُمْ كَانُوا لَأَكْثَرِينَ عَفْوَورًا ۝

وَأَيُّهَا الَّذِينَ هُمْ وَالْمُسْلِمِينَ وَأَيُّهَا الَّذِينَ هُمْ
وَلَا تُجِدُوا تَبْدِيرًا ⑤

إِنَّ الْمَلَكِينَ كَانُوا الْغَوَاةَ الشَّيْطَانِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ
يَوْمَ الْغَوَاةِ ⑥

وَاللَّهُ يَصْنَعُ مَا يَشَاءُ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ تَرَوْهَا
فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا تَسْوَرًا ⑦

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ
فَتَقْدِرَ لَهَا تَهْمًا ⑧

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ لَهُ كَانَ يَحْسِبُ آدَمَ
خَيْرًا مِنْ نُوْثٍ ⑨

وَلَا تَقْنَطُوا أَوْلَادَكُمْ فَخَيْفَةُ إِمْلَاقٍ عَنْ رِزْقِهِمْ
وَأَيُّهَا الَّذِينَ هُمْ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطَاً كَبِيرًا ⑩

وَلَا تَقْرَأُوا الرِّبَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ⑪

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ

پس هر آئینه وی هست رجوع کنندگان
را آمرزنده (۲۵) .

وبده به خویشاوندان حق آن را وبه
درویش و براه گذر و اسراف مکن اسراف
کردنی (۲۶) .

هر آئینه اسراف کنندگان هستند برادران
شیاطین و هست شیطان به نسبت
پروردگار خود ناسپاس (۲۷) .

و اگر روبگردانی ازین جماعت بانتظار
رزقی از پروردگار خود که امیدوار آن
باشی پس بگوایشان را سخن ملائم (۲۸) .

و مکن دست خود را بسته با گردن خود
و مگشای آن را تمام گشادن که آنگاه
بنشیننی ملامت کرده شده^(۱) درمانده
گشته^(۲) (۲۹) .

هر آئینه پروردگار تو می گشاید و تنگ
میکند روزی را برای هر که خواهد هر آئینه
اویه بندگان خود دانا بیناست (۳۰) .

و مکشید اولاد خود را از ترس تنگ دستی
ما روزی میدهم ایشان را و شمارا هر آئینه
کشتن ایشان هست گناهی عظیم (۳۱) .

و نزدیک مشوید به زنا هر آئینه آن بی
حیائی است و بدراه است آن (۳۲) .

و مکشید نفسی را که حرام ساخته است
خدا مگر بحق و هر که کشته شود به ستم

(۱) یعنی در صورت بخل .

(۲) یعنی در صورت اسراف .

مَطْلُومًا هَٰذَا جَمَلًا لِّرَبِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يَكْفُرُ فِي الْقَتْلِ
إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا ﴿۳۱﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ
أَشَدَّهُ وَكَأَنَّهُ بِالعَهْدِ إِنَّ العَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿۳۲﴾

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَرِثُوا الْيُسْطٰسَ السُّتُورِ
ذٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿۳۳﴾

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ
أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿۳۴﴾

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ﴿۳۵﴾

كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ يَتْلُوهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَرُورًا ﴿۳۶﴾

ذٰلِكَ وَمَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ
اللَّهِ إِلَهًا الْغَرَ قُلْ لَّيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَوْلَا مَدْحُورًا ﴿۳۷﴾

أَفَأَصْفَحْكُمْ ذٰلِكَ يَا بَنِي إِسْرٰءِيلَ إِنَّكُم كُنْتُمْ
لَتَكْفُرُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿۳۸﴾

پس داده ایم وارث اورا قوتی^(۱) پس باید
که زیادتی نه کند درکشتن هرائینه وی
هست یاری داده شده (۳۳) .

ونزدیک مشوید بمال یتیم مگر به طریقی
که او نیک است تاآنکه رسد به نهایت
قوت خود و وفا کنید به عهد هرائینه
عهد پرسیده خواهد شدازو (۳۴) .

وتمام کنید پیمانه را چون پیمائید وبه
سنجید به ترازوی راست این بهترست
ونیکوترست ازجهت عاقبت (۳۵) .

ومرو بی چیزی که ترا دانش آن نیست
هرآئینه گوش وچشم ودل هریکی ازین ها
پرسیده خواهد شدازو (۳۶) .

ومرو درزمین خرامان^(۲) هرائینه تو
نخواهی شکافت زمین را ونرسی به کوه
ها دردرازی (۳۷) .

همه این خصلت هاست بدفعلی آن نزد
پروردگار توناپسندیده (۳۸) .

این ازآنجمله هست که وحی فرستاده
است بسوی تو پروردگار تو ازعلم
ومقرر مکن باخدا معبود دیگررا آنگاه
انداخته شوی دردوزخ ملامت کرده شده
رانده گشته (۳۹) .

آیا برگزید شمارا پروردگار شما به پسران
وخود برگزید ازفرشتگان دختران را

(۱) یعنی حق قصاص .

(۲) یعنی متکبرانه ومغرورانه .

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۝۴۰

قُلْ لَوْ كُنَّا مَعَهُ إِلَهًا مَّا يَقُولُونَ لَذَرَيْنَاهُمَا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ مَنبِلًا ۝۴۱

سُبْحَنَهُ وَقُلْ مَا يَقُولُونَ عَلَوًا كِيدًا ۝۴۲

تَسْمِعُهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا أَسْفُهُ يَصْهَرُ لَهُ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْمِيعَهُ إِنَّه كَانَ جَلِيلًا عَفُورًا ۝۴۳

وَلَذَاقَاتُ الْقُرْآنِ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ۝۴۴

وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذُكِّرْتُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝۴۵

عَنْ أَعْلَاهُمْ يَسْمِعُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَأُوا الْقُرْآنَ وَلَا يَسْمَعُونَ إِلَيْكُمْ وَلَا تَذْكُرُوا لَكُمْ

هر آئینه شما می گوئید سخن گران (۴۰).
وهر آئینه بهر نوع سخن گفتیم درین قرآن
تا پند پذیر شوند ونمی افزاید درحق
ایشان مگر رمیدن را (۴۱).

بگوا گر می بودند با خدا معبودان دیگر
چنانکه می گویند آنگاه طلب می کردند
بسوی خداوند عرش راه منازعت را
(۴۲).

پاك است وی و بلند ست از آنچه می گویند
بلندی عظیم (۴۳).

به پاکی یاد می کنند اورا آسمان های
هفت گانه وزمین وهرکه دراینهاست
و نیست هیچ چیزی مگر به پاکی یاد
میکند باستائش او ولیکن شما نمی فهمید
به پاکی یاد کردن ایشانرا هر آینه هست
اوبردبار آمرزگار (۴۴).

و چون میخوانی قرآن را میسازیم در میان
تو و در میان آنانکه باورنمیدارند آخرت را
پرده پوشیده (۴۵).

ومی نهیم بردلهای ایشان پوششها
تا نفهمندش و درگوش های ایشان گرانی را
و چون یاد کنی پروردگار خود را در قرآن
تنها روگردان شوند بر جانب پشت
خود رانیده (۴۶).

مادانا تریم به چیزی که می شنوند بسبب

إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنَّا تَعَوَّضُونَ آلَآءَنَا بِمَحْوَرٍ ۝

آن^(۱) وقتی که گوش فرامیدهند بسوی تو و وقتی که ایشان رازگویان باشند وقتی که می گویند این ستم گاران پیروی نمی کنی مگر مرد جادو شده را (۴۷) .

أَنظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ لَّا يَتَذَكَّرُ إِلَّا نَجْمُ اللَّيْلِ ۝

بنگر چگونه زدند داستان ها برای تو پس گمراه شدند پس نمی توانند راه یافتن (۴۸) .

وَقَالُوا إِنَّا كُنَّا عِظَامًا وَرِجَافًا ۝ إِنَّا لَنَبْغِثُونَ خَلْقًا حَسْبَ دُنَا ۝

و گفتند آیا چون شویم استخوانی چند و اعضای پوسیده از هم پاشیده آیا برانگیخته شویم بآفرینش نو (۴۹) . بگوستگ شوید یا آهن شوید (۵۰) .

قُلْ لَّوِ كُنَّا نَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ لَخَبِيرٌ ۝

یا نوعی دیگر شوید از آنچه بزرگ نماید در خاطر شما پس خواهند گفت چه کسی باز پیدا کند مارا بگو کسی که آفرید شمارا اول بار باز پس خواهند جنبانید بسوی تو سر خود را^(۲) و خواهند گفت کی باشد آن بگو شاید که نزدیک باشد (۵۱) .

أَوَلَمْ نَخْلُقْ مِمَّا يَكْفُرُونَ صَدْرَهُمْ فَهُمْ لَا يَهْتَفُونَ ۝ يُبِيدُنَا قُلُوبُ الَّذِينَ قَالُوا قَدْ كُنَّا أُولَٰئِكَ فَنَسِينَا ذِكْرَ الْبَيْتِ ۝

روزی که خدا بخواند شمارا پس قبول کنید خواندن او را حمد گویان و گمان کنید که درنگ نه کرده بودید مگر اندکی (۵۲) .

يَوْمَ يَدْعُوهُمْ فَسَجَّادِينَ ۝ بَعْدَ ذَلِكَ نَعْلَمُ إِنَّا إِلَٰهٌ مُّخْتَلِفٌ ۝ قَلِيلًا ۝

و بگویند گان مرا که بگویند سخنی که آن بهترست (یعنی با کفار) هر آینه شیطان نزاع می افکند میان مردمان هر آینه شیطان هست آدمی را دشمن آشکارا (۵۳) .

وَقُلْ لِّعِبَادِي يَقُولُوا الَّذِي فِي أَحْسَنِ تَأْوِيلٍ ۝ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ مِنَ النَّفْسِ الْفَاسِقِ ۝ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عِدَاوَةً مُّبِينًا ۝

(۱) یعنی بقصد استهزاء و عیب جوئی .

(۲) یعنی ملزم خواهند شد .

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِذُنُوبِكُمْ إِنِّي بِمَا تَصِفُونَ أَوْلَمَ بِمَا تَأْتِيهِمْ يَوْمَ مَا أُرْسِلْتُمْ عَلَيْكُمْ رَبُّكُمْ عَلِيمٌ ذَكِيمٌ ﴿٥٤﴾

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّاسِ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زُورًا ﴿٥٥﴾

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ رَعَيْتُمْ مِنْ دُونِي فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرَرِ عَنْكُمْ وَلَا تَحْيَاكُمْ ﴿٥٦﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابََ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾

وَلَنْ مِنْ قَوْمِهِ لَاحِقٌ مُهْلِكُهَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ
أَوْ مَعَذِرُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

وَمَنْ عَتَا أَنْ تُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِذْ أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ
وَآتَيْنَا نُوحًا مِثْلَهُ نَجَاةً مِنْهُ فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرِيهِمْ
بِالْآيَاتِ إِلَّا غُرُوفًا ﴿٥٩﴾

پروردگار شما داناترست بحال شما اگر خواهد رحم کند شمارا و اگر خواهد عقوبت کند شمارا و نه فرستادیم ترا (یا محمد) برایشان نگاهبان^(۱) (۵۴).

و پروردگار تو داناست بهر که در آسمان ها و زمین است و هر آئینه فضل دادیم بعضی پیغامبران را بر بعضی و دادیم داود را زبور (۵۵).

بگو بخوانید آنان را که گمان الوهیت را دارید در حق ایشان بغیر از خدا پس نتوانند برداشتن سختی را از شما و نه تغییر دادن (۵۶).

آنانکه ایشان را می پرستند کافران طلب میکنند بسوی پروردگار خویش قرب را که کدام يك از ایشان نزدیک تر باشد و توقع دارند رحمت او را و می ترسند از عذاب او هر آئینه هست عذاب پروردگار تو ترسناك (۵۷).

و نیست هیچ دهی الا مآهلاک کننده وی ایم پیش از روز قیامت یا عذاب کننده وی ایم بعقوبت سخت هست این وعده در لوح نوشته شده (۵۸).

و باز داشت مارا از آنکه بفرستیم نشانه ها مگر آنکه دروغ شمرده بودند آن را پیشینیان و دادیم ثمود را شتر ماده نشانه درخشان پس کافر شدند بوی ونمی

فرستیم نشانه هارا مگر برای ترسانیدن
(۵۹) .

و یادکن چون گفتیم ترا که پروردگار تو
درببرگرفته است همه مردمان را (یعنی
در قدرت خود) و نه ساختیم نمایی را
که نمودیم به تو مگر امتحان مردمان را
و نه ساختیم درختی را که نفرین کرده شد
در قرآن مگر امتحانی و می ترسانیم ایشان
را پس نمی افزاید ترسانیدن در حق ایشان
مگر سرکشی بزرگ^(۱) را (۶۰) .

و یاد کن چون گفتیم فرشتگان را سجده
کنید برای آدم پس سجده کردند الا
ابلیس گفت آیاسجده کنم کسی را که
آفریده ای از گل (۶۱) .

باز گفت آیدیدی این شخص را که برتری
داده ای بر من اگر مهلت دهی مرا
تا روز قیامت البته از بیخ برکنم اولاد او را
الا اندکی (۶۲) .

خدا فرمود برو پس هرکسیکه پیروی تو
کند از ایشان پس دوزخ سزای همه
شماست سزای کامل (۶۳) .

و از جابجیان هرکرا توانی از ایشان باواز
خود آواز کن بر ایشان توسط سواران
خود و پیادگان خود و شریک شوبایشان
در اموال و فرزندان و وعده ده ایشان را

وَاذْكُرْنَا لَكَ اِنْ رَبَّكَ احْلَطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الزُّمَرِ اِلَّا رِجَالًا
اَلْفِئَةً لِّلنَّاسِ وَ الشُّجْرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَمَنْ نُّقَمُّ فَاَنْزِلْنَاهُمْ
اَلْأَطْفَالَ نَاكِثِينَ ﴿٦٠﴾

وَاذْكُرْنَا لَكَ اِلَّا اِبْلِسَ قَالَ
اَعَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾

قَالَ اَرَأَيْتَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَ لَّيْنِ اَخْرَجْنِي اِلَى يَوْمِ
الْعِقَابِ اَمْ اَحَدُنِيْكَ فُتِنَ بِرَبِّهٖ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٦٢﴾

قَالَ اَذْهَبْ فَمَنْ يَبْعَكَ مِنْهُمْ فَاَنْ جَعَلَهُمْ جَزَآءًا
جَزَآءً مَّوْضُوْعًا ﴿٦٣﴾

وَاَسْتَفْزِزْ مَنْ اسْتَطَاعَتْ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجِيبْ
عَلَيْهِمْ بِخَبْرِكَ وَرَجِّعْ لَّهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ
وَعِدَّتِهِمْ مَا يُعِدُّهُمْ الشَّيْطَانُ الرَّغْوْرًا ﴿٦٤﴾

(۱) یعنی چون کافران قصه معراج شنیدند و آیت (ان شجرة الزقوم طعام الایم)
بایشان رسید استبعاد کردند و محل طعن ساختند .

و وعده نمی دهد ایشان را شیطان مگر به فریب^(۱) (۶۴) .

هر آئینه بندگان من نیست ترا برایشان هیچ قدرتی و بس است پروردگار تو کارساز (۶۵) .

پروردگار شما آن ست که روان میکند برای شما کشتی ها را در دریا تا طلب معیشت کنید از فضل او هر آئینه او هست بر شما مهربان (۶۶) .

و چون برسد بشما سختی در دریا گم شود هر که او را میخوانید مگر خدا پس چون خلاص ساخت شما را بسوی خشکی روگردان شدید و هست آدمی ناسپاس (۶۷) .

آیا ایمن شده اید از آنکه فروبرد شما را به جانبی از خشکی یا بفرستد بر شما باد تندی که سنگ ریزه افکند باز نیابید برای خود هیچ نجات دهنده ای (۶۸) .

آیا ایمن شده اید از آنکه باز در آرد شما را به دریا باردیگر پس بفرستد بر شما از جنس باد باد تندی را پس غرق گرداند شما را بسبب آنکه کافر شدید باز نیابید برای خود هیچ مواخذه کننده بر ما بسبب آن غرق (۶۹) .

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا ۝

وَكُلُّوْا لِمَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِي الْيَوْمِ لَهَا عَاثِرُونَ ۝
إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ۝

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ مَسَّكُمُ الْكَافِرَاتُ ۝
فَلَمَّا غَشَاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ۝

أَفَأَمْسَيْتُمْ أَنْ يُخِصِمَ بَيْنَهُ جَانِبَ الْبَرِّ أَمْ يُؤْمَلُ
عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَعْتَدُ وَاللَّهُ وَكِيلًا ۝

أَمْ أَمْسَيْتُمْ أَنْ يُبَدِّلَ بَيْنَهُمَا نَازِعًا ۚ أَمْ أَغْرَى قَارِبِيلُ
عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغَرِّقُكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ
ثُمَّ لَا تَعْتَدُ وَاللَّهُ عَلِيمًا بِبِتَعْيَا ۝

(۱) مترجم گوید و این تصویر است سعی شیطان را درگمراه کردن ایشان مآخوذ از فعل رئیس دزدان چون دهی را غارت کند برایشان نعره میزند و سواران و پیادگان خود را آواز میدهد که ازین سو بگیر و از آن سو بگیر .

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَجَعَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ رِزْقَهُمْ مِنْ
الْفَلَاحِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ①

يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِسمِهِمْ فَمَنْ أَكْفَىٰ كِتَابَهُ يَمِينُهُ
فَأُولَئِكَ يَفْقَهُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يَظْلُمُونَ فَتِيلًا ②

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعمَىٰ
وَأَعْلَىٰ سَبِيلًا ③

فَلَنْ كَادُوا لِنُفِثَنَّكَ عَنِ الَّذِي آمَنَّا إِلَيْكَ
لِنُتَنَبَّرَ عَلَيْكَ آخِرَةً وَإِذَا الرَّحْمَدُ ذَا خَلِيلًا ④

وَلَوْلَا أَنْ تَتَذَكَّرَ لَقَدْ كُنْتَ تَرْكُنَ إِلَيْنَا تَائِلًا ⑤

إِذَا الْأَذْمُكَ ضَعُفَ الطَّيْرُ وَضَعُفَ الْمَاءُ ثُمَّ لَا يَجِدُ لَكَ
عَلَيْنَا نَصِيرًا ⑥

وَإِنْ كَادُوا لَيَسُوْرَنَّكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوا مِنْهَا
وَأَذَا لِيَلْبِثُونَ خَلْقَكَ الْاَوَّلِيَّاءُ ⑦

وهرائینه بزرگ ساختیم فرزندان آدم را
و برداشتیم ایشان را در بیابان و در دریا^(۱)
و روزی دادیم ایشان را از پاکیزه ها
و برتری دادیم ایشان را بر بسیاری از آنچه
آفریده ایم برتری دادنی (۷۰) .

روزی که بخوانیم هرفرقه را بایشوای
ایشان پس هرکه داده شده نامه اعمال
اوبدست راستش پس آنجماعت بخوانند
نامه خود را و ستم کرده نه شوند مقدار
یک رشته (۷۱) .

و هرکه باشد در دنیا کور^(۲) وی در آخرت
نیز کور است و خطا کننده تراست راه را
(۷۲) .

وهرائینه نزدیک بودند که بفریب بازدارند
ترا از آنچه وحی فرستاده ایم بسوی
تو تا برندی بر ما غیر آن را و آنگاه دوست
می گرفتند ترا (۷۳) .

و اگر نبود آن که ثابت داشتیم ترا نزدیک
بودی که میل کنی بسوی ایشان اندک
میلی (۷۴) .

آنگاه می چشاندیم ترا دوچند عذاب
زندگانی و دوچند عذاب مرگ باز نمی
یافتی برای خود مددکننده بر ما (۷۵) .

وهرائینه نزدیک بودند که بلغزانند ترا
از زمین تا جلا وطن کنند ترا از آنجا و آنگاه

(۱) یعنی بردواب و کشتی .

(۲) یعنی حقیقت را نبیند .

نمانند پس از تو مگر اندکی (۷۶) .

(مانند) روش آنانکه فرستاده ایم ایشان را
پیش از توازی پیغامبران خویش و نخواهی
یافت در روش ما تبدیلی را^(۱) (۷۷) .

برپا دار نماز را وقت زوال آفتاب تا هنگام
تاریکی شب و لازم گیر قرآن خواندن فجر
هر آئینه قرآن خواندن فجر را حاضر می
شوند فرشتگان (۷۸) .

و پاره ای از شب بیدار باش پس نماز
شب بخوان بآن زیاده شده برای
تو، نزدیک است که برساند ترا پروردگار
تو بمقامی پسندیده^(۲) (۷۹) .

و بگوای پروردگار من درآر مرا درآوردن
پسندیده و بیرون آر مرا بیرون آوردن
پسندیده و قرار ده برای من از نزد خود
قوتی یاری دهنده^(۳) (۸۰) .

و بگو آمد دین حق و نابود شد دین باطل
هر آئینه باطل نابود شونده است (۸۱) .

و فرود می آریم از قرآن آنچه وی شفا و
رحمت است مسلمانان را و نمی افزاید
در حق ستمگاران مگر زیان را (۸۲) .

و چون انعام کنیم بر آدمی رو بگرداند و

سُبْحَنَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنتِنَا مَخْتَلِفًا ۝

أَمِ الْفُلُوكُ لِرُبِّكَ الشَّمْسُ إِلَى عَسَى الْيَلِ وَقُرْآنُ الْفَجْرِ
إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ۝

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسُجِّدْ لَهُ وَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا إِنْ يَجْعَلَكَ
رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ۝

وَقُلْ رَبِّ ادْخُلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مَخْرَجَ صِدْقٍ
وَأَجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ۝

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ۝

وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ نَافِلَةً وَأَوْفَىٰ لَوَافِقٍ ۚ أَلَمْ نَجْعَلِ
الْقُرْآنَ عِلْمًا وَرَحْمَةً وَنُذِيرًا ۝

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأْجِبَانِيهِ ۚ وَلَئِمَّا سَأَهُ

(۱) مترجم گوید و این معنی روز بدر متحقق شد و جمعی که در پی ایزای آن حضرت بودند
مقتول (شدند و آن کادوا) بجهت این گفته شد که وقت نزول آیت قصد لغزاینند
داشتند و هنوز ملتجی به هجرت نکرده بودند والله اعلم .

(۲) یعنی مقام شفاعت .

(۳) یعنی در حال اعانت کن مرا چه وقت دخول در جا چه وقت خروج از آنجا .

الْقُرْآنَ يُؤْمِنُوا ⑤

قُلْ كُلٌّ يَجْمَعُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرِيقًا أَعْلَمُ مِنْ
هُوَ هَدَى سَبِيلًا ⑥

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الزُّوْجِ الَّذِي زُوِّجْنَا مِنْهُ
وَمَا أَوْفَيْنَاهُ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ⑦

وَلَكِنْ شِئْنَا لَنُدَّهَبَ آلُ أَبِي هَارِبٍ إِلَى الْيَمِّ
لَا يَهْدِيكَ إِيَّاهُمْ عَلَيْهِمْ إِلَّا الْيَمُّ ⑧

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ جَبْرًا ⑨

قُلْ لَكُمْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْإِنْسُ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بَشِيرًا هَذَا
الْقُرْآنَ لَا يَأْتُونَ بِشَيْءٍ لَهُمْ وَأَوَّلًا قَدْ كُنْتُمْ فِي
شَكٍّ ⑩

وَلَقَدْ صَدَقَ الْوَعْدُ لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
قُلْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ⑪

وَقَالُوا لَنْ نَمُوتَ أَبَدًا وَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ⑫

أَوْ كُنُوا لَكُمْ جَنَّةً مِنْ جَنَّاتٍ فَتَظُنُّوْنَ
أَنَّكُمْ جَنَّاتُ الْفُجُورِ ⑬

أَوْ تَقَطَّعْتَ السَّمَاءُ كَمَا تَقَطَّعَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَالْمَلَائِكَةُ قَدْ تَبَوَّأْنَ ⑭

پیچاند بازوی خود را و چون رسد بوی
سختی ناامید باشد (۸۳) .

بگوهر کسی عمل میکند به روش خود
پس پروردگار شما داناترست بآنکه وی
یابنده تربود راه را (۸۴) .

و سوال میکنند ترا از روح بگوروح
از فرمان پروردگار من است و شمانداده
شده اید از علم مگر اندکی (۸۵) .

و اگر خواهیم ببریم آنچه وحی فرستاده
ایم بسوی تو باز نیابی برای خود به سبب
وی بر ماکار سازی (۸۶) .

لیکن باقی گذاشتش بسبب رحمتی از
جانب پروردگار تو هر آینه فضل وی بر تو
بزرگ است (۸۷) .

بگو اگر جمع شوند آدمیان و جن بر آنکه
بیارند مانند این قرآن هرگز نیارند مانند آن
اگر چه باشد بعضی ایشان بعضی را مدد
دهنده (۸۸) .

و هر آینه گوناگون بیان کردیم برای مردمان
درین قرآن از هر داستان پس قبول نه کردند
بیشتر مردمان مگر ناسپاسی را (۸۹) .

و گفتند هرگز باور نداریم ترا تا آنکه جاری
کنی برای ما از زمین چشمه ای (۹۰) .

یا باشد ترا بوستانی از درختان خرما و
انگور پس روان کنی جویها در میان آن
روان کردنی (۹۱) .

یا فرو داری آسمان را چنان که گمان
میکنی بر ما پاره پاره یا بیاری خدا را
و فرشتگان را رو برو (۹۲) .

أَوَكُنَّ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ دُخْرِي أَوْ تُرَفَّىٰ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَئِنْ تُؤْمِن
لَرُفِقٌكَ حَتَّىٰ تَنْزِلَ عَلَيْنَا لَكُنَّا مُعْرِضُونَ قُلْ مَن جَبَّأَتِ رَحْمَتِي
كَذَّبُوا إِلَّا تَوَلَّوْا سُرُورًا ﴿٩٣﴾

وَمَنَعَهُ النَّاسُ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ ۚ الْآنَ
قَالُوا بَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا مِّثْلَ نُسُورًا ﴿٩٤﴾

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَشْهَدُونَ مَطْمَئِنِّينَ لَنَرْنَا
عَلَيْهِمْ سَمِينَ السَّمَاءِ مَلَكًا نُّسُورًا ﴿٩٥﴾

قُلْ كُلٌّ بِأَلْوَاهِيهِمْ كَاتِبٌ وَيَوْمَ تَكُونُ الْأَشْيَاءُ كَانٍ يَسْأَلُونَ
خَبِيرَ الْبَصِيرَةِ ﴿٩٦﴾

وَمَنْ يُهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ يَهْدِيَهُمْ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الدُّوْخِ ۖ وَخُصُّوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوْهِهِمْ عَنَابٌ
وَبُكْمٌ وَأَصْحَابُ آوَاهِيهِمْ كَاتِبُونَ زُجُجَتْ زُجُجُهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾

ذَٰلِكَ جَزَاءُ هُمُ يَا قَوْمِ لَكُمُ الْيَوْمَ عَذَابُكُمْ عَظِيمًا
وَرَفَعْنَا أَسْفَلَ السَّمَاءِ فَسُورَتْ فَذُكِّرُوا ﴿٩٨﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ

یاباشد ترا خانه ای از زر یا بالاروی
در آسمان و باور نداریم بالارفتن ترا تا آنکه
فرود آری بر ما نوشته ای که بخوانیم آن را
بگو پاک است پروردگار من نیستم من
مگر آدمی فرستاده شده (۹۳) .

و بازداشت مردمان را از آنکه ایمان آرند
وقتی که آمد بایشان هدایت مگر آنکه
گفتند آیا خدای تعالی آدمی را پیغامبر
فرستاده است (۹۴) .

بگو گرمی بودند در زمین فرشتگان که
می رفتند با اطمینان هر آئینه پیغامبر
میفرستادیم برایشان از آسمان فرشته را
(۹۵) .

بگو پس است خدا گواه میان من و میان
شما هر آئینه وی به بندگان خود دانای
بیناست (۹۶) .

و هر که را خدا هدایت کند پس اوست
هدایت یافته و هر که گمراه سازدش نیابی
برای ایشان دوستان بغیر از خدا
و برانگیزیم ایشان را روز قیامت بر رویهای
شان، کور و گنگ و کمر جای ایشان دوزخ
است هرگاه فرو نشیند بیفزائیم برایشان
آتش را (۹۷) .

این است جزای ایشان بسبب آنکه کافر
شدند به نشان های ماو گفتند آیا چون
شویم استخوانی چند و اعضا از هم پاشیده
آیا برانگیخته شویم بآفرینش نو (۹۸) .

آیا نه دیده اند آن خدا که آفرید آسمان ها
و زمین را تواناست که بیافریند مانند

ایشان را وساخته است برای ایشان میعادى که هیچ شبهه نیست در آن پس قبول نه کردند ستمگاران مگر انکار را (۹۹) .

بگو اگر می بودید شما مالک خزانه های بخشش پروردگار مرا آنگاه نیز بخیلی میکردید بترس آنکه همه خرج کنید و هست آدمی بخل کننده (۱۰۰) .

وهرائینه دادیم موسی را نه نشانه روشن پس پیرس ازبنی اسرائیل چون آمد بایشان پس گفت اورا فرعون هرائینه می پندارم ترا ای موسی جادو کرده شده (۱۰۱) .

گفت هرائینه تودانسته ای، که نفرستاده این نشانه هارا مگر پروردگار آسمان ها وزمین دلائل روشن (برصدق حق) وهرائینه من می پندارم تراى فرعون هلاک شده (۱۰۲) .

پس خواست که بیرون راند بنی اسرائیل را ازان سرزمین پس غرق ساختیم اورا وآنانرا که همراه او بودند همه یکجا (۱۰۳) .

وگفتیم پس ازوی بنی اسرائیل را ساکن شوید درزمین پس چون بیاید وعده آخرت بیاریم شمارا همه باهم (۱۰۴) .

وبراستی فروفرستادیم قرآن را وبراستی فرودآمده است و نه فرستادیم ترا مگر مژده دهنده وترساننده (۱۰۵) .

وقرآن را کم کم فرستادیم تابخوانی آن را برمردمان بدرنگ و بدفعات فروفرستادیم

أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلْ لَهُمْ أَجَلَ الْيَوْمِ فِي الْقُلُوبِ إِلَّا لِقَوْمٍ ۝۱۰۰

قُلْ لَّوْ أَن كُمْ تَعْلَمُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذَا لَا أَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ۝۱۰۱

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَآلِهَ الْبَيْتِ بِمُتَّعٍ فَقَالَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنَّا نَرَاهُمْ فِيكُمْ قَتَالٌ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنَّا لَنَظُنُّكَ يُوسُفُ سَحَابًا ۝۱۰۲

قَالَ لَقَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَاتٍ مِنْ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَافٍ وَإِنَّا لَكُنَّا بِكُمْ بِمُتَّعٍ ۝۱۰۳

فَإِذَا دَانَ يَسُورُ هُمُومِ الْأَرْضِ فَأَعْرَضُوا عَنْ مَعَهُ جَبِينًا ۝۱۰۴

وَقُلْنَا يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرِ جَمْعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۝۱۰۵

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَلْمَنَّاكَ إِلَّا مَحْشَرًا وَنُزُلًا ۝۱۰۶

وَقُرْآنًا فَرَمْنَاهُ عَلَى نَقَائِلٍ عَلَى الثَّلَاسِ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍ أَنْزَلْنَاهُ تَنْزِيلًا ۝۱۰۷

آن را فرو فرستادنی (۱۰۶) .

بگوایمان آرید بآن یا ایمان نیارید هراتینہ
آنانکہ دادہ شدایشان را علم پیش ازیں
چون خوانندہ میشود برایشان می افتند
برروی خود سجده کنان (۱۰۷) .

و گویند پاکی پروردگار ماراست هراتینہ
ہست وعدۃ پروردگار ماشدنی (۱۰۸) .
ومی افتند برروی خویش گریہ کنان و می
افزاید قرآن درایشان فروتنی را (۱۰۹) .

بگو بخوانید خدارا یا بخوانید رحمن را
ہر کدام کہ بخوانید خوب باشد پس
خدای راست نام های نیکو و این قدر
بلند مخوان نماز خودرا و این قدر پست
مخوان آترا و بجوی میان این و آن را می
(۱۱۰) .

و بگو ستائش خدای راست کہ هیچ فرزند
نگرفته است و نیست اورا هیچ شریکی
در پادشاهی و نیست اورا هیچ کارسازی
بسبب ناتوانی وبہ تعظیم یادکن
اورا تعظیم کردنی (۱۱۱) .

سورہ کہف مکی است و آن یک صد و دہ
آیت و دوازدہ رکوع است

بنام خدای بخشاینده مہربان .

ہمہ ستائش آن خدای راست کہ
فرو فرستاد بر بندۃ خود کتاب ونہ کرد
دروی هیچ کجی (۱) .

ساخت اورا راست تابترساند از عقوبت

قُلْ (مُؤْمِنِي) أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا
يَتْلُو عَلَيْهِمْ يَخْرُجُونَ لِلَّذِينَ قَالُوا سُبْحَانَ ۝

وَيَقُولُونَ سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ۝

وَيَخْرُجُونَ لِلَّذِينَ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّهِمْ خُشوعًا ۝

قُلْ اذْكُرُوا اللَّهَ إِذْ دَعَا الرَّحْمَنَ الْأَوَّلَ فَاذْكُرُوا
النَّاسَ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُمْ فِي كَلَمِهِمْ وَلَا تَخَافُ بِهِمْ
وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۝

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَخْلُقْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ
فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ وَلَكِنَّهُ تَكِيدٌ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ
لَهُ عِوَجًا ۝

قَسَمًا لِيُنْذِرَ نَاسًا مِّنَ الْأُمَّةِ وَلِيُذْهِقَ الْهَوَينِ

الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنْ لَهُمْ أُجُورًا ۝

مَّا كُنْتُمْ فِيهِ وَاثِقًا ۝

وَيُشَدُّ الرِّبَا أَلَّا تَحْكُمَ لَهُ ۖ وَكَذَٰلِكَ ۝

مَّا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآلِهِمْ كُمِّيَّتٌ مِّنْ كَلِمَةٍ

تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ أَنْ يَقُولُونَ إِلَّا كُنَّا بِآ ۝

فَلَمَّا كُنْتُمْ خَافِيَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا فَمِنْ حَمِيمٍ

يَهْدِي الْحَدِيثَ أَتَقْنَأ ۝

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِيُؤْمِرُوا بِهَا

أَحْسَنَ عَمَلًا ۝

وَأَنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُثًا ۝

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيِّمِ كَانُوا مِن

أَعْيُنِنَا غَيِّبًا ۝

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ

رَحْمَةً وَهَبْ لَنَا مِن أَمْرِنَا رَشَدًا ۝

فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ۝

سخت آینده از نزد خدا و تامل زده دهد آن
مسلمانان را که می کنند کارهای شایسته
بآنکه ایشانراست مُزْدَنِيك (۲) .

باشندگان دروی همیشه (۳) .

و تا ترساند آنان را که گفتند خدا فرزند
گرفته است (۴) .

نیست ایشان راهیچ دانش بآن ونه پدران
ایشان را بود، سخت است این سخن که
برمی آید از دهانهای ایشان نمی گویند
مگردوغ (۵) .

پس مگر تو کشنده ای نفس خود را در پی
ایشان اگر ایمان نیارند باین سخن
از روی اندوه (۶) .

هر آینه مافار داده ایم آنچه بر روی زمین
است آرایشی برای آن تا امتحان کنیم
ایشان را کدام يك از ایشان نيكوتر است
در عمل (۷) .

و هر آینه ما البته خواهیم ساخت آنچه را
که بروست میدان همواری گیاه (۸) .

آیا پنداشتی که اصحاب غار و نوشته^(۱)
از جمله نشانه های ماعجب بودند (۹) .

چون پناه بردند جوانانی چند بسوی غار
پس گفتند ای پروردگار ما بده مارا از نزد
خود بخشی و آماده ساز برای ما راه یابی
را در کار ما (۱۰) .

پس پرده گذاشتیم برگوش های ایشان

درغار یعنی خوابانیدیم سالهای شمرده شده (۱۱) .

باز برانگیختیم ایشان را تا بدانیم کدام يك ازدوگروه یاددارند مقدار مدتی را که درنگ کردند (۱۲) .

مامیخوانیم بر تو خبر ایشان را براستی هرآئینه ایشان جوانانی چند بودند که ایمان آوردند به پروردگار خویش و زیاده دادیم ایشانرا هدایت (۱۳) .

و رشته بستیم بر دل های ایشان^(۱) چون ایستادند پس گفتند پروردگار ما همان پروردگار آسمان هاو زمین است هرگز نخواهیم پرستید بجزوی معبودی را هرآئینه گفته باشیم آنگاه سخن دروغ (۱۴) .

این قوم ما معبودانی گرفتند بغیر از خدا چرانی آرند بر ثبوت آن خدایان دلیلی واضح پس کیست ستمگار تر از کسی که بر بست برخدا دروغ را (۱۵) .

و چون کناره گیری کنید ای یاران ازین کافران و از آنچه می پرستند ایشان بجز خدا پس پناه برید بسوی غارتا بگسرد بر شما پروردگار شما از بخشایش خود ومهیا سازد برای شما منفعت رادر کار شما (۱۶) .

بینی ای بیننده خورشید را وقتی طلوع کند مایل شود از غار ایشان بجانب راست

ثُمَّ رَعَيْنَاهُمْ لَنَعْلَمَ أَفَى الْيَوْمَيْنِ أَحْصَى لِمَا يَلْبُثُوا أَمَدًا ۝

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْنَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَرِذَّةُ اللَّهِ هُدًى ۝

وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالَ رَجُلٌ مِّنَ الرَّجُلِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ لَنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى دِينِهِ الْهَالِكِ فَلَمْ يُدْعُوا إِلَّا إِلَى شَطَطٍ ۝

هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلَافَ مَلَكُوتٍ عَلَىٰ هُمْ يُسَلِّطِينَ بَيْنَ يَدَيْنِ مَلَكٍ مُّكْرَمٍ أَفَتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝

وَإِذَا عَزَلْتَهُمْ هُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَلَّا إِلَى الْكَهْفِ يَسْكُرُوا لَكُمْ رُحْمًا مِّن رَّحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَاقًا ۝

وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَوَارِعًا مِّنْ بَيْنِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ فَلَا أَعْرَبُ تَقْرِئُهُمْ ذَاتَ الشَّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْ ذَلِكَ

مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلْ
قَلْبُ تَجِدْ لَهُ وَلِيًّا مُرِيدًا ﴿١٥﴾

وَتَحْسَبُهُمْ آيَاتًا وَهُمْ رُفُودٌ وَنَعْلَمُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ
وَذَاتَ الْشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَاهُ يَلْوِصُهُ الْأَعْلَى
عَلَيْهِمْ كَوْنَتُمْ مِنْهُمْ زَارًا وَلَمُلَمَّتْ مِنْهُمْ رُغْبًا ﴿١٥﴾

وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِسَاءَ لُؤْلُؤًا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ
كَمْ لَبِستُمْ قَالُوا لَبِستُمْ يَوْمًا وَبَعْضٌ يَوْمُ قَالُوا لَبِستُمْ
أَعْلَمُ بِمَا لَبِستُمْ فَأَتَعْتُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ

و چون غروب کند تجاوز میکند از ایشان
بجانب چپ و ایشان در کشادگی اند از
غار این از نشانه های خداست هر که
را خدا هدایت کند پس اوست هدایت
یافته و هر که گمراه می کندش پس نیایی
اورا هیچ دوست راه نماینده^(۱) (۱۷) .

و پنداری ای بیننده ایشان را
بیدار و در حالیکه ایشان خفته اند و
می گردانیم ایشان را جانب راست و
جانب چپ و سگ ایشان گشاده کرده
است دودست خود را بر دهانه غار اگر
اطلاع می یافتی برایشان البته
رو می گردانیدی از ایشان بگریختن و
فرامی گرفت ترا از ایشان ترس^(۲) (۱۸) .

و همچنین برانگیختیم ایشان را تا عاقبت
بایکدیگر سوال کنند در میان خود گفت
گوینده ای از ایشان چه قدر درنگ کردید
گفتند درنگ کردیم يك روز یا بعض روز

(۱) مترجم گوید بخاطر فاطر میرسد که دیوار جنوبی کهف آنقدر بلندست که سایه اصلی او در تمام سال محل خفتن ایشانرا می پوشاند و دیوار شرقی و غربی آن متصل دیوار جنوبی بلند ترست و پایه به پایه منحنی شده و این جماعت سربجانب شمال پابجانب جنوب کرده خفته اند پس وقتی که طلوع کند نور آفتاب بر دیوار غربی و بعضی صحن غار افتد و هر چند ارتفاع زیاده گردد بلندی دیوار شرقی از وصول نور بایشان مانع آید و نور جانب راست ایشان منتقل شود بجانب سرکه جهت شمال ست و در وقت استواء بجز سایه اصلی دیوار جنوبی نمی ماند و چون آفتاب مائل بغروب شود نور آفتاب بر دیوار شرقی افتد و آهسته بر سر دیوار مرتفع گردد و آن جانب چپ ایشان ست .

(۲) مترجم گوید و چنانکه خفتن ایشانرا نشانه ساختیم .

إِلَ الْمَدِينَةِ فَنَظَرُوا فِيهَا أَزَلَى طَعَامًا قَلِيلًا يَكُونُ رِزْقًا
مِنْهُ وَلَيْسَ كُفْلٌ وَلَا يَشْعُرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ۝

باز گفتند پروردگار شما دانا ترست
بمقدار درنگ کردن شما پس
بفرستیدیکی را ازمیان خود باین نقره
خود بسوی شهر پس باید که تأمل کند
کدام يك از اطعمه این شهر پاکیزه ترست
پس بیارد به شما قوتی از آن و باید که به
هوشیاری آمد و رفت کند و خبردار
نکند بحال شما هیچکس را (۱۹) .

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعَذِّبُوكُمْ
فِي مَكَاتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذَا ابْتَدَأَ ۝

هرآئینه این کافران اگر قدرت یابند
بر شما سنگسار کنند شما را یا باز آرند
شمارا دردین خود و رستگار نخواهید
شد آنگاه هرگز (۲۰) .

وَكَذَلِكَ أَتَتْكُمْ عَلَىٰ عِلْمِهِمْ لِيَبْلُغُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّلُ عَنِ
بَيْنِهِمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَأَيْتُمْ
أَعْمَلُوهُمْ قَالَ الَّذِينَ عَلِمُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ
لَتَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ۝

وهم چنین خبردار گردانیدیم مردمان را
بحال ایشان تابدانند که وعده خدا راست
است و آنکه قیامت هیچ شبهه نیست در آن
و قتیکه نزاع میکردند آنمردمان در میان
خود درباره ایشان پس گفتند بسازید
بر غار ایشان خانه، پروردگار ایشان دانا
تر است بحال ایشان گفتند آنانکه قدرت
یافتند بر مقدمه ایشان البته بسازیم
بر غار ایشان مسجدی (۲۱) .

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَأَيْتُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ
سَأُولُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَنَأْوِيهِمْ
كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ۝
فَلَا تَسْأَلُهُمْ فِيهِمُ الْإِمْرَاءَ ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ
فِيهِمْ وَهُمْ أَحَدًا ۝

جمعی خواهند گفت اصحاب کهف سه
کس اند و چهارم ایشان سگ ایشان ست
و جمعی خواهند گفت که پنج کس اند
ششم ایشان سگ ایشانست بخيال غائبانه
و نیز می گویند هفت کس اند و هشتم ایشان
سگ ایشانست بگو پروردگار من دانا
ترست به شمار ایشان نه میداند ایشان را
مگر اندکی پس گفتگو مکن درباره ایشان

وَلَا تَقُولُوا لِمَا إِنَّمَا أَنَا فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا ۝

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَلَى
أَنْ يَهْدِيَنِي رَبِّي لَا اقْرَبُ مِنْ هَذَا أَرْشَدًا ۝

وَلْيَسْأَلُوا كَهْفَهُمْ تِلْكَ يَوْمَئِذٍ نَبِيِّنَ وَأَوْدَادُ وَاسْعًا ۝

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَيْسَ بِأَعْيُنِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
أَبْصَرُهُ وَأَسْمِعُ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ قَوْلٍ
وَلَا يُفْهِمُونَ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ۝

وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا تُبَدِّلْ لِكَلِمَتِهِ
وَلَنْ يَجْعَلَ مِنْ دُونِهِ مَلْجَأًا ۝

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ
وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنُكَ عَنْهُمْ
تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا

مگر گفتگوی سرسری و سوال مکن
در باب ایشان هیچ کس را از کافران (۲۲).

و مگو هیچ چیزی را که من البته خواهم
کرد آن را فردا (۲۳).

مگر مقرون به ذکر مشیت خدا^(۱) و یاد کن
پروردگار خود را و قتیکه فراموش کنی^(۲)
و بگو توقع است که دلالت کند مرا
پروردگار من برای نزدیک تر باعتبار
راستی از آنچه کافران میگویند (۲۴).

و درنگ کردند در غار خود سه صد سال و
افزودند نه سال دیگر (۲۵).

بگو خدا دانا تر است بمقداری که درنگ
کردند او را است علم غیب آسمان
ها و زمین چه قدر بیناست و چه قدر
شنواست نیست ایشانرا بجزوی هیچ
کار سازی و شریک نمی گیرد در حکم خود
هیچکس را (۲۶).

و بخوان آنچه وحی فرستاده شد بسوی تو
از کتاب پروردگار تو هیچ کس تبدیل
کننده نیست حکم های وی را و هرگز نه
یابی بجزوی هیچ پناهی (۲۷).

و بنده کن خود را با آنانکه یاد میکنند
پروردگار خود را به صبح و شام
میخواهند رضای او را و باید که درنگزد
چشم های توازی ایشان طلب کنان آرائش

(۱) یعنی بگو خواهم کرد إن شاء الله تعالی .

(۲) یعنی باز منتهی شوی .

قَلْبُهُ عَنِ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ امْرُؤً مُرْطًا ۝

زندگانی دنیا را و فرمان مبرآن را که غافل ساخته ایم دل او را زیاد خویش و پیروی کرده است خواهش خود را و هست کار او از حد گذشته (۲۸).

وَقِيلَ اَلَمْ يَكْفُرًا اَنَّا اَعْتَدْنَا لِلْظَّالِمِينَ نَارًا اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ اِنْ يَسْتَعْجِلُوْا نُوْرِهَا اَوْ اَمْسَاهُ كَاللَّهْلِ يَشْوِي الْوُجُوْهَ ۚ يَلْسُ الشَّرَابِ وَسَاءَتْ مُرْتَقَا ۝

و بگو این سخن راست ست آمده از پروردگار شما پس هر که خواهد ایمان آورد و هر که خواهد کافر شود هر آئینه ما مهیا کرده ایم برای ستمگران آتشی را که درگیرد بایشان سراپرده های آن و اگر فریاد کنند به دادایشان رسیده شود به نوشانیدن آبی مانند مس گذاخته بریان کند چهره ها را، آن بدآشامیدنی است و دوزخ بدآرام گاهیست (۲۹).

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا نُضِيعُهُمْ اَجْرًا مِّنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ۝

هر آئینه آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند هر آئینه ماضع نکنیم مزد کسی که نیکو کرده است کار را (۳۰).

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ حَبِيْطٌ عَذِيْبٌ يَّجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ اَنْهٰرٌ يُجْعَلُوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرٍ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُوْنَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّنْ سُندُسٍ وَّاسْتَبْقَىٰ فِيْهَا عِلُّ الْاَرَاكِ يَفْعَمُ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَقَا ۝

این جماعت ایشان راست بوستانهای همیشه مانند می رود زیر ایشان نهرها زیور داده شوند آنجا دست بندها از زر و می پوشند جامه های سبز از دیبای نازک و دیبای ضخیم تکیه کنان آنجا بر تخت ها این نیک جزاست و بهشت نیکوآرام گاهیست (۳۱).

وَاٰخِرُ لَهُمْ مَثَلًا يُجْعَلِيْنَ جَعَلْنَا لِاٰحَادِهِمْ اَجَلًا ۝

و بیان کن برای ایشان داستان دوشخص که دادیم به یکی از ایشان دیوستان از درختان انگور و گردا گرد آن پیدا کردیم درختان خرما و پیدا کردیم در میان این بوستانها زراعت را (۳۲).

كُلَّمَا جَعَلْنٰ اُمَّةً اٰكِلًا وَّلَوْ تَطَّلَمْنٰ مِنْهُ شَيْئًا وَّفَجَّرْنَا

هر دیوستان آوردند میوه های خود و هیچ

يَخْلَهُمَا هَمَّا ۝

وَكَانَ لَهُ شِجْرَةٌ فَعَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا
أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَاعْرِضْكَ ۝

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ
أَن يَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ۝

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِّتْ إِلَىٰ رَبِّي لَكِيدَۃٌ
خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ۝

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي
خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نَّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا ۝

لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ۝

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا نُفِیْهِ إِلَّا بِاللَّهِ
إِن تَرَبَّأْنَا أَكْثَلُ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ۝

فَقُلْیَ رَبِّیْ أَن یُؤْتِیَیْنِی خَبْرًا مِّنْ جَنَّتِیْكَ وَیُرْسِلَ
عَلَیْهَا حُطَبًا تَأْتِی السَّمَاءَ فَتُصْبِحُ صَعِیدًا زَلَقًا ۝

کم نه کرد از میوه و جاری ساختیم میان
آنها جوی آب (۳۳) .

و بود او را میوه های بسیار پس گفت هم
نشین خود را و او گفتگو میکرد بآن هم
نشین من بیشترم از تودرمال و غالبترم
باعبار حشم (۳۴) .

و درآمد به بوستان خود ستم کرده
برخویش گفت نمی پندارم که هلاک
شود این بوستان هیچ گاه (۳۵) .

و گمان ندارم که قیامت متحقق شود و
بالفرض اگر باز گردانیده شوم بسوی
پروردگار خود هر آینه خواهم یافت
باز گشتی بهتر از این بوستانها (۳۶) .

گفت اورا هم نشین او او گفتگو
میکرد با وی آیا کافر شدی بآن خدای که
پیدا کرد ترا از خاک باز از نطفه باز ترا مرد
ساخت (۳۷) .

لیکن من اعتقاد دارم که خدا
پروردگار من ست و شریک مقرر نمی کنم
با پروردگار خود هیچکس را (۳۸) .

و چون درآمدی به بوستان خود چرانه
گفتی آنچه خدا خواسته است شد نیست،
نیست هیچ توانائی مگر بمشیت خدا اگر
می بینی مرا کم تر از تو مال و فرزند
(۳۹) .

پس شاید که پروردگار من بدهد مرا
بهر تر از بوستان تو و شاید که فرستد
بر بوستان تو غذایی از آسمان پس گردد
زمین بی گیاه لغزاینده پا (۴۰) .

أَوْ يُصِيبُ مَا أَهْمُوكُمْ فَأَنْتُمْ سَعِيدٌ ۝۱۰

وَلِحَيْضٍ بَشِيرٍ ۚ فَاَنْصَبْ يُقَلِّبُ كَفًى عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا
وَهُيَ غَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَكِيدُنِي
لَأَشْرِكَنَّ بِرَبِّيَ أَحَدًا ۝۱۱

وَلَوْ تِلْكَ لَفِتْنَةٌ لِّتَضُرَّوْنَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ۝۱۲

هَٰذَا لَكَ الْوَلَايَةُ بِالْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ لِّمَا بَا
وَخَيْرٌ عُقْبًا ۝۱۳

وَأَضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا الْيَوْمِ الَّذِي كُنَّا أُنزَلْنَاهُ
مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْلَطَ بِهِ تَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ
هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيُّوهُوَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
مُقْتَدِرًا ۝۱۴

الْمَالِ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ
الطَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ۝۱۵

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَخَرَّتْهُمْ
فَلَمَّا نَفَخْنَا فِيهِمُ أَحَدًا ۝۱۶

ياشود آب او فرورفته پس هرگز نه توانی
آن را جُستن (۴۱) .

وبعقوبت احاطه کرده شد میوه های او
پس بامداد کرد می مالید دودست خود را
بحسرت بر آنچه خرج کرد در عمارت آن
و آن بوستان افتاده بر سقفهای خود و می
گفت ای کاش شریک مقرر نمی کردم با
پروردگار خود هیچکس را (۴۲) .

ونه بود او را هیچ جماعتی که یاری
دهندش بجز خدا و نه بود خود پیروزمند
(۴۳) .

اینجا ثابت شده که کارسازی برای خدای
حق است وی بهتر است از روی ثواب
دادن و وی بهتر است از روی جزا دادن
(۴۴) .

و بیان کن برای ایشان داستان زندگانی
دنیا که وی مانند آبی ست که فرو فرستاد
یمش از آسمان پس درهم پیچید بسبب
وی رستنی زمین پس شد آخر کار درهم
شکسته می پرانیدش بادهای و هست خدا
بر همه چیز توانا (۴۵) .

مال و فرزندان آرایش زندگانی دنیا است
و حسنات پاینده شایسته بهتر اند نزد
پروردگار تو از جهت ثواب و خوب
تر اند از جهت امید داشتن (۴۶) .

و آن روز که روان کنیم کوه هارا و بینی
زمین را نمایان و جمع سازیم مردمان
را پس نه گذاریم از ایشان هیچ کس را
(۴۷) .

وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَعًا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ۝۴۸

وروبرو آورده شونید پیش پروردگار
توصف کشیده گوئیم هر آینه آمدید پیش
ما چنانکه آفریده بودیم شمارا اول بار بلکه
می پنداشتید که نه خواهیم ساخت برای
شما وعده گاهی (۴۸) .

وَوَضِعَ الْكُتُبَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُسْتَغْفَرِينَ
وَمَافِيهِ وَيَقُولُونَ لَوْلَا رَبُّنَا هَذَا الْكُتُبِ
لَا يَغَادِرُ صُفْرَةً وَلَا كَيْفَ إِلَّا أَصْحَابُهَا وَوَجَدُوا
مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظُنُّوكَ أَهْدًا ۝۴۹

ودر میان نهاده شود نامه اعمال پس به
بینی گناه گاران را ترسان از آنچه در آن
ست و می گویند ای وای بر ما چه حال
است این نامه رانمی گذارد هیچ معصیت
خورد را و نه بزرگ را مگر احاطه کرده است
آن را و بیان هر چه کرده بودند حاضر
و ستیم نکند پروردگارتو بر هیچ کس (۴۹) .

وَلَا قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ
أَفَتَتَّبِعُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أُولَئِكَ مِنْ دُونِكُمْ
لَهُمْ عَذَابٌ يَشْكُرُ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ۝۵۰

و یاد کن چون گفتیم به فرشتگان سجده
کنید آدم را پس سجده کردند مگر ابلیس
بود از جن پس بیرون شد از فرمان
پروردگار خود ای مردمان آیا دوست می
گیرید او را و فرزندان او را بجز من و ایشان
شمارا دشمن اند، شیطان بدعوض ست
ستم گاران را (۵۰) .

مَا أَشْهَدُ لَهُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ
أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتَ تُنْذِرُ الْفَاسِقِينَ عَذَابًا ۝۵۱

حاضر نکرده بودم ایشانرا وقت آفریدن
آسمان ها و زمین و نه وقت آفریدن
خود ایشان و نیستم مددگار گیرنده
گمراهان را (۵۱) .

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ۝۵۲

وروزی که گوید خدای تعالی ای مشرکان
ندا کنید شریکان مرا که گمان می نمودید
پس ندا کنند آن جماعت را و آن جماعت
قبول نکنند ندای ایشان را و ساختیم
در میان ایشان مهلکه (۵۲) .

وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاعِدُونَ لَهَا وَلَمْ يَهْدُوا
عَنْهَا مَصْرَفًا ۝

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرُ غَفًى ۝

وَمَا مَنَعَهُ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى وَيَسْتَغْفِرُوا
رَبَّهُمْ إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأُولَئِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ
الْعَذَابُ قُبُلًا ۝

وَمَا تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ
وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُ إِلَهُاتِهِمْ
يَا هَاقُّوا فَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَعَالَى ۝

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا
وَلَبَّى بِآفَافِهِمْ يَدُهُ إِنَّ جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً
أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ نَدَّاهُمْ
إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يُهْتَدُوا إِذَا أَلْبَدَا ۝

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ الَّذِي يُؤْتِيهِمْ مِنْهَا كُتُبًا

(۱) و به بیند گناهکاران آتش را و بفهمند
که ایشان افتاد گانند دروی و نه یابند از آن
جای باز گشتن (۵۳) .

و هر آینه گوناگون بیان کردیم درین قرآن
برای مردمان هر نوع داستان و هست
آدمی بیشتر از همه چیز در خصوصت (۵۴) .

و باز داشت مردمان را از آنکه ایمان آرند
چون بیامد بایشان هدایت و از آنکه طلب
آمزش کنند از پروردگار خود مگر بانتظار
آنکه بیاید بایشان روش پیشینیان یا بیاید
بایشان عقوبت گوناگون (۵۵) .

و نمی فرستیم پیغمبران را مگر بشارت
دهنده و ترساننده و خصوصت میکنند
کافران به شبهه بیهوده تا بلغزانند بسبب
آن سخن حق را و به تمسخر گرفتند آیات
مرا و چیزی را که بآن ترسانیده شوند (۵۶) .

و کیست ستمگارترا از کسی که پند داده
شد بآیات پروردگار خویش پس روگردان
گشت از آن و فراموش بکرد آنچه پیش
فرستاده است دودست و هر آینه
ماساخته ایم بردل های ایشان پرده ها تا نه
فهمند قرآن را و ساختیم در گوشهای ایشان
گرانی و اگر بخوانی ایشان را بسوی
هدایت راه نه یابند آنگاه هرگز (۵۷) .

و پروردگار تو آمرزنده صاحب رحمت
است اگر مواخذه کردی ایشان را بآنچه

لَنَجْعَلَ لَهُمُ الْأَعْدَاءَ ابْنًا بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ أَنْ يَجِدُوا
مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا ۝

وَلَنَلْكَ الْفَرَى أَفَلَا تَهْتَفُ لَهُمْ تِلْكَ لَوِ اجْعَلْنَاهُمْ مِثْلَ لُحْمٍ يُسْتَعْمَلُ ۝

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَتْلِهِ لَا تَبْرَحْ حَتَّىٰ آتِيَهُم بِجَمْعٍ بَيِّنٍ
أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ۝

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَبَيْسًا لُحْمًا قَدْ اخْتَدَّ سَبِيلُهُ
فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ۝

فَلَمَّا جَاؤَا قُلَّ لِقَتْلِهِ إِتَيْنَاهُمَا الْقَدْلَ فَمِنَّا مَنْ سَفَرْنَا
هَذَا نَصَبًا ۝

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْكُوتَ
وَمَا أَتَيْنِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ
فِي الْبَحْرِ جَهَنًا ۝

قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبُوءُ فَأَرَادَ عَلَىٰ الثَّلَاثِهِمَا قَسَصًا ۝

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ جُمُعَةً مِنْ عَدُوِّنَا وَعَلَّمْنَاهُ
مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ۝

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُكَلِّمَ

کرده اندبه شتاب فرستادی بدیشان
عقوبت را بلکه ایشان را میعادى هست
که هرگز نه یابند غیر از آن پناهی (۵۸) .

و آن دهها راهلاک کردیم چون ستم کردند
و معین کردیم برای هلاک ایشان میعادى
(۵۹) .

و یادکن چون گفت موسی نوجوان خود را
همیشه راه میروم تا آنکه برسم بمحل جمع
شدن دودریا یا بروم مدت های دراز (۶۰) .

پس چون رسیدند به محل جمع شدن
دودریا فراموش کردند ماهی خود را پس
راه خود گرفت در دریا شگافان (۶۱) .

پس چون گذشتند گفت موسی نوجوان
خود را بیار برای ماطعام چاشت مارا هر آینه
رنج یافتیم ازین سفر خود (۶۲) .

گفت آیادیدی چون آرام گرفتیم تکیه کرده
بان سنگ پس من فراموش کردم ماهی
را (یعنی آنجا) و فراموش نساختم مرا از آنکه
یادکنم قصه آن مگر شیطان و راه خود
گرفت در دریا بنهج عجیبی (۶۳) .

گفت موسی این بود آنچه می جستیم پس
باز گشتند بر نشان اقدام خود جستجو
کنان (۶۴) .

پس یافتند بنده ای را از بندگان ما که
دادیم او را رحمتی از نزد خود و آموختیم
او را از نزد خود علمی (۱) (۶۵) .

گفت او را موسی آیا پیروی توکنم به شرط

آنکه بیاموزانی مرا از آنچه آموخته شدی
از راه یابی (۶۶) .

گفت هر آئینه تونه توانی بامن شکیبائی
کردن (۶۷) .

و چگونه شکیبائی کنی بر چیزی که
درنگرفته ای آنرا از روی دانش (۶۸) .

گفت خواهی یافت مرا شکیا اگر
خدا خواسته است و خلاف نکنم باتو
در هیچ فرمانی (۶۹) .

گفت پس اگر پیروی من می کنی پس
سوال مکن از من از هیچ چیز تا آنکه خود
آغازم برای توا ز حال آن بیانی (۷۰) .

پس راه رفتند تا وقتی که چون سوار
شدند بر کشتی خضر شکافت آنرا گفت
موسی! آیا شکافتی کشتی را تا غرق کنی
اهل آن را هر آئینه آوردی چیزی عظیم را
(۷۱) .

گفت آینه گفته بودم که تون توانی بامن
شکیبائی کردن (۷۲) .

گفت موسی! مواخذه مکن مرا بآنچه
فراموش کردم و بر سر من مینداز در مقدمه
من سختی را (۷۳) .

پس راه رفتند تا وقتی که برخوردند با
نوجوانی پس خضر بکشت او را گفت
موسی! آیا کشتی نفس پاک را بغیر قصاص
نفسی هر آئینه آوردی چیزی ناپسندیده را
(۷۴) .

مِمَّا عَلَّمْتُمْ رُسُلَنَا ۝

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ۝

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ۝

قَالَ فَإِنَّ الْأَعْمَىٰ فَلَا تَسْأَلُنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُخْبِرَكَ
لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ۝

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا
لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ۝

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُزِيقْنِي مِنَ أَمْرِي
خُبْرًا ۝

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَلْقَا عُلَمَاهُ فَنَقَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتُمْ
نَفْسًا فَهِيَ عَلَيْكُمْ وَتَبِعْتُمْ نَفْسًا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا ثُكْرًا ۝

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝۴۰

قَالَ إِنَّ سَأْلَكَ عَنْ نَفْسِي بَعْدَهَا فَلَا تُصْرِعْنِي فَذَكَّرْتَنِي لَذُنُوبِي عِنْدَكَ ۝۴۱

فَأَنطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَتَوْا آن يُفَيْسُوهَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدَان أَنْ يُخْفِصَا لَهُمَا فَعَزَّاهُ قَالَ لَوْ أَنَّهُ لَكُنْذُرٌ لَّكَ عَلَيْهِمْ أَجْرًا ۝۴۲

قَالَ هَذَا إِفْرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنَكَ سَأَلْتُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْأَلْنِي عَنْهُ صَبْرًا ۝۴۳

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرْسَلْنَا أَنْ يُعَذِّبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ لَهَا تِلْكَ تِلْكَ سَفِينَةُ غَضِيبٍ ۝۴۴

وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ أَبُوهُمَا طُغْيَانًا ۝۴۵

فَأَرَادَ أَنْ يُبَيِّنَ لَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رَحْمَةً ۝۴۶

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزُهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَفْجَاهُ ۝۴۷

گفت آیا نه گفته بودم باتو که هرآئینه تونوانی بامن شکیبایی کردن (۷۵) .

گفت موسیٰ اگر برسم ترا از چیزی بعد ازین پس صحبت مکن بامن هرآئینه رسیدی از جانب من بعد عذر (۷۶) .

پس راه رفتند تا وقتی که آمدند باهل دهی طعام طلب کردند از اهل آن دیهی پس قبول نمودند اهل دیه که مهمانی کنند ایشان را پس یافتند در آنجا دیواری که میخواست بیفتد پس راست ساخت آنرا گفت موسیٰ اگر میخواستی هرآئینه می گرفتی بر تعمیر این دیوار مزدی (۷۷) .

گفت اینست جدائی در میان من و تو خبر خواهم داد ترا بآنچه نتوانستی بران شکیبایی کردن (۷۸) .

اما کشتی پس بود از آن درویشان چند که کار می کردند در دریا پس خواستم که معیوب کنم آنرا و بود پیش روی ایشان پادشاهی که می گرفت هر کشتی درست را به زبردستی (۷۹) .

واما آن نوجوان پس بودند پدر و ما در وی مسلمان پس ترسیدیم از آن که غالب آید برایشان در سرکشی و کفر (۸۰) .

پس خواستیم که عوض هدایشان را پروردگار ایشان بهتر از وی از وی پاکیزگی و نزدیک تر از جهت شفقت (۸۱) .

واما آن دیوار پس بود از دونوجوان یتیم در شهر و بود زیر آن گنجی از ایشان و بود پدرایشان نیکوکار پس خواست پروردگار

تو که این نوجوانان برمسند نهایت قوت خویش و برآرند گنج خود را از روی مهربانی از پرورد گارتو و نکردم آن را ازای خود اینست سر آنچه نتوانستی بر آن شکیبائی کردن (۸۲) .

و سوال می کنند ترا از ذوالقرنین بگو خواهم خواند بر شما از حال وی خبری (۸۳) .

هر آینه مادسترسی دادیم او را در زمین و دادیم او را از هر چیز وسیله ای (۸۴) .

پس در پی وسیله ای افتاد (۸۵) (۱) .

تا آنکه رسید بمحل فرورفتن آفتاب دریافت آنرا که فرومی رود در چشمه گل ولای یافت نزدیک آن چشمه گروهی را گفتیم ای ذوالقرنین اختیار بدست تست یا اینست که عقوبت کنی یا بگیری در میان ایشان معامله نیکو (۸۶) (۲) .

گفت اما کسیکه ستم کرد پس عذاب خواهیم کرد او را بازگردانیده شود بسوی پرورد گار خویش پس عذاب کند او را عذاب سخت (۸۷) .

و اما آنکه ایمان آورد و کارشائسته کرد پس او را ست پاداش نیکو و خواهیم گفت در باب اواز مقدمه خویش سخن آسانی (۸۸) .

باز در پی وسیله ای افتاد (۸۹) .

أَشَدُّهُمْ وَصْفًا كَرَّهَا لِحْمَةٍ مِنْ نَرٍ وَمَا فَعَلْتَهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۝

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ۝

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَاتَّبَعْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ۝

فَاتَّبَعْنَاهُ سَبَبًا ۝

حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَرْبُوعًا عَنِ حِمَّةٍ
وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّا كُنَّا
نُتْلِي بِكَ وَأَنْتَ أَنْ تَحْجِدَ فِيهِمْ حَسَنًا ۝

قَالَ إِنَّمَا مَنِ كَلِمَةٍ فَتُفَعَّلُ بِهِ لَمْ يَزَلْ رِبِّي وَمَعْدِيهِ
عَذَابًا لَكُلًّا ۝

وَأَتَيْنَا مِنْ وَحْيٍ صَالِحًا قُلْنَا جَزَاءُ الْفَعْلِ سَنَسْأَلُ لَهُ
مِنْ أَمْرِنَا يُبْرَأ ۝

لَمْ نَكْتُمِ سَبَبًا ۝

(۱) یعنی بحسب نظر مردمان .

(۲) مترجم گوید و این کنایت است از قدرتِ او برین دو کار .

حَقِّ إِذَا بُعْثَ الْشَّمْسُ وَجِثًا نَّطْلُمُ عَلٰی قَوْمٍ لَّمْ يَجْعَلْ
لَهُمْ مِنْ دُونِهَا كِسْفًا ۝۱۰

كَذٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيَّ خُبْرًا ۝۱۱

لَمَّا تَبَيَّنَ سَبِيلًا ۝۱۲

حَقِّ إِذَا بُعْثَ الْشَّمْسُ وَجِثًا مِنْ دُونِهَا قَوْمًا لَّمْ يَكُنْ لَهُمْ
يَقْفُوهُنَّ قَوْلًا ۝۱۳

قَالُوا إِذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْعِدُونَ فِي
الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ نَجْعَلَ بَيْنَنَا
وَبَيْنَهُمْ سَبِيلًا ۝۱۴

قَالَ مَا مَكْنِيَ فَيَوْمَئِذٍ حَبِيرٌ فَأَعْيَتُونِي يُقُوَّةً أَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۝۱۵

أَتُورَىٰ ذُرِّي الْعَرِيِّ حَقِّ إِذَا سَأَوْنِي بَيْنَ الصَّخْرَيْنِ قَالَ انْصَبُوا
حَقِّ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ أَتُورَىٰ الْفِرْعَ عَلَيْهِ وَقَطْرًا ۝۱۶

فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۝۱۷

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ
وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۝۱۸

تا وقتی که چون رسید بمحل برآمدن آفتاب
یافت که آن برمی آید بگروهی که نساخته
ایم برای ایشان این طرف از آفتاب هیچ
پرده (۹۰) .

چنین بود قصه و هر آئینه در گرفته ایم بآنچه
نزدیک وی بود از روی خبرداری (۹۱) .
باز در پی وسیله ای افتاد (۹۲) .

تا وقتی که چون رسید در میان سَدِّین یافت
این جانب سَدِّین گروهی را که نزدیک
نیستند از آنکه بفهمند سخنی (۹۳) .

گفتند این گروه ای ذوالقرنین هر آئینه
یا جوج و ماجوج فساد کنند گانند در زمین
پس آیا مقرر کنیم برای تو بجای بشرط
آنکه بسازی در میان ما و ایشان سَدِّی (۹۴) .
گفت آنچه دسترسی داده است مرا در آن
پروردگار من بهتر است پس مدد کنید
مرا بزور بازو تا بسازم میان شما و ایشان
حجابی محکم (۹۵) .

بیارید پیش من پاره های آهن تا وقتی که
چون برابر ساخت مابین آن دو کوه گفت
آتش بدمید تا آنکه چون آتش ساخت آن
آهن را گفت بیارید پیش من تا بریزم بالای
این روئین گداخته را (۹۶) .

پس نتوانستند یا جوج ماجوج که
بالا روند بر آن و نتوانستند او را سوراخ
کردن (۹۷) .

گفت این صنعت نعمتی ست از پروردگار
من پس چون بیاید وعده پروردگار

من^(۱) کند آنرا هموار و هست وعده پروردگار من راست (۹۸) .

و بگذاریم بعض ایشان را آن روز که درهم آمیزند در بعض دیگر و دمیده شود در صورت پس بهم آریم ایشان را بهم آوردن (۹۹) .

و روبرو آریم دوزخ را آن روز پیش کافران روبرو آوردن (۱۰۰) .

آنانکه بود چشم های ایشان در پرده از یاد من و نمی توانستند سخن شنیدن (۱۰۱) .

(یعنی از شدت بغض) آیا پنداشتند کافران که دوست گرفتن ایشان بند گان مرا بجز من موجب عقوبت نباشد هر آینه ما آماده ساختیم دوزخ را برای کافران جای فرود آمدن (۱۰۲) .

بگو آیا خبر دهیم شما را بآنانکه زیانکار ترین مردم اند از روی عمل (۱۰۳) .

این جماعت آنانند که گم شد سعی ایشان در زندگانی دنیا و ایشان گمان می کنند که نیکوکاری می کنند در عمل (۱۰۴) .

این جماعت آنانند که کافر شدند بآیات پروردگار خویش و بملاقات او پس نابود شد اعمال ایشان پس برپا نخواهیم ساخت برای ایشان روز قیامت هیچ وزنی^(۲) (۱۰۵) .

وَرَكْنَا بَعْضَهُم يَوْمَئِذٍ لِّبَعْضٍ يَوْمَئِذٍ فِي الضُّلُمِ
فَجَعَلْنَاهُمْ جُجُجًا ۝۹۸

وَعَرَضْنَا بَعْضَهُم يَوْمَئِذٍ لِّلْآخَرِينَ عَرَضًا ۝۹۹

لِّلَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غَظَاوَةٍ عَنَّا يُورِي وَكَانُوا
لَا يَسْمَعُونَ سَمْعًا ۝۱۰۰

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن
دُونِ آلِهَاتِنَا أَتَعْتَدُ لَهُمْ لَافِيًا ۝۱۰۱

قُلْ هَلْ يَسْتَكْبِرُونَ بِالْآخِرِينَ أَعْمَالًا ۝۱۰۲

الَّذِينَ ضَلَّ سَبِيلُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحِبُّونَ
أَلِهَتُهُم مِّن دُونِنَا ۝۱۰۳

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ
أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ۝۱۰۴

(۱) یعنی نزدیک شود قیامت .

(۲) مترجم گوید و این کنایت ست از خوارى و بی قدرى .

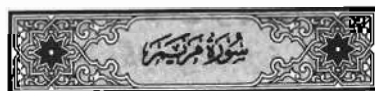
ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ الَّتِي كَانُوا يُخَذُّونَ الَّيْئُورِينَ هُزُؤًا ۝

إِنَّ الدِّينَ أَمْرٌ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ
الْأُفْرُودِيسِ نُزُلًا ۝

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَمُوتُونَ عَنْهَا حَوْلًا ۝

قُلْ لَوْ كُنَّا الْبَصِيرِينَ الْكَلِمَاتِ رَبِّي لَنُودِيَ الْبَصَرُ قُلْ أَنْ تَقْدَرُ
كَلِمَاتِ رَبِّي وَلَوْ جُمُوعُ مِثْلِهِ مَدَدًا ۝

قُلْ إِنَّمَا أَدَّبْتُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُ الْكَافِرِينَ وَلَئِنْ كُنَّا
بِرَحْمَةِ رَبِّي لَفَلِكُلِّ عَالِمٍ عَلَمًا وَلَئِنْ لَمْ يَعْزُبُوا رَبِّي أَحَدًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

كَهَيْعَص ①

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدًا وَكِدًّا ②

إِذْ تَدَّي رُبِّي بِدَاخِيَّيَا ③

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ

جزای ایشان دوزخ باشد بسبب آنکه کافر شدند و گرفتند آیات مرا و پیغامبران مرا به تمسخر (۱۰۶) .

هرآئینه آنانکه ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند باشند ایشان را بوستانهای بهشت جای مهمانی (۱۰۷) .

آنجا جاویدان باشند نه طلبند از آنجا بازگشتن (۱۰۸) .

بگو اگر باشد دریا سیاهی برای نوشتن سخنان پروردگار من البته تمام شود دریا پیش از آنکه با خورسند سخنان پروردگار من اگر چه بیاریم مانند آن دریادریائی دیگر بطریق مدد (۱۰۹) .

بگو جزاین نیست که من آدمی ام مانند شما و حی فرستاده می شود بسوی من که معبود شما همان معبود یکتاست پس هر که توقع دارد ملاقات پروردگار خود را باید که بکند کار پسندیده و شریک نیارد در عبادت پروردگار خویش هیچ کس را (۱۱۰) .

سوره مریم مکی است و آن نود و هشت
آیت و شش رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

كَهَيْعَص (۱) .

این است بیان بخشایش پروردگار تو بر بنده خود زکریا (۲) .

چون ندا کرد پروردگار خود را (ندای پنهان) (۳) .

گفت ای پروردگار من هرآئینه سست

شده است استخوان ازیدن من و سرم
ازسفید موئی شعله ورگشته است ونبودم
دردعای تو ای پروردگار من بی بهره
(۴) .

وهرآئینه من می ترسم ازاقارب خود بعد
ازخود وهست زن من نازای پس عطا کن
مرا از نزدیک خود وارثی (۵) .

که میراث گیرد از من و میراث گیرد از
اولاد یعقوب وبکن اورای پروردگار من
مرد پسندیده (۶) .

گفتم ای زکریا هرآئینه مابشارت میدهم
ترا بطفلی که نام اویحیی است پیدا
نکردیم پیش ازین هیچ هم نام اورا (۷) .

بگفت ای پروردگار من چگونگی پیدا
شود برای من طفلی وهست زن من
نازای وهرآئینه رسیده ام از سبب کلان
سالی بنهایت ضعف (۸) .

گفت هم چنین است وعده گفت پروردگار
تواین کاربرمن آسان است وهرآئینه آفریدم
تراپیش ازین ونه بودی تو چیزی (۹) .

گفت ای پروردگار من معین کن برای من
نشانه ای فرمود نشانه توانست که سخن
نتوانی گفتن بامردمان سه شبانه
روزدرحالتیکه صحیح المزاج باشی (۱۰) .

پس بیرون آمد برقوم خود ازمحراب
عبادت پس اشارت کرد بسوی ایشان که
تسبیح گوئید صبح وشام^(۱) (۱۱) .

يٰۤاَمْرَأَتُ رَبِّ سُبْحٰنَا ۝

وَاِنِّیْ خِفْتُ الْعَوٰلٰی مِنْ دَرَمٰتٍ وَكَانَتْ اَمْرَأَتِیْ عَاقِرًا
فَهَبْ لِیْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلَدًا ۝

یٰۤیَّتٰی وَعِثٌ مِّنْ اِلٰی یَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَءِیْفًا ۝

یٰۤزَکَرِیَّا اَنَّا نُبَشِّرُکَ بِغُلَامٍ اِمْرَءٍ لَّمْ یَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ
سَبَیْئًا ۝

قَالَ فَاِنِّیْ اَعُوْذُ بِکَ مِنْ اَمْرٍ اِنِّیْ عَاقِرٌ
وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْکِبَرِ عِتٰیًا ۝

قَالَ کَذٰلِکَ قَالَ رَبُّکَ هُوَ عَلٰی هٰذَا خَلَقْتُکَ
مِّنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَیْئًا ۝

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّیْ اٰیَةً ۚ قَالَ اِیْسٰکَ الْاَلَمَیْمَ النَّاسُ
تِلْکَ لَیْلًا سُبْحٰنَا ۝

فَخَرَجَ عَلٰی قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَدْفَعْنَا لَیْمَهُمْ اَنۢ یَّسْتَفْهِنُوْا
بَلَرَّۤا وَعِیْشًا ۝

يَسْمِعُنِي هَذَا الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَأَتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيحًا ۝

وَحَسَنًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقْوًى ۝

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا ۝

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝

وَأَذْكُرِي الْكِتَابَ مَرْيَمَ إِذِ اتَّخَذَتْ مِنْ آهْلِهَا امْرَأًا
سَرَفِيًّا ۝

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا
فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۝

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۝

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ
أَكُذِّبِيًّا ۝

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْئٍ وَلِنَجْعَلَ آيَةً

گفتیم ای یحیی بگیر (احکام) کتاب را
باستواری و دادیمش دانائی در حال کودکی
(۱۲) .

و دادیمش شفقتی از نزدیک خود و طهارت
نفس و بود پرهیزگار (۱۳) .

و نیکو کردار به پدر و مادر خود و نبود کردن
کش گنهگار (۱۴) .

و سلام باد بروی روزیکه متولد شد و
روزیکه بمیرد و روزیکه برانگیخته شود
زنده (۱۵) .

و یاد کن در کتاب مریم را چون یکسوشد
از اهل خود جای به سمت برآمدن آفتاب
(۱۶) .

پس گرفت این جانب از ایشان پرده پس
فرستادیم بسوی او روح خود را^(۱) پس به
صورت بشری درست اندام ظاهر شد
پیش مریم (۱۷) .

گفت هر آینه من پناه می برم بخدا از
تو ا گر پرهیزگاری باشی (۱۸) .

گفت جز این نیست که من فرستاده
پروردگار توام تا عطا کنم ترا طفلی پاکیزه
(۱۹) .

گفت چگونه پیدا شود برای من طفلی
و دست نرسانیده است بمن هیچ آدمی
و هرگز نبودم زناکار (۲۰) .

گفت وعده حق هم چنین است فرمود

(۱) یعنی جبرئیل علیه السلام را .

پرورد گار تو که این بر من آسان است
ومی خواهیم که بسازیم این طفل رانشانه
برای مردمان و بخشایشی از جانب خود و
هست این مقدمه کاری مقرر کرده شده
(۲۱).

پس به شکم بارگرفت آن طفل را پس
یکسو شد مریم بسبب آن حمل بجائی
دور از مردم (۲۲).

پس آوردش درد زه بسوی تنه درخت
خرما مریم گفت ای کاش می مردم پیش
ازین و می شدم فراموش از خاطر رفته (۲۳).

پس آواز داد اورا (طفل یا جبرئیل والله
اعلم) از جانب پائین اوکه اندوه مخورهر
آئینه پیدا کرده است پرورد گار تو پائین
توجوئی (۲۴).

و بجنبان بسوی خویش تنه درخت خرمارا
تابیفکند برسر تو خرمای تازه (بالفعل از
درخت چیده) (۲۵).

پس بخورو بیاشام و آسوده چشم شو
پس اگر بینی از آدمیان کسی را پس بگو
هر آئینه من نذر کرده ام برای خدا روزه
را پس سخن نخواهم گفت امروز بایهچ
آدمی (۲۶).

پس برداشته آورد عیسی را پیش قوم خود
گفتند ای مریم هر آئینه آوردی چیزی
زشت را (۲۷).

ای خواهر هارون نه بود پدر تو مرد بد
ونه بود مادر تو زنا کننده (۲۸).

پس مریم اشارت کرد بطفل خود گفتند

لِلنَّاسِ وَوَحْيَهُمُكَ وَكَانَ أَمْرًا مُّغْضًيًا ①

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَوِيًّا ②

فَلَجَأَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جُذْعِ النَّخْلِ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِثْلُ
قَبْلِ هَذَا وَلَكْتُ نَسِيًّا نَسِيًّا ③

فَتَادَّبَهَا مِنْ تَحْتِهَا الْوَحْشُ فَقَدْ جَعَلَ رَبُّكِ
تَحْتِكَ سَرِيًّا ④

وَهَزَى إِلَيْكِ بِجُذْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكِ
رُطَبًا جَنِيًّا ⑤

فَكُلْ وَاشْرَبِي وَقَرِي عَيْنًا فَإِنَّا نَرِيكَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا
فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أَكَلِمَ الْيَوْمَ الْفِتْيَا ⑥

قَالَتْ يَهْ قَوْمَهَا تَعْبُدُونَ قَالُوا يَمُرُّهُمْ لَقْدُ جُنُودٍ شَيْئًا قَرِيًّا ⑦

يَأْتِيَتْ هَرُودَ مَا كَانَ أَبُودَ أَمْرًا سَوِيًّا وَكَانَتْ أُنْثَى بَنِيًّا ⑧

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ⑨

چگونه سخن گوئیم با کسی که هست در
گهواره در حال کودکی (۲۹) .

گفت عیسیٰ من بندهٔ خدام داده است
مرا کتاب و ساخته است مرا پیغامبر (۳۰) .

و ساخت مرا خدا با برکت هر جا که باشم
و حکم فرموده است مرا به نماز و زکوة
مادامیکه زنده باشم (۳۱) .

و ساخت مرا نیکوکار به مادر خود و نه
کرده است مرا گردن کش بدبخت
(۳۲) .

و سلام بر من ست روزیکه متولد شدم
و روزیکه بمیرم و روزیکه برانگیخته شوم
زنده (۳۳) .

اینست قصه عیسیٰ پسر مریم (مراد میدارم)
سخن راست را که دروی مردمان
اختلاف میکنند (۳۴) .

نیست لائق خدا آنکه بگیرد هیچ فرزندی
پاکی او راست چون بخواهد کاری را
جز این نیست که میگویدش بشو پس می
شود (۳۵) .

و گفت عیسیٰ هر آینه خدا پروردگار
منست و پروردگار شما پس عبادت
او کنید اینست راه راست (۳۶) .

پس اختلاف کردند جماعت ها میان
خویش پس وای کافران را از حاضر شدن
روز بزرگ (۳۷) .

چه قدر شنوا باشند و چه قدر بینا باشند
روزی که بیایند پیش ما لیکن این ستم
گاران امروز در گمراهی ظاهر اند (۳۸) .

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ابْنُ الْمَرْيَمَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ۝

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالْقِسْطِ وَالزُّكُوَّةِ
مَا مَنَعْتُ حَيًّا ۝

وَبَرًّا بِوَالِدَيْنِي وَكَلَّمَنِي جَبَارًا شَوِيًّا ۝

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ
حَيًّا ۝

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ۝

مَا كُنْ لَهُ أَنْ يَخْذُلَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَنَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا
فَأَنبَأَ يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوا اللَّهَ هَذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ ۝

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْعِرْ يَوْمَ يَأْتُوتَنَّا الَّذِينَ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَصْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٨﴾

إِنَّا نَحْنُ بَرُّ الْكَرْخِ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾

وَأَذْكُرِي الْكِتَابَ إِبْرَاهِيمَ إِذْ كَانَ صَادِقَ الْبَيِّنَاتِ ﴿٤٠﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤١﴾

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٢﴾

يَا أَبَتِ لَا تَقْبَلْ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٣﴾

يَا بَنِي إِدْرِي أَخَافُ أَنَّ يَسْتَكْبِرَ عَدَاؤُنِي الرَّحْمَنُ فَكُنْ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٤﴾

قَالَ لَيْسَ بِكَ أَنْتَ عَنِ الْعَلِيِّ يَا بَرُّهُمُ لَكِنْ لَمْ تُتَنَّبَ وَلَا تُرْمَدَ وَالْغَيْرُ بَيْنَنَا ﴿٤٥﴾

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَتُبَحِّرُكَ رَجُلًا إِنَّهُ كَانَ بِي حَبِيًّا ﴿٤٦﴾

وَأَعِزِّ لَكُمْ وَتَأْتِيكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَشْيَ الْآ

ویرسان ایشان را از روز پشیمانی چون بانجام رسانیده شود کار و ایشان در غفلت اندوایشان ایمان نمی آرند (۳۹) .

هرآئینه ماوارث شویم زمین را و هرکسی را که بر زمین است و بسوی ما بازگردانیده شوند (۴۰) .

و یادکن در کتاب ابراهیم را هرآئینه وی بود راست کردار پیغمبری (۴۱) .

یادکن چون گفت پدر خود را ای پدر من چرا عبادت می کنی چیزی را که نمی شنود و نه می بیند و دفع نمی کند از تو چیزی (۴۲) .

ای پدر من هرآئینه آمده است پیش من از علم آنچه نیامده است پیش تو پس پیروی من کن تا دلالت کنم ترا براه راست (۴۳) .

ای پدر من عبادت مکن شیطان را هرآئینه هست شیطان مرخدا ی را نافرمان (۴۴) .

ای پدر من می ترسم از آنکه برسد به تو عقوبتی از خدا پس باشی قرین شیطان (۴۵) .

گفت آیا روگردانی تو از معبودان من ای ابراهیم اگر باز نه ایستی البته سنگسار کنم ترا و ترک صحبت من کن مدتی دراز (۴۶) .

گفت سلام علیک آمرزش خواهیم طلبید برای تو از پروردگار خویش هرآئینه وی هست بر من مهربان (۴۷) .

و کناره گیرم از شما و از آنچه می پرستید

أَلَمْ يَدْعُوا إِلَىٰ شَيْءٍ ۖ

فَلَمَّا عَزَلَهُمْ وَمَا يُعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ ۚ

وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۖ

وَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُم لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ۖ

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّكَ كَانَ خَلَاصًا وَأَكْبَارًا ۖ

وَنَادَيْنَاهُ مِن جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۖ

وَهَبْنَا لَهُ مِمَّن رَّحِمْنَاهُ آخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۖ

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ

وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ۖ

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۖ

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّكَ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ۖ

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۖ

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ

آدَمَ وَمِمَّن جَعَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِمَّن ذُرِّيَّتُهُ ابْرَاهِيمَ وَإِسْرَٰهِيلَ

وَمِمَّن هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذْ نَسُتُ عَلَيْهِمُ الْبُكُورَ الْخُلَٰئِفَ الَّذِينَ

بغیر از خدا و خواهم عبادت کرد پروردگار خود را امید آنست که نباشم بسبب پرستش پروردگار خود بدبخت (۴۸) .

پس چون کناره گرفت از ایشان و از آنچه می پرستیدند بغیر از خدا عطا کردیم وی را اسحق و یعقوب و هریکی را پیغامبر ساختیم (۴۹) .

و عطا کردیم ایشان را چیزها از بخشش خود و ساختیم برای ایشان ذکر جمیل بنهایت بزرگی (۵۰) .

و یاد کن در کتاب موسی را هر آینه وی بود خالص کرده شده بود فرستاده پیغامبری (۵۱) .

و ندا کردیم او را از جانب راست کوه طور و نزدیک ساختیم او را رازگویان (۵۲) .

و عطا کردیم او را از بخشش خود برادر او هارون نبی ساخته (۵۳) .

و یاد کن در کتاب اسمعیل را هر آینه وی بود راست وعده و بود فرستاده پیغامبری (۵۴) .

و می فرمود اهل خود را بنماز و زکوة و بود نزدیک پروردگار خویش پسندیده (۵۵) .

و یاد کن در کتاب ادريس را هر آینه وی بود راست کردار پیغامبری (۵۶) .

و برداشتیم او را بمکانی بلند (۵۷) .

این جماعت آنانند که انعام کرد خدا بر ایشان از زمره پیغامبران از فرزندان آدم و از نسل آنانکه برداشتیم بانوح و از ذریه ابراهیم و یعقوب و از جمله آنانکه

سَجْدًا وَبِكَيْتًا ۝۵۸

راه راست نمودیم ایشان را و برگزیدیم چون خوانده می شد برایشان آیات خدا می افتادند سجده کنان و گریان (۵۸) .

پس جانشین شد بعد از ایشان ناخلفی چند که ترك كردند نماز را و پیروی كردند خواهش هارا پس خواهند یافت جزای گمراهی (۵۹) .

لیکن هر که توبه کرد و ایمان آورد و کارشائسته بعمل آورد پس آنجماعت درآیند در بهشت و هیچ ستم کرده نشود برایشان (۶۰) .

بوستانهای همیشه ماندن که وعده داده است خدا بندگان خود را نادیده هر آئینه هست وعده او آئنده (۶۱) .

نشنوند آنجا هیچ سخن بیهوده لیکن سلام شنوند و ایشان را بُود روزی ایشان آنجا صبح و شام (۶۲) .

اینست آن بهشت که عطا کنیم از بندگان خویش آن را که پرهیزگار بود (۶۳) .

و (فرشتگان گفتند که) فرو نمی آئیم الا بحکم پروردگار تو اوراست (علم) آنچه پیش ما است ^(۱) و آنچه عقب ما است ^(۲) و آنچه در میان این ست و نیست پروردگار تو فراموش کار (۶۴) .

اوست پروردگار آسمان ها و زمین و آنچه

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ عَذَابٌ ۝۵۹

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلْيَرْجُ الْوَيْلَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يظْلَمُونَ شَيْئًا ۝۶۰

جَنَّتْ عَذْنُ يَكْرِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًا ۝۶۱

لَيَسْمَعُنَّ فِيهَا الْقَوَا أَلَسْلَمًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًا ۝۶۲

بَلَدِكَ الْجَنَّةَ الَّتِي تُوْرَتْ مِنْ جِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًا ۝۶۳

وَمَا نَسْتَعِزُّ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًا ۝۶۴

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ

(۱) یعنی قیامت .

(۲) یعنی از ابتدای خلق آسمان و زمین .

وَأَصْطِرُّ لِعِبَادَتِهِ هَلْ نَعْلَمُ لَهُ سَيِّئًا ۝

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا لَيْتَ لَسُوفَ أُخْرَجُ حَيًّا ۝

أَوْ لَيْتَ كُنَّا لِنُفْسِنَ أَتَا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ۝

فَوَرَبِّكَ لَنَحْضَرَنَّهُمْ وَالشَّيْطَانُ لَمْ لَنَحْضَرْهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ
جِثْيًا ۝

لَمْ لَنَنْزِلْهُمْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ عَلَّمَهُمْ إِنْهُمْ أَسْدُ عَلَى الرَّحْمَنِ عَيْنًا ۝

لَمْ لَنَعْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أُولَىٰ بِهَا جِيلًا ۝

وَأِنْ مِنْكُمْ أَلَا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ۝

لَمْ نُجِئِ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَندُرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثْيًا ۝

وَلَدَأْتَلُ عَلَيْهِمُ الْيَتَامَاءَ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا لَئِنْ لَمْ
نَمُوتْ أَكُنَّا الْقَائِمِينَ خَيْرًا مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ۝

وَلَمْ أَفْلُكْ أَقْبَاهَهُمْ مِنْ قَرْنِهِمْ أَتَأْتُوا رُبِّيًّا ۝

میان اینهاست پس عبادت او کن
و شکیباباش بر عبادت وی آیامیدانی
برای او همنامی یعنی مانند (۶۵) .

و میگوید آدمی (یعنی آدمی کافر) آیا چون
بمیرم بیرون آورده خواهم شد زنده (۶۶) .

آیایاد نمی آورد آدمی که ما آفریدیم او را
پیش ازین و نبود هیچ چیزی (۶۷) .

پس قسم پروردگار تو که البته برانگیزیم
این منکران بعث را با شیاطین باز حاضر
کنیم ایشان را حوالی دوزخ بزاند در افتاده
(۶۸) .

بازبرکشیم ازهر امتی آن را که از ایشان
جرأت کننده ترست برخدا از روی
نافرمانی (۶۹) .

بازما داناتریم بآنانکه سزاوار تراند
بدرآمدن دوزخ (۷۰) .

و نیست از شما هیچ کس مگر گذرنده بر آن
هست این وعده لازم بر پروردگار تو
مقرر کرده شد (۷۱) .

بازبرهانیم متقیان را و بگذاریم ظالمان
را آنجا بزانو در افتاده (۷۲) .

و چون خوانده شود برایشان آیات ما
واضح آمده گویند کافران مسلمانان را
کدام يك ازین دو گروه بهترست در مرتبه
و نیکوتر است از روی مجلس (۱) (۷۳) .

و بسیار هلاک کردیم پیش از ایشان طبقه

مردمان را که بهتر بودند باعتبار رخت خانه و از روی نموداری (۷۴) .

بگو هرکه باشد درگمراهی پس افزون میدهد او را خدا افزون دادنی تا وقتیکه چون بینند آنچه ترسانیده شدند یا عقوبت را و یا قیامت را پس خواهند دانست کدام يك بدترست در مرتبه و ناتوان ترست باعتبار لشکر (۷۵) .

و زیاده میدهد خدا راه یابان را هدایت و حسنات پاینده شائسته بهترند نزدیک پروردگار توازروی جزا و نیکو ترند از جهت بازگشت (۷۶) .

آیادیدی آن را که کافرشد بآیات ما و گفت البته داده شود مرا^(۱) مال و فرزند (۷۷) . آیا مطلع شده است بر غیب یا گرفته است از نزدیک خدا عهدي (۷۸) .

نه چنان بود، خواهیم نوشت آنچه می گوید و افزون دهیمش عقوبت افزون دادنی (۷۹) .

و بازستانیم پس از وی آنچه می گوید و بیاید پیش ماتنها (۸۰) .

و خدایان گرفتند بغیر از خدا تاباشند ایشان را سبب عزت (۸۱) .

نه چنان بود، منکر خواهند شد پرستش معبودان خود را و خواهند شد برایشان ستیزنده (۸۲) .

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَبْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَذَاةً حَتَّى إِذَا ذُوقُوا مَا يُوعَدُونَ إِنَّا الْعَذَابُ وَإِنَّا السَّاعَةُ قَبِيْعَلَمُونَ مَنْ هُوَ تَرْكَنَّا وَأَضَعُ جُنْدًا ①

وَنَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَقِيْعَةُ الصّٰلِحَةُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ②

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ③

أَلَمْ نَكْطُبْ الْغَيْبَ أَمْ أَتَعَدُّ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ④

كَلَّا لَنَنْسِفَنَّ مَا يَقُولُ وَنَعْدُلُهُ مِنَ الْعَذَابِ مَذًّا ⑤

وَنَزِيْرُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ⑥

وَأَعْتَدُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ إِلَهًا لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ⑦

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِمَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ يُضِلُّونَ عَنْ مَوَاضِعِهِمْ ⑧

اَلَمْ يَرَاكَ اَنَّكَ الْبَاطِلُ عَلَى الْكَافِرِينَ تَوَهُّمًا ۝۱۰

فَلَا تَقْعَلْ عَلَيْهِمْ اِنْفَاذًا لَّكَمْ عَذَابٌ ۝۱۱

يَوْمَ نَحْمِلُ الشَّقِيقِينَ اِلَى الرَّحْمَنِ وَقَدْ اٰلَ ۝۱۲

وَسَوَّيْنَا الْمُجْرِمِينَ اِلَى جَهَنَّمَ نِزَا ۝۱۳

لَا يَلْبِثُكَوْنُ الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَن اَتَىٰ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝۱۴

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۝۱۵

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا اِذَا ۝۱۶

نَحْنُ اَلْاَمْوَاتُ نَنْظُرُ مِنْهُ وَنَشْأُ الْاَرْضَ وَنَحْنُ اَلْاِ ۝۱۷
هَٰذَا ۝۱۸

اَن دَعَوُا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۝۱۹

وَمَا يَتَّبِعُ اِلَّا اَلْاَفْهَامُ اَن يَخْلُقَ وَلَدًا ۝۲۰

اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِلَّا اِلَى الرَّحْمٰنِ عٰبِدًا ۝۲۱

لَقَدْ اَحْصٰهُمْ وَعَدَّ هُوَ عَدًا ۝۲۲

آیندید که فرستادیم شیاطین را برکافران می جنبانیدند ایشان را جنبانیدنی (۸۳).

پس شتاب مکن برایشان جزاین نیست که مدت می شماریم (۸۴).

روزی که برانگیزیم متقیان را بسوی رحمن بصورت وفد (۸۵).

وروان کنیم گنه گاران را بسوی دوزخ تشنگان (۸۶).

توانند شفاعت کردن الاکسیکه گرفته است نزدیک خدا عهده^(۱) (۸۷).

وگفتند فرزند گرفته است خدا (۸۸).

فرمود ایشان راهر آئینه آوردید چیزی زشتی (۸۹).

نزدیک اند آسمان ها که بشگافند ازین سخن وبشگافد زمین ویفتند کوه ها پاره پاره شده (۹۰).

بسبب آنکه نسبت دادند بخدا فرزندى را (۹۱).

ونه سزد خدا را که فرزند گیرد (۹۲).

نیست هیچ يك از آنکه در آسمان ها وزمین اند مگر آئینه پیش رحمن بنده شده (۹۳).

هر آئینه بعلم در گرفته است ایشان را وشمار کرده است ایشان راشمارا کردنی (۹۴).

(۱) یعنی مسلمان شده و وعده ثواب را مستحق گشته .

وَعَلَّمَهُمْ أَيُّهُمُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَرُوبًا ۝

وهریک از ایشان آینده است پیش وی
روز قیامت تنها (۹۵) .

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ
وُجُودًا ۝

هرآنکه ایمان آوردند و کارهای
شائسته کردند پیدا خواهد کرد برای ایشان
خدا دوستی را (۹۶) .

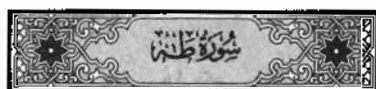
فَأَنصِتْ لَهُمْ يَوْمَ يَقُولُ مُنَادٍ لِلْمُتَّقِينَ أَسْمِعُوا
يَا قَوْمًا أَلَا ۝

جوابین نیست که آسان ساختیم قرآن را
بزبان تو تا مژده دهی بآن متقیان را
و بترسانی به آن گروه ستیزندگان را
(۹۷) .

وَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَوْمٍ أَمْ هَلْ نَحْنُ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ
أَوْ نَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۝

و بسیار هلاک کردیم پیش از ایشان طبقات
مردم آیامی بینی هیچ کس را از ایشان
یامی شنوی از ایشان آواز آهسته (۹۸) .

سوره طه مکی است و آن یک صدوسی
و پنج آیت و هشت رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
طه ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .
طه (۱) .

مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ۝

فرو نه فرستادیم بر تو قرآن را تا رنج کشی
(۲) .

إِلَّا تَذَكُّرًا لِّمَنْ يَخْشَى ۝

لیکن فرو فرستادیم برای پند دادن کسی را
که بترسد (۳) .

تَنزِيلًا لِّمَنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ۝

فرو فرستادن از جانب کسیکه آفریده است
زمین را و آسمانهای بلند را (۴) .

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ۝

وی بسیار بخشاینده است بر عرش قرار
گرفت (۵) .

لَهُ نَفَاثُ السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا

اوراست آنچه در آسمانهاست و آنچه
در زمین است و آنچه در میان اینهاست

وَمَا تَحْتِ النَّارِ ①

وَأَنْ تَجْهَرُوا بِأَقْوَالٍ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ الْسِرَّاتِ ②

أَلَمْ يَكُنْ لِلَّهِ الْإِصْرُ الْإِسْمَاءُ الْغُسْنَى ③

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ④

إِذْ رَأَاهُ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ فَأَتَى

إِسْمُكَ مِنْهَا يُقَالُ أَوْ أَيْدَى عَلَى الشَّوْهِدَى ⑤

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يٰمُوسَى ⑥

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَانْقَلَبْ تَلَمَّكَ إِلَيْكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ

طُوًى ⑦

وَأَنَّا اخْتَرْنَاكَ فَاسْتَجِبْ لِمَا يُؤْتَى ⑧

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ

لِيُذَكَّرَ ⑨

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِيَجْزِيَ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا

كَتَبَتْ ⑩

فَلَا يَمْدُ لَكُمْ عَنْهَا مِنَ الْإِنْسَانِ وَاتَّبِعْ هُودَ فَتَذَرُ ⑪

و آنچه زیر خاکِ نمناک ست (٦) .

و اگر آشکارا کنی سخن را پس وی میداند

سخن پنهان را و پنهان تر را (٧) .

خدا آنست که هیچ معبود برحق نیست

مگر وی مراو راست نامهای نیکو (٨) .

و آیا آمده است بتو خبرِ موسی (٩) .

چون دید آتشی پس گفت اهل خود را

درنگ کنید هر آینه من دیده ام آتشی

امید دارم که بیارم پیش شما از آن آتش

شعله ای یابایم بر آن آتش راه نمای (١٠) .

پس چون بیامد نزد یک آتش آواز داده شد

که ای موسی (١١) .

هر آینه من پروردگار تو ام پس از بابیرون

کن نعلین خود را هر آینه تو بمیدان پاک

طوی هستی (١٢) .

و من برگزیدم ترا پس گوش بنه بسوی

آنچه وحی فرستاده می شود (١٣) .

هر آینه من خدایم نیست هیچ معبود

برحق غیر من پس عبادت من بکن

و برپا کن نماز را برای یاد کردن من (١٤) .

هر آینه قیامت آمدنی است میخواهم که

پنهان دارم وقت آن را تا جزا داده شود هر

شخصی بمقابله آنچه می کند (١٥) .

پس باید که باز ندارد ترا از باور داشتن آن

کسی که ایمان ندارد بر آن پیروی کرده

است خواهش نفس خود را آنگاه هلاک

شوی (۱۶) .

وچيست اين بدستِ راستِ توای موسیٰ

(۱۷) .

گفت اين عصای من ست تکیه می کنم
بر آن وبرگ میریزم بآن برگوسفندان خود و
مرا درین عصا کارهای دیگر نیز هست

(۱۸) .

گفت بافکن آنرا ای موسیٰ (۱۹) .

پس بافگندش پس نا گهان ماری شد

دوان (۲۰) .

گفت بگیر این را و مترس باز خواهیم

گردانید اورا بشکل نخستین او (۲۱) .

وبهم آردستِ خود را بسوی بغل خود
تابیرون آید سفید شده از غیر عیبی نشانی

دیگر (۲۲) .

میخواهیم که بنمائیم ترا بعض نشانه های

بزرگِ خویش (۲۳) .

برو بسوی فرعون هر آینه وی از حد گذشته

است (۲۴) .

گفت ای پروردگار من کشاده کن برای

من سینه مرا (۲۵) .

و آسان کن برای من کار مرا (۲۶) .

بکشای گره از زبان من (۲۷) .

تا بفهمند سخن من (۲۸) .

ومقررکن برای من وزیری از اهل من

(۲۹) .

هارون برادر مرا (۳۰) .

محکم کن بسبب اوتوانائی مرا (۳۱) .

وَأَلَيْكَ بِحَبْلِكَ مُوسَى ۝

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَلَّوْا عَلَیْهَا وَأَهْلِسْ بِهَا عَمَلُ عَمَلِي دَلِيلًا فِيمَا

مَلَأْتُ أُخْرَى ۝

قَالَ أَلْقِهَا مُوسَى ۝

قَالَ فَمَا ذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ۝

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَمْسَسْهُنَّ يَدَايَ رَبِّهَا الْأُولَى ۝

وَلَقَدْ مَوَدَّاهُ إِلَى جَنَاحِكَ مَقْرُوبٌ بَيْضَاءُ مِنْ غَيْرِ مَوَدَّهِ

أُخْرَى ۝

إِذْ يُرِيكَ مِنَ الْآيَاتِ الْكُبْرَى ۝

إِذْ هَبَّ إِلَيْهِ فِرْعَوْنُ إِنَّهُ ظَفَى ۝

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۝

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۝

وَاجْعَلْ لِي غُثَّةً مِنَ النَّاسِ ۝

يَقْفُوهُ أَقْوَابُ ۝

وَاجْعَلْ لِي وَفِيرًا مِمَّنْ أَهْلِي ۝

هَارُونَ أَخِي ۝

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ۝

وَالْمُرُكَّةُ فِي الْيَمِّ ۝

وشریک کن اورا درکار من (۳۲) .

كِيُصْبِحَ بِكَ غَنِيًّا ۝

تا تسبیح تو گوئیم بسیاری (۳۳) .

وَنَذَرُكَ كَغَيْرِهَا ۝

و یاد تو کنیم بسیاری (۳۴) .

اِنَّكَ كُنْتَ بِهَا بَصِيرًا ۝

هر آئینه تو هستی باحوال مابینا (۳۵) .

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يٰمُوسٰى ۝

گفت هر آئینه داده شدی درخواست خود

ای موسیٰ (۳۶) .

وَلَعَدْنَاكَ عَلٰىكَ مَرَّةً اٰخَرٰى ۝

وهر آئینه احسان کردیم برتو یک بار دیگر

(۳۷) .

اِذْ اَوْحَيْنَا اِلٰى اِمْرَاكَ مَا يُوْحٰى ۝

چون الهام فرستادیم بسوی مادر تو آنچه

الهام کردنی بود (۳۸) .

اِن اَفْزَيْتُمْ فِى النَّاسِ فِى الْيَمِّ فَلْيُلْقِ الْيَمُّ

که بافکن این طفل را در صندوق پس

يَا نَارِجِلْ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ وَّعَدُوُّهُ عَلَيْتَ عَلَيْهِمْ

افکن صندوق را در دریا تا بيفگند اورا

يَمِيْنٌ وَلْيَضْحَكُوا عَلٰى عَيْتِي ۝

دریابکناره بگیردش دشمن من و دشمن

وی و بافکندم بر روی تو قبول از جانب

خویش و خواستم که پرورده شوی زیر

نظارت چشم من (۳۹) .

اِذْ يُسٰى اَخْنَكَ فَتَقُولُ هَلْ اَدْرَاكُمْ عَلٰى مَا يَكْفُلُهُ

چون می رفت خواهر تو پس می گفت

فَرَجَعْنٰكَ اِلٰى اِمْرَاكَ كِيُتَمَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَوَقَّلتْ

آیدالالت کنم شمارا بر کسیکه نگهبانی

نَفْسًا فَفَعَيْنٰكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَعَلْنَا لَكَ فُتُوًا فَلَيْتَ يَسْئَلَنِي

این طفل کند پس باز آوردیم ترا بسوی

فِيْ اَهْلِ مَدْيَنَ ۚ لَمَّا جِئْتَ عَلٰى قَدَرٍ يُّؤْمِنُ ۝

مادرتو تا خنک شود چشم وی و اندوهگین

نباشد و بکشتی شخصی را پس خلاص

ساختیم ترا از اندوه و آزمودیم ترا آزمودنی

پس درنگ کردی سالهای چند در اهل

مدین باز آمدی موافق تقدیر الهی ای

موسیٰ (۴۰) .

وَاَصْلَحْنَا لَكَ الْبَقِيَّةَ ۝

و ساختم ترا برای خویش (۴۱) .

اِذْ هَبْ اَنْتَ وَالْاَوَّلُ بِالْبَقِيَّةِ وَلَا تَنْبِئَا فِىْ ذٰلِكُمْ ۝

بروتو و برادر تو بانسانه های من و مستی

نکنید دریاد من (۴۲) .

إِذْ هَبَّ أَسْفَلَ فَرْعُونَ أَنَّهُ طَغَى ⑥

بروبسوی فرعون هرآئینه وی از حد گذشته است (۴۳) .

فَقُولَا لَهُ قَوْلَانِ الْعِلَّةُ يَذْكُرُ أَوْ يَنْفَعِي ⑦

پس بگوئید باوی سخن نرم بوده که پندپذیر شود یا بترسد (۴۴) .

قَالَ رَبُّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْفِئَ ⑧

گفتند ای پروردگار ما هرآئینه مایه ترسیم از آنکه تعدی کند بر ما یا از حد گذرد (۴۵) .

قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّهُنَّ مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى ⑨

گفت مترسید هرآئینه من باشمایم می شنوم و می بینم (۴۶) .

قَالِيَهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي

پس بروید پیش وی پس بگوئید هرآئینه مافرستادگان پروردگار توایم پس

إِسْرَاءَ بَنِي فِرْعَانَ نَعْتَدُ بِهِمْ قَدْ خُتِنُكَ يَا أَيُّهَا الْمُنِيرُ ⑩

بفرست بامابنی اسرائیل را و عذاب مکن ایشان را هرآئینه آوردیم پیش تونشانه

وَالسُّلَّمُ عَلَى مَن آتَيْنَا الْهُدَى ⑪

از جانب پروردگارتو و سلامتی کسی راست که پیروی راه هدایت کند (۴۷) .

إِنَّا نَقْدُ أُولَئِكَ الْيَنَانِ الْعَذَابُ عَلَى مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّى ⑫

هرآئینه وحی فرستاده شد بسوی ما که عذاب کسی را باشد که دروغ شمرد

و روگردان شود (۴۸) (۱) .

قَالَ فَمَنْ رَّبُّكُمْ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ⑬

فرعون گفت پس کیست پروردگار شما ای موسی (۴۹) .

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى ⑭

گفت پروردگار ما آنست که داده هر چیزی را صورت خالص او بازراه نمودش

(بطلب معاش خودش) (۵۰) .

قَالَ فَأَبِئَالِ الْفُرُودِ الْأُولَى ⑮

گفت پس چیست حال قرنهای نخستین (۵۱) .

قَالَ عَلِمُوا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَّا يَفْقَهُنَّ رَبِّي وَلَا يَأْتِيَنَّ ⑯

گفت علم آن نزدیک پروردگار من ست در کتابی که خطا نه کند پروردگار من و نه

فراموش سازد (٥٢) .

او آنست که ساخت برای شما زمین را
فرش و روان کرد برای شما در آن راه ها
و فرو فرستاد از آسمان آب را پس بیرون
آوردیم بآن آب انواع مختلف از نبات
(٥٣) .

گفتیم بخورید و بچرانید چهار پایان
خود را هر آینه درین مقدمه نشانه هاست
خداوندان خرده را (٥٤) .

از زمین آفریدیم شمارا و در زمین
باز در آیم شمارا و از زمین بیرون کشیم
شمارا بار دیگر (٥٥) .

و هر آینه نمودیم فرعون را نشانه های
خویش تمام آن پس دروغ بشمرد و قبول
نکرد (٥٦) .

گفت آیا آمده ای تایرون کنی مارا از زمین
ما بجادوی خود ای موسی (٥٧) .

پس هر آینه بیاریم پیش تو جادوئی مانند
آن پس معین کن میان ما و میان خود وعده
گاهی که خلاف نکنیم آنرا ما و نه تو بجائی
میان شهر (٥٨) .

گفت وعده گاه شما روز آرائش است
و آنکه جمع کرده شوند مردمان وقت
چاشتگاه (٥٩) .

پس باز گشت فرعون پس جمع کرد
مکر خود را باز بیامد (٦٠) .

گفت موسی ساحران را وای بر شما افتراء
مکنید بر خدا دروغ را آنگاه هلاک سازد
شمارا بعد از و هر آینه بمطلب نرسید

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَاسْلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ تَحْتِ الشَّجَرِ ۝٥٢

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُفَكِّرُونَ ۝٥٣

وَمِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ۝٥٤

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ كُلَّمَا قَامَ إِلَىٰ آلِهِ ۝٥٥

قَالَ اجْعَلْنِي مِثْلَ الْغُرُجَانِ أَنْصَبْنَا بِمَعْرُوفٍ مَوْصِي ۝٥٦

فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ بِسْمِ اللَّهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ

مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ عَنْكَ وَلَا أَنْتَ مَكَا تَأْمُونِي ۝٥٧

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُضْمَرَ النَّاسُ هُمُ ۝٥٨

فَقَوْلِي فِرْعَوْنَ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ إِلَىٰ ۝٥٩

قَالَ لَهُمُ مُوسَىٰ وَايْلَكُمْ لَا تَقْتُلُوا هَلْ يَكْفِيكُمْ

فَعِسْتُمْ بِعَدَابِ اللَّهِ وَقَدْ خَلَبَ مِنْ أَيْتَرِي ۝٦٠

هر که افتراء کرد (٦١) .

پس گفتگو کردند ساحران درباره کار خود
در میان خویش و پنهان گفتند راز را (٦٢) .

گفتند البته این دوشخص ساحران اند می
خواهند که بیرون کنند شمارا از سرزمین
شما بسحر خود و می خواهند که دور
کنند دین شائسته شمارا (٦٣) .

پس بهم آرید اسباب سحر خود را باز یابید
صف کشیده و هر آئینه رستگار شود امروز
هر که غالب آید (٦٤) .

گفتند ای موسی یا اینست که توافگنی
یعنی عصارا و یاباشیم ما اول کسیکه
افکند (٦٥) .

گفت بلکه شما افکنید پس ناگهان
ریسمانهای ایشان و عصاهای ایشان
نمودارشد پیش موسی بسبب سحر ایشان
که می دونند (٦٦) .

پس یافت در ضمیر خود موسی ترسی را
(٦٧) .

گفتیم مترس هر آئینه توئی غالب (٦٨) .
و بیفگن آنچه در دست راست تست
تافرو برد آنچه را که ساحران ساخته اند
هر آئینه آنچه ساخته اند جادوی جادو
کننده است و رستگار نمی شود ساحر
هر جاکه رود (القصة هم چنین شد)
(٦٩) .

پس انداخته شدند ساحران سجده کنان
گفتند ایمان آوردیم به پروردگار هارون
و موسی (٧٠) .

فَتَنَّا رُءُوسَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسْوَأَ الْتَقْوَى ⑤

قَالُوا اِنْ هَٰذِهِ اِلٰهِنَ يُرِيدُنَ اَنْ يُخْرِجَهُمْ مِنْ
اَرْضِهِمْ بِسِحْرِ هٰؤُلَاءِ هِيَ اَطْرَافُ الْمَثَلِ ⑥

فَاجْعَلْهُمُ اٰيَةً لِّمَنْ اَتَوَاعَا وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى ⑦

قَالَ اَيُّ مَوْسٰى اِمَّا اَنْ تُلْقٰى وَاِمَّا اَنْ تَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى ⑧

قَالَ بَلِ الْقَوٰى اِذَا جَابَ اَلَهُمْ وَعَصِيَهُمْ فَعَزَّ اِلٰهِي مِنْ بَحْرِهِمْ
اَلَمْ اَتَنَّبَهُ ⑨

فَاَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةُ مُوسٰى ⑩

فَلَمَّا لَحَقَّ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَوَّلُ ⑪
وَالَّذِي مَآءِي نَبِيِّكَ تَلَقَّفَ بَصَعَتُوا اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدَ سِحْرٍ
وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ اَلٰى ⑫

فَالَّذِي السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا اَمْ لَكُم رِبُّ اٰرَؤُنْ وَمُوسٰى ⑬

ایشان راه خشک در دریا مترس از دریا فتن دشمن و سواس نه کنی از غرق شدن (۷۷) .

پس تعاقب ایشان کرد فرعون بالشکر های خویش پس پوشانید ایشان را از دریا آنچه پوشانید ایشان را (۷۸) .

وگمراه کرد فرعون قوم خود را و راه نه نمود (۷۹) .

گفتیم ای بنی اسرائیل هر آئینه نجات دادیم شما را از دشمنان شما و وعده دادیم شما را ^(۱) بجانب راست طور و فرو فرستادیم بر شما من و سلوی (۸۰) .

گفتیم بخورید از لذت آنچه روزی دادیم شما را و از حد مگذرید دریاب آن روزی آنگاه ثابت شود بر شما خشم من و هر که ثابت شد بروی خشم من البته هلاک شد (۸۱) .

و هر آئینه من آمرزنده ام کسی را که توبه کرد و ایمان آورد و کارشائسته کرد باز راه راست یافت (۸۲) .

و چه ^(۲) چیز بشتاب آورد ترا غافل مانده از قوم خود ای موسی (۸۳) .

گفت قوم من ایشان اند برپی من و شتافتم بسوی تو ای پروردگار من

لَهُمْ طَرِيقَانِ الْبَحْرُ يَبْسُ أَلْغُلْفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى ⑤

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ⑥

وَأَصْلُ فِرْعَوْنَ قَوْمَهُ وَمَاهِدَى ⑦

يَذِي إِسْرَآئِيلَ قَدْ أَجْمَعْتُمْ لَكُمْ عَذَابَكُمْ وَعَدَانَا ⑧

جَانِبَ الْكُلُوبِ الْإِيمَنُ وَتَوَلَّيْنَا عَلَيْكُمُ الْيَمْنَ وَالسَّلَوى ⑨

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ

عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحْمِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي

فَقَدْ هَوَى ⑩

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا

لَعَلِّي غُفِرَ تَوْبَتُهُ ⑪

وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمُوسَى ⑫

قَالَ هُمْ أُولَآءِ عَلَىٰ أَشْرَىٰ وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ

رَبِّ لِتَرْضَىٰ ⑬

(۱) یعنی بدادن تورات .

(۲) مترجم گوید چون موسی با هفتاد کس از قوم خود بجانب طور متوجه شد حضرت موسی از همه سبقت کرد خطاب رسید واللہ اعلم .

تا خوشنودشوی (۸۴) .

گفت خدا هر آئینه مادر فتنه انداختیم قوم
ترا پس از تو و گمراه ساخت ایشان را
سامری (۸۵) .

پس باز گشت موسی بسوی قوم خود
خشم گرفته اندوه خورده گفت ای قوم من
آیا وعده نداده بود شما را پروردگار شما
وعده نیک آیا دراز شد بر شما مدت (۱) یا
خواستید که واجب شود بر شما خشمی
از پروردگار شما پس خلاف کردید وعده
مرا (۸۶) .

گفتند خلاف نه کردیم وعده ترا باختیار
خویش ولیکن ما را تکلیف کردند
تا برداشتیم بارها از پیرایه قوم قبط پس
افگندیم آنرا (۲) و هم چنین افگند سامری
(۸۷) .

باز بیرون آورد برای ایشان گوساله کالبدی
که او را آواز گوساله بود پس گفتند اتباع
سامری اینست پروردگار شما و
پروردگار موسی پس فراموش کرده است
موسی (۸۸) .

آیانی دیدند این گمراهان که باز نمی
گرداند بسوی ایشان سخنی را نمی تواند
برای ایشان هیچ زبانی و نه سودی (۸۹) .

و هر آئینه گفته بود ایشان را هارون پیش

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ
وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ۝

فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَقَوْمِ
أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَقَطَّالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ
أَمْ آتَاكُمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ
فَأَخْلَفْتُمُ عَهْدِي ۝

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا آوَارًا وَنُفِثَ
الْقَوْمُ فَقَدْ فَعَلْنَا لَكَ الْفَى السَّامِرِيُّ ۝

فَأَخْرَجَهُمْ مِنْهَا جَسَدًا آله حَوَارًا فَقَالُوا إِنَّ هَذَا إِلَهُهُمْ
وَاللَّهُ مُوسَىٰ قَتَلَنِي ۝

أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُرْجَعُونَ إِلَىٰ قَوْلِهِمْ قَوْلًا وَلَا يَتْلُونَ
لَهُمْ صَرًّا وَلَا نَفَاحًا ۝

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِن قَبْلُ يَقَوْمُ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ

(۱) یعنی مدت مفارقت من .

(۲) یعنی در آتش .

رَبِّكَ الرَّحْمَنُ فَأَنْتَعَمُونَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ①

ازین ای قوم من جزاین نیست که مبتلا شده اید باین گوساله وهرآئینه پروردگار شما خداست پس پیروی کنید و انقیاد حکم من نمائید (۹۰).

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَافِيَةً حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ②

گفتند همیشه مجاور خواهیم بود براین گوساله تا وقتی که بازآید بسوی ما موسیٰ (۹۱).

قَالَ لَهُمُؤْنَمَا مَنَّكَ إِذْ أَنْتُمْ لَهُمْ صُلُوًّا ③

موسیٰ آمده گفت ای هارون چه چیز بازداشت ترا چون دیدی ایشان را گمراه شدند (۹۲).

أَلَا تَتَّبِعِينَ أَفْصَحْتَ أَمْرِي ④

از آنکه پیروی من کنی^(۱) آیا خلاف حکم من کردی (۹۳).

قَالَ يَبْنَؤُمْرًا لَا تَأْخُذُ بِهِ خَافِيَ لَا أَتْلُوهُ إِلَّا فِي خَشْيَةٍ أَوْ نَقُولَ تَرَفَّتْ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْفَعْ قَوْلًا ⑤

گفت ای پسر مادر من مگیر ریش مرا و نه موی سر مرا هرآئینه من ترسیدم از آنکه گوئی جدائی افگندی در میان فرزندان یعقوب و نگاه نداشتی سخن مرا (۹۴).

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا مَرْيَمُ ⑥

گفت موسیٰ پس چیست حال تو ای سامری (۹۵).

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ⑦

گفت بیناشدم بآنچه سائر مردم بینانه شدند بآن پس گرفتم مشتی خاك از نقش پای فرستاده (یعنی جبرئیل) پس افکندم آنرا^(۲) و بهمین صفت بیاراست پیش من نفس من (۹۶).

قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ

گفت پس برو هرآئینه ترا درزندگانی سزا نیست که گوئی دست رسانیدن

(۱) یعنی بقتال اهل ضلال .

(۲) یعنی در کالبدی که از زرساخته بود بشکل گوساله .

وَأَنَّكَ مُوْعِدٌ لَّنْ تَخْلُقَنَّهُ وَنَظَرٌ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلَمْتَ عَلَيْهِ مَا لَمَّا نَلِيتُوهُ ثُمَّ لَنَنْصِفَنَّهُ فِي الْيَوْمِ نِسْفًا ۝

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۝

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَفُوزُ بِيَوْمِهِ الْفَاسِدَةِ ۝

خَلِقِينَ فِي دَسَائِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ جَلًّا ۝

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْنُ الْمُنِيزِينَ يَوْمَ يُبْدَى ذُنُوبًا ۝

يَمُوتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ يَسْتَمُوا إِلَّا عَمْرًا ۝

عَنْ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ يَسْتَمُوا إِلَّا نَوَامًا ۝

ممکن نیست^(۱) وهر آئینه ترا وعده دیگر است که خلاف کرده نشود در حق تو و بین بسوی معبود خود که مجاور شده بودی بر آن البته بسوزانیم آن را پس حتما پراکنده سازیم آن را در دریا پراکنده ساختن (۹۷) .

جزاین نیست که معبود شما خدا است آنکه نیست هیچ معبود بحق بجز او فرا رسیده است بهر چیز از روی دانش (۹۸) .

(یا محمد) این چنین حکایت می کنیم بر تو از اخبار آنچه گذشته است وهر آئینه داده ایم ترا از نزدیک خویش پندی (۹۹) .

هر که رو بگرداند از آن پس وی بردارد در روز قیامت باری را^(۲) (۱۰۰) .

جاویدان در آن (بارکشیدن) و وی بدباری است ایشان را روز قیامت بارکشیدن (۱۰۱) .

روزی که دمیده شود در صور و برانگیزیم گناهکاران را آن روز که بود چشم گشته (۱۰۲) .

پنهان حرف زنند در میان خویش که درنگ نه کردید یعنی در دنیا مگر ده شبانه روز (۱۰۳) .

ماداناتریم بحقیقت آنچه می گویند چون بگویند بهترین ایشان در روش درنگ

(۱) یعنی اگر با کسی همنشین شدی هر دو راتب می گرفت .

(۲) یعنی گناهی را .

نکرده اید مگر یک روز (۱۰۴) .

ومی پرسند ترا از کوهها بگو پراکنده
کنند آنها را پروردگار من پراکنده کردن
(۱۰۵) .

پس بگذارد زمین را میدانی هموار (۱۰۶) .
نه بینی در آنجا هیچ کجی و نه هیچ بلندی
(۱۰۷) .

آن روز از پی آوازکننده روند^(۱) هیچ
کجی نباشد آن اتباع را و پست شوند آواز
ها برای خدا پس نشنوی مگر آواز نرم (بیج
(بیج) (۱۰۸) .

آن روز نفع نه دهد شفاعت مگر برای
کسیکه دستوری داده است خدا او را
و پسند کرده ست او را از روی گفتار^(۲)
(۱۰۹) .

میداند آنچه پیش روی آدمیان ست و آنچه
پس پشت ایشان است و آدمیان درنگیرند
خدا را از روی دانش (۱۱۰) .

و نیایش کنند چهره های مردمان برای
زننده خبرگیرنده هر آئینه بمطلب
نرسیده هر که برداشت ستم را (۱۱۱) .

و هر که بجا آورد کارهای شائسته
و او مومن باشد پس وی نرسد از ستمی
و نه از نقصانی (۱۱۲) .

و همچنین فرو فرستادیم کتاب را قرآن

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۖ

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۖ

لَا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۚ

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ

الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ

يَوْمَئِذٍ لَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَفَعَىٰ

لَهُ قَوْلًا ۚ

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۚ

وَعَذَابُ الْجُحُومِ الَّذِي الْقَبُورُ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۚ

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الظَّالِمَاتِ يَفْعَلْهُ مُتَمِيزًا ۖ فَلَا يَخَفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۚ

وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَوَعَدْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ

(۱) یعنی انقیاد اسرافیل کنند .

(۲) یعنی مسلمان باشد .

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ أَذْهَبَتْ أَلَمْ يَذْكُرُوا ﴿١٠﴾

فَقَالَ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١﴾

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ نَاقِهِ وَلَمْ يُخْلَعْ عَزْمًا ﴿١٢﴾

وَأَذَقْنَا لِلْمَلِكَةِ اسْتِحْجَادَ الْإِدَمِ فَجَعَلُوا الْآلَاءَ لِلَّهِ ابْنِ ﴿١٣﴾

فَقَالَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا تَخْرُجَنَّ مَعَهُ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١٤﴾

إِنَّ لَكَ الْأَنْبِيَاءَ مِنْهَا وَلَا تَعْرِىٰ ﴿١٥﴾

وَأَنَّكَ لَا تَظَاهَرُوهَا وَلَا تَشْفَىٰ ﴿١٦﴾

فَوَسَّوَسَ الْيَتِيمَ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْغُلْبِ وَمَلَكَ لَهُ يَمَلُ ﴿١٧﴾

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَّتْ لَهَا سَاسَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَتَخَصَّمَانِ عَلَيْهِمَا

عربی وگونا گون بیان کردیم اندر آن ترسانیدن را تابود که پرهیز گارشوند یاپیدا کنند در حق ایشان پندرا (۱۱۳) .

پس بلند قدرست خدایا شاه ثابت و شتابی مکن بخواندن قرآن پیش از آن که بانجام رسانیده شود بسوی تو وحی او وبگو ای پروردگار من بیفزا مرا دانشی (۱۱۴) .

وهر آئینه حکم فرستادیم بسوی آدم پیش ازین پس فراموش کرد و نیافتیم برای او قصد محکم (۱۱۵) .

ویادکن چون گفتیم فرشتگان را که سجده کنید برای آدم (علیه السلام) پس سجده کردند مگر ابلیس قبول نه کرد (۱۱۶) .

پس گفتیم ای آدم هر آئینه این دشمن ست ترا و زن ترا پس باید که بیرون نه کند شمارا از بهشت که آنگاه رنج کشی (۱۱۷) .

هر آئینه ترا هست در بهشت این که گرسنه نشوی در آنجا و برهنه نشوی (۱۱۸) .

وآنکه توتشنه نشوی آنجا و گرمی آفتاب نیابی (۱۱۹) .

پس وسوسه انداخت بسوی آدم شیطان گفت ای آدم آبادالت کنم ترا بر درخت همیشه بودن و برپادشاهی که کهنه نه گردد (۱۲۰) .

پس خوردند از آن درخت پس ظاهر شد ایشان را شرمگاه ایشان و در گرفتند که می چسپانیدند بر خویش از برگ درختان

مِنْ دَرَجَاتٍ الْجَنَّةِ وَنَعَصَى أَمْرَهُ فَكَوَى ۝

لَمْ يَجْعَلْ لَهُ رِبَّةً فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ۝

قَالَ اهْبِطْ مِنْهَا بَاطِلًا فَكُنْ مِنَ الْمَكِيدِينَ ۝
مَنْ هَدَىٰ قَسَىٰ الْكَيْدَ هَذَا فَلَا يُغْنِي وَلَا يُغْنِي ۝

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا
وَنُحْشِرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۝

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ۝

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُكْفَى ۝

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَوْ يُدْرِكُ الْيَوْمَ رِبِّي عَذَابَ
الْآخِرَةِ أَشَدَّ وَأَبْغَى ۝

أَنزَلْنَاهُ لِقَوْمٍ كَرِهُوا آيَاتِنَا فَذَرْهُمْ مِنَ الْفُرْقَانِ يَتَشَوَّعُونَ
فِي سُكُوتِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّشَقٌّ ۝

بهشت و نافرمانی کرد آدم پروردگار خود را
پس گم کرد راه را (۱۲۱) .

باز برگزیدش پروردگار او پس (برحمت)
باز گشت بروی و راه نمود (۱۲۲) .

گفت فرو روید شما هر دو ازین بهشت
بعض اولاد شما بعض دیگر را دشمن
باشند پس اگر بیاید بشما از جانب من
هدایتی پس هر که پیروی هدایت من کند
گمراه نشود و رنج نکشد (۱۲۳) .

و هر که روگردان شود از یاد کردن من پس
اورا بود زندگانی تنگ و نابینا برانگیزیم
اورا روز قیامت (۱۲۴) .

گوید ای پروردگار من چرا نابینا
برانگیختی مرا و هر آئینه پیش ازین
بینا بودم (۱۲۵) .

گوید همچنین آمد بتو آیاتهای ما پس تغافل
کردی از آن و همچنین امروز تغافل کرده
شود در حق تو (۱۲۶) .

و همچنین سزایدهم آن را که از حد
گذشت و ایمان نیاورد بآیات پروردگار
خود و هر آئینه عذاب آخرت سخت
تر و پابنده ترست (۱۲۷) .

آیاره نه نمود ایشان را آنکه بسیار هلاک
کردیم پیش ایشان از طبقات مردمان را
می روند در منازل آن هلاک شدگان
هر آئینه درین مقدمه نشانهاست خداوندان
خود را (۱۲۸) .

و اگر نبودی سختی که سابقاً صادر شد
از پروردگارتو و نبودی وقتی معین

هرآئینه عذاب لازم شدی (۱۲۹) .

پس صبر کن بر آنچه می گویند و تسبیح
گوباحمد پروردگار خویش پیش از برآمدن
آفتاب و پیش از فروشدن آن و بعض
ساعتهای شب و اطراف روز تسبیح گو
بود که خوشنودشوی (۱۳۰) .

و باز مکشای دو چشم خود را بسوی آنچه
بهره مند ساخته ایم بآن جماعت
هارا از ایشان از قسم آرایش زندگانی دنیا
تایید آزمائیم ایشان را در آن و روزی
پروردگار تو بهترست و پابنده ترست
(۱۳۱) .

و بفرما اهل خود را به نماز و شکیبائی کن
بر ادای آن نمی طلبیم از تو روزی دادن
ما روزی میدهم ترا و عاقبت خیر اهل
تقوی راست (۱۳۲) .

و گفتند کافران چنان می آرد پیش
مانشانه ای از جانب پروردگار خویش
آینا آمده است بایشان دلیل واضح
از جنس آنچه در کتابهای پیشین است^(۱)
(۱۳۳) .

و اگر ما هلاک کردیم ایشان را بعقوبتی
پیش از فرستادن پیغامبر هرآئینه گفتند ای
پروردگار چرا نه فرستادی بسوی ما
پیغمبری تا پیروی آیات تومی کردیم پیش
از آنکه خوار شویم و رسوا گردیم (۱۳۴) .

فَأَصْبِرْ عَلَى مَا يُلَقَوْنَ وَاصْبِرْ لِمَدْرَبِكَ قَبْلَ ظُلُومِ الشَّمْسِ
وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ أَنْتَ إِلَى الْمُنِيرِ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ
لَعَلَّكَ تَرْضَى ۝

وَلَا تَصْنَعْ عَيْنَيْكَ إِلَى مَائِمَتَيْنِ أَرْوَاهِمَا وَنَهَمَ زَهْرَةً
النَّبِيِّ الدُّنْيَا يُغْنِيَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۝

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلْكَ
دِينًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى ۝

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ
مِنَ الظُّلُمِ الْأَوَّلِ ۝

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا
رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنُتَّبِعِ الْبَيِّنَاتِ
مِنْ قَبْلِ أَنْ نَقُولَ نَحْنُ مُسْلِمُونَ ۝

(۱) یعنی قرآن مشتمل است بر قصص و غیر آن موافق کتب سابقه .

قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَكُوهَاسْتَغْلَبُوا
مَنْ أَضَلُّ مِنَ الْقَوْمِ الْيَاسِقِينَ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ
مُقَرَّضُونَ ۝

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ
وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۝

لَا هِيَ قُلُوبُهُمْ وَأَسْرَأُ السُّجُوتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا
إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَاءَ بَعْضُهُمْ يَصِفُوهُ ۝

قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

بَلْ قَالُوا أَضَلَّاتِ أَحْكَامُ بَلْ أَفْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا
بِآيَةٍ كَمَا آتَى مُوسَى الْأُكُوتَ ۝

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ شَرِّهِ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ۝

بگوهر يك منتظرست پس شما نیز منتظر
باشید پس خواهید دانست کیانند اهل راه
راست و كه راه یافت (۱۳۵) .

سوره انبياء مكی است و آن يك صود و او زده
آیت و هفت ركوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

نزدیک شد به مردمان حساب ایشان
و ایشان در غفلت روگردانند (۱) .

نمی آید بایشان هیچ پند از جانب
پروردگار ایشان نوپدید آورده مگر بشنوند
آن را بازی کتان (۲) .

غافل شده دل های ایشان و پنهان
راز گفتند ایشان این ظالمان كه نیست این
شخص مگر آدمی مانند شما آیا اقبال می
كنید سحر و شمامی بینید (۳) .

گفت پیغامبر پروردگار من می داند هر
سخنی را كه در آسمان و زمین
باشد و او شنوا داناست (۴) .

بلكه گفتند این قرآن خواب های پریشان
ست بلكه می گویند بر بسته است آنرا بلكه
می گویند او شاعرست پس باید كه
بیارد پیش مانشانه چنان كه فرستاده شدند
بآن نخستینیان (۵) .

ایمان نیاورده بود پیش از ایشان هیچ
دیهی كه هلاك كردیم آن را آیا ایشان

(۱) مترجم گوید مراد از نشانه عقوبت عام می داشتند مثل طوفان قوم نوح و صرصر قوم
هود والله اعلم .

ایمان خواهند آورد (۶) .

ونه فرستادیم پیش از تو مگرمردان را که وحی می فرستادیم بایشان پس پیرسید از اهل کتاب اگر شما نمی دانید (۷) .

ونساختیم پیغمران را کالبدی که نخورند طعام و نه بودند جاوید باشندگان (۸) .

باز راست کردیم در حق ایشان وعده را پس برهانیدیم ایشان را و هر کراخواستیم و هلاک کردیم از حد گذرندگان را (۹) .

هر آئینه فرو فرستادیم بسوی شما کتابی که درو هست پنما آیات می فهمید (۱۰) .

وبسیار شکستیم از اهل دیهی که ستمگار بودند و نو پیدا ساختیم بعد آن گروه دیگر را (۱۱) .

پس چون دیدند عذاب ما ناگهان ایشان از آنجا می دویدند (۱۲) .

گفتیم مگریزید و باز روید بسوی مکانی که آسودگی داده شد شمارا در آن و بسوی خانهای خویش تابود که پرسیده شوید^(۱) (۱۳) .

گفتند ای وای ما راهر آئینه بودیم ستمگار (۱۴) .

پس همیشه این بود گفتار ایشان تا وقتی که گردانیدیم ایشان را مثل زراعت دروده شده مانند آتش فرو مرده (۱۵) .

و نیافریدیم آسمان و زمین را و آنچه

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَتَسْلُوْا أَهْلَ
الدِّيَارِ إِنْ كُنْتُمْ لَاعْلَمُوْنَ ①

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا
خَالِدِينَ ②

لَوْ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَّشَاءُ وَاهْلَكْنَا
السُّرِيفِينَ ③

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ④

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا
قَوْمًا آخَرِينَ ⑤

فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُوْنَ ⑥

لَا يَرْجِعُوْنَ إِلَى مَا أَنْزَلْنَاهُمْ فِيهِ وَمَسِكِيَّةُمْ
لَعَلَّهُمْ تَرْجِعُوْنَ ⑦

قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ⑧

فَمَا زِلْنَا إِلَيْكَ دَعْوَهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ⑨

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَابَيْنَهُمَا هِوَيْنَ ⑩

(۱) یعنی بغمخوارگی قوم احوال شما پرسند .

در میان آنهاست بازی کنان (۱۶) .

اگر می خواستیم که بسازیم بازیچه^(۱)
هر آئینه می ساختیم آن را از نزدیک
خویش اگرکننده می بودیم^(۲) (۱۷) .

بلکه می افکنیم حق را بر باطل پس
سرش می شکند پس ناگهان باطل نابود
شود و وای شماراست از آن چه بیان می
کنید (۱۸) .

و اوراست آنکه در آسمان هاوزمین ست
و آنانکه نزدیک اویند^(۳) سرکشی نمی
کنند از عبادت او و مانده نمی شوند (۱۹) .

تسبیح می گویند شب و روز سستی نمی
نمایند (۲۰) .

آیا این چنین معبودان گرفته اند از امتعه
زمین^(۴) که ایشان را بعد موت
باز برانگیزانند^(۵) (۲۱) .

اگر بودی در آسمان و زمین خدایان چند
غیر خدا هر دو تباه گشتندی پاکی
خدائراست خداوند عرش از آنچه صفت

لَوْ اَرَادْنَا اَنْ نَّجْعَدَ لَهُمُ الْاَشْعَدَ مِنْ لَدُنَّا لَإِنْ كُنَّا
فَاعِلِينَ ۝

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ
وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ۝

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ۝

يُسَبِّحُونَ اَيْلًا وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ۝

أَوَلَمْ نَعْبُدْهُ وَآلِهَةً مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ يُبَدِّلُونَ ۝

لَوْ كَانَ فِيْهِمَا آلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا فَتَقْبِضَنَّ اِلَيْهِ
الرُّسُلُ عَمَّا يُصِفُونَ ۝

(۱) یعنی زن و فرزند .

(۲) یعنی مجرد می بودند و این مناقضه لطیفه است حاصل آنکه در رسل این
استبعاد جاری نیست که چرا آدمی رسول باشد بلکه آن رادر تنزیه از زن و فرزند می
توان تقریر کرد که اگر خدا را زن و فرزند می بودند و واجب الوجود جامع
اوصاف کمال می بودند والله اعلم .

(۳) یعنی ملاعلی .

(۴) یعنی از ذهب و فضه .

(۵) مراد از این کلام ردمست بر عبادت اصنام .

می کنند (۲۲) .

پرسیده نمی شود خدا از آنچه می کند
وایشان پرسیده می شوند (۲۳) .

ایامعبودان گرفته اند بجز خدا بگویارید
دلیل خود را اینست کتاب آنانکه بامن اند
واینست کتاب آنانکه پیش ازمن بودند
بلکه اکثر ایشان نمی دانند حق را پس
ایشان روگرداند (۲۴) .

ونه فرستادیم پیش از تو هیچ پیغمبری
الواحی می فرستادیم بسوی وی که
نیست هیچ معبود برحق غیر من پس
پرستش من کنید (۲۵) .

وگفتند فرزند گرفته است خدا پاکی
اوراست بلکه آنانکه درحق ایشان این
زعم دارند بندگان گرامی اند (۲۶) .

پیش دستی نمی کنند برخدا بهیچ سخن
وایشان بفرمان وی کارمی کنند (۲۷) .

میداند خدا آنچه درپیش روی ایشان ست
وآنچه پس پشت ایشان ست وشفاعت
نمی کنند الا برای کسیکه خداخوشنودشده
است وایشان از ترس خدا مضطربانند
(۲۸) .

وهرکه بگوید ازایشان که من خدایم
بجز خدا سزا دهیم او را دوزخ همچنین
سزای دهیم ستمگاران (۲۹) .

آیا نه دیدند کافران که آسمان ها وزمین
بسته بودند پس وا کردیم این هارا^(۱)

لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ ۝

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلُوبًا بِغَيْرِ عِلْمٍ
هَٰذَا إِذْ كُفِّرَتْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ۝

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُولٍ إِلَّا نُوْحِي إِلَيْهِ أَكُنْ
لِلَّهِ إِلَّا آتَاكَ عِبَادُونَ ۝

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ بِلَدٍّ
مِثْلُ مَقْمُونٍ ۝

لَا يَشْفَعُونَ إِلَّا الْفَوَلُ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يُعْبَلُونَ ۝

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ
إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفَعُونَ ۝

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَلَيْسَ بِنَجْمِهِ جَهَنَّمُ
كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۝

أَوَلَمْ تَرَ الْكُفَّاءَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

(۱) مترجم گوید وا کردن آسمان ها نازل کردن مطرست ووا کردن زمین رویانیدن گیاه=

و پیدا کردیم از آب هر چیز زنده را آیا ایمان نمی آرند (۳۰) .

و پیدا کردیم در زمین کوه ها از برای احتراز از آنکه بجنباند ایشان را و پیدا کردیم در آنجا کشاده راه ها تا بود که ایشان راه یابند (۳۱) .

و ساختیم آسمان را سقفی نگاه داشته شده و ایشان از نشان های آسمان رگزدانند (۳۲) .

و اوست آنکه آفرید شب و روز را و خورشید را و ماه را هر یکی از ستارها در آسمانی شنای کنند (۳۳) .

و ندادیم هیچ آدمی را پیش از تو همیشه بودن آیا اگر تو بگیری ایشان همیشه باشند گانند (۳۴) .

هر شخص چشیده مرگ است و مبتلا می کنیم شمارا بسختی و آسودگی بطریق امتحان و بسوی ما بازگردانیده شوید (۳۵) .

و چون ببینند ترا کافران نمی گیرند ترا مگر به تمسخر می گویند آیا این شخص است که یادمی کند (یعنی باهانت) معبودان شمارا و ایشان یاد خدا را منکر اند (۳۶) .

آفریده شد آدمی از شتاب^(۱) خواهم نمود شما را نشانهای خویش پس شتاب

كَانَتْ رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا أَفَلَا يَتُوبُونَ ﴿٣٠﴾

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سَبِيلًا لَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ وَالنَّهَارَ وَاللَّيْلَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾

وَمَا جَعَلْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ قَبْلِكَ الْخَالِدَ أَفَإِنْ يَمُرُّ بِهِمْ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالْأَشْيَاءِ وَالْخَيْرِ وَفِتْنَةٍ وَاللَّيْنَةُ تَرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

وَإِذَا رَأَوْا الَّذِي يَنْفَرُونَ أَلَمْ يَتَّبِعُوا نَارَ الْأَرْضِ وَالْأَهْدَا الَّذِي يَذْكُرُ الْهَيْكَلَهُمْ وَهُمْ يَذْكُرُ الرَّحْمَنَ هُمْ كَفَرُونَ ﴿٣٦﴾

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ سَأَوْا رَبَّهُمْ إِنَّمَا يَنْفَعُهُمْ إِذَا سَأَلُوا عَنْ شَيْءٍ فَلَا تَسْمَعُ لَهُمْ جَوَابًا ﴿٣٧﴾

= از وی .

(۱) این کنایت است از غلبه استعجال بر آدمی والله اعلم .

طلب مکنید از من (۳۷) .

ومی گویند کی خواهد بود این وعده اگر راست گو هستید (۳۸) .

اگر بدانند کافران صورت حال آن وقت که باز نتوانند داشت از روی رویهای خویش آتش را ونه از پشت های خویش ونه ایشان نصرت داده شوند (چنین نه گفتندی) (۳۹) .

بلکه بیاید بایشان قیامت ناگهان پس حیران گردانند ایشان را پس نتوانند دفع کردن ان و نه ایشان مهلت داده شوند (۴۰) .

وهر آئینه تمسخر کرده شد به پیغامبران پیش از تو پس در گرفت با آنانکه تمسخر کردند از ایشان آنچه بآن استهزا می کردند (۴۱) .

بگو که نگرهانی می کند شمارا شب و روز از عقوبت خدا بلکه ایشان از یاد پروردگار خویش روگردان اند (۴۲) .

آیا ایشان را معبودانند غیر ماکه نگاه می دارند ایشان را از مصائب نمی توانند نصرت دادن خویش را ونه ایشان از عقوبت ما به جمعیت خود محفوظ مانند (۴۳) .

بلکه بهره مند ساخته ایم ایشان را و پدران ایشان را تا وقتی که دراز شد برایشان مدت عمر آسانی بینند که مادر گرفت می کنیم زمین دار الحرب را می کاهیم آن را از جوانب آن آیا ایشان غلبه

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٧﴾

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُونُونَ عَنْ وُجُوهِهِم
الْثَّارُ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٨﴾

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٣٩﴾

وَلَقَدْ اسْتَهْزَىٰ بُرْسِيُّ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤٠﴾

قُلْ مَنْ يَكْفُرْ بِالْبَيْتِ الْأَمِينِ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ
ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤١﴾

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ يَنْصَحُونَ ﴿٤٢﴾

بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ
أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّ تَأْتِي الْأَرْضُ نَفْقَهاً مِنْ ظُرُوفِها
أَنْفَهُمُ الْغُلُوبُونَ ﴿٤٣﴾

کنند گانند^(۴۴) .

بگوجزاین نیست که می ترسانم شمارا
بمضمون وحی ونمی شنوند کران آواز
خواندن را چون ترسانیده می شوند (۴۵) .
و اگر رسد بایشان اندکی از عقوبت
پروردگار تو هرآئینه گویند ای وای مارا
هر آئینه مابودیم ستمگاران (۴۶) .

ودرمیان نهم ترازوی عدل را روز قیامت
پس ستم کرده نشود برهیچ کس هیچ
چیز و اگر باشد عمل هم سنگ دانه
سپندان حاضر کنیم آن را و محاسب
کننده بسیم (۴۷) .

وهرآئینه دادیم موسی وهارون را کتاب
فیصله کننده وروشنی وپندی
پرهیز گاران را (۴۸) .

آنانکه می ترسند ازپروردگار خویش
غائبانه وایشان از قیامت ترسند گانند
(۴۹) .

وایسن قرآن پندی هست باببرکت
فروفرستادیم آن را آیا شما بآن منکر اید
(۵۰) .

وهرآئینه دادیم ابراهیم را راه یابی او
پیش ازین وبودیم باحوال اودانا (۵۱) .
چون گفت پدر خود را وقوم خود را چیست
این صورت ها که شما برآن مجاورت
دارید (۵۲) .

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصَّمْعُ الذِّكْرَ
إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٤﴾

وَلَكِنْ مَتَّعْتُهُمْ نَفْعَةً مِّنْ عَذَابٍ لِّئَلَّ يَقُولُوا لِيُنْزِلَنَا
إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٥﴾

وَنَعَصَى الْمَوَازِينَ السَّيِّئَاتِ الْيَوْمَ الْيَوْمَ فَلَا تَنظُرْ عَلَى
شَيْءٍ وَلَا تَنظُرْ حَبِطَتْ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا
بِهَا وَلَكِن يَنصَحِيحِينَ ﴿٤٦﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً
وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٧﴾

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ
مُشْفِقُونَ ﴿٤٨﴾

وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَرِّكٌ لِّأَنزِلْنَاهُ بِإِذْنِنَا لَهُ مَزِيدٌ ﴿٤٩﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ
عَالِمِينَ ﴿٥٠﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا
عَٰكِفُونَ ﴿٥١﴾

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عِبْدِينَ ۝

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

قَالُوا آجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ الْمُفْضِلِينَ ۝

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي

قَطَرُكُمْ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝

وَتَاللَّهِ لَأَتَمِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ۝

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَيْدَ الْيَهُودِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝

قَالُوا مَنْ قَعْلَ هَٰذَا يَا هَيْتَا أَتَاهُ لَبِنَ الظَّالِمِينَ ۝

قَالُوا سُبْحَانَ قَدْحَىٰ يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ۝

قَالُوا فَأَتُوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ۝

قَالُوا أَنْتَ قَعْلَتَ هَٰذَا يَا هَيْتَا يَا إِبْرَاهِيمُ ۝

قَالَ بَلْ فَسَعَاهُ ۖ كَيْدُهُمْ هَٰذَا فَاسْتَوْفُوهُمْ

إِنْ كَانُوا يَنْصُرُونَ ۝

گفتند یافتیم پدران خود را آن را پرستنده
(۵۳) .

گفت هر آئینه بودید شما و پدران شما
در گمراهی ظاهر (۵۴) .

گفتند آیا آوردی بما سخن راست رایاتو
از بازی کنندگانی (۵۵) .

گفت بلکه پروردگار شما خداوند آسمان
ها و زمین است آنکه آفرید این هارا و من
براین سخن از گواهانم (۵۶) .

و بخدا قسم که البته بدسگالی کنم بتان
شمارا بعد از آن که رو بگردانید پشت داده
(۵۷) .

پس ساخت آنها را ریزه ریزه مگر بت
بزرگ را از ایشان تابود که بسوی او ایشان
باز گردند (۵۸) .

گفتند که کرده است این کار بمعبودان
ماهر آئینه وی ازستمگاران ست (۵۹) .

گفتند شنیدیم جوانی را که ذکر بتان
میکرد یعنی عیب می کرد گفته می شود
اورا ابراهیم (۶۰) .

گفتند بیارید اورا بحضور چشمهای
مردمان تابود که ایشان گواهی دهند
(۶۱) .

گفتند آیا تو کردی این کار بمعبودان ما
ای ابراهیم (۶۲) .

گفت بلکه کرده است آن را این بت بزرگ
ایشان پس سوال کنید از بتان اگر سخن
می گویند (۶۳) .

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٥﴾

ثُمَّ نَبِّئُكَ مِثْلَ لُوطٍ ۚ وَهُوَ لَقَدْ عَلِمْتَ
مَا هُوَ لِآلِهِ بِغَافِلُونَ ﴿٦٦﴾

قَالَ أَتَتَبِّلُنَّ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَفْعَلُكُمْ شَيْئًا
وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٧﴾

إِنِّي لَكُمْ وَلِيمٌ مُّذُنِ دُونِ اللَّهِ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِن كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا يَتْلَوْنَ بَرَاءً وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٧٠﴾

وَأَمَّا دُونُ بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧١﴾

وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا
فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾

وَوَهَبْنَا لَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۚ وَكُلًّا جَعَلْنَا
ضُلَّالِينَ ﴿٧٣﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً يُهَدَّوْنَ بِأَمْثَلِهَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فَعَلِ

پس رجوع کردند بخویشتن پس گفتند
بایکدیگر هر آئینه شما اید ستمگار (۶۴).

پس نگویند بر سر خویش (و این
کنایت ست از ملزم شدن) هر آئینه تو میدانی
که ایشان سخن نمی گویند (۶۵).

گفت آیا عبادت می کنید بجز خدا چیزی
را که هیچ نفع نمی رساند بشما و زیان
نکند شمارا (۶۶).

ناخوشی است بشما و آنچه شمامی
پرستید بجز خدا آیانمی فهمید (۶۷).

بایک دیگر گفتند که بسوزانید او را و
نصرت دهید خدایان خود را اگر کننده
اید (۱) (۶۸).

گفتم ای آتش سرد شو و سلامتی باش
بر ابراهیم (۶۹).

و خواستند باو فریب کردن پس ساختیم
ایشان را زیان کار تر (۷۰).

و برهانیدیم ابراهیم را و لوط را بسوی
زمینی که برکت نهادیم در آن عالم هارا (۲)
(۷۱).

و عطا کردیم او را اسحق و عطا کردیم
او را یعقوب که نبیره ابراهیم بود و هر یکی
را ساختیم نیکوکار (۷۲).

و پیشوا گردانیدیم ایشان را راه می
نمودند بفرمان ما و وحی فرستادیم بسوی

(۱) القصه در آتش انداختند .

(۲) یعنی سرزمین شام .

الْحَبِيبِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا تَاغِيثِينَ ﴿٧٣﴾

ایشان کردن نیکوئیها و برپاداشتن نماز و دادن زکوة و بودند مارا عبادت کنندگان (۷۳).

وَلَوْ طَآئِفَةٌ خَلْفًا مِنْكُمْ وَنَحْنُ أَعْلَمُ مِنَ النَّارِ أَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَاتُ أَنْتَبَهُوا لِلْأُولَىٰ ۚ كَانَتْ تَعْمَلُ الْقَبَائِدُ أَعْمَىٰ ۚ كَانُوا قَوْمًا سُوءَ فُيُوقِينَ ﴿٧٤﴾

و لوط را دادیم حکمت و علم و برهانیدیم اورا از دبی که می کرد کارهای ناپاک هر آئینه ایشان بودند قوم بد گنهگار (۷۴).

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

و در آوردیم اورا برحمت خویش هر آئینه وی بود از شائسته کاران (۷۵).

وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَخْلَصَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

و یاد کن نوح را چون ندا کرد پیش ازین پس قبول کردیم دعای اورا پس خلاص کردیم اورا و کسان اورا از اندوه بزرگ (۷۶).

وَنَصْرَهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا سُوءَ فَاعْرِفَهُمْ فَأَجْزِبْهُمْ ﴿٧٧﴾

و نصرت دادیم اورا بر قومی که دروغ شمرند آیات مارا هر آئینه ایشان بودند گروهی بد پس غرق کردیم ایشان را همه یکجا (۷۷).

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَخْنُكُنِ فِي الْحَرِّ إِذْ تَفَثَتْ فِيهِ غُلْمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾

و یاد کن داود و سلیمان را چون حکم کردند در باب زراعت چون بوقت شب چرا کرد در آن گوسفندان گروهی و بودیم بر حکم ایشان حاضر (۷۸).

فَقَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ ۚ وَكَلَّا اتِينَآ خَلْقًا أَعْلَمُوا وَسَخَّرْنَا

پس فهمانیدیم طریق فیصله کردن خصومت سلیمان را و هر یکی را داده

(۱) یعنی گوسفند این قومی در زراعت قومی دیگر بوقت شب در آمدند و چرا کردند داود علیه السلام حکم کرد بدادن گوسفند این عوض زراعت سلیمان حکم کرد این قوم را باصلاح زراعت و آن قوم را بانتفاع از شیر غنم تا وقتی که زراعت بحال خود رسد حکم سلیمان اصوب بود والله اعلم .

مَعَ دَاوُدَ الْجَبَّالِ يُسَبِّحُ وَالطَّيْرُ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٥٥﴾

بودیم حکمت و دانش و مسخر گردانیدیم
با داوود کوه ها را که با او تسبیح می گفتند
و مرغان را نیز مسخر ساختیم و ما بودیم
کننده (۷۹) .

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِيُخَفِّيَكُمْ
مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٥٦﴾

و بیاموختیم او را ساختن لباسی برای شما
که نگاه دارد شما را از ضرر کارزار شما^(۱)
پس آیا هستید شکر کننده (۸۰) .

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ
الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِشَيْءٍ غَلِيظٍ ﴿٥٧﴾

و مسخر ساختیم برای سلیمان
باد تند و زنده می رفت بفرمان وی بسوی
زمینی که برکت نهادیم در آن (یعنی شام)
و بودیم بهر چیز دانا (۸۱) .

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَفُوضُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا
دُونِ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٥٨﴾

و مسخر ساختیم از دیوان جماعتی را که
غواصی می کردند برای وی و می کردند
کاری غیر آن نیز و بودیم ایشان را نگاه
دارنده (۸۲) .

وَأَيُّوبَ إِذْ تَأَذَى رَبِّهُ أَتَىٰ مَسْجِدَ الطُّورِ وَأَنْتَ
أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٥٩﴾

و یادکن ایوب را چون ندا کرد بجانب
پروردگار خویش بآنکه مرا رسیده است
رنج و تو مهربان ترین مهربانانی (۸۳) .

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ فَكُفْنَا مَآلِهِ مِنْ ضَرِّهِ وَأَنبَتْنَا أَهْلَهُ
وَبَثَلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذُرْنِي
لِلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

پس قبول کردیم دعای او را پس دور ساختیم
آنچه با وی بود از رنج و عطا کردیم
او را فرزندان او و مانند ایشان همراه ایشان
بسبب مهربانی از نزدیک خویش و تاپندی
بود عبادت کنندگان را (۸۴) .

فَاسْمِعْ يَلْ وَادِّيْسَ وَذَلِكَ كُلُّ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٦١﴾

و یادکن اسمعیل را و ادریس را و ذوالکفل
را هر یکی از صبر کنندگان بود (۸۵) .

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٦٢﴾

و درآوردیم ایشان را در رحمت خود
هر آئینه ایشان از نیکوکاران بودند (۸۶) .

وَذَٰلِكُنَّ أَفْهَمَ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا ۖ فَتَنَّا فِي التَّوْبَةِ ۚ إِنَّ تَوْبَتَكُمْ عَلَيَّ تَبَعٌ عَسَىٰ
 أَن يَبْعَثَ إِلَيْنَا فَرَادَىٰ خَالِفَةٌ ۖ فَتَنَّا فِي التَّوْبَةِ ۚ إِنَّ تَوْبَتَكُمْ عَلَيَّ تَبَعٌ عَسَىٰ
 أَن يَبْعَثَ إِلَيْنَا فَرَادَىٰ خَالِفَةٌ ۖ فَتَنَّا فِي التَّوْبَةِ ۚ إِنَّ تَوْبَتَكُمْ عَلَيَّ تَبَعٌ عَسَىٰ

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَٰلِكَ
 نُخَيِّضُ الْمُؤْمِنِينَ ۝

وَذَكَرْنَا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا
 وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ۝

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ
 إِنَّهُمْ كَانُوا يُسِرُّونَ بِالْخَيْرَاتِ وَيَذْعُرُونَ
 رَعْبًا وَرَهْبًا ۖ وَكَانُوا السَّاجِدِينَ ۝

وَالَّذِي أَصْنَعُ فَرِيضًا فَفَعَلْنَا فِيهَا مِنْ دُونِ
 ذَٰلِكَ مَا يَنْهَىٰ آلِهَةُ الْعَالَمِينَ ۝

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
 وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ۝

وَنَقُطُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلَّ إِلَهٍ آخَرَ جُتِّوْا ۝

ویادکن ذوالنون را چون رفت خشم
 خورده^(۱) پس گمان کرد که تنگ نگیریم
 بروی^(۲) پس ندا کرد در تاریکی ها بآن که
 هیچ معبود بحق نیست غیر تو پاکی تراست
 هر آئینه من بودم از ستمگاران (۸۷) .

پس قبول کردیم دعای او را و نجات
 دادیمش از غم و همچنین نجات می دهیم
 مسلمانان را (۸۸) .

ویادکن زکریا را چون ندا کرد بجانب
 پروردگار خود ای پروردگار من
 مگذار مرا تنها و تو بهترین وارثانی (۸۹) .

پس قبول کردیم دعای او را و بخشیدیم
 او را یحییٰ و نیکو ساختیم برای اوزن او را
 هر آئینه این پیغامبران شتاب می کردند
 در نیکی ها و می خواندند ما را بتوقع و
 خوف و بودند برای ما نیاز مند (۹۰) .

ویادکن زنی را که بعفت نگاه داشت
 شرمگاه خود را پس دمیدیم در آن روح
 خود را و ساختیم او را و پسر او را نشانه
 برای عالمها (۹۱) .

گفتیم هر آئینه اینست ملت شما ملت
 یکتا و من پروردگار شما ام پس عبادت
 من کنید^(۳) (۹۲) .

و متفرق شدند امت هادرکار خود^(۴)

(۱) یعنی بر قوم خود بغیر اذن الهی واللہ اعلم .

(۲) القصه حوت او را بخلق در کشید .

(۳) یعنی اصل دین واحد است و اختلاف در فروع می باشد .

(۴) یعنی در اصل دین .

درمیان خویش هر يك بسوی مارجوع
کنندگان اند (۹۳) .

پس هرکه بکند ازجنس کارهای شائسته
واومومن باشد پس ناقبولى نه بُود سعى
اورا وهرآئینه برای اومى نویسیم (۹۴) .

ومحال است برهردیهی که هلاك کردیم
اوراآنکه بازگردند (یعنی بدنیا) (۹۵) .

تاوقتیکه کشاده شود قیدیاوجوج وماجوج
وایشان ازهربلندی بشتابند (۹۶) .

ونزدیک برسد وعدهٔ راست پس ناگهان
حال اینست بالادوخته شود چشم های
کافران گویند وای برماهرآئینه درغفلت
بودیم ازین حال بلکه بودیم ستمگار
(۹۷) .

هرآئینه شما وآنچه می پرستید بجز خدا
یعنی بتان آتش انگیز دوزخ باشید
شما بروی داخل شوید (۹۸) .

اگر می بودند این معبودان داخل نمی
شدند به دوزخ و همه ایشان
آنجا جاویدان باشند (۹۹) .

ایشان را آنجاناله باشد وایشان آنجاهیچ
نه شنوند (۱۰۰) .

هرآئینه آنانکه سابقاً مقررشد برای ایشان
ازجانب مانیکوئى این جماعت ازدوزخ
دور کرده شوند (۱۰۱) .

نه شنوند آواز دوزخ را وایشان درآنچه
خواهد نفسهای ایشان جاویدانند (۱۰۲) .

اندوهگین نه سازد ایشان را آن ترس
بزرگ وپیش آیند ایشان را فرشتگان گویند

مَنْ يَصِلْ مِنَ الضَّالِّينَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا تَقْرَآنَ
لِسَعِيرٍ فَإِنَّ أَلَّهُ كَيْتَبُونَ ﴿۹۳﴾

وَحَرَّمَ عَلَى قَرِيبَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿۹۴﴾

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ
حَدَبٍ يَّبْسِلُونَ ﴿۹۵﴾

وَأَقْرَبَ إِلَيْهِمُ الْمَوْءِجُ قَالُوا إِنَّا شَافِعَةُ الْبَصَارِ الَّذِينَ
كُفَرُوا لَوْ يَكُنَّا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ
كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿۹۶﴾

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ
أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿۹۷﴾

لَوْ كَانَ هَؤُلَاءَ إِلَهًا مَا وَدَّعَاهُ كُلُّ يَمِينٍ
خَالِدُونَ ﴿۹۸﴾

لَهُمْ فِيهَا زُفُوفٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿۹۹﴾

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ
عَنَّا مُبْعَدُونَ ﴿۱۰۰﴾

لَا يَكُونُونَ فِيهَا وَلَهُمْ فِيهَا مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ
خَالِدُونَ ﴿۱۰۱﴾

لَا يَحُورُهُمْ فِيهَا الْقُرْءَانُ أَكْبَرُ مِمَّا تَتْلَوْهُمْ إِلَهًا هَؤُلَاءِ يَوْمَئِذٍ
الَّذِينَ أَنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿۱۰۲﴾

اینست آن روز که شمارا وعده داده می شد (۱۰۳) .

روزی که در پیچیم آسمان را مانند پیچیدن طومار وقت نوشتن نامه هارا چنانکه آغازیدیم اول آفرینش را دیگر بار کنیم آفرینش وعده لازم بر ما هر آئینه ماکننده ایم (۱۰۴) .

وهر آئینه نوشتیم در زبور بعد از تورات که زمین وارث آن شوند بندگان شائسته ما^(۱) (۱۰۵) .

هر آئینه در آنچه گفته شد کفایت است گروه عابدان را (۱۰۶) .

ونه فرستادیم ترا مگر از روی مهربانی بر عالمها (۱۰۷) .

بگو جزاین نیست که وحی فرستاده می شود بسوی من که معبود شما خدای یکتاست پس آیا گردن نهنده هستید (۱۰۸) .

پس اگر اعراض کنند پس بگو خبردار ساختیم شمارا بروجهی که همه برابر باشید ونمی دانم که نزدیک است یا دور است آنچه وعده داده میشوید (۱۰۹) .

هر آئینه خدای داند آشکارا از سخن ومی داند آنچه پنهان می کنید (۱۱۰) .

ونمی دانم شاید تاخیر موعود ابتلا باشد شمارا وبهره مندی باشد تا مدتی (۱۱۱) .

يَوْمَ تَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِّينِ لِلْكَتِيبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا لَمَّا فَاعِلِينَ ⑤

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ⑥

إِن فِي هَذَا لَبَلَاءٌ لِّقَوْمٍ غِيْبِينَ ⑦

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ⑧

قُلْ إِنَّمَا يُدْعَىٰ إِلَىٰ إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَعَلَمَا أَنْتُمْ مُشْرِكُونَ ⑨

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ لِّدُنَّتُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَلَئِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعَدُونَ ⑩

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ⑪

وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّه فُتِنَهُ لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ⑫

(۱) یعنی در آخر زمان پیغامبری مبعوث شود وامت او بر هر زمین غالب شود والله اعلم .

پیغامبر گفت ای پروردگار من حکم کن
براستی و پروردگار مابخشاشنده است
از وی مدد طلب کرده می شود بر آنچه
بیان می کنید (۱۱۲) .

سوره حج مدنی است و آن هفتاد و هشت
آیت و ده رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

ای مردمان بترسید از پروردگار خویش
هر آئینه زلزله که نزدیک قیامت باشد
چیزی بزرگ است (۱) .

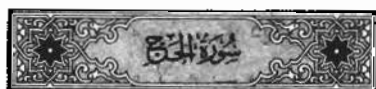
روزی که ببینید آن را غافل شود هر شیر
دهنده از طفلی که شیر می دهدش و بنهد
هر زن باردار بار شکم خود را و ببینی مردمان
را مست و نیستند مست ولیکن عذاب
خدا سخت است (۲) .

و از مردمان کسی هست که گفتگو می کند
در شان خدا بغیر دانش و پیروی می نماید
هر شیطان متمرّد را (۳) .

که در قضای الهی نوشته شده است بروی
که هر که دوست داری او کند پس وی
گمراه کندش و راه نمایدش بسوی عذاب
آتش (۴) .

ای مردمان اگر در شك اید از رستخیز پس
هر آئینه ما آفریدیم شما را از خاک باز از نطفه
باز از خون بسته باز از گوشت پاره
صورت داده و غیر صورت داده (می
گوئیم) تا واضح سازیم برای شما و قرار
می دهیم در رحمتها چیزی را که خواهیم
تامیّعاد معین باز بیرون می آریم شما را

قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ
عَلَى مَا نَصَّبُونَ ۝

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝

يَوْمَ تَرَوْهَا تَدْمَلُ كُلُّ مُرْصِعَةٍ عَمَّا أَرْمَعَتْ
وَنَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى
وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيدٌ ۝

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُهُ
كُلُّ شَيْطٰنٍ مُّرِيدٍ ۝

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَاتَّخِذْهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى
عَذَابِ السَّعِيرِ ۝

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ
مِّن نَّبَإٍ ثُمَّ مَرُّكُمْ مِّنْ نَّفْثَةٍ ثُمَّ مَرُّكُمْ مِّنْ عِلَاقَةٍ ثُمَّ مَرُّكُمْ
مِّنْ مَّضْغَةٍ مَّخْلُوقَةٍ وَغَيْرِ مَخْلُوقَةٍ لِّنُمِيتَكُمْ لَكُمْ وَلَقَدْ كُنْتُمْ
فِي الْأَرْحَامِ مَآثِئًا إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ
نَخْرُجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَا تَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَرَبُّكُمْ مِّنْ

يُتَوَلَّىٰ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَوَّلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا
يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ
هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ
وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ①

کودکی باز تربیت می کنیم تا برسید
بنهایت جوانی خود و از شما کسی بود که
میرانده شود و از شما کسی بود که
باز گردانیده شود به بدترین عمر تا نداند
چیزی را بعد از آن که می دانست و می
بینی زمین را خشک شده پس وقتی که
فرو فرستادیم بر آن آب را جنبش کند
و بیافزاید و برویاند از هر قسم رونق دار
(۵).

ذَٰلِكُمْ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّمُ الْمَوْتَىٰ
وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ②

این همه به سبب آنست که خدا همونست
ثابت و آنکه وی زنده می کند مُردگان را
و آنکه وی بر همه چیز تواناست (۶).

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا تَأْتِي اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ
فِي الْقُبُورِ ③

و آنکه قیامت آمدنی ست نیست هیچ
شبهه در آن و آنکه خدا برانگیزد آنان را که
در گور ها باشند (۷).

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ④

و از مردمان کسی هست که گفتگومی کند
در شانِ خدا بغیر دانش و بغیر هدایت
و بغیر کتاب روشن (۸).

ثُمَّ نَأْتِيهِمْ بِلُضْغَلٍ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَوْ أَنَّهُ فِي الدُّنْيَا
خُوفٌ وَإِنَّا يُفَعِّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ⑤

پس پیچیده صفحه گردن خود را^(۱) تا گمراه
کند از راهِ خدا او را است درد دنیا رسوائی
بچشانیم او را روز قیامت عذابِ سوختن
(۹).

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْت يَدَكَ وَإِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لِّلْعَبِيدِ ⑥

گویم این به سبب آن اعمال ست که
فرستادش دودست توو به سبب آن ست
که خدانیست ستم کننده بر بندگان (۱۰).

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ

و از مردمان کسی هست که عبادت می

خَيْرُ طَائِفَةٍ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ لِّأَقْلَابِ عَلَى
وَجْهِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ذَلِكَ هُوَ الْخَيْرُ
الْمُبِينُ ⑩

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ
الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ⑪

يَدْعُوا مَنْ قَلْبُهُ أَقْرَبُ مِنْ تَعْبِهِمْ لَيْسَ الْمَوَلَى
وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ⑫

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَغُيِّرُوا الصَّلَاةَ جَنَّتِ
تَجَرَّتْ مِنْ تَحْتِهَا الْأَرْضُ إِنَّ اللَّهَ يُفَعِّلُ مَا يُرِيدُ ⑬

مَنْ كَانَ يَطْلُبُ أَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ
فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِبَ كَيْدَهُ مَا يَغِيبُ ⑭

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَإِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ⑮

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِقِينَ وَالنَّصَارَى
وَالْجُوسَ وَالَّذِينَ أَتَوْا اللَّهَ بِقُرْآنٍ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ⑯

کند خدا را برکناره پس اگر برسد
اورانعمتی آرام گیرد بآن عبادت و اگر
برسد اورا بلای برگردد بر روی خود باخت
دنیا و آخرت را اینست زیان ظاهر (۱۱).

به نیایش می خواند بجز خدا چیزی را که
زیان نه رساندش و سودنه دهدش اینست
گمراهی دور (۱۲).

میخواند کسی را که زیان او نزدیک
ترست از سود او هر آینه بد خداوند ست
و بدیاری ست (۱۳).

هر آینه خدا در آرد آنان را که ایمان آورده
اند و کارهای شائسته کرده اند در بوستانها
که می رود زیر آن جوئیها هر آینه خدا می
کند آنچه می خواهد (۱۴).

هر که پنداشته باشد که نصرت نخواهد
داد خدا پیغامبر را در دنیا و آخرت پس
باید بیاویزد ریسمانی بجانب بالا باز باید
که قطع نماید پس ببیند آیا دور می کنان
تدبیر او چیزی را که بخشم آورده (۱۵).

و همچنین فرو فرستادیم قرآن را آیات
روشن و بدانید که خدا راه می نماید
هر کرا خواهد (۱۶).

هر آینه آنان که ایمان آوردند و آنانکه یهود
شدند و ستاره پرستان و ترسایان و گبران و
مشرکان خدای تعالی فیصله خواهد کرد
میان ایشان روز قیامت هر آینه خدا بر هر

چیز مطلع ست (۱۷) .

آیندیدی که سجده می کنند خدای تعالی را آنانکه در آسمان هاند و آنانکه در زمین اند و خورشید و ماه و ستارگان و کوه ها و درختان و چهارپایان و بسیاری از مردمان و بسیار کس هستند که ثابت شده است برایشان عذاب و هر کرا خوار کند خدا پس نیست اورا هیچ گرامی دارنده هر آینه خدای کند آنچه می خواهد (۱۸) .

این دو فریق دشمنان یکدیگر اند خصومت کردند در شان پروردگار خویش پس آنانکه کافر شدند قطع کرده شد برای ایشان جامها از آتش ریخته شود بالای سرایشان آب گرم (۱۹) .

گذاخته گردد بآن هر چه در شکم ایشان باشد و پوست های نیز (۲۰) .

و برای کوفتن ایشان مهتا باشند گرزها از آهن (۲۱) .

هر گاهی که خواهند که بر آیند از دوزخ خلاص شوند از آندوه بازگردانیده شوند آنجا و گفته شود بچشید عذاب سوختن (۲۲) .

هر آینه خدا در می آرد آنان را که ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند در بوستانها میرود در زیر آن جوئیها پیرایه پوشانیده شوند آنجا دستوانها از زر و پوشانیده شوند مروارید و لباس ایشان آنجا ابریشم بود (۲۳) .

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ
وَكثيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكثيرٌ مِّنْ عَلَى الْعَذَابِ وَمَنْ يُؤْمِنِ
اللَّهُ فَمَالَهُ مِنْ شَكْرٍ إِنَّ اللَّهَ يُفَعِّلُ مَا يُشَاءُ ①

هَذَانِ خَصْمَيْنِ اِتَّخَذُوا فِي رِيحِهِمَا فَالَّذِينَ كَفَرُوا
قُلِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ تَلٍ يَصُبُّ مِنْ قُوَى رُؤُسِهِمْ
الْحَيْدَرُ ②

يُضْرَبُونَ بِأُخِطَرٍ مِنْ هَبْشٍ وَالْجَبَلُ ③

وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِنْ حَدِيدٍ ④

كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا
فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ⑤

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرٍ ذَهَبٍ وَيُؤْتَوْنَ أَوْلْبَانًا مِنْهَا حَيْرٌ ⑥

راه نمود شد^(۱) ایشان را بپاکیزه از سخن و دلالت کرده شد ایشان را بر ابراهیم خدای ستوده (۲۴) .

هر آئینه آنانکه کافر شدند و باز می دارند از راه خدا و از مسجد حرام که پیدا کرده ایم آن را برای مردمان یکسان آنجا متوطن و صحرائشین و هر که خواهد آنجا کجروی کردن بستمگاری بچشانیم و او را از عذاب درد دهنده (۲۵) .

و یاد کن چون معین ساختیم برای ابراهیم موضع خانه کعبه را این سخن گفته که شریک مقرر مکن بامن هیچ چیزی را و پاک کن خانه مرا برای طواف کنندگان و ایستادگان و رکوع کنندگان و سجود کنندگان^(۲) (۲۶) .

و آوازه در میان مردمان بحج تابیا بند پیش تو پیاده و سوار بر هر شتر لاغر می آیند این شتران لاغر از هراه دور (۲۷) .

تا حاضر شوند نزدیک فائده هابری خویش و یاد کنند نام خدا را در روزی چند دانسته شده^(۳) و بعد از وی بر ذبح آنچه خدای تعالی روزی داده است ایشان را از قسم چهار پایان مواشی پس بخورید از آن و بخورانید درمانده درویش را (۲۸) .

وَهُدُوا إِلَى الصَّيْبِ مِنَ الْقَوْلِ * وَهُدُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝

إِنَّ الدِّينَ كَفَرٌ وَأَوْصَيْنَاكَ عَنْ يَسْبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُؤْذِ فِيهِ بِالْعَادِ يُظْلِمُ شِدْقَهُ مِنْ عَذَابٍ لَنُوسٍ ۝

وَأَذِّنْ أَنَّ لِلَّذِينَ هَدَيْتَهُمُ الْبَيْتَ أَن لَّا تُشْرِكُوا فِي شَيْئٍ وَظَهَرَ رَبِّي لِلْعَالَمِينَ وَالْعَالَمِينَ وَالْزُكُمُ الشُّجُورِ ۝

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ۝

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي آيَاتِهِ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَاكْلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ النَّاسِ الْقَوِيِّ ۝

(۱) یعنی در دنیا .

(۲) یعنی برای نمازگزاران .

(۳) یعنی یوم نحر و ایام تشریق .

ثُمَّ لَيَقْعُنَّ عَنْ عُمَتِّهِمْ وَلَيُقْبَلْنَ مِنْهُمْ
وَلَيَقْرَأَنَّ لَهُمُ الْبَيِّنَاتِ الْعَذِيبَةِ ﴿٥٩﴾

ذَلِكَ وَمَنْ يُعِظْهُ عُمَتُّهُ اللَّهُ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ مِنْ عَمَلِهِ
وَأُولَئِكَ لَكُمْ أَنْتُمْ إِلَّا مَا يَشَاءُ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٦٠﴾

خُنْفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا
خَرَجَ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخَطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ يَهْوَى بِهِ إِلَى يَمِينِهِ
مَكَانٍ سَجِيدٍ ﴿٦١﴾

ذَلِكَ وَمَنْ يُعِظْهُ شَعَائِرُ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٦٢﴾

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ
الْعَرَبِيِّ ﴿٦٣﴾

باز باید که دور کنند چرک تن خود را و به
و فارسانند نذرهای خود را و طواف نمایند
باین خانه قدیم ^(۱) (۲۹) .

اینست حکم و هر که تعظیم کند شعائر
خدا را پس این تعظیم کردن بهترست
اورانزدیک پروردگار او و حلال کرده شد
برای شما مواشی ^(۲) مگر آنچه خوانده
خواهد شد بر شما ^(۳) پس احتراز کنید
از پلیدی بتان و احتراز کنید از سخن
دروغ ^(۴) (۳۰) .

حنیفی دین شده برای خدا غیر شریک
مقرر کننده باوی و هر که شریک مقرر کند
با خدا پس گویا که فرود افتاد از آسمان
پس بر بایند او را مرغان مردار خوار
یا فرو افکند او را باد بمکانی دور ^(۵)
(۳۱) .

اینست حکم و هر که تعظیم کند شعائر
خدا را پس این تعظیم از تقوی دلهاست
(۳۲) .

شمارا در آن مواشی فائده هاست
تامیعی معین باز جائی فرود آمدن آن
بخانه قدیم است (۳۳) .

(۱) یعنی کعبه زیرا که اول بنیادش بعد از آن بیت المقدس .

(۲) یعنی شتر و گاو و بز و گوسفند .

(۳) یعنی میت و خون مسفوح .

(۴) یعنی گواهی دروغ .

(۵) حاصل آنست که هلاک شد بوجهی که امید نجات نماند .

وهرامتی را معین ساخته ایم طریق قربانی
تایاد کنند نام خدا بر آنچه داده است ایشان
را از چهار پایان مواشی پس معبود شما
معبود یکتاست پس او را منقاد شوید
و (یا محمد) بشارت ده نیایش کنندگان را
(۳۴).

آنان را که چون یاد کرده شود خدا بترسد
دل های ایشان وصبر کنندگان را بر آنچه
برسد بایشان و برپادارندگان نماز را و آنان
را که از آنچه روزی دادیم بایشان خرج
می کنند (۳۵).

و شتران قربانی را ساخته ایم برای
شما از شعائر خدا شما را در آن نیکی ست
پس یاد کنید نام خدا را بر نحر آنها
بر چهار پای ایستاده پس چون بزمین افتد
پهلوی آن بخورید از آنها و بخورانید
درویش بی سوال را و سوال کننده را
همچنین رام گردانیدیم چهار پایان را برای
شما بود که شکر کنید (۳۶).

نمی رسد بخدا گوشت های قربانی ها و نه
خون های این ها ولیکن می رسد بوی
پرهیزگاری از شما هم چنین رام گردانیدیم
قربانی ها برای شما تا به بزرگی یاد کنید
خدا را بشکر آنکه راه نمود شما را
و بشارت ده نیکوکاران را (۳۷).

هر آئینه خدا دفع می کند از مسلمانان^(۱)

وَلِكُلِّ امَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا لِئَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا
رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۚ وَاللَّهُ وَاحِدٌ
فَلَهُ اسْمُهُ وَيُتَبَّرُ الْمُتَعَبِّرُونَ ﴿۳۵﴾

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالطَّيِّبِينَ عَلَىٰ
مَا آصَابَهُمْ وَالْمُقِيَّيِ الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿۳۶﴾

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۚ
فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوًّاۗلًا ۖ فَإِذَا وَجِيتُ جُوبُهَا
فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَائِمَ وَالْبَعْدَ ۚ كَذَلِكَ نَمَكِّنُهَا
لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۳۷﴾

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ
التَّقْوَىٰ وَمَنْ ذَكَرَكَ سَعَرَهَا لَكُمْ لِيُشْكِرُوا اللَّهَ عَلَىٰ
مَا هَدَاهُمْ وَيَتَّبِعُوا الْمُحْسِنِينَ ﴿۳۸﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُجِيبُ الْكَافِرِينَ

(۱) یعنی ضرر اعداء ایشان را .

خَوَانِ مَقُورٌ ⑤

أُولَئِكَ الَّذِينَ يُقْتُلُونَ بِأَنَّهُمْ ذَلَّلُوا لَوْلَا أَنِ اللَّهُ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ⑥

لَا يَزِينُ الْخُرُوجُ مِنْ دِيَارِهِمْ بَصِيرَةً إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبَّنَا اللَّهُ
وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ
صَوَامِعُ دَرِيْعٍ وَصَلَوَاتُكُمْ وَسُجُودُكُمْ فِيهَا أَسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا
وَلَيَنْصَرِفَنَّ اللَّهُ مِنَ بَيْتِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ عَزِيزٌ ⑦

هرآئینه خدادوست نمی دارد هرخیانت
کننده ناسپاس را (۳۸) .

دستوری جهاد داده شد آنانرا که کفار
بایشان جنگ می کنند بسبب آنکه برایشان
ستم رفته است وهرآئینه خدا بر نصرت
دادن ایشان تواناست (۳۹) .

دستوری جهاد داده شد آنان را که بیرون
آورده شد ایشان را از خانهای ایشان بغیر
حق لیکن به سبب آنکه می گفتند
پروردگار ما خداست و اگر نه بودی دفع
کردن خدا مردمان را بعضی را بدست
بعضی ویران کرده می شد خلوتهای
رهبانان و عبادت خانه های نصاری
و عبادت خانه های یهود و عبادت خانه
های مسلمانان که یاد کرده می شود در آن
مواضع نام خدا بسیاری و البته نصرت
خواهد داد خدا کسی را که قصد نصرت
دین وی کند وهرآئینه خدا توانا غالب
ست نصرت خواهد داد (۴۰) .

انان را که اگر دسترس دهیم ایشان را
در زمین برپادارند نماز را و بدهند زکوة را
و بفرمایند بکار پسندیده و منع کنند از کار
ناپسندیده و خدا راست نهایت همه
کارها (۴۱) .

أَلَمْ يَنْزِلْ أَنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ
وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ
الْأُمُورِ ⑧

(۱) درین آیت دلالت ست بر صحتِ خلافتِ خلفای اربعه زیرا که ایشان از مهاجرین
اولین بودند و متمکن شدند در زمین پس لازم آید که اقامت صلوة و ایتاء زکوة و امر
به معروف و نهی از منکر از ایشان بظهور رسد و تمکین فی الارض چون بآن
حضال جمع شود همان ست خلافت نبوت .

وَأَن يَكِيدَ بَلَدُكَ فَتَدْرِكُكَ بَتَّ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادُ وَثَمُودُ ﴿٦٠﴾

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٦١﴾

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَالْكَذِّبُ مُوسَى فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ

أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ يَكْفُرُ ﴿٦٢﴾

فَكَانَ مِنَ قُرْبَىٰ أَمْلَيْتُ لَهُمْ ظِلَالَهُ يُمْنًا وَآخِرَهُ طَعْنًا فَجَنَدَ

وَبَنِي إِسْمَاعِيلَ وَالْكَافِرِينَ وَفِصْمًا وَشُعَيْبًا ﴿٦٣﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُنْ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ

إِذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَأَنذَرْتُهُمْ لَا تَعْبَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ

تَعْبَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الضُّمُورِ ﴿٦٤﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَن يُغْلِبَ اللَّهُ وَعْدَهُ إِن كَانَ يَرَىٰ

عِندَ رَبِّكَ كَافٌ سَوَاءٌ مَّا عَدَاوَنَ ﴿٦٥﴾

وَكَايُنَ مِنَ قُرْبَىٰ أَمْلَيْتُ لَهُمْ ظِلَالَهُ يُمْنًا ثُمَّ أَخَذْتُهَا

وَاللَّيْلِ الْبَصِيرُ ﴿٦٦﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا كُنُوزٌ مُّؤْتِيَةٌ ﴿٦٧﴾

واگردروغگو شمردند ترا پس هراثینه
دروغگو شمرده بودند پیش از ایشان قوم
نوح و عاد و ثمود (۴۲) .

و قوم ابراهیم و قوم لوط (۴۳) .

واهل مدین و دروغگو شمرده شد موسی
را پس مهلت دادم این کافران را
بازگرفتار کردم ایشان را پس چگونه بود
عقوبت من (۴۴) .

پس بسا دبی که هلاک ساختیم آن را
ووی ستمگار بود پس وی افتاده است
بر سقف های خود و بسیار چاه بیکارمانده
و بسا محلی بلند خراب شده (۴۵) .

ایا سیر نکرده اند در زمین تا بُود ایشان را
دلها که فهم کنند بآن یا گوشها که بشنوند
بآن هراثینه حال اینست که نابینامی
شوند چشم هاولیکن نابینامی شوند آن دل
ها که در سینها اند (۴۶) .

و زود می طلبند از تو عذاب را و هرگز خلاف
نخواهد کرد خدا وعده خود را و هراثینه
يك روز نزدیک پروردگارتو مانند هزار سال
ست از آنچه می شمرد (۴۷) .

و بسا دبی که مهلت دادم آن را و آن
ستمگار بود باز گرفتار کردم آنرا و بسوی
من ست بازگشت (۴۸) .

بگوای مردمان جزاین نیست که من برای
شما ترساننده آشکارام (۴۹) .

(۱) یعنی اگر خواهد کار هزار سال در يك روز تمام کند پس این بسبب عجز نیست بلکه
بنابر مصالحی که جز او کس نمیداند .

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى
أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٥﴾

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ
بَعِيدٍ ﴿٥٥﴾

وَلْيَعْلَمَ الَّذِينَ آوَوْا إِلَى الْعِلْمِ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
فِيَوْمِنَايَا فَتُخَيِّتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ

پس آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند ایشان را است آمرزش و روزی نیک (۵۰).

و آنان که سعی کردند در آیات ما عاجز
کنان (بزعم خود) ایشان اند اهل دوزخ
(۵۱).

ونه فرستادیم پیش از تو هیچ فرستاده ونه
هیچ صاحب وحی الا چون آرزوی
بخاطر بست افکند شیطان چیزی
در آرزوی وی پس دور می کند خدا آنچه
شیطان انداخته است باز محکم می کند
خدا آیات خود را و خدادانا با حکمت
ست^(۱) (۵۲).

تابگرداند خدا آنچه شیطان افکند بلای
در حق آنانکه در دل های ایشان بیماری
است و آنان که سخت ست دل های
ایشان و هرائینه ستمگاران در مخالفت
دور و درازاند (۵۳) .

و تابد آنند آنان که داده شده است ایشان را
علم که آن وحی راست ست از جانبِ
پروردگار تو پس ایمان آرند بآن پس

(۱) مترجم گوید مثلاً آنحضرت صلی الله علیه وسلم بخواب دیدند که هجرت کرده اند بزمینی که نخل بسیار دارد پس وهم بجانب یمامه و هجر رفت و در نفس الامر مدینه بود مثلاً آنحضرت صلی الله علیه وسلم بخواب دیدند که بمکه درآمده اند حلق و قصر میکنند پس وهم آمد که در همان سال این معنی واقع شود و در نفس الامر بعد از سالهای چند متحقق شد و در امثال این صورت امتحان مخلصان و منافقان در میان می آید والله اعلم .

لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ جَزَائِهِمْ ۝

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ
السَّاعَةُ بَغْثَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَوْفِهِمْ ۝

الْمَلِكُ يَوْمَ يَمِيزُ بِلَهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ قَالَ الَّذِينَ

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَذَبِ التَّوَعُّدِ ۝

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا قَالُوا لَيْسَ لَكُمُ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ۝

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَاتَلُوا أَوْ مَاتُوا
لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَبِيرُ
الْزَّالِقِينَ ۝

لَيُدْخِلَنَّهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَنَّانٌ
حَلِيمٌ ۝

ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِسَبِيلِ مَا عَاقَبَ بِهِ تَعَرَّجَىٰ
عَلَيْهِ لِيَصْرَبَهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۝

نمایش کنند برای خدا دل های ایشان
وهرآئینه خداراه نماینده است مسلمانان
را بسوی راه راست (۵۴) .

وهمیشه باشند کافران درشبهه از آن وحی
تاوقتیکه بیاید بایشان قیامت ناگهان یا
بیاید بایشان عقوبت روزی نهایت نحس
(۵۵) .

بادشاهی آن روزخداراست حکم کند
میان ایشان پس آنان که ایمان آوردند
وکارهای شائسته کردند دربوستانهای
نعمت باشند (۵۶) .

وآنانکه کافر شدند ودروغ شمرند آیاتِ
مارا آن جماعت ایشان را باشد عذاب
خوارکننده (۵۷) .

وآنانکه هجرت کردند درراه خدا پس
کشته شدند یا بمردند هرآئینه روزی دهد
ایشان را خداروزی نیک^(۱) وهرآئینه
خداوی بهترین روزی دهندگان ست
(۵۸) .

البته درآردایشان را بموضعی که خوشنود
شوندازآن وهرآئینه خدا دانابردبارست
(۵۹) .

حکم این ست وهرکه درپی ایذای کسی
افتاد بمانند آنکه ایذا داده شد او را بعد
ازآن تعدی کرده شد بروی هرآئینه
نصرت خواهد داد او را خدا هرآئینه خدا

بخشاینده آمرزگارست (۶۰) .

این نصرت بسبب آنست که خدا درمی آرد شب را درروز و درمی آرد روز را درشب و به سبب آنست که خداشنوایی است (۶۱) .

این نصرت به سبب آنست که خدا همونست ثابت و آنچه می خوانند کافران بجز وی همونست باطل و به سبب آنست که خدا همونست بلند مرتبه بزرگ قدر (۶۲) .

آیاندیدی که خدا فرود آورد از آسمان آب را پس زمین سرسبز شود هر آئینه خدا لطف کننده داناست (۶۳) .

اوراست آنچه در آسمانهاست و آنچه در زمین است و هر آئینه خدا همونست بی نیاز ستوده کار (۶۴) .

ایاندیدی که خدا مسخر کرد برای شما آنچه در زمین است و مسخر ساخت کشتی ها می رود در دریا بفرمان او نگاه میدارد آسمان را از آنکه بیفتد بر زمین مگر بدستور او هر آئینه خدا در حق مردمان بخشاینده مهربان است (۶۵) .

واوست آنکه زنده کرده شمارا باز بمیراند شمارا باز زنده کند شمارا هر آئینه آدمی ناسپاس ست (۶۶) .

برای هر گرو هی معین کرده ایم شریعتی را که ایشان عمل کننده اند بر آن پس باید که نزاع نه کنند باتو درین کار و بخوان بسوی پروردگار خویش هر آئینه

ذَٰلِكَ يَٰۤاَنۡلَٰهُ يُؤۡلِٰمُ الْغُیۡۤوۡبَ ۚ وَتُوۡلِٰجُهُۥ السَّۤمَٰوٰتِ ۚ وَهُوَ ۤاَعۡلَمُ ۚ وَۤاَنۡلَٰهُ سَمِیۡمٌ ۭ بِۤهَمِیۡمٌ ۝۱۰

ذَٰلِكَ يَٰۤاَنۡلَٰهُ هُوَ الْحَقُّ ۚ وَۤاَنۡ مَّآیۡدُعُونَ مِنْ دُوۡنِہٖ هُوَ الْبَاطِلُ ۚ وَۤاَنۡلَٰهُ هُوَ الْعَلِیُّ الْکَبِیۡرُ ۝۱۱

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَتُصۡیۡۤرُہٗ الْاَرْضَ مُخۡضَرَّةً ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَطِیۡفٌ خَبِیۡرٌ ۝۱۲

لَہٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ۚ وَۤاَنۡ اللّٰهَ لَہٗوَ الْعَزِیۡزُ الْحَمِیۡدُ ۝۱۳

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَکُمۡ مَا فِی الْاَرْضِ ۚ وَۤاَنَّ الَّذِکَ تَجۡرِیۡ فِی الْبَحۡرِ یَاۡمُرُہٗ وَّیُسَبِّحُکَ السَّمَآءُ اَنۡ تَقَعَّ عَلَی الْاَرْضِ ۚ اِلَّا یَاۡذِیۡۤنَہٗ ۚ اِنَّ اللّٰهَ یَالۡتِیۡسَ لِرُءُوفٍ رَّحِیۡمٌ ۝۱۴

وَمَاۤ اَنۡزَلۡنَاۤ اَحۡیَاۡکُمۡ ثُمَّ یُمِیۡتُکُمۡ ثُمَّ یُخۡرِجُکُمۡ ۚ اِنَّ الْاِنۡسَانَ لَکَفُوۡرٌ ۝۱۵

لَکُلِّ اُمَّۃٍ جَعَلۡنَا مَنۡسَکَہُمۡ نَاسِکُوۡہُ ۚ فَلَا یُنَازِعُکَ فِیۡۤہِۚ اَمۡرًا وَّادۡعَآۤی رَّبِّکَ ۚ اِنَّکَ لَعَلٰی تَسۡتَوۡجِہُ ۝۱۶

براهِ راستی (۶۷) .

واگر مکابره نمایند باتوبگو خدا دانا ترست بآنچه می کنید (۶۸) .

خدا حکم خواهد کرد میان شما روز قیامت در آنچه اندران اختلاف می کنید^(۱) (۶۹) .

آیا نه دانستی که خدای داند هر چه در آسمان و زمین ست هر آئینه این همه ثبت است در کتابی این همه برخدا آسان ست (۷۰) .

و عبادت می کنند بجز خدا چیزی را که فرو نفرستاده است خدا حجتی بر آن و چیزی که نیست ایشان را بر ثبوت آن دانش و نیست ستمگاران را هیچ یاری دهنده (۷۱) .

و چون خوانده می شود برایشان آیات ما واضح آمده می شناسی در رویهای این کافران ناخوشی نزدیک می شوند از آنکه حمله کنند بر آنان که می خوانند برایشان آیات ما بگو آیا خبر دهم شمارا به ناخوشت ازین آن دوزخ ست وعده داده است خدا آن را بکافران و وی بدجائست (۷۲) .

ای مردمان پدید آورده شد داستانی پس بشنوید آن را هر آئینه آنانکه می خوانید

وَلَنْ جَادِلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝

اللّٰهُ يَعْلَمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَا لَكُمْ فِيْهِ عَتَاوُنَ ۝

اَلَمْ تَعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

اِنَّ ذٰلِكَ فِى كِتٰبِ اِنْ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُزَلْ بِهِ سُلْطٰنًا

وَبَالِيسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلّٰهِ لِيُنْزِلَ مِنْ نَّوْمٍ ۝

وَ اِذَا نَسَّلَ عَلَيْهِمُ الْبُتَيْنِ يَنْتَفِعِ عَنْكَ فِىْ وُجُوْهِ الدّٰثِرِ

كُفْرًا وَ السُّكْرٰى كَادُوْنَ يَسْهَوْنَ بِاللّٰوِيْنَ يَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِمُ

الْيَتِيْمٰتُ قُلْ اَفَاَنْتُمْ كُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكُمْ اَلَا تَرَ وَعْدَهَا

اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَاَوْفِىْشَ الْمَصِيْرَ ۝

يَا أَيُّهَا النَّاسُ هُبِّبْ مَثَلٌ قٰسَمِعُوا الْفَرٰقَ الَّذِيْنَ

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَخْلُقُوْا دُبَابًا وَّلَوْ

(۱) مترجم گوید درین آیت اشاره است بآنکه اختلاف شرائع بسبب اختلاف عصور است و همه شرائع حق ست و در زمان خود معمول به است پس نزاع در حقیقت بآنها نباید کرد .

اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذِّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَفِئُوهُ
مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ⑤

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ⑥

اللَّهُ يَضْطَرُّ مِنَ الْمَلَائِكَةِ رَسُولًا وَمِنَ النَّاسِ
إِنَّ اللَّهَ سَبِيحٌ بَعِيدٌ ⑦

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلِلَّهِ تَرْجِعُ
الْأُمُورُ ⑧

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعْبُدُوا
رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ⑨

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا
جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مَثَلًا بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ هُوَ سُبُحَانُ الْمُسْلِمِينَ لَهُ مِنْ قَبْلِ هَذَا
لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى
النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا
بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَعَلَمَ الْمُؤْمِنُ وَفَعَلَمَ الْمُؤْمِنُ ⑩

بجز خدا آفریدن نه توانند مگسی را
اگرچه جمع شوند برای آن و اگر بر باید
از ایشان مگس چیزی را خلاص نه نتوانند
کرد آن را از مگس ناتوان شد طالب و
مطلوب^(۱) (۷۳) .

تعظیم نکردند خدا را حق تعظیم او هر آئینه
خدا توانا غالب است (۷۴) .

خدا برمی گزیند فرستادها از فرشتگان
واز مردمان هر آئینه خدا شنوا بیناست
(۷۵) .

می داند آنچه پیش روی ایشان ست
و آنچه پس پشت ایشان ست و بسوی
خدا باز گردانیده می شوند کارها (۷۶) .

ای مسلمانان رکوع کنید و سجده بجا آرید
و عبادت نمائید پروردگار خود را و بکنید
کار نیکو امیدست که رستگار شوید (۷۷) .

و جهاد کنید در راه خدا حق جهادی که
برای خدا باشدوی برگزید شمارا و نه
ساخت بر شما دردین هیچ تنگی مشروع
کرد دین پدر شما ابراهیم خدا نام نهاد
شمارا مسلمان پیش ازین^(۲) و در قرآن
نیز تاباشد پیغامبر گواه بر شما و باشید
شما گواه بر مردمان پس برپادارید نماز را
و بدهید زکوة را و چنگ زنید بخدا
اوست مددگار شما پس نیکو مددگار
و نیکو یاری دهنده است (۷۸) .

(۱) یعنی عابد و معبود .

(۲) یعنی در کتب سابقه .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝
 الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ غَائِبُونَ ۝

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعَصِّمُونَ ۝
 وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ۝
 وَالَّذِينَ هُمْ إِذَا لَفِظَتْهُمْ قَوْلَ غُفَّارٍ ۝

إِلَّا عَلَىٰ أَذْنَانِهِمْ أَوَّلًا نَكَلَتْ أَيْمَانُهمْ فَآثِمَةٌ غَيْرُ مُوَبِّقِينَ ۝

فَمَنْ يَتَّبِعْ أَوَّلَ ذَلِكَ قَادِرٌ عَلَيْكَ هُمُ الْعَذَابُونَ ۝

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَيْمَانِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ۝

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝

أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۝

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْوَرْدَ مِنْ هُمْ وَمَا خَلَدُوا ۝

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ۝

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نَفْثًا فَنَزَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۝

ثُمَّ رَعَيْنَاهُ الْفُطْفُةَ عَاقِبَةً فَبَعَثْنَا الْمَرْءَ مَذْمُومًا فَذَلِكُنَا

سوره مؤمنون مکی است و آن یک
 صد و هجده آیت و شش رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

هر آئینه رستگار شدند مسلمانان (۱) .

آنانکه ایشان در نماز خویش خشوع
 کننده اند (۲) .

و آنان که ایشان از بیهوده روگردانند (۳) .

و آنان که ایشان زکوة را ادا کننده اند (۴) .

و آنانکه ایشان شرمگاه خود را نگاه
 دارنده اند (۵) .

مگر بر زنان خویش یا بر کنیزگانی که
 ملک دست ایشان ست پس هر آئینه اینان
 نکوهیده نیستند (۶) .

پس هر که طلب کند سوای این انجماعت
 از حد گذرنده اند (۷) .

و آنان که ایشان امانت های خود را وعهد
 خود را رعایت کننده اند (۸) .

و آنانکه ایشان بر نمازهای خود محافظت
 می کنند (۹) .

این جماعت ایشانند آن وارثان (۱۰) .

که عاقبت کار بدست آرند بهشت فردوس
 را ایشان آنجا جاوید باشند گانند (۱۱) .

و هر آئینه آفریدیم آدمی را از خلاصه ای از
 گِل (۱۲) .

باز ساختیم آدمی را نطفه در قرارگاه
 استوار (۱۳) .

باز ساختیم آن نطفه را خون بسته
 باز ساختیم آن خون بسته را گوشت پاره

الْمُضْمَرَةُ عَظِيمًا فَكُنُوا الْعَظِيمَ لِمَا أَنْشَأَهُ خَلْقًا
الْعَزِيزُ إِنَّكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ⑤

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ⑥

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَمَبْعُوثُونَ ⑦

وَلَقَدْ خَلَقْنَا أَفْوَاجًا مِمَّنْ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّكَ عَشِينَ ⑧

وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَقَدَرْنَا فَنسُكُهُ فِي الْأَرْضِ وَأَنَّا عَلَى
ذَهَابٍ بِهَا لَقِيَارُونَ ⑨

فَأَنشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّتٍ مِّنْ حَبْلٍ وَأَعْتَابٍ لَّكُمْ فِيهَا أَفْوَاجٌ
كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ⑩

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنبُتُ بِالدِّهْنِ
وَصِغْرِ اللَّكْحِ ⑪

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنَبِّحُوا بِطَوِيلِهَا وَلَكُمْ فِيهَا

پس ساختیم آن گوشت پاره را
استخوانهای چند پس پوشانیدیم بر آن
استخوانها گوشت را باز آفریدیم اورا
آفرینشی دیگر^(۱) پس بزرگ ست خدا
نیکوترین آفرینندگان (۱۴) .

بازهرآئینه شما بعد ازین البته مردگانید
(۱۵) .

بازهرآئینه شما روزقیامت برانگیخته
گردید (۱۶) .

وهرآئینه آفریدیم بالای شما هفت آسمان
ونبودیم ما ازآفرینش بی خبر (۱۷) .

وفروفرستادیم ازآسمان آب را باندازه
پس جای دادیم اورادرزمین وهرآئینه ما
بردورکردن آن توانائیم (۱۸) .

پس بیافریدیم برای شما بآن آب
بوستانهایی اذدرختان خرما وانگور
شمارا درآن بوستانها میوه های بسیار
پیداشود بعض آن رامیخورید^(۲) (۱۹) .

وآفریدیم درختی که بیرون می آیدازطور
سینا یعنی درخت زیتون میروید بوجهی
که حاصل شود روغن و خورش طعام
خورندگان را (۲۰) .

هرآئینه شمارادرچهارپایان پندی هست
می نوشانیم شمارا ازآنچه درشکمهای
ایشان ست وشمارا درآن چهار پایان

(۱) یعنی نفع روح وروئیدن ناخن وموی .

(۲) یعنی بطریق قوت .

مَنَافِعَ كَثِيرَةً وَمِنَهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾

منفعت های بسیارست و بعض اینهارا می خورید (۲۱) .

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ عِمْلُونَ ﴿٢٢﴾

و بر چهار پایان و بر کشتی هاسوار کرده می شوید (۲۲) .

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّهُ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾

و هرائینه فرستادیم نوح را بسوی قوم او پس گفت ای قوم من عبادت خدا کنید نیست شمارا هیچ معبودی غیروی آیا نمی ترسید (۲۳) .

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا شُرُوكُكُمْ يُرِيدُونَ أَن يَقْتُلُوا عَلَيْكُمْ وَلَوْ أَنَّ اللَّهَ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَأَسِيَّبُهَا إِلَىٰ إِثْبَانِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

پس گفتند اشراف کسانی که کافر بودند از قوم او نیست این شخص مگر آدمی مانند شما خواهد که ریاست پیدا کند بر شما و اگر خواستی خدا هرائینه فرو فرستادی فرشتگان را نه شنیدیم این ماجرا را در پدران نخستین خویش (۲۴) .

إِنْ هُوَ إِلَّا جَعْلٌ لَهُ جَنَّةٌ فَمَا تَصُوبُوهَ حَتَّىٰ جُنِينَ ﴿٢٥﴾

نیست این شخص مگر مردی که به وی عارضه دیوانگی ست پس انتظار وی کنید تا مدتی (۲۵) .

قَالَ رَبِّ الْمَطَرِ بِمَا كَذَّبْتَنِي ﴿٢٦﴾

گفت ای پروردگار من نصرت ده مرا بسبب آنکه دروغگو شمر دند مرا (۲۶) .

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنِ الْفُلْكَ يَا عِيسَىٰ ابْنُ مَرْيَمَ نَحْنُ مُصَدِّقُونَ ﴿٢٧﴾

پس وحی فرستادیم بسوی وی که بساز کشتی را زیر نظارت ما و بفرمان ما پس چون آید فرمان ما و جوش زند تنور پس درآر در کشتی از هر جنسی دو عدد (نروماده) را و درآر اهل خود را الا آنکه از ایشان سبقت کرده است بروی گفته حق و سخن مگو بامن درباره آنان که ستم کردند هرائینه ایشان غرق شد گانند (۲۷) .

وَالَّذِي سَوَّيْتَ أُنْتِ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفَلَاحِ قَبْلِ الْحَمْدِ لِلَّهِ
الَّذِي يُخَيِّمُ عَلَى الْغُورِ الظَّالِمِينَ ﴿۳۸﴾

پس چون راست بنشینى تو و هر که
باتو باشد بر کشتى پس بگو همه ستائش
خداى راست آنکه نجات داد ما را از گروه
ستمگاران (۲۸).

وَقُلْ رَبِّ ارْزُقْنِي مِثْلَ مَا رَزَقْتَ خَيْرَ الْمُرْزُقِينَ ﴿۳۹﴾

و بگوای پروردگار من فرود آر مرا در منزل
مبارک و تو بهترین فرود آرندگانى
(۲۹).

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿۴۰﴾

هر آینه درین ماجرا نشانه هاست و هر آینه
ما بودیم امتحان کنندگان (۳۰).

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿۴۱﴾

باز بیا فریدیم بعد ایشان قرنى دیگر را (۳۱).
پس فرستادیم میان ایشان پیغامبرى را
از قبيله ایشان که عبادت خدا کنید نیست
شمارا هیچ معبود برحق بجزوى آيا
نمى ترسید (۳۲).

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ
مَا لَكُمْ مِنَ الْعِزَّةِ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۴۲﴾

و گفتند رئیسان از قوم وى آنان که
کافر شدند و دروغ شمرند ملاقات
سرای بازپسین را و آسودگى داده بودیم
ایشان را درزندگانی دنیا نیست این
شخص مگر آدمى مانند شما مى خورد
از آنچه شما از آن مى خورید و مى آشامد
از آنچه شما مى آشامید (۳۳).

وَقَالَ الْمَلِكُ نَوْمَةُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةِ
وَأَرْزُقُهُمْ فِي الْعَبَادَةِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ
مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿۴۳﴾

و اگر فرمانبردارى کردید آدمى مانند
خویش را هر آینه شما آنگاه زبان
کارباشید (۳۴).

وَلَيْنَ أَكَلْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ أَإِنْتُمْ لَآخِرُونَ ﴿۴۴﴾

آيا وعده دهد شما را که شما چون بمیرید
و شوید خاك و استخوانى چند بیرون
آورده خواهید شد (۳۵).

أَيَعِدْكُمْ أَنْتُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا
أَأَنْتُمْ لَخَرِجُونَ ﴿۴۵﴾

بعیدست، بعیدست آنچه وعده داده
مى شوید (۳۶).

هَيَّاتَ هَيَّاتَ لِمَا تَعْدُونَ ﴿۴۶﴾

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا
وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿۳۵﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ لَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿۳۶﴾

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كُنتُ بَوِّنُ ﴿۳۷﴾

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصِصُنَّ لِي دِينِي ﴿۳۸﴾

فَأَخَذَهُمُ الْمَلِيحَةُ بِالْحَقِّ فَنَجَّلَهُمُ غَثَاءً فَبَعَثَ الْقَوْمُ
الظَّالِمِينَ ﴿۳۹﴾

لَمْ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا الْخَيْرِينَ ﴿۴۰﴾

مَا تَسْبِيحُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلُهَا وَمَا يَتَخَفَتُونَ ﴿۴۱﴾

لَمَّا أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتَرَاءَى أُمَّةٌ رُسُلَهُمَا لَمَّا كَذَبُوا
فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثًا
فَبَعَثَ الْقَوْمُ الْأَيُّومُونَ ﴿۴۲﴾

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا

نیست زندگانی مگر زندگانی این جهانی
مامی میریم وزنده می شویم ونیستیم
برانگیخته شده (۳۷) .

نیست این شخص مگر مردی که افترا
کرده برخدا دروغ را و مانیتیم
اورا تصدیق کننده (۳۸) .

گفت ای پروردگار من نصرت ده
مرا بمقابله آن که دروغگو شمردند مرا
(۳۹) .

گفت باندك زمانی پشیمان خواهند شد
(۴۰) .

پس گرفت ایشانرا آواز سخت بحسب
وعده راست، پس گردانیدیم ایشان را
خاشاك درهم شكسته پس دوری باد گروه
ستمگاران را (۴۱) .

باز پیدا کردیم بعد ایشان قرنهای دیگر را
(۴۲) .

سبقت نمی کند هیچ گروهی از میعاد خود
نه باز پس میمانند (۴۳) .

باز فرستادیم پیغامبران خود را پی در پی
هرگاه آمد بامتی پیغامبر او بدروغ نسبت
کردند اورا پس از پی در آوردیم بعض را
عقب بعضی (یعنی در هلاک) وساختیم
امت هارا افسانه پس دوری باد گروهی را
که ایمان نمی آرند (۴۴) .

باز فرستادیم موسی و برادر او هارون را

وَسَلْطِينَ ثَمِينٍ ۝

إِلَىٰ دُرْعُونَ وَمِلْكِيَّةٍ فَاسْتَخَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ۝

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ بِشَرِّينَ يَشْكُرُونَ وَهُمْ هُمَا التَّاغُوتُونَ ۝

فَلَذَّيْنِمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ

قَرَارٍ وَمَعِينٍ ۝

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا

تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝

وَأَنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ۝

فَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا

لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝

فَذَرْنُهُمْ فِي غَمَرٍ مِمَّنْ حَتَّىٰ حِينٍ ۝

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِن مَّنَالٍ فَتِنَانٍ ۝

نُكَلِّمُهُم بِالْغَيْثِ بَلْ لَّيْسَ عُرُونٌ ۝

بانشانه های خویش و بادلیل ظاهر (۴۵) .

بسوی فرعون و جماعت او پس سرکشی کردند و بودند گروه تکبر کننده (۴۶) .

پس گفتند آیا ایمان آریم بدو آدمی مانند خویش و قوم ایشان مارا خدمت گذارند (۴۷) .

پس دروغگو گفتند ایشان را پس شدند از هلاک شدگان (۴۸) .

وهرآئینه دادیم موسی را کتاب بُود که ایشان راه یابند (۴۹) .

و ساختیم پسر مریم را و مادرش رانشانه و جای دادیم ایشان را بزمینی بلند دارای استقرار و دارای آب روان (۵۰) .

گفتیم ای پیغامبران بخورید غذای پاکیزه و بکنید کار نیکو هرآئینه من بآنچه می کنید دانایم (۵۱) .

وهرآئینه این است ملت شما ملت یکتا و من پروردگار شما پس بترسید از من (۵۲) .

پس متفرق ساختند امتان کار خود را در میان خویش پاره پاره هرگروهی بآنچه نزد اوست شادمان ست (۵۳) .

پس بگذار ایشان را در غفلت ایشان تامدتی (۵۴) .

آیا پندارند که آنچه امداد می کنیم ایشان را بآن ازال و فرزندان (۵۵) .

سعی در نیکوئی ها می کنیم برای ایشان

بلکه نمی دانند^(۱) (۵۶) .

هرآئینه آنان که ایشان از ترس پروردگار خویش مضطربند (۵۷) .

و آنان که ایشان بآیات پروردگار خویش ایمان می آرند (۵۸) .

و آنانکه ایشان به پروردگار خویش شریک مقرر نمی کنند (۵۹) .

و آنان که میدهند آنچه میدهند و دلهای ایشان ترسانست بسبب آنکه ایشان بسوی پروردگار خویش باز خواهند گشت (۶۰) .

این جماعت سعی می کنند در نیکی ها و ایشان بسوی آن سبقت کننده اند (۶۱) .

و تکلیف نمیدهیم هیچ کس را مگر بقدر طاقت او و نزد ما کتابیست که سخن گوید برآستی^(۲) و برایشان ستم کرده نشود (۶۲) .

بلکه دل های ایشان در غفلت ست ازین سخن و ایشان را عملهاست غیر^(۳) از این ایشان آن را کننده اند (در غفلت خویش ماندند) (۶۳) .

تا وقتی که چون گرفتار ساختیم آسودگان ایشان را بعذاب ناگهان ایشان فریاد می کردند (۶۴) .

(گفتیم) فریاد کنید امروز هرآئینه شما از مانصرت داده نخواهید شد (۶۵) .

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُتَّقُونَ ⑤

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ⑥

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ⑦

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَاوْا فَلَهُمْ جِزَاءُ أَهْمُ إِلَىٰ رَبِّهِمْ لِيُجْزَوْا ⑧

أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْحَزَنِ هُمْ لَهَا شَاقِقُونَ ⑨

وَالَّذِينَ فَسَّخُوا الْأَوْعِيَّ وَلَدَيْكَ تُبْطِئُ بِالْحَقِّ هُمْ لَهَا كُفِرُونَ ⑩

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَرْوٍ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا غَالُونَ ⑪

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْرُونَ ⑫

لَا تُجْرُوا الْيَوْمَ بِأَعْمَالِكُمْ الْيَوْمَ نَصْرُونَ ⑬

(۱) یعنی نعمت نیست بلکه استدراج است .

(۲) یعنی نامه اعمال .

(۳) یعنی غیر انکار قرآن .

قَدْ كَانَتْ الْيَمِينُ مَعْلُوْمًا فَلَنَنْصُرَنَّكُمْ عَلَى الْعَاقِبَةِ نَبُذْكُمْ عَنْهَا ۝

مُسْتَكْبِرِينَ ۝ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝

أَفَلَمْ يَكْبُرُوا الْقَوْلَ إِجْمَاعًا هُمْ تَالِمُوا يَأْتِ أَبَاءَهُمُ الْكُلَّيْنُ ۝

أَمْ لَهُمْ بَرْئَوَانٌ لَوْ سَأَلُوهُمْ لَهِنَّ صَوَابُهَا مُتَّبِعُونَ ۝

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَكَانُوا هُمْ أَشْقَىٰ كَاذِبِينَ ۝

وَلَوْ أَنَّهُمْ لَمَسُوا عَذَابَ الْغَوْثِ أَذْهَبَتْ النَّفْسَ مِنَ النَّفْسِ وَالْأَرْضُ مِنْ يَدِهِمْ ۝ بَلْ أَنْتُمْ أَهْلٌ لَّسَعْدِيقِينَ ۝

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَبْرًا فَقَالُوا إِنَّكَ عَائِدٌ لَّنَا مِنْ رَبِّكَ ۝ فَوَيْحٌ لِلَّذِينَ ۝

وَأَنَّكَ لَمِنَ الْخَوَالِقِ ۝

فَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مِنَ الْأُولَىٰ عَنِ الْغَوَايِ لَكُنْهُمْ ۝

وَلَوْ جِئْتَهُمْ بِكُفْرًا مَا يُبْعِدُوهُمْ عَنْ الْكُفْرَانِ طَعْمًا لَهُمْ يَفْعَهُونَ ۝

وهرآئینه خواننده می شد آیات من بر شما پس شما برپاشنه های خود بازمی گشتید (۶۶) .

تکبر کنان بر آن قرآن بافسانه مشغول شده ترک می کردید (۶۷) .

آیا تأمل نکردند درین سخن یا آمده است بایشان آنچه نیامده بود به پدران نخستین ایشان (۶۸) .

آیا نشناختند پیغامبر خود را پس ایشان باو ناآشنا پند (۶۹) .

آیا میگویند به وی دیوانگی ست بلکه آورده است پیش ایشان سخن راست را و بیشترین ایشان سخن راست را ناخواهانند (۷۰) .

و اگر پیروی کردی خدای تعالی آرزوهای ایشان را هرآئینه درهم می ریخت نظام آسمانها وزمین و هرکه در آنهاست بلکه آوردیم بدیشان پندایشان را پس ایشان از پند خویش روگردانند (۷۱) .

آیا میخواهی از ایشان مزدی پس مزد پروردگار تو بهترست و او بهترین روزی دهندگانست (۷۲) .

و هرآئینه تومی خوانی ایشان را بسوی راه راست (۷۳) .

وهرآئینه آنانکه ایمان نمی آرند بآخرت از آن راه یکسوشونده اند (۷۴) .

و اگر رحم می کردیم برایشان و بر میداشتیم آنچه بایشان ست از سختی هرآئینه پیوسته می شدند در بیراهی خود

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ مَا سَأَلَكَوَالرِّجَالِ
وَيَا تَقْوَعُونَ ۝

حَتَّىٰ إِذَا أَتَمَعْنَاهُمْ بِبَارِئِ آثَابِ عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ
مُتَّبِعُونَ ۝

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا
مَّا تَشْكُرُونَ ۝

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُعْشَرُونَ ۝

وَهُوَ الَّذِي يُعْجِبُ وَيُيَسِّتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ۝

قَالُوا إِنْ زَادَ امْتِنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظًا مَا نَأْتِي الْمُبْعُوثُونَ ۝

لَقَدْ وَعَدْنَاكَ بَلَدًا بَرًّا وَأَنبَأْنَاكَ هَذَا مِن قَبْلُ لَنَ هَذَا
الْأَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝

قُلْ لَنَبْلُقَنَّ الْأَرْضَ وَمَن فِيهَا إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝

سَيَعْلَمُونَ فَلَوْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝

قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝

سرگشته (۷۵) .

وهرآئینه گرفتار کردیم ایشان را بعذاب
پس نیایش نکردند به پروردگار خود و
زاری نمی نمایند (درغفلت خویش
ماندند) (۷۶) .

تا وقتی که چون بگشادیم برایشان دری
دارای عذاب سخت ناگهان ایشان
در آنجا ناامید شوند گانند (۷۷) .

واوست آنکه بیافرید برای شما شنوائی
و دیده ها و دل هارا، اندکی شکر گذاری
می کنید (۷۸) .

واوست آنکه پیدا کرد شمارا در زمین
و بسوی او برانگیخته خواهید شد (۷۹) .

واوست آنکه زنده می کند و می میراند و
او راست آمد و شد شب و روز آیا
نمی فهمید (۸۰) .

بلکه گفتند مانند آنچه گفته بودند
نخستینیان (۸۱) .

گفتند آیا چون بمیریم و شویم خاک
و استخوانی چند آیا ما برانگیخته خواهیم
شد (۸۲) .

هرآئینه وعده داده شد باین سخن مارا
و پدران مارا پیش ازین نیست این مگر
افسانهای پیشینیان (۸۳) .

بگو کراست زمین و آنچه در آنست
(بگوئید) اگر می دانید (۸۴) .

خواهند گفت این همه خدای تراست بگو
آیا پند پذیر نمی شوید (۸۵) .

بگو کیست پروردگار آسمانهای هفت گانه

سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۳۰﴾

قُلْ مَنْ يَمْلِكُ بِكُمْ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۳۱﴾

سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ فَأَنَّى تُعَذِّبُونَ ﴿۳۲﴾

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿۳۳﴾

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَكَانَ مَعَهُ مِنَ الْوَلَدِ الذَّهَبُ كُلُّ إِلَهِمَا خَلْقٌ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿۳۴﴾

عَلَيْهِ الْعَقِيبُ وَالشَّهَادَةُ فَتَعَلَّى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۳۵﴾

قُلْ رَبِّ إِنَّمَا تُرِيدُ مَآئِدَةً وَيَوْمَئِذٍ وَنَّ ﴿۳۶﴾

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الْفٰلِغِينَ ﴿۳۷﴾

وَإِنَّمَا عَلَّمْتُ الْيَوْمَ أَن يَرْيَاكَ مَا وَعَدْتَهُمْ لَعَلَّيْزُونَ ﴿۳۸﴾

إِذْ قَامَ يُوسُفُ فِي أَحْسَنِ التَّيَمِّمَةِ عَنْ أَعْلَمِهِمْ يٰصٰمِرُونَ ﴿۳۹﴾

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿۴۰﴾

و پروردگار عرش بزرگ (۸۶) .

خواهند گفت این همه خدای راست بگوآپس نمی ترسید (۸۷) .

بگو کیست آنکه بدست اوست پادشاهی هر چیز و اوزینهار میدهد وزینهار داده نمی شود برخلاف او (بگوئید) اگر می دانید (۸۸) .

خواهند گفت این همه خدای راست بگو پس چگونه فریب داده می شوید (۸۹) . بلکه آورده ایم بایشان سخن راست را وهرآئینه ایشان دروغ می گویند (۹۰) .

هیچ فرزند نگرفته است خدا و نیست همراه او هیچ معبود دیگر آنگاه بردی هر معبود چیزی که آفریده بود وهرآئینه غالب آمدی بعض ایشان بر بعضی، بپاکی صفت می کنم خدای را از آنچه بیان می کنند (۹۱) .

داننده نهان و آشکار است برترست از آنچه شریک می آرند (۹۲) .

بگوای پروردگار من اگر بنمائی مرا آنچه ترسانیده می شوند (۹۳) .

ای پروردگار من پس داخل مکن مرا در گروه ستمگاران (۹۴) .

وهرآئینه ما برآنکه بنمائیم ترا آنچه وعده دهیم بایشان توانائیم (۹۵) .

و مقابله کن بدی را بخصلتی که آن نیک ست ما دانائیم بآنچه بیان می کنند (۹۶) .

وبگو (یا محمد) ای پروردگار من پناه می برم بتوازدغده های شیاطین (۹۷) .

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يُخْضِرُونِ ⑤

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُكَ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ اجْعَلْنِي ⑥

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا

وَمَنْ ذَلَّلَهُمْ تَرْجَىٰ إِلَىٰ يَوْمِ يُخْفُونَ ⑦

وَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ

وَلَا يَسْأَلُونَ ⑧

فَمَنْ شَاءَ مَوَازِينَهُ قُلْ لَّيْسَ لَكُمْ فِي الْمُلْكِ حِوْنٌ ⑨

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ قُلْ لِّلَّذِينَ الْإِيمَانُ الْخَيْرُ أَنفُسَهُمْ

فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ⑩

تَلَفَهُمْ وَجْوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ⑪

أَلَمْ تَكُنْ لِّلَّذِينَ هُمْ عَلَيْكُمْ فُلْتُمْ فِيهَا كَالِدُونَ ⑫

قَالُوا رَبَّنَا عَلَّمْتُكَ عَلَيْنَا يَشْقَوْنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ⑬

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ⑭

قَالَ الْمُتَوَفِّيَاتُ وَلَا تَكْفُرُونَ ⑮

و پناه می برم بتوای پروردگار من
از آنکه حاضر شوند پیش من (۹۸) .

(در غفلت خویش باشند) تا وقتی که چون
بباید کسی را از ایشان موت گوید ای
پروردگار من بازگردان مرا (۹۹) .

بُود که کار نیکو کنم در سرائی که
بگذاشتمش نه چنین باشد هر آینه این
سخنی ست که وی گوینده آنست و پیش
ایشان حجابی باشد تا روزیکه برانگیخته
شوند (۱۰۰) .

پس چون دمیده شود در صور پس
خویشانانندیا نباشد میان ایشان آن روز و
نه بایکدیگر سوال جواب کنند (۱۰۱) .

پس هر که گران آید کفه های ترازوی او پس
آن جماعت ایشانند رستگاران (۱۰۲) .

و هر که سبک شد کفه های ترازوی او پس
آن جماعت آنانند که زیان کردند در حق
خویش در دوزخ جاویدانند (۱۰۳) .

می سوزد چهره های ایشان را آتش
و ایشان آنجا ترش رو هستند (۱۰۴) .

گویم آیا خوانده نمی شد آیات من بر شما
پس آن را دروغ می پنداشتید (۱۰۵) .

گفتند ای پروردگار ما غالب آمد بر ما
بدبختی ما بودیم گروهی گمراه (۱۰۶) .

ای پروردگار ما بیرون آر ما را از اینجا پس
اگر برگردیم بکفر پس هر آینه ماستمکار
باشیم (۱۰۷) .

خدا می فرماید برسوائی داخل شوید در آن
و سخن مگوئید بامن (۱۰۸) .

إِنَّهٗ كَانَ قَرِيْنٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُ وَاٰمَنَّا
فَاَعْرِضْنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيْمِيْنَ ﴿٥٥﴾

فَاتَّخَذَ نِسْوَهُم مِّسْكِرًا حَتّٰى اَسْوَأَ الَّذِيْنَ وُكِّلَ لَهُمْ
تَصْحٰوْنٌ ﴿٥٦﴾

اِىَّ جَزَيْتَهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَدَرُوا اَلَهُمْ هُمُ الْعٰقِلُوْنَ ﴿٥٧﴾

قُلْ لَّكُمْ لِيْسُ تُنْفٰى اِلَى الْاَرْضِ عَدَدٌ مِّنْ ﴿٥٨﴾

قَالُوْا اِلٰهِنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضُ يَوْمٍ فَمَسَّلِ الْعٰدِيْنَ ﴿٥٩﴾

قُلْ اِنْ لِّيْسُ لَكُمْ اِلَّا قَلِيْلٌ لَّا تَوَاكَلُوْا اَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٠﴾

اَصْحَبْتُمْ اَلَمْ اَخْلَقْنٰكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاهِدَةٍ اَلَيْسَ اِلٰهِنَا اِلَّا رُجْعُوْنَ ﴿٦١﴾

فَتَقَطَّلِ اللّٰهُ الْمَلِيْكَ الْحَقُّ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ ﴿٦٢﴾

وَمَنْ يَّدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهٖ
فَاَلَمْ اَحْسِبْهُ عِنْدَ رَبِّهٖ اِنَّهٗ لَا يُفِيْدُ الْكَافِرِيْنَ ﴿٦٣﴾

وَقُلْ رَبِّ اَعْرِضْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيْمِيْنَ ﴿٦٤﴾

هرآئینه بودند گروهی ازبندگان که می گفتند ای پروردگار ما ایمان آوردیم پس بیمارمارا و بیخشای بر ماوتو بهترین بخشایند گانی (۱۰۹) .

پس مسخره گرفتید ایشان را تاحدیکه فراموش گردانیدند یادمر ازل دل شما وشما برایشان میخندیدید (۱۱۰) .

هرآئینه من جزا دادم ایشان را امروز بمقابله صبر ایشان بآنکه ایشانند بمراد رسندگان (۱۱۱) .

گوید خدا چقدر درنگ کردید در زمین بحساب شمار سالها (۱۱۲) .

گویند درنگ کردیم يك روز یا بعض روز پس پیرس از شمار کنندگان (۱۱۳) .

گوید خدا توقف نه کرده اید مگر اندکی اگر شما می دانستید (۱۱۴) .

آیا پنداشتید که آفریدیم شمارا بیهوده وآنکه شما بسوی ما گردانیده نشوید (۱۱۵) .

پس برترست خدا پادشاه ثابت نیست هیچ معبود برحق غیروا پروردگار عرش گرامی قدر (۱۱۶) .

هرکه بخواند با خدا معبود دیگر را هیچ حاجتی نیست وی را بر ثبوت آن معبود پس جزاین نیست که حساب او نزد پروردگار اوست، هرآئینه رستگار نمی شوند کافران (۱۱۷) .

وبگوای پروردگار من بیمارز و بیخشای وتو بهترین بخشند گانی (۱۱۸) .

سوره نور مدنی است و آن شصت
و چهار آیت و نه رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ التَّوْبَةِ وَكَرُضُهَا وَأَتَتْهَا آيَاتُ الْيَقِينِ
لَكُمْ تَدَارُؤُنَّ ①

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةً جَلْدَةً
وَلَا تَأْخُذْ بَعِثَاتُ الْإِيمَانِ فِي دِينِكُمْ وَلَا تَأْخُذْ بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَهُمَا عَذَابٌ عَظِيمٌ ②
وَالْمُؤْمِنِينَ ③

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ الزَّانِيَةَ أَوْ مُشْرِكَةٌ وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا
الزَّانِي أَوْ مُشْرِكٌ وَخَيْرُكُمْ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ④

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَا يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ
فَاجْلِدُوهُنَّ مِائَةً جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُنَّ شَهَادَةً أَبَدًا ⑤
وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ⑥

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

این سوره ایست که فروفرستادیم آنرا
و فرض ساختیم آنرا و فرود آوردیم در آن
آیات روشن بود که شما پند گیرید (۱) .

زن زنا کننده و مرد زنا کننده پس بزنید
هر یکی را از ایشان صد دُرّه (شلاق) و باید
که درنگیرد شمارا شفقت برایشان
در جاری کردن شرع خدا اگر ایمان آورده
اید بخدا و روز آخر و باید که حاضر
شوند بعقوبت ایشان جماعتی از
مسلمانان (۲) .

مرد زنا کننده نکاح نمی کند مگر زن زنا
کننده یا شرك آورنده را وزن زنا کننده
را بزنی نمی گیرد مگر مرد زنا کننده یا
شرك آورنده و حرام ساخته شده نکاح زانیه
بر مسلمانان (۳) .

آنان که تهمت زنا می زنند زنان
پرهیزکار را باز نمی آورند چهار گواه بزنید
ایشان را هشتاد دُرّه (شلاق) و قبول مکنید
گواهی ایشان را هیچ گاه و این جماعت
ایشانند فاسق (۴) .

مگر آنانکه توبه کردند بعد ازین و بصلاح

(۱) مترجم گوید ازین آیت معلوم شد که زانیه مقرّه به زنا را نکاح توان کرد و همین
است مذهب أحمد و تاویل آیت نزد ابی حنیفه و شافعی آنست که حرام کرده شد
شرك وزنا بر مسلمانان یا گویند خاص است بقومی یا گویند منسوخ است .

عَقُوبَتُهُ ⑤

آوردند کار خود را پس هر آینه خدا
آمرزندهٔ مهربان است (۵) .

و آنانکه تهمت زنای زند زنان خود را
و نباشد ایشان را گواهان مگر نفس
خویشان پس گواهی یکی از ایشان ست
چهار بار شهادت که بخدا هر آینه وی
از راست گویان ست (۶) .

و گواهی پنجم (این صفت) که لعنت خدا
بر او باد اگر از دروغ گویان باشد (۷) .

و باز می گرداند از آن زن عقوبت را آنکه
گواهی دهد چهار بار که سوگند بخدا
هر آینه وی (شوهر) از دروغ گویان ست
(۸) .

(و گواهی دهد) پنجم بار (با این صفت)
که خشم خدا باد برین زن اگر شوهر
از راست گویان باشد (۹) .

و اگر نمی بود فضل خدا بر شما و رحمت
او و آنکه خدا توبه پذیرندهٔ با حکمت ست
چه چیز ها که نمی شد (۱۰) .

هر آینه آنانکه آوردند تهمت را جماعتی
اند از شما مپندارید این تهمت را بد
در حق خویش بلکه آن بهتر ست برای
شما هر کسی را از ایشان چیزی ست که

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا
أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ
لَمِنَ الصَّادِقِينَ ⑥

وَالْخَامِسَةَ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ⑦

وَيَذَرُوعَهَا الْعَذَابُ إِنْ تَشْهَدُ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ
لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ⑧

وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ⑨

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ⑩

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُم
بَلْ هُوَ خَبَرٌ لَكُمْ مِنْ أَمْرٍ بَيْنَهُمْ وَالْقِسْبَ مِنَ الْإِثْمِ

(۱) مترجم گوید در غزوة بنی مصطلق حضرت عائشه متهم شده و منافقان در اشاعت
بدنامی سعی کردند جماعتی اظهار براءت نمودند و جماعتی توقف نمودند
خدای تعالی براءت صدیقه نازل ساخت و ذم منافقان و مدح براءت کنندگان
و تهدید توقف کنندگان فرمود .

وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُمُ إِلَهُهُمُ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ①

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِالْفَرَقِ خَيْرًا
وَقَالُوا هَذَا أَفْكٌ مِّمَّنْ ②

لَوْلَا حُكْمٌ عَلَيْهِ بِأَلْبَتَةٍ لَهُمْ قَاتِلُوا بِالشُّهَدَاءِ
فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَافِرُونَ ③

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي
مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ④

إِذْ تَأْلَفُونَ بَالْحَبِيبَتِكُمْ وَتَقُولُونَ يَا أُولَئِهِمْ تَالَيْسَ لَكُم بِهِمْ
عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ نَتِيقًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ⑤

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَكُفِّرَ بِهِ نَسُبَّكَ
هَذَا بَهْتَانٌ عَظِيمٌ ⑥

يَعْلَمُكُمْ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ⑦

حاصل کرد از معصیت و آنکه دامن زدن
تهمت را از ایشان اوراست عذاب بزرگ^(۱)
(۱۱) .

چرا نه شد که چون شنیدید آن را گمان
می کردند مردان مسلمان و زنان مسلمان
در حق خویش نیکی را می گفتند این
افترا نیست ظاهر (۱۲) .

چرا نیابورند برای سخن چهار گواه پس
چون نیابورند گواهان را پس آن جماعت
نزد خدا ایشانند دروغ گو (۱۳) .

و اگر نمی بود فضل خدا بر شما و رحمت
او در دنیا و آخرت هر آینه میرسید شما
در آنچه که سخن می گفتید درباره آن
عذاب بزرگ (۱۴) .

چون فرامی گرفتید آن را بزبانهای خویش
و می گفتید بدهان های خویش سخنی که
نه بود شمارا بحقیقت آن دانش و
می پنداشتید آن را آسان و او نزد خدا بزرگ
بود^(۲) (۱۵) .

و چرا نشد که چون شنیدید آن را می گفتید
نیست ما را که بزبان آریم این سخن را
بپاکی یاد می کنیم ترا خدایا این سخن
افترا نیست بزرگ (۱۶) .

پند می دهد شمارا خدا تا باز عمل نیارید

(۱) یعنی عبد الله بن ابی منافق .

(۲) یعنی جمعی که می گفتند فلان و فلان چنین میگویند و ما ندیده ایم و تحقیق
نمی دانیم .

وَيَسِّرْ لَكَ اللَّهُ الْوَيْتَ وَاللَّهُ عَلَيْهِ يَتِيمٌ ⑩

لَا الَّذِينَ يَحْسِبُونَ أَنَّ قَسِيمَ الْعَاجِشَةِ فِي الَّذِينَ آمَنُوا اللَّهُمَّ
عَذَابُ الْيَمِينِ الَّذِي أَوَّلَ الْخَيْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⑪

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَفَاقَ اللَّهُ رِزْقَ رَبِّهِ ⑫

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ سَبِيحٌ عَزِيمٌ ⑬

وَلَا يَأْتِلْ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى
وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا
أَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ وَلِلَّهِ عَرْشٌ عَظِيمٌ ⑭

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ

مانند این هرگز اگر مسلمان هستی (۱۷).

و بیان می کند خدا برای شما آیات را
و خدا دانای با حکمت ست (۱۸).

هر آینه آنان که دوست می دارند که منتشر
شود بدکاری در میان مسلمانان ایشان
راست عقوبت دردناک درد دنیا و آخرت
و خدای داد و شما نمی دانید (۱۹).

و اگر نبودی فضل خدا بر شما و رحمت
او و آنکه خدا بخشنده مهربانست (چه
چیزها که نمی شد) (۲۰).

ای مسلمانان از بی گامهای شیطان مروید
و هر که پیروی گامهای شیطان کند پس
هر آینه وی امر می کند به بی حیائی و کار
ناپسندیده و اگر نبودی فضل خدا بر شما و
رحمت او پاک نه شدی از شما هیچ کس
هرگز ولیکن خدا پاک می سازد
هر که خواهد و خدا شنوا داناست (۲۱).

و باید که سوگند نخورند صاحبان فضل
و وسعت از شما بر آنکه چیزی ندهند
خویشاوندان و بینوایان و مهاجرین را
در راه خدا و باید که عفو کنند و در گذرند
آیا دوست نمی دارید که بیامزد خدا
شمارا و خدا آمرزنده مهربان ست (۱)
(۲۲).

هر آینه آنان که تهمت زنا میزنند زنان پاک

(۱) درین تعریض است بابو بکر صدیق چون قسم خورده بود که مسطح را هیچ
ندهدوی یکی ازدشنام دهندگان بود .

الْعَوَالِ السُّوءِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۳۱﴾

يَوْمَ تَنْتَبِهُهُمُ الْمَلَأَةُ أَنِّي نَزَّلْتُمْ فِيهَا الْوَالِدِينَ ﴿۳۲﴾

يَوْمَ يُؤْقِرُ بَهُمْ اللَّهُ وَبَنَاتُهُمْ الْحَقَّ وَبَعَثُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
الْبَاقِي ﴿۳۳﴾

الْحَقِيقَةُ الْحَقِيقَةُ وَالْحَقِيقَةُ الْحَقِيقَةُ وَالْحَقِيقَةُ الْحَقِيقَةُ
وَالْحَقِيقَةُ الْحَقِيقَةُ أُولَئِكَ مَرْبُوعُونَ وَمَا يَقُولُونَ
لَهُمْ مَعْرِفَةٌ وَرَبٌّ لَّهُمْ ﴿۳۴﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ غَيْرِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُنْكَرِينَ ﴿۳۵﴾

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ فَلَنْ قِيلَ
لَكُمْ أَنْجِعُوا فَأَنْجِعُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُنْكَرُونَ وَاللَّهُ يَبْعَثُ عَلَيْكُمْ عَذَابَهُ ﴿۳۶﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتَ غَيْرِكُمْ مَعَكُمْ مَعَكُمْ مَعَكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ ﴿۳۷﴾

دامن بیخبر مسلمان را لعنت کرده شدند
دردنیا و آخرت و ایشان راست عذاب
بزرگ (۲۳) .

روزی که گواهی دهند برایشان زبانهای
ایشان و دست های ایشان و پاهای ایشان
بآنچه می کردند (۲۴) .

آن روز بتمام رساند بایشان خدای تعالی
جزای بانصاف ایشان را و بدانند که خدا
اوست ثابت ظاهر (۲۵) .

زنانِ ناپاک لائق اند بمردانِ ناپاک و مردانِ
ناپاک لائق اند بزنانِ ناپاک و زنانِ پاک لائق
اند بمردانِ پاک و مردانِ پاک لائق اند
بزنانِ پاک، این جماعت بری اند از آنچه
مردم می گویند ایشان راست آموزش
و روزی نیکو (۲۶) .

ای مسلمانان درمیائید بخانه هائی غیر
خانه های خویش تا آنکه اجازه طلبید
و سلام کنید براهل آن این بهترست شمارا
بُود که پندپذیر شوید (۲۷) .

پس اگر نیابید در آنجا هیچ کس را
درمیائید آنجا تا آنکه اجازه داده
شود شمارا و اگر بشما گفته شود که باز
گردید پس باز گردید آن پاک ترست شمارا
و خدا بآنچه می کنید داناست (۲۸) .

نیست بر شما گناهی در آنکه در آنجا
بخانه های که مسکن کسی نیست
در آنجا منفعتی باشد شمارا^(۱) و خدا

می‌داند آنچه آشکار می‌کنید و آنچه پوشیده می‌دارید (۲۹) .

بگو بمردان مسلمان که بپوشند چشم های خود را و نگاه دارند شرمگاه های خود را این پاکیزه ترست ایشان را هر آینه خدا خبردارست بآنچه می‌کنند (۳۰) .

و بگو زنان مسلمان را که بپوشند چشم خود را و نگاه دارند شرمگاه خود را و آشکاره کنند آرایش خود را^(۱) مگر آنچه ظاهر است از آن مواضع و باید که فروگذارند چادر های خود را برگریبانهای خود و نه نمایند آرایش خود را مگر بشوهران خویش یا پدران خویش یا پدران شوهران خویش یا پسران خویش یا پسران شوهران خویش یا برادران خویش یا پسران خواهران خویش یا زنان خویش یا آنچه مالک او شده است دستهای ایشان (یعنی غلامان) یا پیروانی که صاحب شهوت نباشند از مردان یا طفلانی که هنوز مطلع نشده اند بر شرمگاه های زنان و نزنند زمین را بیای خویش تادانسته شود آنچه پنهان می‌کنند از زیور خویش و رجوع کنید بسوی خدا همه ای مسلمانان بُوَدَ که رستگار شوید^(۲) (۳۱) .

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّونَ أَبْصَارَهُمْ وَحَقُّوا أَرْجُلَهُمْ ذَلِكُمْ أَكْبَرُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ بَرِّئٌ مِمَّا يَعْبُدُونَ ﴿۳۰﴾

قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُّونَ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ زِينَهُنَّ وَكَذَلِكَ يَتَذَكَّرْنَ أَلَا مَرْغَبٌ لَكُمْ فِي غَيْرِ اللَّهِ ﴿۳۱﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُّونَ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ زِينَهُنَّ وَكَذَلِكَ يَتَذَكَّرْنَ أَلَا مَرْغَبٌ لَكُمْ فِي غَيْرِ اللَّهِ ﴿۳۱﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُّونَ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ زِينَهُنَّ وَكَذَلِكَ يَتَذَكَّرْنَ أَلَا مَرْغَبٌ لَكُمْ فِي غَيْرِ اللَّهِ ﴿۳۱﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُّونَ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ زِينَهُنَّ وَكَذَلِكَ يَتَذَكَّرْنَ أَلَا مَرْغَبٌ لَكُمْ فِي غَيْرِ اللَّهِ ﴿۳۱﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُّونَ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ زِينَهُنَّ وَكَذَلِكَ يَتَذَكَّرْنَ أَلَا مَرْغَبٌ لَكُمْ فِي غَيْرِ اللَّهِ ﴿۳۱﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُّونَ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ زِينَهُنَّ وَكَذَلِكَ يَتَذَكَّرْنَ أَلَا مَرْغَبٌ لَكُمْ فِي غَيْرِ اللَّهِ ﴿۳۱﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُّونَ مِنْ أَنْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ زِينَهُنَّ وَكَذَلِكَ يَتَذَكَّرْنَ أَلَا مَرْغَبٌ لَكُمْ فِي غَيْرِ اللَّهِ ﴿۳۱﴾

(۱) یعنی مواضع زیور .

(۲) حاصل این آیت آنست که از مواضع زینت وجه و کفین و سروگردن و عضد و ذراع =

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْآيَاتِ مِنْكُمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِعِبَادَتِكُمْ وَإِنَّمَا آمَنُوا بِكُمْ
يَكُونُوا أَفْقَرًا يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿۳۵﴾

وَلَيْسَتُغْنِيَنَّ الَّذِينَ لَا يَحْمَدُونَ وَكَفَّ حَافَتِي يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الْكِتَابَ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكُلُوا مِنْ
أَرْزَاقِهِمْ وَهُمْ عَلَيْهِمْ حَبِيرٌ أَفَأَتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاهُمْ وَلَا
تَكُونُوا قَبِيلَتَكُمْ عَلَى الْبِعَازِلِ الَّذِينَ قَسَدُوا لِيَتَّبِعُوا عَرْضَ السَّبِيلِ
الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ يَكُونُ هُفْوً فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَامِهِمْ غَفُورٌ
عَلِيمٌ ﴿۳۶﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَمَثَلًا لِمَنْ كَفَرَ مِنَ
خَلْقِ الْإِنْسَانِ مِنْ نَفْسِهِ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿۳۷﴾

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِ نُورٍ يَشْكُرُونَ فِيهَا

وینکاح دهید زنان بی شوهر (مردان بی زن آزاد مسلمان را) از قوم خویش و شایستگان را از غلامان خویش و کنیزان خویش اگر فقیر باشند توانگر کند ایشان را خدا از فضل خود و خدا بسیار دهنده داناست (۳۲).

و باید که بر پاکدامنی مقید باشند آنانکه نمی یابند اسباب نکاح تا آنکه توانگر کند ایشان را خدا از فضل خویش و آنانکه می طلبند مکاتبت را از غلامانی که مالک آن شده است دست های شما پس مکاتب کنید آنها را اگر بدانید در ایشان شائستگی و بدهید مکاتبان را از مال خدا که بشما ارزانی داشته است و اجبار مکنید کنیزگان خود را بر زنا اگر ایشان پرهیزگاری خواهند تا بدست آرید متاع زندگانی دنیا و هر که اجبار کند ایشان را پس هر آئینه خدا (آن کنیزگان را) بعد اجبار کردن بر ایشان آمرزنده مهربان ست (۳۳).

و هر آئینه فرود آورديم بسوی شما آیت های روشن را و مثالی از حال آنانکه گذشتند پیش از شما و پندی برای پرهیزگاران (۳۴).

خدا نور آسمانها و زمین ست مثالی نوروی (در قلب مسلمانان) مانند طاقی

وَصِيَابُ الْمَصَابِرِ فِي نُجَاةٍ الرَّجَاةِ كَأَنَّهُمْ كَوْنُهُمْ
 دَرِيُّ الْيُودِ مِنْ شَجَرَةٍ تُبْرَكُ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْكَ لَهَا
 وَلَا غَرْبُهَا يَكْدُرُ زَيْتُهَا لَيْسَ لَهَا لَوْنٌ سَهْوَةٌ تَأْتِي مِنْ شَرْقِ
 يَعْنِي اللَّهُ لِيُورِثَهُ مَنْ يَشَاءُ وَيُغْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلْمَثَلِينَ
 وَاللَّهُ مُخْلِ شَيْءٍ عَلَيْهِ ۞

فِي يَوْمٍ لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ اللَّهُ أَنْ تَرْفَعْ وَيَذْكُرْهَا الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَمُنْ
 بِالْعَدُوِّ وَالْأَصْلَ ۞

يَجَالُ لَا تَلْعَبُهُمْ تَحَارَةً وَلَا يَبْعَنُ عَنْ وَكْرٍ لِلَّهِ وَقَالَهُ الصَّلَاةُ
 وَإِيَّاهُ الزُّكُوةُ يَخْتَفُونَ يَوْمًا تَتَغَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ
 وَالْأَبْصَارُ ۞

يَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَتَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ بِرِزْقِهِ

که در آن چراغی ست^(۱) آن چراغ
 در شیشه ای ست^(۲) آن شیشه گویا ستاره
 درخشنده ای ست که افروخته می شود
 از روغن درختی بابرکت که عبارت
 از درخت زیتونی ست نه بسمت مشرق
 رویدونه بجانب مغرب نزدیک است که
 روغن وی روشنی بدهد اگر چه نرسیده
 باشدش آتشی، روشنی بر روشنی ست
 راه می نماید خدا به نور خود هر کرا
 خواهد و بیان می فرماید خدا مثالها برای
 مردمان و خدا بهر چیز داناست^(۳) (۳۵).

در خانه های که دستوری داده است خدا
 که بلند کرده شود آن راویاد کرده شود
 آنجانام او بیایکی، یاد می کنند خدا را
 آنجا صبح و شام (۳۶).

مردانیکه باز ندارد ایشان را تجارت و نه
 خرید و فروش از یاد خدا و برپاداشتن
 نماز و دادن زکوة، می ترسند از آن روز
 که مضطرب شوند در آن دل ها و دیده ها
 (۳۷).

تاجزادهد ایشان را خدا بعهوض بهترین
 آنچه کردند و زیاده دهد ایشان را خدا

(۱) یعنی فتیله روشن ست .

(۲) یعنی در قندیل ست .

(۳) حاصل این مثل تشبیه نوری است که بسبب مواظبت بر طهارت و عبادت در دل
 مسلمانان حاصل می شود بنور چراغ که در غایت درخشنده گی باشد و بجهت
 اشعار بآن مواظبت می فرماید .

مَنْ يَكُنْ لَهُ يَوْمَئِذٍ حِسَابٌ ⑤

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ يَفْعَلُ بِحُفَّتِهِ الْقَطْرُ
مَاءً حَتَّىٰ إِذَا حِيلَ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِندَهُ
فَوَيْلٌ لَهُمْ حِسَابُهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ⑥

أَوْ كَظُلُمٍ فِي بَعْضِ الْأَحْيَاءِ مِنْ قَوْمٍ مَوْجٍ مِنْ قَوْمٍ
سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ⑦ إِذَا الْخُرُوجُ يَدَّهُ لَمْ يَكُنْ
يُرْسِلُ وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ⑧

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْخَرُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْخَيْرُ
صَافٍ كُلُّ قَدْ عَلَيْهِ صَلَاتُهُ وَتُسَبِّحُهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ⑨

وَلَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِلَّهِ الْغَوِي ⑩

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَرْسِلُ فِي حَيَاتِهِمُ يَوْمَئِذٍ يُبْدِيهِ لَمْ يَجْعَلْهُ رُكَاةً قَرَى

از فضل خویش و خدا روزی می دهد
هر کرا خواهد بی شمار (۳۸) .

و آنانکه کافر شدند اعمال ایشان مانند
سرابیست بمیدانی هموار می پنداردش
تشنه آبی تا وقتی که چون بیاید نزدیک آن
نیابدش چیزی و باید خدا را نزد آن پس
تمام رسانید به وی حساب وی را و خدا
زود گیرنده حساب است (۳۹) .

یا مانند تاریکی ها در دریائی عمیق
می پوشد این بحر را موج از بالای آن موج
دیگر از بالای آن ابر تاریکی هاست بعض
آن بالای بعض دیگر چون بیرون آرد
دست خود نزدیک نیست که ببیندش
و هر که نداد او را خدا روشنی پس نیست
اورا هیچ روشنی (۴۰) .

آیا ندیدی که به پاکی یادمی کند خدا را
هر که در آسمانها و زمین ست و مرغان بال
گشاده هریکی دانسته است خدا دعای
اورا و تسبیح اورا و خدا داناست بآنچه
می کنند (۴۱) .

و خدا راست پادشاهی آسمانها و زمین
و بسوی خداست باز گشت (۴۲) .

آیا ندیدی که خدا روان می کند ابر را

(۱) حاصل این مثل آنست که اعمال کافر نابود شود و در آخرت آنرا هیچ ثواب نباشد .

(۲) حاصل این مثل آنست که بر کافر ظلمات بهیمیت مترکم شده است و انوار ملکیت
از وی بکلی معدوم شده است .

الْوَدَّيْنِ يَوْمَئِذٍ مِنْ خَلْقِهِ وَيُزِيلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ
بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ لِيُكَادَ
سَنَا بَرْقُهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿۳۷﴾

باز جمع می نماید میان آن باز میسازدش
تودرتو پس می بینی قطره را که بیرون
می آید از میان آن و فرود می آرد از جانب
بالا از کوه ها که آنجاست ژاله را پس
میرساندش بهر که خواهد و باز میداردش
از هر که می خواهد نزدیک ست
درخشندگی برق آن ابر دور کند چشمه‌ها را
(۴۳).

يَقْلِبُ اللَّهُ الْكَيْلَ وَاللَّهُ بَازٍ فِي ذَلِكَ كَبِيرٌ ۝۳۸

می گرداند خدا شب و روز را هر آینه درین
مقدمه عبرت‌یست خداوندان بصیرت را
(۴۴).

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ نَافِثَةٍ مِنْهُنَّ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنٍ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا
يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ عَلِيمٌ ۝۳۹

و خدا آفرید هر جنبه ای را از آب پس
ازینهاست آنکه می رود بر شکم خود
و ازینهاست آن که می رود بر دو پای
و ازینهاست آنکه می رود بر چهار پای
می آفریند خدا هر چه خواهد هر آینه خدا
بر هر چیز تواناست (۴۵).

لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْكَ مُوسَىٰ وَآلِهَ يَهُدَىٰ مِنْ نَشَأِ آلِ
صَارَ ۝۴۰

هر آینه فرود آوردیم آیات روشن را
و خدا دلالت می کند هر کرا خواهد
بسوی راه راست (۴۶).

وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَإِلَىٰ رَسُولِهِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
مُؤَلَّمٍ ۝۴۱

ومی گویند منافقان ایمان آوردیم بخدا
و بر رسول و فرمانبرداری نمودیم و باز رو
می گرداند گروهی از ایشان بعد ازین
و نیستند ایشان مومنان (۴۷).

وَأَدْعُوا إِلَىٰ آلِهِمْ وَرَسُولِهِمْ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ
مِنْهُمْ مُضِلُّونَ ۝۴۲

و چون خوانده می شوند بسوی خدا و
رسول و تاحکم فرماید میان ایشان
ناگهان جماعتی از ایشان رو گردانند
(۴۸).

فَإِنْ لَمْ يَنْصَرِفُوا فَاذْهَبْ عَنْهُمْ إِنَّهُمْ مُخِلُّونَ ۝۴۳

و اگر باشد ایشان راحق بیایند بسوی

او گردن نهاده (۴۹) .

آیا دردل های ایشان بیمار است یا در شک افتادند یا می ترسند از آنکه ستم کند برایشان خدا و رسول او بلکه این جماعت ایشانند ستمگاران (۵۰) .

جزاین نیست که می باشد قول مسلمانان چون خوانده می شوند ایشان بسوی خدا و رسول او تاحکم کند میان ایشان آنکه گویند شنیدیم و فرمانبرداری کردیم و این جماعت ایشانند رستگاران (۵۱) .

و هر که فرمان برداری کند خدا و رسول او را و بترسد از خدا و حذر کند از عذاب او پس این جماعت ایشانند بمراد رستندگان (۵۲) .

و قسم خوردند بخدا بمو کدترین قسمهای خود که اگر بفروانی ایشانرا البته بیرون روند از وطن خود بگو قسم مخورید فرمانبرداری پسندیده مطلوب ست هر آئینه خدا خبردار است بآنچه می کنید (۵۳) .

بگو فرمانبرداری خدا بکنید و فرمانبرداری پیغمبر کنید پس اگر رو بگردانید پس جزاین نیست که بر پیغمبر ست آنچه بروی لازم کرده شد و بر شماست آنچه بر شما لازم کرده شد و اگر فرمانبرداری او کنید راه یابید و نیست بر پیغمبر مگر پیغام رسانیدن آشکار (۵۴) .

و عده داده است خدا آنان را که ایمان آوردند از شما و عمل های شائسته

أَفَى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَن يَبْعَثَ اللَّهُ عَلَيْهِم رَسُولًا قَدْ آتَاهُ الْكِتَابُ مِن قَبْلِهِ ۚ هُمُ الْفَاقِقُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾

وَمَن يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَخَشِيَ اللَّهََ ذِي الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۚ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥٢﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقِيمُوا الْعَهْدَ مَعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ بِمَا قَعَمَلُونَ ﴿٥٣﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكُمْ مَّاحِطٌ ۚ وَعَلَيْكُمْ مَّا حَقَّلْتُمُوهُ ۚ وَإِن تَصِيعُوا يَتَّخِذْهُمَا عَلَيَّ الرَّسُولُ إِلَّا الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

کردند که البته خلیفه سازد ایشان را
 در زمین چنانکه خلیفه ساخته بود آنان را
 که پیش از ایشان بودند^(۱) و البته محکم
 کند برای ایشان دین ایشان را که پسندیده
 است برای ایشان و البته تبدیل کند ترس
 ایشان را پیش از این به ایمنی، پرستش
 کنند مرا شریک مقرر نه کنند با من چیزی
 را و هر که ناسپاسی کند بعد از این پس آن
 جماعت ایشان اند فاسقان^(۲) (۵۵).

و برپادارید نماز را و بدهید زکوة را
 و فرمانبرداری کنید پیغمبر را بگونه که بر شما
 رحم کرده شود (۵۶).

مپندار کافران را عاجزکننده در زمین
 و جای ایشان آتش ست و آن بدباز گشت
 ست (۵۷).

ای مسلمانان باید که اجازه طلبند از شما
 آنانکه مالک ایشان شده است دست های
 شما^(۳) و آنانکه نه رسیده اند بدخلوغ
 از شما سه نوبت، پیش از نماز فجر
 و وقتی که فرومی نهید جامه های خود را
 در نیم روز و پس از نماز عشا این سه
 وقت خلوتست برای شما نیست بر شما
 و نه برایشان هیچ بَرّه بعد ازینها

يَسْتَخْلِفُهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 وَلَيُمَيِّدَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ
 خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ
 بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ⑤

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاتَّبِعُوا الرُّسُلَ أَهْلَكُمْ
 تُرْحَمُونَ ⑥

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ
 مِنَ الشَّأْنِ لَيْسَ الْبَصِيرُ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنُوا الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا لِيَمْلِكُوا الْعِلْمَ مِنْكُمْ ذَلِكَ مَرْبُوعٌ مِنْ قَبْلِ
 صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ
 وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْنٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
 وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْ يَوْمٍ تَوَفَّوْنَ عَلَيْهِمْ بَعْضُكُمْ عَلَى
 بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑧

(۱) یعنی چنانکه بنی اسرائیل را بعد عمالقه پادشاه ساخت .

(۲) یعنی چنانکه قاتلان حضرت عثمان کردند مترجم گوید تفسیر این آیت در حدیث
 آمده انّ الخلافة بعدی ثلاثون سنة (هر آئینه خلافت پس از من سی سال است)
 والله اعلم .

(۳) یعنی غلامان و کنیزان .

درآیند گانند بر شما بعض از شما بر بعض دیگر همچنین بیان می کند خدا برای شما آیات را و خدا داننده با حکمت ست (۱) (۵۸).

و چون رسند طفلان از شما بحدی بلوغ باید که اجازه طلب کنند چنانکه اجازه می طلبیدند آنانکه پیش از ایشان بودند همچنین بیان می کند خدا برای شما آیات خود را و خدا دانا با حکمت ست (۵۹).

و کلان سالان از زنان که توقع نکاح ندارند پس نیست برایشان گناهی در آنکه فرو نهند جامه های خود را بدون ظاهر کردن آرایشی و پرهیز گاری کردن شان بهترست ایشان را و خدا شنوا داناست (۶۰).

نیست بر نابینا گناهی و نه بر لنگ گناهی و نیست بر بیمار گناهی و نه بر ذات شما گناهی در آنکه بخورید از خانه های خویش یا خانه های پدران خویش یا خانه های مادران خویش یا خانه های خواهران خویش یا خانه های عموهای خویش یا خانه های عمه های خویش یا خانه های خالوهای خویش یا خانه های خاله های خویش یا

قَدْ أَفْلَحَ الْاَكْفَالُ مَنْصَحُوا الْحُلُمُ فَلَيْسَتْ اَوْ تَوَكَّلُوا
اَسْتَلْزَمَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يَتَّبِعُونَ اللَّهَ لَكُمْ
اِيْتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ
عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اِنْ يَضَعْنَ عِصْيَانَهُنَّ غَيْرَ مُتَّبِعِينَ
بِزِينَةٍ وَلَنْ يَمْتَعِفْنَ خَيْرٌ لهنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ۝

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاُمِّيِّ حَرَجٌ
وَلَا عَلَى الْبَعِثِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَنفُسِ كُمْ اَنْ تَاْكُلُوا
مِنْ بُيُوتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَبَائِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اُمَّهَاتِكُمْ
اَوْ بُيُوتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَخَوَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ
اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَخَوَالِكُمْ
اَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ

(۱) حاصل آن ست که محارم و اطفال نیز درین ساعات استیذان کنند زیرا که مردمان جامه درین ساعات از تن می کشند و عریان می شوند محصول سخن آنست که محارم را و اطفال را عریان دیدن درست نیست والله اعلم .

خانه ای که بتصرف شماس است کلید های او^(۱) یا خانه های دوستان نیست بر شما هیچ گناهی در آنکه بخورید همه باهم یا متفرق^(۲) پس چون در آئید بخانه ها پس سلام گوئید بر قوم خویش دعای خیر با برکت پاکیزه از نزد خدا همچنین بیان می کند خدا برای شما آیات را بُوَد که بفهمید . (۶۱)

جزاین نیست که مسلمانان آناند که ایمان آوردند بخدا و رسول او و چون باشند باوی برکاری که مقتضی اجتماع ایشان است نروند تا آنکه اجازه طلبند از وی هر آئینه آنانکه اجازه می طلبند از تو ایشان آنان اند که ایمان آورده اند بخدا و برسول او پس اگر اجازه طلبند از تو برای بعض کار خود اجازه ده هر کراخواهی از ایشان و آموزش طلب کن برای ایشان از خدا هر آئینه خدا آمرزنده مهربانست . (۶۲)

شمارید طلبیدن پیغامبر را در میان خویش مانند طلبیدن بعض از شما بعض دیگر را هر آئینه می داند خدا آنان را که به پنهانی بیرون می روند از شما پناه جوین پس باید که بترسند آنانکه خلاف حکم پیغمبر می کنند از آنکه برسددیشان بلائی

أَوَمَا مَلَكَتُمْ قَفَاحَةَ أَوْصِدِيكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِمَا أَنْ أَشْتَاتَا وَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ هَئِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَرَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ بَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ①

لَئِنْ أَتَيْتُمُوهُ الْيَوْمَ الْأَوَّلَ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوا الْيَوْمَ الْأَوَّلَ يَسْتَأْذِنُكَ الْيَوْمَ الْيَوْمَ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَنْزَلْنَا مِنْهُمْ لِقَاءَ رَسُولِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ ذَكِيمٌ ②

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ مِنْكُمْ إِذَا قُلِيَ الْحَدِيثُ الَّذِينَ يَقَالُونَ عَنْ أَمْرٍ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ③

(۱) یعنی نگاهبان و وکیل حفظ اوباشید .

(۲) یعنی اذنی که از رسم و عادات مفهوم ست کفایت می کند و حاجت اذن صریح نیست والله اعلم .

یابرسد بایشان عذاب درد دهنده (۶۳) .
آگاه شو هر آینه خداراست آنچه
در آسمانها وزمین ست میداند روشی را
که شما برآید و روزیکه گردانیده شوند
بسوی او خبر دهد ایشان را بآنچه کرده اند
و خدا بهر چیز داناست (۶۴) .

سوره فرقان مکی است و آن هفتاد و هفت
آیت و شش رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
بسیار بابرکت ست آنکه فرود آورد قرآن
را بر بنده خویش تا باشد ترساننده عالم
هارا (۱) .

آنکه اوراست پادشاهی آسمان ها وزمین
و هیچ فرزند نگرفته و هیچ شریک نیست
اوراد پادشاهی و بیافرید هر چیزی را پس
اندازه کرد اورا اندازه کردنی (۲) .

و گرفتند کافران بجز خدا آن معبودان را
که نمی آفرینند چیزی و خود شان آفریده
شوند و نمی توانند برای خویش زبانی
ونه سودی و نمی توانند مرگ را و نه
زندگانی را و نه برانگیختن را (۳) .

و گفتند کافران نیست این قرآن
مگر دروغی که برافشته است آن را و یاری
داده اند او را برافترای وی گروه دیگر پس
بعمل آوردند ستم و دروغ را (۴) .

و گفتند قرآن افسانه های پیشینیانست که
برای خود نوشته است آنرا پس آن
خواننده می شود بروی صبح و

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ فِي التَّسْمِيَةِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُونَ مَا أَنْزَلْنَاهُ
عَلَيْهِمْ وَكَانُوا يَرْجِعُونَ إِلَيْهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَهُمُ الْمَوْتُ وَاللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ۝

الَّذِي لَهُ نَارُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ
لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ رُفِعَ لَهُ هَيْبَتُهُ ۝

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ۝

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ لِإِبْرَاهِيمَ
وَآخَانِهِ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَفُتُونًا ۝

وَقَالُوا سَاطِرُ الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَى عَلَيْهِ
بِكُرْبٍ وَأَوْهِيَا ۝

شام^(۱) (۵) .

بگو فرود آورده است آنرا کسیکه میداند
آن پنهان را که در آسمان ها وزمین ست
هر آئینه وی هست آمرزنده مهربان (۶) .

و گفتند چیست این پیغامبر را که میخورد
طعام و میرود در بازارها چرا فرستاده نشد
بسوی وی فرشته تاباشد همراه وی
ترساننده (۷) .

یا چرا از آسمان پرتافته نه شد بسوی وی
گنجی یا چرانست اورا باغی که بخورد
از آن و گفتند ستمگاران پیروی نمی کنید
مگر مرد جادو زده را (۸) .

بین چگو نه مثالها زدند در حق تو پس
گمراه شدند پس نمی یابند هیچ راهی را
(۹) .

بزرگوارست آنکه اگر خواهد بدهد ترا
بهتر از این بوستانها که میرود زیر آن
جویها بدهد ترا کاخهای بلند (یعنی
دردنیا) (۱۰) .

بلکه دروغ شمردند قیامت را و آماده
ساختیم برای کسیکه تکذیب قیامت کند
دوزخ را (۱۱) .

چون به بینند دوزخ را ایشان از مسافت
دور بشنوند از وی آواز خشم خوردن
و جوش و خروش را (۱۲) .

و چون انداخته شوند از آن دوزخ بمکانی

قُلْ أَتَزَكُّهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ
كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَنْهَى فِي
الْأَمْوَاقِ لَوْلَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ
نَذِيرًا ۝

أَوْ هُلِّلَ إِلَيْهِ فَتَؤْتُونَ لَهُ حُجَّةً يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ إِنَّا تَعِيمُونَ الرَّسُولَ أَشْعُورًا ۝

أَفَتَزَكِّفَ صَرَبُوكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا ۝

تَبَرَّكَ الَّذِي إِن شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ
جَلْدًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلَ
لَكَ فُصُورًا ۝

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ
بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۝

إِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَكَانٍ عَمِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ۝

وَإِذَا الْفُتُورُ مِنْهَا مَكَانًا ضِعْفًا مَقَرَّرِينَ دَعُوا

هَذَا كَثِيرًا ۝

تنگ دست و پابسته بددعا کنند
آنجا برخویش هلاک شدن را (۱۳) .

وگوئیم بددعا نکنید امروز بیک هلاک
شدن و بددعا کنید بهلاک بسیار (۱۴) .

بگو آیا این بهترست یا بهشت جاوید آنکه
وعده داده است متقیان را باشد ایشان را
پاداش و جای بازگشت (۱۵) .

ایشان راست در آنجا آنچه می
خواهند جاویدان، هست برپروردگار تو
و عده طلبیده شده (۱۶) .

و آن روز که جمع کند خدا ایشان را
و آنچه می پرستند بغیر از خدا پس گوید
آیا شما گمراه کردید این بندگان مرا
یا ایشان خود خطا کرده اند راه را (۱۷) .

گویند پیایکی یادمی کنیم ترا سزاوار نباشد
مارا که هیچ دوست گیریم بجز تو ولیکن
بهره مند ساختی ایشان را و پدران ایشان
را تا آنکه فراموش کردند پند را و شدند
گروهی هلاک شده (۱۸) .

گوئیم (ای گروه کافران) هر آینه دروغ
پنداشتند شما را این معبودان در آنچه
می گفتید پس نمی توانید دفع کردن عذاب
ونه یاری دادن و هر که ستم کند از شما
بچشایم عذاب بزرگ (۱۹) .

ونه فرستادیم پیش از تو پیغامبران مگر
باین صفت که ایشان می خورند طعام
ومی رفتند در بازارها و ساختیم بعض
شمارا در حق بعضی ابتلائی آیاصبر
می کنید، و هست پروردگار توینا (۲۰) .

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ بُورًا وَادْعُوا بُورًا كَثِيرًا ۝

قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ جَزَاءُ الْخَلْقِ الَّذِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ
كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَاصِيًّا ۝

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ
وَعْدًا مُّسْتَوْفًا ۝

وَيَوْمَ يُنْفَخُ السُّرَّةُ وَمَا يُبْدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قِيُولُ
أَنَّهُمْ أَضْلَلْنَاهُمْ بِجَنَابِ هَؤُلَاءِ أَمْ لَهُمْ صُلُوكٌ السَّبِيلِ ۝

قَالُوا اسْمِعْنَاكَ مَا كَانَ يُعْنِي لَنَا إِن تَكْفُرُ مِنْ
دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْنَاهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى
نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ۝

فَقَدْ كَذَّبُوا كَمَا تَقُولُونَ فَمَا سَتُطِيعُونَ صَرْفًا
وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمْ لِنَفْسِهِ إِنَّهُ عَدَاؤُنَا كَثِيرًا ۝

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ
الطَّعَامَ وَيَشْرَبُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ۝

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أُولَٰئِكَ هُمُ
الْمَلَائِكَةُ أَوْتَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ
وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٢١﴾

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ
وَيَقُولُونَ حَبْرَاءُ مَحْجُورًا ﴿٢٢﴾

وَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُمْ هَبَاءً مَّنْثُورًا ﴿٢٣﴾

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾

وَيَوْمَ تَشْقَىٰ السَّمَاءُ بِالسَّحابِ وَ يُرْسِلُ الْمَلَائِكَةُ نَفْرًا ﴿٢٥﴾

الْمَلَائِكَةُ يَوْمَئِذٍ رَّاغِبِينَ إِلَى الْمُجْرِمِينَ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
الْكُفْرَيْنِ عَمِيدًا ﴿٢٦﴾

وَيَوْمَ يَعْصِي الْأَمْرُ لِلَّذِينَ يَقُولُ يَلْتَمَتْنِي الْغَنَاتُ
مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾

يَوْمَئِذٍ يَلْتَمَتْنِي لَمْ أَجِدْ فُلًا تَحْمِلُونِي ﴿٢٨﴾

و گفتند آنانکه توقع ندارند ملاقات ما را
چرا فرو فرستاده نشد بر ما فرشتگان
یاجرانی بنیم پروردگار خود را هر آینه
بزرگ شدند در زعم خویش و سرکشی
کردند سرکشی بزرگ (۲۱) .

روزی که به بینند فرشتگان را هیچ مژده
نیست آن روز گنهگاران را و گویند که
بازداشته شوند بازداشتن موکد (۲۲) .

و متوجه شدیم بسوی آن چه کردند
از کردار پس ساختیم آن را مانند ذره های
پراکنده (۲۳) (۱) .

اهل بهشت آن روز بهترند از جهت قرارگاه
و نیکوترند باعتبار جای استراحت (۲۴) .

و روزیکه بشگافد آسمان بسبب ابرو
فرو آورده شوند فرشتگان فرود آوردنی (۲)
(۲۵) .

پادشاهی حقیقی آن روز خدا راست و باشد
آن روز بر کافران روز دشوار (۲۶) .

و روزی که بگزد ستمگار دودست خود را
گوید ای کاش من گرفتمی همراه پیغامبر
راهی (۳) (۲۷) .

ای وای بر من کاش که دوست نه گرفتمی
فلان را (۴) (۲۸) .

(۱) یعنی بر باد کردیم

(۲) یعنی آسمان بر هیئت معتاد خود باشد اما بر نگاه منشق شود والله اعلم .

(۳) تمناکنده عقبه بن ابی معیط بود که اطاعت ابی بن خلف کرد چنانچه در سبب
نزول آیه بیان کرده اند .

(۴) یعنی ابی بن خلف و مانند او .

لَقَدْ أَضَلُّوا عَنْ إِلَهِكَ يُعَذِّبُكَ إِنَّكَ كَافِرٌ بَصِيرٌ
لِلْإِنْسَانِ خَدُولًا ۝

وَقَالَ الرَّسُولُ يُرَبِّ إِنِّي قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ
مَهْجُورًا ۝

وَكُنَّا نَحْمَلُهُ خُلًّا بَيْنَ يَدَيْهِ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكُنَّا
بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ۝

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَأَلْوَلَا يُنَزَّلُ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
وَاحِدَةً ۚ كَذَلِكَ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ آيَاتِنَا وَلَعَلَّكُمْ تَرْجِعُونَ ۝

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ قَبِيلًا ۝

الَّذِينَ يُخَشَوْنَ وَعْدَ رَبِّهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا
وَأَضَلُّ سَبِيلًا ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ آخِذَهُ مَرُونَ وَبَيِّنَّا ۝

فَقُلْنَا أَذْهَبَ إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَزَيَّنُوا لَهُمْ نَدْبًا ۝

وَقَوْمُ نُوحٍ إِذْ أَنْذَرْنَاهُمْ أَنْ عُرُوشُهُمْ يُجَعَلُ لَهُمُ الْبُتْلَىٰ

آيَةً وَاعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

هرآئینه وی گمراه کرد مرا از پند بعد از آنکه
آمده بود بمن وهست شیطان آدمی را
در محنت تنها گذارنده (۲۹) .

و گفت پیغامبر ای پروردگار من هرآئینه
قوم من این قرآن را متروک ساختند (۳۰) .

و همچنین ساخته ایم برای هر پیغامبر
دشمنان از گناهگاران و بس ست پروردگار
تو راه نما و نصرت دهنده (۳۱) .

و گفتند کافران چرا فرود آورده نه شد
بر پیغامبر قرآن بیک دفعه همچنین
بدفعات آوردیم تا استوار سازیم بآن دل
ترا و خواندیم آن را با هستگی (۳۲) .

و نیارند کافران پیش توهیج داستانی مگر
بیاریم پیش توجوایی راست و نیکوتر
در بیان (۳۳) .

آنانکه برانگیخته حشر کرده شوند
بر چهره های خویش بسوی دوزخ این
جماعت بدترند باعتبار مکان و غلط
کننده ترند راه را (۳۴) .

و هرآئینه دادیم موسی را کتاب و ساختیم
همراه او برادر او هارون را وزیر (۳۵) .

پس گفتیم بروید بسوی آن قوم که دروغ
شمرند آیات ما را پس هلاک ساختیم آن
قوم را هلاک کردنی (۳۶) .

و قوم نوح چون دروغگو شمرند
پیغامبران را غرق ساختیم این جماعت را
و گردانیدیم ایشان را برای مردمان نشانه،
و مهیا کردیم برای ستمگاران عذاب درد
دهنده (۳۷) .

وَعَادًا وَشُعُرًا أَصْحَابَ الرَّيِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾

وَكَلَّا ضَرْبًا لَهُ الْأَمْثَالُ لَعَلَّكُمْ يَتَّقُونَ ﴿٣٩﴾

وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرْنَا مِنْهَا سُوءَ آفَاقِهِمْ يُؤْنُوا
يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَتَّخِذُونَ حُسُورًا ﴿٤٠﴾

وَلَا تَأْرَافُونَ إِنَّا نَعْلَمُ أَنَّكُمْ كَأَمْثَلِهِمْ أَلَدَى بَعَثَ
اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾

إِن كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ الْهَدَىٰ لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ حِينَ يَرْجِعَنَّ الْعَادَابُ مِنْ أَصْلُ سَبِيلِنَا ﴿٤٢﴾

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ
عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

أَمْ عَسَىٰ أَنْ أَكْفُرَهُمْ بِسُوءِ أَوْعْقَدُونِ إِن هُمْ إِلَّا
كَالْآفَاكِينِ لِقَوْمٍ أَصْلُ سَبِيلِنَا ﴿٤٤﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ

و هلاک ساختیم عاد و ثمود و اهل رس را
و خلقی بسیار را در میان ایشان (۳۸) ،
و برای هریکی بیان کردیم داستان ها
و هریکی را هلاک ساختیم هلاک کردنی
(۳۹) .

و هر آئینه رسیدند کافران بدهی که بارانیده
شد بروی باران بد (یعنی باران سنگ)
آیامی دیدند آن را بلکه توقع نمی
داشتند برانگیختن را (۴۰) .

و چون بینند ترا نگیرند ترا الا مسخره
آیا این شخص ست آنکه خدای تعالی
پیغامبر فرستادش (۴۱) .

هر آئینه نزدیک بود که گمراه کند ما را
از پرستش خدایان ما اگر نه آن بودی که
شکیبائی کردیم بر آن ها و خواهند
دانست چون بینند عذاب را که کیست
اشتباه رونده تر از راه را (۴۲) .

آیادیدی آن را که گرفته است معبود خود
خواهش نفس خود را آیاتو میشوی بروی
نگهبان (۴۳) .

آیامی پنداری که بیشترین ایشان می
شنوند بامی فهمند نیستند ایشان الا مانند
چهار پایان بلکه ایشان اشتباه رونده ترند
راه را (۴۴) .

آیا ندیدی بسوی پروردگار خود که
چگونه دراز کرد سایه را (۱) و اگر

جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ لَلِيلًا ﴿۵۰﴾

خواستی گردانیدی آن را آرمیده
باز برگماشتیم آفتاب را بروی راه نما^(۱)
(۴۵).

لَوْ قَضَيْنَا قُضَايَاهُمْ لَا يَخْلُوا مِنْهَا النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَكُلُّ شَيْءٍ عَدَدٌ ﴿۵۱﴾

باز فرا گرفتیم سایه را بسوی خویش فرا
گرفتن آسان (۴۶).

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِيَسَاطُوا فِيهَا وَالنُّجُومَ سُبُحَاتًا وَجَعَلَ
النَّهَارَ بُحْرًا ﴿۵۲﴾

واوست آنکه ساخته برای شما شب را
پوشش و خواب را راحت و ساخت
روز را وقت برخاستن (۴۷).

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا لِّبَدَىٰ يَذْرِفَ ثَلِجًا
وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿۵۳﴾

واوست آنکه فرستاد بادهارا مژده دهنده
پیش رحمت خویش و فرود آوردیم
از آسمان آب پاک را (۴۸).

لِيُخْرِجَ بِهِ لَكُمْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِن تَوَلَّوْا أَنَا مَتَابُكُمْ
وَأَن تَأْتُوا بَحِثَّةَ ظَنٍّ ﴿۵۴﴾

تازنده سازیم بآن شهر مرده را و تا
بنوشانیمش از آنچه ما آفریده ایم
چهارپایان را و مردمان بسیار را (۴۹).

وَلَعَدَّ صَرْفَتَهُ يَوْمَ يَنفُخُ الصُّورُ فَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ
النُّجُومِ سَأَلُوا النَّاسَ فَسَاءَ مَا يُجِيبُونَ ﴿۵۵﴾

وهر آئینه گوناگون بیان کردیم پندرمیان
ایشان تا پندپذیر شوند پس قبول نکردند
بیشترین مردمان مگر ناسپاسی را (۵۰).

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ قَرْيَةٍ قَدْ بَارِئًا ﴿۵۶﴾

واگر می خواستیم میفرستادیم در هر دهی
ترساننده (۵۱).

لَا تَطِعِ الْمُكَفِّرِينَ وَالْجَاهِلِينَ هُمْ يَرْجُوا جَهَادَ الْكُفْرَانِ ﴿۵۷﴾

پس فرمان مبرکافران را و جهادکن
بایشان بقرآن جهاد بزرگ (۵۲).

وَهُوَ الَّذِي مَرَّبَّ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُورَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ
أَجَابٌ وَجَعَلْ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجَهْرًا مُّحْجُورًا ﴿۵۸﴾

واوست آنکه در آمیخت دو دریا را این
يك آب شیرین دافع تشنگی ست و آن
دیگر شوریدمزه و ساخت میان هر
دو حجابی و سد محکم (۵۳).

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا جَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ﴿۵۹﴾

واوست آنکه آفرید از آب آدمی را پس

(۱) یعنی بهر صفت که آفتاب تقاضا میکند می‌رود.

وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ۝

ساخت آن را خویشاوند نسب
و خویشاوند قرابت دامادی و هست
پروردگار تو توانا (۵۴) .

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ
وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِمْ غَلِيظًا ۝

ومی پرستند بغیر از خدا چیزی را که نفع
ندهد بایشان و ضررنه رساند بدیشان
و هست کافر بر مخالفت پروردگار خود
پشت دهنده (۵۵) .

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝

ونه فرستادیم ترا مگر بشارت دهنده و بیم
دهنده (۵۶) .

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ
أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

بگو نمی طلبم از شما برتبلیغ قرآن هیچ
مزدی لیکن هر که خواهد که راه گیرد
بسوی پروردگار خویش (گو بگیرد) (۵۷) .

وَوَهَّلَ عَلَىٰ الْبَنِيِّ الَّذِي لَا يُعْمَلُ لَهُ سَعْيٌ مِمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ۝

و توکل کن بر آن زنده که هرگز نمیرد
و بیایکی یادکن همراه ستایش او، و بس
ست وی بگناهان بندگان خویش آگاه
(۵۸) .

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسُبْحَانَ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ ۝

آنکه بیافرید آسمانها و زمین و آنچه در میان
آنهاست در شش روز باز مستقر شد
بر عرش اوست بخشاینده پس بپرس
از حال وی دانائی را (۵۹) .

وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ قَالُوا وَمَا
الرَّحْمَنُ أَفَتَعْجَبُ لِمَا تَكْفُرُ بِمَا وَادَّاهُمُ الْهُورَاءُ ۝

و چون گفته میشود بکافران که سجده کنید
رحمن را گویند چیست رحمن آیا سجده
کنیم چیزی را که تو میفرمائی بما و زیاده
کرداین سخن در حق ایشان رمیدن را
(۶۰) .

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا
سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ۝

بزرگوارست آنکه بساخت در آسمان
برجها را و ساخت در آن چراغ را (یعنی
خورشید را) و ساخت ماه روشنی دهنده
را (۶۱) .

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ جُلُودًا كَتَبْنَاهُ ثَمَنًا مَّا نَدْرِكُ
أُولَٰئِكَ لَشُعُورًا ﴿۶۲﴾

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ
الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿۶۳﴾

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿۶۴﴾

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ
إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿۶۵﴾

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿۶۶﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَعُوا لَمْ يَنصِفُوا وَلَمْ يَعْرِفُوا وَكَانَ بَيْنَ
ذَٰلِكَ قَوَامًا ﴿۶۷﴾

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿۶۸﴾

يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ﴿۶۹﴾

إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ
اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿۷۰﴾

واوست آنکه ساخت شب وروز را جانشین
يك ديگر برای کسیکه خواهد پندگرفتن
یا خواهد شکرگذاری کردن (۶۲) .

و بندگان خدا آناند که میروند بر زمین
بآهستگی^(۱) و چون سخن گویند بایشان
نادانان گویند سلام پرشما باد (۶۳) .

و آنانکه شب می گذارند برای پروردگار
خویش سجده کنان و قیام کنان (۶۴) .

و آنانکه می گویند ای پروردگار ما
بازدار از ما عذاب دوزخ را هر آئینه عذاب
دوزخ لازم شونده است (۶۵) .

هر آئینه دوزخ بد آرام گاهی ست و بد مقامی
ست (۶۶) .

و آنانکه چون خرج کنند اسراف نه نمایند
و تنگی نگیرند و باشد عطای ایشان میان
جانبین معتدل (۶۷) .

و آنانکه نمی پرستند با خدا معبود دیگر را
و نمی کشند هیچ نفسی را که حرام کرده
است خدا مگر بحق و زنا نکنند و هر که
بکند این کار را بر خور دبه عقوبت دشوار
(۶۸) .

دو چند کرده شود او را عذاب روز قیامت
و جاوید مانند آنجا خوار کرده شده (۶۹) .

مگر آنکه توبه کرد و ایمان آورد و عمل
شائسته نمود پس آنجماعت تبدیل کند
خدا بدیهای ایشان را به نیکی ها و هست

خدا آمرزنده مهربان (۷۰) .

و هر که توبه کند و کارشائسته بجا آورد پس
هر آئینه وی رجوع میکند بخدا رجوع
کردنی (۷۱) .

و آنکه گواهی دروغ نمی دهند و چون
بگذرند بر بیهوده بگذرند به روش بزرگان
(۷۲) .

و آنکه چون پند داده می شود ایشان را
بآیات پروردگار ایشان کرو کور نه افتند
بشنیدن آن^(۱) (۷۳) .

و آنکه می گویند ای پروردگار مابه بخش
مارا از زنان ما و از فرزندان ما روشنی
چشم و قرار ده مارا پیشوای متقیان (۷۴) .

آن جماعت جزا داده شود ایشان را مقام
بلند بخاطر آنکه صبر کردند، برخوردار
کرده شوند در آن ایشان بدعای خیر و سلام
(۷۵) .

جاویدان آنجا، بهشت نیک آرامگاه ست
و نیک مقام ست (۷۶) .

بگو اعتنا نمی کند به شما پروردگار من
اگر نباشد عبادت شما پس هر آئینه دروغ
پنداشتید پس البته باشد جزای آن لازم
(۷۷) .

سوره شعراء مکی است و آن دوصد و بیست و هفت آیت و یازده رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

وَمَنْ تَابَ وَحَمِلَ صَلَاتَهُ فَقَدْ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۝

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِالْقَوْمِ مُوَازٍ أَمْ أُولَٰئِكَ ۝

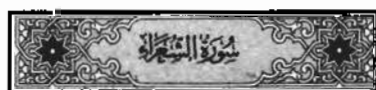
وَالَّذِينَ إِذَا أَذْنُوبًا لَا يَتُوبُونَ لَهَا لَمْ يُجِبُوا عَلَيْهَا حَقًّا
وَعَمِلُوا ۝

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً
أَعْمَى كَأَعْمَى الْمُسْتَعِينِ أَمْ لَهُمْ ۝

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرَّةَ يَبَاصِرُونَ أُولَٰئِكَ قَوْمٌ فِيهَا فِتْنَةٌ وَسَلَامًا ۝

خَلِيدٌ فِيهَا خَسِيتُ مُسْتَقَرًّا وَمَقَامًا ۝

قُلْ مَا يَعْبُدُكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ
يَكُونُ لَكُمْ عَذَابًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) یعنی بلکه دیده و شنیده سجده کنند .

طَسَمَ ①

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الَّتِي

لَعَلَّكَ بَاحْثٌ غَفِيرٌ ②

إِنْ تَشَاءُ نُنْزِلُ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَمَتْ

أَعْيُنُهُمْ لَهَا خَفِيفِينَ ③

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمَنِ مُحَدَّثٍ إِلَّا كَأَنَّهُمْ أَعَنَتْهُ

مُعْرِضِينَ ④

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَاءَ لَهُمْ أَمَّا ثَوَابُكُمَا ⑤

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ⑥

إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِقَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ⑦

وَأَنَّ رَبَّكَ لَهْوَالْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ⑧

وَأَذِّنْ لِلْعَذَابِ رَبُّكَ يُؤْتِي الْأَنْفُسَ أَجْرَهَا أَوْ يَمْسِكُهَا ⑨

قَوْمٌ قَارِعُونَ ⑩

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ بَيْنِي

وَبَيْنَ مَنْ دَرَبِي وَلَئِنْ طَلَعْتُ لَأُفْقِدَ الْفُلَّ ⑪

طَسَمَ (۱) .

این آیات کتاب روشن ست (۲) .

شاید تو هلاک کننده ای خویشان را به

سبب آنکه مسلمان نمی شوند (۳) .

اگر خواهیم فرود آریم برایشان از آسمان

نشانه ای پس شود گردن های ایشان پیش

آن نیایش کننده (۴) .

و نمی آید بدیشان هیچ پندی نواز جانب

رحمن آورده مگر می باشند از آن

روگرداننده (۵) .

پس ثابت شد که ایشان دروغ شمرند

پس خواهد آمد بایشان عاقبت آنچه که بآن

تمسخر می کردند (۶) .

آیا ندیده اند بسوی زمین چه قدر

رویانیدیم در آن از هر جنس نیک (۷) .

هر آئینه درین ماجرا نشانه است نیستند

بیشترین ایشان مسلمانان (۸) .

و هر آئینه پروردگار تو همان ست غالب

مهربان (۹) .

و آنگاه که آواز داد پروردگار تو موسی را

که بیای پیش گروه ستمگاران (۱۰) .

بیای پیش قوم فرعون آیا پرهیزکاری نمی

کنند (۱۱) .

گفت ای پروردگار من هر آئینه من می

ترسم از آنکه دروغگو شمرند مرا (۱۲) .

و تنگ شود سینه من و جاری نمی گردد

زبان من پس پیغامبری را فرست بسوی

هارون (۱۳) .

وقوم فرعون را برمن گناهی ست پس می ترسم که بکشند مرا (۱۴) .

گفت چنین نه باشد پس هردو بروید بانسانه های ماهر آئینه ما باشما شنونده ایم (۱۵) .

پس بیایید بفرعون پس بگوئید هر آئینه ما فرستاده پروردگار عالمهائیم (۱۶) .

باین پیغام که بفرست همراه ما بنی اسرائیل را (۱۷) .

گفت ای موسی آیا نپرورانندیم ترادرمیان اهل خویش در حال طفلی گذراندی در میان ما از عمر خود سالها (۱۸) .

و کردی آن کردار خود را که از تو بعمل آمد و توازنا سپاسانی (۱۹) .

گفت کردم آن کردار را آنگاه و من از گمراهان بودم (۲۰) .

پس گریختم از پیش شما چون بترسیدم از عقوبت شما پس عطا کرد مرا پروردگار من دانش و ساخت مرا از پیغمبران (۲۱) .

و آیا این نعمتی ست که منت می نمی بر من بندگرتی بنی اسرائیل را (۲۲) .

گفت فرعون و چیست پروردگار عالمها (۲۳) .

گفت موسی پروردگار آسمان ها و زمین

وَهُمْ عَلَىٰ ذُنُوبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾

قَالَ كَلَّا ۖ فَاذْهَبْ بِالْبَيِّنَاتِ إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾

فَأْتِيَافِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٧﴾

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلَدًا مَا نَحْنُ بِغَيْرِكِ ۖ إِنَّا شَهِدْنَا ۖ إِنَّكَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

وَقَعَلْتَ لَعْنَتَكَ الْغَىٰ ۖ فَهَلَّتْ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

قَالَ هَلْ عَلِمْنَا إِذَا وَاتَاكَ مِنَ الصَّرَائِلِ ﴿٢٠﴾

فَقَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمِخْفَتًا ۖ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾

وَبَلَكَ نُعْمَةً مِّنْهُمَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٢﴾

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ إِنَّكُمْ مُّشْرِكُونَ ﴿٢٤﴾

(۱) یعنی بنده گرفتن بنی اسرائیل نعمت نبود پس همچنین پرورش کردن که بآن ضرورت بود نعمت نباشد .

وآنچه در میان اینهاست اگر یقین آورده اید
(۲۴).

گفت فرعون آنرا که حوالی او بودند
آیانمی شنوید (۲۵).

گفت موسی پروردگار شماست و
پروردگار پدران پیشین شماست (۲۶).

گفت فرعون هر آینه پیغامبر شما که
فرستاده بسوی شما دیوانه ست (۲۷).

گفت موسی پروردگار مشرق و مغرب و آنچه
در میان اینهاست اگر درمی یابید (۲۸).

گفت اگر خداگرفتی غیر مرا البته قرار دهم
ترا از زندانیان (۲۹).

گفت آيا بزدان کنی اگر چه بیمار پیش
تو چیزی روشن را (۳۰).

گفت بیمار آن را اگر از راست گویانی (۳۱).

پس بپنداخت عصای خود را پس ناگهان
وی از دهنهای آشکار بود (۳۲).

و بر آورد دست خود را پس ناگهان وی
سفید بود برای بینندگان (۳۳).

گفت فرعون بجماعتی که حوالی او بودند
هر آینه این شخص جادوگریست دانا
(۳۴).

میخواهد که بیرون کند شمارا از سرزمین
شما پس سر خود پس چه می فرمائید مرا
(۳۵).

گفتند موقوف دار اورا و برادرش را
و بفرست در شهرها نقیبان را (۳۶).

تابیارند پیش تو هر جادوگر دانارا (۳۷).

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ اَلَا تَسْمَعُونَ ۝

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَائِكُمُ الْاَوَّلِينَ ۝

قَالَ اِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي اُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ۝

قَالَ رَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَبَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝

قَالَ لِمَنِ الْقُنُوتُ اِنَّمَا تُغَوِّرُ اَلْجَهْلَكَ مِنَ السَّجِينِ ۝

قَالَ اَوْ لِمَ جِئْتُكَ بِمَرِيضٍ مُّبِينٍ ۝

قَالَ قَاتِلْ يَدِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝

قَالَ لِيْ عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ تَقْبَلُ مُبِينٌ ۝

وَوَرَّيْتَهُ فَاِذَا هِيَ بِجَهْدٍ لِّلْظَهْرِ ۝

قَالَ لِمَ اِجْلَوْلَهُ اِنْ هٰذَا السَّحْرُ عَلَيَّ ۝

يُرِيدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِحُجَّتٍ فَمَا ذَا تَأْتُرُونَ ۝

قَالُوْا اَرَجِيْهِ وَارْحَاهُ وَانْفَعْ فِي الْمَدَائِنِ حَیْرُونَ ۝

يَا تُؤْتُوْنَ بِالْحَقِّ سَخَطٌ عَلَیْهِ ۝

فَجُمِعَ الشُّعْرَاءُ لِيَقَاتُوا يَوْمَ مَعْلُومٍ ۝

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُعْجَمُونَ ۝

لَعَلَّكَ نَتِيعُ الشَّحَرَةِ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۝

فَلَمَّا جَاءَ الشُّعْرَاءُ قَالُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا لَنَاجِرُونَ كُنَّا
نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۝

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝

قَالَ لَهُمُ مُوسَى الْقَوْمَ أَمَنْتُمْ مَقُورُونَ ۝

فَأَتَوْا بِهَا لَهُمْ وَبِوَيْتِهِمْ وَفَالُوا بِجُزْءِ فِرْعَوْنَ
إِنْ كَانَتْ هُمْ الْغَالِبُونَ ۝

فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ۝

فَأَلْقَى الشُّعْرَاءُ سُحُورَهُمْ ۝

قَالُوا أَلَمْ نَأْتِ بِ الْعِلْمَيْنِ ۝

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ۝

قَالَ أَمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكِيدٌ لِلَّذِي وَعَدَكُمْ
الشُّعْرَاءُ فَتَكُونُونَ أَهْلَ طُغْيَانٍ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ
فِي خِلَافٍ وَلَا تَصِلُكُمْ أَجْمَعِينَ ۝

پس جمع کرده شد ساحران بمیعادِ روز
معین (۳۸) .

وگفته شد بمردمان آیاشما جمع شونده
اید (۳۹) .

بودکه ماپیرویِ ساحران کنیم اگرایشان
غالب شوند (۴۰) .

پس چون حاضر شدند ساحران گفتند
فرعون را آیامارمزدی بُود اگر ما غالب
شویم (۴۱) .

گفت آری وهرآئینه شما آنگاه از مقربان
باشید (۴۲) .

گفت بایشان موسی بافکنید آنچه
شما افکننده اید (۴۳) .

پس انداختند ریسمانهای خود را
وعصاهای خود را گفتند قسم به بزرگی
فرعون هرآئینه ما البته غالبیم (۴۴) .

پس انداخت موسی عصای خود را پس
ناگهان وی فرومی برد آنچه بی حقیقت
به دروغ آورده بودند (۴۵) .

پس انداخته شدند ساحران سجده کنان
(۴۶) .

گفتند ایمان آوردیم به پروردگار عالمها
(۴۷) .

پروردگار موسی و هارون (۴۸) .

گفت فرعون آیا ایمان آوردید بموسی پیش
از آنکه اجازت دهم شمارا هرآئینه وی
رهبر شماست آنکه بیاموخت شمارا جادو
پس خواهید دانست البته بِیُرم دستهای
شمارا و پاهای شمارا یکی از جانب راست

قَالُوا الْأُمِّيُّونَ أَتَانَا بِبَيِّنَاتٍ مِّنْ رَبِّكَ ۖ

و دیگر از جانب چپ و البته بردار آویزم
شمارا همه يك جا (۴۹) .

گفتند هیچ زبان نیست هرآئینه بسوی
پروردگار خویش رجوع کنندگانیم
(۵۰) .

إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا ۚ إِنَّ كُنَّا قَوْمًا مُّؤْمِنِينَ ۝

هرآئینه مانتوق داریم که بیامزد برای
ما پروردگار ما گناهان مارا بسبب آنکه
شدیم اولین مسلمانان (۵۱) .

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَمْرِ بِبَنِي إِسْرَءِيلَ أَنْ يَخُذُوا ذُرِّيَّتَهُمْ كُلَّ يَوْمٍ يَجْعَلُونَ

ووحی فرستادیم بسوی موسی که بوقت
شب روان کن بندگان مرا هرآئینه
شما تعاقب کرده شوید (۵۲) .

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ خُجْرَيْنِ ۝

پس فرستاد فرعون در شهرها نقیبان
(۵۳) .

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَبُرْدُمَۃٌ قَلِيلُونَ ۝

هرآئینه بنی اسرائیل گروهی اندك اند
(۵۴) .

وَأَنفَعَنَا الْفَالِطُونَ ۝

وهرآئینه ایشان مارا بخشم آورده اند
(۵۵) .

وَأَنَّا لَجَمِيعٌ خَازِنُونَ ۝

وهرآئینه ما جماعتی ایم سلاح پوشیده
(۵۶) .

فَأَخْرَجْنَاهُم مِّنْ جَنَّتَيْهِ وَغَوَّيْنَا

(خدای فرماید) پس بیرون کردیم قوم
فرعون را از بوستانها و چشمه ها (۵۷) .

وَأَنزَلْنَاهُمْ مَّقَالِدَ كُنُوزِهِمْ ۝

و گنجها و منزل نيك (۵۸) .

كَذَٰلِكَ وَأَوْفَيْنَاهُم بِمَا يَدَّعُونَ ۝

و همچنین میراث دادیم این چیزها را به
بنی اسرائیل (۵۹) .

فَاتَّبَعُوهُمْ مُّشْرِقِينَ ۝

پس تعاقب ایشان کردند وقت اشراق
درآمده (۶۰) .

فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعُ قَالَ أَصْحَابُ مُّوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ۝

پس چون یکدیگر را دیدند هر دو گروه گفتند
یارانِ موسی هرآئینه به ما رسیدند (۶۱) .

قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۝۱۹

قَالُوا حَسْبُكَ اللَّهُ يَا مُوسَى إِنَّ أَهْلَ بَيْتِكَ الْبُحْرَاءُ قَالُوا فَتَقَالَ
كُلُّ نَفْسٍ مَّا تَطْوِي السَّيْرَ ۝۲۰

وَأَنْتَ نَافِلٌ الْخَيْرِ ۝۲۱

وَأَقْبَبْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ۝۲۲

كَمْ أَغْرَقْنَا الْأَنْفُسَ ۝۲۳

إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِّمَنْ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝۲۴

وَأَنَّ رَحْمَتَهُ لَهَا الْعِزُّ الرَّحِيمُ ۝۲۵

وَأَنَّا عَلَيْهِمْ بُرْهَانُهُ ۝۲۶

إِذْ قَالَ لِأَخِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ۝۲۷

قَالُوا نَعْبُدُ آبَاءَنَا قُلْتُ لَهُمْ عَلَيْكُمْ ۝۲۸

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ۝۲۹

أَوْ يَتَّبِعُونَكُمْ أَوْ يُنصِتُونَ ۝۳۰

قَالُوا بَلَىٰ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذِبًا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ۝۳۱

قَالَ أَتَرْتَبِعُونَهُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۝۳۲

أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ۝۳۳

وَأَنَّهُمْ عُدُوٌّ إِلَى الْأَرْبَابِ الْعَالِيِّينَ ۝۳۴

الَّذِينَ خَلَقُوا هُمُ يَهْدِيْنَ ۝۳۵

گفت موسیٰ چنین نیست هر آئینه بامن
پروردگار منست راه خواهد نمود مرا (۶۲).

پس وحی فرستادیم بسوی موسیٰ که به
عصای خود بزنی دریا را پس دریابشگافت
پس شد رهپاره مانند کوه بزرگ (۶۳).

و نزدیک آوردیم آنجا آن دیگران را (۶۴).
و خلاص ساختیم موسیٰ را و آنان را که
همراه وی بودند همه یک جا (۶۵).

باز غرق ساختیم آن دیگران را (۶۶).
هر آئینه درین ماجرا نشانه هست، و نبودند
بیشترین ایشان مسلمانان (۶۷).

و هر آئینه پروردگار تو همان ست غالب
مهربان (۶۸).

و بخوان برایشان خبر ابراهیم (۶۹).
چون گفت به پدر خود و قوم خود چه
چیز را می پرستید (۷۰).

گفتند می پرستیم بتان را پس می باشیم
برایشان مجاورت کننده (۷۱).

گفت آیامی شنوند آواز شمارا چون
می خوانید (۷۲).

یا سودی رسانند بشما یا زیان میدهند (۷۳).
گفتند نه بلکه یافتیم پدران خود را که چنین
می کردند (۷۴).

گفت آیا دیدید آنچه می پرستیدید (۷۵).
شما و پدران پیشین شما (۷۶).
پس هر آئینه آنها دشمنان من اند مگر
پروردگار عالمیان (۷۷).

آنکه بیا فرید مرا پس اوست که هدایت

کندمرا (۷۸) .

وآنکه او طعام میخوراند مرا و می
آشامایدمرا (۷۹) .

و چون بیمار می شوم پس اوست که
شفامیدهد مرا (۸۰) .

وآنکه بمیراند مرا باز زندگردداند مرا (۸۱) .
وآنکه توقع دارم که بیمارزد برای من گناه
من روز جزا (۸۲) .

پروردگارا عطا کن مرا حکمت و لاحق کن
مرا بپادشاهان (۸۳) .

و پدید آر برای من ذکر نیک در پسینان
(۸۴) .

و قرارداده مرا از وارثان بهشت بانعمت
(۸۵) .

و بیمارز بدر مرا هر آینه وی بود از گمراهان
(۸۶) .

و رسوا مکن مرا روزی که برانگیخته
شوند مردمان (۸۷) .

روزی که فائده ندهد مال و نه فرزندان
(۸۸) .

لیکن صاحب فائده آن بود که بیارد پیش
خدا دل بی عیب را (۸۹) .

و نزدیک کرده شود بهشت برای متقیان
(۹۰) .

و ظاهر کرده شود دوزخ برای گمراهان
(۹۱) .

و گفته شود بایشان کجاست آنچه می

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ۝۴۰

وَلَا أَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۝۴۱

وَالَّذِي يُبْرِئُنِي يَكُنْ لِّمِثْلِ

وَالَّذِي أَلْهَمَنِي يَقُولُ لِي خَلِّتَنِي يَوْمَئِذٍ ۝۴۲

رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ عِلْمًا وَاسْقِنِي بِالْغُلَامِ ۝۴۳

وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ۝۴۴

وَأَجْعَلْ لِي مِنْ زَرْعِهِ جَنَّةَ النَّوْمِ ۝۴۵

وَأَعِزَّنِي إِذَا كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۝۴۶

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ۝۴۷

يَوْمَ لَا يُنْفَعُ مَالٌ وَلَا نَمْلٌ ۝۴۸

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۝۴۹

وَأَنفَعَتِ الْبَهَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝۵۰

وَبَرَزَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝۵۱

فَقِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا أَنْتُمْ مُعَذِّبُونَ ۝۵۲

پرستیدید (۹۲) .

بجز خدا آیانصرت میدهند شمارا
یا خود انتقام می کشند (۹۳) .

پس بررو انداخته شوند در آنجا بتان و
گمراهان (۹۴) .

ولشکر های شیطان همه يك جا (۹۵) .
گویند و در حالیکه ایشان در آنجا بایک دیگر
مکابره می کنند (۹۶) .

قسم بخدا هر آینه ما بودیم در گمراهی
ظاهر (۹۷) .

چون برابر می ساختیم شمارا با پروردگار
عالمها (۹۸) .

و گمراه نکردند مارا مگر این بدکاران
(۹۹) .

پس نیست مارا هیچ شفاعت کننده (۱۰۰) .
ونه دوست مهربان (۱۰۱) .

پس کاش مارا یکبار رجوع باشد پس
شویم از مسلمانان (۱۰۲) .

هر آینه درین ماجرا نشانه هست، و نیستند
بیشترین ایشان مسلمانان (۱۰۳) .

و هر آینه پروردگار تو همان ست غالب
مهربان (۱۰۴) .

دروغگو شمرند قوم نوح پیغامبران را
(۱۰۵) .

چون گفت بایشان برادر ایشان نوح آیانی
ترسید (۱۰۶) .

هر آینه من برای شما پیغامبر با امانتم
(۱۰۷) .

مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَصْعَدُونَكَ أَوْتِيَهُمْ ۖ ﴿٩٢﴾

فَلْيَجِئُوا بِهَا هُمْ وَالْقَارُونَ ۖ ﴿٩٣﴾

وَجُنُودَ الْبَلْسِ أَجْمَعُونَ ۖ ﴿٩٤﴾

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَتَخِمُونَ ۖ ﴿٩٥﴾

تَاللَّهِ إِنَّ كَذَّالِي صَلَاحٌ مُبِينٌ ۖ ﴿٩٦﴾

إِذْ تُسَوِّدُ يَوْبَ الْغَالِيَيْنِ ۖ ﴿٩٧﴾

وَمَا أَضَلُّ أَعْيُنَ الْمُحْضِرِينَ ۖ ﴿٩٨﴾

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ۖ ﴿٩٩﴾

وَلَا صِدْقَ عَهْدِهِ ۖ ﴿١٠٠﴾

قَالُوا لِمَا كُذِّبْتُمْ كُنْتُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ ﴿١٠١﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۖ ﴿١٠٢﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۖ ﴿١٠٣﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ۖ ﴿١٠٤﴾

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۖ ﴿١٠٥﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۖ ﴿١٠٦﴾

قَاتِلُوا اللَّهَ وَآطِيعُوا ۝۱۰۸

پس بترسید از خدا و فرمانبرداری من کنید
(۱۰۸) .

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَتَيْتُمْ إِلَّا وِلْيَ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ۝۱۰۹

و سوال نمی کنم از شما برتبلیغ رسالت
هیچ مزدی نیست مزد من مگر برپروردگار
عالمها (۱۰۹) .

قَاتِلُوا اللَّهَ وَآطِيعُوا ۝۱۱۰

پس بترسید از خدا و فرمانبرداری من کنید
(۱۱۰) .

قَالُوا الْوَيْحُ لَكَ وَالَّذِينَ إِلَّا هَؤُلَاءِ الْقَوْمُ ۝۱۱۱

گفتند آیا ایمان آوریم بر تو حالانکه پیروی
تو کرده اند سفله گان (۱۱۱) .

قَالَ وَمَا لِي بِهِمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۱۱۲

گفت نوح وجه میدانم بآنچه می کردند
(۱۱۲) .

إِنْ جَاءَهُمْ إِلَّا عِلٌّ رَّبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ۝۱۱۳

نیست حساب ایشان مگر بر پروردگار
من اگر بدانید (۱۱۳) .

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ۝۱۱۴

و نیستم من دورکننده مسلمانان (۱۱۴) .

إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝۱۱۵

نیم من مگر ترساننده آشکارا (۱۱۵) .

قَالُوا لَهُمْ لَمْ تَكُنْ لَهُمْ نَذِيرٌ لَّسْكَوَتْ

گفتند اگر بازمانی توای نوح البته شوی
از سنگسار شدگان (۱۱۶) .

مِنَ الْمَرْجُومِينَ ۝۱۱۶

گفت ای پروردگار من هرائینه قوم من
دروغگو شمرند مرا (۱۱۷) .

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمٌ كَذِبُونَ ۝۱۱۷

پس فیصله کن میان من و میان ایشان

قَاتِلُوا بَنِي وَبَنَاتِهِمْ فَتَنَّا وَتَجَنَّبَنِي وَمَنْ قَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝۱۱۸

فیصله کردن عظیم و خلاص کن

مرا و آنانرا که همراه من اند از مسلمانان

(۱۱۸) .

فَأَجْمِنُهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلَاكِ الْمَسْحُورِينَ ۝۱۱۹

پس نجات دادیم او را و آنانرا که همراه

اوبودند در کشتی پُر کرده شده (۱۱۹) .

لَمْ أَعْرِفْكُمْ بَعْدَ الْبَاقِينَ ۝۱۲۰

باز غرق ساختیم بعد ازین باقی ماندگان

را (۱۲۰) .

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝۱۲۱

هرائینه درین ماجرا نشانه است، و نیستند

اکثرایشان مسلمانان (۱۲۱) .
 وهرآئینه پروردگار تو همان ست غالب
 مهربان (۱۲۲) .
 دروغگو پنداشتند قبیله عاد پیغمبران را
 (۱۲۳) .
 چون گفت بایشان برادریشان هود آیامی
 ترسید (۱۲۴) .
 هرآئینه من برای شما پیغامبر با امانتم
 (۱۲۵) .
 پس بترسید از خدا و فرمانبرداری من
 کنید (۱۲۶) .
 و سوال نمی کنم از شما بر تبلیغ رسالت
 هیچ مزدی، نیست مزد من مگر
 بر پروردگار عالمها (۱۲۷) .
 آیامی سازید بهر بلندی علامتی بی فائده
 (۱۲۸) .
 و می سازید محل های استوار گویا جاوید
 خواهید ماند (۱۲۹) .
 و چون دست می گشائید، دست می گشائید
 ستمگار شده (۱۳۰) .
 پس بترسید از خدا و فرمانبرداری من کنید
 (۱۳۱) .
 و بترسید از کسی که امداد کرد شمارا بآنچه
 دانید (۱۳۲) .
 امداد کرده است شمارا بچهار پایان و
 فرزندان (۱۳۳) .
 و بوستانها و چشمه ها (۱۳۴) .
 هرآئینه من می ترسم بر شما از عذاب روز

وَأَنَّ ذَٰلِكَ لَهُمُ الْعَذَابُ الرَّجِيمُ ﴿۱۲۱﴾

كَذَّبَتْ عَادُ الْفَرَسَوَيْنِ ﴿۱۲۲﴾

إِذْ قَالَ لَهُمُ أُخُوهُمْ هُودُ الْاِتَّقُوا ۖ ﴿۱۲۳﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿۱۲۴﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۖ ﴿۱۲۵﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۲۶﴾

أَتَبْنُونَ بُحُلًا ۖ أَلَيْسَ لَبِئْسَ مَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۲۷﴾

وَتَعْبُدُونَ مَصَافِرَ ۖ لَكُم مَّا تَكْفُرُونَ ﴿۱۲۸﴾

وَإِذَا بَطَلْتُمْ بِطُغْيَانٍ ۖ جَبَّارِينَ ﴿۱۲۹﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۖ ﴿۱۳۰﴾

وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَّا لَكُمْ مَّا تَعْمَلُونَ ﴿۱۳۱﴾

أَمَّا لَكُمْ بِأَنْعَامِ وَبَنِينَ ﴿۱۳۲﴾

وَجَنَّاتٍ وَنَحْلٍ ﴿۱۳۳﴾

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿۱۳۴﴾

بزرگ (۱۳۵) .

گفتند یکسان ست برماکه پنددهی یا نه
باشی ازپند دهندگان (۱۳۶) .

نیست این مگر عادتِ پیشینیان (۱۳۷) .

ونیستیم ما عذاب کرده شدگان (۱۳۸) .

پس دروغگو پنداشتندش پس هلاک
ساختیم ایشان را هرآئینه درین
ماجرانشانه هست، ونه بودند بیشترین
ایشان مسلمانان (۱۳۹) .

وهرآئینه پروردگار تو همان ست غالب
مهربان (۱۴۰) .

دروغگو شمردند قبیلهٔ ثمود پیغامبران را
(۱۴۱) .

چون گفت بایشان برادر ایشان صالح
آیانی ترسید (۱۴۲) .

هرآئینه من برای شما پیغامبر با مانتم
(۱۴۳) .

پس بترسید از خدا و فرمانبرداری من کنید
(۱۴۴) .

و سوال نمی کنم از شما برتبلیغ رسالت
هیچ مزدی، نیست مزد من مگر بر
پروردگار عالمها (۱۴۵) .

ایا ایمن گذاشته خواهید شد در آنچه
اینجاست (۱۴۶) .

در بوستانها و چشمه ها (۱۴۷) .

و کشتهها و درختان خرمائی که شگوفه آن
نازک ست (۱۴۸) .

قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَصَّ أَمْرًا لَّكَ يَنْزِلُ مِنَ الْوَعْدِ ۖ

إِنْ هَذَا إِلَّا كَذِبٌ أَكْثَرُ ۖ

وَمَا هُمْ بِمُعْذِرِينَ ۚ

فَلَذُوقُوا فَلَهُمْ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ لَّآ يَكُنْ لَهُمْ مَأْكَنٌ

أَكْثَرُهُمْ يُؤْمِنُونَ ۚ

وَأَنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۚ

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهُمْ إِذْ قَالَ لَهُمُ

إِذْ قَالَ لَهُمُ اتَّقُوا اللَّهَ طَغَوْا السَّعْيُونَ ۚ

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۚ

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ

وَبِاسْتِسْلَامٍ عَلَيْهِ مِنْ أَجْوَثٍ ۚ ثُمَّ قَالَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ

أَتُرْكُونَ فِي مَا هُمْ بِأَمِينٍ ۚ

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۚ

وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلُفًا هَاضِمٍ ۚ

وَيُخَوِّتُونَ مِنَ الْجِبَالِ الَّتِي هِيَ أَوَّلُ الْآيَاتِ ۝۹

فَأَنصَبُوا لَهُم مِّنَ الْجِبَالِ ۝۱۰

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُشْرِكِينَ ۝۱۱

الَّذِينَ يُعْبُدُونَ فِي الْأَرْضِ دُونَهُ ۝۱۲

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝۱۳

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِآيَاتٍ إِن كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝۱۴

قَالَ هَذِهِ نَافَةٌ لِّهَآئِهِمْ وَلَكُم مِّنْ رَبِّكُمْ يَوْمَ تَعْلَمُونَ ۝۱۵

وَلَا تَسْتَوُوا بِهِمْ فَتُخَدَّذُوا بِهِمْ عَذَابٌ يُّؤَلِّمُهُمْ ۝۱۶

فَعَقَرُوا هَآؤُلَاءِ صِبْغَانِ مِثْلِهِمْ ۝۱۷

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَن كَانَ

أَلْفَهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝۱۸

وَلَئِنْ رَأَيْتَ لَهُمُ الْعَرْشَ الرَّحِيمَ ۝۱۹

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الرُّسُلَ ۝۲۰

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ۝۲۱

ومی تراشید از کوه ها خانه های ماهرانه
(۱۴۹) .

پس بترسید از خدا فرمانبرداری من کنید
(۱۵۰) .

و اطاعت مکتید فرمان از حد گذرندگانرا
(۱۵۱) .

آنانکه فساد می کنند در زمین و اصلاح نمی
نمایند (۱۵۲) .

گفتند جزاین نیست که تواز جاد و شذگانی
(۱۵۳) .

نیستی تو مگر آدمی مانند ما پس بیار
نشانه ای اگر از راست گویانی (۱۵۴) .

گفت این ماده شتر است وی را يك نوبت
آب خوردن ست و شمارانوبت روز معین
(۱۵۵) .

و دست مرسانید و اربع قوبت که آنگاه
دربگیرد شمارا عذاب روز بزرگ (۱۵۶) .

پس پی زدند آنرا پس گشتند پشیمان
(۱۵۷) .

پس دگرفت ایشان را عذاب هر آئینه درین
ماجرانشانه هست، و نبودند بیشترین
ایشان مسلمانان (۱۵۸) .

و هر آئینه پروردگار توهمان ست غالب
مهربان (۱۵۹) .

دروغگو شمردند قوم لوط پیغامبران را
(۱۶۰) .

چون گفت بایشان برادر ایشان لوط آیانی
ترسید (۱۶۱) .

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝

هرآئینه من برای شما پیغامبر با امانتم
(۱۶۲) .

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝

پس بترسید از خدا و فرمان من برید
(۱۶۳) .

وَمَا نَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا عَنِ النَّبِ الْعَالَمِينَ ۝

و سوال نمی کنم از شما برتبلیغ رسالت
هیچ مزدی، نیست مزدمن مگر بر
پروردگار عالمها (۱۶۴) .

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ۝

آیا بقصد قضای شهوت میروید بسوی
مردان از اهل عالم (۱۶۵) .

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ۝

ومی گذارید آنچه آفریده است برای شما
پروردگار شما از زنان شما بلکه شما
گروهی از حد گذشته اید (۱۶۶) .

قَالُوا أَلَمْ نَقْرَأَكَ أَنْتَ يَا مُؤْمِنٌ ۝

گفتند اگر بازنه آتی توای لوط هرآئینه
باشی از بیرون کردگان (۱۶۷) .

قَالَ إِنِّي لَعَلَّكُمْ مِنَ الْغَالِينَ ۝

گفت هرآئینه من عمل شمارا از دشمنانم
(۱۶۸) .

رَبِّ نَجِيِّ وَأَهْلِ وَمَا يَعْلَمُونَ ۝

پروردگارا نجات ده مرا و اهل مرا از و با
آنچه می کنند (۱۶۹) .

فَتَبَيَّنَهُ وَأَهْلَهُ أَجْزَأَ ۝

پس نجات دادیم او را و اهل او را همه
یکجا (۱۷۰) .

إِلَّا جَزَاءُ فِي الْغَوَّيِينَ ۝

مگر پیرزنی که بود از باقی ماندگان (۱۷۱) .

فَعُرِدْنَا الْأَنْعَامَ ۝

باز هلاک ساختیم آن دیگران را (۱۷۲) .

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا نَسَاءً مَطَرُ النَّذِيرِينَ ۝

و بارانیدیم برایشان بارانی پس بدست
باران ترسانیدگان (۱۷۳) .

إِنِّي فِي ذَلِكَ لَكَايَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

هرآئینه درین ماجرا نشانه است، و نبودند
بیشترین ایشان مسلمانان (۱۷۴) .

وَأَنَّ رَبَّكَ أَعْلَمُ الْغَوَّيِينَ ۝

و هرآئینه پروردگارتو همان ست غالب

مهربان (۱۷۵) .

كَذَّبَ أَصْحَابُ آلِ يُثَيْمَ الْرُّسُلِينَ ﴿١٧٥﴾

دروغگو شمرندد باشندگانِ ایکه
پیغامبران را (۱۷۶) .

إِذْ قَالَ لَهُمُ مُعَيْبٌ أَلَمْ تَقْنُونَ ﴿١٧٦﴾

چون گفت بایشان شعیب آیانی ترسید
(۱۷۷) .

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٧﴾

هرآئینه من برای شما پیغامبرِ امانتم
(۱۷۸) .

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

پس بترسید از خدا و فرمان من برید (۱۷۹) .
و سوال نمی کنم از شما بر تبلیغ رسالت
هیچ مزدی، نیست مزد من مگر بر
پروردگار عالمها (۱۸۰) .

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾

تمام پیمائید پیمانه را و مباحثید از زیان
دهندگان (۱۸۱) .

أَوْ قَوْلَ الْكَاذِبِ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُنْصَرِفِينَ ﴿١٨١﴾

و بسنجید به ترازوی راست (۱۸۲) .

وَرُؤُوسَ الْبَاقِطَاتِ السَّائِغَةِ ﴿١٨٢﴾

و ناقص ندهید بمردمان اشیای ایشان را
و بیباک مگردید در زمین فسادکنان (۱۸۳) .

وَلَا تَجْعَلُوا النَّاسَ أَشْيَاءَ كَلِمَةٍ تَصْطَلُونَ الْأَرْضَ
مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

و بترسید از خدا که آفرید شمارا و خلاق
نخستینیان را (۱۸۴) .

وَاتَّقُوا الْآيَاتِیَ خَلَقْنَا وَالْبَيْتَةَ الْأَقْلَمِينَ ﴿١٨٤﴾

گفتند جزاین نیست که تواز جادو شدگانی
(۱۸۵) .

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾

و نیستی تو مگر آدمی مانند ما و هرآئینه
می پنداریم ترا از دروغ گویان (۱۸۶) .

وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَطْنُكَ لَئِنْ كَذَّبْتَ ﴿١٨٦﴾

پس بافکن بر ما پاره ای از آسمان
اگر از راست گویانی (۱۸۷) .

فَأَسْقُطْ عَلَيْكَ كِسْفٌ مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾

گفت پروردگار من داناترست بآنچه می
کنید (۱۸۸) .

قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾

پس دروغگو پنداشتند او را پس گرفتار

لَكَذِبِهِمْ فَخَذَّاهُمْ

عَذَابُ يَوْمٍ الظَّلَامَةِ إِنَّكَ كَانَ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿۱۹﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۲۰﴾

وَلَا رَيْبَ لَكُمْ لَهْوَ الْعَرَبِ الرَّجِيمِ ﴿۲۱﴾

وَلَا تَنْفِرْ يَبْنَظُ الْغَالِبِينَ ﴿۲۲﴾

تَنَزَّلُ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿۲۳﴾

عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿۲۴﴾

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿۲۵﴾

وَلَا تَكُنْ لِمَنْ يَدْعُوا الْأَوَّلِينَ ﴿۲۶﴾

أَوَّلَهُمْ آتَمَ آيَةً أَنْ يَعْلَمَهُ عُلُوُّ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿۲۷﴾

وَلَوْ رَأَيْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَفْقِينَ ﴿۲۸﴾

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿۲۹﴾

كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿۳۰﴾

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۳۱﴾

فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۳۲﴾

کردایشان را عذاب روز سائبان^(۱) هرائینه
وی بود عذاب روز بزرگ (۱۸۹) .

هرآئینه درین ماجرا نشانه هست و نه
بودند بیشترین ایشان مسلمانان (۱۹۰) .

وهرآئینه پروردگارتو همان ست غالب
مهربان (۱۹۱) .

وهرآئینه قرآن فرود آورده پروردگار
عالمها ست (۱۹۲) .

فرود آوردش روح الامین (یعنی جبرئیل)
(۱۹۳) .

بردل توتاشوی از ترسانندگان (۱۹۴) .

بزبان عربی روشن (۱۹۵) .

وهرآئینه خبروی در صحیفه های پیشینیان
ست (۱۹۶) .

آیانست برای ایشان نشانه آنکه می دانند
حقانیت قرآن را عالمان بنی اسرائیل
(۱۹۷) .

و اگر فرود می آوردیم قرآن را بر بعض
عجمیان (۱۹۸) .

پس می خواندش برایشان هرگز نمی شدند
آزادآور دارندگان (۱۹۹) .

همچنین در آوردیم انکار را در دلهای
گنهگاران (۲۰۰) .

ایمان نمی آرند بقرآن تا آنکه ببینند عذاب
در دهنده (۲۰۱) .

پس بیاید به ایشان ناگهان و ایشان بی

(۱) یعنی آتش بشکل سائبان ظاهر شد و هلاک ساخت .

خبر باشند (۲۰۲) .
 پس گویند آیا مهلت داده میشویم (۲۰۳) .
 آیا عذابِ مارا بشتاب می طلبند (۲۰۴) .
 آیا دیدی که اگر بهره مند سازیم ایشان را
 سالها (۲۰۵) .
 باز بیاید بدیشان آنچه ترسانیده می
 شدند (۲۰۶) .
 چه چیز را دفع کند از سرایشان بهره مند
 بودن ایشان (۲۰۷) .
 و هلاک نه کردیم هیچ دمی را الاّ اورا بیم
 کنندگان بودند (۲۰۸) .
 بجهتِ پند دادن و نبودیم ستمگار (۲۰۹) .
 و فرود نیاوردند قرآن را شیطانان (۲۱۰) .
 و سزاوار نیست ایشان را ونمی توانند
 (۲۱۱) .
 هر آینه شیطانان از شنیدن دُور
 گردانند^(۱) (۲۱۲) .
 پس معخوان با خدام عبود دیگر را آنگاه باشی
 از عذاب گردگان (۲۱۳) .
 و ترسان خویشاوندان نزدیکِ خود را
 (۲۱۴) .
 و پست کُن بازوی خود را^(۲) برای آنانکه
 پیروی تو کردند از مسلمانان (۲۱۵) .
 پس اگر نافرمانی کنند ترا پس بگو

فَقُولُوا هَلْ عِنْدَ مَنظُورٍ ۝۱

أَيَعَدَا لَنَا لَعْنَةُ جُلُودٍ ۝۲

أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ۝۳

ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ۝۴

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝۵

وَمَا أَهْلَكَ لَنَا مِنْ قُرْبَةٍ إِلَّا هُمْ يُنذِرُونَ ۝۶

وَقُلْ شَأْنُكُمْ ظِلْمِي ۝۷

وَمَا تَزَالُ بِوَالِ الشَّيْطَانِ ۝۸

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ۝۹

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَزُولُونَ ۝۱۰

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا الْآخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ۝۱۱

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ۝۱۲

وَاخْطِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ ابْتَغَيْتَ مِنَ النَّاسِ مِثْرًا ۝۱۳

فَأَنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۱۴

(۱) یعنی از شنیدن کلام ملائکه .

(۲) یعنی نواضع کن .

هرآئینه من بی تعلقم از آنچه شمامی کنید
(۲۱۶) .

و توکل کن بر غالب مهربان (۲۱۷) .

آنکه می بیند ترا چون برمی خیزی (یعنی
وقت تهجد) (۲۱۸) .

ومی بیند گشتن ترا^(۱) در میان سجده کنند
گان^(۲) (۲۱۹) .

هرآئینه وی همان ست شنو ادانا (۲۲۰) .

آیا خبر دهم شمارا که برچه کس فرودمی
آیند شیطانان (۲۲۱) .

فرودمی آیند بر هر دروغگوی گنهگار
(۲۲۲) .

می نهند گوش و بیشترین ایشان دروغ
گویانند (۲۲۳) .

و شاعران پیروی ایشان می کنند گمراهان
(۲۲۴) .

آیانمی بینی که ایشان در هر میدانی سگردان
شوند (۲۲۵) .

و آنکه ایشان می گویند آنچه نمی کنند^(۳)
(۲۲۶) .

مگر آنکه ایمان آوردند و عملهای شایسته
کردند و ذکر خدا کردند بسیاری و پیروز
گشتند بعد از آنکه مظلوم شدند و خواهند
دانست ظالمان که بکدام جا باز خواهند
گشت (۲۲۷) .

وَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿۲۱۶﴾

الَّذِي يَرِيكَ جِئْنَ قَوْمِ ﴿۲۱۷﴾

وَعَلَيْكَ فِي الْبُحْدِ ﴿۲۱۸﴾

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۲۱۹﴾

هَلْ أَتَاكُمْ مَنِ تَكْفُلُ الشَّيْطَانِ ﴿۲۲۰﴾

تَكْفُلُ عَلَى كُلِّ آفَةٍ أَتَوْهُ ﴿۲۲۱﴾

يَقُولُونَ التَّمَعُّوْا وَاتَّرَهُمْ ذُرِّيُّوْنَ ﴿۲۲۲﴾

وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿۲۲۳﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَمُوتُونَ ﴿۲۲۴﴾

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿۲۲۵﴾

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا ﴿۲۲۶﴾

وَانصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا ﴿۲۲۷﴾

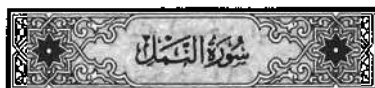
أَنَّى مُنْقَلِبُهُمْ يَقْلِبُونَ ﴿۲۲۸﴾

(۱) یعنی از قیام بر کوع و از رکوع بسجود .

(۲) یعنی نمازگذاران .

(۳) یعنی بهر مضمون مبالغه می کنند .

سوره نمل مکی است وان نود و سه
آیت و هفت رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طس ۱۰۰ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابُنَا يُتِيهِ ۱

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ۲
الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ
هُمْ يُؤْتُونَ ۳
إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ
فَهُمْ يَصْطَلُونَ ۴

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
هُمْ الْإَخْسَرُونَ ۵

وَإِنَّكَ لَتَلَقَّى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ۶

إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ إِنِّي أَنَا رَسُولُ رَبِّي فَأُعَذِّبْكَ بِمَا تُكْفِرُ
بِهِ هَارُونَ قَبْلِ أَنْ تَلْقَى عَذَابَكَ ۷

فَلَمَّا جَاءَهَا نَادَى أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ مَنْ حَوَّلَهَا
وَسَيُخْرَجُ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۸

بنام خدای بخشاینده مهربان .

طس .

این ها آیات قرآن و کتاب روشن ست (۱) .

هدایت و مژده است برای مسلمانان (۲) .

آنانکه برپامیدارند نماز را و می دهند زکوة
را و ایشان بآخرت یقین می آرند (۳) .

آنانکه ایمان نمی آرند بآخرت آراسته
کردیم برای ایشان کردارهای ایشان را
پس ایشان سرگردان می شوند (۴) .

این جماعت آناندکه برای ایشان ست
سختی عذاب و این جماعت در آخرت
ایشانند زیان کارتر (۵) .

و هرائینه توداده می شوی قرآن از نزد
خدای استوارکار دانا (۶) .

یادکن آنگاه که گفت موسی باهل خودهر
آئینه من دیده ام آتشی خواهم آورد برای
شما از آن خبری یا خواهم آورد برایتان
شعله ای که در آخرگری فرا گرفته ، باشد
که شما گری حاصل کنید (۷) .

پس چون رسید بآتش نداده شد به او که
برکت داده شد کسی را که در آتش ست
و کسی را که حوالی وی ست و پاکی
خدای راست پروردگار عالمها (۸) .

(۱) مترجم گوید کسیکه در آتش ست ملائکه که در آن نورمصور بصورت آتش بودند
ملائکه دیگر که فرود تر از ایشان بودند والله اعلم .

يُوسَىٰ رَأَيْتُ أَنَّ اللَّهَ يَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ ۝

وَالَّذِي عَصَا إِيَّاهُ أَنهَازَهَا فَجَاوَتْهُ كَسُوفُ الْمُدَىٰ
وَلَمْ يَتَوَكَّلْ يُوْسَىٰ لَأَخَفُ لِي إِذْ أَخَذْتُ كَدِّي
الْمُوسُونَ ۝

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حِسَابَهُ بَشَاءَ لَوْ أَنِّي
عَفُوٌّ رَحِيمٌ ۝

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخَرُّجَ بَيْضَةٍ مِنْ غَيْرِ مَوَدَّةٍ
فِي يَمِينِ الْإِسَاءِ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا فَاسِقِينَ ۝

فَلَمَّا جَاءَهُمْ أَيْتَانَا مُبْتَلًى قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝

وَجَدُوا بِهَا لَسَاتِيفَةً أَنْفُسُهُمْ ظَلَمُوا وَعُلَوا فَانظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَهَارُونَ عَلَمًا وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَعَلْنَا عَلَىٰ لِقَائِهِمْ عَمَلًا ۝

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عِلْمًا مِّنَ اللَّهِ
أَخْبَرُكُمْ أَنَّ هَذَا هُوَ الْفَضْلُ الْبَاقِي ۝

ای موسیٰ هر آئینه (سخن اینست که) من
خدای غالب باحکمتم (۹) .

و بیفکن عصای خود را پس چون دید که
عصای جنبدگویای ماریست روگردانید
پشت داده و باز نه گشت گفتیم ای موسیٰ
مترس هر آئینه نمی ترسند نزد من
پیغامبران (۱۰) .

لیکن آنکه ستم کرد باز عوض آن کرد
نیکی بعد از بدی پس هر آئینه من آمرزنده
مهربانم (۱۱) .

و در آردست خود را بگریبان خود تا بیرون
آید سفید بدون عیب باین دوشانه که
داخل اند در نه معجزه برو بسوی فرعون
و قوم او هر آئینه ایشان بودند گروه فاسقان
(۱۲) .

پس آنگاه که آمد بدیشان نشانه های
ماروشن شده گفتند این سحر ظاهر ست
(۱۳) .

و انکار آن کردند از روی ستمکاری و تکبر
و باور داشته بود آن را دل های ایشان پس
بنگر چگونه بود آخر کار مفسدان (۱۴) .
و هر آئینه دادیم داوود و سلیمان را علم و
گفتند ستایش آن خدای راست که فضل
داد ما را بر بسیاری از بندگان مومن خویش
(۱۵) .

و وارث شد سلیمان داوود را و گفت ای
مردمان آموخته شد ما را گفتار مرغان
و داده شد ما را از هر نعمتی هر آئینه این
است فضل ظاهر (۱۶) .

وَيَسْأَلُكُمْ جُودُهُ مِنَ الْهِنِ وَالْإِنِّسِ وَالْطُّورِ ثُمَّ يُدْعُونَ ⑤

حَتَّىٰ إِذَا تَوَاسَلُوا وَإِذِ النَّمْلُ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا
مَسْكَنَكُمْ لَا يَحْطِطُكُمْ سُلَيْمٌ وَجُودُهُ وَهُمْ لَا يَسْتَعْرِفُونَ ⑥

فَتَبَيَّنَ صَالِحًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا
تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ⑦

وَتَقَعَّدَ الطَّيْرُ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدَىٰ هَذَا كَانَ
مِنْ الْغَائِبِينَ ⑧

لَأَعِدَّ بَنُو عَدَا بَأْسٌ يَدُ الْأَوَّلَاذِجَةِ أَوْلِيَاءُ يَتَّبِعُونَ
بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ⑨

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ حُطِّ بِهِ
وَ جَنَّاتِكَ مِنْ سَبْرِ الْأَيْمَنِ الْيَمِينِ ⑩

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَبْلُغُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
وَكُلُّهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ⑪

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّيْءِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَّ لَهُمْ

وگردآورده شد برای سلیمان لشکر های
اواز جن و آدمیان و مرغان پس این
جماعت بعضی را تار سیدن بعضی
دیگر ایستاده کرده می شدند (۱۷) .

تا وقتی که چون رسیدند بمیدان موران گفت
مورچه ای مورچگان در آئید بخانه های
خود تا در هم نشکند شمارا سلیمان
و لشکرهای او نادانسته (۱۸) .

پس خندان تبسم کرد از گفتار مورچه گفت
ای پروردگار من الهام کن مرا که شکر این
نعمت تو کنم که انعام کرده ای بر من
و بر پدر و مادر من و الهام کن مرا که
بجا آرم کردار شائسته که خشنودشوی بآن
و در آرم بر رحمت خود در زمرة بندگان
شائسته خویش (۱۹) .

و باز جست احوال مرغان پس گفت چیست
مرا که نمی بینم هدهد را یا هست
از غائب شدگان (۲۰) .

هر آئینه عقوبت کنم او را عقوبت سخت
یا البته ذبح کنم او را یا این ست که
بیارد پیش من حجت ظاهر (۲۱) .

پس توقف کرد نه چندان دیر پس گفت
در گرفتم بجیزی که در نه گرفته ای بآن
و آورده ام پیش تو از قبيلة سبا خیر یقین را
(۲۲) .

هر آئینه من یافتم که زنی پادشاهی میکند
بر ایشان و داده شده است او را از هر نعمتی
و او را تاختی ست بزرگ (۲۳) .

یافتم که او و قوم او سجده می کنند

الشَّيْطَانُ أَعْمَاهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٥٥﴾

الَّذِينَ جُنُواْ لَهُ الَّذِي يُخْرِجُ الْغَبَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَيَعْلَمُ الْغُفُورَ وَمَا تُعَلِّمُونَ ﴿٥٦﴾

أَنَّهُ لَآ إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٥٧﴾

قَالَ سَتَنْظُرُونَ أَصَدَقْتُكُمْ أَمْ كُنْتُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٥٨﴾

إِذْ غَبَطْتَنِي هَذَا الْقَوْمَ الْيَوْمَ لَقَدْ كُنْتُ عَنْهُمْ فَأَنْظُرْ
مَاذَا يُرْجِعُونَ ﴿٥٩﴾

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَى الْفُجْرَ إِلَى كُتُبِكُمْ ﴿٦٠﴾

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٦١﴾

الْأَمْلَأُ عَلَى وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٦٢﴾

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا
حَتَّى تَشْهَدُونِ ﴿٦٣﴾

قَالُوا عَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنفَاقٌ وَلَوْلَا بَابُ سُدِّيَّةٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكَ
فَأَنْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٦٤﴾

خورشید را بغیر از خدا و آراسته است
شیطان برای ایشان کردار های ایشانرا
پس بازداشت ایشان را از راه پس ایشان
راه نمی یابد (۲۴) .

بسوی آن که سجده کنند آن خدای را که
بیرون می آرد پوشیده را که در آسمانها
وزمین است و می داند آنچه پنهان می
دارید و آنچه آشکارا می کنید (۲۵) .

خدا آنست که نیست هیچ معبود بحق
غیر او پروردگار عرش بزرگ (۲۶) .

گفت سلیمان خواهیم دید آیا راست گفتی
یا هستی از دروغ گویان (۲۷) .

براین نامه را پس بینداز آنرا بسوی ایشان
بازرو بگردان از ایشان پس بنگر چه جواب
باز می دهند (۲۸) .

(بلقیس) گفت ای جماعت اشراف
هر آئینه انداخته شد بسوی من نامه ای
گرامی (۲۹) .

هر آئینه این نامه از جانب سلیمان ست
و هر آئینه این نامه بنام خدای بخشاینده
مهربان ست (۳۰) .

باین مضمون که تکبر مکنید بر من بیائید
پیش من مسلمان شده (۳۱) .

گفت (بلقیس) ای جماعت اشراف جواب
دهید مرا در تدبیر من، نبودم من فیصله
کننده هیچ کار را تا وقتی که شما حاضر
شوید پیش من (۳۲) .

گفتند ما خداوندان توانائی ایم و
خداوندان کارزار سختیم و تدبیر مفوض

بسوی تُست پس درنگر چه چیزی می
فرمائی (۳۳) .

گفت هراثینه پادشاهان چون درآیند بدهی
خراب کنند آنرا و سازند عزیزان اهل آن
را رسوایان و همچنین می کنند (۳۴) .

و هراثینه من فرستنده ام بسوی ایشان
تحفه ای پس بینده ام به چه چیز بازمی
آیند فرستادگان (۳۵) .

پس چون آمد آن فرستاده پیش سلیمان
گفت سلیمان آیامداد می کنید مرا بمالی
پس آنچه عطا کرده ست مرا خدای تعالی
بهرست از آنچه عطا کرده است شمارا
بلکه شما بتحفه خویش شادمان می
شوید (۳۶) .

باز و بسوی ایشان پس هراثینه بیایم
برایشان بالشکر هائی که طاقت نباشد
ایشان را بمقابله آن و هراثینه بیرون کنیم
ایشان را از ده رسواشدگان و ایشان
خوار باشند (۳۷) .

گفت^(۱) سلیمان ای عزیزان کدام یک
از شما می آرد پیش من تخت اورا پیش از آن
که بیایند نزد من مسلمان شده (۳۸) .

گفت تهمتتی از جن من بیارمش نزد تو
پیش از آنکه برخیزی از جای خود و هراثینه
من بر آن عرش توانای با امانتم (۳۹) .

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا
أَعْرَافَ أَهْلِهَا آذِلَّةً ۚ وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾

وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنْظُرَ لَهُ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمْنُونَ ۖ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اللَّهُ
خَوَّضَنَا إِلَىٰ سُلَيْمَانَ ۖ لَنْ تُبْعِدَ عَنْكُمْ تُرْحُونَ ﴿٣٦﴾

إِرجِع إِلَيْهِمْ فَلَمَّا بُدِئُوا بِجُودِهِ أَفْلَحَ لَهُمْ ۖ وَانْخَرَجَهُمْ
مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَ الْأَعْيُنَ يَا أَيُّهَا الْعَرِيفُ إِنَّهُ قَالَ إِنَّ يُدْعَوْنَ
مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾

قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَكَلَتْكَ يَهْ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِّنْ
مَّعْلُوكٍ ۖ وَإِنِّي عَلَىٰ لَقَوْلٍ إِمِينٌ ﴿٣٩﴾

(۱) مترجم گوید سلیمان علیه السلام خواست که بلقیس را معجزه نماید و عقل و جمال اورا ادراک فرماید .

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ
 أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ
 هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن
 شَكَرُوا أَنَّمَا أُوتُوا مِنِّي هُوَ خَيْرٌ لِّمَن لَّا يَشْكُرُ
 كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾

قَالَ تَزْكُوا آلِهَاتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنظَرُ أَنَّهُمْ تَعْبُدُونَ
 مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٥١﴾

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَلْ كُنَّا عَوَشِكُمْ قَالَتْ كَاذِبَةٌ
 هُوَ وَأَوْتَيْنَا الْعَالَمِينَ قَبْلَهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٥٢﴾

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ
 مِن قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٥٣﴾

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً

گفت شخصی که نزد او علم بود از کتاب
 الهی من بیا رمش نزد تو پیش از آنکه
 باز گردد بسوی تو چشم تو پس چون
 سلیمان دید آنرا قرار گرفته نزدیک خویش
 گفت این خارق عادت از فضل پروردگار
 من است تا امتحان کند مرا آیا شکر گذاری
 می کنم یا ناسپاسی می نمایم و هر که شکر
 گذاری کند پس جزاین نیست که شکر
 گذاری میکند برای نفع خویش و هر که
 ناسپاسی کرد پس پروردگار من بی نیاز
 کرم کننده است (۴۰) .

گفت سلیمان متغیر سازید برای امتحان
 این زن تخت او را بنگریم آیاراه شناخت
 می یابد یا می شود از آنانکه راه نمی یابند
 (۴۱) .

پس چون پیامد (بلفیس) گفته شد آیا چنین
 ست تخت تو گفت گویاوی همان ست
 و داده شد مارادانش بحقانیت سلیمان
 پیش ازین مقدمه و هستیم مسلمانان (۴۲) .

و باز داشت سلیمان آن^(۱) زن را از آنچه
 عبادت می کرد بجز خدا هر آئینه وی
 بود از گروه کافران (۴۳) .

گفته شد بوی که در آری باین کو شک پس

(۱) مترجم سلیمان علیه السلام را فاعل صدها قرار داده است و اکثر مفسرین می
 گویند که فاعل صدها "ما" المصدریه یا الموصوله است و معنی آیت اینطور
 میشود که باز داشت آن زن را از عبادت خدا آنچه عبادت میکردند غیر از خدا والله
 اعلم .

وَكَفَفَتْ عَنْ سَاقِيهَا قَالَتْ إِنَّهُ عَصْرٌ مُؤَدِّمٌ قَوَارِيرَهُ
قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٩﴾

چون بدید آنرا پنداشتش حوض آب
و جامه برداشت ازدوساق خود گفت
سلیمان این کوشکی ست بی نقش
درخشان ساخته شده از شیشه گفت
(بلقیس) ای پروردگار من هر آینه من
ستم کرده ام برخویش و اسلام آوردم
همراه سلیمان برای خدا پروردگار عالمها
(۴۴) .

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ
فَإِذَا هُمْ كَافِرِينَ يَتَّبِعُونَ ﴿٤٠﴾

وهر آینه فرستادیم بسوی ثمود
برادر ایشان صالح را که عبادت کنید
خدای را پس ناگهان آن قوم دگر و شدند
بایکدیگر خصومت می نمودند (۴۵) .

قَالَ يَقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ
لَوْلَا تَسْتَعِزُّونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿٤١﴾

گفت صالح ای قوم من چرا شتابان طلب
می کنید سختی را پیش از راحتی چرا
طلب آمرزش نمی کنید از خدا بُود که
رحم کرده شود بر شما (۴۶) .

قَالُوا الظُّلُمَاتُ يَوْمَئِذٍ وَبَيْنَ ذَٰلِكَ قَالِ ظَهَرْتُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ
بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّفْتَنُونَ ﴿٤٢﴾

گفتند شگون بد گرفتیم از تو و از آنانکه
همراه تواند گفت شگون بد شما نزد
خداست (۴۱) بلکه شما قومی هستید که
امتحان کرده می شوید (۴۷) .

وَكَانَ فِي السِّبْيَةِ نِسْعَةُ رَهْطٍ يُصِيدُونَ فِي الْأَرْضِ
وَالْأَضْيَاعُونَ ﴿٤٣﴾

و بودند در آن شهر نه گروهک که فساد می
کردند در زمین و اصلاح نمی نمودند (۴۸) .

قَالُوا اتَّخَذَ آبَاؤُنَا لِلَّهِ غِيْبَةً وَآهْلَهُمْ لَمْ يَقْنُونُوا لِوَالِدِهِ
مَا يَهْدِي تَأْمُرُكَ أَهْلِيهِ وَاتَّالِصِقُونَ ﴿٤٤﴾

گفتند بایک دیگر قسم خدا خورده که البته
شبیه خون ز نیم بر صالح و اهل خانه او باز
البته خواهیم گفت وارث او را حاضر نه

بودیم وقت هلاک شدن اهل اوهر آئینه
ماراست گونیم (۴۹) .

و حيله کردند بنوعی از حيله و تدبير کردیم
مانوعی از تدبير و ايشان نمی دانستند (۵۰) .

پس بنگر چگونه بود سرانجام حيله ايشان
که ماهلاک کردیم ايشان را و قوم ايشان را
همه يك جا (۵۱) .

پس اين ست خانه های ايشان خالی مانده
به سبب ظلم ايشان هر آئینه درين ماجرا
نشانه هست گروهي را که ميدانند (۵۲) .

و نجات دادیم آنان را که ايمان آوردند و
پرهيزگاری می کردند (۵۳) .

و فرستادیم لوط را چون گفت بقوم خود آيا
بعمل می آريد کاری حيائی را و شما می
بينيد (۵۴) .

ايشامی آئيد بمردان بازاده شهوت بجز
زنان بلکه شما قومی نادانيد (۵۵) .

پس نه بود جواب قوم او مگر آنکه گفتند
بيرون کنيد اهل خانه لوط را از ده خویش
هر آئینه ايشان مردم پاکی طلبند (۵۶) .

پس نجات دادیم او را و اهل او را مگر
زنش که معين کردیم او را از باقی ماندگان
(۵۷) .

و بارانديد بر سر ايشان بارانی پس بدست
باران ترسانده شدگان (۵۸) .

بگوسپاس خدای راست و سلام بر آن
بندگان اوکه بگزيده است ايشان را
آيا خدا بهتر است يا آنچه شريك می آرند
(۵۹) .

وَمَكَرُوا مَكَرًا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ⑤

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ⑥
وَقَوْمَهُمُ أَجْمَعِينَ ⑦

فَبِكَ بُوِّدَهُمْ خَاوِيَةً يَبْتَاطِلُونَ ⑧ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ⑨

وَأَجْمَعْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا لِيَّائِينَ ⑩

وَلَوْ كُنَّا إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ
وَأَنْتُمْ تَبْجُرُونَ ⑪

أَيُنَاسِئُكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ ⑫
أَفَأَنْتُمْ قَوْمٌ تَهْتَكُونَ ⑬

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُو آلَ
لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنْاسٌ يَبْتَاطِلُونَ ⑭

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ⑮

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا غَسَّاقًا فَظَلَمُوا النَّدِيمِينَ ⑯

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى ⑰ وَاللَّهُ
خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ⑱

(نه بلکه می پرسیم) کیست آنکه بیافرید آسمانها و زمین را و فرودآورد برای شما از آسمان آب پس رویانیدیم به سبب آن بوستانها راباتاگی ممکن نه بود شمارا که برویانید درخت های آن را آیا معبودی هست با خدا بلکه ایشان گروهی اند که کج میروند (۶۰).

(نه بلکه می پرسیم) کیست آنکه ساخت زمین را قرارگاه و پیداکرد در میان زمین جویها و بیافرید برای زمین کوه ها و بیافرید میان دودریا حجاب را آیا معبودی دیگر هست با خدا بلکه بیشترین ایشان نمی دانند (۶۱).

(نه بلکه می پرسیم) کیست آنکه قبول می کند درمانده را چون بخواندش و بردارد سختی را و بسازد شمارا جانشین نخستینیان در زمین آیا معبودی دیگر هست با خدا اندکی پندمی پذیرید (۶۲).

(نه بلکه می پرسیم) کیست آنکه راه می نماید شمارا در تاریکی های بیابان و دریا و می فرستد باد هارا مژده دهنده پیش دست رحمت خود آیا معبودی هست با خدا برترست خدا از آنکه شریک می گیرند (۶۳).

(نه بلکه می پرسیم) کیست آنکه نوپیدا می کند آفرینش باز دگر بار بار گرداندش و کیست آنکه روزی می دهد شمارا از آسمان و زمین آیا معبودی هست با خدا بگو بیارید حجت خود را اگر راست

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿۵۹﴾

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَابِي وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿۶۰﴾

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُمْ خُلُقَاءَ الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿۶۱﴾

أَمَّنْ يُهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبُحْرِ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿۶۲﴾

أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ قُلُّ هَآؤُلَئِكَ لَئِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۶۳﴾

گوئید (۶۴) .

بگویند آنکه در آسمانها وزمین است
غیب را مگر خدا و نمیدانند که کی
برانگیخته شوند (۶۵) .

بلکه بی دربی متوجه شد علم ایشان
در باب آخرت^(۱) بلکه ایشان در شبهه اند
از آخرت بلکه ایشان از آخرت نایبایند
(۶۶) .

و گفتند کافران آیا چون شویم خاک و پدران
مانیز آیاما بیرون آوردگانیم (یعنی از قبور)
(۶۷) .

هر آئینه وعده داده شد باین مقدمه مارا
و پدران مارا پیش ازین، نیست این مگر
افسانه های پیشینیان (۶۸) .

بگو سیر کنید در زمین پس بنگرید چگونه
بود انجام کارکنندگان (۶۹) .

و اندوه مخور بر ایشان و مباحث در تنگدلی
از مکرید ایشان (۷۰) .

ومی گویند کی باشد این وعده اگر راست
گوئید (۷۱) .

بگو شاید نزدیک شده باشد بشما بعضی
آنچه بشتاب می طلبید^(۲) (۷۲) .

و هر آئینه پروردگارتو خداوند فضل ست
بر مردمان ولیکن بیشترین ایشان شکر
نمی کنند (۷۳) .

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ
وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾

بَلْ أَذْرَكَ عَنْهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ
مِنْهَا بَلْ هُمْ عَنْهَا غافلون ﴿٦٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاءُنَا أَهْلًا
لَهُمْ نُجَرِّئُونَ ﴿٦٧﴾

لَقَدْ وَعَدْنَا هَٰذَا نَحْنُ وَآبَاءُنَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَٰذَا
إِلَّا أَصَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَلٰٓئِلٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾

قُلْ عَلَىٰ أَنْ يَكُونَ دَرَكٌ لَّكُمْ بَعْضُ
الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾

وَأَنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

(۱) یعنی تابه آنکه منقطع گشت .

(۲) یعنی عقوبت دنیا .

وَلَا رَيْبَ لَكَ بِعِلْمِ مَا نُكَرُ صُدُّوهُمْ وَمَا يَعْلَمُونَ ﴿۴۰﴾

وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي

كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿۴۱﴾

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَفُضُّ عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ

أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۴۲﴾

وَأَنَّهُ لَهْدَى وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿۴۳﴾

إِنَّا سَرَّكَ بِقَضَائِ بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ

الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿۴۴﴾

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿۴۵﴾

إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا

كَلَّمُوا مَذْبُوحِينَ ﴿۴۶﴾

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعَمَى عَنْ صَلَاتِهِمْ إِنَّ تُسْمِعُ إِلَّا

مَنْ يُؤْمِنُ يَأْتِيَنَا فَهَمْ مُسْلِمُونَ ﴿۴۷﴾

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ

الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا

لَا يُوقِنُونَ ﴿۴۸﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ

يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿۴۹﴾

وهرائینه پروردگار تو میداند آنچه پنهان می کنند سینه های ایشان و آنچه ظاهر می نمایند (۷۴) .

و نیست هیچ پوشیده در آسمان و زمین مگر نوشته است در کتاب روشن (۷۵) .

هرائینه این قرآن بیان می کند پیش بنی اسرائیل بیشتر آنچه ایشان در آن اختلاف می کنند (۷۶) .

وهرائینه وی هدایت و رحمت است مسلمانان را (۷۷) .

هرائینه پروردگار توفیصله کند میان ایشان بحکم خود و اوست غالب دانا (۷۸) .

پس توکل کن بر خدا هرائینه تو بردین راست روشن هستی (۷۹) .

هرائینه تونمی توانی شنواید مردگان را ونمی توانی شنوائیدن کران را آواز و قتیکه روبگرداند پشت داده (۸۰) .

و نیستی توراه نماینده کوران تابا زبنداز گمراهی خویش نمی شنوائی مگر کسی را که ایمان آورده است بآیت های ما پس این جماعت گردن نهندگاند (۸۱) .

و چون متحقق شود وعده عذاب برایشان بیرون آریم برای ایشان جانوری از زمین که سخن گوید بایشان بسبب آنکه مردمان بآیات ما یقین نمی آوردند (۸۲) .

و آن روز که برانگیزیم از هرامتی طائفه ای را از آنانکه دروغ می شمرند آیات مارا پس از ایشان بعضی را تارسیدن بعضی

ایستاده کرده میشود (۸۳) .

تا وقتیکه چون حاضر آیند گوید خدا آباد روغ
شمرید آیات مرا و در نگرفته بودید بآن
از روی دانش یا چه کار می کردید (۸۴) .

و ثابت شد وعده عذاب برایشان بسبب
ستم کردن ایشان پس آن جماعت سخن
نگویند (۸۵) .

آیا ندیده اند که مایید کرده ایم شب را
تا آرام گیرند در آن و پیدا کرده ایم روز را
روشن هر آئینه درین مقدمه نشانه هاست
قومی را که باور می دارند (۸۶) .

و یادکن آن روز که دمیده شود در صور
پس مضطرب شوند آنانکه در آسمانها یند
و آنانکه در زمین اند مگر کسیکه خدا
خواسته است و همه بیایند پیش خدا
خوار شده (۸۷) .

و به بینی کوه هاراپنداری آنها را برجای
ایستاده و آنها می روند مانند رفتن ابر صُنع
آن خدای که استوار ساخت هر چیز را
هر آئینه وی خبردارست بآنچه می کنید
(۸۸) .

هر که بیارد نیکی پس او را باشد بهتر از آن
و ایشان از اضطراب آن روز ایمن باشند
(۸۹) .

و هر که بیارد بدی نگویند کرده شود
چهره های ایشان در آتش جزا داده نمی
شوید مگر بوفق آنچه می کردید (۹۰) .

بگو (یا محمد) جزاین نیست که فرموده
شد مرا که عبادت کنم خداوند این شهر را

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ قَالَ أَكُنَّ بِكُمْ بِإِذْنِي وَلَمْ تُخِطُوا بِهَا
عِلْمًا أَمْ آذَأْتُمْ هَٰؤُلَاءِ ۖ ۝۳۰

وَوَقَّعَ الْقَوْلَ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يُنطِقُونَ ۝۳۱

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَ لَكُمُ فِيهِ وَاللَّهَارُ مُبْهِمًا
لِّإِنِّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝۳۲

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَنُوعَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ
ذُخْرَيْنَ ۝۳۳

وَنَرَى الْجِبَالَ تَحْسِبُهَا جَمَادً ۖ وَهُمْ تَوَمَّرُوا
السَّحَابَ ضُفُفًا ۚ اللَّهُ الَّذِي أَنْشَأَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ
خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ۝۳۴

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُمْ مِنْ قَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ۝۳۵

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَتُبَّتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هُنَّ
مُجْرِمُونَ إِلَّا الَّذِينَ يَعْمَلُونَ ۝۳۶

إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ تَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذِهِ الْبَلَدِ ۚ الَّذِي حَرَّمَ هَٰؤُلَاءِ

كُلُّ شَيْءٍ وَّافَرَّتْ أَنْ كُفُّوا مِنْهُ ۖ ۝۱۱

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ ۚ فَمِنْ أُمَّتٍ إِثْمٌ أَكْبَرُ ۖ ۝۱۲
وَمَنْ هَلْ يَفْعَلُ إِلَّا مَا آتَاهُ مِنَ الْمَلَأَيْنِ ۖ ۝۱۳

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرَدُّ إِلَيْهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ
بِعَاقِلٍ عَنَّا عِبِلُونَ ۖ ۝۱۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسّم ۱

بِذَلِكَ الْكِتَابِ الْبَيِّنِ ۝۱

تَنبِّئُكَ عَلَيْهِ مِنْ قُبَاً يُوشِي ۖ وَفَرَعُونَ بِالْحَقِّ
لِقَوْمِهِمْ يُؤْمِنُونَ ۖ ۝۲

إِنَّ فَرَعُونَ عَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَجَعَلْنَا آهْلَهُ أَشْيَعًا
يَتَضَحَّضُونَ طَرِيقَهُ ۚ وَنَهَّمْهُمْ بِذُنُوبِهِمْ ۚ هُمْ وَبَنُوهُمْ
يَسَاءُ هُمْ أَكْثَرُ كَاذِبِينَ ۖ ۝۳

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ
وَنَجْعَلَهُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ۖ ۝۴

(یعنی مکه) آنکه محترم ساخت آنرا و
بتصرف اوست هر چیز، و فرموده شد مرا
که باشم از مسلمانان (۹۱) .

و فرموده شد آنکه بخوانم قرآن را پس
هر که راه یافت پس جزاین نیست که راه
می یابد برای نفع خویشتن و هر که گمراه
شد بگو جزاین نیست که من از بیم
کنندگانم (۹۲) .

و بگوستایش خدای راست خواهد نمود
شمارا آیات خود پس بشناسید آنها را
و نیست پروردگارتو بی خبر از آنچه
می کنی (۹۳) .

سورة قصص مکی است و آن هشتاد و هشت
آیت و نه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

طسّم (۱) .

این آیت های کتاب روشن است (۲) .
بخوانیم بر تو بعض خبر موسی و فرعون
به راستی برای گروهی که باور میدارند
(۳) .

هر آئینه فرعون تکبر کرد در زمین و ساخت
اهل آن را گروه گروه زبون می گرفت
جماعتی را از ایشان، می کشت پسران
ایشان را و زنده می گذاشت دختران ایشان
را هر آئینه وی بود از مفسدان (۴) .

و می خواستیم که نعمت فراوان دهیم
بر آنان که زبون گرفته شدند در زمین
و پیشوا سازیم ایشان را و وارث کنیم

ایشان را (۵) .

ودسترس دهیم ایشان را درزمین
وبنمائیم فرعون وهامان ولشکر های
ایشان را ازببون گرفتگان آنچه می
ترسیدند (۶) .

والهام فرستادیم بسوی مادر موسی اینکه
شیریده او را پس چون بترسی بروی
بینداز او را دردريا ومترس واندوه مخور
هرآئینه مابازرساننده اوئیم بسوی تو و
گرداننده اوئیم ازپیغامبران (۷) .

پس برگرفتند آن را اهل خانه فرعون
تاآخر کارشود برای ایشان دشمن وسبب
اندوه هرآئینه فرعون وهامان ولشکرهای
ایشان خطا کننده بودند (۸) .

وگفت زن فرعون این طفل خنکی چشم
ست مرا وترا مکشیدش بود که نفع دهد
مارا یا فرزندگیریم او را وایشان حقیقت
حال نمی دانستند (۹) .

وگشت دل مادر موسی خالی از صبر
هرآئینه نزدیک بود که آشکارا کند آن قصه
را اگرمانمی بستیم بردل اورشته^(۱)
تاباشد ازباور دارندگان (۱۰) .

وگفت خواهرش رابری او برو پس
بدیداو را ازدور وقوم فرعون نمی دانستند
(۱۱) .

وحرام ساختیم برموسی شیردایگان پیش

وَمِمَّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَبَرَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ⑤

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا اخْضَبَتْ عَلَيْهِ
فَالْقِيَةُ فِي الْأَيْمِ وَلَا تَحْزَنِي وَلَا تَأْرَاقِي وَهُوَ إِلَيْكَ
وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمَرْضِيِّينَ ⑥

فَالْقِطْلَةُ الَّتِي فِرْعَوْنُ لَيَكُونُ لَهُمْ عَذَابًا وَحَزَنًا إِنَّ
فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِبِينَ ⑦

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قَوَّيْتُ يَتِيًّا وَلَئِنْ
لَا قَتَلْتُمُوهُ عَلَىٰ أَنْ يَتَّبِعَنَا أَتَتَّبِعُهُ وَلَكُلًّا
وَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ⑧

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فِرْعَانًا كَادَتْ لَتَشْدِي بِهِ
لَوْلَا أَنَّ رِبْطًا عَلَىٰ قَلْبِهَا لَاسْتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ⑨

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ⑩

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ

(۱) یعنی صبر نمی دادیم .

أَهْلَ بَيْتٍ يَكْفُلُونَ لَكَ وَهُمْ لَهُ نَجْوَى ⑤

از وصول خواهر پس خواهرش گفت آیاراه
نمایم شمارا براهل خانه ای که خبرداری
این طفل کنند برای شماوایشان برای
اونیک خواهانند (١٢) .

فَرَدُّنَهُ إِلَىٰ امِّهِ كَيْ تَرَ عِيَّتَهَا وَلَا تَعْمَرَ وَلَمَّا عَلِمَ
أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ⑥

پس باگردانیدیم اورا بسوی مادراو
تاخنک شود چشم وی واندوه نخورد
وتابداند که وعده خدا راست ست
ولیکن بیشترین مردمان نمی دانند (١٣) .

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ
نُخْرِجُ الْمُحْسِنِينَ ⑦

وچون رسید بنهایت جوانی خود ودرست
اندام شد دادیم اورا حکمت ودانش
وهمچنین جزای دهیم نیکوکاران را
(١٤) .

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا
رَجُلَيْنِ يَمْتَلِئَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ
فَاسْتَفَافَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ
فَوَلَّوْهُ مُوسَىٰ قَتْلَىٰ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ عَدَاؤُنَا وَمَنْ يَمْلِكُ ⑧

ودرآمد در شهر بروقت بیخبری اهل آن
پس یافت آنجا دوشخص که بایکدیگر
جنگ می کردند آن يك ازقوم موسی بود
و آن دیگر ازشمنان وی پس مدد طلب
کرد شخصی که ازقوم او بود برآن دیگر
که ازشمنانش بود پس مشت زد او را
موسی پس بکشتش گفت این ازکار
شیطان ست هرآینه شیطان دشمن گمراه
کننده آشکاراست (١٥) .

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ
هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ⑨

گفت ای پروردگارمن هرآینه من ستم
کردم برخویش پس بیامرزمرا پس
بیامزیدش هرآینه وی آمرزنده مهربان
ست (١٦) .

قَالَ رَبِّ بِمَا أَفْعَسْتُ عَلَىٰ قَلْبِ الْوَنَ ظَهَرًا
لِلْمُجْرِمِينَ ⑩

گفت ای پروردگارمن بحق انعام کردن تو
برمن هرگز نخواهم بود مددگار گنهگاران
(١٧) .

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ وَلِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ

پس گشت کرد درشهر ترسان انتظار کنان

پس ناگهان شخصی که مدد طلب کرده بود دیروز باز بفریاد رسی میخواندش گفت بوی موسی هرآئینه توگمراه آشکاری (۱۸) .

پس چون خواست که دست دراز کند به شخصی که وی دشمن موسی و دشمن فریادکننده بودگفت فریاد کننده ای موسی آیامیخواهی که بکشی مراچنانکه کشتی شخصی را دیروز نمی خواهی مگر آنکه باشی ستمگاری در زمین و نمی خواهی که باشی از نیکوکاران^(۱) (۱۹) .

و آمد شخصی از آخر شهر شتابان گفت ای موسی هرآئینه رئیسان مشورت می کنند درحق تو تابکشند ترا پس بیرون روهرآئینه من برای تواز نیک خواهانم (۲۰) .

پس بیرون آمد از آن شهر ترسان انتظار کنان گفت ای پروردگار من خلاص کن مرا ازگروه ستمگاران (۲۱) .

ووقتیکه متوجه شد بسوی شهر مدین گفت امیدوارم ازپروردگارخویش که دلالت کند مرا براه راست (۲۲) .

ووقتیکه رسید بآب مدین یافت برآن آب طائفه ای را از مردمان آب می نوشانیدند

بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِينٌ ۝

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْبُطَ يَأْتِيهِ مُوْعِدُهُمَا قَالَ يٰمُوسَى أَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَ بِكَ بِمَا كُنْتَ تَفْسُقُ إِنَّا لَأَمِيرُونَ إِن تَرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ۝

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ يَدْعُو قَالَ يٰمُوسَى إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَمِنَ الْغَافِلِينَ ۝

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

وَلَمَّا تَوَجَّهَ بِنَافَاةٍ إِلَى الْمَدِينِ قَالَ عَلَى رَبِّي أَن يُهْدِيَ سَبِيلَ السَّيِّئِينَ ۝

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ

(۱) یعنی چون موسی او را توگمراه آشکاری گفت دانست که غضب کرده برسر من می آید .

يَقُولُونَ دُونَهُمْ دُونَهُمْ أَمْرًا تَوْبَةً تَنْدُوْنِي قَالَ
مَا حَطَبَكُمَا قَالَتَا لَأَن نُّقَاتِي حَتَّى يَصُدَّ الرَّعَاءُ وَأَيُّوْنَا
شَيْئًا كَبِيرًا ⑤

فَقَالُوا لَهُمَا تَوْبَتِي إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لَمَّا أَتَيْتُ
إِلَى مَنِّ خَيْرٍ فَخَيْرٌ ⑥

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا بِشَيْءٍ عَلَى أَصْحِيَّاهُ قَالَتْ إِنَّ ابْنِي يَدْعُوكَ
بِغَيْرِكَ أَجْرًا سَأَلْتُ لَكَ فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَضَى عَلَيْهِ الْقَصَصُ
قَالَ لَا تَحْتَفِ بِمَوْتٍ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ⑦

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ
الْقَوِيُّ الْآمِنُ ⑧

قَالَ إِنِّي لَوَدِدْتُ أَنَّ الْكَلْبَ إِحْدَى ابْنَتِي هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ
تَأْجُرَنِي شَيْئًا حَسَنًا وَلَئِنْ أَتَيْتُ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ
وَمَا لَوَدِدْتُ أَنَّ اشْقَ عَلَيْكَ سَجْدَتِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ
مِنَ الظَّالِمِينَ ⑨

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْإِجْلَيْنِ فَصَبِثْ فَلَا عُودَ
عَلَى وَاللَّهِ عَلَ مَا نَقُولُ وَكَذِبُ ⑩

مواشی را ویافت آن طرف از ایشان دوزن
که باز میدارند مواشی خود را گفت موسی
بآن دوزن چیست حال شما گفتند ما آب
نمی نوشانیم تا آنکه باز گردانند شبانان
مواشی را و پدر ما پیر کلان سال ست (۲۳).

پس موسی آب نوشانید برای این هر
دو باز رو آورد بسوی سایه پس گفت ای
پروردگار من هر آئینه من بآنچه فرود آوردی
بسوی من از نعمت محتاجم (۲۴).

پس آمد بموسی یکی ازین دوزن راه
میرفت بشرم گفت هر آئینه پدر من میخواند
ترا تا بتودهد مزد آنکه آب دادی برای
ما پس چون موسی بیامد نزد او و حکایت
کرد پیش او قصه را گفت مترس خلاص
شدی از قوم ستمگاران (۲۵).

گفت یکی ازین دو دختر ای پدر من بخدمت
بگیر او را هر آئینه بهترین کسیکه بخدمت
گیری شخصی توانا با امانت باشد (۲۶).

گفت هر آئینه من میخواهم که بزنی بدهم
ترا یکی ازین دو دختر خود بشرط آنکه
خدمت من کنی هشت سال پس اگر تمام
کنی ده سال را پس آن تبرع است از نزد
تو و نمی خواهم که مشقت افکنم بر تو
خواهی یافت مرا اگر خدا خواسته است
از شایسته گان (۲۷).

گفت موسی این ست عهد میان من و میان
تو هر کدام ازین دو مدت که ادا کنم تعدی
نباشد بر من و خدا بر آنچه می گوئیم گواه
ست (۲۸).

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ
الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُمْ
بِمَبَايِعَ خَيْرٍ أَوْ خَبْرٍ مِنْ نَارٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ
الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَتُوسَّلَ إِلَىٰ آتَاكَ اللَّهُ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا أَهَاهَا نُفِكَتُ كَآهَهَا جَاءَنِّي وَفِي
مُدْبِرِ أَوَّلِهِ يُعَاقِبُ يُنَوِّسُ أَقْبَلُ وَلَا تَحْزَنْ
إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣١﴾

أَسْأَلُكَ بِكَ فِي جَنِّبِكَ تَخَرُّجَ بَيْضَادٍ مِنْ غَيْرِ مَوْءٍ
وَأَضْمَرَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذُلَّ عَلَىٰ رِجَالِهِ مِنْ رِبِّكَ
إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾

وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَضْمَرْتُ مَعِيَ لِسَانِي فَاسْرِعْ لِي يَرْدَا

پس چون اداکرد موسی آن میعاد را و روان
شد باهل خود دید بجانب کوه طور آتشی
راگفت باهل خود توقف کنید هر آئینه دیده
ام آتشی امید دارم که بیارم برای تان
از آنجا خبری یا بیارم شعله ای از آتش بود
که شما تحصیل گرمی کنید (٢٩) .

پس چون آمد نزدیک آتش آواز داده شد
از کرانه راست میدان درجائیگاه بابرکت
از میان درخت که ای موسی هر آئینه من
خدایم پروردگار عالم ها (٣٠) .

وآنکه بافگن عصای خود را پس چون دید
که عصا حرکت می کند گویاوی ماریست
رو برگردانید پشت داده و باز نه گشت گفتیم
ای موسی پیش آی و مترس هر آئینه
تو از ایمنانی (٣١) .

و در آردست خود را در گریبان خود تابیر و
آید سفید شده از غیر علتی و بهم آرسوی
خود بازوی خود را از ترس (١) پس این
هر دو نشانه اند فرود آمده از جانب
پروردگارتو بسوی فرعون و جماعت او
هر آئینه ایشان بودند گروه بدکار (٣٢) .

گفت ای پروردگار من هر آئینه من کشته ام
از ایشان شخصی را پس می ترسم که
بکشند مرا (٣٣) .

و برادر من هارون فصیح تراست از من

(١) یعنی برای دفع ترسی که بسبب ظهور خوارق پیدا شده .

يَصِدِّقُنِي إِنْ أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ⑤

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَجَعَلْنَا لَكُمَا
سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِأَيِّتِنَا أَنْتُمَا وَمَنْ
اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ⑥

فَلَمَّا جَاءَهُمُ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا يَتْلِي قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رِجْزٌ
مُّفْتَرٍ وَمَا نَسَمِعُكُمْ بِهَذَا فِي آيَاتِنَا الْأُولَىٰ ⑦

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا بَالُكُمَا هَٰؤُلَاءِ مِنْ عَذَابِ
رَبِّكَ تَتْلُونَ لَهَا عَاقِبَةُ الذِّكْرِ إِنَّكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ ⑧

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَائِكَةُ لَئِمَّةٌ لَّكُمْ مِنَ الْوَعْدِ غَيْرِي
فَأَوْثَقْنِي بِعَاقِبَةِ عَلِيِّ بْنِ الْإِنْسَانِ فَاذْهَبْ إِلَىٰ صَارِعَا
تَعْلِي أَظْلَمَ إِلَى الْوَعْدِ وَإِنِّي لَأَكْظَمُ
مِنَ الْكَذِبِينَ ⑨

وَأَسْتَكْبِرُ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَتْلُوا
أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ⑩

فَاذْهَبْ وَجُودُهُ فَتَمِذُّهُمْ فِي الْبَيْتِ فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ⑪

از جهت زبان پس بفرست اورا همراه من
مدد کننده که باوردارد مرا هرائینه من می
ترسم از آنکه دروغگو شمرند مرا (۳۴).

گفت خدا محکم خواهیم کرد بازوی ترا
به برادر تو و خواهیم داد شمارا غلبه پس
نه توانند رسید بقصد ایذا بسوی شما
بسبب نشانه های ما، شما و آنکه پیروی
شما کرده اند غالب خواهید شد (۳۵).

پس چون آورد موسی برایشان نشانه های
روشن مارا گفتند نیست این مگر جادوی
بر بسته و نه شنیدیم این را در پدران
نخستین خویش (۳۶).

و گفت موسی پروردگار من داناترست
بهر که آورده است هدایت از نزد او و بهره
اوراست عاقبت پسندیده در آخرت هرائینه
رستگار نمی شوند ستمگاران (۳۷).

و گفت فرعون ای سرکردگان ندانسته ام
برای شما هیچ معبودی غیر خود پس
آتش برافروز برای من ای هامان بر گیل
(یعنی خشت بساز) پس بناکن برای من
کوشکی بود که من مطلع شوم از معبود
موسی و هرائینه من می پندارم
اورا از دروغ گویان (۳۸).

و تکبر کرد فرعون و لشکرهای او در زمین
بغیر حق و گمان کردند که ایشان بسوی ما
بازگردانیده نشوند (۳۹).

پس گرفتیم اورا و لشکرهای او را پس
افگندیم ایشان را در دریا پس درنگر
چگونه بود انجام ستمگاران (۴۰).

وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً يَذْعَبُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٦٠﴾

وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُورِينَ ﴿٦١﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٦٣﴾

وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَتْ إِلَيْهِمُ الْعُتُورُ وَمَا كُنْتَ تَأْوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٦٤﴾

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَلٰتِهِمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٦٥﴾

وَلَوْلَا أَن نُّصِيبَهُمْ مُّصِيبَةً لِّمَّا قَدَّمَتْ آيَاتُنَا لَهُمْ فَيَقُولُوا زُورًا بَلْ أَرْسَلْنَا رَسُولًا فَتَقْتُلُوهُمُ الْيَتِيمَ الَّذِينَ يَتْلُوا آيَاتِنَا وَكَانُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٦﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا آيَاتُنَا

وگردانیدیم ایشان را پیشوایانی که میخوانند بسوی آتش وروز قیامت نصرت داده نشوند (۴۱) .

وازی ایشان فرستادیم درین دنیا لعنت را وبروز قیامت ایشان ازدور ساختگان باشند (۴۲) .

وهرآئینه دادیم موسی را کتاب بعد از آن که هلاک ساختیم قرنهای نخستین را دلیل شده برای مردمان وهدایت وبخشایش تا بود که ایشان پندپذیر شوند (۴۳) .

وتو نبودی بطرف غربی چون بانجام رسانیدیم بسوی موسی وحی را ونبودی ازحاضران (۴۴) .

ولیکن ماآفریدیم قرنهارایعنی بعد موسی پس درازشد برایشان عمر وتونبودی باشند دراهل مدین که بخوانی برایشان آیات مارا ولیکن ما بودیم فرستنده (۴۵) .

ونبودی توبجانب طور چون آواز دادیم ولیکن وحی آمد ازروی بخشایش پروردگار تو تا ترسانی گروهی را که نیامده بود بدیشان هیچ ترساننده پیش از تو بود که ایشان پندپذیر شوند (۴۶) .

و اگر نه آن بودی که برسد بدیشان عقوبتی بسبب آنکه پیش فرستاده است دست های ایشان پس گویند ای پروردگار ما چرا نه فرستادی بسوی ما پیغامبری را تا پیروی آیات توکنیم وباشیم ازمسلمانان (۴۷) .

(پیغامبران را می فرستادیم) پس چون آمد بایشان وحی راست از نزد ما گفتند

مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
مِّن قَبْلُ ۚ قَالُوا سِحْرٌ قَدِيمٌ ۖ هَٰذَا هُوَ الَّذِي
كُفِّرُوا عَنْكُمْ ۖ كُفْرًا ۖ ۝۵۰

چرا داده نشد این پیغامبر را مانند آنچه داده
شد بموسیٰ آیا کافر نشده اند بآنچه داده
شده موسیٰ را پیش ازین، گفتند دوسحر
اند موافق يك دیگر شده^(۱) و گفتند
هر آئینه ما بهر يك کافرانیم (۴۸).

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا ۚ أَنِيعُوا
إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۵۱

بگو پس بیارید کتابی فرود آمده از نزد
خدا که وی راه نماینده تر باشد ازین دو،
تا پیروی او کنم اگر راست گوئید (۴۹).

فَإِن لَّمْ يَنْجِبُوا إِلَيْكَ فَأَعْلَمْ أَنَّهُمْ لَا يَكْفُرُونَ ۚ هَٰذَا هُوَ
وَمَنْ لَّعَلَّ مَثَلٌ لِّقَوْمٍ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْ هَٰذَا ۚ هَٰذَا هُوَ
اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝۵۲

پس اگر قبول نکنند سخن ترا پس بدان
که جز این نیست که پیروی می کنند
خواهش نفس خود را و کیست گمراه
تراز کسیکه پیروی خواهش نفس
خود کند بدون راه نمائی خدا هر آینه
خدا راه نه می نماید گروه ستمگاران را
(۵۰).

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝۵۳

وهر آینه ما پی در پی آوردیم برای ایشان
این قرآن را تا بگوید که ایشان پندپذیرند (۵۱).
آنانکه داده ایم ایشان را کتاب پیش
از قرآن ایشان بقرآن ایمان می آرند (۵۲).

أَلَمْ يَأْتِ الْيَهُودَ الْكِتَابُ مِنْ قَبْلِهِ هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ ۝۵۴

و چون قرآن خوانده میشود برایشان گویند
ایمان آوردیم بآن هر آینه وی راست
است از جانب پروردگار ما هر آینه ما پیش
از نزول قرآن متقاد بودیم (۵۳).

وَلَا يُنَالُ عَلَيْهِمْ قَالُوا الْمَنَاءُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا إِنَّنَا لَمَّا
مِّن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ۝۵۵

این جماعت داده میشود ایشان را مزد ایشان
دوبار بسبب آنکه صبر کردند و دفع می کنند
بخصلت نیک بدی را و از آنچه روزی داده
ایم ایشان را خرج می کنند (۵۴).

أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرُهُمْ مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَوَدَّ رِءُوسُ
بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ وَبِمَادَرْتُمْ فَنَهُم يَنْفِقُونَ ۝۵۶

وَاِذَا سَمِعُوا النَّغْمَ اَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَوْلَا اَعْمَانَا
وَلَكُمُ الْعَمَلُ الْكَلْبُ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا تَتَّبِعُوا النَّهْيَ الْيَهُودِيْنَ ۝۵۱

اِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ اَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝۵۲

وَقَالُوا لَئِنْ تَتَّبِعُوا الْهٰدِيَ مَعَكُمْ تَنَحَّلُفُ مِنْ اَرْضِنَا
اَوْ لَوْ تَمَكَّنْ لَهُمْ حَرَمًا اَوْ مَنَاجِيْا لَّيَبْتَغِيْنَ اللّٰهَ فَمَنْ يَمْلِكُ
يَرْفَعُ قَائِمًا مِّنْ دُونِنَا وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝۵۳

وَلَوْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ لَّطَرَّتْ مَوَاشِيَهَا فَهَاتَمَتْ لَهَا سَلَكُهُمْ
لَوْ تَشْكُرْنَ مِنْ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْ اَعْنُ الْوَارِثِيْنَ ۝۵۴

وَ مَا كَانَ نَبِيُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى حَتّٰى يَبْعَثَ فِيْ اَوَّلِهَا رَسُوْلًا يَّتْلُوْا
عَلَيْهِمُ الْاٰيٰتِ وَ مَا لَكَ مُهْلِكِي الْقُرٰى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظَالِمُوْنَ ۝۵۵

و چون بشنوند سخن بیهوده را روگردانند
از آن و گویند ما راست کردار های ما
و شماراست کردارهای شما سلام بر شما باد
نمی خواهیم صحبت جاهلان^(۱) (۵۵).

(یا محمد) هر آینه تو راه نمی نمائی هر که
را دوست می داری ولیکن خدا راه می
نماید هر که را خواهد و او داناترست براه
یافتگان (۵۶).

و گفتند بعض اهل مکه اگر پیروی هدایت
کنیم باتو ر بوده شویم از زمین
خود^(۲) آیا جا نه دادیم ایشان را در حرمی
با امن رسانیده میشود بسوی وی میوها
از هر جنس روزی از نزد ما لیکن بیشترین
ایشان نمی دانند (۵۷).

و بسا هلاک کردیم از ده ها که از حد در
گذشتند در گذران خود پس اینهاست جای
ماندن ایشان مانده نشد آنجا بعد از ایشان
مگر اندکی و بودیم مابدست آرنده میراث
ایشان (۵۸).

و هرگز نیست پروردگار تو هلاک کننده ده
ها تا آنکه بفرستد در قصبه آن پیغامبری که
بخواند برایشان آیات ما و هرگز نیستیم
هلاک کننده ده ها مگر در آن حال که اهل
آنها ستمگار باشند (۵۹).

(۱) مترجم گوید یهود پیش از آنکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم بمدینه هجرت کند
و نسخ یهودیت تصریح فرماید معتقد قرآن بودند و می گفتند عرب را قرآن لازم است.

(۲) یعنی مردمان اخراج کنند.

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَقَدِ اتَّخَذَ
لِنَفْسِهِ إِيمَانًا ۝٦٦

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَكُمْ الْبِرُّ أَنَّ
تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ۝٦٧

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تَكُنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يَعْلَمُونَ ۝٦٨

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٦٩
وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝٧٠

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الْفِتْنَةَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بَعْضُهَا أَفَلَا تَسْمَعُونَ ۝٧١

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الْفِتْنَةَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بَعْضُهَا أَفَلَا تَسْمَعُونَ ۝٧٢

وَمِنْ دَحْمِهِ جَعَلَ لَكُمْ الْبَيْتَ وَاللَّهُ يَسْتَأْذِنُ فِيمَا

پس ایشان از يك ديگر سوال نه كنند (٦٦)

پس آنكه توبه نمود و ايمان آورد
و كارشائسته كرد پس اميد ست كه باشد
از رستگاران (٦٧)

و پروردگار تومى آفريند هر چه خواهد
و بر مى گزيند هر كرا خواهد نيست ایشان را
اختيار، پاكي خداى راست و بلند ترست
از آنكه شريك مى آرند (٦٨)

و پروردگار تو ميداند آنچه پنهان مى دارد
سینه هاى ایشان و آنچه آشكارا مى كنند
(٦٩)

واوست خدا، نيست هيچ معبود بحق
غير او و اوست ستايش در دنيا و آخرت
و او راست فرمانروائى و بسوى او باز
گرداننده شويد (٧٠)

بگو آياديد كه اگر گرداند خداى تعالى
بر شما شب را پاينده تا روز قيامت كيست
معبودى غير حق كه بيارد پيش شماروشنى
را آيانمى شنويد (٧١)

بگو آياديد كه اگر گرداند خداى تعالى
بر شما روز را پاينده تا روز قيامت كيست
معبودى غير حق كه بيارد شما شى را كه
آرام گيريد در آن آيانمى بينيد (٧٢)

و از رحمى خود ساخت براى شما شب و
روز را تا آرام گيريد در شب و تاروزى طلب

وَلْيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٥٧﴾

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعِلُوا وَالْحَقُّ بِرَبِّهِمْ وَهَلْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٥٨﴾

إِنْ قَالُوا كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَعَثْ عَلَيْهِمْ ذَاتِيْنَهُ مِنَ الْكُتُبِ مَا إِنْ مَفَاحِشَ لَنَسُوْا بِالْعَصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٥٩﴾

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۖ وَأَوَّلَ يُقَالُ إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ

کنید از فضل او^(۱) و تا شکر گذاری کنید . (۷۳)

و روزیکه آواز دهد ایشانرا پس گوید کجایند آن شریکان من که گمان می کردید . (۷۴)

و بیرون کشیم از هرامتی گواهی را^(۲) پس گوئیم قوم را بیارید دلیل خود پس بدانند که حق بجانب خداست و گم شود از ایشان آنچه افترا می کردند (۷۵) .

هر آئینه قارون بود از قوم موسی پس تعدی کرد برایشان و عطا کرده بودیم او را از گنجها آن قدر که کلید های او گرانی می کرد جماعت صاحب توانائی را چون گفت باو قوم او شادمشو هر آئینه خدادوست نمی دارد شاد شوندگان را (۷۶) .

و بجوی در آنچه خدا عطا کرده است ترا صلاح سرای آخرت و فراموش مکن حصه خود از دنیا^(۳) و نیکوکاری کن چنانکه احسان کرده است خدا بر تو و مجو فساد در زمین هر آئینه خدا دوست نمی دارد فساد کنندگان را (۷۷) .

گفت جز این نیست که داده شده است مرا مال فراوان بنا بر دانشی که نزد من ست

(۱) یعنی در روز .

(۲) یعنی هر بیغامبری بر قوم خود گواهی دهد .

(۳) یعنی در دنیا عمل صالح بجا آر .

جَمْعًا وَلَا يَتْلُو عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٨﴾

كَرَّمَ عَلَى قَوْمِهِ فِي رَيْدَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا لَيْلِيَّتْ لَنَا وَمِثْلَ مَاؤُنِي قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو
حِطَّةٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْحِكْمَ وَلَوْ كُرِهُوا اللَّهُ خَيْرٌ لِّمَنِ
إِمْنٌ وَعَمَلٌ صَالِحٌ ۖ وَلَا يُلْقِيهَا إِلَّا الشَّيْطُونَ ﴿٦٠﴾

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُوهُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ﴿٦١﴾

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَكْثَرِ يَقُولُونَ وَيَكُنَّ اللَّهُ
يُبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ
اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكُنَّا كَالْكَافِرِينَ ﴿٦٢﴾

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا

آیاندانست که خدا هلاک کرد پیش از وی
از قرنهای آن قوم را که توانا تر بود از وی
و بیشتر بود در جمعیت و پرسیده نمی
شوند گنهکاران از گناهان ایشان^(۱) (۷۸).

پس بیرون آمد بر قوم خود در آرائش
خویش گفتند آنانکه طلب می کردند
زندگانی دنیارا ای کاش مارا باشد مانند
آنچه داده شده است قارون را هر آینه
وی صاحب نصیب بزرگ ست (۷۹).

و گفتند آنانکه داده شد ایشان را علم وای
بر شما ثواب خدا بهتر است مر آنکس را
که ایمان آورد و کار شائسته کرد و قرین
کرده نمی شود این سخن مگر صابران را
(۸۰).

پس فرو بردیم قارون را و سرای او را
بزمین پس نبود برای او هیچ گروهی که
نصرت دهند او را غیر خدا و نبود خودش
از نصرت داده شدگان (۸۱).

و گشتند آنانکه آرزوی کردند منزلت او را
دیروز می گفتند ای عجب که خدا گشاده
می کند رزق را برای هر که خواهد
از بندگان خویش و تنگ می سازد و اگر نه
آن بودی که انعام کرد خدا بر ما هر آینه
فرو بردی مارا ای عجب که رستگار نمی
شوند کافران (۸۲).

این سرای باز پسین مقرر می کنیم آن را

(۱) یعنی در صورت لزوم پاداش مجال عذر نیست واللہ اعلم .

فِي الْأَرْضِ وَلَا فسادَ أَوَّلَ الْآيَةِ لِلْمُشْرِكِينَ ﴿۵۱﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۵۲﴾

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى مَعَادٍ
كُلِّ ذِي أَعْلَمَ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَى وَمَنْ
هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿۵۳﴾

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُثَقِّلَ بِإِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً
مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿۵۴﴾

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ
وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۵۵﴾

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ
هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۵۶﴾

برای آنانکه نمی طلبند تکبر در زمین و نه
فساد و حسن عاقبت پرهیزگاران راست
(۸۳) .

هرکه بیارد نیکی پس اوراست بهتر از آن
و هرکه بیارد بدی پس جزا داده نمی
شوند آنانکه بعمل آوردند خطاها الا
بحسب آنچه می کردند (۸۴) .

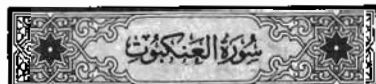
هر آئینه خدائی که نازل کرد بر تو قرآن را
البته باز گرداننده است ترا بسوی جای
بازگشت^(۱) پروردگار من داناتر است بهر
که آورد هدایت را و بهر که وی در
گمراهی ظاهرست (۸۵) .

و توقع نمی داشتی که فرود آورده شود
بسوی تو کتاب لیکن (فرو فرستاده شد)
بسبب رحمتی از پروردگارتو پس هگز
مشو مددگار کافران (۸۶) .

و باز ندارند کافران ترا از تبلیغ آیات خدا
بعد از آنکه فرود آورده شد بسوی تو
و دعوت کن بسوی پروردگار خویش
و هگز مباش از مشرکان (۸۷) .

و مخوان با خدا معبود دیگر را نیست هیچ
معبود بحق غیر او هر چیز هلاک شونده
است مگر او مراوراست فرمانروائی
و بسوی او باز گردانیده شوید (۸۸) .

سوره عنكبوت مکی است و آن شصت و نه
آیت و هفت رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَمَّ ①

أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكَ أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ

لَا يَفْقَهُونَ ②

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ

الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَافِرِينَ ③

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا

سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ④

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَكَ

وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑤

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ

عَنِ الْعَالَمِينَ ⑥

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ

سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرًا لَدُنِّي كَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ⑦

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ

بِالشِّرْكِ فَبِإِلَهِكَ إِلَهُكَ إِلَهُكَ فَلَا تَطْعَمُهُمَا إِلَهُكَ

مَرْجِعُكُمْ فَأَنِتُّمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ⑧

بنام خدای بخشاینده مهربان .

الْعَمَّ (۱) .

آیا پنداشتند مردمان که بگذاشته شوند
بمجرد آنکه گویند ایمان آوردیم و ایشان
امتحان کرده نشوند (۲) .

وهرآئینه امتحان کردیم آنانرا که پیش
از ایشان بودند پس البته متمیز بکند خدا
آنانرا که راست گفتند و البته متمیز کند
دروغگویان را (۳) .

آیا گمان کردند آنانکه بعمل آوردند خطاها
که پیش دستی کنند بر ما بد چیزی ست که
بدان حکم می کنند (۴) .

هر که امید داشته باشد ملاقات خدا را پس
هرآئینه میعاد خدا البته آینده است و اوست
شنود انا (۵) .

هر که جهاد کند جزاین نیست که جهاد
میکند برای نفع خویش هرآئینه خدایی
نیاز ست از عالمها (۶) .

و آنانکه ایمان آوردند و کارهای شایسته
کردند البته محو کنیم از ایشان خطاهای
ایشان را و البته جزا دهیم ایشان را به
نیکوترین آنچه می کردند (۷) .

وامر کردیم آدمی را به نسبت پدر و مادر
وی نیک معامله کردن و اگر کوشش کنند
بانوای انسان تاشریک آری بامن آنچه
نیست ترا بحقیقت آن دانشی پس

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ①

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ②

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنْفِقِينَ ③

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلَنَحْمِلَ خَطِيئَتَكُمْ وَمَا هُم بِمُسْلِمِينَ ④
إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ⑤

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّثْلَهُمْ وَلَيَسْتَنْزِلُنَّ يَوْمَ الْقُرْآنِ عَنَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ ⑥

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ

فرمانبرداری ایشان مکن بسوی من ست بازگشت شما پس خبردهم شمارا به آنچه می کردید (۸) .

و آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند البته درآریم ایشان را در زمرة شایستگان (۹) .

و از مردمان کسی هست که می گوید ایمان آوردیم بخدا پس چون آزاد داده شد اورا در راه خدا شمرد رنج دادن مردمان را مانند عذاب خدا و اگر بیاید فتحی از نزد پروردگارتو حتما گویند هرآئینه ما باشما بودیم آیا نیست خدایانانرا بآنچه در سینه های عالمیانست (۱۰) .

و البته میدانند خدا آنان را که ایمان آوردند و البته میدانند منافقان را (۱۱) .

و گفتند کافران بمسلمانان پیروی راه ما کنید و البته ما برداریم گناهان شمارا و نیستند ایشان بردارنده چیزی از گناهان آن جماعت هرآئینه ایشان دروغگویند (۱۲) .

و البته بردارند بارهای خویش را و بارهائی را همراه بارهای خویش و البته سوال کرده شوند روز قیامت از آنچه افترا می کردند (۱۳) .

و هرآئینه فرستادیم نوح را بسوی قوم او پس توقف کرد در ایشان هزار سال مگر

(۱) یعنی بارگمراه شدن و گمراه کردن بردارند و بارتابعان از سرایشان دفع نکنند .

إِلَّا عَشِيرَتَيْنِ ۖ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَدْعُنَهُمْ إِلَىٰ هَٰذَا؟ قُلْ هُم مَّنْ يَتَّبِعُونَ ⑤

فَاتَّبَعْنَاهُ ۖ وَأَصْحَابُ التَّيْمَنَةِ ۖ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً ۖ لِلْعَالَمِينَ ⑥

وَأَبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ۖ ذَلِكُمْ ۖ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ⑦

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ
إِفْكَارًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ دِينَ ۚ فَاقْبَلُوا عِندَ اللَّهِ الرِّزْقَ
وَاعْبُدُوا اللَّهَ ۚ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ⑧

وَإِنْ تَكْذِبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أَمْرٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا
عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ⑨

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۖ
إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ⑩

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ
الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑪

پنجاه سال پس درگرفت ایشان را طوفان
وایشان ستمگار بودند (۱۴) .

پس نجات دادیم نوح را و اهل کشتی را
و ساختیم کشتی را نشانه برای عالمها
(۱۵) .

و فرستادیم ابراهیم را وقتی که گفت بقوم
خود پرستش خدا کنید و بترسیدازی
این بهترست شمارا اگر می دانید (۱۶) .

جز این نیست که می پرستید بجز خدا بتان
را و برمی بندید دروغ را هر آینه آنانکه
پرستش می کنید بجز خدانمی توانند
برای شماروزی دادن پس طلب کنید
از نزد خدا روزی را و پرستش او کنید
و شکر او بجا آرید بسوی او باز گردانیده
خواهید شد (۱۷) .

و اگر دروغ می شمارید پس هر آینه دروغ
شمرده بودند امت های پیش از شما
و نیست بر پیغمبر مگر پیغام رسانیدن
آشکارا (۱۸) .

آیندیدند چگونه نومی کند خدا آفرینش را
باز دیگر بار با گرداند آفرینش را هر آینه
این کار بر خدا آسان ست (۱۹) .

بگو سیر کنید در زمین پس درنگرید
چگونه آغاز کرد آفرینش را باز خدا
پیدا کند آن پیدایش باز پسین را هر آینه
خدا بر هر چیز تواناست (۲۰) .

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَالْاَنۡبِيَآءُ ثَقَلَتۡ عَلٰیہِمْ

وَمَا اَنْتُمْ بِمُعۡجِزِیۡنَ فِی الْاَرْضِ وَلَا فِی السَّمَآءِ وَمَا لَکُمْ مِّنْ دُوۡنِ اللّٰهِ مِنْ وَلٰیٍّ وَلَا نَصِیۡرٍ ﴿۲۱﴾

وَالَّذِیۡنَ کَفَرُوۡا بِآیٰتِ اللّٰهِ وَلِقَآئِہِ اُولٰٓئِکَ یَمۡسُوۡا
مِنۡ تَحۡتِیۡ وَ اُولٰٓئِکَ لَهُمۡ عَذَابٌ اَلِیۡمٌ ﴿۲۲﴾

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِہٖۤ اِلَّا اَنۡ قَالُوۡا اَفۡتُلُوۡهُ اَوْ حَرِّقُوۡهُ
فَاَنۡجِیۡہُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِ اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوۡمٍ
یُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿۲۳﴾

وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ اَوْثَآءًا مَّوَدَّةَ
بَیۡنِکُمۡ فِی الْحَیٰوَةِ الدُّنۡیَا ثُمَّ یَوْمَ
الْقِیَامَةِ یُکَفِّرُ بَعْضُکُمۡ بِبَعْضٍ وَیَلَعُنُ
بَعْضُکُمۡ بَعْضًا وَّمَا وَّکَلُمُ النَّارِ وَمَالَکُمۡ
مِّنۡ مُّجِیۡرِیۡنَ ﴿۲۴﴾

فَاَمَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ اِنِّیۡ مُہَاجِرٌ اِلٰی رَبِّیۡ اِنَّہٗ
هُوَ الْعَزِیۡزُ الْحَکِیۡمُ ﴿۲۵﴾

وَوَهَبْنَا لَہٗ اِسۡحٰقَ وَیَعْقُوۡبَ وَجَعَلۡنَا فِیْ ذُرِّیَّتِہٖ

عذاب کند هرکرا خواهد ورحم کند
هرکرا خواهد و بسوی اویازگردانیده
خواهید شد (۲۱) .

ونیستید شماعجزکننده در زمین ونه
در آسمان ونیست شمارا بجز خدا هیچ
دوست ونه یاری دهنده (۲۲) .

وآنانکه کافر شدند بآیات خدا و بملاقات
او آن جماعت ناامید شدند از رحمت من
وآن جماعت ایشان راست عذاب درد
دهنده (۲۳) .

پس نه بود جواب قوم ابراهیم مگر آنکه
گفتند بکشید او را یا بسوزانید او را پس
برهانید خدا او را از آتش هرائینه درین
ماجرا نشانه هاست برای گروهی که باور
میدارند (۲۴) .

وگفت ابراهیم جزاین نیست که گرفته اید
بجز خدایتان را بجهت دوستی در میان
خویش در زندگانی دنیا بازروز قیامت
نامعتقد شود بعض شما ببعض ولعنت
کند بعض شما بعض را وجای شما
دوزخ ست ونیست شمارا هیچ یاری
دهنده (۲۵) .

پس باورداشت ابراهیم رالوط وگفت
(ابراہیم) هرائینه من هجرت کننده ام
بسوی پروردگار خویش هرائینه وی
غالب با حکمت ست (۲۶) .

وعطا کردیم او را اسحق و یعقوب

الْثُبُورَةُ وَالْحِكْمَةُ وَالتَّيْبَةُ أَجْرُهُ فِي الدُّنْيَا وَآثَرُهُ
فِي الْآخِرَةِ لِمَنِ الظِّلْمُ عَيْنٌ ۝

و مقرر داشتیم در اولاد وی پیغامبری
و کتاب را و دادیم اورا مزد او در دنیا
و هرائینه وی در آخرت از شائسته گان ست
(۲۷) .

وَلَوْ طَآءُ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّا نَحْنُ الْفَاجِئَةُ
مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ۝

و فرستادیم لوط را و قتیکه گفت بقوم خود
هرائینه شما بعمل می آرید کار بی حیائی
را که پیش دستی نکرده است بر شما بسوی
آن هیچ کس از عالمها (۲۸) .

أَبِئْتُمْ لِمَا تَنْتَوْنِ الرَّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّيْلَ وَتَأْتُونَ
فِي تَابِئِكُمُ الْمُنْكَرَ قَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
اِئْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝

آیا شما بقصد شهوت می آئید بمردان
و قطع طریق می کنید و بعمل می آرید
در مجلس خویش کار ناپسندیده پس نه
بود جواب قوم او مگر آنکه گفتند بیار پیش
ما عذاب خدا را اگر هستی از راست گویان
(۲۹) .

قَالَ رَبِّ اضْرِبْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ۝

گفت ای پروردگار من نصرت ده مرا بر قوم
مفسدان (۳۰) .

وَلَمَّا جَاءَتْ نُؤْمِنًا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا
مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنْ أَهْلَكَا
كَأَنَّا ظَالِمِينَ ۝

و وقتی که آوردند فرستادگان ماییش ابراهیم
مژده را گفتند هرائینه ما هلاک کننده اهل
این دهیم هرائینه اهل این ده ستمگار
بودند (۳۱) .

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا مَنْ أَعْلَمُ مِنْ فِيهَا
لَنَجِيْنَهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ
الْغَابِرِينَ ۝

گفت ابراهیم هرائینه در آنجا لوط ست
گفتند ما دانا تریم بهر که آنجاست البته
خلاص کنیم اورا و اهل اورا الا زن وی
باشد از باقی ماندگان (۳۲) .

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ سُلَيْمًا لُوطًا وَبَنَى بِهِمْ وَصَاقَ
بِهِمْ دُعَاؤًا قَالُوا لَا تَنَجُّنَا وَلَا تُخْرِنَا إِنْكَا
مُنْجُوْنَا وَ أَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتُكَ كَانَتْ

و وقتی که آمدند فرستادگان ماییش لوط
اندوهگین کرده شد بسبب ایشان و
تنگدل شد بسبب ایشان و گفتند آن

مِنَ الْغَیْرِینَ ﴿۳۰﴾

إِنَّا نُرِثُوهُمْ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ وَحِزًّا مِّنَ السَّمَاءِ
يَمَّا كَانُوا يَسْقُفُونَ ﴿۳۱﴾

وَلَقَدْ ثَرَكْنَا مِنهَا آيَةً لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ لَقَوْمٌ يَّمُوتُونَ ﴿۳۲﴾

وَاللَّيْلِ مَدِينٍ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَوْمَ اعْبُدُوا
اللَّهَ وَارْجِعُوا الْيَوْمَ الْأُخْرَىٰ وَلَا تَتَخَوُّوا فِي الْأَرْضِ
مُعْصِدِينَ ﴿۳۳﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
جُثَّةٍ ﴿۳۴﴾

وَعَادَ أَصْحَابَ عَادٍ وَقَدْ نَبَّيْنَا لَهُمُ مِن مَّسَكِينِهِمْ وَزَيْنًا لَهُمُ
الشَّيْطَانُ أَعْمَا لَهُمْ قَصْدًا مِّمَّنْ عَنِ السَّبِيلِ
وَكَانُوا مُسْتَبِيرِينَ ﴿۳۵﴾

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُّوسَىٰ
بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَكَانُوا سَاقِطِينَ ﴿۳۶﴾

فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الظُّلُمَاتُ مِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا

فرستادگان مترس و اندوه مخور هرآئینه
مانجات دهنده تو و اهل تو ایمن مگر زن
تو باشد از باقی ماندگان (۳۳) .

هرآئینه مافرو د آرنده ایم براهل این ده
عقوبتی را از آسمان بسبب آنکه بدکاری
می کردند (۳۴) .

وهرآئینه گذاشتیم از آن دیه نشانه واضح
برای گروهی که درمی یابند (۳۵) .

و فرستادیم بسوی مدین برادر ایشان
شعیب را پس گفت ای قوم من عبادت
خدا کنید و توقع دارید روز باز پسین
را و هرسو مگردید در زمین فساد کنان
(۳۶) .

پس دروغ پنداشتند او را پس در گرفت
ایشانرا زلزله پس بامداد کردند
در خانه های خویش مرده افتاده (۳۷) .

و هلاک کردیم عاد و ثمود را و هرآئینه
واضح شده است شمارا بعض مساکن
ایشان و آراسته ساخته بود برای ایشان
شیطان کردار های ایشان را پس بازداشت
ایشان را از راه و ایشان بینا بودند
(۳۸) .

و هلاک کردیم قارون و فرعون و هامان را
و هرآئینه آمده بود بایشان موسی بانسانه
های واضح پس تکبر کردند در زمین
و نبودند سبقت کنندگان (۳۹) .

پس هریکی را گرفتار ساختیم به وبال

وَمِنْهُمْ مَّنْ أَخَذَ نَهْضَةً صَاحِبَةً وَمِنْهُمْ مَّنْ خَسَفْنَا
بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَّنْ أَعْرَفْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ
لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿۴۰﴾

گناهش پس از ایشان کسی بود که
فرستادیم بروی بادِ سنگ بار و از ایشان
کسی بود که گرفت او را آواز سخت
و از ایشان کسی بود فرو بردیمش بزمین و
از ایشان بود کسی که غرق ساختیم و هرگز
نبود که خدا ظلم کند برایشان ولیکن
ایشان برخوشتن ستم می کردند
(۴۰).

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ
الْعَنْكَبُوتِ إِتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ
لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۴۱﴾

داستان آنانکه دوستان گرفته اند بغير خدا
همچو داستان عنكبوت است که فراگرفت
خانه ای و هر آئینه سست ترین خانه ها
خانه عنكبوت است اگر می دانستند^(۱)
(۴۱).

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعَوْنَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَكُفُّ عَنْهُمْ
الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿۴۲﴾

هر آئینه خدا میداند حال چیزی که می
پرستند بجزوی از هر چه باشد و اوست
غالب با حکمت (۴۲).

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لِقَوْمٍ أَعْيُنُهُمْ أَغْمِضَ
إِلَّا الْعِلْمُونَ ﴿۴۳﴾

و این داستان ها بیان می کنیم آن را برای
مردمان و نمی فهمند آن را مگر دانایان
(۴۳).

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لِّمُؤْمِنِينَ ﴿۴۴﴾

آفرید خدا آسمان ها و زمین را بتدبیر
درست هر آئینه درین کار نشانه است برای
مسلمانان (۴۴).

(۱) مترجم گوید حاصل مثل آنست که ایشان بیتان پناه برده اند و بتان هیچ نفع نه دهند
چنانکه خانه عنكبوت هیچ فائده نمی دهد.

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ
إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٢١﴾

وَلَا تَجِدُوا لَكُمْ أَوْلًا إِلَّا الْوَالِدَانِ فِي أَحْسَنِ مَا
الَّذِينَ تَعْلَمُونَ مِنْهُمْ وَهُوَ أَوْلَىٰ أَمَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا
وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَالْهَمَّا وَالْهَمُّ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿٢٢﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ
بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِالْحَقِّ
إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٢٣﴾

وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّ بِسَیِّئِكَ
إِذَا الرَّتَابُ الْمُتَبَطِّلُونَ ﴿٢٤﴾

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٢٥﴾

بخوان یا محمد وحی فرستاده شده بسوی
تواز کتاب و برپادار نماز را هر آئینه نماز منع
میکند از کار بی حیائی و فعل ناپسندیده
و هر آئینه یاد کردن خدا بزرگ تر است از همه
و خدا میدان آنچه میکند (۴۵) .

و مکابره مکنید باهل کتاب الأبخصلتی که
وی نیک است مگر بآنانکه ستم
کردند از ایشان و بگوئید ایمان آوردیم
بآنچه فرود آورده شد بسوی ما و بآنچه
فرود آورده شد بسوی شما و معبود
شمایکی است و ما او را متقادیم (۴۶) .

(و چنانکه کتاب های سابق فرود آورده
بودیم) همچنان فرود آوردیم بسوی
تو کتاب پس آنانکه دادیم ایشانرا کتاب
ایمان می آرند بآن و از عرب کسی است که
ایمان می آرد بدان و انکار نمی کنند آیات
مارا مگر کافران (۴۷) .

و نمی خواندی پیش از نزول قرآن هیچ
کتابی را و نمی نوشتی هیچ کتاب را
بدست راست خود آنگاه در شک می
افتادند این بدکیشان (۴۸) .

بلکه قرآن آیات روشن ست محفوظ
در سینه های آنانکه داده شد ایشان را علم
و انکار نمی کنند آیات مارا مگر
ستمگاران^(۱) (۴۹) .

(۱) مترجم گوید بعض مفسران گفته اند که مراد از "الذین اوتوا العلم" به تنها ذات
حضرت پیغامبرست صلی الله علیه وسلم والله اعلم .

وَقَالُوا لَا تَنْزِلْ عَلَيْهِ لَيْتَ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ الْوَحْيُ وَإِنِّي أَنَا الْبَشَرُ الْأَوَّلُ ۝٥٠

وگفتند چرا فرستاده نه شد برین پیغمبر نشانها از جانب پروردگاری بگو جزاین نیست که نشانها نزد خدا ست و جزاین نیست که من ترساننده آشکارم (۵۰).

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝٥١

آیا کفایت نکرده است ایشان را آنکه فرستادیم بر تو کتاب که خوانده میشود برایشان هر آئینه درین مقدمه رحمت و پندست برای قومی که باور میدارند (۵۱).

قُلْ كُلٌّ بِأَلْفِ مِائَةٍ وَسِتِّ مِائَةٍ سَهْرٍ أَوْ سِتِّ مِائَةٍ سَهْرٍ أَوْ سِتِّ مِائَةٍ سَهْرٍ أَوْ سِتِّ مِائَةٍ سَهْرٍ ۝٥٢

بگو بس ست خدا گواه میان من و میان شما میداند آنچه در آسمان ها و زمین ست و آنانکه ایمان آوردند بناحق و کافر شدند بخدا ایشان اند زیان کاران (۵۲).

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّهَاجَمَ عَذَابُكَ أَوَّلَ بَإٍ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَرَبِّكَ وَرَبِّكَ وَرَبِّكَ ۝٥٣

و بشتاب می طلبند از تو عذاب را و اگر نه بودی میعاد معین البته آمدی بدیشان عذاب و هر آئینه بیاید بدیشان نا گهان و ایشان ندانند (۵۳).

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنْ جَهَنَّمُ مُّحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ۝٥٤

بشتاب طلب میکنند از تو عذاب را و هر آئینه دوزخ دربرگیرنده است کافران را (۵۴).

يَوْمَ نَبْشَأُكُمُ الْعَذَابُ مِنْ قُورَيْهِمْ وَمِنْ عَمَلِهِمْ ۝٥٥

روزی که بپوشاند ایشانرا عذاب از بالای ایشان و از زیر پای های ایشان و بگوید خدا بچشید جزای آنچه میکردید (۵۵).

يُعَذِّبُ الَّذِينَ آمَنُوا لَآ اِثْمَ لَهُمْ وَاسِعَةً فَاَتَىٰ قُلُوبُهُمْ ۝٥٦

ای ^(۱) بندگان مسلمان من هر آئینه زمین من کشاده است پس خاص مرا

(۱) مترجم گوید خدای تعالی ترغیب میفرماید بر هجرت حبشه و مدینه باین آیات .

عبادت کنید (٥٦) .

هر شخص چشونده مرگه ست باز بسوی
ما بازگردانیده شوید (٥٧) .

وآنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته
کردند البته فروآریم ایشان را از بهشت به
حل های بلند که می رود زیر آن جویها
جاویدان آنجا نیک ست مزد این عمل
کنندگان (٥٨) .

آنانکه صبر کردند و بر پروردگار خویش
توکل میکنند (٥٩) .

و بساجانور که بر نمی دارد روزی خود را
خدا روزی میدهد اورا و شما را نیز
واوست شنو ادانا (٦٠) .

و اگر سوال کنی ایشان را که آفرید آسمان
ها و زمین را و رام گردانید خورشید و ماه
را البته گویند خدا پس چگونه
گردانیده میشوند از راه توحید (٦١) .

خدا فراخ میکند روزی را برای هر که
خواهد از بندگان خویش و تنگ می سازد
برای هر که خواهد هر آئینه خدا بهر چیز
دانا ست (٦٢) .

و اگر بررسی ایشان را که فرود آورد
از آسمان آب را پس زنده ساخت بسبب
آن زمین را بعد از مردن آن البته بگویند
خدا بگوستاش خدای راست بلکه
بیشترین ایشان نمی فهمند (٦٣) .

و نیست این زندگانی دنیا مگر بازی
و بیهوده و هر آئینه سرای آخرت آنست

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ٥٦

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّاتِ عُرْقًا
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا يَغْمُرُ
أَجْرُ الْعَمَلِينَ ٥٧

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ٥٨

وَكَايُنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا يَمَسُّ مِنْهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا إِنْ شَاءَ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ٥٩

وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَنْ حَمَلَ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قَالِي يُؤْتِكُلُونَ ٦٠

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنْ
اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ٦١

وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نُزِّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْحَلِيهِ الْأَرْضَ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قَالِي الْحَمْدُ لَهُ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَفْقَهُونَ ٦٢

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ

لَهُنَّ الْحَيَاةُ زُكُورًا وَلَهُنَّ الْيَمِينُ ⑤

فَإِذَا كُفِرَ اتِّبَاعُ الْفُلْكِ دَعَا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا
نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ⑥

يَكْفُرُوا وَإِنَّمَا اتَّيَّبَهُمْ وَإِنَّمَا تَعَتُّوهُمُ فَسَوْفَ يَكْفُرُونَ ⑦

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مِمَّا وَنَحْتَفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ
أَيُّ الْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَيَعْبُدُ اللَّهَ يَكْفُرُونَ ⑧

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُ الْبَيِّنَاتُ فِي حَقِّهِمْ مَتَوًى لِلْكَافِرِينَ ⑨

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ
الْمُحْسِنِينَ ⑩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ①

سرای زندگانی اگر می دانستند (٦٤) .

پس ایشان چون سوار شدند در کشتی ها
دعا کنند به جناب خدا خالص کنان برای
وی عبادت را پس وقتی که نجات داد
ایشانرا بسوی زمین خشک ناگهان ایشان
شریک می آرند (٦٥) .

تanasپاسی کنند بآنچه عطا کردیم ایشانرا
وتابره مند شوند^(١) پس زود (حقیقت
حال را) خواهند دانست (٦٦) .

آیانه دیدند که ما پیدا کردیم حرم با امن را
وربوده میشوند مردمان از دوروبر ایشان
آیا به باطل باور می دارند و به نعمت خدا
ناسپاسی میکنند (٦٧) .

وکیست ستمگار تر از کسی که افتراء کرد
بر خدا دروغی را یا دروغ پنداشت سخن
راست را چون آمد پیش او آیا نیست
در دوزخ جای کافران را (٦٨) .

وآنانکه جهاد کردند در راه ما البته دلالت
کنیم ایشان را براه های خود وهر آئینه
خدا بانی کوکاران ست (٦٩) .

سورة روم مکی است وان شصت آیت
و شش رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
الْم (١) .

(١) یعنی به درستی یکدیگر بسبب اجتماع بر شرک بهره مند شوند .

غُلِبَتِ الرُّؤُومُ ٥

فِي أَذُنِ الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ سَيَغْلِبُونَ ٦

فِي بَضْعِ سِنِينَ هَٰذَا الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدِ
وَيَوْمَئِذٍ يُفْعَرْخُ الْمُؤْمِنُونَ ٧

يَنْصُرِ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٨

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ٩

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ
الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ١٠

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنَّهُمْ مَخْلَقُوا اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا يَوْمَئِذٍ وَاجِلٌ مَسْئُومٌ وَإِنْ كَثُرُوا أَتَيْنَ النَّاسِ
بِلِقَائِي رَبِّهِمْ لَكِنَّهُمْ كَافِرُونَ ١١

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ

مغلوب شدند قوم روم^(۱) (۲) .

در نزدیک ترین زمین^(۲) و ایشان بعد از
مغلوب شدن خود غالب خواهند آمد (۳) .

در چند سال خدای راست فرمان پیش
ازین و پس ازین و آن روز شادمان شوند
مسلمانان (۴) .

به نصرت خدا نصرت میدهد هر کرا
خواهد و او است غالب مهربان (۵) .

و عده کرده است خدا خلاف نمی کند
خدا و عده خود را و لیکن اکثر مردمان
نمی دانند (۶) .

می دانند ظاهر را از تدبیر زندگانی دنیا
و ایشان از آخرت بی خبر اند (۷) .

آیا تأمل نه کردند در ضمیر خود که
نیافریده است خدا آسمان ها و زمین را
و آنچه در میان آن هر دو است مگر به تدبیر
درست و به تعین میعاد میقرر و هر آینه
بسیاری از مردمان به ملاقات پروردگار
خویش نامعتقد اند (۸) .

آیا سیر نه کردند در زمین پس بنگرند
چگونه شد عاقبت آنان که

(۱) مترجم گوید فارس بر روم غالب شدند و بعضی بلاد و سرحد را در تصرف خود
آوردند چون این خبر بمکه رسید اهل اسلام اندوهگین شدند زیرا که ایشان اهل
کتاب بودند و کفار شادمان گشتند زیرا که ایشان و اهل فارس امیان بودند خدای
تعالی آیات نازل فرمود و به غلبه روم بر اهل فارس بشارت داد و این در چند سال
بعد هجرت متحقق شد و این قصه یکی از دلائل نبوت است .

(۲) یعنی در سرحد خود .

مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا اقْسَدَ مِنْهُمْ قُوَّةً وَاَقْلَرُوا اَرْضَ
وَعَمَرُوها اَكْثَرَ وَمَتَاعُهَا وَجَادَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
فَمَا كَانَ لِلّٰهِ لِيُظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ①

پیش از ایشان بودند بودند توانا تر از ایشان
و شورانیدند زمین را و آباد کردند آن را
بیشتر از آباد کردن ایشان آن زمین را
و آمدند بدیشان پیغامبران ایشان به
معجزها پس نه بود که خدا ستم کند
برایشان ولیکن ایشان برخویشتن ستم
میکردند (٩).

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ اَسَاءَ الشُّرَاىِ اَنْ كَذَّبُوا
بِآيَاتِ اللّٰهِ وَكَانُوا بِآيَاتِهِمْ مُّزْمِنُوْنَ ②

بازحال بدعاقبت آن کسان شد که بدی
کردند بسبب آنکه دروغ پنداشتند آیات
خدارا و بآن استهزای کردند (١٠).

اللّٰهُ يَبْدِئُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ③

خدا نوپیدا می کند آفرینش را باز دوباره
کنندش باز بسوی او گردانیده شوید
(١١).

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُوْنَ ④

و روزیکه قائم شود قیامت ملزم شده
خاموش مانند گنهگاران (١٢).

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاؤُا وَكَانُوا
بِشُرَكَائِهِمْ كٰفِرِيْنَ ⑤

و نباشد برای ایشان از شریکان ایشان هیچ
شفاعت کنندگان و باشند به شریکان
خویش نامعتقد (١٣).

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفَخُونَ ⑥

و روزی که قائم شود قیامت آن روز پرا
کنده شوند مردمان (١٤).

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَهُمْ فِيْ رَوْضَةٍ
يُحْبَبُوْنَ ⑦

اما آنانکه ایمان آوردند و کردارهای
شائسته کردند پس ایشان در بهشت
خوشحال کرده شوند (١٥).

وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْاٰخِرَةِ
قَالُوْا لَكَ فِي الْعَذَابِ مُخْتَصِرُوْنَ ⑧

و اما آنانکه کافر شدند و دروغ شمردند آیات
ما را و ملاقات آخرت را پس ایشان
در عذاب حاضر گردانند (١٦).

فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ جِئْنَا نُسُوْنَ وَجِئْنَا نَضْحُوْنَ ⑨

پس به پاکی یاد کنید خدارا وقتی که شام
می کنید و وقتی که به صبح درمی

آئید (۱۷) .

و مر او راست ستائش در آسمان هاوزمین
و آخر روز و آنگاه که در وقت زوال درمی
آئید^(۱) (۱۸) .

برمی آرد زنده را از مرده و برمی آرد مرده
را از زنده و زنده میسازد زمین را بعد
مردن آن و همچنین برآورده خواهید شد
یعنی از قبور (۱۹) .

و از نشانه های خدا آن ست که آفرید شمارا
از خاک باز ناگهان شما مردم شدید بأمور
زندگی خویش پراکنده می پردازید
(۲۰) .

و از نشانه های خدا آن ست که بیافرید
برای شما از جنس شما زنان را تا آرام
گیرید بسوی ایشان و پیدا کرد میان شما
دوستی و مهربانی هر آینه درین کار نشانه
هست برای گروهی که تأمل میکنند
(۲۱) .

و از نشانه های اوست آفریدن آسمان ها
و زمین و گوناگون بودن زبانهای
شما و رنگهای شما هر آینه درین
کار نشانه ست دانش مندان را (۲۲) .

و از نشانه های اوست خفتن شما در شب
و روز و رزق طلب کردن شما از فضل او
هر آینه درین کار نشانه هست برای

وَلَهُ الْعَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَجَيْنَ
تُظْهِرُونَ ⑤

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ
وَيُغَيِّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَلَكَ ذَلِكَ نَعْرِجُونَ ⑥

وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ كَرُّ
تَنْفِرُونَ ⑦

وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا
إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَكِرُونَ ⑧

وَمِنَ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاجْتِلَافَ أَلْسِنَتِكُمْ
وَالْوَاوِيَّةِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّعَالَمِينَ ⑨

وَمِنَ آيَاتِهِ مَتَاعُ الْبَالِ وَالنَّهَارِ وَاللَّيْلِ وَاللَّيْلِ وَاللَّيْلِ
فَضْلُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمَعُونَ ⑩

(۱) مترجم گوید مراد آنست که در هر وقتی ازین اوقات دلائل تنزیه او از ردائل
و انصاف او بحماند متجدد میگردد پس مامور شدند بصلوة والله اعلم .

قومیکه می شنوند (٢٣) .

وازنشانهای اوست که می نماید بشما برق را برای ترسانیدن و رغبت دادن و فرود می آرد از آسمان آب را پس زنده میکند بسبب آن زمین را بعد مردن آن هراتینه درین کار نشانهاست برای قومی که می فهمند (٢٤) .

وازنشانهای خداست که می ایستد آسمان و زمین به حکم او باز چون بخواند شما را يك بار خواندن ناگهان شما از زمین برآئید . (٢٥)

و مر اوراست آنچه در آسمان ها و زمین ست هریکی برای او فرمانبردارند (٢٦) .

واوست آنکه نوپیدا میکند آفرینش را باز دوباره کندش و این دوباره کردن آسان ترست بروی و مر اوراست صفت بلند تر در آسمان ها و زمین واوست غالب با حکمت (٢٧) .

بیان کرد برای شما مثالی از حال شما آيا هست برای شما از بندگان که مالک ایشانست دست های شما هیچ شریکان در آنچه عطا کردیم شما را تا شما در آن یکسان باشید می ترسید از ایشان مانند ترسیدن شما از قوم خویش همچنین بیان می کنیم نشانهها برای قومی که می فهمند^(١) (٢٨) .

وَمِنَ الْآيَةِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوَافًا وَطَمَعًا وَيَأْتِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾

وَمِنَ الْآيَةِ أَنْ تَعْلَمُوا أَنَّ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ بِأَمْرٍ ثُمَّ إِذْ دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذْ أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قُبُورٌ ﴿٢٦﴾

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَارَءٍ قُلْتُمْ لَا نَنُفِقُ فِيهِ سِوَاهُ نَحْنُ نَخَافُهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

(١) حاصل مثل آنست که مملوک بامالک برابر نمی شود پس مملوک خدا را شریک =

يَلِ الْغَيْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ يَخْفَوْا عَنْ عِلْمِ رَبِّهِمْ
مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٠﴾

فَأَنصَرَفْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ
النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ
الْقَيُّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

مُتَّبِعِينَ إِلَيْهِ وَالْقُوَّةَ وَاقِمُْوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا
مِنَ الْمُبْذَرِينَ ﴿٣٢﴾

مِنَ الَّذِينَ قَرَّوْا فِيهِمْ وَكَانُوا إِشْيَاعًا كُلُّ حُزْبٍ بِمَا
لَدَيْهِمْ فَيَرْمُونَ ﴿٣٣﴾

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَاوُا إِلَهُهُم مُّتَّبِعِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا
أَذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَأْسِهِمْ يَمْشُونَ ﴿٣٤﴾

يُنَادُوا بِمَآئِنِهِمْ فَمِنْهُمْ مُسْتَعِزُّونَ ﴿٣٥﴾

أَمْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ مِثْقَالًا فَهُمْ يَكْفُرُونَ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

بلکه پیروی کرده اند ستمگاران خواهش
های خود را بغیر علم پس که راه نماید
کسی را که گمراه کرد خدا و نیست ایشان
را هیچ یاری دهنده (۲۹) .

پس راست کن روی خود را برای دین
حنیف شده پیروی کن دین خدا را که
پیدا کرد مردمان را بروی بدل کردن نبود
این دین خدا را این ست دین درست
ولیکن اکثر مردمان نمیدانند (۳۰) .

عبادت کنید رجوع کرده بسوی وی
و برسید از وی و برپا دارید نماز را
و مباشید از مشرکان (۳۱) .

مباشید از آنانکه پرا گنده ساختند دین
خود را و شدند گروه گروه هر گروه بآنچه
نزدیک اوست خورسندست (۳۲) .

و چون برسد بمردمان سختی بخوانند
پروردگار خود را رجوع کرده بسوی وی
باز چون بچشانند ایشان را از جانب خود
آسائشی نا گهان طائفه ای از ایشان به
پروردگار خود شریک می آرند (۳۳) .

عاقبت حال ایشان آنکه ناسپاسی کنند
بآنچه عطا کردیم بدیشان پس بهره مند
شوید زود حقیقت حال خواهید دانست
(۳۴) .

آیا فرود آوردیم برایشان دلیلی پس آن
دلیل بیان میکند برای ایشان بآنچه با خدا

شريك می آرند (٣٥) .

و چون بچشانیم مردمان را بخشاشی
شادمان شوند بآن وا گریسد بدیشان
سختی بسبب آنچه پیش فرستاده است
دست های ایشان ناگهان ایشان نومید می
شوند (٣٦) .

آیا ندیدند که خدا کشاده میکند روزی را
برای هر که می خواهد و تنگ میکند برای
هر که می خواهد هر آینه درین مقدمه نشانه
ها است برای قومی که ایمان می آرند
(٣٧) .

پس بده صاحب خویشی راحی وی
و مسکین را وره گذرا این دادن بهترست
برای کسانی که می طلبند رضای خدا را
و این جماعت ایشان در دستگاران (٣٨) .

و آنچه داده باشید از سود تابفزاید
در اموال مردمان پس وی نمی افزاید نزد
خدا و آنچه داده باشید از صدقه طلب می
کنید رضای خدا را پس این جماعت
ایشانند دو چند کننده^(١) (٣٩) .

خدا آن ست که بیافرید شمارا باز روزی
داد شمارا باز بمراند شمارا باز زنده گرداند
شمارا آیا از شریکان شما کسی هست که
بکند ازین کارها چیزی، پاکی اوراست
و بلندتر است از آنچه شريك می آرند
(٤٠) .

و إِذْ أَذْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرَحُوا بِهَا وَ إِن تَبْصُرْهُمْ سِنَّةً يَأْتِيهِمْ
أَيُّ يَوْمٍ إِذْ هُمْ يَقْتُلُونَ ٥

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ٥

فَأْتِ ذَاقُوا فَحَقَّ وَ الْيُسْكِينُ وَ ابْنِ السَّبِيلِ ذَٰلِكَ
خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٥

وَمَا آتَيْتُمُوهُنَّ رَبَّاءُ لِّرَبْوَةٍ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرَوْنَ
عِنْدَ اللَّهِ وَ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ زَكَاةً فَزَكَاةً غُرِيذُونَ وَجْهَ اللَّهِ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْبُخْسُونَ ٥

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَدَّكُمْ ثُمَّ يُمْسِكُكُمْ ثُمَّ يَحْيِيكُمْ
هَلْ مِنْ شَرِكَايَكُم مَّنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَٰلِكُمْ مِّنْ شَيْءٍ سُبْحَنَهُ
وَقُلْ عَمَّا يُشْرِكُونَ ٥

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝
لِيَذِبَ لَهُمُ عَنْ ظُلْمٍ كَيْفُ الْقِيَامِ ۝

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ۝

فَأَنصَرَفْ إِلَى الَّذِينَ اتَّقَوْا مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ
لَهُ مِنَ اللَّهِ يُومِذُ يَضَعُ عُنُقَهُ ۝

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نُفْسِهِمْ
يُمَهِّدُونَ ۝

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ
لَكَبِيرُ الْكَافِرِينَ ۝

وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّیْاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيَذِيقَكُمْ مِنْ
رَحْمَتِهِ وَتَجِدُوا فِيهَا غَاثًا وَلِتَضَعُوا مِنْ قُضَاهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

پیداشد فساد در بیابان و در دریا بسبب
آنچه بعمل آورده دبست های مردمان
تا بچشانند ایشان را جزای بعض آنچه
عمل کردند بود که ایشان بازگردند^(۱)
(۴۱) .

بگو سیر کنید در زمین پس درنگرید چگونه
بود انجام آنانکه پیش از ایشان بودند
بودند بیشترین ایشان مشرکان (۴۲) .

پس راست کن روی خود را برای دین
درست پیش از آنکه بیاید روزی که باز
گشتن نیست آن را از جانب خدا آن
روز متفرق شوند (۴۳) .

هر که کافر شد پس بروی ست ضرر کفر او
و هر که کرده باشد کار شائسته پس
اینجماعت برای خویشتن آرامگاه تهیه
می کنند (۴۴) .

تا جزا دهد آنان را که ایمان آوردند
و کارهای شائسته کردند از فضل خود
هر آئینه وی دوست نمیدارد کافران را
(۴۵) .

و از نشانه های خدا آنست که می فرستد
بادها را مژده دهنده و برای آنکه بچشانند
شمارا از رحمت خود (یعنی باران دهد)
و برای آنکه جاری شوند کشتی ها بفرمان
او و برای آنکه روزی طلب کنید از فضل
او و برای آنکه شما شکر کنید (۴۶) .

(۱) یعنی فقط غرق و سایر مصائب جزای قتل بنی آدم می باشد .

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا اِلَى قَوْمِهِمْ فَبَاءُوهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِيْنَ اٰجَرُوْهُمْ وَكَانَ حَقًّا
عَلَيْنَا اَصْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝

اَللّٰهُ الَّذِیْ یُرِیْسِلُ الرِّیْحَ فَتُنْفِثُ سَحَابًا مِّمَّیْطَةً
فِی السَّمَاءِ کَیْفَ یَشَآءُ وَیَجْعَلُهُ کَسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ
یَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۚ فَاِذَا اَصَابَ بِهِ مَنْ یَّشَآءُ مِنْ
عِبَادِیْ اِذَا هُمْ یَسْتَبِشِرُوْنَ ۝

وَ اِنْ کَانُوْا مِنْ قَبْلِیْ اَنْ یُّکُوْلَ عَلَیْهِمْ مِنْ قَبْلِیْ
لَکُنَّیْیَمِیْنٌ ۝

فَاَنْظُرْ اِلَیْ اَرْضِ رَحْمَتِ اللّٰهِ کَیْفَ یُنِیْ اِلَیْ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
اِنَّ ذٰلِکَ لَمِنْ اٰیَاتِ الْوَعْدِ ۚ وَهُوَ عَلٰی شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۝

وَلَمِنْ اٰیَاتِنَا یَحْمِلُ الْاَرْضَ مَصْفًّی ۚ اَلْظُلُوْمُ اَمِنْ بَعْدِ
یُّنُورٍ ۝

فَاِنَّکَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتِی وَلَا تُسْمِعُ الضُّمُرَ اِلَّا مَا عَرَاذًا
وَلَوْ اَمْدَدُوْکَ ۝

وَمَا نَتَّیْهِدُ الْعُمِی عَنْ صَلَاتِهِمْ اِنَّ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ یُّؤْمِنُ
بِاٰیَاتِنَا فَهُمْ مُسْمِعُوْنَ ۝

وهرائینه پیش ازتو فرستادیم پیغامبران را
بسوی قوم ایشان پس آوردند پیش قوم
خود نشانه ها پس انتقام کشیدیم از آنانکه
نافرمانی کردند و بود نصرتِ مسلمانان
لازم بر ما (۴۷) .

خدا آن ست که می فرستد بادهارا پس
برانگیزانند ابررا پس بگستراند آن ابر را
در آسمان چنانکه خواهد و بگرداندش
پاره پاره پس می بینی قطراتِ باران را که
بیرون می آیند میانِ آن پس چون
رساندش بهرکه خواهد ازبندگان خود
ناگهان ایشان شادمان شوند (۴۸) .

واگرچه بودند پیش از آن که فرود آورده
شود برایشان باران ناامیدان (۴۹) .
پس درنگر بسوی آثارِ رحمتِ خدا چگونه
زنده میکند زمین را بعدِ مرده بودنِ آن
هرائینه وی البته زنده کنندهٔ مُردگان ست
واو بر همه چیز تواناست (۵۰) .

واگرفرستیم بادی پس ببینند آن کشت را
زرد شده البته شوند بعد از آن ناسپاسی
کننده (۵۱) .

پس هرائینه تونمی شنوایی مردگان
راونمی شنوایی کران را آواز خواندن
چون روبگردانند پشت داده (۵۲) .

ونیستی توره نماینده کوران را ازگمراهی
ایشان نمی شنوایی مگر کسی را که باور
میدارد آیاتِ ما را پس آنجماعت

انقیاد کننده اند (۵۳) .

خدا آنست که آفرید شمار از ناتوانی باز داد
مرشما را بعد از ناتوانی توانائی باز داد
مرشمارا بعد از توانائی ناتوانی و سپید
مویی می آفریند هر چه می خواهد و اوست
دانا توانا (۵۴) .

وروزی که قایم شود قیامت سبکند
خورند گنه گاران که توقف نکردند یعنی
دردنیا بجز ساعتی همچنین از راه بر
گردانیده میشدند^(۱) (۵۵) .

و گویند آنانکه علم و ایمان داده شده
است ایشان را هر آئینه توقف کرده اید
بر وفق کتابِ خدا تا روزِ رستخیز پس
اینست روز رستخیز ولیکن شما نمی
دانستید (۵۶) .

پس آن روز سود ندهد ظالمان را عذر
خواهی ایشان و نه از ایشان توبه طلب
کرده شود (۵۷) .

و هر آئینه بیان کردیم برای مردمان درین
قرآن هر مثالی را و اگر بیاری پیش ایشان
نشانه البته گویند کافران نیستید شما
مگر بیهوده گویان (۵۸) .

همچنین مهرمی نهد خدا بر دل های آنانکه
نمیدانند (۵۹) .

پس صبر کن هر آئینه وعده خدا راست

أَلَمْ يَكُنِ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ⑤

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقَرِّبُهُمُ الْمَجْرُمُونَ هَٰذَا مَا لَبِثُوا فِي سَاعَةٍ ⑥

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ هَٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⑦

فَيَوْمَذِي لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَعْيُنُكُمْ وَلَا نُهُمُ يُنْفَعُونَ ⑧

وَلَقَدْ خَرَّبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَٰكِنْ جَاءَكُمْ بِآيَةٍ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْتَطَلُونَ ⑨

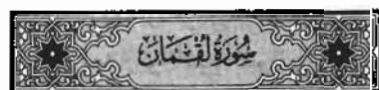
كَذَٰلِكَ يُضِلُّهُمُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ⑩

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ

(۱) یعنی چون عقوبات مخلده معانته کردند دنیا را به مشابه ساعتی خیال نمودند برعکس آنکه در حیات دنیا را به مشابه خلود خیال میکردند والله اعلم .

وَلَا تَسْتَحْضِئْكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ①

است و سبکسار نه کنند ترا آنانکه یقین نمی آرند (۶۰) .

سورة لقمان مکی است و آن سی و چهار آیت و چهار رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

بنام خدای بخشاینده مهربان .

الْقَم ①

الْقَم (۱) .

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْعَلِيِّ ①

این آیت های کتاب با حکمت ست (۲) .

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ②

هدایت و بخشایش برای نیکوکاران (۳) .

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ③

آنانکه برپامیدارند نماز را و میدهند زکوة را و ایشان بآخرت یقین میدارند (۴) .

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ④

این جماعت بر هدایت انداز پروردگار خود و این جماعت ایشانند رستگاران (۵) .

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ

و از مردمان کسی هست که می ستاند

اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَتَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ⑤

سخن بیهوده را (۱) تا گمراه کند مردم را

از راه خدا بغیر علم و تمسخر گیرد راه

خدارا این جماعت ایشان راست عذاب

خوارکننده (۶) .

وَلَا تَحْتَلْ عَلَيْهِ الْيَمْنُ وَلَئِن مَّسَّكَ إِلَّا كَأَن لَّمْ يَسْبَعْهَا كَأَنَّ

و چون خوانده شود برین شخص آیات ما

رو بگرداند تکبرکنان گویا نه شنیده است

آن را گویا در هر دو گوش وی گرانی ست

پس خبرده اورا بعذاب درد دهنده (۷) .

فِي الْأَذْنَيْنِ وَفُجِّرُوا فَبَعِثُوا إِلَيْهِ

هر آئینه آنانکه ایمان آوردند و کردار های

شائسته کردند ایشان را است بهشت های

نعمت (۸) .

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ⑧

(۱) یعنی مثل قصه رستم و اسفند یار .

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَآلَفَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَابِي

أَنْ تَبِينَا بِكُمْ رَبِّكُمُ فِيهَا مِنْ كُلِّ ذَاتٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿۱۰﴾

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ
الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿۱۱﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ لِلَّهِ فَكَأَيُّ شَاكِرٍ
إِنَّمَا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌ حَمِيدٌ ﴿۱۲﴾

وَلَقَدْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ
إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿۱۳﴾

وَوَضَعْنَا لِلْإِنْسَانِ ذُلًّا لِيَعْلَمَهُ أَتَاهُ وَهَنًا عَلِيٌّ وَهْنٌ
فَفَضَّلَهُ فِي عَامِلِينَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَلَوْلَا ذِيكَ إِلَى الْبَصِيرِ ﴿۱۴﴾

جاویدان آنجا وعده داده است خدا وعده
راست و اوست غالب با حکمت (۹) .

آفرید آسمان هارا بغیر ستون های که
بینید آنها را و افگند در زمین کوه ها برای
احتراز از آنکه بجنباند شمارا و پرا گنده
کرد در زمین از هر نوع جانوران و فرود
آوردیم از آسمان آبرا پس رویانیدیم
در زمین از هر جنس نیک (۱۰) .

این ست آفرینش خدا پس بنمائید مرا چه
چیز آفریدند آنانکه بجزوی اند بلکه
ستمگاران در گمراهی ظاهرند (۱۱) .

و هر آئینه عطا کردیم لقمان را حکمت
گفتیم که شکر کن خدا را و هر که شکر
کند پس جزاین نیست که شکر میکند
برای نفع خود و هر که ناسپاسی کند پس
هر آئینه خدا بی نیاز ستوده کارست
(۱۲) .

و یاد کن چون گفت لقمان به پسر خود
در حالیکه او پند میداد آن پسر را ای پسرک
من شریک مقرر مکن با خدا هر آئینه شرک
ستمی بزرگ ست (۱۳) .

و حکم فرمودیم آدمی را به نسبت
پدر و مادر وی در شکم برداشته است وی
را مادر وی در حال سستی بالای سستی
دیگر^(۱) و از شیر باز کردن او در دو سال
ست باین مضمون که شکر گزاری کن مرا

(۱) یعنی هر وقت سست تر میشود والله اعلم .

ویدرومادر خود را بسوی من است باز
گشت (۱۴) .

و اگر کوشش کنند باتو برآنکه شریک مقرر
کنی بامن چیزی که نیست ترا بآن دانش
پس فرمانبرداری ایشان مکن وصحبت
دار با ایشان در معیشت دنیا بوجه پسندیده
و پیروی کن راه کسی که رجوع دارد
بسوی من باز بسوی من است رجوع
شما پس خبر دهم شمارا بآنچه می کردید
(۱۵) .

گفت لقمان ای پسرک من هر آینه اگر
خفیه باشد هم سنگ دانه سپندان پس
باشد در میان سنگی یا در آسمان ها یا در
زمین بهر حال حاضر کنند آن را خدا هر آینه
خدا باریک بین خبردارست (۱۶) .

ای پسرک من برپا دار نماز را و بفرما بکار
پسندیده و منع کن از ناپسندیده و صبر کن
بر هر چه برسد به تو هر آینه این مقدمه
از کارهای مقصودست (۱۷) .

و متاب رخساره خود را از مردمان (یعنی
و رومتاب) و راه مرو در زمین خرامان
هر آینه خدا دوست نمیدارد هر نازنده
خود ستائنده را (۱۸) .

و میانه روی کن در رفتار خود و فرود آر
آواز خود را هر آینه بدترین آوازه ها
آواز خران باشد (۱۹) .

آیا ندیدید که خدا رام گردانید برای شما
آنچه در آسمان هاست و آنچه در زمین ست

وَلَنْ جَهْدًا عَلَى أَنْ تَشْكُرَ لِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا
تُلْهُمَهَا وَصَاحِبَهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَآلَيْهِ مَبِيتٌ مِّنْ
أَنْتَابِ إِلَىٰ تَوْمٍ إِنْ كُنْتُمْ فَايْتَهُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۱۵﴾

يُنَبِّئُ الْهَآءِ أَنْ تَكَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ حَرْدَلٍ فَنُكَلِّ
فِي مَعْرُوفٍ أَوْ فِي السُّلُوبِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِيهَا
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَظَنِيذٌ حَبِيرٌ ﴿۱۶﴾

يُذَكِّرُ أَقِيمِ الصَّلَاةَ وَآمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزَمِ الْأُمُورِ ﴿۱۷﴾

وَلَا تَصْغُرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ
اللَّهَ لَكَ حَبِيبٌ كُلٌّ مَّغْتَلِبٌ غَوِيٌّ ﴿۱۸﴾

وَاصْبِرْ فِي مَشْيِكَ وَاعْظُضْ مِّنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَكْثَرَ الْأَصْوَاتِ
لَصَوْتُ الْحَبِيرِ ﴿۱۹﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ

عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ عَالَمِينَ ۚ وَبِالْبَاطِلِ ۖ وَبَيْنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّبِينٍ ①

وَإِذْ أَقْبَلَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالَ الْوَابِلُ نَفِثُمْ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ②

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ③

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ④

نُفِثَهُمْ قَلِيلًا لَّئِنْ نَضَّضَهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ ⑤

وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لِيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ⑥

يَلْبِسُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَقِيُّ الْهِبِدُ ⑦

و فرود آورد بر شما نعمت های خود را آشکارا و پنهان و از مردمان کسی هست که مکابره میکند در باب خدا بغیر دانش و بغیر هدایت و بغیر کتاب روشن (۲۰) .
و چون گفته شود بایشان که پیروی کنید چیزی را که فرود آورده خدا گویند بلکه پیروی می کنیم چیزی را که یافتیم بر آن پدران خود را آیا پیروی میکنند اگرچه شیطان می خواند ایشان را بسوی عذاب دوزخ (۲۱) .

و هر که متوجه ساخت روی خود را بسوی خدا و وی نیکو کارست پس هر آئینه دست زده است بدست آویزی محکم و بسوی خداست بازگشت کارها (۲۲) .

و هر که کافر شود پس اندوه گین نکند ترا کفر وی بسوی ماست رجوع ایشان پس خبردار کنیم ایشان را بآنچه میکردند هر آئینه خدا داناست به خصلتی که در سینه ها باشد (۲۳)

بهره مند می سازیم ایشان را اندکی باز به بیچارگی برانیم ایشان را بسوی عذاب سخت (۲۴) .

و اگر سوال کنی از ایشان که بیافرید آسمان ها و زمین را البته بگویند خدا آفرید بگو ستایش خدای راست بلکه اکثر ایشان نمی دانند (۲۵) .

خدای راست آنچه در آسمان ها و زمین ست هر آئینه خدا همانست بی نیاز ستوده (۲۶) .

وَلَوْ أَنَّا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَفْلَاحٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ
مِنْ بَعْدِهِ سَلْعَةً يُحْرَقُونَ فَنُفِثَتْ لِقَابُهُمْ إِنْ أَلَّهِ
عَزَّ وَجَلَّ ⑤

مَا خَلَقْتُمْ وَلَا بَعَثْتُمْ أَكْثَرَهُمْ وَإِنْ أَلَّهِ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ⑥

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِيهِ الْيَلَّ فِي الْبَارِّ وَيُولِيهِ الْبَارَّ فِي الْيَلِّ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ⑦

ذَلِكَ يَأْتِي اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ⑧

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِعَمَلِ اللَّهِ لِيُرِيَهُمُ
آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ⑨

وَأَدْعَاهُمْ مُّوجًّا فَلَمَّا دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
فَلَمَّا أَتَوْهُمْ إِلَى الْبَرِّ فِيمَهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا كَلْبٌ خَافُ كُفُورٍ ⑩

واگر آنچه در زمین ست از درختان قلم ها
شوند و دریا سیاهی بود که زیاده میکند
آنها بعد ازین دریا هفت دریای دیگر بپایان
نرسند سخنان خدا هر آئینه خدا غالب
باحکمت ست (٢٧) .

نیست آفریدن شما و نه برانگیختن شما
الا مانند آفریدن و برانگیختن یکتا
هر آئینه خدا شنوا بیناست (٢٨) .

آیانه دیدی که خدا درمی آرد شب را در
روز و درمی آرد روز را در شب و رام
گردانید خورشید و ماه را هریکی میرود
تامدتی معین و آیا ندیدی که خدا بآنچه
می کنید خبردارست (٢٩) .

این کارها بسبب آن ست که خدا
همونست ثابت و بسبب آنست که آنچه می
پرستند بجزوی بی اصل ست و بسبب
آنست که خدا همونست بلند مرتبه بزرگ
قدر (٣٠) .

آیانه دیدی که کشتی هامیرود در دریا به
فضل خدا تابنماید شمارا بعض نشانه های
خویش هر آئینه درین مقدمه نشانه هاست
هر صبر کننده سیاس دارنده را (٣١) .

و چون در گیرد ایشان را موجی مانند
سائبان ها بخوانند خدا را خالص کرده
برای اوعبادت پس آنگاه که نجات
داد ایشان را بسوی بیابان پس بعض ایشان
میان رو باشند و انکار نمی کنند آیات ما را
مگر هر عهد شکننده ناسپاس (٣٢) .

ای مردمان بترسید از پروردگار خویش
و حذر کنید از روزی که کفایت نکند هیچ
پدر بجای پسر خویش و نه فرزندی
کفایت کننده باشد بجای پدر خود چیزی
را هر آئینه وعده خدا راست ست پس
فریب ندهد شمارا زندگانی دنیا و فریب
ندهد شمارا در مقدمه خدا شیطان
فریبنده (۳۳) .

هر آئینه خدا است که نزد اوست علم
قیامت و فرود میفرستد باران را و میداند
آنچه در بجه داناها باشد و نمیداند هیچ
شخصی که چه کار خواهد کرد فردا
و نمی داند هیچ شخصی که بکدام زمین
خواهد مُرد هر آئینه خدا دانا خبردار است
(۳۴) .

سوره سجده مکی است و آن سی
آیت و سه رکوع است

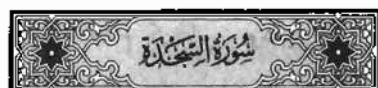
بنام خدای بخشاینده مهربان .
آلَمْ (۱) .

فرود آوردن کتاب هیچ شبهه نیست در آن
از جانب پروردگار عالمهاست (۲) .
آیامی گویند بر بافته است آنرا بلکه وی
راست ست آمده از جانب پروردگار توتا
ترسانی قومی را که نیامده است بایشان
هیچ ترساننده پیش از تو تا بود که ایشان
راه یابند (۳) .

خدا آن ست که آفرید آسمان ها و زمین را

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَ مِنْكُمْ نَفْسًا وَابْنًا
عَنِ وَلَدَةٍ وَلَا مَوْلُودَ هُوجًا زَعْنٍ وَاللَّهُ شَهِيدٌ إِنَّ وَعْدَهُ
الْحَقُّ فَلَا تَعْتَرِكُمْ فِيهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ
بِاللَّهِ الْعُرُورُ ﴿٣٣﴾

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا
فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مِمَّا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا
تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَأَرْبَابٍ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مِمَّا
أَشْهَمُ مِنْ نَذِيرِ قَوْمِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٢﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

كَمْ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلٍ وَلَا شِيْءٍ
أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وآنچه مابین آنهاست درشش روز بازقرار
گرفت برعرش نیست شمارا بجزوی هیچ
دوستی وشفاعت کننده آیا پندپذیر نمی
شوید (٤) .

يَذْكُرُ الْأُمُورَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعُودُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
كَانَ وَمِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا تَأْتُونُ ﴿٥١﴾

تدبیر میکند کاررا فرودآورده ازآسمان
بسوی زمین بازبالا میرود آن کاربسوی
خدا درروزیکه هست مقدارآن هزارسال
ازآن حساب که می شمارید (١) (٥) .

ذَلِكَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالْغَمَادَةِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥٢﴾

این ست صفت دانندهٔ نهان و آشکارا
غالب مهربان (٦) .

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ
طِينٍ ﴿٥٣﴾

آنکه به نیک ترین وجه ساخت هرچیزی
را که آفریدش آغاز کرد آفرینش آدمی را
ازگیل (٧) .

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٥٤﴾

بازبیداکرد نسل او را ازخلاصه ازآب
خوار (٨) .

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٥٥﴾

بازدرست اندام کردش ودمید در وی
روح خود را وپیدا کردبرای شما گوش
وچشم ها ودل ها اندکی شکرمی کنید
(٩) .

وَقَالُوا آمَّا أَضَلُّنَا فِي الْأَرْضِ عَرَاكِلَ الْفَيْءِ خَلَقَ جَدِيدًا
بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَاذِبُونَ ﴿٥٦﴾

وگفتند چون گم شویم درزمین آیا ما در
آفرینش نو خواهیم بود بلکه ایشان به
ملاقات پروردگار خویش کافرانند
(١٠) .

ثُمَّ يَوْمَ الْمَوْتِ

بگو قبض روح شما می کند ملک الموت

(١) یعنی اگر مردمان نزول تدبیر و عروج اتصور کنند درکم از هزار سال خیال ننمایند
وآن همه پیش خدای تعالی دریک روز تمام می شود غرض آن است که اوهام ایشان
به قدرت اونمی رسند والله اعلم .

الَّذِي يُخَلِّقُ لَكُمْ تُرَابًا رَّيًّا ۖ ثُمَّ يَرْجِعُكُمْ

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِيًا يُسْفَرُهُمْ وَعِنْدَ رَبِّنا
وَعَمَلُنَا قَائِمًا لَّعَلَّ صَالِحًا إِذَا تُؤْفَكُونَ ۝

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْعَيْنَا لَمْ تُفَسَّ هُدَاهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي
أَلَمْتُ بِهِمْ مِنَ الْيَمِّ وَالْثَالِثِ أَجْمَعِينَ ۝

فَذُوقُوا هَٰذَا فَبِعِزَّتِكَ لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا
بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۝

تَجَنَّبَا عَنْ مُجْرِمِي الْبَصَالِجِ يَذَّكَّرُونَ رَبُّهُمْ خَوَافًا وَخَشَعَةً
وَمِنْهُمْ تَرْفَعُهُمْ يُقْفُونَ ۝

فَلَا تَلْمِزْ لَهُمْ نَفْسًا نَّالَتْهُمْ لَمْ يَنْفَرُوا مِنْ قَوْلِكَ أَعْيُنٌ

که گماشته شده است بر شما بازسوی
پروردگار خویش گردانیده شوید (۱۱) .

و تعجب کنی اگر درنگری وقتی که
گناهگاران نگونسار کننده سرخویش باشند
نزد پروردگار خویش گویند ای پروردگار ما
دیدیم و شنیدیم پس بازگردان مارا تا بکنیم
کارشائسته هراتیه مایقین کننده ایم
(۱۲) .

واگرمی خواستیم البته می دادیم
هر شخصی را هدایت او ولیکن ثابت
شده است وعده از جانب من که هراتیه
پُرکنم دوزخ را از جنیان و آدمیان همه یک
جا (۱۳) .

پس بچشید این عذاب بسبب آنکه
فراموش کردید ملاقات این روز خود را
هرآئینه مانیز فراموش کردیم شما را
و بچشید عذاب دائم بسبب آنچه می
کردید (۱۴) .

جز این نیست که ایمان می آرند بآیات ما
آنانکه چون پند داده می شوند بآن
نگونسار افتند سجده کنان بپاکی یادکنند
باستائش پروردگار خویش را و ایشان
تکبر نمی کنند (۱۵) .

دور می ماند پهلوهایی ایشان از خوابگاهها
میخوانند پروردگار خود را بترس
وامیدواری و از آنچه روزی داده ایم
ایشانرا خرج میکنند (۱۶) .

پس نمیدانند هیچ نفس چه چیز پنهان
داشته شد برای ایشان از خنکی چشم

جَزَاءً يَكُونُونَ ۝

أَفَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَلَيْسَ الْآدِيمُونَ ۝

أَلَا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ الْمَأْوَىٰ

تُرْزَلُونَ ۝

وَالَّذِينَ قَسَعُوا آفَاءَهُمْ النَّارَ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا

مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الْكَذِبِ

كُنْتُمْ بِهِ كَاذِبُونَ ۝

وَلَنُذِيقَهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَعْدَنِ فِي ذُنُوبِ الْعَذَابِ

الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا

إِنَّا إِنَّمَا الْعَجِبِينَ سَتَقْبُونَ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ

مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ۝

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ إِبْرَاهِيمَ هَدًى وَنُوحًا وَجَعَلْنَا نَاوَةَ الْفَارُوقِ

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا يُؤْتُونَ ۝

إِنَّ رَبَّنَا هُوَ الْفَصْلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا

فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝

پاداش داده شد بآنچه می کردند (۱۷) .

آیا کسی که مومن باشد مانند کسی هست

که فاسق باشد بگویرا بر نمی شوند (۱۸) .

اما آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته

کردند پس ایشان راست بهشت ها جای

ماندن بطریق مهمانی بسبب آنچه

میکردند (۱۹) .

واما آنکه فاسق بودند پس جای ایشان

دوزخ است هرگاهی که خواهند که بیرون

آیند از آنجا بازگردانیده شوند در آن گفته

شود بایشان بچشید عذاب آتشی را که آن

را دروغ می پنداشتید (۲۰) .

والبته بچشایم ایشان را عذاب نزدیک

(یعنی دردناک) غیر از عذاب بزرگ بود که

ایشان بازگردند (۲۱) .

و کیست ستمگارترا از کسی که پند داده شده

بآیات پروردگار خویش بازرو بگردانید

از آن هر آینه ما از گناه گاران انتقام کشنده

ایم (۲۲) .

و هر آینه دادیم موسی را کتاب پس مباش

در شبهه از ملاقات آن و ساختیم موسی را

هدایت برای بنی اسرائیل (۲۳) .

و پیدا کردیم از ایشان پیشوایان که راه

نمودند به فرمان ما و قتیکه صبر کردند

و بآیات ما یقین می آوردند (۲۴) .

هر آینه پروردگار تو فیصله کند میان

ایشان روز قیامت در آنچه اندران اختلاف

میکردند (۲۵) .

آیا واضح نه شد ایشان را که چه قدر هلاك كردیم پیش از ایشان از قرنها میروند ایشان در خانه های آن جماعت هر آئینه درین کار نشانه هاست آیانی شنوند (۲۶) .

آیا نه دیدند که ما روان می کنیم آب را بسوی زمین بی گیاه پس بیرون آریم بسبب آن زراعت را که میخورند از آن زراعت چهار پایان ایشان و خود ایشان نیز آیانی بینند (۲۷) .

و میگویند کی خواهد بود این فتح اگر شما راست گوئید (۲۸) .

بگو روز فتح سود ندهد کافران را ایمان آوردن ایشان و نه ایشان مهلت داده شوند (۲۹) .

پس روگردان از ایشان و انتظار بکن هر آئینه ایشان نیز منتظرند (۳۰) .

سوره احزاب مدنی است و آن هفتاد و سه آیت و نه رکوع است

بنام خدای بخشنانده مهربان .

ای پیغامبر بترس از خدا و فرمانبرداری مکن کافران را و منافقان را هر آئینه خدا هست دانای با حکمت (۱) .

و پیروی کن چیزی را که وحی فرستاده میشود بسوی تواز جانب پروردگار تو هر آئینه خدا هست بآنچه میکنید خبردار (۲) .

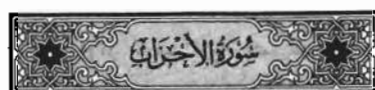
أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمَا هَدَيْنَاهُم مِّن قَبْلِهِمْ مِّن الْقُرُونِ يَنتَظِرُونَ
فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿۳۰﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿۳۱﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۳۲﴾

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿۳۳﴾

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْظُرْ إِلَهُمْ مُنْتَظِرُونَ ﴿۳۴﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۱﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۲﴾

وَأَتَيْنَا مَائِدَةَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿۳﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ⑤

وَتَوَكَّلْ كُنْ بِرِخْدَا وَخْدَا وَكِيَل بِس سَت
(۳)

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جُودَةٍ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ
الَّذِينَ تَنْظُرُونَ مِنْهُمْ أَنْفُسَكُمْ وَمَا جَعَلَ لَكُمُ آبَاءَكُمْ
ذَلِكَ قَوْلُكُمْ يَأْكُلُوا كُفْرًا وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ
يَهْدِي السَّبِيلَ ⑥

نیافریده است خدای تعالی برای هیچ
مردی دودل در داخل بدن او^(۱) و نه
گردانیده است آن زنانِ شمارا که ظاهر
میکنید بایشان مادرانِ شما و نه ساخته
است پسر خواندگانِ شمارا پسرانِ شما
این سخن شماست که میگوئید بدهان
خویش و خدا می گوید سخن راست
واودالت میکند براه (۴) .

أَذْهَبُوا لَا يَأْتِيهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ
أَبَاءَهُمْ فَأُولَئِكَ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَكِنْ مَتَّعْتُمْ قُلُوبَكُمْ وَكَانَ
اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ⑦

نسبت کنید پسر خواندگان را به پدرانِ
ایشان این راست ترست نزد خدا پس
اگر ندانید پدران ایشانرا پس بردارن شما
اند در دین و آزاد کردگان شما اند^(۲)
و نیست بر شما گناهی در لفظی که خطا کرده
باشید به تکلم آن ولیکن گناه آن ست که
قصد کرد دل های شما و هست خدا آمرزنده
مهربان (۵) .

الَّذِينَ أُولَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُمْ
وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ

پیغامبر سزاوار ترست به تصرف در امور
مسلمین از ذات های ایشان و زنانِ پیغامبر
مادرانِ ایشانند^(۳) و خویشاوندان بعض
ایشان نزدیک تر اند به بعض در حکم خدا از

(۱) مترجم گوید که درین آیات رد است بر قول کافری که مرا دو دل داده اند و بر آنچه
اهل جاهلیت مقرر کرده بودند که مظاهره مثل مادر حرام موبدی شود و تعریض
ست بجواب طعن کافران و منافقان به نسبت حضرت صلی الله علیه وسلم چون
زینب را تزوج فرمود که زن پسر خواندنی را بزنی گرفت .

(۲) یعنی پس باین لقب بخوانید .

(۳) یعنی در حرمت نکاح .

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهْجِرِينَ الْآنَ نَفْعَلُ إِلَىٰ كَلْبِكُمْ مَعْرُوفًا
كَانَ ذَلِكَ مِنَ الْكُتُبِ مَسْطُورًا ①

وَلَوْ اخْتَدَا مِنْ الشَّيْطَانِ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكُمْ ثُمَّ قَلَّ لَهُمْ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَآخُذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ②

لِيَسْتَلِ الشَّدِيدُونَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ③

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ جُنُودُ
فَارِسَانَ عَلَيْهِمْ رِيحٌ وَجُنُودُ اللَّهِ تَرَاهَا وَكَانَ اللَّهُ يَتْلُو
بَصِيرًا ④

إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ قُوْقُكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَلَّغَتِ
الْأَكْبُصُورُ بَلَّغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ
الظُّلُمَاتِ ⑤

سائر مسلمانان و هجرت کنندگان لیکن
آنکه بکنید بسوی دوستان خود رعایتی
جائز بود این حکم هست در لوح محفوظ
نوشته شده (۱) (۶) .

و یادکن چون گرفتیم از پیغامبران عهد
ایشان را و از تو بگرفتیم و از نوح و ابراهیم
و موسی و عیسی پسر مریم و گرفتیم
از ایشان عهد محکم (۷) .

تا خدای تعالی بپرسد آن راست گویان
را از راستی ایشان و مهیا کرده است برای
کافران عذاب درد دهنده (۲) (۸) .

ای مسلمانان یاد کنید نعمت خدا را
بر خویش وقتی که آمد بر سر شما لشکرها
پس فرستادیم بر ایشان باد را و لشکرها
که نه دیدید آنها را و هست خدا بآنچه می
کنید بینا (۹) .

چون آمدند بر شما از جانب بالای شما
و از جانب پائین شما و چون خیره ماندند
دیدها و برسید دلها بچنبر گردن و گمان
میکردید به نسبت خدا گمانهای
مختلف (۱۰) .

(۱) یعنی صلۀ ارحام واجب است و توارث هجرت و اسلام منسوخ شد به توارث به قرابت و ارحام .

(۲) مترجم گوید کفار در غزوة احزاب بر مدینه هجوم کردند و آن حضرت صلی الله علیه و سلم به خندق متحصن شدند و از منافقان سخنان نفاق سرزد شد و مخلصان استقامت ورزیدند و آخر فتح اسلام واقع شد خدای تعالی در دم آنان و مدح آنان و منت نهادن بر ایشان نازل ساخت .

هَٰذَاكَ أَتْلُ الْمُؤْمِنُونَ وَذَلُّوا لَوْلَا أَلَيْسَ بِدِينَا ⑩

آنجا امتحان کرده شد مسلمانان را
و جنبانیده شد ایشان را جنبانیدن سخت
(١١).

وَأَذْ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا
اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ⑪

و چون می گفتند منافقان و آنانکه در دل
های ایشان بیماریست وعده نه داد مارا
خدا و رسول او مگر بطریق فریب دادن
(١٢).

وَأَذْ قَالَتْ ظُلَمَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ
فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ
بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنَّا زُرْنَاهَا ⑫

و چون گفتند طائفه ای از ایشان ای اهل
مدینه سرای ماندن نیست شمارا پس باز
گردید و دستوری می طلبند گروهی از ایشان
از جناب پیغمبر می گویند هر آئینه خانه های
ما نامضبوط است و نیستند آن خانه های
نامضبوط نمی خواهند مگر گرخیختن
(١٣).

وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آفَاتِهِمْ سُيُودُ الْفِتْنَةِ
لَأَتَوْهَا وَمَا تَلْبَثُوا فِيهَا إِلَّا زِينَةً ⑬

و اگر درآمده میشد بر سر ایشان از نواحی آن
پس طلب کرده می شد از ایشان خانه
جنگی البته میدادند آن را و توقف نمی
کردند در آن فتنه مگر اندکی^(١) (١٤).

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا لَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤْتُونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ
عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُورًا ⑭

و هر آئینه عهد بسته بودند با خدا پیش ازین
که برنگردانند پشت هارا و هست عهد
خدا پرسیده شده (١٥).

قُلْ إِنْ تَتَقَرَّبُوا إِلَى الْفِرَاقِ إِذْ تَقَرَّبْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوْ الْقَتْلِ وَذَلَّا
لَا تَمْنَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ⑮

بگو سود نه دهد شمارا گرخیختن اگر برگریزد
از مرگ یا از کشته شدن و آن هنگام بهره
مند ساخته نه شوید مگر اندکی (١٦).

(١) مترجم گوید حاصل کلام آنست که در جهاد توقف می کنند و اگر جنگ در مقدمه
نفسانی می شد توقف نمیکردند .

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نِعْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ⑤

بگو کیست آنکه نگاه دارد شما را از تصرف خدا اگر بخواهد در حق شما سختی یا بخواهد در حق شما نعمتی و نه یابند برای خویش بجز خدا دوستی و نه یاری دهنده (١٧) .

فَدَعَا اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا كَلْبًا ⑥

هر آینه خدا میدانند بازدارندگان را از شما و گویندگان را به برادران خویش که بیایید بسوی ما و حاضر نمی شوند بکارزار مگر اندکی (١٨) .

أَشْعَثَ عَلَيْهِمْ إِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَتَذَكَّرُ أَعِنَّتُهُمْ كَالَّذِي يَفْشَى عَلَى الْوَبِّ وَلَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَفَتْهُمْ رِيسَتُهُ جِدَادُ أَشْعَثَ عَلَى الْخَيْرِ أَوْلَىٰ لَكَ لَمْ يُفِيئُوا فَاحْبِطْ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ⑦

بخل کنان به نسبت شما^(١) پس چون بیاید ترس ببینی که ایشان درمی نگرند بسوی تو می گردد چشم های ایشان مانند کسی که بیهوش کرده شود از سختی موت پس چون برود ترس زبان درازی کنند بر شما بزبان های تیز بخل کنان برمال این جماعت ایمان نیاوردند پس خدا نابود ساخت کردار های ایشان را و هست این کار بر خدا آسان (١٩) .

يَحْسَبُونَ الْأَخْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَخْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَخْزَابِ يَسْتَأْذِنُونَ عَنْ أَجْرِكُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فِئْتَمَلًا قَاتِلُوا إِفْكًا لَأَنقَضَتِ ظُهُورُ الْكَاذِبِينَ وَرَأَى اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْغُلَامَ الْمَوَدُّوا

می پندارند که لشکریهای کفار نه رفته اند و اگر بیایند لشکرها نمیکنند کاش ایشان صحرا نشین بودند در میان اعراب سوال می کردند از اخبار شما^(٢) و اگر باشند در میان شما کارزار نه کنند مگر اندکی (٢٠) .

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا

هر آینه هست شمارا به پیغامبر خدا پیروی

(١) یعنی در سوار شما .

(٢) یعنی از هر آینده و رونده .

اللَّهُ وَالْيَوْمَ الْآخِرُ وَكَرَّ اللَّهُ كَيْدًا ۝

وَلَقَدْ نَارَ الْمُؤْمِنِينَ إِخْزَابًا ۚ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ۝

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ عَلَيْهِ وَفِيهِمْ مَن يَنْتَظِرُ ۚ وَمَا بَدَّلُوا بَدِيلًا ۝

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ ۚ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْطِهِمْ لَمَّا بَالُوْا خَيْبًا وَلَقَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ۝

وَأَنزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَّاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ ۚ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْبِرُونَ فَرِيقًا ۝

نیک کسی را که توقع می داشت ثواب خدا و توقع می داشت روز آخر و یاد کرد خدا را بسیاری (۲۱) .

و چون دیدند مسلمانان لشکر هارا گفتند این ست آنچه وعده داده بود مارا خدا و پیغامبر او و راست گفت خدا و رسول او و این ماجرا نه افزود در حق ایشان مگر باور داشتن و گردن نهادن (۲۲) .

از مسلمانان مردانی اند که راست کردند آنچه عهد بسته بودند با خدا بر آن پس از ایشان کسی هست که بانجام رسانید قرار داد خود را^(۱) و از ایشان کسی هست که انتظار می کند و تبدیل نکردند هیچ وجه تبدیل کردنی (۲۳) .

تاجرا دهد خدا راست گویان را در مقابله راستی ایشان و عذاب کند منافقان را اگر خواهد یا برحمت باز گردد بر ایشان هر آینه خدا هست آمرزنده مهربان (۲۴) .

و باز گردانید خدا کافران را باخشم ایشان نیافتند هیچ منفعتی و کفایت کرد خدا از طرف مسلمانان در مقدمه جنگ و هست خدا توانا غالب (۲۵) .

و فرود آورد آنانرا که مددگاری این لشکر ها کرده بودند از اهل کتاب^(۲) از قلعه های ایشان و افکند در دل های ایشان

(۱) یعنی شهید شد .

(۲) یعنی بنی قریظه را فرود آورد .

خوف طائفه ای را می کشتید و اسیر می گرفتید طائفه ای را (٢٦) .

و عاقبت کار به شما داد زمین ایشان را و خانه های ایشان را و مال های ایشان را و نیز عاقبت کار بشما داد زمینی را که نفرسوده اید آنرا^(١) و هست خدا بر همه چیز توانا (٢٧) .

ای^(٢) پیغامبر بگو بزرگان خود اگر خواسته باشید زندگانی دنیا و آرائش آن پس بیائید تا چیزی مناسب دهم شمارا و رها کنم شمارا رها کردن نیک (٢٨) .

و اگر می خواهید خدا و پیغامبر او را و سرای آخرت را پس هر آینه خدا آماده ساخت برای زنان نیکوکاری کننده از شما مزد بزرگ (٢٩) .

ای زنان پیغامبر هر که به عمل آرد از شما بدکاری ظاهر^(٣) دو چند کرده شود وی را عذاب دو چندان و هست این مقدمه بر خدا آسان (٣٠) .

وَأَوْرَثَكُمْ أَصْحَابُ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَهْلُهَا نِسْوَةً
وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُلْ لَّا زَوْجَ لَكَ إِن كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
وَنِزْنَهَا فَفَعَالَيْنَّ أُمَتِّعُكُمْ وَأَمْسِرُكُمْ سَرَاحًا جَبِيلًا ۝

وَلَن كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالذَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ
اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنِينَ مِنْكُمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝

يُنِيسَاءَ النَّبِيِّ مِنْ نِيَّاتٍ مِّثْلَنْ يَفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ
يُضْعَفُ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝

(١) یعنی خیبر .

(٢) مترجم گوید ازواج آنحضرت چیزی که نزد آنحضرت نه بود از زینت دنیا طلب می کردند خدای تعالی ایشانرا پندداد و زجر فرمود و احکام معاشرت با ایشان نازل ساخت و زینب رضی الله تعالی عنها در عقد زید بود در میان ایشان ناساگاری پدید آمد و رفته رفته بطلاق منجر شد و بعد انقضای عدت خدای تعالی او را داخل ازواج طاهرات گردانید متافقان زبان طعن کشادند که زنِ پسر خود را بزنی گرفت خدای تعالی در میان آنکه پسر خوانده حکم پسر ندارد نازل ساخت .

(٣) مترجم گوید مراد این جا ایدای پیغامبر است بزبان درازی .

وهرکه فرمانبرداری کند از شما خدا و پیغامبر او را و بکند کارنیک بدهیم او را مزد او دوبار و مهیا کنیم برای او روزی نیک (۳۱).

ای زنان پیغامبر نیستید شما مانند هر کدام از سائر زنان اگر پرہیز گاری کنید پس ملائمت مکنید در سخن گفتن که آنگاه طمع کند کسی که در دل او بیماریست و بگوئید سخن نیکو (۳۲).

و بدانید در خانه های خویش و اظهار تحمل مکنید مانند اظهار تحمل که در جاهلیت پیشین بود و برپا دارید نماز را و بدهید زکوة را و فرمانبرداری خدا و رسول او کنید جزاین نیست که می خواهد خدا تا دور کند از شما پلیدی را ای اهل بیت و تاپاک کند شمارا پاک کردنی (۳۳).

و یاد کنید آنچه خوانده می شود در خانه های شما از آیت های خدا و از حکمت هرائنه خدا هست لطف کننده خبردار (۳۴).

هر آئینه مردان مسلمان و زنان مسلمان و مردان باوردارنده و زنان باور دارنده و مردان اطاعت کننده و زنان اطاعت کننده و مردان راست گوینده و زنان راست گوینده و مردان شکیبائی کننده و زنان شکیبائی کننده و مردان فروتنی نماینده و زنان فروتنی نماینده و مردان صدقه دهنده و زنان صدقه دهنده و مردان روزه دارنده و زنان روزه دارنده و مردان محافظت کننده و زنان محافظت کننده و مردان شرمگاہ خود را و زنان

وَمَنْ يَقْضُ مِنْكُمْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَنَعْمًا صَالِحًا
تُؤْتِيهَا أَجْرًا مَوْثِقِينَ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ زَكَرِيَّا

تُؤْتِيهَا أَجْرًا مَوْثِقِينَ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ زَكَرِيَّا ⑤

يَسَاءَ الَّذِي لَسْتُ كَأَحَدِ مَنِ السَّمَاءِ إِنْ أَتَيْتُ
فَلَا تَخْضَعُونَ بِالْقَوْلِ فَيْطُمُهُ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ
وَأَنْتُمْ كَوَالِدَةٌ ⑥

وَقَرْنِي فِي بُيُوتِكُمْ وَلَا تَرْجِعْنَ كَلِمَةً إِلَى الْأُولَى
وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ⑦

وَأَذْكُرْنَ مَا يُتْلَى فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ
وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ⑧

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ
وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ
وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّالِمِينَ وَالصَّالِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ
شُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا
وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ⑨

محافظت کننده و مردان یاد کننده خدا را به بسیاری وزنان یادکننده مهیا کرده است خدای تعالی برای ایشان آمرزش و مزد بزرگ (۳۵) .

و نیست هیچ مومن و هیچ مومنه را چون مقرر کند خدا و رسول اوکاری آنکه باشد ایشان را اختیار در کار خویش و هر که نافرمانی کند خدا و رسول او را پس بدرستی که گمراه شد گمراهی ظاهر^(۱) (۳۶) .

و یادکن چون می گفتی باشخصی که انعام کرده است خدا بروی و نیز انعام کرده ای تو بروی که نگاه دار بر خود زن خود را و بترس از خدا و پنهان میکردی در ضمیر خویش آنچه خدا پدید آورنده اوست و می ترسیدی از مردمان و خدا سزاوار ترست بآنکه بترسی از وی پس وقتی که بانجام رسانید زید از زینب حاجت خود را یعنی طلاق داد بزنی دادیم ترا زینب تانه باشد بر مسلمان هیچ تنگی در نکاح کردن زنانِ پسر خواندگان خویش چون بآخر رسانند از ایشان حاجت را و هست مراد خدا البته کردنی^(۲) (۳۷) .

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَخَّرَ صَلَافُنَا ⑤

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاهَا لَكَ لَا يَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ⑥

(۱) مترجم گوید درین آیت تعریض ست بآن قصه که آنحضرت صلی الله علیه وسلم نخست زینب را برای زید خطبه فرمود و آنرا زینب و برادرش مکروه داشتند و این معنی مناسب حال ایشان نه بود والله اعلم .

(۲) مترجم گوید درین آیت تعریض است بآن قصه که در خاطر مبارك آنحضرت صلی الله علیه وسلم می گذشت که اگر در میان زید و زینب مفارقت واقع شود آنرا =

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فَمَا أَقْرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي
الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٦٠﴾

إِلَّا الَّذِينَ يُبَيِّنُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَحْكُمُونَ بِأَمْرِ اللَّهِ وَالْيَحْيُونَ أَحْدَاكُمُ
اللَّهُ وَلَقَدْ يَأْتِيهِ خَبِيرًا ﴿٦١﴾

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ دِينِ اللَّهِ أَلَّا هُوَ رَحْمَةُ اللَّهِ
وَعَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٦٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادَّكُرُوا اللَّهَ وَكُرِّ الْكُرِّ ﴿٦٣﴾

وَسَبِّحْهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٦٤﴾
هُوَ الَّذِي يَصِلُ عَلَىكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ يُخْرِجُكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٦٥﴾

يَعْتَبِرْهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامًا أَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٦٦﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٦٧﴾

نیست برپیغامبر هیچ تنگی در آنچه حلال
ساخته است خدا برای او مانند آئین خدا
در حق آنانکه گذشتند پیش ازین وهست
کار خدا اندازه مقرر کرده شده (۳۸) .

(پیش از وجود مانند آئین خدا در حق) آنانکه
میرسانند پیغام های خدا را و می ترسند از
وی ونمی ترسند از هیچکس مگر از خدا
و بس ست خدا حساب کننده (۳۹) .

نیست محمد پدر هیچ کس از مردان شما
ولیکن پیغامبر خداست و مظهر پیغامبران
ست (۱) وهست خدا بهر چیز دانا (۴۰) .
ای مسلمانان یاد کنید خدا را یاد کردن
بسیار (۴۱) .

و به پاکی بخوانید او را صبح و شام (۴۲) .
اوست آنکه رحمت میفرستد بر شما و دعای
رحمت میکند بر شما فرشتگان او تا بر آورد
شمارا از تاریکی ها بسوی روشنی
وهست خدا به مسلمانان مهربان (۴۳) .

دعای خیر ایشان (۲) روزیکه ملاقات کنند
بخدا سلام ست و آماده کرده است برای
ایشان مژدینک (۴۴) .

ای پیغامبر هر آینه ما فرستادیم ترا گواهی
دهنده و مژده دهنده و ترساننده (۴۵) .

= در سلك ازواج طاهرات داخل نمایند لیکن برای رعایت مراسم نیکو خواهی

بحسن معاشرت دلالت می فرمود .

(۱) یعنی بعد از وی هیچ پیغمبر نباشد .

(۲) یعنی از جانب خدا و فرشتگان .

وَدَلْعِيًّا إِلَى اللَّهِ يَذْرُوبُهُ وَيَرَا جَائِثِيًّا ⑤

وَيَبْشُرَ الْمُؤْمِنِينَ يَاقَ أَتَمِّمُ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَثِيرًا ⑥

وَلَا تُطِيعُ الْكُفْرَ بَيْنَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعَاؤُهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
وَكُفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكْفُرُوا الْمُؤْمِنِينَ تَكْفُورُ عَنْهُمْ فَغَوْهُمْ
مِنْ قَبْلِ أَنْ يَفْعَهُمُ اللَّهُ عَنْكُمْ وَتُنَافِقُوا ⑧
فَعَسَى أَنْ تَكُونُوا مِمَّنْ سَاءَ مَا يَحْكُمُهُ ⑨

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنْ أَحْبَبْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي آتَيْتَ
أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَمِمَّا فَازَ اللَّهُ عَلَيْكَ
وَبَدَّتْ عَنْكَ وَبَدَّتْ عَلَيْكَ وَبَدَّتْ خَالِكَ وَبَدَّتْ
خُدَيْكَ الَّتِي هَا جَرْنَ مَعَكَ زَاوْرًا مَوْوَدَّةً
إِنْ وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ
يَسْتَكْفِفَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ
عَلِمْنَا مَا فَارَضْنَا عَلَيْهِمْ إِنْ أَزْوَاجُهُمْ وَمَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ لِيَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَحِيمًا ⑩

وخواننده بسوی خدا بحکم او و چراغ
روشن (۴۶) .

و بشارت ده مسلمانان را بآنکه ایشانرا
باشد از جانب خدا بخشایش بزرگ (۴۷) .
و فرمان مبرکافران را و منافقان را و از نظر
اعتبار بگذاررنجانیدن ایشانرا و توکل کن
بر خدا و پس ست خدا کار ساز (۴۸) .

ای مسلمانان چون نکاح کنید زنان
مومنان را باز طلاق دهید ایشان را پیش
از آنکه دست برسانید بایشان پس نیست
شمارا براین زنان هیچ عدتی که به
شمارید آن را پس متعه دهید این مطلقات
را و بگزاید آن ها را گذاشتن نیک (۴۹) .

ای پیغامبر هر آئینه ماحلال کردیم برای
تو آن زنان تو که داده ای مهرایشان را و کنیز
کافی که مالک ایشان شده است دست
تو از آنچه خدا عائد ساخته است بر تو^(۱)
و حلال کردیم دختران عم ترا و دختران
عمتهای ترا و دختران خالوی ترا و دختران
خاله های ترا آنکه هجرت کرده
اند با تو و حلال کردیم برای تو زن مسلمان
را اگر به بخشد خود را برای پیغامبر^(۲) اگر
خواهد پیغامبر به زنی گیرد آن را خاص
برای تو بجز مسلمانان هر آئینه دانستیم
آنچه فرض ساخته ایم برایشان در حق

(۱) یعنی از کفار بتورسانیده است .

(۲) یعنی بغیر مهر در نکاح آید .

زنان ایشان و در حق کنیز کانی که مالک آنست دستهای ایشان (سهل کردیم) تانه باشد بر تو هیچ تنگی و هست خدا آمرزنده مهربان^(۱) (۵۰) .

موقوف داری هر کرا خواهی از ایشان و جای دهی نزدیک خویش هر کرا خواهی و اگر خواهش کنی زنی را از آنجمله که یکسو کرده ای آنها را پس نیست هیچ گناهی بر تو این رخصت دادن قریب تراست از آنکه خنک شود چشم های ایشان و اندوه نخورند و خوشنود شوند بآنچه بدهی ایشان را همه ایشان و خدا می داند آنچه در دل های شماست و هست خدا دانا بر دبار^(۲) (۵۱) .

حلال نیستند ترا زنان بعد ازین^(۳) و نه حلال ست آنکه بدل کنی بجای ایشان زنان دیگر را و اگر چه به شگفت آرد ترا حسن ایشان مگر آنچه مالک شد دست تو و هست خدا بر همه چیز نگهبان^(۴) (۵۲) .

ای مسلمانان در نیاید به خانه های پیغامبر مگروقتی که دستوری داده شود شمارا برای طعامی نه انتظار کنان بخته شدن طعام را ولیکن چون خوانده شود شمارا در آئید پس چون طعام خوردید پراگنده شوید و نه آرام گیران برای سخنی هرائینه

تُرْجَى مَنْ تَشَاءُ مِنْهُمْ وَتُطَوَّى إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ وَمَنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ أَعْيُنُهُمْ وَلَا يَحْزَنَ وَيَرْضَوْا بِمَا آتَيْتَهُمْ كُلُّهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

لَا يَحِلُّ لَكَ الْيَسَاءُ مِنْ بَعْدِ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَبِيٍّ إِلَيْهِ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَبِرُوا وَلَا مُسْتَأْذِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَعِجِلُ مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَعِجِلُ مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا مَسَّكُمُوهُنَّ مَتَاعًا

- (۱) یعنی در باب نکاح چیزها ست که برامت فرض شود نه بر آنحضرت .
(۲) یعنی بعد ازین دو صنف قرشیه مهاجره مهیره یا واهبه نفس غیر مهیره .
(۳) مترجم گوید که این آیت ناسخ آیت سابقه است .

این کار میرنجانند پیغامبر را پس شرم
میداشت از شما و خدا شرم نمیدارد
از سخن راست و چون طلب کنید از زنان
پیغامبر رختی پس طلب کنید آنرا از ایشان
از پس پرده این خصلت پاک ترست برای
دل‌های شما و دل‌های ایشان
و سزاوارنیست شمارا که برنجانید
پیغامبر خدا را و نه آنکه نکاح کنید زنان
اورا پس از وی هرگز، هرآئینه این کار
هست نزدیک خدا گناه بزرگ (۵۳).

اگر آشکار کنید چیزی را یا پنهان دارید
آنرا پس هرآئینه خدا هست بهر چیز دانا
(۵۴).

نیست هیچ بزه بر زنان در پرده نپوشیدن
پیش پدران خویش و نه پیش پسران
خویش و نه برادران خویش و نه پسران
برادران خویش و نه پسران خواهران
خویش و نه زنان هم جنس خویش^(۱)
و نه آنچه مالک آن شده دست‌های ایشان
و بترسید ای زنان از خدا هرآئینه
خدا هست بر همه چیز گواه (۵۵).

هرآئینه خدا و فرشتگان او درود میفرستند
بر پیغامبر ای مسلمانان درود فرستید
بر وی و سلام گوئید سلام گفتنی (۵۶).

هرآئینه آنانکه می رنجانند خدا و پیغامبر
اورا لعنت کرد خدا ایشان را در دنیا

فَسَلُّوا لَهُمْ مِنْ دَرَاهِمٍ ۖ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقَوْلِهِمْ وَلَقَوْلِهِمْ
وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنْكِرُوا آيَاتِهِ
مِنْ بَعْدِ مَا أَبَدَا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ۝

إِنَّ نَبِيَّكُمْ وَمَنْ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ عَظِيمًا ۝

لَا حَرَجَ عَلَيْهِمْ فِي آبَائِهِمْ وَلَا أَبْنَائِهِمْ وَلَا إِخْوَانِهِمْ
وَلَا أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِمْ وَلَا أَبْنَاءَ أَخَوَاتِهِمْ وَلَا نِسَاءَهُمْ وَلَا
مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ ۚ وَالَّذِينَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدًا ۝

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۝

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ۝

و آخرت و مهیا ساخت برای ایشان عذاب
خوار کننده (۵۷) .

و آنانکه میرنجانند مردان مسلمان و زنان
مسلمان را بغیر گناهی که بعمل آورده
باشند پس هر آئینه برداشتند بار بهتان را و
گناه ظاهر را (۵۸) .

ای پیغامبر بگو به زنان خود و دختران
خود و بزرگان مسلمانان که فرو گذارند
بر خود چادر های خود را این نزدیک
ترست بآنکه شناخته شوند پس ایشان را
ایذا داده نه شود و هست خدا آمرزنده
مهربان (۱) (۵۹) .

اگر باز نایند منافقان و آنانکه در دل های
ایشان بیماری است و خبرید فاش کنندگان
در مدینه (۲) البته برگماریم ترا برایشان
باز هم سایه نه باشند باتو در مدینه مگر
زمانی اندک (۳) (۶۰) .

لعنت کرده شدگان هر جاکه یافته شوند
اسیر گرفته شود ایشان را و کشته شود
ایشان را کشتن بسیار (۶۱) .

مانند روش خدا در آنانکه گذشتند پیش
ازین و هرگز نه یابی در روش خدا تغییر را
(۶۲) .

سوال می کنند ترا مردمان از قیامت

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيًا ظَاهِرًا وَالَّذِينَ
يَحْمِلُونَ إِثْمَهُمْ تَانًا وَآثَرًا إِنَّهُمْ بِمَا كَانُوا فِي سُلُوكِهِمْ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأُولَئِكَ مِنِّي وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ
يُذْنِبُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ جَلَالِ اللَّهِ الَّذِي أُذِنَ أَنْ يُعْرَفَ
فَلَا يُؤْذِنُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

لَهُنَّ لَعْنَتُهُ الْمُؤَفَّقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
وَالْمُرْجَفُونَ فِي الْمَدَائِنِ لَنُغْرِبَنَّكَ فِيهِمْ ثُمَّ
لَنَكْبَلُنَّ رِجْلَكَ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَخَلْفَهُمْ ۝

مُتَعَرِّضِينَ أَيْمَانُهُمْ أَجْدُوا وَأُوْفُوا أَتَقْتِلُونَ ۝

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَكِنْ قَدْ
جَاءَ اللَّهُ بِشُرُكٍ لَكُمْ ۝

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عَلَّمْتُهَا إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَمَا

(۱) یعنی عفت ایشان ظاهر شود و فاسقی تعرض ایشان نکند والله اعلم .

(۲) یعنی از کردار های خود .

(۳) یعنی جلا وطن کرده شوند .

يُذْرِكُ لَعْلَ السَّاعَةِ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرَيْنَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾

خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ الَّعِيدُونَ فَمَا لَهُمْ نَصِيرًا ﴿٦٥﴾

يَوْمَ تَقُصُّ دُجُومُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ لَوْلَيْتَنَا أَطْعَمَنَا اللَّهُ
وَأَطْعَمَنَا الرَّسُولَ ﴿٦٦﴾

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطْعَمْنَا سَادَتَنَا وَكَرِهْنَا فَأَقْصَلُونَا النَّهْيَ لَا ﴿٦٧﴾

رَبَّنَا أَنْتَهُمْ ضَعُفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنَمِ لَعْنَا كِبِيرًا ﴿٦٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ إِذْ دَا مُوسَى قَبْرَاهُ
اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجْهًا ﴿٦٩﴾

بگو جزاین نیست که معرفت آن نزد
خداست و چه چیز خبرداد ترا شاید که
قیامت موجود شود در زمان نزدیک (۶۳).

هر آئینه خدا لعنت کرده است کافران را
و آماده ساخته است برای ایشان آتش
(۶۴).

جاویدان آنجا همیشه نه یابند هیچ دوستی
ونه یاری دهنده (۶۵).

روزی که گردانیده شود روهای ایشان در
آتش گویند ای کاش ما هر آئینه فرمان می
بردیم خدارا و فرمان می بردیم پیغامبر را
(۶۶).

و گویند ای پرورد گار ما هر آئینه
فرمان بردیم مهران خود را و بزرگان خود را
پس گمراه ساختند ما را از راه (۶۷).

ای پرورد گار ما بده ایشان را دو چند
از عذاب و لعنت کن ایشان را لعنتی بزرگ
(سخت) (۶۸).

ای مسلمانان مباشید مانند آنانکه
رنجانیدند موسی را پس پاك ساخت خدا
تعالی او را از آنچه گفته بودند و بود موسی
نزدیک خدا بآبرو (۱) (۶۹).

(۱) مترجم گوید یعنی موسی وقت غسل ستر میکرد جهال بنی اسرائیل گفتند که او
آدرست روزی بحسب اتفاق برکناره آب غسل میکرد و جامه های خود بر سنگ نهاده
بود بفرمان خدای تعالی آن سنگ روان شد موسی عقب سنگ دوید تا آنکه جماعتی
از بنی اسرائیل عربان دیدند و گفتند ادرت ندارد و ادرت انتفاخ خصیه را گویند
والله اعلم.

ای مسلمان بترسید از خدا و یگوئید سخن استوار (۷۰) .

تابصلاح آرد کردار های شمارا و بیامرزد برای شما گناهان شمارا و هرکه فرمان برد خدا و رسولِ او را پس هرائینه مطلب یاب شد به پیروزی بزرگ (۷۱) .

هرآئینه ما آوردیم امانت را^(۱) بر آسمان ها و بر زمین و بر کوه ها پس قبول نه کردند که بردارند آن را و ترسیدند از آن و برداشت آنرا آدمی هرائینه وی هست ستمگار نادان^(۲) (۷۲) .

تا شود آخر کار آنکه عذاب کند خدای تعالی مردان منافق و زنان منافق را و مردان مشرک و زنان مشرک را و بر حمت رجوع کند خدا بر مردان مسلمان و زنان مسلمان و هست خدا آمرزنده مهربان (۷۳) .

سوره سبأ کی است و آن پنجاه و چهار
آیت و شش رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

همه ستائش خدای راست که بدست اوست آنچه در آسمان هاست و آنچه در زمین ست و مرا و راست ستائش در آخرت و اوست با حکمت آگاه (۱) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝

يُضِلُّكُمْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَتَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝
وَسُورَةٌ قَدْ قَرَأْتُمْهَا قَدْ قَرَأْتُمْهَا ۝

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ
قَابِلِينَ أَنْ يُحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ
إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۝

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ
وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْغَنِيُّ ①

(۱) یعنی استعداد و تکلیف به او امر و نواهی و الله اعلم .

(۲) یعنی بالفعل عدالت و علم ندارد و قابلیت آنها دارد و الله اعلم .

يَعْلَمُ مَا يَلِيهِ فِي الْأَرْضِ وَمَا خَرَجَ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ
مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَخْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْعَفُورُ ①

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ كُلَّ بَلٍّ وَرَدَّ
لَنَا تِلْكَ لَعْنَةُ الْغَيْبِ لَا يَعُزُّبُ عَنْهُ وَثَقَالُ ذَرَّةٍ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ②

يَجْزِي الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِثَةٌ كَثِيرَةٌ ③

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مِنْ رَجْمٍ أَلِيمٍ ④

وَيَرَى الَّذِينَ أَتَوْا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ
هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ⑤

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَذَا نَدْلُكُمْ عَلَى حِمْلِ بَعْضِكُمْ
إِذَا مَرِئْتُمْ كُلَّ مُمَرِّزٍ أَنْتُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ⑥

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جُنَّةٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مُتَوَاتِرَةٌ
بِالْكَفَرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالْقَلِيلُ الْبَاقِي ⑦

میدانند آنچه درمی آید بزمین و آنچه برمی
آید ازوی و آنچه فرود می آید از آسمان
و آنچه بالا میرود در وی و اوست مهربان
آمرزنده (۲) .

و گفتند کافران نخواهد آمد پیش ماقیامت
بگواری قسم پروردگار من البته خواهد
آمد به شما پروردگاری که داننده پوشیده
است غائب نمی شود ازوی هم وزن
ذره ای در آسمان ها و نه در زمین و نه
خرد تر از آن و نه بزرگ تر مگر ثبت ست
در کتاب ظاهر (۳) .

تاجزا دهد آنان را که ایمان آوردند و
عمل های شائسته کردند آن جماعت ایشان
راست آمرزش و روزی گرامی (۴) .

و آنانکه سعی کردند در رد آیات ماقابله
کنان آن جماعت ایشان راست عذاب
از عقوبت درد دهنده (۵) .

و می بینند آنانکه داده شده است ایشانرا
علم چیزی را که فرود آورده شد بسوی
تو از جانب پروردگار تو راست و دلالت
کننده بسوی راه خدای غالب ستوده کار
(۶) .

و گفتند کافران بایکدیگر آیا دلالت کنیم
شمارا بر مردی که خبر میدهد به شما که
چون پاره پاره کرده شوید تمام پاره پاره
شدن هراتینه شما در آفرینش نوباشید (۷) .

آیا بر بسته است بر خدا دروغ را یا باوجنونی
هست بلکه آنانکه ایمان نمی آرند بآخرت
در عقوبت باشند و در گمراهی دور (۸) .

أَفَلَمْ يَرَوْا لِمَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ إِنَّ تَشَاقُفَ بِهِمُ الْأَرْضُ أَوْ تُسَظُّ عَلَيْهِمْ كَيْفَا
مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ①

وَأَقْدَرُ تَبْنَاءُ دَاوُدَ وَمَا فَضَّلَهُ يُبَالِ أَوْ فِي مَعَهُ وَالْقَلْبِ
وَالْكَالَةِ الْحَدِيدِ ②

أَنْ أَعْمَلَ سُبُغِيَّةً وَقَدَّرَ فِي السَّرْوِ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا
إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ③

وَيُسَلِّمُنَ الرَّيْحَ عُدُوَّهَا شَهْرًا وَرَوَّاحَهَا شَهْرًا وَاسْتَلَّاهُ
عَيْنَ الْقَطْرِ وَمَنْ الْجَنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ
يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُنْزِلُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ④

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُونَ مِنْ مَحَارِبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِجَانٍ كَالْجِبَابِ
وَقَدَّوْهُ لِيُصِيبَ أَعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ
عِبَادِيَ الشَّكُورُ ⑤

آیا نه دیدند بسوی آنچه پیش روی
ایشانست و آنچه پس پشت ایشانست
از آسمان و زمین اگر خواهیم فروبریم
ایشان را به زمین یا بافکنیم برایشان پاره‌ها
از آسمان هر آینه درین کار نشانه است
هر بنده رجوع کننده را (۹) .

وهر آینه دادیم داود را از نزد خود بزرگی
گفتیم ای کوه ها بزیرویم تسبیح گوئید
همراه او و مسخرش ساختیم مرغان را
و نرم گردانیدیم برای او آهن را (۱۰) .

فرمودیم که بساز زره های کشاده و اندازه
نگاه دارد برافتن حلقه ها وای اهل بیت
داود به عمل آرید کردار شائسته هر آینه
من بآنچه میکنید بینام (۱۱) .

و مسخر ساختیم برای سلیمان باد را
سیراؤل روز او یکماهه راه بود و سیر آخر
روز او نیز یکماهه راه بود و روان
ساختیم برای او چشمه مس و مسخرش
ساختیم از دیوان کسی را که کار میکرد
پیش او به حکم پروردگار خویش و هر که
کجی کند از دیوان از حکم ما بچشانیم او را
پاره ای از عقوبت دوزخ (۱۲) .

میساختند برای او آنچه میخواست از قلعه
ها و صورت ها و کاسه ها بقدر حوض ها
و دیگ های ثابت در جاهای خود گفتیم به
عمل آرید ای آل داود سپاسداری را
و اندک کسی ست از بندگان من شکر
گذرانده (۱۳) .

قُلْنَا فَضَيَّنَّا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ
الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنَّ أَنْ كُؤُوا
يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَنَا مِنَ الْقَدَرِ الْهَيْهَاتِ ۝

پس چون مقرر کردیم بروی مرگ را
دلالت نه کرد ایشان را بر موت او
مگر کرم چوب خواره که میخورد عصای
سلیمان را پس چون بافتاد واضح شد
پیش دیوان که اگر میدانستند غیب را
درنگ نمی کردند در عذاب خوارکننده
(۱۴).

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْجِدِهِمْ آيَةٌ جِئْنِي عَنْ يَمِينٍ وَكَيْلَ
كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ
غَفُورٌ ۝

هر آینه بود قوم سبأ را در جای ماندن
ایشان نشانهٔ مرایشانرا بود دو بوستان از
جانب راست و از جانب چپ گفتیم
بخورید رزق پروردگار خویش و شکر
گوئید اورا شمارا شهری هست پاکیزه
و پروردگار آمرزنده (۱۵).

فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ الْأَكْمَامِ وَالْأَنْثَى وَكَثُرَ مِنْ بَدْلِ قَلِيلٍ ۝

پس روگردانیدند^(۱) پس فرستادیم
برایشان سیلی تند^(۲) و عوض دادیم ایشان
را بجای دو بوستان ایشان دو بوستانی
دیگر خداوند میوه های بدمزه و خداوند
درخت گز و چیزی اندک از درخت کنار
(۱۶).

ذَلِكَ جَزَاءُ يَمَّا كَفَرُوا وَهُمْ أَهْلُ الْغُورِ ۝

این سزا دادیم ایشان را بسبب ناسپاسی
ایشان و سزای بدنمیدهم مگر ناسپاس را
(۱۷).

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً

و پیدا کردیم میان ایشان و میان آن ده ها
که برکت نهاده ایم در آن^(۳) ده ها متصل

(۱) یعنی از شکر .

(۲) یعنی سیلی که به پشت ها بند کرده بودند .

(۳) یعنی شام .

وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ وَذَاقُوا فِيهَا لِقَاءَ إِيَّتِنَا ۖ وَأَنَامُوا بَيْنَهُنَّ ۝۵۰

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَمَعَذَلُهُمْ
أَلَا هِيَ وَمَوْفَاقَهُمْ كُلٌّ مَعَرِّقٌ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝۵۱

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا
مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝۵۲

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتُوبُ
يَا آدَمُ خُذْ زِينَتَكَ مَعَ نَوْفَلَتِكَ وَرَبِّكَ عَلَى الْكَلْبِ
شَيْءٌ حَقِيقٌ ۝۵۳

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مَشْقَالَ
ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهَا مِن مَّوْظِعٍ
وَمَا لَهُمْ مِّنْهُم مِّن ظَلِيمٍ ۝۵۴

وَلَا تَتَّبِعُوا الشَّفَاعَةَ عِنْدَ إِلَّا لِمَنِ إِذْنٌ لَهُ حَقٌّ إِذَا فُزِعَ

بایکدیگر و مقرر کردیم در آن ده ها
آمد رفت را گفتیم سیر کنید درین ده ها
شب ها و روزها ایمن شده (۱۸) .

پس گفتند^(۱) ای پروردگار ما دوری پیدا
کن در میان سفر های ما و مستم کردند
برخویش پس گردانیدیم ایشان را افسانه ها
و پاره پاره ساختیم ایشان را تمام پاره
پاره ساختن هرائینه درین ماجرا نشانه
هاست هر صبر کننده شکرگوینده را
(۱۹) .

و هرائینه راست یافت شیطان در حق
ایشان اندیشه خود را پس پیروی او کردند
مگر گروهی اندک از مسلمانان (۲۰) .

ونه بود شیطان را برایشان هیچ غلبه
لیکن مبتلا گردانیدیم تا بدانیم کسی را که
ایمان می آرد بآخرت از آن که وی در
شبهه است از وی و پروردگار تو بر هر چیز
نگاهبان ست (۲۱) .

بگو بخوانید آنان را که گمان میکنند بجز
خدا مالک نیستند هم وزن یک ذره
در آسمان ها و نه در زمین و نیست ایشان را
در آسمان و زمین هیچ شرکی و نیست
خدا را از ایشان هیچ یاری دهنده (۲۲) .

و سودنکند سفارش نزد خدای تعالی
مگر برای کسیکه دستوری داده باشد

عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ ③

برای^(۱) اواهل محشر مضطرب شوند
تا آنگاه که اضطراب دور کرده شود
از دل‌های ایشان گویند چه چیز فرموده
است پروردگار شما (ملأ علی) گویند که
فرموده است سخن راست و اوست بلند
مرتبه بزرگ قدر (۲۳) .

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْفَا كُؤ
لَعَلْ هُدًى آتِي فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ④

بگو که روزی میدهد شمارا از جانب
آسمان ها و زمین (باز) بگو خدامیهد و
هر آئینه مایاشما بر هدایتیم یا در گمراهی
ظاهر (۲۴) .

قُلْ لَا تَسْأَلُونَنَا عَمَّا جَعَلْنَاهُ لَا تَسْأَلُونَنَا ⑤

بگو سوال کرده نخواهید شد شما از گناه
ما و سوال کرده نه خواهیم شد ما از آنچه
شما می کنید (۲۵) .

قُلْ بَعْضُ بَيْنَاتِنَا لَكُمْ بَعْضٌ بَيْنَاتِنَا الْحَقُّ وَهُوَ الْفَاتِحُ الْعَلِيمُ ⑥

بگو جمع خواهد کرد پروردگار ما میان ما
باز حکم کند میان ما (یعنی میان ما و شما)
براستی و اوست حکم کننده دانا (۲۶) .

قُلْ أَرَأَيْتَ الَّذِينَ اتَّخَفْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّابٍ هُوَاللَّهُ
الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ⑦

بگو بنمائید مرا آنانکه ایشان را لاحق کرده
اید با خدا شریک ساخته نه چنین ست بلکه
خدا اوست غالب با حکمت (۲۷) .

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَلَامًا لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَئِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَافْهَمُونَ ⑧

و نه فرستادیم ترا الا برای مردمان همه
مژده دهنده و ترساننده ولیکن اکثر
مردمان نمیدانند (۲۸) .

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑨

و می گویند کی بوجود آید این وعده اگر شما
راست گویند (۲۹) .

قُلْ لَكُمْ مِيعَاتُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْذِنُونَ عَنْهُ سَاعَةً
وَلَا تَسْتَعْتِفُونَ ⑩

بگو شمار است وعده روزیکه باز پس ننماید
از آن ساعتی و نه پیش دستی کنید (۳۰) .

(۱) یعنی اذن شفاعت داد .

قُلْ إِنْ رَبِّي يَسْتَطِيعُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۶﴾

بگوهر آئینه پروردگار من کشاده میکند روزی را برای هر که خواهد و تنگ میکند برای هر که خواهد ولیکن اکثر مردمان نمیدانند (۳۶).

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُفَرِّقُ بَيْنَكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا قَالُوا لَكَ لَهُمْ خِزَاءٌ مُّغْتَبُونَ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْعَرْشِ الْمُنْتَوُونَ ﴿۳۷﴾

و نیست اموال شما و نه اولاد شما آن چیز که مقرب گرداند شمارا نزد ما مبرتب^۱ قربت لیکن مقرب آنست که ایمان آورد و کرد کردار شائسته پس آن جماعت ایشان راست جزای دوچند به مقابله آنکه عمل کردند و ایشان در کوشک های بلند ایمن باشند (۳۷).

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آلِهَتِهِمْ كَثِيرٌ مِّمَّنْ أَتَىٰكَ فِي الْعَذَابِ مُضْتَرُونَ ﴿۳۸﴾

و آنانکه سعی میکنند در رد آیات مامقابله کنان آن جماعت در عذاب حاضر کرده شوند (۳۸).

قُلْ إِنْ رَبِّي يَسْتَطِيعُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنْفَعُكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الْخَالِقِينَ ﴿۳۹﴾

بگوهر آئینه پروردگار من کشاده می کند روزی را برای هر که خواهد از بندگان خود و تنگ می سازد برای هر که خواهد و هر چه خرج کنید از هر جنس که باشد پس خدا عوض آن دهد و او بهترین روزی دهندگانست (۳۹).

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهْلُوا لَهُ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿۴۰﴾

و روزی که برانگیزد خدا ایشان را همه یکجا باز بگوید به فرشتگان آیا ایشان شمارا عبادت می کردند (۴۰).

قَالُوا بَلَسَّكَ أَنْتَ وَلِئِمْنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُّؤْمِنُونَ ﴿۴۱﴾

فرشتگان گویند پاکی تراست تو کارسازمائی سواى ایشان بلکه ایشان عبادت میکردند دیوان را^(۱) اکثر ایشان به

(۱) یعنی عبادت ملائکه بجهت وسوسه شیاطین بود پس گویا عبادت شیاطین کردند.

دیوان اعتقاد داشتند (۴۱) .

پس امروز نمی تواند بعضی شما برای بعضی سود رسانیدن و نه زیان رسانیدن و فرمائیم ستمگاران را بپشید عذاب آتشی که شما دروغ می پنداشتید آن را (۴۲) .

و چون خوانده می شود برایشان آیات ما روشن آمده گویند بایکدیگر نیست این پیغامبر مگرمردی که میخواهد بازدارد شمارا از آنچه می پرستیدند پدران شما و گویند نیست این قرآن مگردروغی بر یافته و گویند کافران سخن راست را چون بیامد بدیشان نیست این مگرسحر ظاهر (۴۳) .

و ندادیم مشرکان عرب را کتاب ها که بخوانند آن را و نه فرستادیم بسوی ایشان پیش از توهیج ترساننده (۴۴) .

تکذیب کردند آنانکه پیش از ایشان بودند و این مشرکان نه رسیده اند به يك دهم آنچه داده بودیم به پیشینیان پس بدروغ نسبت کردند پیغامبران مرا پس چگونه بود عقوبت من (۴۵) .

بگو جزاین نیست که پند میدهم شمارا بیک کلمه که برخیزید برای خدا دوگان دوگان و يك يك باز تأمل کنید که نیست به یار شما هیچ جنونی، نیست او مگر بیم کننده برای شما پیش از آمدن عذاب سخت (۴۶) .

بگو آنچه سوال کرده باشم از شما جنس

قَالِیَوْمَ لَا یَمْلِكُ بَعْضُكُم لِبَعْضٍ تَفْعَاوُلًا هَؤُلَاءِ نَقُولُ
لِلَّذِینَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِی كُنتُمْ یُهَاكِلَآئِیْنَ ۝۷۰

وَإِذَا شِئِلْ عَلَیْهِمُ الْیْتِمَاءُ یَنبَغِیْ قَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا رَجُلٌ
یُرِیدُ أَنْ یَصُدَّكُمْ عَنْ آلِهَآتِكُمْ وَآبَآؤُكُمْ وَ قَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا
إِلَآفُكُمُ تُفَعَّرُونَ وَقَالَ الَّذِینَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
جَآءَهُمْ هَٰذَا الْوَعْدُ بُرْهَآنٌ ۝۷۱

وَمَا إِلَٰهُهُمْ دِینُ كُتُبِ یَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَیْهِمْ قَبْلَكَ
مِنْ تَذْذِیرٍ ۝۷۲

وَكَذَّبَ الَّذِینَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَبِالْکُفْرِ أَمْسَحُوا مَا إِلَٰهُهُمْ
فَلَا یُؤَرِّسُ فَلَیْفَ كَانَ تَكْذِبًا ۝۷۳

قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَشْئِ
وَفَرَادَىٰ شُءٍ تَتَنَکَّرُونَ أَصْلَاحُكُمْ مِنْ جَهَنَّمَ
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِیْقُورُكُمْ بَیْنَ یَدَیْ عَذَابٍ شَدِیدٍ ۝۷۴

قُلْ مَا سَأَلُكُمْ مِنْ أَجْرِ فَعُولُكُمْ إِنْ أَجْرُی إِلَّا عَلَی اللَّهِ

سوره فاطر مکی است و آن چهل و پنج
آیت و پنج رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكُوتِ دُنَا
أَوَّلِ آخِرَةٍ مَنْفَى وَكَذَلِكَ وَرِعْتُ فِي الْعَلَمِ مَا يَشَاءُ اللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

مَا يَشَاءُ اللَّهُ لِمَا لَيْسَ مِنْ شَيْءٍ فَلَا تُمْسِكْ لَهُمْ وَأَنْتُمْ سَكَنٌ
فَلَا تُسْمِعُ لَهُمْ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ②

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ عَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّقُوا اللَّهَ ③

لَنْ يَكُنْ بُولُوكَ هَذَا كَذِبٌ مِنْ رَبِّكَ وَلَئِنْ أَرَادَ اللَّهُ تُرْجِيَهُ
الْأُمُورُ ④

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرُّكُمُ الْغَيُورُ
الدُّنْيَا وَلَا تَغُرُّكُمُ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ⑤

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حَزْبَهُ لِيَكُونُوا

بنام خدای بخشاینده مهربان .

همه ستایش خدای راست آفریننده آسمان
ها و زمین سازنده فرشتگان را فرستاد
گانی دارای بازوهای دوگان دوگان و سه
گان سه گان و چهارگان چهارگان زیاده
میکند در آفرینش هر چه خواهد هر آئینه
خدا بر هر چیز تواناست (۱) .

آنچه کشاده سازد خدا برای مردمان
از رحمت پس هیچ بازدارنده نیست آن را
و آنچه بازدارد پس هیچ کشا ینده نیست
آنرا بعد از وی (یعنی غیروی) و اوست
غالب با حکمت (۲) .

ای مردمان یاد کنید نعمتِ خدا را
بر خویش آیا هیچ آفریننده هست غیر خدا
روزی میدهد شمارا از جانب آسمان
و زمین نیست هیچ معبود بر حق مگر وی
پس از کجا بازگردانیده می شوید (۳) .

و اگر به دروغ نسبت کنند ترا پس هر آئینه
بدروغ نسبت کرده شدند پیغامبران پیش
از تو و بسوی خدا بازگردانیده میشود کارها
(۴) .

ای مردمان هر آئینه وعده خدا راست است
پس فریفته نکنند شمارا زندگانی دنیا و نه
فریبد شمارا به نسبتِ خدا شیطان فریب
دهنده (۵) .

هر آئینه شیطان شماراست دشمن پس

مِنْ أَهْلِ السَّعِيرِ ①

دشمن گیرید اورا جزاین نیست که می خواند تابعان خود را تاباشند از اهل دوزخ (۶) .

آنانکه کافر شدند ایشان راست عذاب سخت و آنانکه ایمان آوردند و عمل های شائسته کردند ایشان راست آمرزش و مزد بزرگ (۷) .

آیا کسی که آراسته کرده شد برای او عمل زشت او پس نیک دید آنرا (مثل مومن صالح باشد) پس هر آینه خدا گمراه می کند هر کرا خواهد و راه می نماید هر کرا خواهد پس باید که هلاک نه شود نفس تو برایشان از روی دریغ هر آینه خدادانا ست آنچه می کنند (۸) .

و خدا آنست که فرستاد بادهارا پس برانگیختند آن بادها ابررا پس روان کردیم ابررا بسوی شهر مرده پس زنده ساختیم بآن ابر زمین رابعه مرده بود آن همچنین خواهد بود برانگیختن مردگان (۹) .

هر که خواهد ارجمندی پس خدای راست ارجمندی همه یکجا بسوی او بالا میرود سخن پاکیزه و عمل صالح را بلند می گرداند خدا و آنانکه می اندیشند فتنه هایشان راست عذاب سخت و بداندیشی ایشان همون نابود شود (۱۰) .

و خدا آفرید شمارا از خاک باز از نطفه باز گردانید شمارا جفت مرد و زن و در شکم برنمیدارد هیچ ماده ای و نمی زاید مگر به

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ①

الَّذِينَ زَيْنَ لَهُ سُوْرَعِيْلَهُ قَرَأَ حَسَنًا وَأَنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ①

وَاللَّهُ الَّذِي أَوْسَلَ الرِّيحَ فَتَنِيْرُ صَابَا فَسَقَنَهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَاهُ فِي الْاَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ الْفُتُوْرُ ①

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْاَرْوَءَ فَلَهُ الْاَرْوَءُ جَمِيعًا اِلَّا مَنْ يَصْعَدُ الْاَكْوَابَ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُوْنَ الشَّيْءَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ وَمَا وَآلِهَةٌ يَبُوْرُ ①

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِمَّنْ تُهْلِكُوْنَ ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثَى وَلَا تَضْمُرُ الْاِلَهِیَّةَ وَمَا يَعْمُرُ مِنْ مَعْتَمِرٍ

وَلَا يَقْصُصُ مِنْ عَمْرٍاءَ فِي كُتُبِكَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ عَسِيرٌ ①

وَمَا يَتَّبِعُ الْبَحْرُ هَذَا عَذَابٌ مُرَاتٍ سَاءَ مَا يَشْرَاهُ
وَهَذَا مِثْلُ مَا جَاءَ مِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَهَا طَرَفًا وَتَقْتُلُونَ
حُلِيَّةً تَكْتُمُونَهَا وَتَرَى الْفَلَاحَ فِيهِ مَوَاجِرَ لَتَمْتَعُوا مِنْ
فَضْلِهِ وَلَكِنَّكُمْ تَكْفُرُونَ ②

يُجَالِسُ الْبَلَّ فِي الْبَلَاءِ وَيُؤْمِرُ النَّهَارَ فِي الْبَيْتِ وَسَعَرُ الْقَمَرِ
وَالْقَمَرُ كُلُّ يَجْرِي لِجَلِي شَسْعِي ذَلِكَ اللَّهُ رَجُلًا لَهُ الْمُلْكُ
وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْعٍ ③

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا
لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرْ كُفْرًا وَلَا تَقْنَطْ
وَبَشِّرْ كُفْرًا ④

علم خدا و زندگانی داده نمی شود هیچ
دراز عمری را و کم کرده نمی شود
از عمری الا ثبت ست در کتاب هر آینه
این کار بر خدا آسان ست (۱۱) .

و برابر نیستند^(۱) دودریا این يك شیرین
در نهایت شیرینی ست خوش گوارست آب
او آن دیگر شور به تلخی مائل ست
وازه ریگی میخورد گوشت تازه و برمی
آرید زیوری که می پوشید آن را و می
بینی کشتی هارا در دریا شکافنده آب تا
روزی طلب کنید از فضل او و تابود که
شما شکر گوئید (۱۲) .

درمی آرد شب را در روز و درمی آرد
روز را در شب و رام ساخت خورشید
و ماه را هریکی می رود بمیعادی معین
اینست خدا پرورد گار شما مراوراست
پادشاهی و آنانکه می پرستید بجزوی
مالك نمی شوند مقدار پوست خسته خرما
(۱۳) .

اگر بخوانید ایشان را نه شنوند خواندن
شما را و اگر بفرض بشنوند قبول نه کنند
گفته شما و روز قیامت منکر شوند شريك
مقرر کردن شما را و خبر ندهد ترا هیچ کس
مانند دانا^(۲) (۱۴) .

(۱) یعنی یکسان نمی شوند باختلاط .

(۲) مترجم گوید "لاینبک مثل خیر" بمنزله مثل است چون سخن بلیغ گویند و تحقیق
بنهایت رسانند این کلمه گویند .

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي هُوَ الْغَنِيُّ
الْمُغْنِي ⑤

إِنْ يَشَاءْ يُنَزِّلِ عَلَيْكُمْ مَائِدًا مِنْ سَمَوَاتِهِ ⑥

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ⑦

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ تَدْرُسْ فَتُحَرِّقْ بِإِذْنِ اللَّهِ
لَا تَحْمِلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ إِنَّمَا تُنذِرُ
الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَمَنْ شَرَّ لِي فَاسْتَكْبَرَتْ لِي أَنْفُسُهُمْ وَاللَّهُ الْمُبْدِي ⑧

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ⑨

وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ⑩

وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ⑪

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْيَادُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يُشَاءُ

وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنٍ فِي الْقُبُورِ ⑫

إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ⑬

إِنَّمَا أَمْرُهُكَ بِالْحَقِّ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَإِنْ مِنْكُمْ أَتَمُّ

إِلَّاخْلَافٍ ⑭

وَأَنْ يَكْذِبُوا فَعَذَابُ الْكَذِبِ أَلِيمٌ ⑮

ای مردمان شماست محتاج بسوی خدا
و خدا همونست بی احتیاج ستوده کار
(۱۵).

اگر خواهد نابود سازد شمارا و بیار
آفرینش نو (۱۶).

و نیست این کار برخدا دشوار (۱۷).

و بر نمی دارد هیچ بردارنده بار دیگری را
و اگر بخواند گران بار کسی را بسوی
بار خویش برداشته نه شود از آن بار
چیزی اگر چه آن کس خویشاوند باشد
جز این نیست که بیم میکنی آنان را که می
ترسند از پروردگار خویش غائبانه و
برپاداشته اند نماز را و هر که پاک شد پس
جز این نیست که پاک میشود برای نفع
خویش و بسوی خداست بازگشت (۱۸).

و برابر نیستند نابینا و بینا (۱۹).

و نه تاریکی ها و نه روشنی (۲۰).

و نه سایه و نه باد گرم (۲۱).

و برابر نمی شوند زندگان و مردگان هر آینه
خدایم شنواید هر که را خواهد و نیستی
تو شنوای کسی را که در گور باشد (۲۲).

و نیستی تو مگر ترساننده (۲۳).

هر آینه مافروستاده ایم ترا بدین راست
بشارت دهنده و بیم کننده و نیست هیچ
امتی مگر گذشته است در آن بیم کننده
(۲۴).

و اگر به دروغ نسبت کنند ترا پس هر آینه
بدروغ نسبت کردند آنانکه پیش از ایشان

رُسُلَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَالْزُّبُرِ وَيَا كِتَابَ الدُّنْيَا ⑥

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ جَزَاؤُهُ ⑦

الْمُرْسَلَاتِ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُ أُنْزِلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَمْحَی بِنَاهُ
ثَمَرَاتِهَا فَجَعَلْنَا مِنَ الْجِبَالِ جُدَدًا بَيْضًا
وَظُهُورًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَعَرَابِیْبٌ سُودٌ ⑧

وَمِنَ النَّاسِ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ
كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ⑨

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ
بِعَذَابِ اللَّهِ أَنَّهُمْ يُبَوَّرُونَ ⑩

لِيُؤْتِيَهُمْ أَجْرَهُمْ وَيزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ
شَكُورٌ ⑪

وَالَّذِي أَوْسَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا عَمِلُوا لَخَبِيرٌ ⑫

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا

بودند آمدند بدیشان پیغامبران ایشان به
نشانهای واضح و بنامه های الهی و بکتاب
روشن (۲۵) .

باز گرفتار کردم کافران را پس چگونه بود
عقوبت من (۲۶) .

آیاندیدی که خدا فرود آورد از آسمان آب
را پس برآوردیم بسبب آن میوه های گونا
گون رنگهای آنها و از کوه قطعاتی است
برنگ های گوناگون، سفید و سرخ و نهایت
سیاه (۲۷) .

و از مردمان و جانوران و چهار پایان گوناگون
ست رنگ او همچنان جزاین نیست که می
ترسند از خدا عالمان از بندگان او هر آینه
خدا غالب آمرزنده است (۲۸) .

هر آینه آنانکه تلاوت می کنند کتاب
خدارا و برپا داشته اند نماز را و خرج کرده
اند از آنچه روزی دادیم ایشان را پنهان
و آشکارا امید دارند دادوستدی را که هرگز
هلاک نه شود (۲۹) .

تا بتمام رساند بسوی ایشان مژدایشان را و
زیاده دهد ایشان را از فضل خود هر آینه
او آمرزنده قدر دان ست (۳۰) .

و آنچه وحی فرستادیم بسوی تو از قرآن
اوست حقیقت باوردارنده آنچه پیش
از وی ست هر آینه خدایه بندگان خود
خبردار بیناست (۳۱) .

باز میراث دادیم قرآن را کسانی را که
بگزیدیم ایشان را از بندگان

فَيَنْتُزِعُ ظِلُّهُ نَفْسَهُ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ
يَا خَيْرُ يَأْتِيَنَّ اللَّهُ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿۳۱﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرٍ
ذَهَبٍ وَالْوُكُودِ وَالْأَنْعَامِ فِيهَا خَيْرٌ ﴿۳۲﴾

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا
لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿۳۳﴾

إِلَّا الَّذِي أَحْضَانًا دَارَ الْمَقَاسَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَيْسَتْ شَايِعًا
نَصَبٌ وَلَا مَشْتَايِعًا الْقَوْبُ ﴿۳۴﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فِيمَوتُوا
وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَٰلِكَ نَجْزِي
كُلَّ كَفُورٍ ﴿۳۵﴾

وَهُمْ يَصْطَرِّخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا
غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۖ أَوْ كَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ
مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّارُ فَنَقَّبُوا فِيهَا لِلْهَالِكِينَ مِنْ
نُصَيْرٍ ﴿۳۶﴾

خود^(۱) پس بعضِ ایشان ستمگارست
بر نفس خود و بعضِ ایشان میانه رواست
و بعضِ ایشان سبقت کننده است به نیکی
ها بحکم خدا این ست فضل بزرگ (۳۲).

به بوستان های همیشه ماندن در آیند آن جا
زیور داده شود ایشان را آنجا از قسم النگو
های طلا و زیور داده شوند مروارید و لباس
آنها جامه ابریشمی باشد (۳۳).

و گفتند همه ستائش خدای راست که
دور کرد از ما ندوه راهرائینه پروردگار
ما آمرزنده قدر شناس ست (۳۴).

آنکه فرود آورد مارا به سرای همیشه ماندن
از فضل خود نه رسد بمانجا هیچ رنجی
ونه رسد بمانجا هیچ ماندگی (۳۵).

و آنانکه کافر شدند ایشان راست آتش
دوزخ نه حکم کرده شود برایشان
تابمیرند و نه سبک کرده شود از ایشان
چیزی از عذاب دوزخ همچنین سزا
میدهیم هرناسپاس را (۳۶).

و اهل دوزخ فریاد کنند در آنجا که ای
پروردگار ما بیرون آرمارا تابکنیم کار
شائسته بجز آن که می کردیم گوئیم آیا
زندگانی نه دادیم شمارا آنقدر که پندپذیر
شود در آن هرکه پند پذیرفتن خواهد و آمد
بشما ترساننده پس بچشید پس نیست
ستمگاران را هیچ یاری دهنده (۳۷).

(۱) یعنی از پیغامبر صلی الله علیه وسلم امت محمدیه رسید والله اعلم .

إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الْصُّدُورِ ۝

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ
وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ
الْكَاذِبِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ۝

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
أَنزَلْنَاهُمْ مِمَّا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
أَمْ أُنزِلَتْهُمْ كُتُبًا فهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّنْهُ قُلْ إِن يُعِدُّ
الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا لِّلْعَذَابِ ۝

إِنَّ اللَّهَ يُعْصِمُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَن تَزُولَا وَلَئِنْ
زَالَتَا لَأَن أَسْأَلَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي إِنَّهُ كَانَ
حَلِيمًا عَفُورًا ۝

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنَ الْإِذْيِ الْأَوَّلِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
قَالُوا هُمُ الْفُتُورُ ۝

لَا يَسْجُدُونَ فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ

هرآئینه خداداننده پنهان آسمان ها و زمین
ست هرآئینه وی داناست به مکنون سینه
ها (۳۸) .

وی آنست که گردانید شمارا جانشینان
درزمین پس هرکه کافر شود پس برویست
ضرر کفر او ونمی افزاید درحق کافران
کفرایشان نزد پروردگار ایشان مگر غضب
را ونمی افزاید درحق کافران کفرایشان
مگر زیان را (۳۹) .

بگوآیا دیدید شریکان مقرر کرده خود را
آنانکه می پرستید بجز خدا بنمائید مراچه
چیز آفریده اند از زمین آیایشانرا ست
شرکتی درآسمان ها نه بلکه دادیم ایشان
را کتابی پس ایشان بر حجت اندازان
بلکه وعده نمیدهند ستمگاران بعض
ازایشان بعض را مگر بطریق فریفتن (۴۰) .

هرآئینه خدا نگاه میدارد آسمان ها و زمین
را ازآنکه از جای خود بلغزند و اگر بلغزند
نگاه نه دارد آنها را هیچ کس بعد از خدا (۱)
هرآئینه اوست بر دبار آمرزگار (۴۱) .

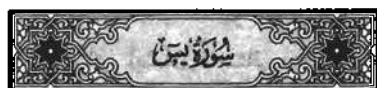
وقسم خوردند بخدا سخت ترین قسم
های خود که اگر بیاید بایشان ترساننده
البته خواهند بود راه یافته تر ازهریک
امت پس چون آمدبایشان ترساننده زیاده
نکرد درحق ایشان مگر رمیدن را (۴۲) .

بسبب سرکشی درزمین و زیاده نه کرد مگر

الَّتِي إِلَّا بِأَمْرِ اللَّهِ لَئِنْ يَنْظُرُونَ إِلَّا كَسَتْ الْوُجُوهُ
فَلَنْ تَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ يُبْدِي إِلَهُه وَلَنْ يُجَادِلُنِي
اللَّهُ تَوَلَّيَا ۝

أَلَمْ يُسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكُنُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا
كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ
إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ۝

وَلَوْ يُدْخِلُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظُهُورِهَا
مِنْ دَابَّةٍ وَلَا يَكُنْ يُدْخِرُهُمْ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى
فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

یس ۱

وَالْقُرْآنُ الْحَكِيمُ ۝

إِنَّكَ لَیِّنَ الْعُرْسِیْنَ ۝

عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ ۝

تَنْزِيلَ الْعَزِیْزِ الرَّحِیْمِ ۝

لِيُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمُ آيَاتُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۝

بداندیشی قبیح را وفروود نمی آید و بال
بداندیشی قبیح مگر باهل او پس منتظر
نیستند مگر آئین عقوبت پیشینان را پس
نخواهی یافت بآئین خدا را تبدیل
ونخواهی یافت بآئین خدا تغییری (۴۳).

آیا سیرنکرده اند در زمین تابینند چگونه
شدن انجام کار آنانکه پیش از ایشان بودند و
انجماعت بودند زیاده تر از ایشان در قوت
و هرگز نیست که عاجز کند خدا را چیزی
در آسمان ها و نه در زمین هر آینه او هست
داناتوانا (۴۴).

و اگر گرفتار کردی خدا مردمان را به
سزای آنچه میکردند نگذاشتی بر پشت
زمین هیچ جانوری را ولیکن موقوف
میدارد ایشانرا تا میعاد معین پس چون
آید میعاد ایشان پس هر آینه خدا هست به
بندگان خود بینا (۴۵).

سوره یس مکی است و آن هشتاد و سه
آیت و پنج رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

یس (۱) .

قسم به قرآن با حکمت (۲) .

هر آینه تو از پیغامبرانی (۳) .

بر راه راستی (مراد دارم) (۴) .

فرو فرستادن غالب مهربان (۵) .

تا برسانی قومی را که ترسانیده نه شده
اند پدران ایشان پس ایشان غافلان

اند^(۱) (۶) .

هرآئینه ثابت شد وعدهٔ عذاب بر اکثر ایشان پس اکثر ایشان ایمان نمی آرند (۷) .
هرآئینه قراردادیم در گردن های ایشان طوق ها پس آن طوقها تا زنج باشند پس ایشان سر بالا کردگانند (۸) .

وساختیم پیش روی ایشان دیواری وپس پشت ایشان دیواری باز پوشیدیم ایشان را پس ایشان هیچ نه بینند^(۲) (۹) .

و برابرست برایشان که بیم کنی ایشانرا یا بیم نکنی ایشان را ایمان نیارند (۱۰) .

جزاین نیست که می ترسانی کسی را که پیروی پندکند و برسد از خدا غائبانه پس بشارت ده اورا بآمرزش و مژگنرانی (۱۱) .

هرآئینه ما زنده می گردانیم مردگان را و می نویسیم آنچه پیش فرستادند^(۳) و می نویسیم نقش اقدام ایشان را و هر چیزی را احاطه کردیم در کتاب ظاهر^(۴) (۱۲) .

و بیان کن برای ایشان داستانی قصهٔ اهل ده چون آمدند بآن ده پیغامبران (۱۳) .

آنگاه که فرستادیم بسوی ایشان دوکس را پس به دروغ نسبت کردند ایشان را پس قوت دادیم به سومی پس هر سه کس

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ الَّذِينَ هُمْ أَكْذَبُ لَهُمْ لَكُؤْمِتُونَ ﴿۱﴾

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْيُنِهِمْ غُرُلًا فَهِيَ إِلَى الْآذْقَانِ لَهُمْ فُقْمٌ خُونٌ ﴿۲﴾

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿۳﴾

وَمَا أَدْرَاكَ لَهُمْ أَنذَرْنَاهُمْ أَنَّكُمْ تَأْتُونَهُمْ لَا تُلْجِمُونَ ﴿۴﴾

إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنََ الْغَيْبُ فَبَشِيرَةٌ لِّهِمْ خَيْرٌ وَأَجْرٌ لِّهِمْ ﴿۵﴾

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿۶﴾

وَأَضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۷﴾

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَرَّرْنَا بِثَلَاثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿۸﴾

(۱) یعنی درینی اسماعیل هیچ پیغمبری مبعوث نشده بود .

(۲) مترجم گوید این هردو آیت تمثیل و تصویرست یاس ایشان را از شناختن حق .

(۳) یعنی از اعمال خیر و شر .

(۴) یعنی لوح محفوظ .

گفتند هر آئینه مابسوی شما فرستادگانیم
(۱۴).

اهل ده گفتند نیستید شما مگر آدمی مانند ما
وفرونه فرستاده است رحمن هیچ چیز
نیستید شما مگر دروغ میگوئید (۱۵).

گفتند پروردگار ما میداند که هر آینه ما بسوی شما فرستادگانیم (۱۶).

و نیست بر ما مگر پیغام رسانیدن ظاهر
(۱۷).

گفتند هراکلیته ماشگون بد گرفتیم به شما اگر باز نائید البته سنگ سارکنیم شمارا والبته برسد به شما از جانب ماعقوبت درد دهنده (۱۸) .

گفتند شگون بد شما همراه شما ست
آیا اگر پند داده شود شما را بر شگون بد حل
کنید بلکه شما گروهی از حد گذشته اید
(۱۹).

وآمد ازدور ترین محل های آن شهر مردی
شتابان گفت ای قوم من پیروی کنید آن
پیغامبران را (۲۰).

پرووی کنید کسی را که نمی طلبد از شما
هیچ مزدی و ایشان راه یافتگانند (۲۱) .

وچیتست مرا که عبادت نه کنم معبودی را
که بیافرید مرا و بسوی وی بازگردانیده
خواهد شد (۲۲).

آیا بجزوی معبودانی گیرم اگر بخواهد
خدای تعالی در حق من زبانی دفع نه
کند از من شفاعت ایشان چیزی را

قَالُوا مَا أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنزَلَ الرَّحْمَنُ مِن شَيْءٍ إِن أَنتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿٥٠﴾

قَالُوا رَبَّنَا عَلِّمْنَا لَكَ مَا إِلَيْكُمُ لِمُرْسَلُونَ ﴿١٩﴾

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَّغُ الْمُبِينُ ﴿١٤﴾

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ يَكُنِ لَّكُمْ سُلْطَانٌ مِنَ رَبِّكُمُ الْأَعْلَىٰ
وَلَكِنَّكُمْ أَتَّخَذْتُمُ الْعِزَّةَ الْأُولَىٰ ۖ فَذُقُوا نَارَ اللَّهِ الَّتِي كُنتُمْ تُكَذِّبُونَ ۝

قَالُوا اطَّهَّرْكُمْ مَعَكُمْ أَهْلَيْنِ ذَلِكُمْ تَبَلَّ أَنْتُمْ
قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿١٤﴾

وَحَامٍ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَوْمِ
اتَّبَعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٠﴾

اَتَشْعُرُونَ ۚ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿١١﴾

وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَالَّذِي تُرْجَعُونَ ۝۳۲

وَأَتَيْنَاهُم مِّن دُونِ إِلَهِةٍ إِنَّ يَرْدُونَ الزَّخْمَ بِضُرٍّ لَا تَشْفَى عَنِ
شِفَاعَتِهِمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونَ ﴿٣٧﴾

إِنِّي أَدْعُوكَ صَاحِبَ الْوَيْدِي ⑤

إِنِّي أَمْسُتُ بِرُكْعَةٍ فَاسْمَعُونِ ⑥

قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ الْبَيْتُ قَالَ لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ⑦

يَسْتَغْفِرُ لِي يَدِي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمَكْرُومِينَ ⑧

وَمَا أَرْزُلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ

وَمَا أَكُنَّا لَنُزِلَنَّهُ ⑨

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خُمُودُونَ ⑩

يُخَوِّدُ عَلَى الْعِبَادَةِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ

يَسْتَكْبِرُونَ ⑪

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُمْ أَهْلُ الْكَافِرِيَّةِ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَهُمْ

لَوْ يَشَاءُونَ ⑫

وَأَنْ كُلَّ لَمَنَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُخَضَّرُونَ ⑬

وَأَيُّهُمْ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَصْبَحَتْ وَأَخْرَجَتْ مِنْهَا حَبًّا

فَمَنْهُ يَأْكُلُونَ ⑭

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ جَنِّبٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجْرَتْنَا فِيهَا مَنَ

وازايشان خلاص نكند مرا (۲۳) .

هر آینه من آنگاه در گمراهی ظاهر باشم
(۲۴) .

هر آینه من ایمان آوردم به پروردگار شما
پس بشنوید از من (۲۵) .

گفته شد او را در آیه به بهشت گفت ای کاش
قوم من میدانستند (۲۶) .

که به چه چیز بیامرزید مرا پروردگار من
و ساخت مرا از نواختگان (۲۷) .

و فرود نیاوردیم بر قوم او بعد از او هیچ
لشکری از آسمان نیستیم ما فرود آورده
لشکر (۲۸) .

نه بود عقوبت ایشان مگر يك فریاد تند
پس ناگهان ایشان چون آتش فرو مرده
شدند (۲۹) .

ای وای بر بندگان نمی آید بدیشان هیچ
فرستاده مگر با او تمسخر می کردند (۳۰) .

آیا نه دیدند چه قدر هلاك ساختیم پیش
از ایشان طبقات مردمان را که آنجماعت
بسوی ایشان باز نمی آیند (۳۱) .

و نیست هر طبقه مگر جمع آورده نزد
ما حاضر کرده شده (۳۲) .

و نشانه هست برای ایشان زمین مرده
زنده گردانیدیم آن را و بر آوردیم از آن دانه
پس از آن دانه میخورند (۳۳) .

و آفریدیم در زمین بوستان ها از درختان

الْعِوَن ۵۸

لِيَاكُونُ ثَمَرًا وَمَا عَمِلْتُمْ آيِدِيكُمْ أَفَلَا تَشْكُرُونَ ۵۹

مَنْ الَّذِي خَلَقَ الْأَشْجَارَ فَهِيَ آفٌ تَنْتُجُ الْأَرْضُ وَمَنْ
أَنْفَرَهُمْ وَمَا تَرَاهُمْ ۶۰

وَأَيُّكُمْ أَيْلٌ سَلَخَ مِنْهُ الْهَارَ قَدْ أَهْمَ مُظْلِمُونَ ۶۱

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۶۲

وَالْقَمَرُ قَدَرُهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۶۳

لَا الشَّمْسُ يَنْتَعِي لَهَا أَنْ تَنْزِلَ الْقَمَرُ وَلَا الْيَلُ سَابِقُ النَّهَارِ
وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۶۴

وَأَيُّكُمْ أَكَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفَلَكِ الْمُسْتَعِينِ ۶۵

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ۶۶

خرما ودرختان انگور وروان ساختیم
در آن بوستان چشمه ها (۳۴) .

تابخورند از میوه آنچه مذکور شد و نه
ساخته است میوه را دست های ایشان آیا
پس شکر نمی کنند (۳۵) .

پاکست آنکه آفرید اجناس را تمام آن
از آنچه میرویانندش زمین و از جنس آدمیان
و از آنچه ایشان نمی دانند (۳۶) .

ونشانه هست ایشانرا شب مانند پوست
می کشیم از وی روز را پس ناکهان ایشان
در تاریکی آیندگان باشند (۳۷) .

وآفتاب می رود براهی که قرارگاه و بست
اینست اندازۀ خدای غالب دانا (۳۸) .

وماه مقرر کردیم برای او منزل ها تا آن
که بازگردد مانند چوب کهنه خوشه خرما
(۳۹) .

نه خورشید می سزدش که دریابد ماه را
و نه شب سبقت کننده است بر روز (۴۰)
وهریکی از خورشید و ماه و ستاره
ها در آسمانی سیر میکنند (۴۰) .

ونشانه هست ایشانرا که ما برداشتیم
قوم بنی آدم را در کشتی پُر کرده شده
(۴۱) .

وآفریدیم برای ایشان مانند کشتی آنچه
سوار می شوند بر آن (۴۲) (۲) .

(۱) یعنی پیش از انقضای روز نمی آید .

(۲) یعنی شتر و فیل .

وَأَنْ نَّشَاقِرَهُمْ فَلَا صِرَافَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يَبْقَدُونَ ﴿۳۸﴾

إِلَاحِيَّةٌ مِّثْلُ مَا مَعَآلِي حِينِ ﴿۳۹﴾

وَلَا إِحْمِلَ لَهُمُ الثُّقُولَ إِنِّي كُنْتُ تَارِكًا لِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۴۰﴾

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِنَا إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿۴۱﴾

فَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ أَطِيعُوا أَمْرًا ظَاهِرًا أَلَمْ يَكُنْ لَهُ الْفُتُوحُ كُلُّهَا وَهُوَ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالْكَافِرِينَ ﴿۴۲﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۴۳﴾

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿۴۴﴾

فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ تَوَصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿۴۵﴾

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿۴۶﴾

واگر خواهیم غرق کنیم ایشان را پس هیچ فریاد رس نه باشد برای ایشان و نه ایشان رها کرده شوند (۴۳).

لیکن رحمت کردیم از جانب خود و بهره مند ساختیم تاملتی (۴۴).

و چون گفته شود بایشان که بترسید از عقوبتی که پیش دستهای شما باشد و از عقوبتی که پس پشت شما باشد بگرد که بر شما رحم کرده شود (۴۵).

اعراض کنند و نمی آید بدیشان هیچ نشانه از پروردگار ایشان الا از آن روگردان باشند (۴۶).

و چون گفته شود بایشان که خرج کنید از آنچه روزی داده ست شمارا خدای تعالی گویند کافران به مسلمانان آیات عام دهیم کسی را که اگر خدای تعالی می خواست طعام دادی او را نیستید شما مگر دگر مراهی ظاهر (۴۷).

و می گویند کافران کی باشید این وعده اگر راست گوئید (۴۸).

انتظار نمی کشند مگر یک نعره تند را که بگیرد ایشان را و ایشان خصومت کنان باشند (۴۹).

پس نتوانند وصیت کردن و نه باهل خود بازگردند (۵۰).

و دمیده شود در صور پس ناگهان ایشان از قبرها بسوی پروردگار خویش

بشتابند (۵۱) .

گویند ای وای بر ما که برخیزانید ما را
از خواب گاه ما آری این هما نست که
وعده داده بود خدای تعالی و راست گفتند
پیغامبران (۵۲) .

نباشد این واقعه مگر نعره تندی پس
ناگهان ایشان جمع آورده نزد ماحاضر
کرده شده باشند (۵۳) .

پس امروز ستم کرده نخواهد شد بر هیچ
کس هیچ ستمی و جزا داده نه خواهید
شدلاً بحسب آنچه میکردید (۵۴) .

هر آئینه اهل بهشت امروز در کاری هستند
شادانند (۵۵) .

ایشان وزنان ایشان در سایه ها بر تخت
هانشینده اند (۵۶) .

ایشان راست در بهشت میوه و ایشان
راست آنچه طلب کنند (۵۷) .

گفته شود سلام باد از جانب پروردگار
مهربان (۵۸) .

و بگوئیم جدا شوید امروز ای گناه گاران
(۵۹) .

ایا حکم نه فرستاده بودم بسوی شما ای
اولادِ آدم که مپرستید شیطان را هر آئینه
وی شمارا دشمن آشکاراست (۶۰) .

و آنکه بپرستید مرا این ست راه راست
(۶۱) .

و هر آئینه گمراه ساخت شیطان از قوم

قَالُوا نَبَلَّغْنَا مِنْ بَعَثْنَا مِنْ مُرْقِدًا هَذَا مَا وَعَدَ
الرَّحْمَنُ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿۵۱﴾

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صِغَةً وَاحِدَةً وَأَإِنَّمْ جَمِيعَةً لِّنَبَاتِنَا عَصْرُونَ ﴿۵۲﴾

قَالِیَوْمَ لَا ظُلُمَ لِنَفْسٍ سِیَّئًا وَلَا جُزْءٍ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۵۳﴾

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْیَوْمَ فی شُغْلٍ مُّشْغُولُونَ ﴿۵۴﴾

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فی ظِلٍّ عَلَى الْأَرْدَائِكُمْ مُتَّكِئُونَ ﴿۵۵﴾

لَهُمْ فیهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا یَدْعُونَ ﴿۵۶﴾

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحْمَةٍ ﴿۵۷﴾

وَأَمَّا أَزْوَاجُ الْیَوْمَ أَنَا الْمُنَجَّرُونَ ﴿۵۸﴾

أَلَمْ نَعْهِدْ إِلَیْكُمْ بَنَیَّ آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّیْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِیْنٌ ﴿۵۹﴾

وَأَنِ اعْبُدُونِی هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِیْمٌ ﴿۶۰﴾

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِیْرًا أَفَلَمْ تَتَوَقَّعُوا نَارَ الْهَلْوَیْلِ ﴿۶۱﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝

إِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُخْفِتُ أَبْصَارُهُمْ وَنُحْشِدُهُمْ بِلُحُوقِهِمْ
بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝

وَلَوْ شَاءَ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى
يَعْرِفُونَ ۝

وَلَوْ شَاءَ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا
وَلَا يَرْجِعُونَ ۝

وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ آيَاتِنَا فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْلَمُونَ ۝

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْتَبِهُ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْوَادِعُ الْوَعْدَانِ مُبِينٌ ۝

لَقَدْ يَمَنُّ مَنْ كَانَ جَبًا وَذِي الْقَوْلِ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مَا عَمِلُوا أُبْهِيَ أَنَّاهُمْ أَنَّهُمْ لَهَا لِكُونٍ ۝

شما خلقی بسیار را آیانمی دانستید (۶۲) .

این آن دوزخ ست که وعده داده می شد
شمارا (۶۳) .

درآئید بآن امروز به سبب کافر بودن خود
(۶۴) .

امروز مهربانیم بردهان های ایشان و سخن
گوید باما دست های ایشان و گواهی دهد
پاهای ایشان بآنچه می کردند (۶۵) .

و اگر خواهیم نابود کنیم چشم های ایشان
را پس سبقت کنند بسوی راه پس
از کجا ببینند (۶۶) .

و اگر خواهیم مسخ کنیم ایشان را برجای
ایشان پس نه توانند گذشتن از آن جا و
باز نه گردند (۶۷) .

و هر که را عمر دراز میدهیم نگویند می
کنیمش درآفرینش آیا در نمی یابند
(۶۸) .

و نیاموختیم این پیامبر را شعر و لائق
نیست او را نیست این مگر پند و قرآن
آشکارا (۶۹) .

تا بترساند هر که زنده باشد (۱) و ثابت
شود حجت بر کافران (۷۰) .

آیا نه دیدند که ما آفریدیم برای ایشان
از آنچه ساخته است دست های ما چهار پایان

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٥١﴾

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَازِلُ وَمِنْهَا لَأَفْلاكٌ كُورٌ ﴿٥٢﴾

وَالْحَنَدُ وَالْأَمِنْ دُونَ اللَّهِ إِلَهَةٌ لَهُمْ يُصْرَعُونَ ﴿٥٣﴾

لَا يَسْتَوِي عَيْنُهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُخَضَّرُونَ ﴿٥٤﴾

فَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ رَائِيْرُونَ وَمَا يَحْشُرُونَ ﴿٥٥﴾

أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٥٦﴾

وَعَرِيبٌ لَنَا مَثَلًا وَفِي خَلْقِهِ قَالٌ مَنْ لِي الْعِظَامُ وَفِي رَيْبِهِ ﴿٥٧﴾

فُلٌ يُبِينُهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ نَفْثَةٍ وَهُوَ مِنْ خَلْقٍ عَابِدٍ ﴿٥٨﴾

لِالَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِّنْهُ

تُؤْتُونَ ﴿٥٩﴾

أَوَلَيْسَ الْبَاقِي خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَقْدِرُ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ

را پس ایشان آنرا مالکانند (۷۱) .

ورام ساختیم چهار پایان را برای ایشان
پس بعض از آن سواری ایشانست و بعض
از آن را میخورند (۷۲) .

وایشانراست در چهار پایان منفعت
ها و آشامیدنیها آياشکر نمی گزارند (۷۳) .
و گرفتند سوای خدا معبودان را تا بگونه
ایشان یاری داده شوند (۷۴) .

نه توانند یاری کردن ایشان و این بتان
برای ایشان لشکری حاضر کرده شده اند
(۷۵) .

پس اندوه گین نکند ترا سخن ایشان
هر آئینه مامیدانیم آنچه پنهان میکنند
و آنچه آشکار می نمایند (۷۶) .

آیند دانسته است آدمی که ما آفریدیم او را
از نطفه پس ناگهان وی خصومت کننده
آشکار شد (۷۷) .

زد برای ما مثالی و فراموش کرد آفرینش
خود را گفت که زنده کند استخوان هارا
در حالتی که آن کهنه شده باشند (۷۸) .

بگوزنده کندش آن که آفرید او را اول بار
و او هر قسم آفرینش داناست (۷۹) .

آنکه پیدا کرد برای شما از درخت سبز
آتش را پس ناگهان شما از آن درخت آتش
می افروزید (۸۰) .

آیا نیست آنکه آفرید آسمان ها و زمین را

وَيَعْلَمُ بَلٌّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَلِيمُ ۝

إِنَّمَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ مَنْ يَكُونُ ۝

فَسُبْحَانَ الَّذِي يَبْدَأُ مَلَكُوتَ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَالصَّفَّاتِ صَفًّا ۝

فَالرَّحُوتِ وَرَجُوتِ ۝

فَالْقَلْبِيبِ وَكُرَّابِ ۝

إِنَّ إِلَهُكُمْ لَوَاحِدٌ ۝

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا رَبُّ الْمَشْرِقِ ۝

إِنَّا زَيْنَةُ السَّمَاءِ الدُّنْيَا زَيْنَةُ الْغَوَاكِيبِ ۝

توانا بر آنکه بیافریند مانند ایشان بلی
واوست آفریننده دانا (۸۱) .

جزاین نیست فرمانِ خدا چون بخواهد
آفریدن چیزی را که بگویدش بشو پس می
شود (۸۲) .

پس پاک ست آنکه بدستِ اوست
پادشاهی هر چیز و بسوی او باز گردانیده
شود (۸۳) .

سوره صفت مکی است و آن یک صد و هشتاد
و دو آیت و پنج رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم بجماعتی از ملائکه که صف میکشند
صف کشیدنی^(۱) (۱) .

پس قسم بجماعتی میرانند راندنی^(۲)
(۲) .

پس قسم بجماعتی که تلاوت میکنند
تلاوت کردنی (۳) .

هر آئینه معبود شما یکی ست (۴) .

اوپروردگارِ آسمان ها و زمین ست و آنچه
در میان این هاست و اوپروردگارِ مشرق
هاست^(۳) (۵) .

هر آئینه ما آرائش دادیم آسمانِ دنیا را

(۱) مترجم گوید یعنی نزدیک پروردگار خود .

(۲) مترجم گوید یعنی شیاطین را والله اعلم .

(۳) یعنی و مغرب هانیز .

وَحَفَظْنَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ ظَالِمٍ ۝

بزینت ستاره ها (۶) .
ونگاهداشتیم آنرا از هر شیطان سرکش
(۷) .

لَا يَتَّبِعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَهْلَ وَيَقْدِرُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝

مقصد آنکه گوش نه نهند شیاطین بسوی
ملاء اعلیٰ وزده میشوند از هر جانب
(۸) .

دُورًا وَأَكْثَرَهُمْ عَلَلٌ وَأَلَمٌ ۝

بجهت راندن ایشان و ایشان راست عذاب
دائم (۹) .

إِلَّا مَنْ خَلَفَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعْنَاهَا فَأَوْبٍ ۝

مگر کسی که بریاید^(۱۱) ربودنی پس از پی
اوافتد شعله سوزنده (۱۰) .

فَلَمَّا تَرَوْهُمْ كَانُوا كَالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۝

پس استفسارکنن از ایشان آیا ایشان سخت
تر اند در آفرینش یا کسیکه مآفریده ایم^(۲)
هر آئینه مآفریدیم ایشانرا از گل چسپنده
(۱۱) .

طَبَقِ الْأَرْبِ ۝

بلکه تعجب کردی^(۳) و ایشان تمسخر
میکنند (۱۲) .

بَلْ عَجَبْتَ وَيَعْجَبُونَ ۝

و چون پند داده شود ایشان را پند نمی گیرند
(۱۳) .

وَلَا تُفَرِّقُوا الْبَيْنَ الْكُفْرَ ۝

و چون ببینند نشانه ای را تمسخر کنند
(۱۴) .

وَلَا تَرَاوِ الْيَهُودَ يَسْتَفْخِرُونَ ۝

و گفتند نیست این قرآن مگر سحر
ظاهر (۱۵) .

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ يَتَّبِعُونَ ۝

(۱) یعنی کلمه را از کلمات ملاء اعلیٰ یکبار ربودن .

(۲) یعنی ملائکه وجن و سماوات و غیر آن .

(۳) یعنی از حال کافران .

عَرَّازِمَنَا وَكَانُوا كَالْمُطَرِّدِينَ ۝

أَوَلَا يَأْتِيهِمُ الْيَوْمَ ۝

مَنْ يَنْهَكُهُمْ ذُرِّيَّتُهُ ۝

وَأَمَّا هِيَ فَرْجَاءٌ وَلَيْسَ عَلَيْهَا جُنُودٌ ۝

وَقَالُوا يَوْمَئِذٍ هَذَا يَوْمُ الْيَوْمِ ۝

هَذَا يَوْمُ الْقِيَامِ الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝

أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْجَاهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَأَهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَنَّةِ ۝

وَقَرَّبَهُمْ إِلَى عَذَابٍ مُنْتَوِنٍ ۝

مَا لَهُمْ أَنْ يَتَأَخَّرُونَ ۝

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ۝

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝

قَالُوا لَكُمُ اللَّهُ تَالُوتُ نَحْنُ الْكَاثِرِينَ ۝

قَالُوا بَلْ لَوْ كُنَّا نَعْلَمُونَ ۝

آیا چون بمیریم وباشیم خاك واستخوانی
چند آیامبرانگیخته شویم (۱۶) .

آیا پدرانِ نخستین مابرانگیخته شوند (۱۷) .

بگو آری وشما خوار باشید (۱۸) .

پس جزاین نیست که آن برانگیختن يك
نعره تند باشد پس ناگهان ایشان بنگرند
(۱۹) .

وگویند ای وای بر ما اینست روز جزا (۲۰) .

گفته شود این ست روز فیصله کردن قضایا
که آنرا به دروغ نسبت می کردید (۲۱) .

گفته شود برانگیزید ای ملائکه ستمگاران را
باهمراهِانِ ایشان^(۱) وبآنچه می پرستیدند
(۲۲) .

بجز خدا پس دلالت کنید ایشان را بسوی
راه دوزخ (۲۳) .

وباز دارید ایشان را هر آئینه ایشان سوال
کرده خواهند شد (۲۴) .

چيست شمارا بایکدیگریاری نمی کنید
(۲۵) .

بلکه ایشان امروز گردن نهاد گانند (۲۶) .

و رو آوردند بعضی ایشان بر بعضی
بایکدیگر سوال کنان (۲۷) .

گویند هر آئینه شما می آمدید پیش
ما از جانب راست^(۲) (۲۸) .

گویند بلکه شما نه بودید مسلمانان (۲۹) .

(۱) یعنی باشیاطین واللہ اعلم .

(۲) یعنی واز جانب چپ نیز بجهت گمراه کردن واللہ اعلم .

وَمَا كُنَّا عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطٰنٍ ۚ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِيْنَ ۝۵۰

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْبَاقِيْنَ ۝۵۱

فَاَنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ اِنَّكُمْ اَنْتُمْ اَطٰغُوْنَ ۝۵۲

فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ۝۵۳

اِنَّكَ اَنْتَ الَّذِي تَفْعَلُ بِالْعٰمِلِيْنَ ۝۵۴

اِنَّهُمْ كَانُوْا اِذْ قِيلَ لَهُمْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُوْنَ ۝۵۵

وَيَقُوْلُوْنَ اِنَّا تَارِكُوْا لِهٰذَا الشَّاعِرِ مُخْتَلٰٓئِيْنَ ۝۵۶

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝۵۷

اِنَّكُمْ اَنْتُمْ اَهْوَا الْعَذَابِ الْاَلِيْمِ ۝۵۸

وَمَا تَحْزَنُوْنَ اِلَّا اَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۵۹

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُتَّقِيْنَ ۝۶۰

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُوْمٌ ۝۶۱

قَوٰٓئِمٌ وَّهُمْ مُّسْمُوْنَ ۝۶۲

فِيْ حَبْطِ النَّبْعِ ۝۶۳

ونه بود مارا بر شما هیچ تسلطی بلکه شما بودید گروهی از حد گذشته (۳۰) .

پس لازم شد بر ماسخن پروردگار ما که البته ما چشیده عذاب باشیم (۳۱) .

پس گمراه کردیم شمارا هر آینه ما گمراه بودیم (۳۲) .

پس تحقیق همه ایشان آن روز در عذاب با هم شریک باشند (۳۳) .

هر آینه ما همچنین می کنیم با گناه گاران (۳۴) .

هر آینه ایشان چون گفته می شد بدیشان که نیست هیچ معبود بر حق مگر خدا سرکشی میکردند (۳۵) .

و می گفتند آیاماترک کننده معبودان خود باشیم برای گفته شاعری دیوانه (۳۶) .

بلکه آورد پیغامبر سخن درست را و باور داشت سائر پیغامبرانرا (۳۷) .

هر آینه شما چشیده عذاب درد دهنده باشید (۳۸) .

و جزا داده نخواهید شد مگر بحسب آنچه می کردید (۳۹) .

مگر بندگان خالص ساخته خدا (۴۰) .

این جماعت ایشان راست روزی مقرر (۴۱) .

انواع میوه ها و ایشان نواختگانند (۴۲) .

در بهشت های نعمت (۴۳) .

عَلَّ سُرَّةَ مَغِيلَيْن ⑤

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِمُحَاسِنٍ مِّنْ مَّغِيلَيْن ⑥

بَيْضَاءَ لَدَّةٍ لِّلشَّيْطَانِ ⑦

لَا يَمْلِكُونَ لَهَا قُوَّةً وَلَا هُمْ عَنْهَا يَقْوُونَ ⑧

وَعَنْهُمْ قُورَةُ الظُّرَى عَيْنٌ ⑨

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مُّكْتُونٌ ⑩

فَاقْبَلْ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ⑪

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي رِجُلَانِ ⑫

يَقُولُ: إِنَّكَ لَكِنِ الْمُضْطَرِّينَ ⑬

إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظْمَاءَ إِنَّا لَنَدَّبُهُنَّ ⑭

قَالَ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ مَّا أَفْعَلُ ⑮

فَأَنظِرْهُمْ قِرَافَتِي فِي سَوَاءِ الْجَبِينِ ⑯

قَالَ تَأَلَّفُوا بَيْنَ كَيْدِي ⑰

وَلَوْلَا رَحْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُم مِّنَ الْخَاسِرِينَ ⑱

بر تخت ها روبروی یکدیگر (۴۴) .

گردانیده می شود برایشان جامی از شراب جاری (۴۵) .

سفید رنگ لذت دهنده نوشندگان را (۴۶) .
نه در آن شراب تباه کاری باشدونه ایشان از آن شراب مست کرده شوند (۴۷) .

و نزدیک ایشان زنان فرواندازنده چشم فراخ چشمان باشند (۴۸) .

گویا ایشان بیضه های (شتر مرغ) در پرده پوشیده اند (۴۹) .

پس روی آرند بعض اهل بهشت بر بعض بایکدیگر استفسار کنان (۵۰) .

گفت گوینده ای از ایشان هر آینه بود مراهم نشینی (۵۱) .

که بانکاری گفت آیاتو از باور دارند گانی^(۱) (۵۲) .

آیا چون بمیریم و شویم خاک واستخوانی چند آیاماجزا داده خواهیم شد (۵۳) .

بازگفت آیاشما درمی نگرید^(۲) (۵۴) .

پس درنگریست پس دید آن همنشین خود را در وسط دوزخ (۵۵) .

گفت بخدا هر آینه نزدیک بودی بآنکه هلاک کنی مرا (۵۶) .

و اگر نبودی بخشایش پروردگار من هر آینه شدمی از حاضر کردگان

(۱) یعنی حشر را .

(۲) یعنی دوزخیان را .

در عذاب (۵۷) .

آیا پس مانخواهیم مرد (۵۸) .

مگر مردن اول مان نیستیم ماعذاب کرده
شدگان (۵۹) .

هرآئینه این ست پیروزی بزرگ (۶۰) .

برای این چنین نعمت پس باید که عمل
کنند عمل کنندگان (۶۱) .

آیا آنچه مذکور شد نیکوتر است از نگاه
مهمانی یا درخت زقوم (۶۲) .

هرآئینه ماساختیم زقوم را عقوبتی برای
ستمگاران (۶۳) .

هرآئینه وی درختیست که برمی آید در
قعر دوزخ (۶۴) .

خوشه آن مانند سرهای شیاطین است
(۶۵) .

پس هرآئینه دوزخیان بخورند از آن درخت
پس پُر کنند از آن شکم هارا (۶۶) .

پس هرآئینه ایشانرا بر آن طعام آمیختنی
باشد از آب گرم (۶۷) .

باز هرآئینه بازگشت ایشان بسوی دوزخ
بود^(۱) (۶۸) .

هرآئینه ایشان گمراه یافتند پدران خود را
(۶۹) .

پس ایشان برپی پدران خود بسرعت رانده
میشوند (۷۰) .

و هرآئینه گمراه شده بودند پیش از ایشان
اکثر پیشینیان (۷۱) .

أَقْمَاتُكُمْ يَمِينِينَ ۝

إِلَّا مَوْتَنَا الْأَوَّلَى وَمَا عَنْكُمْ بِمُعَذِّبِينَ ۝

إِنَّ هَذَا لَهُمْ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

لِيُثْلَ هَذَا أَقْلِيْعَمَلِ الْعَمِلُونَ ۝

أَذَلَّكَ خَيْرٌ لَّا أَمْ شَجَرَةُ الزُّقُومِ ۝

إِنَّا جَعَلْنَاهَا قِئْتَةً لِلظَّالِمِينَ ۝

إِنَّا شَجَرَةُ عُجْرٍ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ۝

كُلَّمَا كَانَتْ نُورُوسُ الشَّيْطَانِ ۝

وَأَنْتُمْ لَأَكُونُ مِنْهَا لَمَّا لَوْنُ مِنْهَا الْبَطُونُ ۝

ثُمَّ إِنَّ لَكُمْ عَلَيْهَا شَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ۝

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ۝

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ۝

فَهُمْ عَلَى أَعْقَابِهِمْ يُهْرَعُونَ ۝

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ۝

(۱) یعنی بعد خوردن و نوشیدن ایشان را به دوزخ بازبرند .

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا مِّنْ ذُرِّيَّتِهِ ①

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُتَدَبِّرِينَ ②

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ③

وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ④

وَبَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ⑤

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ⑥

وَوَكَّلْنَا عَلَيْهِ فِي الْخَلْقِينَ ⑦

سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ⑧

إِنَّا نَذْكُ لَكَ نَجْوَى الْمُتَعِينِينَ ⑨

إِنَّا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ⑩

ثُمَّ أَمْطَرْنَا الْآخَرِينَ ⑪

وَأَنزَلْنَا مِنْ سِجِّينِهِ إِلَى الْأَرْضِ ⑫

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ يَقْلُبُ سَلِيمٌ ⑬

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ⑭

أَفَعَالِيَ اللَّهِ تُدْرِكُونَ ⑮

فَمَا تَعْلَمُونَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ⑯

فَقَرَّبْنَاهُ فِي الظُّمُورِ ⑰

وهرآئینه فرستادیم در میان ایشان ترسانند
کان (۷۲) .

پس به بین چگونه شدانجام بیم کردگان
(۷۳) .

مگر بندگان خالص ساخته خدا (۷۴) .

وهرآئینه آواز داد مارا نوح پس نیک قبول
کننده دعائیم ما (۷۵) .

ورهانیدیم اورا واهل اورا از اندوه بزرگ
(۷۶) .

وساختیم اولاد اورا، ایشان را فقط باقی
مانده (۷۷) .

وگذاشتیم بروی ثنای نیک در پس ماند
گان (۷۸) .

سلام بادبرنوح درعالم ها (۷۹) .

هرآئینه مامچنین جزامیدهیم نیکوکاران
را (۸۰) .

هرآئینه اوازبندگان گرویده ماست (۸۱) .

بازغرق ساختیم دیگران را (۸۲) .

وهرآئینه ازاتباع نوح بود ابراهیم (۸۳) .

چون آمدپیش پروردگارخودبدل مبرازعیب
(یعنی ازدوده شرك و شك) (۸۴) .

چون گفت به پدرخود وبقوم خودچه
چیزرا عبادت می کنید (۸۵) .

آیا به رای فاسد خود معبودان را بجز
خدایم جوئید (۸۶) .

پس چیست گمان شما به پروردگارعالم ها
(۸۷) .

پس درنگر یست ابراهیم یکبارنگریستن

درستاره ها (۸۸) .

پس گفت هر آئینه من بیمارم (۸۹) .

پس بازگشتند از وی پشت گرداننده (۹۰) .

پس پنهان متوجه شد بسوی معبودان

ایشان پس گفت آیا نمی خورید (۹۱) .

چیست شمارا که سخن نمی گوئید (۹۲) .

پس متوجه شد برایشان می زد زدنی به

قوت (۹۳) .

پس رو آوردند به ابراهیم شتاب کنان

(۹۴) .

ابراهیم گفت آیامی پرستید چیزی را که

خود می تراشید (۹۵) .

و خدا پدید کرد شمارا و آنچه می کنید (۹۶) .

گفتند بایکدیگر بنانکند برای ابراهیم

عمارتی پس بافکنید اورا در آتش بسیار

(۹۷) .

پس قصد کردند باوی توطئه را پس

ساختیم ایشان را زیرترین (۹۸) .

و گفت ابراهیم که هر آئینه من رونده ام

بسوی پروردگار خود راه خواهد نمود مرا

(۹۹) .

ای پروردگار من عطاکن مرا از شائسته

کاران (۱۰۰) .

پس بشارت دادیم اورا به نوجوانی

بر دباری (۱۰۱) .

پس چون رسید آن طفل بآن سن که سعی

تواند کرد همراه والد خود ابراهیم گفت ای

پسرک من هر آئینه من می بینم در خواب

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ۝

فَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ۝

فَوَارُوا إِلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا تَأْكُلُونَ ۝

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ۝

فَرَأَوْهُ عَلَيْهِمْ فُورًا بِالنُّفُوسِ ۝

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزْعُمُونَ ۝

قَالَ اتَّبِعُونِ مَا أُنْثِيُونَ ۝

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَأَنْتُمْ لَكَوْنٌ ۝

قَالُوا أَبْنَاؤُا لِهَؤُلَاءِ نَبِيَّائِكَا فَالْقَوَّةُ فِي الْحُجُبِ ۝

فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ اسْتَغْفِرِينَ ۝

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِيَنِي ۝

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ۝

فَبَشِّرْنَاهُ بِعُلُوِّ جَلَدٍ ۝

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَؤُا إِلَى آثَرِي فِي السَّمَاءِ إِنِّي

أَذْهَبُكَ فَأَنْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَآبَتَ أَفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ

سَّعِدُنَا إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الْخَيْرِ ۝۲۰

فَلَمَّا أَسْلَمُوا وَلَكَاةَ الْيَمِينِ ۝

وَنَادَيْنَاهُ أَنْ إِبْرَاهِيمَ ۝

فَدَّصَدَّقْتَ الرَّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝

إِنَّ هَذَا هُوَ الْمَبْعُوثُ الْيُمِينُ ۝

وَقَدْ يَنْبَغُ ذِئْبُ عَظِيمٍ ۝

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۝

سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ۝

كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۝

وَنَجِّنَاهُ بِسَحْقٍ يَنْتَازِمٍ ۝

وَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى رُحَىٍّ وَمَنْ دُرِّيٍّ مِثْلَ مِثْلٍ وَطَائِفٍ
لِنَقِيبِهِمْ ۝

که من ذبح میکنم ترا پس درنگر تاچه
چیز بخاطر تو میرسد گفت ای پدر من
بکن آنچه فرموده میشود ترا خواهی
یافت مرا اگر خدا خواسته است از
شکیبائی کنندگان (۱۰۲) .

پس چون متقاد شدند هردو و پدر بافگند
فرزند خود را بر جانب پیشانی (۱۰۳) .
و آواز دادیم ابراهیم را که ای ابراهیم
(۱۰۴) .

هرآئینه راست تعبیر کردی خواب را
هرآئینه ماهمچنین جز امیدهیم نیکوکاران
را (۱۰۵) .

هرآئینه این ماجرا امتحان ظاهرست
(۱۰۶) .

و عوض اودادیم گوسفندی مهیابرای ذبح
بزرگ جثه (۱۰۷) .

و گذاشتیم بروی ثنای نیک در پس ماند
گان (۱۰۸) .

سلام باد بر ابراهیم (۱۰۹) .

هم چنین جزا میدهیم نیکوکاران را
(۱۱۰) .

هرآئینه وی از بند گان گرویده ماست
(۱۱۱) .

و بشارت دادیم او را با سحقی پیغامبری از
شائستگان (۱۱۲) .

و برکت دادیم بر ابراهیم و بر اسحق و از اولاد
ایشان بعضی نیکوکارست بعضی ستم
کننده آشکاراست بر خویشان (۱۱۳) .

وَلَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٦٧﴾

وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا مِنَ الَّذِينَ يَتْلُونَ الْكِتَابَ الْعَظِيمَ ﴿٦٨﴾

وَصَرَّفْنَاهُمَا قُلُوبَهُمَا فِي الْغُلِيِّينَ ﴿٦٩﴾

وَأَنبَأْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُبِينِ ﴿٧٠﴾

وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٧١﴾

وَتَرَكْنَا عَلَى هُمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٢﴾

سَلَّمَ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٧٣﴾

إِذَا كُنْتَ تَخْرُجُ الْخَيْسِرِينَ ﴿٧٤﴾

إِنَّمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٥﴾

وَإِنَّ الْيَلَسَ لَيَنْ تَرِيْلِينَ ﴿٧٦﴾

إِذَا قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَأَسْقُونَ ﴿٧٧﴾

أَنذَعُونَ بِمَلَأْنَاهُمْ دُونَ أَحْسَنِ الْخَلِيقِينَ ﴿٧٨﴾

اللَّهُ رَكَّبَهُمُ الْإِبْرَاهِيمَ الْأَوَّلِينَ ﴿٧٩﴾

فَلَقَدْ بَوَّاهُمْ وَانْهَمُّوا لِحَضْرَتِهِ ﴿٨٠﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨١﴾

وهرآئینه ما احسان کردیم بر موسی و هارون (۱۱۴) .

و نجات دادیم ایشان را و قوم ایشان را از اندوه بزرگ (۱۱۵) .

و نصرت دادیم ایشانرا پس ایشان بودند غالبان (۱۱۶) .

و دادیم ایشان را کتاب واضح (۱۱۷) .

و دلالت کردیم ایشانرا براه راست (۱۱۸) .

و باقی گذاشتیم برایشان ثنای نیک در پس ماندگان (۱۱۹) .

سلام باد بر موسی و هارون (۱۲۰) .

هرآئینه ما همچنین جزا میدهم نیکوکاران را (۱۲۱) .

هرآئینه ایشان از بندگان گرویده مایند (۱۲۲) .

وهرآئینه الیاس از فرستادگان بود (۱۲۳) .

چون گفت بقوم خود آیا پرهیزکاری نمی کنید (۱۲۴) .

ایا پرستش می کنید بعل را (و بعل نام بتی ست) و ترك میکنید نیکوترین آفرینندگانرا (۱۲۵) .

ترك می کنید خدا را پروردگار شما و پروردگار پدران نخستین شما (۱۲۶) .

پس دروغگو پنداشتند او را پس هرآئینه آنجماعت حاضر کردند (۱۲۷) (۱) .

مگر بندگان خالص کرده خدا (۱۲۸) .

وَتَرْكَنَا عَلَيْنَا فِي الْآخِرِينَ ﴿٥٩﴾

وگذاشتیم برالایاس ثنای نیک در پس ماند
گان (۱۲۹) .

سَلَامٌ عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ ﴿٦٠﴾

سلام باد برالایاس (۱۳۰) .

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٦١﴾

هرآئینه ما هم چنین جزامیدهم نیکوکاران
را (۱۳۱) .

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

هرآئینه وی بود از بند گان گرویده ما
(۱۳۲) .

وَلَقَدْ لَوْكَا لَوْنُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٣﴾

وهرآئینه لوط بود ازفرستادگان (۱۳۳) .

إِذْ جَعَلْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٤﴾

یادکن چون نجات دادیم او را و اهل خانه
او را همه یک جا (۱۳۴) .

إِلَّا نَجْزِي فِي الْغَيْبِ ﴿٦٥﴾

مگر پیرزنی که بود ازباقی ماند گان
(۱۳۵) .

كُنْمُ دَكْرَنَا الْآخَرِينَ ﴿٦٦﴾

بازهلاک ساختیم آن دیگران را (۱۳۶) .

وَأَنكُمُ اتَّبَعُونَ عَلَيْهِمْ مَقْصِيحِينَ ﴿٦٧﴾

وهرآئینه شما گذر میکنید برمساکن آن
قوم صبح کنان (۱۳۷) .

وَبِالْأَيْلِ أَفْلَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

وبوقت شب نیز آیا در نمی یابید (۱۳۸) .

وَلَقَدْ يَوْمَ لَينَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٩﴾

وهرآئینه یونس بود ازفرستادگان (۱۳۹) .

إِذَا نَبَىٰ إِلَىٰ الْفُلْكِ الشَّاعُونَ ﴿٧٠﴾

چون گریخت بسوی کشتی پُرکرده شده
(۱۴۰) .

فَسَاهَمَ مَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿٧١﴾

پس قرعه انداخت باهل کشتی پس
شدازمغلوبان (۱۴۱) .

فَالْتَقَبَهُ الْحَوْتُ وَهُوَ مُيَمَّرٌ ﴿٧٢﴾

پس فروبرد اوراماهی واو کننده بودکاری
را که موجب ملامت باشد (۱۴۲) .

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿٧٣﴾

پس اگر نه آنست که وی ازتسبیح کنند
گان می بود (۱۴۳) .

لَلَّيْلِ فِي بَطْنِهِ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٤﴾

البته باقی می مانددرشکم ماهی تاروزیکه
مردمان برانگیخته شوند (۱۴۴) .

فَبَدَّلْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿٧٥﴾

پس پرتافتیم او را به زمین بی گیاه واو

- بیمار بود (۱۴۵) .
- و رویانیدیم بر سر او درختی از قسم کدو
(۱۴۶) .
- و فرستادیم او را بسوی صدهزار یا
بیشتر از آن باشند (۱۴۷) .
- پس ایمان آوردند پس بهره مند ساختیم
ایشان را تا مدتی (۱۴۸) .
- پس استفسار کن از مشرکان آیا پرورد
گار ترا دختر انست و ایشان را پسران
(۱۴۹) .
- آیا آفریدیم فرشتگان را زنها و ایشان حاضر
بودند (۱۵۰) .
- آگاه باش هر آئینه ایشان از دروغ گوئی
خود می گویند (۱۵۱) .
- که بزادخدای تعالی هر آئینه ایشان دروغ
گویانند (۱۵۲) .
- آیا اختیار کرد دختران را بر پسران (۱۵۳) .
- چيست شمارا چگونه حکم می کنید
(۱۵۴) .
- آیا نمی اندیشید (۱۵۵) .
- آیا شمارا حجتی واضح است (۱۵۶) .
- پس بیارید کتاب خود را اگر هست
راست گو (۱۵۷) .
- و مقرر کردند کافران میان خدای تعالی و میان
جنیان خویشی را و هر آئینه دانسته اند جنیان
که ایشان البته حاضر گرد گانند^(۱) (۱۵۸) .
- وَأَنْتُمْ عَلَیْهِ شَجَرَةٌ مِّنْ قَاطِطٍ ۝۱۴۵
- وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ۝۱۴۶
- فَأَمَّاؤَانِمْعَهُمْ إِلَى جُنِّ ۝۱۴۷
- فَأَسْتَفْتِهِمَ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ۝۱۴۸
- أَمْ عَلَّمْنَا الْبَنِيَّةَ إِنَّا إِنَّا وَهُمْ شُهُودُونَ ۝۱۴۹
- أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ أَفْئِكُمْ يُكَذِّبُونَ ۝۱۵۰
- وَلَدَ اللَّهُ وَلَهُمْ لَكُذِّبُونَ ۝۱۵۱
- أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ۝۱۵۲
- مَا لَكُمْ سَيِّفَ عَمَلُونَ ۝۱۵۳
- أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝۱۵۴
- أَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِينٌ ۝۱۵۵
- فَأَنْتُمْ يٰكٰفِرٰنَ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ۝۱۵۶
- وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نِيبًا ۝۱۵۷ وَلَقَدْ عَلِمَتْ الْجَنَّةُ
إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ۝۱۵۸

پاکست خدای را از آن چه بیان میکنند
(۱۵۹) .

سُبْحَنَ اللّٰهُ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿۱۵۹﴾

إِلَٰهَآدَ اللّٰهِ الْمُخْتَصِنَ ﴿۱۶۰﴾

مگر بندگان خالص کرده خدا^(۱) (۱۶۰) .
پس هر آئینه شما ای کافران آنچه می
پرستید^(۲) (۱۶۱) .

فَإِنَّمَا تَعْبُدُونَ ﴿۱۶۱﴾

نیستید همه گمراه کننده برای عبادت آن
معبود باطل (۱۶۲) .

مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ بِتَعِينِينَ ﴿۱۶۲﴾

مگر کسی را که او در آینده دوزخ ست
در علم الهی (۱۶۳) .

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَنِّيمِ ﴿۱۶۳﴾

و فرشتگان گفتند نیست هیچکس از ما
مگر او را جانیست مقرر (۱۶۴) .

وَمَا نُنَادِیْهُ مَقَارِعَ مَعْلُومٍ ﴿۱۶۴﴾

و هر آئینه ماصف کشند گانیم (۱۶۵) .

وَأَنَّا لَنَحْنُ الصَّٰفُونَ ﴿۱۶۵﴾

و هر آئینه ما تسبیح گویند گانیم (۱۶۶) .

وَأَنَّا لَنَحْنُ السَّٰبِحُونَ ﴿۱۶۶﴾

و هر آئینه کافران عرب میگفتند (۱۶۷) .

فَلَنَآذِرُ الْيَقُولُونَ ﴿۱۶۷﴾

اگر بودی پیش ما خبری از پیشینیان (۱۶۸) .

لَوْ أَن عِنْدَنَا ذُرَّاسٌ مِنَ الْأَقْلَامِ ﴿۱۶۸﴾

البته می شدیم بندگان خالص ساخته
خدا (۱۶۹) .

لَكِنَّا عِبَادُ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿۱۶۹﴾

باز کافر شدند بآن قرآن پس خواهند
دانست عاقبت کار را (۱۷۰) .

فَلَنَرَاهُمْ فِي نَارٍ مُّسْوًى ﴿۱۷۰﴾

و هر آئینه سابقاً صادر شده وعده ما برای
بندگان فرستاده خویش (۱۷۱) .

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِإِِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۷۱﴾

و هر آئینه پیغامبران ایشانند نصرت داد گان
(۱۷۲) .

إِنَّمَا لَهُمْ آهٌ مِّنْصُورُونَ ﴿۱۷۲﴾

و هر آئینه لشکر ما البته ایشانند غالب (۱۷۳) .

وَلَنَاجُتَنَّهُم نَا لَهُمْ أَغْلِبُونَ ﴿۱۷۳﴾

پس رو بگردان از ایشان مدتی (۱۷۴) .

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ جِيءَ ﴿۱۷۴﴾

(۱) یعنی بیان مخلصان موافق واقع ست .

(۲) یعنی بتان .

وینگر ایشان را پس ایشان نیز خواهند دید (۱۷۵) .

آیا این کافران عذاب مارا بشتاب می طلبند (۱۷۶) .

پس چون فرود آید عذاب بمیدان ایشان بدباشد بامداد بیم کردگان (۱۷۷) .

ورو بگردان از ایشان تاملتی (۱۷۸) .

وینگر پس ایشان نیز خواهند دید (۱۷۹) .

پاکی ست پرورد گار ترا خداوند غلبه از آنچه این جماعت بیان می کنند (۱۸۰) .

وسلام باد بر فرستادگان خدا (۱۸۱) .

وسپاس خدای راست پرورد گار عالم ها (۱۸۲) .

وَأَيُّكُمْ تَسْتَعْجِلُ الْمُنَادِ ۝

أَيُّكُمْ يَسْتَعْجِلُ الْيَوْمَ ۝

وَأَنْزَلَ بِسَاتِرَتِهِمْ فَسَلَّمَ عَلَيْهِمُ الْبُتُونَ ۝

وَكُلَّ عَمَلِهِمْ عَلَىٰ حَبْنٍ ۝

وَأَيُّكُمْ يَسْتَعْجِلُ الْيَوْمَ ۝

سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ۝

وَسَلَّمَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۝

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

سوره ضی مکی است و آن نودونه
آیت و پنج رکوع است

سُورَةُ ضَى

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم بقرآن خداوند پند (که آنچه بآن دعوت میکنی راست است) (۱) .

بلکه کافران در سرکشی و مخالفت اند (۲) .

چقدر هلاک کردیم پیش از ایشان قرنهارا پس فریاد برآوردند و نبود آن وقت خلاصی (۳) .

و تعجب کردند از آنکه بیامد بایشان بیم کننده از قوم ایشان و گفتند این کافران این شخص جادو گرد و غوغوئیست (۴) .

آیا گردانید معبودان معتدد را يك معبود

يَسْمِعُ اللَّهُ الرِّجْزِينَ الرَّجِيمِينَ ۝

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۝

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزٍّ وَثِقَاتٍ ۝

كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قُرُونٍ فَتَدَاوَلَتْ فِيْنَ مَنَاصِرِ ۝

وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ
كَذَّابٌ ۝

أَجَعَلَ اللَّهُ إِلَهًا أَجْنَابًا إِنَّ هَذَا لِلنَّاسِ لَعَجَابٌ ۝

هرآئینه این چیزی ست عجیب (۵) .

ویرفتند اشراف ازایشان بایکدیگرگویان
که بروید و شکیبائی کنید برعبادت
معبودان خود هرآئینه این دین نرفته
است که اراده کرده شده است (۶) .

نه شنیدیم این قول را در دین پسین^(۱)
نیست این مگرافتراء (۷) .

آیا فرود آورده شد برین شخص قرآن
از میان ما بلکه این کافران در شک انداز
پندمن بلکه هنوز نچشیده اند عذاب مرا
(۸) .

آیا نزد ایشانست ازخزانه های رحمت
پروردگار غالب بخشاینده تو (۹) .

آیا ایشانراست پادشاهی آسمان ها وزمین
و آنچه در میان آنها ست پس باید که
بالاروند آویخته بریسمانها^(۲) (۱۰) .

لشکری هست آنجا شکست داده شده
از جمله گروه ها^(۳) (۱۱) .

دروغ داشتند پیش ازایشان قوم نوح وعاد
وفرعون خداوند میخها^(۴) (۱۲) .

و ثمود وقوم لوط ساکنانِ ایکه (تکذیب
کردند) ایشان بودند گروه های بسیار

وَأَنطَلَقَ الْمَلَكُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آلِهِمْ إِنَّ هَذَا لَكُنَّزٌ ۖ

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمَلَأَةِ الْآخِرَةِ إِن هَذَا إِلَّا
إِخْلَاقٌ ۖ

أَنزِلْ عَلَيْهِ الْوَكْرَ مِنْ مِّمَّنَّا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ
ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدْعُونَ وَتُوا عَذَابِ ۖ

أَمْ عِنْدَ هُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۖ

أَمْ لَهُمْ مَلَائِكَةُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَسَأَلُوكُمُوهَا
فِي الْكِتَابِ ۖ

جَنَّاتُ هَذَا لَكُمْ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ۖ

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَارِ ۖ

وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ ۖ

(۱) یعنی قرآن آخر که ما آن را دریا فتمیم واللہ اعلم .

(۲) یعنی بریسمان آویخته هم نمی توانند که با آسمان روند پس چطور پادشاهی واللہ اعلم .

(۳) یعنی از جنس گروه ها که با انبیاء مخالفت کردند .

(۴) یعنی بچه هارا به میخ تعذیب می کرد .

وقوی (۱۳) .

نیست هیچ کس از ایشان مگر تکذیب کرد پیغامبران را پس حتمی شد عقوبت من (۱۴) .

و انتظار نمی برند کفار این عصر مگریک نعره تند را یعنی نفخه قیامت که نه باشد آنرا هیچ توقف (۱۵) .

و گفتند (بطریق استهزا) ای پروردگار ماشتاب ده مارا سرنوشت ما از عقوبت پیش از روز حساب (۱۶) .

صبر کن بر آنچه میگویند و یادکن بنده ماداود خداوند قوت را هرآینه اورجوع کننده بود^(۱) (۱۷) .

هرآینه رام ساختیم همراه اوکوه هارا تسبیح میگفتند به وقت شام و صبح (۱۸) .

ورام ساختیم مرغانرا بهم آورده هریکی برای او فرمانبردار بود (۱۹) .

و محکم کردیم پادشاهی اورا و دادیمش حکمت و سخن واضح (۲۰) .

و^(۲) آیا آمده است پیش تو خبر گروه خصومت کننده بایکدیگر چون ازدیوار جسته داخل شدند بمسجد (۲۱) .

چون درآمدند برداود پس بترسید از ایشان

إِنَّ كُلَّ إِلَّاكَلَبِ الرُّسُلِ فَحَقَّ عِقَابُ ۝

وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صِخْرَةً وَاجِدَةً مَّا لَهَا مِنْ قَوَائِمٍ ۝

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْ لَنَا قِتْلًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۝

إِصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدًا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَتَابُ ۝

إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحُنَ بِالْحَمْدِ وَالْأَشْرَاقُ ۝

وَالطَّيْرُ مَحْشُورَةٌ كُلُّ شَيْءٍ آتَابُ ۝

وَشَدَدْنَا لَدَلَّهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَضَّلْنَا الْإِسْرَافَ ۝

وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمَرْجَ ۝

إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَعْثَبْ خَصْمِي بَعِي

(۱) یعنی بسوی خدا .

(۲) مترجم گوید که داود علیه السلام نودونه زن داشت مع هذازن دیگر که در خطبه شخصی یا در نکاح او بود درخواست کرد خدای تعالی فرشتگان را بجهت تنبیه داود بشکل خصوم متمثل ساخت اشارت باین قصه است درین آیات والله اعلم .

بَعَثْنَا عَلٰى نَحْوِ فَاخَرُكُمْ بَيْنَنَا يَاسِينَ وَلَا تَشْطَطُوا هُوًّا اِلَى
سَوَاءِ الصُّرَاطِ ⑦

اِنَّ هٰذَا اَمْرٌ مِّنْ لَّهِ يَسْعَى وَيَسْمَعُونَ نَجْمَةً وَّيَلٰى نَجْمَةً وَاجِدَةً
فَقَالَ الْفِيلِيُّ هَا عَرَفْتَنِيْ فِي الْخَطَايَا ⑧

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجْمِكَ اِلٰى نَجْمِهِ ثُمَّ اِنْ كُنْتَ تَزِيْرُنِ
الْخُلُقَاءَ لَيَمَكُنْ بِعَبْرِهِمْ عَلٰى نَحْوِ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصَّالِحٰتِ وَفَلْيَلْ تَأْمُرْ وَكُنْ دَاوُدَ اَلَمْ اَقْنِئْهُ فَاَسْتَفْرَرٰهُ
وَعَزَّزْنَا بَآيَاتِنَا ⑨

فَقَعَزَّ كَالِهَ ذٰلِكَ ثُمَّ اِنْ لَّهٗ عِنْدَنَا لَكُلُّى وَحُسْنِ مَا يَ ⑩

يٰ دَاوُدُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِى الْاَرْضِ فَاخْلُكْهُنَّ اَتَيْنَ الْكَافِرِ
يَا لَيْتَنِيْ اَلْهَمُوْا فِىْضَلِكَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ اِنَّ
الَّذِيْنَ يَفْضُلُوْنَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ يَّائِسُوْا
يَوْمَ الْحِسَابِ ⑪

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْاَرْضَ وَمَابَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذٰلِكَ طَرَفٌ

گفتند مترس ما دو خصوصت کننده ایم
ستم کرده است بعض مابری بعض پس
حکم کن میان مابراستی وجور مکن
ودلالت کن مارا براه راست (٢٢).

این برادر من ست بدست اوست نودونه
میش وپیش من يك میش ست پس گفت
این شخص بمن بسپار این يك میش را
ودرستی کرد بامن درسخن گفتن (٢٣).

گفت داود هر آینه ستم کرد بر تو بخواستن
میش توانهم آرد بمیشهای خود وهر آینه
بسیاری از شریکان ستم می کنند بعض
ایشان بر بعضی مگر آنانکه ایمان آوردند
وکارهای شائسته کردند واندک اندایشان
و شناخت داود که ما آزموده ایم او را
پس طلب آمرزش کرد از پرورد
گار خود و بيفتاد سجده کنان و بازگشت
بخدا (٢٤).

پس بیا مرزیدیم او را آن لغزش او وهر آینه
او را نزد ما قربت ست و نیکو بازگشت ست
(٢٥).

گفتیم ای داود وهر آینه ساختیم
ترا جانشین (پادشاه) در زمین پس حکم
کن میان مردمان براستی و پیروی مکن
خواهش نفس را که آن گمراه کند ترا
از راه خدا هر آینه آنانکه گمراه می شوند
از راه خدا ایشان راست عذاب سخت
بسبب آنکه فراموش کردند روز حساب را
(٢٦).

و نیا فریدیم آسمان و زمین را و آنچه

الَّذِينَ كَفَرُوا قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِمَنِ الثَّارُ ﴿۳۰﴾

أَمْ جَعَلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُتَدَرِّجِينَ فِي الْأَرْضِ
أَمْ جَعَلَ الشَّعْبِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿۳۱﴾

كَيْتَبُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ
أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿۳۲﴾

وَهَبْنَا لِذَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿۳۳﴾

إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعَاقِبِ الصَّفِينَتِ الْخَيَّاطُ ﴿۳۴﴾

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى
تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿۳۵﴾

رُدُّوهُمَا عَلَى كَافَّةٍ مِمَّا بَلَغَ الشُّرُكُ وَالْأَكْفَانُ ﴿۳۶﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا لُحُوسَهُ جَدَّاثُهُ أَتَابَ ﴿۳۷﴾

در میان این هاست بیهوده این گمان
کافران ست پس وای کافران را از عقوبت
آتش (۲۷) .

آیامی‌سازیم آنان را که ایمان آوردند
و کارهای شائسته کردند مانند فساد
کنندگان در زمین آیامی سازیم پرهیزگاران
رامانند بدکاران (۲۸) .

این قرآن کتابیست بابرکت که فرود
آوردیم اورا بسوی توتا مردمان تأمل کنند
در آیات او تاپند گیرند خداوندان خرد
(۲۹) .

وعطا کردیم داود رافرنندی سلیمان نام
نیکوینده بود سلیمان هر آئینه اورجوع
کننده بود بخدا (۳۰) .

یادکن چون نموده شد اورا وقت شامگاه
اسپان تیزرو (۳۱) .

پس گفت هر آئینه دوست داشتم این
اسپان را از قبیل رغبت بمال اعراض کنان
از ذکر پروردگار خود تا آنکه پنهان شد
آفتاب در پرده (۳۲) (۱) .

باز گردانید این اسپانرا بر من پس شروع
کرد دست رسانیدن بساقها و گردن ها (۳۳)
(۲) .

و هر آئینه آزمودیم سلیمان را و انداختیم
بر تخت او کالبدی باز رجوع

(۱) یعنی نماز عصر فوت شد .

(۲) یعنی ذبح کرده ساق آنها را بریده از جهت غیرت بر ذکر خدای تعالی والله اعلم .

کرد بخدا^(۱) (۳۴) .

گفت ای پروردگار من بیامرز مرا و عطا کن مرا آن پادشاهی که راست نیاید هیچکس را غیر از من هر آینه توئی بخشاینده (۳۵) .

پس مسخر گردانیدیم برای او باد را میرفت به فرمان او بآهستگی روان شده هر جا که خواسته باشد (۳۶) .

و مسخر گردانیدیم دیوان را هر عمارت بناکننده و هر فرورونده بدریا (۳۷) .

و مسخر گردانیدیم دیوان دیگر را دست و پا بهم بسته در زنجیرها (۳۸) .

گفتیم این ست بخشش ما پس عطا کن یا نگاهدار بغیر آنکه باتو حساب کرده شود (۳۹) .

و هر آینه او را نزد ما قریب است و نیکو بازگشت ست (۴۰) .

و یاد کن بنده ما ایوب را چون ندا کرد به پروردگار خود که دست رسانیده است مرا شیطان برنجوری و درد (۴۱) .

گفتیم بزن زمین را به پای خود نا گهان آن چشمه باشد که مهیا برای غسل سرد بود و آشامیدنی باشد (۴۲) .

قَالَ رَبِّ اعْظِنِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِإِخْوَتِي
بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَكَابُ ۝

فَعَزَّزْنَا لَهُ الريحَ عَجَوِي بِأَمْرِهِ رُحَاءَ حَيْثُ أَصَابَ ۝

وَالشَّيْطَانُ كُلُّ بَنَاءٍ وَعَوَاصٍ ۝

وَالْآخِرِينَ مَقْرُونِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

وَأَنَّ لَهُ جُندًا لَوْ لَمْ يَلْحَظْ يَوْمَئِذٍ ۝

وَأَذْكُرْ عَبْدًا لَّيْلُوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الْقَيْطُنُ
بِضَيْبٍ وَعَذَابٍ ۝

أَكُلْ مِنْ رِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ۝

(۱) مترجم گوید سلیمان علیه السلام از امراء خود منقص شد و بخاطر آورده که امشب با صد زن جماع کنم و هر زنی پسری زاید و هر یکی شهبواری باشد جهاد کننده مرا احتیاج متعلق امر را یافتد فرشته گفت انشاء الله بگو سلیمان سهو کرد پس هیچ زن حامله نشد آتیه زن طفل ناقص الخلقه زاده و آن طفل را بر تخت سلیمان انداختند سلیمان علیه السلام متنبه شد و رجوع به رب العزت کرد و الله اعلم .

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِمَّا لَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا ذُرِّيٌّ

لِأُولَى الْأَبَابِ ۝

وَحَذَّيْبُ بْنُ صُغَيْفَةَ فَأُخْرِبَ بِهِ وَلَا تَحْذَرُ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَاحِبًا

بِعَمَلِ الْعَمِيدِ إِنَّهُ أَقْوَابٌ ۝

وَأَذْكُرُ عِدَّةَ تَارِيخِهِمْ وَأَسْمَاءَ رَعُوبِ أُولَى الْأَذْيُورِ

وَالْأَبْصَارِ ۝

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذُرِّيِّ النَّارِ ۝

وَأَنَّهُمْ عِنْدَنَا لَبِنُ الْمُصْطَفَيْنِ الْكُفَّارِ ۝

وَأَذْكُرُ سُمَيْلَ وَ الْيَمَّةَ وَ الْكَيْفَ وَ كُلَّ مَنِ الْأَخْيَارِ ۝

هَذَا وَ كَرَمُ زَاكِ لَيْسَتَيْنِ لَحْنُ بَابِ ۝

جَدَّيْ عَدْنِ مَفْتَحَةٍ لَهُمُ الْأَوَابِ ۝

مُتَكَبِّرِينَ فِيهَا دَعْوَى وَ فِيهَا يَذْكُرُهُ كَثِيرَةٌ وَ تَرَابِ ۝

و عطا کردیم او را اهل خانه او و مانند ایشان
همراه ایشان بخشاشی از نزد خود و پندی
خداوندانِ خرد را (۴۳) .

و گفتیم بگیر بدست خود دسته شاخه‌پس
بزن بآن^(۱) و خلاف سوگند مکن هر آئینه
ما و را یافتیم شکبیا نیک بنده بود ایوب
هر آئینه او رجوع کننده بخدا بود^(۲) (۴۴) .

و یادکن بندگان ما ابراهیم و اسحق
و یعقوب را خداوندان دست‌ها و چشم
ها^(۳) (۴۵) .

هر آئینه ما می‌کروساختیم ایشانرا برای
خصلتی پاک که یاد کردن آخرت
ست (۴۶) .

و هر آئینه ایشان نزد ما از برگزیدگان نیکان
بودند (۴۷) .

و یادکن اسماعیل و الیسع و ذوالکفل را
و هریکی از نیکان بودند (۴۸) .

این قرآن پندی هست و هر آئینه پرهیزگاران
را نیک بازگشت ست (۴۹) .

بوستانهای دائم ست کشاده کرده برای
ایشان دروازه‌ها (۵۰) .

تکیه کنان در آنجا می‌طلبند آنجا میوه
بسیار و شراب را (۵۱) .

(۱) یعنی زن خود را .

(۲) یعنی ایوب علیه السلام سوگند خورده بود که زن خود را صدضربه بزند خدای تعالی
بروی سهل ساخت .

(۳) یعنی علم و عمل هر دو بکمال داشتند و الله اعلم .

وَعِنْدَهُمْ قَصْرِتُ الظُّرُونِ الْكُرَابِ ⑤

هَذَا مَا نُوعِدُونَ لَكُمْ الْجَنَابِ ⑥

إِنَّ هَذَا الرِّزْقَ مَا لَهُ مِنْ تَقَادٍ ⑦

هَذَا وَإِنْ لِلظُّلَمِ الْكَرَمَابِ ⑧

جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَيُشْسِ الْبَهَادُ ⑨

هَذَا قَلِيلٌ وَقُوَّةٌ حَيِيمٌ وَعَسَائِي ⑩

وَأَخْرَجْنِ شَكْلَهُ أَزْدَابِ ⑪

هَذَا قُوَّةٌ مُقْتَحَمَةٌ مَعْلُومَةٌ لَا مَرَجَ لِيَهُمُ الْإِثْمُ صَالُوا النَّارِ ⑫

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَأَمْرِجَابِكُمْ أَنْتُمْ قَدْ مَنُوءَ لَنَا فَيُسْ
الْقَرَارِ ⑬

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدْ مَرَّ لَنَا هَذَا أَوْرَدَهُ عَذَابُ الضُّعْفَانِ النَّارِ ⑭

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا تَرَى بِحَالِ كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ⑮

ونزد ایشان باشند زنان فرودآورنده چشم
هم عمر بایکدیگر (۵۲) .

این ست آنچه وعده داده میشود شمارا
برای روز حساب (۵۳) .

هرآئینه این رزق ماست نباشد آنرا هیچ
زوال (۵۴) .

این ست جزا وهر آئینه ازحدگذشتگان را
بدبازگشتی باشد (۵۵) .

که دوزخ است درآیند آنجا پس بدآرام گاه
است (۵۶) .

این عذاب آب گرم ست وزرداب ست
پس باید که بجشید آنرا (۵۷) .

وعذابی دیگرست مانند این انواع مختلف
(۵۸) .

این ^(۱) قومست درآینده باتش همراه شما
متبوعان گویند زمین کشاده مباد برایشان
هرآئینه ایشان درآیندگان آتش اند (۵۹) .

تابعان گویند بلکه بر شمارمین کشاده مباد
شمایش آوردید عذاب را برای ما پس
بدقرارگاهی ست دوزخ (۶۰) .

گویند ای پرورد گارماهرکه آئین قدیم
ساخته باشد برای ماکفر پس زیاده بکن
درحق اوعقوبت درآتش (۶۱) .

وگفتند اهل دوزخ چیست مارا که نمی
بینیم مردانی را که می شمردیم ایشانرا

(۱) چون تابعان خواهند که بدوزخ درآیند متبوعان را گفته شود .

ازبدان^(۱) (۶۲) .

آیا مسخره می‌گرفتیم ایشان را یا برگشته است از ایشان دیده‌ها (۶۳) .

هرآئینه این راست ست مراد از آن خصومت کردنِ اهل دوزخ ست بایکدیگر (۶۴) .

بگو جزاین نیست که من ترساننده ام و نیست هیچ معبود برحق مگر خدای یگانه زیادقومند (۶۵) .

پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان این‌هاست غالب آمرزگار (۶۶) .

بگو این خبری بزرگ ست (۶۷) .

شما از وی روگرداننده اید (۶۸) .

نیست مرا هیچ دانش بحال این جماعت بلند قدر از فرشتگان چون بایکدیگر سوال و جواب میکنند (۶۹) .

وحی فرستاده نمی‌شود بسوی من مگر آنکه من ترساننده آشکارم (۷۰) .

و یادکن چون گفت پروردگار توبه فرشتگان هرآئینه من آفریننده ام آدمی را از کل (۷۱) .

پس چون راست کنم او را و بدمم در وی روح خود را پس درافتد او را سجده کنان (۷۲) .

پس سجده کردند فرشتگان تمام ایشان همه یک جا (۷۳) .

أَتَعَذِّبُهُمْ يُعَذِّبُهُمْ أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ ۖ

إِنْ ذَلِكَ لَحَقَّ تَعَذُّبُهُمْ أَهْلُ الثَّارِ ۖ

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَنْ يَنْصُرِ الْوَلَالَ اللَّهُ
الْوَّاحِدَ الْقَهَّارَ ۖ

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۖ

قُلْ هُوَ يَبُوءُ بِعِظَمِ

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ۖ

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِأَلَمِ الْأَعْقْلِ إِذْ يَتَّخِذُونَ ۖ

إِنْ يُؤْمِنُ إِلَّا أَنَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۖ

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ ارْجِعِي إِلَىٰ خَالِكِي بَشَرَاتٍ طِينٍ ۖ

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ يَٰجِدُونَ ۖ

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۖ

إِلَّا إِلَهُسْ اسْتَخِرُواكَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۝

مگر شیطان سرکشی کرد و شد از کافران
(۷۴) .

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيدِي
اسْتَخِيرْتُ أَوْ كُنْتُ مِنَ الْعَالَمِينَ ۝

گفت خدای شیطان چه چیز بازداشت
ترا از آنکه سجده کنی چیزی را که
آفریدم بدو دست خود آیات کبر کردی یا
بحقیقت هستی از بلند قدران (۷۵) .

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۝

گفت من بهترم از وی آفریدی مرا از آتش
و آفریدی او را از گِل (۷۶) .

قَالَ فَاعْبُدْهُمَا أَفَأَتَاكَ رِسْمٌ ۝

گفت بیرون شوازهشت هر آینه تورانده
شده ای (۷۷) .

وَإِنْ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدَّيْنِ ۝

و هر آینه بر تو لعنت من باد تا روز جزا
(۷۸) .

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝

گفت ای پروردگار من پس مهلت ده مرا
تا آنروز که برانگیخته شوند مردمان (۷۹) .

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝

گفت هر آینه تو از مهلت داد گانی (۸۰) .
تا روز آن وقت معین (۸۱) .

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ۝

گفت شیطان پس قسم بعزت تو که البته
گمراه کنم ایشانرا همه (۸۲) .

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ۝

الآبندگان خالص کرده تو از ایشان (۸۳) .

إِلَّا عِبَادَكَ خَالصِينَ ۝

فرمود پس سخن راست ست این و
سخن راست میگویم (۸۴) .

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ۝

البته پرکنم دوزخ را از تو و از آنانکه پیروی
تو کنند از ایشان همه یکجا (۸۵) .

لَا مَلَأْتُ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِنْ نِعَمِكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ۝

بگو سوال نمی کنم از شما برتبلیغ قرآن
هیچ مزدی را و نیستم از تکلف کنند

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ۝

گان^(۱) (۸۶) .

(۱) یعنی دعوی وحی نه کنم بغیر تحقیق .

إِنْ هُوَ إِلَّا ذُرٌّ عَالَمِينَ ۝

وَلَعَلَّكُمْ تَهَابُ بَعْدَ حِينٍ ۝

نیست قرآن مگر پندی عالم هارا (۸۷) .
والبتّه خواهید دانست صدق آنرا بعد
زمانی (۸۸) .

سوره زمر مکی است و آن هفتاد پنج
آیت و هشت رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا
لَهُ الدِّينَ ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .
فروفرستادن این کتاب از جانب خدای
غالب با حکمت ست (۱) .

هر آئینه ما فروفرستادیم بسوی تو کتاب را
براستی پس عبادت کن خدا را خالص
کرده برای او پرستش را (۲) .

آگاه باش مر خدا را است (۱) پرستش
کردن خالص (۲) و آنانکه دوستان گرفتند
بجز خدا (و گفتند) عبادت نمی کنیم
ایشان را مگر برای آنکه نزدیک سازند ما را
بخدا در مرتبه قرب هر آئینه خدا حکم
می کند میان ایشان در آنچه ایشان در آن
اختلاف دارند هر آئینه خدا راه نمی
نماید کسی را که او دروغگو
بسیار ناسپاس است (۳) .

اگر خواستی خدا که فرزند گیرد البتّه
برگزیدی از آن جمله که خلق کرده ست
چیزی را که میخواست پاکی او را ست
اوست خدای یگانه با قوت (۴) .

أَلَمْ يَخْلُقْهُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ ذُرِّيَةِ أُولَئِكَ
مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُوا إِلَى اللَّهِ وِلْدَانَهُمْ وَإِنَّ إِلَهَهُمْ
يَتَّبِعُهُمْ فِي بَآئِهِمْ يَقُولُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ
هُوَ كَذِبٌ ۝

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ
سُبْحَانَهُ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝

(۱) یعنی مقبول نزد اوست .

(۲) یعنی بغیر شرک .

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يَكُونُ الْبَيْتُ عَلَى الْبَيْتِ
وَيَكُونُ الْبَيْتُ عَلَى الْبَيْتِ وَتَمَّتْ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ عَلَى الْبَيْتِ
لِكُلِّ مَسْئَلَةٍ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ⑤

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَعَمَلُكُمْ فَتَبَيَّنَ مِنْهَا ذُرُوعُهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ
مِنْ الْأَشْجَارِ كُنُفًى أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مَنَاطِقَ لَكُمْ لَكُمْ عَلَيْكُمْ
بِمَدِينَةٍ فِي ظُلُمَاتٍ تَلِكِ دُرُوبُكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ
هُوَ قَالِ تَعْرِفُونَ ⑥

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنَيْكُمْ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ
وَلَنْ تَشْكُرُوا وَابْرِضْهُ لَكُمْ وَلَا تَرْوَدُوا وَلَا تَرْوَدُوا وَلَا تَرْوَدُوا
رَبِّكُمْ فَعَمَلُكُمْ فَعَمَلُكُمْ فَعَمَلُكُمْ فَعَمَلُكُمْ فَعَمَلُكُمْ فَعَمَلُكُمْ
الضُّدُورُ ⑦

وَأَذَانُ الْإِنْسَانِ فَهُوَ عَارِبٌ مُبِينٌ أَلَيْسَ لَهُ إِذَا عَوَّلَهُ
نِعْمَةً مِنْهُ يَتَّبِعُ مَا كَانَ يُدْعَى إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لَهُ

آفرید آسمان ها و زمین بتدبیر درست می
پیدا کند شب را بر روز و می پیداند روز را
بر شب و رام ساخت خورشید و ماه را
هر یکی می رود در زمان معین آگاه باش
اوست غالب آمرزنده (۵) .

آفرید شمارا از یک شخص باز یافرید از آن
شخص زنش را و فرو فرستاد برای شما
از چهار پایان هشت قسم ^(۱) می آفریند
شمارا در شکم های مادران شما یک نوع
آفریدن بعد از آفریدن دیگر در تاریکی های
سه گانه ^(۲) این ست خدا پروردگار شما
اوراست پادشاهی نیست هیچ معبود
بر حق مگر او پس از کجا گردانیده
میشود (۶) .

اگر ناسپاسی کنید پس هر آینه خدا بی
نیازست از شما و نمی پسندد در حق بندگان
خود ناسپاسی را و اگر سپاسداری کنید
پسند کند او را برای شما و بر ندارد هیچ
بردارنده بار دیگر را باز بسوی پروردگار
شما بازگشت شماست پس خبر دهد شمارا
بآنچه می کردید هر آینه اوداناست
بمکنون سینه ها (۷) .

و چون برسد آدمی را رنجی دعا کند
بجناب پروردگار خود رجوع کرده بسوی
او باز چون عطا کندش نعمتی از نزد

(۱) یعنی نروماده از شتر گاؤ و کوسفند و بز و الله اعلم .

(۲) یعنی مشیمه و رحم و بطن و الله اعلم .

أَنذَا الْبَیضَ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا بِكُمُوعِكُمْ وَلِيَالِكُمْ
إِنَّكُمْ مِنْ أَصْحَابِ الْغَارِ ①

أَمَّنْ هُوَ قَائِلُكُمْ أَنَا الْبَیضُ سَاحِدًا وَقَدْ لَمَّا يَحْدُرُ الْخِزْرَةَ
وَيَرْجُو أَحْمَرَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ
وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ②

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَآرِضُوا لِلَّهِ وَاسْعَةً إِنَّمَا يَتَوَقَّى
الضَّالِّينَ أَجْرُهُمْ يَوْمَ يَحْشُرُ ③

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ④

وَأُورِثُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ⑤

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ⑥

قُلْ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ⑦

خود فراموش سازد آنچه دعا میکرد
بجهت اوپیش ازین ومقررکند برای خدا
همسران راتاگمراه کند ازراه خدا بگو بهره
مندباش بکفر خود اندک زمانی هراتینه تو
ازاهل دوزخی (۸) .

(آیا آن ناسپاس مشرک بهترست) یا کسیکه
اوعبادت کننده است درساعتهایی ازشب
سجده کنان وایستاده شده می ترسد
ازآخرت وامیدمیدارد رحمت پروردگار
خودرا بگو آیا برابر میشوند آنانکه می
دانند وآنانکه نمیدانند جزاین نیست که
پندپذیر میشوند خداوندان خرد (۹) .

بگو (یا محمد) ازطرف من ای بندگان من
که ایمان آورده اید بترسید ازپروردگار
خودمرآنراکه نیکوکاری کردند درین دنیا
حالت نیک باشد وزمین خدا کشاده است
جزاین نیست که تمام داده میشودصابران
را مزدایشان بیشمار (۱۰) .

بگو هراتینه فرموده شده مرا که عبادت
کنم خدای را خالص ساخته برای
اوپرستش (۱۱) .

وفرموده شد مرابآنکه باشم نخستین
مسلمانان (۱۲) .

بگو هراتینه من میترسم اگر نافرمانی پرورد
گارخود کنم ازعذاب روزبزرگ (۱۳) .

بگوخدارا عبادت میکنم خالص ساخته

برای او پرستش خود را^(۱) (۱۴) .

پس عبادت کنید هر کرا خواهید بغیر از خدا بگوهر آئینه زیان کاران آنانند که در زیان دادند خویشان را و اهل خود را روز قیامت^(۲) آگاه باش این مقدمه همانست زیان ظاهر (۱۵) .

ایشان را از بالای ایشان سایبان باشد از آتش و از زیر ایشان نیز سایبانهای عذاب میترساند خدا بآن بندگان خود را ای بندگان من برسید از من (۱۶) .

و آنانکه احتراز کردند از آنکه عبادت کنند او را و رجوع کردند بسوی خدا ایشانراست مرده پس مرده ده آن بندگان مرا (۱۷) .

کسانیکه می شنوند سخن پس پیروی می نمایند نیکوترین آن را ایشانند آنانکه هدایت کرده است ایشانرا خدا و ایشانند خداوندان خرد (۱۸) .

پس کسی که ثابت شد بروی وعده عذاب آیات و خلاص توانی کرد آن دوزخی را (۱۹) .

لیکن آنانکه ترسیدند از پروردگار خود ایشانراست محل های بلند بالای آن علل های دیگر عمارت کرده شده، می رود زیر آن جویها و عده کرده است خدا

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَاهْتَدَوْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ الْإِلَاحُ هُوَ الْغَضَبَانِ الْيَبِينُ ⑤

لَهُمْ مِنْ دُونِهِمْ كُلٌّ مِنَ النَّارِ وَمِنْ هَهُمْ كُلٌّ ذَلِكَ يَعْرِفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَهَادِقُونَ ⑥

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنذَرُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبَتَى قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَهُمُ ⑦

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْآلِفَابِ ⑧

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُؤْمِنُ فِي النَّارِ ⑨

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا آلَهُمْ خُلُوفَ مِنْ دُونِ مَا عَرَفَ نَبِيِّنَا مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَّ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْوَعْدَ ⑩

(۱) یعنی از شرک .

(۲) یعنی هلاک کردند خود را و اهل خانه خود را بضرال و اضلال .

خلاف نمی کند خدا وعده را (۲۰) .

آیانه دیدی که خدا فرو فرستاد از آسمان آب پس در آورد آن را به چشمه هادرزمین باز برمی آرد بسبب آن کشت را گوناگون اقسام اوباز خشک میشود پس می بینی آنرا زرد شده باز میکند آنرا ریزه ریزه هرائینه در این مقدمه پندی هست خداوندانِ خرد را (۲۱) .

آیا کسی که کشاده کرده است خدا سینه او را برای دین اسلام پس او بر روشنی باشد از جانب پروردگار خود (مانند سخت دلاَن ست) پس وای آنرا که سخت ست دل ایشان از یاد کردن خدا ایشانند در گمراهی ظاهر (۲۲) .

خدا نازل ساخت بهترین سخن، کتابی که بعضی او مانند دیگر ست آیات دوتو^(۱) موی خیز میشود از شنیدن آن پوست های آنانکه میترسند از پروردگار خود بعد از آن نرم میشود پوست های ایشان و دل های ایشان هنگام ذکر خدا این ست هدایت، خدا راه می نماید بآن هر کرا خواهد و هر کرا گمراه کند خدا پس نیست او را هیچ راه نماینده (۲۳) .

آیا کسی که احترازمی کند بروی خود از سختی عذاب روز قیامت^(۲) و گفته شود

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَ سُبُلًا بِهٖ فِي الْأَرْضِ
فَنُفِِرْ بِهٖ زُرْعًا فَخَلَقْنَا الْوَالِدَاتِ ثُمَّ يُؤْمِرُ بِهِنَّ أَقْرَبَهُنَّ مَضْرُوًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ
حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿۲۰﴾

أَفَمَنْ شَرَّ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ حُدُودِ بَيْنَ رَبِّهِ يُؤْمِنُ
بِالْغَيْبِ فَلَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَاتٌ فِي صَلَاتِهِمْ ﴿۲۱﴾

أَلَمْ نَزَّلِ أَحْسَنَ الْكِتَابِ مُبَارَكًا مَّا تَلَّانِ نَقُشُورُهُ
حُلُودَ الَّذِينَ يَفْقَهُونَ رَبَّهُمْ تَعَرَّيْلَنَ حُلُودُهُمْ فَلَمَّا
إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكْ هُدًى لِّلْغَيْبِ بِهٖ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ
يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مَّارٍ ﴿۲۲﴾

أَفَمَنْ يَتَّبِعِ يَوْمَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقِيلَ

(۱) یعنی وعده یا وعید و انداز یا بشارت .

(۲) یعنی بجز روی چیزی نیابد که عذاب را بآن نگه دارد و ما ننداهل نجات باشد .

لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۲۴﴾

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاتَّهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۲۵﴾

فَإَذَقَهُمُ اللَّهُ الْعَذَابَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
أَلَمٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۲۶﴾

وَلَعَذَابُ الْعَذَابِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿۲۷﴾

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿۲۸﴾

صَوَّبَ اللَّهُ مَثَلًا وَجَلَّ فِيهِ شُرَكَاءُ مَتَشَاكُمُونَ وَرَجُلًا
سَلَّمَ الرَّجُلُ مَنْ يَتَّبِعِينَ مَثَلًا أَلْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿۲۹﴾

إِنَّكَ مَيْتٌ وَإِنَّهُمْ عَمِيئُونَ ﴿۳۰﴾

ثُمَّ أَلْهَمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ كُنْتُمْ لَا تَخْشَوْنَ ﴿۳۱﴾

ستمگاران را بچشید و بال آنچه میکردید
(۲۴).

بدروغ نسبت کردند آنانکه پیش از ایشان
بودند پس بیامد بدیشان عذاب از آنجا که
نمی دانستند (۲۵).

پس چشاندید ایشانرا خداخواری
درزند گانی دنیا وهرآئینه عقوبتِ آخرت
سخت ترست اگر می دانستند (۲۶).

وهرآئینه بیان کردیم برای مردمان درین
قرآن ازهرنوع داستان بُود که ایشان پند
گیرند (۲۷).

فرود آوردیم قرآن عربی بی عیب بُود که
ایشان پرهیزکاری کنند (۲۸).

بیان کرد خدا مثال بنده ای که دروی
شریکان مختلف اند وبنده خالص برای
مردی آیا برابرند درصفت ستایش خدای
راست بلکه ییشترایشان نمیدانند^(۱)
(۲۹).

(یا محمد) هرآئینه تو خواهی مُرد و
هرآئینه ایشان خواهند مُرد (۳۰).

بازالبته شماروز قیامت نزد پروردگار
خویش بایکدیگر خصومت خواهید کرد
(۳۱).

(۱) یعنی يك بنده که چند کس مالک او باشند ضائع شود هم چنین کسی که معبودان
بسیار را پرستش میکند ضائع ست وبنده ای که خالص برای يك کس ست آن يك
کس متولی جمیع امور او باشد همچنین کسیکه موحد باشد و مخلص، خدا کارساز
اوست والله اعلم.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالْحَقِّ
إِذْ جَاءَهُ الْبَيِّنَاتُ فِي حَقِّهِمْ مَقُورٌ لِلْكَافِرِينَ ۝

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ
هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝

لَهُمْ مَنَازِلٌ عِندَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ
جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ
أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّتُكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ
وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ
ذِي انْتِقَامٍ ۝

وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمُوتَ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
اللَّهُ قُلْ أَكْرَهْتُمْ أَنَّ تَدْعُوْنَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ
أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّي أَوْ أَرَادَنِي
بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِي قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ
عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝

قُلْ يَقَوْمِ اعْبُدُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَاوِلٌ فَتَوْفَ

پس کیست ستمگارت از کسی که دروغ
بربست برخدا و دروغ پنداشت دین
راست را چون بیامد باو آیانیست در دوزخ
جائی برای کافران (۳۲) .

وآنکه آورد دین راست را و باور داشت آن
را آنجماعت ایشانند متقیان (۳۳) .

ایشان راست آنچه خواهند نزد پروردگار
ایشان اینست جزای نیکو کاران
(۳۴) .

تا زائل کند خدا از ایشان بدترین آنچه
کردند و بدهد ایشان را مزد ایشان بحسب
نیکوترین آنچه می کردند (۳۵) .

آیا نیست خدا کار ساز بنده خود را و می
ترسانند ترا بآنکه غیر خدا بند و هرکرا
گمراه کند خدا پس نیست اورا هیچ راه
نماینده (۳۶) .

و هرکرا راه نماید خدا پس نیست اورا
هیچ گمراه کننده آیانیست خدا غالب
خداوند انتقام (۳۷) .

و اگر بهیرسی ایشان را که آفرید آسمان
ها و زمین را البته بگویند خدا آفرید
بگویدید آن را که می پرستید بغیر از خدا
اگر خواهد در حق من خدای تعالی سختی
را آیا این بتان دفع کننده سختی او هستند
یا اگر خواهد در حق من بخشاشی آیا این
بتان بازدارنده بخشاشی او هستند بگویند
ست مرا خدا بروی توکل می کنند توکل
کنندگان (۳۸) .

بگوای قوم من عمل کنید بروضع

تَعْلَمُونَ ﴿۳۹﴾

خودهرآئینه من نیز عمل کننده ام بوضع خود پس خواهید دانست (۳۹) .

کسی را که بیایدش عذابی که رسواکنندش فروآید بروی عذاب دائم (۴۰) .

هرآئینه مافروود آوردیم بر تو کتاب را برای مردمان براستی پس هرکه راه یاب شد پس نفع اوراست وهرکه گمراه شد پس جزاین نیست که گمراه میشود به ضرر خود ونیستی برایشان نگهبان (۴۱) .

خدای تعالی قبض ارواح میکند هنگام موت آن ها وآن روح که نه مرده است قبض آن میکند در خواب آن پس نگاه میدارد آن را که حکم موت کرده است بروی ومی گذارد آن دیگررا تاوقتی معین هرآئینه درین مقدمه نشانه هاست برای قومی که تأمل می کنند (۴۲) .

آیا شفاعت کنندگان گرفته اند بغیراز خدا بگو(ایشان را که گرفتید)ا گرچه نمی توانستندهیچ کاری ونمی دانستند (۴۳) .

بگو دراختیار خداست شفاعت همه يك جا مر اوراست پادشاهی آسمان ها وزمین بازسوی اوگردانیده خواهید شد (۴۴) .

وچون یادکرده شود خداتنها متفرشود دل های آنانکه ایمان نمی آرند بآخرت وچون یادکرده شوند آنانکه بعزوا هستند ناگاه ایشان شادمان می شوند (۴۵) .

بگوبارخدایا ای پیداکننده آسمان ها وزمین داننده نهان وآشکار توحکم کنی

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُغْوِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿۴۰﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلْعَالِمِينَ يَا حَاقُّ مِمَّنْ اهْتَدَىٰ فَلَهُمْ فِيهِ مِمَّا يُغْنِي عَنْهُمْ وَالَّذِينَ آوَتْ عَنْكَ آلِهَتُهُمْ يَوْمَ يُكْفَلُونَ ﴿۴۱﴾

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ كُنَتْ فِي مَنَاسِكِهَا فَيَسَبِّحُكَ اللَّيْلُ عَلَى الْمَوْتِ وَيُرْسِلُ الرُّوحُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۴۲﴾

أَمْ أَعِندَنا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُعَاءٌ قُلُوا كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿۴۳﴾

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا إِنَّ مَنَاسِكَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۴۴﴾

وَإِذْ أَذْكُرُ اللَّهُ وَحْدَهُ إِسْمَاءُ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذْ أَذْكُرُ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۴۵﴾

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِيمُ الْغُيُوبِ

وَالشَّهَادَةِ أَنْتُمْ بَيْنَ عِبَادِي فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٥٦﴾

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَتْ بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ﴿٥٧﴾ وَبَدَأَ اللَّهُ مِنَ الْمَوْلُودَاتِ أَنْ يَخْلُقَ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ ذَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

وَبَدَأَ لَهُمْ أَتَّيَاتٍ مَا كَسَبُوا وَهَآءِ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٥٩﴾

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ فَذُرَّعَاتُهُ أَشْرًا إِذَا حُوِّلَهُ نِعْمَةً مِثْلًا قَالَ إِنَّمَا أَنِ بَشَرٌ عَلِيَ غَيْرُ بَشَرٍ ۚ فَمِنْهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَخْبَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦١﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَهَآءِ بِهِمْ يُعَذِّبُونَ ﴿٦٢﴾

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٣﴾

میان بندگان خود در چیزیکه ایشان در آن اختلاف میکردند (۴۶) .

وا گرباشد آنانرا که ستم کردند آنچه در زمین ست همه يك جا و مانند آن همراه آن البته عوض خود دهند آن را بسبب سختی عذاب روز قیامت و ظاهر شد برای ایشان از جانب خدا آنچه گمان نمی داشتند (۴۷) .

و ظاهر شد برای ایشان جزای بد آنچه کرده بودند و درگیرد ایشان را آنچه بدان استهزاء میکردند (۴۸) .

پس چون برسد آدمی راسختی بخواند ما را باز چون بدهیم او را نعمتی از طرف خود گوید جز این نیست که داده شده است این نعمت مرا بنابر دانشی که در منست بلکه این نعمت آزمایشی ست ولیکن اکثر ایشان نمی دانند (۴۹) .

هر آئینه گفتند این سخن را آنانکه پیش از ایشان بودند پس دفع نه کرد از ایشان بلارا آنچه میکردند (۵۰) .

پس رسید بدیشان عقوبت های آنچه کردند آنانکه ستم کردند ازین جماعت خواهد رسید بدیشان عقوبت های آنچه کردند و نیستند ایشان عاجز کننده (۵۱) .

آیا نه دانسته اند که خدا کشاده میسازد رزق را برای هر که می خواهد و تنگ میکند برای هر که خواهد هر آئینه درین کار نشانه هاست قومی را که ایمان می آرند (۵۲) .

بگو (از طرف من) ای آن بندگان من که تجاوز از حد کردند برخود ناامید مشوید از رحمت خدا هر آئینه خدا می‌آمزد گناهان را همه هر آئینه خدا اوست آمرزگار مهربان (۵۳) .

و رجوع کنید بسوی پروردگار خویش و منقاد شوید اورا پیش از آن که بیاید بشما عقوبت بازمد کرده نه شوید (۵۴) .

و پیروی کنید نیکوترین آنچه را که فرو فرستاده شد بسوی شما از جانب پروردگار شما پیش از آن که بیاید به شما عذاب ناگهان و شما خبردار نباشید (۵۵) .

(رجوع بخدا کنید و اتباع قرآن نمائید) بجهت ترس از آنکه گوید شخصی وای پشیمانی من بر تقصیر کردن من در حق خدا و هر آئینه من بودم از تمسخر کنندگان (۵۶) .

یا گوید اگر خدا هدایت کردی مرا البته می‌شدم از متقیان (۵۷) .

یا گوید وقتی که معاینه کند عذاب را کاش مرا رجوعی باشد^(۱) تاباشم از نیکوکاران (۵۸) .

(آنگاه خدا فرماید) آری آمد پیش تو آیات من پس دروغ پنداشتی آنرا و تکبر کردی و بودی از کافران (۵۹) .

و روز قیامت ببینی آنان را که دروغ بستند

قُلْ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذَّنُوْبَ جَمِيْعًا ۝۵۳
اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝۵۴

وَاَنِذِرْ اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْأَلُوْهُ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَكُمْ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُوْنَ ۝۵۵

وَابْتَغُوا اَحْسَنَ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَكُمْ الْعَذَابُ بِفَعْتَةٍ وَاَنْتُمْ لَا تَعْمُرُوْنَ ۝۵۶

اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ يٰۤاَسْرِۤى عَلٰۤى مَا فَتَحْتُ فِيْ جَنۢبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لِنِۦنَ الشَّخِرِيۡنَ ۝۵۷

اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰۤىنِى لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِيۡنَ ۝۵۸

اَوْ تَقُوْلَ حِيۡنَ تَرٰى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِىْ كُوۡفَةً فَاَكُوۡنَ مِنَ الْمُخۡبِرِيۡنَ ۝۵۹

بَلٰى قَدْ جَاۤءَكَ اٰیٰتِیْ فَكَذَّبَتْ بِهَا وَاَعۡتَدِیۡتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيۡنَ ۝۶۰

وَبَوَّءَ الْوَقۡیۡمَةَ تَرٰى الَّذِیۡنَ كَذَّبُوْا عَلٰۤى اللّٰهِ وَنَجَّوْهُمُ

بر خدا چهره های ایشان سیاه شده است
آیا نیست در دوزخ جای برای متکبران
(۶۰) .

و نجات دهد خدا متقیان را قرین
رستگاری خویش شده نه رسد بدیشان
سختی و نه اندوهگین شوند (۶۱) .

خدا آفریننده هر چیز است و او بر هر چیز خبر
گیرنده است (۶۲) .

مراوراست کلید های آسمان ها و زمین^(۱)
و آنانکه کافر شدند به آیت های خدا این
جماعت ایشانند زیان کاران (۶۳) .

بگو آیا می فرمائید بمن که پرستش کنم
غیر خدا را ای نادانان (۶۴) .

و هر آینه وحی فرستاده شد (یا محمد)
بسوی تو و بسوی آنانکه پیش از تو بودند
که اگر شریک خدا مقرر کنی البته نابود گردد
عمل تو و البته شوی از زیان کاران (۶۵) .

بلکه خدا را فقط عبادت کن و بشو
از سپاسداران (۶۶) .

و نه شناختند خدا را حتی شناختن او
و زمین همه يك جا درمشت او باشد
روز قیامت و آسمان ها پیچیده شوند در
دست راست او پاکى او راست و برتر است
از آنکه شریک او مقرر میکنند (۶۷) .

و دمیده شود در صور پس بمیرد هر که
در آسمان ها و هر که در زمین ست

مُسَوَّدَةً ۖ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ۝

وَيُخَيِّئُ اللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ ٱمْعَآزَةً لَهُمۡ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلشُّوۡرُ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

ٱللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَىْءٍ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلَّذِى يُؤْتِى
۝

لَهُۥ مَقَآلِیدُ ٱلسَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ ٱلَّذِیۤنَ كَفَرُوا۟ بِآیٰتِ ٱللَّهِ
أُولَٰئِكَ هُمُ ٱلْخٰسِرُونَ ۝

فَلِیۡ أَتَفْخِرُ ٱللَّهُ تَأْمُرُوۡنَیۡۤ اَعْبُدُ ٱیُّهَا ٱلْجَٰهِلُونَ ۝

وَلَقَدْ أَوْحِیۡۤ اِلَیۡكَ وَ اِلَی ٱلَّذِیۤنَ مِنْ قَبْلِکَ عَلَیۡنَ
۝ اَشْرَکَکَ لِیَحْطَرَّنَّ عَمَلُکَ وَلِتَكُوۡنَنَّ مِنَ ٱلْخٰسِرِیۡنَ ۝

بَلِ ٱللَّهُ فَاعْبُدُوۡهُ ۚ وَ ٱلَّذِیۡنَ مِنَ ٱلشَّٰکِرِیۡنَ ۝

وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ۚ وَ ٱلْأَرْضُ جَمِیۡعًا قَبۡضُهُۥ
یَوْمَ ٱلْقِیَمَةِ وَ ٱلْعَمَلُکَ مَطۡوِیۡتًا یَسِیۡرَیۡنِیۡهِ سُبۡحٰنَهُ وَ تَعَالٰی
۝ عَمَّا یُشْرَکُّوۡنَ ۝

وَلِیَخۡرُجَ ٱلضُّوۡرُ فَصِیقٌ مِّنۡ فِی ٱلسَّمٰوٰتِ وَمَنۡ فِی ٱلْأَرْضِ

(۱) یعنی مختار و متصرف اوست .

إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِثَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿٥٥﴾

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ بِالسَّاعَةِ
وَالشَّهَادَةُ وُضِعَتْ بَيْنَهُمُ الْبَاقِي وَهُمْ لَا يَنْظُرُونَ ﴿٥٦﴾

وَوُضِعَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَ عَمَلٍ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٥٧﴾

وَيَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۚ إِذَا جَاءُواهَا
قُضِيََتْ أَمْوَالُهُمْ وَأَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ
مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ
لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا أَبْلُ وَلَٰكِن حَقَّتْ كَلِمَةُ
الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٨﴾

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ لَيْسَ مَخْرَجٌ
لَّكُمْ مِنْهَا ۚ ﴿٥٩﴾

وَيَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا
جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٦٠﴾

مگر آنکه خدا خواسته است بازدمیده
شود در صور بار دیگر پس ناگهان ایشان
ایستادگانند می نگرند (٦٨) .

وروشن شود زمین به نور پرورد گار خود
ونهاده شود نامه اعمال و آورده شود
پیغامبران را و گواهان را و حکم کرده شود
میان آدمیان براسی و ایشان ستم کرده نه
شوند (٦٩) .

تمام داده شود هر شخصی را جزای
آنچه کرده است و خدا دانا ترست بآنچه
می کنند (٧٠) .

وروان کرده شود کافران را بسوی دوزخ
گروه گروه تا وقتی که بیایند نزدیک دوزخ
باز کرده شود دروازه های آن و گویند
ایشان را نگهبانان دوزخ آیا نیامده بودند
به شما پیغامبران از جنس شما می
خواندند بر شما آیات پرورد گار شما را و می
ترسانیدند شما را از ملاقات این روز شما
گفتند آری ولیکن متحقق شد حکم
عذاب بر کافران (٧١) .

گفته شود در آئید به دروازه های دوزخ
جاویدان در آنجا پس بدجائست متکبران
را دوزخ (٧٢) .

وروان کرده شوند آنانکه ترسیدند از
پرورد گار خویش بسوی بهشت گروه
گروه تا وقتی که بیایند نزدیک بهشت و باز
کرده شود دروازه های آن و گویند ایشانرا
نگاهبانان بهشت سلام بر شما باد
خوشحال شدید پس در آئید به بهشت

جاویدان (۷۳) .

وگویند سپاس خدای راست که راست کردباما وعده خود را و عطا کردمارا زمین جای میگیریم از بهشت هر جاکه خواهیم پس نیک مزد کارکنندگان ست بهشت (۷۴) .

و بیینی فرشتگان را گردا گرد شده حوالی عرش تسبیح میگویند همراه ستائش پروردگار خویش و حکم کرده شود میان ایشان براستی ^(۱) و گفته شود ستائش خدای راست پروردگار عالم ها (۷۵) .

سوره غافر - مؤمن مکی است و آن هشتاد و پنج آیت و نه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
حَمَّ (۱) .

فروفرستادن کتاب از جانب خدای غالب داناست (۲) .

آمرزنده گناه و پذیرنده توبه سخت کننده عقوبت خداوند توانگری، نیست هیچ معبود برحق مگر او بسوی اوست بازگشت (۳) .

مکابره نمی کنند در آیت های خدا مگر کافران پس در فریب نیندازد ترا آمد و رفت ایشان در شهر ها (۴) .

تکذیب کردند پیش از ایشان قوم نوح و

وَقَالُوا الْحَسْبُ بِلَهُ الَّذِي صدَقْنَا وَعَدَهُ وَأَوْرَثَنَا
الْأَرْضَ ضَ نَبَّوْا مِنَ الْحَقِّ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ
أَجْرُ الْعَمِلِينَ ﴿۷۴﴾

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَتُحْمَىٰ بَيْنَهُمُ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۷۵﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
نَعْمَ ﴿۱﴾

تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿۲﴾

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الْقَوْلِ
الْعَازِلِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿۳﴾

مَا يَجِدُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الْآذَانَ الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَفْزَلُونَ
تَقَابُؤَهُمْ فِي الْإِلَاحِ ﴿۴﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ ۚ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ

(۱) یعنی در اختصاص ملاء اعلی .

وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَيَجْعَلُوا
بِالْبَاطِلِ يُدْخِلُوهُ السَّبْتِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِعَقَابٍ ۝

وَلَذَلِكَ حَقَّتْ عَذَابُكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا وَأَنَّهُمْ
أَصْحَابُ النَّارِ ۝

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا
وَسِعَتْ كُلُّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَوَلَسْتَ عَظِيمٌ لِلَّذِينَ تَأْتُوا
وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ
مِنْ آبَائِهِمْ وَازْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الرَّحِيمُ ۝

وَقِهِمُ السَّيَّئَاتِ وَمَنْ تَبَى السَّيَّئَاتِ يَوْمَئِذٍ
فَقَدْ رَجَعْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَأْتِيَادُونَ كَيْفَ أَلْفَلْهَ الْكَبِيرِ

جماعت های دیگر بعد از قوم نوح و قصد
کرد هر جماعتی به پیغامبر خود تابگیرند
آنها و مکابره کردند به شبهاتِ بیهوده تا
ناچیز سازند بآن سخن درست را پس
گرفتیم ایشان را پس چگونه بود عقوبتِ
من (۵) .

وهم چنین ثابت شد حکم پرورد گارتو
بر کافران که ایشان اهل دوزخ اند (۶)
آنانکه بر میدارند عرش را و آنانکه گردا گرد
عرش اند تسبیح میگویند همراه ستایش
پرورد گار خویش و ایمان می آرند
با و و آرزو میخوانند برای مومنان
میگویند ای پرورد گار ما فرا گرفتی همه
چیز را به بخشایش و دانش پس پیامرزانان
را که توبه کردند و پیروی راه تو نمودند
و نگاهدار ایشان را از عذاب دوزخ (۷) .

ای پرورد گار ما و در آرایشنا را به بوستا
نهای جاودان که وعده کرده ای بایشان
و در آرنیز هر که شائسته کار باشد از پدرانِ
ایشان و زنانِ ایشان و فرزندانِ ایشان
هر آئینه تویی غالب با حکمت (۸) .

و نگاهدار ایشانرا از عقوبتِ ها و هر کرانگاه
داری از عقوبتِ ها در آن روز پس هر آئینه
رحم کرده ای بروی و این مقدمه
نگاهداشتن همانست پیروزی بزرگ (۹) .

هر آئینه آنانکه کافر شدند آواز داده شود
ایشان را که به تحقیق دشمن داشتنِ خدا

تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ
فَتَكْفُرُونَ ﴿۱۰﴾

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا قَالُوا بِئْسَ جُوعًا
يَذُلُّونَا قَالُوا إِلَىٰ خُرُوجِهِمْ سَبِيلٌ ﴿۱۱﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَلَنْ تُتْرَكُوا بِهِ
تُؤْمِنُونَ قَالُوا لَهُ الْعَلَمُ عَلَى الْكَافِرِ ﴿۱۲﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا
وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا أَسْمَاءُ تُبَيِّنُ ﴿۱۳﴾

قَادُوا اللَّهَ مَخْلُوعِينَ لَهُ الَّذِينَ وَلَوْ كُفَرُوا كُفَرُوا ﴿۱۴﴾

لَقَدْ عَلِمْتُمُ الْغَابُوتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ
عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْزِلَ يَوْمَ الْقِيَامِ
يَوْمَ تَكُونُ الْأَنْفُسُ فِي أَصْفَادٍ ﴿۱۵﴾

يَوْمَ تَكُونُ الْأَنْفُسُ فِي أَصْفَادٍ ﴿۱۶﴾

شمارا وقتیکه خوانده می شدید در دنیا
بسوی ایمان پس کافر می مانندید زیاده
ترست از دشمن داشتن شما خود را (۱۰).

گویند ای پروردگار ما می راندی ما را دوبار
زنده گردانیدی ما را دوبار پس اعتراف
کردیم به گناهان خود پس آیا بسوی
بیرون رفتن راهی هست یعنی حیلۀ ای
هست (۱۱).

این عذاب بسبب آنست که چون یاد کرده
میشد خداتنها انکار میکردید و اگر شریک
او مقرر کرده میشد باور میداشتید پس
فرمان خدای بلند قدر و بزرگوار راست
(۱۲).

اوست آنکه مینماید شمارا نشانه های
خود و فرو میفرستد برای شما از آسمان
رزق را و پندپذیر نمی شود مگر کسیکه
رجوع میکند بخدا (۱۳).

پس یاد کنید خدا را، يك جهت ساخته
برای اوعبادت را اگر چه ناخوش دارند
کافران (۱۴).

اوست بلند کننده مرتبه ها خداوند
عرش، می اندازد روحی را از فرمان خود
بر هر که خواهد از بندگان خود تا بترساند آن
بنده از روز ملاقات (۱۵).

روزی که ایشان بیرون آیند (۱۶) پوشیده نباشد

(۱) یعنی گویند با خدا و فرشتگان .

(۲) یعنی از قبور .

الْمَلِكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝

برخدا از ایشان چیزی (خدا فرماید)
کرامت پادشاهی امروز (باز خود جواب
دهد) مر خدای یگانه غالب را (۱۶) .

الْيَوْمَ تُعْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ لِلَّهِ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

امروز پاداش داده شود هر شخصی بحسب
آنچه کرده است هیچ ستم نیست امروز
هر آئینه خدا زود حساب گیرنده است
(۱۷) .

وَأَنذَرُكُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَىٰ الْحَنَاجِرِ كَاطْمِينَةٌ
مَّا لِلطَّالِفِينَ مِنْ حَبِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ إِلَّا هُوَ ۝

و بترسان ایشان را از روز قیامت آنگاه که
دلها نزدیک چنبر گردن باشند پُر شده از غم
نیست ستمگاران را هیچ دوستی و نه
شفاعت کننده ای که سخن او قبول کرده
شود (۱۸) .

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۝

میداند خدا خیانت چشم هارا و آنچه پنهان
میدارند سینه ها (۱۹) .

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
لَا يَفْضُلُونَ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝

خدا حکم میکند بر راستی و آنانکه کافران
می پرستند ایشان را بجز خدا حکم نمی
کنند به چیزی هر آئینه خدا همونست
شنواینا (۲۰) .

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
وَأَنكَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ
لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاكِ ۝

آیا سیر نه کرده اند در زمین تا بنگرند
چگونه بود آخر کار آنانکه پیش از ایشان
بودند، بودند زیاده تر از ایشان به قوت
و به نشانه هادر زمین^(۱) پس گرفتار کرد
ایشان را خدا بگناهان ایشان و نه بود ایشان
را از خدا هیچ پناه دهنده (۲۱) .

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَلَكَرُوا

این عقوبت بسبب آن بود که می آمدند
بایشان پیغامبران ایشان به نشانه هاپس

(۱) یعنی محل ها و قلعه ها بسیار بنا کردند .

فَاخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۳۱﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿۳۲﴾

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿۳۳﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿۳۴﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذُرِّيَّتِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَجُلَهُ إِلَىٰ أَنَاخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿۳۵﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بَيُّومِ الْحِسَابِ ﴿۳۶﴾

وَقَالَ جَبَلٌ مِّنْ مِّمَّنْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعْبُدُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّدِي مَنْ هُوَ صَوِيٌّ كَذَّابٌ ﴿۳۷﴾

ایشان کافر شدند پس گرفتار کرد ایشانرا خدا، هر آئینه خداتوانا سخت عقوبت ست (۲۲) .

وهر آئینه فرستادیم موسی را به نشانه های خویش و حجت ظاهر (۲۳) .

بسوی فرعون و هامان و قارون پس گفتند جادوگری دروغگو ست (۲۴) .

پس چون آمد بدیشان به پیغام راست از نزدیک ما گفتند بکشید فرزندان آنانکه ایمان آوردند همراه او و زننده گذارید زنان ایشان را و نیست حيله سازى كافران مگر در تباهى (۲۵) .

وگفت فرعون ای یاران بگذارید مراتابکشم موسی را و باید که دعا کند پروردگار خویش را هر آئینه من می ترسم از آنکه بدل کند دین شمارا یا پدید آرد در زمین فساد را (۲۶) .

وگفت موسی هر آئینه من پناه گرفتم به پروردگار خود و پروردگار شما از شر هر متکبری که باور نمیدارد روز حساب را (۲۷) .

وگفت مردی مسلمان از خویشان فرعون که پنهان میداشت ایمان خود را آیامی کشید مردی را بسبب آنکه میگوید پروردگار من خداست وهر آئینه آورده است پیش شما نشانه ها از جانب پروردگار شما و اگر بفرص دروغگو باشد پس و یا ل دروغگوئی او براوست و اگر راست گو باشد البته برسد به شما بعض آنچه

وعدۀ میدهد شمارا هرآئینۀ خدا راہ نمی
نماید کسی را کہ باشد از حد گذرنده
دروغ گو (۲۸) .

ای قوم من شماراست پادشاهی امروز
غالب شدہ در زمین پس کہ نصرت
دهد ما را از عذاب خدا اگر بیاید بما گفت
فرعون مصلحت نمی دهم شمارا مگر
آنچه ادراک میکنم ودلالت نمی کنم
شمارا مگر براہ راستی (۲۹) .

وگفت شخصی کہ ایمان آورده بود ای
قوم من هرآئینہ من می ترسم بر شما از مانند
روز جماعت های پیشین (۳۰) .

مانند صورتِ حالِ قومِ نوح و عاد و ثمود
و آنانکہ بعد از ایشان بودند و خدا ارادہ
ستم نمی کند بر بندگان (۳۱) .

وای قوم من هرآئینہ می ترسم
بر شما از روزِ آواز دادن بایکدیگر (۳۲) .

روزی کہ روبگردانید پشت داده، نبود
شمارا از خدا هیچ نگاه دارندہ و هرکرا
گمراہ سازد خدا پس نیست اورا هیچ راہ
نمایندہ (۳۳) .

و هرآئینہ آمدہ بود پیش ازین بشمایوسف
بہ نشانه ها پس همیشه در شک
بودید از آنچه آورده بود پیش شما آنرا
تا وقتیکہ بمرد چون گفتید نخواهد
فرستاد خدا بعد از وی پیغامبری را همچنین
گمراہ میکند خدا کسی را کہ هست او از
حد در گذرنده شک آرندہ (۳۴) .

آنانرا کہ مکابره می کنند در آیاتِ خدا بغیر

يَقَوْمِ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا
مِنْ بَنِي اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ
إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّسُولِ ۝

وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا يَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ
يَوْمِ الْأَحْزَابِ ۝

مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَشُودُ وَالَّذِينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلْمًا لِلْعَالَمِينَ ۝

وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۝

يَوْمَ تَوَلَّوْنَ مُذِيبِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ مَعِيٍّ وَمَنْ تَضِلْ
اللَّهُ فَبَالَهُ مِنْ حَادٍ ۝

وَلَقَدْ جَاءَكَ نُوحٌ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ يَاقُوبَ فَقَالَ قَدْ
جَاءَكَ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ قَوْمٌ يَمُوتُونَ فَمَنْ يَنْصُرُهُمْ
مِنْ عَدُوِّهِمْ يَوْمَئِذٍ أَلَيْسَ لَكَ بِفَعْلٍ اللَّهُ مِنْ هُوَ
مُسْرِعٌ فَتَرَأَىٰ ۝

لَا الَّذِينَ يَجْعَلُونَ لِآيَاتِ اللَّهِ بُعْدًا يَقُولُونَ إِنَّهُمْ كُذِّبُوا

عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ يَطِيعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ
قَلْبٍ مُّتَكَبِّرٍ ۖ جَبَّارٌ ﴿٣٥﴾

حجتی که آمده باشد پیش ایشان سخت
ناپسند شداین مکابره ایشان نزدیک خدا
ونزدیک آنانکه ایمان آوردند همچنین
مُهرمی نهد خدا بر هر دل متکبر سرکش
(۳۵).

وَقَالَ فِرْعَوْنُ لِهَامُنُ ابْنِ صَاحِبِ الرَّيَابِ ۖ ﴿٣٦﴾

وگفت فرعون ای هامن بساز برای من
کو شکی تاباشد که برسم باین راه ها
(۳۶).

أَسْبَابَ السُّمُوتِ فَأَوْفَىٰ إِلَىٰ الرُّمُومِ ۚ فَإِنَّ الرُّمُومَ كَازِبًا
وَكَذَلِكَ يَزِينُ لِفِرْعَوْنَ مَوَّءَهُ عَلَيْهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَا
كُنْزُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾

راه های آسمان ها تادرنگرم بسوی
پروردگار موسی وهر آئینه دروغگو
می پندارمش و همچنین آراسته شد در نظر
فرعون عمل بد او و باز داشته شد از راه
صواب و نبود حیلۀ سازی فرعون
مگردرتباهی (۳۷).

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَتَّقُوا اللَّهَ يَتَّقُونَ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾

وگفت آنکه ایمان آورده بود ای قوم من
پیروی من کنید تادلالت کنم شمارا براه
راست (۳۸).

يَقُومُوا لِنَفْسِهِمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ۚ وَفَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ
الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾

ای قوم من جزاین نیست که این زنگانی
انذک بهره است وهر آئینه آخرت
همونست سرای همیشه بودن (۳۹).

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا أَجْرَهَا وَمَنْ عَمِلَ
صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْرُونَ فِيهَا بِمَعْيَرٍ حَسَابٍ ﴿٤٠﴾

هرکه بعمل آرد کار بد جزا داده نخواهد
شد الا مانند آن وهرکه بجآرد کار شائسته
خواه از جنس مرد خواه از جنس زن
واومومن بود پس در آیند آنجماعت به
بهشت رزق داده شود ایشان را آن جایی
شمار (۴۰).

وَيَقُومُونَ إِلَىٰ أَذْهُؤُمُ إِلَىٰ الْعُجُوبِ وَتَدْعُوْنِي إِلَىٰ الثَّارِ ﴿٤١﴾

و ای قوم من چیست مرا که میخوانم
شمارا بسوی نجات وشما میخوانید مرا
بسوی دوزخ (۴۱).

قَدْ عُوذْتَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ
وَأَنَا أَدْعُوكُمُ إِلَى الْعَزِيزِ الْعَقِيلِ ﴿٢٤﴾

لَا جُورَ أَتَاكَ عُوذَتِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا
وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ
هُمْ أَضْحَى الْثَّارِ ﴿٢٥﴾

فَسَدُّ لُؤْلُؤٍ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَعُوذُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ بَصِيرٌ يَا بَصِيرَ ﴿٢٦﴾

فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَاحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ
شُؤْمُ الْعَذَابِ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ يَعْزِفُونَ عَلَيْهَا نَادُوا وَعَشِيَاءَ يَوْمَ تَقُومُ
السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٢٨﴾

وَإِذْ يَتَحَفَتُونَ فِي الثَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَمَا كُنَّا مُعْتَدِينَ
عَنَّا نَحْنُ بَرَاءٌ مِنَ الثَّارِ ﴿٢٩﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا فِيهَا كُرَى اللَّهِ قَدْ حَكَمَ
بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

وَقَالَ الَّذِينَ فِي الثَّارِ لَعْنَةُ اللَّهِ لَجَّهْمُ أَذْوَارِ بَكْمُ

میخوانید مابسوی آن که کافر شوم
بخدا و شریک او مقرر کنم چیزی که نیست
مرا بحقیقت آن علم ومن میخوانم شمارا
بسوی خدا غالب آمرزگار (۴۲) .

بی شبهه چیزی که شما میخوانید مرا
بسوی آن نیست آن چیز را قبول کردن دعا
نه درد دنیا و نه در آخرت و بی شبهه بازگشت
مابسوی خداست و بی شبهه از حد
گذشتگان ایشان اندا هل دوزخ (۴۳) .

پس یادخواهید کرد آنچه می گویم به شما
ومی سپارم امر خود را بخدا هر آینه خدا
بیناست باحوال بندگان (۴۴) .

پس نگاهداشت او را خدا از سختی های
آنچه مکر کرده بودند ایشان و فراگرفت
بخویشان فرعون عذاب سخت (۴۵) .

آتش که حاضر کرده میشوند بر آن بامداد
و شام و روزی که قائم شود قیامت گوئیم
خویشان فرعون را در آید در سخت ترین
عذاب (۴۶) .

و یادکن چون باهم مجادله میکنند در دوزخ
پس گویند ناتوانان سرکشان را هر آینه
ماتابع بودیم شمارا پس آیا شما دفع
کننده هستید از سرمایه حصه از عقوبت
آتش (۴۷) .

گویند سرکشان هر آینه ما همه در آتشیم
هر آینه خدا فیصله کرده است در میان بند
گان (۴۸) .

و گویند آنانکه در آتش اند نگاهبانان دوزخ
را دعا کنید بجناب پرورد گار خویش

يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ۝

تاسبک کند از ما حصه یک روزی از عذاب
(۴۹) .

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا أَفَادْعُوا مَادَّةَ عَذَابِ الْكٰفِرِينَ
إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝

گویند نگاهبانان آیا نمی آمدند بشما
پیغمبران شمایه معجزه ها گویند آری،
نگاهبانان گویند پس شما دعا کنید و
نیست دعای کافران مگر در تباهی (۵۰) .

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَيَوْمَ يَقُومُ الرُّسُلَآءُ ۝

هر آئینه ما نصرت دهیم پیغامبران خویش
را و آنان را که ایمان آوردند در
زندگانی دنیا و نیز روزیکه قائم شوند
گواهان (۱) (۵۱) .

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ
وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝

روزی که سودنه دهد ستمگاران را
عذر آوردن ایشان و ایشانراست لعنت
و ایشانراست عقوبت آن سرای (۵۲) .

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرٰءِيلَ
الْكِتٰبَ ۝

وهر آئینه دادیم موسی را هدایت و وارث
کتاب ساختیم بنی اسرائیل را (۵۳) .
برای راه نمودن و پنددادن خداوندان
خردرا (۵۴) .

هُدًى وَذِكْرَىٰ لَأُولَى الْأَلْبَابِ ۝

پس صبر کن هر آئینه وعده خدا راست
است و آمرزش طلب کن برای گناه خود
و تسبیح گو با ستایش پرورد گار خود به
شام و بامداد (۵۵) .

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۝

هر آئینه آنانکه مکابره میکنند در آیت های
خدا بغیر حجتی که آمده باشد بایشان
نیست درسینه های ایشان مگر اراده غلبه
که نیستند ایشان رسنده بآن پس پناه
طلب کن از خدا هر آئینه خدا اوست

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ يَعْمُونَ ۝
أَلَمْ نَقُلْ إِنَّ فِي صُدُورِهِمُ الْأَكْبَارِ مَا هُمْ بِالْغٰثِيَةِ
فَلَا تَعْبُدُوا اللَّهَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝

شنواینا (۵۶) .

هرآئینه آفریدن آسمان ها و زمین بزرگ ترست از آفریدن آدمیان^(۱) ولیکن اکثر مردمان نمیدانند (۵۷) .

و برابر نیستند نابینا و بینا و برابر نیستند آنانکه ایمان آورده اند و کارهای شائسته کرده اند بابدکار، اندکی پندپذیری شوید (۵۸) .

هرآئینه قیامت آمدنی ست نیست شك در آن ولیکن اکثر مردمان باورنمیدارند (۵۹) .

وگفت پروردگار شما دعاکنید بجانب من تا قبول کنم دعای شما را هرآئینه آنانکه تکبر می کنند از عبادت من داخل خواهند شد به دوزخ خوار شده (۶۰) .

خدای آنست که آفرید برای شما شب را تا آرام گیرید در آن و آفرید روز را بوجهی که در آن دیدن یکدیگر باشد هرآئینه خدا خداوند فضل ست بر مردمان ولیکن اکثر مردمان شکر نمی کنند (۶۱) .

اینست خدا پروردگار شما آفریننده هر چیز نیست هیچ معبود برحق بجزوی پس چگونه برگردانیده میشوید (۶۲) .

همچنین برگردانیده می شوند آنانکه بآیات خدا انکار میکردند (۶۳) .

خدای آنست که ساخت برای شما زمین را قرارگاه و آسمان را سقف و صورت

لَخَلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَئِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرَةُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ ۚ ۝

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَئِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ ذُرِّيًّا ۝

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَئِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۝

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ قَالِ قُلُوبُكُم ۝

كَذَٰلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْآيَاتِ ۚ اللَّهُ يَجْحَدُونَ ۝

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً

بست شمارا پس نیکوساخت صورت
های شما و روزی داد شمارا از پاکیزه ها
این ست خدا پروردگار شما پس بسیار
بایرکت ست خدای پروردگار عالمها
(۶۴).

وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ
الْعِلَاقَاتِ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَرَّكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

اوست زنده نیست هیچ معبود برحق
مگراو پس عبادت کنید اورا یک جهت
ساخته برای اوعبادت ستایش خدای
پروردگار عالمها راست (۶۵).

هُوَ الْحَيُّ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ ۚ أَعْمَدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

بگوهر آئینه من منع کرده شدم از آنکه
عبادت کنم آنان را که شما می پرستید
بجز خدا و قتیکه آمد بمن نشانه ها از جانب
پروردگار من و فرموده شد مرا که
منقاد شوم پروردگار عالمها را (۶۶).

قُلْ إِنِّي نُهُيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ
اللَّهِ لَتَنَاجُوا بِي الْهَيْثُ مِنِّي ۚ وَآمَرْتُ أَنْ
اسْتَلِمَ رَبِّي الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

اوست آنکه آفرید شمارا از خاک باز از نطفه
منی باز از خون بسته باز بیرون می
آرد شمارا کودک شده باز باقی میگذارد
تا برسید به نهایت قوت خود باز باقی
میگذارد تا شوید پیرکلان سال و بعض
از شما کسی هست که قبض روح او کرده
شود پیش ازین و باقی میگذارد تا برسید
بمدتی معین و تا بؤد که بفهمید (۶۷).

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ ثُمَّ يُغَوِّثُكُم مِّنْ
غُلُقُوتٍ ۚ فَمِثْلُكُمْ ثُمَّ يُغَوِّثُكُمْ ثُمَّ يُغَوِّثُكُمْ ثُمَّ يُغَوِّثُكُمْ
وَمِثْلُكُمْ ثُمَّ يُغَوِّثُكُمْ ثُمَّ يُغَوِّثُكُمْ ثُمَّ يُغَوِّثُكُمْ
ثُمَّ يُغَوِّثُكُمْ ﴿٦٨﴾

اوست آنکه زنده می کند و می میراند پس
چون بخواهد (پیدا کردن) چیزی را پس
جزاین نیست که می گویدش بشو پس می
شود (۶۸).

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ فَإِذَا قُضِيَ أَمْرُكُنَا يَقُولُ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٩﴾

آیا نه دیدی بسوی آنانکه مکابره میکنند
در آیات خدا چگونه گردانیده می شوند
(۶۹).

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آلِ اللَّهِ إِلَى
يُضَرِّقُونَ ﴿٧٠﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَمِنْهَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِ رَسُولًا
فَقُتِلَ يَعْزُبُونَ ۝

إِذِ الْأَطْلَالُ فِي فِئْتَانِهِمْ يَتَخَلَّصُونَ يَتَجَبَّوْنَ ۝

فِي الْحَمِيْمَةِ كُتِبَ فِي الْكُتُبِ جُزُؤُنَ ۝

كُتِبَ قِيلَ لَهُمْ آيِنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ۝

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ تَكُنْ تَنُوحُواوْنَ
قَبْلَ هَٰذَا كُنْ أَنتَ لَكَ يَعْزِلُ اللَّهُ الْكَاثِرِينَ ۝

ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَمْزُجُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمِنْهَا
كُنْتُمْ تُنْحَرُونَ ۝

أَذْهَبُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا تَخْتَفِسْ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرِينَ ۝

فَأَصْبَارُكَ وَعَدَاةُ اللَّهِ حَقٌّ فَأَمَّا أَمْرُكَ بَعْضُ الَّذِي
نُودُوا أَوْ تَوْفِيقُكَ فَإِنَّا بَازِعُونَ ۝

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَمِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فَفُتِيَ بِالْحَقِّ وَخَيْرُ
هُنَالِكَ الْبَاطِلُونَ ۝

آنانکه دروغ شمردند کتاب را و آنچه را
که فرستادیم بآن پیغامبران خود را خواهند
دانست حقیقت حال (۷۰) .

و قتیکه طوقها در گردن های ایشان باشند
و زنجیر هانیز کشیده شوند (۷۱) .

در آب گرم باز در آتش پرتافته شوند
(۷۲) .

باز گفته شود ایشان را کجاست آنچه
شریک مقرر میکردید (۷۳) .

بغیر از خدا گویند گم شدند از نظر ما بلکه
هرگز نمی پرستیدیم پیش ازین چیزی را
همچنین گمراه میکند خدا کافران را
(۷۴) .

این عقوبت بسبب آنست که شادمان می
شدید در زمین به ناحق و بسبب آنست که
می نازیدید (۷۵) .

در آئید به دروازه های دوزخ جاویدان آنجا
پس بد جای متکبران ست دوزخ (۷۶) .

پس صبر کن (ای محمد) هر آئینه وعده
خدا راست ست پس اگر بنمائیم ترا بعض
آنچه وعده میدهیم ایشان را (فبها) یا اگر
قبض روح تو کنیم پس بسوی
مابازگردانیده شوند کافران (۷۷) .

و هر آئینه فرستادیم پیغامبران را پیش از تو
از ایشان کسی هست که قصه اش را
خوانده ایم بر تو و از ایشان کسی هست که
قصه اش را نخوانده ایم بر تو و نه بود هیچ
پیغامبر را که بیارند نشانه ای مگر بفرمان
خدا پس و قتیکه آمد فرمان خدا فیصله

کرده شود بر راستی و زیان کار شدند
آنجا بیهوده گویان (۷۸) .

خدا آنست که بیافرید برای شما حیوانات
را تاسوار شوید بر بعض آنها و بعض آنها را
میخورید (۷۹) .

و شمارا در چهار پایان منفعت هاست
و تا برسید سوار شده بر آنها به مقصدی که
در سینه های شما مستقر شده است
و بر چهار پایان و نیز بر کشتی ها برداشته
میشوید (۸۰) .

و خدا مینماید شمارا نشانه های خود پس
کدام يك از نشانه های خدا را انکار میکنید
(۸۱) .

آیا سیر نکرده اند در زمین تا بنگرند چگونه
بود آخر کار آنانکه پیش از ایشان بودند
بودند بیشتر از ایشان و زیاده تر به قوت
و به نشانه ها در زمین پس دفع نکرد
از ایشان آنچه میکردند (۸۲) .

پس وقتی که آمدند بسوی ایشان
پیغامبران ایشان با معجزه ها شادمان
شدند بآنچه نزدیک ایشان بود از دانش^(۱)
و در گرفت ایشان را آنچه بآن استهزاء می
کردند (۸۳) .

پس و قتیکه دیدند عقوبت ما را گفتند
باورد اشتیم خدای را تنها و منکر شدیم
بآنچه که آنرا شریک می کردیم (۸۴) .

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ سَافِرًا وَفِيهَا
وَمِنْهَا تَكُونُونَ ﴿٧٨﴾

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمِنْهَا تَعْمَلُونَ وَفِيهَا
تَكُونُونَ وَمِنْهَا تَعْمَلُونَ ﴿٧٩﴾

وَيُرِيدُ اللَّهُ يَتُوبَ الْكَافِرِينَ ۚ أَتَأْتِيهِمْ
الْبُحْبُوحَةُ ﴿٨٠﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرًا
مِّنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً ۚ وَأَشَارَ إِلَى الْأَرْضِ
فَمَا آخِذِي عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يُكْسَبُونَ ﴿٨١﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الرُّسُلُ بِالْبَيِّنَاتِ كَرِهُوا لِمَا
جَاءَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٢﴾

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا امْكُتِبْ لَنَا
وَحَدَّاهُ وَكُنَّا بِمَا نَعْمَلُ
مُشْرِكِينَ ﴿٨٣﴾

(۱) یعنی علم معاش .

پس هرگز نفع نمیداد ایشان را ایمان ایشان و قتیکه دیدند عقوبت مارا آئین خدا که گذشته است در بند گان او و زیان کار شدند آنجا کافران (۸۵) .

سورة فصلت - حم سجده مکی است و آن پنجاه و چهار آیت و شش رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ①

تَنْزِيلٍ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ②

كُتِبَ فِيهَا فُتُوهُنَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ③

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ الْأَكْثَرُ مِنْهُمْ فَوَقَعُوا لَعْنًا مُعْمَدَةً ④

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ الْآيَاتُ مِنْ رَبِّهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ ⑤
وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنَكَ حَبَابٌ فَاغْلُظْ إِنَّا غَالِمُونَ ⑥

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مُثَقَّلٌ بِالذِّكْرِ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مُثَقَّلٌ بِالذِّكْرِ ⑦
فَأَسْتَفِيضُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا وَوَيْلٌ لِلْمُصْرِكِينَ ⑧

بنام خدای بخشاینده مهربان .

حَمَّ (۱) .

این فروفرستادن ست از جانب خدای بخشاینده مهربان (۲) .

این کتابیست واضح ساخته شد آیات اودر حالیکه قرآن عربی ست برای قومی که میدانند (۳) .

در حالیکه مژده دهنده وترساننده است پس روگردان شدند اکثر مردمان پس ایشان نمی شنوند (۴) .

وگفتند دل های ما در پرده هاست از آنچه میخوانی مارا بسوی آن و در گوش های ما گرانی ست و میان ما و میان تو حجابی است پس کارکن هر آئینه ما کارکننده ایم^(۱) (۵) .

بگو جز این نیست که من آدمی ام مانند شما وحی کرده میشود بسوی من اینکه معبود شما معبود یگانه است پس راست

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ①

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ②

قُلْ أَنتُمْ لَكُمْ ظَنُّكُمْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ خَلَقُوا الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ
وَيَجْعَلُونَ لَهُ أَتَدَا إِذَا ذُكِرَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ③

وَجَعَلَ فِيهَا زَوَاجِيَّ مِنْ قُونِهَا وَبَرَكُوا فِيهَا وَقَدَرْنَا
أَنفُسَهُمْ فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلنَّاسِ لِيُنذِرَ ④

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ
اؤْمِنَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعَتِينَ ⑤

فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَلَكَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرًا
وَرَبَّنَا السَّمَاءُ الذَّلِيلَةُ وَمَا يُغْنِي عَنْكَ ذَلِكَ تُجْدِرُ الْعَرْشِ
الْعَلِيِّ ⑥

متوجه شوید بسوی او و طلب آمرزش
کنید از او، و وای آن مشرکان را (۶) .

آنانکه نمیدهند زکوة را و ایشان بآخرت
نامعتقدند (۷) .

هر آئینه آنانکه ایمان آوردند و کارهای
شائسته کردند ایشانراست مزد غیر
مقطوع (۸) .

بگو آیاشمانا معتقد می شوید به کسی که
آفرید زمین را در دو روز و مقرر میکند
برای او همسران را، اینست پرورد
گار عالمها (۹) .

و پیدا کرد در زمین کوه ها بالای آن و
برکت نهاد در آن و اندازه کرده اندر آن
قوت اهل آن را در تئمه چهار روز بیان
واضح کرده شد برای سوال کنندگان
(۱۰) .

باز متوجه شد بسوی آسمان و او مانند دود
بود گفت او را و زمین را نیز بیائید
بخوشی یا ناخوشی ^(۱) گفتند هر دو آمدیم
بخوشی (۱۱) .

پس ساخت آنها را هفت آسمان در دو
روز دیگر و وحی فرستاد در هر آسمانی
تدبیر آن را و بیاراستیم آسمان دنیا را به
چراغ ها ^(۲) و نگاهداشتیم ^(۳) این ست

(۱) یعنی منقاد حکم من شوید و الله اعلم .

(۲) یعنی ستاره ها .

(۳) یعنی از شیاطین .

تدبیرِ خدای غالب دانا (۱۲) .

پس اگر روگردان شوند بگو ترسانیدم
شمار از عقوبتی مانند عقوبتِ عادو ثمود
(۱۳) .

وقتی که آمدند بدیشان پیغامبران از پیش
روی ایشان و از پس پشتِ ایشان که
عبادت مکنید مگر خدای را گفتند اگر
خواستی پروردگار مافرو فرستادی
فرشتگان را پس هر آینه ما بآنچه فرستاده
شدید همراه آن نامعتقدیم (۱۴) .

اما قوم عاد پس تکبر کردند در زمین به
ناحق و گفتند کیست زیاده تراز ما به قوت
آیانه دیدند که آن خدای که بیافرید ایشان
را او زیاده ترست از ایشان به قوت
وایشان بآیاتِ ما انکار می کردند (۱۵) .

پس فرستادیم برایشان بادی تند در
روزهای شوم تابچشائیم ایشانرا عذاب
رسوایی در زندگانی دنیا و هر آینه عذاب
آخرت رسواکننده ترست وایشان نصرت
داده نه شوند (۱۶) .

واما ثمود پس راه نمودیم ایشان را پس
اختیار کردند نابینائی را بر راه یابی پس در
گرفت ایشان را عقوبتِ سخت عذابِ
خواری بسبب آنچه میکردند (۱۷) .

ونجات دادیم آنان را که ایمان آوردند و
پرهیز گاری میکردند (۱۸) .

وآن روز که برانگیخته شوند دشمنانِ خدا
روان ساخته بسوی آتش ، پس ایشان باین

فَأَنزَلْنَا عُورًا فَذُلَّتْ آلُ يَثْرَاجَ لَمَّا فَسَخَبُوا بِرَبِّهِمْ فَسَخَطْنَا آلَ فِجَارًا عَلَىٰ آخَرِهِمْ
عَلَاءُ وَثُمُودَ ۝۳۱

إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
أَلَّا يَعْْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً
فَأَنبَأَنَا أَوْ لَسَخَّرَ بِهِمْ لُفُوفًا ۝۳۲

فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِحَيْثُ الْحَقِّ وَقَالُوا
مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ
مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝۳۳

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْسَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَابٍ فَكُلَّتْ أَعْيُنُهُمْ
عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ
لَا يُبْصَرُونَ ۝۳۴

وَأَنبَأُ ثُمُودَ لَقَدْ بَدَّيْنَاهُمْ فَاخْتَبَرُوا الْقَوِيَّ عَلَىٰ الْهُدَىٰ فَآخَذَهُمْ
صَیْقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْبِتُونَ ۝۳۵

وَبَدَّيْنَاهُمُ الْغِيَاثَ وَكَانُوا يَكْفُرُونَ ۝۳۶

وَيَوْمَ يُنْفَخُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝۳۷

حال باشند^(۱) که بعض را تابرسیدن بعض ایستاده کرده میشود (۱۹).

تا وقتی که چون بیایند نزدیک دوزخ گواهی دهد برایشان گوش ایشان و چشمهای ایشان و پوست های ایشان بآنچه می کردند (۲۰).

و گفتند پوست های خود را چرا گواهی دادید بر ما گویند گویا کرد ما آن خدای که گویا کرده است هر چیزی را و او بیافرید شمارا اول بار و بسوی او باز گردانیده شوید (۲۱).

و پنهان نمی شدید (هنگام ارتکاب معاصی از خوف)^(۲) آنکه گواهی دهد بر شما گوش شما و چشم های شما و پوست های شما ولیکن پنداشتید که خدا نمیداند بسیاری از آنچه می کنید (۲۲).

و این گمان شما که به غلط اندیشه کردید در حق پروردگار خویش هلاک کرد شمارا پس زیان کارگشتید (۲۳).

پس اگر صبر کنند پس آتش خوابگاه ایشان ست و اگر عفو طلبند پس نیستند ایشان عفو کرده شدگان (۲۴).

و برگماشتیم برای ایشان همنشینان^(۳) پس آراسته کردند آن همنشینان برای

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ
وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۲۰﴾

وَقَالُوا الْحُودُودُ هُمْ شَهِدَتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ
الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَآلِئِهِ
تُرجَعُونَ ﴿۲۱﴾

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَعِزُّونَ أَنْ يُشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ
وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ
لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۲۲﴾

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِينَ ظَنَنْتُمْ أَنَّكُمْ بَرَائِكُمْ أَنْ يُصْبِحَ
مِنْ الْخَيْرِينَ ﴿۲۳﴾

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعِذُّوا فَمَا هُمْ
مِنَ الْمُعْذِقِينَ ﴿۲۴﴾

وَمَقَرَّنَا لَهُمْ شُرَكَاءَ فَرَضُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ لَهُمْ وَمَا

(۱) که بعض را تابرسیدن بعض اشاره کرده می شود .

(۲) یعنی درین دار خوف آنکه .

(۳) یعنی از شیاطین والله اعلم .

ایشان آنچه پیش روی ایشانست و آنچه پس پشت ایشانست^(۱) و ثابت شد برایشان وعده عذاب داخل شده در امتنیکه پیش از ایشان گذشته اند از جن و آدمیان هر آئینه ایشان زیان کار بودند (۲۵).

و گفتند کافران مشنویید این قرآن را و سخن بیهوده گوئید در اثناء خواندن آن بُود که شما غالب شوید (۲۶).

پس البته بچشانیم کافران را عذاب سخت و البته جزا دهیم ایشانرا بحسب بدترین آنچه می کردند (۲۷).

این ست جزای دشمنان خدا که آتش ست ایشان را، در آنجا منزل علی الدوام باشد پاداش دادیم بر حسب آنکه بآیات ما انکار میکردند (۲۸).

و گویند کافران ای پرورد گار ما بنما مارا آن دو کس^(۲) که گمراه ساختند مارا از جنس جن و از جنس انس تا در آریم آن هر دو را زیر قدم های خود تا شوند از فرو تر ماند گان (۲۹).

هر آئینه آنانکه گفتند پرورد گار ما خداست باز قائم ماندند فرود می آیند برایشان فرشتگان^(۳) که مترسید و اندوه

خَلَقَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَسْمِهِمْ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْيَمِينِ وَالْإِنشِ لَهُمْ كَانُوا خَيْرِينَ ﴿٥﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوَافِیَةُ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَدَاءُ آبَائِهِمْ شَيْئًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْرَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

ذَلِكَ جَزَاءُ عَدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَمْ يَخْفِهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا يَأْتِيَانَا يَجْحَدُونَ ﴿٨﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ اصْلَحُوا مِنَ الْيَمِينِ وَالْأُنشِ نَجْعَلُهُمْ أَقْدَامًا يَلْبَسُونَ مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَفْتَاؤُا تَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَهْتَفُوا وَلَا تَهْزِنُوا وَابْشُرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ

(۱) یعنی وسوسه انداختند که دنیا قابل رغبت ست و آخرت قابل رغبت نیست والله اعلم .

(۲) یعنی آن دو فریق .

(۳) یعنی نزدیک موت .

تُوَعَّدُونَ ﴿۳۰﴾

مخورید و خوش حال شوید به بهشتی که وعده داده می شدید (۳۰).

نَحْنُ أَقْلَمُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿۳۱﴾

ما دوستان شماستیم در زندگانی دنیا و در آخرت نیز و شمار است در اینجا آنچه بطلبید نفس های شما و شمار است اینجا آنچه درخواست کنید (۳۱).

تَزَلَّيْنِ غُفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۳۲﴾

بطریق مهمانی از جانب خدای آمرزگار مهربان (۳۲).

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۳۳﴾

و کیست نیکوتر باعتبار سخن از شخصی که دعوت کرد مردمان را بسوی خدا و کار شائسته کرد و گفت هر آینه من از مسلمانانم (۳۳).

وَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَاَ وَلَا السَّهْوَةَ لِذِكْرٍ يَّاتِي فِي أَحْسَنِ قَوْلٍ الَّذِي يَبَيِّنُ لَكُمْ عَدَاوَةَ كَاذِبَةٍ وَبَيِّنُهُ ﴿۳۴﴾

و برابر نیست نیکی و بدی جواب بازده بخصلتی که آن بهترست پس ناگاه آن کس که میان تو و میان وی دشمنی است گویا وی دوست قریب است (۳۴).

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ آلُ الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يَكْتُمُونَ إِلَّا ذُو حِجَابٍ عَظِيمٍ ﴿۳۵﴾

و نایل نمی شوند باین خصلت مگر آنانکه صبر کردند و نایل نمی شود باین خصلت مگر صاحب نصیب بزرگ (۳۵).

وَأَمَّا يُرِيدُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ تُرْغُ فَأَسْعِدْ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿۳۶﴾

و اگر باز گرداند ترا و سوسه باز گرداند آمد از جانب شیطان پس پناه طلب کن بخدا هر آینه خدا اوست شنوا دانا (۳۶).

وَمِنْ آيَاتِهِ الْبَلَاءُ وَالْمَبَازُ وَالشَّيْءُ وَالْقَمَرُ لَا يَسْجُدُونَ لِلشَّيْءِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُمْ إِنْ كُنْتُمْ رَآيَاهُمْ تَعْبُدُونَ ﴿۳۷﴾

و از نشانه های اوست شب و روز و خورشید و ماه سجده نکنید خورشید را و نه ماه را و سجده کنید برای خدا که آفرید این چیز ها را اگر شما هستید فقط او را عبادت می کنید (۳۷).

فَإِنْ اسْتَلَبُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ

پس اگر تکریم کنند کافران (چه باک) پس آنانکه نزدیک پروردگار تواند به پاکی یاد

وَالَّذِينَ هُمْ لَا يُخْشَوْنَ ﴿۳۸﴾

می کنند اورا شب و روز وایشان مانده نمی شوند (۳۸) .

وازشانه های او آنست که می بینی زمین را فرسوده پس وقتی که فرود آورديم بر سر آن آب به جنبش آمد و بلند شد هرائينه آنکه زنده کرده است زمین را البته زنده کنندهٔ مرد گانست هرائينه او بر همه چیز تواناست (۳۹) .

هرائينه آنانکه کج روی میکنند در آیات ما پوشیده نیستند از ما آیا کسی که انداخته شود در آتش بهترست یا کسی که بیاید ایمن شده روز قیامت بکنید هر چه خواهید هرائينه خدا بآنچه می کنید بیناست (۴۰) .

هرائينه آنانکه کافر شدند بقرآن و قتی که آمد بدیشان (پوشیده نیستند از ما) و بتحقیق آن کتابیست گرامی قدر (۴۱) .

راه نمی یابد بدو باطل از پیش روی او و نه از پس پشت او فرستاده شده است از خدای داناستوده (۴۲) .

(یا محمد) گفته نمی شود ترا مگر آنچه گفته شده بود پیغامبران را پیش از تو هرائينه پرورد گارتو خداوند آمرزش ست و خداوند عقوبت درد دهنده است (۴۳) .

و ا گرمی کردیم این کتاب را قرآنی بزبان عجم هرائينه می گفتند کافران عرب چرا واضح کرده نه شد آیات او آیا قرآن عجمی ست و مخاطب عربی بگوقرآن مسلمانان را هدایت و شفاست و آنانکه

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ فَاصْبُرَتْ رَبَبْتُ أَنْ يُسْقَى الْغُلَّةَ مِنَ الْأَمْثِلِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۳۹﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ فِي إِتْنَاءِ الْيَقِينِ عَلَيْنَا أَقْمَنُ يُلْقَى فِي الْكَارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي أَمَّا الْيَوْمَ الْيَقِينُ أَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّا بِمَا أَفْعَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۴۰﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَأَنَّهُ لَكُم كِتَابٌ عَرَبِيٌّ ﴿۴۱﴾

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَنِيدٍ ﴿۴۲﴾

مَا يَقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرٍ رَحِيمٌ ﴿۴۳﴾

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۖ أَعَرَبِيَ وَعَرَبٌ قَالَ هُوَ الَّذِي يُنَوِّدُ الْوَهْدَى وَيُفَعِّلُ

وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقُرْءَانُهُمْ عَلَى
أُولَئِكَ يُنَادُونَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٦﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَأَخْلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُتِحَ بَيْنَهُمْ وَلَهُمْ لَئِي شَيْءٍ
بَيْنَهُمْ رَبِّ ﴿٤٧﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ
بِظَلَّامٍ لِّلْبَعِيدِ ﴿٤٨﴾

إِنِّي يُرِيدُ عِلْمَ السَّاعَةِ وَمَا تَخَوَّيْتُمْ مِنْ مُّزِيدٍ
أَلَمْ يَأْتِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَدْنَى وَلَا تَضُرُّهُ إِلَّا رَيْبٌ وَرَيْبٌ
يُنَادِيهِمْ إِنَّ مَرْكَامِي قَالُوا أَذَلِكَ مِمَّا مَتَّعْتُمْ شَهِدُوا ﴿٤٩﴾

وَصَلَّ عَذَابُهُمْ تَاكَلُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلِ وَظَلُّوا مَا لَهُمْ مِنَ
نَجِيٍّ ﴿٥٠﴾

لَا يَسْمَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْغَوِيِّ إِذَا قَرَأَ نَسَاءَ الشُّرُ
فَيُؤْثِرُ قُوتُ ﴿٥١﴾

ایمان نمی آرند در گوش های ایشان گرانی
ست و قرآن برایشان کوریست این
جماعت (بمثلی چنانند) که آواز داده
میشوند از جای دور (۴۴).

وهرائینه دادیم موسی را کتاب پس
اختلاف کرده شد در آن واگر نه بودی کلمه
تقدیر سابق صادر شده از پرورد گارتو
البته فیصله کرده شدی در میان ایشان
وهرائینه ایشان در شک قوی اند از طرف
قرآن (۴۵).

هر که بکند کار نیک پس نفع اوراست
وهر که بدکاری کند پس وبال برویست
و نیست پرورد گارتو ستم کننده بر بندگان
(۴۶).

بسوی خدا حواله کرده میشود معرفت
قیامت و بیرون نمی آید اجناس میوه
از غلاف های خود و در شکم بار نمی گیرد
هیچ ماده و نمی نهد بار شکم را مگر
بدانست خدا و روزیکه خدا آواز دهد
ایشان را که کجایند شریکان من گویند
خبر دادیم ترا که نیست از ماهیچ کس
اثبات کننده شریکان (۴۷).

وگم شد از نظر ایشان آنچه می پرستیدند
پیش ازین و دانستند که نیست ایشان را
هیچ مخلصی (۴۸).

مانده نمی شود آدمی از طلب خیر و
اگر برسدش سختی پس ناامید طمع
برنده است (۴۹).

اگر بچشانیم اورا بخشاشی از جانب خود
بعد از سختی که رسیده بوی البته
گوید که این برای من ست^(۱) و نمی پندارم
که قیامت قائم شود و اگر بالفرض
باز گردانیده شود مرا بسوی پروردگار من
هر آئینه مرا نزدیک احوالت خوش باشد
پس البته خبردار کنیم کافران را بآنچه
میکردند و البته بچشانیم ایشان
را از عقوبت سخت (۵۰) .

و چون انعام کنیم بر آدمی رو بگرداند و
دور شود بطرف خود رفته و چون برسدش
بلا ی پس صاحب دعای بسیار ست (۵۱) .
بگو آیا دیدید که اگر باشد قرآن از جانب
خدا باز کافر شوید بآن کیست گمراه تراز
شخصی که باشد درین مخالفت
دور از صواب (۵۲) .

خواهیم نمود ایشان را نشانه های خود
در اطراف عالم و در نفس های ایشان
نیز تا آنکه واضح شود برایشان که این
سخن راست ست آیا بس نیست
پروردگار تو آنکه او بر هر چیز مطلع
است (۵۳) .

آگاه شو هر آئینه ایشان در شبهه انداز
ملاقات پرور گار خویش آگاه شو هر آئینه
خدا بهر چیز درگیرنده است (۵۴) .

وَلَيْنَ أَذَقْنَهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ عَذَابٍ مِثْلَهُ لَقُولُوا
هَذَا الَّذِي وُاعَدْنَا السَّاعَةَ قَالُوا لَا وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى
رَبِّي لَأَن لِّيَ عِنْدَهُ الْخُسْفَى فَلَتَأْتِيَنَّهُمُ النَّارُ لَكُفْرًا
بِمَا عَمِلُوا وَلَئِنَّ بَعْضَهُمْ مِنَّ عَذَابٍ غَلِيظٌ ①

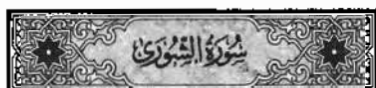
وَإِذَا انشَرَّتْ عَنْكَ الْإِنْسَانُ أَعْرَضَ وَتَأْتِيَنَّهُ الْيَأْسُ
وَالشُّرُكُوتُ فَذُودُوا عَلَيْهِمْ غَرِيبٌ ②

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنَ عِنْدِ اللَّهِ ثَمَرٌ كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ
أَمَلٍ مَعِينٍ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ③

سَرَّيْنَاهُمُ الْيَتَامَى الْفَقَاةَ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ
أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكُنْ بِرَبِّكَ أَكْبَرُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ④

أَلَا أُنَبِّئُكُمْ فِي مَرَدِّ قَوْمٍ لَقَاءَ رَبِّهِمْ آلَاءُ اللَّهِ يَكْفِي
لَهُمْ حُجُوبٌ ⑤

(۱) یعنی خاطر جمع کند و خوف ازدل اوزائل شود والله اعلم .

سوره شوری مکی است و آن پنجاه و سه
آیت و پنج رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ①

عَسَقَ ②

كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ
الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ③

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ④

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَّقَنَّ مِنَ رَبِّهِنَّ وَبِالْأَرْضِ نَحْنُ وَبِالْهَيْدِ
نَحْنُ وَبِالسَّعِيرِ نَحْنُ لَيْسَ فِي الْأَرْضِ إِلَّا أَرَأَى اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ⑤

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً خَلِطُوا عَلَيْهِمْ شَمَاتًا
عَلَيْهِمْ يَوْمَ يُكْفَلُ ⑥

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكَ تَفْقَهُ
وَمَنْ حَوَّلَهَا مَتَاعًا فَقَدْ هِمَّتْ إِلَى الْيَوْمِ الْجُمُعَةِ
وَفِيهِ فِي السَّعِيرِ ⑦

بنام خدای بخشاینده مهربان .

حُـمْدٌ (۱) .

عَسَقَ (۲) .

همچنین وحی میفرستد بسوی تو و بسوی
آنانکه پیش از تو بودند خدای غالب
باحکمت (۳) .

اوراست آنچه در آسمانهاست و آنچه
در زمین ست و اوست بلند مرتبه بزرگ
قدر (۴) .

نزدیک ست که آسمان هابشگافند از جانب
بالای خود^(۱) و فرشتگان تسبیح میگویند
همراه حمد پرورد گار خویش و آمرزش
طلب می کنند برای آنانکه در زمین اند
آگاه شوهر آئینه خدا اوست آمرزگار
مهربان (۵) .

و آنانکه دوستان گرفتند بجز خدا، خدا
نگهبان ست برایشان و نیستی تو برایشان
متعهد (۶) .

و همچنین وحی فرستادیم بسوی تو قرآنی
عربی تا بتراسانی اهل مکه را و آنان را که
گردا گردان هستند و بتراسانی از روز قیامت
هیچ شبهه نیست در آن گروهی در بهشت
باشند و گروهی در دوزخ (۷) .

(۱) یعنی از هیبت الهی واللہ اعلم .

واگرخواستی خدا گردانیدی ایشان را بک
امت ولیکن درمی آرد هرکرا خواهد
در رحمت خود و ستمگاران نیست ایشان
را هیچ کار ساز و نه یاری دهنده (۸) .

آیا دوستان گرفتند بجز خدا پس
خدا همونست کار ساز و همون زنده میکند
مردگان را و اوبر هر چیز تواناست (۹) .

و آنچه اختلاف کردید در آن هر چه باشد
پس فیصله کردن احواله بخدا ست این
ست خدا پرورد گار من برا توکل کردم
و بسوی او رجوع می کنم (۱۰) .

آفریننده آسمان ها و زمین ست پیدا کرد
برای شما از جنس شما زنان را و پیدا کرد از
جنس چهار پایان اقسام چند پرا گنده
میکند شمارا باین تدبیر، نیست مانند
او چیزی و اوست شنوا بینا (۱۱) .

او راست کلید های آسمان ها و زمین
کشاده میکند روزی را برای هر که خواهد
و تنگ میکند برای هر که خواهد هر آئینه
او بهر چیز داناست (۱۲) .

مقرر کرد برای شما از آئین آنچه امر کرده
بود باقامت آن نوح را و آنچه وحی
فرستادیم بسوی تو و آنچه امر کردیم
باقامت آن ابراهیم و موسی و عیسی را
باین مضمون که قائم کنید دین را
و متفرق نه شوید در آن دشوار آمد
بر مشرکان آنچه میخوانی ایشان را بآن،
خدا برمی گزیند بسوی خود هر که را

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ
يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَا نُصِيرُ ①

لَمْ يَخْذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۚ قَالَتْ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي
الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ②

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ لَكُمْ إِيَّاهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ③

فَإِطْرُ الثَّمَرَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُّوكم فِيهِ لِيَسْلُبَ
شَيْءًا وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ④

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ⑤

سَمِعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَطَى بِهِ نُوْحًا وَآلِ إِبْرَاهِيمَ وَآدَمَ
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِمْ وَمُوسَى وَنَحْنُ أَنْ أَوْفِيُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَّبِعُوا أَفْئِدَةَ كُلِّ عَلَى الشِّرْكِينَ مَا
تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ
وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ⑥

خواهد وراه مینماید بسوی خود هر که رجوع میکند^(۱) (۱۳) .

و پراگنده نه شدند امتها مگر بعد از آن که آمد بدیشان دانش از روی حسد در میان خود و اگر نبودی سخنی که سابقاً صادر شد از پرورد گارتو که مهلت داده شوند تا زمانی معین البته فیصله کرده میشد میان ایشان و هرائینه آنانکه داده شد ایشان را کتاب بعد از انبیاء در شبهه قوی اند از دین (۱۴) .

پس بسوی دین دعوت کن و قائم باش بحسب آنکه فرموده شد ترا و پیروی مکن خواهش این کافران را و بیگوایمان آوردم بآنچه فرود آورد خدا هر کتاب که هست و فرموده شد مرا که انصاف کنم میان شما خدا پرورد گار ماست و پرورد گار شماست ما را عملهای ماست و شما را عملهای شماست گفتگو نیست میان ما و میان شما خدا جمع کند میان ما و میان شما^(۲) و بسوی اوست بازگشت (۱۵) .

و آنانکه مکابره می کنند در دین خدا بعد از آنکه قبول کرده شد فرمان او^(۳) مکابره ایشان باطل ست نزدیک پرورد گار ایشان

وَمَا تَقْرُؤُوا إِلَّا مِنْ دُونِ مَا جَاءَهُمْ الْعِلْمُ بَعْيَا بَيْنَهُمْ
وَلَوْلَا كَلِمَةُ سُبْحَتٍ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَفُضِيَ
بَيْنَهُمْ وَالَّذِينَ آوَرْتُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَبِئْسَ شَرِّ
مَنْعَةٍ يُرِيْبُ ⑤

فَلِذَاكَ قَادِرٌ وَاسْتَفْتَحْنَا أَمْرًا وَلَا تَنْفَعُ أَمْوَالُهُمْ
وَقُلْ أَمَرْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ نَبَأٍ وَأَمَرْتُ لِمَا دَلَّ
بَيْنَكُمْ اللَّهُ وَبَيْنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُ تَأْتُوا لَكُمْ أَعْمَالُ لَا
حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَاللَّهُ الْعَصِيمُ ⑤

وَالَّذِينَ يُضَاجِلُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا انْصَبَّ لَهُ حُجَّتُهُمْ
دَاجِلَةٌ يُتْرَكُ لَهُمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ⑤

(۱) یعنی بسوی حق حاصل آن ست که انبیاء علیهم السلام در اصول دین متفق اند و اختلاف شرائع در فروع است و بس والله اعلم .

(۲) یعنی روز قیامت .

(۳) یعنی جمعی در اسلام داخل شدند والله اعلم .

و برایشان است خشم و ایشان راست عذاب سخت (١٦) .

خدا آنست که فرود آورد کتاب را بر اوستی و ترازو را نیز وجه چیز مطلع ساخت ترا بر حقیقت امر شاید که آمدن قیامت نزدیک باشد (١٧) .

زود طلب میکنند قیامت را آنانکه ایمان ندارند بآن و آنانکه باور داشته اند ترسانند از آن و میدانند که آن راست ست آگاه شو هر آئینه آنانکه مکابره می کنند در آمدن قیامت هر آئینه در گمراهی دور اند (١٨) .

خدا مهربان ست بر بندگان خود روزی میدهد هر کرا خواهد و اوست توانای غالب (١٩) .

هر که خواسته باشد کشت آخرت را بپزائیم برای او در کشت او و هر که خواسته باشد کشت دنیا را بدهیم او را بعض دنیا و نیست او را در آخرت هیچ نصیبی (٢٠) .

آیا کافران را شریکان هستند که مقرر کردند برای ایشان از دین آنچه نه فرموده است آن را خدا و اگر نه بودی وعده فیصله کردن البته فیصله کرده میشد میان ایشان و هر آئینه ستمگاران ایشان راست عذاب درد دهنده (٢١) .

بینی ستمگاران را ترسان از جزای آنچه به عمل آورده اند و آن البته رسنده است بایشان و آنانکه ایمان آورده اند و کارهای شایسته کرده اند درسبز زار های بوستان

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ۝

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ الْأَنَّ الَّذِينَ يَسْأَلُونَ فِي السَّاعَةِ لَعَلَّ صَلَاحٍ لِيُصِيبُوا ۝

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝

مَنْ كَانَ يُرِيدْ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدْ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ۝

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمُ مِنَ الدِّينِ مَالَهُمْ يَأْذَنُ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُتِنَ بِهِمْ وَاتَّقِ الْغُلَاقِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُمْ لَا أَعْقِبُ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَةٍ أَلَنْ يَنْجِبَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ

هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ⑥

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَيِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ أَمْثَلُوا وُجُوهَهُمْ
قُلْ لَا أَتْلُو عَلَيْكُمْ أَجْرَ إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَعْرِفْ
حَسَنَةً يَّزِدْ لَهُ فِيهَا حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ⑦

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنَّ يَسِّرَ اللَّهُ يَخْلُقَ مَا يَشَاءُ
فَلَيْكَ وَيَسْمَعُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَالْحَيُّ الْقَيُّومُ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ⑧

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعُولُ عَنِ السَّيِّئَاتِ
وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ⑨

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ أَمْثَلُوا وُجُوهَهُم بِالطَّيْلِ وَيَزِيدُ لَهُم مِّنْ
فَضْلًا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ ذَاتِ صُدُورِهِمْ ⑩

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَا فِي الْأَرْضِ وَلَكِن مَّا يُؤْتَلَفُ

ها باشند، ایشان را باشد آنچه
درخواست کنند نزدیک پروردگار خویش
این ست فضل بزرگ (۲۲) .

این آن ثواب ست که مرده میدهد خدا بآن
بندگان خود را که ایمان آورده اند
وکارهای شائسته کرده اند بگونی طلبم
از شما برتبلیغ قرآن هیچ مزدی لیکن باید
که پیش گیرید دوستی در میان
خویشاوندان^(۱) و هر که بکند نیکی
بیفزائیم برای او در آن نیکی حُسن را هر آینه
خدا آمرزگار قدرشناس است (۲۳) .

آیا میگویند پیغامبر افترا کرده است بر خدا
دروغ را پس اگر خواهد خدا مُهرنهد
بر دل تو و نابود می سازد خدا بیهوده را
و اثبات می کند دین درست را به سخن
های خود هر آینه خدا داناست بآنچه
در سینه هاست (۲۴) .

واوست آنکه قبول میکند توبه را از
بندگان خود و درمی گذرد از جرمها
و میداند آنچه می کنید (۲۵) .

و قبول می کند دعای آنانکه ایمان آورده
اند و کارهای شائسته کرده اند و زیاده
میدهد ایشان را از فضل خود و کافران
ایشان راست عذاب سخت (۲۶) .

و اگر فراخ کردی خدا رزق را بر بند
گان خود البته فساد میکردند در زمین

يَقْدِرُ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ جِبَادًا خَيْرًا مِنْكُمْ ۝

ولیکن فرود می آرد با اندازه آنچه خواهد
هر آئینه خدایه بند گان خود دانا بیناست
(٢٧)

وَهُوَ الَّذِي يُزِيلُ الْعَمَاقَ مِنْ بَعْدِ مَا قُتِلُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ
وَهُوَ الْغَلِيُّ الْعَمِيدُ ۝

واوست آنکه فرود می آرد باران را
بعد از آنکه ناامید شدند و پراکنده میسازد
رحمت خود را واوست کارساز ستوده
کار (٢٨)

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَهُوَ عَلَى جَهَنَّمَ إِشْرَاقٌ ۝

وازشانه های او آفریدن آسمان ها وزمین
است و آفریدن آنچه پراکنده کرده است
در این هردو از جانوران و او بر بهم آوردن
ایشان وقتی که بخواد تواناست (٢٩)

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْلَمُ
عَنِ كَثِيرٍ ۝

وهرچه برسد به شما از مصیبت ها پس
بسبب گناهی است که بعمل آورد دستهای
شما و در میگذرد از بسیاری (٣٠)

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
قُوَّةٍ وَلَا نَجْوَى ۝

و نیستید شما عاجز کننده در زمین و نیست
شمارا بجز خدا هیچ کارسازی و نه
نصرت دهنده (٣١)

وَمِنَ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝

وازشانه های او کشتی های روان است
در دریا مانند کوه ها (٣٢)

إِنْ يَشَاءُ يُخْرِجِكُمُ الرِّيحَ فَيَظْلَلَنَّ رَوَاكِدُ عَلَى ظُهُرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّأُولِ الْأَبْصَارِ ۝

اگر خواهد باز دارد باد را پس ایستاده
شود کشتی ها بر پشت دریا هر آینه درین
مقدمه نشانه هاست هر صبر کننده شکر
گذارنده را (٣٣)

أَوْ يُوقِفَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْلَمُ عَنْ كَثِيرٍ ۝

یا اگر خواهد هلاک کند اهل کشتی هارا
بسبب آنچه کردند و در میگذرد از
تقصیرات بسیار (٣٤)

وَيَعْلَمُ الْغَوْنُ الْجَادُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ حِسَابٍ ۝

(تا انتقام کشد از ایشان) و تابداوند آنانکه
خصوصت می کنند در آیات ما که نیست
ایشان راهیج فرارگاه (از عذاب) (٣٥)

فَمَا أَزِيدُهُمْ مِنْ نِعْمٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ
خَيْرٌ وَأَبْغَى لِلَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ رَيْبِهِمْ يَقُولُونَ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا
غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٦﴾

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى
بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٧﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٣٨﴾

وَحِزْأُو سَيِّئَةَ سَبِّئَةٍ بِمِثْلِهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ
 فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

وَلَمَنْ اسْتَضَرَّ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ
سَبِيلٍ ﴿٤٠﴾

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَ يَتَوَقَّنَ فِي
الْأَرْضِ يَغْيِرُوا الْحَقَّ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤١﴾

پس آنچه داده شد شما را از هر جنس که
باشد اندک بهره ایست از زندگانی دنیا
و آنچه نزدیک خداست بهترست و پائنده
ترست برای آنانکه ایمان آورده اند و بر
پروردگار خود توکل می کنند (۳۶) .

و آنانکه پرهیزی کنند از گناهان کبیره و از
بی حیائی ها و چون بخشش می آیند ایشان
می آمرزند (۳۷) .

و آنانکه قبول کردند فرمان پروردگار خود
را و برپاداشتند نماز را و کارایشان از سر
مشورت باشد بایکدیگر و از آنچه روزی
دادیم ایشان را خرج می کنند (۳۸) .

و آنانکه چون برسد بدیشان تعدی، ایشان
انتقام می کشند^(۱) (۳۹) .

و سزای بدی بدی ست مانند آن پس هر که
درگذرد و قضیه را باصلاح آرد پس
مزد او بر خداست هرآینه خدا دوست نمی
دارد ظالمان را (۴۰) .

و هرآینه کسی که انتقام کشد بعد مظلوم
شدن خود پس آنجماعت نیست برایشان
هیچ راه ملامت (۴۱) .

جزاین نیست که راه ملامت بر آن جماعت
است که ظلم می کنند بر مردمان و فساد می
طلبند در زمین به ناحق آن جماعت ایشان
راست عذاب درد دهنده (۴۲) .

(۱) مترجم گوید یعنی اگر برضعیفی ظالم تعدی کند بزرگانِ قبیله متفق شوند و انتقام
کشند والله اعلم .

وهرکه صبر کند و بیامزد هرآئینه این صفت^(۱) از کارهای مقصود است (۴۳).

وهرکرا گمراه کند خدا پس نیست اورا هیچ کارسازی بعد از وی و بیینی ستمگاران را چون معاینه کنند عذاب را گویند آیا هست بسوی بازگشتن هیچ را می (۴۴).

و بیینی ایشان را پیش آورده شوند نزدیک دوزخ متواضع شده از خواری می نگرند به گوشه چشم نیم کشاده و گفتند اهل ایمان هرآئینه زیان کاران آنانند که در زیان دادند خویشان را و خویشان و ندان خود را روز قیامت آگاه شو هرآئینه ستمگاران در عذاب دائم باشند (۴۵).

ونه باشند ایشان را کارسازان که نصرت دهند ایشان را بجز خدا وهرکرا گمراه کند خدا نیست اورا هیچ را می (۴۶).

قبول کنید فرمان پروردگار خود را پیش از آنکه بیاید روزیکه بازگشت نیست آن را از جانب خدا نیست شمارا هیچ پناهی آن روز نیست برای شما هیچ بازخواست کننده (۴۷).

پس اگر رو بگردانند پس نه فرستاده ایم ترا برایشان نگهبان، نیست بر تو مگری پیام رسانیدن و هرآئینه ما چون بچشانیم آدمی را از جانب خود رحمتی شادان شود بآن

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٣﴾

وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ دَرَجَةٍ مِنَ الْعِلْمِ وَرَى الظَّالِمِينَ لَعْنَةُ الْعَذَابِ يَقُولُونَ هَلْ لِي مَرَّةٌ مِّنْ سَبِيلِ ﴿٤٤﴾

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَمِنَ الْبُحْلِ يُنْظَرُونَ مِنْ طَرَفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَبِيرِينَ الَّذِينَ خَيْرُوا أَنفُسَهُمْ أَفَلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ الْإِثْمُ الَّذِينَ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّتَعَبٍ ﴿٤٥﴾

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَصْعَقُونَ وَهُمْ فِي دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾

إِسْتَجِبُوا لِلرَّكَعَاتِ الَّتِي قِيلَ أَنْ تَنَازِلَ يَوْمَ لَا مَرَدُّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُم مِّنْ مَّجْدٍ تَعْبُدُونَ وَمَا لَكُم مِّنْ كَلِمَةٍ ﴿٤٧﴾

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَأَعْلَمْ أَنَّكَ عَلَيْهِمْ حَفِظْتَ أَنْ عَلَيْكَ إِلَّا إِلَهُكُمُ الرَّحْمَنُ إِذْ أَلْزَمْنَا الْإِنْسَانَ بِنَارِ حِمَى فَاتَّخَذَ وَجْهَ بَنِي آدَمَ وَهُمْ يَخِشَوْنَ يُسَافِقُونَ أَتَيْدُهُمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ لَقَوْرٌ ﴿٤٨﴾

(۱) مترجم گوید مغفرت در حق خود عزیمت است و انتقام رخصت و در حق ضعفاء قوم انتقام لازم است مگر آن که ضعفاء در گذارند و الله اعلم.

واگر برسد بآدمیان مصیبتی بسبب آنچه فرستاده است دست های ایشان پس هرائینه آدمی ناسپاس است (۴۸) .

خدای راست پادشاهی آسمان هاوزمین می آفریند هرچه خواهد عطا می کند دختران هرکرا خواهد وعطامی کند پسران هرکرا خواهد (۴۹) .

یا جمع کند برای ایشان پسران ودختران ومیسازد هرکرا خواهد نزننده هرائینه اودانا است (۵۰) .

وممكن نیست هیچ آدمی را که سخن گوید با اوخدا مگر بشارت یااز پس پرده یا بفرستد فرشته را پس نازل کند بحکم خدا آنچه خدا خواسته است هرائینه خدا بلند مرتبه باحکمت است^(۱) (۵۱) .

وهمچنین وحی فرستادیم بسوی تو قرآن را ازکلام خود نمیدانستی توکه چیست کتاب و نمیدانستی که چیست ایمان و لیکن ساخته ایم وحی را روشنی راه مینائیم بآن هرکرا میخواهیم از بند گان خویش وهرائینه تو هدایت کنی بسوی راه راست (۵۲) .

راه خدا که اوراست آنچه در آسمان هاست وآنچه درزمین است آگاه شو بسوی خدا بازمیروند کارها (۵۳) .

يَلَهُ الْمَلَكُوتُ وَالْأَرْضُ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَهْدِي لِمَنْ يَشَاءُ أَرَانَا أَتَعْبَلُ لِمَنْ يَشَاءُ اللَّهُ ۚ قَدِيرٌ ۝

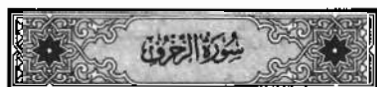
أَوَلَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ فِتْنَةً مِّنْ يَّشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۝

وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُحْكِمَهُ اللَّهُ الْأَوْحِيَّاءُ مِنْ وَرَائِهِ حِجَابٌ أَوْ يَرْسِلَ رَسُولًا فَيُضِلُّهُمُ يَذْرِبُهُمُ يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحَنَا ۖ مِن قَبْلُ مَا كُنْتَ تَذَرُ ۖ مَا الْكُتُبُ وَلَا الْإِنشَانُ وَلَٰكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝

صِرَاطُ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ۝

(۱) مترجم گوید اشارت عبارت از دیدن خواب است وازلقای علم درخاطر بطریق الهام وازپس پرده عبارت ازآن ست که آواز شنود وکسی را نه بیند و قسم ثالث آنست که فرشته بصورت آدمی متمثل شود وسخن گوید واللہ اعلم .

سوره زخرف مکی است و آن هشتاد و نه
آیت و هفت رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَمْدٌ ①

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ②

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ③

وَلَقَدْ فِي لَوْحٍ الْأُولَىٰ بَيِّنَاتٍ ④

أَنصُرِبُ عَلَيْكَ الْوَيْلَ لِمَا أَن كُنْتُ قَوْمًا مَّشْرُوفِينَ ⑤

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِي فِي الْأَوَّلِينَ ⑥

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ تَبِيعٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ⑦

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَرَدَّ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ⑧

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ⑨

خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ⑩

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا مَعْلُومًا ⑪

بنام خدای بخشاینده مهربان .

حَمْدٌ (۱) .

قسم به کتاب واضح (۲) .

که هر آینه ماساختیم این کتاب را کلام
عربی بُود که شما بفهمید (۳) .

وهر آینه این کتاب ثبت ست در لوح
محفوظ نزدیک ما هر آینه این کتاب بلند
قدر با حکمت ست (۴) (۱) .

آیا باز داریم از شما پند را اعراض کرده
برای آن که هستیگرویی از حد رفته (۵) .

و بسیار فرستادیم پیغامبران را در پیشینان
(۶) .

و نمی آمد بایشان هیچ پیغامبری الا باو
استهزا میکردند (۷) .

پس هلاک کردیم سخت تر از قریش را (۸)
باعبار دست درازی و مذکور شد داستان
نخستینان (۸) .

و اگر سوال کنی از ایشان که چه کس
بیافرید آسمان ها و زمین را البته گویند
بیافرید آنها را خدای غالب دانا (۹) .

وی آنست که ساخت برای شما زمین را

(۱) مترجم گوید قسم خوردن به چیزی برای اثبات همان چیز یا لازم آن چیز کنایت
است بآنکه آن چیز خود دلیل خود است چنانکه گویند "قسم بلب میگویند تو وزلف
شبگون تو که تو معشوق دلربائی" والله اعلم .

(۲) یعنی عادی نمود که از قریش قوی تر بودند .

تَهْتَدُونَ ﴿٦٠﴾

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَقَدْ بَدَأْنَا بِهِ حَبَابًا
كَذَلِكَ نُخْرِجُوهٖ ﴿٦١﴾وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفَلَاحِ وَالْآثَامِ
مَا تَكُونُونَ ﴿٦٢﴾لِيَسْتَوِيَ عَلَى ظُهُورِهِمْ تَحْدِثُوا رُبْعَهُ رَبُّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ
عَلَيْهِ وَنُفُوٓآ أُسْبُحْنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا
لَهُ مُقَرَّبِينَ ﴿٦٣﴾

وَلَا إِلَىٰ رَبِّنَا السُّعُورُونَ ﴿٦٤﴾

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿٦٥﴾

إِنَّمَا اتَّخَذُوا مِمَّا يَتْلُونَ بَذًا وَأَصْلَكُمْ بِالْبَينِينَ ﴿٦٦﴾

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا قَرَّبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا طَلَّ وَجْهُهُ
سُودًا أَوْ نُورًا ﴿٦٧﴾

بساط و ساخت برای شما در زمین راه ها
تا بود که شماره یابید (۱۰) .

ووی آنست که فرود آورد از آسمان آب
باندازه پس زنده کردیم بآن شهر مُرده را
همچنین بر آورده خواهید شد (۱۱) .

ووی آنست که بیافرید اقسام حیوانات
تمام آن و ساخت برای شما از کشتی ها
و از چهارپایان چیزی را که بر آن سوار
شوید (۱۲) .

تاراست بنشینید بر پشت های مرکب
باز یاد کنید نعمت پروردگار خود را وقتی
که راست نشستید بر آن و بگوئید پاکست
آن ذاتی که مسخر ساخت برای ما این
مرکب را و ما نه بودیم بر آن توانا (۱۳) .

وهر آئینه مابسوی پروردگار خویش رجوع
کنندگانیم (۱۴) .

و مقرر کردند برای خدا از بندگان او اولاد
را هر آئینه آدمی ناسپاس ظاهرست (۱۵) .

آیافرا گرفت خدا از مخلوقات خود
دختران را و برگزیده است شمارا به
پسران (۱۶) .

و چون مژده داده شود یکی از ایشان بتولد
آنچه مثل ساخته است برای رحمت (۱۷)
روی اوسیه گردد و او پُرازغم باشد
(۱۷) .

(۱) یعنی از قبور .

(۲) یعنی به تولد دختری والله اعلم .

آیا آتراکه پرورده میشود در زیور واو
در صَفِ خصومت ظاهر نمی گردد (۱۸).

و قرار دادند فرشتگان را که آنان بندگان
رحمن اند زن ها آیا حاضر بودند نزدیکِ
آفرینش ایشان نوشته خواهد شد این
گواهی ایشان و پرسیده خواهند شد (۱۹).

و گفتند کافران اگر خواستی رحمن پرستش
نمی کردیم این فرشتگان را نیست ایشان
را باین ادعا دانش نیستند ایشان
مگر دروغ گو (۲۰).

آیا داده ایم ایشانرا کتابی پیش از قرآن پس
ایشان بآن کتاب چنگ زنده اند (هکزه)
(۲۱).

بلکه گفتند هر آینه ما یافتیم پدران خود را
بردینی و هر آینه ما برپی ایشان راه
یافتگانیم (۲۲).

و همچنین نه فرستادیم پیش از تودر هیچ
دیهی ترساننده ای را مگر گفتند منعمان
آن ده هر آینه ما یافتیم پدران خود را
بردینی و هر آینه ما برپی ایشان متابعت
کنندگانیم (۲۳).

گفت پیغامبر آیا بر متابعت پدران مقرر
مینمائید اگر چه آورده ام شما دینی که
زیاده تر راه نمائنده است از آنچه بر آن
یافتید پدران خود را گفتند ما بآنچه
فرستاده شد شمارا همراه آن نامعتقدیم
(۲۴).

پس انتقام کشیدیم از ایشان پس درنگر
چگونه بود عاقبت دروغ داران لکان (۲۵).

أَمْ مَنْ يَنْشُرُ فِي الْحَيَاةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ⑤

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ مِنْهُمْ عَبْدُ الرَّحْمَنِ إِنَّا كُنَّا شَاهِدُونَ
عَلَيْهِمْ سَكَتَبُ شَهِادَتُهُمْ وَيَسْأَلُونَ ⑥

وَقَالُوا أَوَشَاءُ الرَّحْمَنِ مَلْعِدُهُمْ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ
إِنَّهُمْ إِلَّا غُرُورُونَ ⑦

أَمْ آتَيْنَهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِمْ فَهُمْ بِهِ مُتَسَكِّتُونَ ⑧

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى آثَرِهِ وَإِنَّا عَلَى
شُرْطَتِهِمْ ⑨

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قُرْآنٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ
مُتْرَفُوهُمْ إِنَّا نَجِدُ آبَاءَنَا عَلَى آثَرِهِ وَإِنَّا عَلَى
شُرْطَتِهِمْ ⑩

قُلْ أَوْحَيْنَا لَهُمْ رِيبًا وَقَدْ جَاءَهُمْ عَلَيْهَا آيَاتُنَا وَآلَاؤُنَا
بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كُرُورُونَ ⑪

فَانْتَحَبْنَا مِنْهُمْ قَانِظَرَيْتَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَلِّبِينَ ⑫

و یادکن چون گفت ابراهیم پدر خود را
و قوم خود را هر آینه من بیزارم از آنچه
شما پرستش می کنید (۲۶) .

الّا آن کسی که بیافرید مرا پس هر آینه
او هدایت خواهد کرد مرا (۲۷) .

و قرارداد خدای تعالی کلمه توحید را
سخنی باقی مانده در فرزندانِ او تا بگذرد که
کافران رجوع کنند^(۱) (۲۸) .

بلکه بهره مند ساختیم ایشان را و پدران
ایشان را تا وقتی که آمد بدیشان دینِ راست
و پیغامبر ظاهر (۲۹) .

و آنگاه که آمد بدیشان دینِ راست گفتند
این جادوست و هر آینه ما بدان نامعتقدانیم
(۳۰) .

و گفتند چرا فرو فرستاده نه شد این قرآن
بر مردی بزرگ از اهل این دوده^(۲) (۳۱) .

آیا ایشان قسمت می کنند رحمتِ
پروردگار ترا ما قسمت کرده ایم میانِ
ایشان گزرا نِ ایشان را در زندگانی دنیا
و بلند مرتبه ساختیم بعضی ایشان را بر
بعضی تا که خدمتگذار گیرد بعضی ایشان
بعضی را^(۳) و رحمتِ پروردگار تو
بهترست از آنچه جمع میکنند (۳۲) .

و اگر احتمال آن نه می بود که میشوند

وَاذْكَالِیْزِیْهِمْ لَا یُبَیِّنُ وَكُفِیْہِ اِنَّہِ بِرَاٰوُتِہُمْ اَعْبَدُوْنَ ﴿۳۱﴾

اِلَّا الَّذِیْ فَطَرْنِیْ فَاِنَّہٗ سَیْہِدُنِیْ ﴿۳۲﴾

وَجَعَلْنَا کُتُبَہٗ بَآیَۃً فِیْ حَیْہِ لَعَلَّہُمْ یَرْجِعُوْنَ ﴿۳۳﴾

بَلْ مَنَّتْ فَاَوْلَآءِہٖمَا ہُمۡ حَقٌّ جَاءَہُمُ الْحَقُّ

وَرِیْضُوْنَ فِیْہِیْنَ ﴿۳۴﴾

وَلَمَّا جَاءَہُمُ الْحَقُّ قَالُوْا اِنَّا لَنَعَرُوْا اٰیٰتِہٖ لَعُرْوٰنَ ﴿۳۵﴾

وَقَالُوْا اِنَّا لَنُزِّلُ ہٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰی رَجُلٍ مِّنَ الْفَرِیْقَیْنِ

عَظِیْمِ ﴿۳۶﴾

اَھُمۡ یَقْسِمُوْنَ رَحْمَتَ رَبِّکَ عَنْ قَسْمِنَا اِنَّہُمْ مُّوْثِقٰتِہُمۡ فِی

النُّبُوۃِ الدُّنْیَا وَرَفَعْنَا بَعْضُہُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّیَعْلَمُوْا

بَعْضُہُمْ بِبَعْضٍ اَعْمٰرًا وَرَحْمَتٍ رَبِّکَ غَیْرِ مِمَّا یُحِبُّوْنَ ﴿۳۷﴾

وَلَوْلَا اَنْ یَّکُوْنَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لَیْنًا

(۱) یعنی انبیاء و اولیا در اولاد حضرت ابراهیم علیه السلام پیدا شدند .

(۲) یعنی یکی از متمولانِ مکه و طائف و الله اعلم .

(۳) یعنی بچشم حقارت نگردد و الله اعلم .

يَقْرَأُ بِالرَّحْمَنِ يُدْعُوهُمْ لِيُخْلَصُوا مِنْ فَخْرٍ وَمَعْلُومٍ
عَلَيْهِمْ يَنْظُرُونَ ﴿٣٣﴾

فَلَهُمْ فِيهَا مَأْوًى وَفِيهَا أَعْيُنُهُمْ يُخْفَوْنَ ﴿٣٤﴾

وَرُحُفًا وَأَنْ كُلُّ ذِكٍّ لَنَا مِثْلُ مَا لَهُمُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ
عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

وَمَنْ يُضِلَّ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ يَقْنِصْ لَهُ شَيْطَانٌ فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾

وَالَهُمْ فِيهَا مَصْدَرٌ وَمِنْهُمْ عَنْ الشَّيْطَانِ وَيَصْبِرُونَ أَنْهُمْ يُهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ نَادَا قَالِ يٰلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بَعْدَ الشَّرِيقَيْنِ
فِيهِمُ الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾

وَلَنْ يَنْفَعَهُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنَّهِيَ الْعَذَابُ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾

أَفَأَنْتُمْ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ
مُبِينٍ ﴿٤٠﴾

وَأَنَّا نَذْهَبُ بِكَ فَإِنَّا لَنُفَعُّهُمْ مِمَّا هُمْ فِي

مردمان همه يك گروه البته ساختیم برای
کسیکه نا معتقد ست بخدا برای
خانه های ایشان سقفهای ازتقره
ونردبانهای که بر آن بالا برآیند (۳۳) .

و برای خانه های ایشان دروازه ها
نیز ازتقره و تخت ها که بر آن تکیه زده
بنشینند (۳۴) .

و می ساختیم تجمل بسیار، و نیست همه
این مگر اندک بهره مندی زندگانی دنیا،
و آخرت نزدیک پرورد گارتو متقیان
راست (۳۵) .

و هر که غافل شود از یاد رحمن برگماریم
برای اوشیطانی پس آن شیطان او را
همنشین بود (۳۶) .

و هر آئینه شیاطین باز میدارند آدمیان را
از راه و آدمیان می پندارند که ایشان راه
یافتگانند (۳۷) .

تا آنوقت که چون آدمی بیاید پیش ما گوید
باشیطان خود ای کاش در میان من
و در میان تو مسافت مشرق و مغرب بودی
پس بدهمنشینی تو (۳۸) .

و (گوئیم) سود نه دهد شمارا امروز از پس
که ستم کرده اید آنکه شما در عذاب با هم
شریک باشید (۳۹) .

(یا محمد) آیا تو میتوانی شنوایدن کران
را یا راه میتوانی نمودن کوران را و آن
کس را که در گمراهی ظاهرست (۴۰) .

پس اگر ازین عالم ببریم ترا پس البته
ما ازین جماعت انتقام کشندگانیم (۴۱) .

یا اینست که بنمائیم ترا آنچه وعده دادیم
بایشان پس هرائینه ما برایشان تواناایم
(٤٢).

پس چنگ زن بآنچه وحی فرستاده شد
بسوی تو هرائینه تو بر راه راستی (٤٣).
و هرائینه قرآن پندست ترا و قوم ترا
و شما سوال کرده خواهید شد (٤٤).

و پسر احوال آنانکه فرستاده بودیم پیش
از تو از پیغامبران خود آیا قراردادده بودیم
بجز خدا معبودان دیگر که پرستش کرده
شود آنها را (٤٥).

و هرائینه فرستادیم موسی را به نشانه های
خود بسوی فرعون و اشراف قوم او پس
گفت هرائینه من پیغامبر پروردگار
عالمهایم (٤٦).

پس آن هنگام که آمد به ایشان بانسانه های
ما نا گهان بآن نشانه هامی خندیدند (٤٧).

و نه می نمودیم بایشان هیچ نشانه
مگروی بزرگ تربود ازقرین خود و گرفتار
کردیم ایشانرا به عقوبت بود که ایشان
رجوع کنند (٤٨).

و گفتند ای جادوگر دعا کن برای
ما پروردگار خود را به عهدهی که با
تو دارد هرائینه ماراه یافتگانیم^(١) (٤٩).

پس آنها گام که دور کردیم از ایشان عقوبت
را ناگهان ایشان عهده می شکندند (٥٠).

أَوَلَمْ يَكُنْ لَكَ الْبَرَاءَةُ وَعَدْتَهُمْ فَأَتَاهُمُ الْمُرْسَلُونَ ۝

فَأَسْقَمْتُ بِالَّذِي أَوْحَى إِلَيْكَ أَنَاكَ عَلَىٰ عِبَادٍ مُّسْتَوِينَ ۝

وَأَنَّهُ لَدِكُمُ رُكُوكٌ وَلَقَوْمُكَ وَسَوْفَ يُسْأَلُونَ ۝

وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ نُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ
دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا يُعْبَدُونَ ۝

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذْ هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ۝

وَأَنزَلْنَاهُمْ مِنْ آيَةِ الْكُرْسِيِّ أَجْنِبَهَا وَأَخَذْنَاهُمْ
بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الشَّاحِدُ لِمَ كُنَّا رَبُّكَ بِمَا عٰهَدْنَاكَ
إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ۝

فَلَمَّا كَفَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَلْعَنُونَ ۝

وآزداد فرعون در میان قوم خود گفت
ای قوم من آیا نیست برای من پادشاهی
مصر و این جویها می رود از زیر کوشک من
آیا نمی بینید (۵۱) .

(نی) بلکه من بهترم ازین شخص که وی
خوارست و نزدیک نیست که سخن
واضح گوید (۵۲) (۱) .

پس چرا فرود آورده نه شد برین شخص
دست بندهایی از زر یا چرا نیامدند
همراه او فرشتگان مجتمع شده (۵۳) .

پس بی عقل کرد قوم خود را پس قبول
کردند فرمان او را هر آینه ایشان بودند
گروه فاسق (۵۴) .

پس آن هنگام که بخشیم آوردند مارا
انتقام کشیدیم از ایشان پس غرق ساختیم
ایشانرا همه یکجا (۵۵) .

پس ساختیم ایشانرا پیش رو و داستانی
برای آیندگان (۵۶) .

و آنگاه (۲) که داستان زده شد به پسر مریم
نا گهان قوم توازین داستان بخوشوقتی
آواز بلند می کنند (۵۷) .

و گفتند آیا معبودان مابهرترند یا عیسی، آن

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ
وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ خَيْرٌ لِّمِنْ هَؤُلَاءِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾

أَمْ آتَاهُم مِّنْ هُنَا أَلَدِي قَوْمٌ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا ﴿٥٢﴾

قَالُوا أَلَيْكَ مَلَكُوتُ مِصْرَ مِمَّنْ دُونِ آبِهَائِمَا سَعَىٰ الْمَلِكُ
مُعْرِضِينَ ﴿٥٣﴾

فَاسْتَعَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾

فَلَمَّا أَسْفَوْا اتَّقَنَّاهُمْ وَأَمْرُهُمْ فَعْلَمٌ ﴿٥٥﴾

فَجَعَلْنَاهُمْ سُلَاقًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾

وَلَمَّا حَضَرَ ابْنَ مَرْيَمَ مَثَلٌ إِذَا قَوْمُكَ مِنهُ يَصْتَفُونَ ﴿٥٧﴾

وَقَالُوا إِنَّمَا خَيْرٌ أَمْرُهُمْ بَصُرَتُوكَ الْوَاحِدَ الْآلِ

(۱) یعنی در زبان حضرت موسی علیه السلام لکنت بود واللہ اعلم .

(۲) مترجم گوید براین مسئله که هیچکس غیر خدای تعالی معبود نیست مشرکان ایراد کردند که ترسایان عیسی رامی پرستند و اگر وی نیز معبود نه بود ما راضی شدیم که آله مابا عیسی باشند و گمان کردند که بحجت غالب آمدند خدای تعالی کشف شبهه فرمود واللہ اعلم .

فَمُؤْمَرُونَ ٥٥

إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا
لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ٥٦

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُقُونَ ٥٧

وَاللَّهُ لَئِلَّا لِلنَّاسَةِ فَلَا تَحْتَرَنَ فِيهَا وَالْيَهُودُ هَذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ ٥٨

وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ٥٩

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ
لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلَفُونَ فِيهِ فَأَتَوْا اللَّهَ وَالْيَهُودَ ٦٠

إِنَّ اللَّهَ مُؤَيَّدٌ بِرُوحِهِ فَاعْبُدُوا هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ٦١

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ
عَذَابٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ٦٢

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ٦٣

الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدَاوًا إِلَّا الْمُتَّقِينَ ٦٤

حرف نزدند باتومگر بمکابره بلکه ایشان
قومی خصومت کننده اند (٥٨) .

نیست عیسی مگر بنده ای که انعام کرده
ایم بروی و ساختیم اورا نشانه برای بنی
اسرائیل (٥٩) .

واگرمیخواستیم البته قرار می دادیم بدل
شما فرشتگان را که در زمین خلیفه شوند
(٦٠) .

وهرآئینه عیسی نشانه است قیامت را پس
شبهه مکنید در قیامت (بگو یا محمد)
پیروی من کنید اینست راه راست (٦١) .
وباز ندارد شمارا شیطان هرآئینه اودر حق
شما دشمن ظاهرست (٦٢) .

وآنگاه که آمد عیسی بامعجزه ها گفت
آورده ام به شما حکمت را و آمده ام
تایید کنم برای شما بعض آنچه اختلاف
می کنید در آن پس بترسید از خدا وفرمان
من برید (٦٣) .

هرآئینه خدا پروردگار من و پروردگار
شماست پس بپرستید اورا این ست راه
راست (٦٤) .

پس اختلاف کردند جماعت ها در میان
خویش پس وای آنان را که ستم کردند
از عقوبت روز درد دهنده (٦٥) .

انتظار نمی کنند مگر قیامت را که بیاید
بدیشان ناگهان و ایشان خبردارنه باشند
(٦٦) .

دوستان آروز بعض ایشان بابعض دشمن
باشند مگر پرهیزگاران (٦٧) .

گفته شود ای بندگان من نیست هیچ ترس
بر شما امروز نه شما اندوهگین شوید
(٦٨).

آن کسانی که ایمان آوردند بآیت های
ما و مسلمان بودند (٦٩).

گفته شود درآئید به بهشت شما و زنان شما
خوشحال ساخته (٧٠).

گردانیده شود برایشان کاسه های پهن از
زر و کوزه ها نیز در بهشت باشد آنچه
خواهش کنند نفس ها و لذت ببرند
از دیدن او چشم ها و شما در آنجا جاویدان
باشید (٧١).

و این آن بهشت ست که عطا کرده شد
شمارا بسبب آنچه عمل می کردید (٧٢).
شماراست در آنجا میوه بسیار که از آن
میخورید (٧٣).

هر آینه گنگاران در عذاب دوزخ جاویدان
اند (٧٤).

سست کرده نه شود از ایشان عقوبت
و ایشان در آن عذاب ناامید شده خاموش
باشند (٧٥).

و ستم نکردیم بر ایشان ولیکن بودند
ایشان ستمگاران (٧٦).

و آواز دهند که ای مالک باید که بمرگ
حکم کند بر ما پروردگارتو مالک گوید
هر آینه شما همیشه باشندگانید (٧٧).

هر آینه آوردیم شما سخن راست را
ولیکن اکثر شما سخن راست را
ناخواهانید (٧٨).

يَعْلَمُ الْغُفُورُ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾

الَّذِينَ آمَنُوا بِالْآيَاتِ وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾

ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَآزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَالْكَوَاعِبُ وَفِيهَا
مَا كُنْتُمْ فِي الدُّنْيَا تَمْتَلِكُونَ ﴿٧١﴾

وَبِذَلِكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أَوْفَوْا بِهَا مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٢﴾

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي عَذَابٍ مُتَسَاوِينَ ﴿٧٤﴾

لَا يُفَعِّلُهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْسِئُونَ ﴿٧٥﴾

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾

وَنَادُوا إِلَيْنَا لِنَقُضَ عَلَيْهِمْ ذِكْرَكَ قَالِ إِنَّكُمْ مَكِيدُونَ ﴿٧٧﴾

لَقَدْ جِئْتُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٨﴾

أَمْ يَرْمُونَ أَهْلَ الْاِمْنِ أَنَّهُمْ يَكُونُونَ ①

أَمْ يَحْسِبُونَ أَنَّا لَنَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلْ وَرَوَاتُكَ لِلَّهِ يَوْمَ
يَكْتُبُونَ ②

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَبِيدِ ③

سُبْحَنَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَظِيمٍ ④

قَدْ رَفَعَهُمْ نُفُوصًا وَبَلَّغَهُمُ آخِرَ يَلْفِ أَيْوَامِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ⑤

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْعَلِيمُ ⑥

وَتَبَرَّكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِمَا
رُجُوعُ عِلْمِ السَّاعَةِ وَالْيَوْمِ يُصَوَّرُونَ ⑦

وَلَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْكَافَّةَ الْإِمْسَنِ
شَهِيدَ الْبَاقِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ⑧

آیا عزم مصمم کرده اند برکاری پس
هر آینه مانیز عزم مصمم کنند گانیم (۷۹).
آیامی پندارند که مانمی شنویم رازگو
سرگوشی ایشانرا آری می شنویم
و فرستادگان ما نزدیک ایشان می نویسند
(۸۰).

بگو اگر بفرض باشد رحمن را فرزندی
پس من نخستین عبادت کنندگان باشم
(۸۱).

پاکست پروردگار آسمان ها وزمین
خداوند عرش از آنچه بیان می کنند (۸۲).

پس بگذار ایشان را تا در باطل بحث کنند
وبازی پیش گیرند تا آنکه ملاقات کنند بآن
روز خود که وعده داده میشود ایشان را
(۸۳).

واوست آنکه در آسمان فرمان رواست
و در زمین فرمان روا و اوست با حکمت
دانا (۸۴).

و بسیار بابرکت ست آنکه او راست
پشاهی آسمان ها وزمین و آنچه در میان
هر دو است و نزد اوست علم قیامت
و بسوی او باز گردانیده شوید (۸۵).

و نمی توانند آنانکه کفار پرستش می کنند
ایشان را شفاعت کردن بغیر از خدا لیکن
کسی که گواهی راست داده باشد و ایشان
میدانند^(۱) (۸۶).

(۱) یعنی اهل توحید را شفاعت کنند.

وا گرسوال کنی از ایشان که کدام کس
بیافرید ایشانرا البته گویند خدا آفریده
است پس چگونه برگردانیده میشوند
(از عبادت خدا) (۸۷) .

وبسا دعای پیغامبر که ای پرورد گار من
هر آئینه ایشان گروهی هستند که ایمان
نمی آرند (۸۸) .

پس (فرمودیم) روگردان از ایشان و بگو سلام
وداع پس خواهند دانست (۸۹) .

سوره دخان مکی است و آن پنجاه و نه
آیت و سه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
حَمْدُ (۱) .

قسم به کتاب واضح (۲) .

که هر آئینه ما فرود آوردیم این کتاب
رادر شب مبارک^(۱) هر آئینه ما بودیم
ترساننده (۳) .

در آن شب مبارک فیصله کرده میشود
هر کار با حکمت (۴) .

فرود آوردیم آنرا بوحی کردن از نزدیک
خویش هر آئینه ما بودیم فرستنده^(۲) (۵) .

بسبب بخشایش از نزدیک پرورد گار
تو هر آئینه اوست شنو ادا نا (۶) .

پرورد گار آسمانها وزمین آنچه در میان این
هر دو است اگر هستی شما یقین کننده (۷) .

وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٢٥﴾

وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّا هُوَ آتٍ قَوْمًا لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٦﴾

فَأَصْنَعْ لَهُمْ عَذَابًا وَقُلْ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٧﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٢٨﴾

حَمْدُ ﴿٢٩﴾

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٣٠﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَّكَةٍ ﴿٣١﴾ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣٢﴾

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٣٣﴾

أَنزَلْنَاهُ مِنْ عِندِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٣٤﴾

رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِيَّاهُمَا أَنْ كُنْتُمْ مَوْتِينَ ﴿٣٦﴾

(۱) یعنی لیلۃ القدر .

(۲) یعنی بر پیغامبر فرود آوردیم آن را .

نیست هیچ معبود برحق مگر اوزنده میکند و می میراند پروردگار شماست و پروردگار پدران پیشین شماست (۸) .

بلکه کافران در شبهه ای بازی می کنند (۹) .

پس منتظر باش روزی را که بیارد آسمان دودی ظاهر (۱۰) .

که فروگیرد مردمان را این عذاب درد دهنده است (۱۱) .

(گویند) ای پروردگار ما دورکن از ما عذاب هرآئینه مسلمان می شویم (۱۲) .

چگونه بودایشان را پند گرفتن و بتحقیق آمده بود بدیشان پیغامبر ظاهر (۱۳) .

بازروگردانیدند ازو و گفتند این شخص آموخته شده دیوانه است (۱۴) .

هرآئینه ما دورکننده عذابیم اندکی هرآئینه شما عود کننده اید در کفر (۱۵) .

روزی که در گرفت کنیم آن در گرفت کردن بزرگ هرآئینه ما انتقام کشنده ایم (۱۶) (۱) .

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَ أَيْدِيهِمْ وَلَا يُحِيطُ بِشَيْءٍ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ٥١

بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ٥٢

فَأَنقَضَتْ بِرَمْسِ رَبِّكَ أَلْسِنَ الرَّاكِبِينَ ٥٣

يَعْلَمُ الْغُيُوبُ ٥٤

رَبُّ الْاَرْنَابِ ٥٥

أَلَمْ يَكُنْ لَهُ الْبَاقِرُ الَّذِي يُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَزُولَ ٥٦

لَهُ السَّعْدُ وَالشَّقَدُ ٥٧

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ ٥٨

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَاطِلَ ٥٩

(۱) مترجم گوید این وعده متحقق شد خدای تعالی در قریش قحط انداخت تا آنکه از شدتِ جوع یا از کثرتِ بخارِ جَوّ چون دودی محسوس می شد و ایشان بخدای تعالی رجوع کردند خدای تعالی قحط را دور فرمود باز بر کفر اصرار کردند خدای تعالی روز بدر از ایشان انتقام کشید که هفتاد کس را از رؤساء ایشان کشت و هفتاد کس را اسیر ساخت والله اعلم .

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولُنَا يُنذِرُهُمْ ۝

أَن أَدْعُوا إِلَىٰ عِبَادَتِي هَٰؤُلَاءِ لَكُم مَّا سَأَلْتُمُونِي ۝

وَأَن لَّا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ شَيْئًا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۝

وَأَن تَحْذَرُوا يَوْمَ لَا تَخْتَارُونَ ۝

وَأَن لَّكُمْ قَوْلُ الْمَلَكِ الْقَائِلِ ۝

فَدَعَا رَبِّي أَن هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ۝

فَأَنصَرَفْ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ ثَمَّ عَاثِرُ ۝

وَأَنزَلَ الْغَمْرَ هَٰؤُلَاءِ لَهُمْ جَذَابٌ مُّغْرَقُونَ ۝

كَمْ تَرَكُوا مِن جِثَّةٍ وَغَيْبٍ ۝

وَذُرُّوا مَقَابِرَ كَرِيمٍ ۝

وَنَعْمَ كَانُوا فِيهَا يَكِينِينَ ۝

كَذَٰلِكَ وَأَوْفَيْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَعْتَدِينَ ۝

وهرآئینه مامتحان کردیم پیش از ایشان قوم فرعون را و آمد بدیشان پیغامبری گرامی قدر (۱۷) .

باین سخن که تسلیم کنید بمن بندگان خدا را^(۱) هرآئینه برای شما پیغامبر با امانتم (۱۸) .

و سرکشی نکنید برخدا هرآئینه من بیارم پیش شما حجت ظاهر را (۱۹) .

وهرآئینه من پناه گرفتم به پروردگار خود و پروردگار شما از آنکه سنگسار کنید مرا (۲۰) .

و اگر باور نمی دارید مرا پس یکسو شوید از من (۲۱) .

پس دعا کرد بجناب پروردگار خود که این جماعت قوم گنهگارا ند (۲۲) .

(پس گفتیم) ببرندگان مرا وقت شب هر آئینه شما را تعاقب کرده شود (۲۳) .

و بگذار دربارا آرامیده هرآئینه این جماعت لشکری هست غرق شده (۲۴) .

بسیار گذاشتند از بوستان ها و چشمه ها (۲۵) .

و کشته ها و محل گرامی (۲۶) .

و گذران با رفاهیت که در آن محظوظ بودند (۲۷) .

همچنین شد و عطا کردیم این چیزها را به گروهی دیگر (۲۸) .

(۱) یعنی بنی اسرائیل را بمن حواله کنید و بنده مگیرید .

فَبَايَسَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْقَرِفِينَ ﴿٦٨﴾

وَلَقَدْ بَعَثْنَا لَبِيَّ إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٦٩﴾

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٠﴾

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ عَلَىٰ عَهْدِهِمْ رَبِّهِمْ كَلَّا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

وَأَنذَرْتَهُمْ مِنْ آذِنِي يَوْمِهِمْ الَّذِي يَأْتِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٧٣﴾

إِنْ هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَىٰ وَمِمَّا عِنْدَ مُنْقَرِفِينَ ﴿٧٤﴾

فَأَنذَرْنَا يَا أَيُّهَا الْفَاسِقُونَ ﴿٧٥﴾

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُسُفٍ ۚ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ ﴿٧٦﴾

إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٧٧﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا الْيَهُينَ ﴿٧٨﴾

مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ كَفَرُوهُمْ لَا يَصْلَحُونَ ﴿٧٩﴾

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِنْهَا لَشَدِيدٌ ﴿٨٠﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨١﴾

پس نگرست برین قوم (فرعون) آسمان و زمین و نه شدند مهلت داده شده (٢٩).

وهرآئینه ماخلاص کردیم بنی اسرائیل را از عذاب خوارکننده (٣٠).

که از جانب فرعون بود هرآئینه فرعون بود سرکشی از تعدی کنندگان (٣١).

وهرآئینه برگزیدیم بنی اسرائیل را دانسته برعالم ها (٣٢).

و دادیم ایشان را از قسم معجزات آنچه در آن امتحان ظاهر بود (٣٣).

هرآئینه این جماعت می گویند (٣٤).

که نیست عاقبت کار مگر همین موت نخستین ما و نیستیم ما برانگیخته شده (٣٥).

پس بیارید پدران ما را گرهستید راست گویان (٣٦).

آیا این جماعت بهتراند یا قوم تبع (حمیری) و آنانکه پیش از ایشان بودند هلاک ساختیم آنها را هر آئینه آنها گناه کار بودند (٣٧).

و نیافریدیم آسمان ها و زمین را و آنچه در میان هر دو است بازی کنان (٣٨).

نیافریدیم این هردو را مگر بتدبیر درست ولیکن اکثر ایشان نمیدانند (٣٩).

هرآئینه روز قیامت میعاد ایشانست همه یک جا (٤٠).

روزی که دفع نه کند هیچ دوستی از دوست دیگر چیزی را و نه ایشان را نصرت داده شود (٤١).

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٧﴾

إِنَّ شَجَرَةَ الزُّزُّورِ ﴿٦٨﴾

طَعَامُ الْإِنَّمِ ﴿٦٩﴾

كَالْمُهْلِ يَغْثِلُ فِي الْبُطُونِ ﴿٧٠﴾

كَفَى السَّعِيرِ ﴿٧١﴾

خُذُوا مَا كُنْتُمْ إِلَى سَوَاءٍ الْحَصِيرِ ﴿٧٢﴾

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْعُجْرِ ﴿٧٣﴾

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٧٤﴾

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٧٥﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٧٦﴾

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٧٧﴾

يَلْبَسُونَ مِنْ سُدُسٍ مُسْتَبْرَقٍ مُتَغَلِّطِينَ ﴿٧٨﴾

كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٧٩﴾

يَدْعُونَ فِيهَا بِخُلُقٍ نَافِلَةٍ ابْنِينَ ﴿٨٠﴾

لَهُنَّ وَأَنتُنَّ فِيهَا الْمَوْتُ إِلَّا الْوَهْدَةَ الْأُولَى وَوَعْدُهُمْ

عَذَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨١﴾

فَضْلًا مِمَّنْ تَرَى ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٢﴾

مگر آنکه رحم کرد برو خدا هر آینه
خدا غالب مهربان ست (٤٢) .

هر آینه درخت زقوم (٤٣) .

طعام گنهگارست (٤٤) .

مثلی می گداخته شده بجوشد در شکم
ها (٤٥) .

مانند جوشیدن آب گرم (٤٦) .

(گوئیم ای فرشتگان) بگیریید این گنه گار را
پس به سختی بکشیدش بسوی میانه
دوزخ (٤٧) .

باز بریزید بالای سراوا ز آب گرم که
عقوبت ست (٤٨) .

(گوئیم) بچش هر آینه تویی بزعم خود
بزرگوار گرامی قدر (٤٩) .

هر آینه این ست آنچه در آن شبهه
می کردید (٥٠) .

هر آینه متقیان در جایگاه با امن باشند
(٥١) .

در بوستان ها و چشمه ها (٥٢) .

پوشند از حریر نازک و حریر لک روبروی
یکدیگر شده (٥٣) .

این چنین باشد حال و جفت کنیم ایشان
را با حور کشاده چشم (٥٤) .

بطلبند آنجا هر میوه را ایمن شده (٥٥) .

نه چشند آنجا مرگ لیکن چشیده بودند
مرگ نخستین را و نگاه داشت ایشان را

خدا از عذاب دوزخ (٥٦) .

بسبب بخشایش از جانب پروردگارتو این

ست پیروزی بزرگ (٥٧) .

جزاین نیست که آسان ساختم قرآنرا بزبان
تو تا بود که ایشان پندپذیر شوند (٥٨) .

پس منتظر باش هرآینه ایشان نیز منتظر
انند (٥٩) .

سوره جاثیه مکی است و آن سی و هفت
آیت و چهار رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
حَمْدُ (١) .

فروفرستادن این کتاب از جانب خدای
غالب با حکمت ست (٢) .

هرآینه در آسمانها و زمین نشانه هاست
باوردارندگان را (٣) .

و در آفرینش شما و در آفرینش آنچه پراکنده
میسازد از جانوران نشانه هاست قومی را
که یقین میکنند (٤) .

و درآمد و رفت شب و روز و در آنکه
فرو آورد خدا از آسمان روزی (١) پس
زنده کرد بسبب باران زمین را بعد مرده
بودن آن و دیگر دانیدن بادها نشانه هاست
قومی را که درمی یابند (٥) .

این نشانه های خداست میخوانیم آن را
بر تو برآستی پس بکدام سخن بعد پند
خدا و آیت های او ایمان آرند (٦) .

وای هر دروغگوی گنهگار را (٧) .

فَأَنذَرْتُكَ لَعْنَةً أَتُكْفِرُونَ ①

فَأَرْقُبْ إِنْهُم مُّرْتَدُونَ ②

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ③

حَمْدُ ④

تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ⑤

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلَّذِينَ يَتَذَكَّرُونَ ⑥

وَفِي خَلْقِهِ وَمَا يَشَاءُ مِنَ دَابَّةٍ إِلَيْهِ لَاقَوْمٌ يُؤْمِنُونَ ⑦

وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ
زُلْفَى فَلَخَيَّارُ الْأَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَرْغِيبِ الرَّحِمِ إِلَيْهِ
لَاقَوْمٌ يُعْقِلُونَ ⑧

بَلْكَ إِلَيْهِ اللَّهُ يَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَدَّدَ
اللَّهُ وَالْيَوْمَ يُؤْمِنُونَ ⑨

وَلَيْسَ لَكَ أَقَارِبُ إِلَيْهِ ⑩

که می شنود آیاتِ خدا را که خوانده میشود بروی باز لازم می گیرد کفر را تکبر کرده گویا نشنیده است آنرا پس مژده ده او را به عذاب درد دهنده (۸).

و چون واقف شد بر چیزی از آیاتِ ما به تمسخر گردان را آنجماعت ایشان راست عذاب خوارکننده (۹).

آن طرف ایشان دوزخ ست و دفع نکنند از ایشان آنچه کسب کردند چیزی را و دفع نه کنند نیز آنکه دوستان گرفته اند بغیر از خدا و ایشانرا ست عذاب بزرگ (۱۰).

این قرآن هدایت ست و آنانکه کافر شدند بآیاتِ پروردگار خویش ایشانرا ست عذاب درد دهنده از جنس عقوبتِ سخت (۱۱).

خدای آنست که مُسَخَّر کرد برای شما دریا را تا روان شود کشتی ها در آن بفرمانِ او و تا طلبِ معیشت کنید از فضلِ او بود که شما شکرگذاری کنید (۱۲).

و مسخر کرد برای شما آنچه در آسمان هاست و آنچه در زمین ست همه یکجا پدید آورده از جانبِ خود هر آینه درین مقدمه نشانه هاست گروهی را که تفکر میکنند (۱۳).

بگو مسلمانان را که در گذر کنند از آنجماعت که توقع روزهای خدا نه دارند^(۱) تا سزا دهد خدا گروهی را بحسب

يَعْمَلُونَ الْبِرَّ وَالْإِيمَانَ عَلَيْهِمْ ثُمَّ يُرْسِلُ فِيهِمُ الْبُزْجَ الْأَنْثَىٰ ۚ فَكَانَ كَأَنَّهُمْ يَمْرُقُونَ
بِعَذَابِ الْبَرِّ ۚ ①

وَلَا ذَا عِلْمٍ مِّنَ الْبُزْجِ الْأُنثَىٰ ۚ فَكَانَ كَأَنَّهُمْ يَمْرُقُونَ
عَذَابِ الْبَرِّ ۚ ②

مِنَ الْبُزْجِ الْأُنثَىٰ ۚ وَلَا يُعْلَمُ عَنْهُمُ كَيْفَ كُتِبُوا فِي الْبُزْجِ الْأُنثَىٰ ۚ فَكَانَ كَأَنَّهُمْ
يَمْرُقُونَ عَذَابِ الْبَرِّ ۚ ③

هَٰذَا هُدًىٰ وَالتَّوْرَانِ ۚ فَكَانَ كَأَنَّهُمْ يَمْرُقُونَ
عَذَابِ الْبَرِّ ۚ ④

أَلَمْ يَكُنِ السَّعِيرُ الْأَيْمَنُ ۚ فَكَانَ كَأَنَّهُمْ يَمْرُقُونَ
عَذَابِ الْبَرِّ ۚ ⑤

وَمَنْ لَّا يُؤْمَرْ بِالْعَمَلِ فِي الْأَرْضِ ۚ فَكَانَ كَأَنَّهُمْ يَمْرُقُونَ
عَذَابِ الْبَرِّ ۚ ⑥

فَلْيَكُونُوا مِنَّا قَوْمًا فَكُلُوا مِنَّا ۚ فَكَانَ كَأَنَّهُمْ يَمْرُقُونَ
عَذَابِ الْبَرِّ ۚ ⑦

(۱) یعنی معتقد نیستند که حوادث جزای اعمالِ ایشان باشد.

آنچه میکردند (١٤) .

هر که بکند کارشائسته پس نفع اوراست
و هر که بدکاری کند پس وبال براوست
باز بسوی پرورد گار خویش بازگردانیده
خواهید شد (١٥) .

و هر آئینه دادیم بنی اسرائیل را کتاب
و دانش مندی و پیغامبری و روزی دادیم
ایشان را از نعمت های پاکیزه و فضیلت
دادیم ایشان را بر عالم ها (١٦) .

و دادیم ایشان را نشانه های واضح در باب
دین پس اختلاف نکردند مگر بعد از آنکه
آمد بدیشان دانش از روی تعدی بایکدیگر
هر آئینه پرورد گارتو فیصله کند میان
ایشان روز قیامت در آنچه اختلاف می
کردند در آن (١٧) .

باز ساختیم ترا بر راه ظاهر از دین پس
پیروی کن آنرا و پیروی مکن خواهشات
آنانرا که نمیدانند (١٨) .

هر آئینه ایشان دفع نخواهند کرد از
تو چیزی از عقوبت خدا و هر آئینه
ستمگاران بعضی ایشان کارسازان بعضی
اند و خدا کارساز متقیانست (١٩) .

این قرآن دلیل های واضح ست مردمان
را و هدایت ست و بخشایش گروهی را که
یقین می کنند (٢٠) .

آیا پنداشتند آنانکه کردند جرما که
قرار دهیم ایشان را مانند آنانکه ایمان
آوردند و کارهای شائسته کردند، یکسان

مَنْ عَمِلْ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكَ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ وَآلِهَهُمُ الرُّسُلَ ثُمَّ نَبَايَا وَمَكَارِهِمْ وَأَنبَاءَهُمْ وَأَنبَاءَ مَا يَكْسِبُونَ ﴿١٦﴾

وَأَنبَاءَ مَا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾ وَآلِهَهُمُ الرُّسُلَ ثُمَّ نَبَايَا وَمَكَارِهِمْ وَأَنبَاءَهُمْ وَأَنبَاءَ مَا يَكْسِبُونَ ﴿١٨﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِّ ذُرِّيَّتِهِ مِنَ الْأَوَّلِينَ ذَكَرْنَاهَا وَلَآتِيْعَةً أَهْوَاَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

إِنَّهُمْ لَنُفَعُوا أَعْيُنَكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الْفَالِغِينَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

هَٰذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢١﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا الشَّيْءَ أَن نَّجْعَلَهُمُ الْكَاذِبِينَ أَمْ نَمُنَا
وَعَلَى الْفُلْجِ سَوَاءٌ أَعْيُنُهُمْ وَفِي أَعْيُنِهِمْ سَوَاءٌ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢٢﴾

باشد زند گانی ایشان و مُردن ایشان
بد حکم ایشان ست این حکم (٢١) .

و آفرید خدا آسمان ها و زمین را بتدبیر
درست و تا عاقبت کار جزا داده شود هر
شخصی بحسب آنچه عمل کرده است
و برایشان ستم کرده نشود (٢٢) .

آیادیدی کسی را که معبود خود گرفته
است خواهش نفس خود را و گمراه کرد
او را خدا با وجود دانش و مهر نهاد برگوش
او و دل او و پیدا کرد بر چشم او پرده پس
کیست که راه نماید او را بعد خدا
آیا پند نمی گیرید (٢٣) .

و گفتند نیست زندگانی مگر همین زند
گانی این جهانی مامی میریم و زنده
میشویم و هلاک نمی کند ما را مگر زمانه
و نیست ایشان را باین مقدمه هیچ دانش
نیستند ایشان مگر گمان می کنند (٢٤) .

و چون خوانده شود برایشان آیت های
ما واضح آمده نه بُود شبهه ایشان مگر آنکه
گویند بیارید پدران ما را اگر هستید راست
گو (٢٥) .

بگو خدا زنده میکند شمارا باز می میراند
شمارا باز جمع کند شمارا بروز قیامت هیچ
شبهه نیست در آن ولیکن اکثر مردمان
نمی دانند (٢٦) .

و خدای راست پادشاهی آسمان ها و زمین
و روزی که قائم شود قیامت آن روز زیان
کار شوند تباه کاران (٢٧) .

و ببینی هر گروهی را بزاند در آمده،
هر گروهی را خوانده شود بسوی نامه

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِيُخْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝

أَفَرَأَيْتَ مِنَ الْقَدْرِ الْقَهْوِيَّةَ وَافْتُلَّ اللَّهُ عَلَى عِزِّهِ وَعَمَّرَ عَلَى
سَعْدِهِ وَقَلْبِيهِ وَجَعَلَ عَلَى بَعْرِ عَشْوَةٍ قَوْمٍ يُهْدِيهِمْ مَنْ
يَعْبُدُ اللَّهَ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْدِيكُمُ إِلَّا
الدُّهُورُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۝

وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ لَيْتُنَا أَنْ يَنْزِلَ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ
قَالُوا اسْتَوَى بَيْنَنَا وَإِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُخَيِّمُ تَرْفَعُ مِيزَانَهُمْ ثُمَّ يَوْمِنَاهُمْ ثُمَّ يَجْمَعُهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَلَهُمْ فِيكَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضُ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومَرُ إِلَيْهِ
الْمُظِلُّونَ ۝

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جاثيةً عَلَى نَعْلِهَا فَتُؤْتَوْنَ إِلَى رَبِّهَا الْيَوْمَ تُحْشَرُونَ
مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۝

اعمال او (یعنی برای سوال و جواب مهیاشده گوئیم) امروز جزا داده شود شمارا بحسب آنچه میکردید (٢٨).

گوئیم این نامه ماست که اظهار حقیقت میکند بر شما برآستی هرآئینه ما می نوشتیم آنچه شما عمل می کردید (٢٩).

پس اما آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند پس در آرد ایشان را پروردگار ایشان در رحمت خود این ست پیروزی ظاهر (٣٠).

و اما آنانکه کافر شدند (ایشانرا گوئیم) آیا خوانده نمی شد بر شما آیات من پس تکبر کردید و قوم گنهگار بودید (٣١).

و چون گفته شد که وعده خدا راست است و قیامت هیچ شبهه نیست در آن گفتید نمیدانیم چیست قیامت تصور نمی کنیم آن را مگر با احتمال ضعیف و نیستیم ما یقین کنندگان (٣٢).

و ظاهر شد ایشانرا عقوبت های آنچه بآن عمل کرده بودند و در گرفت ایشان را آنچه بآن استهزای کردند (٣٣).

و گفته شود امروز فراموش کنیم شمارا چنانکه فراموش کردید ملاقات این روز خود را و جای شما دوزخ ست و نیست شمارا هیچ نصرت دهنده (٣٤).

این عذاب بسبب آنست که شما به تمسخر گرفتید آیات خدا را و فریفته کرد شمارا زندگانی دنیا پس امروز بیرون کرده نشوند از دوزخ و نه از ایشان رضامندی خدا طلب کرده شود (٣٥).

هَذَا كِتَابُنَا يُطْلَقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنْ كُنْتُمْ تُسْتَشْعِرُونَ
نَاكُتُمْ فَصَلُّونَ ⑤

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ
فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ⑥

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ لِي بِنَثْلٍ عَلَيْهِمْ
قَاتِلْتَهُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ⑦

وَإِذْ أَقْبَلُ مِنْ وَعْدِ اللَّهِ الْحَقِّ وَالنَّسَاءُ لَارِبِّ رِيحٍ فَأَلَقَتْهُمُ
مَائِدُونِ مَا لَئِنَّ إِنْ تَكْفُرْ إِلَّا طُغْيَانًا مِّنْهُنَّ
يُتَّبِعِينَ ⑧

وَبَدَأَ لَهُمْ فِيهَا نَارًا فَمَلَأُوا بِهَا كَأْوَابَهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ⑨

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنفَسُكُمْ كَمَا نَفَسْتُمْ لَمَّا تَلَمَّاتُمْ فِي أَوَّلِ مَرَّةٍ فَهَذَا مِمَّا
وَدَّ كُنتُمْ ⑩

ذَلِكُمْ بِأَنَّهُمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِّدُونًا وَذَرَوْا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْعَفُونَ ⑪

پس خدای راست ستائش پروردگار
آسمانها و پروردگار زمین پروردگار عالم ها
(٣٦) .

اوراست بزرگی درآسمان هاوزمین
واوست غالب باحکمت (٣٧) .

سوره اخفاف مکی است و آن سی و پنج
آیت و چهار رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
حَم (١) .

فروفرستادن کتاب ازجانب خدای غالب
باحکمت ست (٢) .

نیافریدیم آسمان ها وزمین را و آنچه
درمیان هردوست مگر به تدبیر درست
وبیمیعادی معین و آنانکه کافر شدند از آنچه
ترسانیده شدایشان را روگرداندند (٣) .

بگوآیا دیدید آنچه می پرستید بجز خدا
بنمائید مرا چه چیز آفریده اند از زمین
یاایشانرا شرکست درآسمان ها بیارید
بمن کتابی که آمده باشد پیش ازین یا بقیه
ازعلم اگرهستید راست گو (٤) .

وکیست گمراه تر ازکسی که بخواند بجز
خداکسی را که قبول نکند خواندنش
تاروزقیامت واین معبودان باطل
ازخواندن ایشان غافل اند (٥) .

وچون جمع کرده شوند مردمان باشند این
معبودان ایشانرا دشمن وباشند به عبادت
ایشان منکر (٦) .

چون خوانده شود برایشان آیات
ماواضح آمده گویند این کافران سخن

قُلْ لِلَّهِ الْعِزَّةُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑤

وَلَهُ الْكِبَرُ يَأْتِي فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَم ①

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ②

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلِكُلِّ
شَيْءٍ وَالدِّينَ كَفَرُوا عَمَّا أَنْتَزَرُوا مُعْتَرِضُونَ ③

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شَاءَتُمْ دُونَ اللَّهِ أَنْزِلَ مَاذَا خَلَقُوا
مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ لِيُنْزِلَ فِي كُتُبٍ مِّنْ
قَبْلِ هَذَا أَوْ أَشْرَقَتْ مِن عِلْمِهِمْ كُنْتُمْ ضَالِّينَ ④

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَشْعُبُ
لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفُلُونَ ⑤

وَلَا ذَاخِرَ لِلنَّاسِ لَأُولَئِكَ اللَّهُمَّ أَعْدَاءُؤْ كَانُوا يُعَادِرْتَهُمْ
كَفَرِينَ ⑥

وَإِذَا نُنزلُ عَلَيْهِمُ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّعَنُ

لَتَأْتِيَآ هَؤُلَاءِ لِعَرَضَيْنِ ۝

أَمْ يَتَوَكَّلُونَ أَفْئِدَةً قُلْ إِنْ أَفْئِدَتُهُمْ فَلَا تَصْلُحُونَ
إِلَّا مِنَ اللَّهِ نِعْمًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُؤْمِنُونَ فِيمَا تَقُولُ فِيهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝

قُلْ مَا كُنْتُ بِدَاعٍ مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَفْعَلُ فِي دَلِيلِهِ
إِنْ أَكْبِهَ الْأُمُورُ قُلْ إِنْ وَمَا آتَاكَ إِلَّا نَذِيرٌ بَيْنِي ۝

قُلْ أَدْرَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَرُمِيهِ وَيَشْهَدُ شَاهِدٌ
مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ قُلْ عَلِيمٌ قَامِنٌ وَاسْتَكْبَرُ ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ
لَأَخْبِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُوا
إِلَيْهِ وَأَذْكُرِ هُنَتَدُ وَابِهِ فَيَقُولُونَ هَذَا أَفْكٌ قَدِيمٌ ۝

وَمَنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَى إِمَامًا وَصَمَةَ وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ
لِإِسْرَءِيلَ يَكْتُبُ الَّذِينَ عَلِمُوا الْقُرْآنَ يُدْعَى إِلَهُ الْخَيْرِينَ ۝

إِنْ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَعْمُوا أَفْئِدَتَهُمْ عَلَيْهِمْ

درست را چون بیامد بدیشان این سحر
ظاهراست (۷) .

بلکه میگویند بر بسته است آنرا پیغامبر بگو
اگر بر بسته ام آنرا پس نمی توانید شما
برای من از خدا چیزی خدا دانا ترست
به گفتگوی شما در قرآن بس ست
خدا اظهار حق کننده در میان من و در میان
شما و اوست آمرزگار مهربان (۸) .

بگو نیستم من نوا آمده از پیغامبران و نمی
دانم چه کرده خواهد شد با من
و با شما (یعنی درد دنیا) پیروی نمی کنم الا
آنچه وحی فرستاده میشود بسوی من
و نیستم من مگر ترساننده آشکار (۹) .

بگو آیا دیدید اگر باشد قرآن از نزد خدا
و منکر شدید بآن و گواهی داده باشد
گواهی از بنی اسرائیل بر قرآن پس وی
ایمان آورد و سرکشی کردید شما البته
ستمگار باشید هر آینه خدا راه نمی نماید
گروه ستمگاران را (۱۰) .

و گفتند کافران در حق مسلمانان اگر دین
بهر بودی سبقت نکردند بر ما بسوی آن
و چون راه نیافتند بآن پس خواهند گفت
این دروغی ست قدیم (۱۱) .

و پیش از قرآن کتاب موسی بود
پیشوا و یخشانش و این کتابیست باوردارنده
به زبان عربی آمده برای آنکه بترسانند
ستمگاران را و برای مژده دادن نیکوکاران
را (۱۲) .

هر آینه آنانکه گفتند پروردگار ما خداست

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٥٧﴾

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءَ مَا كَانُوا

يَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

وَوَفَّيْنَاكَ الْأَنْشَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَبَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا

وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفَصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ

أَشَدَّهُ وَلَمْ أَرَ عَيْنَ سَنَةٍ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قُلْتُ إِنَّكَ أَنتَ مَعَهُ

الْحَقُّ فَاصْنَعْ لَكَ وَحْيًا وَحْدِي وَالَّذِي أَنَا أَعْمَلُ صَلَاحًا تَرْضَاهُ

وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي بُنِيتُ إِلَيْكَ وَلَاقِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٥٩﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ تَقْبَلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَّا كَانُوا فَعَمِلُوا وَفَتْحُوا عَنْهُمْ سَبِيلَهُمْ

فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَ الصَّادِقُ الَّذِي كَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦٠﴾

وَالَّذِي قَالَ لُؤْلُقًا لَوَالِدَيْهِ أَتَىٰ لَكُمْ بِالْحَبْذِ إِنِّي أَنَا الْخَرَجُ وَقَدْ خَلَيْتُ

بازقایم مانندند پس هیچ ترس نیست
برایشان و نه ایشان اندوه خورند (۱۳) .

این جماعت اهل بهشت اند جاویدان
آنجاپاداش داده شوند بحسب آنچه می
کردند (۱۴) .

وامر کردیم آدمی را درحق پدر و مادر او
نیکوکاری درشکم برداشته است او را
مادر او به دشواری و زاده است او را به
دشواری و مدت بارگرفتن اوواز شیرباز
کردن او سی ماه ست وزنده ماند
تاوقتیکه رسید بکمال قوت خود و رسید
بچهل سال گفت ای پروردگار من الهام
کن مرا تا شکرگویم درمقابله نعمت تو
که انعام کرده ای بر من و بر پدر و مادر من
و تا کارنیک کنم که خوشنود شوی از آن
و صلاح پیداکن برای من در فرزندان من
هرآئینه من رجوع کردم بسوی تو
و هرآئینه من از مسلمانانم (۱۵) .

این جماعت آنند که قبول می کنیم از ایشان
نیکوترین آنچه عمل کرده اند و درگذریم
از جریمهای ایشان در اهل بهشت باشند به
وفق وعده راستی که وعده داده می
شوند (۱۶) .

و آنشخص که گفت به پدر و مادر خود دل
تنگ شدم به نسبت شما آیا وعده میدهد
مرا که برآورده شوم ^(۱) و هرآئینه گذشته اند

الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِ هَٰذَا يَسْتَوِيَنَّ اللَّهُ رَأْسَكَ وَأَمْرًا وَعَدَا اللَّهُ
حَقًّا يَقُولُ مَاذَا إِلَّا السَّاطِرُ الْكَذِبِينَ ۝

طبقه های مردم پیش از من^(۱) و آن هر دو فریاد میکنند بجناب خدا میگویند وای بر تو مسلمان شوهر آئینه وعده خدا راست ست پس گوید نیست این وعده مگر افسانه های پیشینیان (۱۷).

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمْرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنْ الْبَرِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۝

این جماعت آنانند که ثابت شده عذاب از جمله امت ها که گذشته اند پیش از ایشان از جنیان و آدمیان هر آئینه ایشان بودند زیان کاران (۱۸).

وَلَا يَحِثُّ دَرَجَاتُهُمْ أَشْرًا وَلَا يُفَعِّلُهُمْ أَشْرًا وَلَا يَفْعَلُهُمْ أَشْرًا وَلَا يَفْعَلُهُمْ أَشْرًا
لَا يَفْعَلُونَ ۝

وهریکی را مرتبه هاست بحسب آنچه عمل کردند و تا بتمام دهد خدا ایشان را جزای اعمال ایشان و ایشان ستم کرده نه شوند (۱۹).

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلْهَبْتُمْ طَيْفِكُمْ
فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ يُجْزَوْنَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ۝

و روزیکه پیش آورده شوند کافران بر آتش (گفته شود) ضائع کردید نعمت های خود را در زندگانی دنیا و خویشتن و بهره مند شدید بآن پس امروز جزا داده شود شمارا عذاب خواری بسبب آنکه تکبر می کردید در زمین ناحق و بسبب آنکه بدکاری میکردید^(۲) (۲۰).

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا يَخَافُونَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا يَخَافُونَ

و یادکن برادر قوم عاد را چون بترسانید قوم خود را بر سرزمین احقاف و هر آئینه

(۱) یعنی هیچکس از ایشان باز زنده نه شد والله اعلم .

(۲) مترجم گوید این تصویر است حال سعید و شقی را پس سعید حق خدای تعالی و حق ابوبن بجای آورد و بانواع نعم محظوظ میشود در جمیع امور بحق تعالی رجوع میکند و شقی جمع می کند میان کفرو بحقوق والدین و انکار معاد و صورت سعید منطبق است بر حضرت ابوبکر صدیق و غیر ایشان نیز والله اعلم .

گذشته بودند ترسانندگان پیش روی وی و پس از وی^(۱) که عبادت مکنید مگر خدا را هر آینه من میترسم بر شما از عقوبتِ روز بزرگ (۲۱).

گفتند آیا آمده ای پیش ما تا باز داری مارا از پرستشِ معبودان خود پس بیار آنچه وعده میدهی مارا اگر هستی از راست گویان (۲۲).

گفت جز این نیست که علم نزدیک خداست و می‌رسانم بشما آنچه فرستاده شدم همراه او ولیکن می بینم که شما گروهی هستید که نادانی میکنید (۲۳).

پس چون دیدند آن عقوبت را بصورت ابری رو آورده به میدان های ایشان گفتند این ابريست باراننده بر ما بلکه بحقیقت آن ابر چیز یست که بشتاب طلب کردید آنرا باد یست که دروی عقوبتِ درد دهنده است (۲۴).

برهم زنده ر چیز را بفرمانِ پرورد کار خویش پس گشتند باین صفت که دیده نمی شد بجز خانه های ایشان همچنین جزا میدهم گروه گناهکاران را (۲۵).

وهر آینه جاداده بودیم قوم عاد را در آنچه جای نه داده ایم شمارا در آن ساخته بودیم برای قوم عاد گوش و چشمها و دل هاپس دفع نکرد از ایشان

الشُّرُومِ بَيْنَ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾

قَالُوا أَجِئْنَا لِنُؤْفِكَ نَا عَنْ إِلَهِنَا فَأْتِنَا بِمَا نَعُدُّكَ إِن كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ﴿٢٢﴾

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنْ أَكْذِبُكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْبَیْنِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّسْتَوْرٌ إِنَّهُ فَوْقَنَا سَتَجِدُنَا بِهِ عَمُّومًا عِنْدَ آبَائِهِمْ ﴿٢٤﴾

تُدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَکِنُهُمْ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِیْنَ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ مَكَنَّاكُمْ فِیْنَنَا إِنَّ مَكَّنَّاكُمْ فِیْهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَفِیْهِ قَمَرًا نَّغْفِ عَنْهُمْ سَعْفُهُمْ وَلَا أَبْصَارَهُمْ وَلَا أَفْئِدَهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا

يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِه
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۳۵﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا خَلَقْنَا مِنْ الْغُرَىٰ وَصَرَفْنَا الْآيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۳۶﴾

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا
إِلَٰهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ أَفْكَهَمُ وَمَا كَانُوا
يَفْقَهُونَ ﴿۳۷﴾

وَأُصْرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الَّذِينَ يَسْتَعِجُونَ الْقُرْآنَ
فَلَمَّا حَضَرُوا قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَوْ إِلَىٰ قَوْمِهِمْ
تُنذِرِينَ ﴿۳۸﴾

قَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا مِنَ الْمَدْمُونِينَ مِثْلَ
لَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْمَقِيِّ وَالْطَّرِيقِ مُتَّبِعِينَ ﴿۳۹﴾

يَوْمَآ أُجِيبُوا إِلَى اللَّهِ وَآمَنُوا بِهِ يَقُولُ الَّذِينَ دُونَهُمْ
وَيُحِبُّونَ مَنْ خَذَابُ الْعِلْمِ ﴿۴۰﴾

گوشِ ایشان ونه چشمهای ایشان ونه
دلهای ایشان چیزی را از بسکه انکاری می
کردند به نشانه های خدا و فرا گرفت
بایشان آنچه بآن استهزای کردند (۲۶) .

وهر آئینه هلاك كردیم آنچه دوروبر
شماست از ديه ها و گوناگون پديد آوردیم
نشانه ها بود که ایشان بازگردند (۲۷) .

پس چرا نصرت نه دادند ایشان را آنانکه
معبودان گرفتند بغیر از خدا قرب خداجویان
بلکه گم شدند از نظر ایشان و همین ست
دروغ ایشان و آنچه برمی بافتند (۲۸) .

و یادکن چون متوجه ساختم بسوی
تو جماعتی را از جن می شنیدند قرآن را پس
چون حاضر شدند پیش پیغمبر بایکدیگر
گفتند خاموش باشید پس چون تمام کرده
شد بازگشتند بسوی قوم خود بیم کنان^(۱)
(۲۹) .

گفتند ای قوم ما هر آئینه ما شنیدیم کتابی
را که فرود آورده شد بعد از موسی باور
دارنده آنچه پیش از او بود راه می نماید
بسوی دین راست و بسوی راه راست
(۳۰) .

ای قوم ما قبول کنید سخن دعوت کننده
را بسوی خدا و ایمان آرید بوی تا پیامرزد
خدا برای شما بعض گناهان شمارا و پناه

(۱) مترجم گوید چند کس از جن پیش آنحضرت صلی الله علیه وسلم آمدند و آنحضرت
صلی الله علیه وسلم در آن حالت نماز فجر می گذارد در بطن نخله قرآن استماع کردند
چون بازگشتند قوم خود را انداز نمودند اشارت باین قصه است درین آیات .

دهد شمارا از عذاب درد دهنده (٣١) .
 و هر که قبول نکند گفته دعوت کننده
 بخدارا پس نیست عاجز کننده در زمین و
 نیست اورا بجز خدا دوستان آنجماعت
 درگمراهی ظاهرند (٣٢) .
 آیا ندانستند اینکه خدا آفریده است
 آسمان ها و زمین را و مانده نه شد در آفریدن
 اینها تواناست بر آنکه زنده کند مُردگان را
 آری چنین ست هر آئینه اوبر هر چیز
 تواناست (٣٣) .

و روزی که پیش آورده شوند کافران
 بر آتش (گفته شود) آیا نیست این وعده
 درست، گویند آری قسم به پروردگار
 ما دُرُستست گوید پس بچشید عقوبت را
 بسبب آنکه کافر بودید (٣٤) .

پس صبر کن چنانکه صبر کرده بودند
 خداوندانِ هَمَّتِ علی از پیغامبران و شتاب
 طلب مکن عقوبت را برای ایشان
 روزیکه ببینند آنچه وعده داده میشود
 ایشانرا چنانستی که ایشان نمانده بودند^(١)
 مگر یکساعت از روز این پیغام رسانیدن
 است پس هلاک کرده نخواهند
 شد مگر قوم بدکاران (٣٥) .

سوره محمد مدنی است و آن سی و هشتم
 آیت و چهار رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
 آنانکه کافر شدند باز داشتند مردمان را از

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعِزِّنِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ آلَاءٌ أَلَيْسَ فِي ذَلِكَ قَبِيحٌ ۝

لَا تُدْرِكُهُ الْأَلْبَابُ وَالَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَعَلَّيْ
 يَخْلُقُونَ بَشِيرًا عَلَى أَنْ يَمُوتَ الْوَلَدُ بَلْ لَكُمْ عَلَى كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا الَّذِي كَانُوا
 يَلِي وَرَبِّهَا قَالَ قَدْ أَفْلَحَ الْعَذَابُ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝

فَأَصْبَحُوا كَمَا صَبَرُوا لَوْلَا الْعَزِيمُ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ
 كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبِسُوا إِلَّا السَّاعَةَ وَن
 تَعَالَى دَبْلُهُ قَهْلٌ يُعَذِّبُكَ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ۝

سوره محمد مدنی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَهْلُ أَعْمَالِهِمْ ۝

راه خدا تپاه و بریاد کرد خدا اعمالِ ایشانرا (۱).

و آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند و معتقد شدند بآنچه فرود آورده شد بر محمد صلی الله علیه و سلم و آن راستست آمده از پروردگار ایشان دور ساخت از ایشان جرمهای ایشانرا و بصلاح آورد حال ایشان را (۲).

این بسبب آنست که کافران پیروی از باطل کردند و مومنان پیروی دین راست کردند که از جانب پروردگار ایشانست همچنین بیان میکند خدا برای مردمان داستانهای ایشان را (۳).

پس چون مصاف کنید با کافران پس بزنید گردن هارا تا وقتی که چون خونریزی بسیار کردید در ایشان پس محکم کنید قید را پس با حسان خلاص کردن است بعد از این و یا مالی بعوض گرفتن تا آنکه بنهد جنگ سلاح خود را (۴) اینست حکم و اگر خواستی خدا خود انتقام کشیدی از ایشان ولیکن میخواهد که امتحان کند بعضی شمارا با بعضی و آنانکه کشته شدند در راه خدا پس بریاد نخواهد کرد عمل ایشان را (۴).

راه خواهد نمود ایشانرا و نیک خواهد کرد حال ایشانرا (۵).

و در خواهد آورد ایشان را به بهشتی که

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَرَّمَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَضَلَّهمُ بِالْهَمِّ ⑤

ذَلِكَ يَأْتِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَإِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضُوبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ⑥

وَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَصَرْبُ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثْبَثْتُمْ لَهُمْ فُتُوحًا أَوْ لُوتًا فَإِنَّمَا أَكْبَدُ وَتَأَنَّى فَأَوْ حَتَّى تَضَعُوا السَّيْفَ ⑦
أَوْ زَادَ اللَّهُ ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَاسْتَعَصَرْنَا مِنْهُمْ وَالْعِجْنَ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ⑧

سَيَهْدِيَهُمْ وَيُضِلُّهمُ بِالْهَمِّ ⑤

وَيَذِلُّهمُ الْجَنَّةَ زَفَاهُمْ ⑥

(۱) یعنی جنگ موقوف شود و احتیاج سلاح نماند والله اعلم.

شناسا کرده است ایشان را به آن (٦) .

ای مسلمانان اگر نصرت دهید دین خدا را نصرت دهد خدا شما را وثابت کند قدمهای شما را (٧) .

و آنانکه کافر شدند پس هلاک باد ایشان را و برباد کرد خدا اعمال ایشان را (٨) .

این بسبب آنست که ایشان ناپسند کردند چیزی را که فرود آورده است خدا پس برباد کرد خدا اعمال ایشان را (٩) .

آیاسیرنه کرده اند در زمین تابنگرند چگونه بود انجام آنانکه پیش از ایشان بودند نابود ساخت خدا ایشان را و کافران را است مانند این عقوبت (١٠) .

این بسبب آنست که خدا کار ساز مسلمانان است و بسبب آنست که کافران را هیچ کار ساز نیست ایشان را (١١) .

هر آئینه خدا در آرد آنان را که ایمان آورده اند و کارهای شائسته کرده اند به بوستانهایی که می رود زیر آن ها جویها و آنانکه کافر شدند بهره بر میگیرند و میخورند چنانکه میخورند چهارپایان و آتش جای ایشانست (١٢) .

و بسیار از ده که قوی تر بود از ده تو که جلا وطن کرد ترا هلاک ساختیم ایشان را پس نبود هیچ نصرت دهنده برای ایشان (١٣) .

آیا کسیکه باشد بر طریقه روشن از پروردگار خویش مانند آن کس است که

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَتُوبُوا عَلَيْهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
أَقْدَامَهُ ①

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَسَاءَلُهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ②

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ③

أَلَمْ تَرَ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا إِلَيْكَ فَإِن يَافَوْهُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ قَالُوا تَمَرَّأَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ④

ذَلِكَ بِأَنَّهُ لَمْ يَأْتِ اللَّهَ مَوَلًى مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَكِنَّ الْكَافِرِينَ
لَمَوَلًى لَهُمْ ⑤

إِنَّا اللَّهُ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَغَمَلُوا الْغُلَامَ وَجَعَلْنَاهُمْ
مِنْ خَيْرِ الْأَنْفَرِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا
تَأْكُلُ الْأَنْفَامُ وَاللَّارِمَتُوهُ لَهُمْ ⑥

وَلَا يُؤْمِنُ مَنْ قَرَّبَهُ شَيْءٌ قُوَّةً مِنْ قَرْبِكَ الْإِنِّي أَخْرِجُكَ
أَهْلَكَهُمْ فَلَا تَأْمُرُهُمْ ⑦

أَمَّنْ كَانَ عَلَىٰ يَدَيْهِ مِنْ ذَنْبٍ لَمْ يَنْ لَمْ لَهُ سُوءٌ عَلَيْهِ
وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ⑧

آراسته کرده شد در نظرِ اوبدکاری و پیروی کردند خواهش های خود را (۱۴).

صفتِ بهشتی که وعده داده شد متقیان را اینست در آن بهشت جویها ست از آب که بدیرماندگی متغیر نشده وجویهاست از شیر که مزه او بر نه گشته وجویهاست از می لذت دهنده آشامندگان را وجویهاست از عسل صاف کرده شده و ایشانرا ست آن جا از هر جنس میوه ها و ایشانرا راست آمرزش از پروردگار ایشان (آیا اینجماعت) مانند آنست که همیشه باشد در آتش و نوشانیده شوند آب گرم پس پاره پاره ساخت روده های ایشانرا (۱۵).

و^(۱) از مردمان کسی هست که گوش می نهد بسوی توتاوقتیکه چون بیرون روند از نزد تو گویند بآنانکه عطا کرده شد ایشانرا علم چه چیز گفت پیغامبر الحال آنجماعت آنانند که مُهر نهاده است خدا بر دل های ایشان و پیروی کردند خواهش نفس خود را (۱۶).

آنانکه راه یاب شدند زیاده کرد خدا ایشانرا هدایت و عطا کرد بدیشان تقوای ایشانرا (۱۷).

پس منتظر نیستند مگر قیامت را که بیاید بدیشان نا گهان پس هر آئینه آمده است علاماتِ قیامت پس از که جا باشد برای

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَقُورَةٌ مِنْ عُودٍ كُنُفٍ مُوَحَّشَاتٍ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ①

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَوْفِي إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ الْأِنْفَاءُ أُولَئِكَ الَّذِينَ طَعِمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ②

وَالَّذِينَ هُمْ يُرِيدُونَ وَآزَادَهُمْ هُدًى وَآمَنَهُمْ تَقْوَاهُمْ ③

فَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ بُعْدُ لَكُمْ ④

(۱) مترجم گوید از این جاتا آخر سوره در باب تهدید مردم ضعیف الایمان نازل شد .

ایشان پند گرفتن ایشان و قتیکه بیاید
قیامت ایشان (۱۸) .

پس یقین کن که نیست هیچ معبود برحق
مگر خدا و آمرزش طلب کن برای گناهان
خود در حق مردان مسلمان و زنان
مسلمان نیز و خدامیداند جای آمدورفت
شما و جای ماندن شما^(۱) (۱۹) .

و میگویند مسلمانان چرا فرو فرستاده نه
شد سورتی پس چون فرستاده شود
سورتی واضح المعنی و ذکر کرده شود
در آن قتال ببینی آنان را که دردل های
ایشان بیماری ست می نگرند بسوی
تو مانند نظر کردن کسیکه او را بیهوشی
رسیده باشد بسبب حضور موت پس وای
ایشانرا (۲۰) .

حال ایشان بحسب ظاهر فرمانبرداریست
و سخن نیکو گفتن پس چون مصمم
شود کار، اگر وعده خود راست کردند
با خدا بهتر بودی برای ایشان (۲۱) .

پس ای ضعیف ایمانان اگر متولی امور
مردمان شوید البته نزدیک اید از آنکه تباه
کاری کنید در زمین و قطع قبیله داری
نمائید (۲۲) .

اینجماعت آنانند که لعنت کرد ایشانرا

فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرُوا لِذَنبِكُمْ وَلِالْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿۱۸﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ
مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ يَنُفِرُونَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَّةٍ
يَتَّبِعُونَ إِلَيْكَ كَوْنُ الْمُغِيثِ عَلَيْهِ مِنَ السَّوْتِ
فَأُولَئِكَ لَهُمْ ﴿۱۹﴾

كَلَامَهُ وَقَوْلُ مَعْرُوفٍ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْصِدْقُ اللَّهِ كَانَ
خَيْرًا لَهُمْ ﴿۲۰﴾

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَعُوا
أَرْحَامَكُمْ ﴿۲۱﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ﴿۲۲﴾

(۱) حاصل این آیات ذم آن شخص است که بمجلس علم درآید و بفهم حقیقت آن
نرسد بسبب هجوم هوای نفس بردل او محتاج استفسار دیگران گردد و تخويف
است بقیامت مثل این شخص را والله اعلم .

خدا پس کرساخت ایشانرا و کورکرد چشمهای ایشانرا (٢٣) .

آیاتامل نمی کنند درقرآن یابردل هاقفل های آن دل هاست (٢٤) .

هرآئینه آنانکه برگشتند برجانب پشت های خویش پس ازآنکه ظاهر شد ایشان را راه هدایت شیطان آراسته کرده است برای ایشان ومهلت داده است ایشانرا (٢٥) .

این همه بسبب آنست که ایشان گفتند باآنانکه ناپسند کرده اند چیزی را که خدافرستاده است^(١) فرمانبرداری شما خواهیم کرد در بعض کارها وخدامیداند سخن پنهان گفتن ایشانرا (٢٦) .

پس چگونه باشد حال وقتی که قبض روح ایشان کنند فرشتگان میزنندروی های ایشانرا و پشتهای ایشانرا (٢٧) .

این عقوبت بسبب آنست که ایشان پیروی چیزی کردند که بخشم آورد خدا را وناپسند کردند خوشنودی اورا پس ضائع ساخت خدا اعمال ایشانرا (٢٨) .

آیا پنداشته اند آنانکه دردلهای ایشان بیماریست که ظاهر نخواهد کردخدا کینه های ایشانرا (٢٩) .

وا گرمیخواستیم می نمودیم ایشان را بتوپس می شناختی ایشانرا به قیافه ایشان^(٢)

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرَانَ أَمْ عَلٰى قُلُوبٍ أَفْقَالَهَا ①

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدَوْا عَنَّا مِن بَيْنِ يَدَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ لَئِيمٌ آلِهَةٍ ②
الْقِيَظِ سَمَلٌ لَّهُمْ وَأَمَلٌ لَّهُمْ ③

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنِيْعًا ④
الْأَمْرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَمْرَهُمْ ⑤

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَصْطَرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَذْبَارَهُمْ ⑥

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَصْحَبَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاقْبِضْ أَعْمَالَهُمْ ⑦

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَن لَّنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْفَاءَهُمْ ⑧

وَلَوْ تَنَزَّلُوا لَنَذَرَنَّهُمْ فَانْتَحَبُوا مِنكُمْ وَلَعَسَ فَرِيقٌ مِّنْكُمْ فِي لَحْنٍ

(١) یعنی منافقان یا یهود .

(٢) یعنی ظلمت نفاق بر روی ایشان هویدا می شد والله اعلم .

الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ⑤

وَلْيَبْلُغُوا حَتَّى يَسْمَعَ الصَّوْتُ مِنَ الْمَوْتِ ۚ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ يَتَلَوَّنُ الْأَعْيُنُ عَنْهُمْ ۖ إِنَّهُمْ مُكْرَمُونَ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَسَافَرُوا
الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يُغْفِرَ اللَّهُ
شَيْئًا وَنَصِطُ أَعْمَالَهُمْ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِّيعُوا اللَّهَ وَاطِّيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا
أَعْمَالَكُمْ ⑧

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَنْ يُغْفَرَ اللَّهُ لَهُمْ ⑨

فَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ دُعَاءًا إِلَى السَّلَامَةِ ۚ وَأَنْتُمْ الْأَعْيُنُ ۚ وَاللَّهُ
مَعَكُمْ وَلَنْ يَبْزُقَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ⑩

إِنَّمَا الْغِيَاةُ الدُّنْيَا لِبَابٍ وَلَهُمْ وَأَنْ تَتَّقُوا ۚ وَتَتَّقُوا ۚ
أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْتَلْزِمُكُمْ أَعْمَالَكُمْ ⑪

والبته بشناسی ایشانرا در اسلوب سخن
و خدا میداند اعمال شمارا (۳۰) .

والبته امتحان کنیم شمارا تابشناسیم
مجاهدان را از شما و صابران را و بیازمائیم
احوال شمارا (۳۱) .

هر آینه آنانکه کافر شدند و بازداشتند
از راه خدا و مخالفت کردند با پیغامبر
بعد از آنکه واضح شد ایشانرا راه هدایت
هیچ زیان نه رسانند خدا را و تباہ خواهد
کرد خدا عملهای ایشانرا (۳۲) .

ای مسلمانان فرمان برید خدا را فرمان
برید پیغامبر را و باطل مکنید عملهای
خود را (۳۳) (۱) .

هر آینه آنانکه کافر شدند و بازداشتند
از راه خدا باز بردند و ایشان کافر بودند
پس هرگز نخواهد آمرزید خدا ایشان را
(۳۴) .

پس سستی مکنید و بسوی صلح بخوانید
و شما نید غالب و خدا باشماست
و هرگز ضائع نخواهد ساخت عملهای
شمارا (۳۵) .

جز این نیست که زندگانی دنیا باز نیست و
بیهودگی است و اگر ایمان آرید و پرهیزکاری
کنید بدهد شمارا مزد های شمارا و نه
طلبید از شما مال های شمارا (۳۶) (۲) .

(۱) یعنی به ارتداد و به ریاضت سمعه .

(۲) یعنی جمیع مال را .

لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ وَيُؤْتِيَ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ
وَيَهْدِيكَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ⑤

وَيُضَرِّقُ اللَّهُ صَوْرَ أَحْمَرَ ⑥

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
لِيُذْهِبُوا أَلْأَيْمَانَهُمْ إِيْمَانَهُمْ وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ⑦

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ يُدْخِلُونَ فِيهَا وَبُكْرًا وَ غَنَمًا وَ نَخْلًا وَ كَانَ ذَلِكَ
عِنْدَ اللَّهِ قُرْآنًا عَظِيمًا ⑧

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَآلِ الْفُرْقَانِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَآلِ
الْكَافُرِينَ بِاللَّهِ كُنَ الشُّرَكَاءُ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ الشُّرُوكِ وَ غَضِبَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَ لَعَنَهُمْ وَ أَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَ سَلَتْ مَصِيرًا ⑨

وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ⑩

عاقبت فتح آنست که بپارزد ترا خدا آنچه
که سابق گذشت از گناه تو و آنچه پس
مانده و تمام کند نعمت خود را بر تو
و تابنماید ترا راه راست (۲) .

و تانصرت دهد ترا خدا به نصرت قوی
(۳) .

اوست آنکه فرود آورد اطمینان را در دل
های مسلمانان تا زیاده شود ایمان ایشان
با ایمان سابق ایشان و خدای راست لشکر
های آسمان ها و زمین و هست خدا دانای
باحکمت (۴) .

عاقبت نزول سکینه آنست که در آرد
مردان مسلمان را و زنان مسلمان را
بی سوستانه ای که می رود زیر آن
ها جو میا جاویدان آنجا و زائل کند از ایشان
جرمهای ایشان را و هست این مقدمه نزد
خدا پیروزی بزرگ (۵) .

و تا عذاب کند مردان منافق را و زنان منافق
را و مردان مشرک را و زنان مشرک را که
گمان کننده اند بر خدا گمان بد برایشان باد
مصیبت بد و بیخشم آمد خدا برایشان
و لعنت کرد ایشان را و آماده ساخت برای
ایشان دوزخ را و بد جای ست دوزخ (۶) .

و خدای راست لشکر های آسمان ها

= و عدة فتوح و رد شبهه منافقان بسبب تعویق مضمون رؤیا و بیان حکمت تعویق
و تهدید متخلفان از سفر حدیبیه و بیان خوشنودی خود باهل بیعت این سوره نازل
فرمود و الله اعلم .

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُخْبِرًا وَنَذِيرًا ۝

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَكَفَّرَ لَهُ ذُنُوبَهُ وَتُوبَتُ لَهُمْ ذُنُوبُهُمْ وَفُتِحَتْ لَهُمْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ ۝

وزمین وهست خدا غالب با حکمت (۷).

هر آئینه مافرستادیم ترا اظهار حق کننده و بشارت دهنده و ترساننده (۸).

تا ایمان آرید ای مسلمانان بخدا و رسول او و تانصرت دهید دین خدا را و به بزرگی اعتقاد کنید او را و بیایکی یاد کنید او را بامداد و شامگاه (۹).

هر آئینه آنانکه بیعت میکنند با توجزاین نیست که بیعت میکنند با خدا دست خداست بالای دست ایشان پس هر که بشکند عهد پس جزاین نیست که می شکند بضرر نفس خود و هر که تمام کند آنچه بر آن با خدا عهد کرده است پس خواهد داد او را مزد بزرگ (۱۰).

خواهند گفت باتو پس ماندگان از اعراب^(۱) مشغول کرد ما را اموال ما و فرزندان ما پس طلب آموزش کن برای ما میگویند به زبان های خود آنچه نیست در دل های ایشان بگو که می تواند برای شما از خدا چیزی اگر خواهد زیان رسانیدن بشما یا خواهد در حق شما سود دادن بلکه هست خدا بآنچه می کنید خبردار (۱۱).

نی بلکه گمان کردید که باز نخواهد گشت پیغامبر و مسلمانان بسوی اهل خانه خویش هرگز و آراسته کرده شد این گمان

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ كَفَرَ بِهِ ۚ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْنَا يَقُولُونَ يَا أَيُّسَّرَ مِنْهَا أَلَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ مَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝

بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ يَتَّخِذَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِهِمْ بَدَاءً وَذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا سَوِيًّا ۖ

(۱) یعنی آنانکه در سفر حدیبیه موافقت نه کردند والله اعلم .

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَجَعَلْنَا فِيهِم مِّنَ كُلِّ شَيْءٍ مَّيِّدًا ۖ وَلَقَدْ نَادَيْنَاكَ يَا آدَمُ أَنِ اذْهَبْ إِلَى الْجَنَّةِ مَعَ أَهْلِكَ وَلَا تَمَسْ هَذِهِ السَّيِّئَاتِ فَهِيَ لِلظَّالِمِينَ

وَمَنْ أَمَرُوا مِنْ بَنِي آدَمَ وَجَعَلْنَا فِيهِم مِّنَ كُلِّ شَيْءٍ مَّيِّدًا ۖ وَلَقَدْ نَادَيْنَاكَ يَا آدَمُ أَنِ اذْهَبْ إِلَى الْجَنَّةِ مَعَ أَهْلِكَ وَلَا تَمَسْ هَذِهِ السَّيِّئَاتِ فَهِيَ لِلظَّالِمِينَ ۝

وَلَقَدْ نَادَيْنَاكَ يَا آدَمُ أَنِ اذْهَبْ إِلَى الْجَنَّةِ مَعَ أَهْلِكَ وَلَا تَمَسْ هَذِهِ السَّيِّئَاتِ فَهِيَ لِلظَّالِمِينَ ۝

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَارِمِنَا أَخَذْنَا مِمَّا دَرَوْنا تَلْقَوا بكم يَوْمَ تَمُوتُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ فَلَئِنْ تَكْفَرُوا نَاكُذْ لَكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلِ مَن يَكْفُرُونَ بَلْ تَحْسُدُونَ ذُنُوبَكُمْ أَلَّا تَكُونُوا إِلَّا قَلِيلًا ۝

قُلْ لِلَّهِ الْفُتُوحُ ۖ وَالْأَعْرَابُ سَتَدْعُونَ إِلَى قَوْمِ سُوءٍ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۚ وَلَقَدْ نَادَيْنَاكَ يَا آدَمُ أَنِ اذْهَبْ إِلَى الْجَنَّةِ مَعَ أَهْلِكَ وَلَا تَمَسْ هَذِهِ السَّيِّئَاتِ فَهِيَ لِلظَّالِمِينَ ۝

در دل های شما و گمان کردید گمان بد و گشتید قومی هلاک شده (۱۲) .

و هر که ایمان نیاورد بخدا و پیغامبر او پس هر آینه ما آماده کرده ایم برای این کافران آتش را (۱۳) .

و خدا راست پادشاهی آسمان ها و زمین می آمرزد هر کرا خواهد و عذاب میکند هر کرا خواهد و هست خدا آمرزگار مهربان (۱۴) .

خواهند گفت باتو پس ماندگان و قتی که روانه شوید بسوی غنیمت ها (۱) تابدست آرید آنرا بگذارید ما را تا زهی شمارویم می خواهند که مخالفت کنند و عده خدا را بگو پیروی مانخواهید کرد همچنین فرموده است خدا پیش ازین پس خواهند گفت نی بلکه حسد میکنید باما بلکه همیشه نمی فهمیدند مگر اندکی (۱۵) .

بگو (یا محمد) پس ماندگان را از اعراب که شما خوانده خواهید شد بسوی کارزار قومی جنگجوی نیرومند (۲) که جنگ کنید بایشان یا آنکه مسلمان شوند پس اگر فرمانبرداری کنید بدهد خدا شما را مُرد نیک و اگر روگردان شوید چنانکه روگردان شده بودید پیش ازین عقوبت کند شما را

(۱) یعنی غنیمت های خیر .

(۲) یعنی فارس و روم و این معنی در زمان حضرت ابوبکر و حضرت عمر رضی الله عنهما متحقق شد و الله اعلم .

خدا عقوبتِ درد دهنده (۱۶) .

نیست بر نابینا گناهی و نه بر لنگ گناهی و نه بر بیمار گناهی^(۱) و هر که فرمان بُرد خدا و رسولِ او را در آردش به بوستانهایی که می‌رود زیر آن ها جویها و هر که روگردان شود عقوبت کندش بعقوبتِ درد دهنده (۱۷) .

هر آئینه خوشنود شد خدا از مسلمانان و قتیکه بیعت میکردند با توزیرِ درخت پس دانست آنچه در دل های ایشانست پس فرود آورد اطمینانِ دل برایشان و ثواب داد ایشان را فتحی نزدیک (۱۸) .

و غنیمت های بسیار که بدست آرند آنرا^(۲) و هست خدا غالب با حکمت (۱۹) .

و عده داده است شمارا خدا غنیمت های بسیار که بدست آرید آنها را پس زود عطا کرد برای شما این غنیمت^(۳) و باز داشت دست های مردمان را از شما^(۴) تا باشد این مقدمه نشانه مسلمانان را و تا بنماید خدا شمارا راه راست^(۵) (۲۰) . و وعده داد خدا غنیمت های دیگر نیز که

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْوَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمُرِيضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يَجْعَلْ لَهُ جَلَّتْ جَنَّتْ يُغْنِي عَنْ قَلْبَيْهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يَؤْتِ بِهِ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

لَقَدْ جَاءَ اللَّهُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يَأْمُرُكَ فَتَخْتَرُ السُّبُورَ قَوْلَ مَا نِیْ قُلُوْهُمْ فَاتَّخَذُوا الشَّيْطَانَةَ عَلَيْهِمْ وَآثَانَهُمْ قَصَافًا رَّیْبًا ۝

وَمَعَالِهِمْ كَثِيرَةٌ يَتَّخِذُوهَا دُكَّانَ اللَّهِ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَعَآلِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُوهَا فَتَجْعَلُ الْكُفْرَ هَذِهِ وَكُفَّ أَيْدِيَ الثَّآلِثِ عَنْكُمْ وَلَاحِزُونَ أُولَئِكَ الْمُؤْمِنُونَ وَيُجَاهِدُ يَوْمَ فَارَاطِ اسْتِغْفَامًا ۝

وَالْآخَرَى لَوْ تَقَدَّرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ

(۱) یعنی در تخلف از مثل این سفر و الله اعلم .

(۲) یعنی غنایم خیر و غیره .

(۳) یعنی غنایم خیر .

(۴) یعنی در حدیبیه .

(۵) یعنی کفار قریش جمع شدند که آنحضرت صلی الله علیه وسلم را تشویشی رسانند خدای تعالی دست ایشان را از قتال باز داشت و قضیه بصلح انجامید .

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ①

هنوز دست نیافته اید بر آن به تحقیق
خدادانسته است آنها را و هست خدا بر همه
چیز توانا^(۱) (۲۱).

و اگر جنگ میکردند با شما کافران البته
بسوی شما میگردانیدند پشتها را باز نمی
یافتند کارسازی و نه نصرت دهنده (۲۲).

مانند آئین خدایه گذشته است پیش ازین
و نخواهی یافت آئین خدایا تبدیلی (۲۳).

و اوست آنکه بازداشت دست های کافران
را از شما و دست شمارا از کافران در میان
مکه بعد از آنکه پیروزمند ساخت شمارا
برایشان و هست خدا با آنچه می کنید بینا^(۲)
(۲۴).

این کفار قریش آنانند که کافر شدند
و بازداشتند شمارا از مسجد حرام
و بازداشتند قربانی را موقوف داشته از آنکه
برسد بجای خود و اگر نبودندی مردان
مسلمان و زنان مسلمان که نمایند ایشان
را (اگر نبودی خوف آنکه) پامال و هلاک
سازید ایشانرا پس برسد بشما گناهی بغیر
دانست^(۳) (فتح را مؤخر کرد) خدا ناکه در

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَدَبًا لَمَّا لَاحِظُونَ
وَلَيَالِيًا وَلَازِيَةً ②

سُبْحَةً اللَّهُ الرَّحْمَنُ فَذَٰلِكَ مِنْ قَبْلِ ۖ وَلَنْ نَجْعَلَ لِمَنْ
اللَّهُ يَبْدِلُ ③

وَهُوَ الَّذِي لَكُمْ آيَاتُهُمْ عَلَيْهِمْ يَظُنُّ مَكَّةَ
مِنْ بَعْدِ أَنْ أَهْلَكْتُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ④

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاصْدَوْا مِنْهُمْ مِنَ السَّجْدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ
مَعْقُوقًا ۚ إِنَّ بَيْتَهُمْ هَلَاةٌ وَلَوْلَا رِجَالُ الْمُؤْمِنِينَ وَفِيَاءُ مُؤْمِنَاتٍ
لَمْ تَعْلَمُوهُمْ ۚ إِنَّ لَكُمْ فِيهِمْ مِنْهُمْ مَعْرُوفًا يُقَدِّرُ عَلَيْهِ

(۱) یعنی غنایم فارس و روم .

(۲) تعریض است بآن قصه که بعد انعقاد صلح هفتادتن از او باش قریش خواستند که
بیخبر بر صحابه هجوم آرند صحابه همه را اسیر کرده پیش آنحضرت صلی الله علیه
وسلم آوردند آنحضرت عفو فرمود ظاهر از دیک بنده ضعیف ست و صحیح آنست
که این آیت بشارتست بفتح مکه و آوردن لفظ ماضی از جهت تحقیق وقوع
بشارتست والله اعلم .

(۳) یعنی تصدیق رؤیا بالفعل متحقق شدی و فتح عاجلاً میسر گشتی والله اعلم .

لِيُدْعِيَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْلَا الْعَذَابُ الْبَاطِلُ لَكُنَّا أَكْثَرُ
كَفَرًا وَامْنَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

آرد هر کرا خواهد بر حمت خود اگر از هم
جدامی بودند (این هردو فریق) البته
عقوبت میکردیم کافران را عقوبت درد
دهنده (٢٥) .

لِيَجْعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَبِيَّةَ حَبِيَّةَ
الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ
بِهَا وَأَهْلُهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝

آنگاه که مصمم کردند کافران در دل های
خویش غیرت را از جنس غیرت جاهلیت
پس فرود آورد خدا اطمینان خود را
بر پیغامبر خود و بر مسلمانان و ثابت کرد
برایشان سخن پرهیزگاری و بودند
سزاواران و اهل آن وهست خدا بهر
چیز دانا^(١) (٢٦) .

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الزُّبَيْرَ بِالْحَقِّ لَمَّا عَلِمَ السَّيِّدُ
الْحَرَامُ أَنَّ شَاءَ اللَّهُ ابْنَيْنِ عَمِلَيْنِ رُؤُوسَهُ وَمَقْصُورَيْنِ
لَا يَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ ذَلِكَ فَتْحًا
قَرِيمًا ۝

هر آئینه تحقق بخشید خدا خواب
پیغامبر خود را مطابق واقع باین مضمون
که البته داخل خواهید شد بمسجد حرام
اگر خدا بخواهد ایمن شده و تراشیده موی
سره های خود را و کوتاه کرده بدون ترس
پس دانست آنچه ندانستید شما پس میسر
کرد پیش ازین فتحی نزدیک را (٢٧) .

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝

اوست آنکه فرستاد پیغامبر خود را به
هدایت و دین راست تا غالب کندش
بر ادیان همه و بس ست خدا اظهار حق
کننده (٢٨) .

عَمَّدَتِ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِشْدَادَ عَلَى الْكُفَرِ وَجَارَ بَيْنَهُمْ

عممد (صلی الله علیه وسلم)
پیغامبر خداست و آنانکه همراه اویند

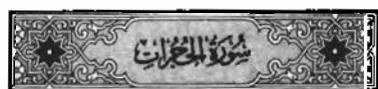
(١) یعنی جماعتی از مسلمانان این صلح را کاره بودند آخر الامر خدای تعالی اطمینان
را بدل ایشان انداخت تا بمرضی آنحضرت صلی الله علیه وسلم رضا دادند والله
اعلم .

تَرَاهُمْ زُجْجًا مَّجْدًا يَتَّبِعُونَ قُضَاةَ اللَّهِ وَرُؤَسَاءَ أُمَمٍ فِي
 دُورِهِمْ ثُمَّ أَنْزَلَ السَّجُورَ ذَلِكَ مَثَلُكُمْ فِي الثَّوَرَةِ وَمَثَلُكُمْ فِي
 الْأَنْجِيلِ أَنْزَلَ زُرْعَ أَخْرَجَ شَطَاءً فَأَزْرَهُ فَاسْتَغْلَقَ فَاسْتَوَى
 عَلَى سَوَاقِهِ يُغِيبُ الرِّزْقَ لِيُعِظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٥٩﴾

سخت اند بر کافران مهربان اند در میان
 خود می بینی ایشان را رکوع کننده
 و سجده نماینده می طلبند فضل
 را از خدا و خوشنودی را نشانه صلاح
 ایشان در چهره های ایشان ست از اثر
 سجده آنچه مذکور میشود داستان
 ایشانست در تورات و داستان ایشانست
 در انجیل ایشان مانند زراعتی هستند که
 بر آورد شاخهای خود را پس قوی کردن
 را پس سطر شد پس بایستاد بر ساقهای
 خود بشکفت می آرد زراعت کنندگان
 را^(۱) تا بخشش آرد بسبب دیدن ایشان
 کافران را وعده داده است خدا آنرا که ایمان
 آوردند و کارهای شایسته کردند از ایشان
 آمرزش و مُرد بزرگ (۲۹) .

سوره حجرات مدنی است و آن هیجده
 آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان^(۲) .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) حاصل مثل آنست که اسلام در اول حال ضعیف بود و مسلمانان کم بودند رفته
 رفته غالب و بسیار شدند عاقبت حال غلبه اسلام آن ست که به خشم آرد خدای
 تعالی کافران را .

(۲) مترجم گوید خدای تعالی این سورت برای تعلیم آداب فرود آورد که از حضرت
 پیغامبر صلی الله علیه وسلم در امرونی پیشدستی نکنند و با آنحضرت با آواز بلند
 خطاب نکنند و اگر فاسق چیزی گوید بغیر تفتیش حال امضای عزیمت نه نمایند
 در صورتی که میان ایشان خانه جنگی واقع شود اصلاح آن چگونه کنند و از استهزاء
 بایکدیگر و لقب بدنهادن و غیبت کردن و ظن بد کردن و بعلو نسب بر دیگران فخر
 کردن منع کرد و ضعیف الایمان را بر ضعیف الایمان تنبیه فرمود و الله اعلم .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا مَن يَدْعِي إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَأَقْعُوا إِلَهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ①

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ
وَلَا تَتَّبِعُوا آلَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ
أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ②

إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ
الَّذِينَ امْشَحَّسَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِيَتَقَبَّلُوا لَهُمْ مَغْفِرَةً
وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ③

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْقِلُونَ ④
وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ⑤

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن
تُحْبِبُوا قَوْمًا يُمْسِكُوا عَلَيْكُمْ كُمُوتَكُمْ فَمَا تَعْلَمُونَ ⑥

وَأَعْلَمُوا أَن يَفْعَلَهُمُ رَسُولُ اللَّهِ وَيُؤْتِيَهُمُ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ

ای مسلمانان پیش دستی مکنید روبروی
خدا و رسول او و برتسید از خدا و آئینه خدا
شنو اناست (۱) .

ای مسلمانان بلند مکنید آوازهای خود را
بالای آواز پیغامبر و بلند مگوئید با او
سخن را مانند بلند گفتن بعض شما
بابعضی برای احتراز از آنکه نابود شود
عمل های شما و شما خبردار نه باشید (۲) .

هر آئینه آنانکه پست میکنند آوازهای
خود را نزدیک پیغامبر خدا آنجماعت آناند
که آزموده است خدادل های ایشان را برای
ظهور تقوی ایشانراست آموزش و مُرد
بزرگ (۳) .

هر آئینه آنانکه آواز میدهند ترا از پس
حجرها اکثر ایشان نمی فهمند (۴) .

و اگر ایشان صبر کردند تا وقتی که بیرون
آئی بسوی ایشان بهتر بودی برای ایشان
و خدا آمرزگار مهربانست (۵) (۱) .

ای مسلمانان اگر بیارد پیش شما فاسق
خبری را پس تحقیق کنید برای احتراز
از آنکه ضرر رسانید قومی را بنادانی پس
پشیمان شوید بر آنچه عمل کردید (۶) .

و بدانید که در میان شمار رسول خداست
اگر فرمانبرد شما را در بسیاری

(۱) مترجم گوید این تعریض است بحال قومی از بنی تمیم که بجهت مهمی پیش آنحضرت
صلی الله علیه وسلم آمدند و چون در مسجد نیافتند و نمیدانستند که در کدام حجره
تشریف دارند نزدیک حجره ها با آواز بلند کردن شروع کردند والله اعلم .

لَعَنَهُمُ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبِيبُ الْإِيمَانِ وَرَبُّنَا فِي قُلُوبِهِمْ
وَكَذَلِكَ الْكُفْرُ وَالْفُسُوقُ وَالْعِصْيَانُ أُولَٰئِكَ
هُمُ الشِّرْكِيُّونَ ①

فَضَّلَا مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَ اللَّهُ عَلِيمٌ ②

فَلَنْ طَائِفَتَيْنِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا
فَلَنْ يَبْتَغِيَ أَحَدُهُمَا عَلَى الْآخَرِي فَقَاتِلُوا إِلَى تَفَاقُ حَتَّى تَخْرُجَ
إِلَى أَمْرٍ لَّهِ فَإِنْ قَامَتْ فَاصْلَحُوا بَيْنَهُمَا لِعَدْلِ وَأَقْسَلُوا
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَصَلِّينَ ③

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ④

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَوَايَ قَوْمٍ عَلَى أَنْ يَكُونُوا عَدُوًّا
لَكُمْ وَلَا يُدْرِي مَنْ يَلْبِسُ عَدُوًّا أَنْ يَكُنْ خَيْرًا مِنْهُمْ
وَلَا تَتَّبِعُوا الْفُسْكَ وَلَا تَتَّبِعُوا الْكَلْبَ بِشِئْنِ الْإِثْمِ الْقَسْوَى
بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُوبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ⑤

از کارها برنج در افتید ولیکن خدا دوست
گردانید نزدیک شما ایمان را و آراسته کرد
آنرا در دل های شما و ناخوش گردانید پیش
شما کفر و فسق و نافرمانی را این جماعت
ایشانند راه یافتگان (۷) .

باحسان از نزد خدا و به نعمت و خدا دانای
باحکمت ست (۸) .

و اگر دو گروه از مسلمانان بایکدیگر جنگ
کنند پس صلح کنید میان ایشان پس
اگر تعدی کرد یکی ازین دو بر دیگری پس
جنگ کنید با آن گروه که تعدی میکند
تا آنکه رجوع کند بسوی حکم خدا پس
اگر رجوع کرد پس صلح کنید میان ایشان
بائنصاف و داد دهید هر آینه خدا دوست
میدارد داد دهندگان را (۹) .

جزاین نیست که مسلمانان برادران یک
دیگر اند پس صلح کنید میان دو برادر
خویش و بر سید از خدا تا بر شما رحم کرده
شود (۱۰) .

ای مسلمانان تمسخر نکنید گروهی با
گروهی احتمالست که آن گروه بهتر باشد
از ایشان در نفس الامر و نه زنان تمسخر
کنند با زنان دیگر احتمالست که آن زنان
بهتر باشند از ایشان و عیب مکنید در میان
خویش و یکدیگر را به لقب های
بد بخوانید بدنامی ست فاسقی بعد از ایمان
آوردن و هر که توبه نکرد پس آن جماعت

ایشانند ستمگاران^(۱) (۱۱).

ای مسلمانان احتراز کنید از بسیاری گمان بد هرآئینه بعض بد گمانی گناه است و جاسوسی مکنید و غیبت نکند بعض شما بعضی را آیا دوست میدارد کسی از شما که بخورد گوشت برادر خود که مرده باشد پس متنفر شوید از وی و ترسید از خدا هرآئینه خداتوبه پذیرنده مهربانست (۱۲).

ای مردمان هرآئینه آفریدیم شمارا از یک مرد و یک زن و ساختیم شمارا جماعت ها و قبیله ها تا بایکدیگر شناسا شوید هرآئینه گرمی ترین شما نزد خدا پرهیزگار ترین شماست هرآئینه خدا دانای خبردارست (۱۳).

گفتند اعراب ایمان آوردیم بگوایمان بحقیقت نیاوردید ولیکن بگوئید متقادشده ایم و هنوز درنیامده است ایمان به دل های شما و اگر فرمانبرداری خدا و رسول او کنید کم نه دهد شمارا از جزای اعمال شما چیزی هرآئینه خدا آمرزگار مهربانست (۱۴).

جزاین نیست که مومنان بحقیقت آنانند که ایمان آوردند بخدا و پیغامبر او باز شبهه نه کردند و جهاد نمودند باموال خود و جان های خود در راه خدا آنجماعت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اكْثِرُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ إِنَّ بَعْضَ الطَّيِّبَاتِ أَنْ تَتَزَكَّوْا وَلَا تَتَّبِعُوا بَعْضَكُمْ بَعْضًا يَكُفِّرُ بَعْضُهُمْ أَسْأَفُ الْبَعْضِ ۝

تَعْمَلُوا لِنَفْسِكُمْ فَهَنُوتُمْ وَأَتَوْا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ۝

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعْرًا وَأَقْلَامًا ۝

لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ الْكُفْرَ عِنْدَ اللَّهِ أَفْظَرُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ قَدْ طَبِعُوا اللَّهَ وَيَوْمَ لَا يُخْلِفُكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۝

(۱) یعنی بگناهی که در جاهلیت کرده باشند بعد از اسلام نشان سندنابید ساخت .

ایشانند راست گویان (١٥) .

بگو آیاهم دارم کنید خدا را به دین خود
و خدامیداند آنچه در آسمانهاست و آنچه
در زمین ست و خدا بهر چیز داناست (١٦) .
مَنْت می نهند بر تو بآنکه مسلمان شده اند
بگو مانت منهد بر من به اسلام خود بلکه
خدامنت می نهد بر شما بآنکه هدایت
کرد شمارا بایمان اگر راست گوهستید
(١٧) .

هر آئینه خدامیداند پنهان آسمان هاوزمین
را و خداییناست بآنچه می کنید (١٨) .

سوره ق هکی است و آن چهل و پنج
آیت و سه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
ق و قسم بقرآن بابرگی (که تویغامبر
خدائی) (١) .

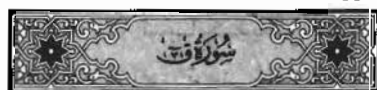
بلکه تعجب کردند کافران از آنکه آمد
بدیشان ترساننده از قوم ایشان پس گفتند
آن کافران این چیزی ست عجیب (٢) .
آیا چون بمیریم و خاک شویم (حشر کرده
شویم) این بازگردانیدن دور از عقل است
(٣) .

هر آئینه دانسته ایم آنچه کم میکند زمین
از ایشان^(١) و نزدیک ماکتابیست
نگاهدارنده^(٢) (٤) .

قُلْ أَعْلَمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

يَعْتُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَسْتَوُوا عَلَىٰ إِسْلَامِكُمْ أَوْ بِلِ
اللَّهِ يَسَّرُ عَلَيْكُمْ أَنْ هَذَا كُفْرُ الْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ۝

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ لِّمَا
تَعْمَلُونَ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
ق وَالْقُرْآنِ الْحَمِيدِ ۝

بِلِّ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَاذِبُونَ
هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ۝

مَا ذَا امْتَنَّا وَلَكِنْ أَرْأَوْا ذَلِكَ رَجْعًا بَعِيدٌ ۝

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ قَدْ عَلِمْنَا كَيْفَ يَحِيطُ ۝

(١) یعنی آنچه میخورد از جزوایشان .
(٢) یعنی لوح محفوظ .

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ نَجْدٍ ①

بلکه به دروغ نسبت دادند سخن راست را و قتیکه بیامد بدیشان پس ایشان درکاری شوریده اند (۵) .

أَنَّهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَى السَّمَاءِ فَهُمْ كَيْفَ بَيْنَهُمَا وَرَبُّهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ②

آیندیده اند بسوی آسمان بالای خود چگونه بنا کرده ایم آن را و آراسته کرده ایم آنرا نیست در آن هیچ شکافی (۶) .

وَالْأَرْضُ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَشْجَتْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ③

و زمین را گستریدیم و افکندیم در آن کوه ها و رویانیدیم در آن از هر نوع خوش آینده (۷) .

تَجَرَّةً وَزُكْرَىٰ لِكُلِّ عَمَلٍ مُّشِينٍ ④

برای راه نمودن و پند دادن هر بنده رجوع کننده (۸) .

وَوَكَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّزَكَّاتًا فَآهَنَّا بِهِ هَبْطًا وَحَبًّا وَنَسِفًا ⑤

و فرود آوردیم از آسمان آب بابرکت پس رویانیدیم بسبب آن بوستانها و دانه که درو میکنند آن را (۹) .

وَالنَّعْلُ يَسْقِي لَهَا كُلَّ نَضِيدٍ ⑥

و درختان خرما بلند بالا برآمده آنرا میوه است تو در تو (۱۰) .

زُرْقًا لِلْوَبَارِ وَآخِيتَانِيَهُ بَلَدَةً مِّمَّا كُنَّا لِكَ الشُّرُورِ ⑦

روزی برای بندگان و زنده ساختیم بآن شهر مرده را همچنین باشد برآمدن از گور (۱۱) .

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّيْسِ وَثَمُودُ ⑧

بدروغ نسبت کردند پیش از ایشان قوم نوح و اهل رَس و ثمود (۱۲) .

وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَآخِوانُ لُوطٍ ⑨

و عاد و فرعون و برادران لوط (۱۳) .
و اهل آیکه و قوم تُبَع هر یکی بدروغ نسبت کردند پیغامبران را پس ثابت شد و عده عذاب من (۱۴) .

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدُ ⑩

أَفَعَيَّبْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ⑪

آیا عاجز شده بودیم در آفرینش نخستین بلکه ایشان در شبهه اند از آفرینش نو (۱۵) .

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلَهُ مِثْلَ نُسُوحٍ فِي الْأُفُقِ ⑫

و هر آینه آفریدیم آدمی را و میدانیم چیزی

إِلَيْهِمْ مِنْ جَنَّةِ الْوَرِيدِ ⑤

که بخاطر میگذرانندش نفس او ومانزدیک
تریم باوی از شاه رگ (یعنی رگ گردن)
(۱۶) .

إِذْ تَلَقَّى الْمُتَلَقِينَ مِنَ الْيَوْمِ وَعَنِ الْجَمَالِ قُعَيْدٌ ⑥

آنگاه که فراگیرند دوفراگیرنده به پهلوی
راست نشیننده و به پهلوی چپ نشیننده^(۱)
(۱۷) .

مَا يَلْفُظُونَ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رُوَيْدٌ عُيَيْدٌ ⑦

بزبان نمی آرد آدمی هیچ سخنی مگر
نزدیک او نگهبانیست مهیا^(۲) (۱۸) .

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ⑧

وبیامدسختی موت براستی اینست آنچه
از آن کناره گیری میکردی (۱۹) .

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعْدِ ⑨

ودمیده شود درصور این ست روز وعده
عذاب (۲۰) .

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَ مَا كَسَبَتْ مِنْ غَيْرِهِ ⑩

وبیامد هر شخصی همراه اوروان کننده
است وگواهی دهنده^(۳) (۲۱) .

لَقَدْ كُنْتُمْ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَفَفْنَا عَنْكُمُ غَفْلَكُمْ

(گوئیم) هراثینه بودی دربی خبری ازین
مقدمه پس برداشتیم از تو پرده ترا پس
چشم تو امروزتیزبین ست (۲۲) .

فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ⑪

وگفت فرشته همنشین او اینست آنکه
نزدیک من بود حاضر کرده شده (۲۳) .

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا أَالَدَىٰ عَنِّي ⑫

(گوئیم) بافکنید ای دوفرشته دردوزخ
هرناسپاس سرکش را^(۴) (۲۴) .

أَلَيْسَ لِي جَهَنَّمُ كُلُّ قَلْبٍ عَنِيدٍ ⑬

(۱) یعنی کراماً کاتبین واللہ اعلم .

(۲) یعنی اگر کلمه حق باشد فرشته دست راست مینویسد و اگر کلمه باطل باشد فرشته دست چپ می نویسد واللہ اعلم .

(۳) مراد جنس روان کننده وگواهی دهنده است .

(۴) مترجم گوید عادت پادشاهانست که اسیر را پیش ایشان دوکس گرفته می آرند ازین جهت دو فرشته را خطاب شود .

مَنْ كَانَتْ لَهُ مَعْرُوفَةٌ فِي رُحْبِ ⑤

منع کننده مال درگذرنده از حدشك آرنده
را (٢٥) .

لَا تَدْرِي جَعَلَ اللَّهُ لَهَا خَرَقًا قَبِيحًا فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ⑥

آنکه مقرر کرد با خدا معبودی دیگر پس
بافکنید او را در عذاب سخت (٢٦) .

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَفْلَحْنَاهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ⑦

گفت همنشین او ^(١) ای پروردگار من گمراه
نکردم این شخص را ولیکن وی بود در
گمراهی دور (٢٧) .

قَالَ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ لَذِكَّرْتُمُ الْيَوْمَ الْيَوْمَ ⑧

فرمود خصومت مکنید پیش من حالانکه
پیش ازین فرستاده بودم بسوی شما وعده
عذاب (٢٨) .

بِإِسْمِ الْقَوْلِ لَدَى رَبِّكَ أَنْ يَطْلُمَ الْيَوْمَ ⑨

تغیر داده نمی شود وعده نزد من نیست
من ستم کننده بر بندگان (٢٩) .

يَوْمَ نَقُولُ لَهُمْ هَلْ أَتَاكَ لَبَّ وَقَوْلُ هَلْ مِنْ مَرْيَدٍ ⑩

روزی که بگوئیم دوزخ را آیا پرشدی
ودوزخ گوید آیا هیچ زیاده ازین هست ^(٢)
(٣٠) .

وَأَزَلَّتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ⑪

ونزدیک گردانیده شود بهشت برای متقیان
نه دورمانده (٣١) .

هَذَا مَا تَعْبُدُونَ لِكُلِّ أَوْبٍ حَفِيفٍ ⑫

(گوئیم) این ست آنچه وعده داده میشد
شمارا نزدیک کرده شده برای هر رجوع
کننده ادب نگاهد ارنده (٣٢) .

مَنْ خَرَجَ الزَّمَنُ بِالْقَبْرِ وَهَاتَرَ قَلْبُ مُنِيبٍ ⑬

برای هر کسیکه بترسد از خدا نادیده
وپیش آمبدل متوجه شده (٣٣) .

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ⑭

(گوئیم) داخل شوید در بهشت همراه
سلامتی اینست روز همیشه جاویدان (٣٤) .
ایشانراست آنچه خواهند در بهشت و

(١) یعنی شیاطین از انس و جن والله اعلم .

(٢) یعنی هر چند درو اندازند زیاده طلب کند والله اعلم .

نزدیک مازیاذه است از آن (٣٥) .

وبسیار هلاک کردیم پیش از ایشان امت ها که قوی تربودند ایشان از این جماعت در دست درازی پس جستجو کردند در شهرها که هیچ گریزگاهی هست (٣٦) .

هر آئینه درین مقدمه پندست کسی را که دلی دارد یا گوش نهی متوجه شده (٣٧) .

وهر آئینه آفریدیم آسمان ها و زمین را و آنچه در میان هر دوهست درشش روز و نرسید بماه هیچ ماندگی (٣٨) .

پس صبر کن بآنچه میگویند و بیپاکی یادکن همراه ستایش پرورد گار خویش را پیش از برآمدن آفتاب و پیش از غروب (٣٩) .

و در بعض اوقات شب به پاکی یادکن خدا را و عقب نماز نیز (٤٠) .

و بشنواین قصه روزیکه آواز دهد آواز دهنده از جای نزدیک^(١) (٤١) .

روزیکه بشنوند نعره تند بغیر تردد و آن روز روز برآمدن است (٤٢) .

هر آئینه ما زنده می کنیم و می میرانیم و بسوی ماست بازگشت (٤٣) .

روزیکه بشگافد زمین از سرایشان بیرون آیند شتابان، این برانگیختن ست آسان بر ما (٤٤) .

ما میدانیم آنچه می گویند و نیستی تو

وَمَا أَفْلَحْنَا قَسَمَهُمْ مِّنْ قُرْآنِهِمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقِمْ وَايُنَا
إِلَّا دَعْوَىٰ مِّنْ حَيْثُ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِّمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ۝

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسْتَأْذِنُ لَّغُوبٍ ۝

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ۝

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَادْبَارَ النُّجُودِ ۝

وَأَسْمِعْ يَوْمَ يُنَادِي الضَّالُّونَ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ۝

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَآلِئِنَّا صَبِيرٌ ۝

يَوْمَ نَشْفُقُ الْأَرْضَ عَنْهُمْ بَرَاعًا ذَٰلِكَ حَسْرَتُنَا لِمَن كَفَرَ ۝

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِمَلَكٍ فَذَكِّرْ

(١) این تصویر هست آنرا که همه در اجتماع ندا مساوی باشند والله اعلم .

بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَيَعْبُدُ ﴿٥١﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالذِّبْدَبِ دَرَرًا ﴿١﴾

فَالْمُصَلِّينَ أَتَرَا ﴿٢﴾

فَالْجُنَّ يَتَرَا ﴿٣﴾

فَالْمَقْسِمِ أَمْرًا ﴿٤﴾

إِنَّمَا تَوَعَّدُونَ أَصْلَابًا ﴿٥﴾

فَإِنَّ الْوَيْلَ لَوَاقِعًا ﴿٦﴾

وَالسَّمَاءَ ذَاتِ الْحُبُلِ ﴿٧﴾

إِنَّمَا لَكُمْ قَوْلٌ مُعْتَدِلٌ ﴿٨﴾

يُؤْتِكُمْ عَنْهُ مِنْ آفَاقٍ ﴿٩﴾

قُلِ الْقَارِعُونَ ﴿١٠﴾

الَّذِينَ هُمْ عَنْ عَذَابٍ مُتَسَاوِينَ ﴿١١﴾

يَسْتَكْبِرُونَ إِذَا نَزَّاهُ الَّذِينَ

يَوْمَ هُمْ مِنَ الذَّارِئِ يَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾

سوره ذاریات مکی است و آن شصت
آیت و سه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم به بادهای پراکنده کننده خاک
و جزآن پراکنده کردنی (۱) .

پس قسم به ابرهای بردارنده بار آب (۲) .

پس قسم بکشتی های روان شونده
بسہولت (۳) .

پس قسم بفرشتگان تقسیم کننده کار^(۱)
(۴) .

هرآئینه وعده که کرده میشود بشما راست
(۵) .

وهرآئینه جزای اعمال بودنیست (۶) .

قسم بآسمان دارای راه ها^(۲) (۷) .

هرآئینه شماردرسخنی باهم اختلاف دارنده
هستید (۸) .

بازگردانیده میشود ازقرآن هرکه درعلم
الهی ازخیر مطرود است (۹) .

لعنت کرده شد دروغگویانرا (۱۰) .

آنانکه ایشان دربی خبری اندفراموش
کننده اند (۱۱) .

می پرسند کی خواهد بود روزجزا (۱۲) .

(آری) آنروزکه ایشانرا درآتش عذاب داده

(۱) یعنی ارزاق و بلادهارا .

(۲) یعنی صورتهای مختلف دارند مانند شکل شیر و شکل بره و شکل عقرب واللہ اعلم .

میشود (۱۳) .

(گوئیم) بپشیداین عقوبت خود را اینست آنچه آنرا بشتاب طلب میکردید (۱۴) .

هرآئینه متقیان در بوستانها و چشمه ها باشند (۱۵) .

بدست آرنده آنچه دادایشانرا پروردگار ایشان هرآئینه ایشان بودند پیش ازین نکوکار (۱۶) .

بودند باین صفت که اندکی از شب می خوابیدند (۱۷) .

و بوقت سحر ایشان طلب آمرزش می نمودند (۱۸) .

و در اموال ایشان حصّه مقرر بود برای سوال کننده و برای تنگدست کم سوال (۱۹) .

و در زمین نشانه هاست یقین کنندگان را (۲۰) .

و در ذات شما نشانه هاست آیانی نگرید (۲۱) .

و در آسمان است رزق شما و آنچه وعده داده میشود شمارا^(۱) (۲۲) .

پس قسم به پروردگار آسمان و زمین هرآئینه این خبر راست است مانند آنکه شما سخن میگوئید^(۲) (۲۳) .

دُعُوا ابْتِغُوا هَذَا الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تَسْتَعِجُونَ ﴿١٣﴾

إِنَّ السَّاعِيْنَ فِي حُلِيِّ وَجْهِهِ ﴿١٤﴾

الْخَيْرِ مِمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ خُسْرَانِ ﴿١٥﴾

كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ نَاسًا لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

وَبِالْآصْنَافِ مِمَّا يَنْفَعُونَ ﴿١٧﴾

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّالِئِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٨﴾

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِ ﴿١٩﴾

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢١﴾

قُورِبَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّكُمْ لَشَيْءٌ مُّثَلٌ مَا لَكُمْ تَطْوِيلُونَ ﴿٢٢﴾

(۱) یعنی پیش از وجود خارجی در عالم ملکوت رزق و عقوبت و امثال آن متصور میشود والله اعلم .

(۲) یعنی چنانکه در گفتن خود یقین دارید که ما البته میگوئیم همچنین باین خبر یقین باید =

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْبِ بْنِ رَبِيعٍ الْمَكْرُمِيِّ ⑤

آیا آمده است پیش تو خبر مهمانان گرامی
ابراهیم (۲۴) .

إِذْ دَعَا عَلَيْهِمْ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ وَمِنْكُمْ شُرَكَاءُ ⑥

چون درآمدند برابر ابراهیم پس سلام گفتند
جواب سلام داد (به دل گفت) ایشان
گروهی هستند ناشناخته (۲۵) .

قَرَأَ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ⑦

پس متوجه شد بسوی اهل خانه خود پس
آورد کباب گوساله فربه (۲۶) .

فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ⑧

پس نزدیک ساخت آنرا بایشان گفت آیا نه
میخورید (۲۷) .

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَمْنُنْ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِهِ ⑨

پس (چون نخوردند) درخاطر خود یافت
از ایشان ترسی گفتند مترس و بشارت
دادندش بفرزندى دانا (۲۸) .

فَأَقْبَلَ بِنُورِهِ إِلَى رَبِّهِ فَنَكَّبَهَا فَأَتَتْ بِهِ غُورًا
عَقِيمًا ⑩

پس پیش آمد زن ابراهیم باوازی و طپانچه
زد روی خود را (یعنی به تعجب) و گفت
(آیا بزاید) پیرزنی نازاینده (۲۹) .

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ⑪

فرشتگان گفتند همچنین فرمود پرورد گارتو
هر آئینه اوست با حکمت دانا (۳۰) .

(۱) یعنی چنانکه در گفتن خود یقین دارید که مالبته میگوئیم همچنین باین خبر یقین باید
آورد والله اعلم .

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾

ابراهیم گفت پس چیست مقصد شما ای فرستادگان (۳۱) .

قَالُوا إِنَّا أَنْسَلْنَا إِلَيْكَ الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٢﴾

گفتند هر آینه ما فرستاده شدیم بسوی گروهی گناهکار (۳۲) .

لِيُرِيَهُمْ جَلْدَهُ مِنْ لَدُنِّي ﴿٣٣﴾

تا بفرستیم بر سر ایشان سنگ باری از گل اند (۳۳) .

سُورَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٤﴾

که نشانمند کرده شده است نزدیک پروردگار تو برای آنانکه از حد بیرون شده اند (۳۴) .

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا لِمَنِ الْمُنِيرِينَ ﴿٣٥﴾

پس برآوردیم هر کرا بود در آن دیه از مومنان (۳۵) .

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾

پس نیافتیم در آنجا غیر یک خانه از مسلمانان^(۱) (۳۶) .

وَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٣٧﴾

و گذاشتیم در آن دیه نشانه برای آنانکه می ترسند از عذاب درد دهنده^(۲) (۳۷) .

وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

و در قصه موسی نشانه است چون فرستادیم بسوی فرعون به دلیل واضح (۳۸) .

مَقُولٍ بِهِمْ وَقَالَ لِهَارُونَ خُذْ

پس روگردان شد همراه قوت خود^(۳) و گفت جادوگریست یاد یوانه (۳۹) .

فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلَوِّمٌ ﴿٤٠﴾

پس گرفتیم او را و لشکر های او را پس افکندیم ایشان را در دریا و او کننده بود کاری را که موجب ملامت باشد (۴۰) .

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾

و در قصه عاد نشانه است چون فرستادیم

(۱) یعنی خانه حضرت لوط والله اعلم .

(۲) یعنی آثار آن سنگباران موجود است والله اعلم .

(۳) یعنی لشکر خود .

مَا تَكُفُّ مِنْ شَيْءٍ أَنْتَ عَلَيْهِمْ أَجَلُهُ كَالْوَيْفِ ⑦

وَفِي شُعُودٍ أَرْوَاهُمْ أَنْتُمْ تَمْتَلِكُوا حَتَّىٰ جَبِي ⑧

فَعَمُوا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ⑨

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَارٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَبِهِينَ ⑩

وَقَوْمٌ كُفُّوا مِنْ قَبْلِ أَنْ هُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ⑪

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ⑫

وَالْأَرْضَ قَرَشْنَاهَا فَتَبِعُمُ الْمُهْدُونَ ⑬

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ⑭

فَوَرَّوْا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَمُؤْتِنُهُ ذَاتُ الْبُرْجَيْنِ ⑮

وَلَا تَجْسُوا عَلَى اللَّهِ هُوَ الْغَنِيُّ الْغَنِيُّ لَمْ يُؤْتِ الْوَيْفَ نَذِيرٌ مُبِينٌ ⑯

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا

برایشان بادی بی منفعت (٤١) .

نه گذارد هیچ چیز را که برسد بوی مگر سازد
آن را مانند استخوان پوسیده (٤٢) .

ودر قصه نمود نشانه است چون گفته
شد ایشانرا بهره مند باشید تاملتی (٤٣) .

پس سرکشیدند از فرمان پروردگار خویش
پس دگر گرفت ایشان را نعره تندوایشان
میدیدند (٤٤) .

پس نتوانستند برخاستن ونه بودند انتقام
کشندگان (٤٥) .

وهلاك ساختیم قوم نوح را پیش ازین
هر آئینه ایشان بودند گروهی بدکار (٤٦) .

وآسمان را بنا کردیم به قوت وهر آئینه ما
توانائیم (٤٧) .

وزمین را گسترانیدیم پس نیکو گستراننده
ایم (٤٨) .

واز هر چیزی آفریدیم دوقسم
تا شما پندپذیر شوید (٤٩) .

(پیغامبر گوید) پس بگریزید بسوی خدا
هر آئینه من برای شما از جانب
اوترساننده آشکارم (٥٠) .

ومقرر مکنید با خدا معبودی دیگر را
هر آئینه من برای شما از جانب اوترساننده
آشکارم (٥١) .

همچنین نیامده است نزدیک آنانکه پیش
از ایشان بودند هیچ پیغامبری مگر گفتند

قَالُوا سَاعِدُواكَرْبُؤُنَّ ۝

اتُواصَوَابَهُ بَلْ هُمْ قَوْمُ خَاوِنٍ ۝

فَقُلْ عَنَّمْ فَإِنِ اتَّبَعْتُم مَّا كُفِّرُوا

وَذَرُوا فِى الدُّنْيَا شَعْمَ الْمُزَيِّنِينَ ۝

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ إِلَّا لِعِبَادِنَا ۝

مَا أُرِيدُ بِكُمْ مِنْ زُرِّي وَمَا أُخِذْتُ أَنْ تُطَافُوا ۝

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ

فَلَا يَسْتَعْجِلُون ۝

قَوْلِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَالطُّورِ ۝

وَكَيْفَ مَسْطُورِ ۝

جادوگریست یا دیوانه است (۵۲) .

آیا بایکدیگر وصیت کرده اند باینکار بلکه ایشان گروه سرکش اند (۵۳) .

پس روی بازکش از ایشان پس نیستی تو ملامت کرده شده (۵۴) .

و پندده هر آئینه پند دادن سود میدهد مومنان را (۵۵) .

و نیافریده ام جن و انس را مگر برای آنکه بپرستند مرا (۵۶) .

نمی خواهم از ایشان رزق را ونمی خواهم که مرا طعام دهند (۵۷) .

هر آئینه خدا همونست رزق دهنده خداوند توانای زور آور (۵۸) (۱) .

پس هر آئینه آنان را که ستم کرده اند نصیبی است (یعنی از عقوبت) مانند نصیبی یاران گذشته ایشان پس باید که شتاب طلب نکنند از من (۵۹) .

پس وای کافران را از آن روز ایشان که وعده داده میشوند (۶۰) .

سوره طور مکی است و آن چهل و نه آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم به کوه طور (۱) .

و قسم به کتاب نوشته شده (۲) .

(۱) یعنی آدمیان بنده می گیرند تا در مآکل و مشرب معاونت کنند بخلاف خدا و الله اعلم .

در کاغذ کشاده^(۱) (۳) .
 وقسم بخانه معمور^(۲) (۴) .
 وقسم به سقف برا فراشته شده^(۳) (۵) .
 وقسم به دریا پر کرده شده (۶) .
 هر آینه عذاب پروردگار تو بود نیست (۷) .
 نیست اورا هیچ دفع کننده (۸) .
 روزیکه جنبش کند آسمان جنبش کردنی (۹) .
 وروان شود کوه ها روان شدنی (۱۰) .
 پس وای آنروز دروغ شمارندگان را (۱۱) .
 آنانکه ایشان به بیهوده گوئی بازی می کنند (۱۲) .
 روزیکه به سختی روان کرده شوند بسوی آتش دوزخ روان کردنی (۱۳) .
 اینست آتشی که شما آن رادروغ می شمردید (۱۴) .
 آیساحرست این یا شما در نمی نگرید (۱۵) .
 در آئید باین آتش پس صبر کنید یا نه کنید برابرست بر شما جزاین نیست که جزا داده خواهید شد بحسب آنچه می کردید (۱۶) .
 هر آینه متقیان در بوستانها ونعمت ها باشند خوشحال شده (۱۷) .
 بسبب آنکه نعمت داد ایشانرا پروردگار

فَإِنِّي مُنْذِرٌ ۝
 وَالْبَيْتَ الْمَعْمُورَ ۝
 وَالسَّقْفَ الْمُرْفُوعَ ۝
 وَالْبَحْرَ الْمُسْجُورَ ۝
 إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۝
 فَأَلْهَمْنِي دَافِعَهُ ۝
 يَوْمَ تُنْفَخُ السَّمَاءُ مِثْرًا ۝
 وَتُجْرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ۝
 قَوْلٌ مِّنْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝
 الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ۝
 يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ تَارِيحِهِمْ دَعَا ۝
 هَٰذَا النَّارُ الَّتِي كُنتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝
 أَفَيْسَ لِهَٰذَا الْحَزَنِ أَذْنُ لَمْ يَجْعَلْ لِّفِتْنَتِهِمْ لِقَابًا يُجَازَوْنَ ۝
 مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝
 إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَرِيعٍ ۝
 فَاكْبَرِينَ ۝ مَا أَنتُمْ بَأَعْيُنِنَا ۝ وَوَقَّعْنَا لَهُمُ فِي هَٰذَا عَذَابَ الْإِيجِينَ ۝

- (۱) یعنی تورات یا قرآن .
- (۲) یعنی آنکه در آسمان است .
- (۳) یعنی آسمان .

ایشان و بسبب آنکه نگهداشت ایشانرا از عذاب دوزخ (۱۸) .

بخورید و بنو شید گوارا به سبب آنچه میکردید (۱۹) .

تکیه زده بر تخت های برابر یکدیگر گسترده وجفت کنیم ایشانرا بحوران کشاده چشم (۲۰) .

و آنانکه ایمان آوردند و برپی ایشان رفت اولاد ایشان در ایمان برسانیم بدیشان اولاد ایشانرا و نقصان نه کنیم ایشانرا از جزای عمل ایشان چیزی هر مردی بآنچه عمل کرد درگرو باشد (۲۱) .

و پی در پی عطا کنیم ایشانرا میوه و گوشت از جنسی که طلب کنند (۲۲) .

از دست یکدیگر می گیرند آنجا پیاله شراب نه بیهوده گونی باشد در آن و نه بزه کاری (۲۳) .

و آمدورفت کنند برایشان نوجوانانی چند از ایشان گویا آن نوجوانان مروارید در پرده پنهان اند (۲۴) .

و روی آورد بعض ایشان بر بعضی از یک دیگر سوال کنان (۲۵) .

گفتند هر آینه ما پیش ازین در میان اهل خانه خود ترسان بودیم (۲۶) .

پس نعمت فراوان داد مارا خدا و نگاهداشت مارا از عذاب باد گرم (۲۷) .

هر آینه ما پیش ازین عبادت میکردیم اورا هر آینه اوست احسان کننده مهربان (۲۸) .

قُلْ اَوَاٰتِیْتُوْا هٰذَا الذِّكْرَ تَعْلَمُوْنَ ⑤

تَكِيْفٌ عَلٰی سُرٍّ مَّصْقُوْفَةٍ فَذَرٰهُمْ بِمَوْرِعٍ ⑥

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَتٰبَعْتُمْ ذُرِّيَّتُمْ بِاٰمَانٍ اَلْقَيْنٰهُمْ

ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا اَلَقْنَاهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ شَيْءًا

قُلْ اَمْرٌۢ بِمَا كَسَبْتُمْ هٰٓهٖنَ ⑦

وَاَمَدَدْنَاهُمْ بِاَلِهَةٍ ذٰلِكُمْ وَمَا يَشْتَهُوْنَ ⑧

يَتَنٰزَعُوْنَ فِيْهَا كَاسًا لَّا تَغْرِیْهَا وَلَا تَلْوِیْهَا ⑨

وَيَطُوْفُ عَلَیْهِمْ غِلْمَانٌ اَمْهُمَ كَاٰلُهُمْ اَوْ لَوْ يَكْنُوْنُ ⑩

وَاقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلٰی بَعْضٍ يَّتَسَاءَلُوْنَ ⑪

قَالُوْا اِنَّا لَمَّا قَبْلُ فِیْ اَهْلٰنَا مُتَفِیْعِيْنَ ⑫

فَمَنْۢ بِاللّٰهِ عَلَیْنَا وَوَقَعَاۡلَاۡبُ السُّوْمِ ⑬

اِذَا كُنَّا مِنۢ قَبْلِ نَدْعُوْهُ اِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيْمُ ⑭

فَذَكِّرْنَا أَنتَ نَبِيتَ رَبِّكَ بِلَهِّهِمْ وَلَا تَجْعَلُونَ ۝

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ مِثْلَهُمْ بِهِ نَبِیُّ الْقُرُونِ ۝

قُلْ تَرَاهُمْ أَوْ أَتَانِي مَعْلُومٌ مِنَ الْمُرْجِيِّينَ ۝

أَمْ تَأْتِيهِمْ أَهْلًا مُمِرُّهُمْ أَفَلَا يَذَّكَّرُونَ ۝

أَمْ يَقُولُونَ نَقُولُ لَهُ لَيْلٌ لَا يَخْلُفُونَ ۝

فَلْيَا أَتُوا صِدْقَ مَثَلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ۝

أَمْ يَخْلُفُونَ عِدَّتِي أَمْ هُمُ الْغَافِلُونَ ۝

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِلَا أَلِفَاتٍ يُؤْمِنُونَ ۝

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُكْسِبُونَ ۝

أَمْ لَهُمْ سُلُوكٌ مَعْرُومٌ فَإِنَّ قَلِيلًا مِمَّنْ سَمِعَهُمْ يَلْعَنُ
تُوبِينَ ۝

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ۝

أَمْ نَكَلِّمُهُمْ آمْرًا مَفْهُومًا مِّنْ مَّعْرُومٍ يُشْعَلُونَ ۝

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ۝

أَمْ يُؤْمِنُونَ كَيْدًا قَالُوا لَئِنْ كَفَرُوا هُمْ الْمَكِيدُونَ ۝

(یا محمد) پس پندده پس نیستی توفیقل
پروردگار خود کاهن ونه دیوانه (۲۹) .

بلکه آیامیگویند شاعرست انتظار کشیم
در حق او حوادث زمانه را (۳۰) .

بگو انتظار بکشید هر آئینه من باشما
از انتظار کشندگانم (۳۱) .

آیا میفرماید باین عقیده عقل های ایشان
یا ایشان گروهی سرکش اند (۳۲) .

آیامیگویند بر بسته است قرآن را نی بلکه
ایمان نمی آرند (۳۳) .

پس باید که بیارند سخنی مانند این اگر
راست گویستند (۳۴) .

آیا ایشان آفریده شدند بغیر آفریننده
یا ایشان خود آفرید گاراند (۳۵) .

آیا آفریده اند آسمان ها و زمین را بلکه
ایشان باور نمی کنند (۳۶) .

آیا نزدیک ایشان خزانهای پروردگار است
یا ایشانند چیره دست (۳۷) .

آیا ایشان رانردبانی هست که بر آن بالا
رفته می شنوند پس باید که بیارد شنونده
ایشان دلیل ظاهر را (۳۸) .

آیا خدا را دختران پیدامی شوند و شمارا
پسران (۳۹) .

آیا سوال میکنی از ایشان مزدی بر رسالت
پس ایشان از غرامت گرانبار شده اند (۴۰) .

آیا نزدیک ایشان علم غیب است پس
ایشان مینویسند (۴۱) .

آیامی خواهند بداندیشی پس کافران ایشانند

در ضررِ بداندیشی گرفتار شده (٤٢) .
آیا ایشان را معبودی هست بجز خدا یا یکی
خدا راست از آنکه شریک مقرر میکنند
(٤٣) .

و اگر ببینند يك پاره را از آسمان افتاده
گویند این ابريست برهم نشسته (٤٤) .
پس بگذار ایشان را تا آنکه ملاقات کنند
بآن روز خود که در آن بیهوش کرده شوند
(٤٥) .

روزی که دفع نکنند از ایشان مگر ایشان
چیزی را ونه ایشان نصرت داده شوند
(٤٦) .

و هر آینه ستمگاران را عذاب است غیر این
ولیکن اکثر ایشان نمیدانند (٤٧) .
و صبر کن بانتظار حکم پروردگار خود
هر آینه تو بحضور چشم مائی و بیایکی
یاد کن با ستایش پروردگار خود را و قتیکه
بصبح برخیزی (٤٨) .

و بعض اوقات شب بیایکی یاد کن خدا را
و عقب غائب شدن ستاره هانیز (٤٩) .

سوره نجم مکی است و آن شصت
و دو آیت و سه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
قسم بستاره چون فرو افتد (١) .
گمراه نشد این یار شما^(١) و غلط نکرده

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ غَيْرُ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ٢٨

وَأَن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ٢٩

فَذَرْهُمْ عَلَىٰ آلِهِمْ يَوْمَئِذٍ يَعْمَقُونَ ٣٠

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ٣١

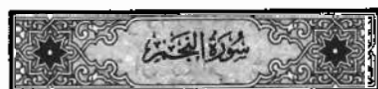
وَإِن يَلْقَا مِنكُم مَّوَدَّةَ بَنِي آدَمَ فَإِن يَكُون لَّكُم بِهِمْ

لَاغِلٌ ٣٢

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ

رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ٣٣

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ٣٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ١

مَاضِلٌ صَلَاحُكُمْ وَمَا يُؤْتِي ٢

است راه را (۲) .

وسخن نمی گوید از خواهش نفس (۳) .
نیست قرآن مگرو حی که بسوی
اوفرستاده میشود (۴) .

آموخته است اورا فرشته بسیار باقوت (۵) .
صاحب حسن پس راست ایستاد آن فرشته
(۶) .

واو بکناره بلند آسمان بود (۷) .
باز نزدیک شد و فرو آمد (۸) .

پس رسید بمسافتِ دو کمان یا نزدیک
ترازان (۹) .

پس پیغام رسانید بسوی بنده خدا آنچه
رسانید (۱۰) .

دروغ داخل نکرد دل پیغامبر در آنچه
معائنه کرد (۱۱) .

آیاشما گفتگو میکنید با پیغامبر در آنچه می
بیند (۱۲) .

وهر آئینه دیده بود او را (این فرشته را) يك
بار دیگر (۱۳) .

نزدیک سدره المنتهی (۱۴) .
نزدیک آن سدره است بهشت آرامگاه
(۱۵) .

فرشته را دید وقتی که می پوشید سدره
را آنچه می پوشید (۱۶) .

کجروی نکرد چشم پیغامبر و از مقصد

وَيَا يُطِئُ عَنِ الْهَوَىٰ ۝

إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝

ذُو رِزْقٍ قَاسَمُؤَىٰ ۝

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝

ثُمَّ وَتَأْتَىٰ فِي لَیٰلٍ ۝

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝

أَفَتُفَوِّضُهَا عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝

عِنْدَ هَاجَةِ الْمَادَىٰ ۝

إِذْ يَشْفَى السِّدْرَةَ مَا يَقْنَىٰ ۝

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝

(۱) یعنی وقتی که انوار الهی از هر جانب سدره را احاطه کرد و این در شب معراج بود
والله اعلم .

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ⑤

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى ⑥

وَمَنْوَةَ الْعَالِيَةِ الْأُخْرَى ⑦

أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَى ⑧

بَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ عِزًى ⑨

إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَالْبَاءُ وَكُفُّوا أُنْثُرًا ⑩

اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ مِنْ سُلْطَانٍ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الْكُلْنَ وَمَا تَهْوَى ⑪

الْأَنْفُسَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَى ⑫

أَمَّا الْإِنْسَانُ مَا شَاءُ ⑬

فَلْيَلْهُمُ الْغُرَّةَ وَالْأَوَّلَى ⑭

وَكَمْ مِنْ شَكَلٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ ⑮

بَعْدٍ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُرْضَى ⑯

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْتَوُونَ الْمَلَائِكَةَ ⑰

تَحِيَّةً الْأُنْثَى ⑱

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الْكُلْنَ وَأَنْ الْكُلْنَ ⑲

لَا يُغْنِي مِنَ الْعَقَبِ شَيْئًا ⑳

تجاوز نه نمود (۱۷) .

هر آئینه معانته کرد بعض نشانه های بزرگ
پروردگار خود را (۱۸) .

آیا دیدید لات را و عزی را (۱۹) .

منات سومی بی قدر را (۲۰) .

آیا شمارا فرزند باشد و خدارا دختر (۲۱) .

این قسمت آنگاه قسمت بی انصاف باشد
(۲۲) .

نیست این مگر نامهای چند که مقرر
کرده اید آنرا شما و پدران شما فرود
نیاورده است خدا بر ثبوت آنها هیچ دلیلی
پرویی نمی کند مگر و هم فاسد را و چیزی
را که خواهش می کند نفسها و هر آئینه
آمده است ایشان را از پروردگار ایشان
هدایت (۲۳) .

آیا میسرست آدمی را آنچه که آرزو میکند
(۲۴) .

پس خدا تراست آنجهان و این جهان (۲۵) .

و بسیار فرشته اند در آسمان ها که نفع
نمی کند شفاعت ایشان چیزی را مگر
بعد از آنکه دستوری دهد خدا و رضامند
شود برای هر که خواهد (۲۶) .

هر آئینه آنانکه باور نمیدارند آخرت را
مسمی میکنند فرشتگان را بنام دختران (۲۷)

و نیست ایشانرا بثبوت این مقدمه هیچ
دانش پرویی نمی کنند مگر و هم را و هر
آئینه و هم نفع نمیدهد از شناخت حقیقت
چیزی را (۲۸) .

فَأَعْرَضَ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا ﴿٥٠﴾

ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ
صَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى ﴿٥١﴾

وَبَلَّغْ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيُخْزِيَ الَّذِينَ
أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيُخْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحَقِّ ﴿٥٢﴾

الَّذِينَ يَحْتَبِرُونَ كَيْدَ الرَّائِجِ وَالْفَوَاحِشِ إِلَّا الْمَمْرُانَ رَبَّكَ
وَأَسْمُ الْمَغْمُورَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَيْحَةً
فِي بَطْنِ أُمِّهِمْ فَلَا تَزُولُ أَنْفُسُكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّبَعَى ﴿٥٣﴾

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَتَوَلَّى ﴿٥٤﴾

وَأَتَطَلَّى قَلِيلًا وَكَذَلَى ﴿٥٥﴾

أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهَؤُلَاءِ ﴿٥٦﴾

أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُفْحِ مُوسَى ﴿٥٧﴾

پس اعراض کن از کسیکه روگردان شد
از یاد کردن ما و طلب نه کردم مگر زندگانی
این جهانی را (٢٩) .

اینست نهایت ایشان از روی دانش (١)
هر آئینه پروردگارتو داناست بهره غلط
کرد راه خدا و اوست دانا بهره راه یافت
(٣٠) .

و خدا تراست آنچه در آسمان ها و آنچه
در زمین ست عاقبت کار جزا دهد آنانرا که
بدکاری کردند بحسب آنچه عمل نمودند
جزا دهد آنان را که نیکوکاری کردند
بخصلت نیک (٣١) .

آنانکه پرهیز گاری می کنند از کبائر گناهان
و بی حیائی هاسوای گناهان صغیره
هر آئینه پروردگار تو بسیار آمرزش است
اوست دانا باحوال شما وقتی که پیدا کرد
شمار از زمین و وقتی که شما بچه های
بودید در شکم های مادران خویش پس
ستایش مکنید خویشان را خدا دانا
ترست بکسیکه پرهیز گاری کرد (٣٢) .

آبادیدی کسی را که روگردان شد (٣٣) .
و داد اندکی از مال و سخت دل شد (٣٤) .

آیا نزدیک اوست علم غیب پس گویا او هر
چیز را بچشم می بیند (٣٥) .

آیا خبر داده نشد بآنچه در صحیفهای
موسی (٣٦) .

وَابْرَاهِيمَ الَّذِي وَكَّى ﴿٣٧﴾

و ابراهیم که وفادار بود (۳۷) .

الَّذِينَ زَكَّوْا وَلَهُمْ جُزْءٌ مِّمَّا كُنْتُمْ تُكْفِرُونَ ﴿٣٨﴾

(مضمونش آنکه) برنخواهد داشت هیچ بردارنده بار گناه دیگر را (۳۸) .

وَأَنْ كَيْسَ لِلْإِنْسَانِ الْأَسْفَى ﴿٣٩﴾

و آنکه نرسد آدمی را مگر آنچه عمل کرده است (۳۹) .

وَأَنْ سَعْيَهُ سَوْفَ يَرَى ﴿٤٠﴾

و آنکه سعی آدمی دیده خواهد شد (۴۰) .

فَتُجْزَىٰ بِمِثْقَلِ الْأَعْقَابِ ﴿٤١﴾

باز داده خواهد شد بحسب آن سعی جزای تمام (۴۱) .

وَأَنْ إِلَىٰ رَبِّكَ الشُّعْبَىٰ ﴿٤٢﴾

و آنکه بسوی پروردگارتست باز گشت (۴۲) .

وَأَنَّهُ هُوَ أَهْكَ وَأَبْكَ ﴿٤٣﴾

و آنکه او خندانید گریانید (۴۳) .

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

و آنکه اومیرانید واوزنده کرد (۴۴) .

وَأَنَّهُ خَلَقَ الرُّوحَيْنِ الْأَذْنَىٰ وَالْأُنْثَىٰ ﴿٤٥﴾

و آنکه خدا آفرید دوقسم نروماده را (۴۵) .

مِنْ نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾

ازنطفه چون ریخته شود در رحم (۴۶) .

وَأَنْ عَلَيْهِ الشَّعْأَةُ الْآخِرَىٰ ﴿٤٧﴾

و آنکه برخدا لازم ست آن پیدا کردن دیگر (۴۷) .

وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾

و آنکه اوتوانگر ساخت و سرمایه داد (۴۸) .

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الْيَقْرَىٰ ﴿٤٩﴾

و آنکه همونست پروردگار ستاره شعری (۴۹) .

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾

و آنکه او هلاک ساخت عاد نخستین را (۵۰) .

وَتَبَوَّأَهَا آدَمُ الْآخِرَىٰ ﴿٥١﴾

و هلاک کرد ثمود را پس هیچ کس را باقی نگذاشت (۵۱) .

وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَبْلُغَ أَكْمَلَهُمْ أَظْلَمُ وَأَطْفَىٰ ﴿٥٢﴾

و هلاک کرد قوم نوح را پیش ازین هرائینه ایشان بودند ستمگارتتر وازحد گذشته تر (۵۲) .

وَالْبُؤْسُ لَكُمْ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾

و شهر موفکه را بر زمین افگند (۵۳) .

فَنَفْسُهَا مَا أَغْنَىٰ ﴿٥٤﴾

پس پوشانید بروی آنچه

پوشانید^(۱) (۵۴).

پس در کدام يك از نعمت های پروردگار خود ای آدمی شبهه می کنی (۵۵).

این پیغامبر ترساننده است از جنس ترسانندگان پیشین (۵۶).

نزدیک آمد قیامت (۵۷).

نیست اورا سوای خدا هیچ ظاهر کننده (۵۸).

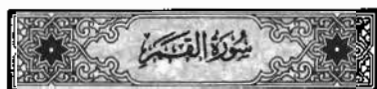
آیا ازین سخن تعجب می کنید (۵۹).

و خنده می نمائید و نه می گریید (۶۰).

و شمایبازی کننده هستید (۶۱).

پس سجده کنید خدارا و پرستش نمائید (۶۲).

سوره قمر مکی است و آن پنجاه و پنج آیت و سه رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا نَزَّلْنَاهُ نَارًا مُّسَوِّمَةً ①

وَإِن تَرَوْا سُحُودًا يُعْرَضُونَ أَفْتَحُوا صُرُوفَهُمْ ②

وَكَلَّا بَوَّأُوا نُجُومَهُمْ وَأَهْوَاهُهم وَكَلَّا أَمْرًا مُّسْتَعِزًّا ③

(۱) یعنی سنگباران کرد.

(۲) اشارتست بآن قصه که کافران از حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم معجزه طلب کردند خدای تعالی ماه رادو قطعه ساخت یکی برکوه ابوقیس و دیگر برکوهی قیقعان والله اعلم.

وَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْجَاءِ مَا فَرَحُوا بِهِ مُوَجِّينَ ﴿٥١﴾

جَمْعُهُ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِي النَّارَ ﴿٥٢﴾

قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ إِلَيْنَا فَمِثْلُ نَاقِرٍ ﴿٥٣﴾

خُشِعَ أَبْصَارُهُمْ يَنْظُرُونَ مِنَ الْأَعْدَادِ كَالَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَسْنَانِ ﴿٥٤﴾

فَمُطِيعِينَ إِلَى الدَّاءِ يَقُولُ الْكَاذِبُونَ هَذَا يَوْمُكُمْ عَرُورٍ ﴿٥٥﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَلَذَابُوا عَظِيمًا وَقَالُوا جُنُونٌ وَارِدُجِرٍ ﴿٥٦﴾

فَدَعَا رِيحًا أَلَى مَغْلُوبٍ فَاتَّصِرُ ﴿٥٧﴾

فَلَمَّا انْشَارَ أَبْوَابُ السَّمَاءِ جَاءُ الْمُهْلِكُونَ ﴿٥٨﴾

وَنُفِثَ نَارُ الْأَرْضِ فَنُفِثَ السَّمَاءُ عَلَى أُمَّةٍ قَدِيرٍ ﴿٥٩﴾

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى قَارِبِ الْوَابِ وَوُفِّرَ ﴿٦٠﴾

نَحْنُ بِأَعْيُنِنَا الزُّلْمُونَ كَانَ كُفْرٍ ﴿٦١﴾

وهر آئینه آمده است بدیشان از خبرها آنچه در آن پندست (٤) .

وآمده است دانش تمام پس فائده نمیدهد ترسانیدنها (٥) .

پس اعراض کن از ایشان آنروز که بخواند خواننده بسوی چیزی ناخوش آیند (٦) .

در حالیکه فرو رفته چشمهای ایشان بر آیند (آن روز) از قبور گویا ایشان ملخ پراکنده اند (٧) .

شتاب کنان بسوی آن خواننده گویند کافران این روزی ست دشوار (٨) .

دروغ شمردند پیش از ایشان قوم نوح پس دروغگو پنداشتند بنده مارا و گفتند دیوانه است و با او سخن درشت گفته شد (٩) .

پس دعا کرد بجانب پروردگار خود که من مغلوب شده ام پس انتقام بکش (١٠) .

پس کشادیم درهای آسمان را بآب بسیار ریزنده (١١) .

وروان کردیم از زمین چشمه ها پس جمع شد آب از هر جانب بنابر کاریکه مقدر شده بود^(١) (١٢) .

و سوار کردیم نوح را بر کشتی خداوند تحت هاو میخها (١٣) .

میرفت بحضور چشم های ما بجهت انتقام برای کسیکه باور نداشته بودند

اورا^(۱) (۱۴) .

وهرآئینه گذاشتیم این عقوبت رانشانه پس
هیچ پندگیرنده است (۱۵) .

پس چگونه بود عقوبت من وترسانیدن
های من (۱۶) .

وهرآئینه آسان کردیم قرآن راتاپندگیرند
پس آیا هیچ پندپذیرنده هست (۱۷) .

دروغ شمرند قوم عاد پس چگونگی نه بود
عذاب من وترسانیدن های من (۱۸) .

هرآئینه ما فرستادیم برایشان بادتندرا
در روز شوم بغایت سخت (۱۹) .

بر می کنند مردمان را گویا ایشان تنهای
درختان خرمای از بیخ برکنده اند (۲۰) .

پس چگونگی نه بود عقوبت من وترسانیدن
های من (۲۱) .

و هرآئینه آسان کرده ایم قرآن را
تاپندگیرند پس آیا هیچ پندپذیرنده است
(۲۲) .

دروغ شمر دند قوم ثمود ترسانندگانرا
(۲۳) .

پس گفتند آیا یک آدمی را از قوم خویش
پیروی کنیم هرآئینه ما آنگاه در گمراهی
ودیوانگی باشیم (۲۴) .

آیا نازل کرده شد بمردی وحی از میان ما
نی بلکه او دروغگوئی خود پسنداست
(۲۵) .

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا آيَةَ قَهْلٍ مِنْ قَدْ كَرِ ⑤

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ ⑥

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا الْقُرْآنَ لِلَّذِي كَرِهَ مِنْ قَدْ كَرِ ⑦

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ ⑧

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ مُصَادِقَ مَا فِي كُتُبِنَا مِنْ قَدْ كَرِ ⑨

تَنْزِيلُ الْإِنْسَانِ كَالْهَرَمِ أَهْجَازٍ نَحْلٍ مُتَقَوِّرِ ⑩

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ ⑪

وَلَقَدْ كَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلَّذِي كَرِهَ مِنْ قَدْ كَرِ ⑫

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ⑬

فَقَالُوا ابْنُوا لَنَا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ إِنَّا أَفْئِدَتٌ ذَلِيلٌ وَسُعِيرِ ⑭

وَالَّذِي إِذْ كُورٌ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنَتَيْنِ هُوَ كَذَّابٌ أَفْمَرِ ⑮

سَيَحْمِلُونَ عَذَابَ الْكَذَابِ الْاَشْرُ ⑤

اِنَّا ارْسَلْنَا السَّمٰوَاتِ فَنَزَّلْنَا عَلَیْهِمْ فَاَرٰی رَبَّهُمْ وَاَصْحٰبَهُ ⑥

وَبَنٰی لَهُمْ اَنْ اَلْمَآءُ قَسَمَ لَبَّيْكُمْ فَاَنْتُمْ تَحْضَرُوْنَ ⑦

فَتَادُوا صٰحِبَهُمْ فَتَعَٰلٰی فَعَصٰ ⑧

فَلَمَّتْ كَانَ عَذَابٌ وَّكَدٌ ⑨

اِنَّا ارْسَلْنَا عَلَیْهِمْ صٰیْحَةً وَّابْعَدْنَا فَاَنكَرُوا

كُوْنُوا الْمُحْضَرِ ⑩

وَلَقَدْ يَمْرَأُ الْقُرْآنَ لِلَّذِیْ قَوْلٌ مِنْ مُّكَدٍ ⑪

كَذَّبَتْ قَوْمٌ لُّوطٍ بِالْعَدْرِ ⑫

اِنَّا ارْسَلْنَا عَلَیْهِمْ حٰصِبًا اِلٰلَ لُوطٍ فَبَجَّيْهُمْ بِحَرِّ ⑬

نَصَبَةٍ مِنْ عِنْدِنَا كَذٰلِكَ نَجْزِیْ مَنْ شَكَرَ ⑭

خواهند دانست فردا کیست دروغگوی
خود پسند (۲۶) .

هر آئینه ما فرستنده ایم ماده شتر را بجهت
ازمایش ایشان را پس ای صالح منتظر
ایشان باش و صبر پیش گیر (۲۷) .

و خبردار کن ایشان را که آب مقسوم است
در میان ایشان هر حصه آب، حاضر شود
بدان آنکه نوبت وی است (۲۸) .

پس آواز دادند یا رخود را پس دست
درازی کرد و مجروح ساخت (۲۹) .

پس چگونگی بود عقوبت من و ترسانیدن
های من (۳۰) .

هر آئینه ما فرستادیم برایشان يك نعره پس
شدند مانند حظیره^(۱) درهم شکسته که
حظیره سازد آنرا بنا کرده باشد (۳۱) .

و هر آئینه آسان ساختیم قرآن را برای
آنکه بپند گیرند پس آیا هیچ بپند گیرنده است
(۳۲) .

دروغ شمرند قوم لوط ترسانندگان را
(۳۳) .

هر آئینه فرستادیم برایشان بادِ سنگبار
مگراهل خانه لوط که خلاص ساختیم
ایشان را وقت سحر (۳۴) .

بمهربانی از نزدیک خویش همچنین

(۱) مترجم گوید حظیره احاطه است که از شاخهای خشک و خار برای گوسفند بنا کنند
و آن به مرور زمان پائمال مویشی میگردد خدای تعالی بآن پائمال شده تشبیه داد .

وَلَقَدْ آتَيْنَاهُمْ بَطَنًا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ①

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِمْ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنُذُرِي ②

وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُرُءٌ عَذَابٌ مُسْتَعِيرٌ ③

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِي ④

وَلَقَدْ يَمْرَأُ الْعِمْرَانُ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ⑤

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ⑥

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاحْذَرُوا ⑦

الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ آلِ لُوطٍ أَمْ لَهُمْ بَرَآءَةٌ فِي الزُّبُرِ ⑧

أَمْ يَقُولُونَ هُمُ جَمِيعُ النَّاسِ ⑨

سَيُفْعَلُ بِهِمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ النَّدْرَ ⑩

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَكْثَرُ وَامْرُ ⑪

جزا میدهیم هر کراشکرگذاری کرد (۳۵).

وهر آئینه لوط ترسانیده بود ایشانرا
از عقوبت ما پس مکابره کردند در آن
ترسانیدنها (۳۶).

وهر آئینه سخن گفتند تا غفلت دهند لوط
را از حفظ مهمانان او پس محو کردیم چشم
های ایشانرا پس (گفتم) بجشید عذاب
مرا و ترسانیدهای مرا (۳۷).

وهر آئینه غارت کرد ایشانرا بامداد عقوبتی
جانی گیرنده (۳۸).

پس (گفتم) بجشید عذاب مرا و ترسانیدهای
مرا (۳۹).

وهر آئینه آسان ساختیم قرآن را برای آنکه
پند گیرند پس آیا هیچ پند گیرنده هست
(۴۰).

وهر آئینه آمدند خویشاوندان فرعون
را ترسانندگان (۴۱).

دروغ شمرند نشانه های ما را همه آنرا
پس گرفتیم ایشانرا مانند دگر گرفتن غالب
قوی (۴۲).

آیا کافران شما ای قریش بهتراند ازین
جماعت ها آیا شمارا حکم خلاصی ست
در کتابهای پیشین (۴۳).

آیامی گویند ما جماعتی انتقام گیرنده ایم
(۴۴).

شکست داده خواهد شد این جماعت را
و بگردانند ایشان پشت (۴۵).

بلکه قیامت وعده گاه ایشانست و قیامت

سخت تر و تلخ ترست (٤٦) .
هرآئینه گنهگاران دگمراهی دیوانگی اند
(٤٧) .

یادکن روزی که کشیده شودایشان رادر
دوزخ بروی های ایشان (گوئیم) بچشید
دست رسانیدن دوزخ را (٤٨) .

هرآئینه ماهر چیزرا پیدا کردیم باندازه
مقرر (٤٩) .

و نیست حکم ما مگریک کلمه مانند
گردانیدن چشم^(١) (٥٠) .

وهرآئینه هلاک ساختیم امثال شمارا پس
آیا هیچ پندگیرنده است (٥١) .

وهرچیزی که کرده اند مکتوب ست
درنامه های اعمال (٥٢) .

و هرخورد و بزرگ نوشته شده است^(٢)
(٥٣) .

هرآئینه پرهیگاران در بوستانها و چشمه
ها باشند (٥٤) .

در مجلس راستی باشند نزدیک پادشاه
توانا (٥٥) .

سوره رحمن مدنی است و آن هفتاد و هشت
ایت و سه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
خدا (١) .
آموخت قرآن را (٢) .

إِنَّ الْغَافِرِينَ فِي صَلَاتِهِمْ وَسْمَرٌ ⑤

يَوْمَ يُسْحَرُونَ فِي النَّارِ عَلَى دُخَانٍ ذُو أَسْمَلٍ سَمَرٌ ⑥

إِنَّا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ⑦

وَمَا أَسْرَأُكَ إِلَّا وَاحِدَةً كَلِمَةً بِأَلَمٍ ⑧

وَلَقَدْ أَمَلْنَا أَكْثَارًا مِّنْ قَوْمٍ مِّنْ مَّكَرٍ ⑨

وَكُلُّ شَيْءٍ قَدْرٌ فِي الزُّبُرِ ⑩

وَكُلٌّ صِغِيرٌ وَإِنِّي مُنْتَظَرٌ ⑪

إِنَّ الْبَاقِينَ فِي جَهَنَّمَ وَنَهْرٌ ⑫

فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِندَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ⑬

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ ①
عَلَّمَ الْقُرْآنَ ②

(١) یعنی در سرعت وجود مراد آسان بودن ست .

(٢) یعنی در لوح محفوظ .

آفرید آدمی را (۳) .
 آموختش سخن گفتن (۴) .
 خورشید و ماه بحساب مقرر میروند (۵) .
 و گیاه و درخت سجده میکنند (۶) .
 و آسمان را برافراشت و فرود آورد ترازو را
 (۷) .
 بمقصد آنکه از حد تجاوز نکنید در ترازو
 (۸) .
 و راست سنجید بانصاف و نقصان نکنید
 در ترازو (۹) .
 و زمین را گسترده برای آدمیان (۱۰) .
 در آن زمین میوه است و درختان خرماسست
 خداوند غلاف ها (۱۱) .
 و در آن زمین دانه خداوند برگ ست و گل
 خوشبوئیست (۱۲) (۱) .
 پس کدام يك را از نعمتهای پروردگار
 خویش دروغ می شمريد (۱۳) (۲) .
 آفرید آدمی را از گل خشك مانند سفال
 (۱۴) .
 و آفرید جن را از شعله آتش (۱۵) .
 پس کدام يک را از نعمتهای پروردگار خویش
 دروغ می شمريد (۱۶) .
 پروردگار دوشمرك ست و پروردگار دو

خَلَقَ الْإِنْسَانَ ⑤
 عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ⑥
 الْفُجُورَ وَالْعُرْيُونَ ⑦
 وَالْجَمْعَ وَالشَّجَرَ يَجْدُونَ ⑧
 وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ⑨
 أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ⑩
 وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ⑪
 وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنْحَارِ ⑫
 فِيهَا نَارُكُمْ وَالشَّجَرُ تِلْكَ الْكَلَامُ ⑬
 وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالزَّيْتَانِ ⑭
 يَا أَيُّهَا الْآدَمُ رَكِبْنَا عَلَيْكَ زَيْنَ ⑮
 خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ⑯
 وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ نَارٍ مِنْ تَحْتِ نَارٍ ⑰
 يَا أَيُّهَا الْآدَمُ رَكِبْنَا عَلَيْكَ زَيْنَ ⑱
 رَبِّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبِّ الْمَغْرِبَيْنِ ⑲

(۱) مترجم گوید اشاره بآنست که برگ حبوب غازیة علف دواب ایشان میشود پس این علاوه نعمت است .

(۲) جن و انس .

مغرب ست^(۱) (۱۷) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (۱۸) .

گذاشت دودریار تا بهم جمع شوند (۱۹) .
میان این هر دو حجابیست که یکی
بر دیگری تعدی نمیکند (۲۰) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (۲۱) .

بر آید ازین دودریا مروارید و مرجان (۲۲) .
پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (۲۳) .

خدا راست کشتی های روان شونده
برافراشته در دریا مانند کوه ها (۲۴) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (۲۵) .

هر که هست بر زمین فانی شود (۲۶) .
و باقی ماند روی پروردگار تو خداوند
بزرگی و انعام (۲۷) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (۲۸) .

سوال میکند از خدا هر که در آسمانهاست
و زمین ست هر روزی خدا در حالتی
ست^(۲) (۲۹) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (۳۰) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُمْ نَذِيرٌ ۝

مَرَّةٍ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ۝

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُمْ نَذِيرٌ ۝

يَوْمَ يُرْمَىٰ لَهُمَا الْوَلُودُ وَالسَّجَانُ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُمْ نَذِيرٌ ۝

وَالَهُ الْبُورُ الْمُقَدَّسُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَاقِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُمْ نَذِيرٌ ۝

كُلٌّ مِّنْ عَلَيْهِمَا قَاتِلٌ ۝

وَيَسْئَلُ عَنْ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُمْ نَذِيرٌ ۝

يَتَلَا مِن فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ فُتُونٍ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُمْ نَذِيرٌ ۝

(۱) یعنی در زمستان آفتاب مشرق و مغرب دیگر دارد و در تابستان مشرق و مغرب دیگر .

(۲) یعنی تنعیم یا تعذیب، اسعاد یا اشقاء، احیایا اماتت والله اعلم .

سَمِعُوا لَكُمْ آيَةَ الْفَقْرِ ۝

از همه فارغ شده برای شما متوجه شویم
ای جن وانس (۳۱) .

فَيَأْتِي آلَهُ رَبِّكُمْ لِيُغْذِيَكُمْ ۝

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمريد (۳۲) .

يَمَسُّوا إِلَيْنَ وَالْأَنْسَ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ
الْكُوفَةِ وَالْأَرْضِ فَأَنْفُذُوا وَلَا تَقْعُدُوا عَنْ الْإِسْلَامِ ۝

ای قوم جن وانس اگر می توانید که
بیرون روید از کناره های آسمان هاوزمین
پس بیرون روید بیرون نخواهد رفتن مگر
بقوتی (۱) (۳۳) .

فَيَأْتِي آلَهُ رَبِّكُمْ لِيُغْذِيَكُمْ ۝

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمريد (۳۴) .

يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ سُحُوفًا مِّنْ لَّاهُ وَمِنْهَا شَعْلٌ فَلَا تَنْتَوِيحُونَ ۝

فرستاده خواهد شد بر شما شعله از آتش
ودود نیز پس مقابله نتوانید کرد (۳۵) .

فَيَأْتِي آلَهُ رَبِّكُمْ لِيُغْذِيَكُمْ ۝

پس کدام يك را از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمريد (۳۶) .

وَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ۝

پس چون بشکافت آسمان پس شود مثل گل
سرخ مانند ایدیم سرخ (۳۷) .

فَيَأْتِي آلَهُ رَبِّكُمْ لِيُغْذِيَكُمْ ۝

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمريد (۳۸) .

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَسْئَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ۝

پس آن روز سوال کرده نه شود اگناه خود
هیچ آدمی و نه جنی (۳۹) .

فَيَأْتِي آلَهُ رَبِّكُمْ لِيُغْذِيَكُمْ ۝

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمريد (۴۰) .

يَوْمَئِذٍ الْمُبْرَمُونَ يَسُئِرُونَ فَيُؤْخَذُ بِالْأَوَّلَى
وَالْآخِرَى ۝

شناخته شوند گنهگاران به قیافه خود پس
گرفته شود به موی پیشانی های و به پای
هانیز (۴۱) .

فَيَأْتِي آلَهُ رَبِّكُمْ لِيُغْذِيَكُمْ ۝

پس کدام يك را از نعمتهای پروردگار

دروغ می شمرد (۴۲) .

این است آن دوزخ که دروغ شمرده بودند آن راکنهگاران (۴۳) .

آمدورفت کنند میان آن آتش و میان آب گرم جوشیده (۴۴) .

پس کدام يك را از نعمت های پروردگار خویش دروغ می شمرد (۴۵) .

و کسی را که ترسیده است از ایستادن بحضور پروردگار خویش دویوستان است (۴۶) .

پس کدام يک را از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۴۷) .

دو بوستان دارای شاخه های بسیار (۴۸) .

پس کدام يک را از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۴۹) .

در آن دویوستان دو چشمه میروند (۵۰) .

پس کدام يک را از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۵۱) .

در آن دویوستان ازهرمیوه دو قسم باشد (۵۲) .

پس کدام را از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۵۳) .

تکیه زده برفرش های که آستران ازحریرضخیم باشد ومیوه آن دویوستان نزدیک بُود^(۱) (۵۴) .

پس کدام يک را از نعمتهای پروردگار

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٢﴾

يَطُوفُونَ فِيهَا وَبَيْنَ جَبَلَيْنِ ﴿٤٣﴾

يَأْتِي آلَاهُ ثُمَّ يُكَذِّبُونِ ﴿٤٤﴾

وَلَمْ يَخَفْ سَقَطَ رَبِّهِمْ كَذِبًا ﴿٤٥﴾

يَأْتِي آلَاهُ ثُمَّ يُكَذِّبُونِ ﴿٤٦﴾

دَوَاۤءًا فَتَلِي ﴿٤٧﴾

يَأْتِي آلَاهُ ثُمَّ يُكَذِّبُونِ ﴿٤٨﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِي ﴿٤٩﴾

يَأْتِي آلَاهُ ثُمَّ يُكَذِّبُونِ ﴿٥٠﴾

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَيْنِ ﴿٥١﴾

يَأْتِي آلَاهُ ثُمَّ يُكَذِّبُونِ ﴿٥٢﴾

مُعْتَمِدِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَاطِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَّا الْجَحْتَيْنِ ذَانِ ﴿٥٣﴾

يَأْتِي آلَاهُ ثُمَّ يُكَذِّبُونِ ﴿٥٤﴾

فَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أُولَئِكَ السَّاعِدُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۝

كَانَ هَؤُلَاءِ يَافِقُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۝

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۝

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَيْنِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۝

مُدَّاهُنَّ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۝

فِيهِمَا عَيْنَتَانِ تَصَافَتَانِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۝

فِيهِمَا نَارٌ كَاغَمَةٌ تَأْوِي النَّارَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ ۝

خویش دروغ می شمرد (۵۵) .

در آن کوشکها حوران باشند فرواندازنده چشم جماع نکرده است بآنها هیچ آدمی پیش از ایشان ونه هیچ جنی (۵۶) .

پس کدام یکرا از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۵۷) .

گویا آن حوران یاقوت و مرجان اند (۵۸) . پس کدام را از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۵۹) .

نیست جزای نیکوکاری مگر انعام بسیار (۶۰) .

پس کدام یکرا از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۶۱) .

و غیر از این دویوستان دویوستان دیگر باشند (۶۲) .

پس کدام یکرا از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۶۳) .

دویوستان سبز که از غایت سبزی بسیاهی میزنند (۶۴) .

پس کدام یکرا از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۶۵) .

در آن دویوستان دو چشمه جوشنده باشند (۶۶) .

پس کدام یکرا از نعمتهای پروردگار خویش دروغ می شمرد (۶۷) .

در آن دویوستان میوه و درختان خرما و انار باشند (۶۸) .

پس کدام يك را از نعمتهای پروردگار

خویش دروغ می شمرد (٦٩) .
در آن کوشکها زنان بگزیده جمال باشند
(٧٠) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (٧١) .
حوران نگاهداشته شده درخیمها (٧٢) .
پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (٧٣) .
جماع نکرده است بآنها هیچ آدمی پیش
از ایشان و نه هیچ جنی (٧٤) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (٧٥) .
تکیه زده باشند بر بالشهای سبز و بساط
های نیک (٧٦) .

پس کدام یکر از نعمتهای پروردگار
خویش دروغ می شمرد (٧٧) .
بابرکت ست نام پروردگارتو خداوند بزرگی
و انعام (٧٨) .

سوره واقعه مکی است و آن نود
و شش آیت و سه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
یادکن آنگاه که متحقق شود قیامت (١) .
نیست وقت بودن آن را هیچ نفس دروغ
گوینده (٢) (١) .
پست کننده است جماعتی را بلند کننده

فَيَوْمَ لَا تُخِذُ بَسَاسًا ۝

فَيَأْتِي آلَهُ إِلَهُكُمْ فَتَلَدُّونَ ۝

وَمِنْكُمْ مَّنْ يَمُوتُ فِي الْغَيَابِ ۝

فَيَأْتِي آلَهُ إِلَهُكُمْ فَتَلَدُّونَ ۝

لَتُطِيبَنَّ لَهُمْ فِي ذُلِّهِمْ أَجَلًا ۝

فَيَأْتِي آلَهُ إِلَهُكُمْ فَتَلَدُّونَ ۝

مُتَّبِعِينَ عَلَى رُءُوفٍ فَخُورٍ وَخَبَرْتُ بِحَسَنٍ ۝

فَيَأْتِي آلَهُ إِلَهُكُمْ فَتَلَدُّونَ ۝

تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝

لَيْسَ لِيُوقِعَهَا كَاذِبَةٌ ۝

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ۝

- است طائفه ای را (۳) .
- آنگاه که جنبانیده شود زمین را جنبانیدن سخت (۴) .
- وریزه ریزه کرده شود کوه هارا ریزه ریزه کردن بسیار (۵) .
- پس شود مانند غبار پراکنده (۶) .
- و شوید شما سه قسم (۷) .
- پس اهل سعادت چه حال دارند اهل سعادت (۸) .
- واهل شقاوت چه حال دارند اهل شقاوت (۹) .
- و پیش رونندگان خود ایشانند پیش رونندگان (۱۰) .
- آن پیش رونندگان ایشانند نزدیک کردگان (۱۱) .
- در بوستانهای نعمت باشند (۱۲) .
- سابقان جمعی بسیارند از پیشینیان^(۱) (۱۳) .
- واندکی انداز پسینیان^(۲) (۱۴) .
- بر تخت های زربافته نشسته باشند (۱۵) .
- تکیه زده بر آن روبروی یکدیگر شده (۱۶) .
- آمدورفت میکنند برایشان نوجوانان جاویدان (۱۷) .
- با آب خوره ها و ابریق ها و پیالها از شراب جاری (۱۸) .
- إِذَا رَجِيتِ الْأَرْضُ رَجَا ۝
- وَبُئِيتِ الْجِبَالُ بِنَا ۝
- فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثَا ۝
- وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝
- فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝
- وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝
- وَالشَّاقُونَ وَالشَّاقُونَ ۝
- أُولَئِكَ الْمُتَرَكِّبُونَ ۝
- فِي جَنَّاتٍ الْوُجُوهِ ۝
- ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَافِلِينَ ۝
- وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۝
- عَلَى سُرُورٍ مُّضَوَّنَةٍ ۝
- مُتَّحِكِينَ عَلَيْهَا مُتَّقِلِينَ ۝
- يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّغْلَدُونَ ۝
- يَا كَاذِبٌ وَابْدِئْ كَاذِبِينَ ۝

(۱) یعنی از ازمم سابقه .

(۲) یعنی از ازمم محمدیه .

لَا يَصْدَحُونَ عَنْهَا وَلَا يُزْعِفُونَ ١٥

وَقَالَهُنَّ مِمَّا يَخْتَفِرُونَ ١٦

وَلَحَوْ طَيْرٍ مَّا يَشْتَبُونَ ١٧

وَحَوَّاثِينَ ١٨

كَأَمْثَالِ الْكُلُوبِ السَّكُونِ ١٩

جَزَاءُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٢٠

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهَا ٢١

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ٢٢

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ ٢٣

فِي سِدْرٍ مَنضُودٍ ٢٤

وَطَلِّمْ مَنضُودٍ ٢٥

وَطَلِّمْ مَنضُودٍ ٢٦

وَمَا مَسْكُوبٍ ٢٧

وَقَالَهُنَّ كَيْدٌ ٢٨

لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ٢٩

وَفَرَشَ مَرْفُوعَةٍ ٣٠

إِنَّا أَنشَأْنَهُنَّ إِنثَاءً ٣١

فَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَارًا ٣٢

عُرُبًا أَتْرَابًا ٣٣

نه در دسر داده شود ایشانرا از آن شراب
ونه بیهوش شوند (١٩) .

وآمد و رفت کنند بامیوه ازهر جنس که
اختیار کنند (٢٠) .

وباکوشت مرغان ازهر جنس که پسندکنند
(٢١) .

وایشانراست حوران کشاده چشم (٢٢) .

مانند مروارید پوشیده کرده شده (٢٣) .

پاداش دهیم بحسب آنچه میکردند (٢٤) .

نه شنوند در بهشت سخن بیهوده و نه حرفی
که گناه باشد (٢٥) .

لیکن بشنوند این سخن که هریکی سلام
میگوید (٢٦) .

واهل سعادت چه حال دارند اهل
سعادت (٢٧) .

در درختان کنار بیخار (٢٨) .

و در درختان موز تویر توثمره آن (٢٩) .

و در سایه دراز (٣٠) .

و در آب ریخته شده (٣١) .

و در میوه بسیار (٣٢) .

نه به پایان رسد و نه از آن منع کرده
شود (٣٣) .

و فرش های برا فراشته شده (٣٤) .

هر آئینه ما آفریدیم حوران رایک نوع
افریدن (٣٥) .

پس ساختیم ایشانرا دوشیزه (٣٦) .

محبوب شونده نزدیک شوهران^(١) هم عمر

با یکدیگر (۳۷) .

برای اصحاب یمین (۳۸) .

جماعتی بسیارند از پیشینیان (۳۹) .

و جماعتی بسیارند از پسینیان (۴۰) .

واهل شقاوت چه حال دارند اهل
شقاوت (۴۱) .

دربادگرم و آبگرم باشند (۴۲) .

و در سایه دود سیاه (۴۳) .

که نه خنک باشد و نه با عزت بود (۴۴) .

هر آئینه ایشان بودند پیش ازین بنابرورده
(۴۵) .

و مداومت میکردند بگناه بزرگ (یعنی
شرک) (۴۶) .

ومی گفتند آیا چون بمیریم و خاک شویم
و استخوانی چند باشیم آیاما برانگیخته
شویم (۴۷) .

آیا پدران نخستین ما برانگیخته شوند (۴۸) .

بگوهر آئینه پیشینیان و پسینیان (۴۹) .

البته جمع کرده شوند در میعاد روز مقرر
(۵۰) .

بازهر آئینه شما ای گمراهان دروغ
شمارندگان (۵۱) .

خواهید خورد از درختان زقوم (۵۲) .

پس پر خواهید کرد از آن شکم هارا (۵۳) .

پس خواهید آشامید بر آن طعام از آب گرم
(۵۴) .

پس خواهید آشامید مانند آشامیدن شتران
مبتلا به بیماری تشنگی (۵۵) .

لَا تُصِيبُ الْيَاسِينَ ۝

ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ۝

و ثَلَاثَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۝

وَأَصْحَابُ الْيَمَلِ لَا يَافِقُ أَصْحَابُ الْيَمَلِ ۝

فِي مَقْعَدٍ وَحِدٍ ۝

و ظِلٍّ مِّنْ مَّغْمُورٍ ۝

لَا يَأْبِرُهُمْ وَلَا يَكْفِيهِمْ ۝

إِنَّهُمْ كَانُوا أَقْبَلَ ذَلِكَ مُتُفَرِّقِينَ ۝

و كَانُوا يُبْعَثُونَ عَلَى الْيَمَنِ الْعَظِيمِ ۝

و كَانُوا يَقُولُونَ هَذَا يَوْمًا مَّتًى وَ كُنَّا تُرَابًا وَ عِظَامًا ۝

أَوَلَمْ نَكُنْ مِنَ الْذَّكَوْنَ ۝

قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ۝

لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتٍ يَوْمَ مَعْلُومٍ ۝

لَمَّا نَكَّمْ أَيْتَاهَا الضَّالُّونَ الْمَذْمُومُونَ ۝

لَا كَلَمُونَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُومٍ ۝

فَمَا لِيُون مِنهَا الْبَطُونَ ۝

فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْعَمِيدِ ۝

فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْهَامِ ۝

هَذَا نَزَلَهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ⑤

عَنْ خَلْقِكُمْ فَلَوْلَا تَصَدَّقُونَ ⑥

أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُفَرْتُمْ ⑦

وَأَنْتُمْ تَقْلَقُونَ أَمْرًا عَنِ الْغُلَقُونَ ⑧

عَنْ قَدَرٍ يَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتُ وَمَا عَنْ يَسْبِقُونَ ⑨

عَلَى أَنْ يُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَتُنْشَأَ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ⑩

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَتَذَكَّرُونَ ⑪

أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُفَرْتُمْ ⑫

وَأَنْتُمْ تَزْعُمُونَ أَمْرًا عَنِ الرُّبُوعُونَ ⑬

لَوْ نَشَاءُ لَجَمَعْنَاهُ حِطًّا مَا فَظَنَّمْ تَقْلَقُونَ ⑭

إِنَّا لَنَعْلَمُ مَوْتَهُ ⑮

بَلْ عَنْ مَحْوٍ مَوْتُونَ ⑯

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ⑰

وَأَنْتُمْ أَنْتُمْ لَشَرُّهُ مِنْ الدِّينِ أَمْرًا عَنِ الْمُنْزِلُونَ ⑱

اینست مهمانی ایشان روز جزاء (۵۶) .

ما آفریدیم شمارا پس چرا باور نمی کنید
(یعنی اعاده را) (۵۷) .آیامی دیدید آنچه میریزید در رحم زنان^(۱)
(۵۸) .آیا شما می آفرینید آن را یا ما آفریننده
ایم^(۲) (۵۹) .ما معین کردیم در میان شما مرگ را
و نیستیم ما عاجز کرده شده (۶۰) .از آنکه عوض شما آریم قومی مانند شما
و بیافرینیم شمارا در عالمی که نمیدانید
(۶۱) .و هر آینه دانسته اید آفرینش نخستین را
پس چرا پند نمی گیرید (۶۲) .

آیا دیدید آنچه می کارید (۶۳) .

آیا شما میرویانید آن را یا ما رویاننده ایم
(۶۴) .اگر خواهیم بگردانیم آن زراعت را گیاهی
درهم شکسته به تعجب مانده گوئید
(۶۵) .

هر آینه ما غرامت کشندگانیم (۶۶) .

بلکه ما محروم ماندگانیم (۶۷) .

آیا پس دیدید آن آب را که می آشامید
(۶۸) .آیا شما فرو دآورده اید آن را از ابر یا ما
فرو دآرندگانیم (۶۹) .

(۱) یعنی منی را .

(۲) یعنی تقلیب میکنیم منی را از حالی به حالی تا آدمی پیدامی شود والله اعلم .

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٥٥﴾

أَكْفَرِيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٥٦﴾

ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَهَا لَمْ عَنْ الْمُنْعِنُونَ ﴿٥٧﴾

عَنْ جَعَلْنَاهَا تَذْكُرَةً وَآمَنَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

فَسَيَعْرِىَ مِنْكُمْ رِبَاطُ الْعُظْمَى ﴿٥٩﴾

فَلَا أَفْسِسُ يَوْمَ الْقِيَامِ ﴿٦٠﴾

وَأَنَّهُ لَقَدْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٦١﴾

إِنَّهُ لَقَوْلُ الرَّبِّ يُوحِيهِ ﴿٦٢﴾

فَنُكَلِّبُ الْكَلْبَيْنِ ﴿٦٣﴾

لَا يَسْتَفِيدُ إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾

تَنْزِيلٌ مِنَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

أَفَهَذَا الْحَدِيثُ أُنْزِلُكُمْ يُذْهِبُونَ ﴿٦٦﴾

وَيَجْعَلُونَ بَيْنَكُمْ أَلْسِنَةً كَلْبُونَ ﴿٦٧﴾

قُلْ لَّوْلا إِذْ بَلَغَتِ الْحُلُمُومَ ﴿٦٨﴾

اگر خواهیم شوربگردانیم آنرا پس چرا شکر نمی‌گوئید (۷۰) .

آیا پس دیدید آن آتش را که روشن می‌کنید از میان شاخ درخت برمی‌آید (۷۱) .

آیا شما آفریده اید درخت آن را یا ما آفریننده ایم (۷۲) .

ما ساختیم آن درخت را برای پند و منفعت برای مسافران (۷۳) .

پس به پاکی یادکن پروردگار بزرگ خود را (۷۴) .

پس سگند میخورم بافتادن ستارها^(۱) (۷۵) .

وهرآئینه این قسمی ست بزرگ اگر بدانید (۷۶) .

هرآئینه این کتاب قرآنی است گرامی‌قدر (۷۷) .

نوشته شده است در کتاب پوشیده (۷۸) .
که دست نمی‌رسانند بآن مگر پاک کردگان^(۲) (۷۹) .

فرستاده شده است از جانب پروردگار عالمها (۸۰) .

آیا باین سخن شما انکار کننده اید (۸۱) .
ومی سازید نصیب خود آنکه شمایه دروغ نسبت می‌کنید (۸۲) .

پس آنگاه که رسد روح شخصی نزد

(۱) یعنی شهب والله اعلم .

(۲) یعنی در لوح محفوظ .

كلو (۸۳) .

وشما آنگاه می بینید (۸۴) .

وامانزدیک تریم باو به نسبت شما ولیکن
نمی نگرید (۸۵) .

پس اگر هستبد غیر مقهور حکم الهی (۸۶) .
چرا باز نگردانید روح را اگر راست گوئید^(۱)
(۸۷) .

پس اما اگر باشد مرده از نزدیک کردگان
بارگاه الهی (۸۸) .

پس اوراست راحت وکل خوشبو بوستان
نعمت (۸۹) .

واما اگر باشد از اهل سعادت (۹۰) .

پس سلامت ست ای مخاطب خاطر
ترا از اهل سعادت (۹۱) .

واما اگر باشد از دروغ شمارندگان گمراهان
(۹۲) .

پس اوراست مهمانی از آب گرم (۹۳) .

واوراست در آوردن به دوزخ (۹۴) .

هر آئینه این خبر درست بی شبهه است
(۹۵) .

پس بپاکی یادکن پروردگار بزرگ خود را
(۹۶) .

سوره حدید مدنی است و آن بیست
ونه آیت و چهار رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

به پاکی یاد کرد خدا را هر چه در آسمان ها

وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ نَّظَرُونَ ﴿٨٣﴾

وَعَنْ أَقْرَبٍ إِلَيْهِ يُنذَرُ وَلَكِنَّ لَا تُؤْمِرُونَ ﴿٨٤﴾

قَالُوا لَإِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٥﴾

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٦﴾

فَأَتَاكَ إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٧﴾

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ ﴿٨٨﴾

وَأَتَاكَ إِنْ كَانَ مِنْ مُّحِبِّي السَّعِيدِينَ ﴿٨٩﴾

فَسَلِّمْ عَلَيْهِ السَّلَامَ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٩٠﴾

وَأَتَاكَ إِنْ كَانَ مِنَ الْمَكِيدِينَ ﴿٩١﴾

فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٩٢﴾

وَصَلْوَةٌ مِنْ جَنِينٍ ﴿٩٣﴾

إِنَّ هَذَا لَهُ حَقٌّ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٤﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٥﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١﴾

(۱) مترجم گوید لفظ لولا داخل است بر ترجمونها واعاده آن برای تاکید است .

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِحَيْثُ دَرَبَتْهُمَا وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

هُوَ الْكَافِلُ وَالْغَوْثُ الظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ②

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَكُونُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَرْجِعُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ③

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ④

يُؤَيِّدُ الْبَيْتَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَيِّدُ الْبَيْتَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ⑤

أَمَّا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا فَلَتَقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُسْتَخَفُّونَ فِيهِ قَالَتِ بَنِي الْمُؤْمِنِينَ أَمَّا أَيْمَانُكُمْ وَأَنْتُمْ تَخْلَعُونَ ⑥

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ يَدْعُوكُمْ إِلَى نُورٍ وَهُوَ يَدْعُوكُمْ إِلَى ظُلْمٍ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ⑦

وزمین ست و اوست غالب دانا (۱) .

اوراست پادشاهی آسمانها وزمین زنده میکند و می میراند و او بر هر چیز تواناست (۲) .

اوست نخستین همه و اوست آخرین همه و اوست آشکارا و اوست پنهان و او بر هر چیز داناست (۳) .

اوست آنکه آفرید آسمان ها وزمین را درشش روز باز مستقر شد بر عرش می داند آنچه درمی آید به زمین و آنچه برمی آید از آن و آنچه فرودمی آید از آسمان و آنچه بالا میرود اندر آن و او باشماست هر جا که باشید و خدا بآنچه میکنید بیناست (۴) .

اوراست پادشاهی آسمان ها وزمین و بسوی خدا باز گردانیده میشود کارها (۵) .

درمی آرد شب را در روز و درمی آرد روز را در شب و او داناست ب مکنون سینها (۶) .

ایمان آرید بخدا و رسول او و خرج کنید از جمله آن مال که قرار داده است شمارا جانشین دیگران دروی پس آنانکه ایمان آوردند و خرج کردند از شما ایشانراست مزد بزرگ (۷) .

و چیست شمارا که ایمان نمی آرید بخدا و رسول در حالیکه دعوت می کند شمارا که ایمان آرید و پروردگار خویش و هرائینه عهد گرفته است از شما^(۱) اگر هستید باور دارنده (۸) .

هُوَ الَّذِي يُقُولُ عَلَى عَبْدٍ اٰیَاتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّوْرِ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيْمٌ ①

وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُشْفَعُوا اِنِّي يَسْبِلُ اللّٰهُ وَلِلّٰهِ يَرْثُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضُ لَا يَسْتَوِيٰ مَنُّكُمْ مِّنْ اَنۡفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَقْرِ وَقُلْ
اُولٰٓئِكَ اَعْظَمُ رَجَاً مِّنَ الَّذِيۡنَ اَنۡفَقُوۡا مِنْۢ بَعْدِ وَقَوْلَا
وَكُلَّا وَعَدَ اللّٰهُ الْخُسْفٰى ۚ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوۡنَ خَبِيْرٌ ②

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفِئُ لَكَ اللّٰهُ ۚ قَرۡصًا حَسَنًا فِیۡضِعُهٗ لَهٗ وَلَهٗ
اَجْرٌ كَثِيْرٌ ③

یَوْمَ نَرٰی الْمُؤْمِنِیۡنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ یَسْعٰی نُورُهُمْ بَیۡنَ اَیۡدِیۡهِمْ
وَبِاٰیۡتِهِمۡ یُتَرٰکَمُ الیَیَّوۡمَ ۚ وَجَلَّتۡ سُبۡحٰنُ رَبِّیۡ مِنْ تَحَتِّیۡهَا الْاَنۡهَارُ ۚ وَخَلَدُوۡنَ
فِیۡهَا ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ ④

یَوْمَ یَقُوۡلُ الْمُتَّقُوۡنَ وَالْمُتَّقٰتُ لِلَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا اُنۡظَرُوۡا

واوست آنکه فرومیرستد بر بنده خود آیات واضح تا بیرون آرد شما را از تاریکی ها بسوی روشنی هر آینه خدا بر شما بخشاینده مهربان ست (۹) .

و چیست شمارا که خرج نه کنید در راه خدا و خدای راست واپس گذاشته آسمان ها و زمین^(۱) برابر نیست از شما آنکه خرج کرد پیش از فتح مکه و قتال کرد (بآنکه این چنین عمل بعد از فتح مکه کرده باشد) آنجماعت در مرتبه بزرگ ترند از آنانکه خرج کردند بعد از فتح و قتال کردند و هریک را وعده داده است خدا حالت نیک و خدا بآنچه می کنید خبردارست (۱۰) .

کیست آنکه قرض دهد خدا را قرض دادن نیک پس دو چند ادا کند آن قرض را برای او و او راست مزد گرامی قدر (۱۱) .

یاد کن روزیکه بینی مردان مسلمانان را و زنان مسلمانان را باین صفت که می شتابد نور ایشان پیش دست های ایشان و بجانب های راست ایشان (گفته شود) مرده باد شمارا امروز شمارا ست بوستان های می رود زیر آن جویها جاوید باشید آنجا اینست مطلب یابی بزرگ (۱۲) .

روزی که گویند مردان منافق و زنان منافق

(۱) یعنی هر کسی که بمیرد آنچه بگذارد ملک خدا باشد پس بآن بخل کردن نهایت شنیع است .

نَقْتَسِبُ مِنْ قَوْمٍ قِيلَ اَرَجِعُوا وَاذْكُرُوا فَالتَّسْوَانُورُ
فَقُورِبَ بَيْنَهُمْ بِمُؤْمَرِهِ بَابٌ بِاطْنَةِ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ
وَمِنْ قِبَلِهِ الْعَالِي ۝

بامسلمانان بنظر شفقت نگرید بسوی
ماتاروشنی گیریم از نور شما گفته
شود با گردید پس پشت خویش پس
بجوئید روشنی را^(۱) پس بنا کرده شود
در میان ایشان دیواری که او را دروازه
باشد اندرون آن دیوار در آنجا رحمت ست
و بیرون آن دیوار بجانب پیش او عذاب
ست (۱۳) .

يَتَذَكَّرُ لَهُمْ اَلَمْ يَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ
وَتَرَكْتُمْ وَاَرْبَابَكُمْ وَغَرَبْتُمْ اَلْاَمَانُ حَتَّىٰ جَاءَ اَمْرُ اَللّٰهِ
وَعَزَّوَجَلَّ اَللّٰهُ الْعَزِيزُ ۝

آواز دهند منافقان مسلمانان را آیامانودیم
همراه شما گفتند آری ولیکن شما در بلا
افکندید خویش را و انتظار کردید^(۲)
و شک آوردید و فریفته کرد شمارا آرزوها
تا آنکه برسید فرمان خدا^(۳) و فریب
داد شمارا در فرمانبرداری خدا شیطان
فریبنده (۱۴) .

قَالُوا لَمْ يَأْتِ خُدَايَ مِنْكُمْ وَدِيَّةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَا أُنْزِلَ
الْبَاقِي مِنْكُمْ وَمِنْ مَوْسَىٰ ۝

پس امروز فرا گرفته نه شود از شما فدیة
ونه از کافران گرفته شود جای شما آتش
ست همان آتش لاتی شماست و بد باز
گشت ست وی (۱۵) .

اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ اٰمَنُوْا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ
مِّنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ

آیا وقت نرسیده است مسلمانان را که
نیایش کند دل های ایشان آن وقت یاد
کردن خدا و وقت یاد آوردن آنچه آمده
ست از وحی الهی و نباشند مانند آنانکه

(۱) مترجو گوید یعنی درد دنیا روید تحصیل نور کنید که این جا تحصیل نور نیست واللہ اعلم .

(۲) یعنی هزیمت مسلمانان را .

(۳) یعنی اجل .

داده شده است ایشان را کتاب پیش ازین پس درازگشت برایشان مدت پس سخت شددل های ایشان و بسیاری ازایشان بدکاران اند (١٦).

بدانید که خدا زنده میکند زمین را بعد ازمرده بودن آن هرآئینه بیان کردیم برای شما نشانها بود که شما دریابید (١٧).

هرآئینه مردان خیرات دهنده و زنان خیرات دهنده و آنانکه قرض داده اند خدا را قرض نیک دو چند داده شودایشان را وایشانراست مزدگرمی قدر (١٨).

وآنانکه ایمان آوردند بخدا و پیغمبران او آنجماعت ایشانند صدیقان و شهیدان نزدیک پروردگارخویش ایشانراست مزدایشان و نورایشان و آنانکه کافرشدند و دروغ شمرند آیات ما را آنجماعت اهل دوزخ اند (١٩).

بدانید که زندگانی دنیا بازیست و بیهودگی ست و آرائش ست و خودستایی ست درمیان شما وازیکدیگرزیاده طلبی ست درمال ها و فرزندان مانند بارانی که به شگفت آورد زراعت کنندگان را رُستنی او باز خشک شود پس زرد به بینی آن را بازدرهم شکسته گردد و درآخرت عذاب سخت ست و نیز آمرزش ست ازجانب خداوخوشنودیست و نیست زندگانی دنیا مگر بهره ای که باعث فریب باشد (٢٠).

سبقت کنیدبسوی آمرزش ازجانب پروردگار تان و بسوی بهشتی که پهنائی

عَلَيْكُمْ الرِّمْدُ فَتَسْتَقُولُواهُمْ وَتَكْفُرُ بِهِمْ فَيَقُولُونَ ⑤

إِنَّمَا اللَّهُ يَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا أَفَذُنُكُمُ الْأَبْتَى لَكُمْ تَقُولُونَ ⑥

إِنَّ الْمُضَيِّقِينَ وَالْمُضَيِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لِيُضَاعَفَ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ⑦

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ⑧
وَالشَّهَدَاءُ أَوْصَدُّوهُمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِالْآيَاتِ الَّتِي كَانَتْ آتِيكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ⑨

إِنَّمَا هِيَ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَوَلِيتُ لَهُمْ دِينَهُمْ وَنَحْنُ نُرِيهِمْ
وَنَكَاثُ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَرْوَاحِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْبَنَاتِ
تِبَاطُهُ ثُمَّ يَهَيِّجُهُ قَهَرُ مُمْصِقٍ ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا فِي الْأَعْرَافِ
عَذَابٌ شَدِيدٌ لِّلْمُفْسِدِينَ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُوفِ ⑩

سَائِقُونَ إِلَى مَقَرٍّ وَمِنْ رَبِّهِمْ وَجَعَلُوا غَرَضًا لِّغَرَضِ السَّمَاءِ

وَالْأَرْضُ أَعْدَتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿۳۱﴾

اومانند پهنائی آسمان و زمین باشد آماده کرده شد برای آنانکه ایمان می آرند بخداو پیغامبران او اینست فضل خدا میدهدش بهرکه خواهد و خداوند صاحب فضل بزرگ ست (۲۱) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا فِي الْأَرْضِ وَلَا تَفْسُقُوا الْأَرْضَ كُتِبَ مِنْ قَبْلُ أَنْ تَبْرَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿۳۲﴾

نه رسید هیچ مصیبتی در زمین ونه در جان های شما مگر نوشته شده است در کتابی پیش ازآنکه بیافرینیم آن مصیبت را هرآئینه این کار بر خدا آسان ست (۲۲) .

لِيُتْلَا تَسْمَعُوا مَا فَتَنَكُمْ وَلَا تَعْمُوا بِهَا إِنَّكُمْ وَاللَّهُ لَازِمِي كُلِّ مَحْذُورٍ ﴿۳۳﴾

(خبر داده ایم) تا اندوه نخورید بر آنچه رفت ازدست شما و تا شادمان نه شوید بآنچه عطا کرد شمارا و خدای تعالی دوست نمیدارد هر تکبر کننده خودستاینده را (۲۳) .

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ وَيَا أَيُّهَا النَّاسُ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَّقِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْعَمِيدُ ﴿۳۴﴾

(دوست نمیدارد) آنانراکه بخل میکنند و مردمان را به بخل می فرمایند و هرکه برگردان شود هرآئینه خدا اوست بی نیاز ستوده (۲۴) .

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا بِالْأَيِّتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَتَّقُوا وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿۳۵﴾

هرآئینه فرستادیم پیغامبران خودرا به نشانه های واضح و فرودآوردیم همراه ایشان کتاب و ترازو را تا عمل کنند مردمان بانصاف و فرودآوردیم آهن را در آن جنگ سخت ست و منفعت های دیگر برای مردمان و تا بدانند خدا کسی را که نصرت دهد خدا و پیغمبران او را غائبانه هرآئینه خداتوانای غالب ست (۲۵) .

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا الْكُتُبَ

وهرآئینه فرستادیم نوح را و ابراهیم را و نهادیم در اولاد ایشان پیغامبری و کتاب

وَالْكِتَابَ مِنْهُمْ فُتُوحًا وَكَتَابًا مِنْهُمْ فَيَقُولُونَ ③

ثُمَّ يَقْبِضَتَانِ عَلَى إِمَارَتِهِمْ رُسُلَنَا وَتَقْبِضَتَانِ يَمِينِي إِيْمَنٍ مَرْمَعَةٍ وَتَقْبِضَتَانِ
الْإِيمَانِ وَتَقْبِضَتَانِ قُلُوبِ الَّذِينَ الْكِبْرُ رَأْفَةٌ وَرَحْمَةٌ
وَرَهْبَانِيَّةٌ لَا يَبْدَعُوهَا مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِمُ إِلَّا إِيْمَانًا وَرِضْوَانًا
اللَّهُ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ
أَجْرَهُمْ وَكَرِهُوا مِنْهُمْ فَيَقُولُونَ ④

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَالْمُؤْمِنِينَ سُبُلَهُمْ يُؤْتِيكُمْ
كُتُبًا مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَعْمَلُ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَخْفَى لَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑤

لَا تَلْعَلْكُمْ أَهْلُ الْكِتَابِ لَا يَغْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ
فَضْلِ اللَّهِ وَآلِ الْفَضْلِ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ⑥

پس بعض ایشان راه یابنده است
و بسیاری از ایشان بدکارانند (۲۶) .

باز فرستادیم از بی ایشان پیغامبران خود را
و از بی آوردیم عیسیٰ پسر مریم را
و دادیمش انجیل و نهادیم درد دل های
تابعان او مهربانی و بخشایش و گوشه
نشینی که خود پیدا کرده بودند آن را ما
فرض نه ساخته بودیم برای ایشان لیکن
اختراع کردند بطلب خوشنودی خدا پس
نگاهداشت آن نکردند حق نگهداشتن آن
پس عطا کردیم آنان را که ایمان آوردند
از ایشان^(۱) مزد ایشان را و بسیاری از ایشان
بدکارانند (۲۷) .

ای آنانکه ایمان آورده اید به پیغمبران
سابق بترسید از خدا و ایمان آرید به
پیغامبر او^(۲) تا بدهد شمارا دوحصه
از رحمت خود و بدهد شمارا نوری که راه
روید بآن و تا بیا مرزد شمارا و خدا آمرگار
مهربان ست (۲۸) .

(خدا باین مقدمه خبر داد) تا بدانند اهل
کتاب که ایشان قادر نیستند بر چیزی
از فضل خدا و بدانند که فضل بدست
خداست میدهد آن را بهر که خواهد و خدا
صاحب فضل بزرگ ست (۲۹) .

(۱) یعنی به محمد صلی الله علیه وسلم .

(۲) یعنی به محمد صلی الله علیه وسلم .

سوره مجادله مدنی است و آن بیست
ودو آیت و سه رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ مَا نُزَكِّمُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ①

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) هر آینه شنید خدای تعالی سخن آن زن که گفتگو میکرد با تو درباره شوهر خود و شکایت میکرد پیش خدا و خدایم شنود گفتگو کردن شمارا هر آینه خدا شنواییناست (۱) .

الَّذِينَ يَظْهَرُونَ مِنْكُمْ مِنْ سَاءِ أَعْمَالِهِمْ تَأْتِيهِمْ أَهْلُهُمْ إِنَّ لَهُمْ فِي اللَّهِ عَذَابًا عَظِيمًا ②
إِلَّا إِلَىٰ ذَٰلِكُمُ وَابِعُكُمْ يَعْلَمُونَ مُتَرَاوِعِينَ الْقَوْلَ ذَرِئًا
إِنْ اللَّهُ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ③

آنانکه از شما ظاهر میکنند بازنان خود (۲) نیستند آن زنان مادران ایشان نیستند مادران ایشان ، الا آنانکه زاده اند ایشان را هر آینه این ظاهر کنندگان می گویند سخن نامعقول و میگویند دروغ و هر آینه خدا عفوکننده آمرزگارست (۲) .

وَالَّذِينَ يَظْهَرُونَ مِنْ سَاءِ أَعْمَالِهِمْ يُحَرِّضُونَ زَوْجَهُمْ عَلَىٰ مَا قَالُوا
مَحَرِّضِينَ زَوْجَهُمْ يَنْفَرُونَ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ④
يَمَّا تَعْمَلُونَ جَبِئًا ⑤

و آنانکه ظهار می کنند بازنان خود باز رجوع میکنند در مخالفت آنچه گفتند پس واجب ست آزاد کردنِ برده ای پیش از آنکه زن و مرد بایکدیگر دست رسانند (۳) این حکم پند داده میشود شمارا بآن و خدا بآنچه میکنید خبردارست (۳) .

فَمَنْ كَرِهَ انْقِسَاءَهُ فَأُولَٰئِكَ تَرَ حُرًّا وَهُمْ أَوَّلَ بَیِّنَاتٍ ⑥

پس هر که نه یابد برده را پس بروی واجب

(۱) زنی را شوهر او گفت " انت علی کظهر امی " تو بر من مانند پشت مادر منی آن زن پیش آنحضرت صلی الله علیه وسلم این ماجرا عرض کرد فرمودند که حرام شدی آن زن کثرت عیال و قلت مال عرض کرد خدای تعالی این آیت فرستاد .

(۲) یعنی تشبیه می دهند زنان خود را به پشت مادر .

(۳) یعنی جماع کنند .

فَمَنْ أَوْصِيَهُمْ أَطْعَامَهُمْ يَتَيْنَ سَكِينًا ذَلِكَ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلَا تُغَيِّرَنَّ عَذَابَ الْيَوْمِ ①

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَيُؤْمِنُوا بِآيَاتِ اللَّهِ مِنَ
قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتِنَا يَتَذَكَّرُ لَهَا مِنَ الْعَذَابِ مَنْ هُمْ ②

يَوْمَ يَجْعَلُ اللَّهُ جُيُوعًا يَتَذَكَّرُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ
وَسُورَةُ آلِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ③

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ
شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَ اللَّهِ آيَاتُهُمْ وَلَاحُظَةُ الْآلِهَةِ سَادِسُهُمْ وَلَا آفَى
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرُ الْآلِهَةِ مَعَهُمْ إِنْ مَا كَانُوا أَتَيْنَهُمْ بِآيَاتٍ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَجَلِيلُ شَيْ عَالِمٌ ④

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ الْجُمُوعِ ثُمَّ يُعَادُونَ لِإِيْمَانِهِمْ

ست روزه داشتن دوماه پی در پی پیش
از آنکه هر دو بایکدیگر دست رسانند پس
هر که نتواند این را پس طعام دادن شصت
فقیر لازم است، این حکم برای آنست
که منقاد شوید به خدا و پیغامبر او و این
احکام حد مقرر کرده خداست و کافران
را عذاب درد دهنده باشد (٤).

هر آئینه آنانکه مخالفت میکنند با خدا و
رسول او خوار کرده شد ایشانرا چنانکه
خوار کرده شد آنان را که پیش از ایشان
بودند و هر آئینه فرود آوردیم آیات واضح
و کافران را عذاب خوار کننده است (٥).

روزی که برانگیزد ایشانرا خدا همه يك جا
پس خبر دهد ایشان را بآنچه کرده بودند
یادداشت کرد آنرا خدا و ایشان فراموش
کردند آن را و خدا بر همه چیز مطلع است
(٦).

آیانه دیدی که خدا میداند آنچه در آسمان
هاست و آنچه در زمین است نمی باشد
بایکدیگر گفتن سه شخص را مگر
خدا چهارم ایشان است و نمی باشد گفتن
پنج شخص را الا خدا ششم ایشان است
و نه کمتر ازین و نه زیاده ازین مگر
خدا با ایشانست هر که جا باشند باز خبر دهد
ایشان را روز قیامت به آنچه کرده اند
هر آئینه خدا بهر چیز داناست (٧).

آیندیدى بسوى آنانکه منع کرده شد ایشان

وَيَتَذَكَّرُونَ بِالْآثِمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءَهُمْ
حُجُورُهُمْ سَأَلُوهُم بِحَبِيبِكَ إِلَهُ اللَّهِ وَيَقُولُونَ فِي أَفْسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا
اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسِبَهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَيُفْسِدُ الْعَصِيرُ ⑤

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَنَاجُوا بِالْآثِمِ
وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَنَاجُوا بِالْإِيمَانِ وَالْقُرْآنِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ⑥

إِنَّمَا الشُّعُورُ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ
بِضَرِّهِمْ شَيْءٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ قَلِيلٌ كُلِّ
الْمُؤْمِنُونَ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَسْتَحُوا فِي الْمَجَالِسِ
فَاتَّحُوا بِفَضْلِ اللَّهِ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُرُوا وَافْتَضَرُّوا بَرِّفِعِ
اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتُ
وَاللَّهُ يَمَّا تَعْلَمُونَ خَيْرٌ ⑧

را از بایکدیگر رازگفتن^(۱) بازعود میکنند
در آنچه از آن منع کرده شد ایشان را
و بیکدیگر راز میگویند در باب گناه و تعدی
و نافرمانی پیغامبر و چون بیایند پیش
تو دعا کنند ترا بآن کلمه که دعا کرده
است ترا خدا بآن^(۲) و میگویند در دل های
خویش چرا عذاب نه میکند ما را خدا بسبب
آنچه میگوئیم^(۳) بس ست ایشانرا دوزخ
در آیند آن جا پس بدجائست دوزخ (۸).

ای مسلمانان چون بایکدیگر رازگوئید
پس باید که رازمگوئید در باب گناه و تعدی
نافرمانی پیغامبر و رازگوئید در باب
نیکوکاری و پرهیزگاری و بترسید از خدائی
که بسوی او حشر کرده خواهید شد (۹).

جزاین نیست که رازگفتن بد از کار شیطان
ست تا اندوهگین کند مسلمانان را
و نیست هیچ زیان رساننده بایشان مگر
باراده خدا، و برخدا باید که توکل کنند
مسلمانان (۱۰).

ای مسلمانان چون گفته شود شمارا که
گشاده بنشینید در مجلس ها پس گشاده
کنید جای را تا بگشاید خدا برای شما
(هر مشکلی را) و چون گفته شود برخیزید
پس برخیزید تا بلند کند خدا مرتبه ها برای

(۱) یعنی یهود که راز ایشان در ایادی مسلمین بود والله اعلم .

(۲) یعنی بجای السلام عليك السام عليك گویند یعنی مرگ بر تو باد .

(۳) یعنی اگر پیغامبر راست است بایستی که ما را عذاب رسیدی والله اعلم .

آنانکه ایمان آورده اند از شما و آنانکه عطا کرده شده است ایشانرا علم و خدا بآنچه میکنند خبردارست (۱۱).

ای مسلمانان چون خواهید که راز گوئید بایغامبر پس نخست بدهید پیش از راز گفتن خود خیرات را این کار بهترست شمارا و پاکیزه تر پس اگر نیابید هرائینه خدا آمرزگار مهربانست (۱۲).

آیاتر سیدید از آنکه نخست دهید پیش از راز گفتن خود خیرات هاراپس چون نکردید و درگذشت خدا از شما پس باری برپادارید نمازرا و بدهید زکوة را و فرمانبرداری کنید خدا و رسول اورا و خدا خبردارست بآنچه میکنید (۱۳).

آیانه دیدی بسوی آنانکه دوستی کردند باقومی که غضب کرده است خدا برایشان (۱۴) نیستند این منافقان از شما و نه از یهود و سگند میخورند بردروغ و ایشان میدانند (۱۴).

آماده ساخته است خدا برای ایشان عذاب سخت هرائینه بداست آنچه میکردند (۱۵).

سیر گرفته اند سوگندانی خود را پس بازداشتند مردم را از راه خدا پس برای ایشانست عذاب خوارکننده (۱۶).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَوَلَّيْتُمْ الرُّسُلَ فَقَدْ تَوَلَّيْتُمْ يَدِي
بِحُكْمِ صَدَقَةٍ ذَلِكُمْ وَاعْتَدُوا لَهُ أَنْفُسَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ
عَلَّكُمْ تُجْبَرُونَ ﴿١١﴾

وَأَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدِي نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَمْ
تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقْبِمُوا صَلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ بِمُتَّقِينَ وَلَا
مِنَعِهِمْ وَيُفْلِنُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَصْلَحُونَ ﴿١٣﴾

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

وَاتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَلَوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَاهُمْ عَذَابُهُمْ
ثُمَّ يَنْفِرُونَ ﴿١٥﴾

(۱) مترجم گوید این حکم منسوخ است بآیتی که می آید والله اعلم .

(۲) یعنی منافقان بایهود دوستی کردند والله اعلم .

لَنْ تُنْفِقَ عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑤

يَوْمَ يَبْعَهُمُ اللَّهُ جَبَرُوتًا يَقْبِضُونَ لَهُ كَمَا يَخْبِتُونَ لَكُمْ
وَيَسْجُدُونَ أَفْئِدَتُهُمْ عَلَى كُلِّ سُلْطَانٍ لَهُمُ الْكِتَابُ وَهُمْ
الْكَاذِبُونَ ⑥

إِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ
الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْفَاسِقُونَ ⑦

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ⑧

كَتَبَ اللَّهُ لَأَخْلِيَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ⑨

لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَفُّوْنَ مَن حَادَّ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَتَيْنَهُمُ بَرُوقَهُمْ فِي سَحَابٍ
مِّمَّا جَبَّ قُبُورِهِمْ مِنْ عَنِّي أَلَا إِنَّهُمْ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ
الْمُغْلِبُونَ ⑩

دفع نخواهد کرد از ایشان اموال ایشان
و اولاد ایشان از عذاب خدا چیزی را این
جماعت اهل دوزخ اند، ایشان
آنجا جاویدان باشند (۱۷) .

روزی که برانگیزد ایشانرا خداهم یك جا
پس سگند خورند بحضور او چنانکه سگند
میخورند بحضور شما و می پندارند که
ایشان بر چیزی هستند آگاه شوهر آئینه
ایشانند دروغگو (۱۸) .

غالب آمده است برایشان شیطان پس
فراموش ساخت از خاطر ایشان یاد کردن
خدایا این جماعت لشکر شیطان اند آگاه
شوهر آئینه لشکر شیطان ایشانند
زیان کاران (۱۹) .

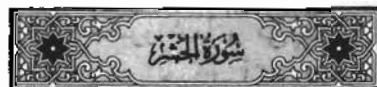
هر آئینه آنانکه مخالفست میکنند
با خدا و رسول او این جماعت در جمله
خوارترین مردم اند (۲۰) .

حکم کرد خدا البته غالب شوم من و
پیغامبران من هر آئینه خدا توانای غالب
ست (۲۱) .

نخواهی یافت قومی را که ایمان دارند
بخدا و روز آخر باین صفت که دوستی
کنند بسا کسیکه خلاف کرده است
با خدا و رسول او و اگر چه آن جماعت
باشند پدران ایشان یا پسران ایشان
یا برادران ایشان یا خویشاوندان ایشان آن
مومنان که با کافران دوستی ندارند نوشته
است خدا در دل های ایشان ایمان را
وقوت داده است ایشان را بفیض غیبی

از جانب خود و در آرد ایشان را به بوستان ها میرود زیر آن جویها جاویدان آنجا خوشنود شد خدا از ایشان و خوشنود شدند ایشان از خدا ایشانند لشکر خدا آگاه شو هر آئینه لشکر خدا ایشانند رستگاران (٢٢) .

سوره حشر مدنی است و آن بیست و چهار آیت و سه رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَمِعَ اللَّهُ نَادِيَ الْمُؤْمِنِينَ وَنَادَى الْأَرْضَ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ①

بنام خدای بخشاینده مهربان .
(١) به پاکی یاد کرد خدای را آنچه در آسمان هاست و آنچه در زمین ست و اوست غالب با حکمت (١) .

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَذَلِّ الْقَوْمِ مَا كُنْتُمْ أَنْ تَخْرُجُوا وَكَلَّمَا أَكَلْتُمْ ثَمَرَهُمْ خَصَرْتُمْ مِنْ اللَّهِ فَأَنشَأَهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ تَحْتَسِبُوا وَقَدْ فِي قُلُوبِهِمُ الرَّهْبُ يُجْرَوْنَ بِأَوْبَارِهِمْ يُدْرَكُونَ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا الْأَوْلِيَاءَ لَا يَأْتُوا بِالْإِنصَارِ ②

اوست آنکه بیرون راند آنان را که کافر شدند از اهل کتاب از خانه های ایشان در اول جمع کردن لشکر، گمان نه داشتید شما ای مسلمانان که بیرون روند و گمان میکردند آن کافران که نگاهدارنده ایشان باشند قلعه های ایشان از عقوبت

(١) مترجم گوید که آن حضرت صلی الله علیه وسلم چون بمدینه آمدند بابنی نظیر صلح کردند و ایشان بسبب شقاوت ازلی سعی عداوت آنحضرت صلی الله علیه وسلم پیش گرفتند آنحضرت صلی الله علیه وسلم اراده فرمود که آنجماعت را جلاوطن فرماید منافقان آن ملاعین را پیغام فرستادند که شما قتال کنید و در جنگ استواری ورزید که ماریق شما ایم خدای تعالی برخلاف اراده منافقان در اول جمع کردن لشکر بریهودالقا رعب فرمود تا عاجز آمدند و جلاوطنی اختیار کردند و سخن اهل نفاق را نشنیدند و بقتال و تکرار جمع رجال اتفاق نیفتاد و اموال ایشان قبیء شد و فیء آترا گویند که بغیر قتال بدست مسلمانان افتد خدای تعالی منت بر مسلمانان نهاد حکم فیء بیان فرمود و از اراده منافقان خبر داد واللہ اعلم .

خدا پس پیامد بایشان عقوبتِ خدا از آن جاکه گمان نمی کردند و افگند در دل های ایشان ترس را خراب میکردند خانه های خود را بدست های خویش و بدست های مسلمانان پس عبرت گیرید ای خداوندان بصیرت (۲) .

و اگر نه آن بود که نوشت خدا برایشان جلاوطنی را هر آئینه عقوبت میکرد ایشانرا در دنیا^(۱) و ایشان راست در آخرت عذاب آتش (۳) .

این عذاب بسبب آنست که ایشان مخالفت کردند با خدا و رسول او و هر که مخالفت کند با خدا پس هر آئینه خدا سخت عقوبت ست (۴) .

آنچه بریدید از درختِ خرما یا گذاشتید آن را ایستاده بر بیخ و ریشه های آن پس به فرمان خدا بود و تا خوار کند بدکاران را^(۲) (۵) .

و آنچه عائد گردانید خدا بر پیغامبر خود از اموال (بنی نضیر) پس نتاخته بودید بر آن اسبان را و نه شتران را ولیکن خدا غالب میگردد پیغامبران خود را بر هر که خواهد و خدا بر هر چیز تواناست (۶) .

آنچه عائد گردانید خدا بر پیغامبر خود از اموال ساکنان ده ها خدای راست و

وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَآ لَعَذَّبَهُمُ فِي الدُّنْيَا
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ ثَآلِثٌ ⑤

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآؤُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَآقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑥

مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَبَنٍ أَوْ تَرَكْتُمْوهَا فَآيَةُ عَلَىٰ أُمُومِهَا إِذْ قَالَ اللَّهُ
فَلْيُخْزَى الْفٰسِقِينَ ⑦

وَمَا آتَاكَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَدَّيْتُمْ عَلَيْهِمْ مِنْ خَبِيلٍ
وَلَا رِكَابٍ وَالْكِبْكِبُ اللَّهُ يَسْطَرُّ سُدَّهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑧

مَا آتَاكَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَاللَّهِ وَرَسُولِ
لِلَّذِينَ الْقُرَىٰ وَالْيَهُودِ وَالنَّصَارَىٰ وَابْنِ النَّبِيِّينَ يَكُنِ لَّ

(۱) بنوعی دیگر واللہ اعلم .

(۲) یعنی قطع درخت میوه دار وقت جهاد جائز است و ترك آن نیز جائز واللہ اعلم .

يَكُونُ ذُوْكَ بَيْنِ الْأَخْيَارِ مِنْكُمْ وَأَنَّ الشُّكَّ الرَّسُولِ فَغَدَاةٌ وَ
مَا لَهُمْ عَنْهُ فَإِنَّهُمْ وَأَتَوْا اللَّهَ وَأَتَوْا اللَّهَ أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ①

پیغامبر را و خویشاوندان را^(۱) و یتیمان را
و فقیران را و راه گذر را (بیان فرمودیم)
تا نباشد آن دستگردان میان توانگران
از شما و هر چه بدهد شمارا پیغامبر
بگیرید آن را و هر چه منع کند شمارا از آن
بازایستید و بترسید از خدا هر آینه
خدا سخت عقوبت است (۷) .

لَا تَقْرَأُ الْكُتُبَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ
يَتَّبِعُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَفَضْلًا وَنَصْرًا مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ②

آن قبیله فقیران هجرت کننده راست
آنانکه بیرون کرده شد ایشان را
از خانه های ایشان و اموال ایشان می
طلبند نعمت را از پروردگار خویش
و خوشنودی را و نصرت میدهند خدا
و پیغامبر را این جماعت ایشانند راست
و عده (۸) .

وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الدَّاءَ وَالْإِنْسَانَ مِنْ قُلُوبِهِمْ يُخَيِّبُونَ مَنْ هَاجَرَ
إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْخِرُونَ
عَنِ الْقُرْآنِ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُؤْخِرْ
نَصْرَهُمْ قَالُوا كُنْهُمُ الظَّالِمُونَ ③

و نیز آنان راست که جای گرفتند
بدارالاسلام^(۲) و جای پیدا کردند در ایمان
پیش از مهاجران دوست میدارند هر که
هجرت میکند بسوی ایشان و نه می یابند
در خاطر خود دغدغه از طرف آنچه داده
شد مهاجران را و دیگران را اختیار
میکند بر خویشان و اگر چه باشد ایشانرا
احتیاج و هر که نگاهداشته شد از حرص
نفس خویش پس آنجماعت ایشانند
رستگاران (۹) .

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا

و نیز آنان راست که آمدند بعد مهاجران و

(۱) یعنی خویشاوندان پیغامبر را .

(۲) یعنی به مدینه .

الَّذِينَ سَبَقُوا بِالْإِيمَانِ وَلَا يَحْسَبُ فِي قُلُوبِهِمْ عِلًّا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبًّا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ⑩

انصار می‌گویند ای پروردگار ما بیامرز
مارا و برادران مارا که سبقت کردند بر ما
به ایمان آوردن و پیدامکن دردل های ما
هیچ کینه نسبت به آنانکه ایمان آوردند
ای پروردگار ما هرآینه تو بخشاینده
مهربانی^(۱۱) (۱۰) .

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَأْفِكُوا يَمُونُونَ لِحُكْمِ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَعَزَّجْتُمْ مَعَهُمْ وَلَا تَقِينَهُمْ
وَيَتَّخِذُوا أَحَدَ الْبَنَاءِ إِنْ قُولُهُمْ فَلَنَنْتَهِزَهُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ ⑪

آیاندیدی بسوی آنانکه منافق شدند
میگویند آن برادران خود را که کافرند
از اهل کتاب اگر جلاوطن کرده شود
شمارا البته بیرون شویم نیز همراه شما
و فرمان قبول نه کنیم در مقدمه شما
هیچکس را هرگز و اگر جنگ کرده شود با
شما البته نصرت دهیم شمارا و خدا گواهی
میدهد که ایشانند دروغگویان (۱۱) .

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَئِنْ
نَصَرُوهُمْ لَيُؤْتِيَنَّ الْأَعْدَاءُ هَؤُلَاءِ يَنْصُرُونَهُمْ ⑫

اگر جلاوطن کرده شوند جلاوطن نه
شوند همراه ایشان (منافقان) و اگر جنگ
کرده شود با ایشان نصرت ندهند ایشانرا
و اگر بفرض نصرت دهند ایشانرا را البته
بازگردانند پشت های خود را بعد از آن
مدد کرده نشود ایشانرا (۱۲) .

لَا تَنْفَعُكُمْ شُكْرُكُمْ فِي شَيْءٍ صَدَّقْتُمُوهُ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ⑬

هرآینه شما ای مسلمانان بارعب ترید
در خاطر های ایشان از خدا این بسبب
آنست که ایشان قومی هستند که نمی
فهمند^(۱۳) (۱۳) .

- (۱) مترجم گوید ازین آیت معلوم شد که در قیء هر مسلمان را حق ست پس احوج
فلا حوج رایابد داد تا آنکه مال قیء کفایت کند والله اعلم .
- (۲) یعنی از عذاب خدا که مؤجل ست پروا ندارند والله اعلم .

لَا يَقَاتِلُوكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قَوْمٍ مَّضْنَةٌ أَوْ مِنْ وَرَاءِ
جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسِبُهُمْ جَمِيعًا وَقَاتِلُوهُمْ
شَفَىٰ ذَٰلِكَ يَأْتِيَهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

جنگ نکنند باشما یکجا شده مگر در ده
هائی که بر آن حصار ساخته باشند یا
از پس دیوار، جنگ ایشان در میان خویش
سخت است می پنداری ایشان را همه
یکجا مجتمع شده و دل‌های ایشان پراکنده
است این بسبب آنست که ایشان قومی
هستند که در نمی یابند^(۱) (۱۴).

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمٌ أَقْوَامٌ أَمْرُهُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

داستان ایشان مانند داستان آنانست که
پیش از ایشان بودند در نزدیکی چشیدند
وبال گناه خود را و ایشانراست عذاب
دردناک^(۲) (۱۵).

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ الْكُفْرَ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي
بِرَبِّي مُتَوَكِّلٌ إِنَّ خَافَ اللَّهُ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾

داستان منافقان با اهل کتاب مانند داستان
شیطان ست چون گفت آدمی را کافر
شوپس چون کافر شد گفت هر آئینه من بی
تعلقم از تو هر آئینه من میترسم از خدا
پروردگار عالمها (۱۶).

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ
جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٦٢﴾

پس شد عاقبت کار این شیطان و این آدمی
آنکه ایشان در آتش باشند جاویدان آن جا
و این ست جزای ستمگاران (۱۷).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلَنْتَقَرُّ عَنْ قَدَمَتَيْهِ
إِلَعَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٣﴾

ای مسلمانان بترسید از خدا و باید که تأمل
کند هر شخص که چه چیز پیش فرستاده
است برای فردا^(۳) و بترسید از خدا هر آئینه
خدا خبردارست بآنچه می کنید (۱۸).

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٦٤﴾

و م باشید مانند آنانکه فراموش کردند

(۱) یعنی بایکدیگر خانه جنگی ها دارند مصلحت ایشان یکی نیست واللہ اعلم .

(۲) یعنی چنانکه اهل بدر مغلوب و منهزم شدند ایشان نیز منهزم گشتند واللہ اعلم .

(۳) یعنی برای روز قیامت .

هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿۵۰﴾

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ الثَّوَرِ وَأَصْحَابُ الْبُحَيْرَةِ أَصْحَابُ
الْحِكْمَةِ هُمُ الْقَائِمُونَ ﴿۵۱﴾

لَوْ أَتَيْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لَقَدْرُهَا
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۵۲﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿۵۳﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ لَا يَسْجُدُ لِلشَّيْءِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۵۴﴾

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿۵۵﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ

خدا را پس خدا فراموش گردانید از خاطر
ایشان تدبیر حال ایشانرا این جماعت
ایشانند بدکاران (۱۹) .

برابر نیستند اهل دوزخ و اهل بهشت، اهل
بهشت ایشانند بمطلب رسندگان (۲۰) .

اگر فرود می آوریم این قرآن را بر کوهی
هر آئینه میدیدی آتروانیایش کرده پاره پاره
شده از خوف خدا و این داستان هارا بیان
می کنیم برای مردمان تا ایشان تأمل کنند
(۲۱) .

اوست آن خدا که نیست هیچ معبود
بر حق مگر او داننده نهان و آشکارا و اوست
بخشاینده مهربان (۲۲) .

اوست آن خدا که نیست هیچ معبود بر حق
مگر او پادشاه نهایت پاک سلامت از همه
عیب امن دهنده نگاهبان غالب خود
اختیار بزرگوار پاکی خدای راست
از شرک مقرر کردن ایشان (۲۳) .

اوست خدا آفریدگار نوپدید آورنده
نگارنده، او راست نامهای نیک به پاکی
یاد میکند او راهر چه در آسمان ها و زمین
ست و او است غالب با حکمت (۲۴) .

سوره ممتحنه مکی است و آن سیزده
آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) ای مسلمانان دوستان مگیرید دشمنان

إِلَيْهِمْ بِالْوَدِّ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَهُم مِنَ النَّبِيِّ يُخَوِّنُ الرَّسُولَ
وَيَاكُفُرُونَ تَوَكَّلُوا بِاللَّهِ رَكُوعُونَ كُنْتُمْ خِرَافَةً لِلْإِنْسَانِ
أَتَيْتُهُمْ مِنْهَا فَقَالُوا تُبَرِّئُونَ اللَّهَ مِنَ الْوَدِّ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا تُخْفُونَ مِنِّي
أَعْلَمْتُمْ وَمَنْ لَعَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ①

إِنْ يَتَّقُوا اللَّهَ يَكُونُوا أُمَّةً وَاحِدَةً لِيَكُونَ لِلدِّينِ لِيَوْمِ
وَالْيَوْمِ بِاللَّهِ وَوَدَّ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ ②

لَنْ نَقْعُقَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أُولَافَكُمْ وَبِالْقِيَمَةِ يُقْسَلُ بَيْنَكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ③

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي آلِ إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا
لَقَوْمِهِمْ إِنَّا بِرِءَاؤِهِمْ ذُرِّيَّتُهُمْ وَمِمَّا تَقُولُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَدْ نَتَّ
يَكُونُوا وَيَذَرِكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ الْبَدَا حَتَّى تَقُولُوا

مرا و دشمنانِ خود را می افکنید بسوی
ایشان پیغام بسبب دوستی و هرائینه ایشان
کافر شده اند بآنچه آمده است بشما از دین
راست جلاوطن میکنند پیغامبر را و شمارا
نیز برای آنکه ایمان آوردید به خدا
پروردگار خویش، (دوست مگیرید)
اگر برآمده اید از اوطان خود برای جهاد
در راه من و بطلب رضامندی من پنهان
میفرستید بسوی ایشان پیغام دوستی و من
میدانم آنچه پنهان میکنید و آنچه آشکار
می نمائید و هر که از شما بکند این کار
هرآئینه گم کرد راه هموار را (۱).

اگر کافران ببینند شمارا دشمن باشند
در حق شما و بکشایند بسوی شما دستهای
خود را و زبان های خود را بایدا و دوست
دارند که کافر شوید (۲).

سود نخواهند داد شمارا خویشاوندان
شما و نه فرزندان شما روز قیامت فیصله
خواهد کرد خدا در میان شما، و خدا بآنچه
میکنید بیناست (۳).

هرآئینه هست شمارا الگوی نیک با ابراهیم
و آنانکه همراه او بودند چون گفتند قوم
خود را هرآئینه ما بی تعلیق از شما و از آن

ومی خواستند کسی اهل مکه را بقصد آنحضرت مطلع نکند تا ناگهان بر سرایشان
رسند یکی از صحابه بطرف ایشان نامه نوشت و بر قصد آنحضرت مطلع ساخت
خدای تعالی آنحضرت صلی الله علیه وسلم را اطلاع داد تا آن نامه را از راه باز
آوردند و خدای تعالی در باب منع ازدوستی کفار نازل ساخت .

يَا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا قَوْلُ إِبْرَاهِيمَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ تَغْفِرُ لَكَ وَمَا
أَتَيْكَ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ
أَتَيْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ⑤

چه می پرستید بجز خدا نامعتقد شدید
بشما و پدید آمد میان ما و میان شما دشمنی
و ناخوشی همیشه تا وقتی که ایمان آرند
بخدای تنها (شمارا الگوی نیک ست
با ابراهیم) مگر در قول ابراهیم پدر خود را
که آمرزش طلب خواهی کرد برای
تو نمی توانم برای تو از خدا چیزی^(۱)
گفت ابراهیم ای پروردگار ما بر تو توکل
کردیم و بسوی تو رجوع نمودیم و بسوی
تست بازگشت (۴) .

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْرِضْنَا لَكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ⑥

ای پروردگار ما قرار مده مارا زیر دست
کافران و بیامرز برای ما ای پروردگار ما
هر آئینه توئی غالب با حکمت (۵) .

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهَا أَسْوَأُ مِنَّا وَلَئِنْ كُنَّا لِلَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ مُنِيبِينَ قُلْ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ⑦

هر آئینه هست شمارا بجماعت مذکوره
اقتداء نیک کسی را از شما که امید دارد
ملاقات خدا و روز آخرت را و هر که
روگردان شود پس هر آئینه خدا بی نیاز
ستوده کارست (۶) .

عَنِ اللَّهِ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ كَذَبْتُمْ وَهُمْ قَوْمٌ
وَاللَّهُ قَوِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَكِيمٌ ⑧

نزدیک ست خدا از آنکه پیداکند در میان
شما و در میان آنانکه دشمنی داشته اید با آنها
دوستی را^(۲) و خدا تواناست و خدا آمرزگار
مهربانست (۷) .

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَرِهُوا فِي الَّذِينَ
وَلَمْ يَخْرُجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ أَنْ تَبْرَهُهُمْ وَتُقَسِّطُوا

منع نمی کند خدا شمارا از مواصلت
آنانکه جنگ نه کرده اند با شما در مقدمه

(۱) یعنی درین قول اقتداء با ابراهیم نه شاید کردن و استغفار برای کافر درست نیست
والله اعلم .

(۲) یعنی ایشان را توفیق اسلام دهد .

إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ①

إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ①
وَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهْجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ
لَعَلَّكُمْ يَكُونُوا حلالَ لَكُمْ وَإِلَّا فَاجْزَيْنَهُنَّ فَطَارِجَتُهُنَّ
بَيْنَكُمْ وَتَرْجِيَّتُهُنَّ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ فَالْوَقْ عَنِ الْمَوْتِ وَأَنْتُمْ كَاذِبُونَ ②
فَإُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ③

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهْجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ
لَعَلَّكُمْ يَكُونُوا حلالَ لَكُمْ وَإِلَّا فَاجْزَيْنَهُنَّ فَطَارِجَتُهُنَّ
بَيْنَكُمْ وَتَرْجِيَّتُهُنَّ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ فَالْوَقْ عَنِ الْمَوْتِ وَأَنْتُمْ كَاذِبُونَ ②
فَإُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ③

دین و بیرون نه کرده اند شمارا از خانه های شما (منع نمیکند) از آنکه احسان کنید بایشان و انصاف کنید در حق ایشان هر آئینه خدادوست میدارد انصاف کنندگان را (۸) .

جزاین نیست که منع میکند شمارا خدا از مواصَلتِ آنانکه جنگ کرده اند با شما در مقدمهٔ دین و بیرون کرده اند شمارا از خانه های شما و معاونتِ دیگران کردند در بر آوردن شما (منع میکند) از آنکه دوستی کنید با ایشان و هر که دوستی کند با ایشان پس آنجماعت ایشانند مستمگاران (۹) .

ای^(۱) مسلمانان چون بیایند پیش شما زنانِ مسلمان هجرت کرده پس امتحان کنید ایشانرا^(۲) خدا دانان ترست بایمان ایشان پس اگر مسلمان دانید ایشان را باز نه فرستید ایشان را بسوی کافران نه این زنان حلال اند کافران را و نه آن کافران حلال اند این زنان را و بدهید بشوهران آنچه خرج کردند^(۳) و نیست گناه بر شما که نکاح کنید بایشان چون بدهید

(۱) مترجم گوید در صلح حدیبیه بعض نساء کفار هجرت کرده بمدینه می آمدند و بعض نساء مسلمین مرتد گشته بکفار ملحق میشدند خدای تعالی حکم این جماعت بیان فرمود والله اعلم .

(۲) یعنی قسم دهید ایشان را که به سبب ناخوشی شوهران خودیا بسبب عشق مردان دیگر نیامده اند والله اعلم .

(۳) یعنی مهری که شوهران کفار داده بودند باز گردانید والله اعلم .

ایشان را مهرایشان و نگاه ندارید دست آویز زنانِ نامسلمان را^(۱) و طلب کنید آنچه شما خرج کردید و باید که مشرکان طلب کنند آنچه خرج کرده اند^(۲) اینست حکم خدا فیصله میکند میان شما و خدا دانای باحکمت ست (۱۰) .

و اگر از دست شما برود کسی از زنان شما بسوی کافران پس غنیمت بدست آوردید^(۳) پس بدهید آنان را که رفته باشند زنان ایشان مانند آنچه خرج کرده باشند بترسید از خدائی که شما و را باور دارنده اید^(۴) (۱۱) .

ای پیغمبر چون بیایند نزد تو زنانِ مسلمان که بیعت کنند با تو باین شرط که شریک مقرر نکنند با خدا چیزی را و دزدی نکنند و زنانکنند و نه کشند اولاد خود را و پیش نیارند سخن دروغ که بر بسته باشند آن را در میان دستهای خویش و در میان پاهای

وَلَكِنْ قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَمْوَالُهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ يَزِيدُ
أَمْوَالَهُمْ مَزِيدًا ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعُنَّكُمْ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ
بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ
وَلَا يَأْتِينَ بِمَهْتَلٍ يَفْعَلْنَ بِهِنَّ أَيْدِيَهُنَّ وَأَوْجُهُنَّ
وَلَا يَصْنَعْنَ فِي مَعْرُوفٍ بَيَاعَهُنَّ وَاسْتَعْمُرْنَ كُنُفَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

- (۱) یعنی بر نکاح کافره اقامت نباید کرد والله اعلم .
- (۲) یعنی اگر زنی مرتد شده با مشرکان ملحق شود مهر او باید طلبید و اگر زنی مسلمان شده هجرت کند مهر او باید داد والله اعلم .
- (۳) یعنی غنیمت ستانید از ایشان .
- (۴) مترجم گوید که اگر کفار با شما دوزنی مرتد با ایشان ملحق گردد از ایشان مهر باید طلبید چنانچه در آیت سابقه معلوم شده اگر کفار حریبان باشند از غنائم اموال ایشان شوهران مرتد را مهر باید داد بعد فتح مکه این همه احکام مرتفع شدند نزدیک این فقیر نسخ این احکام ثابت نشده است پس اگر مثل حالتیکه در صلح حدیبیه بود باز رود دهد تحقیق که بر همین احکام عمل کرده شود والله اعلم .

خویش^(۱) و نافرمانی نکنند ترا در کارنیک پس بیعت قبول کن از ایشان و طلب آموزش کن برای ایشان از خدا هر آئینه خدا آمرزگار مهربانست (۱۲).

ای مسلمانان دوستی نه کنید با گروهی که خشم گرفته است خدا بر آن ها آنجماعت ناامید شده اند از ثواب آخرت چنانکه ناامید شده اند کافران از اهل گور^(۲) (۱۳).

سوره صف مدنی است و آن چهارده آیت و دور کوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

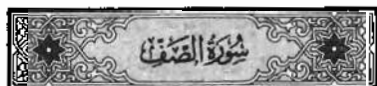
به پاکی یادکرد خدا را آنچه در آسمان ها و آنچه در زمین ست و او ست غالب با حکمت (۱).

ای مسلمانان چرامی گوئید آنچه نمی کنید (۲).

بسیار ناپسندیده شد نزد خدا آنکه بگوئید چیزی که نه کنید^(۳) (۳).

هر آئینه خدا دوست میدارد آنان را که جنگ میکنند در راه خدا صف بسته گویا ایشان عمارتی هستند محکم بایکدیگر چسبیده (۴).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
قَدْ يَكُونُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَكُونُ الْكَافِرُونَ أَصْحَابُ
النُّفُورِ ﴿١٢﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَمِعَ اللَّهُ نَادِيَ السَّمَوَاتِ وَنَادِيَ الْأَرْضِ وَالْغُرُفِ وَالْجِبِّ ﴿١٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

كَبُرَ مَقْعًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ
بُنْيَانٌ مَرْصُوعٌ ﴿١٦﴾

(۱) یعنی فرزند کسی را به دیگری منسوب نکنند والله اعلم .

(۲) یعنی خدای تعالی حکم بعد از ایشان کرده است پس هرگز ایمان نیارند و ثواب نیابند چنانچه کافران بعد مردن بر کفر توقع ثواب ندارند والله اعلم .

(۳) یعنی با خدا عهد کنید به وفانرسانید .

وَاذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يُقَوْمُوا لِقَوْمِي تَوَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ⑤

و یادکن چون گفت موسی قوم خود را ای قوم من چرا میرنجانید مرا و هر آینه می دانید که من فرستاده خدایم بسوی شما پس وقتی که کجروی کردند کج ساخت خدادل های ایشان را خدا راه نمی نماید قوم بدکاران را (۵) .

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ الْوَحْيِ وَمَنِّي مُبْعَثٌ قَدْ بَعَدَىٰ آتَمَةُ أَحْصَدَ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّزْمَنٌ ⑥

و یادکن چون گفت عیسی پسر مریم ای بنی اسرائیل هر آینه من پیغمبر خدایم بسوی شما باور دارنده آنچه پیش دستان من است از تورات و بیشارت دهنده به پیغامبری که بیاید بعد از من نام او احمد باشد پس چون آمد احمد (صلی الله علیه وسلم) پیش ایشان با معجزه ها گفتند این سحر ظاهرست (۶) .

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰ إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الضَّالِّينَ ⑦

و کیست ستمگارت از کسی که بر بست برخدا دروغ را و او خوانده می شود بسوی اسلام و خدا راه نمی نماید گروه ستمگاران را (۷) .

يُؤَيَّدُونَ لِيُظْفِقُوا نُورَ اللَّهِ بِأَنبَاءِهِمْ وَاللَّهُ مُبْدِي نُورِهِ وَنُورِهِ الْكَاثِرُونَ ⑧

میخواهند این کافران که فرو نشانند نور خدا را به دهن های خویش و خدا تمام کننده نور خودست اگر چه ناخوش دارند کافران (۸) .

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ⑨

اوست آنکه فرستاد پیغامبر خود را به هدایت و دین راست تا غالب کندش بر همه ادیان اگر چه ناخوش دارند مشرکان (۹) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ يُجَنِّبُكُمْ عَذَابَ اللَّهِ ⑩

ای مسلمانان آیا دلالت کنم شمارا به تجارتی که برهاند شمارا از عذاب درد دهنده (۱۰) .

تَوَمَّنُونَ بِاللَّهِ وَعِزُّهُمْ وَتَجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۱﴾

يَنْفِرُ لَكُمْ ذُو بَكْمٍ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَسَيُكِنُّ ظِلِّيَّةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۱۲﴾

وَأَعْرَضَ عَنْهَا فَمَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَفُوزُ الْفَوْزَ الْعَظِيمَ ﴿۱۳﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ عَنْ أَنْصَارِ اللَّهِ فَأَمَّا عِيسَى فَقَالَ مَنْ بَنِي إِسْرَآءِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيُّدَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿۱۴﴾

ایمان آرید بخدا ورسول او و جهاد کنید در راه خدا با اموال خود و به جان های خود این بهترست برای شما اگر میدانید (۱۱).

(اگر این چنین کنید) بیمارزد برای شما گناهان شمارا و درآرد شمارا به بوستانها میروذیر آن جویها و به محل های پاکیزه در بهشت های همیشه ماندن اینست پیروزی بزرگ (۱۲).

و (بدهد) نعمتی دیگر که دوست میدارید آنرا آن نعمت نصرت از جانب خدا و فتح قریب الحصول ست و مژده بده مسلمانان را (۱۳).

ای مسلمانان باشید نصرت دهندگان خدا چنانکه گفت عیسیٰ پسر مریم بایاران خاص خود کیستند نصرت دهندگان من بسوی خدا متوجه شده گفتند آن یاران خاص ما ایم نصرت دهندگان خدا (۱۱) پس ایمان آوردند جمعی از بنی اسرائیل و کافر ماندند جمعی پس قوت دادیم مومنان را بر دشمنان ایشان پس شدند غالب (۱۴).

سوره جمعه مدنی است یازده
آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

بیایکی یاد کند خدا را هر آنچه در آسمان هاست و آنچه در زمین ست پادشاه نهایت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْمِعُ لِلَّهِ تَابِي التَّمُوتِ وَتَابِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقَدُّوسِ
الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿۱﴾

پاك، غالب باحکمت (۱) .

اوست آنکه برانگیخت درنا خواندگان^(۱) پیغامبری از قوم ایشان میخواند برایشان آیات اورا و پاك می کند ایشان را و می آموزد ایشان را کتاب و دانش و هرآینه ایشان بودند پیش ازین درگمراهی ظاهر (۲) .

و نیز مبعوث کرد آن پیغامبر ادرقومی دیگر از بنی آدم که هنوز نه پیوسته اند با مسلمانان^(۲) و اوست غالب باحکمت (۳) .

اینست فضل خدا میدهدش بهره که خواهد و خدا صاحب فضل بزرگ ست (۴) .

مثال آنانکه نهاده شد برایشان تورات باز برنداشتند آن را^(۳) مانند مثال خرسست که بردارد کتاب هارا بداست داستان قومی که دروغ می شمردند آیات خدا را و خدا را نه نمی نماید گروه ستمگاران را (۵) .

بگوای یهود اگر گمان دارید که شما دوستان خدائید بجز سائر مردمان پس آرزو کنید مرگ را اگر هستید راست گویان (۶) .

و آرزو نخواهند کرد آنرا هرگز بسبب آنچه پیش فرستاده است دست های ایشان

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لِقَائِهِ ذَلِيلِينَ ۝

وَالْآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝

ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

مَثَلُ الَّذِينَ خُمِلُوا الْتَوْرَةَ ثُمَّ كَفَرُوا هُمْ أَكْثَرُ أَنْ يَتَحَفَّظُوا لَهَا لِيُنْذَرُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَسْمَعُوا بَشْرَ مَثَلِ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا آيَاتِ اللَّهِ وَآلِهَتِهِ لِيُجْزِيَ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّهُ أَولِيَاءُ اللَّهِ مِنْ دُونِ

النَّاسِ فَسَمُّوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

وَلَا يَمُنُّونَ إِلَّا بِأَنَّا قَدْ مَتَّ أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۝

(۱) یعنی عرب .

(۲) فارس یعنی سائر عجم .

(۳) یعنی به وفق آن عمل نه کردند .

قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَدْعُونَ مِنْهُ فَوَاقَهُ لَمُفِينَكُمْ لَسَوْدُونَ
إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنْشِئُكُمْ بِمِثْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَعْمَلُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا دُعِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ
فَاغْسُوا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ①

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ تَفْضِلِ
اللَّهِ وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ②

وَإِذَا أُوْتِيَ الْجَارَةُ أُولَاهَا لَمْ تَنْصُرُوا لَهَا وَتَرْكُوكَ قَالِمًا
قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الْكُفْرِ وَفِي الْبَيْعَةِ وَاللَّهِ
خَيْرُ الْوَارِثِينَ ③

و خدا دادا ناست به ستمگاران (۷) .

بگوهر آئینه مرگی که می گریزید از آن البته
وی رسنده است بشما گردانیده خواهید
شد بسوی داننده نهان و آشکارا پس
خبر دهد شمارا بآنچه می کردید (۸) .

ای مسلمانان چون اذان داده شود برای
نماز در روز جمعه پس سعی کنید بسوی
یاد کردن خدا و بگذارید خرید و فروش را
این بهتر است شمارا اگر می دانید (۹) .

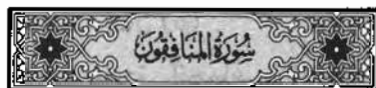
پس چون تمام کرده شود نماز متفرق
شوید در زمین و طلب کنید از فضل خدا
و یاد کنید خدا را بسیار تا شما رستگار
شوید (۱۰) .

(و آن مسلمانان) چون ببینند کاروانی یا
بازی را متفرق شده متوجه میشوند
بسوی آن و بگذارند تورا ایستاده^(۱) بگو
آنچه نزد خداست بهتر است از بازی و از
سوداگری و خدا بهترین روزی دهند
گانش^(۲) (۱۱) .

(۱) یعنی در خطبه .

(۲) مترجم گوید این آیت عتاب است بر بعضی اصحاب و اشارت است بآن قصه که
کاروانی از شام آمد در اثناء خطبه ایشانرا دیده متفرق شدند و در خدمت آنحضرت
صلی الله علیه وسلم نماندند مگر دوازده شخص که حضرت ابوبکر و عمر
از آنجمله بودند والله اعلم .

سوره منافقون مدنی است و آن
یازده آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ إِكْرَامُ الْمُنَافِقِينَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ①

إِذَا جَاءَ أَكْبَاهُ الْمُجْرِمِ فَصَدَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنَّهُمْ
سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ②

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطَمَعُوا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَأَنَّهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ③

وَإِذَا رَأَوْا تَمَكُّنَ الْجُنُودِ قَالُوا هَٰؤُلَاءِ أَتَسْمِعُونَ لَهُمْ مَا هُمْ
بِهِمْ شَاكِرُونَ فَسَبَّحُوا بِحَمْدِ اللَّهِ الْعَظِيمِ ④
فَأَنذَرْتَهُمْ أَكْبَاهُ الْيَوْمِ ⑤

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَتَخِفَتْ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوْ أَدْرَأُوهُمْ
وَرَأَيْتَهُمْ يَصْطَلُونَ وَهُمْ مُسْتَبْرِئُونَ ⑥

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) چون بیایند پیش تو منافقان گویند
گواهی میدهم که تو پیغامبر خدائی و خدا
میداند که تو پیغامبر اوئی و خدا گواهی
میدهد که منافقان دروغ گویند (۱) .

سپر گرفته اند قسم های خود را پس
باز ماندند از راه خدا هر آینه ایشان بداست
آنچه می کردند (۲) .

این بسبب آنست که ایشان ایمان آوردند
باز کافر شدند پس مهر نهاده شد بر دل
های ایشان نمی فهمند (۳) .

و چون ببینی ایشان را متعجب کند
ترا بدان ایشان و اگر بگویند گوش نهی
بر سخن ایشان گویا ایشان چوبهای به
دیوار تکیه داده اند، می پندارند هر آواز
تند را هلاکی برخود ایشانند دشمنان پس
بترس از ایشان لعنت کرد ایشانرا
خدا از کجا گردانیده میشوند (۴) .

و چون گفته شود منافقان را بیایند تا طلب
آمزش کند برای شما پیغامبر خدا می پیچاند
سرهای خود را و ببینی ایشان را که رو می

(۱) مترجم گوید رئیس منافقان در سفری سخنان نفاق انگیز بر زبان آوردن را شخصی
از انصار به عرض آنحضرت صلی الله علیه وسلم رسانید منافقان بمجلس شریف
آمده قسم خوردند که مرتکب آن کلمات نشده اند این سوره در حکایت آن اقوال
و تهدید و تکذیب ایشان نازل شد .

گردانند تکبر کنان (۵) .

یکسانست درحق آنجماعت که آموزش طلب کنی برای ایشان یا آموزش نه طلبی برای ایشان نخواهد آموزد خدا ایشان را هر آئینه خدا راه نمی نماید گروه فاسقان را (۶) .

ایشانند آنان که میگویند (یاران خود را) خرج مکنید بر آنانکه که نزد رسول خدایند^(۱) تا پراکنده شوند و خدای راست خزانه های آسمانها و زمین ولیکن منافقان نمی دانند (۷) .

میگویند اگر بازرسیم به مدینه البته برآرد بزرگ تر خوارتر از مدینه^(۲) و خدای راست بزرگی و پیغامبر او را و مسلمانان را و لیکن منافقان نمیدانند (۸) .

ای مسلمانان مشغول نگردانند شمارا اموال شما و نه فرزندان شما از یاد خدا و هر که چنین کند پس آنجماعت ایشانند زیان کاران (۹) .

و خرج کنید از آنچه عطا کرده ایم شمارا پیش از آن که بیاید به یکی از شما مرگ پس بگوید ای پروردگار من کاش موقوف میگذاشتی مرا تا مدتی اندک تا صدقه دادمی و شدمی از صالحان (۱۰) .

و هرگز مهلت ندهد خدا هیچکس را چون

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْفَعْتُمْ أَمْوَالَهُمْ أَوْ لَمْ تَسْفَعُوا عَنْهُمْ يَسْعَى اللَّهُ إِلَهُهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَهْمٍ لِّلْقَوْمِ الْعَاقِلِينَ ①

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلٰی مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتّٰی يَنْفَضُوا وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ السَّاهُونَ ۚ وَالْاَرْضُ وَلَٰكِنَّ الْمُنٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُوْنَ ②

يَقُولُونَ لَیْسَ بِنِعْمَةٍ ۤ اِلٰی الْمَدِیْنَةِ لَیْخُرُجَنَّ الْاَعْرَابُ مِنْهَا الْاَذَلُّ وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ السَّاهُونَ ۚ وَلَٰكِنَّ الْمُنٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُوْنَ ③

يٰۤاَيُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا لَا تُلَٰهِكُمْ اَمْوَالُكُمْ وَلَا اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ وَ مَنۢ یَّعْمَلْ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ④

وَ اَنْتُمْ مُّوٰمِنٌ تَارِدٌ قُلْتُمْ مِّنۢ بَّيۡنِ اَنۢ یَّآئِیۡ اَحَدُكُمُ الْمَوْتُ فَيَعْمَلُ رَبُّۤیۡ لَوْلَا اُخْرَتُنِیۡ اِلٰی اَجَلٍ قَرِیۡبٍ ۚ فَاصْبِرْ ۚ وَ اَلۡتَمِسِ السَّالِحِیۡنَ ⑤

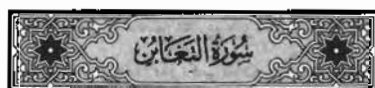
وَلَنۡ یُّؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ۚ وَ اللَّهُ خَبِيرٌ

(۱) یعنی بر فقرا ی مهاجرین .

(۲) یعنی توانگران اهل نفاق فقراء مسلمین را .

يَمَّا تَعْمَلُونَ ⑤

بیاید اجل او و خدا خبردارست آنچه
میکنید (۱۱) .

سوره تغابن مدنی است و آن هیجده
آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْمِعُ اللَّهُ مَنَى السَّمَوَاتِ وَمَنَى الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

بنام خدای بخشاینده مهربان .
به پاکی یاد میکند خدایا آنچه در آسمان ها
و آنچه در زمین ست ، اوراست پادشاهی
و اوراست ستایشش و او بر همه چیز
تواناست (۱) .

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ
يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ②

اوست آنکه آفرید شما را پس بعض
از شما کافر است و بعض از شما مومن
و خدا با آنچه می کنید بیناست (۲) .

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ
وَالِلَّهِ الْمَصِيرُ ③

آفرید آسمان ها و زمین را به تدبیر درست
و صورت بست شما را پس نیک ساخت
صورت های شما را و بسوی اوست باز
گشت (۳) .

يَعْلَمُ مَنَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْتَرُونَ
وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ④

میداند آنچه در آسمان ها و زمین ست
و میداند آنچه پنهان میدارید و آنچه
آشکار می کنید و خدا داناست بمکنون
سینه ها (۴) .

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَدْ أَفْوَا بِأَلِ الْأَرْحَامِ
وَأَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑤

آیا نیامده است بشما خبر آنانکه کافر بودند
پیش ازین پس چشیدند و بال کار خود را
وایشانراست عذاب درد دهنده (۵) .

ذَلِكَ يَأْتِيهِ كَانَتْ أَتَيْنَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا
أَبْتَرَهُمْ وَتَنَّا فَنَكْفُرُوا وَاتَّقَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ
حَمِيدٌ ⑥

این عذاب بسبب آنست که می آمدند
پیش ایشان پیغامبران ایشان بامعجزه ها
پس گفتند آیا آدمیان راه نمایند مارا پس
کافر شدند و روگردانیدند و بی نیازاست

خدا و خدا بی نیاز ستوده شده است (۶).
پنداشتند کافران که برانگیخته نخواهند
شد بگواری و قسم به پروردگار من البته
برانگیخته شوید باز خبر داده شود شمارا
بآنچه می کردید و این بر خدا آسان است
(۷).

پس ایمان آرید بخدا و رسول او و بنوری
که فرو فرستاده ایم^(۱) و خدا بآنچه
می کنید خبردارست (۸).

(خبر داده شود شمارا) و قتیکه بهم
آرد شمارا در روز قیامت آن روز روز ظهور
غبن بعضی به نسبت بعضی باشد و هر که
ایمان آرد بخدا و بکند کارشائسته دور کند
ازو بدی های او را و در آردش به بوستان
ها می رود زیر آن جویها جاویدان آنجا
همیشه اینست پیروزی بزرگ (۹).

و آنانکه کافر شدند و به دروغ نسبت کردند
آیاتِ ما را آن جماعت اهل دوزخ اند
جاویدان آنجا و بدجانیست دوزخ (۱۰).

نه می رسد هیچ مصیبت مگر به حکم
خدا و هر که رجوع کند بخدا راه نماید دل
او را و خدا بهر چیز داناست (۱۱).

و فرمانبرداری کنید خدا را و فرمانبرداری
کنید رسول را پس اگر روگردان شوید
پس جزاین نیست که بر پیغامبر ما پیغام
رسانیدن آشکارا است (۱۲).

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُخْرِجَهُمُ اللَّهُ مِنْ دِينِهِمْ
لَتُبْعَنَّ لَهُمْ تَنَزُّلاتُ رَبِّهِمْ بِمَا عَمِلُوا وَ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ①

فَأَمَّا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرَوْا فِي السَّيِّئَاتِ لَهُمْ أَشْرُهُمْ
وَمَا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ ②

يَوْمَ يُنْفَخُ الْأَشْجَارُ يُنْفَخُ الْغَابُ وَ مَنْ يُمْرِنَ بِاللَّهِ
وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُخْزِئْهُ عَنْهُ رَبُّهُ وَ يَدْخُلْهُ جَنَّتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ③

وَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
يُخَالِدُونَ ④

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَ مَنْ يُؤْمِنَ بِاللَّهِ
يَجْعَلْهُ قَلْبُهُ وَ اللَّهُ يُجِزْ شَيْءٌ عَلَيْهِ ⑤

وَ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا
الْبَإْسُ الْبَهِيمُ ⑥

أَلَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَى اللَّهِ فَلْيَسِّرْ كُلَّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ عِدَّةٌ لَكُمْ
فَاخْذُوا مِنْهُمْ وَلَكِنْ تَعَوُّوا وَنَصَحُوا وَتَوَّارِقُوا فَإِنْ
أَلَّهُ غَوْرًا صَغِيرًا ﴿٣١﴾

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَ أَجْرٍ عَظِيمٍ ﴿٣٢﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا
خَيْرًا لِنَفْسِكُمْ وَمِنْ يُؤْنِسُكُمْ نَفْسُهُ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٣﴾

إِنْ تَقْرَضُوا مِنَ اللَّهِ قَرْضًا حَسَنًا لِيُضْعِفَهُ لَكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ
وَاللَّهُ شَكُورٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْعَزِيمُ ﴿٣٥﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ مِنْ بَعْدِ تَوْهِنٍ وَأَحْصُوا
الْوَدْعَةَ وَالْعَوَالَاتِ لِلنِّسَاءِ وَالْمُتْرَجِّعَاتِ مِنَ بَيْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ

خدا آنست که هیچ معبود برحق نیست مگر او
و بر خدا باید که توکل کنند مومنان (۱۳).

ای مسلمانان هر آئینه بعض ازواج شما
و بعض اولاد شما دشمنان اند در حق شما
پس بترسید از ایشان^(۱) و اگر در گذر کنید
و رو بگردانید و بیامرزد پس هر آئینه خدا
آمرزگار مهربانست (۱۴).

جزاین نیست که اموال شما و اولاد شما
امتحان ست و خدا نزد اوست مزد بزرگ
(۱۵).

پس بترسید از خدا آن قدر که توانید
و سخن شنوید و فرمانبرداری کنید و خرج
کنید بهتر باشد برای جان های شما و هر که
نگاه داشته شود از بخل نفس خود پس
آنجماعت ایشانند رستگاران (۱۶).

اگر قرض دهید خدا را قرض نیکو دو چند
دهدش شما را و بیامرزد شما را و خدا
قدر شناس بردبارست (۱۷).

داننده پنهان و آشکارا غالب با حکمت
(۱۸).

سوره طلاق مدنی است و آن دوازده
آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

ای پیغامبر (بگوامت خود را) چون
اراده کنی طلاق دادن زنان را پس
طلاق دهید ایشانرا در اول عدت

(۱) یعنی آنکه بر بخل حمل کنند .

ایشان^(۱) و شمار کنید عدت را و بترسید از خدا، پروردگار خویش بیرون مکنید ایشان را از خانه های ایشان و باید که ایشان بیرون نه روند مگر آنکه بعمل آرند کار بی حیائی آشکارا و این حد هامقرر کرده خداست و هر که تجاوز کند از حد های خدا پس ستم کرد بر جان خویش تو نمیدانی شاید که خدا پیدا کند بعد از طلاق کاری را^(۲) (۱).

پس چون نزدیک رسند مطلقات بمیعاد خود پس نگاهدارید ایشان را بوجه پسندیده یا جدا شوید از ایشان بوجه پسندیده و گواه گیرید دو کس صاحب تقوی را از قوم خود و راست ادا کنید شهادت را برای خدا این حکم پند داده می شود بآن هر که مومن باشد بخدا و بروز آخر و هر که بترسد از خدا پدید آرد برای او مخلصی (۲).

ورزق دهدش از آنجا که گمان ندارد و هر که توکل کند بر خدا پس خدا بس است او را هر آئینه خدا رسنده است بمراد خود هر آئینه ساخته است خدا هر چیز را به اندازه (۳).

و آنانکه نومید شدند از حیض از جمله زنان شما^(۳) اگر به شبهه افتاده اید پس عدت

إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِعَاضَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ①

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْ مَمْلُوكَةٍ بِمَعْرُوفٍ آوَفَاءَ فَتُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهُدُوا ذُوَى عَدَالٍ مُنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُؤْخِظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ②

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ③

وَأَلَيْ يَكُنْ مِنَ الْحَيْضِ مِنْ بِلَالِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَالَّتِي لَمْ يَحْضُنَّ وَأُولَئِكَ الْأَحْمَالُ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ

(۱) یعنی در طهری که مساس نکرده باشید .

(۲) یعنی موافقت پدید آید و مراجعت کند والله اعلم .

(۳) یعنی از مطلقات .

مَمْلُؤُونَ وَمَنْ يَلْقَ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُبَرِّئًا ⑤

ذَٰلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَلْقَ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ سَيِّئَاتِهِ
وَيُعْظِمُ لَهُ أَجْرًا ⑥

أَسْكَنْتُمْ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ دُونِ مَا أَرْسَلْنَاكُمْ إِنْ تَصِغُوا
عَلَيْهِمْ فَإِنَّ الْوِلَايَةَ خَلْفَهُمْ عَلَيْهِمْ حَتَّى يَمُوتَ كَوْنًا
فَإِنْ تَضَعُوا إِلَهُكُمْ فَإِنَّ هَٰؤُلَاءِ أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ وَلَهُ
تَعَالَىٰ تَرْجُهُمْ وَمُصَرِّفُهُمْ ⑦

لِيُثَبِّتَ دُونَ سَاعَةٍ مِنْ سَعِيهِ وَمَنْ قُدِّرَ عَلَيْهِ رِزْقٌ فَلَيْسَ مَكْثًا
اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ⑧
عَمْرُوهُمَا ⑨

وَلَا يَنْفَعُ مِنْ ثَرْوَةٍ عَمَّتْ عَنْ رِيَّاءٍ وَرُسُلِهِ تَحَابُّهَا حَسَابًا
مَدِينًا وَعَدَدُهَا عَدَابًا لَكُمْ ⑩

ایشان سه ماه است و آن‌آنکه بسن حیض
نرسیده اند نیز عدت ایشان سه ماه است
و خداوندانِ حمل عدت ایشان آن است
که بنهند حمل خود را و هر که بترسد از خدا
پدید آرد برای او در کار او آسانی را (۴).

این حکم خداست که فرود آورد آن را
بسوی شما و هر که بترسد از خدا دور کند
از وی بدیهای او و زیاده دهد او را مزد (۵).

ساکن کنید زنان مطلقه را جایی که
شما سکونت دارید قدر طاقت خود
و ایضا امرسانید ایشان را تا تنگ گیرید
برایشان و اگر باشند خداوندانِ حمل
پس خرج کنید برایشان تا آنکه بنهند حمل
خود را پس اگر شیر دهند بفرمان شما پس
بدهید ایشان را مزد ایشان و بایکدیگر
کارفرمایی کنید در میان خویش بوجه
پسندیده اگر مضائقه کردید شیر خواهد
داد بفرموده اوزنی دیگر (۶).

باید که خرج کند صاحب وسعت
از وسعت خود و آنکه تنگ کرده شد بروی
رزق او را پس باید که خرج کند از آنچه
عطا کرده است او را خدا، تکلیف نمی
کند خدا هیچ کس را مگر بحسب آنچه
داده است او را پدید خواهد آورد خدا بعد
از تنگ دستی آسایش را (۷).

و بساده که تجاوز کرد از فرمان پروردگار
خویش و از فرمان پیغامبران او پس حساب
کردیم باو حسابی سخت و عقوبت کردیم
او را عقوبتی دشوار (۸).

قَدْ أَفْتَدَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خَيْرًا ①

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَنَّانُ ②
الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ③

رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّمَنْ هِيَ الْآيَاتُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظَّالِمَاتِ إِلَى النَّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُضَلِّهِ اللَّهُ جَدَّتْ غَيْبِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلِّدِينَ فِيهَا أَبَدًا ④
قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَكُمْ رِزْقًا ⑤

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَنْزَارُ فِيهَا لَئِتِلْمَنُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ⑥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ⑦
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ

پس چشید سزای عمل خود و شد سرانجام کار او زیان کاری (۹) .

مهیا کرده است خدای تعالی برای ایشان عذاب سخت پس بتر سید از خدا ای خداوندان خرد ای مسلمانان هر آئینه فرود آورده است خدا بسوی شما کتابی (۱۰) .

(فرستاده است) پیغامبری که میخواند بر شما آیاتِ خدا واضح آمده تا برآرد آنان را که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند از تاریکی ها بسوی روشنی و هر که ایمان آرد بخدا و بکند کار شایسته در آردش به بوستان ها میروند زیر آن جویها جاویدان آنجا همیشه هر آئینه بوجه نیک ساخته است خدا برای او رزق را (۱۱) .

خدا آنست که آفرید هفت آسمان و آفرید از زمین مانند آن فرودمی آید تدبیر کار در میان آسمان ها و زمین تابد انید که خدا بر همه چیز تواناست و نیز بدانید که خدا احاطه کرده است هر چیز را باعتبار علم (۱۲) .

سوره تحریم مدنی است و آن دوازده آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) ای پیغامبر چرا حرام می کنی چیزی

أَزْوَاجَكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ①

را که حلال ساخته است خدا برای تومی
طلبی خوشنودی زنان خود را و خدا
آمرزگار مهربان ست (۱) .

قَدْ قَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَجْلَةً أَيْسَرَكُمْ وَاللَّهُ مُؤْتِكُمْ
وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ②

هرآئینه مشروع ساخته است خدا برای شما
گشادن سوگند شمارا^(۱) و خدا کارساز
شماست و اوست دانای باحکمت (۲) .

وَأَدْأَسَرَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا قَلِيلًا بَيِّنَاتٍ بِهِ
وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَزَّوَجَلَّ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ
فَلَمَّا بَيَّنَّاهُ لَهُ قَالَتْ مَنْ أَتَاكَ هَذَا قَالَ بَيِّنَاتٍ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ③

و یادکن چون پنهان گفت پیغامبر بابعض
ازواج خود سخنی را پس چون افشاء کرد
آن سخن را و مطلع ساخت خدای تعالی
پیغامبر را بر افشای آن سخن، شناسا کرد
پیغامبر به بعض آن سخن و اعراض کرد از
بعض پس وقتی که خبردار کرد آن را
بافشای راز آن زن گفت که خبردادت را باین
افشای راز پیغامبر فرمود خبرداد مرا
خدای دانای خبردار (۳) .

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا
عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرُتٌ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ④

ای دوزن پیغامبر^(۲) اگر رجوع کنید
بسوی خدا خوش باشد هرآئینه کج شده
ست دل های شما و اگر باهم متفق شوید
بر او (برنجانیدن پیغامبر) پس هرآئینه

= وازواج آنحضرت غیرت کردند آنحضرت صلی الله علیه وسلم برای خاطر داشت
ایشان ماریه را برخورد حرام گردانید و آنحضرت سِرِّی از اسرار خود با بعضی ازواج
اظهار فرموده در کتمان آن مبالغه کرد آن زوجه بدیگری اظهار نمود آنحضرت صلی
الله علیه وسلم بطریق وحی بر افشای آن سرمطلع شدند و بنوعی از رمز آن قصه
در میان نهادند و عتاب فرمودند خدای تعالی در باب پند ازواج طاهرات و تهدید ایشان
نازل ساخت و الله اعلم .

(۱) یعنی بادای کفار .

(۲) یعنی حفصه و عائشه رضی الله عنهما و الله اعلم .

خداکار ساز اوست و جبرئیل و مردمان شائسته از مسلمانان و نیز فرشتگان بعد ازین مددگاراند اگر طلاق دهد پیغامبر شما را (۴).

نزدیک ست که پروردگار او عوض دهد برای او زنانِ دیگر بهتر از شما گردن نهادگان باور دارندگان دعا کنندگان توبه نمایندگان عبادت بجا آرندگان روزه دارندگان شوهر دیدگان و شوهر نادیدگان (۵).

ای مسلمانان نگاهدارید خویشتن را و اهل خانه خود را از آتشی که هیزم آن مردمان باشند و سنگ ها، بر آن آتش موکل اند فرشتگان درشت خو سخت رونافرمانی نمی کنند خدارا در آنچه فرموده است ایشانرا و می کنند هر چه حکم میشود ایشانرا (۶).

(آنروز گوئیم) ای کافران عذر پیش میارید امروز جزاین نیست که جزا داده میشود شما را بحسب آنچه میکردید (۷).

ای مسلمانان رجوع کنید بسوی خدا رجوع خالص امید هست از پروردگار شما که زایل کند از شما گناهان شما را و در آورد شما را به بوستانها میرود زیر آن جویها روزیکه رسوانه کند خدا پیغامبر را و آنان را که ایمان آورده اند همراه او نور ایشان میرود پیش دستهای ایشان و بجانب های راست ایشان میگویند ای پروردگار ما تمام ده برای ما نور ما را

عَلَى رَجُلٍ إِنْ طَلَّقَكَ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِمَّنْكَ
مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قِيَّاتٍ تَعْلَمْنَ الْغَيْبَاتِ سَخِيبَاتٍ
يَتَّبِعُوكَ وَتُزَكَّاهُنَّ ⑤

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا
النَّاسُ وَالْحَارَةُ عَلَيْهِمْ مَالُهُمْ غُلَاظُ شِدَادٍ لَا يَعْصُونَ
اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ⑥

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْبُدُوا إِلَٰهًا مَّا خَلَقُوا
مَالَهُمْ تَعْمَلُونَ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوَلَّوْا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَلَىٰ رَجُلٍ
أَنْ يَكْفُرَ عَنْكُمْ سِيقَانُهُمْ أَنْ يَدْخُلُوا حِلَّتِ جَعْرَتِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نَوْمَهُمْ
يَسْتَوِي بَيْنَ أَتَدْيِهِمْ وَيَأْتِيَهُمْ فِي قَوْلِهِمْ رَبَّنَا اتَّخَذُوا
غُلُوبَنَا وَالْأَغْوَ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑧

وپیامرمارا، هرائینه تو برهرچیز توانائی
(۸).

ای پیغامبر جهاد کن باکافران و بیامنافقان
نیز ودرشت شو بر ایشان و جای ایشان
دوزخ ست ووی بدجائی ست (۹).

اورد خدامثالی را برای آنانکه کافر شدند
زن نوح را و زن لوط را بودند زیر نکاح
دوبنده شایسته از بندگان ما پس خیانت
کردند بآن دوبنده پس دفع نکردند ایشان
از آن دوزن چیزی را ازعذاب خدا وگفته
شد درآئید هردوتا درآتش دوزخ با در
آیندگان (۱۰).

وآوردخدا مثالی را برای آنانکه ایمان
آوردند زن فرعون را چون گفت ای
پروردگار من بناکن برای من نزد
خودخانه ای دربهشت وخلاص کن مرا
ازفرعون وکاراو وخلاصی ده مرا ازقوم
ستمگاران (۱۱).

ومریم دختر عمران را آنکه نگاهداشت
فرج خودرا پس دمیدیم درفرج او روح
خودرا وباوردداشت سخنان پروردگار
خودرا وکتاب های او را وبود از
فرمانبردارندگان^(۱) (۱۲).

سوره ملك مكى است وآن سى
آیت ودروركوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
بسیار بابرکت ست آنخدا که بدست

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
وَمَا لَهُمْ بِهِمْ وَبِشِ الْمَصِيدِ ①

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ ثَوْبَةَ
لُوطٍ مَا كَانَتْ تُحِبُّ عِبْدَ اللَّهِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحِينَ
فَخَانَتْهُمَا فَلَمَّ يَفْقَهُمَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ
اُدْخِلَا النَّارَ مَعَ الدَّاسِيَيْنِ ②

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ
رَبِّ ائِنِّي لَإِنِّي عِنْدَ لَبِيبَتَانِ الْكَاذِبَيْنِ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَقَعْنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ③

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ
مِنْ رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُنْتِ مِنَ
الْمُتَّقِينَ ④

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَرُّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

(۱) یعنی روح حضرت عیسی دررحم مریم درآمد و فرج کنایت است ازرحم .

قَدِيرٌ ①

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ
عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ②

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ
مِنْ تَفَوتٍ فَإِنْ جِئَ الْبَصَرُ هَلْ تَرَى مِنْ فُتُورٍ ③

ثُمَّ رَجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِنًا
وَهُوَ حَسِيرٌ ④

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا
رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ⑤

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ أَوْشَى الْمُصِيرُ ⑥

إِذَا الْغُؤُوقَةُ انْتَهَتْ أَهْمُهَا شَيْئًا وَهِيَ تَفُورُ ⑦

كَأَدْمِائِهِمُ الْقَبِيرُ وَلَمَّا الْبَىٰ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا
أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ⑧

قَالَ أَهْلُ قَدْحًا تَأْتِيهِمْ فَلَكَ بِنَا وَلَكُنَا مَا نَزَلَ اللَّهُ مِنْ
شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ⑨

اوست پادشاهی و او بر همه چیز تواناست
(۱) .

آن خدا که آفرید موت و حیات را تا بآزماید
شما را که کدام یک از شما نکوترست
در عمل و اوست غالب آمرزگار (۲) .

آن خدا که آفرید هفت آسمان را تو در تو نه
بینی ای بیننده در آفرینش خدا هیچ بی
ضابطگی پس باز گردان چشم را آیا می
بینی هیچ شکستگی (۳) .

پس باز گردان چشم را دوباره تابا آید
بجانب تو چشم خوار شده مانده گشته
(۴) .

و هرائنه زینت دادیم آسمانِ نزدیک را به
چراغ ها و ساختیم آن چراغ ها را آلات
رجم شیاطین و آماده کردیم برای شیاطین
عذاب دوزخ (۵) .

و برای آنانکه کافر شدند به پروردگار خود
عذاب دوزخ است و آن بدجائست (۶) .

و قتیکه افکنده شود ایشان را بدوزخ
بشنوند آن را آوازی مانند آواز خر و آن
دوزخ جوش میزند (۷) .

نزدیک ست پاره پاره شود از خشم، هرگاه
افکنده شود به دوزخ گروهی را سوال
کنند از آن گروه نگاهبانان دوزخ آیا نیامده
بود شمارا هیچ پیغامبر ترساننده (۸) .

گویند آری آمده بود بماترساننده پس
دروغ پنداشتیم و گفتیم فرود نیاورده است
خدا هیچ چیز را نیستید شما مگر

درگمراهی بزرگ (۹) .

وگویند اگر ما می شنیدیم یا مامی فهمیدیم
نمی شدیم داخل درزمره اهل دوزخ (۱۰) .

پس اقرار کردند بگناه خویش پس لعنت
باد اهل دوزخ را (۱۱) .

هر آئینه آنانکه می ترسند از پروردگار
خویش غائبانه ایشانراست آمرزش
ومزد بزرگ (۱۲) .

وپنهان کنید سخن خود را یا آشکارا گویند
آن راهر آئینه خداداناست بآنچه در سینه ها
باشد (۱۳) .

آینداند کسی که آفرید و اوست باریک
بین خبردار (۱۴) .

اوست آنکه رام ساخت برای شمارمین را
پس راه روید درنواحی آن وبخورید
از رزق خدا وسوی اوست برانگیختن
(۱۵) .

آیا ایمن شده اید از کسی که در آسمان ست
از آنکه فروبرد شمارا به زمین پس
نا گهان زمین می جنبد (۱۶) .

آیا ایمن شده اید از کسی که در آسمان ست
از آنکه بفروستد بر شما باد سنگبار پس
خواهید دانست چگونگی است ترسانیدن
من (۱۷) .

وهر آئینه دروغ پنداشتند آنانکه پیش
از ایشان بودند پس چگونگی شد عقوبت
من (۱۸) .

آیندیده اند بسوی مرغان بالای خود

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ①

فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ قُلْ هُمُ الْأَصْحَابُ السَّعِيرِ ②

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ③

وَأَمَّا قَوْلُكَ يَا أَهْلَ الْاِيْمَانِ إِنَّهُ عَلَيْكُمْ يُدَارِبُ
الضُّمُورُ ④

الْاَيْمَنُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ⑤

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشَوْا فِي مَنَاكِبِهَا
وَكُلُوا مِنْ ثَمَرِهَا إِذَا بُدِئَ وَثَرُ الشَّوْرِ ⑥

أَمْ أَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخِفَّتْ بِكُمْ الْأَرْضُ
فَإِذَا هِيَ تَنُورُ ⑦

أَمْ أَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ⑧

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَكَفٍ كَانَ نَكِيرِ ⑨

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْعَذَابِ فَوَهِمَهُمْ ضَلُّوا وَيَقْتَضِرُ

لَا يَسْأَلُونَ إِلَّا اللَّهَ إِنَّهُ يَحْكُمُ مَنى أَصِيرٌ ⑤

أَشَرُ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدُ لَكُمْ يَنْصَرُّكُمْ مِنْ دُونِ
الرَّحْمَنِ إِنَّ الْكَافِرِينَ لَافِي عُرْوَةٍ ⑥

أَشَرُ هَذَا الَّذِي يَزِيْرُكُمْ إِنْ أَسْكَنْتُمْ لَهُمْ لِبَاءً لَبِئَاسٌ
فِي عُتُوِّهِمْ وَفِئَتِهِمْ ⑦

أَمَنْ يَمْنُنِ مِنْكُمْ عَلَى وَجْهِ أَهْدَى أَشَرُ
يَمْنُنِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ⑧

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ⑨

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ⑩

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑪

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ⑫

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً وَيَتَنَبَّأُ وَيُؤْمِنُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَآمَنُوا
هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ نَكَارُونَ ⑬

(در پروازندو) گاهی بالهای خود را گسترده
و گاهی جمع می کنند!! نگاه نمیدارد
ایشان را مگر خدا هر آینه او بهر چیز
بیناست (۱۹).

آیا کیست آنکه وی لشکر ست برای شما
نصرت میدهد شمارا بجز خدا نیستند
کافران مگر در فریب (۲۰).

آیا کیست آنکه روزی دهد شمارا اگر
باز گیرد خدا رزق خود را بلکه محکم
پیوسته اند در سرکشی و رمیدگی (۲۱).

آیا کسیکه برود نگویند افتاده بر روی
خود راه یافته ترست یا کسی که می رود راست
ایستاده بر راه راست (۲۲) (۱).

بگو اوست آنکه بیافرید شمارا
و پدید آورد برای شما شنوائی و چشم ها
و دل ها اندکی شکر می کنید (۲۳).

بگو اوست که پراکنده ساخت شمارا
در زمین و بسوی او برانگیخته خواهید شد
(۲۴).

و میگویند کافران کی باشید این وعده اگر
راست گوئید (۲۵).

بگو جزاین نیست که علم نزد خداست
و جزاین نیست که من بیم کننده آشکارم
(۲۶).

و آنگاه که ببینند آن وعده را نزدیک شده
ناخوش کرده شود (۲) روی آنانکه

(۱) مترجم گوید این مثل ست کافر و مومن را والله اعلم .

(۲) یعنی سیاه کرده شود .

کافر شدند و گفته شود این ست آنچه او را می طلبید (۲۷) .

بگو آیدید ا گر هلاک کند مرا خدا و آنان را که همراه من اند یا رحمت کند بر ما (بهر حال) که خلاصی دهد کافران را از عذاب درد دهنده (۲۸) .

بگو اوست بخشاینده باوایمان آوردیم و بروی توکل نمودیم پس خواهید دانست که کیست در گمراهی ظاهر (۲۹) .

بگو آیدید ا گر شود آب شما فرو رفته پس که بیارد به شما آب روان را (۳۰) .

سوره قلم مکی است و آن پنجاه و دو بیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

ن ، قسم بقلم اعلی و آنچه می نویسند فرشتگان (۱) .

نیستی تو به فضل پروردگار تو دیوانه (۲) .

و هر آینه تُو است مزدبی نهایت (۳) .

و هر آینه تو برخوی بزرگی (۴) .

پس خواهی دید و ایشان نیز خواهند دید (۵) .

که بکدام يك از شما دیوانگی ست (۶) .
هر آینه پروردگار تو داناترست به کسیکه خطا کرد راه او را و اونیز داناترست به راه یافتگان (۷) .

پس فرمان مبر دروغ دارندگان را (۸) .
آرزو کردند که ملائمت کنی تا ایشان نیز

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ إِلَهِهِ ۝

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ الْمَتَّابُ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَتَعْمَلُونَ مِنْ هُونٍ ضَلُّ مُبِينٌ ۝

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ تَعِينُ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۝

مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ۝

وَإِنَّ لَكَ لَأَكْهَرًا عَيْرَ مَمْنُونٍ ۝

وَأَنْتَ لَعَلَّ خُلًى عَظِيمٍ ۝

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ۝

يَأْتِيكُمُ الْفُتُونُ ۝

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ

وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَدِينَ ۝

فَلَا تُطِيعُ الْمُكَذِّبِينَ ۝

وَدُّوا لَوْ أَنَّ مِنْ قَبْلِهِمْ ۝

ملائمت کنند (۹) .

واطاعت مکن هر بسیار سوگند خورنده
عقرا (۱۰) .

هر عیب جوهر رونده بسخن چینی (۱۱) .
هر بخل کننده به مال از حد گذشته گناهکار
(۱۲) .

هر سخت روی بعد ازین همه ملحق بقوم
نه از اصل ایشان (۱) (۱۳)

بسبب آنکه هست صاحب مال و فرزندان
(۱۴) .

(تکذیب کرد) چون خوانده شود بروی
آیات هاگوید افسانه پیشینیان ست (۱۵) .

داغ خواهیم نهاد اورا بربینی (۲) (۱۶) .
هر آئینه ما آزمودیم ایشانرا چنانکه آزموده
بودیم صاحبان بوستان را چون قسم
خوردند که البته درو کنند بوستان را
بوقت بامداد (۱۷) .

وانشاء الله نمی گفتند (۱۸) .

پس بگردآمد برآن بوستان بلائی
از پروردگار تو (۳) وایشان خفته بودند
(۱۹) .

پس شد مانند زراعت بریده شده (۲۰) .
پس بایکدیگر آواز دادند هنگام صبح
(۲۱) .

وَلَا تُطْعَمُ كُلُّ جَلَدٍ يَهْمِي ۝

هَمَّازُ شَاءَ يَهْمِي ۝

مَتَّاعٍ بِالْخَيْرِ مَعْتَدًا يُنْفَخُ ۝

عُنَى بَعْدَ ذَلِكَ نَزِمُ ۝

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ۝

إِذَا شِئِلَ عَلَيْهِ الْيَمْتُ قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝

مَسْمُومَةٌ عَلَى الْحَرْطُورِ ۝

إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا

لَيَصْرُنَّ مِنْهُمْ مُصْحِرِينَ ۝

وَلَا يَسْتَفْتُونَ ۝

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ۝

فَأَصْبَحَتِ كَالْفَصْرِ ۝

فَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ۝

(۱) یعنی سنت خدا آنست که مردم بداصل غالباً متصف باین صفاتِ رذیله باشند .

(۲) کنایت ست از رسوا کردن .

(۳) یعنی آتش در گرفت .

إِنْ أَفْعَدُوا عَلَى حَرْبِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ ضَرِيبِينَ ⑤

که بامداد روید بکشت خود اگر
دروکنده آید (۲۲) .

فَأَنْظِلُوا وَهُمْ رِيَّاتُ الْقُتُونِ ⑥

پس رفتند بایکدیگر سخن پنهان گویان
(۲۳) .

أَنْ لَا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مُسْكِينٌ ⑦

باید که داخل نه شود دربستان امروز
بر شما هیچ فقیری (۲۴) .

وَعَدَا عَلَى حَرْبٍ قَدِيرِينَ ⑧

و بامداد رسیدند برنیت بخل توانا بزعم
خود (۲۵) .

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّ الصَّاتُونَ ⑨

پس آنگاه که دیدند آن بوستانرا گفتند
هرآئینه ما خطا کننده راهیم (۲۶) .

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ⑩

نه بلکه محروم کردگانیم (۲۷) .

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُحْيُونَ ⑪

گفت بهترین ایشان آیانه گفته بودم شمارا
که چرا تسبیح نمی گوئید (۲۸) .

قَالُوا مِمَّنْ رَبَّنَا إِنَّا أَكْنَا لَمُتِّينَ ⑫

گفتند به پاکی یادمی کنیم پروردگار
خودرا هرآئینه ماستمگار بودیم (۲۹) .

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ⑬

پس رو آوردند بعضی ایشان بر بعضی
بایکدیگر ملامت کنان (۳۰) .

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ⑭

گفتند ای وای مارا هرآئینه ما بودیم از
حد گذشته (۳۱) .

عَلَى رَبِّنَا أَنْ تُبَيِّدَ لَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ⑮

امیدست که پروردگار ما عوض دهد مارا
بوستانی بهتر ازین هرآئینه مابسوی

كُنَّا لَكَ الْعَذَابِ وَالْعَذَابِ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ⑯

پروردگار خود توقع دارند گانیم (۳۲) .

لَوْ كُنَّا نَعْلَمُونَ ⑰

همچنین ست عذاب وهرآئینه عذاب
آخرت بزرگ ترست کاش می دانستند
(۳۳) .

(۱) یعنی این بوستان دیگر است بوستان ما نیست .

(۲) یعنی رجوع بخدا کنید .

إِنَّ الْمُنْتَقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَدِّي التَّيْمِي ⑤

أَفْتَجَلِ السُّلَيْمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ⑥

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَقُولُونَ ⑦

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ⑧

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ⑨

أَمْ لَكُمْ آيَاتُنَا عَلَيْهِتَا بِالْغَةِ إِلَى يَوْمِ الْغِيَةِ إِنَّ لَكُمْ لِمَا تَصْلَحُونَ ⑩

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِنَادَائِكُمْ ذُرِّيَّتُ ⑪

أَمْ لَكُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ⑫

يَوْمَ يَكْشَعُ عَن سَائِقٍ وَيَدْعُونَ إِلَى الشُّجُودِ
فَلَا يَسْتَجِيبُونَ ⑬

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذُلُّهُ وَقَدْ كَانُوا يَدْعُونَ

هرآئینه متقیان رانزدِ پروردگار ایشان
بوستانهای نعمت باشند (۳۴) .

آیا گردانیم مسلمانان را مانند گنه گاران
(۳۵) .

چيست شمارا چگو نه حکم می کنید
(۳۶) .

آیا نزدِ شما کتابی هست که دروی تلاوت
میکنید (این مضمون را) (۳۷) .

که هرآئینه شمارا باشد درآن آنچه اختیار
میکنید (۳۸) .

آیا شمارا عهدهای محکم ست بر ذمه ما
که حکم آن تابه قیامت باقی باشد (باین
مضمون) که هرآئینه شمارا است آنچه که
مقرر کنید (۳۹) .

پیرس از مشرکان کدام يك از ایشان باین
مقدمه متعهد ست (۴۰) .

آیا این مشرکان را شریکان هستند پس
باید که بیارند شریکان خود را اگر راست
گویند (۴۱) .

روزی که جامه برداشته شود از ساق
و خوانده شود ایشان را بسوی سجده پس
توانند (۴۲) .

نیایش^(۱) ظاهر باشد بر چشمهای ایشان

(۱) در صحیحین است و لفظ حدیث از بخاری است که أبو سعید خدری رضی الله عنه روایت می کند از رسول الله صلی الله علیه وسلم که شنید او را که می فرمودند که روز قیامت ظاهر نماید پروردگار ماساق خود را پس سجده کنان افتند تمام اهل ایمان از مرد و زن و سجده نتواند کسی که در دنیا بجهت ریا و سمعه سجده =

إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ ﴿٦٨﴾

فروگردایشان را خواری وهر آئینه خوانده می شد ایشان را بسوی سجده حالانکه ایشان بی علت بودند (۴۳) .

فَدَرْنِي وَمَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

پس بگذار مرا با کسیکه دروغ می شمرد این سخن را پایه پایه خواهیم کشید این جماعت را از آن راه که نمیدانند (۴۴) .

وَأَسْبِلْ لَهُمُ الْبُيُوتَ الَّتِي كَانُوا يُشْرِكُونَ ﴿٧٠﴾

ومهلث خواهم دادایشان را هر آئینه حيله من محکم ست (۴۵) .

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٧١﴾

آیامی طلبی ازین جماعت مزد پس ایشان از تاوان گرانبارند (۴۶) .

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ لَا يَخْبِرُونَ ﴿٧٢﴾

آیا نزد این جماعت علم غیب ست پس ایشان مینویسند (۴۷) .

فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ مِنَ الصَّاحِبِ الْمُوْتِ إِذْ تَأْتِي وَهُمْ مَكْنُومُونَ ﴿٧٣﴾

پس صبر کن بانتظار حکم پروردگار خود و مباش مانند صاحب ماهی^(۱) چون دعا کرد و او پُر از غم شده بود (۴۸) .

لَوْلَا أَنْ تَدْرِكُهُ بِعَمَةٍ مِّنْ رَبِّهِ لَهَيَّاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ يَكْمُومُ ﴿٧٤﴾

اگر نه آنست که دریافت اورا رحمتی از جانب پروردگار اوالبته افکنده میشد بر زمین بی گیاه و او بدحال بودی^(۲) (۴۹) .

فَأَجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

پس برگزیدش پروردگار او پس ساخت او را از جمله صالحان (۵۰) .

وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَبَعُوا لَذِكْرَ

وهر آئینه نزدیک اند کافران که بلغزانند ترا به چشم های تیز خود چون شنیدند ذکر آن

= میگرد پس کوشش می کند که سجده کند ولی بآن قادر نمیشود زیرا که پشت او یک طبق مثل تخته راست میشود .

(۱) یعنی یونس علیه السلام .

(۲) لیکن رحمت در رسید و بدحال نه شد .

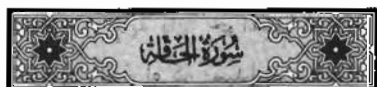
وَيَقُولُونَ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ⑤

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ⑥

را^(۱) می گویند هر آینه این پیغامبر دیوانه است (۵۱) .

و بحقیقت نیست این قرآن مگر پندی عالمهرا (۵۲) .

سوره حاقه مکی است و آن پنجاه
ودو آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَقَّاهُ ①

مَا الْحَقَّاهُ ②

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَقَّاهُ ③

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِوَاعْدِ الْقَارِعَةِ ④

فَاتَّخَذُوا أَهْلَ بَيْتِهِ بِالطَّاغِيَةِ ⑤

وَأَتَاكَ عَادُ قَاهِلُ الْيَاسْرِ كَذَّابٍ ⑥

مَسْحُورًا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَفُتِنَتْهُ إِثْرًا عُتُوًّا ⑦

فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُجِزُّ غُلٍّ خَاوِيًّا ⑧

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قیامت (۱) .

چیست آن قیامت (۲) .

و چه چیز خبردار کرد ترا که چیست آن قیامت^(۲) (۳) .

دروغ شمرد قبیله ثمود و عادت قیامت را (۴) .

اما ثمود پس هلاک کرده شد ایشانرا به نعره تند (۵) .

و اما عادت پس هلاک کرده شد ایشانرا به باد سخت از حد گذشته (۶) .

خدا بگماشت آن بادر ابرعاد هفت شب و هشت روز نهایت نحس پس می بینی ای بیننده آن قوم عاد را در آن شب ها و روزها بزمین افتاده گویا ایشان تنه های درختان خرماى از کهنگی برهم شده اند (۷) .

(۱) و این کنایه است از شدت عداوت ایشان .

(۲) مترجم گوید ظاهر نزدیک بنده آنست که معنی آیت ست عقوبت ثابت چیست آن عقوبت ثابت و هر چیز مطلع ساخت ترا که چیست آن عقوبت ثابت بعد از آن چند عقوبت گذشته را بیان فرمود .

فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ①

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْعَاقِبَةِ ②

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً ③

إِنَّا لَمَّا كَلَمْنَا الْمَاءَ حَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَابِ ④

لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذِكْرَهُ وَفِيهَا أَذُنٌ وَإِيعَادٌ ⑤

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ⑥

وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ⑦

يَوْمَ يَوْمِي وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ⑧

وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَ يَوْمِي وَاهِيَةٌ ⑨

وَالْمَلَائِكُ أَصْحَابُهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ⑩

كُنُوزُهُ ⑪

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ⑫

فَاتَّخَذَ الْأُولَى كِتَابَهُ يَوْمَئِذٍ قِيَمُوا مَا كُنْتُمْ أَقْرَبُوا ⑬

كَلْبِيَّةٌ ⑭

إِنِّي ظَنَنْتُكَ إِنِّي مُلْكِي حِسَابِيَّةٌ ⑮

فَهَمَزِي عَيْشَةٍ رَافِيَّةٌ ⑯

پس آیامی بینی از ایشان هیچ اثری (۸) .

و بعمل آورد فرعون و آنانکه پیش از وی

بودند و اهل موفتکات نیز گناه را (۹) .

پس نافرمانی کردند فرستاده پروردگار

خود را پس در گرفت خدا آنجماعت را

در گرفتن عظیم (۱۰) .

هر آئینه ما وقتی که از حد گذشت آب

سوار کردیم شمارا بر کشتی روان (۱۱) .

تا بکنیم این مقدمه را برای شما پندی و یاد

داردان را گوش یاد دارنده (۱۲) .

پس چون دمیده شود در صورتیک بار

دمیدن (۱۳) .

و برداشته شود زمین و کوه هارا پس

کوفته شود ایشان را یکبار کوفتن (۱۴) .

پس آنروز متحقق شود قیامت (۱۵) .

و بشکافد پس آسمان آنروز سست شده

باشد (۱۶) .

و فرشتگان برکناره های آسمان باشند

و بردارند تخت پروردگار ترا بالای

خویش آنروز هشت کس (۱۷) .

آنروز پیش آورده شود شمارا پنهان

نماند از حال شما هیچ سری (۱۸) .

اما آنکه پس داده شدش نامه اعمال او به

دست راست او پس گوید بگیری بخوانید

نامه اعمال مرا (۱۹) .

هر آئینه من معتقد بودم که من بهم خواهم

رسید بحساب خود (۲۰) .

پس آن شخص در زندگانی پسندیده

باشد (٢١) .

دربهشتی بلند (٢٢) .

که میوه آن قریب الحصول ست (٢٣) .
(گفته شود) بخورید و بیاشامید خوردن
و آشامیدن گوارا بسبب آنچه پیش فرستاده
بودید در روز های گذشته (٢٤) .

و اما آنکه داده شدش نامه اعمال او بدست
چپ او پس گوید ای کاش داده نمی
شد مرانامه اعمال من (٢٥) .

ای کاش نمیدانستم چیست حساب من
(٢٦) .

ای کاش مرگ آخر کننده کار بودی (٢٧) .
هیچ نفع نه کرداز من مال من (٢٨) .
زائل شداز من پادشاهی من (٢٩) .
(گفته شودای فرشتگان) بگیریش پس
طوق به گردن کنیدش (٣٠) .

باز در دوزخ داخل کنیدش (٣١) .
باز در زنجیری که درازی آن هفتاد گز باشد
در آیدش (٣٢) .

هر آئینه این شخص ایمان نمیداشت
بخدای بزرگ (٣٣) .

و رغبت نمیداد مردمان را بر طعام دادن
فقی (٣٤) .

پس نیست این شخص را امروز
اینجا خویشاوندی (٣٥) .

و نیست (این شخص را) هیچ طعامی
مگراز چرك و خون (٣٦) .

که نخورند آنرا مگر گناهگاران (٣٧) .

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢١﴾

فُتُوهُهَا ذَرِيَّةٌ ﴿٢٢﴾

كُلُوا وَاشْرَبُوا مِمَّا آسَفْتُمُوهُ فِي الْآثَامِ

الْعَالِيَةِ ﴿٢٣﴾

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۖ يَقُولُ يُنْتَنِي لَهُ

أُوتِيَ كِتَابِي ﴿٢٤﴾

وَلَمْ أَذِرْ مَا حَسَابِي ﴿٢٥﴾

يَلْبِسُهَا كَانَتْ الْقَاهِيَةِ ﴿٢٦﴾

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَةِ ﴿٢٧﴾

هَٰكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةِ ﴿٢٨﴾

خُذْهُ تَقْلُوهُ ﴿٢٩﴾

ثُمَّ الْحَجِيمِ صَلَوَةٍ ﴿٣٠﴾

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣١﴾

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٢﴾

وَلَا يَخْضَعُ عَلَىٰ طَعَامِ الْبَشَرِ كَيْنِ ﴿٣٣﴾

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَبِيمٌ ﴿٣٤﴾

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينَ ﴿٣٥﴾

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٣٦﴾

پس قسم میخورم بآنچه می بینید (۳۸) .
وآنچه نمی بینید (۳۹) .

هرآئینه این (قرآن) گفتار فرشته بزرگوار
ست (۴۰) .

و نیست آن گفتار شاعر، اندکی ایمان
می آرید (۴۱) .

و نیست گفتار کاهن، اندکی پندمی پذیرید
(۴۲) .

فرود آورده شده است از جانب پروردگار
عالمها (۴۳) .

و اگر می بست پیغامبر ما بعض سخن
هارا (۴۴) .

هرآئینه می گرفتیم ازدست راست او را
(۴۵) .

باز می بردیم رگ دل او را^(۱) (۴۶) .

پس نیست از شما هیچکس ازو
بازدارنده^(۲) (۴۷) .

و هرآئینه قرآن پندی ست پرهیزگاران را
(۴۸) .

و هرآئینه مامیدانیم که بعض شمادروغ
پندارنده اید (۴۹) .

و هرآئینه قرآن حسرت ست بر کافران
(۵۰) .

و هرآئینه قرآن حقیقت درست ست (۵۱) .

فَلَا أَفِئِمُ بِمَا تُبْعِرُونَ ﴿٣٨﴾

وَمَا لَا تُبْعِرُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾

وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَّا تَدَّكُرُونَ ﴿٤٢﴾

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾

وَلَوْ تَوَكَّلْ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٥﴾

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٦﴾

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٧﴾

وَأَنَّهُ لَتَذَكُّرُ الْفَاسِقِينَ ﴿٤٨﴾

وَأَنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾

وَأَنَّهُ لَعَسَ أَعْلَى الْأَعْيُنِ ﴿٥٠﴾

وَأَنَّهُ لَعَشَى الْيَقِينِ ﴿٥١﴾

(۱) مترجم گوید عادت سیاف آنست که دست راست اسیر را بدست چپ خود بگیرد و شمشیر بگردن او حواله کند لهذا باین اسلوب گفته شد .

(۲) یعنی عقوبت ما را .

فَتَبَرَّكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ ۝

پس به پاکی یادکن پروردگار بزرگوار
خود را (۵۲) .

سوره معارج مکی است و آن چهل
و چهار آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .

طلب کرد طلب کننده عقوبتی فرودآینده
(۱) .

لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ۝

برکافران فرودآینده، نیست اورا هیچ
بازدارنده (۲) .

مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۝

فرودآینده از جانب خدا، خداوند مرتبه
ها که (۳) .

تَعْرِبُ السَّحَابَ وَالرُّؤُومَ إِلَيْهِ يَوْمَ كَانَ مَقْدَارُهُ
خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۝

برآن صعود کرده شود بالامی روند
فرشتگان و روح نیز (۴) بسوی خدا
در روزی که هست مقدار آن پنجاه هزار
سال (۴) .

فَأَصْبَحُوا جِبَالًا ۝

پس صبر کن صبر نیک (۵) .

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۝

هرآینه کافران دور می بینند آن روز را (۶) .

وَنُزُلُهُ قَرِيبًا ۝

و مانند می بینمش (۷) .

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْهَيْلِ ۝

روزی که شود آسمان مانند مس گداخته
(۸) .

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝

و شوند کوه ها مانند پشم رنگین (۹) .

وَلَا يَسْئَلُ حِمِيمٌ حَمِيمًا ۝

و نپرسد هیچ خویشاوند خویشاوند
دیگر را (۱۰) .

يُبْقَرُّوهُمْ يَوْمَ الْمَعْجَمِ لَوْ يَفْقَهُنَّ مِنْ عَذَابٍ يَوْمَئِذٍ ۝

و نموده شود ایشان را قربتبان ایشان آرزو

(۱) یعنی گفتند "متی هذا الوعد ان كنتم صادقين" .

(۲) یعنی جبرئیل علیه السلام .

يَكْفُرُ بِهِ ①

کند گنهگار که عوض دهد از عذاب
آنروز فرزندان خود را (۱۱) .

وَصَاحِبِهِ وَأَخِيهِ ②

و نیز زن خود را و برادر خود را (۱۲) .

وَصَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْتِيهِ ③

و نیز قبیله اش را که جای می دهد او را
(۱۳) .

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا لَّعَنَ لُبِّهِ ④

و نیز هر که در زمین است همه يك جاپس
بر هانند این عوض دادن خودش را (۱۴) .

كَلَّا لَأَنَّهُ لَلظَى ⑤

هر گز، هر آینه دوزخ آتشی ست (۱۵) .

شَرَّاءَ لِّلشَّوَى ⑥

شعله زننده پوست سر را بر کشنده (۱۶) .

تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ⑦

میخواهد کسی را که اعراض کرد و
روگردان شد (۱۷) .

وَجَمَعَ قَوْمًا ⑧

و جمع مال نمود پس نگاهداشت (۱۸) .

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ⑨

هر آینه آدمی آفریده شده است ناشکیبده
(۱۹) .

إِذَا مَسَّهُ الْفِتْرَةُ جُوعًا ⑩

چون برسدش مصیبت اضطراب کننده
(۲۰) .

وَإِذَا مَسَّهُ الْغَيْثُ مَمُوعًا ⑪

و چون برسدش رفاهیت بخل نماینده
(۲۱) .

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ⑫

مگر نماز گذاران (۲۲) .

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ تَأَمِّنُونَ ⑬

آنانکه ایشان بر نماز خویش همیشه پایبندند
(۲۳) .

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مِّمَّا لَعَنُوا ⑭

و آنانکه در اموال ایشان حصه هست مقرر
(۲۴) .

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ⑮

برای سائل و محروم (۲۵) .

وَالَّذِينَ يَصَّدَّقُونَ يَوْمَ الدِّينِ ⑯

و آنانکه باور میدارند روز جزاء را (۲۶) .

وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابٍ رَئِيمٍ مَشْفُوعُونَ ⑰

و آنانکه ایشان از عذاب پروردگار خود
ترسند گانند (۲۷) .

إِنَّ عَذَابَ رَئِيمٍ عَذَابٌ مُّؤْتَمَرٌ ⑱

هر آینه عذاب پروردگار ایشان چنان ست

که از آن ایمن نتوان شد (٢٨) .

و آنانکه ایشان اندام نهانی خود را نگاهدارند گانند (٢٩) .

مگر برزنان خود یا کنیز کانی که مالک آنها شده است دستهای ایشان پس هر آئینه این فریق ملامت کرده شده نیستند (٣٠) .

پس هر که که طلب کند سوای این، پس آنجماعت ایشانند از حد گذشتگان (٣١) .

آنانکه ایشان امانت های خود را وعده های خود را رعایت کنند گانند (٣٢) .

و آنانکه ایشان به گواهی های خود متعهد شوند گانند (٣٣) .

و آنانکه ایشان بر نماز خود محافظت کنند گانند (٣٤) .

اینجماعت در بوستان ها باشند گرامی گرد گانند (٣٥) .

پس چیست کافران را که بسوی توشتابان اند (٣٦) .

از جانب راست و از جانب چپ گروه گروه شده (٣٧) .

آیا طمع میکند هر شخصی از ایشان که در آورده شود به بوستان نعمت (٣٨) .

هرگز، هر آئینه ما آفریده ایم ایشانرا از آنچه میدانند^(١) (٣٩) .

پس قسم میخورم به پروردگار مشرق ها

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهِمْ وَضِعْمِهِمْ خَفِضُونَ ﴿٢٨﴾

إِلَّا عِلَّ أَزْوَاجُهُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٢٩﴾

فَمَنْ ابْشُرْ بِوَأَدِّكَ وَأُولَئِكَ هُمُ الْعُدُونَ ﴿٣٠﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَهُونَ ﴿٣١﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٢﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٣﴾

أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَّمُونَ ﴿٣٤﴾

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوِ اتَّكَكَ مُهُطِعِينَ ﴿٣٥﴾

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزَّتَيْنِ ﴿٣٦﴾

أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٧﴾

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَائِمُونَ ﴿٣٩﴾

ومغرب ها که هرآئینه ماتوانائیم (٤٠) .
برآنکه عوض آریم بهتر از ایشان ونیستیم
ما عاجز (٤١) .

پس بگذار (یا محمد) ایشان را به
بیهودگی درآیند وبازی کنند تاآنکه
برخورند بآنروز خود که وعده داده
میشود ایشان را (٤٢) .

روزیکه برآیند ازقبر شتابان گویاایشان
بسوی نشانه میدوند (٤٣) .

ترس ظاهر شده باشد بردیده های ایشان
درگیرد ایشانرا خواری اینست آن روزکه
وعده داده میشد ایشان را (٤٤) .

سوره نوح مکی است وآن بیست
وهشت آیت ودورکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

هرآئینه ما فرستادیم نوح را بسوی قوم او
که بترسان قوم خودرا پیش ازآنکه بیاید
بدیشان عقوبتی درد دهنده (١) .

گفت ای قوم من هرآئینه من برای
شما ترساننده ظاهر ام (٢) .

(باین مضمون) که عبادت کنید خدا را
و بترسید از و فرمان من برید (٣) .

تا بیا مرزد برای شما گناهان شمارا وموقوف
دارد شمارا تا وقتی مقرر هرآئینه وقت
مقرر کرده خدا چون بیاید هرگز موقوف
داشته نه شود آنرا اگر میدانید (٤) .

گفت ای پروردگار من هرآئینه من
خواندم قوم خودرا شب وروز (٥) .

عَلَى أَنْ تُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَنْ حُنْ يُسَبِّحُونَ ﴿٥﴾

فَدَرُّهُمْ يُعْزِزُوا وَيَلْمِزُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي

يُوعَدُونَ ﴿٦﴾

يَوْمَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ رِجَالًا كَالْهَرَمِ إِلَى نَصِيبٍ

يُوفُونَ ﴿٧﴾

خَاصَّةً أَنْصَارُهُمْ تَهْتَفُهُمْ ذَلِكَ يَوْمَ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا

يُوعَدُونَ ﴿٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ

يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢﴾

قَالَ نَعَزِمُ إِلَى لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٣﴾

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

يَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى

إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾

فَلَمَّا رَزَقْنَاهُمْ ذُرِّيَّتَهُمْ إِذْ أَفْرَأَ ⑤

پس زیاده نکرد در حق ایشان خواندن من
مگر گریختن را (٦) .

وَإِذْ كَلَّمَادَعَوْنَهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أصَابِعَهُمْ
فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرَوْا
وَاسْتَكْبَرُوا اسْتَكْبَارًا ⑥

وهرآئینه من هرگاه که دعوت کردم ایشانرا
تابیامرزی برای ایشان درآوردند انگشتان
خودرا درگوش های خویش وبخود
درپیچیدند جامه های خویش را
ومداومت کردند برکفروسرکشی نمودند
سرکشی تمام (٧) .

ثُمَّ إِذْ دَعَوْنَهُمْ جَهَارًا ⑦

بازهرآئینه من دعوت کردم ایشان را باآواز
بلند (٨) .

ثُمَّ إِذْ أَعْلَنَتْ لَهُمْ وَأَسْرَرَتْ لَهُمْ إِسْرَارًا ⑧

بازهرآئینه من آشکارگفتم بایشان وپنهان
گفتم ایشان را نیز پنهان گفتمی (٩) .

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ⑨

پس گفتم طلب آمرزش کنید ازپروردگار
خود هرآئینه اوهست آمرزنده (١٠) .

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِزْرَارًا ⑩

تابفرستد برشما باران را ریزنده (١١) .

وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ ذَبِينٍ وَيَجْعَلَ لَكُمْ جُلُتٍ
وَيَجْعَلَ لَكُمْ أَنْهَارًا ⑪

وبی دربی دهد شمارا اموال وفرزندان
وبدهد شمارا بوستان ها وپدیدآردبرای
شما جویها (١٢) .

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ⑫

چيست شمارا که اعتقاد نمی کنید برای
خدا بزرگی را (١٣) .

وَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ أَطْوَارًا ⑬

حال آنکه آفریده است شمارا بطور های
مختلف (١٤) .

أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ
طَبَاقًا ⑭

آیا ندیدیدچگونه آفرید خدا هفت آسمان
را تودرتو (١٥) .

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ
سِرَاجًا ⑮

وساخت ماه را درمیان اینهافروزنده
وساخت خورشید را چراغ درخشنده
(١٦) .

وَاللَّهُ أَنْتَبَهُكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ⑯

وخذارویانید شمارا از زمین نوعی

از رویانیدن (۱۷) .

سپس باز در آرد شمارا به زمین و بیرون
آردنیز طوری از بیرون آوردن (۱۸) .

و خدا ساخت برای شما زمین را فراش
(۱۹) .

تا بروید در آن زمین براه های کشاده (۲۰) .
گفت نوح ای پروردگار من هر آینه
این جماعت نافرمانی من کردند و پیروی
نمودند کسی را که زیاده نکرده است در
حق وی مال وی و فرزند وی مگر
زیانرا^(۱) (۲۱) .

و حیلہ کردند رئیسان حیلہ ای عظیم
(۲۲) .

و گفتند هرگز ترك مكنيد معبودان خود را
و هرگز ترك مكنيد و دوسوا و يعوق
و يسرا^(۲) (۲۳) .

و هر آینه گمراه کردند بسیاری را و زیاده
مده خدایا ستمگاران را مگر گمراهی (۲۴) .

بسبب گناهان خود غرق کرده شد ایشان را
پس آورده شد ایشان را بآتش پس نیافتند
برای خویش بجز خدا هیچ نصرت دهنده
(۲۵) .

و گفت نوح ای پروردگار من مگذار
بر زمین از کافران هیچ ساکن شونده
(۲۶) .

فَتَرْكِبُوا فِيهَا وَيُخْرِجُوكُمْ مِنْهَا ⑤

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَسَاجِدًا ⑥

لَتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ⑦

قَالَ نُوحٌ رَبِّ انكهم عَصَوِي وَاتَّبِعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالَهُ
وَوَلَدًا إِلَّا غِسَارًا ⑧

وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ⑨

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا
وَلَا يَافُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ⑩

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ⑪

مَتَّخِضِينَ بَيْنَهُمْ أَعْرَافًا أَتَانَا أَن آتَاكَ فَكُلُوا مِنْهُم
مِّن دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ⑫

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي مِنَ الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ⑬

(۱) یعنی بر و سائی کفار .

(۲) و این پنج بت بودند .

هرآئینه تو ا گریگذاری ایشان را گمراه سازند بندگان ترا و نه زاینند مگر بدکار ناسپاس را (۲۷) .

ای پروردگار من بیامرز مرا و پدر و مادر مرا و هرکرا درآید بخانه من ایمان آورده و جمیع مؤمنین و مومنات را و زیاده مده ستمگاران را مگر هلاکی (۲۸) .

سوره جن مکی است و آن بیست و هشت آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) بگووخی فرستاده شد بسوی من که گوش نهادند جماعتی از جن پس گفتند هرآئینه ما شنیدیم قرآنی عجیبی (۱) .

که دلالت میکند بسوی راه راست پس ایمان آوردیم بآن و شریک مقرر نخواهیم کرد با پروردگار خویش هیچ یک را (۲) .

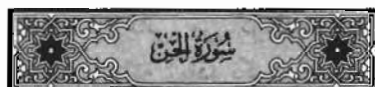
و بتحقیق (بیان کردند آن جنیان) که بلند ست بزرگی پروردگار ما فرانگرفته است زنی و نه فرزندی (۳) .

و آنکه افترا می کرد جاهل ما برخدا دروغ و آنکه (۴) .

و آنکه ما پنداشتیم که هرگز نه گویند بنی آدم و جنیان برخدا سخن دروغ را (۵) .

إِنَّا إِن سَدَّ زُهُرُهُمْ لَوَاعِبَ ذَلِكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فِتْرًا كَذَّابًا ۝

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

قُلْ أَتَىٰ إِلَهُكَ اسْمَعُ تَقْرَأُونَ الْكِتَابَ فَتَقُولُوا هَذَا عَجَبًا ۝

يَعْبُدُونَ إِلَّا الرَّسُولَ قَامَا عَلَيْهِ وَلَمْ يُشْرِكْ بِهِ أَحَدًا ۝

وَأَنَّهُ تَعَلَّىٰ جَلَدًا نَبَاتًا مَّا اتَّخَذَ صَاحِبُهُ وَلَا وَلَدًا ۝

وَأَنَّهُ كَانَ يَفُولُ سَفِيهُمَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝

وَأَنَّا كَلَّمْنَا نَنْ نَنْ نَقُولُ الْإِنْسَ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝

(۱) مترجم گوید روزیکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم نماز صبح بیرون مکه میخواندند جماعتی از جن آنرا استماع کردند و ایمان آوردند خدای تعالی از ایمان ایشان و گفتگوی ایشان باقوم خود درین سوره خبر داد تا قوله و ان لو استقاموا والله اعلم .

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنسِ يُعَوِّذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ
فَرَادَوْهُمْ رَهَقًا ۝

وَأَنَّهُمْ كَلَّمُوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنَّ لَكَ يَبِيتُ اللَّهُ أَحَدًا ۝

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا مُلْأَتْ حَرَسًا شَدِيدًا
وَشَهَبًا ۝

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمَوَاتِ فَمِنَ الْمَقَاعِدِ
الَّذِينَ يَجِدُونَ لِشَهَابٍ مُّرْسِدًا ۝

وَأَنَّا لَنَبْذُرُنَّ الشَّعْرَ أَرْيَدَ يَمِينٍ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ
بِهِمْ سُبْحًا يَوْمَ رُسْدًا ۝

وَأَنَّا إِنَّمَا الظَّالِمُونَ وَمِمَّا دُونَهُ ذَلِكَ كُنَّا طَرِيقًا
قَدًّا ۝

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَعِزَّ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَنَ نَعْجِزَهُ
هَرَبًا ۝

آنکه مردان بنی آدم پناه می گرفتند بمردان
جن پس زیاده کردند در حق آن جنیان
سرکشی را^(۱) (۶) .

و آنکه آدمیان گمان کردند چنانکه شما
گمان کرد یدکه هرگز نفرستد خدا
هیچکس را^(۲) (۷) .

و آنکه مادست رسانیدیم بآسمان پس
یافتیم که آسمان پر کرده شده ست به
پاسبانان محکم و بستاره های فرودآینده
(۸) .

و آنکه مامی نشستیم پیش ازین به جای
هائی از آسمان برای شنیدن^(۳) پس هرکه
گوش بنهد الآن بیابد برای خود ستاره ای
مهیبا ساخته (۹) .

و آنکه مانمی دانیم آیابلائی اراده کرده شد
در حق آنانکه در زمین اند یا اراده کرده
است در حق ایشان پروردگار ایشان
خیر را^(۴) (۱۰) .

و آنکه ازماجمعی شایسته کاران اند و
جمعی ازماسوای آیند بودیم فرقه های
مختلف (۱۱) .

و آنکه مادانستیم که هرگز عاجزه توانیم
کرد خدا را در زمین و عاجز نه توانیم کرد
او را از جهت گریختن (۱۲) .

(۱) اشارت است بآنکه در جاهلیت چون بجائی فرودمی آمدند میگفتند اعوذ بسید

هذا الوادی من سفهاء قومه .

(۲) یعنی پیغامبر نفرستد .

(۳) یعنی برای شنیدن کلام ملائکه .

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْمَدَىٰ أَمْكَارِهِمْ قَمْنٌ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا
يَخَافُ بَغْضًا وَلَا رَهَقًا ⑤

وَأَنَّا إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ وَمِنَ الْفَاطِمُونَ قَمْنٌ كَأُولَٰئِكَ فَهَؤُلَاءِ
رَحْمَتًا ⑥

وَأَمَّا الْفَاطِمُونَ فَكَانُوا إِلَيْهِمْ حَبِيبًا ⑦

وَأَن لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِيَهُمْ شَاءَ عَذَقًا ⑧

لِنَقْفَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُخَوِّضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكُهُ
عَذَابًا صَعَدًا ⑨

وَأَنَّ السَّجْدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ⑩

وَإِنَّ لَنَا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ
لِيَدًا ⑪

قُلْ إِنَّمَا دُعَاؤُكُمُ وَإِلَّاهُ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ أَحَدًا ⑫

وآنکه ما چون شنیدیم هدايت را ايمان آوردیم بآن پس هرکه ايمان آرد به پروردگار خویش پس او نه ترسد از هيچ نقصانی و نه از هيچ ستمی (۱۳) .

وآنکه جمعی از مسلمانند و جمعی از ما گنهکارانند پس هرکه مسلمان شده پس آنجماعت قصد کردند راه راست را (۱۴) . و اما گنهگاران پس باشند هيضم برای دوزخ (۱۵) .

(و نیز بگويا محمد که وحی فرستاده شده است بسوی من که) بنی آدم اگر راست می ایستادند بر راه راست البتّه مینو شانیدیم ایشانرا آب بسیار (۱۶) .

تا امتحان کنیم ایشانرا بآن (۱) و هرکه اعراض کند از یاد کردن پروردگار خود در آردش بعدابی سخت (۱۷) .

وآنکه مسجد هامخصوص برای خداست پس عبادت مکنید با خدا هیچکس را (۱۸) .

وآنکه چون ایستاد بنده خدا (۲) که عبادت کند خدا را نزدیک بودند جنیان که بر آن بنده یکی بر دیگر چسپیده شوند (۳) (۱۹) .

بگو جز این نیست که عبادت میکنم پروردگار خود را و شریک مقرر نمی کنم

(۱) یعنی ارزانی می شد و قحط نمی آمد .

(۲) یعنی محمد صلی الله علیه وسلم .

(۳) یعنی از حرص بر استماع قرآن .

باوهیچ کَس را (۲۰) .

بگوهر آئینه من نمی توانم در حق
شما ضرر رسانیدن و نه لازم کردن طریق
راستی (۲۱) .

بگوهر آئینه پناه نه دهد مرا از عقوبت
خداهیچکس و هرگز نیامم بجزوی پناهی
(۲۲) .

ولیکن (بجا آرم) خبر رسانیدن از جانب
خدا و تبلیغ پیغامهای او و هر که نافرمانی
کند خدا را و پیغامبر او را پس هر آئینه
اوراست آتش دوزخ جاویدان در آنجا
همیشه (۲۳) .

(در غفلت خود باشند) تا وقتی که چون
بینند آنچه وعده داده میشود ایشانرا پس
خواهند دانست کیست ناتوان تر باعتبار
نصرت دهنده و کمتر از روی شمار (۲۴) .

بگو نمیدانم آیا نزدیک است آنچه وعده
داده میشود شمارا یا مقرر کنده برای
او پروردگار من میعاد (۲۵) .

داننده پنهان ست پس مطلع نمی
سازد بر علم غیب خود هیچکس را (۲۶) .

مگر کسی که پسند کرد او را از پیغامبری
پس هر آئینه خدا روان میکند پیش دست
های وی و پس پشت وی فرشتگان
نگاهبان را (۲۷) .

تا بدانند خدا که بتحقیق رسانیده اند
پیغامهای پروردگار خود را^(۱) و خدا

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ مَوْتًا وَلَا رَحْمَةً ۝

قُلْ إِنِّي لَنْ يُخْرِجَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدًا وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ
مُلْتَحَدًا ۝

إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَفْعَسِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَأَن لَّهِ تَارِجُهُمْ فَلْيَدِينْ فِيهَا أَتَدَارِكُهُ ۝

حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعُفُ
تَأْوِيلًا أَقَلُّ عَمَّا ۝

قُلْ إِنِّي أَدْرِي قُرْبَىٰ أَقْرَبُ عَمَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ
لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۝

عَلَيْهِ الْغَيْبُ فَلَا يُلَاحِظُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ۝

إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْمَعُ
مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۝

لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَهُ رَبَّهُمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ

(۱) یعنی تا تبلیغ در خارج متحقق گردد زیرا که آن علم ست والله اعلم .

از هر جهت احاطه کرده است بر آنچه نزد ایشانست و فرا گرفته است هر چیز را از زوری شمار (٢٨) .

سوره مزمل مکی است و آن بیست
آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُرْتَلُ ۝

قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝

بُضْعَةً أَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ۝

أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۝

إِنَّا سَمِعْنَا حَدِيثَكَ قَوْلًا نَفِيلًا ۝

إِنْ تَأْسَفُ الْيَلِيلُ مِنْ أَشَدِّ وَطْأٍ أَقْوَمُ نَفِيلًا ۝

إِنْ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْعًا طَوِيلًا ۝

وَإِذْ كُنَّا نَسْمُرُكَ وَنَسْتَعِذُّ بِالْهِتَةِ تَبِيلًا ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) ای مرد جامه بر خود پیچیده (۲) (۱) .

قیام لیل کن مگر اندکی (۳) (۲) .

قیام نیم شب کن یا اندکی از نیم شب کم نما (۳) .

یا اندکی بر نیم شب بیفز و ترتیل کن قرآن را بواسطه خواندن (۴) .

هر آئینه ما نازل خواهیم کرد بر تو فرمانی دشوار (۴) (۵) .

هر آئینه قیام شب زیاده ترست در موافقت زبان بادل و درست ترست در تلفظ الفاظ (۶) .

هر آئینه ترا در روز شغلی ست بسیار (۷) .

و یاد کن نام پروردگار خود را و از همه

(۱) مترجم گوید در ابتدای اسلام خدای تعالی قیام لیل بر آن حضرت صلی الله علیه وسلم و بر مسلمانان موکد گردانید و چون این معنی برایشان نهایت دشوار آمد بعد يك سال رخصت نازل فرمود ان ربك يعلم الى آخر السورة تا هر که خواهد قیام کند و هر که خواهد نکند و هر قدر که خواهد بخواند والله اعلم .

(۲) یعنی بسبب هیبت وحی .

(۳) یعنی اگر شبها نکتی گناه نه باشد والله اعلم .

(۴) یعنی دعوت کفار باسلام .

جهت گسسته شومتوجه شده بسوی
اونوعی گسسته شدن (۸) .

پروردگار مشرق و مغرب ست نیست هیچ
معبود برحق مگر او پس کارساز گیر او را
(۹) .

وصبر کن بر آنچه می گویند و ترك كن
ایشان را ترك كردن نيكو (۱۰) .

وبگذار مرا بادروغ شمارندگان خداوندان
رفاهیت و مهلت ده ایشانرا اندکی (۱۱) .

هر آئینه هست نزد مایدهای گران و آتش
افروخته (۱۲) .

و طعام گلوگیر و عذاب درد دهنده (۱۳) .

روزیكه بجنب زمین و كوه ها و شود كوه
هامانند تل ريگ از هم پاشیده شده (۱۴) .

هر آئینه ما فرستادیم بسوی شما پیغامبری
گواهی دهنده بر شما چنانكه فرستاده
بودیم بسوی فرعون پیغامبری را (۱۵) .

پس نافرمانی كرد فرعون آن پیغامبر را پس
در گرفتیم او را در گرفتن سخت (۱۶) .

پس اگر كافر شوید چگونه در پناه شوید
از روزی كه اطفال را پیر گرداند (۱۷) .

آسمان شكافته باشد در آن روز هست
و عده خدا البته شدند (۱۸) .

هر آئینه این پندست پس هر كه خواهد راه
بگیرد بسوی پروردگار خویش (۱۹) .

هر آئینه پروردگار تو میداند كه
تو بر میخیزی نزد يك به دو ثلث شب و نیم

شب و ثلث شب و نیز میخیزند جماعتی

رَبِّ الشَّرْقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ كَذِبًا ①

وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَبِيلًا ②

وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولَى الثَّغْمَةِ وَمَتَّعَهُمْ قَلِيلًا ③

إِنَّ لَدَيْنَا آكَالًا وَنَجِيمًا ④

وَقَطَا مَا ذَا غَصَّةٍ وَعَدَا إِلَيْنَا ⑤

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَغِيَابٍ ⑥

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
رَسُولًا ⑦

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ⑧

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ
شِجَابًا ⑨

إِلَّا السَّمَاءَ مَقْطُوعَةً بِرَبِّهَا كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ⑩

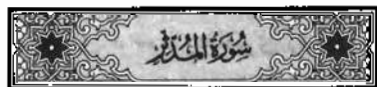
إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخِذْ إِلَىٰ رَبِّهِ
سَبِيلًا ⑪

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثَيِ اللَّيْلِ
وَنُصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ ۚ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ الْغَيْبُ وَالنَّهَارِ عَلِيمٌ ۚ إِنَّ لَكَ تَحْصُوهُ قَتَابَ

عَلَيْكُمْ فَأَقْرَبُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ
سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضًى وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ
يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَأَقْرَرُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَآتُوا الزَّكَاةَ وَآذَرُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَاللَّهُ يُوَفِّي
الْأَنفُسَ حُرْمَتَ خَيْرٍ تَجِدُونَهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ
وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿٦﴾

از آنانکه همراه تواند و خدا اندازه میکند
شب و روز را، دانست خدا که شما
احاطه نمی توانید کرد قیام لیل را^(۱) پس
(برحمت) بازگشت بر شما پس بخوانید
آنچه آسان باشد از قرآن، دانست خدا که
خواهند بود بعضی از شما بیماران
و دیگران که سفر می کنند در زمین طلب
روزی می نمایند از فضل خدا و دیگران
که کارزار میکنند در راه خدا پس بخوانید
آنچه آسان باشد از قرآن و برپادارید نماز را
و بدهید زکوة را و وام دهید خدا را و وام
دادن نیک^(۲) و آنچه پیش میفرستید برای
خویشتن از عمل نیک آنرا بهتر خواهید
یافت نزد خدا و بزرگ تر باعتبار مزد
و طلب آمرزش کنید از خدا هر آینه خدا
آمرزگار مهربانست^(۳) (۲۰).

سوره مدثر مکی است و آن پنجاه
و شش آیت و در رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَدَّثِيرُ ﴿١﴾

قُرْآنًا نَذِيرٌ ﴿٢﴾

بنام خدای بخشاینده مهربان .
ای مردجامه بر خود پیچیده^(۴) (۱) .
برخیز پس ترسان (۲) .

(۱) یعنی مواظبت نمیتوانید کرد .

(۲) یعنی صرف مال کنید در جهاد بتوقع ثواب آخرت والله اعلم .

(۳) مترجم گوید این آیت بعد يك سال نازل شدو آنحضرت صلی الله علیه وسلم
در همین سوره لاحق کردند بجهت مناسبت و لهذا با سائر سوره در اسلوب نمی
ماند والله اعلم .

(۴) یعنی از هیبت وحی .

و پس پروردگار خود را به بزرگی یاد کن
(۳) .

و جامهای خود را پاک ساز (۴) .

و پلیدی را دور کن (۵) .

و نباید که چیزی بدهی زیاده طلب
کنی (۶) (۱) .

و برای حکم پروردگار خویش پس
شکیبائی ورز (۷) .

پس وقتی که دمیده شود در صور (دشوار
شود حال) (۸) .

پس آنوقت آنروز روز دشوار باشد (۹) .

بر کافران نه وقت آسان (۱۰) .

بگذار مرا با کسی که آفریدم تنها (۱۱) .

و دادم او را مال فراوان (۱۲) .

و فرزندان حاضر شونده بمجالس (۱۳) .

و وسعت دادم او را وسعت دادنی (۱۴) .

باز طمع می کند که زیاده دهم (۱۵) .

هرگز، هر آینه او هست بآیات ماستیزنده
(۱۶) .

تکلیف خواهم داد او را مشقت غیر قابل
تحمل (۱۷) .

هر آینه وی تأمل کرد و اندازه مقرر نمود
(۱۸) .

پس لعنت باد او را چگونه اندازه کرد
(۱۹) .

وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ۝

وَتَبَارَكَ فَطَهِّرْ ۝

وَالرَّجْزَ فَاهْجُرْ ۝

وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرْ ۝

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۝

فَإِذَا نُفِثَ فِي السُّمُورِ ۝

فَذِلَّالِكُمُ يَوْمَ تَعُودُ ۝

عَلَى الْكُفْرَيْنِ عَظِيمًا ۝

ذُرِّيَّتِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۝

وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ۝

وَبَنِينَ شُهُودًا ۝

وَمَهْدًا لَهُ تَنْهِيْدًا ۝

ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ۝

كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ۝

سَأَرْثِيهِ صُعُودًا ۝

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝

فَعَمِلَ كَيْفَ قَدَرَ ۝

(۱) یعنی هدیه بردن به رئیسی تاوی زیاده از قیمت هدیه رعایت کند، از اخلاق رذیله است .

ثُمَّ قِيلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾

بارگه لعنت بادبرو چگونه اندازه کرد
(۲۰) .

ثُمَّ تَقَرَّرَ ﴿٢١﴾

باز درنگریست (۲۱) .

ثُمَّ عَسَّ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾

باز روترش کرد و پیشانی درهم کشید
(۲۲) .

ثُمَّ أَذْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾

باز پشت گردانید و تکبر کرد (۲۳) .

فَقَالَ إِنَّ هَذَا الْأَسْعُورِيُّ شَرٌّ ﴿٢٤﴾

پس گفت نیست قرآن مگر جادویی که
از ساحران نقل کرده میشود (۲۴) .

إِنَّ هَذَا الْأَقْوَلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾

نیست این قرآن مگر کلام آدمی (۲۵) .

سَأُضِلُّهُ وَسَقَرُ ﴿٢٦﴾

درخواهم آورد او را به دوزخ (۲۶) .

وَمَا أَذْرُكَ مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾

و چه چیز مطلع ساخت ترا که چیست
دوزخ (۲۷) .

لَأُتْبِعِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾

باقی نمی گذارد و ترک نمی کند (۲۸) .

لَوَاحِيَةٌ لِلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾

سوزنده است آدمیان را (۲۹) .

عَلَيْهَا ثَمَنَةٌ عَشْرَ ﴿٣٠﴾

بر دوزخ موکل اندنوزده کس (۳۰) .

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ الثُّلُثِ الْأَمْثَلَةَ وَمَا جَعَلْنَا بَيْنَهُمْ

و نه ساختیم موکلان دوزخ مگر فرشتگان

إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لَا يَسْتَعِينُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

را و نه ساخته ایم شمارایشان را مگر بلا

وَيَزِدُّ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَزِيدُ الَّذِينَ أُوتُوا

در حق کافران تایقین کنند اهل کتاب و تا

الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلَيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ تَرَضُّ

زیاده شوند مسلمانان در ایمان خود

وَالْكُفْرُ وَنَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُفَصِّلُ

و تاشک نه کنند اهل کتاب و مسلمانان

و تابگو یند آنانکه در دل های ایشان

(۱) مترجم گوید این تصویرست حال کافرا که خدای تعالی او را نعمت هاداده باشد
و او مصرّ باشد بر کفر و عَسَّ و بَسَرَ و تَقَرَّرَ و تَبَرَّكَ و تَذَبَّرَ تصویر حال تأمل و تردداست
والله اعلم .

(۲) مترجم گوید این آیت اشارت ست به شبهه کفار در عدد تسعة عشر آنحضرت صلی
الله علیه وسلم آنرا در همین سوره لاحق فرمودند بجهت مناسبت و لهذا
باساثر سورنمی ماند در اسلوب والله اعلم .

بیماریست و کافران چه چیز اراده کرده
است خدا باین داستان همچنین گمراه می
کند خدا هر کرا خواهد و راه می نماید
هر کرا خواهد و نمی داند لشکر های
پروردگار ترا مگر اوتبارک و تعالی و نیست
این مگر پندی برای بنی آدم (۳۱) .

هرگز، و قسم بماه (۳۲) .

و قسم به شب چون پشت برگرداند (۳۳) .

و قسم به صبح چون روشن شود (۳۴) .
هر آئینه دوزخ یکی از چیز های بزرگ
ست (۳۵) .

ترساننده بنی آدم (۳۶) .

(ترساننده است) برای هر که خواهد
از شما بیشتر آید یا باز پس ماند (۳۷) .

هر شخصی بآنچه کرد در گروست (۳۸) .

مگر اهل (سعادت و) راست (۳۹) .

در بوستانها باشند سوال کنند (۴۰) .

از گنه گاران (۴۱) .

چه چیز در آورد شمارا در دوزخ (۴۲) .

گویند نه بودیم از نماز گذاران (۴۳) .

و نمی دادیم طعام فقیرا (۴۴) .

و باین کار در می آمدیم بادر آیندگان (۴۵) .

و دروغ می شمردیم روز جزاء را (۴۶) .

تا وقتی که آمد بمقاموت (۴۷) .

پس سودنه دهد ایشانرا شفاعت شفاعت

کنندگان (۴۸) .

پس چیست ایشان را از پندرو گردان

شده گان (۴۹) .

اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُودَ
رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾

كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾

وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾

وَالضُّحَىٰ إِذَا أَتَمَّتْ ﴿٣٤﴾

إِنَّمَا الْإِنشَادُ الْكَبِيرُ ﴿٣٥﴾

نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾

إِلَّا أَضْعَافَ أَلْفَيْنِ ﴿٣٩﴾

فِي جَذَائِ شَيْءٍ لَوْ أَنَّ ﴿٤٠﴾

عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

مَا سَأَلَكُمْ فِي سَفَرٍ ﴿٤٢﴾

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾

وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْمُسْكِينِ ﴿٤٤﴾

وَلَمْ نَكُ نَحْضُ مَعَ الْمُحَاضِينَ ﴿٤٥﴾

وَلَمْ نَكُ نَكُوبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٦﴾

حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾

فَمَا تَتْلُوهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤٨﴾

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾

گویا ایشان خران رم کرده اند (٥٠) .
 که گریخته باشند از شیر (٥١) .
 بلکه میخواهد هر شخصی از ایشان که
 داده شود نامه های کشاده^(١) (٥٢) .
 هرگز ، بلکه نمی ترسند از آخرت (٥٣) .
 هرگز ، هر آینه قرآن پندست (٥٤) .
 پس هر که خواهد بخواند آن را (٥٥) .
 و یاد نمی کنند بندگان مگر وقتی که
 خواسته باشد خدا و است سزاوار آنکه
 از وی بترسند و او است سزاوار آن که
 پیامرزد (٥٦) .

سوره قیامت مکی است و آن چهل
 آیت و دو رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
 قسم میخورم بروز قیامت (١) .
 و قسم میخورم به نفس بسیار ملامت
 کننده^(٢) (٢) .
 آیامی ندارد آدمی که جمع نه کنیم
 استخوانهای او را (٣) .
 آری می کنیم توانائیم بر آنکه هموار کنیم
 سرانگشت های او را (٤) .
 بلکه میخواهد آدمی که معصیت کند در
 پیش روی خود^(٣) (٥) .

كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنفَرَةٌ ۖ

فَرَّتْ مِنْ قَبَرَةٍ ۖ

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُنشَرَةً ۖ

كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ۖ

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ۖ

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۖ

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ فَوَاضِلُ النَّعْوَى

وَأَهْلُ الْغَفْوَةِ ۖ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ۖ

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۖ

أَيَسْبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نُجْمَعَ عِظَامُهُ ۖ

بَلْ قَدِيرٌ عَلَى أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ ۖ

بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۖ

(١) یعنی می گویند باید که کتاب بر هر یک نازل شود .

(٢) که آدمی البته مبعوث خواهد شد .

(٣) یعنی آمدنی ست .

يَسْأَلُ إِنْ كَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ①

فَمَاذَا يَبْرَحُ الْبَصَرُ ②

وَحَسَفَ الْقَمَرُ ③

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ④

يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَعْرُ ⑤

كَلَّا لَا وَزَرَ ⑥

إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ⑦

يُنَبِّئُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا فَعَلَ وَأَخَّرَ ⑧

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ⑨

وَلَوْ أَلْفَى مَعَادِيرَهُ ⑩

لَا تَحْرُكُهُ بِهِ لِسَانُكَ لِتَعْمَلَ بِهِ ⑪

إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ⑫

می پرسد کی خواهد بود روز قیامت (٦) .

پس وقتی که خیره شود چشم (٧) .

وتیره گردد ماه (٨) .

و یکجا جمع کرده شود خورشید و ماه

(٩) .

بگوید آدمی آنروز که کجاست گریز گاه

(١٠) .

هرگز، نیست هیچ پناه (١١) .

بسوی پروردگار تست امروز قرارگاه

(١٢) .

خبر داده شود آدمی را آن روز به حقیقت

حال آنچه پیش فرستاده بود و پس

گذاشته^(١) (١٣) .

بلکه هست آدمی برای الزام خود حجتی

(١٤) .

اگرچه در میان آرد عذرهای خود را

(١٥) .

^(٢) مجنباں (یا محمد) به تکرار قرآن زبان

خود را تازو بدست آری یاد کردن آنرا

(١٦) .

هر آئینه وعده است بر ما در سینه توجمع

کردن و آسان کردن خواندنِ او را (١٧) .

(١) مثل صدقه جاریه و علم باقی .

(٢) مترجم گوید چون جبرئیل پیش آنحضرت صلی الله علیه وسلم وحی آوردی

آنحضرت صلی الله علیه وسلم بحفظ آن اهتمام تمام فرمودی و هم بحضور جبرئیل

قبل انقضاء وحی تکرار نمودی تا از خاطر مبارک نرود خدای تعالی باین معنی

اشارت فرمود .

پس چون بخوانیم آنرا دل خود را در پی خواندن اوکن (۱۸) .	فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْمِعْ لَهُ أَذُنَهُ ۝
باز هر آینه وعده بر ماست واضح کردن آن ^(۱) (۱۹) .	كُلُّ رَأْيٍ عَلَيْهِ بَيِّنَاتُهُ ۝
هرگز، بلکه ای کافران دوست میدارید دنیا را (۲۰) .	كَذَلِكَ يُجِيزُ الْعَاجِلَةَ ۝
و ترك می نمائید آخرت را (۲۱) .	وَتَذَكُّرُونَ الْآخِرَةَ ۝
يك پاره چهره ها آن روز تازه باشند (۲۲) .	وَجُودٌ يَوْمَئِذٍ مُّكَافَرَةٌ ۝
بسوی پروردگار خود نظر کننده باشند (۲۳) .	إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۝
ويك پاره چهره ها آنروز پیشانی درهم کشیده باشند (۲۴) .	وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۝
توقع کنند که آورده شود بایشان مصیبتی (۲۵) .	تَلَّوْنُ أَنْ يَفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۝
هرگز، و قتیکه برسد روح به چنبر گردن (۲۶) .	كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ الْمُرَاتِي ۝
و گفته شود کیست افسون کننده (۲۷) .	فَقِيلَ مَنْ مَّرَاتِي ۝
و یقین دانست اینوقت وقت جدا شدن روح ست (۲۸) .	وَقُلْنَا إِنَّهُ الْغُرَاتِي ۝
و به پیچیدگی ساق مُحْتَضِرِ سَاقِ دیگر ^(۲) (۲۹) .	وَالْعَلَبِ السَّاقِ بِالسَّاقِ ۝

- (۱) مترجم گوید ظاهر نزدیک بنده آنست که معنی آیت چنین باشد هر آینه وعده لازم است بر ما جمع کردن قرآن در مصاحف و حفظ و قرائت آن عصراً بعد عصر و ایضاح به تفسیر معانی آن خدای تعالی بردست شیخین رضی الله عنهما جمع آن کرده در هر زمانی قاریان را توفیق داد که حافظ شوند به تجوید بخوانند و در هر زمانی مفسران را توفیق داد که در تفسیر آن سعی نمایند و الله اعلم .
- (۲) یعنی دریای حرکت نماند .

إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسَاءِلُ ﴿٣٠﴾

بسوی پروردگارتست آن روز روان کردن
(۳۰) .

فَلَا صَدَقَ وَلَا كَذَبَ ﴿٣١﴾

پس نه باور داشت آدمی ونه نماز گذارد
(۳۱) .

وَالْحَكُّ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿٣٢﴾

ولیکن دروغ شمرد و روگردان گشت
(۳۲) .

مُؤَدَّهَبٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَنَزَّلُ ﴿٣٣﴾

بازیرفت بسوی اهل خانه خود خرامان
شده (۳۳) .

أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوَّلَىٰ ﴿٣٤﴾

وای برتو پس وای برتو (۳۴) .

مُؤَدَّوْلَىٰ لَكَ فَأَوَّلَىٰ ﴿٣٥﴾

باز (دیگرمیگوئیم) وای برتو پس وای
برتو (۳۵) .

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾

آیامی پندارد آدمی که مهمل گذاشته شود
(۳۶) .

أَلَمْ يَكْ نُطْفِقْهُ مِنْ نَسَمٍ يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾

آیانه بود نطفه ازمنی که ریخته میشد
در رحم (۳۷) .

مُنْكَرًا عَظِيمًا فَخَلَقَ فَنَسُوا ﴿٣٨﴾

بازبود خون بسته پس بیافریدخدا پس
درست اندام کرد (۳۸) .

فَجَعَلَ مِنْهُ الْتَوَجِّينَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٣٩﴾

پس ساخت از آن منی دو قسم را مرد را
وزن را (۳۹) .

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يُعْمِيَ الْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

آیانیست این خداتوانا برآنکه زنده کند
مردگان را (۴۰) .

سوره دهر مکی است و آن سی و یک
آیت و دو رکوع است

سُورَةُ الدَّهْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَنْ أَلَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينَ تَبْدَأُ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا تَنْوَرُ ①

بنام خدای بخشاینده مهربان
هر آئینه آمده است بر آدمی مدتی از زمان
که نبود چیزی ذکر کرده شده (۱) .

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاءٍ نَبْتَلِيهِ جَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ⑤

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا ⑥

إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَاقًا وَسَعِيرًا ⑦

إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ⑧

عَيْنَا أَكْبَرُ رَبِّهِمْ هُمْ أَجِدَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ⑨

يُؤْتُونَ بِالْأَثَرِ وَغَافِلُونَ يَوْمًا كَانَ سُوءٌ مُسْتَطِيرًا ⑩

وَلَطِيمُونَ الظَّعَامِ عَلَى حَبِّمْ وَسَكِينًا وَتِيمًا ⑪ وَأَمِيرًا ⑫

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لِئَلَّا تُرِيدُوا مِنْكُمْ جَزَاءً

وَلَا تَشْكُرُوا ⑬

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا غُيُوبًا أَفَطَرُوا ⑭

قَوْلَهُمْ اللَّهُ سَوَدَّ لَكَ الْيَوْمَ وَلَقَدْ هُمُ نَصْرَةٌ وَهُمْ يَوْمًا ⑮

هر آئینه ما آفریدیم آدمی را از یکپاره منی
درهم آمیخته از چند چیز^(۱) که بیآزمائیم
اورا پس ساختیمش شنوا بینا (۲) .

هر آئینه مادلالت کردیم آدمی را بر راه
خواه شکر گوینده و یاناسپاسدارنده (۳) .

هر آئینه ما آماده ساخته ایم برای کافران
زنجیر ها و طوقها و آتش افروخته (۴) .

هر آئینه نیکوکاران می نوشند از پیاله
شراب که آمیزش وی آب چشمه کافور
باشد^(۲) (۵) .

چشمه که می آشامند از آن بندگان مقرب
خدا روان کنند آن را روان کردنی^(۳) (۶) .

و فامیکنند به نذر می ترسند از روزیکه
مشقت آن فاش باشد (۷) .

و میدهند طعام با وجود احتیاج بآن فقیر را
و یتیم را و زندانی را (۸) .

میگویند جزاین نیست که طعام میدهم
شمارا برای رضای خدانمی طلبیم
از شما مزدی و نه شکری (۹) .

هر آئینه مامی ترسیم از پروردگار خود روز
ترش روی نهایت سخت را (۱۰) .

پس نگهداشت ایشان را خدا از سختی
آنروز و رسانید ایشانرا تازگی و خوشحالی
(۱۱) .

(۱) یعنی منی مردمنی زن و خون حیض از حالی به حالی میگردانید یمش .

(۲) مراد میدارم از کافور چشمه .

(۳) یعنی جدولی از آن هر جا که خواهند ببرند والله اعلم .

وَجَزَّاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ۝

و جزاداد ایشان را بمقابله صبر ایشان
بوستان و جامه ابریشمی (١٢) .

تُكْرِمُونَ فِيهَا عَلَى الْأَرْبَابِ لَا يُرَوْنَ فِيهَا شَمْسٌ وَلَا
زَمَهَرٌ ۝

تکبه زده باشند آنجا بر تخت ها نه بینند
آنجا گرمی خورشید و نه سرمای تندرا
(١٣) .

وَدَانِيَةٌ عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ نُفُوسُهُمْ لِدَنِّ لَيْلٍ ۝

و نزدیک شده باشد برایشان سایه های آن
بوستان و سهل الحصول کرده شود
میوه های آن سهل کردنی (١٤) .

وَيَطَافُ عَلَيْهِمْ بِأَنْبِيَاءٍ مِنْ فَضْلِ الْوَرَبِ كَانَتْ قَوَائِمُ ۝

گردانده شود برایشان باوند هائی از نقره
و با جامه های که باشند بلورین (١٥) .

قَوَائِمُ أَوْ مِنْ فَضْلِ رُوحَانَتِهِمْ ۝

(مراد میدارم) بلورین از نقره اندازه
کرده باشند ساقیان آنرا اندازه کردنی (١٦) .

وَيُتَقَوَّنَ فِيهَا كَأَنَّهَا كَانَتْ رِجَالُهَا زَبَبِيَّةً ۝

و نوشانیده شود ایشانرا آنجا جام شرابی
که هست آمیزش آن آب چشمه زنجبیل
(١٧) .

عَيْنَا فِيهَا تُنْفَخُ سَلِيلًا ۝

چشمه ایست در بهشت که نام آن نهاده
میشود سلسبیل (١٨) .

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُغْتَدِّقُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ

و آمد و شد کنند برایشان نوجوانان جاویدان
چون بینی ایشان را پنداری که ایشان
مرواریدند از رشته افشاندن شده (١٩) .

حَسِبْتَهُمْ لَوْلَا أَمْنُهُمْ ۝

و چون نگاه کنی آنجا بینی نعمت فراوان
و پادشاهی بزرگ (٢٠) .

وَإِذَا رَأَيْتَ كُفْرًا يَتَّبِعُهُمَا وَكَافَىٰ ۝

برایشان باشد جامه های سبز از دیبای
نازک و نیز برایشان باشد دیبای ضخیم
و زیور پوشانیده شود ایشان را دست
بندها از نقره و بنوشاند ایشانرا پروردگار
ایشان شراب نهایت پاک (٢١) .

عَلَيْهِمْ غِيَابٌ سُنْدُسٌ خُفْرٌ وَاسْتَبْرَقٌ وَخُلُوعٌ أَبْوَرٌ
مِنْ قَصَّةٍ وَسُفْهُمُ رَأْفَتُهُمْ قَرَابًا طَهْرًا ۝

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ۝

هر آئینه این نعمت هست شمارا جزای

اعمال وهست سعی شما قبول کرده شده
(۲۲) .

هر آئینه مافروداوردیم بر تو قرآن را
فرود آوردنی (۲۳) .

پس شکیبائی کن بر حکم پروردگار خود
و فرمان مبراز زمرهٔ بنی آدم گناهگاری را
ناسپاسی را (۲۴) .

و یاد کن نام پروردگار خود صبح و شام
(۲۵) .

و بعضی ساعات شب نماز گذار برای
او و بیایکی یاد کن او را وقت دراز از شب
(۲۶) .

هر آئینه این کافران رغبت میکنند به دنیا
و ترک میکنند پس پشت خود روزگاران را
(۲۷) .

ما آفریدیم ایشان را و محکم کردیم رگ
و بندها اندام ایشان را و چون خواهیم
عوض آریم قومی مانند ایشان به طریق
بدل کردن (۲۸) .

هر آئینه این پندست پس هر که خواهد
بگیرد بسوی پروردگار خود راه را
(۲۹) .

و نمی خواهید مگر وقتی که خواهد خدا
هر آئینه خدا هست دانای با حکمت (۳۰) .
داخل میکند هر که را خواهد در رحمت خود
و برای ستمگاران آماده کرده است
عقوبتی درد دهنده (۳۱) .

إِنَّا نَحْنُ نُزِّلُ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ۝

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ إِنَّمَا أَذْكُورًا ۝

وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝

فَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ۝

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيُحْشَوْنَ الْمَاعِزَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ
يَوْمًا ثَوِيلًا ۝

فَمَنْ خَلَقَهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَلْنَا
أَمْتًا لَهُمْ تَبَدُّلًا ۝

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

وَمَا تَكْتُمُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ۝

يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالْغُلَامَيْنِ ائْتَدَاهُم
عَذَابًا أَلِيمًا ۝

سوره مرسلات مکی است و آن پنجاه
آیت و دو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتُ عُرْفًا ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .
قسم بیادهای فرستاده شده بوجه نیک
(۱) .

پس قسم به بادهای تند و زنده به شدت
(۲) .

و قسم بیادهای منتشر کننده ابریه پراکنده
کردن (۳) .

پس قسم بیادهای ازهم جدا کننده
ابریاره پاره نمودن (۴) .

پس قسم بجماعات فرشتگان فرودآورنده
وحي (۵) .

برای دفع عذر یابری ترسانیدن (۶) .
هرآئینه آنچه وعده داده میشود شمارا البته
بودنی ست (۷) .

پس وقتی که ستارها بی نورکرده شوند (۸) .
و وقتی که آسمان شکافته شود (۹) .

و وقتی که کوه ها پاره پاره کرده شود (۱۰) .
و وقتی که پیغامبران را به میعادى معین
جمع کرده شود (۱۱) .

برای کدام روز پیغامبرانرا موقوف داشته
شد (۱۲) .

برای روز فیصله کردن (۱۳) .
و چه چیز خبردادترا که چیست روز

فَالْمُفْطِرُ عَصْفًا ۝

وَاللَّيْلُ نَسْرًا ۝

فَالْغُرَابُ قَرَقًا ۝

فَالْمُتَّقِينَ ذُرًّا ۝

عَذْرًا أَوْ تَذَرًا ۝

إِنَّمَا تَوَدُّونَ لَوَاقِعًا ۝

فَإِذَا الْجُومُ طُمَسَتْ ۝

وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ۝

وَأِذَا الْبِلَالُ سُفَّتْ ۝

وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِيتَتْ ۝

لَأَنِّي يَوْمَ أُنْجِلَتْ ۝

لِيَبْرَأَ الْفَصْلُ ۝

وَمَا أَكُونُكَ مَا يَوْمَ الْفَصْلِ ۝

فیصله کردن (۱۴) .

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۱۵) .

آیاهلاك نه کرده ایم نخستینیان را (۱۶) .

بعد از آن در پی ایشان آریم پسینیان را
(۱۷) .

همچنین میکنیم با گنهگاران (۱۸) .

وای آتروز دروغ شمارندگان را (۱۹) .

آیانیا فریده ایم شمارا از آب محقر (۲۰) .

پس نهادیم آن آب را در جای محکم (۲۱) .

تا اندازه معین (۲۲) .

پس اندازه کردیم پس نیکواندازه

کننده گانیم ما (۲۳) .

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۲۴) .

آیان ساخته ایم زمین را جمع کننده آدمیان

(۲۵) .

زندگان و مردگان (۲۶) .

و آفریدیم در زمین کوه های بلند

و نوشانیدیم شمارا آب شیرین (۲۷) .

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۲۸) .

گفته شود بروید بسوی چیزی که آن را

دروغ می شمردید (۲۹) .

(گفته شود) بروید بسوی سایه صاحب

سه شعبه (۳۰) .

نه سایه سرد باشد و نه کفایت کند از گرمی

آتش (۳۱) .

هر آئینه آن آتش می افکند شررها مانند

قصر (۳۲) .

گویا آن شررها شتران زرداند (۳۳) .

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ⑤

أَلَمْ نُعَمِّكْ الْاَوَّلِينَ ⑥

ثُمَّ نُنَجِّهِمُ الْاٰخِرِينَ ⑦

كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ⑧

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ⑨

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ⑩

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ عَمِيْنٍ ⑪

إِلَى قَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ⑫

فَقَدَرْنَا مَنَاقِبَهُمُ الْاَلْبَدُونَ ⑬

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ⑭

أَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا ⑮

اَحْيَاءً وَاَمْوَاتًا ⑯

وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَّ شٰخِصَاتٍ وَّاَسْقَيْنٰكُمْ

مَآءٍ قَرَارًا ⑰

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ⑱

اِنَّا نَطْلُقُ اِلَى مَآكُمُ يَوْمَ تَكْذِبُوْنَ ⑲

اِنَّا نَطْلُقُ اِلَى ظِلٍّ فِيْ ثَلَاثِ شُعَبٍ ⑳

لَا ظِلُّ لِيْ وَلَا يَغِيْثُ مِنَ الْاَلْهَبِ ㉑

اِنَّمَا تَرَى بِشَرْبٍ كَالْقَصْرِ ㉒

كَأَنَّهُ جِلْدُ صَفَرٍ ㉓

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۳۴).
این روزروز یست که سخن نه گویند
(۳۵).

ونه اجازه داده شود ایشان را تا عذر پیش
نمایند (۳۶).

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۳۷).
این روز روز فیصله کردن ست جمع
کردیم شمارا بایشینیان (۳۸).
پس اگر شمارا حيله هست پس حيله گُنید
در حق من (۳۹).

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۴۰).
هر آئینه متقیان در سایه هاباشند و در چشمه
ها (۴۱).

و در میوه ها از جنسی که رغبت کنند (۴۲).
(بگوئیم) بخورید و بنوشید خوردن
و نوشیدن گوارا بسبب آنچه میکردید (۴۳).
هر آئینه ما همچنین جز امیدهیم نیکوکاران
را (۴۴).

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۴۵).
(ای دروغ شمارندگان) بخورید و بهره
مند باشید اندکی هر آئینه شما گنهگارید
(۴۶).

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۴۷).
و چون گفته شود ایشانرا نماز گذارید
نماز نمی گذارند (۴۸).

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۴۹).
پس بکدام سخن بعد از قرآن ایمان
خواهند آورد (۵۰).

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
هَذَا يَوْمُ لَا يَنْطَعُونَ ﴿٣٥﴾

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾
هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَعَلَكُمْ وَالْآقِلِينَ ﴿٣٨﴾

إِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ﴿٣٩﴾

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾

وَتَوَارِكِهِمْ مَا يَشَاءُونَ ﴿٤٢﴾
كُلُوا وَاشْرَبُوا عَنَّا إِنَّمَا لَكُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾
كُلُوا وَتَسْتَعْمِلُوا قُلُوبَكُمْ لَكُمْ مُجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾
وَلَا أَقِيلُ لَهُمُ اتَّقُوا اللَّهَ يَوْمَئِذٍ ﴿٤٨﴾

وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾
فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

سوره نبا مکی است و آن چهل آیت
و دور کوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَقَرِيَسَاءُ لَوْلَا ۝

عَنِ النَّبَا الْعَظِيمِ ۝
الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝
كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝
لَوْ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ وَمَهْدًا ۝
وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۝
وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ۝
وَجَعَلْنَا بَيْنَكُمْ سَبِيلًا ۝
وَجَعَلْنَا الْوَيْلَ لِمَا سَاءَ ۝
وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝
وَأَنزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً نَّجَّاجًا ۝
لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝
وَجَعَلْنَا أَلْفَافًا ۝
إِنَّ يَوْمَ الْقَضِيلِ كَانَ يَوْمًا ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .
از چه چیز کافران بایکدیگر سوال میکنند
(۱) .

(آری سوال میکنند) از خبری بزرگ (۲) .
که ایشان در آن خلاف دارند (۱) (۳) .
نی نی، خواهند دانست (۴) .
باز (میگوئیم) نی نی، خواهند دانست
(۵) .

آینا ساخته ایم زمین را فرش (۶) .
و نساخته ایم کوه هارا میخها (۷) .
و آفریدیم شمارا نروماده (۸) .
و ساختیم خواب شمارا راحت (۹) .
و ساختیم شب را پرده (۱۰) .
و ساختیم روز را وقت طلبِ معیشت
(۱۱) .

و بنا کردیم بالای شما هفت آسمان محکم
(۱۲) .

و آفریدیم چراغی درخشنده (۱۳) (۲) .
و فرو آوردیم از ابرها آب ریزان (۱۴) .
تا بر آریم بسبب آن آب دانه گیاه را (۱۵) .
و بوستان های درهم پیچیده را (۱۶) .
هر آئینه روز فیصله کردن هست وقت

(۱) مراد بعث و قیامت ست .

(۲) یعنی خورشید .

معین (۱۷) .

روزی که دمیده شود در صورت پس می آید
گروه گروه شده (۱۸) .

وشگافه شود آسمان پس باشد
دروازه ها (۱۹) .

وروان کرده شوند کوه هاپس باشند مانند
سراب (۲۰) .

هر آئینه دوزخ ست انتظار کننده (۲۱) .
سرکشانه است مرجع ایشان (۲۲) .

در آیند به دوزخ اقامت کنندگان
در انجامدت های دراز (۲۳) .

نه چشند آنجا خنکی راونه آشامیدنی
را (۲۴) .

مگر آب گرم و خون و چرك را (۲۵) .
جزاداده شد جزاء موافق (۲۶) .

هر آئینه ایشان توقع نمیداشتند حساب را
(۲۷) .

و تکذیب می کردند آیاتِ مارابه دروغ
پنداشتن (۲۸) .

و هر چیزی را ضبط کردیم بطریق نوشتن
(۲۹) .

پس بچشید پس زیاده نخواهیم داد شمارا
مگر عقوبت (۳۰) .

هر آئینه متقیان را مطلب یابی باشد (۳۱) .
بوستانها باشد و درختان انگور (۳۲) .

و زنان دوشیزه هم عمر بایکدیگر (۳۳) .
و پیاله شراب پر کرده شده (۳۴) .

نشنوند آنجا سخن بیهوده را و نه دروغ

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي السُّورِ مَا تَوَنُّوا عَمَّا ۝

وُفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝

وُصِيرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝

لِلظَّالِمِينَ مَا يَأْتِي ۝

لِبَشَرٍ فِيهَا أَحْقَابًا ۝

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝

إِلَّا أَسْمًا وَغَسَاقًا ۝

جَزَاءً وَفَاءً ۝

إِنَّهُمْ كَانُوا إِلَّا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝

وَكَذَّبُوا بِالْآيَاتِ الَّتِي كُنَتْ ۝

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝

فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَهُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝

حَدَاقًا وَأَعْنَابًا ۝

وَوُجُوهُ أَتْرَابًا ۝

وَلَا سُدُورًا ۝

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدًّا ۝

شمر دن را (۳۵) .

پاداش دادن کافی از جانب پروردگارتو
(۳۶) .

پروردگار آسمان هاوزمین و آنچه مابین
اینها ست خدای بخشاینده نه تواند از
(هیبت) وی سخن گفتن (۳۷) .

روزیکه بایستد روح وسائر فرشتگان
صف زده سخن نه گویند حاضران محشر
مگر کسیکه دستوری داده باشد او را
خداوگفته باشد سخن درست (۳۸) (۱) .

این روز متحقق ست پس هرکه خواهد
بگیرد بسوی پروردگارخود مرجع (۳۹) .

هرآئینه ما ترسانیدیم شمارا ازعقوبت
نزدیک آینده در روزی که ببیند آدمی آنچه
پیش فرستاده بود دو دست وی وبگوید
کافر ای کاش من خاک بودمی (۴۰) .

سوره نازعات مکی است و آن چهل و شش
آیت ودورکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم بجماعات فرشتگان که نزع میکنند
بوجه سختی (ارواح کافران را) (۱) (۲) .

قسم بجماعات فرشتگان که بیرون می
آرند بیرون آوردنی (ارواح مؤمنان را) (۳)
(۲) .

جَزَاءُ مَن رَّبَّنَا عَلَا حَسَابًا ۝

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ
لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ۝

يَوْمَ يَقُومُ الزُّورُ وَالسَّيِّئَةُ صَعًا أَلَا يَتَذَكَّرُونَ
إِلَّا مَن أُوذِيَ مِنَ الرَّحْمَنِ وَقَالَ هَوَايَا ۝

ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَاءَ فَلْيُخَذِلْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا يَأْتِي ۝

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ عَدَايَا قَرِيبًا لَا تَحْزَنُ يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ
يَدُهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ شَرًّا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَالْبُرْعَتِ عُزْفًا ۝

وَالنَّشِيطِ نَشْطًا ۝

(۱) یعنی سخن حق .

(۲) یعنی يك عدة ارواح را به سختی .

(۳) یعنی يك عدة دیگر را بطریق سهولت .

قسم بفرشتگان که شناسی کنند
شناکردنی^(۱) (۳) .

پس قسم بفرشتگان که سبقت میکنند
سبقت کردنی^(۲) (۴) .

قسم بجماعات فرشتگان که تدبیر میکنند
هرکاریرا (آنچه گفته میشود بود نیست)
(۵) .

روزی که بجنبد جنبنده (۶) .
از پس وی درآید از پس درآینده^(۳) (۷) .

يك جمع دلها آتروز ترسان باشد (۸) .
بردیده های آنجماعت خواری هویدا شده
باشد (۹) .

میگویند کافران آیاماباز گردانیده شویم
بحالت نخستین (۱۰) .

آیا چون شویم استخوانهای پوسیده
بازرنده شویم (۱۱) .

گفتند آن رجوع مانگاه رجوع زیان دهنده
باشد (۱۲) .

پس جزاین نیست که آن واقعه يك آواز
تندست (۱۳) .

پس نا گهان ایشان بر روی زمین آمده
باشند (۱۴) .

آیا آمده است پیش تو خبر موسی^(۱۵) .
چون آواز دادش پروردگار او بوادی پاک

وَالشَّعْبِ سَبْعًا ۝

فَالشَّيْءِ سَبْعًا ۝

فَالْمُدَّيْنِ أَمْرًا ۝

يَوْمَ سَرُجُفُ الرَّاحَةِ ۝

تَتَّبِعُهَا الرَّاوِدَةُ ۝

قُلُوبُ يَوْمَئِذٍ وَاجِعَةٌ ۝

أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ۝

يَقُولُونَ إِنَّا لَا نَرُوهُمْ وَهُمْ فِي السَّافَرَةِ ۝

عَلَّامَاتُهَا تُنْفِرَةٌ ۝

قَالُوا أَتِلْكَ إِذًا كَرَّةً خَاسِرَةٌ ۝

فَالْمَاهِي زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ۝

فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۝

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۝

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝

(۱) یعنی در هوا شنا کردنی .

(۲) یعنی از یکدیگر سبقت کردنی .

(۳) یعنی نفخه اولی و پس نفخه ثانیه بوجود آید .

طوی نام (۱۶) .

که بروبسوی فرعون هرائینه وی ازحد گذشته است (۱۷) .

پس بگوهیچ میل ست ترابآنکه پاکیزه شوی (۱۸) .

وراه نمایم ترابسوی پروردگار تو پس بترسی (۱۹) .

پس بنمود بفرعون آن معجزه بزرگ را^(۱) (۲۰) .

پس دروغ پنداشت ونافرمانی کرد (۲۱) .

پس ازآن مجلس بازگشت تدبیرکنان (۲۲) .

پس جمع کردقوم خودرا پس آواز داد (۲۳) .

پس گفت من پروردگار(بزرگوار) شمایم (۲۴) .

پس گرفتار کرد اورا خدا بعذاب آخرت ودنیا (۲۵) .

هرائینه درین خبرپندی هست برای هرکه بترسد (۲۶) .

آیاشما محکم ترید درآفرینش یا آسمان، خدابناکرد آن آسمان را (۲۷) .

بلند ساخت ارتفاع اورا پس درست ساخت آن را (۲۸) .

وتاریک کرد شب اورا وبظهور آورد روشنی روز اورا (۲۹) .

وزمین را بعد ازآفریدن آسمان هموار

إِذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۝

فَقُلْ مَنْ لَكَ إِلَهٌ إِلَّا أَن تَزُولَ ۝

وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ۝

فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ۝

فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ۝

ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ۝

فَخَشَعَهُ قَتَادَىٰ ۝

فَقَالَ إِنَّا رَبُّكَ الْأَعْلَىٰ ۝

فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْإِبْرَةِ وَالْأُولَىٰ ۝

إِنِّي ذَالِكُ لَكُم مِّنْ يَّخْشَىٰ ۝

مَا أَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاءُ بَنَاهَا ۝

رَفَعَ سَمَكَهَا مَسَوَاهَا ۝

وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَجْوَ حُجَاهَا ۝

وَالْأَرْضُ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ۝

کرد^(۱) (۳۰) .

بیرون آورد از زمین آب و او را چراگاه
او را (۳۱) .

و کوه هارا استوار نمود (۳۲) .

برای منفعت شما و چهار پایان شما (۳۳) .
پس وقتی که بیايد حادثه بزرگ (یعنی
قیامت) (۳۴) .

روزی که یاد کند آدمی آنچه عمل کرده بود
(۳۵) .

و ظاهر کرده شود دوزخ برای هر که
دیدنش خواهد (ثواب یا عقاب متحقق
گردد) (۳۶) .

اما کسی که از حد گذشته باشد (۳۷) .
و برگزیده باشد زندگانی این جهانی
را (۳۸) .

پس هر آینه دوزخ همانست جای او
(۳۹) .

و اما کسی که ترسیده باشد از ایستادن
بمحضور پروردگار خویش و بازداشته باشد
نفس را از شهوات (۴۰) .

پس هر آینه بهشت همانست جای او
(۴۱) .

می پرسند ترا از قیامت کی باشد تحقق آن
(۴۲) .

در چه منزلی تو از علم آن (۴۳) .

بسوی پروردگار تست منتهای علم آن
(۴۴) .

أَخْرَجْنَاهَا مَاءً حَارًّا وَرَعْنَاهَا ۝

وَالْجِبَالِ أَرْسَاهَا ۝

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۝

وَإِذَا جَاءَتِ الطَّائِفَةُ الْكُبْرَى ۝

يَوْمَ يَذَّكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ۝

وَبُورِثَ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَى ۝

فَلَمَّا مَنَّ عَلَى ۝

وَأَشْرَ الْعِوَةَ الدُّنْيَا ۝

فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ۝

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَقَى النَّفْسَ مِنَ الْحَوَى ۝

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ۝

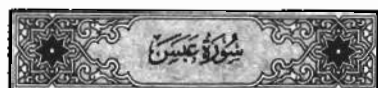
يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۝

فِيمَا نَسُتُ مِنْ وَكْرَاهَا ۝

إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ۝

إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَّنْ يَّهْتَكِبُهَا ۝

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ رُبُّوهُمْ آلُ رَبِّكُمُ الْأَعْتَابُ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۝

أَن جَاءَهُ الْأَعْي ۝

وَمَا يَذْكُرُكَ إِلَّا فُتًى ۝

أَوْ يَدُورُ فَنَنْفَعُهُ الْيَاكُورُ ۝

أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَى ۝

فَأَن تَكُ لَّهُ تَكْذُوبُ ۝

وَمَا عَلَيْكَ إِلَّا يَرْحَمُ ۝

وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَى ۝

وَهُوَ يَكْفَى ۝

فَأَن تَكُ عَنْهُ تُلَاقَى ۝

جزاین نیست که توترساننده ای کسی را
که بترسدازوی (۴۵) .

روزیکه ببینند آن را چنانستی که ایشان
درنگ نکرده بودند به دنیا مگر یک وقت
شام یایک وقت صبحی که پیش از آن
بود (۴۶) .

سوره عبس مکی است و آن چهل
و دو آیت و یک رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

روترش کرد و اعراض نمود (۱) .

بسبب آنکه بیامد پیش او نایبنا (۲) .

و چه چیز خبردار کرد ترا شاید وی پاک
می شد (۳) .

بیاندمی شنید پس نفع میدادش آن
پند شنیدن (۴) .

اما کسی که توانگر ست (۵) .

پس تو بسوی او اقبال می کنی (۶) .

وزیان نیست بر تو در آن که پاک نه شود
(۷) .

واما کسی که بیامد پیش تو شتابان (۸) .

وا از خدای خود ترسان (۹) .

پس توازوی غفلت میکنی (۱۰) .

(۱) نایبنائی از فقراء صحابه بمجلس آنحضرت صلی الله علیه وسلم درآمد
و بسوالهای مکرر تشویش داد و آنحضرت صلی الله علیه وسلم در آنحالت به
دعوت اشراف عرب مشغول بودند پس آنرا مکروه داشتند و اعراض نمودند
خدای تعالی بر خلق عظیم دلالت فرمود .

نَی نَی، هَر آئینه این آیاتِ قرآن پندست
(۱۱).

پس هر که خواهد یاد کند قرآن را (۱۲).
هَر آئینه آیاتِ قرآن ثبت است در نامه های
گرامی (۱۳).

بلند قدر پاک کرده شده (۱۴).
به دست های نویسنده گان (۱۵).
بزرگ منش نیکو کردار^(۱) (۱۶).
لعنت کرده شد آدمی را چقدر ناسپاس
ست (۱۷).

خدا از چه چیز آفریدش (۱۸).
از نطفه منی آفریدش پس اندازه معین
کردش (۱۹).

باز راه بر آمد آسان نمودش (۲۰).
باز بمیراندش پس درگور کردش (۲۱).
باز وقتیکه خواست زنده ساختش (۲۲).
نی نَی، بعمل نیاورد آنچه فرمودش
(۲۳).

پس باید که درنگرد آدمی بسوی طعام
خود (۲۴).

بسوی آنکه مار یختم آب را ریختنی
(۲۵).

باز شگافتیم زمین را شگافتنی (۲۶).
پس رویانیدیم در آن زمین دانه را (۲۷).
وانگورو سبزی هارا (۲۸).

كَلَّا إِنَّمَا تَدْكُرُ ۝

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۝

فِي صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ ۝

تَرْتُومُهُ مُطَهَّرَةٍ ۝

يَأْتِيهِ سَفَرَةٌ ۝

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝

قِيلَ لِلْإِنْسَانِ مَا أَكْفَرُهُ ۝

مِنْ أَتَىٰ مَنىٰ خَلَقَهُ ۝

مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۝

ثُمَّ السَّيْلَ يَسْرَهُ ۝

ثُمَّ أَمَانَةً فَأَوْتَرَهُ ۝

ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۝

كَلَّا لَئِنْ فُضِّضَ مَا أَمَرَهُ ۝

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ۝

إِنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۝

ثُمَّ فَفَعْنَا الْأَرْضَ فَعًّا ۝

فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝

وَعَسَاوًا وَغُلًّا ۝

- وزیتون راودرختان خرمارا (۲۹) .
 وباغهارا که درختان بسیار دارد (۳۰) .
 ومیوه و علف دواب را (۳۱) .
 برای منفعت شما و چهار پایان شما (۳۲) .
 پس وقتیکه بیاید آواز سخت (۳۳) .
 روزیکه بگریزد مرد از برادر خود (۳۴) .
 و از مادر خود و از پدر خود (۳۵) .
 و از زن خود و فرزندان خود (۳۶) .
 هر مردی را از ایشان آن روز شغلیست که
 کفایت میکندش (۳۷) .
 یکپاره چهره ها آن روز روشن باشد
 (۳۸) .
 خندان و شادان باشد (۳۹) .
 و یکپاره چهره ها آنروز بر آن غبار باشد
 (۴۰) .
 غالب آید بروی تاریکی (۴۱) .
 این جماعت ایشانند کافران بدکاران
 (۴۲) .

سوره تکویر مکی است و آن بیست
 و نه آیت است

- بنام خدای بخشاینده مهربان .
 و وقتیکه خورشید پیچیده شود (۱) .
 و وقتیکه ستارها تیره شوند (۲) .
 و وقتیکه کوه ها روان کرده شوند (۳) .
 و وقتیکه ماده شتران باردار را معطل
 گذاشته شود (۴) .
 و وقتیکه جانوران وحشی را جمع کرده

وَرَيُّونَ وَأَعْلَٰ

وَحَدَائِقَ غُلَبًا ۝

وَقَالَهُمْ وَإِنَّا ۝

مَنَاعِلُكُمْ وَلَا تَنَامُكُمْ ۝

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاعَةُ ۝

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۝

وَأُمِّهِ وَأَبْنَاهُ ۝

وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ۝

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۝

وَجُودٌ يَوْمَئِذٍ تُقَرُّهُ ۝

صَاحِبَةٌ مُّشَبَّهَةٌ ۝

وَجُودٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهِمْ غَبْرَةٌ ۝

تَرَاهُمْ مَعْرَةً ۝

أُولَٰئِكَ مِمَّا الْكُفَرَةُ الْفَجَرَةُ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝

وَلَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۝

فَإِذَا الْبِلَادُ أُنْفِثَتْ ۝

وَلَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۝

شود (۵) .	وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝
و وقتیکه دریاها را مثل آتش افروخته شود	
(۶) .	وَإِذَا الْغُفُوسُ زُوِّجَتْ ۝
و وقتیکه ارواح را با اجساد جمع کرده شود	
(۷) .	وَإِذَا الْمَوْدَةُ سُئِلَتْ ۝
و وقتیکه دختری را که زنده در گور کرده بودند پرسیده شود (۸) .	
بکدام گناه کشته شد (۹) .	يَأْتِي ذَنْبٌ يُؤْتَلَفُ ۝
و وقتیکه نامه های اعمال کشاده شوند	وَإِذَا الصُّخُفُ تُنْفَرَتْ ۝
(۱۰) .	
و وقتیکه آسمان را پوست برکنده شود ^(۱۱)	وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝
(۱۱) .	
و وقتیکه دوزخ برافروخته شود (۱۲) .	وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِرَتْ ۝
و وقتیکه بهشت را نزدیک ساخته شود	وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۝
(۱۳) .	
بداند هر شخص آنچه حاضر ساخته است	عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۝
(۱۴) .	
پس قسم میخورم بستاره های بازگردنده	فَلَا أَقْبَمُ بِالْخُنُوسِ ۝
(۱۵) .	
سیر نماینده غائب شونده ^(۱۶) (۱۶) .	الْبُورِ الْكَلْبِ ۝
و قسم به شب چون باز گردد (۱۷) .	وَالْأَيْلِ إِذَا عَصَصَ ۝
و قسم به صبح چون بدمد (۱۸) .	وَالْحُمَيْرِ إِذَا تَنَفَّسَ ۝
هر آئینه این قرآن گفتار فرستاده ای است	إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝

(۱) یعنی سرخ شود مانند برّه که پوست او سلخ کرده باشند .

(۲) مترجم گوید زحل و مشتری و مریخ و زهره و عطارد پنج ستاره متحیره اند چون سیر کرده بمقامی رسند از آن بازمی گردند و بمقامی که طی کرده بودند اقبال نمایند چون وقت قرآن آید غائب شوند والله اعلم .

گرامی قدر (۱۹) .

صاحب توانائی باوقار نزد خداوند عرش
(۲۰) .

فرمانبرداری کرده شده در ملکوت آسمان
متصف بامانت (۲۱) .

و نیست این یارِ شمادیوانه (۲۲) .

وهرآئینه یارِ شمادیده بود آن فرشته را
بکرانه ظاهر آسمان (۲۳) .

و نیست یارِ شمابر علم پنهان بخل کننده
(۲۴) .

و نیست قرآن گفتار شیطان رانده شده
(۲۵) .

پس کجامیروید (۲۶) .

نیست قرآن مگر پند عالمهارا (۲۷) .

برای هرکه از زمره شما بخواهد که
راست کردار شود (۲۸) .

و نمی خواهید مگر وقتیکه بخواهد خدا
پروردگار عالم ها (۲۹) .

سوره انفطار مکی است و آن نوزده آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

و وقتیکه آسمان بشگافد (۱) .

و وقتیکه ستارگان از هم بریزد (۲) .

و وقتیکه دریاها روان کرده شود بنهایت
شدت (۳) .

و وقتیکه گور هارا شگافته شود (۴) .

بداند هر نفسی آنچه فرستاده بود و آنچه
باز پس گذاشته بود (۵) .

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿١﴾

مُطَائِرُكُمْ أَمِينٌ ﴿٢﴾

وَمَا صَاحِبُكُمْ يَنْجُوتُ ﴿٣﴾

وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ ﴿٤﴾

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٥﴾

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿٦﴾

قَالَيْنِ تَذْهَبُونَ ﴿٧﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨﴾

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَوْفِيَهُ ﴿٩﴾

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾

وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انشََّتْ ﴿٢﴾

وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾

وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾

عَلَيْتُمْ نَفْسٌ تَأْتَسُّ وَتَأْكُرْتُ ﴿٥﴾

ای آدمی چه چیز فریفت ترا به پروردگار
بزرگوار تو (۶) .

آنخدای که بیافرید ترا پس درست اندام
کرد ترا پس معتدل قامت کرد ترا (۷) .

در هر صورتی که خواست ترکیب داد ترا
(۸) .

تئی تئی، بلکه دروغ می شمیرد جزای
اعمال را (۹) .

وهر آئینه بر شما گماشته شده اندنگاهبانان
(۱۰) .

نویسندگان گرامی قدر (۱۱) .

میدانند آنچه می کنید (۱۲) .

هر آئینه نیکوکاران در نعمت باشند (۱۳) .

وهر آئینه گناهکاران در دوزخ باشند (۱۴) .

در آیند به دوزخ روز جزای اعمال (۱۵) .

و نباشند از آن جا غائب شده (۱۶) .

وچه چیز مطلع ساخت ترا ای آدمی که
چیست روز جزا (۱۷) .

باز (میگویم) چه چیز مطلع ساخت ترا
که چیست روز جزا (۱۸) .

روز یست که نتواند هیچکس برای
هیچکس هیچ فائده رسانیدن و فرمان آن
روز خدرا باشد (۱۹) .

سوره مطففین مکی است و آن سی
وشش آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

وای بر حقوق مردم کاهندگان (۱) .

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ رَبِّكَ الْكَرِيمُ ۝

الَّذِي خَلَقَكَ فَسَدَّكَ فَعَدَّكَ ۝

فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ۝

كَلَّا بَلْ تَكَذِّبُونَ بِالَّذِينَ ۝

نَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظِينَ ۝

يَوْمَ الْآخِرِينَ ۝

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۝

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝

وَأَنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ۝

يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ۝

وَمَأْوَاهُمْ عَنْهَا يَوْمَئِذٍ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۝

لَوْ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۝

يَوْمَ لَا تَنفَعُكَ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ

يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَبِالْمُطَفِّفِينَ ۝

الَّذِينَ إِذَا الْتَمَّوْا صِلَ النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعُصْرَتِهِمْ ﴿٢١﴾

أَلَّا يَنْظُرُوا بِأَعْيُنِهِمْ أَتَأْتُهُمْ مَبْعُوثُونَ ﴿٢٢﴾

يَوْمَ عَظِيمٍ ﴿٢٣﴾

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٤﴾

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سَعِيرٍ ﴿٢٥﴾

وَمَا أَذْرَكَ مَا يَسْحَبُونَ ﴿٢٦﴾

كِتَابٌ مُزْمَرٌ ﴿٢٧﴾

وَلَيْلٌ يُومَسُّ فِيهَا الْأَلْبَانُ ﴿٢٨﴾

الَّذِينَ يَكْتُمُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٩﴾

وَمَا يَكْذِبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَبٍ أَشِيمٍ ﴿٣٠﴾

إِذَا شَئِلَ عَلَيْهِ أَمْنُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٣٢﴾

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُورُونَ ﴿٣٣﴾

سُورَةُ النَّاسِ لِمَا لَوَّحْنَاهُمُ ﴿٣٤﴾

آنانکه چون برای خود پیمانه از مردمان
به سختی تمام بگیرند (۲) .

و چون خواهند که پیمانه بدهند ایشانرا
یاسنجیده بدهند ایشان را زیان رسانند
(۳) .

آیا نمیدانند این جماعت که ایشان
برانگیخته خواهند شد (۴) .
در روز بزرگ (۵) .

روزی که ایستاده شوند مردمان پیش
پروردگار عالم ها (۶) .

حقا هر آینه نامه اعمال گنهگاران داخل
شود در سنجین (۷) .

و چه چیز مطلع ساخت ترا که چیست
سجین (۸) .

کتابیست نوشته شده (۹) .

وای آن روز دروغ شمارندگان را (۱۰) .
آنانکه به دروغ نسبت میکنند روز جزارا
(۱۱) .

و دروغ نمی شمرند آن را مگر هرستمگار
گنهکار (۱۲) .

چون خوانده شود بروی آیات ما گوید
افسانه های پیشینیان ست (۱۳) .

هرگز، بلکه زنگ بسته است بر دل های
ایشان آنچه می کردند (۱۴) .

نئی، هر آینه ایشان از دیدار پروردگار
خویش آنروز محجوب باشند (۱۵) .

باز هر آینه ایشان در آیندگان دوزخ باشند
(۱۶) .

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ مُكَذِّبُونَ ﴿۵۵﴾

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْإِنشَارِ لَیْهِ عَلَیْنِ ﴿۵۶﴾

وَمَا أَنتَ بِمَعْلُومٌ ﴿۵۷﴾

كَيْتَبُ مَرْفُوعٌ ﴿۵۸﴾

يُشْهَدُ الْقُرْآنُ ﴿۵۹﴾

إِنَّ الْإِنشَارَ لَیْهِ فَجِئْهُ ﴿۶۰﴾

عَلَى الْأَرْكَانِ یَنْظُرُونَ ﴿۶۱﴾

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿۶۲﴾

يُسَبِّحُونَ مِنْ رِجْجٍ مُتَقَوِّمٍ ﴿۶۳﴾

جُثَّةٍ بِسَکِّ ذَوِي ذَٰلِكَ فَلَيَتَنَافَسِ

الْمُتَنَفِّسُونَ ﴿۶۴﴾

وَمَرَّاجُهُ مِنَ السَّيْرِ ﴿۶۵﴾

عَيْنَا أَشْرَبَ بِهَا الْقُرْآنُ ﴿۶۶﴾

إِنَّ الَّذِینَ أَجْرُوا أَلَا أَمِّنَ الَّذِینَ امْتُوا یُضْحَكُونَ ﴿۶۷﴾

وَإِذَا امْرُؤُا بِهِمْ یَتَفَامَزُونَ ﴿۶۸﴾

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِینَ ﴿۶۹﴾

باز گفته شود ایشان را اینست آنچه شما
انرا دروغ شمردید (۱۷) .

حقا هرآئینه نامه اعمال نیکوکاران داخل
شود درعلین (۱۸) .

و چه چیز مطلع ساخت ترا که چیست
علیون (۱۹) .

کتابیست نوشته شده (۲۰) .

که حاضر شوند نزدیک آن مقربین بارگاه
الهی (۲۱) .

هرآئینه نیکوکاران درنعمت باشند (۲۲) .
بر تختها نشسته نظر میکنند بهر جانب
(۲۳) .

بشناسی در چهره های ایشان تازگی
نعمت (۲۴) .

نوشانیده شود ایشان را از شراب خالص
(۲۵) .

سربمهرمگر بجای موم مهر او مشک باشد
و بهمین شراب پاک باید که رغبت کنند
رغبت کنندگان (۲۶) .

و آمیختنی آن از آب تسنیم باشد (۲۷) .
(مراد میدارم) چشمه ای که می نوشند
از آن مقربین خدا (۲۸) .

هرآئینه گنه گاران به مسلمانان می خندیدند
(۲۹) .

و چون میگذشتند بمسلمانان بایکدیگر
چشم میزدند حقارت کرده (۳۰) .

و چون باز می گشتند باهل خانه خود
باز می گشتند شادمان شده (۳۱) .

و چون میدیدند مسلمانان رامیگفتند
هر آئینه ایشان گمراهانند (۳۲) .

و نگاهبانان فرستاده نه شده بودند
بر سر مسلمانان (۳۳) .

پس امروز مسلمانان بر کافران میخندند
(۳۴) .

بر تخت هانشسته نظر میکنند بهر جانب
(۳۵) .

آیا جزاداده شد کافران را بحسب آنچه
میکردند (۳۶) .

سوره انشقاق مکی است و آن بیست
و پنج آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

و قتیکه آسمان بشگافد (۱) .

و گوش کند فرمان پروردگار خود را آسمان

سزاوار گوش کردن ست (۲) .

و قتیکه زمین کشیده شود (۳) .

و بیرون اندازد آنچه در آن باشد و خالی

شود^(۱) (۴) .

و گوش کند فرمان پروردگار خود را و زمین

سزاوار گوش کردن ست (یعنی حساب

روز آخرت بودنی ست) (۵) .

ای آدمی هر آئینه تو کار کننده ای تاملات

پروردگار خود بکوشش تمام پس ملاقات

خواهی کرد با پروردگار خود (۶) .

وَإِذَا أَوْفَرْتُمْ قَالَوْا إِنَّا لَهُ لَآءُ لَمَّا لَوْنٌ ۝

وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ خَفِظِيْنَ ۝

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُوْنَ ۝

عَلَى الْأَرْوَاقِ يُظْهَرُوْنَ ۝

مَنْ يُؤْتِ الْكُفَّارَ مَا كَانُوا يَفْعَلُوْنَ ۝

سُورَةُ الْاِنْشِقَاقِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۝

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ۝

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۝

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِرٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدًّا حَافِظٌ لِّغِيهِ ۝

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِرُحْمَةٍ ①

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ②

وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ③

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَأَاهُ ظُهُورًا ④

فَسَوْفَ يَدْعُوهُنَّ بُرًّا ⑤

وَيُضِلُّ سَبِيلًا ⑥

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ⑦

إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّنْ يَحُورَ ⑧

بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ⑨

فَلَا تُفْسِرُ بِالْشَّفَقِ ⑩

وَالْكَبِيلِ وَمَا وَصَّىٰ ⑪

وَالْقَبْرِ إِذَا انْشَقَّ ⑫

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ⑬

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ⑭

وَإِذَا فُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْمَعُونَ ⑮

پس اما هر که داده شد اورانامه اعمال
اوبدست راستش (۷) .

پس باو حساب کرده شود حساب آسان
(۸) .

وباز گردد بسوی اهل خانه خود شادمان
شده (۹) .

واما هر که داده شد اورانامه اعمال اواز
پس پشتش (۱۰) .

پس یاد خواهد کرده لاک را (۱۱) .

ودر خواهد آمد به دوزخ (۱۲) .

هر آئینه اوبود به دنیا در اهل خانه خود
شادمان (۱۳) .

هر آئینه گمان کرده بود که رجوع نه کند
بسوی خدایتعالی (۱۴) .

آری (رجوع کردن متحقق ست) هر آئینه
پروردگار اوبود باحوال اوبینا (۱۵) .

پس سوگند میخورم بسرخی کناره آسمان
اول شب (۱۶) .

وقسم میخورم بشب و آنچه شب آنرا جمع
کرده است (۱۷) .

وقسم میخورم بماء چون تمام شود (۱۸) .

خواهید رسید بحالی بعد حالی (۱۹) (۱) .

پس چیست این کافران را که ایمان نمی
آرند (۲۰) .

و چون خوانده شود برایشان قرآن سجده

(۱) یعنی هول موت بعد از آن سوال متکرونکیر بعد از آن حشر و حساب و مرور بر
صراط بعد از آن دوزخ یا بهشت والله اعلم .

نمی کنند (۲۱) .

بلکه این کافران دروغ می شمردند (۲۲) .
و خدادادان ترست بآنچه در دل خود نگاه
میدارند (۲۳) .

پس خبر کن ایشان را بعذاب درد دهنده
(۲۴) .

لیکن آنانکه ایمان آوردند و کردار های
شائسته کردند ایشان راست مزدی نهایت
(۲۵) .

سوره بروج مکی است و آن بیست و دو آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم با آسمان دارای برجها^(۱) (۱) .

و قسم به روز موعود^(۲) (۲) .

و قسم به روزیکه در هفته^(۳) حاضر میشود
(۳) .

هلاک کرده شدند اهل خندق ها (۴) .

از قسم آتش دارای هیزم بسیار (۵) .

و قتیکه ایشان برکناره آن خندق ها نشسته
بودند (۶) .

و ایشان بآنچه میکردند بامسلمانان حاضر
بودند (۷) .

و عیب نکردند از ایشان مگر این خصلت

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ ﴿٢١﴾

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٢﴾

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ

أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿٢﴾

وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٣﴾

وَشَلْعِ الْجِبْرِاطِ ﴿٤﴾

ثُمَّ انْصَبِ الْأَعْدُدَ ﴿٥﴾

الْحَارِ ذَاتِ الْوُكُودِ ﴿٦﴾

إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٧﴾

وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٨﴾

وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٩﴾

(۱) یعنی برج دوازده گان .

(۲) یعنی روز قیامت .

(۳) یعنی روز جمعه و قسم بروزیکه حاجیان بآنروز حاضر میشوند یعنی روز عرفه
هر آئینه مجازات متحقق ست .

را که ایمان آرند بخدا غالب ستوده کار
(۸) .

آنکه اوراست پادشاهی آسمان هاوزمین
وخدا بر همه چیز مطلع ست (۹) .

هر آئینه آنانکه عقوبت کردند مردان
مسلمانان را وزنان مسلمانان را بازتوبه نه
نمودند پس ایشان راست عذاب دوزخ
وایشان راست عذاب سوختن (۱۰)

هر آئینه آنانکه ایمان آوردند و کردار های
شائسته کردند ایشانراست بوستانها
میرودزیر آن جویها اینست پیروزی بزرگ
(۱۱) .

هر آئینه گرفت پروردگارتو سخت ست
(۱۲) .

هر آئینه اوآفرینش نومیکند و آفرینش
دوباره میکند (۱۳) .

واوست آمرز گاردوستدار (۱۴) .
او خداوند عرش گرامیقدرست (۱۵) .
بسیار کننده است هر چیزی را که خواهد
(۱۶) .

آیا آمده است به توخبر لشکر ها (۱۷) .
که فرعون و ثمودباشند (۱۸) .
بلکه کافران دردروغ شمردن اند (۱۹) .
و خدا از گردا گرد ایشان گیرنده

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ①

إِنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ كَفَرُوا
فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ②

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ عَجْوٍ مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ③

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ④

إِنَّهُ هُوَ يُبْدِي وَيُعِيدُ ⑤

وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّؤُوفُ ⑥

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ⑦

فَقَالَ لِمَا يُرِيدُ ⑧

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ⑨

فِرْعَوْنُ وَثَمُودُ ⑩

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ⑪

وَاللَّهُ بِنَورِ آيَمٍ مُّخِيطٌ ⑫

(۱) مترجم گوید پادشاهی جباری رعیت خودرا تکلیف کفر کرد و چون کافر نشدند
خندقهارا باتش پر کرد و ایشانرا باتش افکند خدای تعالی آن آتش را بر پادشاه وهم
نشینان او مسلط ساخت تااز خندق پریده همه را پاک بسوخت والله اعلم .

است (۲۰) .

بلکه این قرآن گرامیقدرست (۲۱) .

نوشته شده در لوح محفوظ (۲۲) .

سوره طارق مکی است و آن هفده آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم بآسمان و قسم بچیزیکه وقت شب
پدیدمی آید (۱) .

وچه چیز مطلع ساخت ترا که چه
چیزوقت شب پدید آینده است (۲) .

آن ستاره درخشنده است (۳) .

نیست هیچ شخص مگر بروی فرشته
نگهبانی کننده است (۴) .

پس باید که ببیند آدمی ازچه چیز آفریده
شده (۵) .

آفریده شده است ازآب جهنده (۶) .

که برمی آید از میان پشت (مرد)
واستخوان های سینه (زن) (۷) .

هرآئینه خدا بردیگر بار آفریدن آدمی
تواناست (۸) .

روزیکه امتحان کرده شود ضمیر های
مردمانرا (۹) .

پس نباشد آدمی را طاقتی ونباشد نصرت
دهنده (۱۰) .

قسم بآسمان خداوند باران (۱۱) .

وقسم بزمین صاحب شگافتن^(۱) (۱۲) .

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ۝

فَإِنَّ لَوِ احْفَظُ ۝

سُورَةُ الطَّارِقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝

النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝

إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّنَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مَخْلُوقٌ ۝

خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۝

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝

إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ۝

وَمَا هُوَ إِلَّا هَزْلٌ ۝

إِنَّمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۝

وَأَكِيدُ كَيْدًا ۝

فَتَجِبِلُّ الْكَاذِبِينَ أَفَمُهَلَّهُمْ زُيْدًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝

الَّذِي خَلَقَ تَسْوِي ۝

وَالَّذِي كَلَّمَ قَهْدَا ۝

وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۝

فَجَعَلَهُ عَئَاوُ أَخْوَى ۝

سَتَقَرُّ نَكَّ فَلَا تَنْفَكُ ۝

إِلَّا نَاشَاةً أَلَلَهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۝

هر آئینه قرآن سخن واضح ست (۱۳) .

و نیست قرآن سخن بیهوده (۱۴) .

هر آئینه کافران بدانندیشی میکنند یکطور

بدانندیشی کردنی (۱۵) .

ومن نیز تدبیر میکنم یکطور تدبیر

کردنی (۱۶) .

پس مهلت ده کافران را فروگذار ایشان

رانندگی (۱۷) .

سوره اعلیٰ مکی است و آن نوزده آیت است

بنام خدای بخشننده مهربان .

بیایکی یادکن نام پروردگار بزرگوار خود را

(۱) .

آنکه بیافرید پس درست اندام کرد (۲) .

و آنکه اندازه کرد پس راه نمود (۳) .

و آنکه برآورده گیاه تازه را (۴) .

باز ساخت آت را خشك شده سیاه گشته

(۵) .

قرآن تعلیم خواهیم کرد ترا پس فراموش

نخواهی کرد (۶) .

مگر آنچه خدا خواسته است هر آئینه خدا

میداند آشکار و پنهان را (۷) .

(۱) و این وعده روز بدر متحقق شد .

(۲) یعنی جمیع مخلوقات را اندازه کرده بحسب آن اندازه در مخلوقات تصرف فرمود تا همان

صورت بر روی کار آمد پس این تصرف را بهدایت تعبیر فرمود والله اعلم .

(۳) مترجم گوید فراموش گردانیدن این آیت از خاطر مبارك آن حضرت صلی الله علیه

وسلم نوعی از نسخ ست والله اعلم .

وَتَوْفِيقِ خَوَاهِيمِ دَادَتْرَا بِمَعْرِفَتِ شَرِيعَتِ
آسان (۸) .

پس پندیده ا گر سود کند پنددادن (۹) .

پند خواهد گرفت هر که می ترسد (۱۰) .

واجتناب می کنند از آن پند بدبخت ترین
مردمان (۱۱) .

آنکه خواهد درآید بآتش بزرگ (۱۲) .

باز نمیرد آنجا ونه زنده باشد (۱۳) .

هرآئینه رستگار شد هر که پاک شد (۱۴) .
ویاد کرد نام پروردگار خود را پس نماز
گذارد (۱۵) .

بلکه اختیار میکنید زندگانی این جهان را
(۱۶) .

و آخرت بهترست و پاینده تر (۱۷) .

هرآئینه این مقدمه مذکور بود در
صحیفه های نخستین (۱۸) .

صحیفه های ابراهیم و موسی (۱۹) .

سوره غاشیه مکی است و آن بیست
و شش آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

آیا آمده است به تو خبر قیامت (۱) .

يك عده چهره ها آنروز خوار باشند (۲) .

کار کننده محنت کشنده باشند (۳) .

درآیند بآتش افروخته شده (۴) .

آب نوشانیده شوند از چشمه نهایت
گرم (۵) .

نباشد ایشانرا هیچ طعامی مگر از ضریع
(۶) .

وَنَبِيرُكَ لِلْمِئَرَى ۝

فَذَرْنُنَا فَعْتَبَ الْكَرَى ۝

سَيَذَرُكَ مَنْ غَشَى ۝

فَتَنَبَّهُوا الرَّاغِبِ ۝

الَّذِي يَقُولُ اتَّارُ الْكَرَى ۝

فَمَا لَكُمْ فِيهَا وَلَاحِقَى ۝

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَى ۝

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝

وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ لِّمَنِ ۝

إِنَّ هَذَا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ۝

صَفِّ اِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَاشِيَةِ ۝

وَجُودِ يُوسُفَ خَاشِعَةٍ ۝

عَالِيَةِ كَابَةِ ۝

فَقُلْ نَارُ حَامِيَةٍ ۝

تُسْفَى مِنْ عَيْنِ ابْنَةِ ۝

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ صَوْنِهِ ۝

لَا يُسِينُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعِهِ ①

وَجُوعُهُ يَوْمَئِذٍ ثَائِمَةٌ ②

لَسِيحَهَا رَاضِيَةٌ ③

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ④

لَا تَسْمَعُ فِيهَا الْأَهْلِيَّةُ ⑤

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ⑥

فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ⑦

وَأَنْوَاعٌ مَوْضُوعَةٌ ⑧

وَتَنَمَارِقٌ مَضْمُوعَةٌ ⑨

وَقَدْ بَانَ مَبْنُوعَةٌ ⑩

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ⑪

وَالِى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ⑫

وَالِ الْبِهَامِ كَيْفَ نُصِبَتْ ⑬

وَالِ الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ⑭

فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ⑮

لَسْتُ عَلَيْهِمْ بِمُطَيِّرٍ ⑯

إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكُفِّرَ ⑰

فَيَعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ⑱

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ ⑲

شَر_اقٍ عَلَيْهِ تَاجِسًا يَنْهَمُ ⑳

که فربه نکند و دفع گرسنگی نه نماید^(۱)
(۷) .

يك عدة چهره ها آنروز تازه باشند (۸) .

به سعی خود رضا مند شده باشند (۹) .

در بهشت عالی (۱۰) .

نه شنوی آنجا هیچ سخن بیهوده (۱۱) .

در آن جاجشمه روان باشد (۱۲) .

در آن جاتخت های بلند باشد (۱۳) .

و کوزه های نهاده شده (۱۴) .

و بالشهای برابر یکدیگر گذاشته (۱۵) .

و فرش های نفیس پهن کرده (۱۶) .

آیانه می نگرند بسوی شتران چگو نه

آفریده شدند (۱۷) .

و بسوی آسمان چگونه برداشته شد (۱۸) .

و بسوی کوه ها چگونه برافراشته شد

(۱۹) .

و بسوی زمین چگونه پهن کرده شد (۲۰) .

پس پندده جزاین نیست که تو پند

دهنده ای (۲۱) .

نیستی برایشان گماشته شده (۲۲) .

لیکن هر که رویگرداند و کافر شود (۲۳) .

پس عذاب کندش خدا به عقوبت بزرگ

(۲۴) .

هر آئینه بسوی ماست رجوع ایشان (۲۵) .

باز هر آئینه بر ماست حساب ایشان (۲۶) .

سوره فجر مکی است و آن سی آیت است

سُورَةُ الْفَجْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْفَجْرِ
 وَلَيَالٍ عَشْرٍ
 وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ
 وَاللَّيْلِ إِذَا يَنسَرُ
 هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حَبْرِ
 أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ
 إِرْمَادَاتِ الْعِمَادِ
 الَّتِي لَمْ يُخَلِّ مِنْهَا فِي الْيَلَادِ
 وَشُمُوءَ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّخْرِيَّاءِ
 وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَارِ
 الَّذِينَ طَعَوْا فِي الْيَلَادِ
 فَأَكْتَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ

بنام خدای بخشاینده مهربان .
 قسم بصبح (۱) .
 و شب های ده گانه (۱) (۲) .
 و قسم بجفت و طاق (۲) (۳) .
 و قسم به شب چون روان شود (۴) .
 آیادرین مقدمه سوگندی معتبر هست
 صاحب خرد را (۳) (۵) .
 آیا ندیدی که چگو نه معامله کرد
 پروردگار تو با قوم عاد (۶) .
 ارم خداوندان قدهای بلند (۷) .
 که آفریده نشده است مانند آن در شهرها
 (۸) .
 و چگونه معامله کرد با قوم ثمود که
 تراشیده بودند سنگهای بزرگ را در وادی
 قری (۹) .
 و چگونه معامله کرد با فرعون صاحب
 میخها (۴) (۱۰) .
 همه این جماعتها آنانکه سرکشی کردند
 در شهرها (۱۱) .
 پس بسیار بعمل آوردند در آنجا فساد را
 (۱۲) .

(۱) یعنی عشرة ذوالحجه .

(۲) یعنی بعض نماز جفت ست و بعض طاق .

(۳) که خدا جزا دهندۀ بندگان است بر اعمال ایشان .

(۴) یعنی به چهار میخ بسته عقوبت میکرد .

قَصَبَ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۝

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمُرْصَادِ ۝

فَإِنَّمَا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ ۖ وَنَعَّمَهُ ۖ

فَيَقُولُ رَبِّيَ الْكَافِرُونَ ۝

وَإِنَّمَا إِذَا ابْتَلَاهُ فَقَدَّرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ ۖ فَيَقُولُ رَبِّيَ

أَهَانٌ ۝

كَلَّا بَلْ لَّا تَكْرَهُونَ الْيَتِيمَ ۝

وَلَّا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْيَسْكِينِ ۝

وَتَكُونُونَ الْوَرَثَ الْأَكْلَانَا ۝

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝

كَلَّا إِذَا دُكِّي الْأَرْضُ دُكًّا دَكًّا ۝

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝

پس بریخت بر سرایشان پروردگار تویک
دفعه عذاب (۱۳) .

هرآنینه پروردگار توبه کمین گاه است
(۱۴) .

پس اما آدمی چون امتحان کندش
پروردگار او پس گرامی کندش و نعمت
دهدش پس گوید پروردگار من گرامی
ساخت مرا (۱۵) .

و اما چون امتحان کندش پس تنگ سازد
بروی رزق وی را گوید پروردگار من
حقارت کرد مرا (۱۶) .

هرگز، بلکه گرامی نمیدارید یتیم را (۱۷) .
ویکدیگر را رغبت نمیدهید بر طعام دادن
فقیر (۱۸) .

و میخورید مال میراث را خوردن
بسیار^(۱) (۱۹) .

و دوست میدارید مال را دوست داشتن
بسیار^(۲) (۲۰) .

نئی نی، چون پست کرده شود بلندی
زمین را پست کردن بعد پست کردن^(۳)
(۲۱) .

و بیاید پروردگار تو و بیایند فرشتگان
صف صف شده (۲۲) .

(۱) یعنی زنان و یتیم را تراحق ایشان امید هید و حق ایشان را بمال خود جمع می کنید.

(۲) یعنی اسباب اکرام الهی در اکرام یتیم و اطعام مسکین ست آنرا می باید کرد و شما باین صفت هستید که یتیمان را تراحق ایشان نمی دهید و حق ایشانرا بمال خود جمع میکنید .

(۳) یعنی جبال و اتلال را با سائر ارض برابر کرده شود .

و آورده شود آتروز دوزخ را، آتروز یاد کند آدمی و کجا باشد اورانفع آن یاد کردن (۲۳) .

گوید ای کاش من می فرستادم عمل نیک برای این زندگانی جاودانی خویش (۲۴) .

پس آتروز عقوبت نکند مانند عقوبت خدا هیچکس (۲۵) .

و بزنجیر نبندد مانند بستن او هیچکس (۲۶) (۱) .
(گفته شود روح مومن را وقت مرگ) ای نفس آرام گیرنده (۲۷) .

باز گرد بسوی پروردگار خویش تو خوشنود شده و از تونیز خوشنود گشته (۲۸) .

پس در آی بزمرة بندگان خاص من (۲۹) .
و در آی به بهشت من (۳۰) .

سوره بلد مکی است و آن بیست آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم میخورم باین شهر (یعنی مکه مبارک) (۱) .

و توحلال خواهی شد باین شهر (۲) (۲) .
و قسم میخورم بزاینده و بهرچه زاده است (۳) (۳) .

هر آئینه آفریدیم آدمی را در مشقت (۴) (۴) .

و جَاءَ يَوْمَئِذٍ بِجَمْعٍ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ
وَأَن لَّهُ الذِّكْرَى ۝

يَقُولُ يَلْبِئْتَنِي قَدَامْتُ لِحَاكِي ۝

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ۝

وَلَا يُؤْثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۝
يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۝

اِرجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۝

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ۝

وَادْخُلِي جَنَّتِي ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسَمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۝

وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ۝

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدٌ ۝

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْدِيرٍ ۝

(۱) بوجهی واقع شود که هیچ کس غیر او بر آن قادر نیست واللہ اعلم .

(۲) یعنی تراقبال در مکه حلال خواهد شد .

(۳) یعنی آدم و جمیع ذریع او .

(۴) یعنی عادت آدمی ست که بقوت خود فخر کند و نه بیند که چه قدر ناتوانی ها =

أَيَسَّبُ أَنْ لَنْ يَقْدَرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ⑤

يَقُولُ أَهْلَكْتَ يَا لَكَيْدًا ⑥

إَيَسَّبُ أَنْ لَمْ يَرَوْهُ أَحَدٌ ⑦

أَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ⑧

وَلِسَانًا وَتَفَتَيْنِ ⑨

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ⑩

فَلَا اقْصِرْ الْعُقْبَةَ ⑪

وَمَا أَذْرِيكَ بِالْعُقْبَةِ ⑫

فَأَنْ رَقَبَةً ⑬

أَوْ أَطْعَمُنِي يَوْمَ ذِي سَعْفَةٍ ⑭

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ⑮

أَوْ يَكُونُنَا ذَا مَقْرَبَةٍ ⑯

فَوَكَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالْقُرْبَىٰ وَتَوَاصَوْا

بِالْمَرْصَةِ ⑰

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمِيمَنَةِ ⑱

وَالَّذِينَ تَقَرَّوْا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الشُّمُوعَةِ ⑲

عَلَيْهِمْ نَارُ مُوقَدَةٍ ⑳

آیا گمان می کند آدمی که قادر نه شود
بروی هیچکس (۵) .

میگوید خرج کردم مال تو بر تو (۶) .

آیامی پندارد که ندیده است او را
هیچکس (۷) .

آیانیا فریده ایم برای اود و چشم را (۸) .

وزبان را و دلب را (۹) .

و دلالت کردیم او را بر دوراه (۱۰) .

پس در نیامد گزرگاه سخت (۱۱) .

و چه چیز مطلع ساخت ترا که چیست
گزرگاه سخت (۱۲) .

خلاص کردن برده (۱۳) .

یا طعام دادن بروز گرسنگی (۱۴) .

یتیم صاحب قرابت را (۱۵) .

یا فقیر صاحب خاکساری را (۱۶) .

بعد از آن باشد از آنانکه ایمان آوردند
و بایکدیگر وصیت کردند به شکیبائی
و بایکدیگر وصیت کردند به شفقت
بر خلق خدا (۱۷) .

این جماعت ایشانند اهل نیک بختی (۱۸) .

و آنانکه کافر شدند بآیات ما ایشانند اهل
بدبختی (۱۹) .

برایشان آتشی گماشته شود از هر جهت
گردآورده شده (۲۰) .

= میکشد و نیز ببذل مال فخر کند و نمی داند که خدا اورامی بیند که بغایت حقیر و
بخیل ست .

(۱) یعنی خیر و شر .

(۲) یعنی بحقیقت قوت آنست که این اعمال بجآرد .

سوره شمس مکی است و آن یازده آیت است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ①

وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا ②

وَالنَّجْمُ إِذَا جَلَّهَا ③

وَالْيَلِيلُ إِذَا يَغْشَاهَا ④

وَالسَّيَّاهُ وَمَا بَدَّهَا ⑤

وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَّهَا ⑥

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ⑦

فَأَلَّهَا فِي جَوْزَاهَا وَتَقَوَّاهَا ⑧

فَدَا قَدَرَهُ مِنْ زَلَّاهَا ⑨

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَلَّاهَا ⑩

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَوْرٍهَا ⑪

إِذْ أُنْمِثَتْ أَشْقَاهَا ⑫

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ⑬

فَكَذَّبُوهُ فَصَبَوْهُ فَخُذُوا عَلَيْهِمْ زُرُّهُم بِذُنُوبِهِمْ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم به خورشید و روشنی او (۱) .

و قسم بماء چون ازپی آفتاب درآید (۲)

و قسم بروز چون نمایان کند آفتاب را (۳) .

و قسم به شب چون بپوشاند آفتاب را (۴) .

و قسم باسماں و بناکردنِ خدا و را (۵) .

و قسم بزمین و هموار ساختنِ خدا و را (۶) .

و قسم به نفس آدمی و درست اندام نمودنِ خدا و را (۷) .

پس انداخت خدا در دلش شناخت گناه
اورا و تقوای او را (۸) .

هر آئینه رستگار شد هر که پاک ساخت
نفس را (۹) .

و هر آئینه زیانکار شد هر که با سفل
السافلین برد آنرا (۱۰) .

دروغ شمردند قوم ثمود بسبب سرکشی
خود (۱۱) .

و قتیکه برخاست بدبخت ترین آن قوم
(۱۲) .

پس گفت ایشانرا پیغامبر خدا بگذارید ماده
شتریرا که آفریده است و متعرض نشوید
آب خوردنِ او را (۱۳) .

پس دروغگو شمردند پیغامبر را پس

فَسَوَّاهَا ۞

بکشتند ماده شتر را پس عقوبت
فروآورد برایشان پروردگار ایشان بسبب
معصیت ایشان پس هموار کرد عقوبت را
بر سرایشان^(۱) (۱۴) .

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۞

سوره لیل مکی است و آن بیست و یک آیت است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ۞

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَافَى ۞

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۞

إِنْ سَعَيْتُمْ لَخُطَى ۞

فَأَمَّا مَنْ أَهْوَى وَأَتَى ۞

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۞

فَسَيَّرَهُ لِلْإِيسَى ۞

وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ۞

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ۞

فَسَيَّرَهُ لِلْعُتْرَى ۞

وَمَا يُفِيقُ عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ۞

إِنْ عَلِمْنَا لَكُمْ هُدًى ۞

وَلَكُمْ لَنَا الْآخِرَةُ وَالْأُولَى ۞

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم به شب چون بپوشاند (۱) .

و قسم بروز چون ظاهر شود (۲) .

و قسم بذاتیکه آفرید نر و ماده را (۳) .

که هر آئینه سعی شما مختلف ست (۴) .

پس اما هر که عطا کرد و پرهیزگاری نمود

(۵) .

و باورداشت پاداش نیک را (۶) .

پس توفیق دهیم او را برای رسیدن به

سرای آسایش (۷) .

و اما هر که بخل کرد و خود را بی نیاز

شمرد (۸) .

و به دروغ نسبت کرد پاداش نیک را (۹) .

پس توفیق دهیم او را برای رسیدن به

سرای دشواری (۱۰) .

و هیچ دفع نکند از وی مال او و قتیکه

نگونسار افتد (۱۱) .

هر آئینه بر ما لازم ست راه نمودن او (۱۲) .

و هر آئینه برای ماست آن جهان و این

جهان (۱۳) .

پس ترسانیدم شمارا از آتشی که شعله
میزند (۱۴) .

درنیاید بآن آتش مگر بدبخت ترین آدم
(۱۵) .

آنکه دروغ شمرد و روگردان شد (۱۶) .
ویکسو داشته خواهد شد از آن آتش
پرهیزگار ترین مردم (۱۷) .

آنکه میدهد مال خود را تا پاک نفس گردد
(۱۸) .

و نیست هیچ کس را نزد او نعمتی که
جزا داده شود (۱۹) .

لیکن میدهد به طلب رضای پروردگار
خود (۲۰) .

و هر آینه خوشنود خواهد شد (۲۱) .

سوره ضحی میکی است و آن یازده آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) قسم بوقت چاشت (۱) .

و قسم به شب چون بپوشد (۲) .

فرونگذاشت ترا پروردگار تو و خشم
نگرفته است (۳) .

و هر آینه آخرت بهتر خواهد بود ترا از دنیا
(۴) .

و البته نعمت خواهد داد ترا پروردگار تو
پس خوشنود خواهی شد (۵) .

فَإِنَّ زُرْئُوتَنَا رَأَتْكَ ۝

لَا تَصْلَحُ إِلَّا الْأَشْقَى ۝

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۝

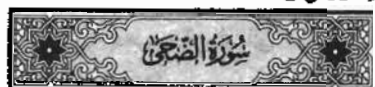
وَسَيَصْبَحُنَا الْأَنْفَى ۝

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَشْرِكُ ۝

وَمَا لَكُمْ إِعْدَاءٌ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ۝

إِلَّا إِيْعَاءٌ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ۝

وَلَسَوْفَ يَرْضَى ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَى ۝

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ۝

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا خَلَى ۝

وَلَا يَخْرُجُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى ۝

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ۝

(۱) مترجم گوید که چند روز و وحی نیامده بود کفار گفتند وَدَّعَهُ رَبَّهُ وَقَلَّاهُ خدای تعالی
برای تسلی این سوره فرو فرستاد .

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ۝
وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى ۝

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ۝

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَعْزَ ۝
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَ ۝
وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝

آیا یتیم نیافت ترا پس جای داد (۶) .
ویافت تراره گم کرده (۱) پس راه نمود
(۷) .

و یافت ترانگدست پس توانگر ساخت
(۸) .

پس امایتیم را پس ستم مکن (۹) .
واما سائل را پس بسختی مران (۱۰) .
وامابه نعمت پروردگارخود پس خبرده
(۱۱) .

سوره انشراح مکی است و آن هشت آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
آیا کشاده نه کرده ایم برای توسیئه ترا (۱) .
ودور کردیم از تو بارترا (۲) .
آن بارکه گران کرده بود پشت ترا (۳) .
وبلند ساختیم برای توثنای ترا (۴) .
پس هرآئینه پس از دشواری آسانی ست
(۵) .

البته پس از دشواری آسانی ست (۶) .
پس وقتیکه از کاروبارفارغ شوی
درعبادت خدا کوشش کن (۷) .
وبسوی پروردگارخود تفرغ نما (۸) .

سوره تین مکی است و آن هشت آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
قسم بانجیر وزیتون (۱) .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝
وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝
وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝
فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝
فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۝

وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونِ ۝

وَلَوْ رَسَيْتَن ۝

وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝

ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝

فَمَا يَكْبُدُكَ بَعْدُ يَا دِينِ ۝

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْعَالَمِينَ ۝

و قسم بطور سینا (۲) .

و قسم باین شهر امن (یعنی مکه) (۳) .

هر آئینه آفریدیم آدمی را در نیکوترین صورتی (۴) .

پس گردانیدیم آن رافروتر از همه فرو ماندگان^(۱) (۵) .

مگر آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند پس ایشانراست اجر بی نهایت (۶) .

پس ای آدمی چه چیز حمل میکند ترا بعد این همه پند بردروغ شمردن در باب جزای اعمال^(۲) (۷) .

آیا نیست خدا حکم کننده ترین حاکمان (۸) .

سوره علق مکی است و آن نوزده آیت است

سُورَةُ الْعَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

إِنشَأْ يَا سَمُورَتُكَ الَّذِي خَلَقَ ۝

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝

إِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .

بخوان به برکت نام پروردگار خود که آفرید (۱) .

آفرید آدمی را از خون بسته (۲) .

بخوان و پروردگار تو بزرگوار ترست (۳) .

آنکه علم آموخت بوسیله قلم (۴) .

آموخت آدمی را آنچه نمیدانست^(۳) (۵) .

(۱) یعنی وقتی که کافر شد فطرت سلیمه راضع ساخت .

(۲) و شاید که معنی آیت چنین باشد پس چه چیز باعث تکذیب تو میشود یا محمد در مقدمه جزای اعمال بعد این همه پند .

(۳) مترجم گوید اقرا باسم ربك تا ما لم يعلم اول چیز یست که بر آنحضرت صلی الله علیه وسلم نازل شد و معنی اقراء نهی است برای وحی قرآن و تلاوت آن .

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ۝

أَن زَاهٍ أَسْفَفٍ ۝

إِن إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ۝

أَوَيْتَ الْإِنْسَانَ يَوْمَ يُرَىٰ ۝

عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ۝

أَوَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ۝

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ۝

أَوَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۝

أَلَمْ يَعْلَم بِآثَانِ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ ۝

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَنفَعَنَّ النَّاصِيَةَ ۝

نَاصِيَةٌ كَآذِبَةٌ خَاطِئَةٌ ۝

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۝

سَدُّوا زُرِّيَّةَ ۝

كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ لَنَسُدَّنَّ سَبِيلَهُ ۝

حق‌ها را آئینه آدمی از حد می‌گذرد (۶) .

و قتی که می بیند خود را توانگر شده (۷) .

هر آئینه بسوی پروردگار تست رجوع

(۸) .

آیادیدی شخصی که منع میکند (۹) .

بنده را چون نماز می گذارد (۱۰) .

آیادیدی که چه میشد اگر براه راست

بودی (۱۱) .

بابه پرهیزگاری فرمودی (۱۲) .

آیادیدی که چه میشد اگر دروغ شمرد

و روگردان گشت (۱۳) .

آیا ندانست این روگرداننده که خدا

می بیند^(۱) (۱۴) .

نی نی، اگر باز نه ایستد خواهیم کشید

اورا به موی پیشانی (۱۵) .

بآن موی پیشانی دروغ زن خطاکار (۱۶) .

پس باید که فریاد کند اهل مجلس خود را

(۱۷) .

مانیز خواهیم طلبید پیاده هارا^(۲) (۱۸) .

نی نی فرمان اوقبول مکن و نماز گذار و

قرب خدا طلب نما (۱۹) .

سوره قدر مکی است و آن پنج آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(۱) یعنی باید دانست که عاقبت ابتدا و هدایت بهشت ست و عاقبت ضلال حلال

دوزخ ست پس این مدعارا بنوعی از بلاغت ادا کرده شده .

(۲) یعنی فرشتگان سخت عقوبت کننده را .

إِنَّمَا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١٧٦﴾

ہر آئینہ مافرود آوردیم قرآن رادرشب
قدر^(۱) (۱) .

وَمَا أَدْرَاكَ مَا ثَلَاثَةُ الْقَدْرِ ۝

وچه مطلع ساخت ترا که چیست شبِ
قدر (۲).

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٢﴾

شب قدر بهترست از هزار ماه (۳) .

تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالنُّزُوحُ فِيهَا يَأْذِنُ رَبُّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۝

فرودمی آیند فرشتگان و روح در آن شب
بفرمان پروردگار خویش برای سرانجام
کردن هر کاری (۴).

سَلَامٌ عَلَيَّ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

آن شب تاوقت طلوع فجر محض
سلامتی ست (۵) .

سوره بینه هذنی است و آن هشت آیت است

سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

بنام خدای بخشاینده مهربان .

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُتَّقِينَ

نه بودند کافران^(۲) از اهل کتاب و مشرکان جدا شونده (یعنی از آئین خود) تا وقتی که بیادبایشان حجت ظاهر^(۳) (۱) .

حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۖ ①

پیغمبری از جانب خدا که میخواند
صحیفه های یاک یعنی سور قرآن (۲).

رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُفْهُاتٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿٢٠﴾

در آن صحیفه ها احکامیست راست
درست (۳) .

فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ۖ ﴿٣﴾

و متفرق نه شدند اهل کتاب^(۴) مگر بعد از آنکه آمد باشان حجت ظاهر (۴).

وَمَا تَقْرَأُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ

البَيْتَةُ

(۱) یعنی یکدفعه از لوح محفوظ بآسمان دنیا .

(۲) یعنی حال ایشان مقتضی ارسال رسول و انزال کتاب بود ازین جهت رسول فرستادیم قرآن فرود آوردیم .

(۳) یعنی ایشانر تکلیف نکردیم بترك اديان خویش مگر بعد اقامت حجت ظاهر .

(۴) یعنی بعضی مقبول شدند و بعضی مردود .

و فرموده نشدایشان را مگر آنکه عبادت کنند خدای را خالص ساخته برای اوپرستش را متدین بدین ابراهیم شده و برپادارند نماز را و بدهند زکوة را و این ست احکام دین درست (۵) .

هرآئینه آنانکه کافر شدند از اهل کتاب و مشرکان در آتش دوزخ باشند جاویدان آنجا آنجماعت ایشانند بدترین خلق (۶) .

هرآئینه آنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردند آنجماعت ایشانند بهترین خلق (۷) .

جزای ایشان نزد پروردگاریشان بوستانهای همیشه باقی است می رود زیر آن جویها جاویدان آنجا همیشه، خوشنود شد خدا از ایشان و خوشنودند ایشان از خدا این وعده کسی راست که بترسد از پروردگار خود (۸) .

سوره زلزال مدنی است و آن هشت آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
و قتیکه جنبانیده شود زمین بآن جنبش خودش (۱) .

و بیرون آورد زمین بار های خودش ^(۱) (۲) .
و گوید انسان چه حالتست زمین را (۳) .
آنروز بازگو کند زمین قصه های خود را (۴) .

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حَقُّهُ
وَيُعِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالشَّيْكَانِ فِي تَارِيحِهِمْ
خُلِقُوا فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝

جَزَاءُ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جُثَّتْ عَدْنٌ يَجْرِي مِنَ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خُلِقُوا فِيهَا
فِيهَا أَبْدَارُ رِزْقِ اللَّهِ عَنْهُمْ وَيُطَاوَعُونَ فِي ذَلِكَ لَمْ يَكُنْ خَشْيَ رَبِّهِ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝

وَأُخْرِجَتِ الْأَرْضُ نَقَاتُهَا ۝

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝

يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ أَخْبَارَهَا ۝

يَاكَ رَبِّكَ أَذْنِي لَهَا ۝

بسیب آنکه پروردگارتو حکم فرستاده
است بسوی زمین (۵) .

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۝

آنروز بازگردند مردمان بر احوال
مختلف^(۱) تانموده شود بایشان جزای
اعمال ایشان (۶) .

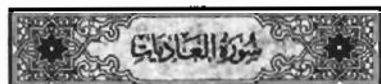
مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝

پس هرکه کرده باشد هم وزنِ يك ذره
عمل نيك ببیند آن را (۷) .

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

وهرکه کرده باشد هم وزنِ يك ذره عمل
بد ببیند آن را (۸) .

سوره عادیات مکی است و آن یازده آیت است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .

وَالْعُدَيْتِ حَبَّأً ۝

قسم به اسپان تیزدونده بوجهی که از دم
پر شوند (۱) .

فَالْمُرَبِّتِ قَدْحًا ۝

پس قسم به اسپان آتش برآرنده به آنکه
بنعل خود سنگ رابزنند (۲) .

فَالْمُغِيرَتِ حُبًّا ۝

پس قسم به اسپان غارت کننده چون
دروقت صبح درآیند (۳) .

فَأَثَرُنَّ بِهَ قَعًّا ۝

پس برانگیزند به آنوقت غبار را^(۲) (۴) .

فَوْسَطْنِ بِهَ جَمْعًا ۝

پس درآیند به آنوقت در میان جماعتی^(۳)
(۵) .

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۝

هرآئینه آدمی به نسبت پروردگار خود
ناشکریست (۶) .

(۱) یعنی از جای حساب .

(۲) یعنی بسیب دیدن .

(۳) یعنی از اعداء مترجم گوید این قَسَم اشارت ست بآنکه جهاد مشروع خواهد
شد و رضای الهی با سپان غازیان متعلق خواهد شد والله اعلم .

وهرآئینه آدمی برناسپاسی خود مطلع
ست (۷) .

وهرآئینه آدمی در دوست داشتن مال
مبالغه کننده است (۸) .

آیا پس نمیداند که چون برانگیخته
شود هر آنچه درگور هاباشد (۹) .

وظاهر ساخته شود هر آنچه در سینه هاباشد
(۱۰) .

هرآئینه پروردگار ایشان باحوال ایشان آن
روز خبردارست (۱۱) .

سوره قارعه مکی است و آن یازده آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قیامت (۱) .

چیست آن قیامت (۲) .

وچه چیز مطلع ساخت ترا که چیست آن
قیامت (قیامت متحقق شود) (۳) .

روزی که باشند مردمان مانند پروانه های
پراکنده ساخته (۴) .

وباشند کوه ها مانند پشم رنگین محلول
نموده (۵) .

پس اماهر که گران شد پله های حسنات
او (۶) .

پس آن شخص در معیشتی پسندیده باشد
(۷) .

واما هر که سبک شد پله های او (۸) .

پس جای ماندن آن شخص هاویه باشد (۹) .

وچه چیز مطلع ساخت ترا که چیست

وَأَنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ۝

وَأَنَّهُ لَئِبَ الْغَيْبِ لَكَنَبِيرٌ ۝

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ عَلِيمٌ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

القَارِعَةُ ۝

مَا الْقَارِعَةُ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُورِ ۝

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝

فَأُشِّرَتْ هَاوِيَةً ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَةٌ ۝

هاویه (۱۰) .

آتشى ست داغ (۱۱) .

سوره تکوین مکی است و آن هشت آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

غافل کرد شمارا از یکدیگر بسیار طلبی
مال (۱) .

تا وقتی که رسیدید بگورستانها^(۱) (۲) .

نَی نَی، خواهید دانست (۳) .

باز (میگوئیم) نَی نَی، خواهید دانست
(۴) .

نَی نَی، اگر بدانید حقیقت کار را بعلم
یقین (غافل نمی شدید) (۵) .

البته خواهید دید دوزخ را (۶) .

باز البته خواهید دید دوزخ را دیدن ظاهر
بی شبهه (۷) .

باز البته سوال کرده خواهید شد آنروز
از نعمت^(۲) (۸) .

سوره عصر مکی است و آن سه آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم بزمان (۱) .

که هر آینه آدمی در زیان ست (۲) .

مگر آنانکه ایمان آوردند و عملهای
شائسته کردند و یکدیگر را وصیت کردند

تَارْحِمَیَّةٌ ①

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

أَلْهَكُمُ التَّكْوِيْنُ ①

حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ②

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ③

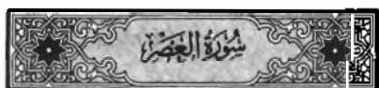
ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ④

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِيْنِ ⑤

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ⑥

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِيْنِ ⑦

ثُمَّ لَتَسْتَأْذِنَ يَوْمَئِذٍ النَّارُ ⑧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

وَالْعَصْرِ ①

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ ②

إِلَّا الْذِيْنَ أَمْنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ③

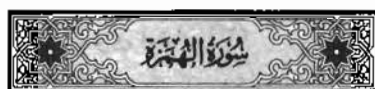
(۱) یعنی مدفون شدید .

(۲) یعنی در مقابله آن شکر کردید یا کفران ورزیدید .

وَكُواصُوا بِالْقَنُورِ ۝

به دین درست و یکدیگر را وصیت کردند
به شکیبائی (۳) .

سوره همزه مکی است و آن نه آیت است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَيَلِّ الْكَلِمَ مُمَزَّةً لَمَزَةً ۝

لَا الَّذِي جَمَعَ مَا لَا وَعْدَهُ ۝

يَسْبُ أَنْ مَالَهُ أَخَذَهُ ۝

كَلَّا لَيَكُونَنَّ فِي الْعُظْمَةِ ۝

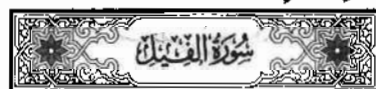
وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُظْمَةُ ۝

تَارَا لِلَّهِ الْمُوقَدَةُ ۝

الَّتِي تَكَلِّمُ عَلَى الْأَقْدَةِ ۝

إِنَّمَا عَلَيْهِمْ مُؤَصَّدَةٌ ۝

فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلُّلٍ ۝

بنام خدای بخشاینده مهربان .

وای هر عیب کننده غیبت گوینده را (۱) .

آنکه فواهم آورد مال را و نگاهداشت آن
را (۲) .

می پندارد که مال اوزندگی جاوید
دهدش (۳) .

نی نی، البته انداخته خواهد شد به
حطمه (۴) .

و چه چیز مطلع ساخت ترا که چیست
حطمه (۵) .

آتش افروخته شده خدا (۶) .

که غالب شود بر دلها (۷) .

هزائنه آن آتش برایشان گماشته شده
است (۸) .

درستون های دراز درآورده شده است (۹) .

سوره فیل مکی است و آن پنج آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(۱) آیانه دیدی چگو نه معامله کرد
پروردگار تو با اهل فیل (۱) .

آیا نه ساخت بدانیشی ایشان را در

(۱) مترجم گوید ابرهه پادشاه یمن عزم هدم کعبه کرد و فیلان بسیار و لشکر بیشمار بهم آورد چون نزدیک کعبه رسید خدای تعالی ابابیل را حکم فرمود تا هلاک کند .

بی فائدگی (۲) .

و فرستاد برایشان پرندگان فوج فوج می
انداختند بسوی ایشان (۳) .

سنگ ریزها از سنگ گِل (۴) .

پس ساخت ایشانرا مانند باقیمانده آخور
بعد از خوردن دَوَابَّ (۵) .

سوره قریش مکی است و آن چهار آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

برای (شُکر) الفت دادن قریش (۱) .

(یعنی) الفت دادن ایشان به سفرزمستان
و تابستان (۲) .

پس باید که عبادت کنند پروردگار این
خانه را (۳) .

آنکه طعام دادایشانرا از بهر آنکه گرسنه
بودند و امن دادایشان را از بهر آنکه ترسان
بودند (۴) .

سوره ماعون مکی است و آن هفت آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

آیا دیدی آن شخص را که دروغ می
شمرد جزای اعمال را (۱) .

پس آن شخص مردیست که باهانت
میراند یتیم را (۲) .

و رغبت نمیدهد بر طعام دادن فقیر (۳) .

پس وای آن نماز گذاران را (۴) .

که ایشان از نماز خود غفلت می ورزند
(۵) .

آنانکه ایشان ریامی کنند (۶) .

وَأَرْسَلْ عَلَيْهِمْ طَائِفًا مِّنَ الْأَبْيَاسِ ۝

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝

سُورَةُ قُرَيْشٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۝

الْقُدُّوسُ رَحْمَةُ الْيَتَامَى ۝

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝

الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ۝

سُورَةُ الْمَاعُونِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

أَوَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ ۝

فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ ۝

وَلَا يَعْصِ عَلَى طَعَامِ الْبَكِيْنِ ۝

قَوْلِ الْمَصَلِيْنِ ۝

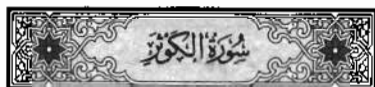
الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝

الَّذِينَ هُمْ يُرَاوُونَ ۝

وَيَسْعَوْنَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

وعاريت نمیدهند ماعون را^(۱) (۷) .

سوره کوثر مکی است و آن سه آیت است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْعَمْنَا عَلَى الْكَوْثَرِ ﴿١﴾

بنام خدای بخشاینده مهربان .

(یا محمد) هر آینه ماعطا کردیم
ترا کوثر^(۲) (۱) .پس نماز گذار برای پروردگار خود
(شر را) نحر کن (۲) .

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾

إِنَّ شَأْنَكُمُ الْكَبِيرُ ﴿٣﴾

هر آینه دشمن تو همانست دُم بریده (۳) .

سوره کافرون مکی است و آن شش آیت است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾

بنام خدای بخشاینده مهربان .

بگو ای کافران (۱) .

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾

پرستش نمی کنم آنچه شما می پرستید (۲) .

و نه شما پرستنده اید آنچه من می پرستم
(۳) .

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾

و نه من پرستنده ام آنچه شما پرستیدید
(۴) .

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾

و نه شما پرستنده اید آنچه من می پرستم
(۵) .

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾

شمارادین شماست و مرادین من است
(۶) .

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

(۱) یعنی سوزن و دیگ و پیاله و دلو مانند آن مترجم گوید نصف این سوره تصویر حال
کافرست و نصف تصویر حال منافق والله اعلم .(۲) کوثر نام حوضی ست که در آخرت خواهد بود امت آنحضرت صلی الله علیه
وسلم از آن خواهند آشامید .

سوره نصر مدنی است و آن سه آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

و قتیکه بیاید نصرت خداو (بظهور) آید
فتح (۱) .

و بیینی مردمان را داخل میشوند در دین
خدا فوج فوج (۲) .

پس بیایکی یادکن همراه ستانش پروردگار
خود را و آمرزش طلب کن از وی هر آینه
خدا هست (برحمت) رجوع کننده^(۱) (۳) .

سوره لهب مکی است و آن پنج آیت است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

هلاک باد دوست^(۲) ابی لهب و هلاک
بادا بولهب^(۳) (۱) .

هیچ دفع نه کرداز سرا بولهب مال اوو
آنچه پیدا کرده بود (۲) .

در خواهد آمد بآتش صاحب شعله (۳) .
وزن او نیز در آید (مراد) بردارنده هیزم
را^(۴) (۴) .

در گردن او ریسمانی است از لیفِ خرما^(۵)
(۵) .

سُورَةُ النَّصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ①

وَرَأَيْتِ النَّاسَ يَخْرُجُونَ فِي دِينِ اللَّهِ مُتَوَاتِفًا ②

لَسَيَكُنْ عَهْدُكَ وَإِسْعَىٰ رَبِّكَ فَكَانَ تَوَاتُفًا ③

سُورَةُ الْلَهَبِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نَبَذْتَ يَا أَبَى لَهَبٍ وَتَبَّ ①

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ②

سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ③

وَأَمْرًا لَهُ حَمَالَةَ الْعَطَبِ ④

فِي جِيدِهِ خِطَابٌ مِّن مَّسَدٍ ⑤

(۱) یعنی این همه علامت قرب اجل تست یا محمد پس در استعداد آخرت مقید شو .

(۲) آنحضرت اقارب خود را از آتش دوزخ تخویف فرمود ابی لهب سنگ بطرف
آنحضرت انداخت که آیا برای این کار ما را جمع کرده بودی این سوره نازل شد .

(۳) دودست کنایه از ذات اوست .

(۴) یعنی سخن چینی کننده .

(۵) یعنی بخفه کردن تعذیب کرده شود .

سوره اخلاص مکی است و آن چهار آیت است

- بنام خدای بخشاینده مهربان .
 بگو خدا یگانه است (۱) .
 خدایی نیازست (۲) .
 نه زاد و نه زاده شده (۳) .
 نیست هیچکس اوراهمانند (۴) .

سوره فلق مدنی است و آن پنج آیت است

- بنام خدای بخشاینده مهربان .
 بگو پناه می برم به پروردگار صبح (۱) .
 از شر هرچه آفریده ست (۲) .
 و از شر شب تاریک چون تاریکی اومنتشر شود (۳) .
 و از شر زنان سحر کننده در گرهها دم زننده (۴) .
 و از شر حاسد چون حسد کند (۵) .

سوره ناس مدنی است و آن شش آیت است

- بنام خدای بخشاینده مهربان .
 بگو پناه می برم به پروردگار مردمان (۱) .
 پادشاه مردمان (۲) .
 معبود مردمان (۳) .
 از شر وسوسه اندازنده چون ذکر گفته شد بازپس رونده (۴) .
 آنکه وسوسه می افکند در سینه های مردمان (۵) .
 از جنس جن باشد یا از جنس مردمان (۶) .

سُورَةُ الْاِخْلَاصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝

اللَّهُ الصَّمَدُ ۝

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝

لَمْ يَلِنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

سُورَةُ الْفَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَتُودُّ رَبَّ الْفَلَقِ ۝

مِنْ شَيْءٍ خَلَقَ ۝

وَمِنْ عَمَلَيْهِ إِذَا وَقَبَ ۝

وَمِنْ مَرَاتِلِ الْفَلَقِ ۝

وَمِنْ شَرِّ مَا إِذَا أَحَدَ ۝

سُورَةُ النَّاسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَتُودُّ رَبَّ النَّاسِ ۝

مَلِكِ النَّاسِ ۝

إِلَهِ النَّاسِ ۝

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝

الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝

مِنْ الْخَفَّةِ وَالنَّاسِ ۝

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره سوره	نام سوره	شماره صفحه	شماره جزء
۱	سورة الفاتحة	۱	۱
۲	سورة البقرة	۲	۱
۳	سورة آل عمران	۷۱	۳
۴	سورة النساء	۱۱۰	۴
۵	سورة المائدة	۱۵۳	۶
۶	سورة الأنعام	۱۸۶	۷
۷	سورة الأعراف	۲۲۲	۸
۸	سورة الأنفال	۲۵۹	۹
۹	سورة التوبة	۲۷۵	۱۰
۱۰	سورة يونس	۳۰۴	۱۱
۱۱	سورة هود	۳۲۲	۱۱
۱۲	سورة يوسف	۳۴۳	۱۲
۱۳	سورة الرعد	۳۶۲	۱۳
۱۴	سورة إبراهيم	۳۷۱	۱۳
۱۵	سورة الحجر	۳۸۰	۱۳
۱۶	سورة النحل	۳۸۹	۱۴
۱۷	سورة الإسراء (بنی اسرائیل)	۴۰۹	۱۵
۱۸	سورة الكهف	۴۲۶	۱۵
۱۹	سورة مريم	۴۴۳	۱۶
۲۰	سورة طه	۴۵۴	۱۶
۲۱	سورة الأنبياء	۴۷۰	۱۷
۲۲	سورة الحج	۴۸۴	۱۷
۲۳	سورة المؤمنون	۴۹۸	۱۸

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره سوره	نام سوره	شماره صفحه	شماره جزء
۲۴	سورة النور	۵۱۰	۱۸
۲۵	سورة الفرقان	۵۲۴	۱۸
۲۶	سورة الشعراء	۵۳۳	۱۹
۲۷	سورة النمل	۵۵۱	۱۹
۲۸	سورة القصص	۵۶۳	۲۰
۲۹	سورة العنكبوت	۵۷۸	۲۰
۳۰	سورة الروم	۵۸۸	۲۱
۳۱	سورة لقمان	۵۹۸	۲۱
۳۲	سورة السجدة	۶۰۳	۲۱
۳۳	سورة الاحزاب	۶۰۷	۲۱
۳۴	سورة سبأ	۶۲۲	۲۲
۳۵	سورة فاطر	۶۳۲	۲۲
۳۶	سورة يس	۶۳۹	۲۲
۳۷	سورة الصافات	۶۴۸	۲۳
۳۸	سورة ص	۶۶۱	۲۳
۳۹	سورة الزمر	۶۷۱	۲۳
۴۰	سورة غافر (المؤمن)	۶۸۳	۲۴
۴۱	سورة فصلت (حم السجدة)	۶۹۶	۲۴
۴۲	سورة الشورى	۷۰۵	۲۵
۴۳	سورة الزخرف	۷۱۴	۲۵
۴۴	سورة الدخان	۷۲۴	۲۵
۴۵	سورة الجاثية	۷۲۹	۲۵
۴۶	سورة الاحقاف	۷۳۴	۲۶

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره سوره	نظام سوره	شماره صفحه	شماره جزء
۴۷	سورة مُحَمَّد	۷۴۰	۲۶
۴۸	سورة الْفَتْح	۷۴۷	۲۶
۴۹	سورة الْحَجَرَات	۷۵۴	۲۶
۵۰	سورة قَ	۷۵۸	۲۶
۵۱	سورة الذَّارِيَات	۷۶۳	۲۶
۵۲	سورة الطُّور	۷۶۸	۲۷
۵۳	سورة النَّجْم	۷۷۲	۲۷
۵۴	سورة الْقَمَر	۷۷۷	۲۷
۵۵	سورة الرَّحْمَن	۷۸۲	۲۷
۵۶	سورة الْوَاقِعَة	۷۸۸	۲۷
۵۷	سورة الْحَدِيد	۷۹۴	۲۷
۵۸	سورة الْمَجَادَلَة	۸۰۱	۲۸
۵۹	سورة الْحَشْرِ	۸۰۶	۲۸
۶۰	سورة الْمُتَحَنِّنَة	۸۱۱	۲۸
۶۱	سورة الصَّاف	۸۱۶	۲۸
۶۲	سورة الْجُمُعَة	۸۱۸	۲۸
۶۳	سورة الْمُنَافِقُون	۸۲۱	۲۸
۶۴	سورة التَّغَابُن	۸۲۳	۲۸
۶۵	سورة الطَّلَاق	۸۲۵	۲۸
۶۶	سورة التَّحْرِيم	۸۲۸	۲۸
۶۷	سورة الْمَلِك	۸۳۱	۲۹
۶۸	سورة الْقَلَم	۸۳۵	۲۹
۶۹	سورة الْحَاقَة	۸۴۰	۲۹

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره جزء	شماره صفحه	نام سوره	شماره سوره
۲۹	۸۴۴	سورة المعارج	۷۰
۲۹	۸۴۷	سورة نوح	۷۱
۲۹	۸۵۰	سورة الجن	۷۲
۲۹	۸۵۴	سورة المزمل	۷۳
۲۹	۸۵۶	سورة المدثر	۷۴
۲۹	۸۶۰	سورة القيامة	۷۵
۲۹	۸۶۳	سورة الإنسان (الدهر)	۷۶
۲۹	۸۶۷	سورة المرسلات	۷۷
۳۰	۸۷۰	سورة النبأ	۷۸
۳۰	۸۷۲	سورة النازعات	۷۹
۳۰	۸۷۶	سورة عبس	۸۰
۳۰	۸۷۸	سورة التکویر	۸۱
۳۰	۸۸۰	سورة الانفطار	۸۲
۳۰	۸۸۱	سورة المطففين	۸۳
۳۰	۸۸۴	سورة الانشقاق	۸۴
۳۰	۸۸۶	سورة البروج	۸۵
۳۰	۸۸۸	سورة الطارق	۸۶
۳۰	۸۸۹	سورة الأعلى	۸۷
۳۰	۸۹۰	سورة الغاشية	۸۸
۳۰	۸۹۲	سورة الفجر	۸۹
۳۰	۸۹۴	سورة البلد	۹۰
۳۰	۸۹۶	سورة الشمس	۹۱
۳۰	۸۹۷	سورة الليل	۹۲

فهرست سوره های قرآن کریم

شماره سوره	نام سوره	شماره صفحه	شماره جزء
۹۳	سورة الضحی	۸۹۸	۳۰
۹۴	سورة الانشراح	۸۹۹	۳۰
۹۵	سورة التین	۸۹۹	۳۰
۹۶	سورة العلق	۹۰۰	۳۰
۹۷	سورة القدر	۹۰۱	۳۰
۹۸	سورة البینة	۹۰۲	۳۰
۹۹	سورة الزلزلة	۹۰۳	۳۰
۱۰۰	سورة العادیات	۹۰۴	۳۰
۱۰۱	سورة القارعة	۹۰۵	۳۰
۱۰۲	سورة التكاثر	۹۰۶	۳۰
۱۰۳	سورة الغصر	۹۰۶	۳۰
۱۰۴	سورة الهنزة	۹۰۷	۳۰
۱۰۵	سورة الفیل	۹۰۷	۳۰
۱۰۶	سورة قریش	۹۰۸	۳۰
۱۰۷	سورة الماعون	۹۰۸	۳۰
۱۰۸	سورة الكوثر	۹۰۹	۳۰
۱۰۹	سورة الكافرون	۹۰۹	۳۰
۱۱۰	سورة النصر	۹۰۹	۳۰
۱۱۱	سورة المسد (الذهب)	۹۱۰	۳۰
۱۱۲	سورة الاخلاص	۹۱۱	۳۰
۱۱۳	سورة الفلق	۹۱۱	۳۰
۱۱۴	سورة الناس	۹۱۱	۳۰